

**Alkitab
Bahasa
Mongondow**

Bahasa Sehari-hari 2006

Perjanjian Baru

Matius

1 ¹ Nana'aia in asal-usul i Yesus Kristus, adĩ i Daud inta katurunan i Abraham.

² Ki adĩ i Abraham ki Ishak, ki adĩ i Ishak ki Yakub, ki adĩ i Yakub ki Yohuda bo ki utatnya mita, ki adĩ i Yohuda ko'i Tamar ki Peres bo ki Zerah, ki adĩ i Peres ki Hezron, ki adĩ i Hezron ki Ram, ki adĩ i Ram ki Abinadab, ki adĩ i Abinadab ki Nahason, ki adĩ i Nahason ki Salmon, ki adĩ i Salmon ko'i Rahab ki Boas, ki adĩ i Boas ko'i Rut ki Obed, ki adĩ i Obed ki Isai, ki adĩ i Isai ki Raja Daud.

³ (1:2)

⁴ (1:2)

⁵ (1:2)

⁶ Nongkon i Daud nodapot im masa pino'lumbúan kom bayongan intau in Israel kom Babel na'a in tangoi mita inta pinais: Ki adĩ i Daud nongkon i bułoi Uria, ki Salomo, ki adĩ i Salomo ki Rehabeam, ki adĩ i Rehabeam ki Abia, ki adĩ i Abia ki Asa, ki adĩ i Asa ki Yosafat, ki adĩ i Yosafat ki Yoram, ki adĩ i Yoram ki Uzia, ki adĩ i Uzia ki Yotam, ki adĩ i Yotam ki Ahas,

ki adĩ i Ahas ki Hizkia, ki adĩ i Hizkia ki Manasye, ki adĩ i Manasye ki Amon, ki adĩ i Amon ki Yosia, ki adĩ i Yosia ki Yekhonya bo ki utatnya mita.

⁷(1:6)

⁸(1:6)

⁹(1:6)

¹⁰(1:6)

¹¹(1:6)

¹² Mosia nobiag ko wakutu i hukum kom Babel. Nongkon masa inta bayongan intau Israel ilumbú kom Babel no'idapot i masa kinolahiran i Yesus tana'a in tangoi mita inta pinais: Ki adĩ Yekhonya ki Sealtiel, ki adĩ i Sealtiel ki Zerubabel, ki adĩ i Zerubabel ki Abihud, ki adĩ i Abihud ki Elyakim, ki adĩ i Elyakim ki Azur, ki adĩ i Azur ki Sadok, ki adĩ i Sadok ki Akhim, ki adĩ i Akhim ki Elihud, ki adĩ i Elihud ki Eleazer, ki adĩ i Eleazer ki Matan, ki adĩ i Matan ki Yakub, ki adĩ i Yakub ki Yusup ki bułoi i Maria. Bo ki Maria tuata inta nopononggadĩ ko'i Yesus inta sinangoi ki Kristus.

¹³(1:12)

¹⁴(1:12)

¹⁵(1:12)

¹⁶(1:12)

¹⁷ Koántónya komintan pinangkoi ko'i Abraham no'idapot ko'i Daud, mopuluh bo opat nopobuían, bo pinangkoi nongkon i Daud no'idapot in dinia kom Babel mopuluh bo opat doman nopobuían, natua doman nongkon Babel no'idapot ko'i Kristus mopuluh bo opat doman nopobuían.

¹⁸ Nana'a in o'uman kinolahiran i Yesus Kristus: Ko wakutu ing ki Maria ki iná-Nya bagupa kinantangan i Yusup, mangalunya taya dua na'a diápabí notonibułoi, ta'e na'anta ki Maria aim bidon sidia. Tongá adí inta kon siannya tua in nobalı lantaran kawasa in Roho i Allah.

¹⁹ Ta'e ki Yusup ki bułoinya na'a in intaubí inta motulid ing gina dá doíbí in sia mopora'atmai kon tangoi bułoinya kon tayowon intau moántó sahingga naonda in nokota'aumai kon natua, niatonnya ga'aton ing ki Maria ta'e diábí pota'a-ta'aunya makow kon intau mita ibanea.

²⁰ Tongá kowakutu in sia koyogot nopomiki-mikirmai kom makusudnya tatua, malaikat i Tuhan namangoi ko'inia kom bonu in togo'indop bo noguman: "Yusup, adí i Daud, dona'aibí mo'ondok

ikow motonibułoi takin i Maria, sin adĩ inta kom bonupa in sianya tua nobaľi lantaran kawasa in Roho i Allah.

²¹ Sia im mophononggaďi kon adĩ ıolaki bo Sia tangoianmu ki Yesus, sin Sia tuata inta moposalamat kon umat mita baradosa."

²² Tua i mobaľi simbá motompodon onu inta pinoguman i Tuhan kon nabi-Nya, nana'a:

²³ "Tobatú mongodeaga im modia kon sian bo mophononggaďi kon tobatú adi ıolaki bo adĩ tatua tangoian monia ki 'Imanuel', inta mangalenya: Ki Allah kotaki-takin naton."

²⁴ Naonda ing ki Yusup nobangon, dinuduianya onu inta aindon pinoguman Malaekat i Tuhan ko'inia. Sinonibułoinya ing ki Maria.

²⁵ Ta'e diápabĩ siniugannya ing ki Maria nodapot in adĩ tatua pinononggaďi. Bo naonda in adĩ ıolaki tatua pinononggaďidon, dá sinangoian i Yusup ki Yesus in Sia.

2 ¹ Naonda ing ki Yesus pinononggaďidon kom Betlehem, butá in Yudea kon tungkuł ki Raja Herodes, namangoidon kon Yerusalem intau mita im Mayusi nongkon Timur.

² Bo mosia no_libó magí–makow: "Kon onda degá in Sia, raja intau Yahudi inta bagu pinonongga_dí tua? Kami aindon noko'ontong kon tundi–Nya kon dotá in Timur, bo kami na'a mamangoi sim mosumbah ko'i–Nia."

³ Náonda ing ki Raja Herodes bo bayongan intau kon Yerusalem nokodongog kon soá_l tatua, no'ita_likokog totok mosia.

⁴ Dá sinipunnya in imang mita tonggula_nnya bo guru mita in agama intau Yahudi. Bodongka no_libó ko'i monia, "Kon onda im poponongga_dian ko'i Mesias?"

⁵ Tubag monia ko'inia: "Kom Betlehem, butá in Yudea, sin nana'a im pinais kom bonu im buk i nabi:

⁶ Bo ikow Betlehem, butá i Yohuda, ikow in de'emanbî totok im mo'intok kon sigad monia inta nomarentah kon Yohuda. Sin nongkon inimubî na'a mo'isindog in tobatú intau inta moba_lí itoi, Sia inta molukad kom bayongan umat–Ku kon Israel."

⁷ Bo inumado–adop makow ki Herodes nogoiní kon intau mita Mayusi tatua bo no_libó ko'i monia kinota_lit mongo dodai onda tundi tatua inontong.

⁸ Onda intua pinotabánya intau mita i Mayusi tatua minayak im Betlehem, takin koyow: "Bayak bo tayakdon kopira'an adí tatua, bo náonda i mo'ulí monimu in Sia, lagi angoi poguman ko'inakó simbá aku'oi mamangoi doman mosumbah ko'i-Nia."

⁹ Nokodongog makow kong koyow i raja natua, nobuatdon mosia, bo mosia noko'ontong kon tundi inta aindon inontong monia kon Timur inumuna ko'i monia bo nogogai kon tombutungmai in tempat inta pinogukatan kon Adí tatua. Naonda i mosia noko'ontong kon tundi tatua, nopia-pia totok ing gina monia.

¹⁰ (2:9)

¹¹ Bo sinumuotdon mosia kom bonu im baloi tatua bo no'indoi kon Adí tatua takin ki Maria ki iná-Nya. Mosia sinumungkud bo nosumbah ko'i-Nia. Mosia nobuká kon tempat pobobonuan kom barang monia bodongka nobogoi im barang pinosumbah koi-Nia. Barang inta inogoi monia tua im bulawan, kamanya, bo talong mobondu.

¹² Bo lantaran mosia aindon kinoyowan kom bonu in togo'indop simbá dona'aidon mayak bui ko'i Herodes. Dá mosia nobuidon kon lipú monia tontaí ta'e nongin dalan ibanyadon.

¹³ Naonda intau mita im Mayusi minayakdon, malaikat i Tuhan nokipogontong ko'i Yusup kom bonu in togo'indop bo noguman: "Pobangondon ikow bo gamádon in Adí tatua bo dia takin ki iná-Nya, poḷaguidon kom butá im Mesir bo pogutunpa kon tua modapot in Aku'oi bui mosingog ko'inimu, sing ki Herodes moramiji motayak kon adí tatua bo limodon".

¹⁴ Doḷompa doman tua ki Yusup nobangon bo nodia kon Adí tatua takin ki iná-Nya bodongka noḷagui minayak im Mesir.

¹⁵ Bo nogutun kon tua, nodapot ing ki Herodes minatoi. Tua komintan nobaḷí simbá motompodon onu im pinoguman i Tuhan kon nabi-Nya, nana'a: "Nongkon Mesir inoiní-Ku ing ki Adí-Ku."

¹⁶ Naonda ing kinota'auan i Herodes kon sia aindon inakaḷan in intau mita Mayusi tatua, sinumorú totok in sia. Manangka intua pinokiḷimodnya im bayongan adí kom Betlehem bo kon lipú inta noyodiugeamai. Bayongan adí inta umur doyowa notaong mamonag, tua sinantúnya podudui wakutu inta

kinota'auanya nongkon intau mita im Mayusi tua.

¹⁷Tua in noba^{li} simbá motompodon singog i Tuhan inta pinoyaput i Nabi Yeremia, nana'a:

¹⁸"Kinodongogandon in tombá kon Rama, omba^l bo amui inta totok mokokuyang; ki Rahel mongomba^lmai ko'i adínya mita, bo sia doí dondo'u^lugan, sing ki adínya mita diá don."

¹⁹Naonda ing ki Herodes minatoi, malaikat i Tuhan namangoidon bui nokipogontong ko'i Yusup kom bonu in togo'indop, bo noguman,

²⁰"Pobangondon, gamádon Adí tatua bo dia takin ki iná-Nya bo bayakdon kom butá Israel, sim mosia inta mo^limod kon Adí tatua, ai minatoi."

²¹Dá ki Yusup nobangon domandon, ginamánya Adí tatua bo dinianya takin ki iná-Nya bo minayak kom butá Israel.

²²Ta'e naonda in dinongogna kong ki Arkhelaus in noba^{li} raja kon Yudea noma^lui ko'i Herodes ki amánya, no'ondok in sia mayak intua. Ta'e malaekat bui noguman ko'inia kon togo'indop, dá ki Yusup minayak ing Galilea.

²³ Kon tua, sia nogutun kon lipú inta tangoinya Nazaret. Tua komintan nobaí simbá motompodon Pirman inta aindon pinoyaput i nabi mita, kon sia in tangoion, "Intau Nazaret."

3 ¹ Kon waktu intua ki Yohanes Mobobaptis namangoidon kom padang gurun Yudea, bo nopoyaput ing koyow nana'a,

² "Pogogaidon mogaid kon dosamu mita, sin diádon mo'onggot bo mamangoi ing ki Allah momarentah salaku Raja!"

³ Ki Yohanesbî na'a inta pinopomakusudan singog i Nabi Yesaya nana'a: "Oyúon intau inta nobalú kom padang pasir: Sadiadon dalan ko'i Tuhan, tulidon in dalan ko'i-Nia."

⁴ Ki Yohanes nogilambung jubah nongkon bubul in unta. Ba'annya in nongkon kulit, ka'anonnya im pangkolá bo dilú ing kayuon.

⁵ Naonda in nokodongog kon onu im pinoyaputnya tatua, noro-angoidon intau mita, inta nongkon Yerusalem, nongkon bayongan butá in Yudea, bo nongkon bayongan lipú inta kon diugmai Ongkag in Yordan.

⁶ Mosia nongaku muna kon talá monia bodongka binaptis i Yohanes kon Ongkag in Yordan tatua.

⁷ Tongá waktu in sia noko'ontong kon nobayong doman intau im Parisi bo Saduki namangoi bo moki baptis ko'inia, siningognya nana'a mosia: "Hei intau mita inta mora'at. Ki ine in noguman kon mo'ikow nion kotaliban in hukuman i Allah inta kon singgai mo'iduduimai?

⁸ Poponyatapa muna in oáid monimu kom mo'ikow aindon totu-totu'u nogogai mogaid kon dosamu mita.

⁹ Bo na'aipa muna morai kon mo'ikow im mosalamatbí sim mo'ikow i moguman kom bonu ing gina kon ki Abraham ing ki amá nami, pogumankudon ko'i monimu, kom batu mita tana'a mota'aubí aidan i Allah adí mita i Abraham.

¹⁰ Pokotorop! Boliung aindon inukat makow kon uakat ing kayu. Bo pomuloi pangkoi inta diá mopomungai im mopia yo pasti pupulonbí bo pogonag kon tułu.

¹¹ Aku'oi mopobaptis in tubig ko'i monimu, salaku bukti kom mo'ikow aindon mogogai mogaid kon inta diá mopia, ta'e Sia inta mamangoi mo'iduduimai ko'inakó na'a, kawasa-Nya

mo'iliu totok ko'inakó, sedang tongá mobuka kon togot in sapatu-Nya yo diá patus in aku'oi. Sia im mopobaptis ko'i monimu in Roho i Allah bo tułu.

¹² Digu ain kokada-kadai-Nya makow. Tapat posipunan kong gandum toko daritan-Nyadon, gandum sipunon-Nya bo uaban, inta mopia tagu'onya kon tempatnya, ta'e bayongan pangkoinya in tubáan-Nya kon tułu inta diá mopio-piong."

¹³ Nongkon Galilea ki Yesus namangoi ko'i Yohanes kon Ongkag in Yordan bo nokibaptis ko'inia.

¹⁴ Ta'e ki Yohanes nongampag ko'i-Nia, kainia: "Aku'oibî na'a i musti baptison i Pak Guru, ta'e tana'a in noyoliudon, ki Pak Gurubî i mamangoi bo mokibaptis ko'inakó!"

¹⁵ Ta'e ki Yesus notubag: "Pomayakdon makow, diábî nongonu, sin natuabî ing kita aka mogintompod kom bayongan inta kino ibog i Allah." Dá binaptis domandon i Yohanes in Sia.

¹⁶ Naonda in nopałut binaptis, ki Yesus lagi nobatun nonałamai kon tubig tatua, bo kon dodai doman intua langit nobukat

bo inontong-Nya in Roho i Allah náonda bo lagapan paloma noponag ko'i-Nia.

¹⁷ Bo kinodongogandon in singog nongkon soroga noguman: "Na'adon ki Adí-Ku inta kinotabi-Ku, Sia na'a inta kino ibog-Ku."

4 ¹ No'iduduimai kon tua, ki Yesus dinia in Roho i Allah minayak im pandang gurun sim pokisoba kon Ibilis.

² Bo naonda in Sia nopalut nopuasa opat nopuluh nosinggai bo opat nopuluh nogobi'i, inangoiaindon gogoy in Sia.

³ Dá namangoidon Ibilis bo noguman koi-Nia, kainia: "Aka Ikow totu-totu'u ki Adí i Allah, yo aidaidon roti im batu mita tana'a".

⁴ Ta'e ki Yesus notubag nana'a, "Oyúon pinais, 'Intau de'emanbí tongá mobiaq in roti, ta'e mobiaqbí doman im pirman inta siningog i Allah.'"

⁵ Onda intua ki Yesus dinia Ibilis minayak in Yerusalem inta sinangoi kotá mosuci tua bo sinimindog kom binubungan Baloi Tuhan,

⁶ bo Ibilis noguman ko'i-Nia, "Aka Ikow ki Adí i Allah, yo landukkah monag, sin aim pinais kon Alkitab nana'a: Pokisingkapbí i

Allah kom malaekat-Nya mita Ikow, simbá diá mo'idatong kom batu in siol-Mu."

⁷ Dá ki Yesus noguman ko'inia: "Oyúon doman pinais kon Alkitab: Dona'aidon mo'ikow monungku! ko'i Tuhan, ki Allahmu!"

⁸ Onda intua Sia dinia Ibilis minayak kon tudu im bulud inta totok molantud, kon tua sinundúnya ko'i Yesus im bayongan karaja'an kon dunia takin kogagahnya,

⁹ bo Ibilis noguman ko'i-Nia: "Tana'a komintan daitonku ogoi ko'ini-Mu, aka Ikow tumungkud mosumbah ko'inakó."

¹⁰ Dá ki Yesus notubag, "Bayakdon ikow, Ibilis! Sin aindon pinais nana'a: Ikow musti mosumbah ko'i Tuhan, ki Allahmu, bo tongábî Sia i mota'au po'ibada'anmu!"

¹¹ Ibilis nonalámai ko'i-Nia, bo malaekat mita namangoi nosumbah ko'i Yesus.

¹² Kon wakutu ing ki Yesus nokodongog kong ki Yohanes ain dinomok, Sia sinimí minayak ing Galilea.

¹³ Sia nonalámai kon Nazaret bo minayak nogutun kong Kapernaum, kom bingkî in Danow Galilea, kom butá in Zebulon bo Naptali,

¹⁴ simbá motompodon Pirman inta pinoyaput i Nabi Yesaya:

¹⁵ Nana'a: "Butá in Zebulon bo Naptali, dālan mayak in danow, lipú kon limakow Ongkag in Yordan, Galilea, tempat im bangusa mita ibanea de'eman Yahudi!

¹⁶ Bangusa inta nobiag kom bonu in sindip, mosia aindon noko'ontong kom bayag inta moloben! Bo mosia inta nogutun kon lipú inta kinokolubungan im maut nomukádon im bayag!"

¹⁷ Mulai kowakutu intua ki Yesus noguman, "Pogogaidon mogaid kon dosamu mita, sing ki Allah i mamangoidon momarentah salaku Raja!"

¹⁸ Kon tungku! ing ki Yesus minayak nongin bingkî in Danow Galilea, Sia noko'ontong kon intau taya dua mogutat, ki Simon inta dinonoi ki Petrus bo ki Andreas ki utanya. Tua in tangoi monia. Mosia koyogot mobukayad kon landará kon danow sin tuabî in oáidan monia, modomok kon toyak.

¹⁹ Ki Yesus noguman ko'i monia: "Koligai, duduidon ko'i-Nakó, simbá mo'ikow bañion-Kudon mololandará kon intau."

²⁰ Dá mosia nonalámai kon landará monia bo dinumudui ko'i Yesus.

²¹ Bo naonda i minayak nongkon tua, ki Yesus bui noko'ontong kon intau taya

dua doman mogutat, ki Yakobus ki adĩ i Zebedeus bo ki Yohanes ki utatnya, mosia koyota–yotakin i amá monia ki Zebedeus. Mosia yogot mono'inutmai kon landará kom bonu uangga. Mosia inoinĩ i Yesus.

²² Dá mosia nonalámai kon uangga bo ko'i amá monia, bo dinumuduidon ko'i Yesus.

²³ Ki Yesus minaya–mayak makow im bayongan lipú kong Galilea. Sia sinumu'ot bo notundú kom bonu im bałoi pososambayanan polat nopota'au in Habar Mopia soál náonda ing ki Allah mamangoi momarentah salaku Raja. Kon tua Sia nongundam doman kom bayongan panyaki in intau mita inta kon tua.

²⁴ Onu inaidan i Yesus tua no'isiardon kom bayongan lipú kon Siria, dá diniadon monia pinobayak ko'i–Nia im bayongan intau inta nongotakit no'onggotdon. Noyagi–yagimai in takit, oyúon ing kinótolangan dimukud moráat, oyúon takit im manuk, oyúon in diá mokobayak, mosia nopia mita i Yesus.

²⁵ Dá intau mobarong totok in dinumudui ko'i–Nia. Oyúon nongkon Galilea, Dekapolis, Yerusalem, Yudea bo oyúon

doman nongkon lipú inta kon ļolan
Ongkag in Yordan.

5¹ Naonda ing ki Yesus noko'ontong kon
intau moántó tua, Sia notakod kom
bulud, bo naonda ilimitú in Sia, murí-Nya
mita namangoidon ko'i-Nia.

² Kon tua ki Yesus nomangkoi notundú
ko'i monia:

³ "Kosanangdon gina in intau inta nobogá
kon tayowon i Allah, si mosia tua inta
mobaļi umat i Allah.

⁴ Kosanangdon gina in intau inta
nokuyang ing gina, si mosia tua iropotanbí
ing ginanya.

⁵ Kosanangdon gina in intau inta moáļus
in oáid bo pososingog si mosia tua i
motarima kon dandi i Allah.

⁶ Kosanangdon gina in intau inta mo'ibog
totok mogaid kon inta mobanar, sim
bayongan tua in ogoibí i Allah.

⁷ Kosanangdon gina in intau inta mopia
ing gina, si mosia i motarima doman kong
kopopia i Allah.

⁸ Kosanangdon gina in intau inta
motulid ing ginanya, si mosia tua inta
moko'ontong ko'i Allah.

⁹ Kōsanangdon gina in intau inta mo'ibog in dodamean, si mosia tua in tangoion ki adī mita i Allah.

¹⁰ Kōsanangdon gina in intau inta pinogutú lantaran mogaid kon inta kino'ibog i Allah, si mosia dōman tua inta moyotakin i Allah.

¹¹ Kōsanangdon i mo'ikow, inta lantaran Aku'oi, mo'ikow siningkule bo pinogutú takin pinoponapudan inta mora'at.

¹² Kolungangadon bo kopiadon ing gina monimu, sim mōloben i mōulīmu kon soroga, sin nabi tungkuḷ intua pinogutú dōman monia natua."

¹³ "Mo'ikow nion simuton in dunia. Aka simuton tatua mōliaudon, yo onu im pogibung ko'inia? Diá bidon im baragunanya, dongka bidon lumbu'on bo koritakan in intau.

¹⁴ Mo'ikow bayag in dunia. Lipú inta kon tudu im buḷud diábī mo'ibuni.

¹⁵ Apa dōman diábī intau inta mopoyongkit makow in togá bo tungkubannya im belek, tantú tuduonnyabī kon tempat pototudian kon togá sahingga monimbayag kom bayongan intau inta kom bonu im baḷoi tatua.

¹⁶ Natua doman bayagmu musti monindar kon tayowon intau, simbá ontongon monia in oáidmu mita inta mopia bo modayow ko'i Amámu inta kon soroga."

¹⁷ "Dona'aidon sangkaan monimu, kon Aku'oi i mamangoi momopat kon hukum i Musa andeka buk mita i nabi. Aku'oi mamangoi de'emanbí momopat kon tua, ta'e mongintompodbí.

¹⁸ Poguman-Ku ko'i monimu: Solama langit bo butá na'a diápa mo'inggamá yo tobatúmai in hurup andeka titik, kon hukum i Musa diábi inggamáan, ko wakutu im bayongan tua diápa noba_{li} komintan.

¹⁹ Tuamai ki ine im monginggamá kon tobatúmai im parentah kon hukum i Musa, tongákabí topilik, bo motundú kon inta diá mo'itutui kon intau ibanea, yo sia tua in tampaton kon tempat inta mo'ompá totok kong karaja'an i Allah. Ta'e ki ine inta mogaid bo motundú kom bayongan inta parentah kon hukum i Musa, yo sia tua im moko'u_{li} kon tempat inta molantud kong karaja'an i Allah.

²⁰ Tuamai Aku'oi mosingog ko'inimu: Aka ikow bo diá mogaid kon onu inta kino'ibog i Allah mo'iliu kom mototundú mita kon

agama Yahudi bo intau mita im Parisi, yo mo'ikow in diábî moba_lî umat i Allah."

²¹ "Mo'ikow ain nokodongog kon onu inta aim pinoguman kom mogoguyang naton, nana'a: Dona'ai mo_limod, ki ine im mo_limod yo hukumon.

²² Ta'e Aku'oi i moguman ko'i monimu: Pomu_loi intau inta tumorú, ko'i utatnya yo musti hukumon; bo ki ine i moguman ko'i utatnya kaper yo musti popotayow kon itoi in agama, bo ki ine i moguman, 'Pompu_long!' yo musti (pogonag) kon naraka inta kodoko-dokot.

²³ Manangka intua aka ikow modia kon onu inta ogoi posumbah ko'i Allah bo waktu intua mo'ikow nokotorop kon oyúon ki utatmu mosakí ing gina ko'inimu,

²⁴ yo taláaipa onu inta diniamu posumbah tatua kon tayowon im meja pogogukatan kon sosumbah bo bayakdon muna poyodame i utatmu tatua bain tua bo bayakdon pobogoi kon onu im posumbahmu ko'i Allah.

²⁵ Aka ikow bo koyota-yotakin in saturumu, yo lagidon poramiji moyobayat waktu ing kon da_lanpa, simbá diá posarahkannya ikow kon hakim, bo hakim tatua moposarahkan kom mo_lo_lukad kom

ponjara, bodongka bonuon monia kom ponjara in ikow.

²⁶ Aku'oi moguman ko'inimu: Ikow in diápabí poluaion monia kom ponjara aka diápa ko'ubolíanmu im bolímu ko'inia."

²⁷ Mo'ikow ain nokodongog kom Pirman inta noguman nana'a: Dona'ai monualing.

²⁸ Ta'e Aku'oi im moguman ko'inimu: Pomuloi intau inta mokobobuimai kom bobay tobatú bo mo'ibog ko'inia, yo sia tua aindon nonualing takin bobay tatua kom bonu ing ginanya.

²⁹ Manangka intua aka matamu kolanan bo mokobaradosa ko'inimu, yo manikah kuil bo lumbúdon intua, si manikah bo ko'inggamáan im mata tobatú daripada awakmu komintan pogonag kom bonu in naraka.

³⁰ Ná tua doman aka limamu kolanan mokobaradosa kónimu, yo pongkó makow bo lumbúdon intua! Sim manikah bo diá kolima tosimpal daripada awakmu komintan mo'ibonu kon naraka.

³¹ "Ki Musa ain nomais nana'a: Ki ine intau mongga'at ko'i bułoinya bobay musti mobogoi in surat talak ko'i bułoinya tua.

³² Ta'e Aku'oi moguman ko'inimu: Pomuloi intau inta mongga'at ko'i bułoinya

kolikudbíin nonuáling, yo siabí tua in nokopopisí ko'i bułoinya nonuáling, bo ki ine i motonibułoi takin bobay inta aing gina'at tua, yo sia doman noyotakin nonuáling."

³³ Mo'ikow ain nokodongog doman kon onu inta aim pinoguman i Tuhan kom mogoguyang naton: Dona'ai mongibot kon soál mita ubol, ta'e manikah bo kadaidon in ibotmu tua kon tayowon i Tuhan.

³⁴ Ta'e Aku'oi moguman ko'inimu: Dikadon moko'imotanmai mongibot bo popodoyon kon langit, sin langit tua in tempat pomomarentaan i Allah,

³⁵ andeka mongibot bo popodoyon kom butá sim butá na'a im baya-baya'an-Nya makow, andeka mongibot popodoyon kon Yerusalem, sin Yerusalem tua kotá i Raja Moloben.

³⁶ Dona'aidon doman ikow mongibot podoyon kon ulumu, sin diábí ing kawasamu mongimbudó andeka moginrondí kon to'ugatmai im bu'okmu.

³⁷ Aka totu'u, yo poguman kon totu'u, bo aka diá, yo poguman doman diá. Sin onu in no'iliu kon tua yo nongkon inta mora'atbí.

³⁸ Mo'ikow aindon doman nokodongog kom Piman: Mata toliuan mata, ingipon toliuan doman ingipon.

³⁹ Ta'e Aku'oi i moguman ko'inimu: Dona'ai mo'ikow motuŕi kon intau inta nopoáid i mora'at ko'inimu. Ta'e nana'abí in aidai, aka ki ine i monokap kom putongimu kolanen, yo ogoi doman im putongimu koloigi.

⁴⁰ Bo kon intau inta mo'ibog mopongadu ko'inimu kon hakim, sin sia mo'ibog in lambungmu, yo ogoidon doman in jubahmu.

⁴¹ Bo ki ine kabí im momakisa ko'inimu mayak toribu nometer, yo dugangaidon makow mayak takinnya doyowa noribu nometer ing koyayuknya.

⁴² Ogoiai monag intau inta mo'igum bo dona'aidon monolak kon intau inta mamangoi moŕuan ko'inimu.

⁴³ "Aindon dinongog monimu im Pirman nana'a: Kotabibí in yobayatmu ta'e dikadon moyobayat in saturumu.

⁴⁴ Ta'e tana'a Aku'oi moguman ko'inimu: Kotabibí in saturumu bo sambayangaidon mosia inta nomogutú ko'inimu.

⁴⁵ Aka mo'ikow mogaid kon natua, yo mo'ikow mobaŕi ki adí mita i Amámu inta

kon soroga, inta mobogoi mata in singgai kon intau mora'at bo kon intau mopia, bo Sia doman inta mobogoi in uyan kon intau inta mobanar bo kon intau inta mo'ubol.

⁴⁶ Ta'e aka mo'ikow bo tongá motabi kon intau inta motabi doman ko'inimu, onubí im mangalenyá? Diá kinota'auan monimu degá kon mononagi mita doman kom pajak mogaid doman kon natua?

⁴⁷ Bo aka mo'ikow bo tongá doman mohormat ko'i utat mita, onubí in no'iliu kon oáid in intau ibanea? Intau doman inta diá monota'au ko'i Allah mogaid doman kon natua!

⁴⁸ Manangka intua mo'ikow musti mogaid kon inta totok mopia ná ki Amámu inta kon soroga ain nogaid kon inta totok i mopia."

6¹ "Pokotoropdon, dona'ai mo'ikow mogaid kon onu inta pinarentah in agamamu kon tayowon intau simbá ko'ontongan monia, sin aka natua, yo diábí i mangalenyá, bo ki Amámu inta kon soroga doíbí in natua.

² Sin tuamai, aka ikow bo mobogoi in sadakah, dona'aibí muna poguma-guman makow náonda bo oáid i intau mongomunapik kom baloi mita

pososambayangan bo kon lorong
mita simbá dayowon intau i mosia.
Poguman-Kudon ko'i monimu: Mosia tua
ain notarima kom bungai oáid monia tua.

³ Ta'e aka ikow bo mosadakah, yo
cukupdon ikow i mokota'au.

⁴ Ramijidon bá diá kota'auan in intau
ibanea, kolikudon ki Amámu kon soroga
im monota'au. Sin Sia inta noko'ontong
kon oáidmu natua im mobogoi bui
ko'inimu."

⁵ "Bo aka mo'ikow mosambayang,
dona'ai mosambayang ná oáid intau
momunapik, inta simindog kom bonu
im baloi pososambayangan bo kon
dalan mita, bodongka mosambayang,
simbá ontongon intau in oáid monia tua.
Poguman-Ku ko'imonimu: Aindon no'u_li
monia onu inta kino'ibog monia.

⁶ Ta'e aka ikow bo mosambayang,
tu'otdon kong gopot, bo kunsíai in
l_olingkop bodongka mosambayang ko'i
Amámu inta kon tempat no'ibuni. Dá ki
Amámu inta noko'ontong ko'inimu im
mobogoibí kon onu inta ko'ibogmu.

⁷ Ná doman tua aka ikow mosambayang
yo dona'aidon langgo-l_olanggo'on náonda
bo kabiasaan in intau inta diá nonota'au

ko'i Allah. Sin sinangka monia aka sambayang bo mo^langgó yo tua in tarimaan i Tuhan.

⁸ Manangka intua yo dona'aidon mo'ikow dumudui kon oáid monia, sing kota'auanbí i Amámu onu im para^lumu, wakutu i mo'ikow diápa mo'igum ko'i-Nia.

⁹ Tuamai aka mo'ikow bo mosambayang yo singogdon na'a: 'Oh Allah, Amá nami inta kon soroga, tongábí Ikow ing ki Allah inta sinumbah bo inta dayo-dayowon nami,

¹⁰ angoidon parenta'ai ing kami podudui ing ko'ibog-Mu, kon dunia náonda bo kon soroga.

¹¹ Ogoiaidon ka'anon kami singgai na'a, inta tugat ko'inami.

¹² Bo ampungaidon ta^lá nami, ná doman kami ain nongampung kon intau inta kota^lá ko'inami.

¹³ Dona'aidon pomayak makow ing kami kobu^lian pirisaya ko wakutu ing kami koántugan in totungku^l, ta'e pilataidon ing kami nongkon kawasa i inta Mora'at! [Sin Ikowbí in Raja inta kokawasa bo kamulia'an-Mu in mononoi. Amin.]'

¹⁴ Aka mo'ikow bo mo'ibog mongampung kon ta^lá i intau, yo ki Amá monimu inta

kon soroga im mongampungbî doman
kon talámu.

¹⁵ Ta'e aka mo'ikow bo diá mongampung
kon talá intau ko'i monimu, yo ki Amámu
in doí doman mongampung kon talámu."

¹⁶ "Aka mo'ikow bo mopusasa, yo
dona'aibí popokantara kom pogotmu ná
intau mita inta mongomunapik. Imonia im
popokantarabí kom pogot monia, simbá
kota'auan in intau kom mosia ing koyogot
mopusasa. Poguman-Ku ko'i nimu, tuadon
bungainya ko'i monia.

¹⁷ Ta'e aka mo'ikow bo mopusasa, yo
pogiminyabí bo pongiamot

¹⁸ simbá diá kota'auan in intau kon
ikow ing koyogot mopusasa, pomayakdon
makow simbá tongá ki Amámu inta kon
tampat noíadop im mokota'au. Bo Sia inta
nokota'au kon inta oáidmu no'ibuni tatua
mobogoi kon onu inta sinayakmu."

¹⁹ "Dona'aidon mo'ikow mosipun kong
kapunya'an kon dunia, sin poguya'aton
in sisik bo kalíotá, ná doman tua,
mononakow mamangoi momulingkar bo
monakow.

²⁰ Manangka intua posipundon maní
kong kapunya'an kon soroga; sing kon
soroga diábí in sisik bo kalíotá inta

momoguya'at, ná doman tua, kon tua diábí im mononakow inta mamangoi momulingkar polat monakow.

²¹ Kon onda ing kapunya'anmu, kon tua doman ing ginamu."

²² "Mata na'a togá in awak. Aka matamu bo mopia, yo mobayag doman im bayongan awakmu.

²³ Ta'e aka matamu bo mora'at, yo mosindip doman im bayongan awakmu. Dá aka togá ko'inimu bo minatoidon, yo mosindipdon totok in dolom tatua."

²⁴ "Diábí in tobatúmai intau mota'au monontuang kon doyowa. Sin aka natua, yo tongábí tobatú ing kotabinya, yo tobatú in diábí kotabinya, andeka tongábí tobatú in duduiannya, yo tobatú in diábí. Mo'ikow in diábí mota'au mobantung ko'i Allah bo kong kapunya'anmu.

²⁵ Manangka intua Aku'oi moguman ko'inimu: Dona'aidon mohawatir kong kobobiagmu, kon onu inta ka'anonmu andeka inumonmu, bo onu im pakéonmu. Sim mobiabí im moponti-ponting nongkon ka'anon andeka pakeang!

²⁶ Indoiaidon in lagapan mita, mosia tua in diábí nomula bo nokoyut, bo diábí doman nosipun kon hasil ing gobá kon

luntung, ta'e mosia inogoiانبی doman ing ka'anon i Amámu inta kon soroga. Degá diápa kinota'auan monimu kom mo'ikow in no'iliubí nongkon lagapan mita tatua?

²⁷ Oyúon degá intau kon sigad monimu inta lantaran mohawatir, dá sia modugang kon umurnya biar tongá topilikmai?

²⁸ Bo nongonu sim mo'ikow i mohawatirbí kon onu im pakéon monimu? Tarukirakah im bungang mita. Mosia nobiag, diábí dodai onda nogaid bo diá doman dodai onda nodagum,

²⁹ ta'e poguman-Kudon ko'i monimu: Ki Salomo nobiag no'oyúon totok ta'e diábí dodai onda nogilambung ná kogagah im bungang mita tatua.

³⁰ Dá aka ki Allah bo nobogoi kon inta mopia kom bungang mita, inta singgai na'a oyúon bo ikolom in tuba'an, yo tantú mo'ikowbí ing kotabi-tabi-Nya, ta'e mo'ikow diá totok mopirisaya!

³¹ Tuamai, mo'ikow dona'aidon mohawatir bo polat mosingog nana'a: Onu ing ka'anon nami? Onu in inumon nami? andeka onu im pakéon nami?

³² Tua komintan tayakon doman in intau mita inta diá mopirisaya ko'i Allah. Bo

kota'auanbí doman i Allah kom mo'ikow im moparalu doman kon tua komintan.

³³ Ta'e tayakpa muna ing ki Allah bo aidaidon onu inta ko'ibog–Nya, dá komintan tua ogoi–Nyabí doman ko'inimu.

³⁴ Manangka intua dona'aidon mohawatir mo'ikow kon singgai ikolom, sin singgai ikolom torupabí doman in roriganya. Roriga singgai na'a tugatdon, dona'aidon dugangan in roriganya."

7 ¹ Dona'ai mo'ikow mohakim, simbá mo'ikow diá doman hakimon.

² Sin náonda im pohohakimmu kon intau ibanea, tua doman in pohakim ko'inimu.

³ Nongonu sim puling i utatmu in ontongon monimu, ta'e kayu kon bonu in matamu diábí kinota'auanmu.

⁴ Náondabí ikow mota'au moguman ko'i utatmu: "Igai bá inggamáanku im pulingmu, sedangkan kom matamu oyúon ing kayu.

⁵ Hei intau momunapik, poluaipa muna ing kayu kom bonu im matamu, simbá motarang im matamu bo mota'audon mopoluai im puling kon mata i utatmu.

⁶ Dona'aidon mo'ikow mobogoi im barang inta mokudus kon ungkú bo dona'ai mo'ikow mopogarab im

mutiaramu kom boké, simbá diá tongá rita-ritakanya makow intua bodongka mobuimai moyingki-yingkit ko'i monimu."

⁷"Po'igumdon, dá ogoianbí im mo'ikow, potayakdon dá moko'uḷí bí im mo'ikow, ponangkokódon dá pobukatanbí im mo'ikow kon ḷolingkop.

⁸Sim pomuḷoi intau inta mo'igum, motarima, bo intau inta motayak im moko'uḷí bo intau inta monangkokó pobukatan kon ḷolingkop.

⁹Oyúon degá ing kon sigad monimu mobogoi im batu ko'i adínya, aka ki adínya mo'igum kon roti,

¹⁰andeka mobogoi in ṽlag ko'i adínya, aka po'iguman kon toyak?

¹¹Dá aka mo'ikow inta mora'at bo mota'au mobogoi kon inta mopia ko'i adímu mita, yo apapa doman ki Amámu kon soroga inta totok im mopia! Sia mobogoibí kon inta mopia ko'i ineka inta mo'igum ko'i-Nia."

¹²Onu inta ko'ibog monimu popoaid in intau ko'i monimu, yo popoáid domandon ko'i monia intua. Tuadon bonu im bayongan atorang i Musa bo inta pinais kom buk in nabi mita.

¹³ "Tu'otdon pongin dalan inta mo'intok, sin dalan inta mopobayak in naraka moloben bo mobanat, bo mobarong in intau mongin tua.

¹⁴ Ta'e dalan inta mopobayak in tempat inta mokobiag in no'intok bo tongá topilik in intau inta mokodapot kon tua."

¹⁵ "Mokopo'ingatdon kon nabi mita inta diá totu'u nabi inta mamangoi ko'inimu náonda bo intau inta mongopia, ta'e sabanarnya mosia tua intau bí moromú.

¹⁶ Bagubí nongkon oáid monia tua ain kota'auan mongo ki ine i mosia. Degá oyúon i intau mosipú kom bungai in anggur kom pangkoi in diát, andeka lantat kom pangkoi im bonganga?

¹⁷ Kota'auanbí, aka pangkoinya bo nopira yo mopira doman im bungainya, ta'e aka pangkoinya diá nopira, yo tantú bungainya diá doman mopira.

¹⁸ Sin diábí in aka pangkoinya mopira bo mopomungai in inta nora'at, andeka pangkoinya inta diá mopira bo mopomungai inta mopira.

¹⁹ Sin pomuloi im pangkoi inta mopomungai in diá mopira yo musti pupulon bo tubáan.

²⁰ Nongkon oaidnya kota'auandon monimu im mosia."

²¹ "De'emanbí komintan intau inta moku'uk ko'i-Nakó: 'Tuhan, Tuhan,' im mobalı́ umat-Ku, ta'e tongábí mosia inta dinumudui kong ko'ibog i Amá-Ku inta kon soroga.

²² Kon Singgai Ponantúan moántó intau inta mogoiní ko'i-Nakó: 'Tuhan, Tuhan, takin moguman; kami na'a inta nopoyaput in habar nongkon i-Nimu, bo inta nomaké in tangoi-Mu noguntun kon dimbułó bo nomaké doman in tangoi-Mu nogaid kon inta mokoherang kon intau.'

²³ Kon dodai intua, Aku'oi moguman taran-tarangan ko'i monia: 'Diábí kinota'auan-Ku im mo'ikow! Bayakdon pokoyayuk ko'i-Nakó, sim mo'ikow komintan intau inta nogaid kon inta mora'at.'"

²⁴ Pomułoi intau inta nokidongog kon singog-Ku bo aidannya intua komintan, yo sia tua in ibarat intau inta mopandoi, inta nopoulosdog im baloinya kon tudu im batu.

²⁵ Naonda in nonguyan, bo inuntag in lunud bo tompot im baloi tatua, ta'e

bałoi tatua diábî nongonumai sin aim pinoposindog kon tudu im batu.

²⁶ Ta'e pomułoi intau inta nokidongog kon singog–Ku tongá doî dinumudui, yo sia tua in notongkai intau bodok, inta noposindog im bałoinya kon tudu im bungaion.

²⁷ Onda in nonguyan, bo inuntag in lunud bo tompot im bałoi tatua, dá no'umpag bo nogoguya'at totok.

²⁸ Bo naonda ing ki Yesus nonimpod kon singog–Nya tatua, nongoherang intau nobarong kon tua nokodongog kom pototundú–Nya.

²⁹ Sin Sia im motundú ko'i monia takin kokawasa, diá ná mototundú kon agama monia.

8 ¹ Naonda ing ki Yesus nosilig nongkon bułud, intau mobarong dinumudui ko'i–Nia.

² Kon sigad monia oyúon doman tobatú intau inta pinanyaki kusta, sia namangoi bo sinumungkud polat nosumbah ko'i Yesus, takin noguman: "Tuang, aka ki Tuang mo'ibog mongundam, yo mopiabî in aku'oi."

³ Bo ki Yesus nokadai kon intau tatua bo noguman: "Mo'ibog in Aku'oi, dá kopiadon

in ikow." Bo kon dodaipa doman tuata panyaki kusta i intau tatua nopia.

⁴ Bo ki Yesus noguman ko'inia: "Toropdon in singog-Ku na'a, dona'ai o'umanon ko'i inekabî onu inta noba_lî tana'a, ta'e bayakdon bo poki indoi kon imang bo pobogoidon ikow in sosumbah ná inta pinarentah i Musa, sa_laku bukti ko'i monia kon ikow ain nopia."

⁵ Naonda ing ki Yesus tumu'otdon kong Kapernaum, namangoi in tobatú porwira ko'i-Nia takin nopo'igum, kainia:

⁶ "Tuang, bobantungku no'itosiug makow kom ba_loi sin notakit diá mokobayak, bo sia i moyoyigadon totok."

⁷ Dá ki Yesus noguman ko'inia, "Bain angoion-Ku undaman in sia."

⁸ Ta'e porwira tatua notubag: "Dona'aidon Pak Guru, sin diá mokoba_lî in akuoi motarima ko'i Pak Guru kom ba_loiku. Ogoiaidon in tosingogon tongákabî totontagá, pasti kom mopiabî im bobantungku tatua.

⁹ Sin ko_limonikanku na'a oyúon doman itoiku ta'e ko_limonaganku oyúon doman im prajurit. Aka aku'oi moguman kom prajurit tatua, bayak, dá mayakbî doman in sia, bo aka aku'oi moguman kom

prajurit ibanea, 'Angoi!' dá mamangoibí doman in sia, andeka aku'oi mopotabá kom bobantungku, kon aidai in na'a dá aidannyabí intua."

¹⁰ Naonda in dinongog i Yesus tosingogon im porwira tatua, Sia noherang totok, sahingga Sia noguman kon intau mita inta dinumudui ko'i-Nia: "Diápa dodai onda kinodungkulan-Ku ing kololoben pirisaya ná tana'a kon sigad in intau Israel.

¹¹ Poguman-Ku ko'i monimu: Mobayong in intau inta mamangoi nongkon Timur bo Barat bo limitú monga'an moyotakin i Abraham, i Ishak, bo i Yakub kom bonu in dunia mobagu i Allah.

¹² Ta'e intau mita inta sabanarnya mobaíi tombonu in soroga toko pogonagdon kon tempat inta mosindip totok. Kon tua kodongogandon in ombaí bo roriga."

¹³ Nopaíut makow nosingog kon tua, ki Yesus noguman kom porwira tatua: "Pobuidon, onu inta pinirisayamu tatua im mobaíi bidon ko'inimu." Dá kon dodaipa doman tuata bobantungnya nopia.

¹⁴ Nodapotmai kom baíoi i Petrus, inontong i Yesus ki guyá i Petrus no'itosiug makow sim pinonikan patú.

¹⁵ Dá dinimiug in Sia bo nokadai kon lima im bobay tatua, bo patúnya nopia domandon. Dá bango-bangon sia bo nobantung ko'i-Nia.

¹⁶ Naonda in no'ungkolomdon, mobarong in intau inta kinotolangan dimukud mora'at dinia mangoi ko'i Yesus. Bo tongá takin tosingogon totontagá ki Yesus noguntun kon dimukud mita mora'at tatua bo nongundam kon intau mita inta nongotakit.

¹⁷ Tua mita mobaí simbá motompodon Pirman inta pinoyaput i Nabi Yesaya nana'a: "Sia tua in nomota'an kon yoyiga bo mongundam kon panyaki naton."

¹⁸ Naonda ing ki Yesus noko'ontong kon intau moántó nolipung ko'i-Nia, Sia nonongganut minayak in lolan.

¹⁹ Bo namangoidon in tobatú mototundú kon agama Yahudi noguman ko'i-Nia: "Guru, aku'oi in dumudui ko'inimu, kon onda kabí im baya'an-Mu!"

²⁰ Ki Yesus noguman ko'inia: "Serigala oyúon im bubúnya, bo lagapan oyúon im pugadnya, ta'e Adí Intau diá in tempat posiugan-Nya."

²¹ Bo dumodudui-Nya doman tobatú noguman ko'i-Nia: "Tuhan ogoiaipa aku'oi i wakutu mayak moľobong ko'i amáku."

²² Ta'e ki Yesus notubag: "Duduidon ko'i-Nakó bo pomayakdon makow intau minatoi moľobong kon intau minatoi monia."

²³ Bo ki Yesus takin muří-Nya mita sinumakoi kon uangga.

²⁴ Bo dinaľımai in tompot inirup noropot totok in danow tatua, sahingga nobokoľ, bo bokoľ kopiadon mondangat kon uangga inta sinakoian monia, ta'e wakutu intua ki Yesus nosiug noľoľot.

²⁵ Bo namangoidon im muří-Nya mita noguľung ko'i-Nia, kai monia, "Tuhan, tuľungaipa, sim mobodito ing kita."

²⁶ Sia noguman ko'i monia, "Nongonu sim mo'ondokbí i mo'ikow intau inta diá totok mopirisaya?" Ki Yesus nobangon bo sinumorú kon tompot bo danow tatua, indoianmai tompot diádon nogirup bo danow tatua nobaľıdon noľonong totok.

²⁷ Mosia nongoherang bo noguman, "Ki inebı degá in Sia na'a, sin tompot bo danow dumuduıbí kon tosingogon-Nya!"

²⁸ No'iyaputmai in ıoľan kon ıııpú intau ing Gadara, namangoidon ko'i Yesus intau

doyowa inta kinotoḷangan in dimukud mora'at, taya dua na'a nongkon tampat pongonguburan. Taya dua tua totokdon im moko'ondok sahingga intau mita diá mokobaḷi mongin daḷan tatua.

²⁹ Taya dua nomalú noropot, kai monia "Onuon-Mu ing kami na'a, hei Adi i Allah? Ikow mamangoi degá mopoyoyiga ko'inami umpakahbi de'emanpa waktunya?"

³⁰ Diá noyayuk ko'i monia tua oyúon ing kawangan boké inta koyogot motayakmai kong ka'anonnea.

³¹ Dá dimukud mita mora'at tatua nopo'igum ko'i Yesus: "Aka untunon-Mu ing kami, yo potabádon kami tumu'ot kom boké mita tatua."

³² Dá ki Yesus noguman ko'i monia, "Bayakdon!" bo ilumuaidon mosia kon intau doyowa tatua bo sinumolang kom boké mita tatua. Bo kawangan boké tatua ilumanduk kom pompang kom bonu in danow bo minatoi kom bonu in tubig.

³³ Bo mololukad mita kom boké tatua nolagui. Naonda in nodapotmai kong kotá nodait ino'uman monia onu inta aindon nobaḷi. Ino'uman doman monia intau mita

inta kinotołangan in dimukud mita mora'at tua.

³⁴ Nokodongogmai kon tua, ilumuaidon komintan in intau kong kotá tatua bo minayak ko'i Yesus. Naonda in noyodungkul i Yesus, mosia nopo'igum totok ko'i–Nia simbá monalámaidon kon lipú tatua.

9¹ Onda intua ki Yesus sinumakoidon kon uangga bo ilumeag minayak in lolan danow. Bo no'idapotdon Sia kon lipú–Nya tontani.

² Bo intau nopoángoí ko'i–Nia in tobatú intau inta lempeng bo no'isiugdon makow kon tosiugannya. Naonda inontong i Yesus im pirisaya monia, Sia noguman kon intau inta diá mokobayak tatua: "Popirisayadon, adí–Ku, talámu aindon inampungan."

³ Nokodongogmai kon singog i Yesus natua, mototundú mita kon agama Yahudi nosingog kom bonu ing gina, kai monia: "Sia noningkule ko'i Allah."

⁴ Ta'e kinota'auandon i Yesus in raian monia tatua, tuamai Sia nolibó: "Nongonu si mo'ikow moraibí kon soál mita inta mora'at kom bonu ing ginamu?"

⁵ Onda degá i mogampa–gampang, moguman, 'Talámu aindon inampungan',

andeka moguman: 'Pobangondon bo bayakdon?'

⁶ Ta'e bá kota'auan monimu, kon Adí Intau inogoian ing kawasa mongampung kon talá kon dunia na'a." Bo Sia noguman kon intau inta lempeng tatua, "Pobangondon, buatdon in tosiuganmu bo pobuidon kom baloimu!"

⁷ Intau tatua bango-bangon bo nobui.

⁸ Intau moántó inta noko'ontong kon onu inta nobalı tatua no'ondok bo nodayow ko'i Allah inta ain nobogoi ing kawasa ná domai tua ing koloben kon intau.

⁹ Naonda ing ki Yesus minayak nongkon tua, Sia noko'ontong kon tobatú intau tangoinya ki Matius inta ilimitú makow kong kantor im pajak. Ki Yesus noguman ko'inia, "Duduidon ko'i-Nakó." Dá ki Matius sinimindog doman bo dinumudui.

¹⁰ Bo naonda ing ki Yesus nonga'an kom baloi i Matius, namangoidon doman intau mita inta mononagih kom pajak ibanea bo intau mita baradosa bo nonga'an noyotakin i Yesus bo murí-Nya mita.

¹¹ Soál tatua inontong intau mita im Parisi, sahingga mosia noguman kom murí mita i Yesus, "Nongonu sing gurumu in

nonga'anbî moyotakin mononagih kom pajak bo intau baradosa?"

¹² Singog monia tua dinongog i Yesus, dá Sia noguman ko'i monia: "De'emanbî intau mosehat im moparalu kon dokter, ta'e intaubî nongotakit.

¹³ Manangka intua, bayakdon bo balajarpa bui mangale im Pirman tana'a: 'Ko'ibog-Ku in totabianbî, de'emanbî onu inta ogoi monimu,' sin Aku'oi namangoi de'emanbî mogoinî kon intau no'itutui, ta'e intaubî baradosa."

¹⁴ Onda intua namangoidon murî mita i Yohanes ko'i Yesus bo nolibó: "Nongonu sing kami bo intau mita im Parisi mopuasabî, ta'e murî-Mu mita in diábî?"

¹⁵ Ki Yesus nolibó bui ko'i monia: "Mota'au degá aka nonika'an lolaki koyotaki-takinpa monia bo yobayatnya mita moájardon ing gina? Oyúonbî iwakutunya nonika'an tatua gamáan nongkon sigad monia, bain ko waktu intuata mosia mopuasa.

¹⁶ Diábî in tobatúmai intau inta momerak kon lambung nobagu sim podulampong kon lambung inta ain nokoyongan, sin aka sia momerak kon lambung

nobagu, yo lambung nobagu tatua im mogoguya'atdon doman.

¹⁷ Ná doman tua, anggur inta nobagupa diábî mota'au bonuon kom botutunya inta ain nokoyongan, sin aka bonuon yo botutu tatua im mobisikbî bo anggur tatua mo'ibutak doman, bo botutu tatua mogoguya'atdon totok. Tuamai anggur inta mobagu im bonuonbî kon tempatnya inta nobagu doman, simbá tumpaḷa diá mogoguya'at."

¹⁸ Koyogotpa ing ki Yesus nongonguman natua ko'i monia, namangoidon in tobatú itoi im baḷoi pososambayanan, bo nosumbah ko'i-Nia poḷat noguman, "Ki adíku bobay bagupa minatoi, ta'e aku'oi mopo'igum ko'i Guru mamangoi bo mokadai ko'inia, dá mobiagdon bui in sia."

¹⁹ Ki Yesus sinimindog bo takin muří-Nya mita minayak noyotakin in intau tatua.

²⁰ Kon dodai intua oyúon doman tobatú bobay inta aindon mopoḷuh bodoyowá notaong ko'onggotnya notakit toḷoganmai in dugú, sia moramiji totok dimiug ko'i Yesus nongkon tumi sim mokadai kon ubung in jubah-Nya. Sin nana'a irainya: "Umpakahbî tongá koliaianku in jubah-Nya, yo mopia in aku'oi."

²¹ (9:20)

²² Ta'e ki Yesus nobobui bo no'indoi ko'inia takin noguman, "Koroton ing ginamu, adĩ-Ku, sim pirisayamu aindon nokosalamat ko'i nimu." Bo kon dodaipa doman tua bobay tatua nopia.

²³ Naonda ing ki Yesus no'iyaput kom bałoi in itoi im bałoi pososambayanan tatua bo noko'ontong kon intau mita inta nogirup kom bansĩ bo intau mobarong inta motombá makow,

²⁴ Sia noguman ko'i monia, "Bayakdon, sin adĩ tana'a diábĩ minatoi, tongábĩ nosiug in sia." Ta'e kinosingan monia ing ki Yesus.

²⁵ Naonda intau mita tatua pinołuai-Nya komintan, ki Yesus sinumu'ot bo nokadai kon lima in adĩ tatua, bo adĩ tatua nobangondon.

²⁶ Habar soál inta nobałĩ tatua no'i siardon kom bayongan lipú kon tua.

²⁷ Naonda ing ki Yesus nongingguput kom bobaya'an-Nya, intau biłog doyowa dumuduianmai ko'i-Nia bo sindalan momalú kai monia, "Adĩ i Daud, kotabipa ing kami na'a."

²⁸ Bo náonda ing ki Yesus sinumuot kom bałoi tobatú namangoidon doman

ko'i-Nia intau biḷog doyowa tatua, dá ki Yesus noḷibó ko'i nayadua, "Eta mopirisaya i mo'ikow kon Aku'oi mokopia ko'i monimu?" Mosia notubag, "Totu'u Pak Guru, mopirisayabí ing kami."

²⁹ Dá ki Yesus noḷiai kom mata monia takin nosingog, "Mobaḷidon ko'i monimu podudui im pirisayamu."

³⁰ Dá noko'indoidon im mata monia. Bo ki Yesus nongoyow ko'i monia, "Dona'ai mongonguman simbá diá tobatúmai intau mokota'au kon onu inta aindon nobaḷi tana'a."

³¹ Ta'e mosia ḷumuai bo noposiar kon ḷipú mita kon tua, kon onu inta ain inaidan i Yesus.

³² Naonda intau mita biḷog tatua ḷumuai, diniadon mangoi ko'i Yesus in tobatú intau bobó inta kinótolangan in dimukud mora'at.

³³ Bo naonda in dimukud mora'at tatua inuntun-Nya, intau tatua nokosingogdon. Intau moántó inta kon tua nongoherang bo nosingog, "Soál mita ná tanion diápa kon dodai onda inontong intau Israel."

³⁴ Ta'e intau mita im Parisi noguman, "Sia inogoian in tongguḷu in dimukud

mita mora'at ing kawasa moguntun kon dimukud mita mora'at."

³⁵ Natuata inaidan i Yesus wakutu in Sia minaya–mayak makow im bayongan kotá bo lipu–lipuánnya. Sia notundú kom bonu im baloi mita pososambayangan bo nopoyaput in Habar Mopia kon náonda ing ki Allah momarentah salaku Raja. Sia nongundam doman kom bayongan panyaki bo yoyiga.

³⁶ Noko'ontongmai kon intau moántó tatua, Sia inangoian totok in tabi ko'i monia, si mosia totokdon mołopí bo diádon kodaya, náonda bo domba inta diádon ko gombala.

³⁷ Dá Sia noguman kom murí–Nya mita, "Inta koyuton totu'u modamał ta'e mokokoyut tongá topilik.

³⁸ Manangka intua po'igumdon ko'i togi gobá simbá potabá–Nyadon mangoi im mokokoyut mita kon onu inta parału koyuton tua."

10 ¹ Ki Yesus nogoiní kom murí–Nya inta mopoluh bodoyowá tua bo nobogoi ing kawasa ko'i monia poguntun kon dimukud mita mora'at bo pongundam kom bayongan takit bo roriga.

² Na'a in tangoi monia mopoluh bodoyowá tua: Ki Simon inta dinonoi ki Petrus bo ki Andreas ki utatnya, ki Yakobus ki adí i Zebedeus bo ki Yohanes ki utatnya.

³ Ki Pilipus bo ki Bartolomeus, ki Tomas bo ki Matius inta mononagih kom pajak, ki Yakobus ki adí i Alpeus, ki Tadeus,

⁴ ki Simon intau in Zelot bo ki Yudas Iskariot inta nomangkang ko'i Yesus.

⁵ Taya mopoluh bodoyowá tua pinotabá-Nya takin koyow nana'a: "Dona'ai mo'ikow mayak in lipú in intau ibanea inta de'eman Yahudi andeka mayak in lipú intau in Samaria,

⁶ ta'e bayakdon kon intau mita Israel inta nongo ilale.

⁷ Bayakdon bo poguman, kong ki Allah in lagidon mamangoi momarentah salaku Raja.

⁸ Undamaidon intau notakit, biagdon bui intau minatoi, undamai doman intau inta pinanyaki kusta, bo untun in dimukud mita mora'at. Na'a komintan inogoi pinonotabi ko'i monimu, manangka intua yo pomorosen domandon.

⁹ Dona'aidon mo'ikow modia kom bulawan, perak andeka tambaga.

¹⁰ Dona'ai mo'ikow mobalun kom binaya'an, dona'aidon modia kon lambung doyowa no par, aip in síol andeka tungkud, sin intau inta mogaid patusbî motarima kong gaji.

¹¹ Bo aka mo'ikow mayak in tobatú kotá andeka lipú, yo potayak muna kon intau inta mota'au pogutunan bo pogutundon kon tua modapot im mo'ikow mobui.

¹² Bo aka mo'ikow tumu'ot kom baloi intau, yo pohormatbî ko'i togi baloi.

¹³ Aka tarimaan monia, yo hormatmu tatua mobaí barakat ko'i monia, ta'e aka diá tarima'an monia yo barakatnya im mobui ko'inimu.

¹⁴ Bo aka oyúon intau doí motarima ko'i monimu bo doí doman mokidongog kon singogmu, yo luai bo tala'aidon im baloi bo kotá tatua bo topirai in lobud kon síolmu.

¹⁵ Pogumanku ko'i monimu, kon singgai pohakiman intau mita in Sodom bo Gomora moga'a-ga'an in hukumannya nongkon intau mita tatua."

¹⁶ "Tarukira in singog-Ku, Aku'oi mopotabá ko'i monimu, náonda bo domba dinia kon yuá-yuák in serigala, manangka intua mokopoiingat totok náonda bo ulag,

bo mokopotulid kong gina náonda bo lagapan paloma.

¹⁷ Ta'e mokopo'ingat kom bayongan intau, sin oyúon im moposarahkan ko'i monimu kon itoi mita in agama, bo sikisa'an monia i mo'ikow kom baloi pososambayanan.

¹⁸ Bo lantaran pirisayamu ko'i-Nakó, sahingga mo'ikow in diaan kon tayowon mongonguasa mita bo raja salaku tobatú katarangan ko'i monia bo kon intau mita inta diá nonota'au ko'i Allah.

¹⁹ Bo aka mosia moposarakan ko'inimu, yo dona'aidon mohawatir bo momikir kon onu in singogon monimu kon tayowon monia, sing komintan tua in ogoi bidon ko'i monimu aka wakutunyadon.

²⁰ Sin de'eman bidon mo'ikow i mosingog, ta'e Rohobí i Amámu mosingog kom bonu ing ginamu.

²¹ Bo nana'a im mobalí: Intau mita moposarakan ko'i utatnya sim pokilimod. Soál tatua aidan doman ing guyanga ko'i adínya. Bo adí im momarontak bo molimod kong guyanganya.

²² Mo'ikow in saturuon im bayongan intau si mo'ikow i murí-Ku. Ta'e ki ine

mokotahang modapot ing kopałutannya sia tua im mosalamat.

²³ Aka mo'ikow pogutu'on monia kon tobatú kotá yo polaguidon kong kotá ibanea. Sim poguman-Ku ko'i monimu, ko wakutu in diápa modait monimu kobaya'an in lipu-lipúannya kon Israel, yo Adí Intau mamangoidon bui.

²⁴ Diábí im murí mo'iliu kong gurunya, andeka simpal mo'iliu kon i tuangnya.

²⁵ Mobalídon aka tobatú murí motongkai i gurunya andeka simpal bo motongkai i tuangnya. Aka ki togi baloi bo tangoion ki Betzebul, yo bambíkabí tombonu im baloinya tua."

²⁶ Manangka intua dona'aidon mo'ikow mo'ondok ko'i monia, sin diábí tobatúmai inta no'ilingkop in diá bukatan bo diábí doman in tobatúmai inta no'i buni in diá popota'au.

²⁷ Onu inta pinoguman-Ku ko'i monimu ko wakutu in dolom musti buion monimu poguman wakutu in singgai mobayagdon, bo onu inta pinogombong kom bongolanmu, popota'audon kom bayongan intau.

²⁸ Bo dona'aibí mo'ondok ko'i monia inta mota'au molimod kon awak, ta'e diá

inogioan ing kawasa morabut kon nyawa. Ta'e mo'ikow musti mo'ondok ko'i Allah inta kokawasa moḷimod kon awak bo morabut kon nyawa kom bonu in naraka.

²⁹Ḷagapan dui–duit doyowa mota'aubî potaḷui komura'an totok! Ta'e umpakahbî natua diábî tobatúmai nongkon ḷagapan mita tatua im moḷabú kom butá aka de'eman ibog i Amámu kon soroga.

³⁰Bá kota'auan monimu, kom bayongan bu'ok kon uḷumu kinota'auan–Nyabî ing kobayongea.

³¹Manangka intua dona'aibî mo'ikow mo'ondok, sim mo'ikowbî im momaha–mahal nongkon ḷagapan dui–duit mita tatua.

³²"Pomuḷoi intau inta diá mo'oyak mongaku kon tayowon intau moántó kon sia in dumodudui–Ku, yo sia in ḷabiton–Ku doman kon tayowon i Amá–Ku inta kon soroga.

³³Ta'e ki ine im momayow kon tayowon intau mobarong kon sia in de'emanbî dumodudui–Ku, yo sia im bayowan–Ku doman kon tayowon i Amá–Ku inta kon soroga."

³⁴"Dikabî kon raionmai monimu Aku'oi na'a im mamangoi modia kon dodamean

kon dunia na'a, sin Aku'oi mamangoi de'emanbí modia kon dodamean, ta'e nodiabí kon ropatoi.

³⁵ Aku'oi mamangoi mopoyotondí kon adí ļolaki nongkon i amánya, adí bobay nongkon i inánya, mototaka bobay nongkon i iguyánya.

³⁶ Tobaloian tua mobaļi mososaturuan.

³⁷ Ki ine i motabi ko'i amánya andeka ko'i inánya mo'iliu kon tabinya ko'i–Nakó, sia tua diá patus mobaļi dumodudui–Ku; natua doman, ki ine im motabi ko'i adinya ļolaki andeka bobay bo mo'iliu kon tabinya ko'i–Nakó, sia doman tua in diá patus mobaļi dumodudui–Ku.

³⁸ Bo ki ine in doí momota'an kong kayu pinoyotalempang bo dumudui ko'i–Nakó, sia doman tua in diá patus mobaļi dumodudui–Ku.

³⁹ Bo ki ine im moramiji mobilag yo sia im matoi, ta'e ki ine im matoi lantaran dinumudui ko'i–Nakó yo sia im mosalamat."

⁴⁰ "Ki ine in notarima ko'i monimu, sia tua in notarima doman ko'i–Nakó bo ki ine in notarima ko'i–Nakó, sia in notarima doman ko'i–Nia inta nopotabá ko'i–Nakó.

⁴¹ Ki ine in notarima kon tobatú nabi salaku nabi, yo sia i motarima doman kom barakat i nabi, bo ki ine i motarima kon intau inta mobanar salaku doman intau mobanar, yo sia im motarima doman kom barakat in intau mobanar.

⁴² Bo ki ine im mobogoi in tubig noánay inumon umpakahbí tongá topalo kon intau inta bogá na'a, sin sia in dumodudui-Ku, poguman-Ku ko'i monimu, popirisayabí sia tua in diá kobulian im barakatnya nongkon inia!"

11 ¹ Naonda ing ki Yesus nopalut nopoyaput ing koyow tatua kom murí-Nya mita tatua, nobuatdon Sia nongkon tua bo minayak notundú polat nopota'au in Habar Mopia kom bonu ing kotá mita monia.

² Ki Yohanes inta kom bonu im panjara aindon nokodongog kon onu in inaidan i Kristus,

³ dá sia nopotabádon kom murínya mita nolibó ko'i-Nia nana'a: "Degá lkowdon intau inta mamangoi podudui in dandi i Allah, andeka mogolatpa degá bui ing kami kon intau ibanea?"

⁴ Dá ki Yesus noguman ko'i monia,
"Bayakdon bo poguman ko'i Yohanes onu
inta ain dinongog bo inontong monimu.

⁵ Mo'ikow ain noko'ontong: intau biłog
moko'indoi, intau lempeng mokobayak,
intau pinanyaki kusta inta moko'ondok
nopia, intau bongol mokodongog, intau
minatoi nobangon bo Habar Mopia
pinoyaput kon intau mita bogá.

⁶ Bo mosanangdon totok in intau inta
totu-totu'u mopirisaya ko'i-Nakó."

⁷ Naonda im murí mita i Yohanes nobui,
ininsilangandon i Yesus kon intau moántó
tatua mongo ki ine ing ki Yohanes, kai-
Nia: "Onubí i mangalenya mo'ikow mayak
im padang gurun? Degá mo'indoi kom
bonok inirup in tompot po'uik-po'untag?

⁸ Andeka mo'ikow mayak mongonu?
Degá mo'indoi kon intau inta nogilambung
mogagah? Intau inta nogilambung
mogagah tempatnya kong karaja'anbí.

⁹ Dá degá onu mangale im baya'an
monimu? Mo'indoi degá kon nabi? Totu'u!
Poguman-Ku ko'i monimu, sia tua in
no'iliubí kon nabi.

¹⁰ Sin sia tua inta aim pinais kom bonu
im Buk Mosuci nana'a: Indoiai, Aku'oi ain
nopotabá mangoi kon totabá-Ku umuna

ko'ini-Mu, simbá sia momontang kon dalan baya'an-Mu."

¹¹ Poguman-Ku ko'inimu: "Kon sigad monia inta pinolahir im bobay diápa in no'iliu kong kokawasa i Yohanes mobobaptis tongá inta inanggap in intau mo'ompá kom bonu in dunia mobagu i Allah, kawasa-Nya in no'iliu ko'i Yohanes.

¹² Mulaipa ki Yohanes Mobobaptis nogaid no'iyaput im masaín na'a, habar kon ki Allah mamangoi momarentah salaku raja sinokobayowan i intau mita inta mo'ibog monguasa.

¹³ Sing komintan nabi, bo kom bonu im buk i Musa aindon nopota'au kon onu inta mobaí, nodapot ing kinoángoian i Yohanes.

¹⁴ Bo -- aka mo'ikow mopirisaya -- siata ing ki Elia inta koángoiannya aim pinota'au muna.

¹⁵ Ki ine ing kobongoian, yo pokidongog.

¹⁶ Onu degá im mota'au-Ku popo'umpama'an kon intau masai na'a? Mosia tua náonda bo mongoádí mita inta limitú makow kom pasar inta momalú kon yobayat mita monia ibanea.

¹⁷ 'Mo'ikow pogirupan nami kom bansí, ta'e mo'ikow doí motayok, pomanyanyian

nami in lagu kinopatoian, tongá mo'ikow doíbî mongombal.'

¹⁸ Ki Yohanes namangoi, sia diá nongaan bo diá nonginum kon anggur, ta'e kai monimu sia kinotolangan in dimbuló.

¹⁹ Onda intua Adî Intau namangoi, Sia nonga'an bo nonginum kon anggur, ta'e kai monimu, 'Indoaikah, Sia intau moturá bo yobayat im mo'o'igum kom pajak bo intau inta baradosa.' Ta'e kawasa i Allah pinoponyata ko'i-Nia."

²⁰ Ki Yesus nomangkoi noningkule kong kotá mita, kotá inta mokakit totok pomiaan i Yesus kon soál mita inta mokoherang. Sin intau mita kong kotá mita tatua doí mogogai im mogaid kon dosa mita monia.

²¹ (Ki Yesus noguman.) Koboditodon ikow Khorazim! Koboditodon ikow Betsaida! Sin aka intau in Tirus bo Sidon in noko'ontong kon soál mita inta mokoherang inta ain noba_{li} kon yuá-yuák monimu, yo no'onggotdon mosia in nogogai nogaid kon dosa mita monia takin nomaké in lambung kinopatoian.

²² Tongá pokotoropdon, "Kon singgai pohakiman, hukuman kon intau mita in

Tirus bo Sidon im moga'a-ga'an nongkon hukuman ko'i monimu.

²³ Bo ikow Kapernaum, degá kaínimu kamai ikow diaanbî mamonik in langit? Diápa ing kai-Nakó, ikow papoponag modapot in tempat inta diá ing kobiagan! Sin aka soál mita inta mokoherang inta ain noba_{li} kon yuá-yuák monimu bo noba_{li} kon Sodom, yo kotá tatua in umuranpabí oyúon nodapot im masai na'a."

²⁴ Manangka intua poguman-Ku ko'i monimu: "Kon singgai im pohakiman, hukuman kon intau mita in Sodom moga'a-ga'an nongkon hukuman ko'i monimu."

²⁵ Ko waktu intua nosingogdon ki Yesus kai-Nia: "Aku'oi mosukur ko'i-Nimu, Amá, Tuhan in langit bo butá, sim bayongan intua binuni-Mu kon intau mita inta mobijaksana bo kon intau inta mopandoi, ta'e pinoponyata-Mu kon intau inta moyangkó.

²⁶ Oh, Amá, tuata ing kino'ibog-Mu."

²⁷ "Tua komintan aindon pinosarakan i Amá-Ku ko'i-Nakó, bo diá doman tobatúmai nonota'au kon Adí kolikudbî ing ki Amá, bo diá doman tobatúmai intau

in nonota'au ko'i Amá kulikudbí in Adí bo intau inta kino'ibog in Adí popo'ontongan.

²⁸ Koligaidon ko'i–Nakó, im bayongan intau inta nongolopídon bo intau inta kopota–pota'an im mosibuł, simbá ogoian–Ku ing kasanangan mo'ikow.

²⁹ Aidaidon onu inta pinokíaid–Ku ko'inimu, bo duduidon kon oáid–Ku, mokopo'ompá kon dodia bo mokopoáłus kon pososingog, dá ikow mokodungkuł kong kopia'an.

³⁰ Sim parentah inta pinoguman–Ku im mopia, bo inta pinokíaid–Ku in diábí mororiga."

12 ¹ Kon singgai in Sabat tobatú, ki Yesus takin muří–Nya no'italib kong gobá ing gandum. Lantaran ginogoy im muří–Nya mita dá mosia nokoyut kom bungai ing gandum bo kina'an.

² Noko'ontong kon tua, intau mita im Parisi noguman ko'i Yesus: "Indoiaikah, Muří–Mu mita nogaid kon onu inta pinoton aidan kon singgai in Sabat."

³ Ta'e ki Yesus notubag, "Degá diápa kinobaca'an monimu onu inta inaidan i Daud bo intau inta dinumudui ko'inia wakutu i mosia ginogoy.

⁴ Sia sinumu'ot kom bonu im Bałoi Tuhan bo noka'an kon roti inta aim pinosumbah ko'i Allah, inta aka dumudui kon atorangea yo tongábî imang mota'au moka'an kon tua, intau ibanea diábî mobaľi?

⁵ Andeka diápa binaca monimu kom bonu im buk i Musa, onu in taľá inaidan imang mita pomuľoi singgai in Sabat kom bonu im Bałoi Tuhan, ta'e mosia diábî pinotaľá?

⁶ "Aku'oi moguman ko'i monimu: Kon tana'a oyúon no'iliu kom Bałoi Tuhan.

⁷ Bá kota'auan monimu nana'abî in singog i Tuhan: Ko'ibog-Ku in totabianbî de'emanbî onu im pinosumbah, aka komangalean monimu yo mo'ikow in diábî mohukum kon intau inta dia kotaľá.

⁸ Sin singgai in Sabat kom bonu ing kawasa i Adĭ Intau."

⁹ Naonda im minayak nongkon tua, ki Yesus sinumuot kom bałoi pososambayanan monia.

¹⁰ Kon tua oyúon tobatú intau inta ĭlimanya tosimpal minatoi, dá intau inta mo'ibog motayak kon taľá i Yesus, noľibó ko'i-Nia: "Degá mota'au im mongundam kon intau aka singgai in Sabat?"

¹¹ Ki Yesus bui no_libó ko'i monia, "Aka kon sigad monimu bo oyúon kodomba tobatú bo domba tatua no_labú kom bubú inta mo'onag kon singgai in Sabat, yo degá diánya baya'an gamáan bo po_luai?

¹² Intaubí im mo_lobe-loben mangal_unya aka poyobandingonmai in domba! Tuamai mota'aubí mogaid kom mopia kon singgai in Sabat."

¹³ Bo ki Yesus noguman kon intau tatua, "Tonggódon in limamu!" Dá sinonggódon intau tatua in limanya, bo po_latdon nopia. limanya tatua notongkaidon in limanya tosimpal.

¹⁴ Intau mita im Parisi ilumuai mita bo noyopakat mo_limod ko'i Yesus.

¹⁵ Ta'e kinota'auan i Yesus in raian monia tatua, dá Sia nona_lámai kon tempat tatua. Nobayong in intau dinumudui ko'i Yesus, bo inundaman-Nya mosia komintan.

¹⁶ Ta'e Sia nolarang ko'i monia kom mopota'au soá_l Sia kon intau ibanea.

¹⁷ Takin natua mo_la_lídon Pirman inta aim pinopoyaput i Nabi Yesaya, nana'a:

¹⁸ "Indoiaikah, tua in simpal-Ku inta pini_li-Ku, bo inta kinotabi-Ku, inta kinosanang ing gina-Ku, Roho-Ku in

ogoi-Ku ko'i-Nia, bo sia mopota'au in atorang kom bayongan intau.

¹⁹ Sia in diábí mobobayowan bo diábí doman kumarak, bo diábí dongogon in intau singog-Nya kon dala-dalanannya.

²⁰ Aog inta nokolung diábí pongko'on-Nya, bo sumbu inta nokuyoyowdon dokotea diábí piongan-Nya. Modapot in atorang mita tatua aidan-Nya.

²¹ Bayongan intau moharap makow ko'i-Nia."

²² Onda intua diniadon ko'i Yesus intau inta kinotolangan in dimukud mora'at. Intau tatua bilog bo bobó, sia inundaman i Yesus, sahingga nokosingogdon bo noko'ontong.

²³ Dá nongoherang intau mita kon tua, bo nosingog, "Sia na'a degá inta ki Adí i Daud?"

²⁴ Ta'e naonda intau im Parisi nokodongog kon tua, mosia noguman, "Sia na'a nomaké ing kawasa i Beelzebul inta tonggulu in dimukud mita moráat."

²⁵ Ta'e kinotauan i Yesus in raian monia tua. Manangka intua Sia nosingog ko'i monia, "Pomuloi ing Karaja'an inta diá notobatú pasti moputúbí bo pomuloi ing

kotá andeka motoļu adī inta diá motobatú, diábī mononoi.

²⁶ Ná doman tua aka Ibilis moguntun kon Ibilis, yo sia in diádon notobatú, bo sia in nomalawang doman ko'inia tontaí, aka natua, yo náondabī mononoi ing karaja'annya tua?

²⁷ Aka Aku'oi bo moguntun kon dimukud mora'at momaké ing kawasa i Beelzebul, yo aka natua kawasa i ine im pinaké in dumoduduimu mita moguntun kon dimukud mita mora'at? Bá kota'auanmudon, mosiadon tua im moba_{li} hakim monimu.

²⁸ Ta'e aka Aku'oi moguntun kon dimukud mora'at takin nomaké ing kawasa Roho i Allah, yo tua im mangal_{en}ya, ki Allah aindon namangoi nomarentah ko'i monimu.

²⁹ Náondabī in intau mokotu'ot kom ba_{loi} in tobatú intau moropot bo mogagow kong kapunya'annya aka diá munanya togoton intau moropot tatua? Tantú bambī mopa_lut makow togotonnya intau moropot tatua bodongka sia mokotu'ot kom ba_{loi} tatua bo mogagow kong kapunya'annya.

³⁰ Ki ine in diá noyotakin-Ku, sia im momaławang ko'i-Nakó Bo ki ine inta doí mogaid moyotakin-Ku yo sia tua im momoguya'at kon roncana-Ku.

³¹ Manangka intua poguman-Ku ko'inimu, 'Aka intau mogaid kon dosa bo moningkule ko'i Allah yo mota'aupabî ampungan, ta'e aka moningkule kon Roho i Allah, yo diábî ampungan in sia.

³² Bo aka intau mosingog kom pomaławang kon Adí Intau, sia in ampunganpabî, ta'e aka sia bo momaławang kon Roho i Allah, yo sia in diábî ampungan kon duniapabî tana'a bo kon aherat!"

³³ Aka pangkoinya bo kai monimu mopia, yo bungainya im mopiabî doman. Tongá aka pangkoinya kai monimu bo diá mopia, dá diá doman mopia im bungainya, sim bungainya tua im ponanda'an kom pangkoinya.

³⁴ Hei mo'ikow katurunan im moromú, náondabî i mo'ikow mota'au mosingog kon soál mita inta mopia, aka mo'ikow tontanî im mogaid doman kon inta diá mopia? Sin onu siningog im bibig tuabî doman inta ilumuai nongkon bonu ing gina.

³⁵ Intau inta mopia mosingog doman kon inta mopia sing ginanya nopuling doman inta mopia, bo intau inta mora'at ginanya in nopuling doman inta mora'at.

³⁶ Ta'e poguman–Ku ko'i monimu, "Pomuloi in singog inta diá im mangalunya inta aindon siningog in intau yo musti tubagannya kon singgai pohakiman.

³⁷ Sin singogmubíta im monantú mongo ikow kotalá andeka diá, bo ikow hukumon podudui in singogmu tontaní."

³⁸ Kon wakutu intua tongonumai degá intau mototundú kon agama bo intau mita im Parisi noguman ko'i Yesus, "Guru, kami mo'ibog mo'indoi kon tobatú tanda nongkon ini–Mu."

³⁹ Ta'e ki Yesus notubag ko'i monia, "Intau masai na'a im mora'atbî bo inta dói dumudui kon onu inta aim pinoguman, mosia mo'ibog monuntut kon tanda. Ta'e mosia in diábî ogoian kolikudeabî in tanda i Nabi Yunus.

⁴⁰ Sin naonda ing ki Yunus tolu nosinggai bo tolu nogobi'i kom bonu in sian toyak, yo natua doman Adí Intau im mogutun kong gantog im butá tolu nosinggai bo tolu nogobi'i.

⁴¹ Kon singgai pohakiman, intau mita in Ninewe morobangon bo moyotakin i intau mita masai na'a mohukum ko'i monia. Sin intau mita in Ninewe naonda in nokodongog kon inta pinoyaput i Yunus, mosia nogogai nogaid kon dosa mita. Bo tana'a inta sinimindog makow no'iliubí ko'i Yunus.

⁴² Ko wakutu pohakiman, ratu nongkon dotá in Tolatan mobangon moyotakin intau masai na'a bo tumakin doman mohukum. Sin ratu tatua namangoi nongkon popod in dunia sim mokidongog kon totundú i Salomo, ta'e kon na'a inta simindog makow in no'iliubí ko'i Salomo!"

⁴³ Aka dimukud mara'at ilumuai nongkon intau, yo sia i maya-mayak makow kom butá inta diá ing kayu sim motayak kom pogogayannya. Ta'e diá noko'ulí in sia.

⁴⁴ Dá sia mosingog nana'a: "Aku'oi bui mayak im bałoi inta ain sinał'a'ankumai. Bo minayak in sia, kinobaya'annyamai im bałoi tatua diádon tombonunya, kináitandon kinodarit bo sino'inutdon nopira.

⁴⁵ Sia minayak bui bo nogoiní kom pitu in dimukud inta no'iliu kon kora'atnya bo mosia sinumu'ot mogutun kon intau

tatua. Sahingga pangabisannya ka'ada'an intau tatua nodugang ra'atnya nongkon inta muna. Natua doman im mobaŕi kon intau mita mora'at masa inta na'a."

⁴⁶Wakutu ing ki Yesus koyogotpa moyosingog takin intau moántó tatua, ki iná bo ki utat-Nya mita ain sinimindog kon ļuai bo moramiji mokipodungkuļ koi-Nia.

⁴⁷Dá oyúon tobatú intau noguman ko'i-Nia, "Pak Guru, ki iná bo ki utat mita i Pak Guru tua kon ļuai bo moramiji mokipodungkuļ ko'ini-Mu."

⁴⁸Ta'e tubag i Yesus kon intau inta nopoyaput in habar tatua, "Ki ine ing ki iná-Ku? bo ki ine ing ki utat-Ku?"

⁴⁹Takin kotundu-tundú kom murí-Nya mita, Sia noguman, "Na'a ing ki iná-Ku bo ki utat-Ku mita!

⁵⁰Sing ki inekabî inta mogaid kon inta kino'ibog i Amá-Ku kon soroga, yo sia tua ing ki utat-Ku mita ļolaki, bo ki utat-Ku bobay, bo sia ing ki iná-Ku doman."

13¹ Kon singgai tua ki Yesus ilumuai nongkon baļoi tatua bo minayak ilimitú kom bingkî in danow.

²Kon tua intau noroángoi bo nolipung ko'i-Nia, sahingga Sia minayak sinumakoi

kon uangga bo ilimitú kon tua, intau moántó sinimindog komintan kom pintad.

³ Bo mobarong in sinundú-Nya ko'i monia ta'e nomaké im porumpama'an. Sia nongonguman nana'a, "Tobatú intau monononggobá minayak bo nogambor.

⁴ Ko wakutu in sia nogambor oyúon batol nolibú kom bingkí in dalan, bo lagapan namangoi bo kina'annya nodait intua.

⁵ Oyúon doman in nolibú kom butá inta noántó im batu. Batol tatua lagi nobiag sin nonipit im butánya.

⁶ Ta'e naonda in nomukádon mata in singgai, biagnya tua nolałow bo no'ingkag sin diá nonguakat.

⁷ Oyúon doman in nolibú kon yuá-yuák in diát. Dugi tatua nobiag bo nonisí kom biag im pinomula tatua dapot im minatoi.

⁸ Ta'e oyúon doman in nolibú kom butá inta nopia bo sia nomungai: Oyúon mogatut noguntuł, oyúon in o'onom nopuluh noguntuł, oyúon doman in tolu nopuluh noguntuł im bungainya.

⁹ Ki ine ing kobongolan, yo pokidongog!"

¹⁰ Bo murí-Nya mita namangoi bo nolibó ko'i-Nia, "Nongonu sin ki Pak Guru motundú ko'i monia momakébí im porumpama'an?"

¹¹ Ki Yesus notubag, "Mo'ikow aindon inogioan ing karunia monota'au kon rahasia kon náonda ing ki Allah momarentah, ta'e mosia tua in diábí.

¹² Intau inta oyúondon ko'inia duganganbí bui, simbá sia moko'uľi kom mo'iliu ing kobayongea, ta'e intau inta diá ing ko'inia yo onupa inta Oyúon ko'inia daitondon gamáan.

¹³ Manangka intua Aku'oi motundú ko'i monia nomaké im porumpama'an, simbá umpakah noko'ontong, ta'e mosia náonda bo intau inta diá noko'ontong, bo umpakah mosia nokodongog, ta'e mosia náonda bo intau inta diá nokodongog sahingga in diá kota'auan monia im mangalenya.

¹⁴ Mosia tua im pinonompodan kon onu inta pinoguman i Nabi Yesaya, nana'a: Ki Allah noguman: 'Mosia in umuran mokidongog, ta'e diá momangale; Mosia umuran monarukiramai ta'e diá monota'au kon onu inta nobaľi.

¹⁵ Sing gina i intau mita tana'a ain sinimimbunod, bo bongolan monia nobongoldon, bo mata monia aim binilogan; simbá mata monia diá moko'ontong bo bongolan monia diá

mokodongog, sin dikabo komangaleandon monia onu inta pinoguman bo mosia mobui mamangoi ko'i-Nakó bo posalamaton-Ku im mosia."

¹⁶Ta'e mopia totok im matamu sin noko'ontong bo bongolanmu sin nokodongog.

¹⁷Sim poguman-Ku ko'i monimu: Mobarong in nabi bo intau inta mobanar im mo'ibog moko'ontong kon onu inta inontongdon monimu, ta'e mosia in diá noko'ontong, bo mosia i mo'ibog doman mokidongog kon onu inta aindon dinongog monimu, ta'e mosia in diá nokodongog.

¹⁸"Manangka intua indongogái mangale im porumpama'an tatua.

¹⁹Batol inta nolabú kon dalan, tua im mangaleny: Intau inta nokodongog kom Pirman kon náonda ing ki Allah momarentah, ta'e diá kinomangalean monia. Kon tua namangoidon in Ibilis bo mogagow kon inta ain inambor kom bonu ing gina monia.

²⁰Yo aka batol inta nolabú kon sigad im butá inta mobarong im batu, tua mangaleny, intau inta nokodongog kom

pirman tatua, bo sia bałú notarima takin pia ing gina,

²¹ Ta'e Pirman tatua diá nonguakat kom bonu ing ginanya sahingga in diá nonahang. Aka koántugan in yoyiga andeka pomogutúan lantaran Pirman tatua, yo intau tatua bałú mobałui im pirisaya monia ko'i Yesus.

²² Bibit inta nołabú kon yuá-yuák in diát, tua im mangalenya, intau inta nokodongog kom Pirman tatua tongá mohawatir kong kapunya'an kon dunia na'a bo mo'ibog mobiağ mo'oyúon. Ibog monia kon in dunia tua im monisí kom Pirman tatua, dá diá momungai.

²³ Bibit inta nołabú kom butá mopia, tua im mangalenya, intau inta nokodongog kom Pirman bo nonota'au kom mangalenya, manangka intua sia nomungai, oyúon inta mogatut noguntuł, oyúon in onom nopuluğ noguntuł bo oyúon doman in tołu nopuluğ noguntuł."

²⁴ Ki Yesus bui nongonguman ko'i monia, kon tobatú porumpama'an, kai-Nia, "Aka ki Allah momarentah yo náonda bo intau inta nogambor kom bibit inta mopia kong gobánya.

²⁵ Ta'e kon dodai intau nongosiugdon, namangoi in saturunya bo noporangkap im bibit im padang kon sigad ing gandum mita tatua, nopalut makow sia minayak.

²⁶ Naonda ing gandum tatua molobendon bo nomangkoidon lumondut kino'ontongandon doman im padang mita tatua.

²⁷ Dá namangoidon in simpal mita i togi gobá tatua bo noguman: Tuang, kinota'auan nami im bibitbî inta nopira inambor i tuang kong gobá! Dá degá nongkon ondabî im padang mita tatua?

²⁸ Ki togi gobá tatua notubag: Oyúon intau mosaturu namangoi bo noporarit intua. Dá bobantungnya mita tatua nolibo: Tuang, mota'au degá baya'an nami rabuton im padang mita tatua?

²⁹ Ta'e sia noguman: Dona'ai, sin dika bo mo'itakin doman ing gandumea ko waktu im porabutan kom padang tatua.

³⁰ Pomayak makow kobiaganea modapot i waktu porataban. Sing ko waktu im porataban, pogumankudon kon intau mita inta mororatab: Tokosipundon muna im padang mita tatua bo bogot kom pangkoinya mita sin tubáan, onda intua

sipundon ing gandum mita tatua kon luntungku."

³¹ Ki Yesus nongonguman bui kom porumpama'an ibanea ko'i monia, "Aka ki Allah momarentah, yo náumpama batol in sesawi inta ginamá in intau bo pinomula kong gobánya.

³² Memang batol tatua im paling mo'intok nongkon bayongan batol, ta'e aka sia mobiagdon, sesawi tatua im molobe-loben nongkon kuyat mita ibanea, sia simimpangkoi sahingga in lagapan mita mamangoi bo monompugad kon tanganya mita."

³³ Onda intua ki Yesus nongonguman doman kom porumpama'an nana'a ko'i monia, "Aka ki Allah mamangoi momarentah yo náumpama ragi inta ginamá im bobay bo pinobáuk kon topong torigu opat nopulú noliter nodapot ing kinumutad komintan."

³⁴ Tua komintan sinundú i Yesus kon intau moántó tongá nomaké im porumpama'an. Bo Sia notundú diábí in diá nomaké im porumpama'an.

³⁵ Makusud-Nya, bá motompodon Pirman inta pinoguman in nabi nana'a, "Aku'oi mo'ibog motundú ta'e momaké

im porumpama'an, Aku'oi mo'ibog mongonguman kon inta nongo'ibuni mulaipa dunia na'a inaidan."

³⁶ Bo ki Yesus nonalámaidon kon intau mobayong tatua, bo nobui. Murí-Nya mita namangoi bo noguman ko'i-Nia nana'a: "Insilangaidon ko'inami mangale im porumpama'an padang kon yuá-yuák ing gandum."

³⁷ Sia notubag, "Intau inta nogambor kom bibit mopia tua ing ki Adí Intau.

³⁸ Gobá tua in dunia. Bibit tatua in intau mita inta ain nobalı́ umat i Allah. Yo padang tatua in intau mita inta diá mopia.

³⁹ Yo saturu inta noporarit bibit im padang tatua, siata in Ibilis. Bo aka wakutu moratab, yo tua in singgai pangabisannya. Bo inta mororatab mita tua im malaekat.

⁴⁰ Náonda bo padang tatua sinipun bo sinubá kom bonu in tulú natua doman kon Singgai Tumi.

⁴¹ Adí Intau nopotabá kom malaekat-Nya mita mosipun kom bayongan inta mokopolale bo komintan intau inta nogaid kom mora'at kom bonu ing Karaja'an-Nya.

⁴² Bayongan tua daiton pogonag kom bonu in tulú; kon tua kodongogan amui bo roriga.

⁴³ Ko wakutu intuata intau mita inta nogaid kon onu ing kino ibog i Allah monindar ná mata in singgai kom bonu in dunia mobagu i Allah ki Amá monia. Ki ine ing kobongolan pokidongog!"

⁴⁴ "Aka ki Allah momarentah yo náonda bo kapunya'an inta no'ìlobong kong gobá, inta no'uḷí in intau, bodongka ìlobongea bui. Lantaran pia ing ginanya, dá minayakdon in sia bo nopotaḷui im bayongan kapunya'annya bo notaḷui kong gobá tatua."

⁴⁵ "Ná doman tua, aka ki Allah momarentah yo náonda bo tobatú intau inta notayak kom mutiara inta mogagah.

⁴⁶ Naonda in no'uḷínya im mutiara inta totok im mogagah tatua, lagi in sia minayak bo nopotaḷui im bayongan kapunya'annya bodongka notaḷui kom mutiara tatua."

⁴⁷ "Natua doman, aka ki Allah momarentah yo náonda bo landará inta binukayad kon danow, bo nokosipun kon norupa-rupamai in toyak.

⁴⁸ Naonda in nopuḷing, landará tatua inugut pinobayak im pintad, bo mosia ìlimitú bo nosipun kon toyak inta nongopir

bo binonu kom bokor, ta'e toyak inta diá nongopira in ilumbú.

⁴⁹ Natua doman moba_{li} kon Singgai Tumi: Malaekat mita mamangoi bo mopoyotondí kon intau mita inta moromú bo intau inta mopia,

⁵⁰ bo intau mita inta mora'at tokolumbu'on-Nya kon yuák in tulú; kon tua mosia mongomba_l bo mororiga."

⁵¹ "Komangalean monimu in singog-Ku tua?" Mosia notubag: "O,o, komangalean nami!"

⁵² Dá ki Yesus noguman ko'i monia, "Pomuloi in intau inta monota'au totok kon atorang i Musa bo notarima kon totundú kon náonda ing ki Allah momarentah tua, yo sia náonda bo ki togi ba_loi inta nopoluai im pakakatnya nobagu bo inta no'onggotdon nongkon tempat inta pinotagúannya."

⁵³ Naonda ing ki Yesus nopa_lut nongonguman kom porumpama'an mita tatua, minayakdon Sia nongkon tua.

⁵⁴ No'iyaputmai in lipú-Nya, Sia minyak notundú kon intau mita kon tua kom bonu im ba_loi pososambayangan monia. Intau mita nongoherang noko'ontong kon inta pinomia-Nya, sahingga mosia

no_libó,nana'a: "Degá no'u_li–Nya kon onda im pandoi bo kawasa mita inta pinogaid–Nya kom mokoherang mita tatua?

⁵⁵ Aka diá moyotalá yo Siabí na'a inta ki Adí i bas? Bo ki iná–Nya ing ki Maria degá? Ki utat–Nya ing ki Yakobus, ki Yusup, ki Simon bo ki Yudas!

⁵⁶ Bo ki utat–Nya mita bobay ing koyota–yotakin naton! dá degá kon onda ing kino'u_lian–Nya kon tua mita?"

⁵⁷ Dá mosia nokecewa bo doídon mosia notarima ko'i–Nia. Dá ki Yesus noguman ko'i monia: "Tobatú nabi in hormaton kon onda kabí kolikudbí ing kolipú–Nya tontaní bo kom baloi–Nya."

⁵⁸ Bo lantaran diá im pirisaya monia, sahingga in diá nobayong in soál inta mokoherang im pinomia–Nya kon tua.

14 ¹ Kon wakutu intua nodapotdon in habar mita ko'i Herodes, raja ing Galilea soál bayongan inta inaidan i Yesus.

² Dá sia noguman kom pogawainya mita, "Na'adon ki Yohanes mobobaptis, sia aindon nobiag bui kon sigad in intau inta aim minatoi, manangka intua kawasa mita oyúondon ko'i–Nia."

³ Sing ki Yohanes aim pinokidomok bo pinokitokig i Herodes bo binonunya kom panjara. Soál tatua noyotogot im persoalan i Herodias, ki bułoi i Pilipus ki utatnya.

⁴ Pernah ing ki Yohanes nonogur ko'i Herodes, kai nia: "Diábî mopia aka ikow motonibułoi i Herodias!"

⁵ Sabanarnya ki Herodes mo'ibog mołimod ko'i Yohanes, ta'e sia mo'ondok kon intau moántó inta nonganggap kong ki Yohanes tua in tobatúbî nabi.

⁶ Tongá kon dodai ing kinótompodan umur i Herodes, adí bobay i Herodias nomanari kon yuá-yuák in tamu bo noposanang kong gina i Herodes,

⁷ sahingga ki Herodes nongibot kom mobogoi in onukabî igumonnya.

⁸ Lantaran pinakisa i inánya, dá adí bobay tatua noguman, "Tududon ụlụ i Yohanes mobobaptis kom baki bo ogoidon ko'inakó kon na'a."

⁹ Nokodongogmai kon inta inigum in adí tatua, noájardon totok ing gina i Herodes. Ta'e lantaran sia nongibotdon muna kon tayowon tamunya mita, dá pinotabányadon simbá duduian onu im pino'igum in adí tatua.

¹⁰ Binayányadon pinoki pongko ulu i Yohanes inta kom ponjara.

¹¹ Ulu tatua sinudu monia kom baki bo dinia inogoi kon adí tatua bodongka inogoi in adí tatua ko'i inánya.

¹² Onda intua murí mita i Yohanes Mobobaptis namangoi nogamá kon awaknya bo binayak ilobong. Nopalut makow nlobong, mosia minayak nopota'au in soál tatua ko'i Yesus.

¹³ Naonda ing ki Yesus nokodongog kon habar tatua, Sia nonalámaidon kon tempat tatua bo iyumayuk. Sia sinumakoi kon uangga bo minayak in tempat inta noáman. Ta'e naonda ing kinodonongogan in intau moántó mosia nomatuk, ta'e nongin toba nongkon lipú mita monia.

¹⁴ Naonda mosia sinumubu, ki Yesus noko'ontong kon intau nobarong totok, dá noliai ing gina-Nya lantaran tabi-Nya ko'i monia bo inundaman-Nya mosia inta notakit.

¹⁵ Naonda in singgai noungekolomdon, murí-Nya mita namangoi ko'i-Nia, bo noguman, "Tempat tana'a no'itontaní bo singgai no'ungkolomdon, dá pokipobuiaidon in intau mita tanion simbá

mosia mayak motalui kong ka'anon kon lipú mita."

¹⁶ Ta'e ki Yesus noguman ko'i monia, "Diáka bidon mosia mayak, mo'ikowbí musti mopoka'an ko'i monia."

¹⁷ Tubag monia, "Kami tongá nodia kon roti lima bo toyak doyowa."

¹⁸ Ki Yesus noguman, "Diadon mangoi ko'i-Nakó."

¹⁹ Bo pinokilitúan-Nya in intau moántó tatua kon tudu im bonok. Bo naonda ing ginamá-Nya in roti lima bo toyak doyowa tatua, ilumangag in Sia kon langit bo nomarakat, bodongka nomonsi-monsig kon roti tatua bo inogoi kom murí-Nya mita pinoki silai koi monia. Murí-Nya mita nosilai magí makow kon intau moántó tua.

²⁰ Mosia komintan nongaan dapot in nobotug. Onda intua sinipun mita intau ing ki agat in roti tatua, nosipun magí mopulúpa bodoyowá nokompé in nopuling.

²¹ Intau nongaan noyotakin dodai intua degá limamai noribu in lolaki, diápa pinoyoiap im bobay bo mongoadí mita.

²² Onda intua ki Yesus lagi nopotabá kom murí-Nya mita sinumakoi kon uangga, bo umuna ko'i-Nia mayak in lolan, wakutu

intua pinokipobuian-Nya domandon in intau moántó tatua.

²³ Bo naonda intau mita tatua nobui, ki Yesus notakod kom bulud bo nosambayang tontaí. Bo naonda in singgai nodolomdon dongkadon Sia tontaí ing kon tua.

²⁴ Uangga inta sinakoian im murí-Nya mita ain noyayuk kom pintad bo totok dumpakon im bokol, sin tompot moyodumpak.

²⁵ Degá jam tigamai modiug mobayag namangoidon ki Yesus ko'i monia takin minaya-mayak kon tudu in tubig.

²⁶ Naonda im murí-Nya mita noko'ontong ko'i-Nia minaya-mayak kon tudu in tubig, mosia no'italikokog bo polat nomalú, "Dimbuló intua!", mosia kopia kumarak sim mo'ondok.

²⁷ Ta'e ki Yesus lagi noguman ko'i monia, "Pokopo'onow, sin Aku'oibî in na'a, dika mo'ondok!"

²⁸ Bo ki Petrus noguman, "Aka Ikow bo totu'u kon ki Yesus, yo oiníka in aku'oi mamangoi ko'ini-Mu mongin tudu in tubig."

²⁹ Ki Yesus notubag, "Angoidon!" Dá ki Petrus noponag kon uangga bo minayak ko'i Yesus nongin tudu in tubig.

³⁰ Ta'e naonda in nokorasamai kon tompot nogirup, no'ondok in sia dá sia mulaidon tumalom bo sia kinumarak,

³¹ "Tuhan, tulungaipa in aku'oi!" Dá siningkap i Yesus in lima-Nya, bo polat noguman ko'i Petrus nana'a, "Hei intau inta diá totok mopirisaya, nongonu sim molia-liawbî ing ginamu?"

³² Onda intua sinumakoi kon uangga im mosia bo tompot nogogaidon.

³³ Intau mita inta kom bonu in uangga nosumbah ko'i-Nia, kai monia, "Totu-totu'u kon lkow na'a ki Adĩbĩ i Allah."

³⁴ Naonda in no'iyaputmaidon kon lolan mosia sinumubu kon lipú ing Genesaret.

³⁵ Bo naonda intau mita kon tua nokota'aumai kon inta namangoi tua ing ki Yesus dá pinota'a-ta'au makow monia kon lipú mita inta noyodiugmai kon tua. Bo komintan intau inta nongotakit dinia ko'i-Nia.

³⁶ Mosia nopo'igum simbá ogoi-Nya i mosia moliai kon ubung in jubah-Nya.

Komintan intau inta noro^liai ko'i–Nia, nongopia.

15¹ No'iduduimai kon tua, tongonumai degá intau im Parisi bo mototundú mita kon agama, mosia nongkon Yerusalem namangoi bo no^libó ko'i Yesus,

² "Nongonu sim murí–Mu mita diábí dinumudui kon adat im mogoguyang naton? Mosia diábí nonomokmuna ko wakutu in diápa nonga'an."

³ Ta'e ki Yesus notubag ko'i monia, "Nongonu sim mo'ikow in diábí dومان dumudui kom parentah i Allah, tongá lantaran adat im mogoguyang?

⁴ Ki Allah aindon noguman, 'Hormatdon ing ki amá bo ki inámu,' bo 'Ki ine im mogodi–godimai ko'i amánya bo ko'i inánya yo musti hukumon matoi.'

⁵ Ta'e mo'ikow moguman nana'a, ki ine inta moguman ko'i amánya andeka ko'i inánya: 'Onu inta musti ogoiku pobantung ko'i amá bo ko'i iná, aindon inogoiku pinosumbah ko'i Allah,'

⁶ yo intau tatua in diá bidon patus mohormat ko'i amánya andeka ko'i inánya. Aka oáid monimu bo natua, yo inanggap monimu im Pirman i Allah in diádon

baraguna sin lantaran adatmu tontaní im mobara-baraguna.

⁷ Hei intau inta mongomunapik!

Totu'udon onu im pinoguman muna i Nabi Yesaya soál mo'ikow,

⁸ 'Nana'a ing kai Allah: Intau mita tana'a moduí ko'i-Nakó ta'e tongá kom bibig monia, sing gina monia moyayuk ko'i-Nakó.

⁹ Diábí im mangalunya posumba'an monia ko'i-Nakó, sin onu in sinundú monia tua, atorangbí in intau."

¹⁰ Bo ki Yesus nogoiní kon intau moántó tatua bo noguman ko'i monia, "Indongogai bo popotonop kom bonu ing gina!

¹¹ De'emanbí inta kina'an in haram; ta'e inta siningogbí, tuatabí inta mokonajis kon intau."

¹² Bo murí-Nya mita nomangkoidon noḷibó ko'i-Nia, kai monia: "Kinota'auan degá i Pak Guru kon singog i Pak Guru tanion totokbí im mokonanali kong gina intau mita im Parisi?"

¹³ Tubag i Yesus, "Pomuḷoi im pinomuḷa inta de'eman ki Amá-Ku in nomuḷa, yo musti rabuton takin uakatnya mita.

¹⁴ Pomayakdon makow intau mita natua. Sim mosia tua in intau bilog inta motundú

kon dalan kon intau doman bilog. Sin aka intau bilog bo mokapit kon intau doman bilog, yo tupaḷabî in taya dua moḷabú kom bubú."

¹⁵ Dá ki Petrus noguman ko'i-Nia, "Pak guru, tomangaleaikah ko'inami im porumpama'an tanion!"

¹⁶ Ta'e ki Yesus notubag, "Umpakah yo diápa doman komangalean monimu?"

¹⁷ Diá kota'au degá monimu kon onu inta kina'an monimu komintanbî mo'idapot in sian bodongka po'intaḷú bui?

¹⁸ Ta'e onu in siningog monimu tua ing komintanbî nongkon bonu ing gina; bo tuatabî inta mokonajis kon intau.

¹⁹ Sin nongkon bonu ing gina momuká im bayongan raian inta mora'at, poḷoḷimod, pononuaḷing, pogogaid kon inta moromú pononakow, ibot inta diá totu'u bo rebeg.

²⁰ Tua komintan inta mokokotor kon intau. Ta'e aka monga'an diá monomok munatua in diábî mokokotor kon intau."

²¹ Nobuatmai nongkon tua ing ki Yesus, Sia minayak kon ḷipú in Tirus bo Sidon.

²² Kon tua noíangoi in tobatú bobay intau ing Kanaan inta nongkon ḷipú kon tua, bo nomalú, "Kotabipa aku'oi na'a, Tuhan, Adi i Daud, sing ki adi'ku bobay kinotoḷangan

in dimukud mora'at bo moyoyiga totok in sia."

²³ Tongá ki Yesus diá notubag ko'inia, bo muří-Nya mita namangoi bo noguman ko'i-Nia, "Pokibayáaidon makow in sia, sin sia in umuran doman makow dumudui ko'i naton bo momalú."

²⁴ Ta'e ki Yesus notubag, "Aku'oi pinotabá mamangoi sim motayak kon intau mita in Israel inta nongobuli."

²⁵ Bobay tatua dinimiug bo nosumbah ko'i-Nia bo noguman bui, "Tuhan tulungaipa in aku'oi."

²⁶ Ki Yesus notubag, "Diá mota'au im mogamá kon ka'anon inta aindon sinadia kon adí mita bo ogoi kon ungku."

²⁷ Bobay tatua notubag, "Totu'ubí intua Tuhan, ta'e ungkú tatua in noka'an doman kom muyo-muyok ing ka'anon inta nolabú kom meja i tuangnya."

²⁸ Bo ki Yesus notubag takin noguman ko'i-Nia, "Ule iná moloben totok im pirisayamu, manangka intua yo mobaídon ko'i nimu, ná inta kino'ibogmu." Bo dodaipa doman in tuata nopia ing ki adínya.

²⁹ Ki Yesus nonalámai kon tempat tatua, bo minayak nongin bingkí im pintad in

Danow Galilea bodongka notakod kom bulud bo ilimitú kon tua.

³⁰ Bo intau mita nodia mangoi ko'i-Nia kon intau mita inta pelong, inta lempeng, inta bilog, inta bobó bo takit mita ibanea. Inangoi monia inukat kon tayowonmai i Yesus bo komintan inundaman-Nya im mosia sahingga in nodait nopia.

³¹ Intau mita nongoherang noko'ontong kon onu inta inaidan-Nya tatua, sin intau bobó nokosingog, intau pelong nopia, intau lempeng mokobayakdon, intau bilog moko'indoi, dá mosia nodayow ko'i Allah Israel.

³² Ki Yesus nogoiní kom murí-Nya mita bo noguman, "Aku'oi motabi totok moko'ontong kon intau mita tanion. Mosia aindon tolu nosinggai dinumudui ko'i-Nakó bo mosia diá nodia kon ka'anon. Akuoi in doíbí mopobui ko'i monia ko wakutu im mosia gogoyon, sin dikabo mo'umpag kon dalan."

³³ Murí-Nya mita noguman ko'i-Nia: "Kon ondabí ing ko'ulían naton kong ka'anon inta tugat ka'anon in intau mita tanion, apapa doman kita na'a noyayuk kon lipú."

³⁴ Ki Yesus nolibo ko'i monia, "Tongonu in roti nion ko'i monimu?" "Pitu", tubag

monia, bo "Oyúon doman tongonumai in toyak inta mongointok."

³⁵ Bo pinoki_litúan mita i Yesus kom butá im mosia.

³⁶ Onda intua ginamá-Nya in roti bo toyak mita tatua, bo nopoyaput in sukur bodongka nomonsi-monsig kon roti tatua bo inogoi kom murí-Nya pinokisilai, dá sinilai domandon im murí-Nya mita kon intau mobayong tatua.

³⁷ Mosia nongaan komintan dapot in nobotug. Nopálut makow, sinipun im murí-Nya mita ki agat in roti tatua. Nosipun magí pitupa nokompé in nopuling.

³⁸ Kobayong in intau inta nonga'an noyotakin dodai intua opat noribu in lolaki, diápa pinoyo'iap im bobay bo mongoádi mita.

³⁹ Nopálut makow nonga'an ki Yesus nopotabádon ko'i monia nobui, bo Sia minayak sinumakoi kon uangga bo ilumeag nopobayak in_lipú im Magadan.

16 ¹ Kon tua namangoidon intau mita im Parisi bo Saduki sim monungkul ko'i Yesus takin mopo'igum simbá Sia mopo'ontong in tanda ko'i monia nongkon soroga.

² Ta'e ki Yesus notubag, "Aka singgai moḷoḷabungdon bo indoianmai monimu langit mopuya dá mo'ikow moguman: 'Mopia totok in singgai na'a.'

³ Bo aka doḷo-dolom bo ontongon langit nopuya ta'e no'ungkolom, mo'ikow moguman: 'Monguyan singgai na'a.' Ka'ada'an in langit mota'au monimu poyoposion ta'e tanda mita in zaman diá kota'auan monimu.

⁴ Intau mita inta mora'at bo diá motulid ing gina tana'a, mopo'igum in tanda. Ta'e mosia in diábí popo'ontongan intua, kolikudbíin tanda i Nabi Yunus." Nopalut makow nosingog kon tua, ki Yesus nonalámai ko'i monia tua.

⁵ Ko wakutu murí mita i Yesus minayak in ḷolan danow, mosia nokoliong nodia kon roti.

⁶ Ki Yesus noguman ko'i monia, nana'a: "Umuran pobasadia bo mokopo'ingat kon ragi intau im Parisi bo Saduki."

⁷ Dá mosia norai bo noguman, "Sia nosingog kon natua sin kita diá nodia kon roti."

⁸ Bo naonda ing kinota'auan i Yesus onu in yogot monia yosingogon tua, Sia noguman, "Nongonu si mo'ikow in

noyosingogbî kon soál diá in roti? Hei intau mita inta diá mopirisaya!

⁹ Diápa doman degá kinomangalean monimu? Bo diádon degá kinotoropan monimu inta roti lima nota'au pinoka'an kon lima noribu in intau bo tongonupa doman nokompé nosipun magí ing kíagatnya?

¹⁰ Andeka roti inta tongá pitu bo pinoka'an kon opat noribu in intau, bo tongonupa doman nokompé in sinipun magí ing ki agatnya?

¹¹ Nongonu sin diábî kinota'auan monimu kon de'emanbî roti imakusud-Ku na'a. Ta'e Aku'oi im moguman ko'i monimu kon mokopo'ingotdon kon oáid i intau im Parisi bo Saduki."

¹² Bain tua bo kinomangalean monia kon de'emanbî makusud-Nya simbá mokopo'ingat kon ragi in roti, ta'e mokopo'ingatbî kon onu inta sinundú in intau im Parisi bo Saduki.

¹³ Naonda ing ki Yesus no'iyaput kong Kaisarea Pilipi, Sia no libó kom murí-Nya mita, "Podudui in guman intau ki ine ing ki Adí Intau tua?"

¹⁴ Tubag monia, "Oyúon intau noguman ki Yohanes Mobobaptis, oyúon doman

noguman ki Elia, bo oyúon noguman ki Yeremia andeka tobatú nongkon nabi mita."

¹⁵ Bo ki Yesus nolibó ko'i monia, "Ta'e aka podudui in raian monimu yo ki ine in Aku'oi na'a?"

¹⁶ Dá ki Simon Petrus notubag, "Ikow ing ki Mesias, ki Adĩ i Allah inta nobiag!"

¹⁷ Dá ki Yesus noguman ko'inia, "Kosanangdon ikow Simon inta katurunan i Yunus, sin de'emanbí intau in noguman kon singog tatua ko'inimu, ta'e ki Amámubí inta kon soroga."

¹⁸ Bo Aku'oi im moguman doman ko'inimu, "Ikow ing ki Petrus, kon tudu im batu karang tana'a posindogon-Ku in jama'at-Ku, bo diábí im mokotalow umpakahbí popatoi.

¹⁹ Ikow im pobogoian-Ku kon kokunsí ing karaja'an soroga. Onu inta diá ogoimu aidan kon dunia, tua doman in diá ogoi aidan kon soroga, bo onu inta sinotu'umu kon dunia yo tua in totu'uon doman kon soroga."

²⁰ Bo ki Yesus nongampag kom murí-Nya mita simbá mosia diá mopota'a-ta'au makow ko'i inekadon kon Sia tua ing ki Mesias.

²¹ Mulaidon kon tungkul intua ki Yesus nopota'au kom murí-Nya mita, kon Sia im musti mayak in Yerusalem bo motarima kom mobayong in roriga inta popoáid ing guhanga mita in lipú, imang mita itoi bo mototundú mita kon agama, bain tua bodongka limodon monia, ta'e kon singgai intolunya mobilag bui in Sia.

²² Ta'e kinambéan i Petrus ing ki Yesus polat noguman, "Tuhan! Po'igumonku simbá tua komintan diá im mobaí!"

²³ Ki Yesus nobobui bo nosingog ko'inia, "Bayakdon ikow, Ibilis! Sin ikow in umuran molamboi ko'i-Nakó, ikow de'emanbí momikir kon onu inta pinikir i Allah, ta'e tongábí momikir kon inta popikiron in intau."

²⁴ Bo ki Yesus noguman kom murí-Nya mita, "Pomuloi intau inta mo'ibog dumudui ko'i-Nakó, sia musti monalámai kon oáidanea tontaní bo momota'an kon roriganya bo dumudui ko'i-Nakó.

²⁵ Sing ki ine mo'ibog mopoşalamat ing kobiagannya, yo sia im matoi, ta'e ki ine im matoi lantaran dumudui ko'i-Nakó, yo sia im moşalamatbí.

²⁶ Onubí im baragunanya aka intau moko'uľi kom bayongan inta ko'ibognya kon dunia na'a, ta'e in sia matoi?

²⁷ Sing ki Adí Intau mamangoi kom bonu ing kamulia'an i Amá-Nya bo sinakinan im malaekat-Nya mita, bo kon dodai intua hukumon-Nya intau podudui in oáid monia tontanî.

²⁸ Poguman-Ku ko'i monimu! Kon sigad in intau mita kon na'a oyúon in diápa matoi aka mosia diápa moko'ontong kon Adí Intau mamangoi momarentah salaku Raja."

17 ¹ Onom nosinggai no'iduduimai kon tua, ki Yesus nodia ko'i Petrus, ko'i Yakobus bo ko'i Yohanes ki utatnya, mosia noyotakin notakod kom bulud. Tongábí mosia ing kon tua.

² Indaianmai batangan i Yesus nobaľuibí kon tayowon monia; Pogot-Nya nonindar ná mata in singgai, bo ľambung-Nya nobaľi nobudó mopo'uli-ulinag náonda bo bayag.

³ Bo inontong monia ing ki Musa bo ki Elia nongonguman takin-Nya.

⁴ Dá ki Petrus noguman ko'i Yesus, nana'a: "Tuhan, mopira totok kita kon tempat tana'a. Aka kuma bo mo'ibog ing

ki Tuhan, yo aku'oi im moposindog kemah tolu, tobatú aidanku ko'i Tuhan, tobatú ing ko'i Musa, bo tobatú doman ing ko'i Elia."

⁵ Koyogotpa ing ki Petrus nosingog kon tua, dali-dali no'ikolubung magi ko'i monia ing golom inta mobunod bo kinodongogan nongkon golom tatua in singog inta noguman, "Na'adon Adi-Ku inta kinotabi-Ku, Sia tana'a inta kino'ibog-Ku, indongogaidon in Sia."

⁶ Nokodongog kon tua nongo'itungkud im muri-Nya mita, bo totokdon inangoian ondok im mosia.

⁷ Bo ki Yesus namangoi nongamber ko'i monia bo noguman, "Sindogdon, bo dona'aidon mo'ondok!"

⁸ Bo naonda im mosia dinumungá, mosia diádon noko'ontong ko'i Musa bo ko'i Elia, kolikud bidon ki Yesus.

⁹ Kon dodai im mosia nosiligdon nongkon bulud tatua, ki Yesus nobogoi ing koyow ko'i monia, "Dona'ai o'umanon monimu ko'i ine kabí onu inta aindon inontong monimu tatua ko waktu in Adi Intau diápa biagon bui kon sigad in intau minatoi."

¹⁰ Murî-Nya mita no₂libó ko'i-Nia, "Aka natua yo nongonubí degá sin intau mita inta mototundú kon agama noguman kong ki Elia im musti mamangoi muna?"

¹¹ Ki Yesus notubag, "Totu'u, ki Elia im mamangoi bo mopoyotutui kon inta no'italá.

¹² Ta'e poguman-Ku don ko'i monimu, ki Elia ain namangoi, ta'e intau diá nokota'au ko'inia, bo tongá pinomia monia ibo-ibog in sia. Bo natua doman roriga inta popoáid monia kon Adí Intau."

¹³ Kon dodai intua kinomangaleandon monia kon ino'uman i Yesus tua ing ki Yohanesbí Mobobaptis.

¹⁴ Naonda ing ki Yesus bo murî-Nya mita minayakdon bui kon intau nobarong tatua, namangoidon in tobatú intau nokipodungku₁ ko'i Yesus bo nosumbah polat noguman,

¹⁵ "Tuhan, kotabipa ing ki adíku, sin sia in notakit, takit im manuk, bo totok im moyoyiga. Sia sa₂la₂lu mo'itubá bo tantú doman mo₂labú kon tubig.

¹⁶ Aindon pinokíundamku kom murî-Mu mita, ta'e mosia diá nokopia."

¹⁷ Dá ki Yesus noguman kom murî-Nya mita, "Hei mo'ikow intau inta diá

mongopirisaya bo intau inta nongo'ilale, dapotpamaín onda Akuoi musti moyotakin monimu? Diadon mangoi kon na'a adí tanoin!"

¹⁸ Bo ki Yesus noguman kon dimukud mora'at inta sinumolang kon adí tatua, 'Luai!' Bo dimukud mora'at tatua ilumuai, dá dodaipa doman tatua adí tatua nopia.

¹⁹ Murí-Nya mita namangoi ko'i-Nia bo naonda im mosia no'itontaní, mosia nolibó ko'i Yesus, "Nongonu sing kami in diábí moko'untun kon dimukud mora'at tatua?"

²⁰ Ki Yesus notubag, "Lantaran mo'ikow diá mopirisaya. Tuamai Aku'oi im moguman ko'i monimu, 'Aka oyúon pirisayamu tongá kabí ná koloben batol in sesawi', yo mo'ikow im mota'au moguman kom bulud tana'a, 'Pomampingdon kon tua!' Dá bulud tana'a in dumuduibí doman kon singogmu, bo diábí in tobatúmai in diá mota'au monimu aidan.

²¹ [Ta'e dimukud moráat ná tana'a in diábí mota'au untunon, kolikudbí im mosambayang bo mopuasa]."

²² Kon waktu ing ki Yesus bo murí-Nya mita noyotakin kong Galilea, Sia noguman ko'i monia, "Adí Intau poposarahkan monia kong kawasa in intau.

²³ Bo limodon monia in Sia, ta'e kon singgai intolunya biagon bui in Sia." Nokodongogmai kon tua nokuyang totok gina im murí-Nya mita.

²⁴ Naonda ing ki Yesus bo murí-Nya mita no'idapot kong Kapernaum, namangoidon im mononagih kom pajak im Baloi Tuhan ko'i Petrus bo noguman, "Ki Gurumu noguboli degá kom pajak im Baloi Tuhan andeka diá?"

²⁵ Ki Petrus notubag, "Ubolianbí." Bo naonda ing ki Petrus sinumu'ot kom baloi, ki Yesus muna nolibó ko'inia, "Aka podudui in raianmu yo náonda, Simon? Ki ine im musti moguboli kom bea andeka pajak kon raja mita in dunia na'a? Intau kon lipú tatua andeka intau mokokíangoi?"

²⁶ Petrus notubag, "Intau mokokíangoi!" Dá ki Yesus noguman ko'inia, "Aka natua yo intau mita kon tua in diá bidon paralu moguboli kom pajak.

²⁷ Ta'e bá kita diá mobalí longgai ko'i monia, dá bayakdon bo pongail kon danow. Onda in toyak inta moálapmu muna, domokdon bo buká im bibignya dá mo'ulimu in doit opat nodirham kom bonunya. Gamá in doit tatua bo uboliaidon im pajak natonda kom Baloi Tuhan."

18¹ Ko waktu intua namangoidon muí mita i Yesus ko'i-Nia bo noli_{bo}, "Ki inebí degá im mo_{lobe-lo}ben kon sigad umat i Allah na'a?"

² Dá ki Yesus nogoiní kon adí tobatú, bo pinosindog kon yuá-yuák monia.

³ Bo nosingog, "Poguman-Ku ko'i monimu. Aka mo'ikow bo diá mogogai mogaid kom mo'italá bo moba_{li} ná mongoadí tana'a, yo mo'ikow in diábí moba_{li} umat i Allah.

⁴ Ki ine im mokopo'ompá kon oáid bo moba_{li} ná mongoá_{di} tana'a, yo sia tua im mo_{lobe-lo}ben kon sigad in umat i Allah.

⁵ Bo ki ine inta notarima kon adí ná tana'a sin lantaran Aku'oi, yo sia in notarima ko'i-Nakó."

⁶ "Ta'e ki ine im moba_{li} sobab kon tobatú nongkon sigad im mongoá_{di} mita tana'a diádon mopirisaya ko'i-Nakó, yo totok im mopia aka gantung bo popotogot kon sigogowea bodongka talomon kon dagat.

⁷ Koboditodon in dunia na'a sin totundú inta mokoba_{li} kon intau baradosa'an. Memang oyúonbí i waktu pogaidan kom mokobaradosa kon intau, ta'e moboditodon intau inta mogaid kon tua!

⁸ Aka limamu andeka siolmu bo moko baradosa ko'inimu, yo pongkó bo lumbúdon intua, sim manikah bo mayak in tampat inta kobiagan takin diá kolima bo siol tosimpal, daripada lima bo siol motompodpa ta'e pogonag kom bonu in tulu inta diá mopio-piong.

⁹ Bo aka matamu mokobaradosa ko'inimu, yo kuil bo lumbú, sim manikah diá ko mata tosimpal ta'e tumu'ot kon tampat inta kobiagan moyotakin i Allah, daripada mata notompodpa im mata ta'e pogonag kom bonu in tulu inta diá mopio-piong."

¹⁰ "Pokotorop, dika mopandang enteng kom mongoádí mita tana'a, bá poguman-Ku ko'i monimu, oyúon im malaekat monia kon soroga inta umuran mo'indoi kom pogot i Amá-Mu inta kon soroga.

¹¹ Sin Adí Intau namangoi sim moposalamat kon intau mita inta nongobuli!

¹² Podudui in raianmu yo náonda in na'a? Aka intau bo oyúon in dombanya mogatut kobayongea, bo tobatú kon sigad in domba mita tatua nobuli, yo onu degá in aidannya? Tantú tala'annyapabi muna in domba inta siow nopuluh bo siow

tua bodongka mayak motayak, kon inta tobatú nobu_{li} tua!

¹³ Bo poguman-Ku ko'i monimu, aka mo'u_{li}nyadon bui in domba inta nobu_{li} tatua, yo tua in totok kotabinya nongkon inta siow nopuluh bo siow inta diá nobu_{li}.

¹⁴ Natua doman ki Amámu inta kon soroga diábî mo'ibog in Sia aka kobu_{li}an in tobatú mai nongkon mongoáđi mita tana'a."

¹⁵ "Aka ki utatmu bo nogaid kon dosa ko'inimu, yo tonggina'ai in sia ko wakutu in tongá kamu-kamunda. Aka sia bo mokidongog kon tongginamu, yo ikow nopotutui in dala_n inta mopia ko'inia.

¹⁶ Tongá aka diá indongogannya in ikow, yo podiadon kon tobatú andeka doyowa in intau simbá mosia mobogoi doman ing katarangan, 'Sin takin katarangan in doyowa andeka tolu intau, soál tatua mota'au pirisaya'an.'

¹⁷ Aka sia bo doípa doman mokidongog kon tonggina monia tatua, yo poyaputdon intua komintan kon jama'at, bo anggapdon sia náonda bo intau inta diá nonota'au ko'i Allah andeka náonda bo intau inta móoigum kom pajak."

¹⁸"Poguman-Ku ko'inimu: Onu inta ilarang monimu aidan kon dunia na'a yo tua doman inta ilarang kon soroga. Bo onu inta sinotu'u monimu kon dunia na'a yo tua in totu'uon doman kon soroga.

¹⁹Aku'oi im bui doman moguman ko'i monimu: Aka doyowa in intau kon sigad monimu bo motobató kong gina bo mo'igum kon onukabí, yo onu inta pino'igum monia tua, ogoibí i Amá-Ku inta kon soroga.

²⁰Sin kon onda in oyúon doyowa andeka tolu intau moyosipun mosumbah ko'i-Nakó, yo Aku'oi ing kon tua kon yuá-yuák monia."

²¹Onda intua namangoi ing ki Petrus bo no_libó ko'i Yesus, "Tuhan, dapot ing kotongonumai degá aku'oi mongampung ko'i utatku aka mosia mogaid kon talá ko'inakó? Dapot in kopitu degá?"

²²Ki Yesus noguman ko'inia, "De'eman! Poguman-Ku ko'inimu, de'emanbí tongá dapot kopitu, ta'e modapot im pitu nopuluh popokali kom pitu doman!

²³Sin aka ki Allah momarentah salaku Raja yo mota'au popo'umpama nana'a: Tobatú raja inta mogiapdon kom bo_li in simpalnya mita.

²⁴ Naonda in sia momangkoidon mogiap, pinotayowdon in tobatú intau inta koboli kom pulúan juta.

²⁵ Ta'e lantaran intau tatua diádon moko'uboli kom bolinya tatua, dá raja tatua nomarentah nokipotalui ko'i buloi bo ko'i adínya bo takin bayongan kapunya'annya sim poguboli kom bolinya.

²⁶ Dá sinumungkudon in simpalnya tatua kon tayowon i raja bo nosumbah takin noguman ko'inia, 'Posabarpa muna, sim bayongan boliku daitonkubî ubolian.'

²⁷ Bo noliai ing ginanya sin tabinya kon simpalnya tatua, sahingga in diádon pinokíubolinya im bolinya tatua bo pinopatnyadon.

²⁸ Tongá naonda in simpalnya tatua ilumuai bo noyodungkul in sia in simpal ibanea inta koboli doman ko'inia ta'e tongá pulúan ribu. Dinomok bo binongkugnya in yobayatnya tatua, bo polat noguman, 'Uboliai im bolimu!'

²⁹ Yobayatnya tatua sinumungkud bo nopo'igum ko'inia, 'Posabarpa muna, uboliankubî im boliku tatua.'

³⁰ Ta'e diábî inindongogannya mai in singog in yobayatnya tatua bo binayaknya pinobonu kom ponjara

nodapot inubol̄iannya nodait im bol̄inya tatua.

³¹ Noko'ontongmai kon natua in yobayatnya mita ibanea nokuyang totok ing gina monia bo binayak pinoguman monia ko'i tuang monia tatua in onu inta ain noba^li tua.

³² Dá pinok̄iaini i raja in intau tatua bodongka siningognya, 'Hei! ikow simpal̄ inta mora'at! Komintan bol̄imu aindon nodait pinopatanku sim pino'igummu ko'inakó.

³³ Manangka intua ikow im mustibí doman mongampung bo motabi kon yobayatmu tatua ná Aku'oi notabi ko'inimu?'

³⁴ Bo sinumorú totok ing ki tuangnya tatua sahingga im pinobonunya kom ponjara in sia nodapot in nodaitnya inubol̄ian bayongan bol̄inya."

³⁵ Pokotorop: "Ki Amá–Ku inta kon soroga im momia doman kon natua ko'inimu, aka mo'ikow komintan doí mongampung ko'i utatmu totu–totu'u."

19¹ Naonda ing ki Yesus nopalut notundú kon tua komintan, nobuatdon in Sia nongkon Galilea bo

minayak in lipú Yudea inta kon ļolan Ongkag in Yordan.

² Intau nobarong totok in dinumudui ko'i-Nia, bo kon tua Sia nongundam ko'i monia inta nongotakit.

³ Bo namangoidon intau mita im Parisi ko'i-Nia si monungkuļ. Mosia noļibó nana'a, "Aka podudui in hukum agama, mota'au degá doyowa motonibuļoi mogoga'atan aka oyúon im binaļi dodoyonan in soal tatua?"

⁴ Ki Yesus noļibó bui ko'i monia: "Degá diapa binaca monimu, kon Sia in nogaid kon intau ļolaki bo bobay nongkon pinomangkoianmai?"

⁵ Bo Pirman-Nya noguman, 'Manangka intua ļolaki im monaļamai ko'i amá bo ko'i inánya bo motobatú takin i buļoinya, sahingga taya dua motobatúdon kon awak.'

⁶ Bo mosia tua de'eman bidon doyowa, ta'e tobatú bidon. Tuamai onu inta ain sinobatú i Allah diá bidon mota'au poyoga'aton in intau."

⁷ Dá mosia noļibó bui ko'i-Nia, "Aka natua, yo nongonu sing ki Musa nomarentahbí kom mobogoi in surat talak aka intau mongga'at ko'i buļoinya?"

⁸ Ki Yesus notubag ko'i monia nana'a: "Tua in lantaranbî mo'ikow doî mokidongog, dá ki Musa nobogoi ing kasampatan ko'i monimu mongga'at ko'i bułoi monimu, ta'e sabanarnya in de'emanbî natua nongkon pinomangkoian mai.

⁹ Ta'e bá poguman-Ku ko'i monimu: Ki ine im mongga'at ko'i bułoinya kolikudea bo sia nokitualing, bo bui mobułoi kom bobay ibanea, yo sia in nonualing doman."

¹⁰ Murî-Nya mita noguman ko'i-Nia, "Aka natua in doyowa motonibułoi yo manikah bo diá mobułoi."

¹¹ Ta'e ki Yesus noguman ko'i monia, "Diábî komintan intau nonota'au kon singog tatua, ta'e tongábî mosia inta noko'ulî kong karunia natua.

¹² Oyúon in intau diá mobułoi sin sia im pinolahirbî natua, bo oyúon doman in nobalî natua sin lantaran intau ibanea, bo oyúon inta ibognyabî tontanî in doî mobułoi simbá mota'au mogaid kon oáidan i Allah. Ki ine im mokosanggup motarima kon inta pinoguman-Ku na'a yo pomayakdon makow tarimaannya in na'a."

¹³ Bo intau mita namangoi nodia kom mongoádî mita ko'i Yesus, simbá

barakatan-Nya im mosia. Ta'e murî-Nya mita sinumorú kon intau mita tatua.

¹⁴ Ta'e ki Yesus noguman, "Pomayakdon makow im mongoádî mita tanion mamangoi ko'i-Nakó! Dona'ai toko lamboian im mosia, sin intau mita inta ná mosia tua im mobaíli umat i Allah."

¹⁵ Bo binarakatan-Nyadon im mosia bodongka nobuat nongkon tua.

¹⁶ Oyúon tobatú tayamobiag namangoi bo nolíbó ko'i Yesus, "Pak Guru, degá oáid mopia inta náondapa in aidanku simbá aku'oi moko'ulí kong kobiagan mopia bo mononoi?"

¹⁷ Ki Yesus nolíbó, "Nongonu sin ikow im molíbóbî ko'i-Nakó kon onu inta mopia? Tongábî tobatú im mopia. Aka ikow mo'ibog mobiag, yo duduiaidon im bayongan parentah i Allah."

¹⁸ Intau tatua nolíbó bui ko'i-Nia, "Parentah inta táonda?" Dá kai Yesus, "Dona'ai molimod, dona'ai monualing, dona'ai monakow, dona'ai mongonguman kon ubol,

¹⁹ hormatbî ing ki iná bo ki amámu; bo kotabibî in tumpala intau náonda bo kotabimu kon awakmu tontanî."

²⁰ Tubag in tayamobiag tatua ko'i-Nia, "Komintan tua aindon dinuduiainku, yo onupa doman in diá notompod?"

²¹ Tubag i Yesus kónia, "Aka ikow bo mo'ibog motompod totok, yo bayakdon potalui komintan onu inta ko'inimu bo silaidon tua komintan kon intau mita inta bogá dá ikow im moko'uľídon kong kapunya'an kon soroga, onda intua angoidon kon na'a bo dudui ko'i-Nakó!"

²² Naonda in tayamobiag tatua nokodongog kon singog i Yesus tatua, minayak in sia takin moájar ing ginanya, sin totok mobarong ing kapunya'annya.

²³ Ki Yesus noguman kom muří-Nya mita, "Poguman-Ku ko'i monimu, mororiga totok in intau no'oyúon tumu'ot mobaľi umat i Allah.

²⁴ Simbá poguman-Ku bui ko'i monimu, untabi im mogampa-gampang tumu'ot mongin bubú in dodagum daripada intau no'oyúon tumuot mobaľi umat i Allah."

²⁵ Naonda im muří-Nya mita nokodongog kon tua, nongoherang mosia bo nolibó: "Aka natua, yo ki ine im mota'au posalamaton?"

²⁶ Ki Yesus inimindoi ko'i monia bo nosingog, "Aka podudui raian in intau

tua mororigabí aidan, ta'e aka ko'i Allah mogampangbí totok intua."

²⁷ Bo ki Petrus noguman ko'i Yesus, "Kami na'a aindon nonalámai kom bayongan inta ko'inami, bo dinumudui ko'i–Nimu; yo onu degá im mo'uŕí nami?"

²⁸ Guman i Yesus ko'i monia, "Popirisayadon: Kon dunia mobagu i Allah; Adí Intau in limitúdon kon tempat pomomarenta'an–Nya inta momulia. Ko wakutu intua mo'ikow murí–Ku mita in limitú doman kon limonik in mopuluh bodoyowá in tempat pomomarenta'an bo mohakim kom mopuluh doman bodoyowá nosuku kon Israel.

²⁹ Bo pomuloi intau inta nonalámai kom baloinya, kon i utatnya lolaki bo bobay, ko'i amá bo ko'i inánya, ko'i adínya mita andeka nonalámai kong gobánya sin dumudui ko'i–Nakó, yo sia tua im motarima bui kom mo'iliu kon tua bo sia im mokodungkul domandon kong kobiagan mopia bo mononoi.

³⁰ Ta'e moántó in intau inta no'íuna im mobaŕí mo'itontumi, bo inta no'itontumi mobaŕí mo'íuna."

20¹ "Pomomarentah i Allah náonda bo porumpama'an tanaa: Oyúon ki

togi gobá, subuhpa sia aindon ilumuai
bo notayak kon intau mita inta pokíaidan
kong gobá in anggurnya.

² Naonda in nositantuándon kon
tosinggai ubolíanan todinar,
pinotabányadon mosia tua minayak
nogaid kong gobánya.

³ Naonda in degá jam sembilanmaidon
dolo-dolom, sia ilumuai bui bo
noko'ontong kon intau ibanea inta tongá
maya-mayak makow kom pasar sin diá
ko'oáidan.

⁴ Dá sia noguman ko'i monia, 'Bayakdon
im mo'ikow bo pogaid kong gobá in
anggurku, bain ubolíanku im mo'ikow,
podudui onu ing ko'ibogku ogoi ko'inimu.'
Bo mosia tua minayak doman nogaid.

⁵ Degá no'utumaidon in singgai bo kon
jam tigamaidon mołolabung ilumuai
bui in sia bo nogaid kon ná inta muna
inaidannya.

⁶ Bo naonda im mołolabungdon totok,
sia ilumuai bui bo noyodungkuł doman
in intau ibanea, bo sia nołibó ko'i
monia, 'Nongonu sin tumongo singgai
na'a mo'ikow tongábî modondałoi
magí-makow?'

⁷ Mosia notubag ko'inia, 'Kaka'a diá onda intau mogoiní ko'inami mogaid.' Dá sia noguman doman ko'i monia, 'Bayakdon mo'ikow pogaid kong gobá in anggurku.'

⁸ Naonda in nodolomdon ki togi gobá tatua noguman kom mołolukad kong gobánya, 'Oinídon intau mita inta nogaid tatua sin ubolankudon im pinogaidan monia, pangkoidon ko'i monia inta nogaid tumi totok nodapot inta nogaid noíuna doman totok.'

⁹ Bo namangoidon im mosia inta nogaid degá mulai jam limamai lolabungea, pomuloi intau inubolian to dinar.

¹⁰ Onda intua namangoidon doman mosia inta muna sinumu'ot nogaid, kai monia kamai dá mosia im moko'uľibí kom mo'iliu, nongkon imonia tua, ta'e naonda in sinarima monia yo na'anta tumpalabí doman tumong-dinar.

¹¹ Naonda im mosia notarima kon tua, mosia nosingo-singogan ko'i togi gobá,

¹² kai monia: 'Mosia inta sinumu'ot pangabisan inta nogaid tongá to jam pinotongkaimu doman ko'inami inta nogaid irumoriga to singgai na'a, bo nonahang kom patú in singgai!'

¹³ Ki tuang tatua notubag kon tobatú intau inta kon sigad monia tua, 'Utat, aku'oi in diábí nongubol ko'i nimu. Kitakan aim bidon nositantuán kon to singgai ubolian to dinar?

¹⁴ Gamádon silaimu bo bayakdon; sin aku'oi im mobogoi doman kon intau inta nogaid no'itontumi potongkaion ko'i monimu.

¹⁵ Degá diá mota'au in aku'oi mopomaké ing kapunya'anku podudui onu ing ko'ibogku? Andeka moya'at degá ing ginamu aka aku'oi mogaid kon inta mopia kon intau ibanea?"

¹⁶ Bo ki Yesus noguman, "Natuabí im mobālī, intau inta no'itontumi mobālī mo'iuna bo intau inta no'iuna mobālī mo'itontumi."

¹⁷ Naonda ing ki Yesus nopobayakdon in Yerusalem. Sia nogoiní kom murí-Nya inta mopuluh bodoyowá bo minayak sinumontaní. Onda intua Sia noguman koímonia waktu im mosia kom binaya'anpa,

¹⁸ "Indongogai! Tana'a makow kita mayak in Yerusalem. Kon tua Adí Intau poposarakandon kon imang mita itoi bo kom mototundú mita kon agama. Bo

mosia i mopolabú in hukuman matoi ko'i Adí Intau.

¹⁹ Mo'iduduimai kon tua mosia moposarahkan ko'i-Nia kon intau mita inta diá nonota'au ko'i Allah, simbá poyamba'an monia in Sia, roriga'an bodongka popopakú kong kayu pinoyotalempang, ta'e kon singgai intolunya biagondon bui in Sia."

²⁰ Bo ki iná i adí mita i Zebedeus takin ki adínya mita tua namangoi ko'i Yesus, bo sinumungkud kon tayowon-Nya sin oyúon po'igumon monia ko'i-Nia.

²¹ Ki Yesus nolibo, "Onu iná ing ko'ibogmu?" Tubangnya, "Akuoi mopo'igum simbá ki adíku taya dua na'a i mota'au limitú moyotakin-Mu kom bonu ing Karaja'an-Mu. Tobatú ing kon dotá ing kolanan, bo tobatú ing kon dotá ing koloigi-Mu."

²² Ta'e ki Yesus notubag ko'i-Nia, "Diábí kota'auan monimu, onu in inigum monimu. Degá mokosanggup i mo'ikow monginum kom palo in roriga inta musti inomon-Ku?" Dá mosia notubag ko'i-Nia, "Mokosanggup ing kami".

²³ Ki Yesus noguman ko'i monia, "Roriga-Ku memang inumonbí monimu, ta'e aka

monantú_limitú kon dotá ing kolanan-Ku andeka kon dotá ing koloigi-Ku, diábî in hak-Ku mobogoi. Sin tua in ogoibî kon intau mita inta aindon pinoposadia'an i Amá-Ku."

²⁴ Nokodongogmai kon tua murî-Nya mopuluh sinumorú ko'i nayadua mogutat tatua.

²⁵ Ta'e ki Yesus nogoinî ko'i monia bo noguman, "Indongogaipa in singog-Ku na'a: aka pomarentah mita in dunia na'a inta diá nonota'au ko'i Allah nomarentah kon rayatnya takin momakisa totok bo intau mita moloiben mopobayak in tugas monia, mondorot doman kon intau mita.

²⁶ Aka mo'ikow yo diábî mota'au natua. Ki ine im mo'ibog moba_{li} moloiben kon sigad monimu, yo sia i musti moba_{li} bobantungmu.

²⁷ Bo ki ine im mo'ibog mo'iuna totok kon sigad monimu, yo sia i musti moba_{li} doman bobantungmu.

²⁸ Ná ki Adî Intau namangoi de'emanbî mokibantung, ta'e mamangoibî mobantung bo mobogoi in nyawa-Nya potobus kon dosa in intau mobarong."

²⁹ Bo naonda ing ki Yesus bo murí-Nya mita ilumuai nongkon Yerikho, nobarong in intau dinumudui ko'i-Nia.

³⁰ Kon dalan oyúon intau bilog doyowa ilimitú makow kom bingki in dalan, dinongog monia kong ki Yesus in no'italib, dá taya dua nomalú, kai monia: "Tuhan, Adí i Daud, kotabipa ing kami na'a!"

³¹ Ta'e intau moántó tatua nongampag ko'i monia, simbá mosia kibio-biómaidon, ta'e tongábî mokodugang kon ropot monia momalú, "Tuhan, Adí i Daud, kotabipa ing kami!"

³² Ki Yesus sinumogon bo nogoiní ko'i nayadua, bo nolibó, "Onu ing ko'ibog aidan-Ku ko'i monimu?"

³³ Tubag monia, "Tuhan, undamaidon im mata nami simbá moko'indoidon!"

³⁴ Bo noliaidon ing gina i Yesus sin notabi, dá iyapu-Nya im mata monia. Bo kon dodaipa doman tatua bo noko'indoi bo polat dinumudui koi-Nia.

21 ¹ Naonda ing ki Yesus bo murí-Nya mita nodiugdon kon Yerusalem bo no'idapotdon in tempat inta sinangoi Betpage kom bulud in Zaitun, ki Yesus nopotabá kom murí-Nya doyowa

² takin koyow nana'a, "Bayakdon in lipú inta kon tayowonmai tanion, kon tua mo'ikow mokodungkuḷ kon keledai koba'ayan tobatú inta kotogo-togot bo ki adínya kon tua kon diugeamai. Bukádon keledai tatua bo diadon mangoi ko'i-Nakó ing keledai doyowa tatua.

³ Bo aka oyúon in intau moḷibó ko'i monimu, yo poguman nana'a, 'Ki Tuhan moparalu.' Lagi-Nyabí pobuion mangoi."

⁴ Soál tatua im mobaḷi simbá motompodon im Pirman inta pinoyaput i nabi nana'a,

⁵ "Pogumandon kom bobay in Sion, Indoiai, Rajamu namangoi ko'inimu, mo'ompá in dodia-Nya bo sinumakoi kong keledai tobatú, tobatú keledai inta mogu'odpa."

⁶ Bo minayakdon im murí-Nya taya dua tatua bo nogaid kon ná inta aindon pinokíaid i Yesus ko'i monia.

⁷ Dinia monia ing keledai koba'ayan tatua takin ki adínya, bodongka inaipan monia im pakeang monia, onda intua ki Yesus sinumakoi kong keledai tatua.

⁸ Intau inta nobarong totok kon tua nopo'ompat im pakeang mita monia kon yuák in dalan, oyúon doman in nomongkó

kon tanga mongointok bo pinonangket
kon dalan inta baya'an-Nya.

⁹Bo intau moántó inta minaya-mayak
kom muna-Nyamai bo inta dumuduiianmai
kon tumi-Nya sindalan noma_lú, "Salamat
ko'i Adí i Daud! Binarakatandon Sia
inta namangoi kom bonu in tangoi
Tuhan! Dayowdon ing ki Allah Inta Totok
Mo_lantud!"

¹⁰Bo naonda in Sia sinumu'ot kon
Yerusalem, nodowawádon totok im
bayongan intau kong kotá tatua bo intau
mita no_libó, "Ki ine degá in intau tana'a?"

¹¹Intau moántó tatua notubag, "Na'adon
ki Nabi Yesus nongkon Nazaret kong
Galilea."

¹²Kon tua ki Yesus sinumu'ot kom Ba_loi
Tuhan bo noguntun kon intau mita inta
nopota_lui kon tua. Bina_likuat-Nya mita im
meja inta ponono_luan kon doit bo bangko
mita in intau inta mopopota_lui in _lagapan
pa_loma.

¹³Bo Sia noguman ko'i monia nana'a,
"Aindon pinais kom Buk Mosuci, 'Ba_loi-Ku
in tangoionbî Ba_loi Pososambayangan.'
Ta'e inaidanbî monimu pugad im
mogogagow!"

¹⁴ Bo kon tua namangoidon doman intau mita bilog bo intau mita pelong ko'i-Nia kom Bałoi Tuhan bo inundaman-Nya im mosia.

¹⁵ Ta'e naonda imang mita itoi bo mototundú mita kon agama noko'ontong kon soál mita mokoherang inta inaidan i Yesus tatua bo mokodongog kom mongoadí mita nomałú kom bonu im Bałoi Tuhan, "Salamat ko'i Adí i Daud!" Dá mosakí totok ing gina monia.

¹⁶ Bo mosia noguman ko'i-Nia, "Degá dinongog-Mu onu in singog im mongoádí mita tana'a?" Ki Yesus notubag ko'i monia, "Dinongog-Ku intua! Degá diápa kinobaca'an monimu inta pinais kom Buk Mosuci nana'a: 'Nongkon bibig in adí mita mo'intok bo mongoádí mita inta monetépa aindon sinundú-Mu im mosia mopoyaput in dodayow mita'?"

¹⁷ Bo sinał'an-Nyamai im mosia polat ilumuai nongkon kotá tatua bo minayak im Betania nosiug kon tua.

¹⁸ Ko waktu in doło-dolom kom binaya'an-Nya nobui minayak ing kotá, ki Yesus nokorasa kong gogoyon.

¹⁹ Kon diugmai in dalan oyúon pangkoi in ara inontong-Nya, dá Sia minayak

notayak kom bungainya, ta'e diá noko'uḷi kon tobatúmai kolikudbî in dáunya mita kon tua. Dá siningog-Nya im pangkoi ara tatua, "Ikow in diá bidon momungamungai!" Bo kon dodaipa doman tatua, pangkoi in ara tatua no'ingkag.

²⁰ Noko'ontongmai kon inta nobaḷi tatua, muṛi-Nya mita noherang totok bo noguman, "Náondabî sim pangkoi in ara tatua baya-bayakbî no'ingkag komintan?"

²¹ Ki Yesus notubag ko'i monia, "Poguman-Ku ko'i monimu, aka mo'ikow bo totu-totu'u mopirisaya bo diá mohawatir, yo mo'ikow in de'emanbî tongá mota'au mogaid kon ná inta pinomia-Ku kom pangkoi in ara tatua, ta'e mo'ikow mota'aubi doman moguman kom bulud tana'a, 'Pobuatdon nongkon tempatmu tanion bo kolabúdon kom bonu in dagat'; yo mobaḷibî doman intua.

²² Bo onu kabî im po'igumon monimu kom bonu in sambayang takin mopirisaya totok, yo mo'ikow im motarimabî kon onu inta inigummu."

²³ Bo ki Yesus sinumu'ot kom Baḷoi Tuhan, bo naonda in Sia notundú kon tua, namangoidon imang mita itoi takin guhanga mita in ḷipú intau Yahudi, bo

no_libó ko'i-Nia, "Degá nongkon onda ing kawasa inta pinogaid-Mu kon soál mita tatua? Ki ine nobogoi ing kawasa tatua ko'ini-Mu?"

²⁴ Ki Yesus noguman ko'i monia nana'a, "Aku'oi im mo_libó doman ko'i monimu bo aka kotubagan monimu onu in_libo'on-Ku, yo poguman-Ku doman ko'i monimu mongo kawasa i ine im pinogaid-Ku kon tua komintan."

²⁵ Na'a in_libo'on-Ku "Nongkon onda ing kawasa inta pinaké i Yohanes nobaptis? Nongkon soroga andeka nongkon intau?" Mosia noyosingog mongo'onu im pototubag monia, "Aka kai naton: 'Nongkon soroga,' yo Sia im moguman ko'i naton, 'Aka natua, yo nongonu sim mo'ikow in diábí mopirisaya ko'i-Nia?"

²⁶ Tongá aka tubagan naton, 'Nongkon intau,' yo intau moántó tanion tumorú ko'i naton sin inanggap monia ing ki Yohanes tobatúbí nabi."

²⁷ Dá mosia notubag ko'i Yesus, nana'a: "Diá kota'auan nami." Dá ki Yesus noguman doman ko'i monia, "Aka natua, diá doman poguman-Ku ko'i monimu mongo nongkon onda ing kawasa inta pinaké-Ku nogaid kon tua komintan."

²⁸"Aka podudui in raianmu yo náonda in o'uman tana'a: Oyúon intau kogadĩ kon doyowa tumpała lolaki; Sia minayak bo noguman kon adĩ guya-guyang, 'Ule bayakpa kong gobá in anggur bo pogaid singgai na'a.'

²⁹Adĩ tatua notubag, 'Doĩbí aku'oi papa.' Ta'e umpakah natua minayakbí in sia nogaid.

³⁰Dá guyanga tatua minayak ko'i adĩnya inta induanya bo noguman kon natua doman. Ki adĩnya tatua notubag. 'O, o papa,' Ta'e diábí in sia minayak.

³¹Yo ki ine ing kon sigad nayadua tua in nogaid kon inta kino'ibog i amánya?" Tubag monia, "Inta guya-guyang." "Poguman-Ku ko'i monimu, intau inta mononagih kom pajak bo bobay mita inta sundal im mo'iuna ko'i monimu tumu'ot mobalı anggota in umat i Allah.

³²Sing ki Yohanes ain namangoi mopoyotutui in dalan inta totu'u ko'i monimu, ta'e diá pinirisaya monimu in sia. Ta'e mononagih mita kom pajak bo bobay mita inta sundal nopirisaya ko'inia. Sin umpakahbí mo'ikow ain noko'ontong ko'inia, ta'e mo'ikow in diá angoian im

panyasalan bo mo'ikow in diábí doman mopirisaya ko'inia."

³³ "Indongogaidon im porumpama'an ibanea tana'a," guman i Yesus. "Oyúon tobatú ki togi butá, sia nononggobá kong gobá in anggur bo ilibunya sinondok ing gobá tatua. Sia nongali doman kom bubú tempat pomomugutan kom bungai in anggur, bo noposindong doman in langkeang pololukadan kom pinomula tatua. Onda intua gobá tatua pinotomoyoknya kom mototomoyok bo sia minayak in lipú ibanea.

³⁴ Naonda i wakutunyadon mosipú kom bungainya, pinotabánya im bobantungnya mita minayak kom mototomoyoknya mita sim mogamá kon silainya.

³⁵ Ta'e mototomoyok mita kong gobá tatua nodomok kom bobantung mita inta pinotabá i togi gobá. Tobatú im binongkug monia, bo tobatú doman ilimod monia, yo ibanea makow in sinoko-arab im batu.

³⁶ Dá ki togi gobá nopotabá bui kom bobantungnya ibanea, lebe noántó nongkon inta muna, ta'e mosia pinomia doman monia ná yobayat mita monia muna.

³⁷ Pangabisannya, sia nopotabá ko'i adínya tontaní minayak kom mototomoyok mita tatua, sim pinikirnya: 'Mosia im mo'insimbí ko'i adíku.'

³⁸ Ta'e naonda inontong mototomoyok mita tatua ing ki adínya tatua, mosia noguman, 'Sia na'a inta mowaris kong gobá tana'a, maní bo limodon naton sia, simbá gobá tana'a mo'ilabúdon ko'i naton!'

³⁹ Dinomok monia in sia bo pinogarab kon luai ing gobá bodongka ilimod monia."

⁴⁰ Dá nolibó ing ki Yesus, "Yo aka kitogi gobá tatua i mamangoi, yo onuonnya in mototomoyok mita tatua?"

⁴¹ Mosia notubag ko'i-Nia, "Toko putúannya in intau mita mora'at tatua, bain tua bo gobá in anggurnya tatua potomoyoknyadon bui kom mototomoyok ibanea, inta mo'ibog mopoyosilai in hasil aka wakutunyadon."

⁴² Ki Yesus nolibó ko'i monia, "Diápa dodai onda degá i mo'ikow nokobaca kom bonu im Buk Mosuci inta pinais nana'a: 'Batu inta ilumbú im mogogaid mita kom bangunan ain nobalı batu inta baraguna totok. Oáidan mita inta mokoherang

kom mata naton tatua, aindon inaidan i Tuhan!"

⁴³ "Dá toropdon,"guman i Yesus, "bayongan hak, salaku umat i Allah gama'an nongkon i nimu bo ogoi kom bangusa inta mo'ibog dumudui kom parentah mita i Allah.

⁴⁴ [Bo ki ine im mo'labú kon tudu im batu tatua, yo morimumud in sia bo ki ine ing kolabúannea yo moputo-putoꞑ in sia.]"

⁴⁵ Naonda in imang mita itoi bo intau mita im Parisi nokodongog kom porumpama'an mita i Yesus kinomangaleandon monia, kom mosiabí tua im pinopomakusudan-Nya.

⁴⁶ Dá ramijiondon monia domokan in Sia, ta'e mosia mo'ondok kon intau moántó kon tua, sin inanggap in intau moántó tatua kon Sia tua in nabi.

22 ¹ Ki Yesus nongonguman bui kom porumpama'an ko'i monia, kai-Nia:

² "Aka ki Allah momarentah yo náonda bo porumpama'an tana'a: Tobatú raja inta nogaid kon rame sim ponika'an i adínya.

³ Sia nopotabá kom bobantungnya mita mogoiní kon intau mita inta aindon sinoko'undang kon rame ponika'an tatua, ta'e intau mita tatua doí mamangoi.

⁴ Sia nopotabá bui kom bobantungnya mita ibanea, takin koyow, 'Pogumandon kon intau mita inta ain sinokoundang tatua: Kom bayongan ka'anon aindon sinadiaku. Sapi mita kolakian, bo biag inta sinokopiaraku aindon iratak. Bo komintan tua aindon sinadia kom meja. Angoidon in rame ponika'an i adíku singgai in na'a!'

⁵ Ta'e diá im pandung in intau mita inta sinokoundang tatua; oyúon inta minayak ing gobá. Oyúon doman minayak nogaid kon oáidannya,

⁶ bo oyúon doman in nodomok kom bobantungnya mita bo pinogutú polat ilimod.

⁷ Bo raja tatua totok in sinumorú. Pinotabánya in tontaranya minayak nomutú kom mojolimod bo nonurub kong kotá monia tua.

⁸ Nopalut makow, sia noguman kom bobantungnya mita: 'Rame ponika'an i adíku na'a aindon sinadia komintan, tongá intau mita inta inundang ko'ina in diádon mota'au mamangoi kon rame tana'a.

⁹ Manangka intua bayakdon kom pinoyotanga'an dalan bo oinídon in intau mita inta moyodungku! monimu kon tua,

bo dia mamangoi kon rame ponika'an tana'a.'

¹⁰ Dá bobantung mita tatua minayak bo nosipun kom bayongan intau inta noyodungkuḷ monia kon daḷan, intau mita mara'at bo intau mita mopia, sahingga nopuḷingdon intau in ruangan pinonika'an tatua.

¹¹ Naonda in raja tatua sinumu'ot sim mokiḷpodungkuḷ kom mokoḷiangoi mita tatua, sia noko'ontong kon intau tobatú inta diá nogiḷambung in ḷambung pororame.

¹² Dá sia noḷibó kon intau tatua: 'Hei utat, nongonu sin ikow in sinumu'ot mangoi ta'e diábí nomaké in ḷambung inta pororame?' Intau tatua tongá kibio-biómai.

¹³ Dá raja tatua noguman kom bobantungnya mita, 'Tokig in siḷ bo ḷimanya bo pogarab in intau tanion kon tempat inta nosindip totok, kon tua kodongogan in amui bo rokokot in ingipon.'"

¹⁴ Bo pangabisannya ki Yesus noguman, "Nobarong in inoiní, ta'e noyakag im piniḷi."

¹⁵ Intau mita im Parisi minayakdon nongkon tua, bo noyosingog kon náonda

simbá ko'uľían monia kon talá ing ki Yesus takin onu inta ľibo'on monia.

¹⁶ Mosia nopotabá kon dumodudui mita monia noyotakin in intau mita i Herodes sim moľibó ko'i Yesus nana'a, "Pak Guru, kinota'auan nami ki Pak Guru intau inta motuľid ing gina bo takin gina motuľid doman ki Pak Guru moguman kon dалан i Allah, bo diá doman ki Pak Guru mo'ondok ko'i ine kabí sin diábí poyoposion i Guru in intau.

¹⁷ Dá pogumankah ko'inami: Mongo mota'au degá im moguboli kom pajak ko'i Kaisar andeka diá mota'au?" Aka podudui in raian—Mu yo náonda?

¹⁸ Ki Yesus nonota'au kon raian monia inta diá mopia tatua, dá Sia noľibó: "Nongonu sim mo'ikow im monungkuľbí ko'i—Nakó? Hei mo'ikow intau mita inta diá motuľid ing gina?

¹⁹ Yo po'ontongkah ko'i—Nakó in doit inta poguboli monimu kom pajak tua!" Mosia nopo'ontong in doit dinar ko'i—Nia.

²⁰ Bo ľilibó—Nya ko'i monia, "Gambar bo pais i ine in tana'a?"

²¹ Mosia notubag, "Gambar bo pais i Kaisar." Dá ki Yesus noguman ko'i monia, "Ogoidon ko'i Kaisar onu inta musti ogoi

monimu ko'i Kaisar, bo ogoi ko'i Allah inta musti ogoi monimu ko'i Allah."

²² Nokodongog kon tubag-Nya natua noherang totok i mosia bo mosia minayak nonalámai ko'i Yesus.

²³ Kon singgai tatua doman, tongonumai intau in Saduki namangoi ko'i Yesus, mosia momayow kon diábî im mobilag bui aka minatoidon. Mosia nolibó ko'i Yesus nana'a:

²⁴ "Pak Guru, ki Musa in noguman, kon aka tobatú intau bo minatoi bo sia diápa kogadî, dá ki utatnya im musti mobuloi ko'i balunya tatua simbá oyúon ing katurunan i utatnya tatua.

²⁵ Pernahdon nobaíi nana'a: Oyúon pitu mogutat, komintan lolaki. Inta guya-guyang nobuloi, ta'e diá no'onggot bo minatoi. Bo lantaran diápa ing katurunannya dá kibalunya tatua pinoki pobuloinya ko'i utatnya.

²⁶ Ki utatnya tatua minatoi doman takin diápa kogadî. Soal tatua nobaíi doman ko'i utatnya mita nodapot ko'i utatnya impitunya.

²⁷ Bo pangabisannya, bobay tatua minatoi domandon.

²⁸ Yo ki ine ing kon sigad nayapitu tatua im moba_li ki bu_loi im bobay tatua ko wakutu in singgai kobiagan? Sim mosia komintan bidon notonibu_loi takinya."

²⁹ Ki Yesus noguman ko'i monia nana'a: "Mo'ikow nion no'ita_lá im pororai monimu, sin diá komangalean monimu im bonu in Alkitab bo kawasa i Allah!

³⁰ Ko wakutu ing kobiagan bui intau, diáb_i im mobu_loi bo diáb_i im pobu_loion sim mosia im mobia_g naonda bo malaekat kon soroga.

³¹ Diápa degá kinobaca'an monimu onu inta pinoguman i Allah soá_l intau minatoi inta biniag bui. Ki Allah noguman nana'a:

³² 'Aku'oi ing ki Allah i Abraham, ki Allah i Ishak bo ki Allah i Yakub!' Sia de'emanb_i ki Allah in intau minatoi, ta'e ki Allah in intau nobia_g!"

³³ Intau noántó inta nokodongog kon tua noibog totok kon onu inta sinundú–Nya.

³⁴ Naonda intau mita im Parisi nokodongog, kon intau mita in Saduki inaidan i Yesus diá nokobuká kom bibig monia, mosia noyosipun.

³⁵ Bo tobatú kon sigad monia, inta totok in nonota'au kon hukum i Musa, no_libó sim monungku_l ko'i–Nia,

³⁶ "Pak Guru, hukum táonda degá inta totok im moponting kom bonu in hukum i Musa?"

³⁷ Tubag i Yesus ko'inia, "Kotabidon ki Tuhan, ki Allahmu bo tongádon Sia im musti sumba'an monimu totu–totúu.

³⁸ Tuata in hukum inta totok im moponting.

³⁹ Bo hukum induanya, inta notongkai intua: Kotabidon in tumpala intau náonda bo kotabimu kon awakmu tontaní.

⁴⁰ Hukum doyowa tana'a inta nobaíi dodoyonan im bayongan hukum i Musa bo buk in nabi mita."

⁴¹ Wakutu intau mita im Parisi noyosipunpa makow ki Yesus nolibó ko' monia,

⁴² "Aka podudui in raian monimu yo katurunan i ine ki Mesias? Ki Adí i ine in Sia?" Tubag monia ko'i–Nia, "Ki Adí i Daud."

⁴³ Dá Sia noguman, "Aka natua, yo nongonu sing ki Daud inta kinawasa'an in Roho i Allah monangoi ko'i–Nia, 'Ki tuangnya,' ko wakutu in sia nosingog,

⁴⁴ 'Ki Tuhan aindon nobogoi im Pirman–Nya ko'i Tuangku: Litúdon kon dotá ing kolanan–Ku, modapot im bayongan

saturumu daiton–Ku potungkud kon tayowon–Mu.'

⁴⁵ Dá aka ki Daud bo monangoi ko'i–Nia, 'Ki Tuang', yo diábi kuma'an kon aka! aka Sia katurunan i Daud?"

⁴⁶ Diá tobatúmai in nokotubag kon singog–Nya tatua. Bo mulai singgai tua, diádon in tobatúmai mokoba!i mopolibó–libómai ko'i–Nia.

23 ¹ Ki Yesus noguman kon intau mita bo kom murí–Nya mita,

² "Mototundú kon agama Yahudi bo intau mita im Parisi aindon inogoiian kawasa monota'au kon hukum i Musa.

³ Manangka intua yo aidaibí im bayongan inta sinundú monia ko'inimu, ta'e dona'ai dumudui kon oáid monia, sim mosia i motundú tongá diá aidan monia onu inta sinundú monia.

⁴ Mosia nobogot kon diaan kinosibu! totok, bo mopopota'an kon obaga intau ibanea, ta'e mosia tontanî in doíbí moliai.

⁵ Onu inta inaidan monia tangábí poki indoi kon intau: Mosia momaké in tali moloben inta pakéonmai mosambayang bo inta rumbainya mongolanggó mita.

⁶ Mosia mo'ibog totok limitú kom muna totok aka mayak in rame andeka kom baloi pososambayanan.

⁷ Mosia mo'ibog doman totok hormaton kom pasar bo mo'ibog doman totok oiníon ki 'Pak Guru'.

⁸ Tongá mo'ikow in dika mokioiní ki 'Pak Guru', sin tongábí tobatú ing Gurumu bo mo'ikow komintan ing ginalum.

⁹ Bo dikadon mo'ikow monangoi ki 'Amá' ko'i inekadon ing kon dunia na'a sin tongábí tobatú ing ki Amámu, Sia tuata inta kon soroga.

¹⁰ Bo dona'aidon doman mo'ikow mo'ibog tangoian 'Itoi', sin tongábí tobatú in itoimu, tuata ing ki Mesias.

¹¹ Ki ine inta mołobe-loben kon sigad monimu, sia mustibí mo'ibog mobaľi bobantungmu.

¹² Bo ki ine im mosilantud, yo sia im po'ompa'an bo ki ine mo'ompá in dodia yo sia tua im polantudon."

¹³ "Koboditodon mo'ikow, hei mototundú kon agama Yahudi, hei mo'ikow inta intau mongomunapik, sim mo'ikow im mołamboi kon intau inta mamangoi ko'i Allah. Mo'ikow tontańi doí tumu'ot bo

tongábî mołamboi kon intau inta moramiji tumu'ot.

¹⁴ [Koboditodon mo'ikow, mototundú mita kon agama bo intau mita im Parisi, mo'ikow in intau mita inta mongomunapik. Mo'ikow mongubol kon intau mita inta dongkadon boba-bobay bo mogagow kom bałoi monia. Mo'ikow mosambayang kołanggo-łanggo'on sim ponaloł kon oáid monimu inta moráat tatua. Tuamain hukuman i Allah ko'i monimu im pastibí moboga-bogat nongkon intau ibanea.]

¹⁵ Koboditodon mo'ikow mototundú mita kon agama bo intau mita im Parisi, mo'ikow intau mita inta mongomunapik, sin mo'ikow in lumolan magí makow kon dagat, bo maya-mayak makow kon dunia na'a sim motayak kon intau tobatú bo bałion dumodudui kon agamamu. Bo naonda in sia mogogai mogaid kon inta mora'at, aidan monimu in sia intau in naraka, inta kodua ná kora'at monimu tontaní!

¹⁶ Koboditodon mo'ikow itoi mita inta bilog, bo inta noguman, 'Aka mongibot bo pinodoyon kom Bałoi Tuhan, yo ibotmu tatua in diábî aku'on; ta'e aka mongibot bo

pinodoyon kom buławan inta kom bonu im Bałoi Tuhan, yo tua in no'itogot.'

¹⁷ Hei mo'ikow intau mita pompulung bo intau mita bilog! Onu degá im moponti-ponting, buławan andeka Bałoi Tuhan inta nokokudus kom buławan tatua?

¹⁸ Mo'ikow moguman, 'Aka mongibot pinodoyon kom meja pototuduan kon sosumbah; yo ibot tatua diá no sah; ta'e aka mongibot bo podoyon kon onu inta pinosumbah yo tua in no'itogot.'

¹⁹ Hei mo'ikow intau mita bilog! Onu degá im moponti-ponting barang pinosumbah andeka meja inta nokokudus kon inta pinosumbah tatua?

²⁰ Manangka intua ki ine in nongibot pinodoyon kom meja tatua, yo sia in nongibot pinodoyon kom meja tatua bo pinodoyon doman kom bayongan inta sinudu kom meja tatua.

²¹ Bo ki ine inta nongibot pinodoyon kom Bałoi Tuhan, yo sia in nongibot pinodoyon kom Bałoi Tuhan bo pinodoyon doman ko'i-Nia inta nogutun kon tua.

²² Bo ki ine in nongibot pinodoyon kon soroga, yo sia tua in nongibot doman pinodoyon kon tempat lolitúan i Allah bo

pinodoyon doman ko'i-Nia, inta nogutun kon soroga tatua.

²³ Koboditodon hei mo'ikow mototundú kon agama bo intau mita im Parisi! Hei mo'ikow intau mita inta mongomunapik. Pododungú im pogama'an monimu kom perpuluhan, tongá inta moponting totok kom bonu in hukum i Musa_liongon monimu.

²⁴ Hei mo'ikow itoi mita inta bilog! Yongit in tapison monimu kon o'inumon monimu, ta'e unta inta kom bonunya in_liomon monimu!

²⁵ Koboditodon mo'ikow, hei mototundú mita kon agama bo intau mita im Parisi! Hei mo'ikow intau mita inta mongomunapik! sim pongonginuman bo pongonga'anan yuyúan monimu in_luainya, ta'e kom bonunya im binonuan monimu im barang inta sinokoágow sin lantaran sigogow monimu.

²⁶ Hei intau mita im Parisi inta bilog! Yuyuáipa muna bonu im pongonginuman tatua, dá kon dotá in_luainya modarit doman!

²⁷ Koboditodon mo'ikow, hei mototundú mita kon agama Yahudi bo intau mita im Parisi! Hei intau mita inta mongomunapik!

Mo'ikow náonda bo kubur inta cinet nobudó, kon dotá in luainya ontongan mopira bo modarit; ta'e kom bonunya mopuling in tulán bo noyagi-yagimai ing kotoran.

²⁸ Ná doman tua im mo'ikow, kon luai ko'ontongan intau mobanar; ta'e kom bonu ing ginamu nopuling in oáid diá totu'u bo mora'at."

²⁹ "Koboditodon mo'ikow hei mototundú mita kon agama bo intau mita im Parisi! Hei intau inta mongo munapik! Mo'ikow nogaid kong kuburan in nabi mita bo nonompia kon tugu i intau mita inta mopirisaya,

³⁰ takin mosingog nana'a, 'Aka kami nobiag kon tungkul nei laki bo iba'ai naton, yo tantú diábî ing kami dinumudui kon oáid monia inta mo'ibog molimod kon nabi mita tatua.'

³¹ Ta'e diábî kinota'auan monimu kon oáid monimu tatua in sabanarnya nobogoibî ing katarangan ko'i monimu tontaí, kom mo'ikow ing katurunanbí im mololimod kon nabi mita tatua!

³² Dá duduiandon doman in oáid im mogoguyang monimu!

³³ Hei intau mongoromú, mo'ikow katurunan intau mora'at! Mo'ikow in diábî mokolagui kom pohukuman kom bonu in naraka!

³⁴ Sin tuamai indongogai kopira: 'Aku'oi nopotabá mangoi ko'i monimu in nabi mita, intau mita inta mongobijaksana bo intau mita inta motundú kon inta kino'ibog i Tuhan. Ibanea in limodon monimu, ibanea im popopakú monimu kong kayu pinoyotalémpang bo ibanea im pogutu'on monimu nongkon kotá tobatú modapot ing kotá ibanea.

³⁵ Tuamai mo'ikow im motanggung kon oáid monimu inta mololimod kon intau mita inta diá kotalá, pinangkoipamai ko'i Habel, intau inta mopia tua, modapot ko'i Zakaria ki adí i Berekhya, inta ilimod monimu kon sigad in tempat mokudus bo meja pototuduan kon sosumbah.

³⁶ Poguman-Ku ko'i monimu: Oáidmu mita tanaa ing korasa'anbî in intau mita masa in tana'a!"

³⁷ "Yerusalem, Yerusalem! Ikow inta nolimod kon nabi mita bo inta nogarab im batu kon intau mita inta pinotabá mamangoi ko'inimu! Nokakitdon in Aku'oi mo'ibog totok mosipun ko'i adímu mita,

naonda bo ki iná im manuk mosipun ko'i adínya mita kong kolikipnya, tongá doí im mo'ikow.

³⁸Indoiaikah dá bałoimu tanaa in tała'anbí monimu bo mo'ingongowdon.

³⁹Bo Aku'oi im moguman ko'inimu: Mulai kon tana'a mo'ikow diádon moko'ontong ko'i–Nakó bui, modapot im mo'ikow moguman, 'Binarakatandon sia inta namangoi kom bonu in tangoi Tuhan."

24 ¹Nopálut makow nosingog kon natua, ki Yesus ilumuai kom Bałoi Tuhan, bo minayak. Muří–Nya mita namangoi bo notundú kom bangunan Bałoi Tuhan tatua.

²Ki Yesus nolibó ko'i monia, "Inontongdon monimu in nion komintan? Poguman–Kudon ko'i monimu, diábí tobatúmai im batu kon na'a im pomayak makow mo'itudu motompia kom batu ibanea. Tua komintan daitonbí u'uyon."

³Wakutu ing ki Yesus ilimitú kon tudu im bułud Zaitun, muří–Nya mita namangoidon ko'i–Nia bo mongonguman takin–Nya. Kai monia, "Pogumandon ko'inami, mongóto'onu intua komintan mobalı bo onu in tanda kong koángoian–Mu bo tanda ing kopáłutan dunia na'a?"

⁴ Dá ki Yesus noguman ko'i monia,
"Mokopo'ingat simbá diá ko'ubolan intau
im mo'ikow.

⁵ Sim mobayong in intau mamangoi
bo momaké in tangoi-Ku bo mosia
moguman, 'Aku'oi ing ki Mesias!' bo mosia
na'a inta mokopopisí kom mobayong in
intau dumudui kon soál inta no'italá.

⁶ Kodongogan monimu in tombá
poparangan andeka habar mita moparang.
Ta'e dika mo'ondok; sin tua komintan im
mobaľibí tongá de'emanpabí singgainya.

⁷ Sim bangusa bo bangusa mosiparangan
bo karaja'an moparang doman takin
karaja'an. Mo'iangoi i waktu kom
bayongan intau kodaitan ing ka'anon bo
linug kom bayongan tempat.

⁸ Tongá tua komintan im bagubí
pomangkoian in roriga ko waktu in diápa
modapot in zaman inta mobagu.

⁹ Ko waktu intua mo'ikow im
poposarakan simbá roriga'an, bo mo'ikow
in limodon bo satuon im bayongan intau
sim mo'ikow in dumodudui-Ku,

¹⁰ Bo moántó intau im momayow
ko'i-Nakó bo mosia im mosiposarahkan
bo polat mosisaturuan.

¹¹ Moántó intau inta de'eman totu'u nabi im mamangoi bo motundú kon inta noitalá kom moántó intau.

¹² Bo lantaran kodugang-kodungang in oáid mora'at, dá tabi kon tumpala intau im modaitdon.

¹³ Tongá intau inta monahang modapot ing kopalatan tua, komintan mosia mosalamat.

¹⁴ Bo Habar Mopia kong ki Allah im mamangoi momarentah salaku Raja im popota'audon kom bayongan intau kon dunia na'a bo tua im mobaí kesaksian kom bayangan intau. Naonda intua komintan mobaí bain tua bo moíangoidon in singgai pangabisan."

¹⁵ "Mo'ikow i moko'ontongbí kon 'Intau inta totok im mora'at' sinimindog makow kon tempat inta mokudus, ná inta pinoguman i Nabi Daniel. (Paralu indoian in intau mita inta mobaca: tarukira totok im mangalenyá!)

¹⁶ Dá intau mita inta kon Yudea mustibí molagui mopobayak im bulud.

¹⁷ Intau inta kon tempat pobobaranangan dona'aidon bui moponag bo mogamá kom pakakat mita kom bonu im baloinya,

¹⁸ Bo intau inta kong gobá dikadon sia mobui mogamá kom pakeangnya.

¹⁹ Moboditodon guyanga mita bobay inta sidia andeka inta koyogotpa nopotete in adí ko wakutu intua.

²⁰ Posambayangdon, simbá wakutu i mo'ikow mołagui de'eman kon sempo in tumping bo de'eman kon singgai in Sabat.

²¹ Sin ko wakutu intua koángoian in roriga totok, roriga tatua in diápa dodai onda nobaľi pinangkoipamai dunia na'a pinomia nodapot masa in tana'a, bo roriga tatua in diá bidon bui mobaľi.

²² Bo aka kuma bo wakutunya na'a bo diá impolokan, yo kom bayongan inta nobiag diábí im mosalamat; tongá lantaran intau mita inta sinokopiľidon dá wakutu tatua inimpolokandon.

²³ Ko wakutu intua aka oyúon intau moguman ko'i monimu, 'Indoiai, ki Mesias kon na'a!' andeka 'Ki Mesias kon tua!' -- dika mopirisaya i mo'ikow.

²⁴ Sin oyúon im mongaku ki Mesias bo mongaku nabi ta'e mosia tua intaubí mongongakaľ, tongá mosia im mogaid doman kon tanda mita inta mołoben bo soaľ mita inta mokoherang sahingga in

aka mobaḷi, yo mosia imokoákaḷ doman kon intau mita inta aim piniḷi.

²⁵ Tarukira inta pinoguman—Ku muna ko'i monimu.

²⁶ Aka intau moguman kómonimu, 'Indoiai, Sia tua kom Padang gurun!' -- dikabí mo'ikow mayak intua. Andeka, kai monia, 'Indoiai, Sia tua kom bonu in ruangan!' -- dikabí im mo'ikow mopirisaya.

²⁷ Sin naonda bo kilat inta monindar nongkon dotá im pomuka'an singgai bo no'isindar nodapot kon dotá in toyopan singgai, natuadon doman in aka koángoian i Adí Intau.

²⁸ Kon onda oyúon maḷaḷuk minatoi, kon tua doman in ḷagapan mokoka'an kom maḷaḷuk minatoi moyosipun."

²⁹ "Naonda im mopaḷutdon roriga waktu intua, yo mata in singgai mosindip bo buḷan diádon monindar, bo tundi mita im mongolabú nongkon ḷangit bo kawasa mita kom baḷangon mo'irangkap.

³⁰ Ko waktu intua ontongondon tanda Adí Intau kon ḷangit bo komintan intau kon dunia na'a mogamui bo mosia im moko'ontong kon Adí Intau tatua mamangoi mongin ḷimonik ing goḷom

kon langit takin bayongan kawasa bo kamulia'an-Nya.

³¹ Bo Sia mopotabá kom malaekat-Nya mita lumuai bo mogirup kom bansí inta mopia totok in singognya sim mosia mosipun kon intau mita inta aindon pinií-Nya nongkon popod mita in dunia bo nongkon popod in langit tolosi modapot popod in langit tolosi doman."

³² "Manangka intua yo indoiai i mangale totundú inta nongkon porumpama'an pangkoi in ara. Aka tanganya bo lumukó bo momangkoidon momolimping, yo kota'auan monimu, kon diádon mo'onggot bo sempo im poninggai.

³³ Ná doman tua aka mo'ikow bo moko'ontong kon na'a komintan, yo pokota'audon ko waktunya diádon mo'onggot.

³⁴ Poguman-Ku ko'i monimu! Tua komintan mobaídon ko waktu intau mita masán na'a diápa matoi modait.

³⁵ langit bo butá im moyoyangbí, ta'e singog-Ku na'a im mononoibí."

³⁶ "Tongá waktu ing kobaílian tua diábí tobatúmai intau nokota'au, umpakahbí malaekat kon soroga bo Adí, tongábí ki Amá kon soroga in nonota'au.

³⁷ Sin ná inta noba_{li} kom masa i Nuh, yo natua doman im moba_{li} kom masa ing koángoian i Adí Intau.

³⁸ Ko wakutu in diápa in lunud mo_{lo}ben namangoi, mosia nonga'an bo nonginum, nobu_{lo}i bo pinobu_{lo}i nodapot kon singgai ki Nuh sinumu'ot kom bonu ing kapal;

³⁹ Bo diábí kinota'auan monia onu inta noba_{li}, wakutu in lunud diápa noíangoi bo nomutú ko'i monia komintan. Natua doman im moba_{li} kom masa ing koángoian i Adí Intau.

⁴⁰ Ko wakutu intua aka doyowa intau kong gobá, yo tobatú in diaan, tobatú in taláan;

⁴¹ Aka doyowa im bobay inta koyogot mogiling, yo tobatú in diaan, tobatú in taláan.

⁴² Manangka intua umuran kiluka-lukadmai, sin diábí kota'auan monimu mongo to'onu ing ki Tuhan mamangoi.

⁴³ Tongá bá kota'auan monimu in nana'a: Aka kitogi ba_{lo}i bo mokota'au kon to'onu im mononakow mamangoi, tantú mo_{lo}lukadbí in sia, sin diábí pomayaknya makow ba_{lo}inya tua im bongkaron.

⁴⁴ Tuamai im mo'ikow umurandon pobasadia, sin Adí Intau mamangoi

ko waktu inta diá monimu sinangka-sangka."

⁴⁵ Ki Yesus noguman, "Ki ine in simpal inta mopia bo mopandoi, inta aindon inaidan i tuangnya itoi in simpal ibanea, simbá sia mobogoi ing ka'anon ko waktunya?

⁴⁶ Yo kosanangdon totok in simpal inta kinotambakan mangoi i tuangnya koyogot nogaid kon oáidannya tua, waktu ing ki tuangnya nobuidon mangoi.

⁴⁷ Poguman-Ku ko'i nimu; simpal natua im bañionbí i tuangnya mołolukad kom bayongan kapunya'annya.

⁴⁸ Tongá aka simpal mara'at inta mosingog kom bonu ing ginanya nana'a,

⁴⁹ 'Ki tuanku im mo'onggotpabí im mamangoi,' bo mulai in sia momongkug kon simpal ibanea bo sia tongábí monginum bo monga'an moyotakin in intau mita nongololangu,

⁵⁰ Bo ki tuangnya namangoi kon singgai inta diá sinangka-sangkanya bo ko waktu in diá kinota'auannya.

⁵¹ Bo totok im bino'ut i tuangnya bo pomia'anya náonda bo intau mita inta mongomunapik. Kon tuata kodongogan in amui bo rokokot in ingipon."

25 ¹ "Ko wakutu ing koángoian i Allah saḷaku Raja in náondabo porumpama'an tanaa: Mopuḷuh im mongodeaga nogamá kon togá monia bo nonontomu kon nonika'an ḷolaki.

² Lima ing kon sigad monia tua in nobodok, ta'e lima doman im mobijaksana.

³ Mongodeaga mita inta bodok tua nodia kon togá, tongá diá nodia kon ḷana,

⁴ ta'e mongodeaga taya lima inta mobijaksana, mosia nodia kon togá bo nodia doman kon ḷana kom botol.

⁵ Bo lantaran nonika'an ḷolaki tatua no'onggotdon im pinogolatan makow ta'e diápa doman noíangoi, mosia sinomposiug komintan, dá nosiugdon im mosia.

⁶ Naonda in no'onggotdon kon dolom dinongogmai oyúon in singog noguman nana'a, 'Nonika'an niondon! Tontomudon sia!'

⁷ Dá mongodeaga mita tatua nobangon bo noponugung in ḷana kon togá monia.

⁸ Mongodeaga mita inta bodok noguman kom mongodeaga mita inta mobijaksana, 'Ogoiaipa in ḷana monimu biar tongá topilik, sin togá nami aindon mopiong.'

⁹ Ta'e mongodeaga mita inta mobijaksana mita tatua notubag, 'Diá mota'au! sin dika bo diá doman tugat ko'inami bo ko'i monimu. Manikah bo bayakdon mo'ikow potalui kon intau inta mopopotalui in lana.'

¹⁰ Ta'e waktu im mosia minayak notalui kon lana, no'iangoidon in nonika'an tatua, bo mosia inta ain nobasadia sinumu'ot noyotakinnya kon ruangan ponika'an tatua, bo ilingkopandon in lolingkop!

¹¹ Onda intua no'iangoidon im mongodeaga mita inta bodok bo noguman, 'Tuang, Tuang, bukataipa in lolingkop sin tu'otan nami.'

¹² Tongá sia notubag, 'Diábí kota'auan-Ku mongókiine im mo'ikow!'"

¹³ Bo pangabisannya ki Yesus noguman, "Manangka intua umuran kiluka-lukadmai, sin diábí kota'auan monimu in singgai bo waktunya."

¹⁴ "Aka ki Allah mamangoi salaku Raja, yo ka'ada'annya náonda bo intau inta mo'ibog mayak in lipú ibanea. Sia nogoiní kon simpalnya mita bo nosilai kong kapunya'annya sim pinokilukad.

¹⁵ Inta tobatú inogoiannya lima noribu in doit bulawan, tobatú inogoiannya in

doyowa noribu, bo inta tobatú inogoiannya in toribu. Sia nobogoi ko'i monia natua sim pinodudui ing komampuan monia tontaí. Nopalut makow nobogoi kon tua sia minayak.

¹⁶ Simpal inta notarima kon lima noribu tua minayak bo nopobaraguna kon doit inta inogoi tatua, dá noko'uľi in sia kon lima doman noribu bui.

¹⁷ Ná doman tua in simpal inta noko'uľi kon doyowa noribu, pinobaragunanya doman intua, sahingga noko'uľi doman kong ka'untungan doyowa noribu.

¹⁸ Tongá simpal inta notarima kon toribu, minayak in sia bo nongali kom butá bodongka ilobongea in doit i tuangnya tatua.

¹⁹ No'onggotmai kon tua nobuidon mangoi ki tuang monia tatua bo nogiap kon onda inta no'uľi monia.

²⁰ Simpal inta notarima kon lima noribu, namangoi bo nodia kong ka'untungan lima noribu doman, bo sia noguman, 'Tuang doit lima noribu inta pinoki kadai i tuang ko'i nakó, indoiaikah, aindon pinopobaragunaku sahingga noko'uľi kong ka'untungan lima noribu doman.'

²¹ Bo ki tuangnya tatua noguman ko'inia, 'Tua in nopia, ikow in simpalku inta mopia bo mojujur; ikow aindon nogaid kon oáidan inta mo'intok inta pinoki aid ko'inimu, manangka intua ikow in ogoiankudon in tanggung jawab mogaid kon oáidan mołoben. Angoidon bo duduidon mobarasanang takinku!'

²² Bo namangoi domandon simpal inta notarima kon doit doyowa noribu bo noguman, 'Tuang, doit doyowa noribu inta pinoki kadai i tuang ko'inakó, Indoiaikah, aindon pinobaragunaku sahingga noko'ulídon kong ka'untungan doyowa doman noribu.'

²³ Dá ki tuangnya tua noguman ko'inia, 'Tua in nopia' ikow simpalku inta mopia bo motulid ing gina. Lantaran ikow aindon nogaid kon oáidan inta mo'intok takin gina motulid, dá ikow ogoiankudon in tanggung jawab mogaid kon oáidan mołoben. Tu'ot bo pobarasanangdon takinku!'

²⁴ Kon tua namangoidon doman in simpal inta inogoiian in doit buławan toribu, sia noguman, 'Tuang, kinota'auanku ikow intau inta morogi totok bo inta nokoyut kong gobá inta de'eman binunakanmu

bo nopuyut kon hasil inta de'eman pinomuḷamu.

²⁵ Tuamai akuoi mo'ondok dá doit buḷawan toribu inta inogoi tuang koínakó binayakku ilobong kom butá! Bo na'a, pobuionkudon bui ing kapunya'an i Tuang.'

²⁶ Dá ki tuang tatua noguman ko'inia, 'Hei ikow, simpaḷ inta mora'at bo maḷas! Kinotaua'anmu bidon kon aku'oi im mokokoyut kong gobá inta de'eman binunakanku bo nopuyut kon hasil inta de'eman pinomuḷa-Ku?

²⁷ Tuamai, maní inogoiku in doitku tanion kon intau inta mo'ibog mopobaraguna, simbá aka aku'oi mobui mangoi yo motarima kong ka'untungannya.

²⁸ Tuamai gamádon in doit buḷawan inta koinia bo ogoidon kon intau inta aindon mopuḷuh in doit buḷawannya.

²⁹ Sim pomuḷoi intau inta no'oyúondon yo duganganbí bui, simbá kalebeannya in mobarong totok. Ta'e ki ine inta diá no'oyúon, yo onupa doman inta oyúon ko'inia tua yo gama'an doman nongkon inia.

³⁰ Bo simpaḷ tanion inta diá im baragunanya pogarabdon makow kom

bonu in tampat inta sindip totok. Kon tua kodongogan in amui bo rokokot in ingipon!"

³¹ "Aka ki Adĩ Intau mamangoi salaku Raja bo sinakinan im malaekat mita, yo Sia in limitú kon tampat pomarentaan–Nya.

³² Bo bayongan intau in sipunon kon tayowon–Nya bo poyotontañion–Nya i mosia náonda gombala mopoyotontañi in domba bo bembé.

³³ Domba mita tampaton–Nya kon dotá ing kolanan–Nya, yo bembé mita ing kon dotá ing kołoigi–Nya.

³⁴ Bo Raja tatua moguman ko'i monia inta kon dotá ing kolanan–Nya, 'lgai, i mo'ikow inta binarakatan i Amá–Ku, tu'otdon kong karaja'an inta aindon sinadia ko'i monimu ko waktupa in dunia na'a bagupa inaidan.

³⁵ Si wakutu in aku'oi ginogoy, inogoian monimu Aku'oi ing ka'anon, wakutu in Aku'oi noyogang, inogoian monimu Aku'oi in inumon; wakutu Aku'oi nobaľi intau mokokíangoi sinarima monimu in Aku'oi kom baľoimu.

³⁶ Wakutu in Aku'oi diá kolambung; inogoian monimu Aku'oi im pakeang; wakutu in Akúi notakit, sinompia monimu;

wakutu in Aku'oi kom bonu im ponjara, inangoi inindoian monimu.'

³⁷ Dá intau mita mongopia tatua nolibó ko'i-Nia, 'Tuhan, dodaibí onda inontong nami ki Tuhan ginogoy bo inogoian nami ing ka'anon, andeka noyogang bo inogoian nami in inumon?

³⁸ Bo dodaibí in onda inontong nami ki Tuhan salaku intau mokokiangoi, bo sinarima nami ing ki Tuhan kom baloi nami andeka diá nogilambung bo inogoian nami im pakeang?

³⁹ Kon dodai doman onda inontong nami ki Tuhan notakit andeka kom bonu im ponjara bo binayak nami inindoian?'

⁴⁰ Raja tatua im motubag koi monia, 'Bá poguman-Kudon ko'i monimu: onu inta aindon inaidan monimu kon i utat-Ku mita inta totok im bogá tana'a, yo tua notongkaibí im pinogaid monimu ko'i-Nakó!'

⁴¹ Bo Sia in noguman doman ko'i monia inta kon dotá ing koloigi-Nya, 'Bayakdon mo'ikow nongkon tayowonku, sim mo'ikow intau mita inta binala! bayakdon bo tu'otdon kom bonu in tulu inta diá mopio-piong sin tua in sinadia lbilis bo malaekatnya ko'i monimu!

⁴² Si wakutu in Aku'oi ginogoy, diá inogoian monimu ing ka'anon Aku'oi, wakutu in Aku'oi noyogang, diá inogoian monimu in inumon.

⁴³ Wakutu in Aku'oi noba_{li} intau mokokiangoi, diá inogoi monimu Akuoi sinumuot kom ba_{loi}. Wakutu Aku'oi diá kolambu–lambung, diá inogoian monimu im pakeang wakutu in Aku'oi notakit bo kom bonu im ponjara, diá binayak inindoian monimu.'

⁴⁴ Bo mosia no_{li}bó ko'i–Nia, 'Tuhan, dodaibí onda inontong nami ki Tuhan ginogoy andeka noyogang, andeka namangoi sa_{la}ku intau mokokiangoi, andeka diá nogilambung andeka notakit, andeka kom bonu im ponjara bo diá inangoi sinompia nami ing ki Tuhan?'

⁴⁵ Bo Sia notubag ko'i monia, 'Bá poguman–Ku ko'i monimu: aka tua komintan bo diá pinoáid monimu kon intau inta totok im bogá tana'a, yo tua in notongkai doman in diá nopoáid ko'i–Nakó.'

⁴⁶ Bo mosia na'a im bonuon kon tempat pohohukuman mononoi, ta'e intau inta mopia im moko'u_{li} kong kobiagan inta mononoi."

26 ¹ Naonda ing ki Yesus nopalut
notundú kon natua, Sia noguman
kom murí-Nya mita,

² "Kinota'auan monimu kon doyowapa
nosinggai poraya'an kon singgai moloben
paskah, dá ko waktudon tua Adí Intau
posarakan sim popopakú kong kayu
pinoyotalémpang!"

³ Kon dodai intua imang mita itoi
bo guhanga mita in lipú intau Yahudi
noyosipun kon palas i Kayapas, imang
moloben.

⁴ Mosia noyosingog kon náonda in cara
modomok ko'i Yesus bo polat molimod
ko'i-Nia.

⁵ "Ta'e", kai monia, "Dona'aibí ko waktu
im poraya'an, simbá diá mokopomuká kon
ropatoi kon sigad in intau mita kon tua."

⁶ Naonda ing ki Yesus kom Betania, kom
baloi i Simon inta kolipod pinanyaki kusta,

⁷ kon tua namangoidon ko'i Yesus
tobatú bobay inta kodia-dia im botoł jana
nobondu inta nomahał totok im bolinya.
jana tatua pinopo'inggúnya kon ulu i
Yesus, waktu intua ki Yesus koyogot
nonga'an.

⁸ Noko'ontongmai kon tua murí-Nya mita sinumorú polat noguman, "Nongonu sin tongábí poguya'atonmu in lana tanion?

⁹ Jana tanion mota'aubí potaluimu bo doit bolinya mota'aumu ogoi kon intau inta nongobogá!"

¹⁰ Ta'e kinota'auan i Yesus in raian monia, dá Sia nosingog, "Nongonu sim mo'ikow im moposusahbímai kom bobay tana'a? Sia tua aindon nogaid kon inta mopia ko'i-Nakó.

¹¹ Intau nongobogá mita umuran moyotakin monimu, ta'e Aku'oi na'a in diábí tantú moyotaki-takin makow monimu.

¹² Kon dodai in sia nopo'inggu in lana tatua kon awak-Ku, sia aindon nopoulosia kom polobongan ko'i-Nakó.

¹³ Poguman-Ku ko'i monimu! Kon ondakabí im popota'auan kon Habar Mopia tana'a, yo onu inta inaidan im bobay tana'a kotangoianbí doman simbá kotoropan in sia."

¹⁴ No'iduduimai kon tua, murí i Yesus tobatú inta kon sigad im murí-Nya mita mopuluh bodoyowá, tangoinya ki Yudas Iskariot, minayak kon imang mita itoi,

¹⁵ bo no_libó, "Onu in ogoi monimu ko'i nakó, aka Sia posarakanku ko'i monimu?" Dá inogoian monia in doit perak tolu nopuluh in sia.

¹⁶ Bo kon dodaipa doman tua sia umuran motayak kong kasampatan mopia sim moposarakan ko'i Yesus.

¹⁷ Kon singgai pertama pinorayaan Singgai Mo_loben Roti diá koragi, mu_rí-Nya mita namangoidon ko'i-Nia bo no_libó, "Kon onda degá ing ko'ibog i Pak Guru posadiaan nami kom ponga'anan naton moyotakin kon singgai im Paskah na'a?"

¹⁸ Ki Yesus noguman, "Bayakdon kon tobatú intau inta kong kotá bo pogumandon ko'inia nana'a ing koyow i Guru, 'Wakutu-Ku nodiugdon dá tuamai Aku'oi mo'ibogdon moraya kon singgai im Paskah takin mu_rí-Ku mita."

¹⁹ Bo onu inta pinoguman i Yesus ko'i monia dinuduian monia, mosia nosadia kom ponga'anan kon singgai im Paskah tatua.

²⁰ Naonda in singgai nodolomdon, ki Yesus ilimitú nonga'an noyotakin im mu_rí-Nya mita inta mopuluh bodoyowá tua.

²¹ Bo naonda im mosia koyogot nongaan, Sia noguman nana'a, "Aku'oi im mogumandon muna ko'i monimu: kon sigad monimu na'a oyúon in tobatú murí moposarakan ko'i–Nakó."

²² Nokodongogmai kon tua noájar totok gina im murí–Nya, dá kom batúannea noguman ko'i–Nia, "De'emanbí aku'oi Tuhan?"

²³ Ki Yesus noguman, "Sia inta noyododai–Ku nopolodok in roti kom bonu im palo tana'a, sia tua inta moposarakan ko'i–Nakó."

²⁴ Adí Intau memang mustibí mayak podudui inta aindon pinais soál Sia, ta'e moboditodon intau inta moposarakan ko'i Adí Intau tatua. Manikah intau natua diá pinononggadi!"

²⁵ Ki Yudas inta moposarakan ko'i–Nia tua noguman doman, "De'emanbí aku'oi na'a Guru?" Ki Yesus noguman ko'inia, "Natua kain singogmu."

²⁶ Bo wakutu im mosia koyogot nonga'an ki Yesus nogamá kon roti bo nomarakat polat binonsi–bonsig bo inogoi kom murí–Nya mita, bo noguman: "Gamádon bo ka'andon, na'a in awak–Ku."

²⁷ Nopolut intua Sia nogamá kom pongonginuman, bo nosukur bodongka nobogoi ko'i monia takin noguman, "Ponginumdon mo'ikow komintan nongkon pongonginuman tana'a.

²⁸ Sin na'adon dugú-Ku, dugú dodandian, inta no'ibutak sim pinongampung kon talá in intau moántó.

²⁹ Ta'e poguman-Ku ko'i monimu: Mulai tana'a makow Aku'oi in diá bidon monginum bui kom bungai in anggur tana'a modapot kon singgai Aku'oi monginum kon anggur mobagu moyotakin monimu kom bonu in dunia mobagu i Amá-Ku."

³⁰ Nopolut makow, mosia nomanyanyi nodayow ko'i Allah, ki Yesus bo murí-Nya mita minayakdon notakod kom bulud in Zaitun.

³¹ Kon tua ki Yesus noguman ko'i monia, "Dołom na'a moliai im pirisaya monimu komintan ko'i-Nakó; sin aindon pinais: Ki Allah noguman, 'Aku'oi im molimod kong gombala, bo domba mita tatua im molagui posibayak.'

³² Tongá naonda in Aku'oi mobiag bui, Aku'oi in umuna ko'i monimu mayak ing Galilea."

³³ Ki Petrus notubag ko'i–Nia, "Umpakahbî pirisaya monia ko'ini–Mu mobałui, ta'e pirisayaku ko'i Tuhan in diábî mobałui–bałui!"

³⁴ Ki Yesus noguman ko'inia, "Poguman–Kudon ko'inimu, dolom na'a ko wakutu im manuk diápa mókukuk, yo ikow ing koyongandon kotołu momayow kon de'emanbî murî–Ku."

³⁵ Ki Petrus bui noguman ko'i–Nia, "Pakabî Aku'oi matoi moyotakin–Mu, yo akuoi in diábî moguman kon de'eman murî–Mu!" Murî–Nya doman mita ibanea noguman doman natua.

³⁶ Onda intua ki Yesus bo murî–Nya mita minayak in tempat inta tangoinya Getsemani. Bo sia noguman kom murî–Nya mita, "Litúdon kon na'a, sin Aku'oi im mayakpa mosambayang kon tua."

³⁷ Bo dinia–Nya ing ki Petrus bo ki adî i Zebedeus doyowa noyotakin–Nya. Bo mulaidon moájar ing gina–Nya bo mo'ondok.

³⁸ Dá Sia noguman ko'i monia, "Morobonoldon totok in dodob–Ku, korasa'an nádón onda bo matoi. Kon na'apa mo'ikow bo molukad moyotakin–Ku."

³⁹ Bo inumuna topilik in Sia bodongka sinumungkud bo nosambayang, kai-Nia, "Oh Amá-Ku, aka mota'au, yo inggama'aidon roriga tanion nongkon i Nakó, tongá dikabí dumudui kon ibog-Ku ta'e aidaidon ná inta kino'ibog i Amá."

⁴⁰ Nopalut makow nosambayang minayak bui in Sia kom murí-Nya mita, ta'e kinobaya'an-Nyamai mosia nosiug makow. Dá Sia noguman ko'i Petrus, "Eta diádon mokotahang mo'ikow molukad takin-Ku umpakah tongá tojam?"

⁴¹ Umuran polukad bo posambayang simbá mo'ikow diá mokorasa kon soba'an, sing kinota'auan-Ku bidon im mo'ikow, mo'ikow mo'ibogbí mogaid kon inta kino'ibog i Allah, ta'e mo'ikow in tongábi intau moyangkó."

⁴² Bo Sia minayak bui nosambayang induanya, kai-Nia, "Amá-Ku, aka roriga tana'a musti kobayaan-Ku, sin diá mota'au poyayu'on ko'i-Nakó, yo aidaidon ná inta ko'ibog-Mu."

⁴³ Bo naonda in Sia nobui mangoi, kinobaya'an-Nyamai mosia nosiugdon doman makow, Sin totokdon tomosiug mosia.

⁴⁴ Pinomayak–Nyadon makow i mosia nosiug, bo Sia bui minayak nosambayang kon intoꞵunya, bo nosambayang ná inta sambayang–Nya ko'ina.

⁴⁵ Onda intua Sia namangoi kon murí–Nya bo noguman ko'i monia, "Posiugdon tana'a bo pogogaidon. Indoiai, wakutunyadon na'a poposarahkan kon Adí Intau kong kawasa in intau mita baradosa.

⁴⁶ Pobangondon, bo igai mayakdon ing kita. Sin inta moposarahkan ko'i–Nakó nodiugdon!"

⁴⁷ Wakutu ing ki Yesus yogotpa noyosingog, ki Yudas, tobatú murí–Nya namangoidon noyotakin in intau mobayong inta kodia–dia im pitow bo bobobak, tua komintan pinokidia in imang mita itoi bo guhanga in lipú intau Yahudi.

⁴⁸ Intau inta moposarakan ko'i Yesus munadon nopota'au kon onu im pomiaannya ko'i Yesus, "Intau inta inayokanku, Sia intua, dá domokdon!"

⁴⁹ No'iyaputmai intua Sia inumuna nokipodungku ko'i Yesus bo noguman, "Salam, Pak Guru!" Bodongka nongayok ko'i–Nia.

⁵⁰ Ta'e ki Yesus noꞵlibó ko'inia, "Utat, onu im mangale inangoianmu in na'a?" Bo

intau mita inta noyotakin i Yudas minayak nokadai kon lima i Yesus bo nodomok ko'i-Nia.

⁵¹ Ta'e tobatú nongkon imonia inta dinumudui ko'i Yesus norabut kom pitow bo nonimboi kon tobatú simpal i imang moloben, sahingga in nopongkó im bongolannya.

⁵² Ki Yesus noguman ko'inia, "Tungkogdon bui im pitowmu kong gumánya, sing ki'ine im momaké im pitow, yo sia im matoi doman im pitow.

⁵³ Andeka irai-mumai degá Aku'oi in diábí mota'au mokitulung ko'i Amá-Ku, bá lagi-Nya potabá mangoi in no'iliu kom mopuluh bodayowá in tontara malaekat motulung ko'i-Nakó?

⁵⁴ Aka natua, yo náonda degá i mogintompod kon inta pinais kom bonu im Buk Mosuci, inta ain noguman, kon tua i musti bí mobalí?"

⁵⁵ Wakutu intua ki Yesus nosingog kon intau moántó inta namangoi nodomok ko'i-Nia, "Irai monimu degá Aku'oi na'a mononakowbí sahingga mo'ikow mamangoi kodia-dia im pitow bo bobobak bo modomok ko'i-Nakó? Padahal pomuloi in singgai Aku'oi limitú makow kom Baloi

Tuhan bo motundú kon tua, ta'e diábí dinomok monimu.

⁵⁶ Ta'e memang mustibí intua mita mobaí simbá motompodon onu inta aindon pinais kom bonu im buk nabi mita." Kon tua dumodudui-Nya nołagui komintan nonałamai ko'i-Nia.

⁵⁷ Naonda in dinomok monia ing ki Yesus, diania monia pinotayow ko'i Kayapas, tobatú imang mołoben. Kon tua aindon nosipun im mototundú mita kon agama bo guhanga mita in lipú.

⁵⁸ Ki Petrus dinumudui ko'i-Nia nodapot im palas i imang mołoben tongá iyumayuk. Naonda ing kom palas tatua sia ilimitú kon sigad in intau inta mołolukad mita sin mo'indoi kon onu inta mobaí modapot im mopalut.

⁵⁹ Imang mita itoi, bo bayongan in Sidang Agama moramiji motayak kon talá-Nya, simbá bałion dodoyonan pohukuman ko'i-Nia modapot im matoi.

⁶⁰ Ta'e diá kino'ulían monia kon talá umpakahbí nobayong intau sinimidog mobogoi ing katarangan ubol. Bo pangabisannya intau doyowa,

⁶¹ sinimindog bo noguman, "Intau tana'a nosingog, 'Aku'oi im moko'umpag kom

Baḷoi i Allah bo posindogon bui kom bonu i wakutu toḷu nosinggai."

⁶² Imang moḷoben sinimindog bo noḷibó ko'i-Nia, "Degá diá tubagan-Mu in singog mita inta pinonapud in intau mita tana'a ko'ini-Mu?"

⁶³ Ta'e ki Yesus tongá kibio-biómai. Bo imang moḷoben tatua noguman ko'i-Nia: "Popodoyon ko'i Allah inta nobiag, yo pogumankadon ko'inami, mongo lkow degá ing ki Mesias Adí i Allah, andeka, de'eman?"

⁶⁴ Ki Yesus nogabat, "lkow aindon noguman kon tua. Tongá Aku'oi im moguman koinimu: mulai tana'a makow, mo'ikow im moko'ontong ko'i Adí Intau limitú kon dotá ing koḷanan i Inta Totok im Mokawasa bo mamangoi mongin limonik ing goḷom mita kon langit!"

⁶⁵ Nokodongog kon tua, imang moḷoben nomerak kon lambungea bo nosingog, "Sia noningkule ko'i Allah. Diá bidon paraḷu ing kita motayak kon intau ibanea sim po'iguman kong katarangan, sim mo'ikow aindon nokódongog tontaní kon singog inta pinoningkule-Nya ko'i Allah.

⁶⁶ Aka podudui in raian monimu yo náonda?" Tubag monia, "Kotałá in Sia, musti hukumon modapot im matoi."

⁶⁷ Bo dinuyáan polat kinoyungkuman monia im pogot-Nya; intau mita ibanea nomongkug doman ko'i-Nia,

⁶⁸ bo noguman: "Tungkułaika poguman ko'inami, hei Mesias, ki ine degá in nomongkug ko'ini-Mu?"

⁶⁹ Ki Petrus limitú makow kon luai im palas, bo namangoi in tobatú simpal bobay bo noguman ko'inia, "Ikow doman inta sałalu moyotakin i Yesus, Intau ing Galilea tatua?"

⁷⁰ Ta'e sia nomayow kon tayowon intau moántó tatua kainia, "Diábî kinota'auanku onu im mangale in singogmu."

⁷¹ Naonda in sia minayak ing ngara mołoben, simpal ibanea noko'ontong koinia bo noguman kon intau mita inta kon tua, "Intau tana'a in takinbí i Yesus Intau in Nazaret tatua."

⁷² Bo sia nomayowdon takin nongibot, "Totu-totu'ubí kon diábî nokanalku in Intau tatua."

⁷³ Diá no'onggot nongkon tua namangoidon in intau mita kon tua ko'i Petrus bo noguman, "Tantú ikow in

dumodudui–Nyabî doman sing kota'auan totok kom pososingogmu."

⁷⁴ Dá nomangkoidon ki Petrus nongutuk bo nongibot, kainia, "Diábî nokaalku in Intau tatua!" Bo kon dodaipa doman tatua manuk nokukuk.

⁷⁵ Bo kinotoropandon i Petrus onu inta pinoguman i Yesus ko'inia, "Wakutu im manuk diápa mokukuk ikow kotołudon nomayow kon de'eman muńi–Ku." Bo sia ilumuai bo nongombał sim noájar totok ing ginanya.

27 ¹ Naonda im modiugdon mobayag, bayongan imang itoi bo guhanga in lipú intau Yahudi noyosipun bo nonantúdon kom molimod ko'i Yesus.

² Sinogot monia in Sia bo dinia pinosarakan ko'i Pilatus, Gubernur kom butá tatua.

³ Ko wakutu ing ki Yudas inta noposarakan ko'i Yesus noko'ontong kong ki Yesus in sinantúdon hukumon dapot matoi, nomanyasał in sia. Bo binayaknya pinobui in doit perak tołu nopulú tatua ko'i imang mita itoi bo guhanga mita in lipú.

⁴ Bo noguman, "Binaradosadon in aku'oi sin noposarahkan in dugú intau inta diá

kotalá!" Ta'e mosia notubag, "De'emanbí urusan nami intua, tua in urusanmubí tontaní!"

⁵ Bo pinogarabnya in doit tatua kom bonu im Bałoi Tuhan, bo minayak ginumantong.

⁶ Imang mita itoi nogamá kon doit tatua bo nosingog, "Doit tana'a diábí mota'au posumbah ko'i Allah, sin doit tana'a bolibí in nyawa."

⁷ Naonda im mosia noyosingog, nobałimai doit tatua pinotaluidon monia kom butá inta sinangoian. Butá im mogogaid kong kuyon sim bałion monia pololobongan kon intau mokokíangoi.

⁸ Tuamai butá tatua dapot in singgai na'a sinangoian intau "Butá bolí in dugú".

⁹ Naonda intua nobałí, dá notompodon Pirman inta pinoyaput i Nabi Yeremia, "Mosia notarima kon doit perak tolu nopuluh, bolí inta ain sinantú kon sigad in intau Israel, inta pas pogubolí ko'i-Nia.

¹⁰ Bo doit tatua pinogubolí monia kom butá intau inta mogogaid kong koyon butá ná inta pinongoyow i Tuhan ko'inakó."

¹¹ Wakutu ing ki Yesus dinia kon tayowon i Gubernur. Ki Gubernur nolibó ko'i-Nia, "Degá Ikow Raja intau Yahudi?" Ki Yesus

notubag, "Ikowdon tontaní in noguman kon tua."

¹² Ta'e wakutu imang mita itoi bo guhanga mita in lipú noponapud in tosingogon ko'i-Nia, diábí sinokotubagan-Nya.

¹³ Dá ki Pilatus nolibó ko'i-Nia, "Degá diá dinongogmu im bayongan inta pinonapud in intau mita ko'ini-Mu?"

¹⁴ Tongá diá inabatan-Nya totontagámai, sahingga in noherang totok ing ki Gubernur tatua.

¹⁵ Aindon nobaíi kabiasaan i Gubernur kon aka singgai moloben mopoluai in tobatú intau kom ponjara, ta'e pokipiíi kon intau moántó.

¹⁶ Ko wakutu intua kom ponjara oyúon tobatú intau inta totok im mora'at, tangoinya ki Yesus Barabas.

¹⁷ Lantaran mosia aindon noyosipun kon tua, dá ki Pilatus nolibó ko'i monia, "Ki ine ing ko'ibog monimu poluaionku, ki Yesus Barabas andeka ki Yesus inta sinangoi ki Kristus?"

¹⁸ Ki Pilatus nosingog natua sing kinotauannyadon kong ki Yesus dinia pinosarakan monia sim mosia mo'intoi koi-Nia.

¹⁹Wakutu ing ki Pilatus limitúpa makow kom bałoi pongadilan, ki bułoinya nongoyow ko'inia, "Dona'ai ikow dumugang kom porkara intau mopia tanion, sin lantaran Sia aku'oi sinumogo-indop kon diá mopia ing kogobi'i."

²⁰Ta'e lantaran pinakisa sałalu in imang mita itoi bo guhanga in lipú, dá intau mita kon tua nonantúdon kom mopo'igum simbá poluaiondon ing ki Barabas bo ki Yesus in hukumon matoi.

²¹Ki Gubernur nolibó bui ko'i monia, "Ki ine ing ko'ibog monimu poluaionku bo ogoi ko'i monimu?" Mosia nomałú, "Ki Barabas."

²²Dá gunam Pilatus ko'i monia, "Aka natua, yo onuonku ing ki Yesus inta sinagoi ki Kristus?" Mosia nomałú komintan, "Sia musti popopakú kong kayu pinoyotalampang!"

²³Sia bui nolibó, "Ta'e oáid mora'at náonda inta aindon inaidan-Nya?" Ta'e mosia ing kopiadon momałú moguman, "Popopakú in Sia kong kayu pinoyotalampang!"

²⁴Naonda ing kinota'auan i Pilatus kon diádon sia mokobayow koi monia tua,

malahan mulaidon mokacau totok, dá sia nogamá kon tubig bo nonomok kon tayowon intau moántó bo noguman, "Diábî in taláku kon dugú in intau tana'a, tua in urusanbî monimu tontanî!"

²⁵ Bayongan intau inta kon tua notubag, "Pomayakdon makow bain kami bo ki adî nami im motarima kon hukuman kong kopatoian-Nya!"

²⁶ Bo ki Barabas pinoluainyadon bo inogoi ko'i monia, ta'e ki Yesus in sinamboknyapa muna bodongka pinosarahkannya, sin pokipakúdon kong kayu pinoyotalempang.

²⁷ Onda intua tontara mita i gubernur nodia ko'i Yesus pinobayak im baloi pongadilan, bo inoinî in tontara mita noyosipun kon libumai i Yesus.

²⁸ llongkut monia in lambung-Nya bo pinakéan monia in jubah nokasumba.

²⁹ Mosia noraot doman kong kawa dodugian, bo pinopobandow kon ulu-Nya. Mosia nopokadai doman in aog kon lima-Nya kolanan, onda intua sinumungkud im mosia kon tayowon-Nyamai bo mopoyagi-yagimai ko'i-Nia, kai monia, "Salam, hei Raja intau Yahudi!"

³⁰ Mosia nonduyá doman ko'i-Nia bo nogamá kon aog bo pinomobak kon ulu-Nya.

³¹ Nopalut makow nopoyagi-yagimai ko'i-Nia, ilongkutdon bui monia in jubah inta pinopopaké monia ko'i-Nia, bo bui ilambungan monia in lambung-Nya tontani. No'iduduimai kon tua diniadon monia pinoľuai in Sia bo pinopopakú kong kayu pinoyotalémpang.

³² Naonda i mosia kon ľuai ing kotá, mosia noyodungkul in tobatú intau inta nongkon Kirene ki Simon in tangoinya. Pinakisa monia in intau tatua pinokipota'anan ing kayu pinoyotalémpang inta popopakúan ko'i Yesus.

³³ Bo nodapotdon mosia in tempat inta sinangoian Golgota, mangalinya, "Tempat in tengkorak."

³⁴ Kon tua Sia pino'inum monia in anggur inta bináukan in ompodu. Naonda ing kinonanaman-Nya, doídon Sia nonginum.

³⁵ Nopalut makow pinopopakú monia kong kayu pinoyotalémpang, lambung-Nya sinila-silai makow monia. Mosia nosilai kon lambung-Nya tatua takin nomaké in lot.

³⁶ Onda intua mosia ilimitú kon tua nolukad ko'i-Nia.

³⁷ Bo kon limonik in ulu-Nya pinopopakuan monia in dopi pinaisan im pais inta binali dodoyonan pinohukuman ko'i-Nia, "Na'adon ki Yesus Raja intau Yahudi."

³⁸ Kon tua oyúon doman in doyowa intau mononakow inta pinopopakú doman kong kayu pinoyotalémpang noyotakin-Nya, tobatú kon dotá ing kolanan bo tobatú kon dotá ing koloigi-Nya.

³⁹ Intau mita inta no'italib kon tua moningkule, bo momombiling ko'i Yesus.

⁴⁰ Mosia noguman, "Hei ikow inta mo'ibog mogumpag kom Baloi Tuhan bo bui moposindog kon dalom i waktu tolu nosinggai, aka Ikow ki Adi i Allah, yo posalamatdon in awak-Mu tontani bo poponagdon nongkon kayu pinoyotalémpang tanion!"

⁴¹ Natua doman imang mita itoi, mototundú mita kon agama bo guhanga mita in lipú moyotakin doman moningkule ko'i-Nia takin mosingog,

⁴² "Sia moposalamat kon intau ibanea, ta'e awak-Nya tontani dia koposalamatan-Nya! Sia Raja in Israel? Aka Sia moponag

nongkon kayu pinoyotalémpang tatua yo kami im mopirisaya ko'i-Nia.

⁴³ Sia moharap makow ko'i Allah mamangoi. Pomayak makow simbá ki Allah mamangoi bo moposalamat ko'i-Nia, aka ko'ibog i Allah in Sia! Sin Sia aindon nongaku kon Sia káin ki Adí i Allah."

⁴⁴ Intau mononakow inta pinopopakú doman kong kayu pinoyotalémpang noyotakin-Nya noningkule doman ko'i-Nia.

⁴⁵ Mulai jam dua belas no'utu in singgai nodapot in jam tiga sinimindip in lipú tatua.

⁴⁶ Degá jam tigamai ki Yesus nomalú noropot, kai-Nia, "Eli, Eli, lama Sabaktani?" Mangalénnya, "Allah-Ku, Allah-Ku nongonu sin sinala'an-Mubí in Aku'oi?"

⁴⁷ Nokodongogmai kon tua intau mita inta sinimindog makow, noguman, "Sia noku'uk ko'i Elia!"

⁴⁸ Bo namangoi in tobatú nongkon i monia tua, bo nogamá kom bungang karang bo pinolodok kon anggur bo'il bo pinopoturak kon aog bo pinopodiug kom bibig i Yesus.

⁴⁹ Ta'e intau mita ibanea noguman, "Dona'ai, manikah bo indoian naton

mongo ki Elia mamangoi moposalamat ko'i-Nia!"

⁵⁰ Ki Yesus nomalú bui nolangan bodongka noposarahkan in nyawa-Nya.

⁵¹ Bo indoianmai, gorden im Baloi Allah nobisik nosilai doyowa nongkon limonikkannya nodapot in limonagannya bo dinandúan, bo bulud mita im batu nongobotak.

⁵² Bo kuburan mita nongobukat bo nobayong in intau mita inta mopia bo mopirisaya ko'i Allah inta aindon minatoi nobiag bui.

⁵³ Bo naonda ing ki Yesus nobiagdon bui, mosia ilumuai nongkon kubur, bo sinumuot kong kotá in Yerusalem, bo noántó intau noko'ontong ko'i monia.

⁵⁴ Itoi in tontara takin prajurit-Nya inta nolukad ko'i Yesus no'ondokdon totok naonda in noko'ontong kon linug bo onu inta aindon nobalí tatua, bo mosia nosingog, "Totu'ubí, kon Sia na'a ing ki Adíbí i Allah!"

⁵⁵ Bo kon tua nobayong doman im bobay inta no'indoi nongkon noyayuk, mosia tua im bobay mita inta dinumudui ko'i Yesus nongkon Galilea sim mobantung ko'i-Nia.

⁵⁶ Kon sigad monia tua, oyúon doman ing ki Maria Magdalena, bo ki Maria inta ki iná i Yakobus bo i Yusup, bo ki bułoi i Zebedeus.

⁵⁷ Naonda in no'ungkołomdon, oyúon intau inta nobiag no'oyúon nongkon Arimatea, tangoinya ki Yusup, sia nobałidon murí i Yesus.

⁵⁸ Sia minayak kon tayowon i Pilatus bo no'igum kom mayat i Yesus. Bo ki Pilatus nomarentahdon ko'i monia mobogoi im mayat tatua ko'inia.

⁵⁹ Bo ki Yusup nodia kom mayat tatua, binakutnya in puśi noáłus bo nodarit totok.

⁶⁰ Bodongka pinopo'ulidnya kom połobongan nobagu, inta kinalinya kom bonu im bułud batu. Nopałut makow ilingkopannya im batu mołoben, bodongka minayak.

⁶¹ Ta'e ki Maria Magdalena bo ki Maria ibanea kon tuapa limitú makow kon tayowon kubur tatua.

⁶² Nopoikolomai kon singgai, singgai in Sabat, imang mita itoi bo intau mita im Parisi noyotakin minayak ko'i Pilatus,

⁶³ bo noguman, "Tuang, kinotoropan nami, intau mo'ubol tatua wakutu in

nobiagpa, pernah noguman, 'Naonda in tolu nosinggai Aku'oi im mobiang bui.'

⁶⁴ Manangka intua pokiłukadon kom mołolukad mita ing kubur tatua modapot in singgai intolunya; sin dika bo angoion im murí–Nya mita takowon im mayat–Nya, bo poguman monia kon Sia aindon nobiag bui kon sigad intau mita minatoi, sahingga ubol kon singgai tumi in lebe mora'at nongkon inta muna."

⁶⁵ Dá ki Pilatus noguman ko'i monia, "Na'a im mołolukad mita, bayakbo łukadaidon kopira ing kubur tatua."

⁶⁶ Mosia minayak ing kubur tatua bo sinilotan monia bodongka ilukadan.

28 ¹ Naonda in singgai Sabat no'italibdon, subuhpa totok kon singgai pertama diminggu tatua, ki Maria Magdalena bo ki Maria ibanea minayak ing kubur tatua no'indoi.

² Bo dalíbî dinandúan noropot totok. Tobatú malaekat i Tuhan nophonag nongkon soroga bo nolitoi kom batu inta pinonalob tatua, bodongka ilituánnya.

³ Pogot im malaekat tatua mopo'uli–ulinag, lambungea in nobudó totok náonda bo salju.

⁴ Moʻloʻlukad mita kong kubur tatua gugur makow sin no'ondok totok, mosia tua nádon intau mita minatoi.

⁵ Ta'e malaekat tatua noguman kom bobay mita tatua, "Dikadon mo'ondok im mo'ikow! Sing kinota'auankubí kom mo'ikow im mamangoi motayak ko'i Yesus inta aim pinopopakú kong kayu pinoyotalémpang.

⁶ Sia diá bidon kon na'a, sin Sia aindon nobiag, ná inta aim pinoguman-Nya, angoi bo indoiaikah in tempat inta pinopo'ulidan ko'i-Nia.

⁷ Jagidon bayak bo pogumandon kom muří-Nya, 'Kong ki Yesus ain nobiag bui nongkon sigad in intau mita minatoi. Sia aindon inumuna ko'i monimu minayak ing Galilea; baing kon tua bo ontongon monimu in Sia!' Aku'oi moguman ko'i monimu kon onu inta totu'u."

⁸ Mosia lagi minayak nongkon kubur tatua, takin ondok bo pia ing gina. Mosia noribatuk minayak nopota'au kom muří mita i Yesus.

⁹ Bo ki Yesus noyodungkul monia bo noguman, "Salam koinimu!" Dinimiug im mosia ko'i-Nia bo ginumakap kon siol-Nya bo nosumbah doman ko'i-Nia.

¹⁰ Bo ki Yesus noguman ko'i monia, "Dika mo'ondok! Bayakdon bo poguman ko'i utat-Ku mita, simbá mosia mayak ing Galilea, bain kon tua bo ontongon monia in Aku'oi."

¹¹ Naonda im mosia kon yuákdon in dalan, namangoidon in intau mita inta nolukad kong kubur. Mosia minayak ing kotá bo nopota'au kon imang mita itoi kom bayongan inta ain nobaíí.

¹² Bo naonda im mosia noyosingog takin guhanga mita in lipú, mosia nonantúdon kon tondanan monia in tontara mita inta nolukad tatua kong kubur

¹³ takin koyow nana'a, "Poguman kon intau mita, nana'a, ko waktu in dolom mo'ikow nosiug nololot. Murí-Nya mita namangoi bo nogamá kom mayat-Nya.

¹⁴ Bo aka kota'auandon i gubernur in soál tana'a, yo bain kami im moyosingogna, sahingga im mo'ikow in diábí potala'an."

¹⁵ Sinarima monia in doit tatua bo dinuduiian monia onu inta pinoguman bo pinokíaid ko'i monia. Bo o'uman tana'a aindon nodapot kon intau mita in Yahudi dapat masa in tana'a.

¹⁶ Murí-Nya mita inta mopoluh bomita tatua nobuat bo minayak ing Galilea,

kon tampat inta ain sinundú i Yesus ko'i monia.

¹⁷ Naonda in inontong monia, sinumbah monia in Sia, ta'e oyúon in topilik diá mopirisaya.

¹⁸ Dá ki Yesus dinimiug ko'i monia bo noguman, "Aku'oi in aindon inogoian im bayongan kawasa kon soroga bo kon dunia.

¹⁹ Tuamai, bayakdon, bo baídon im bayongan intau dumodudui-Ku, bo baptisdon im mosia podoyon kon tangoi i Amá, Adi, bo in Roho i Allah.

²⁰ Bo tundú im mosia mogaid kon onu inta aindon pinoguman-Ku ko'i monimu. Bo bá kota'auan monimu, kon Aku'oi in umuranbí kotaki-takin monimu modapot in singgai pangabisan."

Markus

1 ¹ Na'a in Habar Mopia soál ki Yesus Kristus, ki Adí i Allah.

² Habar Mopia tatua pinangkoi ná inta pinais i Nabi Yesaya, nana'a: Ki Allah noguman: "Na'adon in totabá-Ku, 'Pinotabá-Ku in sia umuna ko'i-Nimu, simbá sia momontang kon dalaṇ baya'an-Mu.'

³ Oyúon intau nobalú kom padang gurun, 'Sadia'aidon dalaṇ ko'i Tuhan; tulidon in dalaṇ baya'an-Nya.'"

⁴ Naonda no'ipais dá natua domandon ki Yohanes no'iangoi kom padang gurun. Sia nobaptis ko intau bo nopota'au in Habar nongkon i Allah. Ki Yohanes noguman, "Mo'ikow musti mogogaidon mogaid kon dosamu mita bo musti baptison, simbá ampungan i Allah mo'ikow."

⁵ Dá bayongan intau inta nongkon butá in Yudea bo inta nongkon kotá in Yerusalem namangoi nokidongog ko'i Yohanes. Mosia nongaku kon dosa mita monia, bo binaptis i Yohanes im mosia kon Ongkag in Yordan.

⁶ Ki Yohanes nogilambung in lambung inta nongkon bubul in unta. Ba'annya nongkon kulit bo ka'anonnya im pangkolá bo dilú ing kayuon.

⁷ Sia noguman doman nana'a:
"Mo'iduduimai ko'inakó mo'iangoi intau inta kawasa-Nya no'iliu ko'inakó. Umpakah tongá kumuyung mobuká kon togot in sapatu-Nya, yo diábî patus in aku'oi.

⁸ Aku'oi mobaptis ko'i monimu in tubig, ta'e Sia Mopobaptis in Roho i Allah ko'i monimu."

⁹ Kon waktu intua namangoi ing ki Yesus nongkon Nazaret butá ing Galilea bo binaptis i Yohanes kon Ongkag in Yordan.

¹⁰ Naonda ing ki Yesus nobatundon nongkon tubig tatua, inontong-Nya langit nobukat bo Roho i Allah nophonag dinumompá ko'i-Nia náonda bo paloma.

¹¹ Polat kinodongogan in singog i Allah noguman, "Ikowbî ing ki Adí-Ku inta kinotabi-Ku, Ikowbî ing kinosanang ing gina-Ku."

¹² No'iduduimai kon tua Roho i Allah nodia ko'i Yesus minayak im pandang gurun.

¹³ Opat nopuluh nosinggai Sia kon tua, bo sinoba ibilis in Sia. Mahaluk mita kalig kotaki-takin-Nya doman kon tua, bo malaekat mita namangoi nobantung ko'i-Nia.

¹⁴ Naonda ing ki Yohanes dinomok pinobonu kom ponjara, ki Yesus minayak ing Galilea, bo nopota'au kon tua in Habar Mopia inta nongkon i Allah.

¹⁵ Ki Yesus noguman, "Ki Allah lagidon momangkoi momarentah. Pogogaidon mo'ikow mogaid kon dosa bo popirisayadon kon Habar Mopia inta nongkon i Allah!"

¹⁶ Wakutu ing ki Yesus minayak nongin pintad in Danow Galilea, noko'ontong in Sia kon intau doyowa inta mododomok kon toyak in oáidan monia. Ki Simon bo ki ai-ainya ki Andreas in tangoi monia. Mosia koyogot molandará kon danow tatua.

¹⁷ Ki Yesus noguman ko'i nayadua, "Duduidon ko'i-Nakó, bá bañion-Kudon mo'ikow mololandará kon intau."

¹⁸ Da' baya-bayakdon sinałáan monia in landará bo dinumudui ko'i Yesus.

¹⁹ Ki Yesus nongingguput kom babaya'an-Nya bo noko'ontong doman bui kon intau doyowa mogutat ibanea, ki

Yakobus bo ki Yohanes in tangoi monia. Taya dua na'a ki adí i Zebedeus. Mosia na'a kom bonupa in uangga monompiaimai kon landará monia.

²⁰ Daí bo inoiní i Yesus im mosia. Dá sinaíáanmaidon monia ing ki amá monia inta kom bonupa in uangga takin intau mita inta ginajian i amá monia. Bo minayakdon mosia dinumudui ko'i Yesus.

²¹ Ki Yesus bo murí-Nya mita no'idapotdon kong kotá ing Kapernaum. Kon singgai in Sabat no'iduduimai, ki Yesus sinumu'ot kom baíoi pososambayanan bo nomangkoidon notundú.

²² Intau mita inta nokodongog noherang bo mo'ibog kom pototundú-Nya. Sim pototundú-Nya mokobangkaí, de'eman ná pototundú ing guru mita agama.

²³ Kon waktu intua kom bonu im baíoi pososambayanan tatua oyúon tobatú intau inta kinotoíangan dimukud mora'at. Intau tatua nomalú,

²⁴ "Hei Yesus, intau Nazaret, onuon-Mu ing kami? Mamangoi degá momutú ko'inami Ikow? Kota'auankubí Ikow: Ikow nion totabá i Allah inta mosuci!"

²⁵ "Kibio-bíómai!" torú i Yesus kon dimukud mora'at tatua, "Luaidon nongkon intau tana'a!"

²⁶ Dá totokdon ginugur in dimukud mora'at in intau tatua, onda intua takin karak ilumuaidon in dimukud mora'at tatua nongkon intau tatua.

²⁷ Bayongan intau nongoherang totok, dá nosi-liboándon mosia, "Onu in na'a? Tobatú totundú mobagu! Takin bangkaḷon bo kawasa Sia nomarentah kon dimukud mita mora'at, bo dinuduian doman monia in singog-Nya."

²⁸ Dá habar soál ki Yesus kilat bo no'iwaya kom bayongan butá ing Galilea.

²⁹ Naonda ilumuai makow nongkon baḷoi pososambayangan tatua, ki Yesus takin i Yakobus bo i Yohanes minayak im baḷoi Simon bo i Andreas.

³⁰ Dodai intua ki guyá i Simon no'itosiug makow sin notakit pinonikan patú. Dá naonda ing ki Yesus bo murí-Nya mita no'iponikmai kom baḷoi, baḷúdon monia bo pinota'au ko'i Yesus.

³¹ Dá ki Yesus minayak dinimiug ko'i guyá i Simon polat nokadai kon limanya simbá mobangon. Kon dodaipa doman tua

bo nopia im patúnya, bo bałúdon bobay tatua bo nogolud kong ka'anon ko'imonía.

³² Naonda in no'ungkolomdon singgai, intau mita nodia mangoi ko'i Yesus kon intau nongotakit bo inta kino'tolongan dimukud mora'at.

³³ Bayongan intau kong kotá tatua noyosipun kom muna im bałoi tatua.

³⁴ Dá bayongan takit inta norupa–rupamai kon intau mita tatua nodait inundaman i Yesus, ná doman tua in dimukud mita inta mora'at, nodait–Nya doman sinoko'untun. Diá–Nya inogoi mosingog in dimukud mita mora'at tatua, sing kino'ta'auan monia in Sia.

³⁵ Nopo'ikolomai kon singgai, subuhpa, nobangondon ki Yesus bo ilumuai. Sia minayak in tempat inta no'i tontaní bo nosambayang kon tua.

³⁶ Ta'e binayak sinayak i Simon bo yobayat–Nya mita.

³⁷ Naonda in nodungkuldon monia ing ki Yesus, pinota'au monia, "Bayongan intau notayak ko'i Guru."

³⁸ Tongá ki Yesus noguman, "Kolígai, kita mayakpa ing kota mita ibanea inta kon diugmai na'a, simbá pota'au–Kupa doman

ko'i monia in Habar Mopia, sin tuabí im mangale inangoian-Ku."

³⁹ Dá ki Yesus minaya-mayakdon makow kom bayongan lipú kong Galilea bo nopota'au in Habar Mopia kom bałoi pososambayangan monia bo noguntun kon dimukud mita mora'at.

⁴⁰ Tobatú intau inta pinanyaki kusta namangoi ko'i Yesus bo sinumungkud kon tayowon-Nya połat noguman, "Aka kuma bo totabionpa i Amá, yo mopiabí i Amá in aku'oi."

⁴¹ Dá notabi ing ki Yesus kon intau tatua, sahingga kinadaian-Nya intau tatua bo połat noguman, "Motabi Aku'oi, yo kopiadon!"

⁴² Kon dodaipa doman tatua bo no'inggamá im panyaki tatua bo nopiaden intau tatua.

⁴³ Onda intua ki Yesus nopotabá kon intau tatua takin koyow:

⁴⁴ "Poko'ingat, dona'ai o'umanon ko'i inekadon, ta'e bayakdon ko'i imang bo pokitantúdon ko'inia kon ikow totu-totu'udon nopia. Bo pobogoi ikow kon sosumbah sukurmu podudui in atorang i Musa salaku bukti kon intau mita kon nopiaden ikow."

⁴⁵ Ta'e intau tatua minayakbî bo nongonguman magî-makow kon onu inta noba_{li} ko'inia tua, sahingga ki Yesus diád_{on} mobebas tumu'ot kong kotá tatua. Sia tongádon kon luai ing kotá, kon tempat mita inta mo'ingongow. Ta'e bayongan intau inta nongkon lipu-lipúannya umuran doman mamangoi ko'i-Nia.

2 ¹ Tongonumai nosinggai no'iduduimai kon tua, ki Yesus minayakdon bui ing Kapernaum bo no'isiardon in habar kon Sia oyúon kom ba_{loi}.

² Bo namangoidon intau mita kon tua. Mosia noyosipun kon tua dapot in diád_{on} tempat umpakah ngara nopu_{lingdon} intau. Ki Yesus nopota'au in Habar Mopia nongkon i Allah ko'i monia.

³ Koyogotpa in Sia mosingog, indoianmai intau taya opat nobu_{lig} kon intau inta lempeng pinoángo_i ko'i Yesus.

⁴ Ta'e lantaran mobarong totok intau, dá diá im mosia no'iyaput ko'i Yesus, dá noponik im mosia bo nobingkat kon atop im ba_{loi} inta kon tombutungmai Yesus. Onda intua sinuntundon monag monia intau lempeng tatua takin bolad tosiugannya.

⁵ Naonda inontongmai Yesus kon mosia totu'u mopirisaya, dá Sia noguman kon intau lempeng tatua, "Adi-Ku, inampungandon bayongan dosamu!"

⁶ Ta'e tongonumai mototundú mita kon agama Yahudi nomangkoidon nongunsingog kom bonu ing gina, kai monia,

⁷ "Totu'u mobarani intau tana'a mosingog natua! Sia im mohojat ko'i Allah. Ki inebí i mota'au mongampung kon dosa? Tongábí ki Allah tontaní!"

⁸ Ta'e kon dodaipa doman tuata kinota'auan i Yesus in raian monia. Dá Sia noguman, "Nongonu si mo'ikow moraibí natua kom bonu ing ginamu?"

⁹ Onda degá im mogampa-gampang, moguman, 'Dosamu inampungandon,' andeka moguman, 'Pobangondon, bingkat im boład pinosiuganmu bo bayakdon'?

¹⁰ Ta'e tana'a ponyata-Kudon ko'i monimu, kong ki Adi intau kokawasa mongampung kon dosa intau kon dunia na'a. Nosingog makow natua." Ki Yesus noguman kon intau lempeng tatua,

¹¹ "Pobangondon, bingkat im boład pinosiuganmu bo pobuidon!"

¹² Bango-bangon intau tatua bo nobingkat kom bolad tosiugannya bo ilumuai ko'onto-ontong monia komintan. Intau mita kon tua noherang takin pia ing gina bo nodayow ko'i Allah, kai monia, "Dia'pa dodai onda kita noko'ontong kon kajadian ná tana'a!"

¹³ Nopalut makow kon tua ki Yesus minayak bui im pintad Danow Galilea. Bayongan intau namangoi ko'i-Nia. Bo Sia notundú ko'i monia.

¹⁴ Wakutu ing ki Yesus nopobayak natua, Sia noko'ontong kon tobatú intau mononagih kom pajak tangoinya ki Lewi inta ki adí i Alpeus. Ki Lewi na'a limitú makow kong kantor im pajak. Ki Yesus noguman ko'inia, "Duduidon ko'i-Nakó!" Dá sindo-sindog ing ki Lewi bo dinumuduidon ko'i Yesus.

¹⁵ Wakutu ing ki Yesus koyogot nonga'an kom baloi Lewi, nobayong mononagih mita kom pajak bo intau mita inta inanggap diá mopia i intau moántó, nonga'an noyotakin i Yesus bo murí-Nya mita. Sin nobayong ing kon sigad monia tua dinumudui ko'i Yesus.

¹⁶ Wakutu intua tongonumai im mototundú kon agama Yahudi inta

nongkon golongan Parisi noko'ontong ko'i Yesus nonga'an noyotakin im mononagih mita kom pajak bo intau mita inta inanggap diá mopia tua. Dá mosia nolibó kom murí mita i Yesus, "Nongonu sing gurumu in nonga'anbí noyotakin i mononagih mita kom pajak bo i intau mita inta diá mopia tua?"

¹⁷ Ta'e dinongog i Yesus in lolibó monia tatua, dá sinubagan-Nya, "Intau mita mosehat diábí moparaļu kon dokter, tongábí intau motakit. Bo Aku'oi namangoi de'emanbí mogoiní kon intau inta monganggap kon mopiadon in sia, ta'e mamangoibí kon intau mita inta ain inanggap yoyatan."

¹⁸ Kon singgai tobatú, waktu im murí mita i Yohanes Mobobaptis bo i intau mita im Parisi nopuasa, dá oyúon intau namangoi ko'i Yesus bo nolibó, "Nongonu sim murí mita i Yohanes Mobobaptis bo murí mita intau im Parisi mopuasabí, ta'e murí mita i Pak Guru in diábi?"

¹⁹ Ki Yesus notubag, "Kon rame ponika'an, yobayat mita i intau inta nonika diábí mota'au i mopuasa kowakutu im mosia koyota-yotakinpa i intau inta

nonika tua. Tantú monga'anbí moyotakin im mosia.

²⁰ Tongá oyúonbí in wakutunya nonika'an lolaki tatua gamáan nongkon imonia, bo bain tuata mosia mopuasa.

²¹ Diábí intau mopodulampung in didit mobagu kon lambung inta nokoyongandon. Sin didit nobagu inta pinodulampung tatua im mobadang bo momerak kon lambung koyongan tatua, sahingga modugangdon moloben berak in lambung tatua.

²² Ná doman tua, diábí intau mogalin kon anggur kom bonu im botutu kulit inta nokoyongandon. Sin anggur nobagu tatua i mokopopisíbí kong koberakan botutu tatua, sahingga tumpaladon mogoguya'at im botutu bo anggur. Tuamai anggur nobagu musti bonuon doman kom botutu nobagu!"

²³ Kon tobatú singgai in Sabat, ki Yesus no'italib kong gobá ing gandum bo murí-Nya mita nokoyut kom bungai ing gandum.

²⁴ Dá intau mita im Parisi noguman ko'i Yesus, "Nongonu sim murí-Mu mita momiabí kon onu inta ilarang kom bonu in hukum agama naton, takin mogaid

kon onu inta ilarang aidan kon singgai in Sabat?"

²⁵ Dá tubag doman i Yesus ko'i monia, "Degá diápa kinobaca'an monimu onu in inaidan i Daud, waktu ing ki Abyatar noba_{li} imang mo_{loben}. Waktu ing ki Daud bo dumoduduinya mita ginogoy bo diá koka'a-ka'anon, sia sinumu'ot kom Ba_{loi} Tuhan bo noka'an kon roti inta aim pinosumbah ko'i Allah. Bo inogoiannya doman roti tatua in dumoduduinya mita. Padahal aka podudui in agama naton, yo tongá_{bí} imang i mota'au moka'an kon roti tatua."

²⁶ (2:25)

²⁷ Ki Yesus noguman doman, "Singgai in Sabat pinomia sing kopontingan intau, de'eman_{bí} intau pinomia sin singgai in Sabat.

²⁸ Dá tuamai singgai in Sabat kom bonubí doman ing kawasa i Adí Intau."

3 ¹ Ki Yesus sinumu'ot bui kom ba_{loi} pososambayanan. Kon tua oyúon tobatú intau inta limanya tosimpal no_{lempeng}.

² Kom ba_{loi} pososambayanan tatua oyúon doman intau mita inta mo'ibog motayak kon ta_{lá} i Yesus, simbá oyúon

ba_lion monia dodoyonan popongaduan ko'i–Nia. Tuamai umuran tarukira'an makow monia mongo mongundam doman ing ki Yesus kon singgai in Sabat.

³ Dá ki Yesus noguman kon intau inta no_lempeng in limanya tosimpal tua, "Ko_ligai kon na'a bo sindog kon tayowon intau mita tana'a."

⁴ Onda intua ilibó i Yesus kon intau mita kon tua, "Aka podudui in agama, onu im mota'au aidan naton kon singgai in Sabat? Momia kom mopia andeka mora'at? Moposa_lamat kon intau andeka mo_limod?" Mosia komintan nongobió.

⁵ Korogi–rogi ing ki Yesus nobobui magí–makow kon intau mita inta kon tua, ta'e moájar doman totok ing gina–Nya sin totu'u motogat ing gina monia tua. Onda intua Sia noguman kon intau inta no_lempeng in lima tatua, "Sintakdon in limamu." Dá sinintak doman i intau tatua in limanya, bo ba_lú domandon nopia in limanya tatua.

⁶ Dá intau mita im Parisi nona_lámaidon kom ba_loi pososambayangan tatua, bo minayak noyosingog takin intau mita i Herodes kon so_l po_lo_limod ko'i Yesus.

⁷ No'iduduimai kon tua, ki Yesus takin muí-Nya mita sinimípa bo nopobayak in Danow Galilea. Ta'e nobayong totok intau nongkon Galilea in dinumudui ko'i Yesus. Nobayong doman in namangoi nongkon Yudea,

⁸ nongkon Yerusalem, nongkon butá Idumea, nongkon dotá in timur in Yordan, bo nongkon butá in Tirus bo Sidon. Mosia komintan namangoi ko'i Yesus, sing kinodongogandon monia im bayongan inta inaidan-Nya.

⁹ Mobayong totok in intau, manangka intua ki Yesus nokitayak in uangga kom muí-Nya mita, simbá diá kogupitan monia in Sia.

¹⁰ Bo nobayong totok intau inundaman-Nya, sahingga bayongan intau notakit komintan moramiji dimiug ko'i Yesus bo moliai ko'i-Nia.

¹¹ Bo intau mita inta kinotołangan dimukud mora'at, pomułoi im moko'ontong ko'i-Nia bałú tumungkud kon tayowon-Nya bo momałú moguman, "Ikowbí nion ki Adí i Allah!"

¹² Ta'e ilarang totok i Yesus in dimukud mita mora'at tatua mopota'au kon soál ki ine in Sia.

¹³ Onda intua ki Yesus notakod kon tobatú bulud, bo nogoiní kon intau mita inta kino ibog-Nya. Intau mita tatua namangoi,

¹⁴ bo Sia nonantúdon kon intau mopuluh bodoyowá takin singog nana'a, "Aku'oi momilí ko'i monimu, simbá mo'ikow tumakin ko'i-Nakó. Potabá-Ku im mo'ikow mopota'a-ta'au makow in Habar Mopia nongkon i Allah,

¹⁵ bo mo'ikow ogoian-Ku ing kawasa moguntun kon dimukud mita mora'at."

¹⁶ Na'a in tangoi monia mopuluh bodoyowá tua: Ki Simon (inta dinonoi doman ki Petrus),

¹⁷ ki Yakobus bo ki Yohanes ki utatnya. Taya dua na'a ki adí mita i Zebedeus (mosia sinangoian ki Boanerges, inta mangalunya, "ki adí ing gotup"),

¹⁸ ki Andreas, ki Pilipus, ki Bartolomeus, ki Matius, ki Thomas, ki Yakobus ki adí i Alpeus, ki Tadeus, ki Simon intau in Zelot,

¹⁹ bo ki Yudas Iskariot inta nopotalui ko'i Yesus.

²⁰ Onda intua ki Yesus nobuidon kom baloi. Ta'e intau nobayong buipabí namangoi noyosipun, sahingga ki Yesus bo murí-Nya mita diádon nokoponga'an.

²¹ Intau mita noguman, "Nobundaidon in Sia nion!" Bo naonda ing kinodongogan ginałum-Nya in singog monia tua, binayakdon monia ginamá ing ki Yesus.

²² Mototundú mita kon agama Yahudi inta namangoi nongkon Yerusalem noguman, "Kinotołangan i Beelzebul in Sia! Itoi in dimukud mita mora'at tatua in nobogoi ing kawasa ko'i-Nia moguntun kon dimukud mora'at."

²³ Dá ki Yesus nogoini kon intau inta mobayong tua bo nongonguman kom porumpama'an mita. Kai-Nia, "Ułe, diábí kuma'an kon akał aka dimukud mora'at moguntun kon dimukud doman mora'at."

²⁴ Sin aka tobatú karaja'an bo mosilai mokolo-kolompok inta mososaturuan, yo diábí mononoi ing karaja'an tatua.

²⁵ Ande, aka motołu adi diá motobató bo mosisaturuan doman yo mogoguya'atbí im motołu adi tatua.

²⁶ Dá natuabí doman kom bonu ing karaja'an Ibilis aka mosia mosisaturuan bo moyosilai, diábí doman monahang mo'onggot bo moyoyang.

²⁷ Diábí doman tobatúmai intau mokotu'ot kom bonu im bałoi intau moropot bo mogagow kong kapunya'an

in intau moropot tatua, aka diányapa muna togoton in intau moropot tatua. Tantú munanyapabí togoton bodongka kogamaannya ing kapunya'an i intau moropot tatua.

²⁸ Pokota'audon! Aka intau mogaid kon dosa bo mohojat yo mata'apabí ampungan in sia.

²⁹ Ta'e aka mohojat in sia kon Roho i Allah, yo intau tatua in diábí mota'au ampungan! Sin hojatan tatua in dosabí mononoi."

³⁰ (Ki Yesus noguman natua sin oyúon intau noguman kon Sia kinotolangan in dimukud mora'at.)

³¹ No'iduduimai kon tua, ki iná bo ki utat mita i Yesus namangoi. Mosia sinimindog kon ļuai bo nopotabá kon intau mogoiñi ko'i Yesus.

³² Dodai intua nobarong intau ilimitú kon libumai Yesus. Dá mosia noguman ko'i-Nia, "Pak Guru, ki iná bo ki utat mita i Pak Guru, tua kon ļuai. Mosia notayak ko'i Pak Guru."

³³ Ta'e ki Yesus notubag, "Ki inebí ing ki iná-Ku? Ki inebí ing ki utat-Ku mita?"

³⁴ Onda intua ki Yesus nobobui magí-makow ko'i monia inta ilimitú kon

libu-Nyamai bo noguman, "Na'abí ing ki iná bo ki utat-Ku mita!

³⁵ Intau inta dinumudui kon ibog i Allah, siabí tua ing ki utat-Ku lolaki, ki utat-Ku mita bobay bo ki iná-Ku."

4 ¹ Kon singgai tobatú ki Yesus bui notundú kom bingkí in Danow Galilea. Nobayong totok intau in namangoi nolipung ko'i-Nia. Manangka intua Sia minyak ilimitú kom bonu in uangga inta no'ilantak makow kon tubig, bo intau mita sinimindog kom bingki in Danow.

² Nobayong soál in sinundú-Nya ta'e nomaké im porumpama'an. Nana'a in totundú-Nya ko'i monia.

³ "Indongogaidon! Oyúon mogogambor ilumuai sim mogambor.

⁴ Wakutu in sia nogambor oyúon bibit nolabú kon dalan. Bo no'iangoi in lagapan bo nodaitnya kina'an im bibit tatua.

⁵ Oyúon bibit inta nolabú kon tempat inta nobayong im batu bo butánya tongá topilik. Bibit tatua lagi nobiag sin noyakag im butánya.

⁶ Ta'e wakutu mata in singgai kolantud-kolantudon, biagnya mulaidon molałow polat no'ingka

bo minatoidon sin uakatnya diá no'onang ing kinokanomannea.

⁷Oyúon doman bibit inta noḷabú kon yuá–yuák in diát. Diát mita tatua nobiag bo nonisí kom biag im bibit mita tatua nodapot i minatoi, sahingga diá nokopomungai.

⁸Ta'e oyúon doman bibit in noḷabú kom butá inta mopia. Bibit tatua nobiag, bo nobaḷi noḷoben bodongka nomungai, oyúon kotoḷu nopuḷú noguntuḷ ing kobayongea, oyúon ing ko'onom nopuḷuh noguntuḷ bo oyúon doman ing kogatut noguntuḷ ing kobayongea."

⁹Nopaḷut makow nongonguman kom porumpama'an tatua ki Yesus noguman, "Mo'ikow kobongoḷan, dá indongogai!"

¹⁰Naonda ing ki Yesus no'itontañi, intau mita inta nokidongog kon totundú–Nya namangoi ko'i–Nia noyotakin muḗ–Nya mita mopuḷuh bodoyowá tua. Mosia nopo'igum simbá ki Yesus moginsilang kom mangale im porumpama'an tatua.

¹¹Dá ki Yesus noguman ko'i monia nana'a, "Mo'ikow inogoiandon karunia monota'au kon onu inta no'ibuni soḷ náonda ing ki Allah momarentah saḷaku

Raja. Ta'e kon intau mita inta kon luai sinundú pinongin porumpama'an.

¹² simbá 'Umpakah umuran mosia monarukira ta'e diá kota'auan monia onu im mobaí, mosia umuran mokidongog, ta'e diá momangale, na'aia mobaí simbá mosia diá moko'ontong bo momangale bo dika mamangoi ko'i Allah bo ampungan i Allah im mosia.'"

¹³ Nopałut makow, ki Yesus noguman ko'i monia, "Aka diá komangalean monimu im porumpama'an tatua, yo náondabí ing komomangale monimu kom porumpama'an ibanea makow?

¹⁴ Mogogambor tua in intau inta nopohabar magí-makow in habar nongkon i Allah.

¹⁵ Bibit inta nołabú kon dałan ibarat intau inta nokodongog kon habar soál náonda ing ki Allah momarentah. Naonda in sia nokodongog, Ibilis namangoi bo nogamá kon onu inta aim pinomuła kom bonu ing ginanya.

¹⁶ Bibit inta nołabú kon tempat inta nobayong im batu, ibarat intau mita inta nokodongog kon habar tatua, bo bałú sinarimanya takin sanang ing gina.

¹⁷ Ta'e habar tatua diá nonguakat kom bunu ing gina monia, sahingga in diá no'onggot im pinonahangannya. Naonda i mosia noyogintayow in roriga ande pomogutúan lantaran habar tatua, balú im mosia nonalámai kon onu inta aim pinirisaya monia.

¹⁸ Bibit inta noḷabú kon yuá-yuák in diát, tua ibarat intau mita inta nokidongog kon habar tatua,

¹⁹ ta'e mohawatir kon soál kobobiag monia bo mo'ibog mo'oyúon totok. Ibog doman monia kom bayongan yagi-yagi tumu'ot doman kong gina monia. Tuamai habar nongkon i Allah inta kom bonu ing gina monia sisi'onnya sahingga diá momungai.

²⁰ Bo bibit inta noḷabú kom butá inta mopia, tua in ibarat intau mita inta nokidongog kon habar tatua bo sinarimanya. Mosia nomungai nodatog. Oyúon in toḷu nopuḷuh, oyúon in onom nopuḷuh, bo oyúon doman im mogatut noguntuḷ ing kobarong im bungainya."

²¹ No'idudui kon tua noguman bui ing ki Yesus nana'a, "Pernah degá intau im mopoyongkit makow in togá bo tungkubanea in tampayang

ande baya'anea ukaton kolimonag im pososiugan? Paka yo diá baya'anea ukaton kon tempat pogogukatan kon togá tatua?

²² Diábî im mo'ibuni in diá ko'ontongan; bo diábî doman in no'ibuni in diá kota'auan.

²³ Tuamai, aka kobongolan yo pokidingog!"

²⁴ Guman i Yesus bui, "Tarukira onu inta dinongog monimu na'a! Ukuran inta pakéon monimu kon intau ibanea, tua im pakéon i Allah pogukur ko'i monimu, sedang bo duganganpa doman ing kobayongea.

²⁵ Sin kon intau inta oyúondon ko'inia, ogoian lebe kobayongon; ta'e kon intau inta diá ing ko'inia, yo onuka in topilik ko'inia gamáanbî doman."

²⁶ Ki Yesus nongingguput bui kon o'uman-Nya, "Aka ki Allah momarentah salaku Raja, ka'ada'an-Nya mota'au popo'umpama naonda bo intau inta nogambor kom bibit kong gobánya.

²⁷ Dolom sia mosiug, singgai mobangon. Bibit tatua monguakat bo mobiag kolantud-kolantud. Ta'e náonda ing kinobobali intua diábî kota'auan intau tatua.

²⁸ Butábí tatua im mopoluai in hasilnya; muna in tanganya, onda intua lumondut bodongka momatu im bungainya.

²⁹ Bo aka bungai ing gandum tatua molutúdon dá pangkoandon yangkiton in intau tatua sin wakutunyadon monolisí kom bungainya."

³⁰ Ki Yesus bui nolibó, "Aka ki Allah momarentah salaku Raja, yo onu im mota'au popobandingan naton? Onu in contoh inta mota'au balíon naton dodoyonan poginsilangan kon tua?

³¹ Aka ki Allah momarentah, yo ka'ada'an-Nya náonda bo porumpama'an tana'a: Tobatú batol in sesawi ginamá in intau tobatú bo pinomulanya kom butá. Batol in sesawi na'a im batolbí inta paling mo'intok nongkon bayangan batol kon dunia na'a.

³² Ta'e aka mobiagdon, yo molobe-lobenbí in sia nongkon bayongan pinomula ibanea. Tanganya mita mongobambar, sahingga lagapan mita mata'au mamangoi monompugad kon tua bo ko'oliungannya."

³³ Natua im pinototundú i Yesus kon intau mita. Sia nomaké im porumpama'an mita natua komangoi ing komangalean monia.

³⁴ Ki Yesus umuran nomaké im porumpama'an aka motundú kon intau mita tatua. Ta'e aka kom murí-Nya mita, yo daiton-Nyabí insilangan.

³⁵ Kon singgaipa doman tatua, kon dodai in singgai no'ungkolomdon; ki Yesus noguman kom murí-Nya mita, "Koligai kita lumeag mopoákow lolan in danow."

³⁶ Dá ki Yesus sinumakoidon kon uangga takin murí-Nya mita bo nonalámaidon kon intau mobayong kom bingkí in Danow. Uangga mita ibanea kon tua doman. Onda intua ki Yesus bo murí-Nya mita ilumeagdon.

³⁷ Diá no'onggot kom binaya'an monia, namangoidon tompot moropot. Bokol namangoidon nondangat kon uangga, bo tubig mo'ibonu domandon kon uangga, sahingga ing gogiódon mopuling tubig in uangga tatua.

³⁸ Dodai intua ki Yesus nosiug kon dotá in tumi uangga. Sia nongulun kon olunan bo nololot. Murí-Nya mita namangoi nogulung ko'i-Nia takin noguman, "Pak Guru, diádon degá paradulion i Pak Guru in na'a? Mobodito ing kita!"

³⁹ Dá nobangondon ki Yesus bo nongguak kon tompot tatua polat

noguman kon danow tatua, "Kibio–biómaidon, ko'oyongdon!" Dá tompot nogogaidon, bo danow noḷonongdon totok.

⁴⁰ Bo ki Yesus noḷibó kom muří–Nya mita, "Nongonu sim mo'ondokbí i mo'ikow? Nongonu sin diábí i mo'ikow mopirisaya ko'i–Nakó?"

⁴¹ Mosia no'ondok bo dongkadon nosilíbóan, "Sabanarnya ki inebí in intau tana'a, sahingga tompot bo bokoḷ dumudui doman kon singog–Nya."

5 ¹ No'iduduimai kon tua ki Yesus bo muří–Nya mita no'iyaputdon kon ḷolan in Danow Galilea, kom butá ing Gerasa.

² Natua im ponang i Yesus kon uangga, Sia inangoian in tobatú ḷolaki inta nongkon goa mita pongonguburan.

³ Intau tatua kinawasa in dimukud mora'at bodongka tantú mogutun kong kuburan mita. Sia diádon kotogotan, umpakahbí rante uatoi.

⁴ Sim mokakitdon tokigonmai rante, ta'e tantúnya bo bontowon rante inta potogot tatua, bo uatoi inta pino'umantungan ko'inia putolonnya. Moropot totok in sia sahingga in diá tobatúmai intau mokodomok ko'inia.

⁵ Dolom singgai sia modondaloi kong kuburan bo kom bulu-buludanea sindalan kumarak bo monongkekeb kon awaknya tontani momaké im batu.

⁶ Naonda in inontongea ing ki Yesus nongkon moyayuk, noribatuk in sia namangoi bo sinumungkud kon tayowon i Yesus.

⁷ Bo nomalú noropot, "Yesus, Adi i Allah inta Totok im Molantud, onuon-Mu in aku'oi na? Podoyon kon tangoi i Allah, aku'oi mopo'igum ko'ini-Mu, dona'ai rorigaan in aku'oi!"

⁸ (Intau tatua noguman natua sing ki Yesus noguman ko'inia, "Hei dimukud mora'at, luaidon ikow nongkon intau tana'a!")

⁹ Ki Yesus nolibó ko'inia, "Ki ine in tangoimu?" Tubangnya, "Tangoiku 'ki Legion' sim mobarong totok ing kami!"

¹⁰ Sia umuran mopo'igum simbá diá potabá i Yesus in sia lumuai nongkon butá tatua.

¹¹ Dodai intua, kon oyukmai im bulud kon tua nobayong boké inta koyogot motayakmai kong ka'anonnya.

¹² Dimukud mita mora'at tatua nopo'igum ko'i Yesus, "Poki'tuotaidon ing kami kom boké mita tatua."

¹³ Bo ino'oan i Yesus. Dá dimukud mora'at mita tatua ilumuai kon intau tatua bo minayak sinumu'ot kom boké mita tatua. Bo kawangan boké -- inta degá doyowamai noribu ing kobayongea tua, komintan ilumanduk kom pompang danow tatua bo nołomot.

¹⁴ Mołolukad mita kom boké tatua, nołagui bo minayak nopota'au in habar tatua kong kotá bo kon lipú mita inta kon diugeamai. Dá intau mita ilumuai sim mo'indoi kon onu inta nobaí.

¹⁵ Mosia namangoi ko'i Yesus, bo inontongdon monia intau inta ko'ina kinotołangan in dimukud mora'at tatua, ilimitúdon makow kon tua, ain nogilambung bo noratakdon in raiannya. Dá mosia komintan no'ondok.

¹⁶ Intau mita inta ain noko'ontong tontaí kom bayongan inta nobaí kon intau tatua bo kom boké mita, nongonguman kon inta ain nobaí mita.

¹⁷ Bo intau mita kom butá tatua nopo'igum ko'i Yesus simbá monałámaidon kon tempat tatua.

¹⁸Wakutu ing ki Yesus tumakoidon kon uangga, intau inta ko'ina kinotołangan in dimukud mora'at, nopo'igum ko'i Yesus simbá ogoi doman dumudui in sia.

¹⁹Ta'e ki Yesus noguman ko'inia, "Pobuidon bo pota'audon ko'i utatmu mita bo kong ginałummu mita im bayongan inta inaidan i Tuhan ko'inimu, bo ki Tuhan mopia totok ko'inimu!"

²⁰Da' minayak domandon intau tatua, bo nomangkoidon nopota'au kon daerah mita inta sinangoi, "Kotá Mopuluh." Sia nopota'au kon onu inta aim pinomia i Yesus ko'inia. Bayongan intau nongoherang nokodongog ko'inia.

²¹Ki Yesus minayak bui kon ļolan danow. Kom bingkî in danow tatua nobarong totok intau namangoi noyolipung kon ļibumai Yesus.

²²Kom bingkîpa in danow tatua ing ki Yesus, indoianmai yo namangoidon tobatú intau, ki Yairus in tangoinya. Ki Yairus na'a tobatú itoi kom bałoi pososambayangan kong kotá tatua. Naonda noyodungkuł i Yesus sinumungkud in sia kon tayowon-Nya,

²³bo kopia nopo'igum nana'a ko'i Yesus, "Pak Guru, ki adıku bobay notakit

moyoyiga. Po'igumonku ki Pak Guru mamangoipa moliai ko'inia simbá mopia bo diápa matoi!"

²⁴ Dá minyak ing ki Yesus noyotakin i Yairus. Mobarong totok intau in sinumakin ko'i–Nia, oyúon kon tumi, kom muna, kong koigi, kong kolanan moyo–moyogundud.

²⁵ Kon sigad monia tua oyúon doman tobatú bobay inta aim mopoluh bodoyowá notaong notakit tologanmai in dugú aka angioionnya.

²⁶ Bayongan kapunya'annya no'italuidon komintan sim poki'undaman ko'i dokter, ta'e diá im mokopia, sedang bo tongábí modugang moyoyiga.

²⁷ Bobay tatua mokakitdon im mokodongog kon o'uman soal ki Yesus. Dá kon yuá–yuák intau moántó tatua, sia moramiji dimiug ko'i Yesus nongkon tumi,

²⁸ sin na'a ing koraianya, "Asal bo koliaiankudon in jubah–Nya, yo mopiabí in aku'oi!"

²⁹ Sia noliai kon jubah i Yesus, bo dodaipa doman tua nogogai in dugú bo kinorasa'annya kon nopiadon in sia.

³⁰ Ta'e kon dodai doman tatuata kinorasa'an i Yesus kon oyúon in ropot ilumuai nongkon i–Nia. Dá Sia nobobui

kon intau mobarong tatua bo no_libó, "Ki ine in no_liai kon jubah–Ku?"

³¹ Dá murí–Nya mita noguman, "Inontongbî i Pak Guru ing koántó intau mita tanion. Yo _libo'onpa doman i Pak Guru mongo ki ine in no_liai ko'i Pak Guru?"

³² Ta'e ki Yesus umuranpa doman nobobui magí–makow motayak kon intau inta no_liai ko'i–Nia.

³³ Bobay tatua inta nokota'audon kon onu in noba_lî ko'inia tua, takin gugur makow sin ondok, sia namangoi sinumungkud kon tayowon i Yesus bo nongaku kon tua komintan.

³⁴ Dá ki Yesus noguman kom bobay tatua, "Adí–Ku, lantaran ikow bo mopirisaya ko'i–Nakó dá nopia ikow! Bayakdon takin salamat, ikow totu–totu'udon nopia!"

³⁵ Koyogotpa ing ki Yesus nongonguman, indoianmai namangoidon tongonumai intau totabá nongkon ba_loi i Yairus. Mosia noguman ko'i Yairus. "Ki adí bobay i tuang minatoidon, dá dona'aidon ki tuang mokiposusahmai ko'i Pak Guru."

³⁶ Ta'e diábî i hiraumai i Yesus onu im pinoguman i intau mita tatua. Ki Yesus noguman ko'i Yairus, "Dika mo'ondok, asal bo popirisaya!"

³⁷ Bo minayak turus in Sia, ta'e diádon tobatúmai inogoi–Nya dinumudui ko'i–Nia kolikud ing ki Petrus, ki Yakobus bo ki Yohanes inta ki utat i Yakobus.

³⁸ Naonda i mosia no'iyaputdon kom baloi i Yairus, bo inontongnya in intau mita modowawak makow bo dinongog–Nya doman in ombal bo amui inta moropot.

³⁹ Dá ki Yesus sinumu'ot bo noguman, "Nongonu sim mo'ikow im modowawakbí bo mongombal? Adí tatua in diábí minatoi; tongábí in sia nosiug!"

⁴⁰ Ta'e kinosingan monia ing ki Yesus, dá pinokiluaian–Nya i mosia komintan. Onda intua dinia i Yesus ing ki iná bo ki amá in adí tatua takin murí–Nya taya tolu bo sinumu'ot kong gopot in adí tatua.

⁴¹ Kinadaian i Yesus lima in adí tatua polat noguman kon adí tatua, "Talita kum," mangalunya, "Adí bobay, poguman–Ku ko'inimu: pobangondon!"

⁴² Adí bobay tatua balú nobangon, bo minayak. (Umurnya mopoluhdon bodoyowá notaong.) Bayongan intau inta noko'ontong kon onu inta nobalí tatua totok noherang bo no'ingin?

⁴³ Ta'e ilarang totok i Yesus mosia im mopota'au kon soál tatua ko'i inekadon.

Sia noguman, "Ogoiai ing ka'anon adĩ tanion."

6¹ Nongkon tempat tatua, ki Yesus bo murĩ–Nya mita minayakdon in lipú–Nya.

² Kon singgai in Sabat Sia nomangkoidon nobogoi in totundú kom bonu im bałoi pososambayangan. Mobayong intau kon tua. Wakutu i mosia nokodongog kon totundú–Nya tua, noherang totok i mosia. Mosia noguman, "Kon onda ing kino'ulĩan intau tana'a kom bayongan tua? Kabijaksana'an náonda ing ko'i–Nia nion? Náondabĩ sim mota'aubĩ in Sia mogaid ko inta mokoherang?

³ De'emanbĩ Sia na'a inta ki Adĩ i bas bo i Maria, bo ki utat ne Yakobus, i Yoses, i Yudas bo i Simon? O'o, sedang bo ki utat–Nya mita bobay nogutun doman kon na'a." Tuamai diá sinarima monia in Sia.

⁴ Dá ki Yesus noguman ko'i monia nana'a, "Tobatú nabi hormatonbĩ kon ondakabĩ, kolikudbĩ ing kolipúnya tontañĩ, bo kon yuá–yuák ing ginalum bo koluarganya."

⁵ Kon tua diá tobatúmai inaidan–Nya im mokoherang, kolikud in nomarakat ko'i monia inta nongotakit bo mosia inta notakit nongopia.

⁶ Ki Yesus noherang sim mosia diá mopirisaya. Onda intua ki Yesus nopobayak in lipu-lipúannya inta nodiug kon tua, bo notundú.

⁷ Inoiní-Nya im murí mopuluh bodoyowá bo pinotabá todo-doyowa, bo mosia inogoian-Nya ing kawasa moguntun kon dimukud mita mora'at.

⁸ Na'a ing koyownya ko'i monia, "Dona'ai modia kon onu bo onu ing kom bonu im bobaya'anmu, kulikud in tungkud. Dona'ai modia kom balun andeka botutu in sumbangan ande doit.

⁹ Pogisapatubí ta'e dona'ai modia kon lambung doyowa no par."

¹⁰ Ki Yesus noguman doman, "Aka mo'ikow tarima'an kon tobatú baloi, yo pogutun kon tua modapot i mo'ikow mobuatdon nongkon kotá tatua.

¹¹ Ta'e aka mo'ikow bo mo'ibayak in tobatú tempat, bo intau mita kon tua doí motarima bo doí mokidongog ko'i monimu, yo tala'aidon in tempat tatua. Bo topiraidon lobud nongkon si'olmu salaku poringatan ko'i monia!"

¹² Dá minayakdon im murí-Nya mopuluh bodoyowá tatua. Mosia minayak nopota'a-

ta'au makow in habar, kon intau musti mogogaidon mogaid kon dosa mita.

¹³ Murí mita i Yesus tatua noguntun kom mobayong in dimukud mora'at, mosia nopolepo in lana Zaitun kon intau motakit bo nopia intau mototakit tua.

¹⁴ Habar mita soál bayongan inta nobaíi tua no'iyaput domandon ko'i raja Herodes, sin tangoi i Yesus kinota'auandon totok in intau kon ondakadon. Oyúon in noguman, "Ki Yohanes Mobobaptis nobiagdon bui! Tuamai oyúon ing kawasa-Nya mogaid kon inta mokoherang."

¹⁵ Ta'e oyúon doman intau ibanea in noguman, "Sia nion ki Elia." Oyúon in noguman, "Sia tua in tobatú nabi náonda bo tobatú nabi mita tungkuí intua."

¹⁶ Wakutu ing kinodongogan i Herodes soál tatua, sia noguman, "Pasti Sia na'a ing ki Yohanes Mobobaptis inta ain pinoki ingguluku. Buidon in sia nobiag!"

¹⁷ Sing kowakutu in diápa intua, ki Herodes ain nopotabá kon intau modomok ko'i Yohanes bo bonuon kom ponjara. Pinonjara i Herodes ing ki Yohanes, sin nonogur ko'inia soál mononibułoi ko'i Herodias inta ki bułoi i Pilipus ki utatnya tontanî.

¹⁸ Ki Yohanes nopobui-buimai moguman ko'i Herodes nana'a, "Diábî mota'au ikow mononibułoi ko'i bułoi i utatmu tua!"

¹⁹ Manangka intua ki Herodias umuran notagú kon roginya ko'i Yohanes, dapot ibogonnya ki Yohanes limodon, ta'e diánya kinoáidan sin umuran lamboian i Herodes.

²⁰ Sing kinota'auan i Herodes kong ki Yohanes tua in totabá mopia i Allah dá mobangkał in sia. Manangka intua pinokiłukadnya ante ing ki Yohanes kom bonu im ponjara. Bo memang aka mosingog ing ki Yohanes yo mo'ibogbî ing ki Herodes mokidongog kon singognya, umpakahbî moájar totok ing ginanya mokodongog.

²¹ Pangabisannya ki Herodias noko'ułi kong kasampatan ko waktu ing kinotompodan umur i Herodes. Dodai intua ki Herodes nogaid kon rame ko'i monia inta nokadai kon jabatan mongolantud kong karaja'an, mosia inta porwira bo itoi mita in lipú ing Galilea.

²² Kon rame tatua ki adí bobay i Herodias nomanari bo manariannya tatua nokosanang totok kong gina i Herodes bo kon tamunya mita. Dá ki Herodes nolibó

kon adí bobay tatua, "Onu ing ko'ibogmu, yo igumdon. Ogoikubí ko'inimu!"

²³ Bo ki Herodes nodandi kon adí tatua polat nongibot, kainia, "Onukabí igumonmu ogoikubí, modapotkabí in tobotak karaja'anku tana'a!"

²⁴ Dá adí bobay tatua ilumuai bo nolibó ko'i inánya, "Iná, onu degá im mopia po'igumonku?" Guman i inánya, "Igumdon ulu i Yohanes Mobobaptis."

²⁵ Adí bobay tatua balú sinumu'ot bo minayak kon tayowon i Herodes bo noguman, "Igumonku ulu i Yohanes Mobobaptis tuduon kom baki, tana'adon makow bo ogoi ko'inakó!"

²⁶ Nokodongogmai kon o'igum tatua, noájar ing gina i Herodes. Ta'e musti tarima'annya intua sin nongibotdon in sia kon tayowon in tamunya.

²⁷ Dá laginyadon pinotabá in tobatú pongawalnya minayak nogamá kon ulu i Yohanes Mobobaptis. Pongawalnya tatua minayak im ponjara bo nongingguļu ko'i Yohanes.

²⁸ Uļu i Yohanes tatua sinudunya kom baki bo dinia inogoi kon adí bobay tatua, onda intua inogoi i adínya bobay tatua ko'i inánya.

²⁹ Naonda in dinongog in murí mita i Yohanes in soál tatua, binayak ginamá monia in awak i Yohanes bo ilobong.

³⁰ Rasul mita inta pinotabá i Yesus nobuidon mangoi, mosia noyotakindon bui i Yesus. Bo ino'uman monia ko'i Yesus im bayongan inta inaidan bo sinundú monia.

³¹ Mobayong totok intau inta mamangoi, inta mobui, sahingga in diádon mokoponga'an ing ki Yesus bo murí-Nya mita. Dá ki Yesus noguman ko murí-Nya mita, "K^oligai kita mayak in tempat inta mo'ingongow, tempat inta mota'au tontañan naton bo pogogaian monimu motoyong."

³² Dá sinumakoi kon uangga im mosia bo minayak in tempat inta no'ingongow.

³³ Ta'e nobayong intau noko'ontong kom binaya'an monia bo kinota'auan doman monia im baya'an. Dá bayongan intau kong kotá ilimikat minayak nongin toba bo inumuna kone Yesus bo murí-Nya mita tua.

³⁴ Naonda in tubu monia, nobayong totok intau inontong i Yesus kon tua. Dá totok inangoian tabi in Sia ko'i monia, sim mosia tua na'onda bo domba inta diá ko

gombala. Bo nomangkoidon Sia notundú ko'i monia kom mobayong in soál.

³⁵ Naonda in ļolabungeadon, murí–Nya mita noguman, "Pak Guru, motoyongdon modolom na'a bo tampat tana'a no'itontaní.

³⁶ Dá mopia–piabí kom potabádon intau mita tanion mayak simbá mota'aupa i mosia motalui kong ka'anon kon ļipú mita inta nodiugmai kon na'a."

³⁷ Ta'e ki Yesus noguman, "Mustibí mo'ikow im mopoka'an ko'i monia." Dá murí–Nya mita noguman ko'i Yesus, "Musti degá ing kami mayak motalui kon roti boļi in doyowa nogatut nodinar sim poka'an kon intau mita tana'a?"

³⁸ Dá ļlibó i Yesus ko'i monia, "Tongonu roti in nion ko'i monimu? Bayákah indoiai." Naonda inindolian monia, kai monia, "Ļimapa in roti bo toyak doyowa doman nobungá."

³⁹ Bo pinokīlitúan i Yesus im bayongan intau tatua kom butá inta oyúon bonok. Mosia kinolo–kolompok.

⁴⁰ Dá mosia ļlimitú doman sinumompia kong kolompoknya. Oyúon mogatut in tokolompok, bo oyúon doman ļlima nopuļuh.

⁴¹ Onda intua ki Yesus nogamá kon roti lima tatua takin toyak doyowa bo ilumangag kon langit nopoyaput in sukur ko'i Allah. Nopalut makow kon tua, binosi–bonsig–Nya in roti tatua bo pinokisilai kon intau mita tatua. Ná doman tua in toyak doyowa tatua sinila–silai doman makow ko'i monia komintan.

⁴² Komintan nonga'an nobotug im mosia.

⁴³ Onda intua sinipun im murí mita i Yesus ing kalebean ka'anon tatua, nosipun magí mopoluhpa bodoyowá noloto in nopuling.

⁴⁴ Lolaki inta no'itakin nonga'an kon roti tatua degá limamai noribu ing kobayongea.

⁴⁵ Nopalut makow kon tua lagidon pinotabá i Yesus im murí–Nya mita sinumakoi kon uangga bo umunadon ko'i–Nia. Mosia pinotabá minayak im Betsaida inta kon lolan makow in danow, onda intua pinokipobuian–Nyadon intau moántó tatua.

⁴⁶ Naonda im mosia minayakdon, ki Yesus notakod kom bulud bo nosambayang.

⁴⁷ Wakutu in nodolomdon, uangga inta sinakoian i murí mita i Yesus kon

yuá–yuákdon in danow, ta'e ki Yesus ing kon tobapabí.

⁴⁸ Indoian–Nya makow moyoyigadon totok monia im mobotoi sim mosia noyogintontomu in tompot. Tuamai degá kon sigadmai in jam tiga bo jam anam modiug mobayag namangoi in Sia ko'i monia, ta'e minaya–mayakbí in Sia kon tudu in tubig. Bo Sia kinumudung minayak náonda bo talibannya i mosia.

⁴⁹ Wakutu inontong monia Sia minayak kon tudu in tubig, sinangka monia in dimbulóbí,

⁵⁰ sahingga nomalú i mosia sin no'ondok. Mosia komintan noko'ontong ko'i–Nia bo totok in no'italikokog. Ta'e balú ing ki Yesus noguman ko'i monia, "Poko'onow! Ki Yesusbí in Aku'oi. Dona'ai mo'ondok!"

⁵¹ Bo nophonikdon ki Yesus kon uangga bo tompot nodoládon. Noherang totok murí–Nya mita tatua.

⁵² Soál mokoherang inta nobali soál roti lima tatua díapa doman kinomangalean monia. Moyoyiga totok monia pikiron.

⁵³ Naonda in no'iyaput kon lolan danow, mosia sinumubu kom pintad ing Genesaret.

⁵⁴ Naonda i mosia nophonag kon uangga, inontong intau mita kon tua, kon ki Yesusbí intua.

⁵⁵ Dá bayongan intau kon wilayah tatua noriba–ribatukan tumakin magí–makow, bo modia kon intau mita motakit poángoi ko'i Yesus takin bolad pososiugannya. Aka dongogon monia ki Yesus kon tobatú tempat, dá diaan doman monia pobayak intua intau motakit.

⁵⁶ Kon ondakabí im baya'an i Yesus, kon lipú, kong kotá, ande kon desa, intau mita tatap mopododon kon intau mita nongotakit ko'i Yesus. Intau mita motakit tatua ulidon monia kon tempat moluas. Bo totok im po'igumon monia kombá intau mita motakit tatua ogoi moliai kon jubah i Yesus, umpakahbí tongá ubungea. Komintan intau inta noliai nongopia.

7 ¹ Tokolompok intau im Parisi bo mototundú mita kon agama nongkon Yerusalem, namangoi ko'i Yesus.

² Mosia noko'ontong kon tongonumai murí i Yesus nonga'an ta'e diá nonomok muna, ná inta kon atorang in agama.

³ Intau mita im Parisi bo Yahudi totok motoindudui kon adat im mogoguyang monia. Mosia in diápabí monga'an aka

diápa monomok podudui atorang inta ain sinantú.

⁴ Onu in taluion kom pasar diápabí ka'anon, aka diápa bata'an muna. Nobayongpa doman atorang nongkon mogoguyang monia inta umuranpa totok kinadaian monia; umpamanya atorang moyuyuk kong galas, palo, bo pakakas mita inta nongkon tambaga.

⁵ Manangka intua intau mita im Parisi bo mototundú mita kon agama Yahudi nolibó ko'i Yesus, "Nongonu sim murí–Mu mita nonga'an ta'e diá nonomok muna? Nongonu sin diábí i mosia dumudui kon adat im mogoguyang naton?"

⁶ Ki Yesus notubag, "Hei mo'ikow intau mita mongomunapik! No'itutui totok onu inta aim pinota'au muna i Nabi Yesaya soál mo'ikow, inta pinais nana'a, 'Nana'a in singog i Allah, Intau mita tatua mosumbah ko'i–Nakó, tongábí kon singog, ta'e gina monia noyayukbí ko'i–Nakó.

⁷ Diá im mangale posumba'an monia ko'i–Nakó, aka atorang intau yo tundúon monia náonda bo atorang–Ku intua!"

⁸ Parentah mita i Allah in tolikudan mita monimu, bo atorang mita intau tua ing kadaian totok monimu."

⁹ Bo nana'a doman guman i Yesus ko'i monia, "Mo'ikow mopandoi totok monolikud kom parentah i Allah simbá mota'au molukad kon adat monimu tontanî.

¹⁰ Ki Musa nobogoidon im parentah nana'a, 'Hormatdon ing ki amá bo ki inámu,' bo 'Ki ine im moposingo-singogmai ko'i amá ande ko'i inánya, musti hukumon matoi.'

¹¹ Ta'e mo'ikow im motundú nana'a: Aka intau moguman kong guyanganya, 'Onu i musti ogoiku ko'i amá bo ko'i iná, aim bidon pinosumbahku ko'i Allah,'

¹² dá pobebasondon monimu intau tatua nongkon kowajibannya motulung ko'i amá bo ko'i inánya.

¹³ Dá totundú monimu tontanî tatua inta ain sinundú monimu kon intau mita, mangaleon kon mo'ikow monginggamádon kon singog i Allah. Nobayongpa doman in soál natua in inaidan monimu."

¹⁴ Bo ki Yesus nogoinî kon intau mobayong tatua bo noguman bui ko'i monia, "Indongogai simbá komangalean monimu!

¹⁵ De'emanbí inta kina'an intau im mokonajis, ta'e inta ilumuaibí nongkon bibig im mokonajis ko'inia.

¹⁶ [Dá aka kobongolan yo pokidongog.]"

¹⁷ Naonda in nonalámai ing ki Yesus kon intau moántó tatua bo sinumu'ot kom baloi, murí-Nya mita nolibó ko'i-Nia mongo onu i mangale porumpama'an tatua.

¹⁸ Dá ki Yesus noguman, "Dá umpakah yo diápa doman komangalean monimu? Umpakah yo diá komangalean monimu kon inta kina'an in diábí mokonajis kon intau?

¹⁹ Sin inta kina'an tua in diábí nongin gina, ta'e nongin sianbí bodongka bui mo'iluai." Singog mita i Yesus tua noponyatabí kom bayongan koka'anon mota'aubí ka'anon.

²⁰ Ki Yesus noguman bui, "Inta ilumuaibí kon intau in mokokotor ko'inia.

²¹ Sin inta nongkon bonubí ing gina, inta nomuká nongkon raian mita inta mora'at im mokopopisí kon intau mogaid kon inta moko'oyak ná, monakow, molimod,

²² monualing, mongubol, moponapud in diá totu'u, bo mogaid kom bayongan inta

mora'at, modunia, diá ko'endar, mo'intoi, mokałakuang, bo moyoyiga didikon.

²³ Bayongan inta mora'at tua momuká nongkon bonu ing gina bo tuabí im mokonajis kon intau."

²⁴ Onda intua ki Yesus nonałámaidon kon tempat tatua, bo minayak in lipú inta kon diug in Tirus. Sinumu'ot in Sia kon tobatú bałoi, bo ibogon-Nya diá kota'auan intau kon Sia ingkon tempat tatua. Ta'e diá nota'au nogadop in Sia.

²⁵ Tobatú guyanga bobay, inta ki adínya bobay kinotołangan in dimukud mora'at, ain nokodongog kon soał ki Yesus tua. Sia namangoi sinumungkud kon tayowon i Yesus,

²⁶ bo połat nopo'igum simbá ki Yesus moguntun kon dimukud mora'at nongkon adí tatua. Guyanga tatua de'emanbí intau Yahudi, sia tua nongkon butábí im Penisia kon Siria.

²⁷ Dá ki Yesus noguman ko'inia, "Adíbí mita im musti muna poka'anon, sin diábí mopia aka mogamá kon ka'anon in adí mita bo ogoi kon ungku."

²⁸ Dá kaim bobay tatua doman, "Tuang, ungku mita inta kon siup im meja

moka'anbí doman kom muyo-muyok ing ka'anon inta ilabú im mongoáđi tatua!"

²⁹ Ki Yesus noguman ko'inia, "Lantaran natua in tubagmu, dá pobuidon, dimukud mora'at ilumuai bidon nongkon i adĩmu!"

³⁰ Dá nobui domandon ing guyanga bobay tatua. Kobaya'annyamai kom bałoi, nosiugdon makow ing ki adĩnya kon tosiugannya bo dimukud mora'at totu-totu'udon ilumuai nongkon adĩ tatua.

³¹ Onda intua ki Yesus nonałamaidon kom butá in Tirus, bo nongingguput kom bobaya'an-Nya nongin Sidon nopobayak in Danow Galilea. Sia nomiłi kon dala nongin daerah inta sinangoian "Kota Mopuluh."

³² Kon tua, oyúon intau namangoi ko'i Yesus takin nodia kon tobatú intau bongol bo bobó. Pino'igum monia ko'i Yesus simbá popo'ukat-Nya in lima-Nya kon ulu intau tatua.

³³ Intau bongol bo bobó tatua dinia i Yesus pinotontanĩ kon intau nobayong bo pinobonunya ing gonggoyamuk in lima-Nya kom bongolan intau tatua, onda intua nonduyá in Sia bo iyapu-Nya in dilá intau tatua.

³⁴ Nopałut makow kon tua ilumangag kon langit ing ki Yesus bo nogina noropot polat noguman kon intau tatua, "Epata," mangalunya, "Kobukatdon!"

³⁵ Bongolan intau tatua nobukat bo nolukó domandon bui in dilánya bo nota'audon sia nosingog.

³⁶ Bo ki Yesus nolarang ko'i monia komintan im mongonguman kon soál tatua ko'i ineka. Ta'e námai tua im pololarang i Yesus, ta'e námai tua doman im poposiar magí–makow monia.

³⁷ Bo bayongan intau inta nokodongog kon tua moherang totok. Mosia noguman, "Tua komintan inaidan–Nya notompia! Nodapot im binałi–Nya intau bongol nokodongog bo intau bobó nokosingog!"

8 ¹ Diá no'onggot kon tua namangoi domandon intau nobayong bo noyosipun. Lantaran mosia diá koka'anon, dá inoini i Yesus im muri–Nya mita bo noguman,

² "Aku'oi motabi kon intau nobayong tanion. Toludon nosinggai mosia kotaki–takin–Ku, bo tana'a mosia diádon koka'anon.

³ Aka poki'pobuian–Kudon im mosia takin diá im bonu in sian, yo mopusingbí

im mosia kon dālan. Apapa doman kon sigad monia tua oyúon in namangoi nongkon noyayuk."

⁴ Dá murí-Nya mita noguman, "Guru, tempat tana'a no'itontaní, kon onda ing ko'uľian naton kong ka'anon inta tugat ko'i monia tanion?"

⁵ Ki Yesus noľibó, "Tongonupa in roti nion ko'i monimu?" "Pitupa," tubag i murí-Nya mita.

⁶ Dá pinokilitúan i Yesus in intau moántó tatua kom butá, bodongka nogamá kon roti pitu tatua bo nopoyaput in sukur ko'i Allah. Onda intua binosi-bonsig-Nya in roti tatua bo inogoi kom murí-Nya mita pinokisilai kon intau mita tatua. Dá sinilai domandon im murí-Nya mita.

⁷ Ko'i monia oyúon doman in toyak nongoáľus. Ginamá i Yesus in toyak tatua bo nosukur ko'i Allah bodongka pinoki sila-silai-Nya doman magí-makow kom murí-Nya mita tatua.

⁸ Mosia komintan nonga'an nobotug. Degá opatmai noribu intau nonga'an. Nopalut makow kon tua sinipun i murí-Nya mita ing kalebean ka'anon tatua -- bo pitupa noľoto in nopuling. Onda intua

pinotabádon i Yesus nobui intau mita tatua

⁹(8:8)

¹⁰Bo Sia takin murí-Nya mita lagidon sinumakoi kon uangga bo minayak in daerah Dalmanuta.

¹¹Tongonumai intau im Parisi namangoi ko'i Yesus bo nomangkoidon nosi-soálan-Nya sim potayakan monia kon talá-Nya. Mosia nopo'igum simbá ki Yesus mogaid kon soál inta mokoherang kon intau salaku tanda kon Sia tua in totu'u nongkon i Allah.

¹²Ta'e noájar ing gina i Yesus, dá Sia noḷibó, "Nongonu sin intau mita masai na'a mopo'igumbî simbá Aku'oi mogaid kon inta mokoherang? Diábî ah! Doíbî in Aku'oi mopo'ontong in tobatúmai in tanda ko'i monia!"

¹³Bo sinaḷáanmaidon i Yesus im mosia bo minayak sinumakoi kon uangga bodongka nopobayak in ḷolan danow tatua.

¹⁴Murí mita i Yesus nokoliong nodia kon roti, kolikudbî in roti tobatú inta koyongan kon uangga.

¹⁵Ki Yesus noguman ko'i monia, "Mokopo'ingat i mo'ikow kon ragi intau mita im Parisi bo ragi i Herodes."

¹⁶ Dá murí-Nya mita mulaidon nongonguman kon soál tatua. Kai monia, "Noguman Sia natua sing kita diá nodia kon roti."

¹⁷ Kinota'auan i Yesus onu im pinobobayowan monia tua, tuamai ilibó-Nya ko'i monia, "Nongonu sim mobobayowanbí im mo'ikow kon soál diá in roti? Degá diápa doman kinota'auan bo kinomangalean monimu? Eta ná domaidon tua ing kobo bodok im pororai monimu?"

¹⁸ Komata im mo'ikow, ta'e nongonu sin diábí mo'indoi? Kobongolan mo'ikow, ta'e nongonu sin diábí mokidongog? Diádon degá kinotoropan monimu

¹⁹ in roti lima inta binonsi-bonsig-Ku bo pinoka'an kon intau lima noribu? Tongonupa noloto ing kalebean ka'anon tatua naonda in sinipun magí?" Tubag monia, "Mopuluh bodoyowá."

²⁰ Ki Yesus nolibo' doman bui, "Wakutu in Aku'oi nomonsi-monsig kon roti pitu sim pinoka'an kon intau opat noribu, tongonupa noloto ing kalebean ka'anon tatua sinipun magí monimu?" "Pitu," tubag monia.

²¹ Ki Yesus noguman, "Degá diápa doman komangalean monimu?"

²² Mosia no'iyaputdon kom Betsaida. Kon tua oyúon tobatú intau nodia mangoi kon tobatú intau bilog ko'i Yesus. Sia nopo'igum ko'i Yesus simbá yapuon-Nya intau bilog tatua bá mopia.

²³ Kinadaian i Yesus intau bilog tatua bo kinapit-Nya minayak kon ļuai ing kotá. Onda intua dinuyáan i Yesus mata intau bilog tatua, bo kinadaian-Nya doman kom mata polat nolibó, "Oyúondon degá in ontongonmu in tana'a makow?"

²⁴ Intau tatua inimindoi ná muna, bo noguman, "O,o. Aku'oi noko'ontong kon intau minayak, ta'e ontongonku náonda i mosia tua bo pangkoi ing kayu."

²⁵ Bui iyapu i Yesus mata intau tatua, dá totu-totu'udon noko'ontong intau tatua bo nopiadon, sahingga in nodaitnyadon ontongon notarang.

²⁶ Ki Yesus noguman, "Pobuidon bo dikadon mobui kong kotá tatua."

²⁷ Onda intua ki Yesus bo murí-Nya mita minayak in ļipu-ļipúannya inta kon diugmai ing Kaisarea Pilipi. Kon dalan ki Yesus nolibó ko'i monia, "Aka podudui in guman intau, ki ine in Aku'oi na'a?"

²⁸ Tubag monia, "Oyúon noguman: Ki Yohanes Mobobaptis, oyúon doman

noguman ki Elia, bo ibanea in noguman: tobatú nabi."

²⁹ "Yo aka podudui in raian monimu tontaí, Ki ine in Aku'oi na'a?" Tua in Iolibó i Yesus. Ki Petrus notubag, "Ki Pak Guru na'a in Raja Mopoposalamat!"

³⁰ Dá dinandi Yesus i mosia simbá diá pota'au monia intua ko'i inekadon in soál Sia.

³¹ No'iduduimai kon tua nomangkoidon ki Yesus nobogoi in totundú kom murí-Nya mita, kon Adí Intau musti mokorasa kon roriga mobayong, bo bayowan in itoi mita, imang mita itoi bo im mototundú mita kon agama. Limodon in Sia, ta'e kon singgai intolunya biagon bui.

³² Nosilangbi' totok pinongonguman i Yesus kom murí-Nya mita soál tatua. Dá inugut pinoí i Petrus bo sinogurnya ing ki Yesus.

³³ Ta'e ki Yesus nobobui bo inimindoi kom murí-Nya mita bo nonogur bui ko'i Petrus, "Bayakdon nongkon na'a, hei mogogoda! Raianmu nion in raianbí intau, de'emanbí raian i Allah!"

³⁴ Onda intua ki Yesus nogoiní kon intau moántó inta noyotakin murí-Nya mita bo noguman ko'i monia, "Intau inta mo'ibog

dumudui ko'i–Nakó musti liongonnya ing kopontingannya tontaní bo momota'an kong kayu pinoyotalempang bo umuran dumudui ko'i–Nakó.

³⁵ Sin intau inta mo'ibog moposalamat ing kobiagannya, kobulianbí ing kobiagannya. Ta'e intau inta moposarahkan kobiagannya sing kopontingan–Ku bo kopontingan in Habar Mopia inta nongkon i Allah, yo tuabí in mokosalamat ko'inia.

³⁶ Onubí im baragunanya kon intau, aka dunia na'a nobalidon kapunya'annya, ta'e sia kobulian ing kobiagannya?

³⁷ Mota'au degá ing kobiagan na'a toliuan in onukadon?

³⁸ Sing ki inekabí im mo'oyak lantaran Aku'oi bo lantaran singog–Ku kon yuá–yuák in intau mita inta diá mosatia bo binaradosa na'a, yo ki Adí intau mo'oyak doman lantaran intau tatua aka Sia mamangoidon bui kom bonu ing kamulia'an i Amá–Nya takin malaekat mita mokudus."

9¹ Guman i Yesus ko'i monia,
 "Pokota'audon! Kon sigad monimu inta kon na'aia, oyúon in diápabí matoi aka diápa moko'ontong ko'i Allah momarentah takin kawasa–Nya!"

² Onom noisinggai no'idudui kon tua, ki Yesus nodia ko'i Petrus, ko'i Yakobus bo ko'i Yohanes. Mosia minayak im bułud inta molantud bo sinumontaní. Kon tayowon monia tua nobalıui im pogot i Yesus.

³ Pakeang–Nya nobalıdon nobudó mopo'uli–ulinag. Diábı in tobatúmai intau mokomampu momatá kobudóon námai tua.

⁴ Onda intua inontong im muńı–Nya tolu tua, ki Yesus nongonguman takin i Elia bo i Musa.

⁵ Dá ki Petrus noguman ko'i Yesus, "Pak Guru, mopiabı totok kita ing kon na'a. Mopirabı aka mogaid ing kami kon kemah tolu, tobatú ing ko'i Pak Guru, tobatú ing ko'i Musa bo tobatú doman ing ko'i Elia."

⁶ Sabananya diádon kinota'auan i Petrus mongo onu im musti singogonnya, sin sia takin yobayatnya taya dua totokpa inangoian ondok.

⁷ No'iduduimai kon tua, mosia kino'kolubungandon ing gołom bo kino'dongogan in singog nongkon gołom tatua noguman, "Na'abı ing ki Adı–Ku inta kinotabi–Ku. Indongogai in Sia!"

⁸ Balú nobobui magı–makow in taya tolu bo diádon in ibanea makow inontong

monia kolikud ing ki Yesus tontaní ing kon tua.

⁹Wakutu in nosiligdon nongkon bulud tatua i mosia, ki Yesus nongoyow ko'imonía, kai-Nia, "Dona'ai pota'au monimu ko'i ineka onu inta inontong monimu ko'ina aka ki Adí Intau diápa biagon nongkon kinopatoian."

¹⁰Dinuduián monia ing koyow tatua, ta'e mosia tontaní mulaidon mongonguman mongo onu im makusud in singog i Yesus, "Mobiag bui nongkon kinopatoian".

¹¹Tuamai mosia nolibó ko'i-Nia, "Nongonu sim mototundú mita kon agama Yahudi noguman kong ki Elia mustibí mamangoi muna?"

¹²Tubag i Yesus, "Ki Elia in totu'ubí kom mamangoi muna sim monolisí kom bayongan yagi-yagi. Ta'e náonda degá in soál Adí Intau inta pinais kom Buk Mosuci, kon Sia koántugan in roriga mobarong bo polat singkuleon in intau?"

¹³Tongá poguman-Kudon ko'i monimu: Ki Elia namangoidon, ta'e pinomia in intau ibo-ibog in sia. Tua noyococok in onu inta aim pinais kom bonu im Buk Mosuci soál Sia."

¹⁴ Naonda ing ki Yesus, ki Petrus, ki Yakobus, bo ki Yohanes minayak noyodondon bui takin murí–Nya mita ibanea, inontong monia nobarongdon totok intau kon tua. Bo tongonumai doman im mototundú kon agama yogot mobobayowan takin murí mita i Yesus kon tua.

¹⁵ Naonda intau mita tatua noko'ontong ko'i Yesus, mosia nongo'itongaw bodongka noribatuk nonontomu ko'i–Nia.

¹⁶ Sia no₂libó kom murí–Nya mita, "Onu im pinobobayowan monimu takin mototundú mita kon agama tatua?"

¹⁷ Dodai intua oyúon tobatú intau kon sigad intau moántó tatua noguman, "Pak Guru, aku'oi nodia ko'i adíku poángoi ko'i Pak Guru. Sia nobobó sin lantaran kinoto₂langan dimukud mora'at.

¹⁸ Aka koto₂langan dimukud mora'at, yo umanti–anting sia kom butá, bibignya bobura'an, ingipon morokokot bo awaknya motorondó. Pino'igumkudon ko murí–Mu mita moguntun kon dimukud mora'at tatua, ta'e diá moko'untun i mosia."

¹⁹ Dá ki Yesus noguman ko murí–Nya mita, "Mo'i₂liu–liu bidon im mo'ikow nion! Totu–totu'ubí kom mo'ikow nion intau

inta diá mopirisaya. Modapotpa in onda Aku'oi musti mogutun moyotakin monimu bo mokoposabar? Dia mangoi kon na'a adí tanion!"

²⁰ Dá dinia monia ko'i Yesus in adí tatua. Wakutu in dimukud mora'at tatua noko'ontong ko'i Yesus, pinotorondónya awak in adí tatua sahingga in nolabú no'itangkulitod bo iluaian burá im bibignya.

²¹ Ki Yesus nolibó ko'i amá in adí tatua, "Dodaipa onda sia nana'a?" "Nongkon mo'intokanpamai!" Tubag i amánya tua.

²² "Mokakitdon dimukud mora'at tatua moramiji molimod ko'inia takin cara pogonangnya kon tulú ande kom bonu in tubig. Aka ki Pak Guru mokotulungbî dá kotabipa ing kami bo tulungaipa!"

²³ Ki Yesus notubag, "Onu ing kainimu? Aka mokotulungbî in Aku'oi? Komintanbî mota'au-Ku aidan asal bo mopirisaya intau!"

²⁴ Balú nomalú ki amá i adí tatua, kainia, "Tuhan, mopirisaya in aku'oi, ta'e noyakagpa im pirisayaku. Tulungaidon simbá modugangdon im pirisayaku!"

²⁵ Naonda inontong i Yesus kon intau mobayong mulaidon moyolipung,

pinarenta'an-Nya in dimukud mora'at tatua takin singog, "Hei dimukud mora'at inta bongol bo bobó, Aku'oi moguman ko'inimu, luaidon nongkon adí tana'a bo dikadon bui tumolang ko'inia!"

²⁶ Dimukud mora'at tatua nomalú bodongka sinorondónya awak in adí tatua, bo ilumuai nongkon adí tatua. Ontongon nádón onda bo mayat in adí tatua, sahingga ing komintandon intau nosingog, "Minatoidon sia!"

²⁷ Ta'e kinadaian i Yesus in limanya bo sinulungan binangon. Dá nobangondon adí tatua.

²⁸ Naonda ing kom baloidon ki Yesus, murí-Nya mita namangoi sinumontaní bo nolibó ko'i-Nia, "Nongonu sin diábí ing kami moko'untun kon dimukud mora'at tatua?"

²⁹ Tubag i Yesus, "Dimukud mora'at na' tatua diábí mota'au untunon in cara náondakah, kolikudbí in sambayanan."

³⁰ Ki Yesus bo murí-Nya mita nonalámaidon kon tempat tatua bo nongingguput kom bobaya'an monia nongin Galilea. Doíbí ing ki Yesus kota'auan intau im baya'an-Nya,

³¹ sin koyogot in Sia motundú kom murí-Nya mita. Sia noguman, "Adí Intau posarahkan kom bonu ing kawasa intau, bo limodon in Sia, ta'e kon singgai intolunya Sia bui mobiag!"

³² Diá kinomangalean i murí-Nya mita makusud in singog i Yesus tatua, ta'e mo'ondok i mosia molibó ko'i-Nia.

³³ No'idudui kon tua no'iyaputdon Kapernaum im mosia. Naonda ing kom baloi ki Yesus nolibó kom murí-Nya mita, "Onu im pinobobayowan monimu ko'ina kon dalan?"

³⁴ Ta'e mosia tongá kibio-biómai, sim pinobobayowan monia ko'ina kon dalan in soálbí ki ine mlobe-loben.

³⁵ Dá ki Yesus ilimitú bo nogoiní kom murí-Nya mopuluh bodoyowá tatua bo noguman ko'i monia, "Intau inta mo'ibog kom muna totok, yo musti in sia mo'ibog kon tumi totok bo mo'ibog mobaí bobantung im bayongan intau."

³⁶ Onda intua ki Yesus nogamá kon tobatú mongoádí bo pinosindog-Nya kon tayowon monia komintan. Kinoyotan i Yesus in adí tatua bo noguman kom murí-Nya mita,

³⁷ "Intau inta motarima kon tobatú adí ná tana'a lantaran nopirisaya ko'i–Nakó, yo tua im mangalunya sia notarima ko'i–Nakó. Bo intau inta notarima ko'i–Nakó, sia tua in de'emanbí tongá notarima ko'i–Nakó, ta'e notarima domandon ko'i–Nia inta nopotabá ko'i–Nakó."

³⁸ Ki Yohanes noguman ko'i Yesus, "Pak Guru, kami noko'ontong kon tobatú intau noguntun kon dimukud mora'at pinodoyon kon tangoi i Pak Guru, ta'e ilarang nami sin sia de'emanbí intau naton."

³⁹ Ta'e guman i Yesus, "Dona'ai molarang ko'inia, sin diábí tobatúmai intau inta nogaid kom mokoherang inta pinodoyon kon tangoi–Ku, bo balú in sia mopora'a–ra'atmai ko'i–Nakó.

⁴⁰ Sin intau inta diá molawang ko'i naton, yo sia tua intaubí naton.

⁴¹ Pokotorop! Intau inta nopo'inum ko'i monimu sin lantaran mo'ikow murí i Raja Mopoposalamat, yo nopasti bidon kom motarima in sia kom bungainya."

⁴² Ki ine in mokopopisí modapot kon tobatú nongkon mongoádi mita tana'a diádon mopirisaya ko'i–Nakó, yo mopira–

piradon intau tatua popotogotan gantung kon sigogow bo pogonag kon dagat.

⁴³ Aka limamu mokopopisi ko'inimu mogaid ko mokobaradosa yo pongkó in limamu tua! Sim mopira–pirabí kon diá kolima tosimpal ikow bo mobiag takin i Allah, dari pada oyúonpa in lima doyowa nosimpal ta'e tumu'ot ikow kon naraka, tulú inta diá mopio–piong.

⁴⁴ [Kon tempat tatua ulodea mita diábí matoi bo tulunya in diábí kopiongan.]

⁴⁵ Bo aka siolmu mokopopisi ko'inimu mogaid kom mokobaradosa yo pongkó in siolmu tatua. Sin mopira–pirabí kon diá in siol tosimpal ta'e mobiag takin i Allah, daripada oyúonpa in siol doyowa nosimpal ta'e pogonag kom bonu in naraka.

⁴⁶ [Kon tempat tatua ulodea mita diábí matoi, bo tulunya diábí doman kopiongan.]

⁴⁷ Aka matamu mokopopisi ko'inimu mogaid kon inta mokobaradosa, yo kuildon im matamu tatua! Sim mopira–pirabí kon diá komata tosimpal in tumu'ot kon dunia mobagu i Allah, daripada oyúonpa im mata doyowa nosimpal ta'e pogonag kom bonu in naraka.

⁴⁸ Kon tampat tatua ulodea mita diábî matoi, bo tulunya diábî doman kopiongan.

⁴⁹ Pomuloi intau ujion in tulu ná doman kurban daritan in simuton.

⁵⁰ Simuton tua i mopiabî, ta'e aka moliaudon yo onu i mota'au pogibung monimu bui kon tua? Dá tuamai kobaííbî im mo'ikow ná simuton bo kobiagbî moyotakin, takin popia'an bo totabian.

10 ¹ Nongkon tua, ki Yesus nobuat minayak im butá Yudea bo kon daerah inta kon lolan Ongkag in Yordan. Intau nobayong doman namangoi noyosipun kon diugmai Yesus. Bo ná biasamai ki Yesus mobogoi in totundú ko'i monia.

² Kon tua, oyúon doman in tongonumai intau im Parisi. Mosia namangoi doman sim motayak kon talá i Yesus. Dá mosia noílibó, "Podudui in agama naton, mota'au degá intau mongga'at ko'i bułoinya?"

³ Ta'e bui ílibó i Yesus ko'i monia, "Onu im parentah i Musa ko'i monimu?"

⁴ Dá kai monia doman, "Ki Musa nobogoi ing kasampatan kon intau mongga'at ko'i bułoinya, ta'e musti oyúon in surat talak."

⁵ Ta'e ki Yesus noguman ko'i monia, "Ki Musa nomais kom parentah tatua lantaranbí togat ing gina monimu.

⁶ Padahal nongkon pinomangkoianmai, waktu ing ki Allah nomia kon intau, noguman Sia nana'a, 'Ki Allah nomia ko'i monia lolaki bo bobay.

⁷ Manangka intua lolaki monalámai ko'i iná bo ko'i amánya bo motobatúdon i bułoinya,

⁸ dá taya dua in nobalı bidon tobatú.' Taya dua in de'eman bidon doyowa ta'e tobatú bidon.

⁹ Tuamai onu inta sinobatú i Allah diá mota'au poyoga'aton in intau!"

¹⁰ Naonda i mosia sinumu'otdon kom baloi, ilibó bui im murí mita i Yesus ko'i–Nia in soál tatua.

¹¹ Dá ki Yesus noguman nana'a ko'i monia, "Ki ine im mongga'at ko'i bułoinya bo mobułoi bui takin bobay ibanea, yo nonualing in sia ko'i bułoinya inta muna.

¹² Ná doman tua, aka bobay mongga'at ko'i bułoinya lolaki bo motonibułoi bui takin lolaki ibanea, yo nonualing doman in sia."

¹³ No'idudui kon tua, intau mita nodia ko mongoádi mita ko'i Yesus simbá

barakatan-Nya i mosia. Ta'e sinorúan im murí-Nya mita intau mita tatua.

¹⁴ Noko'ontongmai kon aid i murí-Nya mita natua, sinumorú ing ki Yesus bo noguman ko'i monia, "Pomayakdon makow mongoáđi mita tanion mamangoi ko'i-Nakó! Dika lamboian im mosia, sin intaubi mita ná mosia na'a im mobaľi anggota umat i Allah.

¹⁵ Torop in na'a! Ki ine im mayak tumayow ko'i Allah bo diá ná mongoáđi mita tana'a, yo sia in diábí mobaľi umat i Allah."

¹⁶ Nosingog makow kon tua, ki Yesus nokoyot kom mongoáđi mita tatua, onda intua pino'ukat-Nya in limanya ko'i monia bo nomarakat.

¹⁷ Wakutu ing ki Yesus nongingguput kom bobaya'an bui, oyúon tobatú intau noribatuk nopoángo i ko'i-Nia. Intau tatua sinumungkud kon tayowon i Yesus bo nolibó, "Guru inta mopia, onu im musti aidanku simbá aku'oi motarima kong kobiagan inta mopia bo mononoi?"

¹⁸ Dá ki Yesus nolibó ko'inia, "Nongonu sin ikow im mogumanbí kon Aku'oi im mopia? Diábí im mopia, kolikudbí ing ki Allah tontaní.

¹⁹Tantú kinota'auanmu bidon im parentah i Allah tana'a, 'Dika molimod, dika monualing ande mokitualing, dika monakow, dika mosingog kon inta ubol bo dika mongubol, hormatbî ing ki amá bo ki inámu."

²⁰"Pak Guru," kain intau tatua, "Bayongan parentah tatua aindon dinuduianku nongkon nogu'odpamai aku'oi."

²¹Dá ki Yesus inimindoi kon intau tatua takin tabi bo noguman nana'a, "Dongkadon tobatú im parałumu aidan. Bayakdon potalui im bayongan kapunya'anmu; bo ogoi kon intau nobogá im bolinya tatua, dá moko'uľídon ikow kong kapunya'an kon soroga. Onda intua angoidon dudui ko'i-Nakó."

²²Nokodongogmai kon singog i Yesus natua, nokecewa totok intau tatua, bo nonałamai kon tampat tatua takin ajar ing gina sin nobiag no'oyúon totok in sia.

²³Dá nobobui ing ki Yesus ko murí-Nya mita bo noguman ko'i monia, "Moyoyiga totok intau no'oyúon tumu'ot mobaľi umat i Allah!"

²⁴Noherang totok i murí-Nya mita nokodongog kon singog i Yesus tatua. Ta'e ki Yesus noguman doman ko'i monia,

"Adĩ–Ku mita, totu'ubĩ kon moyoyigabĩ im mobaľi anggota umat i Allah!

²⁵ Mogampa–gampangbĩ kon tobatú unta tumu'ot kom bubú in dodagum daripada tobatú intau no'oyúon tumu'ot kon dunia nobagu i Allah."

²⁶ Tosingogon i Yesus tatua nokobingo ko muřĩ–Nya mita, sahingga mosia nosilibóan tobatú bo tobatú, kai monia, "Aka natua yo ki ine im mota'au posalamaton?"

²⁷ Ki Yesus inimindoi ko'i monia bo noguman, "Aka kon intau, tua in diábĩ kuma'an kon akaľ, ta'e aka ko'i Allah, komintanbĩ kumaan kon akaľ; diábĩ in diá mota'au–Nya aidan."

²⁸ Bo ki Petrus noguman, "Pak Guru, indoiakah kami aindon nonaľámai kom bayongan yagi–yagi sin dinumudui ko'i Pak Guru."

²⁹ Dá kai Yesus doman, "Popirisayabĩ: intau inta ain nonaľámai kon tombonu im baľainya, ande ko'i utatnya ľolaki, ande ko'i utatnya bobay, ande ko'i inánya, ande ko'i amánya, ande ko'i adínyanya mita, ande kong gobánya lantaran Aku'oi bo lantaran Habar Mopia nongkon i Allah.

³⁰ Yo intau tatua i motarimabĩ kon lebe moántó nongkon inta oyúon masa

inta na'a. Sia bui moko'uḷi kon kogatut noguntul ing kobayong baḷoi, utat ḷolaki, utat bobay, iná, adí mita, gobá, bo umpakahbí koántugan doman in roriga pomogutúan. Ta'e kon singgai mo'iduduimai intau tatua motarima kong kobiagan mopia bo mononoi.

³¹ Ta'e mobayong intau inta tana'a makow no'i'una, mobaḷi mo'itontumi, bo mobayong intau inta masa in na'a no'i tontumi mobaḷibí mo'iuna."

³² Ki Yesus takin murí-Nya mita nopobayak in Yerusalem. Ki Yesus ing kom muna bo murí-Nya mita dumuduiamai ko'i-Nia takin gina mohawatir. Ná doman tua intau mita inta dumuduiamai ko'i monia mongo'ondok doman. No'iduduimai kon tua inoiní i Yesus im murí-Nya mita bo pinopota'auan in soál inta mo'iántug ko'i-Nia.

³³ Ki Yesus noguman, "Indongogai in na'aia, tana'a kita mopobayakdon in Yerusalem. Kon tua Adí Intau posarahkandon kon imang mita itoi bo kom mototundú mita kon agama. Sia hukumon matoi, onda intua posarahkan kon intau mita de'eman Yahudi.

³⁴ Poyambáan monia in Sia, duyáan, yoyiga'an bo popopakú monia kong kayu pinoyotalempang. Ta'e kon singgai intolunya bui mobia in Sia."

³⁵ Ki Yakobus bo ki Yohanes inta ki adí mita i Zebedeus namangoi dinimiug ko'i Yesus bo noguman, "Pak Guru, oyúon im po'igumon nami aidan i Amá ko'inami."

³⁶ Ilibó i Yesus, "Onu ing ko'ibog monimu aidan–Ku?"

³⁷ Tubag monia, "Kami mo'ibog limitú kon dotá ing kolanan bo koloigi i Amá, aka ki Amá mamangoidon momarentah takin kamulia'an."

³⁸ Ta'e guman i Yesus ko'i monia, "Ule diábí kinota'auan monimu onu im pino'igum monimu nion. Degá mokosanggup im mo'ikow monginum nongkon palo in roriga inta bain inumon–Ku bo roriga inta bain mo'iantug ko'i–Nakó?"

³⁹ Dá kai nayadua doman, "Mokosanggup". Dá ki Yesus noguman bui ko'i monia, "Memang mo'ikow i monginumbí nongkon palo in roriga inta inumon–Ku, bo tumu'otbí doman kon roriga inta mo'iantug ko'i–Nakó.

⁴⁰ Ta'e aka soál ki ine in limitú kon dota ing kolanan ande kon dotá ing koloigi-Ku, tua diábí in hak-Ku monantú. Ki Allahbí i monantú mongo ki ine in limitú kon tempat mita tatua."

⁴¹ Naonda in dinongog im murí mita i Yesus taya mopoluh ibanea in soál tatua, mosia sinumorú ko'i Yakobus bo ko'i Yohanes.

⁴² Dá inoiní i Yesus im mosia komintan bo sinonggina'an, "Ule kinota'auanbí monimu kon itoi mita im bangusa mita inta diá monota'au ko'i Allah mondorot kon rayatnya. Bo intau mita moloben moritak ko'i monia.

⁴³ Ta'e mo'ikow in diábí mota'au momia natua! Ta'e aidai in na'a, intau inta mo'ibog mobaíli moloben kon sigad monimu, sia musti mobaíli bobantungmu.

⁴⁴ Bo intau inta mo'ibog mobaíli mo'iuna totok kon sigad monimu, musti in sia mobaíli ata ko'i monimu komintan.

⁴⁵ Sing ki Adí Intau de'emanbí namangoi simbá bantungan, ta'e mamangoibí sim mobantung bo moposarahkan ing kobiagan-Nya sim mopobebas kon intau mobayong."

⁴⁶ Bo no'idapotdon mosia in Yerikho. Wakutu ing ki Yesus bo murí–Nya mita takin intau moántó inta dinumudui ko'i–Nia, nonalámaidon kong kotá tatua oyúon tobatú intau bilog inta limitú makow kon dalan sim mo'igum kon totabi in intau inta mo'o–italibmai. Ki Bartimeus tangoi intau bilog tatua, sia ki adí i Timeus.

⁴⁷ Naonda ing kinodongogannya kon inta mo'italib tua ing ki Yesus intau Nazaret dá nomalú in sia, "Yesus, Adí i Daud! Kotabipa in aku'oi na'a!"

⁴⁸ Ta'e sinorúan i intau moántó in sia bo ilarang im momalú. Ta'e diábí ihiraunyamai, tangábí nokodugang kon ropotnya nomalú, "Adí i Daud, kotabipa in aku'oi!"

⁴⁹ Dá sinumogon ki Yesus bo noguman, "Oiní mangoi in sia." Dá inoiní doman monia intau bilog tatua. Bo mosia noguman kon intau bilog tatua, "Koroton ing ginamu! Sim pinoki'oiní i Yesus ikow, pobuatdon!"

⁵⁰ Pinogarab i intau bilog tatua in jubahnya bo ilimikat sinimindog minayak ko'i Yesus.

⁵¹ Ilibó i Yesus ko'inia, "Onu ing ko'ibogmu aidan–Ku ko'inimu?" Intau

bilog tatua noguman, "Pak Guru, aku'oi mo'ibog moko'ontong."

⁵² Guman i Yesus ko'inia, "Bayakdon, sin ikow mopirisaya ko'i-Nakó dá nopiadon in ikow." Bo kon dodaipa doman tatua, noko'ontongdon intau bilog tatua. Bo dinumudui in sia ko'i Yesus kom binaya'an.

11 ¹ Waktu im mosia nodiugdon kon Yerusalem, mosia no'iyaputdon ing kotá Betpage bo Betania, kon oyuk im bułud Zaitun. Kon tua ki Yesus nopotabá im muří-Nya doyowa,

² takin koyow, "Bayakdon kon lipú inta kon tayowonmai tatua. Naonda im mo'ikow tumu'ot kon lipú tatua, mo'ikow moko'ontong kon tobatú ki adí ing keledai inta kotogo-togot. Keledai tatua diápa dodai onda sinakoian intau. Bukádon tali ing keledai tatua bo dia mangoi.

³ Bo aka oyúon intau moľibó mongo nongonu sim bukaanbî monimu ing keledai tatua? da' poguman, 'Ki Tuhan moparaľu, bo ľagion-Nyabí pobuion.'"

⁴ Dá minayak im muří-Nya taya dua tua bo nokodungkuľ kon ki adí ing keledai inta sinogot kon tayowon baľoi kom bingki in daľan. Dá binukádon monia ing keledai tatua.

⁵ Bo intau inta sinimindog makow kon tua no_libó ko'i monia, "Hei! Mongonu i mo'ikow? Nongonu sim bukaanbí monimu ing keledai tanion?"

⁶ Bo sinubagan monia ná singog inta pinoguman i Yesus ko'i monia. Dá pinomayakdon makow in intau mita tatua im pinodiaan monia kong keledai tatua.

⁷ Wakutu in no'iyaputdon ko'i Yesus ing keledai tatua, inaipandon monia in jubah in _likudea bo sinumakoidon ki Yesus kon keledai tatua.

⁸ Mobayong intau mopo'ompat in jubah monia kon dala_n, oyúon doman moporarit in tanga mita mongointok kon dala_n, tanga inta ginamá monia nongkon gobá.

⁹ Mosia inta kom muna bo inta dumudui_nmai nongkon tumi Yesus komintan mopoba_lú, "Dinayo-dayowdon ki Allah! Binarakatandon Sia inta namangoi kom bonu in tangoi Tuhan!

¹⁰ Mobiagdon im pomarenta'an-Nya kon singgai mo'iduduimai -- pinomarentaan i Daud mogoguyang naton! Dinayo-dayowdon ki Allah Inta Totok Mo_lantud!"

¹¹ No'iyaputmai kon Yerusalem sinumu'ot ing ki Yesus kom Ba_loi i Allah. Kon tua Sia nonarukira kom bayongan yagi-yagi.

Ta'e lantaran no'ungkolomdon dá sia takin murí-Nya mopuluh bodoyowá minayakdon im Betania.

¹² Nopo'ikolomai kon singgai, naonda in lumuaidon mosia kom Betania inangoian gogoy ing ki Yesus.

¹³ Nongkon moyayukpa inontong-Nyadon pangkoi in ara inta nobambar. Dá nongandupa in Sia notayak kon labú im bungainya. Ta'e diábí tobatúmai no'ulí-Nya, kolikud in da'unnya mita, sin waktu intua de'emanpabí doman pomomungai in ara.

¹⁴ Bo ki Yesus noguman kom pangkoi in ara tatua, "Mulai tana'a makow diá bidon tobatúmai intau im moka'anpa bui kom bungaimu!" Dinongog im murí-Nya mita in singog-Nya tatua.

¹⁵ Onda intua mosia no'iyaputdon kon Yerusalem, bo ki Yesus minayak bui im Bałoi Tuhan. Kon tua Sia noguntun kon intau mita inta morodagang kom palas im Bałoi Tuhan tatua. Binalintuang-Nya im meja mita monia inta pononoliuan doit, bo bangko mita i intau mopopotalui im paloma.

¹⁶ Bo diá tobatúmai intau ogoi-Nya modia kon onukadon in tumalib mongim palas im Bałoi Tuhan tatua.

¹⁷ No'iduduimai kon tua ki Yesus notundú kon intau mita kon tua. Sia noguman, "Kom bonu im Buk Mosuci aim pinais: Ki Allah noguman, 'Bałoi-Ku in tangoionbí Bałoi Pososambayangan im bayongan bangusa.' Ta'e tana'a im binałi bidon monimu pugad im mogogagow!"

¹⁸ Singog-Nya tatua dinongog in imang mita itoi bo mototundú mita kon agama Yahudi. Dá nomangkoidon mosia motayak kon daya molimod ko'i Yesus. Mosia mo'ondok ko'i-Nia sim bayongan intau mopia ing gina mokodongog kon totundú-Nya.

¹⁹ Naonda in no'ungkołomdon, ki Yesus bo muńi-Nya mita ilumuaidon kong kotá tatua.

²⁰ Doło-dołom nobangon monik, wakutu i mosia no'italib kom pangkoi in ara tatua, inontong monia minatoidon pangkoi in ara tatua nodapot in uakatnya mita.

²¹ Bo kinotoropan bui i Petrus onu inta nobałi kołabung. Dá ki Petrus noguman ko'i Yesus, "Pak Guru, indoyaikah! Pangkoi

in ara inta inodi-odan i Pak Guru tua aindon minatoi!"

²² Kai Yesus, "Popirisayadon ko'i Allah.

²³ Dá totu'u kom mo'ikow i mota'aubí moguman kom bulud tana'a, 'Pobuatdon bo labúdon kom bonu in dagat!' bo mobalíbí doman intua ko'i monimu; asal bo diá molia-liau ing gina monimu, bo mopirisaya i mo'ikow kon onu inta siningog monimu tua in totu-totu'ubí mobalí.

²⁴ Manangka intua yo torop in na'a: Aka mo'ikow mosambayang bo oyúon in igumon, yo popirisayabí kon inogoibí i Allah ko'inimu onu inigum monimu tua, dá tarimaanbí monimu intua.

²⁵ Bo aka mo'ikow mosambayang, ta'e oyúonpa intau diá kinosanang ing ginamu, yo ampungaipa muna in intau tatua, simbá ampungan doman i Amámu inta kon soroga im bayongan dosamu.

²⁶ [Aka diá ampunganmu intau ibanea, yo diá doman ampungan i Amámu kon soroga im bayongan dosamu.]"

²⁷ Mosia namangoi bui kon Yerusalem. Bo wakutu ing ki Yesus minayak nolibu kom bonu im Baloi Tuhan, imang mita itoi,

mototundú mita kon agama bo itoi mita intau in Yahudi namangoi ko'i-Nia.

²⁸ Mosia nolibó, "Onu in dodoyonanmu mogaid kon na'a komintan? Ki ine nobogoi in hak tatua ko'ini-Mu?"

²⁹ Ki Yesus noguman, "Aku'oi molibó doman ko'i monimu. Bo musti tubagan monimu simbá poguman-Ku doman ko'i monimu mongo hak i ine im pinaké-Ku nogaid kon soál mita tana'a.

³⁰ Ki ine in nobogoi in hak ko'i Yohanes Mobobaptis, ki Allah andeka intau?"

³¹ Dá mulaidon noyosingog in imang mita itoi bo itoi mita intau Yahudi. Mosia noguman, "Aka kai naton, 'Nongkon i Allah,' Yo libóon-Nya bui, 'Aka natua yo nongonu sim mo'ikow in diábî mopirisaya ko'i Yohanes?"

³² Ta'e moyoyigabî doman aka poguman naton, 'Hak nongkon intau.'" Sim mosia mo'ondok kon intau mobarong, sin intau mobarong tatua nonganggapdon kong ki Yohanes tua in nabibî.

³³ Dá tuamai mosia notubag, "Diá kota'auan nami." Ki Yesus noguman ko'i monia, "Aka natua, diábî doman poguman-Ku ko'i monimu, mongo

hak i ine im pinaké–Ku nomia kon tua komintan."

12¹ No'iduduimai kon tua ki Yesus mulaidon bui nosingog takin nomaké im porumpama'an kon imang mita itoi, guru mita in agama bo itoi mita intau Yahudi. Kai–Nia, "Oyúon tobatú intau nomula kon anggur kong gobánya. Gobá tatua ilibunya sinondok. Bo pinogaidannya doman kon tempat pomomugutan kon bungai in anggur. Sia nogaid doman kon langkeang pololukadan. Onda intua pinotomoyoknya ing gobá anggurnya tatua kon tongonumai intau mototomoyok bodongka minyak in sia kon lipú inta moyayuk.

² Naonda iwakutunyadon posipúan kom bungainya, ki togi gobá tatua nopotabá im bobantungnya minyak kom mototomoyok mita tatua sim mogamá kon silainya.

³ Ta'e dinomok im mototomoyok mita tatua im bobantung tatua. Binongkung monia bodongka pinokipobuian takin diá doman inogoian in onu bo onu.

⁴ Ki togi gobá tatua nopotabá bui im bobantungnya ibanea. Ta'e binontung doman i mototomoyok mita tatua kon

ulu im bobantung tatua polat inuntun bo siniba-sibáanmai.

⁵ Ki togi gobá tatua nopotabá bui im bobantungnya ibanea. Ta'e ilimod monia im bobantungnya tatua. Bo ná doman tua im pinogogogaid monia kom bobantung mita inta no'iduduimai: oyúon binongkug, oyúon doman ilimod.

⁶ Dá ki inepa im mota'au potabá i togi gobá in tana'a makow? Dongkadon tobatú intau, tuata ing ki adínya tontaní inta totok ing kotabi-tabinya. Pangabisannya pinotabányadon ing ki adínya tatua minayak kom mototomoyok tatua. Pinikirnya, 'Pasti hormatonbí monia ing ki adíku tana'a.'

⁷ Ta'e noko'ontongmai im mototomoyok mita tatua kon adí tatua, nosigumanan mosia, 'Sia tana'a inta mowaris kong kapunya'an tana'a. Koligai bá limodon naton in sia, bá mo'ilabúdon ko'i naton ing gobá tana'a!'

⁸ Dá dinomokdon monia in adí tatua bo ilimod. Mayatnya ilumbú monia kon luai ing gobá tatua."

⁹ Ki Yesus nolibó, "Yo onu in aidan i togi gobá tatua in tana'a? Pasti angoionnyabí putúan im mototomoyok mita tatua, bo

potomoyoknyadon kon intau ibanea ing gobá anggur tatua.

¹⁰ Bo tantú kinobaca'an bidon monimu in ayat tana'a kom bonu im Buk Mosuci, 'Batu inta diá pinaké im mogogaid kom bangunan nobalídon batu inta totok im moponting.

¹¹ Tuata in inaidan i Tuhan; totu'u mopia!"

¹² Dá itoi mita Yahudi inta nokodongog kom porumpama'an tatua, moramijidon totok modomok ko'i Yesus, sing kinota'auan monia kom porumpama'an tatua pinopomakusudbí i Yesus ko'i monia. Ta'e mo'ondok mosia kon intau moántó. Dá sinaláanmai monia ing ki Yesus.

¹³ Onda intua tongonumai intau im Parisi bo intau i Herodes pinotabá minayak ko'i Yesus bo moľibó sim potayakan monia kon talá-Nya.

¹⁴ Mosia namangoi bo noľibó ko'i-Nia, "Pak Guru, kinota'auan nami ki Pak Guru mojujur bo diá mo'ondok kon singog i inekabí. Taran-tarangan ki Pak Guru i motundú kon soal inta kino'ibog i Allah aidan in intau, sing ki Pak Guru in diábí mopoyoposi intau. Dá tuamai

pogumankah ko'inami, 'Aka podudui atorang agama naton, mota'au degá moguboli kom pajak ko'i Kaisar andeka diá? Musti moguboli kom pajak ing kita mongo diá?"

¹⁵ Ta'e kinota'auanbí i Yesus ing kino'momunapik monia tua. Dá ilibó-Nya, "Nongonu sim mo'ikow mo'ibogbí motayak kon talá-Ku? Po'ontongka ko'i-Nakó in tobatú doit perak."

¹⁶ Dá inogoi monia ko'i Yesus in tobatú doit perak. Ki Yesus nolibó ko'i monia, "Gambar bo tangoi ine in na'a?" "I Kaisar," tubag monia.

¹⁷ "Dá aka natua," kai Yesus, "Ogoi ko'i Kaisar onu in nobalı kapunya'an i Kaisar, bo ogoi ko'i Allah onu ing kapunya'an i Allah." Mosia nongoherang nokodongog kon singog-Nya tatua.

¹⁸ Tongonumai intau nongkon golongan Saduki namangoi ko'i Yesus. (Golongan Saduki na'a inta noguman kon intau minatoi in diábí biagon bui.)

¹⁹ Mosia nolibó ko'i Yesus, "Pak Guru, ki Musa nomais kon hukum tana'a ko'inton: 'Aka tobatú lolaki matoi bo diápa kogadí, dá ki utatnya mustibí mobuloi ko'i

balunya, simbá mobogoi ing katurunan ko'inia inta ai minatoi tua.'

²⁰ Noko'imontandon noba_{li} ko'i monia pitu mogutat. Inta guya-guyang nobu_{loi}, bo minatoi ta'e diápa kogad_i.

²¹ Onda intua ki ai-ainya induanya nobu_{loi} ko'i balunya tua, ta'e minatoi domandon in sia bo diápa doman kogad_i. Soál tatua noba_{li} doman ko'i utatnya inta into_{lunya},

²² no'idapot ko'i utatnya impitunya. Pangabisan bobay tatua minatoi doman.

²³ Aka kon singgaidon inta kobiagan bui intau minatoi, yo ki bu_{loi} ine im bobay tatua? Sin taya pitu mogutat tua komintandon nononibu_{loi} ko'inia!"

²⁴ Ki Yesus noguman, "No'italádon totok in raian monimu. Diá komangalean monimu im Buk Mosuci andeka kawasa i Allah.

²⁵ Sin aka intau mita minatoi mobiagdon bui, yo mosia in diá bidon motonibu_{loi} bui, ta'e mosia im mobiag bidon náonda bo malaekat kon soroga.

²⁶ Bo soál intau minatoi mobiag bui, degá diápa kinobaca'an monimu kom bonu im buk i Musa soál diát inta nodokot tua? Kom bonu in ayat mita tatua pinais kon ki

Allah noguman ko'i Musa, 'Aku'oibí na'a ki Allah i Abraham, i Ishak bo i Yakub.'

²⁷ Ki Allah tua in de'emanbí Allah intau minatoi. Sia ki Allahbí intau nobiag. No'italádon totok im pororai monimu!"

²⁸ Bo namangoidon tobatú mototundú kon agama nokidongog kom pinongonguman i Yesus bo in intau mita inta nongkon golongan Saduki tatua. Mototundú kon agama tatua noko'ontong kom mopiabí totok im pinotubag i Yesus kon intau mita tatua. Dá sia nolibó ko'i Yesus, "Degá parentah ta'onda im paling moponting nongkon bayongan parentah?"

²⁹ Tubag i Yesus, "Na'a im parentah inta paling moponting: 'Indongogaidon, hei intau Israel! Ki Tuhan tua ki Allah naton, ki Tuhan tua tongábí tobatú.

³⁰ Totu–totu'udon kotabi ing ki Tuhan Allahmu, takin bayongan ginamu, jiwamu, raianmu bo bayongan ropotmu.

³¹ Bo na'a im parentah induanya: 'Kotabibí in tumpała intau ná kototabimu kon awakmu tontaní.' Diá bidon parentah ibanea makow im moponti–ponting nongkon parentah doyowa tana'a."

³² Dá kai mototundú kon agama tatua, "No'itutui totok intua Pak Guru! Totu'ubí

ing guman–Mu: Tongábî tobatú in Tuhan, Sia tuata ing ki Allah, bo diábî ibanea makow.

³³ Bo intau im mustibî totu–totu'u motabi ko'i Allah kom bonu ing ginanya, bo kom bonu in raiannya bo ropotnya. Bo mustibî doman in sia motabi kon tumpala intau ná kototabinya kon awaknya tontanî. Tuabî im mopia–pia nongkon mobogoi in sosumbah inta kurban tuba'an bo kurban mita ibanea ko'i Allah."

³⁴ Inontong i Yesus kom mototundú kon agama tatua mopiadon im pototubagnya. Dá ki Yesus noguman ko'inia, "Ikow motoyongdon mobaḷi anggota in umat i Allah." Nopaḷut makow kon tua diádon tobatúmai intau nokobaḷi mopolibó–libó ko'i–Nia.

³⁵ Waktu ing ki Yesus yogot mobogoi in totundú kom bonu im Baḷoi Tuhan, noḷibó in Sia nana'a, "Ná ondabî degá sim mototundú mita kon agama mota'au moguman kon ki Raja Mopoposalamat tua katurunan i Daud?

³⁶ Padahaḷ ki Daud tontanî waktu ing kinawasa'an Roho i Allah -- noguman, 'Ki Tuhan nogumandon ko'i Tuhanku: ḷitúdon

kon dotá ing kolanan-Ku modapot im potungkud-Ku im bayongan saturu-Mu.'

³⁷ Dá aka ki Daud monangoi ko'i Raja Mopoposalamat tatua 'Ki Tuhan', yo náondabí kon Sia tua in turunan i Daud?" Bayongan intau inta kom bonu im Baloí Tuhan, komintan mosanang ing gina mokodongog ko'i Yesus notundú.

³⁸ Sia noguman ko'i monia, "Mokopo'ingatdon kom mototundú mita kon agama. Mosia mo'ibog-ibog modondaloí bo mogi jubah molanggó bo mo'ibo-ibog doman hormaton kom pasar.

³⁹ Mosia mo'ibo-ibog doman limitú kon tempat inta mopia aka kom bonu im baloi pososambayanan bo kom poramean mita.

⁴⁰ Mosia mongubol kon intau mita inta dongkadon boba-bobay bo mogagow kom baloi monia. Olingoian monia in aid mita monia mora'at tatua, takin sambayang inta mobanat. Mosia tua in notantú bidon kom motarimabí kon hukuman inta lebe mobogat!"

⁴¹ Kon singgai tobatú ki Yesus ilimitú sinumayow ing kas pobobonuan kon sosumbah kom Baloí Tuhan polat nonarukira makow kon intau mita

mopobonu in doit monia kon kas tatua. Nobayong intau no'oyúon nopobonu in doit mobayong.

⁴² Kon tua namangoi domandon in tobatú intau inta dongkadon boba–bobay inta nobiag nobogá. Sia nopobonu doman in doitnya tambaga doyowa, doit logam inta paling mo'intok in nilainya.

⁴³ Dá ki Yesus nogoiní kom murí–Nya mita bo noguman ko'i monia, "Tarukira in na'a: Intau inta dongkadon boba–bobay bo inta nobiag doman nobogá tua in nobogoi im ma'anto–antó nongkon bayongan inta inogoi in intau mita ibanea.

⁴⁴ Sim mosia nobogoi nongkon kalebean monia. Ta'e intau inta dongkadon boba–bobay tatua umpakah nobiag nobogá totok in sia, ta'e sia nobogoi im bayonganonu inta oyúon ko'inia -- inta totokpabí im parałunya pakéon kong kobiagannya."

13 ¹ Naonda ing ki Yesus ilumuai nongkon Bałoi Tuhan, tobatú murí–Nya noguman ko'i Yesus, "Pak Guru, indoiakah im bangunan tana'a. Tarukira im batunya mita. Totu'u mopia!"

² Tubag i Yesus, "Inontongmu bidon im bangunan mita inta nołoben tatua toh?

Ta'e diábî tobatúmai in batu mita tatua pomayak makow mo'itudu makow kon tempatnya. Komintanbî daiton rumbunon."

³ No'iduduimai kon tua ki Yesus minayak im bulud Zaitun bo ilimitú kon tempat inta noyogintayow im Bałoi Tuhan. Ki Petrus, ki Yakobus, ki Yohanes bo ki Andreas namangoi ko'i-Nia sin nongonguman takin-Nya.

⁴ Mosia noguman ko'i Yesus nana'a, "Pak Guru, pogumanpa ko'inami mongo to'onu ing kobałian intua komintan? Bo onu im mobałi tanda aka wakutunyadon?"

⁵ "Mokopo'ingat," kai Yesus, "Dika modapot ing koákałan mo'ikow.

⁶ Mobayong intau mamangoi bo momaké in tangoi-Ku polat moguman, 'Aku'oi na'a in Sia tua!' bodongka mongubol i mosia kon intau moántó.

⁷ Aka mo'ikow mokodongog kong gołotup mita im parang bo habar mita poparangan, dikabî mo'ondok. Sin tua im mustibî mobałi muna, ta'e de'emanbî kon tuadon i wakutunya mokiamat.

⁸ Tobatú bangusa moparang im bangusa ibanea. Tobatú negara monuntun kon negara ibanea. Linug bo malarat mobałi kom bayongan tempat. Tua komintan

bagupabí pomangkoian roriga, naonda bo takit inta korasa'an im bobay inta mononggađí.

⁹ Musti mokopo'ingat i mo'ikow sin domokon bo poki'sidang kom mahkamah agama. Mo'ikow bongkugon kom bałoi mita pososambayanan. Diaan i mo'ikow potayow kom mongonguasa mita bo raja lantaran murí-Ku mita im mo'ikow. Bo tuata ing kasampatan monimu mongonguman ko'i monia soál Aku'oi.

¹⁰ Habar Mopia nongkon i Allah tua, musti muna pota'au magí-makow kom bayongan bangusa.

¹¹ Bo aka domokon bo diaan im mo'ikow kom pongadilan, yo dikabí mohawatir kon soál onu im musti singogon monimu. Aka wakutudon monimu mosingog, yo singogdon onu im poporoho ko'i monimu kowakutu intua. Sin de'emanbí mo'ikow im mosingog, ta'e Rohobi' i Allah.

¹² Kon dodai intua intau moposarahkanbí ko'i utatnya tontañi sin limodon, natua doman aidan in tobatú guyanga lolaki ko'i adínya. Adí mita molawangdon ko'i amá bo ko'i inánya, bo moposarahkan ko'i monia sim poki'limod.

¹³ Mo'ikow kodoi im bayongan intau lantaran dumodudui-Ku. Ta'e mosia inta mokotahang dapot im pangabisan posalamatonbi."

¹⁴ "Mo'ikow i moko'ontong kon 'Oaid mora'at inta mokorimumud' simindog kon tempat inta poton sindogan. (Tarukiradon onu im mangalunya!) Kowakutu intua intau inta kon Yudea, musti molagui mopobayak im bulud.

¹⁵ Intau inta kon omonikan baii dikadon moponag bo tumu'ot kom baii sim mogama kon onukadon.

¹⁶ Intau inta kong gobai dika bidon mobui sim mogamapa kon jubahnya.

¹⁷ Moko'ondok totok in singgai tatua ko'i monia inta sidia bo inta koyogotpa mopoteti in adi!

¹⁸ Posambayang simbai soal mita tatua dia mobai kon sempo in uagat.

¹⁹ Kon singgai mita inta moko'ondok tatua, mo'iantugbi in roriga inta diapa dodai onda in nobai mulaipa pinomia i Allah in dunia na'a nodapot i masa in tana'a, bo diabi domandon mobai bui.

²⁰ Aka kuma bo diadon impolokan i Allah i waktunya tatua, da diabi in tobatumi

mosalamat. Ta'e lantaranbî umat-Nya, dá impolokan i Allah in wakutu-Nya.

²¹ Ko wakutu intua aka oyúon intau moguman ko'i monimu, 'Indoiai, Ki Raja Mopoposalamat kon na'a!' ande 'Indoiai, kon tua in Sia!' -- dikabî mopirisaya kon intau tatua.

²² Sin ki inta de'eman totu-totu'u mopoposalamat bo ki inta de'eman doman totu-totu'u nabi im mamangoibî. Mosia mogaid doman kon soál mita inta diá im poliuhan, bo soál mita inta mokoherang sim pongubol, bo aka oyúon ing kasampatan yo mopoyaying doman kon umat mita i Allah.

²³ Dá, tuamai mokopo'ingatdon! Tua komintan nodait-Kudon pinoguman ko'i monimu wakutu in diápa mobaí intua."

²⁴ "Ta'e naonda ing kowakutudon in roriga tatua, mata in singgai mobaídon mosindip, bo bulan diádon monindar.

²⁵ Tundi mita molabú nongkon langit, bo bayongan mongonguasa kom balangon motomba'uk.

²⁶ Ko wakutu in tuata ko'ontongandon ki Adí Intau mamangoi kom bonu ing golom takin kawasa moloben bo kamulia'an.

²⁷ Sia nopotabábî im malaekat-Nya mita sim mosipun kon umat inta aim piniî-Nya nongkon siku mita in dunia na'a, nongkon popod mita in dunia mopobayak im popod in langit."

²⁸ "Paké im polajaran nongkon pangkoi in ara. Aka tanganya mita molunow bo molukó, bo momangkoidon momolimping, yo kota'auandon monimu kon diádon mo'onggot bo sempodon im pononinggai.

²⁹ Ná doman tua, aka mo'ikow moko'ontong kon soál mita tatua mobaî, yo kota'auandon monimu kon modiugdon totok i waktunya.

³⁰ Pokota'audon! Bayongan inta mobaî tana'a i mobaîbî kowakutu inta mita inta nobiag masa in tana'a diápa matoi modait.

³¹ Langit bo butá im moyoyangbí, ta'e singog-Ku im mononoibî."

³² "Umpakah natua, ta'e diábî in tobatúmai mokota'au kon singgai ande wakutu kobaîan tua. Malaekat mita kon soroga bo Adí diábî doman monota'au kon tua, tongábî ki Amá im monota'au.

³³ Manangka intua mo'ikow musti umuran mobasadia, sin diá kota'auan monimu i waktunya.

³⁴ Ka'ada'anea ibarat tobatú intau inta nonalámai kom baloinya bo minayak in tempat moyayuk. Sia nopotabá im bobantungnya mita nolukad kom baloinya bodongka nosilai kon oáidan ko'i monia kom batúannea. Bo sia nongoyow kon intau inta pinokilukadan ing ngara simbá umuran molukad mokopopia.

³⁵ Tuamai mo'ikow musti umuran kiluka-lukadmai, sin diábî kinota'auan monimu mongoto'onu ing ki togi baloi mobui mangoi -- mololabung, ande mo'onggot kon dolom, ande modiug mobayag, ande bagu momuká mata in singgai.

³⁶ Simbá aka sia dali-dali mamangoi, yo diá koángoianmai mo'ikow koyogot i mosiug.

³⁷ Onu im poguman-Ku ko'i monimu tana'a, poguman-Ku doman kom bayongan intau: umuran kiluka-lukadmai!"

14¹ Singgai moloben Paskah bo Poramean kon Singgai in Roti Diá Koragi dongkadon doyowa nosinggai. Imang mita itoi bo mototundú mita kon agama umurandon motayak kon daya

pododomok ko'i Yesus bo limodon, ta'e umuni-uni.

² Ta'e mosia noguman, "Dikabî in roncana naton na'a aidan pododai kon singgai poramean sim momuká in huru-hara."

³ Naonda ing ki Yesus kom Betaniadon kom baloi i Simon inta kolipod pinanyaki kusta, indoianmai namangoidon tobatú bobay kodia-dia im botoł lana narwastu inta momahł totok inta inaidan nongkon uakat mobondu. Wakutu ing ki Yesus yogot monga'an, ilosidon bobay tatua botoł in lana nobondu tatua bo pinoginggúnya kon ulu i Yesus im bonunya.

⁴ Ta'e oyúon intau tongonumai ing kon tua sinumorú polat nosingog, "Onubî im mangale pinomoguya'atannya kon lana mobondu tatua?"

⁵ Lana tatua mota'aubî potalı mo'iliu kon tołu nogatut nodinar, bo doit tatua mota'au ogoi kon intau mobogá!" Dá sinorúan monia im bobay tatua.

⁶ Ta'e ki Yesus noguman, "Pomayakdon makow pogaidannya natua! Nongonu sim moposusahbímai kong ginanya i mo'ikow? Sia nogaidon kon soál inta mopia ko'i-Nakó bo patus dayowon.

⁷ Sin aka intau mita inta nobogá umuranbí oyúon ing kon sigad monimu. Aka mo'ibog motulung i mo'ikow ko'i monia, yo pomuloi makow mota'aubí. Ta'e Aku'oi in diábí pomuloi makow moyotakin monimu.

⁸ Bobay tana'a ain nogaid kon onu in mota'aunya aidan. Lananya tatua pinosadianya kom ponguburan ko'i-Nakó kowakutu in Aku'oi diápa minatoi.

⁹ Pirisayadon singog-Ku! Kon dunia na'a, kon ondakabí im popohabaran in Habar Mopia nongkon i Allah, yo aid im bobay tana'a umuranbí domandon o'umanon sim monorop ko'inia."

¹⁰ Bo ki Yudas Iskariot, tobatú murí i Yesus nongkon sigad inaya mopuluh bodoyowá, minayak kon imang mita itoi takin moroncana moposarahkan ko'i Yesus ko'i monia.

¹¹ Nokodongogmai kon singog i Yudas natua, totok nopia ing gina monia, dá dinandi monia kon ogoian doit ing ki Yudas. Dá mulaidon notayak kong kasampatan ing ki Yudas moposarahkan ko'i Yesus.

¹² Kon singgai dungkul poraya'an Roti Diá Koragi -- waktu in intau morata'don

kon domba Paskah -- murí-Nya mita nolibó ko'i Yesus, "Kon onda ing ko'ibog i Pak Guru posadia'an nami kong ka'anon Paskah ponga'anan i Pak Guru?"

¹³ Dá ki Yesus nopotaba' i murí-Nya doyowa takin koyow, "Bayakdon ing kotá, kon tua oyúon lolaki inta kodia-dia ing kendi inta kobonu-bonu in tubig. Sia moyodungkul monimu. Duduidon ko'inia

¹⁴ tumu'ot kom baloi inta tu'otannya bo pogumandon ko'i togi baloi tatua, 'Ki Pak Guru nokilibó, mongo kon onda in tempat ponga'anan i Pak Guru takin murí-Nya mita kon ka'anon Paskah.'

¹⁵ Bo tundu'onbí i intau tatua ko'inimu in tobatú ruangan moloben inta kolimonik. Ruangan tatua ain notompia bo nolongkapdon im pakakasnya. Sadiadon kon tua in yagi-yaginya ponga'anan naton."

¹⁶ Dá minayak domandon im murí-Nya taya dua kong kotá. No'idapotmai ing kotá tatua, onu inta pinoguman i Yesus natua doman in no'ulí monia. Bo nopoulosi adon i mosia kong ka'anon Paskah.

¹⁷ Naonda in nodolomdon, namangoidon ki Yesus takin murí-Nya mopuluh bodoyowá tatua.

¹⁸ Bo wakutu i mosia ilimitúdon nonga'an, ki Yesus noguman, "Aku'oi moguman ko'i monimu, kon tobatú nongkon sigad monimu nion inta nonga'an noyotakin-Ku tana'a, moposarahkan ko'i-Nakó."

¹⁹ Nokodongogmai kon singog i Yesus natua, noájar totok ing gina i murí-Nya mita. Bo mulaidon nongkon batúannea noguman ko'i Yesus, "Pak Guru, de'emanbí aku'oi toh inta imakusud i Pak Guru?"

²⁰ Tubag i Yesus, "Sia tua in tobatú murí kon sigad monimu mopoluh bodoyowá na'a, inta monga'an topindanan-Ku.

²¹ Totu'ubí kong ki Adí Intau im matoibí ná inta aim pinais kom bonu im Buk Mosuci. Ta'e moboditodon totok intau inta moposarahkan ko'i Adí Intau tatua! Manikah bo diá noko'imotanmai pinononggađi in sia!"

²² Wakutu i mosia yogot monga'an, ki Yesus nogamá kon roti bo nosambayang nopoyaput in sukur ko'i Allah. Onda intua binonsi-bonsig-Nya in roti tatua bo inogoi komurí-Nya mita polat noguman, "Gamá bo ka'andon! Awak-Ku in na'a."

²³ Nopalut makow kon tua Sia nogamá kom palo inta pinobonuan kon anggur. Ki Yesus nosambayang, nopoyaput in sukur

ko'i Allah, bodongka nobogoi im palo tatua komurí-Nya mita. Onda intua mosia komintan nonginum kon anggur tatua.

²⁴ Bo ki Yesus noguman, "Na'adon in dugú-Ku inta mopototu'u kon dodandian i Allah, dugú inta pinobutak sing kopontingan intau mobarong.

²⁵ Popirisayabî: Aku'oi in diá bidon monginum bui kon anggur tana'a modapot kowakutu aku'oi monginum kon anggur mobagu moyotakin monimu kon dunia mobagu i Amá-Ku."

²⁶ No'iduduimai kon tua mosia nopomanyanyi in tobatú manyanyi dodayow. Nopolut makow kon tua mosia minayakdon im Bulud Zaitun.

²⁷ No'iduduimai kon tua, ki Yesus noguman ko'i monia, "Mo'ikow komintan na'a im moḷaguibî monalámai ko'i-Nakó. Sing kom bonu im Buk Mosuci aim pinais, 'Limodon i Allah ing gombalanya bo kawangan domba mo'irangkap in moḷagui.'

²⁸ Ta'e naonda im mobiagdon bui in Aku'oi, umuna in Aku'oi ko'i monimu mayak ing Galilea."

²⁹ Dá ki Petrus nosingog, "Diá ah, biarbí tała'anmai monia ing ki Amá, ta'e aku'oi in doíbí monalámai."

³⁰ "Pokotorop Petrus," guman i Yesus, "dolum doman na'aia, waktu im manuk diápa mokukuk kodua, yo koyongandon kotołu ikow moguman kon de'emanbí murí–Ku ikow."

³¹ Ki Petrus nosingog noropot, "Biarbí aku'oi matoi moyotakin i Amá, ta'e diábí moko'imontanmai aku'oi moguman kon diá nokanalku ing ki Amá!" Bo murí–Nya mita ibanea noguman doman natua.

³² Mosia no'iyaputdon in tobatú tempat inta sinangoian Getsemani, kon tua ki Yesus noguman kon murí–Nya mita, "Litúpa kon na'a sin Aku'oi mayakpa mosambayang!"

³³ Onda intua ki Yesus nonongganut ko'i Petrus, ko'i Yakobus bo ko'i Yohanes noyotakin–Nya minayak. Bo mulaidon sia angioian ajar ing gina bo hawatir.

³⁴ Ki Yesus noguman ko'i monia, "Moájar totok ing gina–Ku, náonda bo matoi ing korasa'an–Ku. Kon na'apa i mo'ikow moyotakin–Ku bo umuran kiluka–lukadmai!"

³⁵ Ki Yesus inumuna topilik, nolin yayú ko'i monia bo sinumungkud bo nosambayang. Sia nopo'igum aka mota'au yo dika poántug ko'i-Nia in roriga tatua.

³⁶ kai-Nia, "Amá, oh Amá, diábí in diá mota'au aidan i Amá. Poyayúdon in roriga tana'a ko'i-Nakó. Ta'e de'emanbí ibog-Ku in duduian, aidaibí onu ing ko'ibog i Amá."

³⁷ Nosambayang makow ing ki Yesus namangoi bui in Sia kom murí-Nya mita, bo kinobaya'an-Nyamai nongosiug im mosia. Sia noguman ko'i Petrus, "Simon, nosiug degá ikow? Tongá to jam yo diá moko'olat in ikow?"

³⁸ Sia noguman doman ko'i monia, "Umuran polukad bo posambayang simbá diá kosoba'an i mo'ikow. Totu'ubí kon rohomu i mo'ibogbí mogaid kon inta mobanar, ta'e diá mokosanggup i mo'ikow sin tabiat in tapú na'a moyangkó."

³⁹ Komintanpa doman ki Yesus minayak nosambayang. Sia nosambayang ná doman inta muna pino'igum-Nya.

⁴⁰ Nopalut makow nosambayang, bui namangoi kom murí-Nya mita in Sia, kinobaya'an-Nyamai nosiugpa doman makow i mosia sin sinomposiugdon totok.

Dá diádon kota'auan monia mongo onupa im poguman ko'i Yesus.

⁴¹ Naonda ing ko'intoḷunyadon ki Yesus namangoi ko'i monia, Sia noḷibo', "Umpakah yo mosiug bo mogogaipa doman makow i mo'ikow? Mota'audon! Aindon wakutunya ki Adí Intau posarahkan kon lima in intau mita baradosa.

⁴² Pobangondon, koḷigai mayakdon ing kita. Indoiai! Intau inta moposarahkan ko'i–Nakó niondon!"

⁴³ Koyogotpa ing ki Yesus noyosingmai, no'iangoidon ki Yudas tobatú murí i Yesus inta kon sigad naya mopuluh bodayowá tua. Sia noyotakin intau mobayong inta kodia–dia im pitow bo bobobak. Mosia tua pinotabá in imang mita itoi, mototundú mita kon agama Yahudi bo in itoi mita intau Yahudi.

⁴⁴ Intau inta moposarahkan ko'i Yesus nobogoidon ing kode ko'i monia, nana'a, "Intau inta ayokanku, Sia tua intaunya." Domok in Sia bo ḷukadai kopia."

⁴⁵ Kowakutu ing ki Yudas no'idapotdon, baḷú in sia namangoi ko'i Yesus bo noguman, "Pak Guru!" Onda intua inayokannya ing ki Yesus.

⁴⁶ Bo intau mita inta namangoi noyotakin i Yudas nodomokdon ko'i Yesus polat sinogot monia kon_lima–Nya.

⁴⁷ Ta'e tobatú intau nongkon sigad monia tua norabut kom pitow bo nonotad kom bongolan in tobatú ata i imang moľoben, sahingga in notampil.

⁴⁸ Bo ki Yesus noguman ko'i monia, "Degá kai monimukamai Aku'oi na'a intaubí mora'at sahingga mo'ikow mamangoi kodia–dia im pitow bo bobobak sim modomok ko'i–Nakó?

⁴⁹ Pomuľoi in singgai Aku'oi kom Baľoi Tuhan bo motundúmai kon tayowon monimu, ta'e diábí domokon monimu. Ta'e memang mustibí natua im mobaľí, simbá mobaľí domandon onu inta pinais kom bonu im Buk Mosuci."

⁵⁰ Muří–Nya mita noroľagui nonaľámai ko'i–Nia.

⁵¹ Tobatú tayamobiag inta tongá nogibintoľ in daing dinumudui ko'i Yesus. Domokon doman intau mita,

⁵² ta'e binukánya im bintoľnya tatua, bo noľagui diá koľambu–ľambung.

⁵³ Ki Yesus dinia kom baľoi i imang moľoben. Kon tua, noyosipundon magí im bayongan imang itoi, itoi mita intau

Yahudi bo mototundú mita kon agama Yahudi.

⁵⁴ Ki Petrus dinumudui ko'i Yesus ta'e nongkon noyayuk bo no'idapot im palas baloi i imang moloben. Kon tua sia dinimiug kon tulu bo nonayang noyotakin in tontara mita inta nolukad.

⁵⁵ Imang mita itoi bo mahkamah mita agama totok moramiji motayak kom bukti mita inta mota'au popotaláan ko'i Yesus simbá mota'au labúan in hukuman matoi. Ta'e diá tobatúmai no'uľi monia im bukti.

⁵⁶ Totu'u mobayong in saksi inoini sim mobogoi ing katarangan ubol soal ki Yesus, ta'e noyo–noyoposi ing katarangan monia tua.

⁵⁷ Bo sinimindog doman in tongonumai intau inta mobogoi ing katarangan ubol soal ki Yesus, guman monia,

⁵⁸ "Dinongog nami intau tana'a noguman, 'Umpagon–Ku im Baloi Tuhan inta inaidan i intau, bo naonda in tolu nosinggai bui posindogon–Ku ibanea inta de'eman intau in nogaid.'"

⁵⁹ Ta'e katarangan tatua noyo–noyo posi doman.

⁶⁰ Dá sinimindogdon imang moloben kon tayowon monia komintan bo nolibó

ko'i Yesus, "Eta diá tubagan–Mu onu im pinonapud in intau mita tana'a ko'i–Nimu?"

⁶¹ Ta'e tongá kibio–biómai ing ki Yesus. Beresi doí notubag in Sia. Bo buipa doman imang moľoben tatua noľibó ko'i–Nia, "Degá ikow nion Raja Mopoposalamat, ki Adí i Allah inta Totok i Mokudus?"

⁶² Tubag i Yesus, "Aku'oi in Sia tua, bo mo'ikow komintan i moko'ontongbî ko'i Adí Intau ĵimitú kon dotá ing koľanan i Allah inta Totok Mokawasa bo mamangoi mongin goľom kon ĵangit!"

⁶³ Dá nomera–merakdon kon ĵangbungnya in imang moľoben tatua bo noguman, "Diá bidon paraľu motayak kon saksi ibanea ing kita!

⁶⁴ Sin dinongogdon monimu tontanî in hojatan–Nya ko'i Allah. Yo onu ing kaputusan monimu in tana'a?" Pinutusdon monia kong kotaľá ing ki Yesus bo patus hukumon matoi.

⁶⁵ Bo tongonumai intau nomangkoidon nonduyá ko'i Yesus. Pinomponan monia i mata–Nya bo binongkug, nopaľut makow bo moľibó, "Pogumankah! ki ine in nomongkug ko'i–Nimu?" Tontara mita moľoľukad nonokap doman ko'i–Nia.

⁶⁶Wakutu ing ki Petrus kom palaspa, tobatú ata bobay i imang moľoben minayak intua.

⁶⁷Naonda in noko'ontong ko'i Petrus nonayang makow kon diug in tulu, sinarukiranya totok pogot i Petrus bodongka noguman, "Ikow doman intau inta moyotakinmai i Yesus intau in Nazaret tatua?"

⁶⁸Ta'e binayowan i Petrus. Kainia, "Diábî kota'auanku bo diábî komangaleanku onu i makusudmu!" Tua in tubag i Petrus kon ata bobay tatua. Onda intua ki Petrus minayak ing ngara noľoben im baľoi imang moľoben tatua. [Dodai intua nokukuk i manuk.]

⁶⁹Bo bui doman inontong in ata bobay tatua ing ki Petrus, dá kaín gumannya doman kon intau mita kon tua, "Totu'u sia na'a tobatúbî doman intau monia!"

⁷⁰Ta'e bui doman nomayow ing ki Petrus. Diá no'onggot intau mita noguman doman ko'i Petrus, "Dia' mota'au momayow, ikow nion tobatú doman takin monia tua, sin ikow nongkon Galilea!"

⁷¹Bo nomangkoidon nongibot ing ki Petrus. Kainia, "Totu'u, diábî kota'auanku intau inta imakusud monimu tua!"

⁷² Kon dodaipa doman tuata manuk nokukuk induanya. Bo kinotoropandon i Petrus kom munadon pinoguman i Yesus ko'inia, "Kon diápa mokukuk im manuk kon induanya, koyongandon kotoļu in sia nomayow de'eman murí." Bo nongombał mopo'ina–inak ing ki Petrus.

15 ¹ Subuhpa totok, bayongan mahkamah agama, imang mita itoi bo itoi mita intau Yahudi bo mototundú mita kon agama nogaid kom portomuan motoyong. Onda intua sinogot monia_lima i Yesus bo dinia pinosarahkan ko'i Pilatus.

² Ki Pilatus noľibó ko'i Yesus, "Totu'u degá kon Ikow nion Raja Intau Yahudi?" Ki Yesus notubag, "Natua in gumanmu."

³ Imang mita itoi noguman doman kom bayongan inta pinonapud monia ko'i Yesus.

⁴ Bui ing ki Pilatus noľibó ko'i Yesus, "Degá diá tubagan–Mu im pinonapud monia tua? Indongogaikah mobayong totok im pinonapud monia ko'i–Nimu!"

⁵ Ta'e tongádon kibio–biómai ing ki Yesus, sahingga noherang ing ki Pilatus.

⁶ Pomułoi im Poraya'an Singgai im Paskah, biasamai ki Pilatus momuľi kon

tobatú tahanan inta pokipili kon intau mobayong.

⁷ Kom bonu im ponjara tatua oyúon intau tangoinya ki Barnabas. Sia pinonjara takin tongonumai intau inta nomarontak wakutu ing korusuhan sim mosia tua in nolimod.

⁸ Nomangkoidon nosipun intau mobayong bo nopo'igum ko'i Pilatus simbá sia momuli kon tobatú tahanan ná biasamai.

⁹ Dá ilibó i Pilatus ko'i monia, "Mo'ibog degá im mo'ikow bulianku ko'i monimu in Raja Intau Yahudi tana'a?"

¹⁰ Sing kinota'auandon i Pilatus kon imang mita itoi tatua nopoulosahkan ko'i Yesus lantaranbí mo'intoi ko'i-Nia.

¹¹ Ta'e imang mita itoi nondodak totok kon intau moántó tatua simbá ki Pilatus momulidon ko'i Barabas bo ogoi ko'i monia.

¹² Dá ilibó bui i Pilatus kon intau moántó tatua, "Aka natua yo onu in aidanku kon intau inta sinangoi monimu Raja Intau Yahudi?"

¹³ Mosia nomalú, "Popopakúdon in Sia kong kayu pinoyotalémpang!"

¹⁴ Ta'e ilibó i Pilatus ko'i monia, "Soál mora'at onu in inaidan-Nya?" Bo mosia kopiadon nomalú, "Popopakúdon kong kayu pinoyotalémpang in Sia!"

¹⁵ Mo'ibog ing ki Pilatus moposanang gina intau moántó tatua, dá binuḷiannya ing ki Barabas ko'i monia. Onda intua sia nopotabá in intau nosambok ko'i Yesus, bodongka pinosarahkan sim popopakúdon kong kayu pinoyotalémpang.

¹⁶ Ki Yesus dinia in tontara mita kom baḷoi pongadilan kon istana i gubernur. Onda intua tontara mita inoiní noyosipun.

¹⁷ Bo ki Yesus ilambungan monia in jubah nopars bo pinogaidan kom mahkota dodugian bo pinopobandow kon ulu i Yesus.

¹⁸ Nopaḷut makow sinalam monia in Sia, kai monia: "Salam ko'i Raja Intau Yahudi!"

¹⁹ Onda intua binobakan monia in tungkud kon ulu ing ki Yesus poḷat dinuyáan. Mo'iduduimai mosia tumungkud mosumbah kon tayowon-Nya.

²⁰ Nopaḷut makow pinoyambá monia ing ki Yesus, ilongkutdon bui monia in jubah nopars tatua bo pinolutudon bui in lambung-Nya tontaní. Onda intua dinia

pinoḷuai sim popopakudon kong kayu pinoyotaḷempang.

²¹ Kon daḷan mosia noyodungkuḷ in intau. (Ki Simon in tangoinya, -- nongkon Kirene -- ki amá i Aleksander bo i Rupus.) Kabutuḷan sia nongkon desa bo mopobayak ing kotá. Intau tatua pinakisa monia pinokipota'anan ing kayu pinoyotaḷempang inta popopakúan ko'i Yesus.

²² Ki Yesus dinia monia pinobayak in tobatú tempat inta sinangoian Golgota "Tempat in Tengkorak".

²³ Bo inogoian monia in anggur inta bina'ukan in mur (taḷong mobondu), ta'e doí in Sia nonginum.

²⁴ Onda intua pinopopakúdon monia in Sia kong kayu pinoyotaḷempang, bo mosia nosilai kon lambung i Yesus ta'e muna norabut kon lot sin monantú kon silai monia tontaní.

²⁵ Jam sambilan doḷo-doḷom im pinopopakúan monia ko'i Yesus kong kayu pinoyotaḷempang dodai intua.

²⁶ Bo kon ḷimonik ing kayu pinoyotaḷempang tatua pinopopakúan doman monia im pais inta binaḷi monia

alasan pinopopakúan monia ko'i-Nia.
Nana'a im pinais tua: "Raja Intau Yahudi".

²⁷ Dodai intua doyowa doman intau
mogogagow im pinopopakú kong kayu
pinoyotalémpang noyotakin i Yesus.
Tobatú kon dotá ing kolanan, tobatú kon
dotá ing koloigi Yesus.

²⁸ [Tua im moponyata kon nobaḷḷidon
onu inta aim pinais kom bonu im Buk
Mosuci, nana'a: "Sia pinoyo'iap intau mita
mora'at."]

²⁹ Bayongan intau inta no'italib kon tua
momombiling bo moningkule ko'i Yesus.
Mosia mosingog, "Hei lkow inta mo'ibog
mogumpag kom Baḷoi i Allah bo bui
moposindog kon dalom in tolu nosinggai.

³⁰ Poponagkah kong kayu
pinoyotalémpang tanion bo posalamatdon
in awak-Mu!"

³¹ Ná doman tua imang mita itoi
bo mototundú mita kon agama
Yahudi moningkule ko'i Yesus. Mosia
nosigumanan, "Sia moposalamat kon
intau ibanea, ta'e awak-Nya tontaní diá
koposalamatan-Nya!

³² Aka totu'u in Sia Raja Israel, Raja
Mopoposalamat, yo pomayakdon makow
in tana'a Sia moponag nongkon kayu

pinoyotalempang tatua, simbá ontongon nami bo mopirisaya domandon ing kami ko'i-Nia!" Intau mita inta pinopopakú kong kayu pinoyotalempang noyotakin i Yesus noningkule doman ko'i Yesus.

³³ Naonda in no'utudon singgai, dunia sinimidip tolu no jam ko'onggotea.

³⁴ Bo waktu in jam tigadon lolabungea, ki Yesus nomalú noropot, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" inta mangalunya, "Oh Allah-Ku, oh Allah-Ku, nongonu sin taláan-Mubî in Aku'oi?"

³⁵ Tongonumai intau kon tua nokodongog kom pinomalúan-Nya tatua, dá mosia noguman, "Indongogaikah, Sia nogoini ko'i Elia!"

³⁶ Dá tobatú intau kon sigad monia tua ilimikat minayak nogamá kon gabus bo pinolodok kon anggur bo'il. Gabus tatua pinoturaknya kon kayu topongkó, bo sinonggó pinodiug kom bibig i Yesus, polat noguman, "Olatdon mongo mo'iangoi ing ki Elia bo mopoponag ko'i-Nia kong kayu pinoyotalempang tatua."

³⁷ Onda intua nomalú ing ki Yesus bodongka minatoi.

³⁸ Bo kon dodai doman tuata gorden kom bonu im Bałoi Tuhan noberak nosilai doyowa nongkon omonikannya no'idapot in limonaganea totok.

³⁹ Tobatú porwira inta sinimndog makow kon tayowon kayu pinoyotałempang tatua, noko'ontong kon náonda ing kinopopatoi Yesus, bo noguman in sia, "Totu'ubí kon ki Adíbí i Allah in Sia na'a!"

⁴⁰ Kon tua oyúon doman tongonumai im bobay inta no'indoi nongkon noyayuk kon bayongan inta nobałi tatua. Kon sigad monia tua oyúon ing ki Salome, ki Maria Magdalena bo ki Maria ki iná i Yakobus inta nogu'odpa bo i Yoses.

⁴¹ Mosia tuata im bobay mita inta dinumudui bo biasamai motułung ko'i Yesus wakutu in Sia kong Galilea. Bo nobayongpa doman im bobay mita ibanea ing kon tua inta namangoi in Yerusalem noyotakin i Yesus.

⁴² No'ungkołomdon singgai bo namangoi ing ki Yusup intau in Arimatea. Ki Yusup na'a in tobatú anggota Mahkamah Agama inta ihormatmai intau. Sia na'a inta mogolatmai kowakutu ki Allah mamangoi momarentah salaku Raja. Singgai intua singgaidon Pobasadia'an (tuata in

singgaidon inta mopo'ikolom singgai in Sabat). Tuamai ki Yusup nokopobarani minayak in tayowon i Pilatus bo no'igum kom mayat i Yesus.

⁴³ (15:42)

⁴⁴ Noherang ki Pilatus nokodongog kong ki Yesus minatoidon. Dá tuamai pinoki'onínya itoi in tontara bo pinolibóan mongo no'onggotdon degá minatoi ing ki Yesus.

⁴⁵ Naonda nokodongog kon laporan i itoi in tontara tatua, dá inogoidon i Pilatus ing ki Yusup mogamá kom mayat i Yesus.

⁴⁶ Bo notalui ing ki Yusup kon kaeng noalus inta nomahal sim pinobakut. Onda intua pinoponagdon mayat i Yesus tatua bodongka binakutnya ing kaeng tatua. Nopalut makow inukatnyadon mayat i Yesus kon tobatú kuburan inta inaidan kom bonu im bulud batu. onda intua ilitoi monia in tobatú batu moloben bo pinolingkop kong ngara ing kubur tatua.

⁴⁷ Wakutu intua ki Maria Magdalena bo ki Maria ki iná i Yoses nonarukiramai mongo pino'ulid náonda im mayat i Yesus.

16¹ Naonda in no'italibdon singgai in Sabat, ki Maria Magdalena, ki Maria ki iná i Yakobus bo i Salome minayak

notalui kon ramuan mita sim polana kom mayat i Yesus.

² Totokpa in subuh kon singgai dungkul kon diminggu tatua mosia minayak ing kubur.

³ Kon dalan mosia nosilibóan, "Ki ine im motulung ko'inton molilid kom batu inta pinolinkop kong kubur?" Sin noloben totok im batu tatua. Ta'e no'iyaputmai ing kubur tatua indoianmai batu inta pinolinkop kom bubú ing kubur nolitoidon.

⁴ (16:3)

⁵ Bo mosia sinumu'ot kom bonu ing kubur tatua. Kom bonu ing kubur dotá ing kolanan inontong monia tobatú tayamobiag inta nogi jubah nobudó ilimitú makow, bo no'italikokog im mosia.

⁶ Ta'e tayamobiag tatua noguman ko'i monia, "Dika mo'ondok! Kinota'auankubí kom mo'ikow motayak ko'i Yesus intau Nasaret inta ain pinopopakú kong kayu pinoyotalampang. Diábí in Sia kon na'a. Sia ain nobiag! Indoiaidon na'a in tempat pinogulidan monia ko'i Yesus.

⁷ Dá bayakdon tana'a makow bo pota'au in habar tana'a kom murí-Nya mita, termasuk ko'i Petrus. Poguman nana'a,

'Sia inumunadon ko'i monimu minayak ing Galilea. Bain kon tua bo ontongon monimu in Sia, ná inta aim pinoguman-Nya ko'i monimu."

⁸ Dá ilumuaidon mosia nongkon kubur tatua bo noribatuk lantaran no'italikokog bo no'ondok. Mosia diábí nongonguman ko'i inekadon lantaran no'ondok.

⁹ Bobay mita tatua minayak ko'i Petrus bo kon yobayatnya mita bodongka nongonguman notoyong kom bayongan inta aim pinota'au ko'i monia i intau tayamobiag tatua.

¹⁰ Nopalut makow kon tua, pinongin murí-Nya mita ki Yesus nopota'au pinangkoi kom pomuka'an nopobayak in toyopan. Sia nopota'au in habar inta mosuci bo mononoi soal kasalamatan inta mononoi.

¹¹ [Ta'e naonda ing kinodongogan monia kong ki Yesus nobiag, bo ki Maria noko'ontongdon ko'i-Nia, diábí im mosia nopirisaya.

¹² No'idudui kon tua ki Yesus nokipogontong kom murí-Nya doyowa takin cara tolaeng. Tua nobalí wakutu im murí-Nya doyowa tatua koyogot nopobayak kon tobatú lipú.

¹³ Dá nobui im mosia bo nopota'au in soál tatua ko murí mita i Yesus ibanea. Ta'e diá im mosia mopirisaya.

¹⁴ Pangabisannya, ki Yesus nokipogontong kom murí-Nya mita mopuluh bomitá tatua, waktu im mosia koyogot monga'an. Sinorúan-Nya im murí-Nya mita tatua sin diá totok mopirisaya bo motogat totok ing gina sahingga in diá mopirisaya kon intau mita inta ain noko'ontong kong ki Yesus nobiagdon bui.

¹⁵ Guman i Yesus ko'i monia, "Bayakdon im bayongan dunia na'a bo pota'audon in Habar Mopia nongkon i Allah kom bayongan intau.

¹⁶ Intau inta diá mopirisaya hukumon. Ta'e intau inta mopirisaya bo binaptis im posalamaton.

¹⁷ Na'a in tanda mita inta moyotakin ko'i monia inta mopirisaya, mosia moguntun kon dimukud mita mora'at podoyon kon tangoi-Ku; mosia mosingog kom bonu im bahasa inta diá kinota'auan monia.

¹⁸ Aka mosia mokadai kon ulag andeka monginum kon rasum, diábí mobodito im mosia. Bo aka kadaian monia intau mita motakit yo mongopia."

¹⁹Naonda ing ki Yesus nopalut nongonguman monia, Sia sinintakdon minayak in soroga. Kon tua Sia momarentah takin i Allah.

²⁰Dá murí-Nya mita minayak nopota'-ta'au makow in habar nongkon i Allah. Bo mosia sinakinan i Tuhan kom bonu im binaya-baya'an makow monia. Tua pinonyata i Tuhan kon oáid mita inta mokoherang kon totu'ubí im pinota'au monia tua.]

Lukas

1 ¹ Tuang Teopilus inta mopia.
Nobayongdon intau ain noramiji nomais kino-tompia kon soál mita inta ain noba_li kon sigad naton.

² Onu im pinais monia tatua notongkaibí ná inta ino'uman ko'i naton i intau mita inta ain noko'ontong tontaní kon kinoba_lian tua komintan nongkon pinomangkoianmai. Intau doman mita tatua inta minaya-mayak makow nopohabar kon onu inta ain noba_li tatua.

³ Tuamai náonda im binalajarku muna intua komintan nongkon kinoba_liannya, pinikirku, mopiabí totok aka habar tatua paison kotompiáan kom bonu im buk bo ogoi ko'i tuang,

⁴ simbá kota'auan i tuang kon onu inta ain sinundú mita ko'i tuang in totu'ubí kon ain noba_li.

⁵ Wakutu ing ki Herodes noba_li raja kom butá in Yudea, oyúon imang, tangoinya ki Zakharia. Ki Zakharia na'a in imang nongkon kolompok inta sinangoian "kolompok Abia" (imang mita katurunan i

Eliezer). Ki bułoinya katurunan doman in imang, tangoinya ki Elisabet.

⁶Kobobiag inayadua motonibułoi tua mokosanang kong gina i Allah, sin taya-dua in umuranbî dinumudui kom parentah bo atorang i Tuhan, diábî in sinaliban monia.

⁷Tongá mosia na'a diá kogadĩ, sing ki Elisabet im bantó bo taya dua na'a aindon mogoguyang doman.

⁸Kon singgai tobatú, waktu ing kolompok i Abia na'a noko'ułĩ kon tonsilai tumu'ot kom Bałoi Tuhan, dá ki Zakharia im minyak bo nogaid kon oáidan in imang kon tayowon i Allah.

⁹Si waktu in inundi inta kabiasa'an monia monantú kong ki ine in imang tumu'ot kom Bałoi Tuhan mogaid kon oáidan imang, dá sia ing kinopiłian tumu'ot bo motubá kong kamanya kom bonunya.

¹⁰Kon dodai im pinotuba'an kong kamanya, bayongan intau nosipun kon ļuai bo nosambayang.

¹¹Bo ko waktu in sia notubá kong kamanya, malaekat i Tuhan nokipogontong ko'inia. Malaekat tatua

sinimindog kon dotá ing kolanan meja pototuba'an kong kamanya.

¹² Naonda in noko'ontongmai kom malaekat tatua, no'italikokog in sia bo inangoian in ondok.

¹³ Ta'e kain singog im malaekat tatua ko'inia, "Dika mo'ondok Zakharia, sim mintahangmu inindongogandon i Tuhan, dá ki Elisabet ki bułoimu tua im mopolahirbî in adî ļolaki, bo mustibî tangoianmu ki Yohanes in adî tatua.

¹⁴ Mosanang bo moļunganga totok ing ginamu, ná doman tua, mobayong doman intau im mosang ing gina aka adî tatua mo'ilahirdon.

¹⁵ Sia im mobaļi intau moļoben kon tayowon mata i Tuhan, bo sia tua in diábî monginum kon anggur andeka o'inumon ibanea makow inta mokoļolangu, bo sia in aing kinawasaan Roho i Allah nongkon bonupamai in sian i inánya.

¹⁶ Mobarong in intau Israel diaannya bui mayak ko'i Tuhan, Allah monia.

¹⁷ Sia im mobaļi totabá i Tuhan inta moropot bo mokawasa ná ki Elia. Sia mopoyodame kong gina ing guyanga bo adî, bo intau mita inta raian monia diá mo'itutui, potutuionnya bui. Tua im

mangalunya kon sia im moposadia kon umat inta mo'ibog dumudui kom parentah i Tuhan."

¹⁸ Dá ki Zakharia nolibó kom malaekat tatua, "Nabi onda ing kobobaŕi intua komintan? Sedangkan kaminda motonibuŕoi tumpaŕadon nogoguyang!"

¹⁹ Dá guman malaekat tatua, "Aku'i na'a ing ki Gabril inta nobantung ko'i Allah, bo ki Allah tontanî in nopotabá ko'inakó mopoyaput in habar mopia tana'a ko'inimu.

²⁰ Habar inta totu-totu'u kom mobaŕi kowakutu inta ain sinantú i Tuhan, tongá ikow bo diá mopirisaya kon singogku na'a, dá ikow in diádon mokosingog dapot intua komintan mobaŕi ná kain singogku."

²¹ Intau mobayong kon tua umuranpa doman mogolat makow ko'i Zakharia. Mosia noherang totok sim mo'onggotbî ante in sia kom bonu im Baŕoi Tuhan tua.

²² Naonda in sia ilumuai, diádon sia nota'au noyosingog in intau mita kon tua, sia dongkadon umuran monuŕadá takin limanya sin umuranpa doman diá mokosingog. Bain kino'onggotanea bo kinomangalean monia kon na'anta oyúon

inontongnya kom bonu im Bałoi Tuhan tua.

²³ Naonda in nopalułtdon i wakutunya nopobayak in oáidannya kom Bałoi Tuhan, ki Zakharia nobuidon kom bałoinya.

²⁴ Diá no'onggot kon tua, ki Elisabet ki bułoinya sidiadon, bo_lima nobułan sia diá ilumua-luai kom bałoi.

²⁵ Ki Elisabet nosingog nana'a, "Pangabisannya sinułungan i Tuhan in aku'oi, ininggama'an-Nya onu inta moko'oyak ko'inakó."

²⁶ Naonda in onomdon nobułan sian i Elisabet, ki Allah bui nopotabá ko'i malaekat Gabril minayak in Nazaret, tobatú kotá kong Galilea.

²⁷ Pinotabá-Nya im malaekat tatua minayak kon tobatú mongodeaga inta aing kinantangan i Yusup, katurunan i Daud, ki Maria tangoi im bobay tatua.

²⁸ Malaekat tatua sinumu'ot kom bałoi i Maria bo połat noguman nana'a, "Salam ko'inimu inta binarakatan, ki Tuhan koyota-yotakinmu."

²⁹ Nokodongogmai kon singog tatua ing ki Maria, no'italikokog in sia bo norai kom bonu ing ginanya, onu degá mangale in salam tatua.

³⁰ Dá malaekat tatua noguman ko'inia nana'a, "Dika mo'ondok Maria, sin ikow ing kinosanang gina i Allah.

³¹ Ikow moba_{li} sidia bo mopolahir in ad_i _lolaki, bo musti tangoianmu ki Yesus in Sia.

³² Sia moba_{li} intau mo_loben bo tangoion ki Ad_i i Allah inta Totok im Mo_lantud. Ba_lion i Allah in Sia Raja náonda bo ki Daud ki _laki-Nya.

³³ Bo sia im moba_{li} doman Raja kon yuá-yuák in intau mita inta katurunan i Yakub modapot ing kopa_lutan in dunia. Karaja'an-Nya im mononoi."

³⁴ Dá kai Maria, "Aku'oi na'a im mongodeagapa, yo náonda in koboba_{li} intua komintan?"

³⁵ Dá tubag im malaekat tatua ko'inia nana'a, "Roho i Allah takin kawasa-Nya inta totok im mo_lantud mamangoi bo mongawasa ko'inimu. Tuamain Ad_i inta polahirmu tua in tongoion Mokudus, ki Ad_i i Allah.

³⁶ Bo pokota'audon kong ki Elisabet inta gina_lummu tua aindon doman sidia onom nobu_lan. Ad_i inta kom bonu in siannya tua ad_i _lolaki, umpakah nogoguyangdon bo kain intau im bantó.

³⁷ Sin aka ko'i Allah, diábî in diá mota'au aidan-Nya."

³⁸ Kain singog i Maria doman, "Aku'oi na'a ka'asî in tongábî bobantung i Tuhan, dá onu ing kino'ibog i Tuhan mobaľi ko'inakó dá kobaľidon podudui in singogmu tanion." Onda intua malaekat tatua nonaľámai ko'i Maria.

³⁹ Diá no'onggot kon tua, ki Maria minayak in tobatú kotá kom buľud in Yudea.

⁴⁰ Sia minayak im baľoi Zakharia. Naonda in sia sinumu'ot im baľoi tatua, sia nobogoi in salam ko'i Elisabet,

⁴¹ naonda in dinongog i Elisabet i salam i Maria tatua, adí inta kom bonupa in siannya tua ilimiai noropot bo dodai doman intua ki Elisabet kinawasaan in Roho i Allah,

⁴² bo polat nosingog noropot, nana'a, "Binarakatandon ikow kon sigad im bayongan bobay! Binarakatan doman in adí inta polahirmu!

⁴³ Ki inebî in aku'oi na'a nodapot ing ki iná i Tuhan namangoi no'indoi ko'inakó?

⁴⁴ Sin totu'ubî kowakutu in dinongogku in singogmu, yo adí kom bonu in sianku na'a noliai sim mopia ing ginanya.

⁴⁵ Kosanangdon ikow inta mopirisaya, sin onu inta aim pinoguman i Tuhan ko'inimu, totu–totu'ubí moba_lí intua!"

⁴⁶ Ki Maria nosingog nana'a, "Aku'oi modayow ko'i Tuhan,

⁴⁷ bo mopia totok ing ginaku sing ki Allah im mopoposalamatku.

⁴⁸ Sia nokotorop ko'inakó, bobantung inta nobogá! Mulai kon tana'a makow bayongan intau moguman kon aku'oi in totok mosanang.

⁴⁹ Sing ki Allah inta mokawasa totok ain nogaid kon oáidan inta totok mo_loben ko'inakó. Mukudus totok in tangoi–Nya

⁵⁰ Sia umuran mobogoi in totabi–Nya kom bayongan intau inta mo'ondok ko'i–Nia.

⁵¹ Takin kakuasa'an–Nya inta totok im mo_loben, Sia mopoyayit im bayongan intau inta mododia, bo momoguya'at kon roncana mita monia.

⁵² Raja mita in dunia na'a poponagon–Nya mita nongkon tempat pomomarentáan monia, ta'e intau mita inta mo'ompá in dodia im po_lantudon–Nya.

⁵³ Sia mobogoi im bayongan inta mopia kon intau mita inta ginogoy, ta'e intau

mita inta no'oyúon poguntunon-Nya bo diá ogoian in onu bo onu.

⁵⁴ Sia im motulung kon Israel inta simpal-Nya, podudui in dandi inta pinodandi-Nya kon i mogoguyang naton.

⁵⁵ Ki Tuhan diá mokoliong kon dandi-Nya, bo umuran mosanang ing gina-Nya ko'i Abraham bo katurunannya mita dapot ing kopalutan dunia na'a."

⁵⁶ Bo ki Maria nogutun toľumai nobulan degá takin i Elisabet, onda intua sia nobui kom baloinya.

⁵⁷ No'iduduimai kon tua nodapotdon singgai pononggadían i Elisabet, sia nopolahir in adí lolaki.

⁵⁸ Bo naonda in topodiugnya mita bo ginalumnya mita nokodongog kong ki Tuhan ain nopo'ontong in totabi-Nya inta totok im moloben, dá nopia totok ing gina monia, natua doman gina i Elisabet.

⁵⁹ Wakutu in waludon nosinggai in adí mo'intok tatua, mosia namangoi sim mokisunat in adí tatua, bo ibogon monia in adí tatua tangoian ki Zakharia podudui kon tangoi i amánya,

⁶⁰ ta'e kai inánya in, "Donáai! Sia im mustibí tangoian ki Yohanes."

⁶¹ Dá kain tubag doman monia ko'i Elisabet, "Diábî in tangoi natua kon sigad i utatmu mita."

⁶² Bo mosia nonuładá nolibó ko'i amánya mongo ki'ine im ponontangoinya ko'i adinya tatua.

⁶³ Ki Zakharia no'igum kom batu pomomais bodongka nomais nana'a, "Tangoinya ki Yohanes." Bo mosia noherang komintan.

⁶⁴ Kon dodaipa doman intua sia nokosingogdon bui bodongka nodayow ko'i Allah.

⁶⁵ Dá intau mita topodiugmai kon tua komintan inangoian in ondok. Onu inta ain nobalı́ tatua, nobalı́ o'uman kom bayongan_lipú in Yudea.

⁶⁶ Bo komintan intau inta nokodongog kon o'uman tatua nolibó-libóan kom bonu ing gina, "Mobalı́ onu degá in adı́ tatua ing kon singgai mo'iduduimai?" Sin sia kokapi-kapit i Tuhan.

⁶⁷ Ki Zakharia, ki amá in adı́ tatua kinawasaan in Roho i Tuhan bo sia nopoyaput in habar nongkon i Tuhan. Nana'a ing kainia,

⁶⁸ "Dinayo-dayowdon ing ki Tuhan, ki Allah Israel! Sia ain notulung kon

umat-Nya bo nonggingamá doman kon roriga monia.

⁶⁹ Sia nobogoi im mopoposalamat ko'i naton nongkon katurunan i Daud, simpał-Nya.

⁷⁰ Ná inta aim pinodandi-Nya pinongin nabi-Nya mita inta aim pinilí-Nya.

⁷¹ Sim mopoposalamat ko'i naton nongkon saturu mita naton bo nongkon kawasa in intau mita inta moya'at ing gina ko'i naton.

⁷² Sim mopo'ontong in totabi-Nya kon i mogoguyang naton podudui in dandi-Nya. Sin dandi-Nya tua in umuranbí kinotoropan-Nya.

⁷³ Sin tuata in ibot-Nya ko'i Abraham ki amá naton, Sia in nodandi kom moposalamat ko'i naton nongkon saturu naton, simbá kita diá koáputan in ondok mobantung ko'i-Nia.

⁷⁴ (1:73)

⁷⁵ Kita umuran mogaid kon onu ing kino'ibog bo inta kino'sanang ing gina-Nya ko waktu im mobiagpa.

⁷⁶ Bo ikow, adí-Ku in tangoion nabi i Allah inta totok im Molantud. Ikow im pinotabá umuna ko'i Tuhan sim moposadia in dalan bayáan-Nya.

⁷⁷ Bo ikow mopota'au kon umat-Nya, kom mosia im posalamaton i Allah aka talá mita monia bo ampungan-Nyadon.

⁷⁸ Ki Tuhan naton mopia ing gina bo motabi doman totok. Sia mamangoi simbá mosalamat ing kita. Sia náonda bo mata in singgai inta momuká dolo-dolom,

⁷⁹ natua in Sia monimbayag kom bayongan intau inta nobiag kon sindip bo inta umuran mo'ondok. Sia in nodia ko'i naton mayak mongin dalan inta mopobayak in tempat inta mopia."

⁸⁰ Ki adí i Zakharia tatua kodugang-kodugangdon ing kolobennya bo rohonya ing koropot-koropot domandon. Bo sia umuran nogutun kom padang gurun nodapot in singgai inta aindon sinantú kom pkipogontongnya kon intau in Israel.

2 ¹ Kon wakutu intua ki Kaisar Agustus nomarentah noki'pais in tangoi im bayongan intau kong karaja'an Rum.

² Na'a im pinomangkoian pinogiapan kon intau mita, wakutu ing ki Kirenius nobaí gubernur kom butá in Siria.

³ Intau mita minayak noki'pais in tangoi monia kon lipú monia tontaí.

⁴ Ná doman tua ing ki Yusup. Sia nobuat nongkon_lipú in Nazaret kong Galilea bo minayak im Betlehem butá in Yudea, _lipú inta kinolahiran i Daud, sin sia katurunan i Daud.

⁵ Sia takin ki Maria ki kantangnya inta sidiadon tua, nokipais doman in tangoi monia.

⁶ Naonda im mosia kom Betlehem notompoddon in waktu i Maria mononggadí.

⁷ Sia nopolahir in adí_lolaki, ki adínya guya-guyang. Adí tatua binakutnya in yumbit in daing bodongka pino'ulid kom bonu in dulang sim mosia diá noko'uľi kom baloi pinongandupan.

⁸ Dolom tua in kon_lipú tatua, oyúon ing gombala mita inta yogot molukad kon domba mita monia.

⁹ Indoianmai sinimindogbî magí im malaekat i Tuhan bo nokipogontong ko'i monia. Sindar i Tuhan nonimbayang ko'i monia, dá totok inangoian ondok i mosia.

¹⁰ Ta'e malaekat tatua noguman, "Dika mo'ondok! Sin aku'oi im mamangoi moguman kon habar mopia ko'i monimu habar inta totok im mokosanang kong gina im bayongan intau.

¹¹ Singga in na'a kon lipú i Daud,
no'ilahirdon in Raja inta mopoposalamat
ko'i monimu, tuata ing ki Kristus, ki Tuhan
naton.

¹² Yo bá kota'auan monimu, yo na'aia in
tandanya: Mo'ikow mokodungkul kon adi
mo'intok inta binakut in yumbit in daing
bo pino'ulid kom bonu in dulang."

¹³ Bo dalidon malaekat tatua sinakinan
im malaekat inta nobarong ibanea, inta
nodayow ko'i Allah, kai monia,

¹⁴ "Dinayo-dayowdon ing ki Allah
kon tampat inta Totok im Molantud!
Bo dodamean umuran kotaki-takin
monimu, intau inta umuran mogaid kom
mokosanang kong gina i Tuhan!"

¹⁵ Naonda im malaekat mita tatua
nonalamai ko'i monia sin nobuidon kon
soroga, gombala mita tatua noyosingog.
Nana'a in yosingog monia tua, "Koligai bá
mayak im Betlehem kita bo mo'indoi kon
onu inta ain nobali kon tua, ná inta aim
pinoguman i Tuhan ko'i naton."

¹⁶ Dodaipa doman tatua mosia minayak
noki'podungkul ko'i Maria bo ko'i Yusup
takin adi mo'intok inta pino'ulid makow
kom bonu in dulang.

¹⁷ Bo naonda inontong monia in adí mo'intok tatua, ino'uman ing gombala mita tatua onu inta aim pinoguman im malaekat i Tuhan ko'i monia soál adí tatua.

¹⁸ Bo intau mita inta nokodongog kon o'uman ing gombala mita tatua nongoherang.

¹⁹ Ta'e o'uman tatua sinagú makow i Maria kom bonu ing ginanya bo umuran kom bonu in raianya.

²⁰ Onda intua nobuidon ing gombala mita tatua sindalan modayow bo moduí ko'i Allah sin onu inta ain inontong bo dinongog monia tua notongkai inta aim pinoguman im malaekat ko'i monia.

²¹ Naonda in umurdon walu nosinggai, Adí tatua sinunat. Bo sinontangoian monia ki Yesus, tangoi inta pinokiponangoi im malaekat ko'i-Nia wakutu in diápa kom bonu in sian i iná-Nya.

²² Bo naonda in notompodon waktunya pondaritan podudui in hukum i Musa, ki Yesus dinia monia kon Yerusalem sim posarahkan ko'i Tuhan,

²³ sin oyúon pinais kom bonu in hukum i Tuhan, nana'a, "Komintan adí lolaki guya-guyang mustibí posarahkan ko'i Tuhan."

²⁴ Mosia komakusud doman mobogoi in jagapan tarangkuku to par andeka paloma doyowa inta nongo'gu'odpa salaku kurban ná inta ain sinantú kon hukum i Tuhan.

²⁵ Ko wakutu intua, kon Yerusalem oyúon intau tangoinya ki Simeon. Sia na'a intau mopia bo inta umuran dinumudui kom parentah i Tuhan, bo sia im mogolat doman makow kong koángoian im mopoposalamat kon Israel. Sia na'a umuran kinawasa in Roho i Allah.

²⁶ Roho i Allah ain noguman muna ko'inia kon sia in diápabí matoi aka diápa moko'ontong kon Raja Mopoposalamat inta pinodandi i Tuhan.

²⁷ Singgai tua sia dinia in Roho i Allah minyak sinumu'ot kom Baloi Tuhan. Naonda ing ki Yusup bo ki Maria nodia ko'i Yesus inta mo'intokpa tua kom Baloi Tuhan sim pogaidan kon onu inta ain sinantú in hukum agama,

²⁸ indaianmai ginamányabí ing ki Yesus bo kinoyotan polat nodayow ko'i Allah, kai-nia,

²⁹ "Tana'a makow Tuhan, aindon inaidan-Mu onu inta pinodandi-Mu. Tuamain pomayakdon makow im bobantung-Mu na'a matoi takin pia ing gina.

³⁰ Sim matakú tontaní inta ain noko'ontong kom mopoposalamat inta nongkon i-Nimu.

³¹ Sia in sinadia-Mu kom bayongan intau.

³² Sia náonda bo bayag inta nonimbayag kon dalan in intau mita ibanea, simbá mosia mamangoi ko'i-Nimu; tuata im bayag inta mobaíi dodoyonan poduían kon umat-Mu Israel."

³³ Ki iná bo ki amá-Nya noherang totok nokodongog kon onu in siningog i Simeon kon Adí tatua.

³⁴ Ki Simeon nomarakat ko'i monia bo noguman ko'i Maria ki iná in Adí tatua, "Adí tana'a aindon piniíi i Allah sim momutú bo moposalamat kom moántó intau Israel. Sia mobaíi tanda nongkon i Allah, inta bayowan im moántó intau.

³⁵ Bo ikow Maria im mokorasa náonda bo tura-turakkon im pitow, ta'e Adí tana'a im mobuká kon onu inta no'ibuni kong gina in intau moántó."

³⁶ Kon tua oyúon doman nabi bobay inta ain nogoguyang totok. Ki Hana in tangoinya, ki adí i Panuel, nongkon suku Asyer. Pitu notaong sia nobiag noyotakin i bułoinya,

³⁷ ta'e tana'a sia dongkadon boba-bobay, bo umurnya aindon walu nopuluh boopat notaong. Sia umuranbî mamangoi im Baloi Tuhan. Dolom bo singgai sia mogaid kon onu inta kino'ibog i Tuhan, sia mosambayang bo mopuasa.

³⁸ Bo kon dodai intua sia namangoi doman, bo nodayow ko'i Allah bo noginsilang kon intau mita inta mogolat makow ko waktu koangoian i Tuhan mopolamat kon Yerusalem. Pinogumannya mongo ki ine in Adî tatua.

³⁹ Naonda in nodait inaidan i Yusup bo i Maria onu inta pinarentah kon hukum i Tuhan, mosia nobuidon kon Nazaret kong Galilea.

⁴⁰ Adî tatua nodugangdon ing koloben bo koropot-Nya. Sia mobijaksana totok bo totok doman kinotabi i Allah.

⁴¹ Pomuloi in taong guyanga i Yesus mayakmai in Yerusalem sim porayaan kon singgai moloben Paskah.

⁴² Bo naonda ing ki Yesus umurdon mopuluh bodoyowá notaong, mosia minayak in Yerusalem moraya kon singgai im Paskah, ná biasamai.

⁴³ Naonda in nopalutdon pinorayaan tatua, mosia nobuidon, ta'e ki Yesus ing kon Yerusalempabî bo diá kinota'auan i iná bo i amá-Nya.

⁴⁴ Kai monia kamai Sia in no'itakinbî kon yuá-yuák in intau mita inta topobayáan monia tua. Bambî tosinggaidon kom binayáan monia bo mulaidon sinayak monia in Sia kon sigad ing ginalum mita monia bo kom bayongan intau inta nogoginta'auan monia.

⁴⁵ Ta'e diá noyodungkul monia, dá mosia nobui kon Yerusalem bo notayak ko'i-Nia.

⁴⁶ Naonda in toludon nosinggai pinotayakkan monia, indoianmai monia yo kom bonubî im Baloi Tuhan in Sia. Sia limitú makow kon yuá-yuák im mototundú mita kon agama bo mongindongog makow kom potundúan monia bo polat doman in Sia mopolibó-libó ko'i monia.

⁴⁷ Komintan intau inta mokodongog mongoherang sin totok mopandoi in Sia motubag kon onu in libóon.

⁴⁸ Natua doman ing guyanga-Nya. Totok doman noherang noko'ontong ko'i-Nia. Dá ki iná-Nya noguman nana'a ko'i-Nia, "Ule, nongonu inaidan-Mubî in nana'a

ko'inami? Nolia–liaudon totok ing gina naminda i amá–Mu in notayak ko'i–Nimu!"

⁴⁹ Ta'e ki Yesus notubag, "Nongonu sing ki amá bo ki iná motayakbí ko'i–Nakó? Eta degá diábí kinota'auan i amá bo i iná kon Aku'oi im mustibí oyúon kom bonu im Baloi i Amá–Ku?"

⁵⁰ Ta'e diá kinomangalean monia in singog i Yesus tatua.

⁵¹ Onda intua ki Yesus nobuidon kon Nazaret noyotakin monia bo umuran dinumudui kom parentah ing guyanga–Nya. Bayongan inta ain nobaí umuran sinagú i Maria kom bonu ing ginanya.

⁵² Kodugang–kodugangdon ing koloben bo kopandoi i Yesus, bo Sia umuran kinotabi i Allah bo kino'ibog im bayongan intau.

3¹ Kon taong impuluh bo lima kom pinomarentaan i Kaisar Tiberius, wakutu ing ki Pontius Pilatus nobaí gubernur kom butá in Yudea bo ki Herodes in raja kong Galilea, ki Pilipus ki utatnya in raja kon Iturea bo Trakhonitis, ki Lasanias in raja kon Abilene.

² Tungkul intua imang moloben ing ki Hanas bo ki Kayapas. Kon taong tatuata ki Allah nosingog takin nomaké ko'i Yohanes

inta ki adí i Zakaria. Ki Yohanes namangoi nongkon padang gurun.

³ Ki Yohanes minaya-mayak makow im bayongan lipú inta kon diugmai Ongkag in Yordan bo nopobalú, "Pogogaidon mogaid kom dosa mita bo pokibaptisdon simbá ampungandon i Allah im bayongan talámu."

⁴ Soál tatua náonda bo inta aim pinais kom bonu im buk i Nabi Yesaya nana'a: "Oyúon singog in intau inta mopobalú nongkon padang gurun, 'Sadiadon in dalan ko'i Tuhan, tulidon in dalan ko'i-Nia.

⁵ Toko bumbunai in lembong mita, bo pomuloi im bulud bo inta notombulud in toko'tondodaidon. Dalan inta nongobelung toko'tulidon, bo inta nongo'tontudu tokotondodaion.

⁶ Simbá komintan intau moko'ontong ko'i Allah moposalamat kom bayongan intau!"

⁷ Ki Yohanes noguman kom bayongan intau inta namangoi noki'baptis ko'inia nana'a, "Hei mo'ikow intau moromú, ki ine in noguman kon mo'ikow ing kotaliban in hukuman i Allah inta kon singgai mo'iduduimai na'a?

⁸ Pogumanku ko'i monimu, 'Popo'ontongpa muna in oáid monimu

mopia, salaku tanda kom mo'ikow in totu-totu'u bidon nogogai nogaid kon inta diá mopia. Bo dona'aipa muna moguman im mo'ikow kong ki Abraham ing ki amá nami! Simbá pogumanku kosilangan ko'i monimu, batu mita tana'a im mota'aubí aidan i Allah ki adí mita i Abraham!

⁹ Boḷiung aindon sinadia makow pomupul kom pangkoi dapot in uakatnya mita. Pomuloi im pinomula inta diá mopomungai im bungai inta mopia, toko-pupulon bo tubáan kon tulu."

¹⁰ Dá intau moántó kon tua nolibó ko'inia nana'a, "Aka natua yo onu im musti aidan nami?"

¹¹ Ki Yohanes notubag, "Aka ki'ine ing kolambung doyowa, yo musti in sia mobogoi in lambung tobatú kon intau inta diá kolambung; ná doman tua, aka ki'ine in oyúon ko ka'anon, yo ogoiaibí in intau inta diá kokaanon."

¹² Wakutu intua oyúon doman in intau mita inta mononagih kom pajak namangoi noki'baptis ko'i Yohanes. Mosia nolibó, "Pak guru, onu im musti aidan nami?"

¹³ Tubagnya ko'i monia, "Dona'ai monagih mo'iliu kononu inta ain sinantú ko'i monimu."

¹⁴ Oyúon doman in tontara nolibó, "Yo aka kami, onu in aidan nami?" Tubag i Yohanes, "Dona'ai mogagow bo dona'ai momakisa kon intau polat moaponapud in inta diá mita totu'u. Pakédon ing gajimu tontani."

¹⁵ Ko waktu intua intau mita nomangkoidon nolibó-libóan, degá ki Yohanes na'a in Raja Mopoposalamat inta inolat makow monia.

¹⁶ Tuamai ki Yohanes noguman ko'i monia komintan, nana'a, "Aku'oi im Mopobaptis ko'i monimu in tubig, ta'e mo'iangobí in intau inta molobe-loben nongkon inakó. Umpakah tongá mobuká kon togot in sapatunya yo diá kobali in aku'oi. Sia tua im mopobaptis ko'i monimu in Roho i Allah bo tulu.

¹⁷ Digu kokada-kadai-Nyadon sim puguaban kong gandum dapot im modarit. Gandum inta nodaritdon tontani-Nya bo tagúon kon tempatnya, ta'e bayongan pangkoinya in tubáan-Nya kom bonu in tulu inta diá mopio-piong."

¹⁸ Norupa-rupamai in tonggina i Yohanes ko waktu in sia nopoyaput in Habar Mopia.

¹⁹ Tongá naonda in sia nononggina ko'i Herodes raja ing Galilea inta mongibog ko'i bułoi i utatnya ki Herodias, bo nonogur doman kon oáidnya mita ibanea inta diá mopia,

²⁰ tongá nokodugang kon romú i Herodes nodapot ing ki Yohanes pinobonunya kom ponjara.

²¹ Naonda in nodaitdon binaptis in intau mobayong kon tua, ki Yesus namangoi doman noki'baptis. Koyogot im baptison, Sia nosambayang bo langit nobukat,

²² bo Roho i Allah nophonag ko'i- Nia naonda bo lagapan paloma bo kino'dongogandon in singog nongkon langit noguman nana'a, "Ikow ing ki Adí-Ku inta kino'tabi-Ku. Ikow ing kino'ibog-Ku."

²³ Ki Yesus nomangkoidon nogaid kon oáidan-Nya wakutu in Sia umurdon degá tolu nopuluh notaong. Kai'n intau Sia na'a ing ki adí i Yusup, inta ki adí i Eli,

²⁴ ki adí i Matat, adí i Lewi, ki Lewi ki adí i Melkhi, adí i Yanai inta ki adí i Yusup,

²⁵ adí i Matica, ki Matica ki adí i Amos inta ki adí i Nahum adí i Hesli inta ki adí i Nagai,

²⁶ adĩ i Maat inta ki adĩ i Matica, ki Matica
inta ki adĩ i Simeĩ, ki adĩ i Yosek adĩ i Yoda

²⁷ inta ki adĩ i Yohanan adĩ i Resa inta ki
adĩ i Zerubabel, adĩ i Sealtiel inta ki adĩ i
Neri,

²⁸ ki Neri inta ki adĩ i Malkhi ki adĩ i Adĩ,
ki adĩ i Kosam inta ki adĩ i Elmadam, adĩ i
Er,

²⁹ ki adĩ i Yesua, inta ki adĩ i Eliezer, ki
adĩ i Yorim adĩ i Matat ki adĩ i Lewi,

³⁰ inta ki adĩ i Simeon adĩ i Yohuda, inta ki
adĩ i Yusup, adĩ i Yonam, ki adĩ i Elyakim,

³¹ inta ki adĩ i Melea, adĩ i Mina inta ki adĩ
i Matata, adĩ i Natan ki adĩ i Daud,

³² ki adĩ i Isai, adĩ i obed ki adĩ i Boas, ki
adĩ i Salmon adĩ i Nahason,

³³ inta ki adĩ i Aminadab adĩ i Admin, inta
ki adĩ i Arni adĩ i Hezron ki adĩ i Peres adĩ i
Yohuda,

³⁴ inta ki adĩ i Yakub, ki adĩ i Ishak adĩ i
Abraham, inta ki adĩ i Terah ki adĩ i Nahor,

³⁵ adĩ i Serug, inta ki adĩ i Rehu, adĩ i
Peleg, ki adĩ i Eber inta ki adĩ i Salmon,

³⁶ inta ki adĩ i Kenan adĩ i Arpakhasad,
adĩ i Sem, ki adĩ i Nuh inta ki adĩ i Lamekh,

³⁷ inta ki adĩ i Metusalah, adĩ i Henokh,
ki adĩ i Yared inta ki adĩ i Mahalael, adĩ i
Kenan,

³⁸ ki adĩ i Enos inta ki adĩ i Set ki adĩ i Adam inta ki adĩ i Allah.

4 ¹ Naonda nobatun makow kon tubig in Ongkag Yordan ki Yesus, Sia kinawasa in Roho i Allah bo dinia minayak im padang gurun.

² Kon tua Sia sinoba in Ibilis opat nopuluh nosinggai ing ko'onggotea. Opat nopuluh nosinggai tua Sia diá nokaan kon onu bo onu dá pangabisannya, ginogoy in Sia.

³ Bo namangoi in Ibilis noguman ko'i Yesus, "Aka lkow bo totu–totu'u ki Adĩ i Allah, yo pogumanaikah im batu mita tanion simbá mobaĩ roti."

⁴ Ta'e ki Yesus notubag, "Kom Buk Mosuci oyúon pinais nana'a, 'Intau de'emanbĩ tongá mobiag in roti.'"

⁵ Bo Ibilis nodia ko'i Yesus minayak in tempat inta molantud bo sinundúnya ko'i Yesus im bayongan karaja'an in dunia

⁶ polat noguman nana'a, "Komintan kakuasa'an bo kakaya'an tana'a daitonku ogoi ko'i–Nimu, sin tana'a komintan aim bidon inogoi ko'inakó dá na'a komintan im mota'a aukubĩ ogo–ogoi makow ko'i inekabĩ inta ko'ibogku pobogoian.

⁷ Dá aka Ikow bo mo'ibog mosumbah ko'inakó yo daitonkubí ogoi ko'i-Nimu intua komintan."

⁸ Ta'e ki Yesus notubag, "Aindon pinais kom Buk Mosuci, 'Sumbah ing ki Tuhan, ki Allahmu, sin tongábí Sia im mota'au duduianmu."

⁹ Dá Ibilis nodia ko'i Yesus minayak im binubungan Bałoi Tuhan kon Yerusalem bo noguman ko'i-Nia, "Aka Ikow ki Adí i Allah yo landukkah monag nongkon na'a.

¹⁰ Sing kom Buk Mosuci aim pinais nana'a, 'Ki Allah mopotabá im malaekat-Nya mita molukad ko'i-Nimu kopiraan totok.

¹¹ Natua doman, singkaponbí monia in Ikow dá diábí mo'idatong kom batu in si'ol-Mu."

¹² Ki Yesus notubag, "Aim pinais domandon kom Buk Mosuci in nana'a, 'Dona'ai ikow mosoba ko'i Tuhan, ki Allahmu."

¹³ Naonda Ibilis nopałut nosoba ko'i Yesus, sinałáannyadon ing ki Yesus bo mogolat ko waktu inta mopia angoian bui.

¹⁴ Onda intua ki Yesus minayakdon bui ing Galilea, bo Sia umuran kom bonu

ing kawasa in Roho i Allah. Habar soál ki Yesus no'isiardon kom bayongan lipú tatua.

¹⁵ Kon tua, Sia minaya-mayak makow kom bałoi pososambayanan bo nopoyaput in Habar Mopia bo umuran dayowon im bayongan intau in Sia.

¹⁶ Ki Yesus minyak doman in Nazaret, tobatú lipú inta kino'itoian-Nya. Kon singgai in Sabat, podudui ing kabiasa'an-Nya, Sia minyak im bałoi pososambayanan. Sia sinimindog bo nobaca kom Buk Mosuci.

¹⁷ Sia inogoian im buk i Nabi Yesaya. Binuká-Nya in litodan buk tatua bo kinobukáan-Nya in ayat inta noguman nana'a:

¹⁸ "Roho i Tuhan oyúon ko'i-Nakó, sin Aku'oi in aim piniłi-Nya mopoyaput in Habar Mopia kon intau mita bogá. Sia nopotabá ko'i-Nakó mopota'au ing kabebasan kon intau mita kom bonu im ponjara bo mongundam kom mata in intau mita bilog; bo mopobebas in intau mita inta sinokodorot

¹⁹ bo mopota'au doman ing koángoian i Tuhan moposalamat in umat-Nya."

²⁰ Nopałut makow binaca-Nya intua, ilitod-Nya bui im buk tatua bo pinobui-Nya kon intau inta mogogaid kom bałoi pososambayangan tatua, bodongka ilimitú. Komintan intau inta kom bonu im Bałoi Pososambayangan tatua inimindoi ko'i-Nia.

²¹ Bo nomangkoidon ing ki Yesus nosingog nana'a, ko'i monia, "Onu im pinais kon ayat tana'a singgai domandon na'a inintompodan ko waktu im mo'ikow nokodongog.

²² Onu inta poguman-Nya, komintan mokosanang kong gina monia, sahingga kino'ibog monia in Sia bo umuran monia indongogan im poguman-Nya. Bayongan intau kon tua komintan nolibo-libóan, "Degá Siabí na'a inta ki adí i Yusup?"

²³ Dá ki Yesus noguman nana'a, "Tantú nana'abí in singogon monimu ko'i-Nakó, 'Hoi mongongundam, undamaidon in awak-Mu tontaí. Bo aidai domandon kon na'a, kon lipú-Mu tontaí onu inta ain dinongog nami inaidan-Mu kong Kapernaum!"

²⁴ Ki Yesus noguman doman, "Poguman-Kudon ko'i monimu, diábí in nabi hormaton kon lipú-Nya tontaí.

²⁵ Ta'e indongogai in singog-Ku na'a: Kon sempo i Nabi Elia, wakutu ing kinodaitan ka'anon sin toludon notaong kapin in diá nonguya-nguyan. Wakutu intua noántó in dongkadon boba-bobay kon Israel.

²⁶ Tongá umpakah natua yo ki Elia in diábí pinotabá i Allah minayak kon tobatú boba-bobay kon Israel, ta'e pinotabá-Nyabí in sia minayak kon tobatú boba-bobay kon Sarpat kom butá in Sidon.

²⁷ Natua doman ing kon sempo i Nabi Elisa, tungkuḷ intua nobayong intau Israel im pinanyaki kusta, ta'e diábí tobatúmai ing kon sigad monia tua in inundaman, kolikudbí ing ki Naaman intau in Siria tua."

²⁸ Nokodongogmai kon tua, nodait sinumorú in intau mita inta kom bonu im Baloi Pososambayanan tatua.

²⁹ Mosia sinimindog bo noguntun ko'i Yesus pinoluai kong kotá tatua, bo dinia monia in Sia kom bingkí in irang kon tudu im bulud tatua sin roncana'an monia tuludon kon irang tatua in Sia.

³⁰ Ta'e minayak in Sia bo ginimilo-gilot makow kon intau mobayong dá diá no'ulí monia bo minayakdon in Sia.

³¹ Onda intua ki Yesus minayak ing Kapernaum, tobatú kotá kong Galilea. Kon tua Sia nopoyaput doman in Habar Mopia kon singgai in Sabat.

³² Pototundú-Nya mokosanang totok kong gina monia, sim mokobangkał totok onu in singogon-Nya.

³³ Kom bałoi pososambayanan tatua oyúon doman in tobatú intau inta kinotołangan in dimukud mora'at. Intau tatua nomalı́,

³⁴ "Hoi Yesus intau in Nazaret, onuon-Mu ing kami? Degá mamangoi Ikow momutú ko'inami? Kinota'auankubí in Ikow: Ikow in totabá inta Mosuci nongkon i Allah!"

³⁵ Ta'e ginuakkan i Yesus in dimukud mora'at tatua, "Kibio-biómai bo ļuaidon ikow kon intau tanion!" Dá dimukud mora'at tatua nogumpang kon intau tatua kon tayowonmai monia komintan, onda intua sia ļlumuaidon pia-pia nongkon intau tatua.

³⁶ Komintan intau nongoherang bo nosingog, "Diábí tongá ibo-ibog in singog-Nya mita. Mokobangkał totok im pososingog-Nya bo takin kawasa in Sia nokipołuai in dimukud mita mora'at tatua, bo ļumuai doman im mosia!"

³⁷ Dá habar soál ki Yesus no'ibaya-bayakdon makow kom bayongan_lipú kon tua.

³⁸ Onda intua ki Yesus nonalámai kom baloi pososambayanan tatua bo minayak kom baloi i Simon. Kon tua ki guyá i Simon notakit pinonikan im patú bo irimintonow, dá pinoguman monia ko'i Yesus in soál tatua.

³⁹ Dá minayak dinimiug kon tosiugan i guyá i Simon tatua ing ki Yesus bo ininggama'an-Nya im patú tatua. Kon dodaipa doman tatua bo nopia ing ki guyá i Simon dá nobangondon in sia bo nobantung ko'i monia.

⁴⁰ Naonda in tongkaná tumoyopdon mata in singgai, komintan intau nodia mangoi ko'i utat mita monia inta notakit noyagi-yagimai sin angoion poki'undam ko'i Yesus. Bo nodait iyapu i Yesus im mosia dá nongopia in takit mita monia tua.

⁴¹ Dimukudpa mita mora'at in ilumuai nongkon moántó intau, sindalan kumarak bo moguman, "Ikow nion ki Adí i Allah!" Ta'e totok in sinorúan i Yesus im mosia bo diá inogoi mosingog sing kota'auandon monia kon Sia tua in Raja Mopoposalamat.

⁴² Naonda im modiugdon mobayag, ki Yesus nonalámai kong kotá tatua bo minayak in tobatú tempat inta mo'ingongow totok. Ta'e mulai bo sinayak monia in Sia, bo naonda in noyodungku! monia, inampagan monia in Sia kom bá diápa monalámai ko'i monia kon tua.

⁴³ Ta'e ki Yesus noguman nana'a, "Habar Mopia kon náonda ing ki Allah momarentah mustibí bayáan–Ku doman poyaput kong kotá mita ibanea, sin tuabí im mangale pinopotabáan i Allah ko'i–Nakó mamangoi in dunia na'a."

⁴⁴ Manangka intua ki Yesus minaya–mayak makow im bayongan Baloi Pososambayangan kom butá in Yudea bo nopoyaput in Habar Mopia tatua.

5 ¹ Kon singgai tobatú ki Yesus sinimindog makow kom pintad in Danow Genesaret. Nobayong intau namangoi ko'i–Nia sim mokidongog kon Habar Mopia nongkon i Allah.

² Kon tua, ki Yesus noko'ontong doman kon uangga doyowa. Kitogi uangga tatua aindon noponag nongkon uangga tatua bo koyogot nondaritmai kon landará monia.

³ Ki Yesus sinumakoi kon uangga tobatú kon tua. Sinakoian–Nya tua in uangga

i Simon. Pinoki'undud-Nya ko'i Simon pinoyayuk topí kom pintad bo ilimitú in Sia kom bonu in uangga tatua bo nopoyaput in Habar Mopia kon intau moánto inta kon tua.

⁴ Nopałut makow in Sia notundú, Sia noguman ko'i Simon nana'a, "Pobotoy bo bayakdon in tampat inta molinow bo buká bui in landarámu sim podomok kon toyak."

⁵ Dá ki Simon noguman, "Pak Guru, tonggobi'idon na'a im pinoramijian nami nodomok kon toyak, ta'e diá tobatúmai in noálap nami. Tongá na'a bo ki Pak Guru in nopotabá dá duduiankudon. Baya'anku bui bukáan in landará."

⁶ Naonda in dinuduian monia onu inta pinoguman i Yesus, dá noko'uľi im mosia kon toyak totok in nobarong, sahingga aindon mobisik in landará monia tua.

⁷ Mosia dongkadon nokitułung kon yobayat mita monia inta kon uangga ibanea. Dá namangoi in yobayat mita monia tatua bo nodulu nongambé nopobonu in toyak inta noálap monia tua kom bonu in uangga doyowa nodapot ain tumałom in uangga mita tatua.

⁸ Noko'ontongmai kon natua ing ki Simon inta dinonoi ki Petrus, sinumungkud in Sia kon tayowonmai i Yesus bo noguman, "Ta^láaidon in aku'oi na'a Tuhan! Sin aku'oi na'a intaubí baradosa!"

⁹ Sing ki Simon bo intau mita inta noyotakinnya nongoherang in noko'ontong kong kobarong in toyak inta noálap monia tua.

¹⁰ Natua doman yobayatnya ki Yakobus bo ki Yohanes inta ki Adí mita i Zebedeus. Dá noguman ko'i Simon ing ki Yesus, "Dika mo'ondok, sin nongkon tana'a makow, ikow ba^líon-Kudon mololandará kon intau."

¹¹ Dá ki Simon takin yobayatnya mita nogugutdon kon uangga tatua pinobayak in toba, onda intua sina^la'andon monia intua komintan bo dinumudui ko'i Yesus.

¹² Kon singgai doman tobatú, wakutu ing ki Yesus minayak in tobatú kotá, Sia noyodungkul in tobatú lolaki inta pinanyaki kusta. Naonda in sia noko'ontong ko'i Yesus, sinumungkud in sia kon tayowonmai i Yesus bo noguman, "Pak Guru, aka ki Pak Guru mo'ibog mongundam, yo aku'oi na'a mopiabí i Pak Guru!"

¹³ Dá kinadaian i Yesus intau tatua polat noguman, "Aku'oi mo'ibog, kopiadon!" Kon dodaipa doman intua bo nopia im panyakinya.

¹⁴ Tongá diá inogoi Yesus in intau tatua moguma-guman makow kon intau ibanea kon onu inta ain inaidan-Nya tua. Ta'e pinotabá-Nya in intau tatua, "Bayakdon ikow ko'i imang bo libó polat poki'tantú ko'inia kon ikow in totu-totu'u bidon nopia. Mopolut makow kon tua bayak in ikow pobogoi kong kurban ná inta pinarentah i Musa, sin tua im mobaíi bukti kon intau mita kon ikow in totu-totu'u bidon nopia."

¹⁵ Ta'e habar soál ki Yesus totokdon no'isiar kon lipu-lipúannya, sahingga in nobayongdon intau namangoi sim mokidongog kon onu im poguman-Nya bo moki'undam doman kom bayongan panyaki monia.

¹⁶ Nopolut makow kon tua ki Yesus minayak nosambayang kon tempat inta mo'ingogow.

¹⁷ Kon singgai tobatú, waktu ing ki Yesus koyogot motundúmai, oyúon in tongonumai intau im Parisi bo mototundú kon agama ilimitú kon tua mokidongog

kon onu im poguman-Nya. Mosia tua in namangoi nongkon Yerusalem bo nongkon kotá mita kong Galilea bo Yudea. Kawasa i Tuhan umuran kotaki-takin-Nya sahingga Sia mokopia kon intau mita inta notakit.

¹⁸ Kon dodai intua oyúon in intau mita nobulig mangoi kon intau lempeng inta dongkadon no'itosiug makow kon tosiugannya. Mosia noramiji mopotu'ot in intau tatua kom bonu im bałoi simbá mota'au popo'ukat monia in intau lempeng tatua kon tayowonmai Yesus.

¹⁹ Ta'e lantaran intau mobarong totok ing kon tua, sahingga in diá kinopotu'otan monia in sia. Tuamai dinia monia in sia pinoponik kon tudu atop im bałoi. Bodongka ilokatan monia in atop im bałoi tatua bo sinuntun monia monag takin in tosiugannya no'itongkaná doman kon tayowonmai i Yesus inta kon yuá-yuák in intau mobarong tatua.

²⁰ Naonda ing ki Yesus noko'ontong kon námai tua im pirisaya monia, dá Sia noguman kon intau tatua, "Utat, tałámu inampungandon."

²¹ Mototundú mita kon agama bo intau mita im Parisi mulai molibó kom bonu

ing gina monia, "Ki inebî intau tana'a sim mobaranibî im moningkule ko'i Allah? Eta ki inebî im mota'au mongampung kon talá kolikudbî ing ki Allah tontanî?"

²² Ta'e kinota'auan i Yesus in raian monia tatua, tuamai Sia nolibó, "Nongonu sim mo'ikow im moraibî kon natua kom bonu ing gina monimu?"

²³ Onda degá im mogampa-gampang, moguman kon, 'Talámu aindon inampungan', andeka moguman, 'Pobangondon bo bayakdon!'

²⁴ Ta'e tana'a makow im ponyata-Kudon ko'i monimu kong ki Adí Intau oyúonbî ing kawasa-Nya mongampung kon tala kon dunia na'a." Onda intua Sia noguman kon intau lempeng tatua, "Pobangondon, bo buatdon in tosiuganmu bo pobuidon!"

²⁵ Bango-bangon in intau tatua kon tayowon monia komintan bo nobingkat kon tosiugannya bodongka nobui sindalan modayow ko'i Allah.

²⁶ Mosia komintan totok nongoherang bo nodayow ko'i Allah. Bo takin porasaan no'ondok mosia noguman, "Moájaib totok ing kajadian inta inontong naton singgai in na'a!"

²⁷ Onda intua ki Yesus ilumuai bo noko'ontong kon intau mononagih kom pajak, tangoinya ki Lewi inta_limitú makow kong kantornya. Ki Yesus nogoiní ko'inia, "Duduidon ko'i-Nakó!"

²⁸ Dá sinimindog ing ki Lewi bo nonalámai kom bayongan tua bo dinumudui ko'i Yesus.

²⁹ Naonda intua ki Lewi nomia kom pesta kom baloinya sim pinotomuannya ko'i Yesus. Kon tua noántó doman im mononagih kom pajak bo intau doman baradosa ibanea nonga'an noyotakin monia.

³⁰ Tongonumai degá intau im Parisi bo mototundú mita kon agama noya'at ing gina noko'ontongmai kon natua. Dá mosia no_libó kom murí-Nya mita, "Nongonu im mo'ikow sin nonga'anbí noyotakin im mononagih kom pajak bo intau mita inta diá mopia?"

³¹ Dá kain tubag doman i Yesus ko'i monia, "De'emanbí intau mosehat im moparalu kon dokter, ta'e intaubí inta notakit;

³² Aku'oi na'a im mamangoi de'emanbí mogoiní kon intau inta norai kon mosia intau mobanar ta'e mogoiníbí kon intau

mita baradosa simbá mosia mo'ibog monálámai kon oáid monia inta diá mopia."

³³ Intau mita im Parisi noguman doman nana'a ko'i Yesus, "Murí i Yohanes bo murí mita intau im Parisi mokakitbí im mopusasa bo mosambayang. Ta'e murí–Mu mita in umuranbí monga'an bo monginum."

³⁴ Tubag i Yesus ko'i monia, "Degá mokobaí im mo'ikow moguman kon undangan mita kom mopusasa ko waktu in rame pinonika'an. Waktu in nonika'an ļolaki koyota–yotakinpá monia? Tantú diábí kobaí!

³⁵ Tongá oyúonbí in waktunya kon nonika'an ļolaki tatua gamáan nongkon imonia. Bambí kon dodai in tuata bo mopusasa im mosia."

³⁶ Nopałut makow kon tua, ki Yesus nongonguman kom porumpama'an tana'a ko'i monia, "Diábí in intau inta moduļampong kon ļambung nokoyongan takin didit inta berakon nongkon ļambung mobagu. Sin tantú ļambung mobagu tatua in moberakbí domandon. Bo apapa doman didit in ļambung nobagu tatua diá bidon nococok in ļambung inta nokoyongandon.

³⁷ Ná doman tua, diábí in intau mogalín kon anggur nobagu kom bonu im botutu kulit inta nokoyongandon, sin aka natua yo anggur nobagu tatua im mokopopisíbí kong kobotakan im botutu koyongan tatua, sahingga anggurnya mo'ibutak bo botutu im mogoguya'at.

³⁸ Aka anggur nobagu mustibí bonuon kom botutu inta mobagu doman.

³⁹ Natua doman, diábí intau im mo'ibog monginum kon anggur nobagu, aka sia nonginumdon muna kon anggur inta ain sinagú no'onggot, 'Sin anggur inta ain sinagú no'onggot tuabí im mopira-pira in nanamnya, gumannya.'"

6 ¹ Kon singgai in Sabat tobatú, waktu ing ki Yesus bo murí-Nya mita no'italib kong gobá ing gandum, murí-Nya mita nokoyut kom bungai ing gandum. Sindalan monia inungka'an bo polat kina'an.

² Oáid monia tatua inontong intau mita im Parisi, dá mosia nolibó, "Nongonu sim mo'ikow im mogaidbí kon inta pinoton aidan kon singgai in Sabat?"

³ Dá ki Yesus noguman nana'a ko'i monia, "Degá diápa dodai onda kinobaca'an monimu onu inta inaidan i Daud waktu in sia bo dumoduduinya mita ginogoy?"

⁴ Sia sinumu'ot kom Bałoi Tuhan bo nogamá kon roti inta aim pinosumbah ko'i Allah bo kinaannya. Onda intua roti tatua inogoinya doman kon dumoduduinya mita. Padohał aka podudui in hukum agama naton yo roti tatua in tongábî imang mita im mota'au moka'an."

⁵ Ki Yesus noguman doman, "Adî Intau nongawasa kon singgai in Sabat."

⁶ Kon Sabat ibanea, ki Yesus sinumu'ot im Bałoi Pososambayangan bo notundúmai ko'i monia kon tua. Kon tua oyúon doman tobatú intau inta_limanya tosimpal minatoi.

⁷ Mototundú mita kon agama bo intau im Parisi umuran makow motayak kon talá i Yesus simbá oyúon im bałion monia alasan popongaduan ko'i-Nia. Tuamai mosia umuran monarukira makow mongo ki Yesus mongundam kon intau aka singgai in Sabat.

⁸ Ta'e raian monia tatua kinota'auan i Yesus, sahingga Sia noguman kon intau inta_limanya tosimpal minatoi tua, "Igai sindog kom muna na'a!" Dá nobuat in sia bo sinimindog kon tua.

⁹ Onda intua ki Yesus nolibó kon intau mita kon tua, "Aka podudui in hukum

agama naton, onu degá im mota'au aidan aka singgai in Sabat? Mogaid kom mopia andeka mogaid kon inta mora'at? Moposalamat kon intau andeka moposilaka?"

¹⁰ Ki Yesus nobobui magí-makow ko'i monia komintan, onda intua Sia noguman kon intau tatua, "Tonggó in limamu." Bo sinonggónya in limanya tatua, dá kon dodaipa doman tatua nopia in limanya inta minatoi tatua.

¹¹ Ta'e intau mita im Parisi bo mototundú mita kon agama sinumorú totok ko'i Yesus, dá mulaidon im mosia noyosingog mongo onu in aidan monia ko'i Yesus.

¹² Waktu intua ki Yesus notakod kom bulud sim mayak mosambayang. Sia nosambayang kon tua tonggobíita.

¹³ Naonda in nobayagdon, sia nogoiní kon dumodudui-Nya mita bodongka nomilí kon intau mopuluh bodoyowá nongkon imonia tua. Sinangoian-Nya rasul in tayamopuluh bodoyowá tua. Na'a in tangoi mita monia tua:

¹⁴ Ki Simon inta dinonoi ki Petrus, bo ki Andreas ki utat i Simon; ki Yakobus bo ki Yohanes, ki Pilipus bo ki Bartolomeus,

¹⁵ Ki Matius bo ki Tomas, ki Yakobus ki adí i Alpeus, bo ki Simon intau in Zelot,

¹⁶ ki Yudas inta ki adí i Yakobus bo ki Yudas Iskariot inta nomangkang ko'i Yesus.

¹⁷ Onda intua ki Yesus nosilig nongkon bulud tatua takin rasul-Nya mita, bodongka sinumogon kon tempat inta notondodai. Kon tua nobarong doman in dumodudui-Nya mita ibanea bo intau mita inta namangoi nongkon lipú mita inta kom butá in Yudea, Yerusalem, bo kong kotá mita in Tirus bo Sidon inta kom bingki in dagat.

¹⁸ Mosia tua in namangoi sim mokidongog kon singog mita i Yesus bo polat moki'undam im bayongan panyaki monia. Oyúon doman inta kinotołangan in dimukud mora'at, mosia nopia doman.

¹⁹ Komintan intau moramiji moliai ko'i Yesus, sin oyúon ing kawasa lumuai nongkon i-Nia inta mokopia ko'i monia komintan.

²⁰ Ki Yesus inimindoi kon dumodudui-Nya mita bo noasingog nana'a, "Kosanangdon gina monimu, intau mita inta nobogá, sim mo'ikow nion in umat i Allah!

²¹ Kosanangdon gina monimu inta ginogoy tana'a makow; sim mo'ikow ogoianbí ing ka'anon kopuason!
Kosanangdon gina monimu inta tana'a makow nongomba! sim mo'ikow ing kumosingbí.

²² Kosanangdon ing gina monimu aka mo'ikow sinaturu, díá sinarima, siningkule bo pinoponapudan doman in ubol, sin lantaran mo'ikow dumodudui i Adí Intau!

²³ Kosanang bo kopiadon ing gina monimu aka tua komintan bo korasaan monimu, sim molooben in silaimu kon soroga; bo bá kota'auan monimu kon natua doman im pinopoáid im mogoguyang monia kon nabi mita tungkul intua.

²⁴ Ta'e koboditodon mo'ikow inta nobiag no'oyúon tana'a makow; sim mo'ikow ain nokorasa kon inta mopia kon dunia na'a!

²⁵ Koboditodon mo'ikow inta nobotug tana'a makow; sim mo'ikow ing koántuganbí doman in gogoy!
Koboditodon mo'ikow inta kinumosing tana'a makow; sin oyúonbí i waktu monimu mokorasa kong kuyang gina bo mongomba!

²⁶ Koboditodon im mo'ikow aka komintan intau moduí ko'inimu; sin natua doman im mogoguyang monia noduí kon nabi mita inta de'eman totu-totu'u nabi tungku! intua."

²⁷ "Tana'a makow Aku'oi mobogoi ing koyow ko'i monimu inta mo'ibog moki'dongog ko'i-Nakó: Kotabibí in saturumu, bo pogaidbí kon inta mopia kon intau inta moya'at ing gina ko'inimu.

²⁸ Barakataibí in intau inta nogodi-godimai ko'inimu bo sambayangaibí in intau inta nogaid kon inta diá mopia ko'inimu.

²⁹ Bo aka oyúon in intau monokap kom putongimu tołosi yo ogoi doman im putongimu tołosi. Bo ki ine im mogagow kon jubahmu, yo ogoi doman in lambungmu.

³⁰ Aka intau mo'igum ko'inimu yo ogoiai makow in sia; bo aka kapunya'anmu bo inagow, yo dona'aidon igumonmu bui.

³¹ Bo onu ing ko'ibog monimu popoáid in intau ko'i monimu, dá popoáid doman ko'i monia in natua.

³² Aka mo'ikow bo tongá motabi kon intau inta motabi doman ko'inimu yo onubí im mangalenya? Intau doman mita

baradosa motabi kon intau inta motabi ko'i monia!

³³ Bo aka mo'ikow bo tongá doman mogaid kon inta mopia kon intau inta ain nopoáid kom mopia ko'inimu, yo onubí im mangalenya? Intau baradosa momia doman kon natua.

³⁴ Bo aka mo'ikow bo mopoluan in doit tongá ko'i monia inta mokopobui yo onubí im mangalenya? Intau baradosa mopoluan doman in doit kon intau baradosa ibanea simbá mosia moko'ulí kong kalebean mobarong.

³⁵ Sabanarnya in de'emanbí natua! Nana'abí im musti aidan monimu: Kotabibí in saturumu bo aidai onu inta mopia ko'i monia, bo popoluanaibí im mosia, ta'e dona'ai potayakkan kong ka'untungan im mosia. Aka natua in aidan monimu, yo mo'ikow im motarimabí kom bungai in oáidmu inta moloben totok bo mo'ikow mobalí doman ki adí mita i Allah inta Totok Molantud. Sin Sia im mopiabí doman kon intau mita inta diá mota'au mosukur ko'i Allah bo kon intau mita mora'at.

³⁶ Musti potonop monimu kong gina in totabi kon tumpala intau ná ki Amámu nopoling doman in totabi kon intau!"

³⁷ "Dona'ai mo'ikow mohakim kon intau, simbá diá doman hakimon i Allah im mo'ikow. Bo dona'ai doman mohukum kon intau. Simbá diá doman hukumon i Allah im mo'ikow. Ampungaibí in intau inta kotalá ko'i monimu, simbá ampungan doman i Allah in talá monimu.

³⁸ Pobogoibí kon intau ibanea; simbá ogoian doman i Allah im mo'ikow mo'iliu kon inta inogoimu kon intau ibanea."

³⁹ Onda intua ki Yesus nongongunman bui kom porumpama'an tana'a, kai-Nia, "Degá mota'au aka intau nobilog bo mokapit kon intau doman nobilog? Tantú taya dua tua in tumpalabí molabú kom bubú!

⁴⁰ Murí diábí mo'iliu kong gurunya. ta'e aka murí tatua bo nopalutdon nobalajar, yo sia im motongkaidon ing gurunya.

⁴¹ Nongonu sim mo'ikow im mo'indoibí kom puling ko'i utatmu, ta'e balak kom bonu im matamu in diábí kinota'auanmu?

⁴² Ná ondabí mo'ikow mota'au moguman ko'i utatmu, 'Ule, onda bá inggama'anku im puling kom matamu nion', sedang balak kom matamu in diábí indoianmu muna? Hoi intau mongomunapik, poluaipa muna im balak kom bonu im matamu, bá

matamu motarangdon totok bain tua bo ikow mota'au mopo_luai im pu_ling kom mata i utatmu."

⁴³ "Diábî im pangkoi inta mopia mopomungai im bungai inta diá mopia. Natua doman diábî im pangkoi inta diá mopia mopomungai im bungai mopia.

⁴⁴ Sin nongkon bungainya kota'auanbî im pangkoinya. Sim bonganga diábî mopomungai in _lantat andeka diát diábî mopomungai in anggur.

⁴⁵ Intau inta mopia mogaid doman kon inta mopia sing ginanya pinu_lingan in inta mopia. Ta'e intau inta mora'at mogaid doman kon inta mora'at sing ginanya im pinulingan domandon inta mongora'at. Sin onu inta siningog im bibig yo tua in i_lumuaibî nongkon ginanya."

⁴⁶ "Nongonu sim mo'ikow im moku'ukbî ko'i-Nakó, 'Tuhan, Tuhan,' padahal bo doíbî mogaid kon onu inta pinokiáid-Ku?

⁴⁷ Pomu_loi intau inta namangoi ko'i-Nakó bo mo'ibog mokidongog kon singog-Ku polat doman dumudui kon onu inta pinokiáid-Ku. Onu degá im mota'au-Ku popotongakaian ko'inia tua?

⁴⁸ Sia náonda bo intau inta noposindog im ba_loi. Intau tatua nonga_li muna

kino'onag bodongka nogaid kom pondasi nongkon batu. Naonda in lunud moloben, bo baloi tatua inuntag in lunud tatua, baloi tatua diá noliamai sin aim pinosindog kom pondasi inta noroton.

⁴⁹ Ta'e ki ine inta nokodongog kon singog-Ku, tongá doí mogaid kon onu im pinokiáid-Ku, intau tatua in náonda bo intau inta nopoulosindog im baloi kon tudu im butá inta diá im pondasinya. Náonda in inuntag in lunud, baloi tatua balú no'umpag bo nogoguya'at totok!"

7 ¹ Nopalut makow ing ki Yesus nosingog kon tayowon intau moántó tatua, Sia minayak ing Kapernaum.

² Kon tua oyúon in tobatú porwira in Rum inta kobobantung. Bobantungnya tatua, totok ing kotabinya ta'e dodai intua notakit moyoyiga dongkadon olaton.

³ Naonda im porwira tatua nokodongog kom bayongan inta inaidan i Yesus, sia nopotabá kon tongonumai itoi mita in Yahudi mayak ko'i-Nia bo mopo'igum simbá ki Yesus mamangoipa mongundam kom bobantungnya tatua.

⁴ Mosia minayak ko'i Yesus, bo naonda in no'iyaput ko'i Yesus, mosia nopo'igum totok simbá Sia mo'ibog mamangoi

motulung kom porwira tatua. Mosia noguman nana'a, "Porwira tatua patusbî tulungan i Amá,

⁵ sin sia tua im motabibî kom bayongan intau naton bo sia doman tua inta nokiposindog im bəloi pososambayangan nami."

⁶ Dá ki Yesus minayak noyotakin monia. Ta'e naonda in nodiugdon im mosia kom bəloi porwira tatua, porwira tatua nopotabá bui kon yobayatnya mita sim moguman nana'a ko'i Yesus, "Tuang dona'aidon ki Tuang rumorigamai mamangoi im bəloiku sin diábî patus in aku'oi motarima ko'i Tuang kom bonu im bəloiku.

⁷ Bo aku'oi in diá doman patus mamangoi moki podungkuḷ ko'i Tuang. Ta'e poyaputdon in singog–Mu tongákabî totontagá dá mopiabî in simpalku tatua.

⁸ Sin aku'oi na'a in tobatú doman bawahan bo kolimonagku oyúon doman im prajurit. Aka aku'oi bo moguman kom prajurit tobatú, 'Bayak!' Dá sia im mayakbî doman, bo aka tobatú ing kainako, 'Igai!' dá mamangoibî doman in sia, andeka aku'oi moguman kom bobantungku, 'Aidai in na'a!' Aidannyabî doman intua."

⁹ Nokodongogmai kong koyow tatua, noherang totok ing ki Yesus. Sia nobobui kon intau mita inta dinumudui ko'i-Nia bo polat nosingog, "Pirisaya námai na'a ing koloben diápa dodai onda in no'u_li-Ku kon sigad in intau Israel!"

¹⁰ Naonda intau mita inta pinotabá im porwira tatua norobuidon kom ba_loi, kinobayáanmai monia nopiadon im bobantung im porwira tatua.

¹¹ Diá no'onggot kon tua, ki Yesus minayak kong kotá in Nain. Dumodudui-Nya mita bo intau moántó minayak noyotakin-Nya.

¹² Naonda im mosia nodiugdon kon ngara ing kotá tatua. Mosia noyodungkul in intau mita inta nobulig kom minatoi sim poluai ing kota. Intau minatoi tatua adí lolaki, adí totobatú in intau inta dongkadon boba-bobay. Nobarong intau in nongkon kota tatua in dinumudui ko'i iná in adí tatua.

¹³ Naonda ing ki Yesus noko'ontong kon intau boba-bobay tatua noliai ing ginanya sin tabi-Nya. Dá Sia noguman nana'a, "Dona'aidon mongomba!"

¹⁴ Bo Sia dinimiug kom buligan tatua bo kinadaian-Nya. Dá intau mita inta nobulig

sinumogon bo Sia noguman, "Hoi Ule, Aku'oi moguman ko'inimu pobangondon!"

¹⁵ Dá nobangondon in tayamobiag tatua bo ilimitú nongonguman. Onda intua pinopodiugdon bui i Yesus ko'i inánya.

¹⁶ Intau kon tua nóondok komintan bo nodayow ko'i Allah polat noguman, "Tobatú nabi inta moloben na'adon kon yuá-yuák naton, bo ki Allah namangoidon moposalamat kon umat-Nya."

¹⁷ Habar tatua no'ibaya-bayakdon makow kom bayongan lipú kon Yudea bo kon diugeamai.

¹⁸ Dumodudui mita i Yohanes nongonguman ko'i Yohanes kom bayongan inta ain nobaíi tatua. Dá ki Yohanes nogoiní kon dumoduduinya doyowá

¹⁹ bodongka pinotabánya mayak molibó ko'i Yesus, "Ki Tuangdon degá inta pinodandi mamangoi tua, andeka mogolatpa ing kami kon intau ibanea?"

²⁰ No'iyaputmai ko'i Yesus in taya dua, mosia noguman, "Ki Yohanes Mobobaptis nopotabá ko'inami mamangoi bo molibó ko'i Tuang, mongo ki Tuangdon degá inta pinodandi mamangoi, andeka mogolatpa degá ing kami kon intau ibanea?"

²¹ Ko wakutu intua ki Yesus nongundam kon norupa-rupamai in takit bo roriga kom moántó intau bo noguntun doman kon dimukud mita mora'at, bo nongundam kon intau mita bilog sahingga im mosia noko'ontongdon.

²² Dá ki Yesus noguman kon dumodudui i Yohanes tatua, "Bayakdon bui ko'i Yohanes bo o'umandon onu inta ain inontong bo dinongog monimu: Intau bilog moko'ontong, intau lempeng moko'bayak, inta pinanyaki kusta mopia, intau bongol mokodongog, intau matoi mobiag, intau bogá pinopoyaputan in Habar Mopia.

²³ Kosanangdon ing gina in intau inta umuran motantú ing gina ko'i-Nakó."

²⁴ Naonda intau mita inta pinotabá i Yohanes nobuidon minayak, ki Yesus noginsilang kon intau mobarong kon tua mongo ki ine ing ki Yohanes, kai-Nia, "Onu im bayáan monimu indoian kom padang gurun? Mo'indoi degá kon aog inta inirup in tompot po'uik po'untag?

²⁵ Mo'ikow mayak mongonu? Mo'indoi degá kon intau inta nogilambung mogagah? Intau inta nogilambung mogagah bo inta nobiag no'oyúon tempatnya in tuabí kon istana!

²⁶ Dá aka natua yo onu im bayáan monimu indoian? Mo'indoi degá kon nabi? Totúu, sedang no'iliubí kon tobatú nabi in sia.

²⁷ Sin sia tua inta aim pinais kom bonu im Buk Mosuci, 'Indoiaikah na'adon in totabá-Ku,' 'Sia pinotabá-Ku inumuna ko'i-Nimu, simbá sia im momontang kon dalan baya'an-Mu!'"

²⁸ "Bá poguman-Kudon ko'i moniumu, 'Kon sigad monia inta pinolahir im bobay diábí tobatúmai no'iliu ko'i Yohanes, ta'e inta totok im mo'intok kon sigad in umat i Allah. Siabí tua im mokawa-kawasa nongkon i Yohanes Mobobaptis.'"

²⁹ Komintan intau inta kon tua nokodongog kon onu inta siningog i Yesus tatua, intau doman inta mononagih kom pajak, mosia tua inta ain dinumudui kon onu im pinarentah i Allah bo inta aim binaptis i Yohanes.

³⁰ Ta'e intau mita im Parisi bo mototundú kon agama doíbí notarima kon roncana i Allah ko'i monia. Mosia tua in doíbí binaptis i Yohanes.

³¹ Ki Yesus nosingog bui nana'a, "Onu degá im mota'au-Ku popo'umpama'an

kon intau mita masai na'a, ná onu degá im mosia tua?

³² Mosia tua náonda bo mongoádí mita inta ilimitú kom pasar bo mosipomaľúan nana'a, 'Aim pinogirupan nami kom bansí im mo'ikow, ta'e mo'ikow doíbi momanari! Pinomanyanyian nami im manyanyi inta mokopongoibu, ta'e mo'ikow doíbí doman mongombaľ!'

³³ Ki Yohanes Mobobaptis namangoi -- sia diá noka'an kon roti bo diá doman nonginum kon anggur -- ta'e kai monimu: 'Sia tua kinotoľongan in dimbuľó!'

³⁴ No'iduduimai kon tua, Adí Intau namangoi -- Sia tua nonga'an bo nonginum -- ta'e siningog monimu: 'Indoiaikah, intau tatua! Totok in turak bo motoyang monginum, yobayat im mononagih kom pajak bo intau mita baradosa.'

³⁵ Umpakahbí natua, ta'e hikmat i Allah in ináku bidon im bayongan inta notarima kon tua."

³⁶ Tobatú intau im Parisi namangoi nogoiní ko'i Yesus monga'an kom baľoinya, dá ki Yesus minayak ilimitú bo nonga'an doman kom baľoinya.

³⁷ Kon lipú tatua oyúon im bobay inta aing kinota'auan totok in intau moántó kon sia tua binaradosadon totok. Naonda ing kinota'auan im bobay tatua kong ki Yesus in yogot monga'an kom bałoi intau im Parisi tatua, dá namangoi in sia kom bałoi tatua takin kodia-dia im botoł inta mogagah totok inta kobonu-bonu in lana mobondu.

³⁸ Ko'omba-ombał sia namangoi sinimindog kon diug in si'ol i Yesus, sahingga si'ol i Yesus nobuntad in luánya. Ta'e kon dodaipa doman tatua si'ol i Yesus iningkagannya im bu'oknya tontañi, bodongka inayokkannya in si'ol i Yesus bo binutakkannya in lana nobondu inta kodia-dianya tatua.

³⁹ Naonda in inontong intau im Parisi inta nogoini ko'i Yesus nonga'an, sia nosingog kom bonu ing ginanya, "Aka Sia na'a bo totu-totu'u nabi, yo tantú kota'auan-Nyabí doman kom bobay tatua intaubi inta totok im binaradosa!"

⁴⁰ Dá ki Yesus noguman nana'a kon intau im Parisi tatua, "Simon, oyúon im poguman-Ku ko'inimu." Dá kai Simon doman, "O'o, gumandon Pak Guru."

⁴¹ Dá kai Yesus doman, "Oyúon intau doyowa, taya dua tua in tumpala kobo_{li} kon intau inta mopopo_{lu}an in doit. Intau tobatú kobo_{li} kon lima nogatut doit perak. Inta tobatú doman kobo_{li} kon lima nopu_{lu}h in doit perak.

⁴² Lantaran taya dua tua diádon mokopobui kon doit tatua, dá pinopatandon in intau tatua im bo_{li} nayadua tua. Aka natua yo libóon-Ku ko'i monimu, ki ine ing kon sigad nayadua tua im motabi-tabi kon intau inta nopo_{lu}an in doit tatua?"

⁴³ Dá kai'n tubag doman i Simon, "Tantú intau inta mobayong im bo_{li}nya!" Kai Yesus, "Totu'u in tubagmu nion."

⁴⁴ Onda intua ki Yesus nobobui kom bobay tatua bo noguman ko'i Simon nana'a, "Inontongmu im bobay tana'a degá? Aku'oi im moguman ko'inimu: Aku'oi namangoi im ba_{lo}imu, ta'e diá inogoi_{an}mu in tubig pondaritan-Ku kon si'ol, ta'e bobay tana'a ain nondarit kon si'ol-Ku takin luánya, onda intua iningkagannya bui im bu'oknya tontanî.

⁴⁵ Ikow in diábî notomu nongayok ko'i-Nakó, ta'e bobay tana'a in diábî

mogoga–gogai im mongayok kon si'ol–Ku pokoángoi–Kupa in na'a.

⁴⁶ Diábî pinakéanmu in minya in ulu–Ku, ta'e bobay tana'a aindon nopolana in lana nobondu kon si'ol–Ku.

⁴⁷ Poguman–Kudon ko'inimu, tabinya inta moloben tatua mponyata kon talánya inta noántó aindon inampungan. Intau inta tongá inampungan topilik in talánya, tabinya in tongá doman topilik."

⁴⁸ Onda intua ki Yesus noguman kom bobay tatua, "Talámu mita aindon inampungan."

⁴⁹ Intau mita inta nonga'an noyotakin–Nya, norai kom bonu ing gina monia nana'a, "Degá ki inebî in intau tana'a sim mota'ubî mongmpung kon talá mita?"

⁵⁰ Ki Yesus bui noguman kom bobay tatua, nana'a, "Pirisayamu ain nokosalamat ko'inimu, bayakdon ikow takin salamat!"

8 ¹ Diá no'onggot kon tua ki Yesus minaya–mayak makow ing kota–kotáanya bo lipu–lipúannya bo mopoyaput in Habar Mopia kon soál náonda ing ki Allah mamangoi momarentah salaku Raja. Rasul–Nya inta mopuluh bodoyowá kotaki–takin–Nya doman.

² Oyúon doman im bobay inta ain inundaman-Nya nongkon kinotoḷongan in dimukud mita mora'at bo bayongan panyaki ibanea. Na'a in tangoi monia tua: Ki Maria inta dinonoy ki Magdalena (pitu in dimukud mora'at nonggaggu aindon pinoḷuai ko'nia);

³ ki Yohana, inta ki buḷoi i Khusa, bendahara i Herodes; ki Susana bo nobayongpa doman im bobay ibanea. Onu ing kaparaḷuan monia wakutu in nobantung ko'i Yesus bo kon murî-Nya mita, sinanggungbî monia tontanî.

⁴ Diá mobonto-bontow in intau mita mamangoi ko'i Yesus. Mosia namangoi nongkon lipu-lipúannya. Naonda intau nobayongdon in noyosipun, ki Yesus nongonguman kon tobatú porumpama'an koi monia nana'a,

⁵ "Oyúon intau monononggobá ilumuai sim mogambor kom bibitnya. Ko wakutu in sia naponabud, oyúon bibit noḷabú kom bingkî in daḷan. Bibit tatua korita-ritakan makow in intau, onda intua nodait kina'an in ḷagapan.

⁶ Oyúon doman in noḷabú kom butá inta nobarong totok im batu. Naonda in sia nobiag, buibî no'ingkag sin diá in tubig.

⁷ Oyúon doman in nɔlabú kon yuá-yuák in diát. Diát tatua nobiag noyotakin im bibit tatua połat doman monisímai kom bibit tatua nodapot im minatoi.

⁸ Ta'e oyúon doman in nɔlabú kom butá mopia. Bibit tatua nobiag nopira bo nomungai nodatog totok. Bungainya mogatut noguntu ing kobayongea." Nopalut makow nongonguman kon natua, Sia noguman noropot nana'a, "Ki ine ing kobongolan yo pokidongog!"

⁹ Muří-Nya mita nolibó ko'i-Nia mongo onu im mangale im porumpama'an tatua?

¹⁰ Dá ki Yesus notubag, "Mo'ikow aindon inogoián ing karunia monota'au kon rahasia naonda ingki Allah momarentah salaku Raja. Ta'e intau mita ibanea pinopoyaputan ta'e tongá nomaké im porumpama'an, simbá umpakahbí mosia monarukiramai, ta'e diá kota'auan monia onu im mobalı, bo umpakahbí mosia mongindongog, ta'e diá komangalean monia."

¹¹ "Na'a mangale im porumpama'an tatua: Bibit tua im Pirman i Allah.

¹² Bibit inta nɔlabú kom bingkí in dalan, tua in ibarat intau inta ain nokidongog kom Pirman i Allah, onda intua inangoi in

Ibilis bo inagow im Pirman tatua nongkon bonu ing gina monia, sin dika bo mosia mobaŕi mopirisaya bo posalamaton.

¹³ Aka bibit inta noŕabú kom butá inta nobayong im batu, tua in ibarat intau inta nokidongog kom Pirman i Allah, bo notarima takin pia ing gina, ta'e onu in dinongog monia tua diá no'i'tonop kom bonu ing gina monia. Mosia tongá nopirisaya notoyong, naonda ing kinoángoian soba'an, mosia diá nonahang bo nobalui im pirisaya monia ko'i Allah.

¹⁴ Bibit inta noŕabú kon yuá-yuák in diát, tua in ibarat intau inta ain nokidongog kom Pirman, tongá gina monia umuran sinisí ing kapunya'an inta inanggap monia mokosanang kong kobiagan monia kon dunia na'a, sahingga diá notuoi im bungainya.

¹⁵ Yo aka bibit inta noŕabú kom butá mopia, tua in ibarat intau inta nokidongog kom Pirman, bo pino'tonopnya totu-totu'u kom bonu ing ginanya sahingga in nonahang kon yagi-yagi soba'an bo nobogoi im bungainya inta totok im mopia."

¹⁶ Diábî intau im mopoyongkit makow in togá bo tungkubannya in tampayang

andeka tagúonnya kon siup in lanta'an. Tantú togá tatua in tuduonnyabí kon tempatnya, simbá komintan intau inta tumu'ot kom baloi tatua moko'ontong kom bayagea.

¹⁷ Diábí in tobatúmai no'ibuni in diá popo'ontong, bo diábí in tobatúmai in binuni in diá kota'auan bo diá popota'a-ta'au makow.

¹⁸ Manangka intua yo tarukira'ai kopira onu inta ain dinongog monimu. Sin aka ki ine in oyúondon, yo ko'inia tua in dugangan doman bui, ta'e ki ine in diápa, yo onu in oyúonpa ko'inia gamáan domandon nongkon inia.

¹⁹ Ki iná bo ki utat mita i Yesus namangoi ko'i-Nia, ta'e diá no'i'yaput ko'i-Nia sin nobarong totok in intau.

²⁰ Dá oyúon in intau nopota'au ko'i-Nia, "Ki iná bo ki utat i Pak Guru tua kon luai, mosia mo'ibog moyodungkul i Pak Guru."

²¹ Ta'e ki Yesus noguman ko'i monia, "Intaubí mita inta mo'ibog mokidongog kom Pirman i Allah bo inta mo'ibog mogaid kon onu inta kino ibog-Nya, tuatabí ing ki iná bo ki utat-Ku mita."

²² Kon singgai tobatú, ki Yesus bo murí-Nya mita sinumakoi kon uangga. Sia

noguman ko'i monia, "Igai bá kita mayak in ļolan danow." Dá minayak i mosia.

²³ Ko wakutu i mosia kom binaya'andon, ki Yesus nosiug noļolot, indoianmai daļibī namangoi in tompot moropot totok kon danow tatua, sahingga in nobokoļ noļoben bo uangga mulaidon kobonuan in tubig, sahingga mokobahayadon ko'i monia.

²⁴ Dá muří-Nya mita namangoi bo noguļung ko'i-Nia, kai monia, "Pak Guru, Pak Guru, mobodito ing kita!" Ki Yesus nobangon bo nongguak kon tompot bo bokoļ inta koyogot mogirup tatua. Dá tompot bo bokoļ tatua nogogai bo diádon nobokoļ.

²⁵ Bo siningog i Yesus im mosia, "Nongonu sim mo'ikow in diábī mopirisaya ko'i-Nakó?" Mosia no'ondok bo noherang. Mosia nosiļibóan, "Ki inebī sabanarnya in intau tana'a sin umpakah tompot bo tubig yo dumudui doman kon singog-Nya!"

²⁶ Ki Yesus bo muří-Nya mita iļumeag nodapot in iļipú intau ing Gerasa inta kon ļolanmai in Danow Galilea.

²⁷ Naonda ing ki Yesus noponag kon toba, Sia inangoi in tobatú intau inta nongkon kotá tatua. Intau tatua kinotoļongan in dimukud mora'at. No'onggotdon sia in

diá nogilambungmai bo diádon doman nogutun kom baloinya. Sia nogutun bidon kong gua mita inta pololobongan kon intau minatoi.

²⁸ Naonda in sia noko'ontong ko'i Yesus, kinumarak in sia bo sinumungkud kon tayowonmai i Yesus bo nomalú, "Hoi Yesus ki Adí i Allah inta Totok Molantud! Onuon i Tuhan in aku'oi na'a? Po'igumonku totok ko'i Tuhan, dika roriga'an in aku'oi!"

²⁹ Dimukud mora'at tatua noguman natua, sim pinotabá i Yesus lumuai nongkon intau tatua. Sim mokakitdon im pogarab in dimukud mora'at in intau tatua. Dá pololukad kon intau tatua in dongka bidon togotonmai in rante bo umantungan, ta'e bontowonnya doman in rante inta pinotogot ko'inia, onda intua sia diaan in dimukud mora'at mayak im padang gurun.

³⁰ Ki Yesus nolibó kon intau tatua, "Ki ine in tangoimu?" Tubagnya doman, "Tangoiku 'ki Legion'" -- sin nobayong totok in dimukud mora'at in sinumu'ot ko'inia.

³¹ Dá dimukud tatua nopo'igum ko'i Yesus simbá diá potabá-Nya im mosia mayak in dalan kopatoian.

³² Nodiug kon tua oyúon im boké noántó inta koyogot motayakmai kong ka'anon monia kon tonsiligmai im bulud, dá dimukud mora'at tatua nopo'igum ko'i Yesus, simbá ogoi im mosia mayak tumu'ot kom boké mita tatua. Dá dinuduian i Yesus onu im pino'igum monia tua.

³³ Dimukud mora'at mita tatua ilumuai nongkon intau tatua bo minayak sinumu'ot kom boké mita tatua. Boké mita tatua minayak bo ilumansik nongkon bingkí in irang bo noľabú kon danow poľat noľomot.

³⁴ Naonda intau mita inta noľukad kom boké noko'ontong kon natua, mosia noľagui bo poľat minayak nopohaba–habar makow kon onu inta ain nobaľi tatua kong kotá bo kon lipú mita inta noyodiugmai.

³⁵ Dá ilumuaidon in intau mita kon tua sim mo'indoi kon onu inta ain nobaľi kon tua. Mosia namangoi ko'i Yesus bo inontong monia in intau inta sinaľa'andon in dimukud mora'at. Intau tatua ilimitúdon makow kon diug in si'ol i Yesus, aindon noratak bo nogilambungdon. Mosia kon tua komintan inangoian ondok in noko'ontong kon onu inta nobaľi tatua.

³⁶ Náonda ing kóo'inggamá ing kawasa in dimukud mora'at kon intau tatua, nodait ino'uman in intau mita inta ain noko'ontong tontaní kon onu inta ain nobaí tua.

³⁷ Sahingga intau mita inta kon lipú ing Gerasa tua nopo'igum ko'i Yesus, simbá talaan-Nya im mosia sim mo'ondokdon totok mosia. Dá ki Yesus sinumakoidon bui kon uangga bo nonalámai ko'i monia.

³⁸ Intau inta ain sinaalan in dimukud mita mora'at tatua nopo'igum ko'i Yesus simbá ogoi in sia tumakin ko'i Yesus. Ta'e pinotabá i Yesus in sia takin koyow nana'a,

³⁹ "Pobuidon ikow kom baíloimu bo daitdon o'uman im bayongan inta ain inaidan i Allah ko'inimu." Dá intau tatua minaya-mayakdon makow kom bayongan kotá bo nopota'a-ta'au makow im bayongan inta ain inaidan i Yesus ko'inia.

⁴⁰ Naonda ing ki Yesus nobui mangoi, Sia sinontomu intau mobayong takin sanang gina, si mosia dongkadon mogolat makow ko'i-Nia.

⁴¹ Bo kon dodai intua namangoi domandon in intau, tangoinya ki Yairus. Ki Yairus na'a, itoi kom baíloi pososambayangan. Sia sinumungkud kon

tayowonmai in si'ol i Yesus bo nopo'igum totok simbá ki Yesus mo'ibog mamangoi im baloinya.

⁴² Sin wakutu intua ki adínya inta tongá tobatú tua notakit dongkadon olaton. Adí tatua umurdon degá mopoluh bodoyowá notaong. Dá ki Yesus minayak. Kom bonu im binaya'an tatua totok monia dodakkan ing ki Yesus.

⁴³ Bo kon sigad intau moántó tatua, oyúon tobatú bobay inta aindon mopoluh bodoyowá notaong notakit sinołoganmai in dugú, bo diá tobatúmai im mokopia kon takitnya tatua.

⁴⁴ Dá totok noramiji in sia bá mo'idiug ko'i Yesus nongkon tumi bo mokadai kon ubung in jubah-Nya, dá kon dodaipa doman intua bobay tatua nopia.

⁴⁵ Ta'e ki Yesus nołibó ko'i monia, "Ki ine in nołiai ko'i-Nakó? Ta'e diá tobatúmai in nongaku, dá ki Petrus noguman, "Pak Guru, totu'u mobarong intau in nołipung ko'i Pak Guru, dapot ing ko'undudan magi'makow monia ing ki Pak Guru!"

⁴⁶ Ta'e kai Yesus doman, "Oyúon tobatú intau in sinumontúon nołiai ko'i-Nakó, kinorasaan-Ku kon oyúon ing kawasa ilumuai ko'i-Nakó."

⁴⁷ Naonda ing kinota'auandon im bobay tatua kon onu inta inaidannya tua aindon kinota'auan i Yesus, dá namangoi in sia, ta'e gugur makow bo sinumungkud kon tayowon-Nyamai. Onda intua ino'umannya kon tayowon intau moántó in alasannya mongo nongonu sin sinumontúonbî in sia nolai ko'i Yesus. Takitnya tatua nopia kon dodaipa doman intua.

⁴⁸ Ki Yesus noguman kom bobay tatua, "Adî-Ku, pirisayamu ain nokosalamat ko'inimu. Bayakdon takin salamat!"

⁴⁹ Koyogotpa ing ki Yesus nosingog, namangoi in tobatú ginalum i Yairus bo noguman ko'i Yairus, "Ki adî i Tuang minatoidon, dá dona'aidon ing ki Tuang mamangoi bo mokiposusahmai ko'i Pak Guru!"

⁵⁰ Tongá dinongog i Yesus onu inta pinoguman in intau tatua, dá Sia noguman ko'i Yairus, "Yairus, dikabî mo'ondok. Popirisabaybî dá mosalamatbî ing ki adîmu tatua."

⁵¹ No'iyaputmai kom baloi i Yairus, diá tobatúmai intau ibanea inogoi i Yesus dinumudui ko'i-Nia sinumu'ot ing gopot, kolikudbî ing ki Petrus, ki Yohanes, bo

ki Yakobus takin ki iná bo ki amá in adí tatua.

⁵² Totokdon in ombalan bo amuiian monia in adí tatua, ta'e ki Yesus noguman ko'i monia, "Dikadon mongombaḷ im mo'ikow sin adí tatua in diábí minatoi tongábí nosiug!"

⁵³ Ta'e kinosingan monia in Sia, sing kinota'auan monia kon minatoi bidon adí tatua.

⁵⁴ Dá kinadaian i Yesus in lima adí tatua bo noguman, "Pobangondon uḷe!"

⁵⁵ Bo nobuidon mangoi in dimukud adí tatua bo kon dodaipa doman intua nobiag bui in adí tatua bo polat sinimindog. Ki Yesus nokipokaan in adí tatua.

⁵⁶ Guyanga in adí tatua totok in noherang noko'ontong, ta'e onu inta ain nobaḷí tatua diábí inogoi i Yesus pota'a–ta'au makow ko'i inekabí.

9¹ Ki Yesus nogoiní kom murí–Nya inta mopoluh bodoyowá bo nobogoi ing kawasa moguntun kon dimukud mora'at bo mongundam doman kom bayongan takit.

² Onda intua nopotabá ko'i monia minayak nopota'a–ta'au makow in Habar Mopia kon náonda ing ki Allah

mamangoi momarentah salaku Raja polat mongundam kon intau mita inta notakit.

³ Na'a ing koyow-Nya ko'i monia, "Dona'aibî modia kon onu bo onu ing kom binaya'an. Dika doman modia kon tungkud andeka balun, ka'anon andeka doit, andeka lambung pomaluian.

⁴ Aka mo'ikow bo ain sinarima kom baloi tobatú, dá pogutundon kon tua modapot im mopalut oáidanmu kong kotá tatua.

⁵ Bo aka oyúon in intau inta doí motarima ko'i monimu, yo luaidon kong kotá tatua bo topirai in lobud kon si'olmu salaku poringatan ko'i monia."

⁶ Dá minayakdon im murí i Yesus mopoluh bodoyowá tatua bo sindalan nopoyaput in Habar Mopia polat doman mongundam kon intau mita inta nongotakit kon lipu mita inta kinobaya'an monia.

⁷ Naonda ing ki Herodes, raja kon wilayah tatua nokodongog kom bayongan inta ain nobaíi tatua, nobingung in sia, sin oyúon doman intau im moguman kong ki Yohanes in nobiagdon bui.

⁸ Oyúon doman im moguman, "Ki Elia namangidon bui, bo oyúon doman im

moguman, tobatú nabi tungkuḷ intua nobiagdon bui."

⁹ Ki Herodes nosingog nana'a, "Aku'oi ain nopotabá kon intau nomongkó kon ulu i Yohanes, yo ki inebí in sia tana'a inta kai'n habar ain nogaid kon inta mokoherang totok kon intau." Dá sia umuran moramiji simbá moyodungkuḷ i Yesus.

¹⁰ Bo naonda in rasuḷ mita inta pinotabá i Yesus nobuidon mangoi, ino'uman monia ko'i Yesus onu inta aim pinomia monia. Dá dinia i Yesus im mosia minayak sinumontaní kon tobatú kotá, tangoinya kotá im Betsaida. Tongá ki Yesus bo muí-Nya mita ing kon tua.

¹¹ Ta'e naonda ing kinota'auan intau mobayong tatua, dinuduihan monia in Sia. Dá pinomayak-Nyadon makow mosia in dinumudui ko'i-Nia. Kon tua ki Yesus nopoyaput in Habar soál náonda ing ki Allah momarentah salaku Raja bo nogundam doman kon intau mita inta notakit kon tua.

¹² Naonda in no'ungkolomdon singgai, namangoidon ko'i-Nia im muí-Nya inta mopuluh bodoyowá tatua bo noguman, "Pak Guru, poki-pobuiaidon in intau mita tanion simbá mota'aupa im mosia

motayak kom ponga'anan bo pogogaian monia kon lipú inta nodiugmai kon na'a, sin noyayuk bo no'itontaní totok in tampat naton na'a."

¹³ Ta'e ki Yesus noguman ko'i monia, "Mo'ikowbí im mobogoi ing ka'anon ko'i monia tua!" Dá kai monia doman, "Ko'inami tongá oyúon in roti lima bo toyak doyowa. Kolikudbí in aka mayak motalui ing kami dá oyúon in ogoi ka'anon monia!"

¹⁴ (Aka iaponmai in intau kon tua, yo degá limamai noribu ing kobayongea komintan intau lolaki.) Dá ki Yesus noguman kom murí-Nya mita, "Pokilitúaidon mita im mosia mokolo-kolompok, tokolompok tololimamai nopuluh intau."

¹⁵ Murí-Nya mita nogaid kon onu inta aim pinoguman ko'i monia. Pinokilitúandon mita monia intau moántó tatua.

¹⁶ Onda intua ginamádon i Yesus in roti lima bo toyak doyowa nobungá tatua bodongka ilumangag kon langit bo nosukur ko'i Allah. Onda intua binosi-bonsig-Nya in roti tatua bo inogoi kom murí-Nya mita pinokisilai kon intau moántó tatua.

¹⁷ Mosia nonga'an komintan dapot nobotug. Onda intua sinipun monia ing ki agat mita in roti tatua. Nosipun magí yo mopuluhpa bodoyowá nokompé.

¹⁸ Kon singgai tobatú, waktu ing ki Yesus yogot nosambayang, murí-Nya mita namangoi ko'i-Nia. Dá ki Yesus nolibó ko'i monia, "Aka podudui guman in intau, yo ki ine in Aku'oi na'a?"

¹⁹ Dá mosia notubag, "Oyúon noguman ki Yohanes Mobobaptis. Oyúon doman noguman ki Elia, ibanea doman noguman tobatú nabi tungkuḷ intua bo nobiag bui."

²⁰ Ki Yesus nolibó bui ko'i monia, "Aka podudui in raian monimu, yo ki ine in Aku'oi na'a?" Dá ki Petrus notubag, "Raja Mopoposalamat inta pinodandi i Allah."

²¹ Bo ki Yesus noguman kom murí-Nya mita, "Dona'ai poguman magí-makow monimu kon i inekadon."

²² Bo ki Yesus noguman doman nana'a, "Ki Adí Intau mustibí motarima kon roriga mobayong, bo Sia im bayowan itoi mita in lipu, imang mita itoi bo mototundú mita kon agama bo limodon, ta'e kon singgai in tolunya biagon bui."

²³ Onda intua Sia noguman doman ko'i monia, "Intau inta mo'ibog dumudui ko'i-

Nakó, mustibí liongonnya in oáidannya tontaní, bo momota'an kon roriganya pomuḷoi in singgai bo umuran dumudui ko'i-Nakó.

²⁴ Sin intau inta tongá umuran mo'ibog mogaid kon oáidannya tontaní, kobuḷian ing kobiagannya, ta'e intau inta mo'ibog moḷiong kon rupa-rupa sim mogaid kon oáidan-Ku, mosalamat in sia."

²⁵ Onubí im baragunanya, intau moko'uḷi kom bayongan rupa-rupa inta mopira kon dunia na'a, aka tua komintan bo tongá mokobodito ko'inia?

²⁶ Sin intau inta mo'oyak im mongaku kon sia tua in dumodudui-Ku bo mo'oyak im mogaid kon onu inta ain sinundú-Ku, yo ki Adí Intau mo'oyak doman im mongaku kon sia in dumodudui-Ku ko waktu im mo'iangoi in Sia takin kawasa-Nya bo kawasa i Amá bo im malaekat mita inta mosuci.

²⁷ Bá kota'auan monimumu in na'a, "Kon sigad monimu tana'a oyúon in diápabí matoi aka sia diápa moko'ontong ko'i Allah mamangoi momarentah salaku Raja."

²⁸ Degá waludon nosinggai nongkon pino'tundúan kom bayongan tatua, ki

Yesus nodia ko'i Petrus, ko'i Yohanes bo ko'i Yakobus notakod kom bulud sim mosambayang.

²⁹Wakutu ing ki Yesus yogot nosambayang kon tua, indoianmai yo pogot-Nya nobalui bo lambung-Nya in nobalidon nobudó mopo'uli-ulinag.

³⁰Daíi doman bo inontong intau doyowa, tuata ing ki Musa bo ki Elia noki'pogontong kon yuák im bayag inta nongkon soroga. Mosia nosirita takin i Yesus soál kopopatoi-Nya inta diádon mo'onggot bo kobayáan-Nya kon Yerusalem.

³¹ (9:30)

³²Wakutu intua ki Petrus takin yobayatnya mita nosiug, ta'e naonda im mosia no'ibangon inontong monia in sindar motarang nonimbayag ko'i Yesus bo intau doyowa sinimindog kon diug-Nya.

³³Bo naonda in intau doyowa tatua nonalámai ko'i Yesus, ki Petrus noguman ko'i Yesus, "Pak Guru, mopira totok kita ing kon na'a. Manikah mogaid ing kami kon kemah tolu, tobatú ing ko'i Pak Guru, tobatú ko'i Musa, bo tobatú ko'i Elia."

(Onu in siningog i Petrus tatua diábî kinota'auannya.)

³⁴Yogotpa ing ki Petrus nosingog, balú no'ikolubung mangoi ing gołom ko'ia monia, sahingga inangoian ondok im mosia.

³⁵Bo kino'dongogandon in singog nongkon yuák ing gołom tatua noguman, "Tana'a ing ki Adî-Ku inta piniłî-Ku, indongogaidon in Sia."

³⁶Naonda in nogogai singog tatua, indoianmai monia yo dongkadon ki Yesus tontanî ing kon tua. Ta'e tua komintan diábî ino'uman in murî-Nya mita kon intau ibanea.

³⁷Nopo'ikolommai kon singgai, waktu ing ki Yesus bo murî-Nya taya tolu nosiligdon nongkon bulud tatua. Intau moántó namangoi ko'ia Yesus.

³⁸Tobatú ļolaki kon sigad in intau moántó tatua nomalú, "Pak Guru, tulungaipa bo indoiai ing ki adîku tobatú tua!

³⁹Aka dimukud mora'at mamangoi monubuh ko'inia, sia balú kumarak bo tumogat totok in awaknya bo bibignya ļuaian im burá. Dimukud tatua umuran

mopororiga ko'inia, bo gogió diádon taláannyamai ing ki adíku tatua.

⁴⁰ Aku'oi nokitułungdon kom murí mita i Pak Guru moguntun kon dimukud tatua, ta'e diá mokomampu im mosia."

⁴¹ Dá ki Yesus sinumorú kom murí-Nya mita kai-Nia, "Mo'ikow nion intau mita inta mo'ibog momalawang bo diá mopirisaya! Komangoipa degá in onda Aku'oi musti umuran moyotakin monimu bo mosabar im mo'indoi kon oáid mita monimu? Dia mangoi in adí tanion!"

⁴² Ko wakutu in adí tatua nopobayak ko'i Yesus, dimukud mora'at tatua nopobanting ko'inia polat pinotorondónya awak in adí tatua. Ta'e totok in sinoruán i Yesus in dimukud mora'at tatua bo pinokiłuaian-Nya nongkon adí tatua dá nopiadon in adí tatua bo polatdon pinosarahkan ko'i amánya.

⁴³ Komintan intau noherang noko'ontong kong kawasa i Allah inta námai tua ing kołoben. Ko wakutu intau mita nongoherangpa totok kom bayongan inta pinomia-Nya tatua, ki Yesus noguman kom murí-Nya mita,

⁴⁴ "Tarukira bo dika koliongan in singog-Ku tana'a: Ki Adí Intau posarahkan kong kawasa in intau."

⁴⁵ Tongá diá kinomangalean im murí-Nya mita in singog-Nya tatua. Sin tua in sinontu'onbí binuni ko'i monia simbá diá komangalean monia. Bo mosia mo'ondok doman im molibó ko'i-Nia.

⁴⁶ Bo nomukádon im bobayowan kon sigad im murí mita i Yesus. Mosia nobobayowan mongo ki ine im molobe-loben kon sigad monia tua.

⁴⁷ Tongá kinota'auan i Yesus in raian monia tatua, tuamai ginamá-Nya im mongoadí tobatú bo pinokisindogan-Nya kon diug-Nyamai.

⁴⁸ Bo Sia noguman kom murí-Nya mita, "Intau inta notarima kon adí tana'a sin nokotorop ko'i-Nakó, yo tua im mangalunya sia notarima ko'i-Nakó; bo ki ine in notarima ko'i-Nakó, yo sia in notarima doman ko'i-Nia inta nopotabá ko'i-Nakó; sing ki ine mo'ompá in dodia kon sigad monimu komintan, yo siabí tua im molobe-loben."

⁴⁹ Ki Yohanes noguman nana'a ko'i Yesus, "Tuhan, kami noko'ontong kon intau noguntun kon dimukud mora'at nomaké

in tangoi i Tuhan, tongá ilarang nami in sia, sin sia de'emanbí dumodudui naton."

⁵⁰ Dá ki Yesus noguman ko'inia, "Dona'aibí ampagan monimu in sia, sing ki ine im motoindudui ko'i monimu, yo sia tua in yobayat monimu."

⁵¹ Naonda im modiugdun wakutu i Yesus mayak in soroga, sinantú-Nyadon kon Sia mayakdon in Yerusalem,

⁵² dá Sia nopotabá kon intau inumuna ko'i-Nia. Mosia minayak bo sinumu'ot kon lipú intau in Samaria. Makusud monia tua im moposadia kon onu inta parałun i Yesus.

⁵³ Ta'e intau mita in Samaria doí motarima kong koángoian i Yesus sing mokantaradon totok kon Sia nopobayak ná Yerusalem.

⁵⁴ Nokota'aumai kon natua ing ki Yakobus bo ki Yohanes inta murí i Yesus, mosia nolibó nana'a, "Tuhan, mo'ibog degá ing ki Tuhan bá po'igumon nami in tułu mołabú nongkon langit bo momutú ko'i monia komintan?"

⁵⁵ Ta'e ki Yesus nobobui ko'i monia bo sinumorú.

⁵⁶ Dá mosia minayakdon kon lipú ibanea.

⁵⁷ Naonda ing ki Yesus bo murí-Nya mita nongingguputdon kom bobayáan monia, oyúon intau noguman ko'i Yesus, "Pak Guru, aku'oi mo'ibog dumudui ko'i Pak Guru kon ondakabí im bayáan!"

⁵⁸ Ta'e ki Yesus noguman ko'inia, "Ule, Serigala oyúon im bubúnya, lagapan oyúon im pugadnya, ta'e ki Adí Intau diábí in tempat posiugan-Nya."

⁵⁹ Ki Yesus noguman nana'a kon intau ibanea, "Duduidon ko'i-Nakó!" Tongá intau tatua notubag nana'a, "Tuang ogoiaipa muna iwakutu in aku'oi molobong ko'i amáku."

⁶⁰ Ta'e ki Yesus noguman ko'inia, "Pomayakdon makow intau minatoi molobong kon intau minatoi; ta'e ikow im bayakdon bo poyaputdon in Habar Mopia kom bayongan intau kon lipu-lipúannya. Poguman kong ki Allah im mamangoidon momarentah salaku Raja."

⁶¹ Bo oyúon doman intau in noguman nana'a ko'i Yesus, "Pak Guru, aku'oi im mo'ibog dumudui ko'i Pak Guru, ta'e ogoiaipa muna iwakutu in aku'oi mayak moguman kom bayongan ginalumku."

⁶² Ta'e ki Yesus notubag, "Pomuloi intau inta momangkoidon momajeko, bo

mobobuipa ná tumi, yo sia tua in diábí patus mobaíi umat i Allah."

10¹ No'iduduimai kon tua, ki Yesus nomiíi kon dumodudui-Nya ibanea pitu nopuluh ing kobayongea bodongka nopotabá ko'i monia. Mosia pinokibayaan tumo-dodoyowa sin umuna ko'i-Nia mayak ing kotá bo tempat mita inta bayáan-Nya.

² Ki Yesus noguman nana'a, "Bungainya im mobayong totok, ta'e mononolisí in tongá topilik. Manangka intua po'igumdon ko'i togi gobá simbá potabánya mangoi in intau inta mogogaid simbá mosia im mono'inut kom bungainya mita tatua.

³ Tuamai bayakdon! Aku'oi mopotabá ko'i monimu naonda bo mopotabá in domba kon yuá-yuák in serigala.

⁴ Bo donáai modia kon pundi andeka balun andeka aip in si'ol. Dika mogogai kon yuák in dalan bo mobogoi in hormat ko'i inekadon.

⁵ Bo aka mo'ikow tumu'ot kon tobatú baloi yo na'a in singogon muna, 'Binarakatandon i mo'ikow tobaloian na'a.'

⁶ Bo aka kon tua oyúon intau inta mo'ibog in dodamean bo salamat, yo salammu tatua in motantú kom baloi tatua, tongá

aka diá, yo salammu tatua im mo'ibuibí ko'inimu.

⁷ Kotantú kon tobatú bałoi aka mogutun. Tarima onu in ogoi monia ko'inimu. Sin intau inta mogaid im patusbí in sia motarima kom bungai in inaidannya. Dona'ai momampi-mamping makow kom pogutunan.

⁸ Aka mo'ikow mamangoi in tobatú kotá bo sinomu notompia in intau kon tua, yo ka'anbí onu inta ogoi monia ko'i monimu.

⁹ Tułungai bo undamai in intau mita inta notakit kong kotá tatua bo poguman kon intau mita kon tua, 'Ki Allah mamangoidon momarentah sałaku Raja kon yuá-yuák monimu.'

¹⁰ Ta'e aka mo'ikow bo mamangoi in tobatú kota bo doí in intau kon tua motarima ko'i monimu, yo bayá in dołag bo singog nana'a,

¹¹ 'Sedangpa łobud ing kotámu na'a inta nongo-ikompit kon si'ol nami, daiton nami topiran sałaku poringatan ko'i monimu. Ta'e bá kota'auan monimu kon diá bidon mo'onggot ing ki Allah mamangoi momarentah sałaku Raja kon yuá-yuák monimu!'"

¹² Torop in na'a, "Kon singgai ponantúan, intau in Sodom im mogampa-gampang ampungan i Allah nongkon daripada intau mita ing kotá tatua!"

¹³ "Koboditodon mo'ikow, Korazim! Bo koboditodon mo'ikow, Betsaida! Sin aka kuma bo kon_lipú in Tirus bo Sidon im pinogaidan kon inta mokoherang mita inta ain inaidan kon yuá-yuák monimu, yo no'onggot bidon mosia nogogai nogaid kon dosa, bo inagoiandon im panyasalan.

¹⁴ Ta'e kon singgai ponantúan, lipu in Tirus bo Sidon im mogampa-gampang ampungan i Allah daripada mo'ikow.

¹⁵ Bo mo'ikow, Kapernaum! degá kai'nimu kamai dá polantudonbî ikow dapot in soroga? Bá pogumanku, Diábí! Malah mo'ikow nion in pogonagbî kon naraka!"

¹⁶ Bo ki Yesus noguman kom murí-Nya mita, "Ki ine im mo'ibog mokidongog ko'i monimu, yo mosia tua i mokidongog doman ko'i-Nakó. Ta'e ki ine in doí motarima ko'i monimu, yo sia in doí doman motarima ko'i-Nakó. Bo ki ine in doí motarima ko'i-Nakó, yo sia in doí doman motarima ko'i-Nia inta nopotabá ko'i-Nakó."

¹⁷ Onda intua, dumodudui i Yesus inta pitu nopuluh nobuidon mangoi takin sanang ing gina bo noguman, "Tuhan sedang dimukud mita mora'at mo'ondok ko'inami sim mokodongog kon tangoi-Mu."

¹⁸ Dá ki Yesus noguman ko'i monia, "Aku'oi noko'ontong kon Ibilis nolakú nongkon langit náonda bo kilat.

¹⁹ Mo'ikow aindon inogoian-Ku ing kawasa poritak kon ulag bo bamba'u, bo kawasa pomutoi kon ropot in saturu, sahingga diá bidon im moko'bodito ko'i monimu.

²⁰ Tongá umpakahbí natua, yo dikabí mopia-pia ing gina monimu sim mo'ondok in dimukud mora'at ko'i monimu. Na'abí im patus mokopia kong gina monimu, tangoimu aindon pinais kon soroga."

²¹ Ko wakutu intua nosanang totok ing gina i Yesus, lantaran kinawasaan in Roho i Allah. Sia nosingog nana'a, "Aku'oi mosukur ko'i-Nimu Amá, Tuhan in langit bo butá, lantaran bayongan intua aindon binuni-Mu kon intau mita inta mopandoi bo mobijaksana, ta'e aindon pino'ontong-Mu kon intau mita inta nongobodok. Tuabí ing kino'ibog i Amá.

²² Yagi-yagi komintandon pinosarahkan i Amá ko'i-Nakó. Bo diábí in tobatúmai intau nonota'au kon Adí, kolikudbí ing ki Amá. Bo diábí doman intau in nonota'au ko'i Amá kolikudbí in Adí; bo intau mita inta kino'ibog in Adí popota'auan kon ki ine ing ki Amá."

²³ Onda intua ki Yesus nobobui kon dumodudui-Nya mita bo noguman, "Nomujur totok mo'ikow in noko'ontong kon onu inta ain inontong monimu tana'a.

²⁴ Sin toropbí monimu: Nobayong in nabi bo raja im mo'ibog mo'indoi kon onu inta ain inontong monimu, ta'e mosia diá noko'ontong. Ná doman tua, mosia mo'ibog mongindongog kon ná inta ain dinongog monimu, ta'e mosia diádon nokodongog kon tua."

²⁵ No'iduduimai kon tua, oyúon mototundú kon agama namangoi bo monungkul ko'i Yesus. Sia nolibó ko'i Yesus, "Pak Guru, onu degá im musti aidanku simbá aku'oi moko'ulí kong kobiagan mopia bo mononoi?"

²⁶ Ki Yesus bui nolibó ko'inia, "Onu im pinais kon hukum i Musa? Podudui in raianmu, náonda intua?"

²⁷ Intau tatua notubag, "'Kotabibî ing ki Tuhan, takin Allahmu, kotantú ing gina ko'i-Nia,' bo 'Kotabibî in tumpala intau ná kototabimu kon awakmu tontaí.'"

²⁸ Dá kai Yesus doman, "Totu'u in tubagmu nion! Aidaidon intua komintan, dá ikow moko'uḷibî kong kobiagan mononoi."

²⁹ Ta'e mototundú kon agama tatua doí talowon, dá sia nolibó bui ko'i Yesus, "Ki inebî inta sinangoi tumpala intau?"

³⁰ Ki Yesus notubag, "Oyúon intau nosilig nongkon Yerusalem. Sia mayak in Yerikho. Kon yuák in dalan, sia dinomok in intau mita inta mogogagow. Binongkug monia in sia bo inagow doman im bayongan kapunya'annya inta kodia-dianya. Nodait makow inagow onu in ko'inia, binongkug doman monia inimibo-ibog nodapot aindon matoi bodongka sinaláan monia.

³¹ Kabutulán oyúon tobatú imang nosilig nongin dalan tatua. Ta'e naonda inontongnya intau inta binongkug monia tua, nomarut in sia bo nongin dalan tolasi.

³² Natua doman intau in Lewi inta no'italib kon tua. Noko'ontongmai kon intau tatua, nomarut doman in sia bo nongin dalan tolasi.

³³ No'iduduimai kon tua oyúon intau in Samaria nongin dalaŋ doman tatua. Noko'ontongmai kon intau tatua totok noliai ing ginanya bo notabi.

³⁴ Dá dinimiug in sia kon intau tatua bo dinaritannya anggur ing kekebnya mita bo inundaman polat binakut kinopia ing kekebnya tatua. Nopalut makow, pinoponiknya intau tatua kong keledainya, bo diania pinobayak im baloi inta pongongandupan bo sinompianya.

³⁵ Nopo'ikolomai kon singgai inogoiannya in doit perak doyowa ing kitogi baloi pongongandupan tatua bo nongoyow, 'Tompiapa in sia bo onu in taluionmu ponompia ko'inia daitonkubî toliuan aka mobuidon mangoi in aku'oi.'"

³⁶ Onda intua ki Yesus nonimpod kon o'uman-Nya tatua bo nolibó ko'inia, "Podudui in raianmu, ki ine ing kon sigad naya'tolu tua in nomia kon oáid salaku tumpala intau ko'inia inta pinogagowan tatua?"

³⁷ Mototundú kon agama tatua notubag, "Intau inta ain inagoian tabi bo polat notulung kon intau tatua." Ki Yesus noguman, "Dá aka natua, yo bayakdon bo aidai doman in natua!"

³⁸ Onda intua ki Yesus bo murí-Nya mita nongingguputdon kom bobayáan monia bo mosia no'iyaputdon in tobatú lipu. Kon lipú tatua oyúon tobatú bobay nogoiní ko'i monia minayak im bałoinya, ki Marta in tangoinya.

³⁹ Ki Marta na'a oyúon ing ki utatnya bobay doman inta tangoinya ki Maria. Ki Maria na'a ilimitú makow kon diug i Yesus bo mokidongogmai kon onu in singogon-Nya.

⁴⁰ Ta'e ki Marta im mosibuk totok mogaid kon oáidanya kon bałoi. Dá ki Marta dinimiug ko'i Yesus bo noguman, "Tuhan, degá bo diábí ontongon i Tuhan ing ki utatku tanion. Ko'inapa in sia tongábí limitú makow mokidongog kon onu in poguman i Tuhan bo pomayaknya makow aku'oi im mogaid tontaní?"

⁴¹ Ta'e ki Tuhan noguman, "Marta, Marta! ikow na'a in totokbí mohawatir bo mopoyoyiga in awakmu tontaní bo tongá umuran morai kom bayongan rupa-rupa.

⁴² Bá poguman-Ku ko'inimu kon tongábí tobatú in totok moponting. Ki Maria ain nomiłi kon inta mopia, inta diábí bui gamáan ko'inia."

1 1 ¹ Kon singgai tobatú ki Yesus nosambayang kon tobatú tampat. Naonda in Sia nopałutdon nosambayang, muří-Nya tobatú noguman, "Tuhan, tundúpa ing kami mosambayang, ná ki Yohanes notundú kon dumoduduinya mita."

² Dá kai Yesus doman, "Aka mo'ikow bo mosambayang yo singogdon nana'a, 'Amá, Tonga'bi' Ikow ing ki Allah. Angoidon Ikow bo parenta'ai ing kami.

³ Ogoiaidon ing kami pomułoi in singgai ka'anon inta tugat ko'inami.

⁴ Bo ampungaidon in talá nami, sing kami ain doman nongampung kon intau inta kotałá ko'inami. Bo dona'ai pomayak makow ing kami kobuľian im pirisaya nami ko'i-Nimu ko waktu ing kami mokodungkuľ kon soba'an."

⁵ Onda intua noguman doman Sia kon muří-Nya mita nana'a, "Aka kuma kon sigad monimu oyúon tobatú intau mayak im bałoi yobayatnya pongantog in dolom bo moguman, 'Uľe, popoľuanaipa im bogat aku'oi,

⁶ sin oyúon in yobayatku nongkon binaya'an no'iandup mangoi kom bałoiku bo diádon ing ka'anon kom bałoiku!"

⁷ Bo aka kuma yobayatnya tatua notubag nana'a, 'Dikadon moganggu ko'i-nakó sing kinunsíankudon in ļolingkop bo nosiugdon ing kami motoļu adī, dá doídon aku'oi mobangon bo mobogoi ing ka'anon ko'inimu ule."

⁸ "Yo náonda?" guman i Yesus bui. "Aku'oi im moguman ko'inimu, umpakahbī ikow yobayatnya, yo diábī mobangon in sia bo mobogoi kon onu im paraľumu. Ta'e aka ikow bo diá mo'oyak in umuran monangkokó bo mo'igum, dá mobangonbī in sia bo mobogoi kon onu im paraľumu.

⁹ Manangka intua Aku'oi moguman ko'i monimu: Po'igumdon, dá ogoianbī im mo'ikow; potayakdon dá moko'uľibī im mo'ikow; ponangkokodon dá pobukatanbī kon ļolingkop im mo'ikow.

¹⁰ Sim pomuľoi intau inta mo'igum im motarimabī, bo intau inta motayak im moko'uľibī, bo intau inta monangkokó im pobukatanbī kon ļolingkop.

¹¹ Degá oyúon ing kon sigad monimu ing guyanga inta aka po'iguman i adīnya kon toyak, yo ogoiannya in uľag?

¹² Andeka aka ki adīnya mo'igum kon natu yo ogoiannya in uľipan?

¹³ Dá aka mo'ikow inta mora'at bo mota'au mobogoi kon inta mopia ko'i adĩmu mita, yo bambíkabí ki Amámu inta kon soroga! Sia im mobogoibí in Roho-Nya ko'i monia inta umuran mo'igum ko'i-Nia!"

¹⁴ Kon singgai tobatú ki Yesus noguntun kon dimukud mora'at nongkon intau bobó. Naonda in dimukud mora'at tatua ilumuai kon intau bobó tatua, nokosingogdon in sia. Intau moántó kon tua nongoherang.

¹⁵ Tongá oyúon kon sigad monia tua in noguman, "Sia tua noguntun kon dimukud mora'at nomaké ing kawasa i Beelzebul, inta itoi in dimukud mora'at mita."

¹⁶ Oyúon doman kon sigad monia tua im mo'igum kon tanda nongkon soroga, salaku bukti kon Sia in nongkon i Allah. Mosia tua im monungkul ko'i-Nia.

¹⁷ Ta'e kinota'auanbí i Yesus in raian monia tatua, dá Sia noguman ko'i monia, "Aka tobatú negara bo mosila-silai bo mosisaturuandon, yo negara tatua in diábí mononoi. Andeka motoļu adĩ inta posibayak, yo tantú diábí doman mononoi.

¹⁸ Natua doman ing kong karaja'an in Ibilis, aka kolompok tobatú bo moropatoi ing kolompok doman tobatú, yo karaja'an tatua in morumbunbí. Mo'ikow in

noguman kon Aku'oi in noguntun kon dimukud mora'at takin nomaké ing kawasa i Beelzebul.

¹⁹ Aka natua yo kawasa i ine im pinaké in dumoduduimu mita noguntun kon dimukud mora'at tatua? Dumoduduimu bidon tontanî in noguman kon no'italá im mo'ikow!

²⁰ Aku'oi na'a in noguntun kon dimukud mora'at takin kawasa i Allah. Tua im mangalunya kong ki Allah in nomangkoidon nomarentah kon yuá-yuák monimu.

²¹ Aka intau moropot bo nolongkap domandon in alatnya sin polukadnya kom baloinya tontanî, yo komintan kapunya'annya im mosalamatbî.

²² Ta'e aka oyúon im mo'ilíu in ropot ko'inia im mamangoi monubuh bo monalaw ko'inia, dá daitonbí agowon in intau moropot tatua im bayongan alatnya inta mobalí kakuatannya polukad kom baloinya. Onda intua daitonya bo sila-silaion makow im barang in intau inta inagownya tatua.

²³ Intau inta umuran momalawang ko'i-Nakó, mosaturu ko'i-Nakó. Bo intau

inta doî modulu mogaid kon oáidan-Ku, sia tua im momoguya'at kon oáidan-Ku!"

²⁴ Aka dimukud mora'at bo nonalámai kon tobatú intau, yo sia tua im maya-mayakbí makow in tempat inta no'ingkag sim motayak kom pogogaian, ta'e diá in sia noko'ulí. Manangka intua sia nosingog nana'a, "Aku'oi bui mayak im baloi inta ain sinaláanku tua.

²⁵ Bo sia minayakdon bui. Kino'bayáannyamai yo baloi tatua nodaritdon sin ain sinimpatan bo totok doman sinompia kinopira.

²⁶ Dá ilumuai bui in dimukud mora'at tatua bo nogoiní kon dimukud mora'at ibanea taya pitu inta mora'a-ra'at nongkon inia. Onda intua mosia nogutun kon intau tatua, sahingga pangabisannya, ka'ada'an intau tatua lebedon mora'at nongkon ka'ada'anea inta muna."

²⁷ Koyogotpa ing ki Yesus nosingog, indoianmai tobatú bobay kon sigad intau mobayong tatua nogumanbí ko'i Yesus nana'a, "Mosanangdon totok im bobay inta nopolahir bo nopoteté, ko'i Tuang."

²⁸ Ta'e ki Yesus noguman nana'a, "Intau inta mosanang totok im mosiabí inta mo'ibog mokidongog kom Pirman i

Allah, bo mo'ibog mogaid kon onu inta pinoguman-Nya!"

²⁹ Kon yuák in intau mobayong tatua ki Yesus noginturus kon sirita-Nya, nana'a, "Mora'at totok intau masa in tana'a. Mosia mopo'igum bá Aku'oi mogaid kon inta mokoherang simbá mopirisaya im mosia. Ta'e mosia diábí ogoian in tobatúmai, kolikudbí in tanda ko'i Nabi Yunus.

³⁰ Sin náonda bo ki Nabi Yunus inta nobaí tanda kon intau mita in Ninewe, yo natua domandon ki Adí Intau mobaí tanda kon intau mita masa in na'a.

³¹ Kon singgai pohakiman, ratu nongkon tolatan mobangon moyotakin in intau mita masa na'a bo mohakim ko'i monia. Sin ratu tana'a in namangoi nongkon popod in dunia sim mokidongog kon totundú i Salomo, ta'e kon na'a tana'a makow oyúon in no'iliu kong kopandoi i Salomo.

³² Kon singgai tumi, intau mita in Ninewe mobiagdon bui moyotakin in intau mita masai na'a bo mosia im mohukum doman ko'i monia. Sin intau mita in Ninewe no'ibog nogogai nogaid kon inta mora'at ko waktu im mosia nokodongog kon onu inta pinoguman i Nabi Yunus ko'i monia.

Ta'e kon na'a, tana'a makow oyúon inta mokawa-kawasa nongkon i Nabi Yunus."

³³ "Diábî in tobatúmai intau mopoyongkit makow in togá bodongka tungkubannya in tampayang, tantú tuduonnyabî kon tempatnya. Simbá komintan intau inta tumu'ot moko'ontong kon bayagnya.

³⁴ Mata na'a, togá in awak. Aka matamu bo mopia, dá mobayagbî doman in awakmu, ta'e aka matamu bo diá mopia, mosindipbî doman in awakmu.

³⁵ Tuamai umuran mokopopia simbá bayag inta ko'inimu diá moba_{li} mosindip.

³⁶ Aka awakmu bo mobayag komintan, diábî tobatúmai im mosindip, bo mobayagbî doman komintan awakmu, naonda bo sindar in togá nonimbayag ko'inimu."

³⁷ Naonda ing ki Yesus nopalutdon notundú, intau im Parisi tobatú namangoi nogoinî ko'i-Nia mayak monga'an kom ba_{lo}inya. Dá ki Yesus minayak doman bo nonga'an.

³⁸ Ta'e intau im Parisi tatua nongoherang in noko'ontong ko'i Yesus nonga'an ta'e diá muna nonomok ná atorang in agama.

³⁹ Dá ki Tuhan nosingog ko'i-Nia nana'a, "Mo'ikow intau im Parisi totu'ubî kon aka

palo bo pindan yo yuyúanbî monimu dotá in luainya, ta'e bonu ing gina monimu nopuling in raian inta diá mopia. Mongora'at bo mongotogat ing gina mo'ikow.

⁴⁰ Nongo bodok im mo'ikow! Diábî degá kota'auan monimu kong ki Allah inta nogaid kon dotá in luainya, Siabî doman tuata inta nogaid kon dotá im bonunya?

⁴¹ Nana'a! onu inta kom bonu im pindan bo palomu tua, tuata inta musti ogoi monimu kon intau mita nobogá. Aka tua in aidanmu, yo modarit komintan onu inta nokotor ko'inimu.

⁴² Koboditodon im mo'ikow intau mita im Parisi, sin pododungú mita, pogama'an monimu kom mopuluh noporsen sim posukur, ta'e oáid mita moádil bo tabi ko'i Allah in iliongdon monimu. Aka mogaid kon tobatú, yo ibanea in dikabî koliongan.

⁴³ Koboditodon im mo'ikow intau mita im Parisi inta mo'ibo-ibog limitú kom muna totok aka kom bałoi pososambayanan bo inta totok doman mo'ibog hormaton aka kom pasar.

⁴⁴ Koboditodon im mo'ikow intau mita im Parisi! Mo'ikow naonda bo kuburan inta diá pinaisan tangoi inta korita-ritakan

makow in intau ta'e diábî kino'ta'auan monia kong kuburbî intua."

⁴⁵ Tobatú mototundú kon agama noguman ko'i Yesus nana'a, "Pak Guru, singog i Pak Guru tua im moko'po'oyakbîmai ko'inami!"

⁴⁶ Ta'e ki Yesus notubag, "Koboditodon doman mo'ikow inta mototundú mita kon agama, sim mo'ikow im mogaid kon atorang mita inta mobogat aidan, ta'e mo'ikow tontanî in doîbî dumudui kon atorang tatua.

⁴⁷ Koboditodon im mo'ikow! Sim mo'ikow in nogaid kong kubur in nabi mita inta sinokolimod im mogoguyang monimu.

⁴⁸ Bá kota'auan monimu, oáid monimu tatua, noginsilangbî kon intau, kom mo'ikow in nosotuju kon onu inta inaidan im mogoguyang monimu. Sim mogoguyang monimu in nolimod kon nabi mita tatua bo mo'ikow in nogaid kong kubur monia.

⁴⁹ Tuamai hikmat i Allah noguman nana'a, 'Aku'oi mopotabá in nabi mita bo rasul mamangoi ko'i monimu; ibanea in limodon bo ibanea doman im pogutúon!'

⁵⁰ Tua inaidan i Allah simbá intau mita masa na'a hukumon sim pino'limodan

inta inaidan kom bayongan nabi nongkon wakutupa in dunia na'a inaidan,

⁵¹ Pinangkoipa kom pinolimodan ko'i Habel nodapot im pinolimodan ko'i Zakharia inta ilimod kon sigad im meja pobobogoian kon sosumbah bo Bałoi Tuhan. Popirisayabí: Intau mita masa na'a pastibí kon hukumon sin lantaran oáid mita tatua.

⁵² Koboditodon im mo'ikow mototundú mita kon agama! Sing kokunsí pobuká kom pongotahuan sinagúdon ko'i monimu, ta'e mo'ikow tontaní in diá mo'ibog tumuot kom bonunya sim motayak kom pongotahuan tatua. Sedang bo mo'ikow in tongábí mobalı longgai kon intau mita inta moramiji tumu'ot kom bonunya!"

⁵³ Bo naonda ing ki Yesus nonalámai kon tempat tatua, intau mita im Parisi bo mototundú mita kon agama sinumorú totok. Mosia umuran monarukira makow ko'i–Nia bo kopia mopolibó–libó kon yagi–yagi.

⁵⁴ Lolibó monia tua in tongábí potayakkan monia kon talá i Yesus, simbá oyúon im bałion monia dodoyonan podomokan ko'i–Nia.

12 ¹ Kon dodai intua ribuan intau in nosipun, dapot im moyopuntukdon kon si'ol. Koyogotpa moyosipun in intau mita tatua, ki Yesus noguman kom mu'í-Nya mita, "Mokopopia im mo'ikow kon ragi intau im Parisi, makusudnya in oáid intau im Parisi inta mongomunapik.

² Diábî tobatúmai in no'ibuni in diá ko'ontongan bo diá doman in tobatúmai inta binuni in diá popota'au.

³ Manangka intua onu inta siningog monimu dolom yo kodongoganbî ko wakutu im mobayagdon; bo onu inta pinogombong monimu simbá diá dongogon im bayongan intau, tua im pobaľúbî kom bayongan intau."

⁴ "Pokotorop ule yobayat-Ku mita! Dika mo'ondok ko'i monia inta tongá mota'au moľimod kon awak, ta'e onda intua diádon mota'au mogaid mo'iliu kon tua.

⁵ Na'a im poguman-Kudon ko'i monimu mongo ki ine im musti ko'ondok monimu. Kotogu'ondokbî ko'i Allah! Sin aka Sia yo mopaľut makow moľimod, yo oyúon doman ing kawasa-Nya mopogarab kom bonu in naraka! Popirisayadon, Siabî tua im musti ko'ondok monimu.

⁶ Lima in lagapan dui-duit pinotalui nomurah totok im bolinya, ta'e umpakahbî natua, yo diábî ing kon sigad monia tua ing kino'liongan i Allah.

⁷ Sedangpa bu'ok kon ulumu, kinota'auan-Nyabî ing kobayongea. Managka intua yo dikabî mo'ondok im mo'ikow; sim mo'ikowbî im momaha-mahal in lagapan mita tatua!"

⁸ "Torop kopira in na'a: Intau inta mo'ibog mongaku kon tayowon intau moántó kon sia in dumodudui-Ku, Sia akúon doman in Adí Intau kon tayowon malaekat mita i Allah.

⁹ Ta'e ki ine im momayow kon tayowon intau moántó kon sia in dumodudui-Ku, yo sia im bayowan doman in Adí Intau kon tayowon malaekat mita i Allah.

¹⁰ Aka oyúon intau mopoyaput in tosingogon polawang kon i Adí Intau, yo sia tua in ampunganbî; ta'e aka ki ine im moningkule kon Roho i Allah, yo sia in diábî ampungan.

¹¹ Aka mo'ikow bo diaan kom baloi mita pososambayangan sin sidangan kon tayowon pomarentah andeka kon toyowon in mongonguasa, yo dikabî

mo'ikow mohawatir momikir kon onu in potubagmu.

¹² Sin onu inta musti singogonmu tua im pogumanbí in Roho i Allah ko'inimu aka waktunyadon."

¹³ Oyúon tobatú intau kon sigad intau mobarang kon tua noguman ko'i Yesus, "Pak Guru, pogumanpa ko'i utatku simbá silaiannyadon aku'oi ing kapunya'an inta ain sinaḷa'an ing guyanga nami ko'inami."

¹⁴ Ta'e ki Yesus nosingog ko'inia, "Utat, ki ine in nopobaḷi ko'i-Nakó hakim andeka mononigad ko'i monimu mosila kong kapunya'an inta sinaḷaan ing guyanga monimu ko'i monimu?"

¹⁵ No'iduduimai kon tua ki Yesus noguman kon intau moántó kon tua, "Mokopopia im mo'ikow bo umuran kiluka-lukadmai simbá diá modunia, sin umpakahbí moántó totok ing kapunya'an, ta'e kobiagan mononoi diábí sinantú ing kapunya'an tatua."

¹⁶ Nosingog makow kon natua, ki Yesus nogonguman kon tobatú porumpama'an ko'i monia, "Oyúon in tobatú intau inta no'oyúon. Butá inta tonggobáannyamai umuran mobogoi in hasil mobarong.

¹⁷ Intau tatua umuran morai kom bonu ing gina, kainia, 'Tampat potagúanku kon hasil ing gobáku, diádon tugat. Náondapa degá in dayaku bá tugatan?'

¹⁸ No'onggotmai kom pinomikiran sia noguman nana'a, 'Noko'u_lidon kon daya in aku'oi; rumbunonkudon ing gudang tana'a bo buikudon aidan kolobenon. Simbá bayongan gandum bo kapunya'anku ibanea modait mo'ibonu kon tua.

¹⁹ Onda intua pogumanku kon awakku tontaí; Nomujur totok in ikow! Bayongan inta mopira komintan oyúon ko'inimu bo kon taongannya tua mita diápabí modai-dait. Tuamai pogogaidon in tana'a! Ponga'an bo ponginumdon rasadon ing kobiaganmu mopia nion!'

²⁰ Ta'e ki Allah noguman ko'inia, 'Hoi ikow intau inta bodok! Do_lom doman na'a ikow matoi, yo ki ine im pobogoianmu kong kapunya'an inta ain sinipunmu tanion?'"

²¹ Natua im moba_lí kon intau inta mo'ibog mokaya bo rinut. Mosia in diábí moramiji bá mokaya kon tayowon i Allah.

²² Ki Yesus noguman doman kom mu_rí-Nya mita, "Tuamai Aku'oi moguman ko'i monimu, 'Dika mohawatir kon soá_l

kobobiagmu, onu ing ka'anon andeka onu im pakéon.' monimu.

²³ Sim mobiagbí im moponti-ponting ing ka'anon andeka awakbí im moponti-ponting in lambung.

²⁴ Tarukirakah in lagapan kawag! Mosia diábí nogambor bo diá doman nokoyut bo diá doman in luntung inta pototagúan monia kong ka'anon. Ta'e umuranbí doman piniara i Allah! Bambíkabí bo mo'ikow. Mo'ikow in no'iliubí totok kon lagapan mita tatua!

²⁵ Ki ine ing kon sigad monimu inta lantaran molia-liau ing gina bo mota'au modugang kon umurnya, topilikmai?

²⁶ Dá aka mo'ikow bo diá mokosanggup mogaid kon soál inta mo'intok totok natua, yo nongonu sim molia-liaubí ing gina monimu kon soál inta ibanea makow?

²⁷ Tarukirakah náonda ing kobobiag im bungang mita kon taman. Mosia diábí nogaid kon siningkoi bo dodagum. Ta'e umpakahbí ki Salomo, Raja inta totok in no'oyúon diábí nomaké in tobatúmai lambung inta ná kopira im bungang mita tatua.

²⁸ Ná doman tua im bonok kong gobá inta singgai na'a nobiag, ikolom in tubáan,

ta'e umuranbî sinompia i Allah, bambîkabî bo mo'ikow! Ta'e mo'ikow bidon in diá mongopirisaya!

²⁹ Tuamai kotantúon in raian bo dika umuran mo_lia-liau ing gina monimu kon soál ka'anon andeka inumon monimu.

³⁰ Sin tua in oáidbî in intau mita inta diá mopirisaya ko'i Allah. Padaha! bo kino'ta'auan bidon i Allah kong komintan tua im para_lubî totok monimu.

³¹ Tuamai aidaipa muna in onu inta kino'ibog i Allah, bain tua bo mogaid kon ko'ibogmu, dá onu inta igumonmu modaitbî ogoi-Nya ko'inimu."

³² "Mo'ikow inta tongá top_ilik, dikabî mo'ondok! Si mosanangbî ing gina i Amámu mobogoi im barakat ko'i monimu kom bonu ing kawasa-Nya.

³³ Pota_luidon im bayongan kapunya'anmu bo ogoi kon intau mita bogá! Bo pogaid kon tempat ing kapunya'anmu inta diá mogogoguya_at, tuata in tobatú kapunya'an inta mononoi, diá koyaputan im mononakow bo inta diá kopoguya_atan in sisik.

³⁴ Sing kon onda ing kapunya'anmu, kon tua doman ing ginamu!"

³⁵ "Umuran koluka-lukad in tumayow kon yagi-yagi. Musti umuran koábi-abit bo togámu in tatap poyongkiton,

³⁶ notongkai im bobantung mita inta umuran mogolat makow ko'i tuangnya mobui mangoi nongkon pinonika'an. Aka ki tuangnya tatua mobuidon bo monangkokó kon lolingkop, yo balúbí bukatan monia in lolingkop.

³⁷ Momujur totok im bobantung mita inta kino'tambakanmai i tuangnya umuran mogolat makow kong koángoi i tuangnya tatua. Pirisayabi': Ki Tuang tatua im balúbí mobasadia bo moguman kom bobantungnya mita tatua limitú, bo siapa im mobantung ko'i monia.

³⁸ Bo momujur domandon im bobantung mita inta kinotambakanmai i tuangnya umuranpa mogolat makow umpakah sia mamangoi mo'onggotdon kon dolom andeka modiugdon mobayag!

³⁹ Torop in singog-Ku tana'a! Aka kuma bo kota'auandon muna i togi baloi in jam koángoi in mononakow, yo diábí pomayak makow i togi baloi in mononakow tatua tumu'ot kom baloinya.

⁴⁰ Tuamai mo'ikow in umuran doman kisadi-sadiamai, sing ki Adí Intau

mamangoi doman ko waktu inta diá kota'auan monimu."

⁴¹ Bo ki Petrus nolibó, "Tuhan, tongábi kami na'a degá im pinopomakusudan im porumpama'an tatua mongo komintanbí intau?"

⁴² Ki Tuhan notubag, "Ki ine im bobantung inta mosatia bo mopandoi, sahinga pomiaan i tuangnya itoi kon sigad im bobantungnya mita ibanea, simbá sia mobogoi ing ka'anon ko'i monia aka waktunyadon?

⁴³ Mosanang totok im bobantung inta kinoángoianmai i tuangnya umuranpa mogaid kon oáidan inta pinokiáid i tuangnya.

⁴⁴ Popirisaya, kon sia tua im bañionbí i tuangnya mololukad kom bayongan kapunya'annya.

⁴⁵ Tongá aka bobantung tatua bo mora'at bo mosingog doman kom bonu ing gina nana'a, 'Ki tuangku diápabí mo'o'íangoi,' bo nomangkoi in sia momongkung kom bobantung mita ibanea lolaki-bobay bodongka mayak mongaan bo monginum dapot mololangu,

⁴⁶ bo ki tuang monia im mamangoi kon singgai andeka waktu inta diá sinangka-

sangka, bo kino'tambakannyamai aidnya natua, yo totokbî im bongkugonnya ná intau mita inta diá mosatia ko'i Allah.

⁴⁷ Bobantung mita inta ain nonota'au kon onu ing ko'ibog i tuangnya ta'e diá mobasadia bo diá doman mogaid kon inta kino'ibog i tuangnya tua, yo sia totokbî in luntaan.

⁴⁸ Ta'e aka intau inta diá nonota'au kong ko'ibog i tuangnya bo sia in nogaid kon inta no'italá, sahingga musti sambokkon, yo sia tua in sambokonbî ta'e koyangkóon."

⁴⁹ Ki Yesus noguman nana'a, "Aku'oi mamangoi modia kon tulu kon dunia na'a. Mopia totok aka tulu tatua bo modokotdon!

⁵⁰ Oyúonpa in roriga moľoben im musti kobayaan-Ku. Moájarbî totok ing gina-Ku aka tua komintan bo diápa kobayaan-Ku.

⁵¹ Kai monimu kamai yo Aku'oi na'a im mamangoibî modia kon dodamean kon dunia na'a? Diáa! De'emanbî dodamean ta'e bobayowanbî.

⁵² Sin nongkon tana'a makow momukábî im bobayowan kon sigad im motolu adî kom bonu im baľoi. Aka kon tobaľoian tua bo lima in intau, dá inta toľu

mobobayowan in doýowá andeka doýowá
mobobayowan in tolu.

⁵³ Guyanga lolaki mobobayowan i
adinya lolaki andeka ki adinya lolaki
mobobayowan i amanya. Ná doman
tua, guyanga bobay mobobayowan
i adinya bobay andeka ki adinya
bobay mobobayowan i inanya. Guyá
mobobayowan im mototaka bobay andeka
mototaka bobay mobobayowan i guyanya."

⁵⁴ Ki Yesus noguman kon intau moántó
kon tua, "Aka mo'ikow bo moko'ontong
kong golom mosipun kon dotá in
toyopan, yo balú mo'ikow moguman, 'O...
monguyan!' Bo totu'u kom monguyanbí
doman.

⁵⁵ Natua doman, aka mo'ikow bo
mokorasa kon tompot mogirup nongkon
tolatan, balú mo'ikow moguman, 'O...
moninggai in na'a!' Bo totu'u kom
moninggaibí doman.

⁵⁶ Ule, mo'ikow intau inta
mongomunapik! Ka'ada'an im butá
bo langit mota'au monimu takuseron
ta'e nongonu sin tanda mita in zaman
masa in tana'a in diábí mota'au monimu
takuseron?"

⁵⁷ "Bo nongonu sin diábî kota'auan monimu im momîlî tontanî kon inta mopia?

⁵⁸ Aka ikow bo bayáan pongaduon in intau kom pongadilan, yo ramijibî simbá porkara tatua im balú mopalut ko wakutu in diápa mayak im pongadilan. Simbá diá potayownya kon mongongadil in ikow bo posarahkan kom pulisi sim ponjaraan.

⁵⁹ Pirisayabî! Ikow in diábî mo'îluai kom ponjara tatua aka inta sinuntutnya tua bo diápa ko'ubolianmu."

13 ¹ Kon wakutu intua oyúon intau nodia kon habar ko'i Yesus soál intau mita ing Galilea, inta dugú monia pinoyobauk i Pilatus in dugú im mahaluk inta pinosumbah monia ko'i Allah.

² Nokodongogmai kon natua, ki Yesus noguman ko'i monia, "Kai monimu kamai dá intaubî mita ing Galilea inta ilimod monia tua im mobayo-bayong in dosa nongkon intau mita ing Galilea ibanea?

³ Diáa! Ta'e pokotoropdon im mo'ikow: aka mo'ikow bo diá mogogai mogaid kon dosa, yo mo'ikow im moputúbî komintan, náonda bo mosia.

⁴ Andeka kai monimu kamai yo intaubî inta mopuluh bowalu inta kino'umpagan

im menarah kon diug in Siloam im mołobe-loben dosa, poyo'bandingon in intau mita inta nogutun kon Yerusalem?"

⁵ Diáa! Komintanpa doman poguman-Ku ko'i monimu, "Aka mo'ikow bo diá mogogai im mogaid kon dosa, yo mo'ikow im moputúbí doman ná mosia."

⁶ Nopalut makow kon tua ki Yesus nongonguman kom porumpama'an, nana'a, "Oyúon intau inta gobánya kino'biagan pangkoi in ara. Sia namangoi notayak kom bungai im pangkoi ara tatua, ta'e diá noko'uľi.

⁷ Dá sia noguman kom mołolukad kong gobá in anggurnya tatua, 'Aindon toľu notaong in aku'oi umuran mamangoi motayak kom bungai im pangkoi ara tana'a, ta'e diá kon dodai onda aku'oi noko'uľi kom bungainya. Dá pupuldon maní im pangkoinya na'a, sin diábí im baraguna kobiagannya kom butá tana'a!'

⁸ Ta'e mołolukad kon anggur tatua noguman nana'a, 'Pomayakpa makow ing kobiagannya taong tana'a, bain pasolanku bo pupukan im pangkoinya.

⁹ Sapataubí bo taong mo'iduduimai na'a momungai in sia. Ta'e aka diápa doman yo pupulonkubí domandon."

¹⁰ Kon singgai in Sabat, ki Yesus minayak im bałoi pososambayangan bo notundú.

¹¹ Kon tua oyúon in tobatú bobay inta aim mopuluh bowalu notaong notakit. Bobay tatua nobungkutdon sahingga in diádon motulid in sosindognya.

¹² Naonda inontong i Yesus in sia, ki Yesus noguman, "Iná, nopia bidon in takitmu!"

¹³ Bo pinotudu-Nya in lima-Nya kon ulu im bobay tatua, dá kon dodaipa doman intua sia sinimindog notulid bo polat nodayow ko'i Allah.

¹⁴ Ta'e itoi im bałoi pososambayangan kon tua sinumorú totok in noko'ontong ko'i Yesus nongundam kon singgai in Sabat. Itoi im bałoi pososambayangan tatua noguman kon intau moántó kon tua, "Onom nosinggai im mota'au pogaidan monimu, manangka intua angoidon ko waktu in singgai mita tatua bo moki'undam, dikabí aka kon singgai in Sabat!"

¹⁵ Ta'e ki Tuhan noguman ko'inia, "Hoi intau mongomunapik, degá diábí kinota'auan monimu kom mo'ikowpa momuli doman kon sapi andeka keledai

monimu nongkon kurungannya aka kon singgai in Sabat sim bayáan po'inumon?

¹⁶ Kon na'a oyúon im bobay inta mopuluhdon bowalu notaong in umuran kino'kodan makow in Ibilis. Ibilis tatua musti inggamáan nongkon inia. Sin sia tua ing katurunanbí doman i Abraham!"

¹⁷ Nokodongogmai kon singog i Yesus natua, bayongan intau kon tua inta mosaturu ko'i-Nia komintan nongo'oyak; ta'e ibanea makow totokbí in nosanang gina in noko'ontong kon oáid mokoherang inta inaidan-Nya tatua.

¹⁸ Ki Yesus bui nolibó, "Onu degá im mota'au-Ku popo'umpama'an aka ki Allah mamangoi momarentah salaku Raja? Náonda degá ing ka'ada'annya?"

¹⁹ Ka'ada'annya tua in náonda bo batol in sesawi, inta ginamá in intau bo pinomula kong gobánya. Batol tatua nobiag simimpangkoi, dá angoian in lagapan bo ponompogadan im pangkoinya."

²⁰ Onda intua ki Yesus nolibó bui, "Onupa doman in mota'au-Ku popo'umpama'an aka ki Allah mamangoi momarentah salaku Raja?"

²¹ Sia náonda bo ragi inta ginamá in tobatú bobay bo pino'ba'uk kon topong

opat nopuluh noliter, bo kinaui nodapot ing kinumutad komintan."

²² Onda intua ki Yesus minayak ing kota-kotáan bo lipu-lipúannya bo sindalan mopoyaput in Habar Mopia mopobayak ná Yerusalem.

²³ Bo oyúon intau nolibó nana'a ko'i-Nia, "Tuhan, tongá topilik degá in intau posalamaton?" Dá ki Yesus notubag,

²⁴ M"Poramijidon tumu'ot kong ngara inta mosisí! Sim poko'ingat! Mobarongdon totok in intau moramiji tumu'ot kon dalan tatua ta'e diá mokotu'ot.

²⁵ Aka ki togi baloi bo simindogdon molingkop kon lolingkop im baloinya, yo mo'ikow in dongka bidon simindog makow kon luai bo umuran monangkokó bo moguman, 'Tuang, bukataipa in lolingkop sin tu'otan nami!' Ta'e ki togi baloi tatua motubag ko'i monimu nana'a, 'Diábî kota'auan-Ku mongo nongkon onda im mo'ikow!'

²⁶ Dá mo'ikow moguman doman nana'a, 'Kami inta ain nonga'an bo nonginum noyotakin i Tuang, bo ki Tuang doman inta ain nopoyaput in Habar Mopia kon kotá mita nami!'

²⁷ Bo Sia bui notubag ko'i monimu,
'Diábî kino'ta'aun-Ku mongo nongkon
onda im mo'ikow. Bayakdon nongkon
na'a, mo'ikow intau mita inta nogaid kom
mongora'at!'

²⁸ Ko wakutu im moko'ontong im
mo'ikow ko'i Abraham, ko'i Ishak bo ko'i
Yakub takin nabi mita mogaid kon rame
kom bonu in dunia mobagu i Allah, yo
mongomba**l**bî im mo'ikow sim moájar ing
gina monimu sin aindon inuntun pino**l**uai.

²⁹ Intau mita inta nongkon Timur, Barat,
Utara bo Tolatan komintan mamangoi sim
morame kom bonu in dunia mobagu i
Allah.

³⁰ Bo totu'ubî kon oyúon intau inta
no'i'tontumi, moba**l**î mo'i'una totok,
bo intau inta no'i'una totok moba**l**î
mo'i'tontumi."

³¹ Ko wakutu intua tongonumai degá
intau im Parisi namangoi bo noguman ko'i
Yesus, "Bayakdon! Ta**l**a'aidon in tempat
tana'a! Bayakdon tempat ibanea makow,
sing ki Herodes moroncana mo**l**imod
ko'i-Nimu."

³² Ta'e ki Yesus noguman ko'i monia,
"Bayakdon bo poguman kon intau tatua
inta mo'ibog momoguya'at kon roncana

i Allah, 'Singgai na'a bo ikołom aku'oi moguntun kon dimukud mora'at bo mongundam kon intau mita notakit, ta'e kon singgai intołunya, Aku'oi im mongingguputdon kon oáidan-Ku.'

³³ Ta'e umpakah natua yo Aku'oi im mustipabí mongingguput kom bobayáan-Ku in singgai na'a, ikołom bo to'umá, sin diábí mopia in tobatú nabi ĵimodon kon ĵuai in Yerusalem.

³⁴ Yerusalem, Yerusalem! Nabi mita sinoko'ĵimodmu, totabá mita i Allah sinokoárab monimu im batu nodapot im minatoi! Aindon kotongonu degá Aku'oi mo'ibog mosipun kon intau mita inta kong kotámu, náonda bo ki iná im manuk mogo'ob ko'i adĵnya mita, ta'e mo'ikow in doíbí.

³⁵ Tuamai tałáan i Allah im mo'ikow. Simbá kota'auan monimu, nongkon tana'a makow mo'ikow in diá bidon moko'ontong ko'i-Nakó bui, modapot im mo'ikow mosingog nana'a, 'Binarakatan Sia inta namangoi kom bonu in tangoi i Tuhan.'"

14 ¹ Kon singgai in Sabat tobatú, ki Yesus minyak nonga'an kom bałoi intau im Parisi. Intau mita kon tua nonarukiramai ko'i Yesus.

² Kon tua oyúon intau inta notakit binoba-bobaga'an in lima bo si'olnya.

³ Dá ki Yesus nolibó kom mototundú mita kon agama bo intau mita im Parisi inta kon tua, "Aka podudui in agama naton, mota'au degá andeka diá im mongundam kon intau notakit kon singgai in Sabat?"

⁴ Ta'e mosia tongá kibio-biómai. Dá inoiní i Yesus in intau tatua bo inundaman. Onda intua pinotabá-Nyadon minayak in sia.

⁵ Nopalut makow kon tua, ki Yesus nolibó ko'i monia, "Yo aka kuma bo oyúon ing ki adí monimu andeka bobiagon monimu molabú kom parigí kon singgai in Sabat, yo umpakah diá lagi ramijion monimu bo poluaion kon singgai doman tatua?"

⁶ Diá tobatúmai in nokotubag kon singog-Nya tatua.

⁷ Onda ing ki Yesus noko'ontong kon tamu mita inta nomilí kon tempat inta mopira totok, Sia nongonguman kon tobatú porumpama'an kai-Nia,

⁸ "Aka oyúon in intau mogoiní ko'i monimu mayak im ponika'an, yo dona'ai mo'ikow muna-munamai mayak bo limitú kon tempat inta mopira totok, sin dikabo oyúon doman intau ibanea inta inoiní

monia im moponti-ponting nongkon imonimu,

⁹ sahingga ing ki togi bałoi inta ain nogoiní ko'i monimu mamangoi bo moguman ko'inimu nana'a, 'Ma'ap ułe, tempat tana'a aindon sinadiaku ĺitúan in intau tatua.' Dá takin oyak mołoben ikow momamping bo mayak in tempat inta kon tumi totok.

¹⁰ Poguman-Ku na'a ko'i monimu: Aka mo'ikow bo oiníon kom ponikáan, yo piłidon in tempat inta kon tumi totok, simbá aka ontongondon i togi bałoi in ikow yo sia im mamangoi bo moguman ko'inimu nana'a: 'Ułe, kołigai bá mayak ĺimitú kom muna.' Aka natua yo ikow i hormatdon totok kon tayowon im bayongan tamu kon tua.

¹¹ Sing ki ine im mosilantud, yo popo'ompá, ta'e ki ine in mo'ompá in dodia, sia im połantudon."

¹² Onda intua ki Yesus noguman ko'i togi bałoi, "Aka ikow bo mogaid kom pesta ko wakutu in singgai andeka dołom, yo dona'aidon mogoiní kon yobayat, utat, andeka bayongan ginalum bo topodiugmu inta nobiag no'oyúon, sin aka natua yo tułian doman oiníon monia in ikow. Dá

oyúon tontu_lí im pinogoiní_{an}mu ko'i monia.

¹³ Manangka intua aka ikow bo mogaid kom pesta, yo oinídon in intau mita bogá, intau nongocacat, intau mita inta lempeng, bo intau mita bilog.

¹⁴ Aka natua yo ikow im barakatan sin intau mita tatua diá mokotu_lí kon oáidmu inta mopia. Oáidmu inta mopia tua ing ki Allahbí im motu_lí ko waktu in intau mita mopia tatua biagon bui nongkon kinopatoiannya.

¹⁵ Nokodongogmai kon singog i Yesus nantua, oyúon tobatú intau inta nonga'an noyotakin-Nya noguman ko'i-Nia, "Momujur totok in intau inta monga'an moyotakin i Allah aka Sia mamangoidon salaku Raja."

¹⁶ Ta'e ki Yesus noguman ko'inia, "Oyúon intau in nogaid kom pesta mo_loben. Sia nogoiní kom mobarong intau.

¹⁷ Naonda in wakutunyadon pangkoion im pesta tatua, sia nopotabá in simpa_lnya mayak kon intau mita inta ain sinoko'oinínya bo moguman ko'i monia, 'Angoidon sin ain sinadia komintan!'

¹⁸ Ta'e nobatu-batú mosia in nopo'igum maaf. Inta muna, noguman nana'a

kon simpal tatua, 'Aku'oi bagu notalui kom butá, bo musti bayáanku indoian intua, dá aku'oi mo'igum maaf sin diá mokopobayak.'

¹⁹ Intau inta induanya noguman nana'a, 'Aku'oi bagu notalui kon sapi lima no par bo musti bayáankupa tungkulan, dá aku'oi mo'igum maaf sin diá mokopobayak.'

²⁰ Intau ibanea doman noguman nana'a, 'Aku'oi bagu nobulo, tuamai aku'oi in diápa mokopoángoi.'

²¹ Simpall tatua nobuidon bo noguman ko'i tuangnya kom bayongan alasan inta pinoyaput in intau mita inta sinoko'oní. Dá sinumorú totok ing ki togi baloi tatua polat noguman in Sia kon simpalnya nana'a, 'Lagidon bayak kon dalan mita moloben bo loro-lorongannya kong kotá, bo diadon mangoi in intau mita inta bogá, nongocacat, nongobilog, bo intau mita lempeng.'

²² Onda intua simpall tatua namangoidon bui ko'i tuangnya bo noguman nana'a, 'Tuang, onu im ponokiáid i tuang aindon nodait dinuduianku, ta'e oyúonpa doman in lolitúan in diá ilitúan.'

²³ Dá kai tuangnya doman, 'Bayakdon in dalan mita moloben bo loro-lorongannya

kon luai ing kotá bo pakisadon mosia dia mangoi simbá mopuling bonu im bəloiku na'a.

²⁴ Toropdon! Diábí in tobatúmai kon sigad in intau mita inta ain sinoko'oiníku tatua im mo'ika'an kong ka'anon kom pesta inta inaidanku na'a!"

²⁵ Kon singgai tobatú, waktu in nobayong intau dinumudui ko'i Yesus, Sia nobobui ko'i monia komintan bo nosingog,

²⁶ "Aka intau mamangoi ko'i-Nakó, ta'e ki iná bo ki amánya andeka ki adínyabí bo bułoinya bo awaknya tontaní ing kotabi-tabinya nongkon i-Nakó, yo sia tua in diá mota'au mobalı́ dumodudui-Ku.

²⁷ Intau inta doí momota'an kong kayu pinoyotałempang bo dumudui ko'i-Nakó, sia tua in diábí mota'au mobalı́ dumodudui-Ku.

²⁸ Aka oyúon ing kon sigad monimu im mo'ibog moposindong im bəloi mołoben, yo tantú munapabí takuseronnya mongo tongonu in doit pakéon kon tua, simbá kota'auannyadon, mokołapat in doitnya tatua andeka diá aka posindogondon im bəloi tatua.

²⁹ Sin dikabo aidannyadon im pondasinya, bo indoianmai doit diádon tugat pongingguput sahinga intau inta moko'ontong moningkule ko'inia.

³⁰ Bo polat doman singogon monia nana'a, 'Ka'asih ah, intau tanion mobałoi kuma, ta'e diá mokomampu moginłapat.'

³¹ Andeka nana'a, 'Aka oyúon in raja inta tontaranya im mopoluh noribu bo moparang in raja ibanea inta doyowa nopoluh noribu in tontaranya, yo tantu raionbí muna in raja tatua mongo moko'mampu tumayow kon saturu tatua im mosia ande diá.'

³² Aka korasa'anmai bo diá mokomampu, yo tantú waktu in saturu noyayukpa sia mopotabá bidon muna kon intaunya bo moguman kom moyodamedon.

³³ Natua doman im mo'ikow komintan. Diábí tobatúmai ing kon sigad monimu inta mota'au mobałi dumodudui-Ku aka mo'ikow bo diá mokotalá kong kapunya'anmu."

³⁴ "Simuton tua im mopiabí, ta'e aka moliudon, yo degá mota'aupá pogibung?

³⁵ Diá bidon im baragunanya umpakah pakéon kong gobá andeka pomupuk.

Manangka intua lumbúon bidon. Tuamai aka kobongoan, yo pongindongog!"

15 ¹ Kon singgai tobatú, nobayong im mononagih kom pajak bo intau mita baradosa ibanea namangoi ko'i Yesus, sim mokidongog ko'i-Nia.

² Dá intau mita im Parisi bo mototundú mita kon agama nomangkoidon mongunsingog, kai monia, "Seséah intau tanion mo'ibogbî motarima kon intau mita inta diá mopia, bo monga'an doman moyotakin monia."

³ Dá tuamai ki Yesus nongonguman kom porumpama'an tana'a ko'i monia, kai-Nia,

⁴ "Aka kuma oyúon kon sigad monimu inta nomiag kon domba mogatut ing kobayongea, bo tobatú in nobuli, yo onu in aidannya? Tantú tala'annyapabî in domba inta siow nopuluh bo siow kon lantungea bo mayak in sia motayak kon inta nobuli tatua modapot im mo'ulînya.

⁵ Bo aka mo'ulînyadon bui in domba tatua, yo totokbî im mopia-pia ing ginanya, sahingga im pota'anonnyadon in domba tatua,

⁶ bo diaan mobui. Onda im mo'iyaputmai kom baloinya sia mogoiñi kon yobayatnya mita bo topodiugmai polat moguman

nana'a, 'Igai bá moramepa ing kita sin dombaku inta nobuḷi no'uḷikudon bui!'

⁷ Bá poguman–Kudon ko'i monimu: natua doman ing kon soroga. Moḷoben totok pia ing gina lantaran tobatú intau inta ain nogogai nogaid kon dosa. Pia ing gina tatua mo'iliu kom pia ing gina ko'i monia inta siow nopuḷuh bo siow inta ain nopira bo diádon moparaḷu mogogai mogaid kon dosa."

⁸ "Andeka, aka kuma bo tobatú bobay kodoit perak mopuḷuh in kobayongea, bo tobatú in nobuḷi – onu in aidannya? Tantú mopoyongkitbí in togá in sia bo monga'it kom bonu im baḷoinya bo kotaya–tayak modapot im mo'uḷinya bui in doitnya tatua.

⁹ Bo aka mo'uḷinyadon in doitnya tatua, yo mogoiníbí in sia kon yobayatnya mita bo topodiugmai mita bodongka moguman, 'Igai mobarasanangpa ing kita sin doitku inta nobuḷi no'uḷikudon bui!'

¹⁰ Natua doman im malaekat mita i Allah, mopia ing gina monia aka oyúon tobatú intau inta mora'at mogogaidon mogaid kon dosa. Tuamai, popirisayabí!"

¹¹ Ki Yesus nongonguman doman kon porumpama'an nana'a, "Oyúon tobatú

guyanga lolaki kogadĩ kon doyowa, adĩ lolaki komintan.

¹²Inta muit noguman ko'i amánya, 'Papa, ogoidon ko'inakó tana'a makow in silaiku nongkon kapunya'an naton.' Dá sinilaidon i amánya ko'i adĩnya doyowa tua ing kapunya'annya.

¹³Tongonumaidon nosinggai no'iduduimai nongkon tua, adĩ muit tatua nopotalui im bayongan silainya bodongka minayak ing kota inta moyayuk. Kon tua sia nopomaké in doitnya tua inimibo-ibogbí.

¹⁴Naonda in doitnya nodaitdon komintan, kotá inta binaya'annya tatua kino antugan im malarat, sahingga sia mulaidon doman mokorasa kon susah sin diádon ko'onu bo onu.

¹⁵Dá sia minayak nogaid kon tobatú intau kong kotá tatua. Intau tatua nopotabá ko'inia minayak ing gobá sim molukad kom bokénnya.

¹⁶Wakutu intua, sia totokdon gogoyon, sahingga sia mo'ibog domandon moka'an kong ka'anon im boké tatua. Sin umpakah totokdon ing gogoyon in sia, ta'e diábí doman intau im mamangoi mobogoi ing ka'anon ko'inia.

¹⁷ Pangabisannya sia nosadar bo nosingog nana'a, 'Intau mita inta nogaid ko'i papaku mobayong totok ing ka'anon ko'i monia, ta'e aku'oi ing kon na'a gogióbí bo matoi ing gogoy!

¹⁸ Yo manikah bo mobui in aku'oi ko'i papaku, bo moguman ko'inia nana'a: Papa, aku'oi na'a ain nomia kon talá ko'i Tuhan bo ko'i papa,

¹⁹ dá aku'oi in diá bidon patus tangoion ki adí i papa. Tuamai aidaidon aku'oi na'a salaku intau inta mongonga'ang gaji ko'i papa.

²⁰ Dá nobuatdon sia bo nobui mangoi ko'i amánya. Noyayukpa in sia, inontongdon i amánya. Lantaran nokotanob bo notabi totok dá noribatuk ing ki amánya bo notomu ko'inia, bo ginakapannya polat inayokan.

²¹ Ta'e ki adínya tatua noguman: 'Papa, aku'oi na'a aindon nomia kon talá ko'i Tuhan bo ko'i papa, tuamai aku'oi diá bidon patus tangoion ki adí i papa.'

²² Ta'e ki amánya nogoiní kon simpaInya mita bo noguman, 'Kolikát! Podiaaipa mangoi kon lambung inta totok in nopira bo popopaké ko'nia. Popopakéai doman in

sising kon limanya bo lutudai domandon in sapatu.

²³ Mopałut makow pogamá kong ki adĩ in sapi inta totok in nołongó bo ratádon. Kita mongaan moyotakin połat morame.

²⁴ Sing ki adĩku inta aim minatoi, tana'a makow nobiagdon bui.' Bo nomangkoidon mosia norame.

²⁵ Koyogot morame, ki adĩnya inta guya-guyang kong gobápa. Naonda in sia nobui bo nodiugdon kom bałoi, sia nokodongog kon singog im musik pinoramean kom bałoi monia.

²⁶ Dá sia nogoinĩ kon simpałnya tobatú bo nołibó mongo onu in nobałi kom bałoinya.

²⁷ Dá simpał tatua noguman, 'Ki ai-ai i tuang nobuidon mangoi! Bo pinorataan i papamu kong ki adĩ in sapi inta totok mołongó, sin no'ułĩnyadon bui ing ki adĩnya takin nosałamat!'

²⁸ Dá sinumorú totok ing ki adĩnya guya-guyang tatua połat doĩ sinumu'ot kom bałoi. Dá ilumuai ing ki amánya bo nodondo'uług ko'inia.

²⁹ Ta'e adĩ tatua noguman ko'i amánya, 'Aindon kon taongannya aku'oi nogaid nobantung ko'i papa. Diá dodai onda

aku'oi nomalawang kom parentah i papa.
Yo onu degá in inogoy i papa ko'inakó?
Sedang tongá ki adí im bembé diápa
dodai onda ki papa nobogoy ko'inakó sim
poramean takin yobayatku mita!

³⁰ Ta'e naonda in nobuidon mangoi
ki adí i papa inta ain nokopodaitmai
kom bayongan kapunya'an i papa takin
bobay mita sundal, sia sinomu i papa bo
pinorataan kong ki adí in sapi inta totok
im molongó!

³¹ Dá ki amánya notubag nana'a,
'Uleku, ikow in umuran koyota-yotakin i
papa, bo bayongan kapunya'an i papa,
kapunyaanmubí doman.

³² Tana'a kita im patusbí mosanang
ing gina bo morame moyotakin, sing ki
ai-aimu ule inta aim minatoi, nobiagdon
bui. Ki ai-aimu inta nobuli, no'ulídon bui."

16 ¹ Ki Yesus nongonguman doman
kom porumpama'an tana'a kom
muí-Nya mita kai-Nia, "Oyúon tobatú
intau no'oyúon. Sia tua nogamá kon
intau nobalí bendaharanya mongolamai
kom bayongan kapunya'annya. Intau
no'oyúon tatua noko'ulí kon lapuran kon
intaunya tatua totokdon im mongi'ibognya
mopomaké in doitnya.

² Dá inoinínyadon im bendaharanya tatua bo pinolibóán nana'a, 'Degá totu'u im bayongan inta ain dinongogku soál oáidmu? Aka totu'u kon natua, yo tana'a makow posarahkaidon modait ko'inakó in lapuran bayongan oáidanmu, sin pogogaionkudon ikow.'

³ Bo norai im bendahara tatua kom bonu ing ginanya, 'Onu degá im pomiaan tana'a? Aku'oi aindon pinogogai i tuangku. Momasol, aku'oi diá mokomampu; mobali mo'o'igum magímakow kon dala-dalanannya, mo'oyak in aku'oi.'

⁴ Oyúon in akalku; aka pogogaiondon aku'oi nongkon oáidanku tana'a, yo musti kobarongonku in yobayat inta mo'ibog pogutunanku!'

⁵ Bo nadaitnya inoiní im bayongan intau inta koboli ko'i tuangnya bo pinolibóán. Sia nolibó kon intau inta muna, 'Degá tongonu im bolimu ko'i tuangku?'

⁶ Intau tatua noguman, 'Lana Zaitun mogatut notampayang.' Dá bendahara tatua noguman kon intau tatua, 'Na'a in surat bobolianmu. Litú bo balui ai in surat tanion. Pais lima nopuluh notampayang.'

⁷ Onda intua sia nolibó kon intau induanya, 'Tongonu im bolimu?' Intau

tatua noguman, 'Gandum mogatut nokarong.' Da' kaín bendahara doman tatua, 'Na'a in surat bobollianmu. Baluia in surat tanion bo pais walu nopuluh nokarong.'

⁸ Dá pinuji i tuangnya im bendahara inta diá mojujur tatua lantaran mobayong in aka'nya; sin intau mita inta modunia lebe mopandoi monompira kon oáidan monia daripada intau mita inta nobiag kon nobayag."

⁹ Bo ki Yesus bui noguman, "Indongogai in na'a! Pakédon ing kapunya'an kon dunia potayak kon yobayat, simbáaka kapunyaan tatua bo diádon im mangalunya, yo mo'ikow in tantúbî tarimaan kon tempat inta mononoi.

¹⁰ Intau inta mota'au pirisayaan pokiáidan in oáidan mo'intok, sia mota'au doman pirisayaan pokiáidan in oáidan mo'loben. Ta'e intau inta diá mota'au pirisayaan pokoáidan in oáidan mo'intok, yo sia in diá doman mota'au pirisayaan pokiáidan in oáidan mo'loben.

¹¹ Dá aka bagupa soal kapunya'an dunia na'a bo diádon mota'auan pirisayaan im mo'ikow, apapa doman kapunya'an inta kon soroga.

¹² Ná doman tua, aka mo'ikow bo diádon mota'au pokilukadan ing kapunya'an intau, yo ki inebí im mo'ibog mobogoi onu inta moba_lí kapunya'anmu?

¹³ Simpa_l tobatú diábí mota'au monontuang kon doyowá. Sin aka natua, tobatú in saturuonnya yo tobatú ing kotabinya. Andeka kosatianya in tongábí tobatú, yo tobatú in diábí indongogannya. Natua doman mo'ikow. Aka mo'ikow bo mopirisayadon ko'i Allah yo dona'ai bidon mo'ibog mokidongog kon onu inta indunia na'a."

¹⁴ Onu in siningog i Yesus tatua dinongog in intau mita im Parisi ta'e tongá kinosingan monia, sim mosia tua dinoit.

¹⁵ Dá siningog i Yesus im mosia, "Mo'ikow ontongon ná intau mongobanar, ta'e kino'ta'auanbí i Allah kom bonu ing gina monimu. Sin onu inta kino'ibog in intau, tuata inta kinodoí i Allah.

¹⁶ Hukum i Musa bo buk in nabi mita umuranpabí pinaké nodapot kom masa i Yohanes Mobobaptis. Bo pinangkoidon nongkon waktu intua Habar Mopia kon náonda ing ki Allah mamangoi momarentah sa_laku raja tantúdon

pinota'au. Bo intau mita umuran moramiji totok simbá moba_{li} umat i Allah.

¹⁷ Mogampa-gampang kon langit bo butá im moyoyang daripada tobatú hurup kom bonu in hukum i Allah mo'inggamá.

¹⁸ Pomu_{loi} intau inta mongga'at ko'i bu_{loi}nya bobay bo bui mobu_{loi} kom bobay ibanea, yo sia in nonua_{ling}; bo ki ine im motonibu_{loi} takin bobay tatua inta aing gina'at i bu_{loi}nya lo_laki, yo sia in nonua_{ling}bí doman."

¹⁹ "Oyúon intau no'oyúon inta umuran mogi_lambung in la_mbung inta totok im momaha_l, bo pomu_{loi} in singgai sia umuran moka'an kon ka'anon inta mongopia.

²⁰ Kon tayowon ba_{loi}nya pinolítúdon makow in tobatú intau inta nobiag nobogá totok, tangoinya ki Lazarus. Awak i Lazarus na'a totok im pina_{li}-pa_{li}mai.

²¹ Lantaran totokdon ginogoy dá nopunyutdon in sia kon onu kadon im mo_labú nongkon meja in intau inta no'oyúon tatua. Bo ungkú mita mamangoi bo mode_lemut kom pa_{li}nya.

²² Diá no'onggot kon tua minatoi intau bogá tatua bo dinia im malaekat mita pinobayak in tempat inta mopia kon diug

i Abraham kon soroga. Natua doman in intau inta no'oyúon tatua, minatoidon doman bo ilobong.

²³ Kon dunia intau minatoi sia mororiga totok. Bo wakutu in sia ilumangag nongkon tempatnya tatua, inontongnya ing ki Abraham bo ki Lazarus in ilimitú doman makow kon diugeamai.

²⁴ Dá intau no'oyúon tatua nomalú, 'Amá Abraham! Kotabipa in aku'oi na'a. Tulungaipa potabá ing ki Lazarus mopolodok in tononuyúnya kon tubig bo mamangoi momuntad kon diláku. Aku'oi totok mororiga kom bonu in tulu tana'a.'

²⁵ Ta'e ki Abraham notubag, 'Ule, toropdon adíku: ikow aindon nokorasa kom bayongan inta mopira wakutu ikow nobiagpa kon dunia, ta'e ki Lazarus na'a in tongábí nokorasa kom bayongan inta diá mopia. Manangka intua tana'a makow sia moko'ulí kon inta mopia kon na'a. Yo ikow im moko'ulí kon roriga.

²⁶ Apapa doman kon sigad nami bo inimu oyúondon irang inta diá mota'au bayáan. Tua im mangalunya simbá intau inta nongkon na'a diá mota'au mayak in nion bo intau inta nongkon nion diá mota'au mamangoi in na'a!'

²⁷ Intau no'oyúon tatua noguman nana'a, 'Aka natua, dá nana'adon im po'igumonku ko'i amá: tulungaipa bo potabá ing ki Lazarus mayak im baloi i amáku.

²⁸ Sin taya limapa ing ki utatku kon tua. Potabápa ing ki Lazarus mayak mobogoi im poringatan ko'i monia simbá mosia diá mobaíi ná aku'oi mo'iukat kon tempat inta mororiga nana'a.'

²⁹ Dá ki Abraham notubag, 'Ko'i monia tua oyúondon buk i Musa bo buk in nabi mita! Pomayakdon makow mosia in dumudui kon onu inta aim pinais kom bonu im buk mita tatua.'

³⁰ Ta'e intau no'oyúon tatua noguman, 'Diápabí tugat intua amá Abraham. Ta'e aka oyúon in intau minatoi mobiaq bui bo mamangoi ko'i monia, yo mogogai bidon im mosia mogaid kon dosa mita monia.'

³¹ Ta'e ki Abraham bui doman noguman ko'inia nana'a, 'Aka mosia tua bo diá mokidongog kon onu inta pinoguman i Musa bo i nabi mita, yo mangalénnya mosia tua in diábí doman mopirisaya, umpakahbí oyúon intau minatoi im bui mobiaq bo mamangoi mobogoi im poringatan ko'i monia.'"

17 ¹ Ki Yesus noguman kom murí-Nya mita, "Soál mita inta mokopopisí kon intau mogaid kon dosa pastibí kon oyúon. Ta'e moboditobí in intau inta mokopopisí tatua.

² Intau natua im manikah bo popotogotan ing gantung kon sigogownya, bo ladungan kon dagat daripada mobilag in sia bo tongá mokopopisí kon intau mita mo'intok tana'a mogaid kon dosa.

³ Tuamai, mokopo'ingatdon! Aka ki utatmu bo mogaid kon no'italá, yo togur. Aka sia bo mo'ibog mokidongog, yo ampungai.

⁴ Aka sia bo nogaid kon dosa ko'inimu, kopitu in tosinggai bo pomuloi doman makow in sia mamangoi bo moguman, 'Maaponndon aku'oi,' yo ampungaibí doman in sia."

⁵ Dá rasul mita tatua noguman ko'i Tuhan Yesus, "Tuhan, iropotaidon im pirisaya nami."

⁶ Tubag i Tuhan, "Aka oyúon im pirisaya monimu tongákabí ná koloben batol in sesawi, yo mo'ikow im mota'aubí moguman kom pangkoi ing kayu inta moloben tatua, 'Korabutdon ikow bo kobiagdon kom bonu in dagat,' dá pangkoi

ing kayu tatua dumuduibí doman kon singogmu."

⁷"Aka kuma bo kon sigad monimu nion ko bobantung inta nomajeko kong gobá andeka nolukad kon domba, bo aka bobantung tatua mobuidon mangoi, yo degá mo'ikow moguman nana'a, 'lgai bá monga'andon?'

⁸Tantú diábí natua! Sia im pastibí moguman kom bobantungnya nana'a, 'Kolikatdon bo oludaidaipa in aku'oi. Pogilambung in lambung inta modarit bo olaton aku'oi modapot mopalut monga'an bo monginum, bain tua bo monga'an in ikow.'

⁹Umpakah yo pujionnyapa doman im bobantungnya tatua sin aindon inaidannya inta pinokiáid ko'inia?

¹⁰Natua doman mo'ikow. Aka inaidandon mita monimu onu inta pinokiáid ko'i monimu yo singogdon nana'a, 'Kami na'a in tongábí bobantung mita inta diá baraguna; kami in tongábí mogaid kon onu inta pinokiáid ko'inami!'"

¹¹Kom bonu im binaya'an mopobayak in Yerusalem, ki Yesus nongin dalan inta kon sigad in Samaria bo Galilea.

¹² Wakutu in Sia sinumu'otdon kon tobatú lipú, Sia inangoi in intau taya mopuluh inta pinanyaki kusta. Mosia tongá sinimindog nongkon moyayuk

¹³ bo nomałú nana'a, "Yesus! Tuang! Kotabipa ing kami na'a!"

¹⁴ Dá ki Yesus nobobui ko'i monia bo noguman, "Bayakdon bo poki'indoi kon imang mita in awak monimu nion." Bo kon dalaŋpa im mosia, nopiadon panyaki mita monia tua.

¹⁵ Wakutu in tobatú intau kon sigad monia tua noko'ta'aumai kon sia ain nopia, sia nobui mangoi ko'i Yesus sindalaŋ nodayow ko'i Allah.

¹⁶ No'iyaputmai ko'i Yesus, sia sinumungkud kon tayowon si'ol-Nya bo nopoyaput in sukur moántó ko'i Yesus. Sia tua intau in Samaria.

¹⁷ Dá ki Yesus noguman ko'inia, "Kinota'auan-Ku mo'ikow mopuluh komintan bidon nongopia, yo onda in taya siow?

¹⁸ Nongonu sin tongábí ikow, intau inta tongá doman mokokiáŋgoi in no'ibog namangoi bui ko'i-Nakó bo mopoyaput in sukur moántó ko'i Allah?"

¹⁹ Bo ki Yesus bui noguman kon intau tatua, "Pobuatdon bo bayakdon. Ikow in nopirisaya ko'i-Nakó dá nopia."

²⁰ Tongonumai intau im Parisi namangoi bo no_libó ko'i Yesus mongo to'onu ing ki Allah mamangoi momarentah. Dá ki Yesus notubag, "Aka ki Allah momarentah yo diábí pinangkoi kon tanda mita inta ko'ontongan in intau,

²¹ sahingga intau moguman nana'a, 'Indoiaikah, Sia in na'a!' andeka, 'Kon tua in Sia!' Sing ki Allah nomangkoidon nomarentah kon yuá-yuák monimu."

²² Ki Yesus noguman kom murí-Nya mita nana'a, "Mo'iangoi_b in wakutunya, mo'ikow mo'ibog mo'indoi kon tobatú singgai nongkon singgai mita i Adí Intau tatua, ta'e mo'ikow in diábí moko'ontong.

²³ Ta'e oyúon intau im moguman ko'i monimu nana'a, 'Indoiai, kon tua in Sia!' andeka 'Indoiai, kon na'a in Sia!' Ta'e dikabí im mo'ikow lumuai bo motayak ko'i-Nia.

²⁴ Sin náonda bo kilat inta nonimbayag nongkon popod in langit to_losi bo mopobayak doman popod in langit to_losi natuata in singgai koángoian Adí Intau.

²⁵ Ta'e Sia munapabí mokorasa kon roriga bo diápabí tarima'an in intau mita masaín tana'a.

²⁶ Kon singgai inta koángoian Adí Intau náonda bo kom masa i Nabi Nuh tungkul intua.

²⁷ Intau mita in nonga'anbí bo nonginum, nobuloi bo pinobuloi nodapot kon singgai ki Nuh sinumu'otdon kom bonu ing kapal bo lunud moloben namangoi bo nomutú kon intau mita tatua.

²⁸ Ná doman tua in nobalı kom masa i Lot. Intau mita nonga'an, nonginum, nopotalui, notalui, nomunak bo nobaloi.

²⁹ Ta'e naonda ing ki Lot ilumuai nongkon Sodom, kon singgaipa doman tatua, tulú bo balerang nolabú nongkon langit bo nomutú ko'i monia komintan.

³⁰ Natua doman im mobalı ko waktu in Adí Intau mamangoi.

³¹ Kon singgai tatua, aka ki ine ing kon tudu in atop im baloinya, yo dona'aidon moponag bo mogamá kong kapunya'annya kom bonu im baloi. Natua doman intau inta kong gobá, dona'ai bidon mobui kom baloinya.

³² Toropdon onu inta ain nobalı ko'i buloi Lot!

³³ Intau inta moramiji totok moposalamat in nyawanya, yo sia ing kobu_lian in nyawanya, ta'e intau inta kobu_lian in nyawanya sin dinumudui ko'i-Nakó, sia im mosalamatbí.

³⁴ Pirisaya'ai in singog-Ku tana'a: Kon dolom koba_lian intua, oyúon doyowa intau in nosiug tolanta'an. Tobatú in diaan, tobatú in talá'an.

³⁵ Doyowa im bobay inta koyogot mogi_ling kong gandum, tobatú in diaan, tobatú doman in taláan.

³⁶ [Aka doyowa doman intau in yogot nogaid kong gobá, yo tobatú in diaan, bo tobatú doman in taláan.]"

³⁷ Dá murí mita i Yesus nolibó ko'i-Nia, "Kon onda ing koba_lian intua komintan, Tuhan?" Ki Yesus notubag, "Kon onda oyúon maha_luk minatoi, kon tua oyúon doman i lagapan mokoka'an kom mayat moyosipun."

18¹ Onda intua ki Yesus nongonguman kon tobatú porumpama'an sim potundú ko'i monia simbá mosia umuran mosambayang bo umuran moropot ing gina.

² Ki Yesus noguman, "Aka tobatú kota oyúon in hakim inta diá mo'ondok ko'i

Allah bo diá doman mopandungmai kong kasusahan in intau.

³ Kon tua oyúon doman intau inta dongkadon boba-bobay. Sia umuran mamangoi kon hakim tatua bo moguman kainia, 'Tulungaipa in aku'oi nongkon oáid in saturuku.'

⁴ Aindon kotongonu degá im bobay tatua mayakmai kon hakim tatua ta'e umuranbí doman doí motulung in hakim tatua ko'inia. ta'e pangabisannya hakim tatua norai nana'a, 'Umpakahbí aku'oi na'a diá mo'ondok ko'i Allah bo diá doman mopandung kon tumpala intau,

⁵ ta'e lantaran bobay tana'a bo umuranbí moganggu ko'inakó, dá manikah bo duduiankudon in ibognya. Sin aka diá yo umuranbí in sia mamangoi bo mokiposusahmai doman ko'inakó.'"

⁶ Bo ki Yesus noguman doman ko'i monia nana'a, "Tarukira onu inta siningog in hakim inta diá mo'ondok ko'i Allah tatua.

⁷ Umpakah yo diá tulungan i Allah in intau inta aim pinilí-Nya bo inta umuran doman mokuani ko'i-Nia dolom bo singgai? Umpakah yo onngo-onggotan-Nyapa in wakutu-Nya motulung ko'i monia?

⁸ Popirisayabí: tulungan-Nyabí im mosia. Ta'e aka Adí Intau mamangoi, yo oyúonpa degá in intau mopirisaya ing kon dunia na'a?"

⁹ Ki Yesus nongonguman kom porumpama'an tana'a, sing kon tua oyúon in intau inta monganggap kon tongábí mosia intau mobanar bo intau ibanea inanggap monia komintanbí binaradosa.

¹⁰ Ki Yesus noguman, "Oyúon intau doyowa minayak im Bałoi Tuhan sim mosambayang. Tobatú intau im Parisi, tobatú im mononagih kom pajak.

¹¹ Intau im Parisi tatua sinimindog sinumontaní bo nosambayang kom bonu ing ginanya nana'a, 'Oh, Allah, aku'oi mopoyaput in sukur ko'i-Nimu, sin aku'oi diá ná intau ibanea modunia, diá moádil, mo'ibog monuáling, bo diá kototabi kon tumpala intau. Bo aku'oi in diá doman ná intau mononagih kom pajak tatua.

¹² Aku'oi im mopusasa kodua in todiminggu, bo kom pomułoi in diminggu aku'oi umuran mobogoi im mopusuh noporsen nongkon onu inta no'ułíku.'

¹³ Ta'e mononagih kom pajak tatua sinimindog iyumayuk bo diá doman kobałi lumangag kon langit in nosambayang.

Sia tongá kopia moyapu kon dodobnya bo nosingog nana'a, 'Oh Allah, kotabipa in aku'oi na'a, sin aku'oi na'a intaubí baradosa!'"

¹⁴ "Bá poguman-Ku ko'i monimu kon sambayangbí im mononagih kom pajak tana'a in sinarima i Allah, de'emanbí sambayang intau im Parisi. Sing ki ine mosilantud, yo sia im po'ompa'anbí, ta'e ki ine mo'ompá in dodia, yo sia im polantudonbí."

¹⁵ Oyúon in intau namangoi ko'i Yesus bo nodia kom mongoáđi mita simbá kadaian-Nya mita i mosia bo barakatan. Noko'ontongmai kon natua, murí-Nya mita sinumorú kon intau mita tatua.

¹⁶ Ta'e inoiní i Yesus im mongoáđi mita tatua bo noguman kom murí mita, "Pomayak makow im mongoáđi mita tanion im mamangoi ko'i-Nakó; dona'ai ampagan, sin intaubí ná mita nion im mobaíli umat i Allah."

¹⁷ Torop kopira in singog-Ku na'a, "Intau inta mamangoi ko'i Allah ta'e diá ná mongoáđi mita tana'a, yo mosia in diábí mobaíli umat i Allah."

¹⁸ Oyúon tobatú itoi intau Yahudi nolibó ko'i Yesus, "Pak Guru, Inta mopia totok,

onu im musti aidanku simbá moko'uḷi in aku'oi kong kobiagan mononoi?"

¹⁹ Dá ki Yesus notubag, "Nongonu sin ikow im mogumanbí kon Aku'oi im mopia? Diábí tobatúmai im mopia, kolikudbí ing ki Allah tontaní.

²⁰ Aim bidon kinota'auanmu im parentah mita i Allah: 'Dika monuḷing, dika molimod, dika monakow, dika moguman kon inta diá totu'u bo hormaton ing ki amá bo ki inámu."

²¹ Dá kaín intau doman tatua, "Tua komintan aindon dinuduianku nongkon mongoáďianpamai."

²² Nokodongogmai kon tua ing ki Yesus, noguman in Sia nana'a, "Tobatúpa im musti aidanmu: Potaḷuidon im bayongan kapunya'anmu bodongka sila-silaidon makow in doit tatua kon intau mita bogá, dá moko'uḷibí in ikow kong kapunya'an kon soroga, mopaḷut makow kon tua angoi bo dudui ko'i-Nakó."

²³ Ta'e naonda in sia nokodongog kon onu inta pinoguman i Yesus tatua, noájar totok ing ginanya sin sia nobiag no'oyúon.

²⁴ Dá ki Yesus nobobui ko'i monia komintan inta kon tua bo nosingog,

"Mororiga totok intau inta kodoit moba_li umat i Allah.

²⁵ Aka poyobandingan yo untapa im mogampa-gampang tumu'ot mongim bubú in dodagum daripada intau inta no'oyúon moba_li umat i Allah."

²⁶ Intau mita inta nokodongog kon singog i Yesus tatua no_libó bui ko'i Yesus nana'a, "Aka natua dá ki ine im posalamaton?"

²⁷ Ki Yesus notubag, "Inta diá mota'au aidan in intau, mogampangb_i i Allah aidan!"

²⁸ Dá ki Petrus noguman, "Pak Guru, indoiakah ing kami! Kami na'a aindon nona_lámai kom bayongan yagi-yagi kapunya'an nami bo dinumudui ko'i Pak Guru, yo onu im mo'u_li nami?"

²⁹ Ki Yesus noguman ko'i monia, "Popirisayab_i! Intau inta aindon nona_lámai kom ba_loinya, nona_lámai ko'i bu_loinya, nona_lámai ko'i utatnya mita andeka nona_lámai ko'i iná bo ko'i amánya andeka ko'i adinya mita sim mobantung ko'i-Nakó,

³⁰ yo intau tatua im bui motarima kon doyowa noguntu_l nongkon inta aindon no'u_linya muna kom masa in tana'a, bo

kon singgai inta mo'iduduimai sia im motarima kong kobiagan mononoi."

³¹ Ki Yesus nogoiní kom murí-Nya mopuluh bodoyowá bo noguman nana'a, "Indongogai! Tana'a makow kita mopobayakdon in Yerusalem, bo bayongan inta aim pinais in nabi mita soái Adí Intau in intompodandon kon tua.

³² Sia im posarahkandon kon intau mita inta diá nonota'au ko'i Allah, poyambáon monia in sia, singkuleon bo duyáan monia.

³³ Pogutúon monia in Sia bo polat limodon, ta'e kon singgai intojunya, Sia mobiag bui."

³⁴ Singog i Yesus tatua, diábí kino'mangalean im murí-Nya mita tatua. Mangale in singog mita tatua in sinoko'bunibí ko'i monia. Dá diábí kinota'auan monia mongo onu in ino'uman-Nya tatua.

³⁵ Naonda ing ki Yesus nodiugdon kon Yerikho, oyúon tobatú intau bilog inta ilimitú makow kom bingkí in dalan bo mo'igumai kon doit kom bayongan intau inta mo'itotalib kon tua.

³⁶ Wakutu in dingognya kon nobayong in intau no'italib, sia nolibó, "Onu in nobalí?"

³⁷ Dá kai'n tubag doman monia kon intau bilog tatua, "Ki Yesus intau in Nazaret no'italib."

³⁸ Dá intau bilog tatua balú bo nomalú, "Yesus Adí i Daud, kotabipa in aku'oi na'a!"

³⁹ Intau mita kom muna nongampag ko'inia simbá diá momalú ta'e tongábí nodugang noropot pinomomalúnya, "Adi i Daud, kotabipa in aku'oi na'a!"

⁴⁰ Dá ki Yesus sinumogon bo noguman, "Dia mangoi kon na'a in intau tatua." Bo naonda in no'iyaputdon ko'i-Nia, ki Yesus nolibó ko'inia,

⁴¹ "Onu ing ko'ibogmu aidan-Ku ko'inimu?" Intau tatua notubag, "Tuhan, mo'ibog in aku'oi moko'indoi!"

⁴² Dá ki Yesus noguman, "Aka natua, yo indoidon! Lantaran ikow bo mopirisaya ko'i-Nakó, dá mopia in ikow."

⁴³ Kon dodaipa doman tatua bo noko'ontongdon in intau tatua polat dinumudui ko'i Yesus bo sindalan modayow ko'i Allah.

19¹ Naonda ing ki Yesus noyaputdon kon Yerikho, Sia minayak turus bo diá nongandu-ngandup kong kotá tatua.

² Kon tua oyúon intau tangoinya ki Zakheus. Sia na'a, itoi im mononagih kom pajak.

³ Sia mo'ibog totok mo'indoi mongo ki ine ing ki Yesus tua, ta'e lantaran intau modamaḷ totok dá diá moko'ontong in sia, apapa doman sia no'ompa.

⁴ Dá noribatuk in sia inumuna kon intau mita tatua bo nophonik kom pangkoi ing kayu ara simbá moko'ontong ko'i Yesus, inta mo'italib kon tua.

⁵ Naonda ing ki Yesus no'iyaput kom pangkoi ing kayu tatua, ilumangag in Sia bo noguman, "Zakheus, lagidon poponag! Sin Aku'oi musti mongandup kom baḷoimu in singgai na'a!"

⁶ Dá pona-ponag ing ki Zakheus bo notarima ko'i Yesus takin pia ing gina.

⁷ Ta'e intau mita inta noko'ontong kon tua mulaidon mongunsingog kai monia, "Ih! Sia mongandupbî kom baḷoi in intau inta diá mopia!"

⁸ Kom baḷoinya tatua, ki Zakheus sinimindog bo noguman ko'i Tuhan, "Tuhan, kapunya'anku tobotak ogoikudon kon intau mita bogá bo aka oyúon doman in intau inta pernah inubolanku,

yo pobuionkudon bui ko'inia ko'opat
noguntu ing kobayongea!"

⁹Bo ki Yesus noguman ko'inia,
"Singgaipa doman tana'a mo'ikow
motoḷuáđi pinosaḷamat i Allah bo inogoian
ing kobiagan mobagu, sin ikow nion ki
adibí doman i Abraham.

¹⁰Sing ki Adí Intau mamangoi motayak bo
moposaḷamat kon intau inta nongobuli."

¹¹Ko wakutu intau mita
mokidongogpamai ko'i Yesus
nongonguman, Sia nongongumandon
kon tobatú porumpama'an. Sin, wakutu
intua Sia nodiugdon kon Yerusalem bo
kai monia kamai ki Allah in lagi bidon
momarentah saḷaku Raja kon dunia na'a.

¹²Ki Yesus nongonguman nana'a, "Oyúon
tobatú intau moḷoben inta minayak ing
kotá inta noyayuk sim baḷion monia raja,
mopaḷut makow kon tua sia mobuidon
mangoi kon lipúnya.

¹³Ko wakutu in diápa minayak, sia
nogoiní kom bobantungnya taya mopuluḥ
bo nobogoi in doit buḷawan tumongo batú
ko'i monia takin koyow nana'a, 'Tana'a in
doit pakédon monimu pobuká kon usaha
ko wakutu in aku'oi mayak.'

¹⁴ Ta'e intau mita inta tolipúannya mosakí ing gina ko'inia, dá naonda in sia minayak, intau mita inta mosakí ing gina ko'inia tua nopotabá doman in tobatú intau sim moguman nana'a, 'Kami in doíbí aka intau tana'a moba_{li} raja nami.'

¹⁵ Ta'e umpakahbí natua, sia tatapbí doman bina_{li} raja. Nopalut makow kon tua sia nobuidon mangoi, bo pinoki'oinínyadon im bobantungnya mita inta ain inogoiannya in doit bu_lawan tatua sim po'indoian mongo tongonudon ing ka'untungan monia.

¹⁶ Bobantung inta muna namangoi bo noguman nana'a, 'Tuang, doit bu_lawan tobatú i tuang aindon nodia kong ka'untungan mopo_luh doman in doit bu_lawan.'

¹⁷ Dá ki tuang tatua notubag, 'Mopia intua, ikow bobantung inta mopia! Sin ikow mota'au pirisayaan kon oáidan inta mo'intok. Tuamai ba_{li}onkudon ikow ponguasa kom mopo_luh ing kotá.'

¹⁸ Onda intua bobantung induanya namangoi bo noguman nana'a, 'Tuang, doit bu_lawan tobatú i tuang aindon nodia kon ka'untungan lima doman in doit bu_lawan.'

¹⁹ Dá raja tatua noguman ko'inia, 'Ikow im moba^lídon ponguasa kon lima ing kotá.'

²⁰ Bobantung ibanea doman namangoi bo noguman nana'a, 'Tuang, na'a in doit i tuang; binakutkudon in lenso bo sinagú.

²¹ Sim mo'ondok in aku'oi ko'i tuang, sing ki tuang intau motogat ing gina. Bo umuran mogamá kon onu inta de'eman kapunya'an i tuang. Mokoyut doman kon inta de'eman pinomula i tuang tontañi.'

²² Dá raja tatua noguman kom bobantungnya tatua, 'Hoi bobantung inta mora'at! Poduduidon in singogmu mita tatua dá hukumonku in ikow. Kinota'a-ta'aumubí makow kon aku'oi na'a intaubí inta totok motogat bo inta mo'ibog mogamá kon onu inta de'eman kapunya'anku bo inta mo'ibog doman mokoyut kon inta de'eman pinomulaku.

²³ Aka natua yo nongonu sin doitku in diábí sinagúmu kom bang, simbá naonda in aku'oi namangoi doit tatua mota'auku bui gamaan takin ka'untungannya?'

²⁴ Onda intua raja tatua noguman kon intau mita inta sinimindog kon tua, 'Gamá in doit tatua ko'inia bo ogoi kom

bobantung inta mopuluhdon in doit bulawannya tua.'

²⁵ Ta'e intau mita tatua noguman, 'Tuang, ko'inia mopuluhdon in doit bulawan.'

²⁶ Ta'e raja tatua notubag, 'Pokotorop: intau inta nobayongdon ing ko'inia, duganganbí bui. Ta'e intau inta diá in onu bo onu ko'inia, yo onu in oyúonpa ko'inia, gamáanbí doman.

²⁷ Bo tana'a makow in tokodiadon mangoi in intau mita inta mongosakí ing gina ko'i nakó bo inta doí aka aku'oi mobaí raja ko'i monia. Limod im mosia kon tayowonku!'"

²⁸ Naonda ing ki Yesus nosingog kon tua komintan, Sia inumuna ko'i monia minayak in Yerusalem.

²⁹ Naonda in nodiugdon kom Betpage bo Betania kom Bulud in Zaitun, Sia nopotabá kom murí-Nya doyowa mayak umuna takin koyow nana'a,

³⁰ "Bayakdon kon lipú inta kon tayowonmai nion, bo aka mo'ikow bo tumu'otdon kon lipú tatua, yo mo'ikow im moko'ontong kong ki adí ing keledai tobatú inta kotogo-togot. Keledai tatua diápa dodai onda sinakoian in intau. Dá bukádon ing keledai tatua bo dia mangoi.

³¹ Aka oyúon im mo_libó ko'inimu nana'a, 'Nongonu sim bukaanbí monimu ing keledai tatua?' Dá tubagai nana'a, 'Ki Tuhan mopara_lu.'"

³² Bo minayakdon murí-Nya doyowa tatua, bo onu ing kino'bayáan monia tua totu'ubí kon ná inta pinoguman-Nya.

³³ Bo naonda im binuká monia ing keledai tatua, ki toginya no_libó, "Nongonu sim bukaanbí monimu ing keledai tatua?"

³⁴ Dá mosia notubag doman nana'a, "Ki Tuhan mopara_lu."

³⁵ Naonda in diniadon monia ing keledai tatua ko'i Yesus, intau mita nopoáip in jubah kon _likud ing keledai tatua bo notulung nopoponik ko'i Yesus kong keledai tatua.

³⁶ Kowakutu in Sia kotako-takoipa kong keledai tatua, intau mita nopo'ompatdon in jubah monia kon yuák in dālan.

³⁷ Naonda ing ki Yesus nodiugdon kon Yerusalem, kon dālan inta mo_sil_{ig} kom Bulud in Zaitun, komintan dumodudui-Nya inta mobarong tua, kopiadon moma_lú mondayow ko'i Allah bo mopoyaput in singog sukur ko'i-Nia, sim mosia aindon noko'ontong kon inta mokoherang inaidan-Nya.

³⁸ Mosia nomalú nana'a, "Binarakatan in Raja inta namangoi kom bonu in tangoi Tuhan! Dodamean kon soroga, bo dinayo-dayowdon ing ki Allah!"

³⁹ Tongonumai intau im Parisi inta no'itakin kon intau moántó tatua noguman ko'i Yesus, "Pak Guru, poki'gogaiaidon momalú in dumodudui-Mu mita tanion."

⁴⁰ Dá ki Yesus notubag, "Poguman-Kudon ko'i monimu! aka mosia na'a bo kibio-biómaidon, yo batu bidon mita tanion im momalú."

⁴¹ Ta'e naonda ing ki Yesus nodiugdon kon Yerusalem, nongomba in Sia noko'ontongmai kong kotá tatua,

⁴² bo polat nosingog, "Ka'asih ule, mopiadon totok aka singgai in na'a kota'auanmudon onu inta mota'au mokopoángoi kon dodamean! Ta'e tana'a ikow diábî moko'ontong.

⁴³ Sim mo'iangobî in wakutunya saturumu mamangoi molipung ko'inimu takin kakuatan monia. Kopungon bo sisíon monia im mo'ikow nongkon bayongan arah.

⁴⁴ Rimumudon monia in ikow takin intaumu mita inta nogutun kon na'a; bo diábî tobatúpamai im batu im pomayakpa

makow monia mo'itudu motompia kon tempatnya. Sin diábî kong ginamu makow ing ki Allah mamangoi moposalamat ko'inimu!"

⁴⁵ Ki Yesus sinumu'ot kom Bałoi Tuhan bo mulai noguntun kon intau mita inta mopopotalui mita kon tua.

⁴⁶ Sia noguman ko'i monia nana'a, "Oyúon pinais nana'a: Bałoi–Ku in sinagoibî Bałoi Pososambayanan, ta'e na'a im binalî bidon monimu pugad im mogogagow."

⁴⁷ Pomułoi in singgai Sia mayak mobogoi in totundú kom bonu im Bałoi Tuhan. Imang mita itoi bo mototundú mita kon agama takin itoi mita intau Yahudi moroncana molimod ko'i–Nia,

⁴⁸ ta'e diápa noko'ułi kon dalan mogaid kon soál tatua, sim bayongan intau umuranbî mo'ibog mokidongog ko'i–Nia, bo totok mo'ibog im mosia mokodongog kon singog–Nya mita.

20¹ Kon singgai tobatú, ki Yesus yogot motundú bo mopoyaput in Habar Mopia nongkon i Allah kon intau mita inta kom bonu im Bałoi Tuhan. Imang mita itoi, mototundú mita kon agama, bo itoi mita intau Yahudi namangoi,

² bo noguman ko'i Yesus nana'a,
 "Pogumankah ko'inami mongo kawasa
 i ine im pinaké-Mu mogaid kon tua
 mita, bo ki ine nobogoi ing kawasa tatua
 ko'i-Nimu?"

³ Tubag i Yesus ko'i monia, "Aku'oi im
 molibó doman ko'i monimu. Pogumankah
 ko'i-Nakó.

⁴ Baptisan i Yohanes tua nongkon i Allah
 mongo nongkon intau?"

⁵ Dá mosia noyosingog mongo onu im
 potubag, kai monia, "Aka tubagan naton
 nongkon i Allah, dá Sia im molibóbí
 nana'a, 'Aka natua yo nongonu sim
 mo'ikow in diábí mopirisaya ko'inia?"

⁶ Ta'e aka tubagan naton, 'Nongkon
 intau, dá intau mita tanion mogarabbí im
 batu ko'inaton,' sim mosia im mopirisayabí
 kong ki Yohanes tua in tobatúbí nabi."

⁷ Dá mosia notubag nana'a, "Diá
 kota'auan nami."

⁸ Dá ki Yesus noguman ko'i monia, "Aka
 natua yo diá doman poguman-Ku ko'i
 monimu mongo kawasa i ine im pinaké-Ku
 nogaid kom bayongan tua."

⁹ Ki Yesus nongonguman doman
 kon intau mita porumpama'an tana'a,
 "Oyúon intau nogaid kong gobá bo

pino'muḷa'annya kon anggur. Onda intua pinotomoyoknya kom mototomoyok mita bodongka minayak in ḷipú ibanea no'onggot kon tua.

¹⁰ Onda in wakutunyadon mosipú kom bungai in anggur, ki togi gobá tatua nopotabá im bobantungnya tobatú minayak kom mototomoyok mita tatua sim mogamá kon silainya. Ta'e mototomoyok mita tatua tongábí nomongkug kom bobantung tatua poḷat pinoki'pobuian monia, bo diá inogoian in onu bo onu.

¹¹ Onda intua ki togi gobá bui nopotabá im bobantungnya ibanea, ta'e bobantungnya tatua binongkug doman monia poḷat pinoko'po'oyakmai bodongka pinoki'pobuian, diá doman inogoian in onu bo onu.

¹² Dá buipa doman ing kitogi gobá tatua nopotabá kom bobantungnya intoḷunya, ta'e bobantung tatua sinomu doman monia binongkug bo dongka pinogarab kon ḷuai ing gobá.

¹³ Pangabisannya ki togi gobá norai nana'a, 'Onupa degá in aidanku? Oh..., potabákudon ing ki adíku inta kotabi-tabiku. Aka sia yo pasti ko'insimbí monia.'

¹⁴ Ta'e naonda im mototomoyok mita tatua noko'ontongmai ko'i adinya tatua, mosia noyosingog bo noguman nana'a, 'Sia na'a inta mogabat kong kapunya'an i amanya. Igai bá limodon naton in sia, simbá mo'ilabúdon ko'i naton ing gobá tana'a.'

¹⁵ Dá pinogarabdon monia in adi tatua kon luai ing gobá bodongka ilimod." Bo ki Yesus no libó ko'i monia, "Yo aka ki togi gobá tatua bo mobuidon mangoi, yo onu in aidannya kom mototomoyok mita tatua?

¹⁶ Notantú bidon kom mamangoi in sia molimod kom mototomoyok mita tatua, bo gobá tatua im potomoyoknyadon kom mototomoyok ibanea." Nokodongogmai kon tua, intau mita noguman ko'i Yesus nana'a, "Poyayukdon ka'así."

¹⁷ Bo nobobui ing ki Yesus ko'i monia bo no libó, "Aka natua yo onubi im mangale inta aim pinais kom Buk Mosuci nana'a? 'Batu inta ilumbúdon in intau mita inta mogogaid kom bangunan nobalídon batu inta baraguna totok.'

¹⁸ Intau mita inta no labú kom batú tatua morimumud, bo ki ine ing kolintogannea mobali lobud."

¹⁹ Mototundú mita kon agama bo imang mita itoi nonota'au, kom porumpama'an-Nya tatua pinomakusud-Nyabí ko'i monia, sahingga in ramijiondon monia bo domokon in Sia kon dodai intua. Ta'e mosia mo'ondok kon intau mobayong tatua.

²⁰ Mototundú mita kon agama bo imang mita itoi umuran monarukira makow ko'i Yesus. Kon tua mosia nonondan kon tobatú intau inta mayak ko'i Yesus bo ki ubo-ubolmai ná intau mopia. Mosia nokilibó in soál inta inanggap monia mota'au ko'ufian monia kon tala i Yesus, sahingga oyúondon im bañion monia dodoyonan podomokkan ko'i-Nia bo posarahkan ko'i gubernur.

²¹ Dá intau mita inta ain sinokoubolian tatua nolibó ko'i Yesus, "Pak Guru, kino'ta'auanbí nami kom bayongan inta siningog bo inta sinundú i Pak Guru tua ing komintanbí totu'u. Kino'ta'auan doman nami kong ki Pak Guru im motundú umuranbí taran-tarangan moguman kon onu ing ko'ibog i Allah. Sing ki Pak Guru in diábí momomiñi kon intau.

²² Tuamai pogumankah ko'inami, aka podudui in hukum agama naton, mota'au

degá andeka diá im moguboli kom pajak ko'i Kaisar?"

²³ Ta'e kinota'auanbí i Yesus im makusud monia tua. Tuamai Sia noguman,

²⁴ "Po'ontongkah ko'i-Nakó in tobatú doit perak." Bo Sia nolibó, "Gambar bo tangoi ine in na'a?" Dá kai'n tubag monia, "Gambar bo tangoi i Kaisar!"

²⁵ Dá ki Yesus noguman ko'i monia, "Aka natua yo ogoidon ko'i Kaisar onu inta patus ogoi ko'i Kaisar, bo ogoi ko'i Allah onu inta patus ogoi ko'i Allah."

²⁶ Kon tayowon intau moántó tatua, mosia diá noko'ulí kon talá i Yesus tobatúpamai. Sedang bo tongábí noherang totok im mosia nokodongog kon tubag-Nya tatua, dá dongkadon kibio-biómai im mosia.

²⁷ Tongonumai intau in Saduki namangoi ko'i Yesus. (Mosia na'a ing kolompok intau inta moguman kon intau minatoi in diábí mobiag bui.) Mosia nolibó ko'i Yesus,

²⁸ "Pak Guru, ki Musa nomais kon hukum tana'a ko'i naton: Aka tobatú lolaki inta ain nobuloi bo minatoi, ta'e diápa kogadí, dá ki utatnya lolaki im mustibí mobuloi ko'i balunya tua, simbá sia mobogoi ing katurunan ko'i utatnya inta ain minatoi.

²⁹ Noko'imontandon noba_lí kom pitu mogutat inta komintan lo_laki. Inta guya-guyang nobu_loi kon tobatú bobay. Ta'e lo_laki tatua minatoi diápa kogadí.

³⁰ Dá bobay tatua bui bo pinobu_loi i ai-ainya induanya, ta'e minatoi doman ing ki ai-ainya tatua diápa doman kogadí.

³¹ Natua turus in noba_lí ko'i ai-ainya into_lunya dapot impitunya. Mosia nodait minatoi takin diá kogadí.

³² Pangabisannya bobay tatua minatoi doman.

³³ Yo náonda intua? Ki ine ing ki bu_loi im bobay tatua kon sigad nayapitu tatua aka kon singgaidon kobiagan bui intau mita minatoi, sin tayapitu tua komintanb_i ain notonibu_loi takin bobay tatua?"

³⁴ Dá ki Yesus noguman ko'i monia nana'a, "Intau mita inta nobiag masa in na'a mobu_loi ande moki_pobu_loib_i mita,

³⁵ ta'e intau mita inta patus biagon bui nongkon kinopatoiannya, bo mob_iag kon masa inta mo'iduduimai, mosia tua in diá bidon bui morobu_loi ande moki_pobu_loi.

³⁶ Sing ka'ada'an monia tua in náonda bidon bo malaekat inta diá bidon mato-matoi. Mosia tua inta sinangoian ki ad_i

mita i Allah sin aindon biniag bui nongkon kinopatoian monia.

³⁷ Ki Musa tontaní aindon noguman kon intau minatoi in totu-totu'ubí kom biagon bui. Tua im pinaisnya kom Buk Mosuci inta nongonguman kon onu in inontongnya kon yuá-yuák in diát. Kon tua ing ki Tuhan sinangoinya, 'Ki Allah i Abraham, i Ishak bo i Yakub.'

³⁸ Sia in de'emanbí ki Allah intau minatoi, ta'e ki Allahbí in intau inta nobiag. Sing kon tayowon i Allah komintan intau im mobiaqbí."

³⁹ Nokodongogmai kon tua, tongonumai im mototundú mita kon agama noguman nana'a, "Tubag i Pak Guru tua im mopia totok."

⁴⁰ Tuamai diádon kobaíi nopolibo-libó im mosia ko'i Yesus.

⁴¹ Bo ki Yesus nolibó ko'i monia, "Náonda sin intau im mogumanbí kon Raja Mopoposalamat tatua ing katurunanbí i Daud?

⁴² Padahal ki Daud tontaní ain nomais kom bonu im buk Mazmurnya nana'a, 'Ki Tuhan aindon noguman ko'i Tuanku: Litúdon kon dotá ing kolanan-Ku,

⁴³ modapot in saturumu mita baḷion-Ku tumungkud ko'i-Nimu.'

⁴⁴ Dá aka ki Daud tontaní monangoi ko'i-Nia ki Tuangnya, yo náondabí sin Sia in tangoionbí doman ki adínya?"

⁴⁵ Koyogotpa intau mita mokidongogmai ko'i-Nia, ki Yesus nongonguman doman kom murí-Nya mita nana'a,

⁴⁶ "Mokopo'ingat mo'ikow kom mototundú mita kon agama. Mosia tua in mo'ibo-ibog mogilambung mo'onag aka maya-mayak makow, bo mo'ibog doman totok hormaton kom pasar mita. Mosia tua im mo'ibo-ibog doman limitú kom muna totok aka kom baḷoi pososambayangan bo kom pesta mita.

⁴⁷ Mosia tua mongongakal kon intau inta dongkadon boba-bobay bo mogagow kom baḷoi monia. Bo oáid monia inta mora'at tatua oḷingoian monia in sambayang inta moḷanggó! Hukuman ko'i monia tua in nopastibí kom mobogat totok!"

21 ¹ Kom Baḷoi Tuhan tatua, ki Yesus noko'ontong kon intau mita inta no'oyúon nopobonu in doit kong kas inta pobobonuan kon sosumbah.

² Sia noko'ontong doman kon intau boba-bobay bo bogá nopobonu in doit kom bonu ing kas tatua.

³ Dá ki Yesus nosingog nana'a, "Aku'oi im moguman ko'i monimu: inta inogoi im boba-bobay tana'abí im mobayo-bayong nongkon inta inogoi in intau mita ibanea kon na'a.

⁴ Sim mosia tua nobogoi in sosumbah nongkon kalebean ing kapunya'an monia. Ta'e intau boba-bobay tana'a, umpakahbí sia nobiag nobogá totok, ta'e sia nobogoibí im bayongan inta onu ing ko'inia inta sabanarnya totokpabí im paralunya pakéon kong kobiagannya."

⁵ Naonda intau mita nongonguman kong kogogagah im Baloi Tuhan inta ain ilamba'an im batu mogagah mita takin pakakat mita inta aim pinosumbah ko'i Allah. Dá ki Yesus noguman ko'i monia,

⁶ "Oyúonbí i wakutunya porumbunan kon onu inta inontong monimu tanion. Diábí in tobatúmai batu im pomayakpa makow im mo'iguntul motompia kon tempatnya inta muna!"

⁷ Mosia nolibó ko'i Yesus, "Pak Guru, to'onu intua mita bo mobaí? Bo onu in tandanya kobaíian tua komintan?"

⁸ Ki Yesus noguman, "Mokopo'ingatdon, simbá mo'ikow diá koakalan. Moántó in intau mamangoi momaké in tangoi-Ku bo moguman, 'Aku'oi in Sia!' bo 'Wakutunyadon.' Ta'e dikabí indongogan monimu im mosia.

⁹ Bo dikabí mo'ondok aka mo'ikow bo mokodongog kon habar poparangan bo pomarontakan. Sin tua komintan im mustibí kom mobaḷipa muna. Ta'e tua in de'emanpabí wakutunya."

¹⁰ Ki Yesus noguman doman nana'a, "Bangusa tobatú moparang doman takin bangusa ibanea, bo negara tobatú mayak monubuh kon negara doman ibanea.

¹¹ Kom bayongan tempat mobaḷi in yagi-yagi. Linug inta moropot totok, malarat moḷoben bo panyaki mita. Kon langit mobaḷi in soál mita inta totok im mokodo'it.

¹² Ta'e kon waktu in diápa mobaḷi intua komintan, mo'ikow in domokondon muna monia bo pogutúon. Mo'ikow in diaan monia pobayak im baḷoi pososambayangan bo adilon poḷat potuoton kom ponjara. Diaan potayow kon raja bo ponguasa sim mo'ikow im muḷi-Ku.

¹³ Tua ing kasampatan monimu mopoyaput in Habar Mopia inta nongkon i Allah.

¹⁴ Tuamai mokopotantú kong gina bo dikabí mohawatir im momikir mongo onu im potubag monimu aka polibo-libóan monia.

¹⁵ Bá kota'auan monimu kon Aku'oibí im moguman kon onu inta musti potubag monimu, sahingga saturu mita monimu tua, diá mokolawang ande mokobayow kon onu in singogon monimu.

¹⁶ Mo'ikow posarahkan ing guyangamu, i utatmu, i yobayatmu mita bo im bayongandon ginalummu. Bo ibanea in toko'limodon.

¹⁷ Mo'ikow saturuon im bayongan intau sim mo'ikow murí-Ku.

¹⁸ Ta'e diábí to'ugatmai im bu'ok kon ulumu im mōlabú.

¹⁹ Aka mo'ikow monahang bo mokosabar, yo mosalamatbí."

²⁰ "Aka ontongon monimu bo Yerusalem kopungondon in tontara mita, yo kota'auandon monimu kon diádon mo'onggot bo poguya'atondon ing kotá tatua.

²¹ Ko waktu intua, intau mita inta kon Yudea musti molagui mayak im bulud, bo intau mita inta kong kotá musti momamping andeka musti monalámai kong kotá tatua, bo intau kon lipú dikabî mamangoi ing kotá.

²² Sin singgai mita tatua, 'Singgai bidon Pohukuman', simbá mobaḷidon onu inta aim pinais kom bonu im Buk Mosuci.

²³ Moko'ondok in singgai mita tatua aka kon bobay inta sidia bo inta kogadipa kom mo'intok! Kotá tana'a koántugan in roriga moloben bo hukumon i Tuhan.

²⁴ Oyúon in limodon, oyúon doman in diaan ná intau inta pinonjara bo pobayak in lipu-lipúannya; bo intau inta diá mopirisaya momoguya'at kon Yerusalem modapot mopalut in waktu inta sinantú i Tuhan ko'i monia."

²⁵ "Bo tandanya ing ko'ontonganbî kom mata in singgai, kom bulan bo kon tundi. Kon dunia na'a, bayongan intau mongo'ondok bo mongobingung im moko'ontong bo mokodongog kon singog im bokol.

²⁶ Intau mita mo'ondok totok moyogintayow in onu inta mobaḷi

kon dunia na'a, bo bayongan kawasa kom balangon motomba'uk.

²⁷ Kon dodai in tuata mamangoi ing ki Adi Intau kon yuá-yuák ing golom takin kawasa bo kamulia'an inta totok im moloben.

²⁸ Aka tua bo moba_lídon, yo pobangondon bo langag kon langit, sin diádon mo'onggot bo posalamaton im mo'ikow."

²⁹ Ki Yesus nongonguman kom porumpama'an ko'i monia nana'a, "Tarukirakah pangkoi in ara bo pangkoi ibanea makow!

³⁰ Aka tubúnya bo mulaidon ontongon, yo kota'auan bidon monimu kon diá bidon mo'onggot bo sempdon im pomomunak.

³¹ Natua doman, aka mo'ikow bo moko'ontongdon kong koba_lían intua komintan, dá kota'auan bidon monimu kon ki Allah in lagi bidon momarentah salaku Raja.

³² Pokota'audon im mo'ikow! Soál mita tatua im moba_líbí ko waktu intau mita inta nobiag masa in na'a, diápa modait matoi.

³³ Langit bo butá in diábí mononoi, ta'e singog-Ku im mononoibí."

³⁴ "Lukadai in awakmu bo dika tongá umuran momikir kon rame bo monginum kon o'inumon inta mokoḷolangu andeka tongá umuran momikir kong kobobiagmu, sahingga in aka wakutu–Nya bo daḷi mo'iangoi, yo diá mokopobasadia im mo'ikow.

³⁵ Sin singgai tatua im mo'iangoi náonda bo poyogaḷap kom bayongan intau kon dunia na'a.

³⁶ Tuamai umuran kiḷuka–lukadmai bo posambayang simbá umuran moropot im mo'ikow bo mokobaḷi simindog kon tayowon Adí Intau."

³⁷ Aka singgai, ki Yesus motundú kom bonu im baḷoi pososambayanan, ta'e aka doḷom, sia mayak im Buḷud Zaitun mogutun kon tua.

³⁸ Pomuḷoi in doḷo–doḷom, intau mamangoi in baḷoi pososambayanan sim mokidongog kon totundú mita i Yesus.

22 ¹ Kon singgai moḷoben Roti Diá Koragi inta sinangoi Paskah nodiugdon.

² Imang mita itoi bo mototundú mita kon agama norai mongo náonda im poḷoḷimod monia ko'i Yesus, ta'e umuni–uni sim mo'ondok kon intau moántó.

³ Onda intua Ibilis ginumonú ko'i Yudas inta dinonoi ki Iskariot, tobatú murí i Yesus inta kon sigad naya mopoluh bodoyowá.

⁴ Dá minayak in sia bo noyosingog takin imang mita itoi bo intau mita inta mololukad kom Baloi Tuhan. Sia nongonguman kon soal náonda in caranya moporasahkan ko'i Yesus ko'i monia.

⁵ Nopia totok ing gina intau mita tatua, dá dinandi monia kon ogoian monia in doit in sia.

⁶ Ki Yudas no'ibog, dá mulaidon sia bo umuni-uni im motayak kong kasampatan moposarahkan ko'i Yesus ko'i monia.

⁷ Nodapotdon in singgai moloben Roti Diá Koragi, tuata in singgai inta porataan kon domba Paskah.

⁸ Dá ki Yesus nopotabá ko'i Petrus bo ko'i Yohanes, "Bayakdon bo posadiadon kom pongaanan naton kon singgai moloben Paskah."

⁹ Dá taya dua nolibo, "Kon onda ing ko'ibog i Pak Guru bayáan nami posadiaan?"

¹⁰ Ki Yesus notubag, "Aka mo'ikow tumu'ot kon tobatú kotá, yo mo'ikow moyodungkul in tobatú lolaki inta

nodia kon kendi kobonu-bonu in tubig. Dudui ko'inia modapot im bałoi inta pongandupannya,

¹¹ bo pogumadon ko'i togi bałoi tatua nana'a: Ki Pak Guru nokilibó ko'i tuang, 'Kon onda in tempat inta mota'au-Ku ponga'anan takin murí-Ku mita kon singgai im Paskah na'a?'

¹² Yo tundu'onbí i togi bałoi tatua ko'i namunda in tobatú ruangan mołoben kon limonik. Kon tua aindon notompod im pakakatnya mita, dá sadiadon kon tua."

¹³ Onda intua minayakdon ing ki Petrus bo ki Yohanes. Kino'bayáanmai monia komintanbí notongkai ná inta aim pinoguman i Yesus. Bo sinadiadon monia kon tua im ponga'anan monia kon singgai im Paskah.

¹⁴ Naonda in waktunyadon monga'an, ki Yesus ilimitú noyotakin murí-Nya mita kom meja ponga'anan.

¹⁵ Bo Sia noguman ko'i monia, "Aku'oi mo'ibog totok moka'an kong ka'anon Paskah tana'a moyotakin monimu wakutu in diápa mokorasa kon roriga in Aku'oi!

¹⁶ Sim muna-Kudon poguman ko'i monimu: Aku'oi in diá bidon moka'an bui kong ka'anon tana'a modapot intua

komintan poponyatadon i Allah kon dunia na'a."

¹⁷ Onda intua binuat-Nya in palo pongonginuman kon anggur bo nosambayang nopoyaput in sukur ko'i Allah. Nopolut makow Sia noguman, "Gamá in na'a bo silai-silaidon makow;

¹⁸ simbá kota'auandon monimu: mulaidon tana'a makow, Aku'oi in diá bidon bui monginum kon anggur tana'a modapot ing ki Allah mamangoidon momarentah salaku Raja."

¹⁹ Onda intua ki Yesus nogamá kon roti. Bo naonda in sinambayangan-Nya makow, binonsi-bonsing-Nya in roti tatua bo inogoi ko'i monia polat noguman, ["Na'adon in awak-Ku inta pinosarahkan ko'i monimu. Aidai doman in na'a, salaku tanda kom mo'ikow in umuran monorop ko'i-Nakó."

²⁰ Natua doman, naonda in nopolut makow nonga'an, Sia nobogoi im palo pongonginuman kon anggur tatua ko'i monia polat noguman, "Pongonginuman tana'a in dodandian i Allah mobagu inta ain sino_lliuan in dugú-Ku. Dugú inta aim pinobutak sing kopontingan monimu."]

²¹ "Ta'e indoiai! Intau inta momangkang ko'i-Nakó na'adon koyota-yotakin-Ku!

²² Adí Intau in totu'ubí kom matoi ná inta ain sinantú i Allah; ta'e moboditodon intau inta momangkang ko'i-Nia."

²³ Dá mosia mulaidon mosilibóan tobatú bo tobatú mongo ki ine ing kon sigad monia tua im momia natua.

²⁴ Bo nomukádon bobayowan kon sigad im murí mita i Yesus. Mosia nobobayowan mongo ki ine in mołobe-loben kon sigad monia tua.

²⁵ Nokodongogmai kon natua, ki Yesus noguman ko'i monia, "Mongonguasa kon dunia na'a inta diá nonota'au ko'i Allah, mondorot kon rakyatnya, bo intau mita inta mopobayak ing kakuasa'annya mita tatua sinangoian, 'Mogogoliung kon rakyat.'

²⁶ Ta'e mo'ikow in diábí mota'au natua. Mustibí nana'a, intau inta totok mołoben kon sigad monimu im mustipabí mo'ibog mobalı ná totok mo'intok, bo itoi mustibí mo'ibog mobalı bobantung.

²⁷ Ki ine degá im mołobe-loben: intau inta ilimitú nonga'an kom meja mongo intau inta nobantung ko'inia? Tantú intaubí inta ilimitú tatua. Ta'e Aku'oi

ing kon sigad monimu na'a in salakubí bobantung.

²⁸ Kom bonu in roriga inta korasaan-Ku, mo'ikow in umuran kotaki-takin-Ku.

²⁹ Ná ki Amá ain nobogoi ko'i-Nakó in hak momarentah, dá natua doman Aku'oi mobogoi ko'i in hak tatua ko'i monimu.

³⁰ Takin natua mo'ikow mota'au doman mobarasanang takin-Ku ko wakutu in Aku'oi mobaí Raja. Bo mo'ikow in limitú kon limonik im mopoluh bodoyowá in tempat pomomarenta'an sim momarentah kom mopoluh bodoyowá nosuku bangusa Israel."

³¹ "Simon, Simon, indongogai! Ibilis aindon inogoi in ing kasampatan monungkul ko'i monimu; ná gandum pinoyotontaní kong kulitnya, sahingga inta mopia pinoyotontanídon kon inta mora'at.

³² Ta'e ikow Simon, aindon sinambayanan-Ku, simbá motantú im pirisayamu. Bo aka ikow mobuidon mangoi ko'i-Nakó, yo mustimubí doman iropotanmu ing gina im bayongan ginalummu."

³³ Ta'e ki Petrus notubag ko'i Yesus, "Tuhan, aku'oi in diábí mo'ondok in

tumu'ot kom ponjara andeka matoi moyotakin i Tuhan!"

³⁴ Dá ki Yesus noguman, "Pirisayadon in singog-Ku Petrus! Diápa mokukuk im manuk singgai na'a, ikow koyongandon kotoļu nomayow kon de'emanbí murí-Ku."

³⁵ Nopałut makow nosingog kon tua, Sia noguman ko'i monia, "Tungkuł im pinotabá-Ku mo'ikow bo diá-Ku inogoi nodia kon dompet, botutu andeka sapatu, yo degá noko'imontanmai mo'ikow ing kinodaitan onu bo onu?" "Dia!" tubag monia.

³⁶ Dá ki Yesus noguman, "Yo tana'a makow im poguman-Ku, ki ine ing kodompét andeka kobotutu yo mustibí dia; bo ki ine in diá ko pitow, yo mustibí in sia mopotałui in jubahnya sim potałui kom pitow.

³⁷ Sim pirisayadon in ayat kom Buk Mosuci inta noguman nana'a, 'Sia inanggap náonda bo intau mora'at,' mustibí mobałí ko'i-Nakó. Sin onu inta pinais kom Buk Mosuci soał Aku'oi, koyogot bidon mobałí in tana'a makow."

³⁸ Dá murí-Nya mita noguman, "Tuhan, indoiakah, doyowadon pitow ing kon

na'a." Dá kai Yesus doman, "Mobaḷidon nion."

³⁹ Ki Yesus ḷumuai kong kotá bo minayak in tampat inta biasamai bayáan-Nya kom buḷud in Zaitun. Muří-Nya mita minayak doman takin-Nya.

⁴⁰ Naonda in no'iyaputdon kon tua, Sia noguman ko'i monia nana'a, "Posambayangdon, simbá mo'ikow diá mo'italá aka koángoian in sobaan."

⁴¹ Onda intua Sia iyumayuk topḷik kom muří-Nya mita tatua, degá topogaraban batu ing koyayuknya, bodongka sinumungkud bo nosambayang.

⁴² Nana'a in sambayang-Nya, "Amá, aka mota'au, yo poyayukdon ko'i-Nakó in roriga tana'a inta musti korasaan-Ku. Ta'e de'emanbí podudui in ibog-Ku, poduduibí kon ibog i Amá tontaní."

⁴³ [Tobatú malaekat namangoi ko'i-Nia bo noginropot kong gina-Nya.

⁴⁴ Tantúdon mo'ondok in Sia, dá umuran bo mosambayang. Uḷat-Nya náonda bo dugú motait kom butá.]

⁴⁵ Nopaḷut makow nosambayang, nobuat in Sia bo minayak bui kom muří-Nya mita. Kinobayaan-Nyamai, mosia nosiug makow sim moájar totok ing gina monia.

⁴⁶ Bo nolibó in Sia ko'i monia, "Nongonu sim mosiugbí im mo'ikow? Pobangondon bo posambayang simbá diá kotugatan sobaan im mo'ikow."

⁴⁷ Koyogotpa ing ki Yesus monongginamai kom murí–Nya mita tatua, namangoidon in intau tokawang, inta dinia i Yudas tobatú murí i Yesus tua. No'iyaputmai kon tua, ki Yudas balú minyak ko'i Yesus bo nongayok.

⁴⁸ Ta'e ki Yesus noguman ko'inia, "Yudas, degá ayokmu bidon tana'a im mobalı tanda kom posarahkanmu ko'i Adí Intau?"

⁴⁹ Naonda im murí mita i Yesus noko'ontong kon onu inta nobalı tatua, mosia nolibó, "Tuhan, tokosibatondon nami im pitow mosia na'a!"

⁵⁰ Bo tobatú intau kon sigad monia tatua nonibat kon tobatú bobantung i imang moloben, sahinggai nopongkó im bongolannya.

⁵¹ Ta'e ki Yesus noguman, "Dona'aidon!" Bo kinadaian–Nyadon im bongolan in intau tatua bo inundaman.

⁵² Onda intua, ki Yesus noguman kon imang mita itoi bo tontara mita inta mololukad kom Baloi Tuhan, takin itoi mita in Yahudi inta namangoi ko'i–Nia sim

modomok, kai-Nia, "Degá kai monimu kamai Aku'oi na'a intaubí mora'at, sin sidiabí mita im pitow bo bobobak im mamangoi modomok ko'i-Nakó?

⁵³ Pomuḷoi in singgai Aku'oi umuran kon yuá-yuák monimu kom bonu im Baḷoi Tuhan, ta'e diábí domokon monimu. Ta'e na'a in wakutudon monimu sing kinawasadon in Ibilis im mo'ikow."

⁵⁴ Ki Yesus dinomok monia bo dinia pinobayak im baḷoi i imang moḷoben. Ki Petrus dumuduiianmai ko'i monia, ta'e nongkon moyayuk.

⁵⁵ Kom palas im baḷoi imang moḷoben tatua, intau mita nonontuḷu bo ḷlimitú ḷlimibu kon tuḷu tatua. Ki Petrus minayak doman bo dinumugang ko'i monia.

⁵⁶ Bobantung bobay noko'ontong ko'i Petrus ḷlimitú kom bingkí in tuḷu tatua bo umuran sinarukiranya. Onda intua bobantung tatua noguman, "Ikow doman inta umuran moyotakinmai i Yesus!"

⁵⁷ Ta'e binayowan i Petrus kainia, "Beresibí diá nokaalku intau tatua!"

⁵⁸ Diá no'onggot kon tua, tobatú doman intau noko'ontong ko'i Petrus bo noguman nana'a, "Ikow doman tobatú nongkon

imonia ma!" Ta'e ki Petrus notubag, "Diaa! de'emanbî aku'oi!"

⁵⁹ Degá tojammai no'idudui kon tua, tobatú doman intau nopobalú ko'i Petrus nana'a, "Totu'u ule, intau doman tanion in dumodudui i Yesus, sin sia intau doman ing Galilea!"

⁶⁰ Ta'e ki Petrus notubag doman nana'a, "Diábî komangaleanku im makusud in singogmu tanion!" Bo kon dodaipa doman tatua kowakutu ing ki Petrus nosingog kon tua, dinongogmai manuk nokukukdon.

⁶¹ Ki Yesus balú bo nobobui ko'i Petrus dá balú bo doman kinotoropannya onu inta aim pinoguman i Yesus ko'inia nana'a, "Ko wakutu in diápa mokukuk im manuk singgai na'a, ikow aindon koyongan kotoļu momayow kon ikow in de'emanbî murí-Ku."

⁶² Bo ilumuaidon ki Petrus nongkon tua bo nongombaļ mopo'ina-inak.

⁶³ Intau mita inta noļukad ko'i Yesus mopoyambá ko'i-Nia bo polat momongkung.

⁶⁴ Inoļingoian monia in daing mata-Nya bo pinolibóan nana'a, "Pogumankah mongo ki ine in nomongkug ko'i-Nimu?"

⁶⁵ Bo noyagi-yagipa doman in siningog monia inta poningkule ko'i-Nia.

⁶⁶ Bo naonda in dolom-dolomdon, nosipundon guhanga mita in lipu intau Yahudi, imang mita itoi bo mototundú mita kon agama, bo nodia ko'i Yesus pinotayow kon sidang agama.

⁶⁷ Mosia noguman ko'i-Nia nana'a, "Pogumankah ko'inami mongo lkow inta Raja Mopoposalamat?" Dá ki Yesus notubag, "Umpakahbî poguman-Ku ko'inimu, ta'e mo'ikow in umuranbî doman diá mopirisaya.

⁶⁸ Bo umpakahbî oyúon in libo'on-Ku ko'inimu, yo doíbî doman mo'ikow motubag.

⁶⁹ Ta'e bá poguman-Kudon ko'i monimu, kon tana'a makow, ki Adí Intau in limitú bidon kon dotá ing kolanan i Allah Inta Mokawasa."

⁷⁰ Dá mosia komintan no libó nana'a, "Aka natua yo, lkow na'a ing ki Adí i Allah?" Ki Yesus notubag, "Mo'ikow bidon tontaní in noguman kon Aku'oi na'a ki Adí i Allah."

⁷¹ Dá nosingog im mosia komintan, "Diá bidon paralu ing kita motayak kon saksi ibanea, sin dinongogdon naton tontaní onu im pinoguman-Nya!"

23 ¹ Bo sinimindogdon in intau mita kon tua bo nodia ko'i Yesus pinobayak kon tayowon i Pilatus.

² Kon tua mosia mulaidon bo moponapud in tosingogon diá totu'u ko'i–Nia. Mosia noguman, "Kino'kadapatandon nami intau tana'a notundú kon diá totu'u kon intau moántó. Bo bayongan intau daiton–Nya pongaruon simbá doí moguboli kom pajak ko'i Kaisar, sing kai–Nia Sia in tobatú Raja Mopoposalamat."

³ Dá ki Pilatus nolibó ko'i Yesus, "Degá totu'u kon Ikow Raja in intau Yahudi?" Tubag i Yesus, "Ikowdon tontaní in noguman."

⁴ Dá ki Pilatus nogumandon kon imang mita itoi bo intau mita inta kon tua, "Diábî kino'uľianku kon talá tobatúmai in intau tana'a inta mota'an balíonku dodoyonan pohukuman ko'i–Nia."

⁵ Ta'e tantú domandon monia ramijion kom bá hukumon in Sia, mosia noguman, "Tontundú–Nya mita totok im mokopongaruh kom bayongan intau Yudea. Pinangkoipamai kong Galilea bo tana'a nodapotdon kon na'a."

⁶ Naonda ing ki Pilatus nokodongog kon singog monia tatua, sia nolibó ko'i monia, "Degá Sia na'a intau ing Galilea?"

⁷ Naonda ing kinota'auannyadon kong ki Yesus intaubî nongkon wilayah i Herodes, balúnya bo pinokidia in Sia minayak ko'i Herodes. Waktu intua ki Herodes kon Yerusalem doman.

⁸ Nopia totok ing gina i Herodes noko'ontong makow ko'i Yesus. Sin no'onggotdon sia in nokodongog kon o'uman soál ki Yesus bo mo'ibogdon totok moyodungkul-Nya.

⁹ Tuamai onda in noyodungkul, totoknya im pinolibó-libóanmai in Sia, ta'e diá tobatúmai in sinubagan i Yesus.

¹⁰ Imang mita itoi bo mototundú mita kon agama minayak doman sinumayow kon tua bo totok moponapud ko'i Yesus in tosingogon ubol.

¹¹ Ki Herodes bo tontaranya mita nopoyambá bo noningkule ko'i Yesus. Pinopopakéan monia in lambung Raja in Sia, onda intua pinokidia bui monia minayak ko'i Pilatus.

¹² Kon singgaipa doman intua ki Herodes bo ki Pilatus noyobayatdon bui,

padahal no'onggotdon taya dua tua in nosisaturuan.

¹³ Ki Pilatus nosipun kon imang mita itoi, bo itoi mita intau Yahudi, bo intau mita,

¹⁴ bodongka noguman ko'i monia, "Mo'ikow nodia mangoi kon intau tana'a ko'inakó polat noguman kon intau tana'a aindon notundú kom mokopolangkam kom bayongan intau. Tana'a aim pinirikisaku in Sia kon tayowon monimu tontañi, ta'e diábí tobatúmai in no'uľianku oáid mora'at inta ná pinonapud monimu ko'i-Nia.

¹⁵ Natua doman ing kai Herodes, tuamai pinokidianyadon bui mangoi ko'i nami in Sia. Intau tana'a diábí nogaid kon tobatúmai in soál inta mota'au baľion dodoyonan pohukuman ko'i-Nia modapot im matoi.

¹⁶ Tuamai aku'oi mosambok ko'i-Nia bodongka buľian.

¹⁷ [Kom pomuľoi in singgai porayaan kom Paskah, ki Pilatus musti momuľi kon tobatú intau inta pinonjara bo posarahkan kon intau moántó.]

¹⁸ Bayongan intau inta nosipun kon tua umuran momaľú, "Limodon in Sia, bo poluaidon ing ki Barabas ko'inami!"

¹⁹ (Ki Barabas na'a pinonjara lantaran pinomarontakkan bo lantaran pinolimodan.)

²⁰ Ki Petrus mo'ibog mopobebas ko'i Yesus, tuamai ilibónya bui kon intau moántó kon tua.

²¹ Ta'e mosia umuran doman momalú, "Popopakudon in Sia kong kayu pinoyotalampang!"

²² Bo nogintolunyadon ki Pilatus nolibó ko'i monia, "Ta'e onubí in talá-Nya? Aku'oi in diábi noko'uŕi kon talá-Nya tobatúpamai inta mota'au baŕion dodoyonan pohukuman ko'i-Nia dapot im matoi! Aku'oi im mosambokdon ko'i-Nia, bodongka mopobebas ko'i-Nia."

²³ Ta'e umuran doman momalú im mosia simbá ki Yesus popopakúdon kong kayu pinoyotalampang. Dá pangabisannya dinuduiandon i Pilatus in ibog monia tua.

²⁴ Ki Pilatus nopolabúdon in hukuman matoi ko'i Yesus ná inta ibog in intau mita tatua.

²⁵ Bo pinobebasnyadon intau inta inigum monia. Tobatú intau inta pinonjara lantaran pinomarontakkan bo pinolimodan. Onda intua ki Yesus

pinosarahkannyadon ko'i monia sim aidanmai podudui in ibog intau mita tatua.

²⁶ Dá ki Yesus diniadon monia. Kon dalan mosia noyodungkul in tobatú intau, tangoinya ki Simon. Sia nongkon lipú ing Kirene bo mopobayak ing kotá tatua. Dinomok monia in sia bo pinakisa pinokipota'anan ing kayu pinoyotalémpang bo dumuduiianmai kon tumi i Yesus.

²⁷ Mobarong totok intau in dumuduiianmai ko'i Yesus -- kon sigad monia tua oyúon doman tongonumai im bobay. Bobay mita tatua umuran mongombał bo mogamui ko'i Yesus.

²⁸ Ta'e ki Yesus nobobui ko'i monia bo noguman, "Ule bobay mita in Yerusalem! Dona'aidon ombalañ in Aku'oi, ombalañaidon in awak monimu tontañi bo ki adñ mita monimu.

²⁹ Sim mo'iangoiñ in waktunya intau mosingog nana'a, 'Nomujur totok im bobay mita inta diá dodai onda in nononggañ bo inta diá doman dodai onda in nopoteté!'

³⁰ Ko waktu intua intau mita moguman kom bulud mita nana', 'Kodantugdon monag ko'inami na'a!' Bo moguman

doman im mosia kom butá mita inta nongo notombulud, 'Bumbunaidon mangoi ing kami na'a!'

³¹ Sin kong kayupa inta nobiagpa, pinomiadon intau nana'a, apapa doman kong kayu inta no'ingkagdon! Onudon im pomia'an monia?"

³² Kon tua oyúon doman doyowa intau. Taya dua tua tumpala intau mora'at inta dinia doman monia sin hukumon dapot motoi poyotakinon i Yesus.

³³ Naonda in no'idapotdon kon tampat inta sinangoian "Tengkorak", pinopopakúdon monia kong kayu pinoyotalémpang ing ki Yesus takin intau mora'at doyowa tua. Tobatú kon dotá ing kolanan bo tobatú kon dotá ing koloigi i Yesus.

³⁴ Bo ki Yesus nosambayang, nana'a, "Amá ampungaidon im mosia sin diábî kinota'auan monia onu inaidan monia na'a." Onda intua, pakeang i Yesus sinilaidon monia kon tua ta'e munapa inundi.

³⁵ Intau mita sinimindog kon tua bo mo'indoimai. Itoi mita intau Yahudi umuran morebeg ko'i–Nia takin mosingog, "Sia ain nopoulosamat kon intau ibanea;

diábî bo tungkulan-Nya in tana'a makow bo posalamaton in awak-Nya totonî aka totu-totu'ubî in Sia Raja Mopoposalamat inta piniî i Allah!"

³⁶Tontara mita namangoi doman bo moporupa-rupamai ko'i-Nia. Inogoi monia in anggur nobo'il in Sia, polat noguman,

³⁷"Aka Ikow Raja Intau Yahudi, yo posalamatdon in awak-Mu tontanî!"

³⁸Kon uluanmai i Yesus pinaisan nana'a, "Na'adon Raja Intau Yahudi."

³⁹Tobatú intau mora'at inta pinopopakú kong kayu pinoyotalempang kon tua, morebeg doman ko'i Yesus, kai-nia, "Ikow Raja Mopoposalamat, toh? Yo posalamat kadon in awak-Mu bo kami na'a!"

⁴⁰Ta'e intau mora'at tobatú sinumorú kon yobayatnya tatua, "Diá degá ikow mo'ondok ko'i Allah? Ikow hukumon doman matoi ná Sia.

⁴¹Tongá aka hukuman ko'i natonda im patusbî tarimaan podudui in oáid naton, ta'e Sia na'a im beresibî diá kotalá."

⁴²Nosingog makow natua, sia noguman ko'i Yesus, "Yesus, toropdon in aku'oi aka ikow mamangoidon salaku Raja!"

⁴³ Dá kai Yesus doman, "Popirisayadon! Singgaipa doman na'a ikow moyotakin–Ku kom Pirdaus."

⁴⁴ Degá jamdon dua belas mo'utu in singgai, mata in singgai diádon nonindar, bo bayongan lipu kon tua sinimindipdon dapot in jam tiga lolabungea.

⁴⁵ Bo kon dodai doman intua gorden kom Baloi Tuhan nobisik nosilai doyowa.

⁴⁶ Bo ki Yesus nomalú noropot totok, kai–Nia, "Amá! kom bonu ing kawasa–Mu, posarahkan–Kudon in nyawa–Ku." Nosingog makow natua Sia minatoidon.

⁴⁷ Naonda itoi in tontara noko'ontong kon onu inta ain noba_{li} tatua, sia nodayow ko'i Allah, kainia, "Totu'u, Sia na'a in diáb_i kota_{la}!"

⁴⁸ Intau moántó inta namangoi kon tua sim mo'indoi, noko'ontong domandon kon onu inta noba_{li}. Mosia komintan nobui takin nomanyasal.

⁴⁹ Bo bayongan intau inta nogoginta'auan mita i Yesus, termasuk bobay mita inta dinumudui ko'i–Nia nongkon Galilea, sinimindog nongkon moyayuk bo no'indoi kom bayongan inta ain noba_{li}.

⁵⁰ Oyúon tobatú intau, ki Yusup in tangoinya. Sia nongkon kotá in Arimatea

kom butá in Yudea. Sia tua intau mopia bo mobanar inta umuran mogolat makow kon wakutu koángoian i Allah momarentah salaku Raja. Umpakahbí sia tobatú mahkama agama, ta'e sia na'a in diábí nosotuju kong kaputusan bo gogutu im mahkama agama ibanea tua.

⁵¹ (23:50)

⁵² Sia minayak kon tayowon i Pilatus bo no'igum kom mayat i Yesus.

⁵³ Naonda intua, pinoponagnyadon im mayat i Yesus bo binakutnya in daing inta totok im moálus bo inta totok in nomahał. Nopałut makow kon tua inułidnya kom bonu ing kuburan inta pinomia kom bonu im bułud batu. Kuburan tatua diápa dodai onda pinaké pinolobongan.

⁵⁴ Singgai tua, singgai in Juma'at; singgai Sabat diádon mo'onggot.

⁵⁵ Bobay mita inta namangoi noyotakin i Yesus nongkon Galilea, dinumudui no'indoi kong kubur tatua polat nonarukiramai mongo inułid náonda im mayat–Nya tatua.

⁵⁶ Onda intua, nobui im mosia bo nosadia kom bahan mita inta biasamai pakéon pomondu kom mayat. Mosia nosadia doman kon łana mobondu sim polana

kom mayat i Yesus. Kon singgai in Sabat mosia nogogai nogaid podudui in hukum agama.

24 ¹ Ta'e kon singgai in Diminggu modiugpa mobayag, bobay mita tatua minayak ing kubur bo nodia kom bahan mita pomomodu kom mayat inta aindon sinadia monia.

² Bo naonda in no'iyaputmai kong kubur, indaianmai monia batu inta pinolingkop nolitoidon.

³ Bo mosia sinumu'ot kom bonu ing kubur tatua, ta'e diádon no'ulí monia im mayat i Tuhan Yesus.

⁴ Sinimindogpa makow im mosia sim moporai–raimai kon soál tatua, dalíbí bo no'isindog magí kon diug monia in intau doyowa inta nogilambung nobudó mopo'uli–ulinag.

⁵ Mosia totok inagían in ondok, bo sinumungkud dapot im butá, ta'e intau doyowa tatua noguman ko'i monia, "Nongonu sim mo'ikow motayakbí kon intau inta nobiagdon kon sigad in intau minatoi?

⁶ Sia Diábí ing kon na'a. Sia aindon nobiag! Toropdon onu inta ain pinoguman–Nya

ko'i monimu ko wakutu in Sia kong Galileapa."

⁷ Nana'a im pinoguman-Nya, "Adi Intau musti posarahkan kon intau mita baradosa, bo popopakú kong kayu pinoyotalémpang, ta'e kon singgai intolunya Sia mobiag bui."

⁸ Dá kino'toropandon monia in singog i Yesus tatua.

⁹ Bo naonda im mosia nobuidon nongkon kuburan tatua, ino'uman mita monia im bayongan inta ain nobali tatua kom muí-Nya inta mopuluh bo mita bo kom bayongan dumodudui Yesus ibanea.

¹⁰ Tangoi im bobay mita inta nopota'au kon dumodudui i Yesus mita tua ing: ki Maria Magdalena, ki Yohana bo ki Maria inta ki iná i Yakobus bo bobay doman mita ibanea inta noyotakin monia.

¹¹ Ta'e rasul mita inta pinogumanan monia, diá mopirisaya, sin irai monia bobay mita tatua in nongongumanbi kon inta diá totu'u.

¹² Ta'e umpakah natua, ki Petrus bango-bangon bo noribatuk minayak no'indoi kong kubur tatua. Naonda in sia ilumongow monag kom bonu ing kubur tatua, dongkadon pusí inta pinobakut ko'i

Yesus in inontongnya. Ki Petrus noherang totok bo nobui sindalan morai kon soál onu inta ain nobaíí.

¹³ Kon singgai doman tatua, dumodudui Yesus doyowa minayak in tobatú lipú inta tangoinya 'Emaus'. Mopuluhmai nokilo degá ing koyayuknya aka nongkon Yerusalem.

¹⁴ Kon dalan mosia sindalan mongonguman kom bayongan inta bagupa nobaíí tua.

¹⁵ Koyogot im mosia mongonguman bo mopomiki-mikirmai kon soál inta bagu nobaíí tua, ki Yesus namangoi bo dinimiug ko'i monia bo minayak doman noyotakin monia.

¹⁶ Ta'e ná oyúon in no'ílamboi kom mata monia, sahingga diá kinota'auan monia mongo ki ine in Sia.

¹⁷ Bo ki Yesus nolibó ko'i monia, "Onubí in sindalan monimu o'umanon na'a kon dalan?" Mosia balú sinumogon takin moájar ing gina.

¹⁸ Bo tobatú nongkon i monia inta tangoinya ki Kleopas nolibó ko'i Yesus nana'a, "Degá bodongka bidon ki Amá in intau kon luai in Yerusalem na'a inta diá

nonota'au kom bayongan inta bagu noba_{li} tumimai na'a?"

¹⁹ Dá ki Yesus no_{li}bó doman, "Onu intua?" Tubag monia doman, "Soál inta noba_{li} ko'i Yesus intau in Nazaret tua. Sia tua in tobatúbî nabi. Singog bo oáid-Nya mita totokbî im mokawasa --pinomayak kom mata i Allah andeka kom mata im bayongan intau.

²⁰ Ta'e Sia tua pinosarahkan in imang mita itoi bo in itoi mita nami sin hukumon dapot matoi. Bo pinopopakú monia in Sia kong kayu pinoyota_{le}mpang!

²¹ Padaha_l aindon i harap makow nami kon Siabî tua inta mamangoi bo moposalamat kon Israel. Singgai na'a, singgaidon into_lunya nongkon kino'ba_{li}an intua komintan.

²² Apapa doman oyúon im bobay mita inta noyotakinmai nami nodia kon habar inta nokota_{li}kokog ko'inami. Modiugpa mobayag, mosia minayakdon ing kubur,

²³ ta'e no'iyaputmai diádon inotong monia im mayat-Nya kon tua. Bo nobui im mosia bo noguman kon noko'ontong kom malaekat mita kong kubur tatua. Malaekat mita tatua in noguman kong ki Yesus buidon nobiag kon sigad in intau minatoi.

²⁴ Tongonu degá in yobayat nami minayak ing kubur bo no'uḷi magí onu inta ain ino'uman im bobay mita tatua in na'anta totu'ubí mita, tongá mosia diá noko'ontong ko'i Yesus."

²⁵ Bo ki Yesus noguman ko'i monia, "Mo'ikow nion totu'ubí kom bodok! Moḷaloḷoi totok im pororai monimu kon onu inta ain pinoguman in nabi mita!

²⁶ Degá diábí kinota'auan monimu kon Raja Mopoposalamat mustibí muna moko'rasa muna kon roriga simbá moko'uḷi kong kamulia'an-Nya?"

²⁷ Onda intua nodait-Nya sinarangkan ko'i monia im bayongan onu inta pinais kom Buk Mosuci soál Sia. Pinangkoi kon inta pinais i Musa nodapot im buk in nabi mita.

²⁸ Mosia kodiug-kodiugdun kon lipú inta bayáan monia. Ki Yesus ki ubo-ubolmai tumurus mayak,

²⁹ ta'e sinahangdon monia in Sia, takin noguman, "Pongandupa kon tempat nami na'a sin aindon modolom." Dá nongandupdon in Sia bo nogogai takin monia kon tua.

³⁰ Ko waktu in limitúdon monga'an moyotakin monia, ki Yesus nogamá kon

roti, bo nopoyaput in sukur ko'i Allah polat nomonsi-monsig kon roti tatua, bo inogoi ko'i monia.

³¹ Kon dodaipa doman tua bo kinota'auandon monia kong ki Yesusbî inta kotaki-takin monia tua.

³² Bo mulaidon mosigumanan im mosia, kai monia, "Tuamai porasaan naton ná bî tumagab wakutu in Sia nongonguman naton kon dalanpa, bo noginsilang kom bonu im Buk Mosuci ko'i naton!"

³³ Kon dodaipa doman tua mosia nobuat bo nobui kon Yerusalem. Kon tua mosia noyodungkul im murî-Nya mopuluh bomitá inta noyosipun takin dumodudui-Nya mita ibanea.

³⁴ No'iyaputmai kon tua mosia noguman nana'a, "Totu'ubî kong ki Tuhan aindon nobiag bui! Sia ain nokipogontong ko'i Simon!"

³⁵ Dumodudui i Yesus doyowa inta bagu namangoi tatua nongonguman doman kon onu inta ain nobaí ko'i monia, tuata inta wakutu im mosia kon bonupa im binaya'an, bo kon soál kinotota'au monia kong ki Tuhanbî intua ko wakutu in Sia nomonsi-monsig kon roti.

³⁶ Koyogotpa im mosia nongongan kom bayongan inta ain noba_li tatua, dongka no'isindog magi ing ki Yesus kon yuá-yuák monia bo noguman ko'i monia, "Dodamean umuran kotaki-takin monimu!"

³⁷ Mosia nongo'italikokog bo no'ondok sing kai monia kamai dimbuló_bi in inontong monia tua.

³⁸ Ta'e ki Yesus noguman, "Nongonu sim mo'ondok_bi im mo'ikow bo diá mopirisaya?

³⁹ Inodoiaikah in _lima bo si'ol-Ku. Aku'oib_i in na'a! Kokapkah bo tarukira in awak-Ku, sin dimbuló in diáb_i kotapu andeka kotulan, ná inta inontong monimu ko'i-Nakó na'a."

⁴⁰ Koyogot Sia noguman natua, nopo'ontong doman in Sia in _lima bo si'ol-Nya ko'i monia.

⁴¹ Bo kon dodai im mosia diápa ba_si mopirisaya, lantaran no'iliudon pia ing gina bo noherang, ki Yesus nolibó ko'i monia, "Oyúon degá ing ka'anon ko'i monimu na'a?"

⁴² Mosia nobogoi ko'i-Nia in toyak ginoreng topongkó.

⁴³ Ginamá i Yesus intua bo kináan kon tayowonmai monia.

⁴⁴ Onda intua Sia noguman ko'i monia, "Na'adon in soál mita inta aim pinoguman-Ku ko'i monimu ko wakutu ing kotaki-takinpa monimu in Aku'oi: kon bayongan inta aim pinais so'! Aku'oi kom bonu im buk i Musa bo buk in nabi mita, bo buk Mazmur, tua im mustibí mobaí."

⁴⁵ Onda intua ki Yesus nobuká kon raian monia simbá komangalean monia im bayongan inta aim pinais kom Buk Mosuci.

⁴⁶ Bo Sia noguman ko'i monia, "Kom bonu im Buk Mosuci pinais nana'a: Raja Mopoposalamat musti mokorasa kon roriga, bo musti mobiag bui nongkon kinopatoian-Nya kon singgai intolunya.

⁴⁷ Bo podoyon doman kon tangoi Raja Mopoposalamat tua mustibí popota'au kom bayongan bangusa, kon intau mustibí mogogai mogaid kon inta diá mopia bo pota'au doman kon ki Allah im mongampungbí kom bayongan dosa mita monia. Bo habar tatua musti popota'au pangkoion kon Yerusalem.

⁴⁸ Mo'ikowbí nion inta mobaí saksi kom bayongan tua komintan.

⁴⁹ Sin onu inta aim pinodandi i Amá ko'i monimu, Aku'oibí in mobogoi. Ta'e mo'ikow musti umuran mogolat kong kotá tana'a modapot ogoiandon i Allah ing kawasa mo'ikow."

⁵⁰ Nopalut makow kon tua, ki Yesus nodia ko'i monia minayak ilumuai kong kotá nodapot im Betania. Kon tua Sia nobingkat kon Jima-Nya bo nomarakat ko'i monia.

⁵¹ Koyogotpa nomarakat, indoianmai yo no'ibingkatdon in Sia minayak in soroga bo no'itondídon in Sia ko'i monia.

⁵² Balú im mosia sinumungkud bo nosumbah ko'i-Nia. Onda intua nobuidon mosia kon Yerusalem takin sanang gina,

⁵³ bo umuran modayow ko'i Allah kom Baloi Tuhan.

Yohanes

1 ¹ Nongkon pinomangkoianpamai, wakutu in dunia na'a diápa pinomia, Pirman i Allah tatua koyongan bidon oyúon. Pirman i Allah tatua koyotaki-takin i Allah, bo Sia-Siakabí ing ki Allah.

² Nongkon pinomangkoianpabímai Sia noyotakin i Allah.

³ Bayongan yagi-yagi pinomia pinodoyon ko'i-Nia, bo nongkon bayongan inta oyúon, diábí in tobatúmai pinomia diá pinodoyon ko'i-Nia.

⁴ Ko'i-Nia oyúon ing kobiagan, bo kobiagan tatua inta monimbayag kon intau.

⁵ Bayag tatua in nonindar kon sindip, bo Sia in diábí kokawasa'an in sindip tatua.

⁶ Namangoidon tobatú intau inta pinotabá i Allah, ki Yohanes in tangoinya.

⁷ Sia namangoi nopota'au kon soál bayag tatua, simbá mopirisayadon im bayongan intau.

⁸ Sia tontani de'emanbí bayag tatua, sia in tongábí nopota'au.

⁹ Bayag totokea inta monimbayag kom bayongan intau, tayo-tayowdon mamangoi kon dunia.

¹⁰ Pirman tatua na'a bidon kon dunia, Siabí tua in nomia kon dunia na'a, ta'e dunia diá nonota'au ko'i-Nia.

¹¹ Sia namangoi in dunia inta pinomia-Nya tontaní ta'e intau mita kapunya'an-Nya tatua doí motarima ko'i-Nia.

¹² Tongá oyúon doman in notarima ko'i-Nia bo nopirisaya ko'i-Nia; mosia tua inogoian in hak mobaí ki adí i Allah,

¹³ inta pinononggaí de'eman nongkon intau, sing kobiagan mobagu tua in nongkon i Allahbí im pangkoinya.

¹⁴ Pirman ain nobaí intau, Sia nogutun kon sigad naton, bo kita ain noko'ontong kong kamulia'an-Nya. Kamulia'an inta sinarima-Nya salaku Adí tulong i Amá. Pinongin i-Nia tua kita moko'ontong ko'i Allah bo tabi-Nya ko'i naton.

¹⁵ Ki Yohanes namangoi salaku saksi-Nya, sia nopohabar: "Na'adon in Sia inta pinogumanku: Mo'iduduimai ko'inakó, mo'iangoi in Sia inta mokawa-kawasa nongkon inakó, sin Sia oyúondon kowakutu in aku'oi diápa."

¹⁶ Moľoben totok in tabi-Nya, diá ing gogainya Sia momarakat ko'i naton.

¹⁷ Hukum i Tuhan sinarima naton nongkon i Musa. Ta'e tabi bo kososatia i Allah pinonyatadon ko'i Yesus Kristus.

¹⁸ Diábî im pernah noko'ontong ko'i Allah, kolikudbî ing ki Adî tulong i Amá, inta notongkai i Amá bo modagin totok ko'i-Nia. Ko'i-Nia tuata monyata ko'i naton ing ki Amá.

¹⁹ Ponguasa mita Yahudi kon Yerusalem nopotabá kon imang mita bo intau mita in Lewi minayak ko'i Yohanes bo nolibó nana'a, "Ki ine ikow na'a?"

²⁰ Taran-tarangandon ki Yohanes nongaku, "Aku'oi in de'emanbî Raja Mopoposalamat."

²¹ Dá bui ilibó monia, "Aka natua, ki ine ikow? Ki Elia degá ikow?" Tubagnya: "De'eman". "Tobatú nabi degá?" ilibó bui monia. Ta'e ki Yohanes notubag doman: "De'eman".

²² "Aka natua, dá pogumandon ko'inami mongo ki ine ikow na'a? simbá kota'auan nami im potubag ko'i monia inta nopotabá mangoi ko'inami. Aka podudui in raianmu yo ki ine in ikow nion?"

²³ Ki Yohanes notubag: "Aku'oibî na'a inta imakusud in singog i Nabi Yesaya nana'a: 'Intau inta nobalú kom padang gurun: Tondodaidon dalan ko'i Tuhan.'"

²⁴ Intau mita inta pinotabá i intau im Parisi,

²⁵ nolibó ko'i Yohanes nana'a: "Aka ikow de'eman Raja Mopoposalamat, de'eman ki Elia, bo de'eman doman tobatú nabi, yo nongonu sin ikow i mobaptisbí?"

²⁶ Ki Yohanes notubag, "Aku'oi mopobaptis in tubig. Ta'e kon yuá-yuák monimu, oyúon tobatú intau inta diá kinota'auan monimu.

²⁷ Sia inta namangoi no'iduduimai ko'inakó, ta'e umpakah tongá mobuka kon togot in sapatu-Nya, yo diá patus in aku'oi."

²⁸ Tua komintan nobalí kom Betania inta kon lolanmai Ongkag in Yordan inta pobaptisanmai i Yohanes.

²⁹ Nopo'ikolomai kon singgai, indoianmai Yohanes ki Yesus namangoi ko'inia. Bo ki Yohanes noguman, "Indoiai, tuata ing ki Adí in Domba i Allah inta momopat kon dosa in dunia."

³⁰ Sia tuata inta imakusud in singogku, "Mo'iduduimai ko'inakó mamangoi in Sia

inta mokawa-kawasa nongkon inakó, sing kowakutu in aku'oi diápa pinolahir, Sia koyongandon oyúon."

³¹ Aku'oi tontaní, diábí nonota'au ko'i-Nia ing kolipod. Padahal aku'oi namangoi nobaptis in tubig simbá intau mita Israel monota'au ko'i-Nia.

³² Ki Yohanes noguman doman nana'a, "Aku'oi noko'ontong kon Roho i Allah noponag nongkon langit naonda bo lagapan paloma dinumompá bo nogutun ko'i-Nia.

³³ Tungkul intua diápabí kinota'auanku mongo ki ine in Sia. Ta'e ki Allah inta nopotabá ko'inakó mopobaptis in tubig nogumandon ko'inakó nana'a: 'Aka moko'ontong ikow kon Roho i Allah moponag bo mogutun kon tobatú intau, yo intaubí tatuata inta mopobaptis in Roho i Allah.'

³⁴ Bo inontongkudon tontaní intua," guman i Yohanes, "Bo pota'aukudon ko'i monimu kon Siabí tua ing ki Adí i Allah."

³⁵ Nopoikolomai kon singgai, ki Yohanes kon tempat bui tatua takin murínya doyowa.

³⁶ Naonda inotongnya ing ki Yesus no'italib, Sia noguman: "Indoiai! Tuata Adī Domba i Allah."

³⁷ Dinongog i murinya doyowa tatua in singognya tatua, dá minayak in taya dua dinumudui ko'i Yesus.

³⁸ Ki Yesus nobobui ko'i monia inta dumuduianmai ko'i-Nia bo polat nolibó, "Onu in tayakon monimu?" Tubag monia, "Rabi, kon onda im pinogutunan i Rabi?" (Rabi mangalunya guru.)

³⁹ Dá kai Yesus doman, "Koligai! Indoiaidon monimu tontanī." Mosia namangoi domandon bo no'idoi kom pinogutunan-Nya. Dodai intua jam empatdon mololabung. Singgai intua mosia nogutunpa noyotakin i Yesus.

⁴⁰ Tobatú kon sigad nayadua tua inta ain nokodongog kon onu inta pinoguman i Yohanes bo inta minayak dinumudui ko'i Yesus, tangoinya ing ki Andreas ki utat i Simon Petrus.

⁴¹ Dá ki Andreas lagi notayak ko'i Simon ki utatnya bo noguman ko'inia, "Kami ain noyodungkul i Mesias!" (Mesias notongkai ing Kristus: Raja Mopoposalamat.)

⁴² Ki Simon dinia i Andreas minayak ko'i Yesus. Ki Yesus inimindoi ko'i Simon,

bo noguman: "Ikow ki Simon, ki adí i Yohanes. Ikow tangoiondon ki Kepas." (Kepas notongkai im Petrus, mangalenya bulud batu.)

⁴³ Nopo'ikolomai kon singgai ki Yesus nonantúdon kom mayak ing Galilea. Sia noyodungkul i Pilipus. Ki Yesus noguman ko'i Pilipus, "Koligai duduidon ko'i-Nakó!"

⁴⁴ Ki Pilipus na'a intau im Betsaida, kotá inta pinogutunan i Andreas bo i Petrus.

⁴⁵ Bo ki Pilipus noyodungkul i Natanael bo polat noguman ko'inia, "No'ulídon nami in intau inta sinangoi i Musa kom bonu im buk hukum i Allah, bo inta aim pinota'au muna in nabi mita. Sia tua ing ki Yesus, intau in Nazaret, ki adí i Yusup."

⁴⁶ Ta'e ki Natanael noguman, "Eta oyúon degá im mopia mamangoi nongkon Nazaret?" Dá kai Pilipus doman, "Koligai, indoianmudon tontaní!"

⁴⁷ Inontong i Yesus ing ki Natanael namangoi, dá ki Yesus noguman nana'a soál ki Natanael tua, "Indoiai, tua intau Israel motulid, diábí in ubol kong ginanya!"

⁴⁸ Dá ki Natanael nolibó ko'i Yesus: "Naonda ing kinotota'au i Amá ko'inakó?" Tubag i Yesus, "Wakutu in diápa inoiní i

Pilipus ikow, inontong-Kudon ikow kon limonag im pangkoi ara tatua."

⁴⁹ "Pak Guru, guman i Natanael, ki Amá ing ki Adí i Allah!"

⁵⁰ Ki Yesus noguman ko'i Natanael, "Ikow nopirisaya ko'i-Nakó tongá lantaran dega' Aku'oi noguman ko'inimu kon ikow inontong-Kudon kon siungonmai pangkoi in ara tatua? Soál mita inta lebe mołobe-loben nongkon tua ko'ontonganmubí!"

⁵¹ Ki Yesus noguman doman, "Totu'u, popirisayadon! Ikow moko'ontongbî kon langit mobukat bo malaekat mita i Allah mophonik-mophonag mamangoi ko'i Adí Intau."

2 ¹ Doyowa nosinggai no'iduduimai kon tua oyúon im pinonika'an kong kotá ing Kana kong Galilea, bo ki iná i Yesus kon tua doman.

² Ki Yesus bo murî-Nya mita inundang doman kom pesta tatua.

³ Bo naonda ing kinodaitan in anggur, ki iná-Nya noguman ko'i Yesus, "Mosa kinodaitan in anggur."

⁴ Ki Yesus notubag, "Iná, dona'aipa mokiaid in onu bo onu ko'i-Nakó,

sin diápabí notompod i waktu-Ku mopo'ontong intua."

⁵ Ta'e ki iná i Yesus noguman kon simpał mita kom pinonika'an tatua: "Aidaidon onu im pokiáid-Nya ko'i monimu."

⁶ Kon tua oyúon tampayang onom inta sinadia sim pakéon pondaritan podudui adat in Yahudi. Tampayang tobatú bonunya degá mogatut noliter.

⁷ Dá ki Yesus noguman kon simpał mita kon tua, "Bonuaidon tubig in tampayang mita tatua." Dá binonuandon doman mita monia kinongo-puļing.

⁸ Onda intua ki Yesus noguman ko'i monia, "Tana'a ponayukaikah kon topiļik nongkon tampayang tatua bo dia kon itoi im pesta bo pokinanam."

⁹ Bo itoi im pesta tatua nonanamdon kon tubig inta ain nobaļi anggur tatua. (Ta'e diábí kinota'auannya mongo nongkon onda in anggur tatua, tongábi simpał mita in nonota'au kon soał mita tatua.) Dá itoi im pesta tatua minayak dinimiug kon nonika'an ļolaki,

¹⁰ bo noguman: "Biasamai intau munabí mopo'inum in anggur inta mopia totok, bo aka tamu mita mopuasdon monginum, bain tua bo poļuaiondon in anggur inta

diá totok mopia. Ta'e ki utat in umuranbí notagú kon anggur mopia umaai in tana'a makow!"

¹¹ Tuata in soál mokoherang muna inta pinomia i Yesus. Tua pinomia-Nya kong Kana inta kong Galilea. Takin tanda tatua Sia nopo'ontongdon ing kawasa-Nya. Dá murí-Nya mita mopirisayadon ko'i-Nia.

¹² Nopałut makow kon tua ki Yesus minayak ing Kapernaum noyotakin i iná-Nya, i utat-Nya bo murí-Nya mita. Mosia nogutunpa kon tua tongonupamai degá nosinggai.

¹³ Naonda in Singgai Mołoben Paskah Intau Yahudi nodiugdon, ki Yesus minayak in Yerusalem.

¹⁴ Kom palas im Bałoi Tuhan inta kon Yerusalem, oyúon intau inta mopopotalıui mita in sapi, domba, bo pałoma, bo oyúon doman in intau inta mopoponołiu in doit ĺimitú makow kon tua.

¹⁵ Ki Yesus nonułapid kon tali bo pinomia sambok bodongka noguntun kom bayongan maħałuk kon tua, pinomayak domba, sapi pinołuai-Nya nongkon Bałoi Tuhan. Bo meja mita inta tempat poponołiuamai in doit

sinoko-balintuang-Nya, sahingga doit nongo'irangkap.

¹⁶ Bo Sia noguman kon intau mita mopopotalui im paloma, "Tokodiadon komintan nongkon na'a. Dikabî balion monimu pasar im Baloi Amá-Ku!"

¹⁷ Dá kinotoropandon im murí-Nya mita kon oyúon im pinais kom bonu im Buk Mosuci nana'a: "Tabi-Ku kom Baloi-Mu, oh Allah, mopodoko-dokot kong gina-Ku."

¹⁸ Tongá itoi mita in Yahudi molawang ko'i-Nia, mosia noguman ko'i Yesus, "Onu i mota'au po'ontong-Mu ko'inami salaku tanda kon oyúon hak-Mu mogaid kon ná tana'a."

¹⁹ Tubag i Yesus, "Rumbundon Baloi Tuhan tana'a, bo tongábî kon dalom tolu nosinggai im poposindogan-Ku bui."

²⁰ Itoi mita in Yahudi tatua noguman ko'i Yesus, "Opat nopuluh boonom notaong pinoposindogan im Baloi Tuhan tana'a, bo lkow im mongaku kom mokoposindog kon tua tongá kon dalom tolu nosinggai?"

²¹ Ta'e makusud i Yesus Baloi Tuhan tua in awak-Nyabí tontaní.

²² Dá tuamai naonda ing ki Yesus nobiag nongkon kinopatoian-Nya, buidon kinotoropan im murí-Nya mita, kon soál

tatua pernahdon pinoguman i Yesus. Dá mosia nopirisayadon kon onu inta pinais kom bonu im Buk Mosuci bo bayongan inta siningog i Yesus.

²³Wakutu ing ki Yesus kon Yerusalempa solama in Singgai Mołoben Paskah, nobayong intau nopirisaya sin noko'ontong kon soál mita inta mokoherang pinomia–Nya.

²⁴Ta'e diábî pirisayaan i Yesus i mosia, sing kinota'auan–Nyabî gina im bayongan intau.

²⁵Tuamai diá bidon parału mokodongog kong katarangan in intau ibanea, sing kinota'auan–Nya onu ing kom bonu ing gina intau.

3¹Oyúon tobatú tokoh agama nongkon golongan intau im Parisi, tangoinya ki Nikodemus.

²Kon dołom tobatú, sia namangoi ko'i Yesus bo noguman, "Pak Guru, kinota'auan nami kong ki Amá im pinotabábî i Allah. Sin diábî in tobatúmai intau mota'au mogaid kon soál mita inta mokoherang ná inta pinomia i Pak Guru aka ki Allah diá kotaki–takinnya."

³ Tubag i Yesus, "Totu'u, kon diábî in tobatúmai intau mota'au mobaḷi umat i Allah, aka sia diá polahiron bui."

⁴ Dá ki Nikodemus noguman nana'a ko'i Yesus, "Diábî doman intau inta noguyangdon bo polahironbî bui! Mota'au degá in sia tumuot bui kon sian i inánya bo polahiron bui?"

⁵ Ki Yesus notubag, "Totu'ubî in singog-Ku tana'a: aka intau bo diá polahiron nongkon tubig bo nongkon Roho i Allah, yo intau tatua diábî mota'au mobaḷi umat i Allah.

⁶ Aka awak na'a pinolahirbî ing guyanga, ta'e aka secara rohani yo pinolahirbî in Roho i Allah.

⁷ Dika moherang aka Aku'oi moguman kom mo'ikow komintan musti polahiron bui.

⁸ Tompot mogirup kon onda ing ko'ibognya; kodongogan naton in singognya, ta'e diábî kota'auan naton mongo nongkon onda ing kinoángoianya bo kon onda im bayáannya. Natua doman in intau inta pinolahir nongkon Roho i Allah."

⁹ Ki Nikodemus nolibó bui, "Dá naondabî ing kobobaḷi intua?"

¹⁰Tubag i Yesus, "Ikow nion guru kon Israel, umpakah yo diá kota'auanmu in soál tatua?

¹¹Pirisayadon: Kami mosingog kon onu inta kinota'auan nami, bo tongábí doman onu inta ain inontong nami tua im pota'au nami; ta'e mo'ikow dói motarima kon onu im pinota'au nami.

¹²Mo'ikow diá mopirisaya aka Aku'oi mongonguman kon soál dunia ko'inimu, dá naondabí im mo'ikow mopirisaya aka Aku'oi mongonguman ko'i monimu kon soál mita inta nongkon soroga?

¹³Diábí tobatúmai intau pernah namonik in soroga, kolikudbí in Sia inta ain noponag kon dunia na'a, Sia tuata ing ki Adí Intau.

¹⁴Bo ná doman ki Musa inta nopoponik in ulag tambaga kom pangkoi ing kayu kom padang gurun, dá natua doman ki Adí Intau musti polantudon,

¹⁵Simbá bayongan intau inta mopirisaya ko'i-Nia moko'ulí kong kobiagan mononoi.

¹⁶Lantaran ná domai tua in tabi i Allah kon intau kon dunia na'a, sahingga inogoi-Nyadon ki Adí-Nya tulong, simbá bayongan intau inta mopirisaya

ko'i-Nia diá moyoyang, ta'e moko'uḷi kong kobiagan mononoi."

¹⁷ Sing ki Allah nopotabá ko'i Adĩ-Nya namangoi in dunia na'a de'emanbí mamangoi mohakim kon intau kon dunia na'a, ta'e mamangoibí moposalamat ko'i monia.

¹⁸ Intau inta mopirisaya ko'i-Nia diábí hukumon. Ta'e intau inta diá mopirisaya in hukumondon i Allah, sin diá mopirisaya ko'i Adĩ-Nya inta tulong.

¹⁹ Na'a im mobaḷi dodoyonan ponuntutan ko'inia: "Bayag ain namangoi in dunia na'a, ta'e sindipbí ing ko'ibo-ibog in intau, sim mora'at in oáid monia.

²⁰ Sin intau inta momia kom mora'at, moya'at ing ginanya kom bayag, sin dikabo ko'ontongan in oáidnya inta mora'at tua.

²¹ Ta'e intau inta nomia kon onu inta kino ibog i Allah, namangoi kom bayag tatua simbá ko'ontongandon kon onu inta pinomianya tatua no'iduduibí kon inta kino ibog i Allah."

²² Nopaḷut makow kon tua ki Yesus bo muří-Nya mita minayak in Yudea. Bo ki Yesus nogutunpa kon tua noyotakin monia tongonumai nosinggai bo nobaptis.

²³ Dodai intua ki Yohanes diápa pinobonu monia kom ponjara dá sia umuranpa doman nobaptis kon Ainon, lipu inta diá noyayuk nongkon Salim, sin nobayong in tubig kon tua. Intau mita namangoi ko'inia, bo binaptisnya i mosia.

²⁴ (3:23)

²⁵ Tongá tongonumai im murí i Yohanes nomangkoidon mobobayowan takin intau mita in Yahudi soál atorang pondaritan.

²⁶ Mosia minayak ko'i Yohanes bo noguman, "Pak guru, kinotoropanpa degá i Pak guru in intau inta noyotakin i Pak guru kon lolanmai Ongkag in Yordan tua, inta sinundú i Pak guru wakutu intua? Sia nobaptis doman in tana'a makow bo komintan intau mayak ko'i-Nia!"

²⁷ Ki Yohanes notubag, "Diábí in tobatúmai intau moko'ulí kon onu bo onu sin pakéonnya tontaní, aka de'eman ki Allah in nobogoi ko'inia.

²⁸ Dinongog bidon monimu tontaní in singogku, kon aku'oi na'a in de'emanbí Raja Mopoposalamat. Aku'oi in tongábí pinotabá umuna ko'i-Nia.

²⁹ Nonika'an bobay tatua ing kapunya'anbí in nonika'an lolaki. Yobayat in nonika'an lolaki tatua tongábí

simindog moyotakinnya bo mokidongog, bo mopia ing ginanya aka mokodongog kon singog in nonika'an lolaki. Natuabí doman in aku'oi. Mopiadon totok ing ginaku in tana'a.

³⁰ Kawasa-Nya im mustidon kodugang-kodugang bo aku'oi ing ko'intok-ko'intokdon."

³¹ "Inta namangoi nongkon soroga no'iliubí nongkon bayongan yagi-yagi. Inta namangoi nongkon dunia no'ibonubí kon dunia na'a bo nongonguman doman kon soál in dunia mita na'a. Ki ine inta nongkon omonik Sia no'iliubí nongkon bayongan yagi-yagi.

³² Sia nongonguman kon soál inta inontong bo dinongog-Nyadon, ta'e diá tobatúmai intau mopirisaya kon onu ino'uman-Nya.

³³ Sin intau inta mopirisaya kon onu inta ino'uman-Nya tatua, akúonnyabí kong ki Allah tua i mobanar.

³⁴ Sing ki ine im pinotabá i Allah, dá siabí tua mopoyaput im pirman i Allah, sin sia ing kinawasaan bidon in Roho i Allah.

³⁵ Ki Amá motabi ko'i Adí-Nya, bo pinosarakan-Nyadon bayongan ing kawasa-Nya ko'i-Nia.

³⁶ Intau inta mopirisaya kon Adí tatua, moko'uḷíbî kong kobiagan mopia bo mononoi, ta'e intau inta diá motoindudui kon Adí tatua, diábî doman moko'uḷî kong kobiagan. Sia umuran hukumon i Allah."

4 ¹ Dinongogdon intau mita im Parisi kong ki Yesus ain noko'uḷî bo nobaptis kon intau mobayo–bayongdon kon dumodudui i Yohanes.

² (Sabanarnya ki Yesus diábî nobaptis ta'e tongábî murí–Nya mita.)

³ Naonda ing kinota'auan i Yesus kon soál mita tatua kino–dongogandon i intau mita im Parisi, dá nongkon Yudea Sia nobuidon minayak ing Galilea.

⁴ Dalan monia tua musti mo'italib kon Samaria.

⁵ Dá nodapotdon tai Yesus kon tobatú kotá kon Samaria, Sikhar in tangoinya. Lípú tatua diá noyayuk nongkon butá inta inogoi i Yakub kolipod ko'i Yusup, ki adinya.

⁶ Kon tua oyúon parigí i Yakub. Noḷopídon totok ing ki Yesus sim bobayáan tatua, tuamai Sia ilimitúpa kom bingkímai im parigí tatua. Dodai intua no'utudon in singgai, degá jam duablasdon.

⁷ Bo murî-Nya mita minayakdon ing kotá sin notałui kong ka'anon. Diá no'onggot kon tua oyúon tobatú bobay in Samaria namangoi sim monangkob. Ki Yesus noguman ko'inia, "Iná, mota'au degá Aku'oi mo'igum kon tubig inumon-Ku?"

⁸ (4:7)

⁹ Bobay tatua notubag, "Ki Tuang intau in Yahudi, bo aku'oi na'a inta in Samaria, nongonu sing ki Tuang mo'igumbí ko'inakó kon tubig inumon?" (Sin intau mita in Yahudi diá noyoyobayatan intau mita in Samaria.)

¹⁰ Ki Yesus notubag, "Aka kuma bo kinota'auanmu in totabi i Allah bo kinota'auanmu ki ine in no'igum kon inumon ko'inimu, yo nopasti bidon kon ikow tontańi im mo'igumbí kon tubig inumon ko'i-Nia tua. Bo ogoian-Nyabí ikow in tubig kobiagan tatua."

¹¹ Dá bobay tatua noguman doman, "Diá in totayuk i Tuang bo nodałom totok im parigí tana'a. Kon ondabí ing ko'ulían i Tuang kon tubig inta mokobiag tua?"

¹² Ki Yakub mogoguyang nami, ain nobogoi im parigí tana'a ko'inami. Bo sia tontańi ain nogamá kon tubig inumonnya nongkon na'a; ná doman tua ing ki adńnya

mita bo bobiagonnya mita. Degá ki Tuang im mołobe-loben nongkon i Yakub?"

¹³ Dá kai Yesus doman, "Intau inta monginum kon tubig tana'a im buipabí moyogang,

¹⁴ ta'e intau inta monginum kon tubig ogoi-Ku, diá bidon moyoga-yogang, sin tubig inta ogoi-Ku ko'inia mobaľi bidon bokakak kom bonu in awaknya, bo umuran lumuai bo mobogoi ing kobiagan mononoi."

¹⁵ Guman bobay tatua, "Tuang, ogoiaidon aku'oi in tubig tatua, simbá diádon moyoga-yogang in aku'oi, bo diáka bidon mopobui-buimai kon na'a sin monangkob."

¹⁶ Guman i Yesus ko'inia, "Bayakdon bo oiní ing ki bułoimu mamangoi in na'a."

¹⁷ Bobay tatua notubag, "Diábí ing ki bułoiku." Guman doman i Yesus bui, "Totu'u in tubagmu nion."

¹⁸ "Sin ikow kolimadon pinobułoi, bo ļolaki inta nobiag noyogaľummu tana'a makow in de'emanbí ki bułoimu."

¹⁹ Bobay tatua noguman, "Kinota'auankudon tana'a kong ki Tuang in tobatúbí nabi."

²⁰ "Mogoguyang nami nosumbah ko'i Allah kom bułud tana'a, ta'e intau mita tołipúan i Tuang moguman kon tongábî kon Yerusalem tempat pososumbáan in intau ko'i Allah."

²¹ Ki Yesus noguman ko'inia:
"Popirisayadon, komintanmai intau mosumbah ko'i Amá, de'eman bidon kom bułud tana'a bo de'emanbî doman kon Yerusalem."

²² Mo'ikow intau in Samaria mosumbah ko'i inta diá kinota'auan monimu, ta'e aka kami intau in Yahudi nosumbah ko'i—Nia inta nokanal nami, sing kasalamatan namangoi nongkon intau in Yahudi.

²³ Ta'e mo'iangoi bî in waktunya, sedang bo no'iangoi bidon, kon takin ing kawasa Roho i Allah intau mita mosumbah ko'i Amá inta mobanar ná inta kino ibog i Amá.

²⁴ Sing ki Allah in Rohobî bo tongábî takin Roho i Allah sahingga intau mita mota'au mosumbah ko'i Amá podudui ing ka'ada'an—Nya."

²⁵ Bobay tatua noguman ko'i Yesus,
"Kinota'auankubî kon Raja Mopoposalamat (inta sinangoi ki Kristus) im mamangoibî. Aka Sia mamangoi, pota'au—Nyabî im bayongan yagi-yagi ko'i naton."

²⁶ "Aku'oibí na'a inta i makusudmu nion", guman i Yesus, "Aku'oi inta moyosingogmumai tana'a."

²⁷ Bo dodai intua murí mita i Yesus no'iangoidon bui. Mosia noherang totok noko'ontong ko'i Yesus nongonguman takin tobatú bobay. Ta'e diá in tobatúmai mosia nokobaí nolibó kom bobay tatua, "Onu im paraí i iná?" Andeka nolibó ko'i Yesus. Mongo onu ino'uman i Amá takin bobay tatua?"

²⁸ Bo bobay tatua nonalámaidon kon tampayangnya kon tua bo minyak ing kotá bo noguman kon intau mita kon tua,

²⁹ kai-nia "Koligai, mayak ing kita mo'indoi kon intau inta nopota'au ko'inakó kom bayongan inta aim pinomiaku. Degá bo Siabí tua in Raja Mopoposalamat?"

³⁰ Dá mosia nobuatdon nongkon kotá bo minyak nokipodungku ko'i Yesus.

³¹ Dodai intua murí-Nya mita nonongganutdon ko'i Yesus nonga'an. "Pak Guru," kai monia, "Monga'andon."

³² Ta'e ki Yesus notubag, "Ko'i-Nakó oyúon ing ka'anon inta diá kinota'auan monimu."

³³ Dá murí-Nya mita nosilíbóandon, nana'a "Degá oyúondon intau nogatod mangoi kong ka'anon ko'i-Nia?"

³⁴ Ki Yesus noguman, "Ka'anon-Ku na'a in dumuduibí kon onu inta kino ibog i-Nia inta nopotabá ko'i-Nakó, bo moginlapat kon oáidan inta pinokiáid-Nya ko'i-Nakó.

³⁵ Kai monimu in opatpa nobulan bo mokoyut. 'Ta'e Aku'oi moguman ko'inimu: Indoiaikah magí-makow ing gobá inta ain nodarag bo nolutúdon, mota'audon koyuton!'

³⁶ Bo tana'apabí doman makow bo intau inta mokokoyut tua motarima kom boli im pinogaidannya bo nosipundon kom bungai ing kobiagan mopia bo inta mononoi. Dá intau inta nomuła bo inta nokoyut tumpalabí molunganga ing gina.

³⁷ Totu'ubí in tolibag nana'a, 'Tobatú im momuła, ibanea i mokoyut.'

³⁸ Aku'oi mopotabá ko'i monimu mayak mokoyut kong gobá inta de'eman mo'ikow in nomuła; intau ibanea ain nogaid kon tua, bo mo'ikow im motarima kong ka'utungan nongkon oáidan monia tua."

³⁹ Nobayong intau in Samaria inta nogutun kong kotá tatua nopirisaya ko'i Yesus lantaran nokodongog kon o'uman

im bobay tatua. Sim bobay tatua noguman, "Sia noguman ko'inakó kom bayongan inta aim pinomiaku."

⁴⁰ Dá naonda intau mita in Samaria mita tatua noyodungkul i Yesus, mosia nopo'igum totok simbá, mogutunpa in Sia takin monia. Dá ki Yesus nogutunpa kon tua takin monia doyow nosinggai.

⁴¹ Bo nodugangdon nobayong intau mopirisaya ko'i Yesus sin nokodongogdon tontanî kon totundú-Nya.

⁴² Mosia noguman kom bobay tatua, "Mopirisayadon kami in tana'a, de'eman bidon tongá lantaran onu inta ino'umanmu ko'inami, ta'e lantaran kami nokodongogdon tontanî kon tosingogon-Nya. Bo kinota'auandon nami kon Sia tua in totu'ubî Mopoposalamat in dunia."

⁴³ Naonda in doyowadon nosinggai nogutun kon Sikhar, minayakdon ing ki Yesus kong Galilea.

⁴⁴ Ki Yesus tontanî nogumandon nana'a, "Tobatú nabi diábî hormaton kon lipúnya tontanî."

⁴⁵ Ta'e naonda in Sia no'iyaputmai ing Galilea, intau mita nonontomu ko'i-Nia takin sanang ing Gina, sin waktu in Singgai Mołoben Paskah kon Yerusalem,

inontongdon monia im bayongan inta pinomia i Yesus.

⁴⁶ No'iduduimai kon tua ki Yesus buidon minayak ing Kana inta kong Galilea, kotá inta pernah pinogaidan kon inta mokoherang, "Tubig noba_{li} anggur." Kong kotá tatua oyúon tobatú pogawai kon istana, dodai intua ki adínya notakit kong Kapernaum.

⁴⁷ Naonda in dinongognya kong ki Yesus nongkon Yudea namangoidon ing Galilea, dá sia minayakdon ko'i Yesus nopoigum simbá mamangoipa ing Kapernaum bo mongundam ko'i adínya inta dongkadon olaton.

⁴⁸ Ki Yesus noguman kom pogawai istana tatua, "Aka mo'ikow diá moko'ontong kon soál mita inta mokoherang, yo tantú diábí i mo'ikow mopirisaya."

⁴⁹ Ta'e pogawai istana tatua noguman, "Tuang, lagidon angoi bá diápa matoi ing ki adíku."

⁵⁰ Ki Yesus noguman ko'inia, "Bayakdon, mopia bidon ing ki adímu." Intau tatua nopirisaya kon singog i Yesus bo minayak.

⁵¹ Kon dalanpa, bobantungnya mita nonontomudon ko'inia bo noguman, "Ki adí i Tuang Nopiadon."

⁵² Dá ilibónyadon ko'i monia mongo jam tongonu nopia ing ki adínya. Tubag monia, "Kolabung, degá jam satu singgai bo no'inggamá im patúnya."

⁵³ Bon kinotoropandon im pogawai istana tatua kon jam natuata ki Yesus noguman ko'inia: "Mopia bidon ki adímu." Dá sia takin tombonu im baloinya komintandon nopirisaya ko'i Yesus.

⁵⁴ Tua in tanda mokoherang induanya inta pinomia i Yesus kong Galilea naonda in Sia nongkon Yudea.

5 ¹ No'iduduimai kon tua oyúon Singgai Mołoben intau Yahudi, dá ki Yesus minayak in Yerusalem.

² Kon Yerusalem kon diug in tempat inta sinangoian "Ngara in Domba" oyúon tobatú tabang, inta aka kom bonu im bahasa Ibrani sinangoian "Betesda." Kon tua_lima in tempat pobobarasanangan.

³ Kon tempat pobobarasanangan mita tatua nobayong intau mita mototakit inta mosiug makow; oyúon bilog, oyúon pelong, oyúon_lempeng. [Mosia tua komintan mogolat makow kon kolimbokan tubig in tabang tatua.

⁴ Sin oyúon inta mo'iangoi im malaekat i Tuhan moponag kon tabang tatua bo

mo_limbok kon tubignya. Bo intau motakit inta muna _lumabú kon tabang tatua wakutu i mo_limbok, mopia onukabí im panyakinya.]

⁵ Kon tempat tatua oyúon doman tobatú intau inta ain to_lu nopo_lú bowalu notaong in notakit.

⁶ Inontong i Yesus in Sia mosiug makow kon tua, bo kinota'auanbí i Yesus kon totokdon no'onggot sia notakit, dá ki Yesus no_libó ko'inia, "Mo'ibog mopia in ikow?"

⁷ Intau notakit tatua notubag, "Amá, diá intau kon na'a im mopoponag ko'inakó kon tabang aka mo_limbok in tubignya. Bo pomu_loi in aku'oi moramiji mopobayak in tabang tatua, umuran ko'una'an in intau ibanea."

⁸ Dá ki Yesus noguman ko'inia, "Pobangondon, bingkatdon im bo_ladmu bo bayakadon."

⁹ Dodaipa doman tua nopia intau tatua. Biningkatnya im bo_ladnya bo minaya-mayak. Soál tatua noba_li kon singgai in Sabat.

¹⁰ Tuamai itoi mita intau Yahudi noguman kon intau inta bagu nopia tatua, "Singgai

na'a singgai in Sabat, tuamai ikow diábí mota'au mobingkat kom boładmu."

¹¹ Ta'e intau tatua notubag, "Intau inta ko'ina nongundam ko'inakó in noki bingkat im boładku bo mayak."

¹² Dá ilibó bui monia, "Ki ine intau inta noki bingkat im boładmu nion bo mayak?"

¹³ Ta'e diá kinota'auan in intau inta bagu inundaman tatua mongo ki ine in nopotabá ko'inia tua, sing ki Yesus minayakdon bo kino'olingoian don in intau mobarong kon tua.

¹⁴ No'iduduimai kon tua ki Yesus bui noyodungkul in intau tatua kom bonu im Bałoi Tuhan, bo ki Yesus noguman ko'inia: "Pokotoropdon, nopiadon ikow tana'a. Dikadon bui mogaid kon dosa, simbá diá koántugan bui in inta lebe mora'at."

¹⁵ Dá ilumuaidon intau tatua bo noguman kom ponguasa mita Yahudi kong ki Yesusbí intau inta nokopia ko'inia.

¹⁶ Dá tuamai, mosia mulaidon moramiji momogutú ko'i Yesus, sin Sia monoáidan kon singgai in Sabat.

¹⁷ Ta'e ki Yesus noguman ko'i monia, "Ki Amá-Ku in umuranbí nogaid umaai in tana'a makow, dá Aku'oi im mogaidbí doman."

¹⁸ Singog-Nya mita tatua nokodugangdon kon ibog monia moramiji molimod ko'i-Nia. Mosia moroncana kon tua de'emandon tongá lantaran Sia molawang kon atorang agama soál singgai in Sabat; ta'e lantaran don doman Sia noguman kong ki Allah tua ing ki Amá-Nya; mangalenya kon tua Sia mokitongkaidon ko'i Allah.

¹⁹ Tubag i Yesus kon intau mita tatua, "Poguman-Kudon ko'i monimu, Adí in diábí mokoáid kon onu bo onu aka mopomaké ing kawasa-Nya tontaní. Sia tongábí mogaid kon onu inta ain inontong-Nya inaidan i Amá-Nya. Sin onu in inaidan i Amá, tua doman in inaidan i Adí.

²⁰ Sim motabibí ing ki Amá kon Adí bo po'ontong-Nyabí ko'i-Nia im bayongan inta inaidan-Nya tontaní. Sedang bo po'ontongbí i Amá ko'i-Nia in oáidan mita inta lebe moloben nongkon oáidan mita tatua, sahingga mo'ikow moherangdon.

²¹ Ki Amá tua im momiag bui kon intau minatoi, bo mobogoi ko'i monia ing kobiagan mopia bo mononoi; ná tua doman in Adí mobogoi doman ing

kobiagan mononoi ko'i monia inta mo'ibog ogoian-Nya ing kobiagan.

²² Bo ki Amá in diá bidon mohakim ko'i ineka, sim pinosarakan-Nya bidon intua ko'i Adĩ-Nya.

²³ Pinomia i Amá intua simbá bayongan intau mohormat ko'i Adĩ ná mosia mohormat ko'i Amá. Intau inta diá mohormat kon Adĩ diá doman mohormat ko'i Amá inta nopotabá mangoi ko'i Adĩ.

²⁴ Totu'u totok in singog-Ku tana'a: Intau inta monarukira kon singog-Ku mita, bo mopirisaya ko'i-Nia inta nopotabá ko'i-Nakó, oyúon kobiagan mopia bo mononoi. Sia in diábí hukumon; sia no'i pilatdon nongkon kinopatoian bo noko'uľídon kong kobiagan.

²⁵ Pirisayadon: Mo'iangoi in wakutunya, sedang bo no'iangoi bidon, kon intau minatoi im mokodongogbí kon singog i Adĩ Allah. Bo intau inta mokodongog mobiagbí.

²⁶ Ná ki Amá nobaľi pangkoi ing kobiagan, dá binaľi-Nya doman Adĩ pangkoi ing kobiagan.

²⁷ Sia nobogoi in hak-Nya ko'i Adĩ-Nya mohakim, sin Sia ki Adĩ Intau.

²⁸ Dika moherang mo'ikow mokodongog kon soál tana'a, sim mo'iangoibí i wakutunya kon intau inta aim minatoi mokodongog kon singog-Nya,

²⁹ bo lumuai nongkon kubur. Intau inta nogaid kom mopia mobangon bo mobiang. Ta'e intau inta nogaid kom mora'at im mobangon sin hukumon."

³⁰ "Aku'oi in diábí mota'au mogaid kon onu bo onu podudui in ibog-Ku tontaí. Aku'oi in tongábí mohakim podudui onu inta pinarentah i Allah. Bo moádilbí im pononantú-Ku, sin Aku'oi in diábí dinumudui kon ibog-Ku tontaí, ta'e dinumuduibí kon ibog i Amá inta nopotabá mangoi ko'i-Nakó.

³¹ Aka kuma bo Aku'oi mongonguman kon soál ka'ada'an-Ku tontaí, yo onu in ino'uman-Ku tatua diábí mota'au pirisaya'an.

³² Ta'e oyúonbí in intau ibanea in nongonguman soál Aku'oi, bo kinota'auan-Kubí kon totu'ubí in o'umannya tatua.

³³ Mo'ikow nopotabádon in intau minayak ko'i Yohanes, bo ino'umannyardon onu in totu'u soál Aku'oi.

³⁴ Soál tana'a poguman-Ku, de'emanbí lantaran Aku'oi moparalu kon kosaksian nongkon intau, ta'e bá mo'ikow posalamaton.

³⁵ Ki Yohanes tua in naonda bo togá noyongkit inta moponindar im bayag. Bo samantara na'a mosanangpabí ing gina monimu motarima kon sindar tatua.

³⁶ Ta'e ko'i-Nakó oyúon ing kosaksian inta moponti-ponting nongkon kosaksian inta pinoyaput i Yohanes, tuata in oáidan inta pinokiáid i Amá ko'i-Nakó. Oáidan tatuata inta yogot-Ku aidan tana'a makow, tuata im mobalı́ bukti kong ki Amábí in nopotabá ko'i-Nakó.

³⁷ Bo ki Amá inta nopotabá ko'i-Nakó nobogoi doman ing kosaksian soál Aku'oi. Mo'ikow diápa dodai onda nokodongog kon singog-Nya andeka noko'ontong kom pogot-Nya.

³⁸ Pirman-Nya diá no'itonop makow kong ginamu sim mo'ikow diá mopirisaya ko'i-Nakó inta pinotabá-Nya.

³⁹ Mo'ikow mobalajar kom Buk Mosuci sing kom bonu in raian monimu, aka natua yo moko'uľi kong kobiagan mopia bo mononoi. Bo umpakahbí Buk Mosuci

tatua tontanî ain nobogoi ing kosaksian soál Aku'oi.

⁴⁰ Ta'e mo'ikow doí mamangoi ko'i-Nakó simbá moko'ulí kong kobiagan mononoi.

⁴¹ Aku'oi in doíbî mokidayow kon intau.

⁴² Kinota'auan-Kubî im mo'ikow.
Kinota'auan-Kubî kon diábî in tabi monimu ko'i Allah.

⁴³ Aku'oi namangoi takin kawasa i Amá-Ku, ta'e mo'ikow doí motarima ko'i-Nakó. Ta'e aka intau ibanea i mamangoi ko'i monimu takin kawasanya tontanî yo tarima'an monimu in sia.

⁴⁴ Naondabî ing kopopirisaya monimu aka mo'ikow tongabî motayak kombá dayowon intau ibanea, diábî moramiji kombá dayowon i Allah inta totobatú tua?

⁴⁵ Dikabî mosangka kon Aku'oi mopotalá ko'i monimu kon tayowon i Amá. Sing ki Musabî inta i harap makow monimu i mopotalá ko'i monimu.

⁴⁶ Aka kuma bo mo'ikow mopirisaya ko'i Musa, yo mo'ikow im mopirisayabî ko'i-Nakó, sin sia ain doman nomais soál Aku'oi.

⁴⁷ Ta'e aka mo'ikow bo diá mopirisaya kon onu inta pinais tatua, yo naondabî

mo'ikow mota'au mopirisaya kon onu inta pinoguman–Ku?"

6¹ Nopałut makow kon tua ki Yesus minayak in ļolan Danow Galilea inta sinangoian Danow Tiberias.

² No'iyaputmai kon tua, mobayong intau dinumudui ko'i–Nia sin noko'ontongdon im mosia kon inta mokoherang inta pinomia i Yesus kon intau mita nongotakit bo nongopia domandon.

³ Ki Yesus notakod kom bułud, bo ilimitú kon tua takin muři–Nya mita.

⁴ Wakutu intua diádon mo'onggot Singgai Mołoben Paskah intau Yahudi.

⁵ Dodai ing ki Yesus nobobui magi–makow, inontong–Nya intau mokapu–kapung mamangoi ko'i–Nia. Dá Sia nolibó ko'i Pilipus, "Kon onda i mota'au naton potaluian kong ka'anon, simbá bayongan intau tanion mota'au monga'an?"

⁶ (Kinota'auan bidon i Yesus onu i musti aidan–Nya, ta'e Sia noguman natua sim monungkuł ko'i Pilipus.)

⁷ Ki Pilipus notubag, "Aka roti bo tongá boļi in doyowa nogatut doit perak yo diábı tugat poka'an kon intau mita tanion, umpakahbı tongá poyopilikon makow."

⁸ Murí i Yesus tobatú inta ki Andreas ki utat i Simon Petrus noguman ko'i Yesus,

⁹ "Kon na'a oyúon adi ļolaki inta nodia kon roti ļima nobatú bo toyak doyowa nobungá. Ta'e diábí pongonu aka kon intau moántó tanion!"

¹⁰ Ki Yesus noguman, "Pokilitúaidon intau mita tanion!" Kon tampat tatua nobayong im bonok, dá intau mita tatua ilimitú kom bonok. Mosia komintan tua oyúonbí in ļima noribu intau ļolaki.

¹¹ Onda intua ki Yesus nogamá kon roti bo nopoyaput in sukur ko'i Allah. Nopalut makow kon tua sinila-siali-Nya mokow in roti tatua kon intau moántó tatua. No'iduduimai kon tua sinila-silai-Nya domandon in toyak tatua, bo mosia komintan nonga'an kino'o-ibogbí monia.

¹² Naonda in komintandon nonga'an nobotug, ki Yesus noguman kom muríNya mita, "Sipundon agat mita in roti inta diá kina'an monia simbá diá mogoguya'at."

¹³ Bo sinipun monia. Nosipun magí mopuluh bo doyowá nokompé agat ing ka'anon inta tongá nongkon roti ļima nobatú bo pinoka'an kon intau mobayong tatua.

¹⁴ Naonda intau moántó tatua noko'ontong kon inta mokoherang pinomia i Yesus, mosia noguman, "Totu'u, na'abí in nabi inta i harap makow mamangoi in dunia!"

¹⁵ Kinota'auan i Yesus kom mosia mamangoi sim momakisa ko'i-Nia moba_{li} Raja monia. Tuamai Sia minayakdon kon daerah inta kom bulud, Sia-sia mita.

¹⁶ Naonda mulaidon mo'ungkolom, murí mita i Yesus nosiligidon bo minayak in danow.

¹⁷ Bo mosia sinumakoi kon uangga bo minayak ing Kapernaum. Nodolomdon, ta'e ki Yesus diápa doman namangoi ko'i monia.

¹⁸ Dodai intua momangkoidon mobokol in danow tatua sin tompot mogirup moropot.

¹⁹ Naonda in noyayukdon pinobotoian monia, degá_{li} ande onomdon nokilo im binaya'an monia, mosia noko'ontong ko'i Yesus nopoángoi in uangga takin minaya-mayak kon tudu in tubig. Mosia totokdon no'ondok.

²⁰ Ta'e ki Yesus noguman, "Dika mo'ondok sin Aku'oibí in na'a!"

²¹ Bo takin pia ing gina mosia nonongganutdon ko'i-Nia sinumakoi kon uangga, bo dodaipa doman tua uangga monia no'itubuhdon kon tempat bayáan monia.

²² Nopo'ikolomai kon singgai, intau moántó inta umuranpa kon lolan danow, bo kinota'auanbi' monia kon tonga'bi' tobatu' in uangga. Kinota'auandon doman monia kom murí-Nya mita sinumakoidon kon uangga bo inumuna minayak. Ki Yesus in diápabí sinumakin.

²³ No'iduduimai kon tua tongonumai uangga nongkon kotá in Tiberias namangoi bo sinumubuh kon diug in tempat pinoka'anan intau moántó kon roti naonda ing ki Tuhan nopoyaput in sukur.

²⁴ Naonda intau moántó tatua diádon noko'ontong ko'i Yesus bo murí-Nya mita kon tempat tatua, mosia sinumakoi kon uangga tatua bo minayak ing Kapernaum motayak ko'i Yesus.

²⁵ Naonda intau mita tatua noyodungkuldon i Yesus kon lolan danow, mosia nolibó ko'i-Nia, "Pak Guru, Dodai onda ki Pak Guru nodapot in na'a?"

²⁶ Tubag i Yesus, "Totu'ubí kom mo'ikow motayak ko'i-Nakó de'emanbí lantaran

kinomangaleandon monimu makusud in soál mita mokoherang inta pinomia-Ku, ta'e lantaranbí mo'ikow nonga'andon nodapot in nobotug.

²⁷ Dona'aibí mogaid simbá moko'uḷi kong ka'anon inta modai-daitpa bo inta mobobongkog. Ta'e pogaidbí simbá moko'uḷi kong ka'anon inta diá mobobongkog bo inta mobogoi ing kobiagan mononoi. Ka'anon tatua in ogoibí i Adí Intau ko'i monimu, sin Sia ain ilantik i Allah inta ki Amá."

²⁸ Dá mosia nolibó ko'i-Nia, "Onu im musti pomia'an nami, simbá kami mogaid kon oáidan inta kino'ibog i Allah?"

²⁹ Ki Yesus notubag, "Tana'abí ing kino'ibog i Allah nongkon i monimu: Popirisayadon ko'i-Nia inta pinotabá mangoi i Allah."

³⁰ Dá kai monia doman, "Aka natua, onu in tanda po'ontong i Pak Guru ko'inami, simbá kami moko'ontong bo mopirisaya ko'i Pak Guru? Onu in aidan i Pak Guru?"

³¹ Mogoguyang nami noka'an kom manna kom padang gurun, ná inta pinais kom bonu im Buk Mosuci, 'Sia nobogoi in roti nongkon soroga.'"

³² Bo Ki Yesus noguman ko'i monia, "Pirisayabí: De'emanbí ki Musa, ta'e ki Amá-Kubí in nobogoi ko'inimu in roti inta totu'u nongkon soroga.

³³ Sin roti inta inogoi i Allah in Siabí inta noponag nongkon soroga bo nobogoi ing kobiagan kon intau kon dunia."

³⁴ Dá mosia noguman, "Pak Guru, tantúdon ogoiai in roti tatua ing kami."

³⁵ Dá kai Yesus doman, "Aku'oibí na'a in roti inta mobogoi ing kobiagan, intau mita inta mamangoi ko'i-Nakó diá bidon angoian bui ing gogoy. Bo intau inta mopirisaya ko'i-Nakó diá bidon moyoga-yogang bui.

³⁶ Ta'e ná kai'n singog-Ku ko'i monimu, umpakahbí ain inontong monimu in Aku'oi, ta'e diábí mopirisaya im mo'ikow.

³⁷ Bayongan intau inta inogoi i Amá-Ku ko'i-Nakó im mamangoibí ko'i-Nakó. Ki inekabí im mamangoi ko'i-Nakó diábí in diá tarima'an-Ku.

³⁸ Sin Aku'oi namangoi nongkon soroga de'emanbí mamangoi mogaid kon onu inta ko'ibog-Ku tontaní, ta'e mogaidbí kon inta kino ibog-Nya inta nopotabá ko'i-Nakó.

³⁹ Bo na'abî ing kino'ibog i-Nia inta nopotabá ko'i-Nakó: simbá bayongan intau inta inogoi ko'i-Nakó, diá tobatúmai i mobuli; ta'e bá bangonon-Ku im mosia kon singgai ponantúan.

⁴⁰ Totu'u na'abî ing kino'ibog i Amá-Ku: Bá bayongan intau inta noko'ontong kon Adí bo nopirisaya ko'i-Nia moko'ulí kong kobiagan mopia bo mononoi, bo mobiang bui kon singgai ponantúan."

⁴¹ Intau mita Yahudi mulaidon mongunsingog ko'i Yesus, sing ki Yesus noguman: "Aku'oi in roti inta noponag nongkon soroga."

⁴² Mosia noguman, "Sia na'a ing ki Yesus, ki adí i Yusup to? Kinota'auanbí nami ing ki iná bo ki amá-Nya! Yo nongonu sin Sia in mogumanbí, kon Sia in noponag nongkon soroga?"

⁴³ Dá ki Yesus noguman ko'i monia, "Dona'ai mongunsingog.

⁴⁴ Diábî tobatúmai intau mota'au mamangoi ko'i-Nakó, aka diá diaan mangoi i Amá inta nopotabá mangoi ko'i-Nakó. Ki ine i mamangoi ko'i-Nakó, yo biagon-Kubí in sia kon singgai ponantúan.

⁴⁵ Kom bonu im Buk nabi mita pinais nana'a: 'Komintan intau tundúonbí i Allah.' Dá bayongan intau inta ain nokodongog kon totundú bo nobalajar nongkon i Amá, mamangoibí ko'i-Nakó.

⁴⁶ Tongá tua in de'emanbí mangalunya kon oyúondon intau ain noko'ontong ko'i Amá. Tongábí Sia inta namangoi nongkon i Allah in noko'ontongdon ko'i Amá.

⁴⁷ Pokota'audon! Intau inta mopirisaya, oyúonbí ing kobiagan mopia bo monoi.

⁴⁸ Aku'oibí na'a in roti inta mobogoi ing kobiagan.

⁴⁹ Mogoguyang monimu noka'andon kom manna kom padang gurun bo mosia aim minatoi.

⁵⁰ Ta'e diábí natua in roti inta naponag nongkon soroga: 'Intau inta moka'an kon roti tatua diábí matoi.'

⁵¹ Aku'oibí in roti inta naponag nongkon soroga, roti inta mobogoi ing kobiagan. Intau inta moka'an kon roti tana'a umuranbí mobagi. Roti inta ogoi-Ku kong kobiagan intau kon dunia na'a in awak-Kubí."

⁵² Nokodongogmai kon tua, intau mita in Yahudi nobobayowan. Mosia nosingog:

"Umpakah intau tanion mokoba_{li} mobogoi in awak-Nya sing ka'anon naton?"

⁵³ Bo ki Yesus noguman ko'i monia, "Poguman-Kudon ko'imonimu, Aka mo'ikow bo diá moka'an kon awak i Adí Intau bo monginum kon dugú-Nya, yo diábí i mo'ikow mobilag.

⁵⁴ Intau inta moka'an kon awak-Ku bo monginum kon dugú-Ku sia i moko'u_{li} kong kobiagan mopia bo mononoi bo biagon-Kubí in sia kon singgai ponantúan.

⁵⁵ Sin awak-Ku in totu-totu'ubí ka'anon bo dugú-Ku in totu'ubí o'inumon.

⁵⁶ Intau inta moka'an kon awak-Ku bo monginum kon dugú-Ku, umuranbí in Sia motobatú takin-Ku, bo Aku'oi i motobatúnya doman.

⁵⁷ Ki Amá inta nobilag tua, nopotabá ko'i-Nakó bo Aku'oi tontaní nobilagbí doman nongkon i Amá. Natua doman intau inta moka'an kon awak-Ku, sia im mobilagbí doman nongkon i-Nakó.

⁵⁸ Na'abí in roti inta noponag nongkon soroga: de'emanbí ná roti inta kina'an im mogoguyang monimu. Sin naonda in noka'an makow kon roti tatua, mosia minatoi doman. Ta'e intau inta moka'an kon roti tana'a in umuranbí mobilag."

⁵⁹Tua komintan pinoguman i Yesus dodai in Sia notundú kom bałoi pososambayanan kong Kapernaum.

⁶⁰Naonda in nokodongog kon singog mita i Yesus tatua, nobayong kon sigad im muńi-Nya mita noguman, "Totundú tana'a totu'u mobogat. Ki inebí im mokomampu motarima kon tua!"

⁶¹Kinota'auanbí i Yesus kom muńi-Nya mita mongunsingogbí doman kon soál tatua. Dá tuamai Sia noguman, "Degá mokotersinggung ko'i monimu in singog-Ku mita tatua?"

⁶²Yo onu degá im mobałi aka mo'ikow moko'ontongdon ko'i Adí Intau mamonik bui kon tempat-Nya inta muna?

⁶³Rohobí i Allah in nobogoi ing kobiagan kon intau. Ropot in intau na'a diá baragunanya. Singog mita inta pinosingog-Ku ko'i monimu na'a in singogbí mita in Roho i Allah bo singogbí inta mobogoi ing kobiagan.

⁶⁴Tongá oyúon doman kon sigad monimu in diá mopirisaya." (Kinota'auan bidon muna i Yesus in intau mita inta doí mopirisaya, bo ki ine mobałui im pirisaya ko'i-Nia.)

⁶⁵ Bo ki Yesus bui noguman, "Tuamai Aku'oi noguman ko'inimu, 'diábî tobatúmai intau mota'au mamangoi ko'i–Nakó, aka diá ko'ibog i Amá."

⁶⁶ Nongkon dodaidon in tuata bo nobayong in dumodudui–Nya nonalámaidon ko'i–Nia, bo doídon dinumudui ko'i–Nia bui.

⁶⁷ Bo ki Yesus nolibó kom murî–Nya inta mopoluh bodoyowá tatua, "Degá mo'ikow monalá domanmai ko'i–Nakó?"

⁶⁸ Dá ki Simon nolibó, "Tuhan, ko'i inepa im bayáan nami? Tosingogon i Tuhan mobogoi ing kobiagan mopia bo mononoi.

⁶⁹ Kami na'a in nopirisaya bo noyakin bidon kong ki Tuhanbî in totabá inta mosuci nongkon i Allah."

⁷⁰ Ki Yesus notubag: "Kinota'auan bidon monimu kon Aku'oibî in nomilî ko'i monimu mopoluh bodoyowá na'a! Tongá tobatú kon sigad monimu nion ing kinawasaan in Ibilis!"

⁷¹ Ki Yudas ki adî i Simon Iskariot i makusud i Yesus tatua. Sin ki Yudasbî tuata im moposarakan ko'i Yesus, umpakah sia murî doman i Yesus inta kon sigad im murî–Nya mopoluh bodoyowá.

7¹ Nopolut makow kon tua, ki Yesus minaya-mayak makow ing Galilea. Doi in Sia minyak in Yudea, sin itoi mita Yahudi moroncana molimod ko'i-Nia.

² Dodai intua diádon mo'onggot bo poraya'an kon Singgai Moloben Pondok Daun.

³ Dá ki utat mita i Yesus noguman ko'i-Nia, "Tala'aidon in tempat tana'a bo bayakdon in Yudea, simbá murí-Mu mita moko'ontong doman kon oáidan-Mu.

⁴ Diábî intau im mobuni kon onu inta inaidannya, aka mo'ibog in sia kota'auan im bayongan intau. Aka lkow mogaid kon soál mita ná tatua, yo musti po'ontong kom bayongan dunia!"

⁵ (Sing ki utat-Nyapa mita tontanî diápabí doman mopirisaya ko'i-Nia.)

⁶ "De'emanpabí wakutu-Ku," guman i Yesus ko'i monia, "Ta'e aka ko'i monimu, mota'aubí im pomuloi makow.

⁷ Mo'ikow in diábî kodoí in dunia na'a. Ta'e Aku'oi im memang kodoíbí in dunia na'a, sin Aku'oi umuran moguman kon dunia mora'at in oáid monia.

⁸ Bayakdon tontanî i mo'ikow kom poramean tatua. Aku'oi in diápabí mayak, sin de'emanpabí wakutu-Ku."

⁹Tua ing guman i Yesus ko'i utat-Nya mita, bo nogutunpa in Sia kong Galilea.

¹⁰Naonda ing ki utat-Nya mita minayak kom poramean tatua, inumuni-uni makow ing ki Yesus bo minayak tontañi.

¹¹Solama pinoramean tatua, itoi mita Yahudi notayak ko'i-Nia bo nolibo magi makow, "Kon onda in Sia?"

¹²Moántó intau momangkoidon moyogombong soál Sia. Oyúon i moguman: "Sia Intaubi mopia." Ta'e oyúon doman i moguman: "Diá! Sia mopoyaying kon intau mobayong."

¹³Ta'e diá in tobatúmai intau mobarani moguman taran-tarangan soál ki Yesus sim mosia mo'ondok kon itoi mita intau Yahudi.

¹⁴Wakutu ing koyogotdon pinoramean, ki Yesus sinumu'ot kom Baloi Tuhan bo nomangkoidon nobogoi in totundú.

¹⁵Itoi mita i Yahudi totok noherang bo noguman, "Naondabi ing kinotota'au-Nya kon soál mita tatua, padahal diabi dodai onda Sia nosikolah?"

¹⁶Ki Yesus notubag, "Onu in sinundú-Ku na'a de'emanbi totundú-Ku, ta'e totundubi i-Nia inta nopotaba mangoi ko'i-Nakó.

¹⁷ Intau mita inta mo'ibog dumudui ko'i Allah, kota'auannyabí mongo nongkon i Allah in totundú-Ku na'a andeka nongkon i-Nakó tontaí.

¹⁸ Intau inta motundú kon onu ing kino ibognya tontaí, sia tua i motayakbí kom bá hormaton. Ta'e intau inta moramiji simbá hormaton ki Inta nopotabá ko'inia yo mojujur in sia tua, bo diábí in ubol ko'inia.

¹⁹ Degá diábí kinota'auan monimu kong ki Musa nobogoidon im parentah mita i Allah ko'i monimu? Ta'e diá in tobatúmai kon sigad monimu in dinumudui kom parentah mita tatua. Nongonu sim mo'ikow mo'ibogbí molimod ko'i-Nakó?"

²⁰ Intau moántó kon tua notubag: "Nobundai Ikow! Ki inebí im mo'ibog molimod ko'i-Nimu?"

²¹ Ki Yesus notubag, "Tongá tobatú in oáidan pinomia-Ku bo moherang i mo'ikow.

²² Ki Musa nobogoi i atorang ko'i monimu simbá sunaton, umpakahbí sunat tatua de'emanbí atorang nongkon i Musa, ta'e nongkon mogoguyangbí mita tungkul ing ki Musa diápa. Tuamai, umpakah singgai

in Sabat mo'ikow mosunat doman kon intau.

²³ Aka tua pomia'an monimu simbá diá molawang kon atorang i Musa soál sunat, yo nongonu mo'ikow tumorúbî ko'i-Nakó tongá lantaran nongundam kom bayongan awak intau kon singgai in Sabat?

²⁴ Dikabî mohakim kon intau tongá podoyon kon onu inta ko'ontongan, ta'e podoyonbî kon inta moádil."

²⁵ No'iduduimai kon tua, degá tongonumai intau in Yerusalem noguman, "Sia na'a degá inta taya-tayakonmai intau sin Jimodon?

²⁶ Ta'e indoiai mobebasbî in Sia mosingog kon tayowon intau moántó, bo diábî im moguman kon onu bo onu ko'i-Nia. Kinota'auandon degá im pomarentah naton kon Sia na'a in Raja Mopoposalamat?

²⁷ Ta'e aka Raja Mopoposalamat mamangoi, yo diábî tobatúmai intau monota'au kon asal-usul-Nya! Ta'e aka asal-usul Intau tanion yo kinota'auanbî naton."

²⁸ Waktu ing ki Yesus koyogot motundúmai kom bonu im Bałoi Tuhan, Sia nosingog noropot, kai-Nia, "Dá kinota'auan bidon monimu mongo

ki ine in Aku'oi na'a bo kino-ta'auan bidon monimu in asal usul-Ku? Tongá bá kota'auan monimu, kon de'emanbí ibog-Ku tontaní in namangoi. Aku'oi na'a im pinotabábí i-Nia inta Mobanar, ta'e diá kinota'auan monimu in Sia.

²⁹ Ta'e Aku'oi in nonota'aubí ko'i-Nia, sin Aku'oi nongkon i-Nia, bo Siabí tua in nopotabá ko'i-Nakó."

³⁰ Dodai intua ramijiondon monia domokon in Sia, ta'e diá tobatúmai intau mokobaí mokadai ko'i-Nia, sin de'emanpa wakutunya.

³¹ Nobayong ing kon sigad monia tua in nomangkoidon mopirisaya ko'i-Nia, bo noguman, "Aka Raja Mopoposalamat tua mamangoi, yo degá Sia mokoáid kon lebe mobayong in soál mita inta mokoherang nongkon Intau tana'a?"

³² Kinodongogandon intau mita im Parisi onu in iyogombong intau moántó soál ki Yesus. Tuamai, mosia takin imang mita itoi nopotabá kon tongonumai mołołukad kom Bałoi Tuhan bo modomok ko'i Yesus.

³³ Ki Yesus noguman kon intau mobayong inta kom bonu im Bałoi Tuhan, "Diá bidon mo'onggot Aku'oi im moyotakin monimu, si mopałut makow

kon tua Aku'oi mayakdon ko'i-Nia inta nopotabá ko'i-Nakó.

³⁴ Tayakonbí monimu in Aku'oi, ta'e diábí mo'ulí monimu, sim mo'ikow in diábí mokodapot kon tempat inta bayáan-Ku."

³⁵ Dá itoi mita intau Yahudi nosilibóandon, "Mayak onda degá in Intau tana'a sahingga diá mo'ulí naton in Sia? Mayak degá in Sia kon intau mita in Yahudi inta nogutun kom butá intau Yunani, bo mopoyaput doman in totundú kon intau mita in Yunani?"

³⁶ Onu i makusud in singog-Nya: "Tayakonbí monimu in Aku'oi, ta'e diábí mo'ulí monimu in Aku'oi, bo mo'ikow in diábí mokodapot kon tempat inta bayáan-Ku?"

³⁷ Kon singgai pangabisan nongkon poraya'an tatua, singgai inta totok moponting kom poraya'an tatua, ki Yesus sinimindog kom bonu im Bałoi Tuhan bo nosingog noropot; "Intau inta moyogang angoidon ko'i-Nakó bo ponginum.

³⁸ Soál intau inta mopirisaya ko'i-Nakó pinaisdon kom Buk Mosuci nana'a, 'Nongkon bonu ing ginanya lumuai im bokakak inta mobogoi ing kobiagan.'"

³⁹ (Ki Yesus nongonguman kon soál Roho i Allah, inta bain tarima'an in intau mita inta mopirisaya ko'i-Nia. Sin waktu intua Roho i Allah diápa inogoi; sing ki Yesus diápa pinomulia.)

⁴⁰ Nobayong intau nokodongog kon onu in siningog i Yesus, bo kon sigad monia tua oyúon in noguman, "Intau tanion in totu-totu'ubí kon nabi inta pino dandi mamangoi tua!"

⁴¹ Ibanea noguman, "Na'adon in Raja Mopoposalamat!" Ta'e oyúon doman in noguman, "Ah de'eman! Sin Raja Mopoposalamat in diábí mamangoi nongkon Galilea!"

⁴² Kom Buk Mosuci aim pinais, kon Raja Mopoposalamat in nongkon katurunanbí i Daud, bo mamangoibí nongkon lipu im Betlehem, lipu inta pinogutunan i Daud kolipod."

⁴³ Pangabisannya intau mita momangkoidon mobobayowan soál ki Yesus.

⁴⁴ Oyúon im modomok ko'i-Nia, ta'e diá tobatúmai intau mokobaí mokadai ko'i-Nia.

⁴⁵ Naonda i mołołukad mita kom Bałoi Tuhan inta pinotabá minayak modomok

ko'i Yesus nobuidon mangoi, imang mita itoi bo intau mita im Parisi nolibó ko' monia, "Nongonu sin diábí dinia mangoi monimu kon na'a in Sia tua?"

⁴⁶ Dá moľolukad mita tatua notubag, "Ule, diápa dodai onda intau mosingog ná pososingog-Nya tatua!"

⁴⁷ Dá intau mita im Parisi nolibó bui, "Eta degá mo'ikow pinoyaying-Nya domandon?"

⁴⁸ "Oyúondon degá ing kon sigad in itoi mita naton andeka intau im Parisi in nopirisaya ko'i-Nia?

⁴⁹ Ta'e intau moántó tana'a, diábí nonota'au kon hukum i Musa, kinatuladon im mosia."

⁵⁰ Kon sigad intau mita im Parisi tatua oyúon ing ki Nikodemus inta pernah namangoi ko'i Yesus. Ki Nikodemus noguman kon intau mita im Parisi ibanea,

⁵¹ "Podudui in hukum i Musa, tobatú intau diábí mota'au hukumon aka porkaranya diápa kinota'auan bo oáidnya diápa pinirikisa."

⁵² Dá mosia noguman ko'inia, "Eta degá ikow nion doman in nongkon Galilea? Pirikisadon kom bonu im Buk Mosuci dá

kota'auanmu bidon kon diábî in tobatúmai nabi mamangoi nongkon Galilea!"

⁵³ [Nopałut makow kon tua bayongan intau norobuidon kom bałoinya–bałoinya.

8 ¹ Ta'e ki Yesus minayak im Bułud Zaitun.

² Nopo'ikołomai kon singgai, subuhpa Sia minayakdon bui im Bałoi Tuhan, bo nobayong intau namangoi ko'i–Nia. Ki Yesus ilimitú bo nomangkoidon notundú ko'i monia.

³ Dodai in Sia yogot motundú, mototundú mita kon agama Yahudi bo intau mita im Parisi nodia mangoi ko'i Yesus kon tobatú bobay inta kino–kadapatan nokitualing. Bobay tatua pinokisindogan monia kon yuák,

⁴ bodongka noguman ko'i Yesus, "Pak guru, bobay tana'a kino kadapatan nami koyogot nokitualing.

⁵ Bo kon hukum agama oyúon in atorang kon bobay ná tana'a mustibî arabon im batu dapot im matoi. Aka podudui in raian i Pak Guru yo naonda?"

⁶ Łolibó monia tua im potayakanbí monia kon talá i Yesus, simbá oyúon im bałion monia dodoyonan popotaláan ko'i–Nia.

Ta'e ki Yesus tongá kinumuyung bo nopomais in tononuyú-Nya kom butá.

⁷ Naonda in umurandon monia dodakan, dinumungá in Sia bo noguman ko'i monia, "Ki ine ing kon sigad monimu in diá kodosa, yo munadon sia mogarab im batu kom bobay tatua."

⁸ Onda intua ki Yesus kinumuyung bui bo nomais bui kom butá.

⁹ Naonda in nokodongogmai kon singog i Yesus natua, minayakdon mosia nonalámai kon tempat tatua, nobatu-batú pinangkoi kon intau inta nogurang totok. Pangabisannya dongkadon ki Yesus takin bobay tatua inta simindogpa makow kon tempatnya.

¹⁰ Bo ki Yesus dinumungá bo nolibó kom bobay tatua, "Onda i mosia komintan? Diá degá in nohukum ko'inimu?"

¹¹ "Diá, Pak Guru," tubagnya. "Tua in nopia," guman i Yesus, "Aku'oi in diábî doman mohukum ko'inimu. Ta'e bayakdon, bo dona'aidon bui momia kon dosa."]

¹² Ki Yesus buipa doman noguman ko'i monia, "Aku'oi na'a bayag in dunia. Intau inta dumudui ko'i-Nakó diá bidon sia

mayak kom bonu in sidip, ta'e oyúondon im bayag kong kobiagannya."

¹³ Bo intau mita im Paris noguman ko'i-Nia, "Ikow nion i mongongumanbí kon soál ka'ada'an-Mu tontanî, dá onu in ino'uman-Mu nion diábî totu'u."

¹⁴ Ki Yesus notubag, "Umpakahbí Aku'oi mongonguman kon soál ka'ada'an-Ku tontanî, ta'e totu'ubí onu ino'uman-Ku tua, sing kinota'auan-Kubí kon nongkon onda in Aku'oi namangoi bo kon onda im bayáan-Ku.

¹⁵ Mo'ikow mohakim kon intau podudui in cara intau, Aku'oi in diábî mohakim kon tobatúmai intau.

¹⁶ Ta'e aka Aku'oi bo mohakim kon intau, yo onu inta sinantú-Ku tua moádilbí, sin Aku'oi in de'emanbí tongá Aku-Aku'oi mita, Aku'oi in noyotakinbí i Amá-Ku inta nopotabá ko'i-Nakó.

¹⁷ Kom bonu in Hukum i Musa pinais nana'a: Kosaksian inta mobanar in nongkon kosaksianbí in intau doyowa.

¹⁸ Inta nobogoi ing kosaksian soál Aku'oi in doyowabí, Aku'oi bo ki Amá-Ku inta nopotabá ko'i-Nakó."

¹⁹ Dá ilibó monia, "Kon onda ing ki Amá-Mu tua?" Ki Yesus notubag: "Aku'oi

ande ki Amá-Ku tumpala diá kinota'auan monimu. Aka kuma bo kinota'auan monimu in Aku'oi, yo pasti kota'auan bidon monimu ing ki Amá-Ku."

²⁰ Bayongan tua siningog i Yesus wakutu in Sia yogot motundú kom bonu im Bałoi Tuhan kon diugmai ing kas pobobogoian kon doit sosumbah. Ta'e diábí tobatúmai intau nodomok ko'i-Nia, sin de'emanpabí waktunya.

²¹ Ki Yesus bui noguman ko'i monia, "Aku'oi im mayak, bo mo'ikow i motayakbí ko'i-Nakó, ta'e mo'ikow im matoibí kom bonu in dosamu. Tapat inta bayáan-Ku, diábí kodapotan monimu."

²² Dá itoi mita in Yahudi noguman, "Degá bo ĵimimodbí tontaní in Sia nion, sin Sia moguman, 'Tapat inta bayáan-Ku, diá kodapotan monimu.'"

²³ Bo ki Yesus noguman ko'i monia: "Mo'ikow nion in namangoi nongkon ĵimonag; ta'e Aku'oi in namangoibí nongkon ĵimonik. Mo'ikow in nongkon duniabí na'a, ta'e Aku'oi in de'emanbí nongkon dunia na'a."

²⁴ Tuamai Aku'oi noguman ko'i monimu, kom mo'ikow im matoibí kom bonu in

dosa aka diá mopirisaya kon Aku'oibí in Sia inta sinumangoi "Aku'oi Oyúon."

²⁵ Mosia nolibó bui, "Sabanarnya ki inebí lkow nion?" Ki Yesus notubag, "Onupabí im mangale mongonguman takin monimu nion!

²⁶ Mobayongpabí im musti poguman-Ku bo hakimon-Ku soál mo'ikow nion. Ta'e Sia inta nopotabá ko'i-Nakó diábí mo'ubol. Bo Aku'oi im mopota'au kon dunia na'a onu inta dinongog-Ku nongkon i-Nia."

²⁷ Diá kinomangalean monia kon Sia tua ing koyogotbí mongonguman ko'i monia soál ki Amá.

²⁸ Manangka intua ki Yesus noguman ko'i monia, "Baim polantudon monimu ing ki Adí intau, bain tua bo kota'auan monimu kon Aku'oibí na'a in Sia inta sinumangoi 'AKU'OI OYÚON', bo kota'auandon monimu kon diábí in tobatúmai im pinomia-Ku inta nongkon ibog-Ku tontanî. Aku'oi in tongábí moguman kon onu inta sinundú i Amá-Ku ko'i-Nakó.

²⁹ Bo Sia inta nopotabá ko'i-Nakó koyota-yotakin-Kubí, diábí dodai onda pinomayak-Nya makow in Aku'oi tontanî, sin Aku'oi in umuranbí mogaid kon onu inta moko sanang kong gina-Nya."

³⁰ Nopałut makow noguman kon natua ing ki Yesus, nobarong intau nopirisaya ko'i-Nia.

³¹ Onda intua ki Yesus noguman kon intau mita in Yahudi inta ain nopirisaya ko'i-Nia, "Aka mo'ikow bo umuran dumudui kon inta sinundú-Ku, yo mo'ikow in totu-totu'udon mobałi dumodudui-Ku,

³² dan kota'auandon monimu ing ki Allah inta diá mo'uboł tua, bo lantaran tuata mo'ikow im pobebasondon."

³³ Mosia noguman, "Kami na'a ing katurunanbí i Abraham, kami in diápabí dodai onda nobałi ata i inekadon! Yo onu i makusud-Mu moguman, 'Mo'ikow im pobebasonbí?'"

³⁴ Dá ki Yesus noguman ko'i monia, "Poguman-Kudon ko'i monimu, intau inta nogaid kon dosa, nobałi ki ata in dosanya tatua.

³⁵ Bo tobatú ata diábí moko'ułi kom pogutunan motantú kom bonu im motołu adí, ta'e aka adí yo umuranbí moko'ułi kon tempat kom bonu i motołu adí.

³⁶ Manangka intua, aka Adí mopobebasdon ko'i monimu, yo mo'ikow in totu-totu'udon mobebas.

³⁷ Kinota'auan-Kubí kom mo'ikow nion katurunanbí i Abraham. tongá mo'ikow moramiji mo_limod ko'i-Nakó, lantaran mo'ikow doí motarima kon totundú-Ku.

³⁸ Onu in inontong-Ku ko'i Amá-Ku tua im poguman-Ku. Ná doman mo'ikow mogaid kon onu inta pinoguman i amá monimu."

³⁹ Mosia notubag, "Ki amá nami ing ki Abraham." "Aka mo'ikow bo totu-totu'u ki adí i Abraham," guman i Yesus, "pastibí kon aidanbí monimu onu inta inaidan i Abraham.

⁴⁰ Aku'oi mopota'au onu in totu'u ko'inimu inta ain dinongog-Ku nongkon i Allah, ta'e ramijion monimu_limodon in Aku'oi. Ki Abraham in diábí mogaid kon natua!

⁴¹ Mo'ikow mogaidbí kon onu inaidan i amá monimu tontaní." Ta'e mosia notubag, "Kami na'a in de'emanbí adí kom boyot. Ki Amá nami tongábí tobatú, Sia tua ing ki Allah tontaní."

⁴² Dá ki Yesus noguman ko'i monia, "Aka ki Allah tua ki Amámu, yo motabibí im mo'ikow ko'i-Nakó, sin Aku'oi namangoibí nongkon i Allah. Bo de'emanbí ibog-Ku

tontanî in namangoi, ta'e ibogbî i-Nia inta nopotabá mangoi ko'i-Nakó.

⁴³ Nongonu sin diábî komangalean monimu onu im pinoguman-Ku? Lantaranbî mo'ikow diá mokotahang mokodongog kon totundú-Ku.

⁴⁴ Ibilisbî ing ki amámu, bo mo'ikow mo'ibog dumudui kon ibog i amámu tatua. Nongkon pinomangkoianpabîmai Ibilis tua mojolimod. Doíbî in sia kon onu inta mo'itutui, sin diábî im mo'itutui ko'inia. Aka sia bo mongubol yo biasabî intua, sin natuabî in sipatnya. Sia mo'ubol bo pangkoi im bayongan ubol.

⁴⁵ Ta'e Aku'oi i mogumanbî kon onu im mobanar, bo lantaran tuata mo'ikow diá mopirisaya ko'i-Nakó.

⁴⁶ Ki ine ing kon sigad monimu im mota'au moponyata kon oyúon in dosa-Ku? Aka totu'u im pinoguman-Ku, yo nongonu si mo'ikow in diábî mopirisaya ko'i-Nakó?

⁴⁷ Intau inta nongkon i Allah mokidongogbî kon singog i Allah. Ta'e mo'ikow in de'emanbî nongkon i Allah, tuamai mo'ikow doí mokidongog."

⁴⁸ Itoi mita i Yahudi tatua notubag ko'i Yesus, "Totu'ubî in singog nami kon Ikow

nion intau in Samaria inta kino-tołangan in dimbułó!"

⁴⁹ Ki Yesus notubag, "Aku'oi in diábî kino-tołangan in dimbułó. Aku'oi in totokbî mohormat ko'i Amá-Ku, ta'e mo'ikow moningkule ko'i-Nakó.

⁵⁰ Aku'oi in diábî motayak kon kahormatan-Ku tontanî. Oyúonbî im mobogoi ing kahormatan ko'i-Nakó. Sia tuata inta mohakim.

⁵¹ Na'a im poguman-Ku ko'i monimu: 'Inta dumudui kon singog-Ku, sia diá bidon kawasa'an im popatoi.'"

⁵² Dá itoi mita in Yahudi tatua noguman bui ko'i Yesus: "Tana'a kinota'auandon totok nami kon Ikow nion totu-totu'udon kino-tołangan in dimbułó! Sing ki Abraham tontanî aim minatoi, ná doman tua in nabi mita. Ta'e Ikow moguman, 'Intau inta dumudui kon singog-Mu, diá bidon kawasa'an im popatoi.'

⁵³ Aka ki Abraham tontanî ai minatoi, bo nabi mita komintan domandon minatoi, Ikow nion ki ine? Umpakah Ikow i mokawa-kawasa nongkon i amá nami ki Abraham!"

⁵⁴ Ki Yesus notubag, "Aka kuma bo motayakbî in Aku'oi kong kahormatan-Ku

tontanî, yo kahormatan tatua diábî im mangalunya. Inta mohormat ko'i–Nakó ing ki Amá–Kubî inta inanggap monimu ki Allah monimu,

⁵⁵ padahal diá nokanal monimu in Sia. Aka Aku'oi moguman kon diá kinota'auan–Ku in Sia, dá mo'ubol in Aku'oi ná mo'ikow. Kinota'auan–Kubî in Sia bo Aku'oi in dinumuduibî kon singog–Nya.

⁵⁶ Ki amá monimu ki Abraham nopia totok ing ginanya sin sia moko'ontong kon singgai–ku. Sia noko'ontongdon bo nopiadon ing ginanya!"

⁵⁷ Bo intau mita i Yahudi noguman ko'i Yesus, "Diápa tugat lima nopuluh notaong in umur–Mu, bo Ikow moguman kon ain noko'ontong ko'i Abraham?"

⁵⁸ Ki Yesus notubag, "Poguman–Kudon ko'i monimu, Waktu ing ki Abraham diápa no'i lahir, Aku'oi na'a ing koyongan bidon oyúon."

⁵⁹ Bo intau mita in Yahudi tatua nogamá kom batu sim pogandur ko'i–Nia; ta'e ki Yesus inumadop, bodongka nonalámai kom Baloi Tuhan.

9¹ Waktu ing ki Yesus minayak, Sia noko'ontong kon intau bilog inta nongkon no'ilahirpamai.

² Murí–Nya mita nolibó ko'i Yesus, "Pak Guru, Nongonu sin intau tana'a pinolahirbí bilog? Lantaran dosa i ine intua? Dosanya tontaní andeka dosa i iná bo i amánya?"

³ Ki Yesus notubag, "Sia nobilog de'emanbí lantaran dosanya andeka dosa ing guyanganya, ta'e bá poponyatadon ko'inia ing kawasa i Allah.

⁴ Solama in nobayagpa, kita musti mogaid kon oáidan i–Nia inta nopotabá ko'i–Nakó. Mo'iangobí in dolom, bo diábí in tobatúmai intau mota'au mogaid.

⁵ Solama in Aku'oi kon duniapa na'a, Aku'oibí na'a bayag in dunia."

⁶ Naonda in nosingog makow natua ki Yesus nonduyak kom butá. Bo duyak–Nya tatua pinoyokitog–Nya im butá.

⁷ Onda intua pinoyapu–Nya kom mata intau bilog tatua, polat noguman, "Bayakdon pongiamot kon tabang Siloam." (Siloam mangalunya 'Pinotaba'.) Dá intau tatua minayakdon doman nongiamot. Dodai in sia nobuidon mangoi, sia noko'ontongdon.

⁸ Ta'e topodiug–nya mita bo intau mita inta pernah noko'ontong ko'inia limitúmai bo mo–igum kon intau inta mo'o–italibmai, komintan noguman, "Aka

diá mo'italá siabí tana'a inta biasamai tumom-politúanmai bo mo'igum kon intau mo'o-italib!"

⁹ Oyúon in notubag, "Totu'u, sia na'a." Ta'e oyúon doman in noguman, "De'eman, sia nion tongábí notombatangan in intau tatua." Ta'e intaudon tatua tontaní in nongaku, "Aku'oibí na'a inta i makusud monimu."

¹⁰ Dá ilibódon monia, "Naondabí sin ikow in noko'ontong bidon?"

¹¹ Sia notubag, "Intau inta ki Yesus in tangoi-Nya nogamá kom butá topilik bo nopoyokitog in duyak-Nya bodongka pinolepo-Nya kom matakú polat noguman ko'inakó. Bayakdon kon tabang Siloam bo pongiamot. Bo minyak domandon in aku'oi. Naonda in nongiamot aku'oi, noko'ontongdon."

¹² Dá ilibó monia, "Kon onda intau tatua?" Sia notubag, "Diábí kinota'auanku."

¹³ Dodai intua singgai in Sabat wakutu ing ki Yesus nopoyokitog im butá takin duyak-Nya sin pinongundam kon intau bilog tatua. Dá intau inta bagupa noko'ontong tatua dinia kon intau mita im Parisi.

¹⁴ (9:13)

¹⁵ Mosia nolibó doman ko'inia mongo naondabí sin sia in noko'ontong bidon. Sia notubag, "Sia nopolepo in yonak kom maku, bo nongiamotdon in aku'oi bo polatdon noko'ontong."

¹⁶ Ta'e tongonumai intau kon sigad intau mita im Parisi tatua noguman, "Diábí domanta intau inta nomia kon soál tatua nongkon i Allah, sin diádon pinaraduli-Nyamai singgai in Sabat." Ta'e intau ibanea nosingog, "Diábí doman ta intau binaradosa momia kon soál mita inta mokoherang ná tana'a?" Bo nomukádon im bobayowan kon sigad monia tua.

¹⁷ Dá intau mita im Parisi nolibó bui kon intau tatua, "Aka podudui in raianmu, yo naonda in soál Sia inta nongundam kom matamu nion?" Sia tua in nabibí! Tubag in intau tatua.

¹⁸ Ta'e itoi mita intau Yahudi tatua doí mopirisaya kon intau inta ko'ina nobilogpa bo tana'a ain noko'ontong. Tuamai mosia nogoinídon kon guyanganya,

¹⁹ bo nolibó, "Totu'u degá kong ki adímu in na'a inta kai monimu no'ilahir bilog? Yo Naondabí sin Sia in noko'ontong bidon in tana'a?"

²⁰ Ki iná bo ki amá intau tatua notubag, "Totu'u ki adí nami in sia; bo totu'u kon sia bilog no'ilahirpabímai.

²¹ Ta'e soál sia noko indoidon nion, diábí kinota'auan nami. Libódon ko'inia tontaní, sin noguyang bidon in sia; mota'au bidon motubag tontaní."

²² Guyanganya noguman natua sim mo'ondok mosia kon itoi mita in Yahudi; sim mosia ain noyopakat kon intau inta mongaku kong ki Yesus tua in Raja Mopoposalamat, diádon mota'au tumu'ot kom bałoi pososambayanan.

²³ Tuamai ki iná bo ki amá in intau bilog tatua noguman, "Noguyangdon in sia, libódon ko'inia tontaní."

²⁴ Bo mosia buidon nogoiní kon intau inta ko'ina nobilog tatua, bo noguman ko'inia, "Pongibotdon kon ikow im mogumanbí kon totu'u. Kinota'auan nami kon intau tatua intaubí binaradosa."

²⁵ Dá kai intau tatua doman, "Dinosa andeka diá in Sia, tua in diábí kinota'auanku. Ta'e totontaga ing kinota'auanku, kolipod aku'oi bilog ta'e masai na'a noko'ontong bidon in aku'oi."

²⁶ Bo mosia bui nolibó ko'inia, "Onu im pinomia-Nya ko'inimu? Naonda im

pinogogaid-Nya sin noko'ontong bidon in ikow?"

²⁷Intau tatua notubag, "Aindon ino'umanku ko'inimu, ta'e mo'ikow doí mopirisaya. Nongonu sim buipabí i mo'ikow mo_libó? Degá mo'ibog doman i mo'ikow mo_alí dumodudui-Nya?"

²⁸Dá siniba'an monia in sia bo polat noguman, "Ikowbí in dumodudui-Nya; kami in de'emanbí! Kami in dumoduduibí i Musa.

²⁹Kinota'auanbí nami kong ki Allah ain nobogoi im pirman-Nya ko'i Musa. Ta'e aka Intau tatua, diábí kinota'auan nami in asal-usul-Nya."

³⁰Intau tatua notubag, "Moko herangbí totok aka diá kinota'auan monimu mongo nongkon onda in Sia, padahal bo bina_lí-Nyadon noko'ontong in Aku'oi.

³¹Kinota'auanbí naton kong ki Allah in diábí mokidongog kon intau mita inta binaradosa, ta'e tongábí mosia inta mohormat ko'i Allah bo inta mogaid kon onu ing kino ibog-Nya.

³²Nongkon pinomangkoianmai in dunia na'a diápa dodai onda kino dongogan oyúon intau nopoba_lí kon intau bilog

inta nongkon no'ilahirpamai noba_{li}
noko'ontong.

³³ Aka intau tatua de'eman nongkon i Allah, tantú diábî in Sia mokoáid kon onu bo onu."

³⁴ Dá tubag monia ko'inia, "Onu? Ikow inta nopu_{ling} in dosa nongkon no'ilahirpamai, ikow mo'ibog motundú ko'inami?" Dá mulaidon singgai tuata sia diádon inogoi monia sinumu'ot kom ba_{loi} pososambayanan.

³⁵ Kino dongogandon i Yesus kon intau tatua diádon inogoi monia sinumuot kom ba_{loi} pososambayanan. Dá sinayak–Nya intau tatua bo noguman ko'inia, "Degá ikow mopirisaya ko'i Adí Intau?"

³⁶ Intau tatua notubag: "Ki ine in Sia tua, Tuang? Tu_{lunga}ipa poguman ko'inakó simbá mopirisaya in aku'oi ko'i–Nia."

³⁷ "Ikow noko'ontongdon ko'i–Nia," tubag i Yesus. "Sia tuata inta moyosingogmumai na'a."

³⁸ 'Dá intau tatua sinumungkud kon tayowon i Yesus bo po_{lat} noguman, "Aku'oi mopirisaya, Tuhan."

³⁹ Ki Yesus noguman, "Aku'oi mamangoi in dunia na'a si mohakim; simbá intau inta

bilog moba_li moko'ontong, bo intau inta moko'ontong, moba_li bilog."

⁴⁰ Tongonumai intau im Parisi inta kon tua nokodongog ko'i Yesus nosingog natua, bo mosia no_libó ko'i-Nia, "Makusud-Mu ing kami na'a im bilog doman?"

⁴¹ Ki Yesus notubag, "Aka kuma bo mo'ikow bilog, yo diáb_i im mo'ikow binaradosa. Ta'e lantaranb_i mo'ikow noguman, kami moko'ontongb_i, dá tua mangalenya mo'ikow binaradosapa."

10 ¹ "Totu'ub_i in singog-Ku na'a: Intau inta tumu'ot kon _lantung in domba, bo diá mongin _lolingkop, ta'e monomponikb_i mongin dalan ibanea, yo sia tua i mononakow bo mogogagow.

² Ta'e intau inta tumu'ot mongin _lolingkop, sia tuata ing gombala in domba.

³ Mo_lol_lukad kon _lantung momukatb_i kon _lolingkop sin tuotannya, bo domba mita mokidongogb_i kon singognya waktu in oin_ionnya im mosia podudui in tangoi monia tonta_ni bo diaannya _lumuai.

⁴ Bo naonda ing ko_luaidon in domba mita tatua, gombala tatua mayak umuna ko'i monia, bo dombanya mita dumudui_nmai.

⁵ Doíbi im mosia dumudui kon intau ibanea, sedang bo polaguiabí monia intau ibanea sin diá nokanal monia in singognya."

⁶ Ki Yesus nongongan kom porumpama'an tatua, ta'e diá kinota'auan monia i makusud-Nya.

⁷ Tuamai ki Yesus noguman bui"Poguman-Kudon ko'i monimu, Aku'oibí in lolingkop mayak kon domba mita tatua.

⁸ Mosia inta namangoi ko waktu in diápa in Aku'oi, mononakowbí bo mogogagow im mosia tua, bo doíbí in domba mita tatua mokidongog ko'i monia.

⁹ Aku'oibí na'a in lolingkop. Ki ine in tumu'ot mongin i-Nakó mosalamat in sia, sia tu'ot luaibí bo moko'uŕi kong ka'anon.

¹⁰ Mononakow tua in tongábí mamangoi monakow, molimod bo momoguya'at. Ta'e Aku'oi i mamangoibí simbá mosia moko'uŕi kong kobiagan, kobiagan inta mobayong totok ing kasanangan.

¹¹ Aku'oibí na'a ing Gombala inta mopia. Gombala mopia im mobogoibí in nyawanya sing kopontingan in dombanya mita.

¹² Aka intau inta tongá sinondanan inta de'eman gombala bo de'eman doman kitogi domba mita tatua, poḷaguiānbi monia in domba mita tatua aka ontongondon monia in serigala tayow-tayowdon mangoi. Dá tokodomokondon in serigala in domba mita tatua bo poguya'aton.

¹³ Intau inta sinoko tondanan tatua moḷaguibí, sin sia nogaid tongábí lantaran inubolian. Dá diábí hirauonnyamai in domba mita tatua.

¹⁴ Aku'oibí na'a ing gombala inta mopia. Notongkai ná kinotota'au i Amá ko'i-Nakó bo kinotota'au-Ku ko'i Amá, dá natua doman ing kinotota'au-Ku kon domba-Ku mita bo mosia in nonota'au doman ko'i-Nakó. Aku'oi moposarahkan in nyawa-Ku sing kopontingan monia.

¹⁵ (10:14)

¹⁶ Oyúonpabí doman in domba-Ku mita ibanea, inta diá no'itakin kong kawangan domba tana'a. Mosia tua i mustibí doman diaan-Ku bo mosia i mokidongogbí kon singog-Ku. Pomiaan-Kudon tokawangan im mosia bo tobatú ing gombalanya.

¹⁷ Ki Amá motabi ko'i-Nakó sin Aku'oi moposarakan in nyawa-Ku, simbá tua buion-Ku tarima'an.

¹⁸ Diábî tobatúmai mota'au mogamá nongkon i-Nakó. Aku'oi i moposarahkan tua, poduduibî in ibog tontañî. Aku'oi ing kokawasabî moposarahkan kon tua, bo kokawasabî mogamá bui. Tuabî in tugas inta sinarima-Ku nongkon i Amá-Ku."

¹⁹ Lantaran ki Yesus nosingog natua, dá intau mita in Yahudi nomangkoidon nobobayowan.

²⁰ Nobayong in noguman, "Kinotoḷangan in dimbuló in Sia! Sia nobundai! Nongonu sin indongoganbî monimu in Sia?"

²¹ Ta'e oyúon doman in noguman: "Intau inta kinotoḷangan in dimbuló diábî mosingog natua! Eta dimbuló moko undam kon intau bilog sahingga im moko ontong?"

²² Kon Yerusalem intau mita koyogot morame kon Singgai Moḷoben Pinoresmian kom Baḷoi Tuhan. Dodai intua sempo in tumping.

²³ Ki Yesus koyogot nodondaḷoi kon tempat inta sinangoian Tempat Pobobarasanangan i Salomo inta kom bonu im Baḷoi Tuhan.

²⁴ Dodai intua intau mita Yahudi namangoi nolipung ko'i Yesus. Mosia noguman, "Modapot in to'onu pomayak-Mu makow ing kami diá motantú im pirisaya? Pogumankadon kosilang, aka Ikow nion totu-totu'u Raja Mopoposalamat."

²⁵ Ki Yesus notubag, "Pinoguman-Ku bidon ko'inimu, ta'e mo'ikow diá mopirisaya. Oáidan mita inta pinomia-Ku pinodoyon kon tangoi i Amá-Ku, mobogoi im bukti soál Aku'oi.

²⁶ Mo'ikow diá mopirisaya sim mo'ikow diá no'itu'ot kong kawangan in domba-Ku mita.

²⁷ Domba-Ku mita i mokidongogbí kon singog-Ku mita. Kinota'auan-Kubí im mosia, bo mosia in dumuduibí ko'i-Nakó.

²⁸ Mosia tua in ogoian-Kubí ing kobiagan mononoi, bo nopasti bidon kon diábí moputu-putú. Diábí tobatúmai intau mokoágow ko'i monia nongkon lima-Ku.

²⁹ Ki Amá-Kubí in nobogoi ko'i monia tua ko'i-Nakó, bo no'iliu im mosia nongkon bayongan yagi-yagi. Bo diábí doman tobatúmai intau mokoágow ko'i monia nongkon kawasa i Amá-Ku.

³⁰ Aku'oi bo ki Amá in tobatúbí."

³¹ Bo intau mita in Yahudi nogamá kom batu sim pogandur ko'i Yesus.

³² Ta'e ki Yesus noguman ko'i monia, "Mo'ikow ain noko'ontong ko'i-Nakó nogaid kon nobayong in oáidan inta mopia, inta pinokiáid i Amá ko'i-Nakó. Nongkon oáidan mita tatua, onda im baḷion monimu dodoyonan poganduran ko'i-Nakó?"

³³ Intau mita in Yahudi notubag, "De'emanbí lantaran oáidan-Mu mita inta mopia tua im baḷion nami dodoyonan poganduran im batu ko'i-Nimu, ta'e lantaranbí l'kow mohojat ko'i Allah. l'kow nion in intaubí bo mo'ibog mokipotongkai ko'i Allah."

³⁴ Bo ki Yesus notubag, "Degá diábí kinota'auan monimu kom pinais bidon kom bonu im Buk Hukum agamamu nana'a: 'Ki Allah nogumandon, mo'ikow in ilahbí?'

³⁵ Kinota'auanbí naton kon onu inta aim pinais kom bonu im Buk Mosuci umuranbí pakéon, diábí ing goga-gogainya. Dá aka ki Allah monangoi ilah kon intau mita inta nopirisayadon kon singog-Nya.

³⁶ Yo nongonu sin singogonbí monimu kon Aku'oi mohojat ko'i Allah lantaran

Aku'oi noguman kon Aku'oi ki Adī i Allah? Padaha! Aku'oi im pinilībī i Amá bo pinotabá namangoi in dunia.

³⁷ Aka Aku'oi diá nogaid kon oáidan mita inta pinoki aid i Amá, yo dika mopirisaya ko'i-Nakó.

³⁸ Ta'e lantaran Aku'oi nogaidbī kon oáidan inta pinokiáid tatua, dá popirisayadon kon onu inta inaidan-Ku tatua, umpakahbī mo'ikow doī mopirisaya ko'i-Nakó. Sahingga ing kota'auandon bo komangaleandon monimu kong ki Amá in umuranbī notobatú takin-Ku, bo Aku'oi in umuranbī doman notobatú i Amá."

³⁹ Buidon doman ramijion domokon monia ing ki Yesus, ta'e diápa doman kino domokan monia.

⁴⁰ Onda intua ki Yesus bui minayak kon ļolan Ongkag in Yordan. Ongkag inta pinobaptisan i Yohanes kolipod, bo ki Yesus nogutunpa kon tua.

⁴¹ Nobayong intau in namangoi ko'i-Nia. Mosia noguman, "Ki Yohanes diábī nomia kon soál mita inta mokoherang, ta'e bayongan inta pinogumannya soál intau tana'a in totu'ubī."

⁴² Bo nobayong intau kon tua in nopirisaya ko'i Yesus.

1 1 ¹ Oyúon tobatú intau ki Lazarus in tangoinya. Sia nogutun kom Betania noyotakin i utatnya mita bobay ki Maria bo ki Marta.

² Ki Maria na'a im bobay inta nopongipu in lana nobondu kon si'ol i Tuhan bodongka iradatannya bui im bu'oknya. Kon singgai tobatú ki utat monia ki Lazarus na'a notakit.

³ Dá ki Maria bo ki Marta na'a minayak ko'i Yesus bo nopota'au; "Tuhan, ki utat nami inta totok kinotabi Tuhan tua notakit."

⁴ Ta'e naonda in dinongog i Yesus in habar tatua, Sia noguman: "Panyakinya tatua diábí mokopatoi ko'inia. Na'a in noba_líbí simbá kakuasa'an i Allah poponyatadon bo bá lantaran panyaki tatua ki Adí i Allah polantudon doman."

⁵ Ki Yesus im motabibí ko'i Maria, ko'i Marta bo ko'i Lazarus ki utat monia.

⁶ Ta'e naonda ki Yesus nokota'aumai kon habar kong ki Lazarus notakit, dá sangajabí in Sia nogutunpa doyowa nosinggai kon tua.

⁷ Bain nopalut makow kon tua bo noguman in Sia kom murí-Nya mita: "Koligai mayakpa bui ing kita kon Yudea."

⁸ Ta'e mosia notubag, "Pak Guru, nobagumai na'a intau mita in Yahudi moramiji mogandur im batu ko'i Pak Guru, yo tana'a nongonu sing ki Pak Guru mogoiníbî bui mayak intua?"

⁹ Ki Yesus notubag, "Degá diábî kinota'auan monimu kon tosinggai tua mopuluhbî bodayowá, nojam? Intau inta mayak singgai, diábî mo'ipintud, sin ontongonnyabî bayag in dunia na'a.

¹⁰ Ta'e intau inta mayak dolom mo'ipintudbî, sin diá im bayag ko'inia."

¹¹ Natua im pinoguman i Yesus. No'iduduimai kon tua noguman bui in Sia, "Ki utat naton ki Lazarus aindon nosiug, ta'e bayáan-Kubî bo bangonon in sia."

¹² Dumodudui mita i Yesus noguman, "Tuhan, aka ki Lazarus nosiug, mopiabî in sia."

¹³ Makusud i Yesus ki Lazarus tua aim bidon minatoi. Ta'e sinangka monia makusud i Yesus tua kong ki Lazarus tua in nosiugbî ná biasamai.

¹⁴ Tuamai im pinogumandon i Yesus taran-tarangan, "Ki Lazarus minatoidon.

¹⁵ Ta'e nopiabî ing gina-Ku sin diá in Aku'oi kon tua, sin natuabî i mopia ko'i monimu, simbá mo'ikow mopirisayadon.

Koligai kita mayakdon ko'i Lazarus tana'a makow."

¹⁶ Ki Tomas inta dinonoi "ki Apang" noguman kon yobayatnya mita inta murí mita i Yesus, "Koligai dumudui ing kita, biar kita matoi moyotakin-Nya!"

¹⁷ Naonda ing ki Yesus nodapotdon kon lipú inta pinogutunan i Lazarus, Ki Lazarus koyongandon opat nosinggai ilobong.

¹⁸ Betania na'a in nodiug kon Yerusalem, degá toľumai nokilo ing koyayuknya.

¹⁹ Kon tua nobayong intau in Yahudi namangoi bo nohiburmai ko'i Marta bo ko'i Maria lantaran kinopatoian i utat monia.

²⁰ Naonda in dinongog i Marta kong ki Yesus namangoi, sia ilumuai sim monontomu ko'i Yesus, ta'e ki Maria in tongá kom baloi.

²¹ Ki Marta noguman ko'i Yesus, "Tuhan, aka kuma bo kon na'a ing ki Tuhan dodai intua, yo diábí minatoi ing ki utat nami.

²² Tongá kinota'auankubí doman kon tana'a makow ki Allah im mobogoibí doman kon onukabí im po'igumon i Tuhan ko'i-Nia."

²³ Guman i Yesus ko'i Marta, "Ki utatmu i mobiagbí bui."

²⁴ Dá kai Marta doman, "Kinota'auankubí kong ki Lazarus im mobiaqbí bui aka intau minatoi biagandon kon singgai pohakiman."

²⁵ Ki Yesus noguman bui ko'i Marta, "Aku'oibí inta mobogoi ing kobiagan bo inta momiag kon intau minatoi. Intau inta mopirisaya ko'i-Nakó in mobiaqbí, umpakahbí sia minatoidon.

²⁶ Bo intau nobiag inta mopirisaya ko'i-Nakó, mobiaqbí mononoi. Mopirisaya degá ikow kon singog-Ku tatua?"

²⁷ "Tuhan," kai Marta, "Aku'oi mopirisayabí kong ki Tuhan ki Adí i Allah, Raja Mopoposalamat inta mamangoi in dunia na'a."

²⁸ Noguman makow natua ing ki Marta, minayak in sia nogoiní ko'i utatnya ki Maria bo nopogombong ko'inia, "Ki Pak Guru kon na'adon, ilibó-Nya ikow."

²⁹ Nokodongogmai kon tua, ki Maria bango-bangon, bo minayak nokipodungku! ko'i Yesus.

³⁰ Dodai intua, ki Yesus diápa no'iyaput in desa. Sia kon lipúpa inta binayak i Marta pinokipodungkulan.

³¹ Naonda intau mita Yahudi inta namangoi nohibur ko'i Maria kom ba!oi

noko'ontong ko'i Maria bango-bangon bo ilimikat ilumuai, dinuduian monia in sia, sin iraimai monia sia mayakbí ing kubur bo mongombał.

³² Wakutu ing ki Maria no'idapotdon ko'i Yesus bo noko'ontongdon ko'i-Nia, sinumungkud in Sia kon tayowon-Nya bo noguman, "Tuhan, aka kuma dodai intua ki Tuhan kon na'a, yo diábí minatoi ing ki utatku."

³³ Naonda inontong i Yesus ki Maria nongombał, bo intau mita i Yahudi inta namangoi noyotakinnya tua nongombał doman, noájar totok ing gina-Nya, bo totokdon inagían tabi in Sia.

³⁴ Dá Sia nolibódon ko'i monia, "Kon onda im pinonguburan monimu ko'inia?" Tubag monia:"Igai mo'indoi, Tuhan."

³⁵ Bo ki Yesus nongombał.

³⁶ Bo intau mita in Yahudi noguman, "Indoiaikah, totokbí in Sia motabi ko'i Lazarus!"

³⁷ Ta'e oyúon doman ing kon sigad monia tua in nosingog, "Intau bilog mota'au bañion-Nya moko'ontong, yo nongonu sin diábí in Sia nokoámpag simbá ki Lazarus diá matoi?"

³⁸ Kom bonupa ing ka'ada'an notabi, ki Yesus minayak ing kubur. Kubur tatua in tobatú goa inta sinałoban im batu mołoben.

³⁹ Ki Yesus noguman, "Posidon im batu tatua." Ta'e ki Marta, ki utat in intau inta minatoi tatua notubag, "Tuhan, aindon opat nosinggai im pinonguburan ko'inia. Tantú nobongkog bidon!"

⁴⁰ Dá ki Yesus noguman ko'i Marta, "Degá kinolionganmudon inta pinoguman-Ku ko'inimu, kon aka ikow mopirisaya, yo ikow i moko'ontongbí kong kawasa i Allah inta totu'u mołoben!"

⁴¹ Dá pinosidon monia im batu tatua. Onda intua ki Yesus ilumangag kon langit bo nosingog, "Sukur moántó Amá, sin ain inindongogan-Mu in Aku'oi.

⁴² Kinota'auan-Kubí kon umuran-Mubí indongogan in Aku'oi, ta'e singogon-Ku in na'a, kon tayowon intau mita inta kon na'a, simbá mosia mopirisaya kon Ikowbí in nopotabá mangoi ko'i-Nakó."

⁴³ Nosingog makow natua, ki Yesus nomalú noropot noguman, "Lazarus, luaidon!"

⁴⁴ Dá ilumuaidon in intau inta aim minatoi tatua. Lima bo si'olnya kobaku-bakutpa

im pusi, bo pogotnya kobaku-bakutpa doman im pusi inta pinobakut kom pogotnya. "Bukádon im pusi tanion simbá mobebasdon sia im mayak", guman i Yesus kon intau mita kon tua.

⁴⁵ Nobayong intau Yahudi inta namangoi nohibur ko'i Maria nopirisayadon ko'i Yesus naonda in noko'ontong kon onu inta noba_{li} tatua.

⁴⁶ Ta'e oyúon doman in tongonumai kon sigad monia tua im minayak kon intau mita im Parisi bo nongonguman kon onu inta ain inaidan i Yesus.

⁴⁷ Sin tuamai intau mita im Parisi bo imang mita itoi nogaid kon rapat takin Mahkama Agama. Mosia nolibó, "Onu im musti aidan naton? Intau tana'a mokakitdon mogaid kon soá_l mita inta mokoherang kon intau!

⁴⁸ Aka pomayak naton Sia umuran mogaid kon oáidan-Nya, yo bayongan intau mopirisayadon ko'i-Nia. Bo pangabisannya ponguasa in Rum mamangoi bo momoguya'at kom Ba_loi Tuhan bo bayongan intau naton!"

⁴⁹ Tobatú nongkon sigad monia inta tangoinya ki Kayapas, imang mo_loben kon

taong tatua, nosingog, "Mo'ikow diábî nonota'au in onu bo onu.

⁵⁰ Degá diábî kinota'auan monimu, kon lantaran kopontingan intau moántó, dá manikah intau tobatú matoi daripada bayongan bangsa morimumud?"

⁵¹ Sabanarnya ki Kayapas nosingog kon tua, de'emanbî nongkon raiannya tontaî. Ta'e salaku imang moľoben taong tatua sia nopota'audon muna kong ki Yesus i matoibî sing kopontingan im bangusa Yahudi.

⁵² Bo de'emanbî tongá bangusa Yahudi, ta'e mosipunbî bo mophonobatú kon adî mita i Allah inta no'irangkapdon.

⁵³ Mulaidon singgai tua itoi mita Yahudi noyopakat kom moľimod ko'i Yesus.

⁵⁴ Tuamai ki Yesus diádon minayak kon sigad in intau mobayong inta kon sigad i intau Yahudi. Sia nonaľámaidon kon Yudea, bo minayak ing kotá Epraim inta kon diug im padang gurun. Sia nogutun kon tua takin murî-Nya mita.

⁵⁵ Wakutu intua motoyongdon Singgai im Paskah intau Yahudi. Nobayongdon intau nongkon lipu-lipúannya minayakdon in Yerusalem sim mopobayak in adat

pondaritan kon awak kowakutu in diápa singgai poraya'an tatua.

⁵⁶ Mosia notayak ko'i Yesus, bo wakutu noyosipun kom Bałoi Tuhan, mosia nosi-gumanan, "Aka podudui in raianmu yo naonda? Degá diá in Sia mamangoi kom poramean tana'a."

⁵⁷ Mosia noguman natua sin imang mita itoi bo intau mita im Parisi ain nopoluai im parentah kong ki ine in nokota'au kon onda ing Yesus, musti mopota'au simbá Sia kodomokan.

12 ¹ Onompa nosinggai kom poramean kon Singgai Mołoben Paskah, ki Yesus minayak kon ĩlipú im Betania. ĩlipú inta pinogutunan i Lazarus, intau inta biniag bui i Yesus nongkon sigad in intau mita minatoi.

² Kon tua, ki Yesus inoludan monia, ki Marta in nogolud kong ka'anon tatua. Ki Lazarus bo tamu mita ĩlimitú nonga'an noyotakin i Yesus.

³ No'iduduimai kon tua, ki Maria namangoi takin kodia-dia in ĩana mobondu degá tobotakmai in liter ĩana mobondu narwastu inta totok momahal im bolinya. Pinopobutaknya in ĩana tatua kon si'ol i Yesus, onda intua iradatannya

bui im bu'oknya. Dá tombonu im bałoi
tata nobondudon im bo ıana tata.

⁴ Ta'e ki Yudas Iskariot, tobatú muıı
i Tuhan Yesus -- inta kon singgai
no'iduduimai nopotaıui ko'i Yesus --
noguman,

⁵ "Nongonu sin ıana mobondu tanion
dıábı inta pinotaıui toıunogatut nodinar,
bo doit boıinya ogoidon kon intau bogá?"

⁶ Ki Yudas noguman natua, de'emanbı
lantaran sia mo'ibog monarukira kon intau
bogá ta'e lantaranbı sia mononakow. Sia
mokakitdon mogamá kon doit nongkon
kas in doit inta pinoki kadai ko'inia.

⁷ Ta'e ki Yesus noguman, "Pomayakdon
makow pogaidan bobay tata kon natua!
Sia nogaid kon natua sim moposadia kom
ponguburan ko'i-Nakó.

⁸ Intau bogá umuranpabı kotaki-takin
monimu, ta'e Aku'oi in dıábı."

⁹ Nobayong intau Yahudi nokodongog
kong ki Yesus kom Betania, dá mosia
minayak intua. Mosia minayak de'emanbı
tongá lantaran ki Yesus, ta'e lantaranbı
doman mosia mo'ibog mo'indoi ko'i
Lazarus inta aim biniag bui i Yesus
nongkon kinopatoianya.

¹⁰ Tuamai imang mita itoi mo'ibog doman molimod ko'i Lazarus.

¹¹ Lantaran sia noba^{li} sobab nobayongdon intau Yahudi nona^{la}mai ko'i monia bo nopirisayadon ko'i Yesus.

¹² Nopo'ikolommai kon singgai intau mo^{an}tó inta ain namangoi sim poramean kon Singgai Moloben Paskah nokodongogdon kong ki Yesus niondon kon dalan mopo^{an}goi in Yerusalem.

¹³ Dá mosia nogamádon kon daun mita im palem bo minayak nonontomu ko'i Yesus. Takin sanang ing gina mosia noguman, "Dayowdon ki Allah! Binarakatandon Sia inta namangoi kom bonu in tangoi Tuhan, Raja Israel!"

¹⁴ Ki Yesus nokodungku^l kon tobatú keledai inta nogu'odpa, bo sinumakoi in Sia kong keledai tatua. Dá noba^{li}don onu inta aim pinais kom bonu im Buk Mosuci,

¹⁵ "Dona'ai mo'ondok, mongodeyaga mita in Sion! Indoiaikah rajamu namangoi, Sia sinumakoi kon tobatú keledai inta nogu'odpa!"

¹⁶ Dodai intua diápa nodait kinomanga^{le}an im mu^{ri} mita i Yesus intua. Ta'e naonda ing ki Yesus pinomulia, bain tua bo kinotoropan monia kon onu inta

aim pinomia in intau mita ko'i Yesus, aim bidon pinais kom bonu im Buk Mosuci.

¹⁷ Intau mita inta noko'ontong tonaní waktu ing ki Yesus nogoiní ko'i Lazarus ilumuai nongkon kubur bo nomiag bui ko'inia nongkon kinopatoiannya, umuran mongonguman magí-makow kon soál tatua.

¹⁸ Tuamai nobayong intau namangoi nonontomu ko'i Yesus sin dinongogdon monia kon Sia tua inta nogaid kon inta mokoherang tatua.

¹⁹ Dá intau mita im Parisi mulaidon nosigumanan, "Diá mokopongonu ing kita! Indoiaikah bayongan intau kon dunia na'a mayak dumudui ko'i-Nia!"

²⁰ Kon sigad in intau mita inta minayak in Yerusalem sim mo'ibadah kom porayaan tatua oyúon doman in tongonumai intau in Yunani.

²¹ Mosia namangoi ko'i Pilipus bo noguman, "Utat, aka mota'au, dá kami im mo'ibog moyodungkul i Yesus." (Ki Pilipus na'a nongkon Betsaida kon Galilea.)

²² Dá binayak i Pilipus pinota'au ko'i Andreas in soál tatua, bo onda intua taya duadon i minayak ko'i Yesus bo nopota'au.

²³ Ki Yesus noguman ko'i monia,
"Wakutunyadon Adí Intau pomuliaan.

²⁴ Na'adon im poguman-Ku ko'i monimu:
Aka batol ing gandum diá lobongon kom
butá bo matoi, yo sia in tongábí umuran
tougat. Ta'e aka batol ing gandum tatua
matoi, bain tuata bo sia momungai ing
gandum mobayong.

²⁵ Intau inta motabi kong kobiagannya,
yo kobulian sia ing kobiagannya tatua. Ta'e
intau inta diá motabi kong kobiagannya
kon dunia na'a, yo sia tua im molukadbí
kong kobiagannya inta mononoi.

²⁶ Intau inta mo'ibog mogaid kon
oáidan-Ku musti dumudui ko'i-Nakó
kon ondakabí im bayáan-Ku; simbá kon
onda im bayáan-Ku yo kon tua doman
in sia. Intau inta mogaid kon oáidan-Ku
hormatonbí i Amá-Ku."

²⁷ "Moájar totok ing ginaku. Onu degá
im musti singogon-Ku in tana'a? Musti
degá Aku'oi moguman, 'Amá, potalibdon
ko'i-Nakó in roriga tana'a makow? Diá! Sin
tuabí im mangale inangoian-Ku.

²⁸ Amá, pomuliadon in tangoi-Mu!" Dá
kino dongogandon in singog nongkon
soroga noguman, "Aindon pinomulia-Ku,
bo buipabí doman pomuliaan-Ku."

²⁹ Intau mobayong kon tua nokodongog doman kon singog tatua. Mosia noguman, "Gotup intua!" Ta'e oyúon doman in noguman, "De'eman! Malaekabí nosingog ko'i-Nia!"

³⁰ Bo ki Yesus noguman ko'i monia, "Singog tatua kino dongogan, de'emanbí lantaran kopontingan-Ku, ta'e kopontinganmubí.

³¹ Tana'a wakutunyadon dunia hakimon; bo tana'adon makow mongongawasa kon dunia na'a pogarabdon kon luai.

³² Ta'e Aku'oi na'a, aka Aku'oi aindon polantudon kon dunia na'a, yo daiton-Kudon diaan in intau inta mamangoi ko'i-Nakó."

³³ Sia noguman natua sim mopota'au kon naonda ing kopopatoi-Nya.

³⁴ Intau mobayong kon tua noguman ko'i-Nia, "Podudui kom Buk Hukum agama nami, Raja Mopoposalamat tua im mobiagbí mononoi. Yo nongonu sin lkow i mogumanbí kong ki Adí Intau polantudonbí kon dunia na'a? Ki inebí ing ki Adí Intau tatua?"

³⁵ Ki Yesus notubag: "Tongábí samantara im bayag tatua kon yuá-yuák monimu. Tuamai bayakdon solama bayag tatua

kon yuá-yuákpa monimu, simbá mo'ikow diá kokawasa'an in sindip, sin intau inta mayak kom bonu in sindip diábí kota'auannya im bayáannya.

³⁶ Popirisayadon kom bayag tatua, solama im bayag tatua oyúonpa ko'inimu, simbá mo'ikow mobaí ki adí mita im bayag." (12-36b) Nopalut makow ing Yesus nosingog natua, minayakdon Sia nongkon tua bo diádon nokipogontong ko'i monia.

³⁷ Umpakah nobayongdon in soál mita inta mokoherang im pinomia i Yesus kon tayowon monia tua, ta'e mosia diábí mopirisaya ko'i-Nia.

³⁸ Dá nobaíídon onu inta pinoguman i Nabi Yesaya, nana'a: "Tuhan, ki inebí im mopirisaya kon habar inta pinoyaput nami? Ko'i ine im popo-ontongan ing kawasa i Tuhan tatua?"

³⁹ Tuamai mosia diá mopirisaya, sing ki Yesaya ain noguman doman,

⁴⁰ "Ki Allah noguman, 'Binilogan-Kudon im mata monia, binaíí-Kudon mosia motogat ing gina; simbá mosia diá moko'ontong, bo raian monia diá momangale. Simbá mosia diá mamangoi

bui ko'i-Nakó, bodongka undaman-Ku i mosia."

⁴¹ Ki Yesaya noguman natua sin sia ain noko'ontong kong kamulia'an i Yesus, bo nongongumandon soál Sia.

⁴² Umpakah natua, nobayongbî intau, nodapot in oyúon itoi mita in Yahudi nopirisayadon ko'i Yesus. Ta'e mosia diá mokobaí im mongaku taran-tarangan, sim mo'ondok dikabo diádon ogoi intau im Parisi mosia tumu'ot kom baíoi pososambayanan.

⁴³ Sim mosia mo'ibo-ibogbî ing kahormatan intau daripada kahormatan i Allah.

⁴⁴ Bo ki Yesus nobalú, "Intau inta mopirisaya ko'i-Nakó, sia tua in de'emanbí mopirisaya ko'i-Nakó, ta'e mopirisayabí ko'i-Nia inta nopotabá ko'i-Nakó.

⁴⁵ Bo intau inta noko'ontong ko'i-Nakó, noko'ontong ko'i-Nia inta nopotabá mangoi ko'i-Nakó.

⁴⁶ Aku'oi namangoi in dunia na'a salaku bayag, simbá bayongan intau inta mopirisaya ko'i-Nakó diá mogutun kom bonu in sindip.

⁴⁷ Intau inta nokodongog kon totundú-Ku, ta'e diá mopoáid, yo de'emanbí

Aku'oi im mohakim ko'inia. Sin Aku'oi in namangoi de'emanbí mohakim kon dunia na'a, ta'e moposalamatbí kon dunia na'a.

⁴⁸ Intau inta doí motarima ko'i–Nakó, bo doí mokidongog kon singog–Ku, oyúonbí im mohakim ko'inia. Singogbí inta aim pinoyaput–Ku tua im mohakim ko'inia kon singgai ponantúan.

⁴⁹ Sin Aku'oi mosingog de'emanbí podudui in ibog–Ku tontaní, ta'e ibogbí i Amá inta nopotabá ko'i–Nakó. Siabí tua in nomarentah ko'i–Nakó kon onu i musti singogon–Ku bo pota'au–Ku.

⁵⁰ Bo kinota'auan–Kubí kom parentah–Nya tatua im mobogoibí ing kobiagan mopia bo mononoi. Dá Aku'oi im mopota'au kon ná inta sinundú i Amá ko'i–Nakó."

13 ¹ Tosinggaipa in Singgai Mołoben Paskah, koyongandon kinota'auan i Yesus kon wakutunyadon Sia monalámai kon dunia na'a sin mobuidon ko'i Amá–Nya. Sia motabi kon intau mita inta nobalı kapunya'an–Nya kon dunia na'a, bo tantú–Nyabí doman kotabi uma'ai ing kopalutan dunia na'a.

² Ko waktu ing ki Yesus bo murí–Nya mita yogot monga'an, lbilis nopogonúdon

in niat mora'at kom bonu ing gina i Yudas Iskariot ki adí i Simon simbá sia momangkangdon ko'i Yesus.

³ Kinota'auan bidon i Yesus kong ki Amá nopoulosarakandon ing kakuasa'an-Nya komintan ko'i-Nia. Kinota'auan-Nyabí doman kon Sia in namangoi nongkon i Allah bo mobui doman ko'i Allah.

⁴ Tuamai Sia sinimindog bo nolongkut kon jubah-Nya bo nogibintol in handuk.

⁵ Onda intua Sia nogalin kon tubig kom bonu im baskom, bo mulaidon nondarit kon si'ol im murí-Nya mita polat iradatan-Nya in handuk inta pinogibintol-Nya tatua.

⁶ Bo nodapotdon in Sia ko'i Simon Petrus. Ki Simon Petrus na'a noguman, "Tuhan, umpakah dá ki Tuhanbí im mondarit kon si'ol-Ku?"

⁷ Ki Yesus notubag, "Diápabí kinomangaleanmu onu im pomiaan-Ku na'a, ta'e bain komangaleanmu."

⁸ Dá kai Petrus doman, "Dona'ai Tuhan, dona'aibí Tuhan mondarit kon si'olku!" Ta'e ki Yesus noguman, "Aka diá daritan-Ku ikow, yo ikow diábí moko'uŕi kon tonsilai nongkon i-Nakó."

⁹ Dá ki Simon Petrus noguman, "Aka natua Tuhan, dona'aidon tongá si'olku, takindon doman lima bo uluku na'a!"

¹⁰ Tubag i Yesus ko'inia, "Intau inta ain noinggú, aim bidon nodarit komintan, tuamai in diá bidon paraļu daritan komintan kolikud bidon si'olnya. Mo'ikow nion in nodarit bidon tongá diápa komintan."

¹¹ (Kinota'auan bidon i Yesus intau inta moposarakan ko'i-Nia, tuamai Sia noguman, "Mo'ikow nion nodarit bidon, ta'e diápa komintan.")

¹² Nopałut makow ing ki Yesus nondarit kon si'ol monia, bui-Nyadon ilutud in jubah-Nya bo ilimitú bui, bo nolibó ko'i monia, "Komangalean degá monimu onu inta bagu-Ku inaidan ko'i monimu?"

¹³ Mo'ikow mogoiní ko'i-Nakó Guru bo Tuhan. Bo No'itutuibí intua, sin memang Aku'oi ing Gurubí bo Tuhan.

¹⁴ Dá aka Aku'oi inta Guru bo Tuhanmu nondaritdon kon si'ol monimu, yo mo'ikow im mustibí doman mosidaritan kon si'ol.

¹⁵ Aku'oi ain nobogoi in toładan ko'i monimu, simbá aidan domandon monimu onu inta ain inaidan-Ku ko'i monimu.

¹⁶ Totu'ubî im poguman-Ku na'a: 'Tobátú ata diábî mo'îliu ko'i tuangnya, bo totabá diábî mo'îliu kon inta nopotabá ko'inia.

¹⁷ Aka kinota'auandon monimu komintan in na'a, yo mosanang bidon i mo'ikow aka pomiaan monimu.

¹⁸ Onu im pinoguman-Ku na'a de'emanbî soál mo'ikow komintan. Kota'auan-Kubî ki ine inta aim pinîlî-Ku, ta'e bá mobaídon onu inta pinais kom bonu im Buk Mosuci nana'a, 'Intau inta ain nongaan noyotakin-Ku, im moławangbî ko'i-Nakó.'

¹⁹ Soál tana'a muna-Kudon poguman ko'i monimu kon dodai in diápa mobaí, simbá aka mobaídon in soál tatua yo pirisaya'andon monimu kon Aku'oibî in Sia inta sinumangoi 'AKU'OI OYÚON.'

²⁰ Na'a im poguman-Ku ko'i monimu: Ki ine im motarima kon intau inta pinotabá-Ku, sia notarima ko'i-Nakó. Bo ki ine i motarima ko'i-Nakó, yo Sia tua in notarimadon ko'i-Nia inta nopotabá ko'i-Nakó."

²¹ Naonda in noguman makow natua ing ki Yesus, totokdon inangoian ajar ing gina in Sia. Bo Sia noguman, "Aku'oi mogumandon ko'i monimu:

Tobatú nongkon sigad monimu nion momangkangbí ko'i-Nakó."

²² Murí-Nya mita nosi-indoian takin noherang sin diábí kinota'auan monia mongo ki ine imakusud-Nya tua.

²³ Murí inta totok kinotabi Yesus ilimitú kon diugmai i Yesus

²⁴ Dá ki Simon Petrus nonuladá ko'inia, si mokilibó mongo ki ine imakusud-Nya tatua.

²⁵ Dá murí-Nya tatua dinimiugdon ko'i Yesus, bo nolibó, "Ki ine in sia, Tuhan?"

²⁶ Ki Yesus notubag, "Intau inta ogoian-Ku in roti inta aim pinolodok-Ku kom bonu im palo, sia tuata in intaunya." Dá ki Yesus nogamá kon roti topongkó bo pinolodok-Nya kom palo, bodongka inogoi-Nya ko'i Yudas ki adí i Simon Iskariot.

²⁷ Naonda ing ki Yudas notarima kon roti tatua, ginanya kino-gonúandon in Ibilis. Bo ki Yesus noguman ko'inia, "Aidaidon kolikat onu ing ko'ibogmu pomia'an."

²⁸ Diábí tobatúmai ing kon sigad monia inta ilimitú nonga'an takin-Nya tua in nonota'au kon singog i Yesus tatua ko'i Yudas.

²⁹ Oyúon in nosangka kong ki Yesus nopotabá ko'i Yudas minayak notałui kon tobatú kaparałuan pakéon kom pesta, andeka mobogoi in doit topilik kon intau bogá, sing ki Yudas tua mokokadai kon doit ing kas monia.

³⁰ Naonda ing ki Yudas notarima makow kon roti tatua, sia balú ilumuai. Nodolomdon dodai intua.

³¹ Naonda ing ki Yudas minayak, ki Yesus noguman, "Tana'a Adĩ Intau pomulia'andon, bo ki Allah pomuliaan pongin i-Nia.

³² Aka ki Allah pomuliaan pongin i-Nia, dá Sia pomulia'anbí doman i Allah pongin awak-Nya tontañi. Bo lagi bidon pomulia'an i Allah.

³³ Adĩ-Ku mita, Aku'oi diá bidon mo'onggot im moyotakin monimu. Tayakonbí monimu in Aku'oi, ta'e ná inta aim pinoguman-Ku kon itoi mita in Yahudi bo inta pinoguman-Ku doman ko'i monimu, tempat inta bayáan-Ku diábí kodapotan monimu.

³⁴ Aku'oi mobogoi im parentah mobagu ko'i monimu: Mo'ikow mustibí mositabian tobatú bo tobatú. Ná Aku'oi motabi ko'i

monimu, dá mo'ikow musti mositabian doman natua.

³⁵ Aka mo'ikow bo mositabian, yo kota'auandon in intau kom mo'ikow nion im murí–Kubí mita."

³⁶ Ki Petrus nolibó ko'i Yesus: "Tuhan, kon onda im bayáan i Tuhan?" Ki Yesus notubag, "Kon onda im bayáan–Ku, diápabí ikow mota'au dumudui tana'a makow. ikow im bambí dumudui kon singgai mo'iduduimai."

³⁷ Dá kai Petrus doman, "Tuhan nongonu sin diábí mota'au aku'oi dumudui in tana'a makow? Morelabí in aku'oi matoi sing kopontingan i Tuhan!"

³⁸ Ki Yesus notubag, "Totu'u ikow morela i matoi sing kopontingan–Ku? Pokota'audon Petrus! Díapa i manuk mokukuk, ikow koyongandon kotoļu moguman, kon diábí nokanalmu in Aku'oi!"

14¹ "Dona'ai mokuyang ing ginamu," guman i Yesus ko'i monia.

"Popirisayadon ko'i Allah, bo popirisaya ko'i–Nakó doman.

² Kom Bałoi Amá–Ku nobayong tempat pogutunan. Aku'oi mayak intua sim moposadia kon tempat ko'i monimu.

Aku'oi in diábí moguman kon natua aka kuma diá natua in aidan-Ku.

³ Naonda in Aku'oi mayakdon moposadia in tempat ko'i monimu, Aku'oi buibí mamangoi monontomu ko'i monimu, simbá kon onda in Aku'oi, kon tua doman i mo'ikow.

⁴ Kon onda im bayáan-Ku, kota'auan monimu in dalannya."

⁵ Bo ki Tomas noguman ko'i Yesus, "Tuhan, diá kota'auan nami mongo kon onda im bayáan i Tuhan, yo naondabí kota'auan nami in dalannya?"

⁶ Ki Yesus notubag, "Aku'oibí na'a in dalan kom monota'au ko'i Allah bo moko'uŕi kong kobiagan. Diábí tobatúmai intau mokoyaput ko'i Amá, aka diá mongin i-Nakó.

⁷ Aka kuma bo kinota'auandon monimu in Aku'oi, yo pastibí kong kinota'auan bidon monimu ing ki Amá-Ku. Tana'a kinota'auandon monimu in Sia bo inontong domandon monimu in Sia."

⁸ Dá ki Pilipus noguman ko'i Yesus, "Tuhan, popo-ontongdon ko'inami ing ki Amá, simbá mopuasdon ing kami."

⁹ Ta'e ki Yesus noguman ko'inia, "No'onggotdon Aku'oi noyotakinmai

monimu, bo diápa doman kinota'auan-Mu in Aku'oi Pilipus? Intau inta ain noko'ontong ko'i-Nakó, yo sia tua in noko'ontong domandon ko'i Amá. Yo nongonu sin ikow i mogumanpabí, 'Po'ontongdon ki Amá ko'inami?'

¹⁰ Pilipus! Diá degá ikow mopirisaya, kon Aku'oi notobatú i Amá, bo ki Amá notobatú takin-Ku? Onu im pinoguman-Ku ko'inimu na'a de'emanbí singog-Ku tontaní. Ki Amábí inta notobatú takin-Ku, Siabí in nogaid kom bayongan tua.

¹¹ Pirisayabí in singog-Ku tana'a, kon Aku'oi in notobatúbí takin i Amá bo ki Amá notobatú takin-Ku. Andeka paling kurang, pirisayadon lantaran onu inta ain inaidan-Ku.

¹² Poguman-Kudon ko'i monimu: Intau inta mopirisaya ko'i-Nakó, mogaidbí kon onu inta ain inaidan-Ku, sedang bo mo'iliubí kon tua in aidannya, sin Aku'oi im mayak ko'i Amá.

¹³ Bo onukabí im po'igumon monimu podoyon kon tangoi-Ku, aidan-Kubí intua ko'i monimu, simbá ki Amá pomuliaan pongin i Adí.

¹⁴ Onukabí im po'igumon monimu podoyon kon tangoi-Ku, aidan-Kubí."

¹⁵ "Aka mo'ikow motabi ko'i-Nakó, yo mo'ikow in dumuduibí kom parentah-Ku mita.

¹⁶ Po'igumon-Kubí ko'i Amá, bo ogoian-Nyabí mo'ikow mototulung ibanea, inta umuran mogutun moyotakin monimu.

¹⁷ Sia tua in Roho i Allah inta mopo'ontong ing kabanaran soál ki Allah. Dunia na'a dia mokotarima ko'i-Nia, sim mosia diá noko'ontong ande diá nonota'au ko'i-Nia. Ta'e mo'ikow in nonota'aubí ko'i-Nia, sin Sia nogutun noyotakin monimu bo notobatú takin monimu.

¹⁸ Mo'ikow diábí taláan-Ku tontaní ná uno-unon. Aku'oi i mamangoibí bui ko'i monimu.

¹⁹ Diádon mo'onggot bo diádon ontongon in dunia na'a in Aku'oi. Ta'e mo'ikow i moko'ontongbí ko'i-Nakó. Bo lantaran Aku'oi nobiag, dá mo'ikow im mobbiagbí doman.

²⁰ Aka wakutunyadon, dá kota'auan bidon monimu kon Aku'oi in notobatúbí takin i Amá, mo'ikow notobatú takin-Ku, bo Aku'oi notobatú takin monimu.

²¹ Intau inta notarima kom parentah-Ku mita bo nopoáid, sia tuata inta motabi ko'i-Nakó. Bo Aku'oi im motabibí doman

kon intau tatua bo mokipogontongbî ko'inia."

²² Ki Yudas (de'emanbî ki Yudas Iskariot) no_libó ko'i Yesus, "Tuhan, nongonu sing ki Tuhan mokipogontongbî ko'inami de'emanbî kon dunia?"

²³ Ki Yesus notubag: "Intau inta motabi ko'i-Nakó, dumuduibî kon totundú-Ku. Bo ki Amá-Ku motabibî ko'inia. Ki Amá bo Aku'oi i mamangoibî ko'inia bo mogutun moyotakinnya.

²⁴ Bo intau inta diá motabi ko'i-Nakó, doíbî dumudui kon totundú-Ku. Totundú inta dinongog monimu tua, de'emanbî nongkon i-Nakó, ta'e nongkon i Amábî inta nopotabá ko'i-Nakó.

²⁵ Bayongan tua poguman-Kudon ko'i monimu solama Aku'oi koyota-yotakinpa monimu.

²⁶ Ta'e Roho i Allah, Mototu_lung inta bain potabá i Amá podoyon kon tangoi-Ku. Siadon tua i motundú ko'i monimu kom bayongan rupa-rupa bo moponorop bui ko'i monimu kom bayongan inta aim pinota'au-Ku ko'i monimu.

²⁷ Kobiagan mo'onow bo motompia ta_láan-Ku ko'i monimu. Dodamean-Kubí tonta_nî in ogoi-Ku ko'i nimu. Onu in

ogoi–Ku tua de'emanbí ná inta inogoi in dunia na'a ko'i monimu. Dika mo_{li}a–_{li}aw ing gina bo dika mo'ondok.

²⁸ Dinongog bidon monimu Aku'oi noguman, 'Aku'oi i mayakbí, ta'e buibí in Aku'oi mamangoi ko'inimu.' Aka mo'ikow motabi ko'i–Nakó, yo mosanangbí totok ing gina monimu Aku'oi mayak ko'i Amá, sing ki Amábí im mo_{lo}be–_{lo}ben nongkon i–Nakó.

²⁹ Tana'a muna–Kudon pota'au ko'i monimu wakutu intua diápa moba_{li}, simbá mopirisaya i mo'ikow aka soá_{li} tatua moba_{li}don.

³⁰ Diádon moántó in o'umanon–Ku ko'i monimu, si wakutunyadon mongongawasa in dunia na'a mamangoi. Ta'e diábí kokawasa'annya in Aku'oi.

³¹ Tongá tua mita musti moba_{li} bá kota'auan in dunia na'a kon Aku'oi i motabibí ko'i Amá bo mogaid doman kom bayongan inta pinarentah i Amá ko'i–Nakó. Yo, ko_{li}gai mayakdon kita nongkon na'a."

15 ¹ Ki Yesus noguman bui, "Aku'oi pangkoi in anggur inta mopia, bo ki Amá–Ku i monononggobánya.

² Pomuḷoi in tanga ko'i-Nakó inta diá momomungai, pongkóon-Nya, bo pomuḷoi in tanga inta momungai, ga'atannya in daunnya bo daritan-Nya simbá modugangdon modatog im bungainya.

³ Mo'ikow nion nodarit bidon, sin totundú inta inogoi-Ku ko'inimu.

⁴ Umuranbí potobatú-Ku bo Aku'oi umuranbí doman motobatú takin monimu. Tanga in diábí momungai tontaní aka diá in sia mo'idapolpa makow kom pangkoinya. Natua doman i mo'ikow, momungai aka umuran motobatú takin-Ku.

⁵ Akubí im pangkoi Anggur, bo mo'ikow in tanganya mita. Intau inta umuran motobatú takin-Ku bo Aku'oi i motobatúnya, momungaibí in sia modatog, sin aka diá in Aku'oi yo mo'ikow in diábí mokopo'gaid kon onu bo onu.

⁶ Ki ine in diá umuran motobatú takin-Ku, lumbúon naonda bo tanga, bo mo'ingkagdon. Tanga mita inta mo'ingkagdon natua daiton sipunon bo pogarab kom bonu in tuḷu bo tubáan.

⁷ Aka mo'ikow bo umuran motobatú takin-Ku bo totundú-Ku umuran tagúon

makow monimu kong gina, po'igumdon ko'i Amá kon onukabí ing ko'ibog monimu; dá onu im pino'igummu tua ogoi-Nyabí.

⁸ Aka mo'ikow momungai modatog, yo ki Amá-Ku pomulia'an; bo mo'ikow in totu-totu'udon mobaíi murí-Ku mita.

⁹ Ná ki Amá ain notabi ko'i-Nakó, natua doman Aku'oi ain notabi ko'i monimu. Dá umurandon kobiag i mo'ikow salaku intau inta kinotabi-Ku.

¹⁰ Aka mo'ikow umuran mogaid kon inta pinarentah-Ku, yo mo'ikow umuran mosatia dumudui kon tabi-Ku, ná doman Aku'oi inta umuran mosatia kon tabi i Amá-Ku sin umuran nopobayak im parentah-Nya mita.

¹¹ Na'a mita pinoguman-Ku ko'i monimu, simbá sanang ing gina-Ku oyúon domandon ko'i monimu, bo sanang ing gina-Ku mosempurnadon.

¹² Na'a parentah-Ku: Posi-tabianbí im mo'ikow, ná doman Aku'oi notabi ko'i monimu.

¹³ Intau inta totok motabi kon yobayatnya mita in intaubí inta nobogoi ing kobiagannya sing kopontingan monia.

¹⁴ Mo'ikow nion in yobayat-Ku mita, aka pomia'an monimu onu inta pinarentah-Ku ko'inimu.

¹⁵ Mo'ikow diá bidon oiníon-Ku ata, sin aka ata yo diábí kota'auannya onu in yogot aidan i tuangnya. Mo'ikow inoiní-Ku Yobayat, sim bayongan inta ain dinongog-Ku ko'i Amá pinota'au-Kudon ko'i monimu.

¹⁶ De'emanbí mo'ikow in nomií ko'i-Nakó. Aku'oibí in nomií ko'i monimu, bo nopotabá ko'i monimu mayak simbá modiamai kom bungai mobayong bungai mita inta diá moyoya-yoyang. Dá ogoibí i Amá in onukabí inigum monimu inta pinodoyon kon tangoi-Ku.

¹⁷ Na'adon im parentah-Ku ko'inimu: Mo'ikow musti umuran mositabian tobatú bo tobatú."

¹⁸ "Aka dunia na'a mosaturu ko'i monimu, yo toropdon kon Aku'oi im muna bidon kinodoí in dunia.

¹⁹ Aka kuma bo mo'ikow nion kapunya'an in dunia, dá kotabibí in dunia mo'ikow salaku kapunya'annya. Ta'e mo'ikow aim pinií-Ku nongkon dunia na'a, dá mo'ikow in de'eman bidon kapunya'an in dunia, tuamai dunia na'a mosaturu ko'i monimu.

²⁰ Toropdon onu inta aim pinoguman-Ku ko'i monimu, 'Ata diábî mołobe-loben nongkon i tuangnya.' Dá aka mosia nomogutúdon ko'i-Nakó, yo mosia i momogutúbî doman ko'i monimu. Aka mosia dumuduidon kon totundú-Ku, yo mosia in dumuduibî doman kon onu inta tundúonmu.

²¹ Bayongan tua daitonbî monia popoáid ko'i monimu, sim mo'ikow in dumodudui-Ku, bo diábî kinota'auan monia in Sia inta nopotabá ko'i-Nakó.

²² Aka kuma bo Aku'oi diá namangoi bo diá doman nopota'au intua komintan ko'i monia, dá diábî i mosia baradosa'an. Ta'e aka tana'a, diá bidon im bałion monia dodoyonan moguman kon diá dosa'an im mosia.

²³ Intau inta mosaturu ko'i-Nakó, mosaturu doman ko'i Amá-Ku.

²⁴ Aka kuma kon yuá-yuák monia Aku'oi diápa nogaid kon soál mita inta diápa dodai onda inaidan intau, yo mosia diábî binaradosa. Ta'e tana'a mosia ain noko'ontong kon onu inta aim pinomia-Ku, bo mosia mosaturu ko'i-Nakó andeka ko'i Amá-Ku.

²⁵ Tongá musti bidon natua, simbá mobaḷidon onu inta pinais kom bonu in Hukum Agama monia nana'a, 'Dia ing kinodoyonan pinosaturuan monia ko'i-Nakó.'

²⁶ Potabá-Kubí mangoi ko'i monimu in tobatú mototulung inta nongkon i Amá, tuata in Roho inta moponyata kong kabanaran soál ki Allah. Aka Sia mamangoidon, yo Sia mobogoibí ing kosaksian soál Aku'oi.

²⁷ Bo mo'ikow i mustibí doman mobogoi ing kosaksian soál Aku'oi, sim mo'ikow ain noyotakin-Ku nongkon pinomangkoianpamai."

16 ¹ Tua komintan pota'au-Ku ko'i monimu simbá diá mobaḷui im pirisaya monimu.

² Mo'ikow poluaionbí nongkon baḷoi mita pososambayanan. Bo mo'iangobí in wakutunya kon intau inta molimod ko'i monimu mosangka kon sia tua in dinumuduibí kom parentah i Allah.

³ Tua aidan monia ko'inimu sin diápa kinota'auan monia ing ki Amá andeka Aku'oi.

⁴ Ta'e tana'a muna-Kudon pota'au ko'i monimu, simbá aka tua mobaḷidon kon

singgai mo'iduduimai, kotoropandon monimu kon tua aindon pinota'au-Ku ko'i monimu. (16-4b) "Soál tana'a diábí pinoguman-Ku ko'i monimu nongkon pinomangkoianmai, sin Aku'oi kotaki-takinpa monimu.

⁵ Ta'e tana'a Aku'oi mayakdon ko'i-Nia inta ain nopotabá mangoi ko'i-Nakó; bo diá tobatúmai intau kon sigad monimu im molibó kon onda im bayáan-Ku.

⁶ Mala tana'a moájarbí ing gina monimu sim pinota'au-Kudon intua ko'inimu.

⁷ Ta'e totu'ubí im poguman-Ku tana'a ko'i monimu: Totokbí i mopia ko'i monimu aka mayak in Aku'oi, sin aka Aku'oi diá mayak, yo diábí mamangoi ko'i monimu im mototulung tatua. Ta'e aka Aku'oi mayak dá potabá-Kubí mangoi in Sia ko'i monimu.

⁸ Aka Sia mamangoi yo ponyata-Nyabí kon dunia na'a mangale sabanarnya in dosa, nongkon onu inta totu'u, bo nongkon hukuman i Allah.

⁹ Ponyata-Nyabí kon aka diá mopirisaya ko'i-Nakó tua in dosabí;

¹⁰ Ponyata-Nyabí doman kon Aku'oi na'a in totu'ubí, sin Aku'oi mayak ko'i Amá bo diá bidon ontongon monimu in Aku'oi.

¹¹ Poguman-Nya doman kong ki Allah momangkoidon mohukum, sim mongongawasa kon dunia na'a ihukumdon.

¹² Mobayongpabí im musti poguman-Ku ko'i monimu, ta'e tana'a makow diápa mokosanggup i mo'ikow motarima kon tua mita.

¹³ Ta'e aka Roho tatua mamangoi, ki Inta mponyata ing kabanaran soál ki Allah, yo diaan-Nyabí im mo'ikow bo tundúon monota'au kom bayongan kabanaran tatua. Sin Sia in diábí mosingog podudui in ibog-Nya tontaní, ta'e mogumanbí kon onu in dinongog-Nya, bo poguman-Nyabí ko'inimu onu im mobaí kon singgai mo'iduduimai.

¹⁴ Sia i mopolantudbí ko'i-Nakó, sin onu im popota'au-Nya ko'inimu, sinarima-Nyabí nongkon i -Nakó.

¹⁵ Bayongan inta koi Amá tua Aku'oibí doman ing kitogi. Tuamai Aku'oi moguman kon onu im pinota'au in Roho tatua ko'i-Nimu in sinarima-Nyabí nongkon i-Nakó."

¹⁶ "Diádon mo'onggot bo diádon mo'ikow moko'ontong ko'i-Nakó, ná doman tua

diádon mo'onggot po'indoian makow monimu ko'i-Nakó."

¹⁷ Nokodongogmai kon natua, tongonumai i murí-Nya nosilibóan mongo onu im makusud-Nya noguman: "Diá bidon mo'onggot bo diádon mo'ikow moko'ontong ko'i-Nakó, bo diádon doman mo'onggot po'indoian monimu ko'i-Nakó. Bo Aku'oi i mayak ko'i Amá?"

¹⁸ Mosia umuran moḷibó, "Onu im mangalunya, 'diádon mo'onggot'? Diá komangalean naton mongo onu in o'umanon-Nya tanion!"

¹⁹ Kinota'auanbí i Yesus kom mosia mo'ibog moḷibó ko'i-Nia. Dá tuamai Sia noguman, "Ko'ina Aku'oi noguman, diádon mo'onggot, mo'ikow bo diádon moko'ontong ko'i-Nakó, bo diá domandon mo'onggot po'indoian monimu ko'i-Nakó.' Tua degá inta o'umanonmai monimu mongo onu im makusudnya?"

²⁰ Poguman-Kudon ko'i monimu, mo'ikow nion i mongombaḷbí bo mogamui, ta'e mopiabí ing gina in dunia na'a. Moájarbí ing gina monimu, ta'e ajar ing gina monimu tua mobaḷuibí sanang ing gina.

²¹ Aka bobay inta motoyongdon mononggadĩ, moájardón ing ginanya, sin waktunyadon mokorasa kon yoyiga. Ta'e naonda ing ki adĩnya mo'ilahirdon, koliongan bidon im bobay tatua in yoyiganya sin lantaran pia ing ginanya sin adi tatua no'ilahirdon kon dunia.

²² Natuabĩ doman im mo'ikow: Tana'a makow moájarpabĩ ing gina monimu, ta'e buipabĩ in Aku'oi moyodungkuł monimu, dá mopiabĩ ing gina monimu; bo diábĩ tobatúmai intau mota'au mogamá kon sanang ing ginamu tatua.

²³ Kon singgai tatua, mo'ikow diá bidon molibó kon onu bo onu ko'i-Nakó. Poguman-Kudon ko'i monimu: Onukabĩ in igumon monimu ko'i Amá podoyon kon tangoi-Ku, ogoibĩ i Amá intua ko'i monimu.

²⁴ Uma'ai in tana'a makow, mo'ikow diápa dodai onda no'igum kon onu bo onu pinongin tangoi-Ku. Po'igumdon, dá motarimabĩ im mo'ikow, simbá sanang ing ginamu mosempurnadon."

²⁵ "Na'a komintan poguman-Ku ko'i monimu takin momaké in oándaian. Ta'e mo'iangoiabĩ in waktunya, Aku'oi diádon momaké in oándaioan, ta'e poguman-Ku

bidon taran-tarangan ko'i monimu soál ki Amá.

²⁶ Kon wakutudon tuata mo'ikow mo'igum ko'i Amá podoyon kon tangoi-Ku; Pokota'audon, Aku'oi diábí mo'igum ko'i Amá sin ogoi ko'i monimu,

²⁷ sing ki Amá i motabibí ko'i monimu. Sia motabibí ko'i monimu sim mo'ikow motabi ko'i-Nakó, bo mopirisaya kon Aku'oi namangoi nongkon i Allah.

²⁸ Tot'ubí kon Aku'oi na'a in nongkon i Amábí, bo ain namangoi in dunia. Ta'e tana'a taláan-Kudon in dunia sim mobuidon ko'i Amá."

²⁹ Bo murí-Nya mita noguman ko'i Yesus, "Indoiaikah dá tana'a ki Tuhan taran-tarangandon diádon nomaké in oándaian,

³⁰ bo kinota'auan bidon nami kom bayongan yagi-yagi kinota'auanbi' i Tuhan. diá bidon paraļu intau moľibó kon onu bo onu ko'i Tuhan. Tuamai kami mopirisayabí kong ki Tuhan namangoibí nongkon i Allah."

³¹ Dá ki Yesus noľibó: "Dá mopirisayadon mo'ikow in tana'a?

³² Pokotorop! Mo'iangobí in wakutunya, sedang bo no'iangoi bidon, mo'ikow

poyayiton. Mo'ikow mobuidon kom baloinya-baloinya bo taláandon monimu in Aku'oi. Ta'e Aku'oi in diábî tongá Aku-Aku'oi mita, sin ki Amá ing kotaki-takin-Kubî.

³³ Na'a komintan poguman-Ku simbá mo'ikow moko'uŕi kong kobiagan motompia bo mo'onow lantaran notobatú-Kudon. Kon dunia na'a moyoyangpabî im mo'ikow, ta'e korotonbî ing ginamu, sin Aku'oi in diábî talowon in dunia na'a!"

17 ¹ Nopalut makow nosingog kon tua, ki Yesus ilumangag kon langit bo noguman, "Amá, na'adon i wakutunya. Polantudon ing ki Adî-Mu, simbá ki Adî-Mu mopolantud doman ko'i Amá.

² Amá inogoi-Mudon ing kawasa ko'i-Nia si mongawasa kom bayongan inta nobiag, simbá Sia mobogoi doman ing kobiagan mononoi ko'i monia inta inogoi i Amá ko'i-Nia.

³ Nana'a ing kobiagan mononoi tua; ibogon tua bayongan intau monota'au ko'i Amá inta tongábî Sia tua ing ki Allah inta mobanar, bo monota'au doman ko'i Yesus Kristus inta pinotabá i Amá.

⁴ Aku'oi ain nopomulia ko'i Amá kon dunia na'a takin cara nokopolapat kon oáidan inta pinoki aid i Amá ko'i-Nakó.

⁵ Amá! Pomuliadon Aku'oi tana'a makow kon tayowon-Mu, takin kamulia'an inta ko'i-Nakó wakutu in noyotakin i Amá kon dodai in dunia na'a diápa pinomia.

⁶ Pinota'au-Kudon ing ki Amá kom bayongan intau kon dunia na'a inta ain inogoi i Amá ko'i-Nakó. Ki Amábí ing kitogi ko'i monia tua, bo ki Amábí doman in nobogoi ko'i-Nakó ko'i monia. Mosia dinumuduidon kon singog i Amá.

⁷ Tana'a kinota'auandon monia kom bayongan inta inogoi i Amá ko'i-Nakó komintanbí nongkon i Amá.

⁸ Pinota'au-Kudon ko'i monia in singog inta inogoi i Amá ko'i-Nakó; bo sinarimadon monia. Kinota'auan monia kon Aku'oi in totu-totu'ubí namangoi nongkon i Amá bo mosia mopirisayabí kong ki Amábí in nopotabá ko'i-Nakó.

⁹ Sambayanan-Ku im mosia. De'emanbí dunia na'a in sambayanan-Ku, ta'e intaubí mita inta ain inogoi i Amá ko'i-Nakó, sing ki Amábí ing kitogi ko'i monia.

¹⁰ Onda ing kapunya'an-Ku, kapunya'anbí doman i Amá-Ku intua, bo onda ing kapunya'an i Amá, kapunya'an-Kubí doman tua. Aku'oi ain pinomulia kon sigad monia.

¹¹ Aku'oi mamangoidon ko'inimu in tana'a. Diá bidon Aku'oi mogutun kon dunia na'a, ta'e mosia umuranpabí kon dunia na'a. Amá inta mosuci, lukadaipa i mosia takin kawasa in tangoi-Mu. Tangoi inta ain inogoi-Mu ko'i-Nakó, simbá mosia motobatúdon ná kitada.

¹² Wakutu Aku'oi koyota-yotakinpa monia, ilukadan-Kudon mosia takin kawasa in tangoi-Mu, tangoi inta inogoi i Amá ko'i-Nakó. Ilukadan-Kudon im mosia bo diábí tobatúmai nobaí kon sigad monia tua, kolikudbí in sia inta ain sinantú kom mobuli, simbá mobaídon onu inta aim pinais kom Buk Mosuci.

¹³ Tana'a Aku'oi mamangoidon ko'i Amá. Tua komintan pinota'au-Kudon wakutu in Aku'oi kon duniapa na'a, simbá totu-totu'udon korasaan monia sanang ing gina-Ku.

¹⁴ Pinota'au-Kudon ko'i monia im Pirman i Amá bo mosia sinaturu in dunia, sin de'emanbí kapunya'an in dunia na'a im

mosia, ná doman Aku'oi inta de'emanbí kapunya'an in dunia.

¹⁵ De'emanbí Aku'oi mopo'igum kombá gamáandon i Amá im mosia nongkon dunia na'a, ta'e po'igumon-Ku simbá lukadan i Amá im mosia nongkon kawasa i inta mora'at.

¹⁶ Ná Aku'oi na'a inta de'emanbí kapunya'an in dunia na'a, dá mosia doman tua in de'emanbí kapunya'an in dunia.

¹⁷ Pomiadon im mosia tongá mobaľi kapunya'an i Amá pongin kabenaran. Pirman i Allah tuata ing kabenaran.

¹⁸ Ná ki Amá nopotabá ko'i-Nakó namangoi in dunia na'a, dá natua doman Aku'oi mopotabá ko'i monia kon dunia na'a.

¹⁹ Lantaran kopontingan monia, Aku'oi noposarahkandon in awak-Ku salaku kapunya'an i Amá simbá mosia tongá doman mobaľi kapunya'an-Ku pongin kabenaran i Amá.

²⁰ Bo de'emanbí tongá mosia in sambayangan-Ku, ta'e intaubí doman mita inta mopirisaya ko'i-Nakó kon singgai mo'iduduimai lantaran mosia nopirisaya kon onu inta pinota'au monia na'a.

²¹ Aku'oi mopo'igum Amá simbá mosia komintan motobatúdon, ná ki Amá notobatú takin-Ku bo Aku'oi notobatú doman i Amá; simbá mosia motobatú doman takin Naton simbá dunia mopirisaya kon Ikowbí inta ain nopotabá ko'i-Nakó.

²² Mosia inogoian-Kudon ing kamulian inta inogoi i Amá ko'i-Nakó, simbá mosia motobatúdon naonda bo Kita ain notobatú.

²³ Aku'oi takin mosia, bo ki Amá takin Aku'oi, simbá mosia totu-totu'udon motobatú, simbá kota'auandon in dunia na'a kong ki Amábí in nopotabá ko'i-Nakó bo ki Amábí im monotabi ko'i monia ná tabi i Amá ko'i-Nakó.

²⁴ Amá, ibogon-Ku, simbá mosia inta ain inogoi i Amá ko'i-Nakó moyotakin-Ku doman kon tampat inta bayáan-Ku, simbá ko'ontongandon monia ing kamulia'an-Ku, inta ain inogoi i Amá ko'i-Nakó. Sin Aku'oi kino-tabi i Amá ko wakutu in dunia na'a diápa pinomia.

²⁵ Amá inta moádil! Diá kinota'auan in dunia na'a ing ki Amá, ta'e Aku'oi in nonota'aubí ko'i Amá bo intau mita

tana'a nonota'au bidon kong ki Amábî in nopotabá ko'i–Nakó.

²⁶ Pinota'au–Ku bidon ko'i monia in tangoi Amá bo umuran–Kubî popota'au intua, simbá tabi i Amá ko'i–Nakó umuran makow kong gina–gina makow monia bo Aku'oi motobatú monia."

18 ¹ Naonda ing ki Yesus nosambayang makow natua, Sia takin murí–Nya mita minayakdon kon ļolan Ongkag ing Kidron. Kon tua oyúon tobatú taman, bo ki Yesus takin murí–Nya mita sinumu'ot kon taman tatua.

² Tampak tatua kinota'auan doman i Yudas inta nomangkang ko'i Yesus; sim mokakitdon ki Yesus takin murí–Nya mita moyosipun kon tampak tatua.

³ Dá ki Yudas namangoidon in tampak tatua takin kodia–dia in tokolompok tontara in Rum bo tongonu domanmai moļoļukad kom Baļoi Tuhan inta pinotabá in imang mita itoi bo i intau mita im Parisi. Mosia nodia kon sonjata, lantera bo poļombow.

⁴ Kinota'auanbí i Yesus im bayongan inta mobaļi ko'i–Nia. Dá Sia dinimiug kon intau mita tatua bo noļibó, "Motayak ko'i ine i mo'ikow?"

⁵ Mosia noguman, "Ki Yesus Intau in Nazaret." Tubag i Yesus, "Aku'oibí na'a inta sinayak monimu." Ki Yudas inta nomangkang sinimindog doman noyotakin monia.

⁶ Kon dodai ing ki Yesus noguman, "Aku'oibí na'a inta sinayak monimu," mosia komintan inumundok bo no'umpag kom butá.

⁷ Bo ki Yesus bui noḷibó, "Ki ine in tayakon monimu?" Dá kai monia doman, "Ki Yesus Intau in Nazaret."

⁸ Tubag i Yesus, "Aim pinoguman-Ku kon Aku'oibí inta sinayak monimu. Bo aka Aku'oibí in tayakon monimu, dá pomayakdon makow ibanea nion mayak."

⁹ (Singog-Nya tatua, noponyata kon nobaḷidon onu inta aim pinoguman-Nya muna nana'a: "Amá, nongkon sigad in intau mita inta inogoi i Amá ko'i-Nakó, diá tobatúmai im mobuḷi.")

¹⁰ Ki Simon Petrus inta nodia kom pitow, norabut kom pitownya bo nonimboi kon simpaḷ in imang moḷoben sahingga nopongkó im bongolannya dotá ing koḷanan. Ki Malkus tangoi in simpaḷ inta nopongkó im bongolan tatua.

¹¹ Dá ki Yesus noguman ko'i Petrus,
"Tungkogdon bui im pitowmu nion
kong gumánya! Degá iraimumai diábí
inumon-Ku im palo in roriga inta inogoi i
Amá ko'i-Nakó?"

¹² Bo tontara mita in Rum takin komandan
monia bo moľoľlukad mita inta pinotabá in
intau Yahudi nodomokdon poľat notogot
ko'i Yesus.

¹³ Muna dinia monia in Sia ko'i Hanas,
sing ki Hanas na'a kinunuton i Kayapas. Ki
Kayapas na'a imang moľoben kon taong
tatua.

¹⁴ Ki Kayapas na'a inta ain nononggina
kon itoi mita Yahudi, kom mopia-piabi
tobatú intau matoi sing kopontingan
bayongan intau.

¹⁵ Ki Simon Petrus takin tobatú murí
ibanea dinumudui ko'i Yesus. Murí i Yesus
tobatú tangia nokanal i imang moľoben,
dá sia sinumu'ot noyotakin i Yesus kom
palas i imang moľoben,

¹⁶ ta'e ki Petrus tongá kon ļuai kong
ngara mogolat makow. Onda intua murí
tobatú tatua ilumuai bo noyosingog
takin bobantung bobay inta noľlukad
kon ļolingkop, onda intua dinianyadon
sinumu'ot ing ki Petrus.

¹⁷ Bobantung bobay inta n_olukad kon lolingkop tatua noguman ko'i Petrus, "Hoi, ikow doman tobatú mu_rí in intau tatua ma?" "De'emana," tubag i Petrus.

¹⁸ Motumpingdon totok dodai intua, dá bobantung mita bo mo_lo_lukad mita nomiagdon kon tu_lu nongkon бага bo nonayang mosia. Ki Petrus minayak intua bo sinimindog nonayang noyotakin monia.

¹⁹ Imang mo_loben n_olibódon ko'i Yesus soá_l mu_rí-Nya bo soá_l totundú-Nya.

²⁰ Ki Yesus notubag, "Aku'oi umuran taran-tarangan kon tayowon intau mobayong. Aku'oi umuran doman motundú kom bonu im ba_loi pososambayanan bo kom bonu im Ba_loi Allah inta noba_li tempat poyoyosipunan intau in Yahudi. Diáb_i dodai onda Aku'oi tongá umuni-uni i mosingog.

²¹ Dá nongonu sin ikow i mo_libób_i ko'i-Nakó natua? libódon ko'i monia inta ain nokodongog kon onu inta sinundú-Ku; kinota'auan bidon monia totok onu inta siningog-Ku."

²² Naonda ing ki Yesus nosingog natua, tobatú pongawal kon diug-Nyamai nonokap ko'i Yesus bo po_lat noguman,

"Mobaranibî totok ikow mosingog natua ko'i imang mołoben!"

²³ Ki Yesus notubag, "Aka Aku'oi noguman kon no'italá, yo pogumankah kon na'a onu in no'italá tua! Ta'e aka no'itutuibî im pinoguman-Ku tua, nongonu sin ikow nonokapbî ko'i-Nakó?"

²⁴ Bo kotogo-togotpa doman natua, pinokidiadon i Hanas ing ki Yesus pinobayak ko'i Kayapas tobatú Imang Mołoben.

²⁵ Ki Simon Petrus sinimindogpa doman makow bo nonayang kon tua. Intau mita kon tua noguman ko'inia, "Ikow doman murí in Intau tatua ma?" Ta'e ki Petrus nomayow, "De'eman!"

²⁶ Tobatú ata i imang mołoben, inta koluarga i intau inta bongolannya pinongkó i Petrus, noguman, "Diábî moyotalá kon ikowbî na'a inta inontongku noyotakin in Intau tatua kon taman!"

²⁷ Bo ki Petrus buipa doman nomayow, "Diábîa," -- bo kon dodaipa doman tua manuk nokukuk.

²⁸ Doło-dołompa totok dinia monia ing ki Yesus nongkon baloi Kayapas pinobayak kon istana i gubernur. Intau mita in Yahudi diábî sinumu'ot kon istana tatua, simbá

mosia diá monajis podudui in agama monia, sim mosia tumakindon moka'an kong ka'anon im Paskah.

²⁹ Manangka intua ki Pilatus ilumuai nokipodungku! ko'i monia bo no_libó, "Nongonu sin diniabí monimu mangoi intau tana'a?"

³⁰ Mosia notubag, "Aka Sia diá kota_lá, dá tantu diábí dinia mangoi nami ko'i Gubernur."

³¹ Ki Pilatus noguman ko'i monia, "Gamádon bo hakim monimu tontaní podudui in hukummu tontaní!" Ta'e intau mita Yahudi tatua notubag, "Kami in diábí mota'au mohukum kon intau dapot i matoi."

³² (Na'a noba_lí simbá moba_lídon onu inta aim pinoguman i Yesus soá_l kopopatoi-Nya.)

³³ Ki Pilatus sinumu'ot bui kon istana bo nogoiní ko'i Yesus po_lat no_libó, "Degá l_kow nion Raja Intau Yahudi?"

³⁴ Ki Yesus notubag, "Lo_libómu nion nongkon bonu ing ginamu tontaní andeka oyúon intau ibanea in nopota'au muna ko'inimu soá_l Aku'oi?"

³⁵ Ki Pilatus notubag, "Degá aku'oi na'a intau Yahudi? Mosia inta nodia ko'i-Nimu

pinoángoi ko'inakó in intaubí mita tobangsa–Mu bo imang mita itoi. Yo onu degá in inaidan–Mu?"

³⁶ Ki Yesus noguman, "Karaja'an–Ku na'a in de'emanbí nongkon dunia na'a. Aka kuma bo karaja'an–Ku na'a nongkon dunia na'a, dá intau–Ku mita im moramijibí totok simbá Aku'oi diá posarahkan kom ponguasa mita in Yahudi. Ta'e totu'ubí kong karaja'an–Ku de'emanbí nongkon dunia na'a!"

³⁷ Dá ki Pilatus nolibó ko'i–Nia, "Aka natua, Ikow nion Raja?" Ki Yesus notubag, "Ikowdon in noguman kon Aku'oi na'a in Raja. Aku'oi no'ilahir bo namangoi in dunia na'a takin tobatú makusud mobogoi ing kosaksian soál kabenaran. Intau inta nongkon kabenaran tatua mokidongogbí ko'i–Nakó."

³⁸ Ki Pilatus nolibó ko'i–Nia, "Onu im mangale kabenaran tatua?" (18–38b) Nosingog makow natua, ki Pilatus ilumuai bui bo minayak nokipodungkul kon intau mita in Yahudi bo noguman, "Diábí tobatúmai in talá no'ulíku ko'i–Nia.

³⁹ Ta'e nobalídon kabiasaan ko'i monimu, aku'oi umuran momuli kon tobatú intau inta pinonjara aka kon Singgai Moloben

Paskah. Dá degá mo'ibog im mo'ikow bá pobeaskudon ko'i monimu in raja intau Yahudi tana'a?"

⁴⁰ Ta'e mosia nomałúdon totok,
"Diá mota'au, dikabí intau tanion, ki Barabasdon!" (Ki Barabas na'a in tobatú intau mogogagow bo mononakow.)

19 ¹ Onda intua ki Pilatus sinumu'ot bo nopotabá in intau nosambok ko'i Yesus.

² Tontara mita nomia kom mahkota nongkon tanga mita inta dodugian, bo pinobandow monia kon ۇlu i Yesus. Onda intua ilambungan monia in jubah nopars,

³ bo mopobui-buimai mamangoi ko'i Yesus bo moguman, "Mobiag raja intau Yahudi!" Onda intua mosia monokap kom pogot-Nya.

⁴ Nopałut makow ki Pilatus ilumuai bui bo noguman kon intau moántó kon tua, "Indoiai! Diniakudon in Sia ko'inimu, simbá kota'auan monimu kon diábí in Sia kino'ulíáнку kon tobatúmai in tałáNya."

⁵ Bo ki Yesus ilumuai takin nogijubah nopars. Ki Pilatus noguman ko'i monia, "Indoiaikah Intau tatua."

⁶ Naonda imang mita itoi bo pongawal mita tatua noko'ontong ko'i Yesus, mosia

nomalú, "Popopakúdon Sia kong kayu pinoyotalémpang! Popopakúdon Sia kong kayu pinoyotalémpang!" Dá ki Pilatus noguman ko'i monia, "Gamádon in Sia, bo popopakúdon monimu tontaní kong kayu pinoyotalémpang, sin aku'oi in diábí noko'uḷí kon tobatúmai in talá ko'i-Nia."

⁷ Intau mita in Yahudi tatua noguman, "Podudui in hukum nami, Sia musti hukumon matoi sin Sia nongaku ki Adí i Allah."

⁸ Naonda ing ki Pilatus nokodongog kon singog monia natua, nodugangdon bui in ondoknya.

⁹ Dá sia sinumu'ot bui kon istana bo naonda ing ki Yesus dinia pinotu'ot, ki Pilatus nolibó ko'i-Nia, "Nongkon ondabí lkow nion?" Ta'e diá sinubagan i Yesus.

¹⁰ Dá ki Pilatus nolibó bui, "lkow doídon mongonguman takin-Ku? Ba' kota'auan-Mu, oyúon ing kawasaku mopobebas ko'i-Nimu, bo kawasaku mopopakú kong kayu pinoyotalémpang ko'i-Nimu!"

¹¹ Ki Yesus notubag, "Aka ki Allah diá mobogoi ing kawasa tatua ko'inimu, yo beresibí diá ing kawasamu ko'i-Nakó. Tuamai intaubí inta noposarahkan

ko'i-Nakó ko'inimu in mołobe-loben in dosanya nongkon inimu."

¹² Nokodongogmai kon natua ing ki Pilatus, totokdon ramijionnya pobebason ing ki Yesus. Ta'e intau mita i Yahudi totokdon momałú im moguman, "Aka ki Tuang mopobebas ko'i Nia, yo ki Tuang de'eman yobayat i Kaisar!"

¹³ Nokodongogmai kon natua, pinokidiadon i Pilatus ilumuai ing ki Yesus, bo minayakdon in sia ilimitú kon kadera pongadilan inta sinangoian Tałog Batu (Litostrotos). (Kom bonu im bahasa Ibrani sinangoian Gabata.)

¹⁴ Wakutu intua singgaidon pinobasadiaan kom poramean paskah, degá jam duablasmaidon. Ki Pilatus nogumandon kon intau mita tatua, "Na'a in rajamu!"

¹⁵ Mosia nomałú, "Limodon in Sia! Limodon in Sia! Popopakúdon Sia kong kayu pinoyotałempang!" Ki Pilatus nolibo, "Musti degá aku'oi im mopopakú kon kayu pinoyotałempang kon i rajamu?" Imang mita itoi notubag, "Tongábí ki Kaisar in raja nami!"

¹⁶ Dá pinosarakandon i Pilatus ing ki Yesus sim bayáandon popopakú kong

kayu pinoyotalēmpang. Bá ginamádon monia ing ki Yesus bo dinia.

¹⁷ Ki Yesus ilumuai takin kopota-pota'an ing kayu pinoyotalēmpang popopakúan ko'i-Nia bo nopobayak in tempat inta sinangoian "Tampat in Tengkorak".

(Kom bonu im bahasa Ibrani sinangoian Golgota.)

¹⁸ Kon tua Sia pinopopakúdon kong kayu pinoyotalēmpang. Oyúon doman intau doyowa im pinopopakú kong kayu pinoyotalēmpang takin i Yesus singgai tua. Tobatú kon dotá ing koloigi, tobatú kon dotá ing kolanan, bo ki Yesus kon yuá-yuák monia.

¹⁹ Kon dotá omonikan kayu inta pinopopakúan ko'i Yesus pinoki popakúan doman i Pilatus ing kayu topongkó inta pinaisan, "Ki Yesus Intau Nazaret, Raja Yahudi."

²⁰ Nobayong intau Yahudi nokobaca kom pais tatua, sin tempat inta pinopopakúan ko'i Yesus kong kayu pinoyotalēmpang nodiug kong kotá. Tua pinais doman kom bahasa Ibrani, Latin, bo Yunani.

²¹ Dá imang mita itoi noguman ko'i Pilatus, "Dona'ai paison Raja Intau Yahudi",

ta'e paisbî nana'a, "Intau tana'a noguman, Aku'oi Raja Intau Yahudi."

²² Ta'e ki Pilatus notubag, "Onu inta aim pinaisku, diá bidon mota'au baluian."

²³ Naonda in tontara mita tatua nopopakú makow ko'i Yesus kong kayu pinoyotalempang, mosia nogamá kom pakeang i Yesus bo sinilai monia opat, tumongo silai ko'i monia. Ginamá doman monia in jubah-Nya. Jubah tatua diábî in tanda pinodaguman -- sinuji nongkon limonik nodapot kon omonagannya.

²⁴ Dá tontara mita tatua noyosingog, "Dona'aidon poyopongkóon in jubah tana'a. Koligai bá morabut kon lot ing kita, tayakon mongo ki ine im moko'uŕi." Soál tatua nobaŕi simbá motompodon onu inta aim pinais kom bonu im Buk Mosuci, nana'a: "Mosia mosilai kom pakeang-Ku, bo norabut kon lot sim motayak kon jubah-Ku." Bo totu'u natuabî im pinomia in tontara mita tatua.

²⁵ Kon diug ing kayu inta pinopopakúan ko'i Yesus, sinimindog kon tua ki iná i Yesus, ki utat bobay i iná-Nya, ki Maria ki buŕoi Klopas, bo ki Maria Magdalena.

²⁶ Naonda ing ki Yesus noko'ontong ko'i iná-Nya bo murí inta kinotabi-Nya

sinimindog makow kon tua, Sia noguman ko'i iná-Nya, "Iná, tua ing ki adí i Iná."

²⁷ Noguman makow natua ing ki Yesus ko'i iná-Nya, Sia noguman doman kon murí-Nya tatua, "Tua ing ki inámu." Bo kon dodaipa doman tatua dinia im murí tatua ing ki iná i Yesus nogutun tobałoiannya.

²⁸ Kinota'auan bidon i Yesus kon tana'a bayongan yagi-yagi ain nołapat, bo bá onu inta aim pinais kom bonu im Buk Mosuci mobałidon, dá Sia noguman, "Aku'oi moyogang."

²⁹ Kon tua oyúon im palo inta nopuiling in anggur boil. Dá mosia nogamá kong gabus bo pinolodok kom bonu in anggur boil tatua, bodongka pinopoturak kom bulú topongkó bo pinopodiug kom bibig i Yesus.

³⁰ Ki Yesus nonginsip kon anggur boil tatua bo noguman, "Ain nopalut!" Bo kinumuyungdon Sia polat minatoi.

³¹ Itoi mita in Yahudi doíbí aka mayat in intau mita inta pinopopakú kong kayu pinoyotalumpang umuran mo'igantong makow kon tua uma'ai Singgai in Sabat, apa doman Sabat dodai intua Singgai Moloben. Sin singgai inta pinopopakúan ko'i Yesus tua no'ilabú kon singgai

inta mopo'ikolomai Sabatdon tatua.
Dá itoi mita i Yahudi minayakdon ko'i
Pilatus bo nopoigum simbá si'ol in
intau mita inta pinopopakú kong kayu
pinoyotalémpang tatua tokoputolandon
bodongka popoponag i mayat monia
nongkon kayu pinoyotalémpang tatua.

³² Dá tontara mita tatua minayak bo
nomutol muna kon si'ol in intau doyowa
inta pinopopakú noyotakin i Yesus.

³³ Naonda i mosia no'ibayakdon ko'i
Yesus, indoianmai monia yo minatoi
bidon, dá si'ol-Nya diádon pinutolan
monia.

³⁴ Ta'e sian i Yesus sinaku! in tobatú
tontara ing ginubat; dá ilumuaidon in
dugú bo tubig.

³⁵ Intaubí inta ain noko'ontong tontaní
kon onu inta ain noba!í tatua in nopota'au
kon soál tatua, simbá mo'ikow mopirisaya
doman. Bo onu inta pinota'aunya tatua in
totu'ubí, bo kinota'auannya kon totu'ubí
intua.

³⁶ Tua in noba!í simbá moba!ídon onu
inta pinais kom bonu im Buk Mosuci,
"Diábí tobatúmai in tulannya putolon."

³⁷ Kom bonu in Alkitab pinais doman nana'a: "Mosia mo'indoibí ko'i-Nia inta ain sinakuļ monia."

³⁸ No'iduduimai kon tua, ki Yusup inta nongkon Arimatea nopo'igum ko'i Pilatus mogamá kom mayat i Yesus. (Ki Yusup na'a dumodudui Yesus, ta'e tongá umado-adop sim mo'ondok kon intau mita Yahudi.) Inogoi i Pilatus onu inta pino'igumnya tatua, dá binayaknyadon pinopoponag im mayat i Yesus tatua.

³⁹ Ki Nikodemus inta pernah namangoi ko'i Yesus doļom, minyak doman noyotakin i Yusup. Ki Nikodemus nodia doman kon ramuan talong mobondu bo gaharu degá toļumai nopuļuh nokilo ing kobayongea.

⁴⁰ Binayak ginamá nayadua im mayat i Yesus bo binakut im pusi pinoyobakut in ramuan mobondu tatua pinodudui kong kabiasa'an pongogubur in intau Yahudi

⁴¹ Kon diug in tempat inta pinopopakúan ko'i Yesus kong kayu pinoyotalempang oyúon tobatú taman. Kom bonu in taman tatua oyúon ing kuburan mobagu inta diápa dodai onda pinonguburan kon intau.

⁴² Lantaran kuburan tatua nodiug, apa doman singgai in Sabat motoyongdon

pangkoion, dá kinuburdon monia kon tua ing ki Yesus.

20¹ Kon singgai in diminggu modiugpa mobayag, ki Maria Magdalena minayak ing kubur. Inindoiannyamai yo batu inta pinonaḷob noḷitoidon nongkon bubú ing kubur tatua.

² Dá noribatuk in sia bo minayak notayak ko'i Simon Petrus bo kom muří inta kinotabi totok i Yesus, bo noguman, "Ki Tuhan ginamádon in intau nongkon kubur. Diá kinota'auanku mongo sinagú monia kon onda."

³ Ki Petrus bo muří–Nya ibanea tatua minayak ing kubur.

⁴ Taya dua tumpala noribatuk, ta'e muří tobatú tatua im moḷika–likat nongkon i Petrus, bo sia im muna nodapot kong kuburan.

⁵ Sia ḷumongow kong kubur tatua bo inontongnya im pusi inta pinobakut no'iukat makow kon tua, ta'e diábí in sia sinumu'ot.

⁶ Bo no'i angoidon ing ki Petrus. Ki Petrus baya–bayak sinumu'ot kom bonu ing kubur tatua. Sia noko'ontong doman kom pusi inta pinobakut kom mayat no'iukat makow kon tua,

⁷ ta'e pusi inta pinobakut kon ulu i Yesus diábî no'idiug kon tua, tua in ilitodbî tontanî.

⁸ Onda intua murî inta no'iyaput muna tua sinumu'otdon doman. Tua inontongnya bo nopirisaya doman in sia.

⁹ (Dapot kon dodai intua diápa kino mangalean monia onu inta pinais kom bonu im Buk Mosuci kon Sia im mustibî moblag nongkon kinopatoian-Nya.)

¹⁰ Nopolut makow kon tua murî mita i Yesus tatua nobui.

¹¹ Ta'e ki Maria Magdalena simindogpa makow kon tayowon kubur tatua bo mongombaímai. Koyogot in sia nongombaí, ilumonggó kom bonu ing kubur,

¹² bo inontongnya im malaekat doyowa nogilambung nobudó. Mosia ilimitú kon tampat inta pinogulidan kom mayat i Yesus. Tobatú kon dotá in uluan, bo tobatú kon dotá in si'olan.

¹³ Malaekat mita tatua nolibó, "Iná, nongonu sim mongombaí?" Ki Maria noguman, "Ki Tuhanku ginamádon intau, bo diá doman kinota'auanku mongo pinobayak monia in onda."

¹⁴ Naonda in nosingog makow natua, sia nobobui ná tumi bo inontongnya ing ki Yesus sinimindog kon tua. Ta'e diábí kinota'auannya kong ki Yesus intua.

¹⁵ Ki Yesus nolibó ko'inia, "Iná, nongonu sim mongomba? Ki ine in tayakon i Iná?" Sinangka i Maria kon Sia tua mołolukadbí kon taman tatua, dá sia noguman, "Amá, aka ki Amá in nomamping ko'i-Nia nongkon na'a, yo tulungaipa poguman ko'inakó mongo kon onda im pinotagúan i Amá ko'i-Nia, simbá mota'auku bayáan gamáan in Sia."

¹⁶ Ki Yesus noguman ko'inia, "Maria!" Ki Maria inimindoi ko'i Yesus bo noguman kom bonu im bahas Ibrani, "Rabuni!" (Mangalunya "Guru".)

¹⁷ "Dikapa kadaian in Aku'oi," guman i Yesus ko'inia, "Sin Aku'oi diápa namonik ko'i Amá. Ta'e bayakdon ko'i utat-Ku mita, bo pota'audon ko'i monia kon tana'a Aku'oi mayak ko'i Amá-Ku bo ko'i Amá doman monimu, ko'i Allah-Ku bo ko'i Allah-mu."

¹⁸ Dá binayak domandon i Maria pinota'au kom murí mita i Yesus, kon inontongnyadon ing ki Tuhan bo ki

Tuhanbí doman in noguman kon tua komintan ko'inia.

¹⁹ Kon singgai doman in diminggu tatua, naonda in nodolomdon, murí mita i Yesus noyosipun kom baloi tobatú bo kinunsían monia komintan in lolingkop, sim mo'ondok kon intau mita Yahudi. Ta'e ki Yesus balúbí no'isindog magí kon yuá-yuák monia bo noguman, "Salam dodamean bo kobiagan motompia kotaki-takin monimu."

²⁰ Nosingog makow kon natua, pino'ontong-Nya in lima bo sian-Nya ko'i monia. Nopia totok ing gina monia naonda in noko'ontong ko'i Tuhan.

²¹ Bo ki Yesus noguman ko'i monia bui, "Salam dodamea bo kobiagan motompia ko'i monimu. Ná ki Amá nopotabá ko'i-Nakó, yo natua doman Aku'oi mopotabá ko'i monimu."

²² Nosingog makow natua, Sia nopo'irupdon in tompot-Nya ko'i monia bo noguman, "Tarimadon in Roho i Allah.

²³ Aka mo'ikow mongampung kon dosa in tobatú intau, yo ampungan doman i Allah in sia. Aka diá ampungan monimu dosa in tobatú intau, dá diábí doman ampungan i Allah in sia."

²⁴ Ki Tomas (inta dinonoi ki "Apang"), tobatú murí inta kon sigad im murí-Nya mopuluh bodayowá tua diá koyota-yotakin monia dodai ing ki Yesus namangoi.

²⁵ Dá murí mita i Yesus ibanea noguman ko'i Tomas, "Kami ain noko'ontong ko'i Tuhan!" Ta'e ki Tomas notubag: "Aka diápa ontongonku tontaní palot im pakú kon lima-Nya bo kon sian-Nya tua, yo beresibí diá mopirisaya in Akuoi."

²⁶ Naonda in todiminggu no'iduduimai kon tua, murí mita i Yesus noyosipun bui kon tua, ki Tomas oyúon domandon kon tua noyotakin monia. Komintan kinunsían monia in lolingkop, ta'e ki Yesus namangoi bo sinimindog kon yuá-yuák monia bo noguman, "Salam dodamean bo kobiagan motompia kotakitakin monimu."

²⁷ No'iduduimai kon tua, ki Yesus noguman ko'i Tomas, "Indoiaidon in lima-Ku, bo popoturakdon kon na'a in tononuyukmu. Tonggó magí in limamu bo popotudakdon kon sian-Ku. Dikadon molia-liaw ing gina, ta'e popirisayadon!"

²⁸ Ki Tomas noguman ko'i Yesus, "Tuhanku bo Allahku!"

²⁹ Dá ki Yesus noguman ko'inia, "Ikow nopirisaya lantaran inontongmudon toh? Kosanangdon totok im mosia inta umpakah diá noko'ontong ta'e nopirisaya ko'i-Nakó!"

³⁰ Nobayongpabí in soál mita inta mokoherang im pinomia i Yesus kon tayowon im murí-Nya mita, ta'e diádon pinais kom bonu im buk tana'a.

³¹ Ta'e onu inta pinais kom buk tana'a, makusudnya kom bá mo'ikow mopirisaya kong ki Yesusbí tua in Raja Mopoposalamat, bo ki Adí i Allah, bo lantaran pirisayamu tatua dá moko'ulí i mo'ikow kong kobiagan.

21 ¹ Nopalut makow kon tua ki Yesus bui nokipogontong kon murí-Nya taya pitu kon Danow Tiberias. Nana'a ing kino bobaínya:

² Kon singgai tobatú, ki Simon Petrus, ki Tomas inta donoionmai "Apang", ki Natanael inta nongkon Kana kon Galilea, ki adí mita i Zebedeus, bo murí doman mita i Yesus taya dua namangoi noyosipun.

³ Ki Simon Petrus noguman ko'i monia: "Aku'oi mayak modomok kon toyak." "Kami dumudui," tubag monia ko'inia. Dá minayakdon im mosia kon uangga. Ta'e

tunggobi-i tua mosia diá nokoálap kon toyak tobatúmai.

⁴Wakutu mata in singgai momangkoidon momuká, ki Yesus sinimindogdon kom pintad, ta'e diábí kinota'auan monia kong ki Yesus intua.

⁵Ki Yesus nolibó ko'i monia, "Adi-Ku mita, oyúon degá in toyak ko'i monimu?" "Diá," tubag monia.

⁶Ki Yesus noguman ko'i monia, "Pogarabdon in landarámu kon dotá ing kolanan uangga, dá moko-álapbí im mo'ikow kon toyak." Dá pinogarabdon monia in landará tatua, bo mosia diádon noko-ugut bui sin nobarong totok in toyak kom bonunya.

⁷Dá murí inta totok kinotabi i Yesus noguman ko'i Petrus, "Ki Tuhan intua!" Naonda ing kinota'auan i Petrus kong ki Tuhan intua, nogilambungdon in sia (sin diá nogilambung in sia) bo ilumabú in sia kon tubig.

⁸Murí mita ibanea dinumudui ko'inia nopobayak in toba takin uangga bo ko'ugu-ugut doman in landará inta nopuling in toyak, sin diábí noyayuk im mosia nongkon toba, degá tongá mogatutmai nometer.

⁹ Naonda im mosia no^oponagdon kon toba, inontongdon monia бага in тулу kon tua bo oyúon doman in toyak bo roti kon tudunya.

¹⁰ Ki Yesus noguman ko'i monia, "Podiaka mangoi kon tongonumai nobungá in toyak inta bagu dinomok monimu nion."

¹¹ Ki Simon Petrus sinumakoi kon uangga bo nogugut kon landará bo pinobayak in toba. Landará tatua nopu^oling in toyak mongoloben, mogatut bo lima nopu^oluh boto^olú ing kobayongea. Ta'e umpakah natua ing kobayong toyak, ta'e diábî nobisik in landará.

¹² Ki Yesus noguman ko'i monia, "Koligai monga'andon." Diá tobatúmai ing kon sigad monia tua nokoba^olî no^olibó, "Mongo ki ine ing ki Amá!" Sing kinota'auandon monia kong Tuhan in Sia.

¹³ Onda intua ki Yesus dinimiug ko'i monia bo nogamá kon roti bo nobogoi ko'i monia. Ná doman tua, Sia nobogoi doman in toyak.

¹⁴ Na'a in into^olunyadon ki Yesus noki pogontong kom mu^orí-Nya mita naonda im biniagdon bui in Sia nongkon sigad intau mita minatoi.

¹⁵ Nopałut makow mosia nonga'an, ki Yesus noguman ko'i Simon Petrus, "Simon, adĩ i Yohanes, degá tabimu i mołobe-loben nongkon tabi monia ko'i-Nakó?" "Totu'u, Tuhan," tubag i Petrus, "Kinota'auanbĩ i Tuhan kon aku'oi im motabibĩ ko'i Tuhan." Ki Yesus noguman ko'inia, "Łukadaidon ki adĩ mita in domba-Ku."

¹⁶ Ki Yesus bui nołibó nogindua, "Simon adĩ i Yohanes, degá motabi ikow ko'i-Nakó?" "Totu'u, Tuhan," tubag i Petrus, "Kinota'auanbĩ i Tuhan kon aku'oi i motabibĩ ko'i Tuhan." Ki Yesus noguman ko'inia, "Łukadaidon in domba-Ku mita."

¹⁷ Intolunyadon ki Yesus nołibó ko'inia, "Simon adĩ i Yohanes, motabi degá ikow ko'i-Nakó?" Moájardon totok ing gina i Petrus sing ki Yesus nodapot ing kotołu nołibó ko'inia. Dá ki Petrus notubag bui, "Tuhan, kinota'auanbĩ i Tuhan bayongan yagi-yagi. Kinota'auanbĩ i Tuhan kon aku'oi i motabibĩ ko'i Tuhan!" Bo ki Yesus noguman ko'inia, "Łukadaidon in domba-Ku mita."

¹⁸ Na'a im poguman-Ku ko'inimu: Wakutu ikow nogu'odpa, ikowdon tontanĩ in nogakod kon ogotanmu, bo mayakabĩ onda ing ko'ibogmu. Ta'e aka ikow

moguyangdon, yo potuntunmubí in Jimamu bo intaudon ibanea i mogakod ko'inimu bo dia'annya kon tampat inta kodoi'mu bayáan."

¹⁹ (Singog mita i Yesus mopota'aubí kon naonda ing kopopatoi i Petrus kon singgai mo'iduduimai sim mopomulia ko'i Allah.) Nopalut makow kon tua ki Yesus noguman ko'i Petrus, "Duduidon ko'i-Nakó!"

²⁰ Wakutu ing ki Petrus nobobui, sia noko'ontong kon tuminyamai i murí inta totok kinotabi i Yesus. (Sia tua inta ilimitú kon diug i Yesus kowakutu in nonga'an bo sia doman inta noḷibó ko'i Yesus, "Ki ine im moposarakan ko'i-Nia?")

²¹ Noko'ontongmai ko'inia, ki Petrus noḷibó ko'i Yesus, "Tuhan, naonda in sia na'a?"

²² Ki Yesus notubag, "Aka mo'ibog in Aku'oi kon sia in umuranpa mobiaḡ modapot in Aku'oi mamangoi bui, yo tua in de'emanbí urusanmu. Ta'e ikow in duduidon ko'i-Nakó!"

²³ Dá no'isiardon in habar kon sigad in dumodudui mita i Yesus, kom murí-Nya tatua in diábí mato-matoi. Padahaḷ diábí ing ki Yesus noguman, kon diá matoi i murí-Nya tatua, ki Yesus tongábí

noguman, "Aka mo'ibog in Aku'oi kon sia in umuranpa mobiaḡ modapot in Aku'oi mamangoi bui, yo tua in de'emanbí urusanmu."

²⁴ Murí tatuata inta nobogoi ing kosaksian kon soál mita inta ain nobaḡi tana'a. Sia domandon tatua inta ain nomais kon na'a. Bo kinota'auanbí naton kon onu im pinogumannya tatua in totu'ubí.

²⁵ Nobayongpabí in soál mita ibanea inta inaidan i Yesus, ta'e aka daiton paison intua, yo rasa'anku dunia na'a diábí tugatan potagúan kon onu im paison tatua.

Kisah Para Rasul

1 ¹ Tuang Teopilus inta mobijaksana.
Kom bonu im bukku inta muna,
pinaiskudon im bayongan inta inaidan
bo inta sinundú i Yesus pinangkoipamai
wakutu in Sia mulai nogaid

² no'idapot in singgai kino bingkatan-
Nya kon soroga. Ko wakutu in Sia diápa
namonik in soroga, takin kawasa in
Roho i Allah, Sia nobogoidon muna
im parentah-Nya kon rasul mita inta
piniñi-Nya.

³ Naonda in Sia buidon nobiag nongkon
kinopatoian-Nya, opat nopuluh nosinggai
Sia nopo'ontong in oáidan-Nya kon
rasul mita simbá monyata ko'i monia
kon Sia tua in totu-totu'ubî nobiag.
Mosia noko'ontong ko'i-Nia, bo Sia
nongonguman ko'i monia kon náonda ing
ki Allah momarentah salaku Raja.

⁴ Bo ko wakutu in Sia noyosipun
noyotakin monia, Sia noguman ko'i monia
nana'a, "Dikapa im mo'ikow monalámai
kon Yerusalem. Olatdon kon tua modapot
ing ki Amá mobogoidon kon onu inta

pinodandi–Nya, inta aim pinota'au–Ku ko'i monimu kolipod.

⁵ Sing ki Yohanes nopobaptis in tubig, ta'e diádon mo'onggot mo'ikow baptison in Roho i Allah."

⁶ Mosia inta noyosipun kon tua nolibó ko'i Yesus, "Tuhan, degá mo'ibogdon lkow masa in tana'a moposindog bui ing karaja'an kon intau Israel?"

⁷ Ki Yesus notubag, "Diábí paraļu kota'auanmu in sempo andeka wakutunya, sin tua ing ki Amá–Kubí im monantú podudui ing kawasa–Nya.

⁸ Tongá mo'ikow im moko'uľibí kong kawasa, aka Roho i Allah mamangoidon ko'i monimu bo mo'ikowdon nion im mobaľi saksi–Ku kon Yerusalem, kom bayongan butá in Yudea, kon Samaria bo modapot popod in dunia."

⁹ Naonda in nosingog makow kon tua in Sia, Sia biningkatdon namonik in soroga ko'onto–ontongpa makow monia tua. Bo kino'oľingoiaandon ing goľom in Sia sahingga diádon inontong monia.

¹⁰ Bo ľumangagpa makow im mosia sim mo'indoi kong kino'onikan i Yesus, indaianmai doyowa intau inta

nogilambung nobudó no'isindog magí kon diug monia,

¹¹ bo noguman ko'i monia, "Hei intau mita ing Galilea, nongonu sim mo'ikow simindogbí makow kon nion bo lumangag makow kon langit? Ki Yesus inta inontong monimu nobingkat namonik in soroga tua im mamangoibí bui. Bo ko'oangoi-Nya bui notongkaibí ná inta inontong monimu tana'a."

¹² Onda intua rasul mita tatua nobuidon kon Yerusalem si mosia nongkon bulud in Zaitun. Bulud tatua degá tokilomai nometer ing koyayuknya nongkon Yerusalem.

¹³ Kon Yerusalem mosia minayak im baloi inta pinogutunan monia. Mosia namonik in ruangan inta pinonga'anan monia waktu in Singgai Mołoben Paskah. Na'a in tangoi monia tua: Ki Petrus, ki Yohanes, ki Yakobus, ki Andreas, ki Pilipus, ki Tomas, ki Bartolomeus, ki Matius, ki Yakobus inta ki adí i Alpeus, ki Simon intau in Zelot bo ki Yudas adí i Yakobus.

¹⁴ Mosia umuran notobatú kong gina moyosipun sim mosambayang. Mosia nosambayang takin tongonumai im bobay

ná tai Maria inta ki iná i Yesus bo ki utat mita i Yesus.

¹⁵ Kon singgai tobatú wakutu im mosia noyosipun, degá mogatutmai bodoyowa nopuluh in intau, dá ki Petrus sinimindog kon yuá-yuák monia tua bo nosingog, kainia,

¹⁶ "Utatku mita, onu inta pinais kom bonu im Buk Mosuci mustibí mobaí. Tungkul intua Roho i Allah nomaké ko'i Daud bo noguman muna kong ki Yudas im mobaí itoi mita in intau inta modomok ko'i Yesus tua.

¹⁷ Kolipod sia tua noyotakinbí nami bo polatpa doman noyotakin nami nogaid nana'a."

¹⁸ (Ki Yudas na'a aindon noko'uí kom butá pinolobongan ko'inia, butá boli in oáidnya inta mora'at. Sia nolabú no'itongkob bo siannya nobotak, sahingga bayongan bonu in siannya no'iluai komintan.

¹⁹ Bayongan intau kon Yerusalem nonota'au kom bayongan tua, tuamai butá tatua sinangoian monia inta kom bonu bahasa monia tontaní 'Akeldama', mangalunya 'Butá in dugú'.)

²⁰ "Sing kom buk im Mazmur oyúon pinais nana'a, 'Dona'ai makow sin_lipú monia tua in mo'ingongowbí; bo dona'aidon makow sin diá bidon intau im mogutun kon tua.' Pomayakdon, 'Makow oáidan inta pinokiáid ko'inia gamáan in intau ibanea.'

²¹ Manangka intua musti oyúon intau kotaki-takin nami im mobalı saksi kong ki Yesus tua in totu-totu'ubí bui nobiag nongkon kinopatoian-Nya. Intau tatua im musti intau inta umuran dinumudu-dudui makow ko'i naton ko waktu ing ki Tuhan Yesus minaya-mayak makow, tuata in waktu inta mulaidon pino baptisan i Yohanes nodapot kon singgai ki Yesus nobingkat namonik in soroga nonalámai ko'i naton."

²² (1:21)

²³ Dá intau mita kon tua noponu'ot doyowa in tangoi intau. Tangoi nayadua tua ing ki Yusup inta dinonoi ki Barsabas (sia dinonoi doman ki Yustus), tangoi induanya ki Matias.

²⁴ Mosia komintan nosambayang nana'a, "Tuhan, lkowbí inta nonota'au kom bonu ing gina im bayongan intau, tundúdon mongo ki ine ing ko'ibog-Mu kon sigad nayadua na'a, inta motarima kon oáidan

inta pinokiáid–Mu ta'e inta ain sinałáanmai i Yudas inta ain notarima kon hukuman pinodudui in oáidnya."

²⁵ (1:24)

²⁶ Onda intua mosia nopogonik in undi, bo ki Matias ing kinopiłian. Dá sia im binałi rasul pinodugang kon rasul inta mopuluh bo mita tua.

2 ¹ Naonda in singgai Pentakosta, inta singgai ilimadon nopuluh nongkon kino sintakan i Yesus, bayongan intau mopirisaya noyosipun kon tempat tobatú.

² Dałi bo kino dongogan singog nongkon langit náonda bo tompot nogirup noropot sinumu'ot kom bałoi inta ilitúan makow monia tua.

³ Bo inontong monia in dilá mita náonda bo dokot in tułu dumakit magí makow bo połat dinumompá ko'i monia komintan.

⁴ Mosia tua komintandon kinawasa'an in Roho i Allah. Dá nomangkoidon mosia nosingog nomaké im bahasa intau ibanea. Mosia nosingog podudui im bahasa inta inogoi in Roho i Allah singogon.

⁵ Ko waktu intua noántó intau in Yahudi inta nongkon bayongan butá kon dunia na'a in nogutun kon Yerusalem. Mosia tua

intau inta motoindudui kom parentah i Allah.

⁶Naonda in nokodongog kon singog tatua, nobayong totok intau namangoi noyolipung. Mosia nongoherang nokodongog kon rasul mita tatua nosingog nomaké im bahasa monia tontanî.

⁷Nongo'itongaw bo nongoherang im mosia bo nosingog, "Kinota'auan nami intau mita inta nosingog tanion intaubî ing Galilea!

⁸Yo nongonubî sin dongogon naton mosia momakébî im bahasa inta pakéonmai naton kom butá naton tontanî;

⁹Kita na'akan, intaubî im Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Yudea, Kapadokia, Pontus, Asia,

¹⁰Prigia, Pampilia, Mesir bo butá mita inta kon Libia inta kon diug ing Kirene. Bo oyúon doman in mokokiángoi nongkon Rum.

¹¹Oyúon intau mita in Yahudi, bo oyúon doman intau nongkon lipú ibanea inta sinumu'otdon kon agama Yahudi. Oyúon doman intau inta namangoi nongkon Kreta bo Arap. Dinongogdon naton komintan im mosia tua nosingog takin nomaké im

bahasa naton, bo nopota'au in soál mita mokoherang inta inaidan i Allah!"

¹² Dá noherang bo nobingung im mosia komintan bo nosilibóan, "Onubí degá mangale in tana'a?"

¹³ Ta'e, oyúon doman intau mita kon tua in tongá noningkule, kai monia, "Ah, intau mita tatua tongábí nojolangu in anggur!"

¹⁴ Dá ki Petrus takin rasul taya mopuluh bomitá sinimindog bo nosingog kon tayowon intau moántó inta kon tua. Noropot in singognya noguman ko'i monia nana'a, "Hei intau mita in Israel bo bayongan intau inta nogutun kon Yerusalem! Indongogai kopia! Pogumankudon ko'i monimu, kon

¹⁵ intau mita tana'a in diábí nojolangu, ná kai'n singog monimu; sin tana'a im bagupabí jam sambilan doló-dolom.

¹⁶ Tongá soál tana'a aim bidon muna pinota'au i Allah inta pinoyaput i Nabi Yoel nana'a:

¹⁷ 'Kon singgai tumi, Aku'oi mobogoi in Roho-Ku kom bayongan intau. Ki adímu mita lolaki bo ki adímu mita bobay im mopota'aubí ko'i monimu in soál mita inta pinota'au-Ku ko'i monia. Intaumu mita inta nongogu'odapa moko'ontong kon

soál mita inta po'ontong-Ku ko'i monia. Guyangamu mita in tumogoiindopbí kon togo'indop inta ogoi-Ku ko'i monia.

¹⁸Ná doman tua in bobantung-Ku mita -- lolaki bo bobay --, kon singgai mita tatua, ogoian-Ku in Roho-Ku. Sahingga mosia mopota'u in onu inta pinoguman-Ku ko'i monia.

¹⁹Bo Aku'oi im mogaid kon oáidan mita inta totok im mokoherang kon langit, bo tanda mita kon butá na'a; bo oyúonbí in dugú bo tulu, bo poyok mobunod.

²⁰Mata in singgai mobaíi mosindip, bulan mosimpuya náonda bo dugú kon waktu in diápa mo'iangoi in singgai i Tuhan, singgai inta totok im moloben bo momulia tua.

²¹Kon singgai tatua ki ine im mokuani kon tangoi i Tuhan mosia im posalamaton.'

²²Utatku mita intau Israel! Indongogai in singogku tana'a: Makusudku tua ing ki Yesus intau in Nazaret. Sia pinotabá i Allah mamangoi ko'imonimu. Tua im monyata ko'i monimu sin Sia ain nogaid kon oáidan inta mokoherang totok bo nopo'ontong in tanda mita inta nongkon i Allah. Tua mita inaidan-Nya kon yuá-yuák monimu bo tua ing kinota'auanbí monimu.

²³ Bo pinodudui in roncana i Allah ko'i-Nia, Sia pinosarahkan ko'imonimu. Sia pinopopakú monimu kong kayu pinoyotalempang bo pinomayak makow ilimod in intau mita inta mongoromú.

²⁴ Ta'e Sia biniag bui i Allah. Sia pinilatan nongkon roriga im popatoi, sin diábí mota'au aka Sia umuran kom bonu ing kawasa im popatoi.

²⁵ Sin Sia aim bidon pinota'au muna i Daud, nana'a, 'Aku'oi noko'ontong ko'i Tuhan umuran kom munaku; Sia umuran molukad makow ko'inakó, simbá aku'oi diá kogangguan in rupa-rupa.

²⁶ Tuamai ginaku umuran molunganga, bibigku umuran mopoyaput in dodayow: bo awakku umuranbí mosanang mogolat makow kom bonu in tempat inta pinogogayanku pangabisan.

²⁷ Sin diábí pomayak-Mu makow rohoku ing kotaláan kon dunia intau minatoi. Bo diábí doman pomayak-Mu makow in ata-Mu inta umuran kodu-kodudui im mo'indoi kong koyoyangan in awak.

²⁸ Ikow in ain nopota'au in dalan mopobayak ing kobiagan mononoi ko'inakó. Molunganga totok ing ginaku sin Ikow in umuran kotaki-takinku.'

²⁹ Utatku mita, bá singogonkudon kotarangon ko'i monimu in soál ki Daud, ki mogoguyang naton. Sia aim minatoi bo ilobongdon doman; pinołobongan ko'nia umuranpa oyúon kon sigad naton dapot kom masa in tana'a.

³⁰ Sia na'a in tobatú nabi inta nonota'au kong ki Allah aindon nodandi pinodoyon kon ibot ko'inia kon oyúon ing katurunannya im bałion i Allah Raja.

³¹ Tuamai, pinota'audon muna i Daud kon Raja Mopoposalamat tatua im buibí mobilag. Nana'a ing kainia, 'Sia in diábí pomayak makow ing kotałáan kom bonu in dunia intau minatoi; awak-Nya in diábí moyoyang bo modait.'

³² Ki Yesusbí na'a inta aim biniag i Allah nongkon kinopatoian. Kami na'a in noko'ontong tontańi kon tua komintan.

³³ Sia sinintak bo inogoian in tempat pomomarenta'an inta mołantud, bo inogogian i Allah ing kawasa, bo notarima kon Roho i Allah inta aim pinodandi tua, bo Roho doman tatua in inogoi-Nya ko'inami na'a, tuata inta inontong bo dinogog monimu kon na'a,

³⁴ Ki Daud tontanî diábî namonik in soroga, ta'e sia nosingog nana'a, 'Ki Tuhan noguman ko'i Tuanku:

³⁵ Litúdon kon dotá ing kolanan-Ku, modapot im bayongan saturumu bañion-Ku tumungkud kon tayowon-Mu!

³⁶ Manangka intua bayongan intau Israel musti monota'au totok kong ki Yesus inta aim pinopopakú monimu kong kayu pinoyotalémpang binalí bidon i Allah Tuhan bo Raja Mopoposalamat!"

³⁷ Naonda im mosia nokodongog kon singog i Petrus tatua noliai ing gina monia. Bo nolibó im mosia ko'i Petrus bo kon rasul mita ibanea, "Utat mita onu degá im musti pomia'an nami?"

³⁸ Ki Petrus noguman ko'i monia nana'a, "Pogogaidon mogaid kon dosa im mo'ikow bo poki baptisdon kom bonu in tangoi i Yesus Kristus simbá modait ampungan in dosa. Bo mo'ikow motarima kon Roho i Allah.

³⁹ Sim mo'ikowbî bo ki adîmu mita bo bayongan intau inta kon tempat nongoyayuk -- tuatabî mita in intau inta inoinî i Tuhan simbá mamangoi ko'i-Nia, tuabî im pinopomakusudan dandi i Allah tatua."

⁴⁰ Natuata pinogoginsilang i Petrus ko'i monia. Bo nobarongpa doman in tongginanya ibanea inta monongganut ko'i monia simbá umukatdon kom bangusa mita inta mora'at inta toko hukumon i Allah.

⁴¹ Noántó in intau nopirisaya kon inta pinoguman i Petrus bo polat nokibaptis. Dodai intua intau inta nopirisaya nodugangdon tolu noribu ing kobayongea.

⁴² Mosia morajing totok mokidongog kon onu in sinundú in rasul mita tatua bo umuran moyosipun moyotakin monga'an bo mosambayang.

⁴³ Nobayongdon totok in soál mita mokoherang inaidan in rasul mita tatua sahingga mopia ing gina monia bo mo'ondok doman.

⁴⁴ Intau mita inta mopirisaya tatua umuran nobiag notobatú bo onu in oyúon ko'i monia pakéon doman monia moyotakin.

⁴⁵ Bo umuranbí oyúon ing kon sigad monia tua im mopotalui ing kapunya'an monia bo sila-silaion makow kon intau mita podudui ing kaparaľuan monia.

⁴⁶ Pomuḷoi in singgai mosia moyosipun kom Baḷoi Tuhan. Mosia monga'an doman moyotakin kom baḷo-baḷoiannya. Tua komintan inaidan monia takin pia ing gina bo takin doman dodia inta mo'ompá.

⁴⁷ Mosia umuran modayow ko'i Allah. Kobobiag monia totu'u mokosanang kong gina im bayongan intau. Pomuḷoi in singgai tantú dugangan i Tuhan ing kobayong monia, intau mita inta posalamaton-Nya.

3 ¹ Kon singgai tobatú waktu in orasdon posambayanan sin aindon jam tiga ḷolabungea, ki Petrus bo ki Yohanes minayak sinumu'ot kom Baḷoi Tuhan.

² Kon tua oyúon in tobatú ḷolaki inta ḷempeng nongkon no'ilahirpamai. Pomuḷoi in singgai umuran sia buḷigan intau pobayak in diugmai ngara im Baḷoi Tuhan, ngara tatua sinangoian "Ngara mogagah". Sia dinia minayak intua sin mopo'igum in totabi kon intau mita inta tumu'ot kom Baḷoi Tuhan tatua.

³ Naonda intau tatua noko'ontong ko'i Petrus bo ko'i Yohanes tumu'ot kom Baḷoi Tuhan tua, sia noki kotabi ko'i nayadua tua.

⁴ Dá inindoian nayadua tua bo noguman ing ki Petrus ko'inia, "Indoiaikah ing kami!"

⁵ Dá inindoian doman intau tatua im mosia takin nopo'igum totabi simbá ogoian monia in onukadon.

⁶ Ta'e ki Petrus noguman ko'inia, "Aka doit yo diábí ing ko'inakó na'a, ta'e onu ing ko'inakó ogoikubí ko'inimu: Podoyon kon tangoi i Yesus Kristus intau in Nazaret tatua, mokobayakdon ikow!"

⁷ Bo kinadaianya in lima kolanan intau lempeng tatua bo sinulungan pinosindog. Dá kon dodaipa doman tatua bo norigondon in si'ol bo gonggoyamuk in si'olnya.

⁸ Bo dalí in sia ilumanduk sinimindog bo polat minyak dinumudui ko'i monia sinumu'ot kom Baloi Tuhan tatua. Mayak sindalan lumansik in sia bo modayow ko'i Allah.

⁹ Komintan intau kon tua noko'ontong ko'inia nokobayakdon bo polat nodayow ko'i Allah.

¹⁰ Bo kinota'auandon monia kon intau tatua inta biasamai limitú kong ngara im Baloi Tuhan bo mopo'igumai in totabi kon intau inta tumu'ot kom Baloi Tuhan tatua. Totok nongoherang im mosia bo

nongo'i–tongau in noko'ontong kon onu
inta ain noba_{li} ko'inia tua.

¹¹ Bo intau tatua umuran dumudu–dudui
makow ko'i Petrus bo ko'i Yohanes. Bo
wakutu in limitúdon makow kon tempat
inta sinangoi "Tempat Pobobarasanangan i
Salomo", totokdon in tayatolu tua angoion
lipungon im bayongan intau sim mopia
totok ing gina monia.

¹² Naonda ing ki Petrus noko'ontong
kon intau mobayong tatua, sia nosingog
ko'i monia nana'a, "Hei intau mita Israel
nongonu sim mo'ikow moherangb_i im
moko'ontong kon tua komintan? Degá
kai monimu kamai dá intau tana'a
in nokobayak lantaranb_i kawasa bo
kotoindudui nami ko'i Allah?

¹³ Ki Allah inta sinumbah i Abraham, i
Ishak, i Yakub bo im mogoguyang naton
tua ing ki Allahb_i inta nopomulia kon
simpal–Nya inta ki Yesus Kristus. Ki Yesus
tua inta pinosarahkan bo inta diá sinarima
monimu kon tayowon i Pilatus umpakahb_i
kai Pilatus im bu_{li}andon in Sia.

¹⁴ Sia tua inta mokudus bo inta mobanar
ta'e mo'ikow do_i notarima ko'i–Nia sin
intaub_i molololimod ing ko'ibog monimu
bu_{li}an salaku hadiah ko'i monimu.

¹⁵ Mo'ikow noli^umodon ko'i-Nia inta pangkoi ing kobiagan im bayongan intau, ta'e bui bo biniag i Allah in Sia nongkon sigad intau minatoi. Bo kami na'a in noko'ontong tontanⁱ kon tua komintan.

¹⁶ Bo lantaran intau tana'a nopirisaya kon tangoi i Yesus dá tuata in nokoroton kon intau inta inontong monimu tana'a. Lantaran intau tana'a nopirisaya ko'i Yesus dá nosehatdon bui in sia kon tayowon monimu komintan.

¹⁷ Utat mita! Tana'a kinota'auankudon kon onu inta inaidan monimu bo in itoimu mita ko'i Yesus lantaranbⁱ diá kinota'auan monimu onu inta pinomia monimu tua.

¹⁸ Ta'e natuabⁱ in cara i Allah mogintompod kon onu inta aim pinota'au-Nya muna pinongin nabi-Nya mita inta kai-Nia, 'Mopoposalamat inta pinotabá-Nya musti mokorasa kon roriga.'

¹⁹ Tuamai pokoratakdon kon raian bo pogogaidon mogaid kon dosa mita, simbá ampungandon in dosamu tatua.

²⁰ Bo bá ogoian i Tuhan ing kasanangan im mo'ikow, bo potabá-Nya ing ki Yesus mamangoi ko'i monimu, sin nongkon pinomangkoianpabⁱmai, Siabⁱ tua inta sinantú i Allah moposalamat ko'i monimu.

²¹ Sia im mustipabî mogutun kon soroga modapot ing ki Allah monombagu kom bayongan yagi-yagi ná inta aim pinoguman-Nya kon nabi-Nya mita tungkul intua.

²² Ki Musa pernah doman noguman nana'a, 'Ki Tuhan, ki Allahmu in nopotabá ko'inimu kon tobatú nabi inta nongkon butá monimu tontaní, naonda bo nopotabá in Sia ko'inakó.

²³ Bo intau inta doí mokidongog kon onu im poguman in nabi mita tatua, tokoputúon kon sigad in umat mita i Allah.'

²⁴ Bayongan nabi inta pernah nopoyaput in habar nongkon i Allah, pinangkoipamai nongkon i Samuel bo nabi mita inta namangoi no'iduduimai ko'inia, komintan doman nongonguman masa in tana'a.

²⁵ Mo'ikowdon inta motarima kon onu inta aim pinoguman mita in nabi tungkul intua bo mo'ikow im moko'ulí kon silai inta aim pinodandi i Allah kom mogoguyang naton, ná inta aim pinoguman-Nya ko'i Abraham nana'a, 'Lantaran katurunanmu dá bayongan intau kon dunia barakatan.'

²⁶ Tuamai ki Allah nomiíli kon simpal-Nya, bo nopotabá ko'i-Nia namangoi muna

ko'i monimu, simbá Sia momarakat ko'i monimu. Nana'a in cara-Nya nomarakat ko'i monimu, pinogogai-Nyadon im mo'ikow komintan mogaid kom mora'at ná inta biasamai aidan monimu."

4 ¹ Ko waktu ing ki Petrus bo ki Yohanes koyogotpa nongonguman takin intau moántó kon tua, indoianmai yo imang mita itoi bo itoi im mołolukad kom Bałoi Tuhan takin intau mita in Saduki namangoidon ko'i monia kon tua.

² Mosia sinumorú ko'i nayadua sim mosia ain notundú bo nopota'au kon intau mita kong ki Yesus aindon nobiag bui nongkon kinopatoian-Nya. Tua in nobałi bukti kon intau matoi im mobiagbı bui.

³ Dá dinomok monia im mosia bo pinobonu kom ponjara nodapot in nobangon monik sin waktu intua nodolomdon.

⁴ Ta'e intau mita inta ain nokodongog kon onu inta ain sinundú in rasul mita tatua nobayong in nopirisaya. Dá nodugangdon ing kobayong monia, kom bonu im ponarukira'an limamaidon noribu kobayongea in łolaki.

⁵ Nopo'ikolommai kon singgai, itoi mita in Yahudi, guhanga mita in lipú bo

mototundú mita kon agama nogaid kon sidang kon Yerusalem.

⁶Takin mita Imang Mołoben ki Hanas, ki Kayapas, ki Yohanes, bo ki Aleksander takin bayongan intau inta katurunan mita in imang mołoben.

⁷Ki Petrus bo ki Yohanes dinia kon tayowon sidang tatua bo mulai pinolibóan kon rupa-rupa, kai monia, "Náonda im pinongongundam monimu kon intau inta lempeng tatua? Kakuatan bo kawasa i ine im pinogaid monimu kon tua?"

⁸Bo takin kawasa in Roho i Allah, ki Petrus notubag, "Tuang-tuang inta nobaíi itoi mita im bangusa bo tuang mita inta anggota mita in sidang!

⁹Aka tana'a makow bo kami dinia mangoi kon na'a sin sidangon lantaran nogaid kon mopia notulung kon intau inta lempeng bo libóon monimu mongo kawasa i ine im pinogaid nami kon tua,

¹⁰dá tana'a im pogumankudon ko'i monimu bo kom bayongan intau Israel, kon intau tana'a nokosindogdon bo nosehatdon in indoian makow monimu lantaran ropot bo kawasa i Yesus Kristus intau in Nazaret inta aim pinopopakú monimu kong kayu pinoyotallempang, ta'e

bui biniag i Allah in Sia nongkon sigad in intau minatoi.

¹¹ Ki Yesusbí tua inta imakusud in ayat kom Buk Mosuci nana'a, 'Batu inta ilumbú in intau mita mogogaid kom bangunan, na'anta nobaľibí batu inta totok im baraguna.'

¹² Diábí ing kasalamatan kon ibanea makow kolikudbí ing ko'i Yesus tontaní, sing kon dunia na'a diábí intau ibanea in inogoian i Allah ing kawasa moposalamat ko'i naton."

¹³ Intau mita kon tua inta nosidang ko'i Petrus bo ko'i Yohanes noherang totok in noko'ontong kong kobobarani nayadua, padahal kinota'auanbí monia kon taya dua tua in intaubí inta diá nosikolah. Bain tua bo kino–toropan monia kon taya dua tua in dumoduduibí i Yesus.

¹⁴ Mosia diádon mokobayow ko'i nayadua tua, sin intau inta bagu inundaman monia simindogpa makow kon diug nayadua tua.

¹⁵ Dá pinoľuaidon monia kon ruang sidang tatua in rasul mita tatua, bodongka noyosingog bui im mosia,

¹⁶ kai monia, "Onubí im pomia'an naton kon intau mita tatua? sim bayongan intau inta kon Yerusalem na'a aindon

nokota'au kon tayaduabí tua in nogaid kom bayongan soál inta mokoherang totok kon intau. Tua in diábí mota'au bayowan naton.

¹⁷ Ta'e lukadan naton simbá diá totok mo'isiar magí makow kom bayongan intau dá manikah bo ancamon naton im mosia, kombá mosia diádon mopota'a-ta'au magí makow kon tangoi i Yesus tatua."

¹⁸ Ki Petrus bo ki Yohanes inoiní bui sinumu'ot kon ruangan. Onda in no'ituotmai, totok in dinandi monia kon diádon mota'au in taya dua mopota'a-ta'au makow in tangoi i Yesus tatua.

¹⁹ Ta'e ki Petrus bo ki Yohanes noguman ko'i monia nana'a, "Raidon monimu kopia mongo onda im mopia-pia kon tayowon i Allah: Dumudui kom parentah monimu mongo dumudui kom parentah i Allah.

²⁰ Sin diábí mota'au ing kami mogogai mopota'au kon onu inta ain inontong bo dinongog nami tontaní."

²¹ Sidang tatua diá noko'ulí kon talá tobatúmai inta mota'au baíion monia dodoyonan pohukuman ko'i nayadua. Dá pangabisannya binulian monia in rasul mita tatua sim mo'ondokdon mosia kon intau moántó inta moduímai kon tangoi

i Allah sim mosia ain noko'ontong kom bayongan inta ain noba^lí.

²² Sin intau inta inundaman tatua umurnya aindon no'íliu kon opat nopuluh notaong."

²³ Naonda im pino^luai makow monia, ki Petrus bo ki Yohanes minayak kon yobayat mita monia, bo ino'uman mita monia onu inta siningog in imang mita itoi bo itoi mita in Yahudi ko'i monia.

²⁴ Naonda in yobayat mita monia tatua nokodongog kon o'uman monia tatua, mosia nosambayang ko'i Tuhan noyotakin, kai monia, "Oh Tuhan, Ikowb^í in nomia kon langit bo butá, dagat bo bayongan tombonunya.

²⁵ Ki Daud ki amá nami inta kinawasa'an in Roho-Mu pernah noguman nana'a, 'Nongonu sin intau mita inta diá mopirisaya ko'i Tuhan, tumorúb^í; nongonu sim mosia im moroncanab^í kon inta diá baraguna?

²⁶ Raja mita in dunia na'a mosadia makow moparang bo itoi mita motobatú sim mo^lawang ko'i Tuhan bo Raja Mopoposalamat.'

²⁷ Sin totu'ub^í kong ki Herodes bo ki Pontius Pilatus aindon noyosipun kong

kotá tana'a takin intau mita inta diá nonota'au ko'i Tuhan bo intau mita in Israel sim moławang ko'i Yesus, simpał-Mu inta aim piniłi-Mu bo inta kino ibog-Mu.

²⁸ Mosia notobatú nogaid kon yagi-yagi, inta munadon sinantú-Mu kom mobałi. Bo sinantú-Mu intua pinodudui ing kawasa bo ibog-Mu tontani.

²⁹ Bo tana'a makow Tuhan, indoiaikah im mosia molarangbî ko'inami. Po'igumon nami ko'i-Nimu Tuhan, ogoiaipa ing kabaranian bobantung-Mu mita tana'a mopoyaput im Pirman-Mu mita.

³⁰ Tułungaipa ing kami simbá intau mita nongotakit modait mopia bo onu inta diá mota'au aidan in intau, mobałi sing kawasa bo ropot inta pinodoyon kon tangoi i Yesus, simpał-Mu inta aim piniłi-Mu tua."

³¹ Bo naonda im mosia nosambayang, tempat pinoyosipunan monia tatua nodandú bo mosia komintan kinawasa'an in Roho i Allah, dá mosia diádon inangoian ondok nopota'au im Pirman i Allah.

³² Komintan intau inta ain nopirisaya tua nobiag notobatú kong gina bo porasa'an. Diá tobatúmai ing kon sigad monia tua in

norai kon onu inta ko'i monia yo tongábî kuon monia tontañî.

³³ Takin kawasa moľoben, rasul mita tatua nopota'au kong ki Yesus ain nobiag bui. Dá totokdon binarakatan i Allah im mosia.

³⁴ Bo diábî in tobatúmai kon sigad monia tua in nobiag moyoyiga. Sin intau mita inta ko butá andeka ko baľoi, nopotaľui im butá andeka baľoi monia, bo doit inta boľi im pinotaľui monia tua diaan monia

³⁵ bo posarahkan kon rasul mita. Doit tatua sila–silaion makow kon intau mita inta moparaľu.

³⁶ Natua doman ing ki Yusup, inta dinonoi in rasul mita ki Barnabas (inta mangalunya, Mohohibur).

³⁷ (4:36)

5 ¹ Ta'e oyúon tobatú ľolaki tangoinya ki Ananias, ki buľoinya ki Sapira. Taya dua motonibuľoi na'a nopotaľui doman im butá monia totampat.

² lyosingogdon muna nayadua motonibuľoi tua, kom boľinya tobotak tagúon monia sim pakéon tontañî yo tobotak in ogoi kon rasul mita.

³ Dá ki Petrus noľibó ko'inia, "Ananias nongonu sim pomayakmubî makow lbilis

mongawasa kong ginamu, modapot ikow mongubol kon Roho i Allah, takin umuni-uni makow motagú kom boli im butá ibanea sim pakéonmu tontaí?

⁴ Butá tatua im butámubí waktu in diápa pinotaluimu. Bo naonda im pinotaluimudon, bolinya in ikowbí doman kitogi. Dá nongonu sim moroncanabí ikow kon diá mopia natua? De'emanbí intau in inubolanmu, ta'e ki Allahbí!"

⁵ Naonda in nokodongog kon singog i Petrus natua ki Ananias balú no'umpag bo minatoi. Dá totok nongo'ondok in intau mita inta nokodongog kon onu inta nobalı́ tatua.

⁶ Bo tongonumai in tayamobiag namangoi bo nobakut kom mayat i Ananias tatua, bo binuligan monia pinoľuai sim bayáan lobongon.

⁷ Degá toľumai nojam no'iduduimai kon tua, no'iangoi ing kibuloi Ananias, ta'e diábí kinota'auannya onu inta bagu nobalı́.

⁸ Dá ki Petrus noguman ko'inia, "Pogumankah ko'inakó mongo totu'u kon tongábí natua boli im butá inta pinotalui monimu?" Bobay tatua notubag, "Totu'u, tongábí natua."

⁹ Dá ki Petrus no_libó bui nana'a "Nongonu sing kamunda motonibu_loi im mo'ibogb_i monungku_l kon Roho i Tuhan? Indoiaikah in intau mita inta bagu no'iangoi minayak no_lobong ko'i bu_loimu, sinimindogdon makow kon tayowon in lo_lingkop sim modia domandon ko'inimu po_luai sim bayáan lo_lbongon."

¹⁰ Bo no'umpag domandon kon dodai intuata im bobay tatua kon tayowonmai i Petrus. Dá naonda in tayamobiag mita tatua sinumu'ot, kinobayáanmai monia minatoi domandon im bobay tatua.

¹¹ Dá totokdon no'ondok im bayongan jama'at bo bayongan intau inta nokodongog kon onu inta ain noba_li tatua.

¹² Bo mobayong doman in soá_l mita inta mokoherang inaidan rasul mita tatua kon sigad in intau moántó kon tua. Komintan intau inta nopirisayadon umuran moyosipun kon tempat inta sinangoian serambi Salomo bo umuran doman motobatú kong gina.

¹³ Intau mita ibanea diá ing koba_li dumugang ko'i monia. Bo totok hormaton in intau mita moántó im mosia.

¹⁴ Ko'onggot-ko'onggot dá kodugang-kodugang domandon intau inta mopirisaya ko'i Tuhan, lolaki bo bobay.

¹⁵ Intau mita kon tua umuran mopoluai in intau mita inta mongotakit bo pobayak in dola'ag popo'ulid kon tosiugan andeka bolad, simbá mosia paling tidak kotugatan in olinow i Petrus aka ki Petrus mo'italib.

¹⁶ Ná doman tua, intau moántó inta nongkon kotá mita inta kon diugmai in Yerusalem diá doman mobonto-bontow im mamangoi kodia-dia in intau mongotakit bo intau mita inta kinotolongan in dimukud mora'at. Mosia komintan nodait sinoko'undaman dapot nongopia.

¹⁷ Pangabisannya imang mita moloben bo dumodudui mita monia inta intau mita nongkon golongan Saduki mulaidon moya'at ing gina lantaran mo'intoi.

¹⁸ Dá sinoko domok monia in rasul mita tatua bo binonu kom ponjara kong kotá tatua.

¹⁹ Ta'e nodolom monag, tobatú malaekat i Tuhan nomukat kon lolingkop mita im ponjara tatua bodongka nodia ko'i monia ilumuai. Malaekat tatua noguman kon rasul mita tatua,

²⁰ "Bayakdon sindog kom Bałoi Tuhan bo popota'audon kom bayongan intau soál kobiagan inta mobagu na'a."

²¹ Dá rasul mita tatua dinumudui kong koyow im malaekat tatua. Modiugpa mobayag mosia minayak im Bałoi Tuhan bo mulai notundú kon tua. Kon wakutu intua imang mołoben bo dumoduduinya mita namangoi bo nogaid kon sidang takin itoi mita intau Yahudi. Onda intua binayak monia pinoki gamá in rasul mita tatua kon ponjara sin sidangon potayow ko'i monia.

²² Ta'e naonda intau mita inta pinotabá tatua minayak im ponjara, kinobayáanmai monia rasul mita tatua diádon ing kom ponjara, dá nobui im mosia bo nopota'au kon soál tatua kom mahkamah.

²³ Kai monia, "Kino bayáanmai nami ponjara ing kinunsiánbí notompia bo mołolukad mita kom ponjara komintanbí kon tua kon tayowonmai in ɭolɭngkop, ta'e naonda im binukatandon nami ɭolɭngkop im ponjara, diá bidon tobatúmai ing kom bonunya."

²⁴ Naonda itoi mołolukad kom Bałoi Tuhan bo imang mita itoi nokodongog kon onu inta pinoguman monia tua, mosia

no'ondok bo polat nolibó mongo onu in nobali kon rasul mita tatua.

²⁵ Tongá namangoidon intau tobatú kon sigad monia tua bo noguman nana'a, "Indoiakah dá intau mita inta binonu monimu kom ponjara, tuabí komintan kom bonu im Baloi Tuhan koyogot im motundú kon intau moántó!"

²⁶ Dá bui bo binayak ginamá in itoi mita inta mojolukad kom Baloi Tuhan bo in intaunya mita im mosia. Ta'e ki pia-piabímai mosia nodia ko'i monia, sim mo'ondok kon intau moántó kon tua sin dikabo arabon monia.

²⁷ Ki Petrus bo ki Yohanes dinia monia kon tayowon in sidang agama. Bo nomangkoidon nosingog ing ki imang moloben.

²⁸ Kainia, "Aindon ilarang totok nami im mo'ikow simbá diádon mayak bo mopota'a-ta'au makow in tangoi intau tatua. Ta'e tana'a indoiakah, onu in inaidan monimu! Mo'ikow minaya-mayakbí doman makow bo nopohabar in soál intau tatua kom bayongan butá in Yerusalem bo moguman doman kon kamibí na'a in nokopopisí kong kinopatoian-Nya."

²⁹ Ta'e ki Petrus bo ki Yohanes noguman, "Kami mustibí mokidongog ko'i Allah, de'emanbí dumudui kon singog in intau nion.

³⁰ Ki Yesus inta aindon ilimod bo pinopopakú monimu kong kayu pinoyotalémpang tua im buibí biniag i Allah i mogoguyang naton.

³¹ Ki Yesusbí tua inta ain inogoian kadudukan bo kawasa molantud salaku Itoi bo Mopoposalamat, simbá intau Israel ogoian in wakutu mogogai mogaid kon dosa, bá ampungan im mosia.

³² Aim bidon inontong nami tontaní ing kinobaílian tua komintan. Kami bo Roho doman i Allah inta inogoi i Allah kom bayongan intau inta umuran dinumudui kom parentah-Nya."

³³ Nokodongogmai kon tua, totok im mosia sinumorú, sahingga ibogon monia limodonbí in rasul mita tatua.

³⁴ Ta'e tobatú intau im Parisi inta nobaíli anggota im pongadilan agama tatua inta ki Gamaliel in tangoinya, tobatú mototundú kon agama inta totok ing kino-insim im bayongan intau kon tua sinimindog bo nopo'igum simbá poluaipa motoyong in rasul mita tatua.

³⁵ Onda im pino_luaidon monia in rasul mita tatua, nosingogdon in sia kon tayowon in sidang tatua, "Hei intau mita in Israel, porai kopira im moporupa–rupamai kon rasul mita tatua.

³⁶ Sing kolipod pernah doman no'iangoi intau inta tangoinya ki Teudas. Sia nongaku kon intaubi' mo_loben in sia sahingga degá opatmai nogatut intau dinumudui ko'inia. Ta'e sia ilimod bo nodait no'irangkap in dumoduduinya mita.

³⁷ No'iduduimai ko'inia, wakutu im pinogiapan kon umat mita, no'itukat doman mangoi ing ki Yudas intau ing Gailiea. Sia namangoi nodia kon intau moántó bo nomarontak, ta'e sia minatoi doman bo nongo'irangkap domandon in dumoduduinya mita.

³⁸ Tuamai aku'oi moguman ko'i monimu nana'a: Dona'aidon rupa–rupa'anmai monimu in intau mita tatua. Pomayakdon makow im mosia. Sin aka makusud bo oáid monia na'a nongkon intau, yo moputúbí doman im mosia.

³⁹ Tongá aka tua bo nongkon i Allah yo diábí mokopongonu im mo'ikow, sedang monyata kom mo_lawangbí ko'i Allah im

mo'ikow." Tonggina tatua inindongogan monia.

⁴⁰ Dá inoinídon bui monia in rasul mita tatua, sinambok bo dinandi kon diá bidon mota'au mosia bui mopota'au in habar soál ki Yesus kon intau mita kon tua. Onda intua binuliandon bui monia.

⁴¹ Rasul mita tatua nobuidon nongkon sidang agama tatua takin pia ing gina, sing kinota'auan bidon monia kon natuabí im mobaíi dumodudui i Yesus. Patusbí im mosia motarima kon singkule lantaran ki Yesus.

⁴² Bo pomuloi in singgai mosia umuran mayak im Baíoi Tuhan bo mayak doman im baíoi-baíoiannya mopoyaput in habar kong ki Yesus tua in Rajabí Mopoposalamat.

6 ¹ Ko'onggot-ko'onggot dumodudui i Yesus kobayong-kobayong domandon. Ko wakutu intua intau mita in Yahudi inta nomaké im bahasa Yunani mulaidon moya'at ing gina kon intau mita in Yahudi inta totokea. Mosia nosingog nana'a, "Intau nami inta dongkadon boba-babay diá dodai onda ing kosilaian in tonsilai monia inta silaionmai pomuloi in singgai."

² Tuamai rasul mopuluh bodoyowá tua nogoiní kom bayongan dumodudui mita

monia noyosipun bodongka noguman,
"Diábî mopia aka kami mogogaipa
mopota'au in Habar Mopia, sin lantaran
moguruspabi' kon soál mita inta ka'anon.

³ Dá, manikah ki utat mita momiľi
kom pitu intau inta kon sigad monimu,
intau mopia bo inta kinawasa in Roho
i Allah, mobijaksana bo inta mota'au
pirisaya'anmai mogurus kon soál mita
tana'a;

⁴ simbá motantú im pikiran nami
mopoyaput im pirman i Allah bo
mosambayang."

⁵ Sinarima nopia im bayongan jama'at
onu inta pino'igum in rasul mita tatua.
Dá pinilidon monia ing ki Stepanus, intau
inta mopirisaya totok ko'i Yesus bo inta
umuran kinawasa'an in Roho i Allah. Na'a
doman tangoi monia inta kinopiľian: Ki
Pilipus, ki Prokhorus, ki Nikanor, ki Timon,
ki Parmenas, bo ki Nikolaus inta nongkon
Antiokhia; sia de'emanbî intau in Yahudi,
ta'e sinumo'otdon kon agama Yahudi.

⁶ Taya pitu tua dinia kon tayowon in rasul
mita bo sinambayangan polat nopo'igum
simbá barakatan i Tuhan im mosia.

⁷ Natuata inta nobaľi sahingga pirman
i Allah totokdon no'isiar magi makow

bo intau mita inta nopirisaya ko'i Yesus kon Yerusalem nodugangdon totok ing kobayongea. Bo noántó domandon imang in nopirisaya ko'i Yesus.

⁸Ki Stepanus na'a in intaubí inta totok binarakatan i Allah. Moántó totok in soál inta mokoherang inaidannya kon sigad in intau moántó.

⁹Ta'e oyúon doman intau in diá mopirisaya ko'inia; mosia tua in jama'at nongkon Yahudi inta Tangoionmai Jama'at Nobebas. Mosia tua intau mita inta nongkon Kirene bo Aleksandria, mosia noyotakin doman in tongonumai intau Yahudi nongkon Kilkia bo Asia. Intau mita inta noringgabatanmai in singog takin i Stepanus.

¹⁰Tongá mosia diá mokolawang kong kopopandoi i Stepanus bo Roho inta mosingog ko'inia.

¹¹Dá mosia nonongganut kon tongonumai intau simbá moguman kon nana'a, "Kami nokodongog tontaní kon sia totok mopo'ompámai ko'i Musa bo ko'i Allah."

¹²Tuata im pinokiguman monia kon intau moántó bo itoi mita in Yahudi takin mototundú mita kon agama. Dá dinomok

monia ing ki Stepanus bo dinia pinotayow kon sidang Pongadilan Agama.

¹³ No'iyaputmai kon tua inoinídon monia in intau mita inta ain sinoko-ubolian monia simbá mayak kom muna bo mobogoi ing katarangan inta diá totu'u bo moguman, "Intau tana'a umuranbí mopo'ompámai kom Baloi Tuhan bo parentah mita i Allah inta pinoyaput i Musa."

¹⁴ Dinongog nami tontaní sia nosingog nana'a, "Ki Yesus intau Nazaret tua im mogumpag kon tempat tana'a bo momalui kom bayongan adat inta inogoi i Musa ko'i naton."

¹⁵ Bayongan intau kom pinosidangan tatua komintan inimindoi ko'i Stepanus. Inontongmai monia pogot i Stepanus nádón pogot im malaekat.

7 ¹ Imang moloben nolibó ko'i Stepanus, "Totu'u degá intua?"

² Dá ki Stepanus nosingog, "Guyanga mita bo utat, indongogaipa in singogku na'a: Wakutu im mogoguyang naton ki Abraham diápa nomamping kon Haran, wakutu intua sia nogutunpa kom Mesopotamia, bo ki Allah inta totok im molantud namangoi ko'inia

³ bo noguman, 'Tałáaidon im butámu tana'a bo ginałummu mita, bayakdon kong kotá inta tundúon-Ku ko'inimu.

⁴ Dá ilumuaidon in sia nongkon lipú intau ing Kasdim bo nogutun kon Haran. Bo naonda im minatoidon ing ki amánya, pinokipomampingan i Allah in sia nongkon butá tatua minayak im butá inta pinogutunan monimu masai na'a.'

⁵ Ko waktu intua diábî inogoi i Allah im butá in sia sałaku pusakanya; Topaładmai yo diábî inogoi Allah ko'inia. Ta'e ki Allah nodandi kon ogoi-Nyabî ing ki Abraham sim bałion pusaka i Abraham bo katurunannya mita. Dodai intua ki Abraham diá kogadî.

⁶ Ta'e na'a im pinoguman i Allah ko'inia, 'Katurunanmu im mogutun kon tua sałaku mokokiángoi kom butá intau ibanea. Bo bałion monia ata polat doman rori-roriga'anmai solama opat nogatut notaong ing ko'onggotnya.

⁷ Ta'e intau inta mononggata tatua in tokohukumonbí. Tua in siningog i Allah. Tongá mopałut makow kon tua, mosia poluaion-Ku kon tua bo mosumbah ko'i-Nakó kon tempat tana'a.'

⁸ Sunat in noba_{li} tanda kon dodandian tatua. Dá naonda ing ki Ishak inta ki Adí i Abraham no'ilahirdon, adí tatua pinokisunat kon singgai iwalunya; ki adí i Ishak ing ki Yakub. Yo ki adí i Yakub tua im mopuluh bodayowá inta noba_{li} mogoguyang naton.

⁹ Ta'e lantaran mo'intoi ko'i Yusup dá mogoguyang naton ibanea tua nopota_{lui} ko'i Yusup kon intau im Mesir, ta'e umuran sinakinan i Allah in sia,

¹⁰ bo pinilatan i Allah in sia kom bayongan roriga bo inogoian in totabi bo pandoi waktu minayak kon tayowon i Piraun raja intau im Mesir tua. Sahingga bina_{li} i Piraun gubernur kom butá im Mesir bo nongawasa kom bonu in istana i Piraun.

¹¹ No'iduduimai kon tua no'iangoidon sempo im malarat moloben kom bayongan butá im Mesir bo kom butá ing Kanaan sahingga intau nokorasadon kon roriga. Mogoguyang naton kinodaitandon doman ing ka'anon.

¹² Tongá naonda in dinongog i Yakub kon oyúon ing gandum kom Mesir, pinotabánya im mogoguyang mita naton

tatua minayak im Mesir. Tuata in wakutu pertama-tamai minayak im Mesir.

¹³ Naonda in noginduadon minayak, ki Yusup ginumumandon ko'i utatnya mita. Bain tua bo kinota'auandon i Piraun in asal-usul i Yusup.

¹⁴ Onda intua binayak i Yusup pinoki gamá ing ki amánya ki Yakub takin bayongan ginalumnya pitu nopuluh bolima ing kobayongea.

¹⁵ Dá namangoi domandon im Mesir ing ki Yakub bo ginalumnya mita nodapot im minatoi mita kon tua im mosia.

¹⁶ Tulan mita monia dinia domandon minayak in Sikhem bo ilobong kon tua. Butá inta inubolian i Abraham kon suku bangusa Hemor kon Sikhem.

¹⁷ Ta'e naonda im motoyongdon wakutu i Allah mogintompod kon dandi-Nya ko'i Abraham, noántódon totok intau naton in nogutun kom Mesir.

¹⁸ Pangabisannya nobaluidon in raja kom Mesir. Raja inta diá nonota'au ko'i Yusup.

¹⁹ Raja nobagu tatua totok im moporupa-rupamai kon intau naton bo totok doman momogutú kom mogoguyang naton. Sia nokilumbú in adí mita mo'intok monia simbá matoi.

²⁰Wakutu intuata no'ilahirdon ing ki Musa, sia molunat totok. Sia biniag tolu nobulan kom baloi i amanya,

²¹bodongka inilig kon ongkag ta'e no'uli i adi i Piraun bobay bo biniag monia naonda bo ki adi monia tontani.

²²Bayongan pongotahuan im bangusa Mesir nodait sinundu ko'inia, sahingga sia nobali intau inta totok mokawasa kon soal pososingog bo oaidnya.

²³Wakutu in umurdon opat nopulu notaong, no'iangoidon in ibognya mkipodungku ko'i utatnya mita inta intau Israel.

²⁴Kon dodai intua sia noko'ontong kon intau Mesir momogutu kon intau Israel. Da sinulungannya intau in Israel tatua bo polat ilimodnya intau im Mesir.

²⁵Irainyamai kino mangaleanbi i utatnya mita intau Israel kon sia tua im pinakebi i Allah mopobebas ko'i monia. Na'anta diabi kino mangalean monia.

²⁶Nopo'ikolomai kon singgai sia noko'ontong doman kon intau Israel doyowa noropatoi, ta'e sinonggina'annya, kainia, 'Mo'ikow nion ginalumbi, yo nongonu sim moropatoibi?'

²⁷ Ta'e intau inta nomongkug kon yobayatnya tatua nonuḷud ko'i Musa bo noguman, 'Eta ki ine in nopobaḷi ko'inimu itoi bo hakim kon sigad nami?

²⁸ Degá ḷimodonmu doman aku'oi ná intau im Mesir koḷabung?'

²⁹ Nokodongogmai kon natua, ki Musa noḷagui nonaḷámaidon kom Mesir bo minayak nogutun kom Midian. Kon tua sia noko'uḷi kon adī ḷolaki doyowa.

³⁰ Naonda in opatdon nopuḷuh notaong kon tua, ki Musa noko'ontong kon tobatú malaekat kom padang gurun kon diug im buḷud Sinai. Malaekat tatua ḷumuai nongkon dokot in tuḷu inta kon yuá-yuák in diát.

³¹ Ki Musa noherang totok in noko'ontong kon soál tatua. Sahingga sia minayak dinimiug bo mo'indoi mongo onu intua. Bo sia nokodongog kon singog i Tuhan noguman ko'inia,

³² 'Aku'oi na'a ki Allah im mogoguyangmu, Aku'oi na'a ki Allah i Abraham, i Ishak bo i Yakub.' Ki Musa ginumugur bo totok inagían ondok sahingga sia diádon nokobaḷi inimindoi bui kon dokot inta ḷumuai kon yuá-yuák in diát tatua.

³³ Bo ki Tuhan noguman ko'inia, 'Longkut aip in si'olmu inta pinakému nion, sim butá inta sinindoganmu nion butábí mosuci.

³⁴ Inontong-Kudon bo umuran-Kudon sinarukiramai in roriga umat-Ku kom Mesir. Dinongog-Kudon in amui monia, dá mophonag in Aku'oi bo mopobebas ko'i monia. Tana'a, koligai! Potabá-Kudon bui ikow mayak im Mesir.'

³⁵ Ki Musa na'a kino doi' im bayongan intau Israel bo inta siningog monia nana'a, 'Eta ki inebí in nomaí ko'inimu itoi bo hakim kon sigad nami?' Ta'e ki Musabí intau inta pinotabá i Allah mobaí itoi bo mopoposalamat, takin totulung im malaekat inta namangoi ko'inia inta kon yuá-yuák in diát tua.

³⁶ Ki Musabí tuata inta nodia kom bangusa Israel ilumuai nongkon Mesir takin nogaid kon soál mita inta totok im mokoherang bo soál mita inta diá im poliuan kom Mesir, bo kon Dagat Nopuya bo kom padang gurun solama opat nopuluh notaong.

³⁷ Siabí doman tua inta noguman kom bayongan intau Israel, 'Ki Allahbí im mobogoi ko'inimu in tobatú nabi inta

pinilí-Nya kon sigad monimu, ná Sia nomilí ko'inakó.'

³⁸ Ki Musabí tuata inta kon yuá-yuák im bangusa Israel kom padang gurun, inta nobalí tonsigad kom malaekat inta nopoyaput in singog ko'inia kom Bulud in Sinai takin mogoguyang naton. Sia tuata inta notarima kon habar inta nobiag nongkon i Allah sim poyaput ko'i naton.

³⁹ Umpakah natua ta'e mogoguyang naton doí dinumudui ko'inia. Mosia doí notarima ko'inia bo mo'ibog mobui kom Mesir.

⁴⁰ Mosia noguman ko'i Harun nana'a, 'Pogaidaipa kon illah mita inta mota'au duduianmai nami. Sin diádon kota'auan nami mongo onudon in nobalí ko'i Musa inta nodia ko'inami ilumuai nongkon Mesir!'

⁴¹ Dá ko waktu doman intua mosia nogaid kom patong ki adí in sapi, onda intua mosia noposumbah ing kurban kom patong tatua polat nomia kon rame sin nodui' kon onu inta pinomia monia tua.

⁴² Dá sinaláanmai i Allah bo pinomayak-Nyadon makow im mosia nosumbah kon tundi mita kon langit. Tua notongkai ná inta aim pinais kom bonu im buk

nabi mita. Nana'a, 'Hei intau mita Israel! De'emanbî Aku'oi im pinorata'an monimu bo pinobogoian in sosumbah mahaluk solama opat nopuluh notaong kom padang pasir.

⁴³ Sing ki dewa Molokhbî in umuran untu-untuon makow monimu kotaki-takin patong ki adî in sapi inta ki Repan; tuata im patong inta pinomia monimu sin sumba'an. Tuamai Jumbúon-Kudon im mo'ikow koyayúon kon Jimakaw, kon Lipú im Babel.'

⁴⁴ Kemah tempat i Allah mamangoi kon intau, oyúon kom mogoguyang naton kom padang gurun. Kemah tatua pinomia i Musa podudui im parentah i Allah bo pinodudui ing gambar inta pino'ontong i Allah muna ko'inia.

⁴⁵ Kon singgai no'iduduimai tempat tatua diania im mogoguyang naton ko waktu im mosia kotaki-takin i Yosua minayak nogagow kom butá naton na'a nongkon kakuasa'an im bangusa mita inta sinoko'untun i Allah kon tayowonmai monia. Kemah tatua nonahang kon tua nodapot kon sempo i Daud.

⁴⁶ Ki Daud totok kinosanang ing gina i Allah nodapot nopo'igum in sia simbá

ogoi-Nya moposindong im Bałoi-Nya.
Bałoi i Allah inta sinumbah i Yakub tatua.

⁴⁷ Ta'e ki Salomo bidon in noposindog im Bałoi i Allah tatua.

⁴⁸ Tongá ki Allah Inta Totok Mołantud tatua, diábî nogutun kom bałoi inta inaidan in lima intau tatua; sing kom bonu im buk in nabi pinais nana'a,

⁴⁹ 'Langit in tampatbî pomomarenta'an-Ku, bo butá pomomuntukan in si'ol-Ku. Dá bałoipabî onu im pomiaan monimu ko'i-Nakó? Kon ondabî in tempat pogogaian-Ku?

⁵⁰ Diábî kinota'auan monimu kon Aku'oibî in nogaid kon tua komintan?' natua im pirman i Allah.

⁵¹ Nádomai tua kinototogat ing gina monimu nion. Totokbî mororiga didikon kom bá motoindudui ko'i Allah. Diábî indongogan monimu in singog i Allah! Mo'ikow nion náonda bo mogoguyang mita monimu; umuran diá mokidongog kon Roho i Allah.

⁵² Eta oyúon nabi in diá pinogutú im mogoguyangmu mita? Simbá kota'auan monimu, nodait monia ilimod in totabá mita i Allah kolipod, inta namangoi sim mopota'au ing koángoian in Simpəl i Allah

inta totok im mobanar, inta aindon doman
irupa–rupamai monimu polat ilimod.

⁵³ Kinota'auan bidon mita monimu in
hukum i Musa inta pinoyaput im malaekat
mita ko'i monimu ta'e diábí dinuduan
monimu!"

⁵⁴ Naonda dinongog in anggota sidang
agama im bayongan singog i Stepanus
tata, totok nonakit ing gina monia bo
sinumoru' totok ko'inia.

⁵⁵ Ta'e ki Stepanus inta kinawasa in Roho
i Allah tata, ilumangag kon langit bo
inontongnya ing kamulia'an i Allah bo ki
Yesus sinimindong kon dotá ing kolanan i
Allah.

⁵⁶ Ki Stepanus noguman, "Indoiai,
inontongku in soroga nobukat bo ki Adí
Intau sinimindog kon dotá ing kolanan i
Allah!"

⁵⁷ Dá anggota mita im Mahkamah
Agama totokdon nomompon kom
bongolan monia bo nomalú polat minayak
nomongkug ko'i Stepanus.

⁵⁸ Pino luai monia in sia kong kotá tata
bo inandur im batu. Intau mita inta
noko'ontong kon kajadian tata nolongkut
kon lambung bo pinoki kadai monia

kon tobatú tayamobiag inta ki Saulus in tangoinya sim modulu doman mogandur.

⁵⁹ Koyogot monia anduron batu, ki Stepanus nosambayang nana'a, "Tuhan Yesus, tarimadon in rohoku!"

⁶⁰ Bo sinumungkud in sia polat nomalú noropot, "Tuhan, dona'aidon dosa tana'a popobaba–Mu ko'i monia!" Onda in noguman makow natua sia minatoidon.

8 ¹ Bo nopia doman gina i Saulus kom pinolimodan ko'i Stepanus tua. Kon singgaipa doman tatua jama'at kon Yerusalem totokdon in alo–alouan makow monia bo pogutúon sahingga bayongan intau inta mopirisaya kolikud in rasul mita, komintan nongo'ibaya–bayak makow kom bayongan lipú kon Yudea bo kon Samaria.

² Bayongan intau inta mongo'ondok ko'i Allah nolobong ko'i Stepanus bo totok monia inuangan in sia.

³ Ta'e ki Saulus totokdon moramiji momogutú kon jama'at mita tatua. Sia maya–mayak makow kom balo–baloianeana bo motayak kon jama'at lolaki bo bobay inta mopirisaya ko'i Tuhan sim poluaion kong kotá tatua bo bayáan bonuon kom ponjara.

⁴Intau mita mopirisaya inta ain nongo'irangkap tatua, nopota'a-ta'au doman makow in Habar Mopia kon ondakabî ing kobayáan monia.

⁵Ki Pilipus minayak in tobatú kotá kon Samaria bo nopota'au in soál Raja Mopoposalamat inta pinodandi i Allah kom bayongan intau kon tua.

⁶Naonda in dinongog intau moántó onu im pinota'au i Pilipus bo mosia noko'ontong kon tanda mita inta sinoko-aidannya, mosia notobatú kong gina bo notarima kon onu inta pinota'aunya tatua.

⁷Sin inontongdon monia tontanî in dimukud mita mora'at ilumuai nongkon intau inta sinolangannya tatua takin kumarak. Ná doman tua, nobayong doman totok intau inta lempeng bo intau mita pelong in nopia.

⁸Dá totok nopia-pia ing gina intau mita kong kotá in Samaria tatua.

⁹Kong kotá tatua oyúon tobatú lolaki tangoinya ki Simon. No'onggotdon sia mogaidmai kon soál mita inta totok mokoherang kom bayongan intau kon lipú tatua, sin sia mosihirmai. Bo sia nongaku kom bayongan intau kon tua, kon sia totok motoyang.

¹⁰ Dá bayongan intau kon kotá tatua komintandon nonarukiramai ko'inia. Intau mita kong kotá tatua, mongoádi, tayamobiag bo guyanga komintan moguman nana'a, "Intau tana'a totokbí ing kinawasa i Allah inta noterkenal 'Mokawasa totok tua'.

¹¹ No'onggotdon totok sia momakémai in sihirnya, sahingga mopia totok gina im bayongan intau ko'inia.

¹² Ta'e mosia binayak i Pilipus pinopota'auan in Habar Mopia soál náonda ing ki Allah mamangoi momarentah salaku raja bo soál ki Yesus Kristus, Raja Mopoposalamat tua, dá bayongan intau kong kotá tatua nodait nopirisaya kon onu im pinoyaput i Pilipus ko'i monia. Bo mosia binaptis mita pinomayak lolaki andeka bobay.

¹³ Ki Simon nopirisayadon doman. Bo naonda in sia binaptis, sia umuran dumudu-dudui makow ko'i Pilipus. Soál mita inta mokoherang inta inaidan i Pilipus totok mokoherang ko'i Simon.

¹⁴ Rasul mita kon Yerusalem nokodongogdon, kom bayongan intau inta kon Samaria notarimadon kom pirman i Allah. Tuamai pinotabá monia

ing ki Petrus bo ki Yohanes minayak ing kotá tatua.

¹⁵ Naonda in no'iyaputmai kon tua in taya dua, sinambayangan monia in jama'at tatua simbá tantú kawasa'an in Roho i Allah,

¹⁶ sin diápa tobatúmai intau kon sigad monia tua ing kinawasa'an Roho i Allah; bagubí binaptis kom bonu in tangoi i Yesus Kristus.

¹⁷ Naonda im binarakatandon i Petrus bo i Yohanes dá mosia notarimadon kon Roho i Allah.

¹⁸ Onda inontong i Simon kon oyúondon Roho i Allah ko'i monia sim binarakatan i Petrus bo i Yohanes, dá ki Simon namangoi ko'i Petrus bo ko'i Yohanes takin kodia-dia in doit polat

¹⁹ noguman, "Ogoiai doman kawasa tanion in aku'oi, simbá aka aku'oi momarakat kon intau ibanea, bo intau mita tatua motarima doman kon Roho i Allah."

²⁰ Ta'e ki Petrus notubag, "Koboditodon ikow bo doitmu tanion! Kainimu kamai totabi Allah mota'aubí taluionmu?

²¹ Diá mota'au ikow dumudui mogaid takin nami, sin diá motulid ing ginamu ko'i Allah.

²² Tuamai inggama'aidon in raianmu inta mongora'at po'igum ko'i Tuhan simbá ampungan-Nya in raianmu mita tatua!

²³ Sing kinota'auanku kon ikow nion in intaubí inta mo'intoi totok bo kinawasa in raian mita inta diá mopia."

²⁴ Dá ki Simon noguman ko'i Petrus bo ko'i Yohanes, "Dá aka natua yo tulungaipa po'igum ko'i Tuhan simbá diá tobatúmai in siningog monimu nion mobaí ko'i nakó."

²⁵ Naonda in nopalutdon nobogoi ing kosaksian bo nopota'au im pirman i Tuhan, ki Petrus bo ki Yohanes nobuidon kon Yerusalem. Kom bonu im binaya'an monia tatua, mosia sindalan mopota'au in Habar Mopia kom bayongan lipú kon Samaria tua.

²⁶ Tobatú malaekat i Tuhan noguman ko'i Pilipus nana'a, "Pobuatdon! Bayakdon kon dotá in tolatan dalan mongin Yerusalem mopobayak ing Gaza." Mo'ingongow totok in dalam tatua.

²⁷ Dá nobuat domandon ing ki Pilipus bo minayak. Dodai intua oyúon tobatú pogawai molantud kon istana Etiopia. Sia

tua intau inta inogoian ing kaparcayaan mokadai kom bayongan kapunya'an i Sri Kandake, ratu kom buta' in Etiopia. Intau tatua namangoi nosambayang kon Yerusalem bo naonda im mobuidon, sia sinumakoi kong keretanya. Kom bonu im binaya'annya tatua sia sindalan mobaca kom buk i Nabi Yesaya.

²⁸ (8:27)

²⁹ Dá Roho i Tuhan noguman ko'i Pilipus nana'a, "Bayak diugai ing keretanya tatua."

³⁰ Dá ki Pilipus minayak dinimiug kong kereta tatua bo nongindongog kom pinobaca'an in intau tatua kom buk i Nabi Yesaya. Nopalut makow, sia nolibó kon intau tatua kainia, "Komangalean degá i Tuang onu im binaca i Tuang tatua?"

³¹ Dá intau tatua notubag, "Náondabí ing komomangaleku aka diá in intau mopomangale ko'i nakó?" Dá sinongganutannya ing ki Pilipus sinumakoi kong keretanya tatua.

³² Na'a in ayat inta binacanya tua, "Sia náonda bo domba inta diaan rataán, ná ki adí in domba inta tongá kibio–bíómai aka gonsingan im bubulnya, natua in Sia diábí mopingo–singog.

³³ Sia siningkule bo pinomia ná intau inta diá mobanar. Sia ilimod kon dunia na'a, sahingga in diá tobatúmai intau im mota'au mongonguman kon asal-usul-Nya."

³⁴ Bo nolibó im pogawai tatua ko'i Pilipus, "Pogumankah ko'inakó, mongo ki ine imakusud in nabi tana'a? Sia tontani mongo intau ibanea?"

³⁵ Dá nomangkoidon ing ki Pilipus nosingog; ayat mita tatua im pinakénnya nomangkoi nopota'au in Habar Mopia soál ki Yesus kon intau Etiopia tatua.

³⁶ Kom binaya'an monia tatua, mosia no'idapot in tobatú tempat inta oyúon in tubig. Pogawai tatua noguman, "Indoiaikah, kon tua oyúon tubig! Mota'au degá aka aku'oi baptisondon kon tua?"

³⁷ [Dá kai Pilipus doman, "Aka ki Tuang bo totu-totu'udon mopirisaya, yo diábí doman nongonu." "O,o! Mopirisayadon in aku'oi kong ki Yesus Kristus tua ing ki Adíbí i Allah," tua in tubag im pogawai tatua ko'i Pilipus.]

³⁸ Dá pinokipotogonnya ing keretanya tatua; bo minayak in taya dua. Ki Pilipus bo pogawai tatua, tumpala noponang kom

bonu in tubig bo binaptis i Pilipus kon tua in sia.

³⁹ Naonda im mosia nobatundon nongkon tubig tatua, da_lidon dinia in Roho i Tuhan ing ki Pilipus, sahingga in diádon inontong im pogawai tatua in sia. Dá sia nongiturusadon kom bobayáannya tatua takin pia ing gina.

⁴⁰ Indoianmai yo kon Asdod bidon ing ki Pilipus. Bo kon dodai in sia noginturus kom bobayáannya tatua, sia umuran doman mopoyaput in Habar Mopia soál ki Yesus kong kota–kota'annya no'iyaput kong Kaisarea.

9¹ Wakutu intua ki Saulus umuranpabí mogogondok bo mo_limod kom bayongan intau inta ain nopirisaya ko'i Tuhan Yesus. Sia minayak ko'i imang mo_loben,

² bo no'igum kon surat kuasa ko'inia sin diaannya kom majelis mita in Yahud inta kon Damsyik, simbá aka sia mokodungkul kon intau mita kon tua inta mopirisaya ko'i Tuhan Yesus, yo sia mota'au modomok ko'i monia bo diaan pobayak in Yerusalem.

³ Bo wakutu in sia minayak in Damsyik, naonda in nodiugdon kong kotá tatua,

daľibí bo oyúon in sindar nongkon langit nonindar ko'inia.

⁴ Dá no'umpag in sia kom butá bo dinongognya in singog noguman nana'a ko'inia, "Saulus, Saulus! Nongonu sim momogutúbí in ikow ko'i-Nakó?"

⁵ Dá ki Saulus noľibó, "Ki ine in Ikow Tuang?" Dá kain tubag in singog tatua, "Aku'oi na'a ing ki Yesus inta pinogutúmu tua.

⁶ Ta'e tana'a makow poguman-Ku ko'inimu pobangondon bo tu'otdon ing kotá. Bain kon tua bo poguman-Ku ko'inimu mongo onu im poki aid-Ku ko'inimu."

⁷ Bayongan intau inta noyotakinnya nongo-italikokog bo pinungul; sim mosia nokodongog domandon kon singog tatua ta'e diábí tobatúmai intau in inontong monia.

⁸ Ki Saulus sinimindog bo binukánya im mata, ta'e diádon moko'ontong in sia, dá dongka bidon kinapit monia sia minayak kong kotá in Damsyik.

⁹ Tolú nosinggai sia diá noko'ontong bo solama tua diá doman nonga'a-nga'an bo diá doman nonginu-nginum.

¹⁰ Kon Damsyik oyúon tobatú dumodudui i Tuhan Yesus ki Ananias in tangoinya. Ki Tuhan nokipogontong ko'inia bo noguman, "Ananias!" Ki Ananias sinumubag, "Aku'oi na'a, Tuhan."

¹¹ Dá ki Tuhan noguman ko'inia: "Pobuatdon tana'a makow. Bayakdon kom bałoi Yudas bo mongin dalan inta sinangoian Dalan Motulid. Libó kon tua intau inta ki Saulus in tangoinya. Sia tua intau in Tarsus. Koyogot mosambayang sia intua,

¹² bo kino tali'ontongannyadon kon oyúon tobatú intau inta ki Ananias in tangoinya namangoi nomarakat ko'inia, simbá moko'ontongpa bui in sia."

¹³ Ki Ananias noguman, "Tuhan, aindon dinongogku kom bayongan intau, kon nobayongdon totok intau im pinogutú bo ilimod in intau tatua kon Yerusalem, intau mita inta mopirisaya ko'i Tuhan Yesus.

¹⁴ Bo tana'a sia namangoi domandon na'a sin inogoiandon doman i imang mita itoi ing kasampatan modomok kon bayongan intau inta mopirisaya ko'i-Nimu."

¹⁵ Ta'e ki Tuhan noguman ko'i Ananias, "Bayakdon! Sin sia tua aim bidon piniłi-Ku mobantung ko'i-Nakó mopota'a-ta'au

makow in Habar Mopia soál Aku'oi kom bangusa mita ibanea inta deeman intau Yahudi bo kon raja mita bo kon intau mita in Israel.

¹⁶ Bain Aku'oi tontaní im mopo'ontong ko'inia kom bayongan roriga inta musti korasa'annya lantaran pirisayanya ko'i-Nakó."

¹⁷ Dá ki Ananias minayak domandon im bałoi tatua bo nomarakat ko'i Saulus, kainia, "Saulus utatku, ki Tuhan Yesus inta ain nokipogontong ko'i utat kon dala, wakutu ing ki utat mopoángoi in na'a, Sia doman tua inta nopotabá ko'inakó mamangoi ko'inimu simbá ki utat buipa moko'ontong bo kawasa'andon Roho i Allah."

¹⁸ Dá kon dodaipa doman intua bo kinorasa'annya ná nołabú ing karapus matanya, bo noko'ontongdon bui in sia. Dá nobangondon in sia bo połat binaptis.

¹⁹ Naonda in nonga'an makow, sia buidon noropot.

²⁰ Ki Saulus nogutunpa kon Damsyik tongonumai nosinggai noyotakin in dumodudui mita i Yesus kon tua.

²¹ Bayongan intau noherang nokodongog ko'i Saulus. Mosia noguman, "Eta

de'emanbî sia na'a inta moramiji molimod kom bayongan intau inta mopirisaya ko'i Tuhan Yesus kon Yerusalem? Bo inta mamangoi doman na'a sim modomok kom bayongan intau inta mopirisaya ko'i Tuhan Yesus bo diaan kon tayowon in imang mita itoi!"

²² Ta'e molobendon totok im pongaruh i Saulus ko'i monia. Onu inta nobaŕi ko'inia soaŕi ki Tuhan Yesus, nodaitnya ino'uman ko'i monia, sahingga nopirisayadon totok im mosia kong ki Yesus tuata in Rajabî Mopoposalamat, dapot intau mita Yahudi kon Damsyik dia'don mokobayow.

²³ Naonda in tongonumaidon nosinggai kon tua intau mita in Yahudi noyopakat molimod ko'i Saulus.

²⁴ Ta'e makusud monia tatua kinota'auan i Saulus. Dolom bo singgai mosia mogolat makow kong ngara ing kotá tatua, sim molimod ko'inia.

²⁵ Ta'e kon dolom tobatú, sia binonu in dumoduduinya mita kon karansi bo pinolimpat pinongin dinding kotá tatua.

²⁶ No'iyaputmai kon Yerusalem, ki Saulus moramiji dumugang kon dumodudui mita i Yesus kon tua. Ta'e dumodudui mita i Yesus kon tua komintan mongo'ondok

ko'inia, sin diápa mopirisaya im mosia kon sia tua in totu-totu'udon nobali dumodudui i Tuhan Yesus.

²⁷ Ta'e inangoi i Barnabas bo ginamá in sia bo pinotayow kon rasul mita. Bo nodait ino'uman i Barnabas ko'i monia in soál náonda ing ki Saulus noko'ontong ko'i Tuhan kon yuák in dalan bo soál náonda ing ki Tuhan nosingog ko'inia. Bo ino'umannya doman ko'i monia ing kinobobarani i Paulus nopoyaput in Habar Mopia soál ki Yesus kon Damsyik.

²⁸ Dá sinarimadon monia ing ki Saulus polat nogutundon noyotakin monia kon Yerusalem. Kon tua sia mobarani totok mopoyaput in Habar Mopia inta pinodoyon kom bonu in tangoi Tuhan.

²⁹ Sia umuran mongonguman bo mobobayowan takin intau mita in Yahudi inta nomaké im bahasa Yunani, sahingga in totok ramijion monia limoddon.

³⁰ Ta'e naonda ing kinota'auan jama'at in roncana monia tatua, baya-bayak dinia monia in sia kon Kaisarea bo polat pinokibayáan monia in Tarsus.

³¹ Dá bayongan jama'at kon Yudea, Galilea bo Samaria komintan nopia ing gina. Takin totulung in Roho i Allah,

bo takin doman togu'ondok ko'i Tuhan, bayongan jama'at koropot–koropotdon bo kodugang–kodugang domandon ing kobayongea.

³² Ki Petrus minaya–mayak makow nokipodungku! kon jama'at mita kon lipu–liup'annya. Kom binaya'annya tatua sia nongandup kon jama'at mita i Tuhan inta kon Lida.

³³ Kon tua sia noyodungku! Eneas, intau inta ain walu notaong no'itosiug makow sin diádon mokobayak.

³⁴ Ki Petrus noguman ko'i Eneas, "Eneas, ki Yesus Kristus mongundam ko'inimu. Pobangondon bo to'inutdon in tosiganmu tanion." Dá ko waktupa doman tatua nobangon ing ki Eneas, bo nopirisayadon im mosia ko'i Tuhan.

³⁵ Natua doman im bayongan intau kon Yope bo kon Saron. Mosia nopirisaya domandon mita, naonda in noko'ontong ko'i Eneas inta ain nokobayak tua.

³⁶ Kon lipú tatua oyúon doman bobay, tangoinya ki Tabita. Sia tobatú intau inta mopirisaya ko'i Yesus. (Aka kon Yunani, ki Dorkas in tangoinya.) Sia umuran mogaid kon inta mopia bo umuran mo'ibog

motulung kon intau mita inta nobiag nobogá.

³⁷ Ta'e dodai intua sia notakit polat minatoi. Naonda ininggúandon, mayatnya inukat monia kong kamar kon limonik.

³⁸ Lantaran lipú in Lida nodiug kon Yope, dá naonda in intau mita inta mopirisaya ko'i Yesus nokodongog kong ki Petrus oyúon kon tua, binayak monia bo pinoki'oiní kon intau doyowa takin koyow nana'a, "Lagipa angoi in na'a."

³⁹ Ki Petrus balú nono'inut bo minayak noyotakin monia. Naonda in no'iyaputmai kon tua, diania monia in sia nophonik kong kamar inta pinogukatan kom mayat i Dorkas. Bayongan intau inta dongkadon boba-bobay komintan namangoi sinimindog kon diug i Petrus polat nongomba bo mopo'ontong doman in lambung inta inaidan mita i Dorkas waktu in nobiagpa.

⁴⁰ Ta'e nodaitnya pinokiũaian im mosia kong kamar tatua, bo sia sinumungkud nosambayang. Nopalut makow nosambayang, nobobui in sia kon mayat tatua bo noguman, "Tabita, pobangondon!" Dá ki Dorkas nobukádon

kom mata, bo naonda inontongnya ing ki Petrus, bango–bangon in sia bo ilimitú.

⁴¹ Dá kinadaïandon i Petrus in limanya bo pinosindong. Onda intua inoininyadon in intau mita inta mopirisaya bo bayongan intau inta dongkadon boba–bobay kon tua, bo ki Dorkas inta ain nobiag bui pinosarahkannyadon ko'i monia.

⁴² Onu inta ain nobaíi tatua, no'isiardon kom bayongan lipú kon Yope. Dá nobayongdon intau in nopirisaya ko'i Tuhan Yesus.

⁴³ Nopalut makow kon tua ki Petrus nogutunpa tongonumai nosingai kon Yope kom baíoi i Simon, intau inta mororubus kong kulit.

10 ¹ Kong Kaisarea oyúon tobatú lolaki, tangoinya ki Kornelius. Sia na'a itoi in "Tontara Rum".

² Intau inta totok mopia. Sia bo tombunu im baíoinya komintan motogu'ondok ko'i Allah. Mo'ibog motulung kon intau mita in Yahudi inta nongobogá bo morajing mosambayang.

³ Kon singgai tobatú, degá jam tigadon lolabungea, inontongnya notarang in tobatú malaekat sinumu'ot kom baíoinya bo noku'uk ko'inia nana'a, "Kornelius!"

⁴ Dá takin ondok, nobobui in sia kom malaekat tatua bo no_libo', "Nongonu Tuang?" Dá malaekat tatua noguman, "Bayongan inta pino'igummu kon sambayang bo oáidmu inta mopia kon intau mita bogá, aindon no'iyaput ko'i Allah bo ikow umuran kom bonu ing gina-Nya.

⁵ Tuamai tana'a makow potabápa in intau mayak in Yope, mogoiní ko'i Simon inta donoionmai ki Petrus.

⁶ Sia nogutun kom pintad kom ba_loi i Simon, intau inta mororubus kon ku_lit."

⁷ Naonda im minayakdon malaekat inta noguman ko'i Kornelius tua, ki Kornelius nogoiní kom bobantungnya doyowa bo tontara tobatú inta totok motoindudui.

⁸ Naonda in ino'umannya kom bobantungnya mita tatua onu inta bagu noba_li ko'inia tua, pinotabányadon im mosia minayak in Yope.

⁹ Nopo'iko_lomai kon singgai, ko waktu im bobantungnya mita tatua kon da_lanpa bo motoyongdon moyaput in Yope, degá jammaidon dua belas tusinggaiannya, ki Petrus nponikdon kom ba_loi sim mosambayang.

¹⁰ Sia ginogoy, bo mo'ibogdon monga'an. Bo naonda in koyogot mogolud kon ka'anon, da_li in sia kinawasa in Roho i Allah.

¹¹ Inontongnya langit nobukat bo oyúon in náonda bo daing no'olad no'ituntun monag kom butá, bo no'ibambé kon opat nosudut.

¹² Kom bonunya noyagi-yagimai im mahaluk inta opat in si'olnya. Mahaluk inta lumanday im mayak bo lagapan mita inta kalig.

¹³ Bo oyúon in singog noguman ko'inia nana'a, "Petrus, pobangon! Dait ratá in na'a mita bo ka'an!"

¹⁴ Ki Petrus notubag, "Doi aku'oi, Tuhan! Sin diápabí dodai onda in noka'an aku'oi kon inta pinoton, andeka onu inta monajis."

¹⁵ Ta'e bui oyúon singog in dinongog noguman, "Onu inta aindon sinantú i Allah mota'au ka'anon, dikabí anggapon monimu haram intua."

¹⁶ Singog tatua koto_lu dinongog, bo onda intua buidon no'isintak monik kon langit intua komintan.

¹⁷ Ki Petrus umuran korai-rai mongo onu degá im mangale inta inontongnya

tatua. Koyogot morai kon tua, bobantung mita inta pinotabá i Kornelius, kon munamaidon ļolingkop im baļoi Simon.

¹⁸ Bo mosia nogoinî kon intau bo noļibó, "Degá kon na'a im pinogutunan i Simon Petrus?"

¹⁹ Koyogotpa ing ki Petrus morai kon onu degá im mangale inta inontongnya tatua, Roho i Allah noguman ko'inia, "Hei Petrus, oyúon intau taya toļu notayak ko'inimu.

²⁰ Ļagidon poponag bo bayakdon takin monia, dikadon mo'ondo-ondok ikow sin Aku'oibî in nopotabá ko'i monia namangoi."

²¹ Dá noponangdon ing ki Petrus bo noguman kon intau mita tatua, "Aku'oibî na'a inta sinayak monimu. Mamangoi mongonu im mo'ikow?"

²² Dá mosia notubag, "Kami na'a namangoi sim pinotabá i Kornelius, tobatú itoi in tontara Rum, inta totok mopia in dodia bo motoindudui ko'i Allah bo ihormat im bayongan intau Yahudi. Tobatú malaekat i Allah namangoi ko'inia bo nopotabá mogoinî ko'i Tuang simbá ki Tuang mamangoi im baļoinya, saļaku tubag i Tuhan kom bayongan inta pinoigumnya kon doá. Sia pinoki

indongogan kon onu inta poguman i Tuang ko'inia."

²³ Dá inoinídon i Petrus im mosia bo sinumu'ot kom bonu im baloi polat sinahangnyapa bo pinokisiugandon kon tua. Nopo'ikolomai kon singgai, ki Petrus nobangon bo minayak noyotakin monia takin tongonumai intau inta mopirisaya.

²⁴ Bain nopo'ikolomai kon singgai bo no'iyaput im mosia kong Kaisarea. Ki Kornelius takin bayongan ginalum bo yobayatnya mita inta ain inoinínya dongkadon mogolat makow.

²⁵ Naonda in no'iyaput ing ki Petrus, baya-bayak sinomu i Kornelius polat sinumungkud in sia kon tayowonmai i Petrus.

²⁶ Ta'e sinulungan i Petrus binuat pinokisindogan polat noguman, "Sindogdon! Sin aku'oi na'a intaubí doman biasa."

²⁷ Koyogotpa mongonguman takin i Kornelius, ki Petrus sinumo'otdon kom baloi. Kon tua inontongnyadon nobayong intau noyosipun.

²⁸ Bo sia noguman ko'i monia, "Utat mita, kinota'auan bidon monimu kon ilarangbí in agama Yahudi mamangoi

mokipodungkul andeka moyobayat in intau mita ibanea. Ta'e aindon pinoguman i Allah ko'inakó kon diábí mota'au monganggap kon ibanea tua in najis andeka haram.

²⁹ Tuamai waktu ing ki Tuang nopo'igum simbá aku'oi mamangoi, nosanangbí ing ginaku. Dá tana'a in libóonkudon mongo nongonu sim pinoki'oiníbi i Tuang in aku'oi."

³⁰ Dá ki Kornelius notubag, "Opatdon nosinggai na'a, degá orasmaidon nana'a jam tiga moḷoḷabung aku'oi nosambayang kom baḷoiku. Indoianmai oyúonbí in tobatú ḷolaki siniminog kon tayowonkumai. Lambungea mopo'uli-ulinag.

³¹ Sia noguman nana'a, 'Kornelius! Sambayangmu sinarimadon i Allah bo kinota'auan-Nya domandon ing kopopia ing ginamu.

³² Dá potabádon intau mayak in Yope mogoiní kon intau inta tangoinya ki Simon Petrus. Sia nogutun kom baḷoi i Simon inta mororubus kong kulit. Tua kom pintad im baḷoinya.'

³³ Tuamai baḷúku pinotabá in intau mayak mogoiní ko'i Tuang. Bo namangoi

domandon ing ki Tuang takin pia ing gina. Bo tana'a kami noyosipundon kon tayowon i Allah sim mokidongog kom bayongan inta pinokipota'au i Allah ko'i Tuang poguman ko'inami."

³⁴ Bo ki Petrus noguman, "Bain na'a bo kinota'auanku kon na'anta pinoyotongkaibî i Allah im bayongan intau.

³⁵ Intau kabî nongkon onda, asal bo mo'ibog mogaid kon inta kino ibog-Nya, yo tuabî ing kinosanang gina-Nya.

³⁶ Pirman inta pinokipoyaput-Nya kon intau mita Israel, tuata in Habar Mopia inta nopota'au in dodamean inta inaidan i Yesus Kristus, Tuhan im bayongan intau.

³⁷ Kinota'auan bidon monimu im bayongan inta noba_lî kom butá in Yudea, pinangkoi kong Galilea inta nopa_lut makow pinobaptisan inta pinoki aid i Yohanes.

³⁸ Bo kinota'auanbî domandon monimu kong ki Allah ain nomi_lî ko'i Yesus intau Nazaret tua bo nobogoi ko'i-Nia in Roho i Allah bo kawasa. Kinota'auan domandon monimu kong ki Yesus tuata inta minayak in _lipu-_lipúannya bo nogaid kon inta mopia po_lat nongundam kom bayongan

intau inta kinawasa'an in Ibilis, sing ki Allah umuran kotaki-takin-Nya.

³⁹ Kamibí na'a inta ain noko'ontong tontaní kon onu im pinomia-Nya kom butá intau Yahudi bo kon Yerusalem. Ta'e umpakah natua pinopopakúbí monia in Sia kong kayu pinoyotalémpang bo ilimod.

⁴⁰ Ta'e kon singgai intolunya, Sia bui biniag i Allah nongkon kinopatoian-Nya bo Sia nokipogontong kon intau.

⁴¹ Tongá de'emanbí kom bayongan intau, ta'e tongábí ko'inami inta pinilí-Nya muna mobalí saksi-Nya mita. Kami ain nonga'an bo nonginum noyotakin-Nya wakutu in Sia nobiagdon bui nongkon kinopatoian-Nya.

⁴² Bo kami im pinarentah-Nya mopota'a-ta'au makow kom bayongan intau bo moguman kon Siabí tua inta pinilí i Allah mobalí hakim kon intau mita inta nobiagpa bo kon inta minatoidon."

⁴³ Bayongan nabi komintan bidon nongonguman kon soál Sia tua. Mosia noguman, "Bayongan intau inta mopirisaya ko'i Yesus, komintan ampungan in dosanya takin kakuasa'an inta nongkon i Yesus."

⁴⁴ Koyogotpa nongonguman ing ki Petrus, indoianmai noponagdon in Roho

i Allah kom bayongan intau kon tua
 inta mongindongogmai kon onu im
 pinoyaputnya tatua.

⁴⁵ Dá intau mita in Yahudi nongkon
 Yo pe inta nopirisayadon ko'i Yesus
 inta dinimudui ko'i Petrus, komintan
 nongoherang noko'ontong kong ki Allah
 nobogoibî doman in Roho-Nya kon intau
 mita inta de'eman Yahudi.

⁴⁶ Sin inontong bo dinongogdon monia
 tontañi, onu in siningog intau mita tatua
 kom bonu im bahasa noyagi-yagimai bo
 mosia totok domandon modayow ko'i
 Allah. Dá ki Petrus nosingog nana'a,

⁴⁷ "Indoiaikah, intau mita tana'a kinawasa
 domandon in Roho i Allah náonda
 doman bo kita. Dá mota'aupa degá intau
 molamboi ko'i monia im baptison tubig?"

⁴⁸ Dá pinokibaptis i Petrus im mosia
 kom bonu in tangoi Yesus Kristus. Onda
 intua mosia nopo'igum simbá ki Petrus
 mogutunpa takin monia tongonumai
 nosinggai.

11 ¹ Rasul mita bo bayongan intau kon
 Yudea nokodongogdon kon habar
 kon intau inta de'eman agama Yahudi ain
 notarima kon Habar Mopia.

² Dá naonda ing ki Petrus minayak in Yerusalem, sinorúan monia in sia.

³ Kai monia, "Ikow aindon sinumu'ot kom bałoi mita in intau inta diá sinunat bo nonga'an domandon takin monia!"

⁴ Tuamai ininsilangan i Petus ko'i monia onu inta ain nobaľi tatua. Kai-nia:

⁵ "Wakutu in aku'oi yogot mosambayang kong kotá in Yope, daľibí bo kinawasa'an Roho i Allah in aku'oi bo noko'ontong kon náonda bo daing mobanat no'ituntun monag nongkon langit, no'ibambé kon sikunya opat bo nogogai kong kilidkumai.

⁶ Naonda inindoianku im bonunya, dá inontongku im mahaľuk mita inta opat in siolnya, bo mahaľuk mita inta kaľig, mahaľuk mita inta lumanday im mayak bo lagapan doman mita inta lindong.

⁷ Bo dinongogku in singog noguman ko'inakó nana'a, 'Hei Petrus, pobangondon! Ratádon mita intua bo ka'an!'

⁸ Ta'e aku'oi notubag, 'Doíbí aku'oi, Tuhan! Sin diápabí dodai onda aku'oi noka'an kom mahaľuk inta haram bo nonajis.'

⁹ Ta'e buiku dinongog in singog nongkon langit tatua noguman, 'Onu inta kai Allah

mota'au ka'anon, yo dona'aibí kai monimu in haram.'

¹⁰ Singog tatua kotołuku dinongog, onda intua no'isintakdon monik bui kon soroga intua komintan.

¹¹ Kon dodai doman tuata no'iangoi ko'inakó, in intau taya tołu kom bałoi inta pinogutunanku. Mosia namangoi nongkon Kaisarea.

¹² Bo Roho i Allah nopotabá ko'inakó mayak moyotakin monia takin diá mohawatir. Dá taya onom tanion dinumuidon doman ko'inakó minayak ing Kaisarea, bo sinumu'ot ing kami komintan kom bałoi i Kornelius.

¹³ Bo kon tua nodait ino'uman i Kornelius ko'inami kon sia in noko'ontong kom malaekat sinimindog kom bałoinya bo noguman, 'Potabádon intau mayak in Yope mogoiní kon tobatú intau inta ki Simon Petrus in tangoinya.

¹⁴ Sin sia im mopota'au ko'inimu in Habar Mopia inta mokosałamat ko'inimu bo mokosałamat doman kom bayongan ginałummu.'

¹⁵ Bo naonda aku'oi nomangkoidon nongonguman, Roho i Allah noponag bo

nongawasa ko'i monia komintan ná inta noba_li ko'inatoron kolipod.

¹⁶ Dá kinotoropankudon in singog i Tuhan nana'a, 'Ki Yohanes mobaptis in tubig, ta'e mo'ikow baptison in Roho i Allah.'

¹⁷ Dá tantú notarang bidon kong ki Allah im mobogoibí doman in totabi-Nya kon intau inta de'eman Yahudi, ná totabi inta inogoi-Nya ko'inatoron waktu ing kita bagu nopirisaya ko'i Tuhan Yesus Kristus. Tuamai, diábí doman inta ampaganku ing ki Allah!"

¹⁸ Naonda in dinongog monia intua, nopiadon gina monia komintan polat nodayow ko'i Allah. Kai monia, "Aka natua, dá intau mita inta de'eman Yahudi inogoiánbí doman i Allah ing kasampatan mogogai mogaid kon dosa mita bo moko'u_li kong kobiagan mononoi!"

¹⁹ Naonda ilimodon ing ki Stefanus, intau mita inta nopirisaya ko'i Yesus Kristus nongo'irangkap nolagui sin tokodomokon bo tokopogutúon in intau mita inta diá mopirisaya. Oyúon no'ibayak kom Penisia, bo oyúon doman no'idapot in Siprus bo Antiokhia. Kon tua mosia nopoyaput in Habar Mopia kon intau mita in Yahudi.

²⁰ Ta'e kon sigad in intau mita inta mopirisaya tatua, inta nongkon Siprus bo Kirene, oyúon doman minayak kon Antiokhia bo nopoyaput in Habar Mopia kom bayongan intau inta de'eman agama Yahudi doman.

²¹ Kawasa i Tuhan umuran kotaki-takin monia, sahingga in nobayongdon in intau nopirisaya bo moposarahkan ing kobiagannya ko'i Tuhan.

²² O'uman mita tatua no'iyaput kon jama'at mita inta kon Yerusalem. Manangka intua pinotabá monia ing ki Barnabas minayak in Antiokhia.

²³ Naonda in no'iyaput kon tua ing ki Barnabas, bo noko'ontong kon náonda ing Allah nomarakat ko'i monia, nopia totok ing ginanya. Bo sia nopo'igum domandon kom bá mosia totu-totu'udon mopirisaya bo motoindudui ko'i Tuhan.

²⁴ Ki Barnabas na'a intaubí mopia, inta umuran kinawasaan in Roho i Allah bo intau inta totok mopirisaya ko'i Tuhan sahingga moántódon intau in dinumudui ko'i Tuhan.

²⁵ No'iduduimai kon tua ki Barnabas minayakdon in Tarsus notayak ko'i Saulus.

²⁶ Naonda in noyodungkuḷnya ing ki Saulus, dinianya ing ki Saulus minayak in Antiokhia nogutun totaong kon tua bo noyobiag takin jama'at kon tua polat doman notundú kom mobarong intau. Kon Antiokhia tuata intau mita inta mopirisaya ko'i Yesus muna-munamai sinangoian Keresten.

²⁷ Wakutu intua oyúon tongonumai in nabi namangoi nongkon Yerusalem mopobayak in Antiokhia.

²⁸ Kon sigad monia tua oyúon ing ki Agabus in tangoinya. Sia kinawasaan in Roho i Allah bo sinimindog nopota'au kom mobaḷi im malarat moḷoben kon dunia na'a. (Bo totu'ubí nobaḷi kon sempo ki Kaisar Klaudius nomarentah.)

²⁹ Dá dumodudui mita notobatú kong gina bo nosipun kon totuḷung podudui ing komampuan tobatú bo tobatú. Totuḷung tatua inogoi monia kon utat mita inta kon Yudea.

³⁰ Dá notobatú doman kong gina im mosia, bo nosipun kon totuḷung ogoi kom penatua mita. Totuḷung mita tatua inogoi pinokidia monia ko'i Barnabas bo ko'i Saulus.

12 ¹ Ko wakutu intua ki Raja Herodes nomangkoidon momogutú kom bayongan jama'at.

² Sia in nomarentah nokirata ko'i Yakobus inta ki utat i Yohanes

³ Naonda ing kinota'auannya kon oáidnya tatua mokosanang kong gina im bayongan intau Yahudi, umurannya bo inaidan onu inta diá mopia tatua; sia noki domok domandon ko'i Petrus sim bonuon kom ponjara. Wakutu intua Singgai Poramean Roti Diá Koragi.

⁴ Kom bonu im ponjara tatua ki Petrus ilukadan in tontara opat norogu. Kon torogu opat in tontara. Sim makusud monia aka mopalutdon kon singgai im Paskah, yo adilondon i Herodes in sia kon tayowon intau moántó.

⁵ Dá ki Petrus sinahang kom bonu im ponjara, ta'e umuran sambayagan im bayongan jama'at simbá tantú in sia tulungan i Allah.

⁶ Dolom wakutu in diápa dinia i Herodes in sia kon tayowon intau moántó, ki Petrus sinokig in rante bo pinoposiug kon sigad in tontara doyowa inta molukadmai ko'inia. Bo lolingkop im ponjara tatua ilukadan doman in tontara mita ibanea.

⁷Indoianmai no'isindogbî magî malaekat i Tuhan kon tua bo nonimbayag kom bonu im ponjara. Malaekat tatua nogulung ko'i Petrus sahinggai in no'i bangon. Bo malaekat tatua noguman, "Hei, lagidon pobangon!" Dá kon dodaipa doman intua bo notontak in rante uatoi inta pinotokig kon limanya.

⁸Onda intua malaekat tatua noguman, "Pakédon lambung bo sapatumu." Dá pinaké doman i Petrus in lambung bo sapatunya. Malaekat tatua bui noguman, "Paké domandon in jubahmu bo koligai dudui ko'inakó."

⁹Bo dinumudui ing ki Petrus kom malaekat tatua ilumuai nongkon ponjara tatua. Ta'e diábî kinota'auannya kon onu inta inaidan malaekat tatua in totu-totu'ubî nobaí. Kainia kamai dá tongábî ná oyúon in no'ilabotmai kom matanya.

¹⁰Bo naonda ing kinotaliban monia in tempat pololukadan inta muna bo induanya mosia no'idapotdon in lolingkop uatoi. Ngara tatua dalan mopobayak ing kotá. Lolingkop tatua nobukat tontaní, bo ilumuai im mosia nongin lorong. Bo malaekat balúdon nonalámai ko'i Petrus.

¹¹ Bain kon tua bo kinota'auannya onu inta noba_{li} ko'inia, bo sia noguman, "Tana'a makow kinota'auankudon kong ki Tuhan totu-totu'ub_i nopotabá im malaekat-Nya moposalamat ko'inakó nongkon kawasa i Herodes bo nongkon rupa-rupa inta mora'at inta popoáid in intau Yahudi ko'inakó."

¹² Bo naonda ing kinomangaleannyadon intua komintan, sia minayak im ba_{loi} Maria, ki iná i Yohanes inta dinonoi ki Markus. Kon tua mobarong totok intau noyosipun bo mosambayang.

¹³ No'iyaputmai kon tua, sia nonangkokok kon lo_{lingkop}, dá inangoi bo inindoian in tobatú bobantung bobay inta ki Rode in tangoinya. Munapab_i sinarapnya mongo ki ine in nonangkokok tatua.

¹⁴ Ta'e ba_{lu}nyadon kinota'auan kong ki Petrus intua. Tongá lantaran kinol_{lian} pia ing ginanya, dá diápab_i binukatannya in lo_{lingkop} tatua, minayakpab_i in sia bo noguman kom bayongan intau inta noyosipun kon tua kong ki Petrus tua kon luai.

¹⁵ Intau mita kon tua diáb_i nopirisaya sedang bo siningogb_i monia nana'a in sia, "Degá bo binombu_{lowb}_i in ikow

nion!" Ta'e ki Rode umuran moguman kon totu-totu'ubí ki Petrus intua kon ļuai. Dá kai monia doman, "Malaekatnyabí intua!"

¹⁶Bo tantúdon ing ki Petrus nonangkokok. Dá naonda im binukatan monia in ļolingkop, bo noko'ontongdon ko'i Petrus, mosia komintan nongoherang.

¹⁷Ta'e ki Petrus nonuładá in noguman kom bá mosia kibio-biómaidon, onda intua ino'umanyadon kong ki Tuhanbí in nodia ko'inia ļumuai nongkon ponjara. Bo sia noguman doman, "O'umanpa ko'i Yakobus bo ko'i utat mita naton onu inta ain nobaļi tana'a ko'inakó." Onda intua ļumuaidon in sia bo minayak in tempat ibanea makow.

¹⁸Nobangon monik doļo-doļom noributdon totok in tontara mita inta noļukad ko'inia. Mosia nobingung totok bo nosiļibóan mongo onu in nobaļi ko'i Petrus.

¹⁹Bo pinokitayak i Herodes kon intau mita tatua ing ki Petrus, ta'e diá no'uļi monia. Dá pinokipirikisadon i Herodes in tontara mita inta moļoļukad, nopalut makow bo pinokiļimod nodait im mosia. Onda intua ki Herodes minayakdon

nongkon Yudea bo nogutun tongonumai nosinggai kong Kaisarea.

²⁰ Ki Herodes totok sinumoru' kon intau mita in Tirus bo Sidon. Manangka intua noyotakin im mosia minayak kon tayowon i Herodes. Muna mosia nodondo'uług ko'i Blastus, inta nobalı itoi kon istana i Herodes, dá sinulungannya im mosia. Onda intua minayak im mosia ko'i Herodes bo nopo'igum simbá moyodamedon, sing ka'anon intau mita kon lipú monia tongábı mo'ulı nongkon butá inta kom bonu ing kakuasaan i Herodes.

²¹ Kon tobatú singgai inta ain sinantú, ki Herodes nogilambungdon, in lambung raja bo ilimitú kon tempat pomomarenta'annya bo nosingog kon tayowon intau mobarong tatua.

²² Dá intau mita moántó kon tua totok momalú im moguman, "Singogbı in dewa na'a, de'emanbı singog in intau!"

²³ Bo kon dodaipa doman intua sinokap im malaekat i Allah in sia sin totokdon mopo'ompámai ko'i Allah. Pangabisannya minatoi in sia bo kina'an in ołulasi mita.

²⁴ Dá totokdon no'ihabar magı makow im pirman i Allah sahingga in nobayongdon totok intau nopirisaya.

²⁵ Naonda in nopałutdon in oáidan i Barnabas bo i Saulus, mosia nobuidon nongkon Yerusalem bo nodia ko'i Yohanes Markus noyotakin monia.

13 ¹Wakutu intua kon jama'at Antiokhia oyúon tongonumai nabi bo guru, na'a in tangoi monia tua: Ki Barnabas, ki Simeon inta dinonoi ki Niger, ki Lukius intau ing Kirene, ki Menahem inta noyobiag i Raja Herodes, bo ki Saulus.

² Kon singgai tobatú wakutu im mosia nosambayang ko'i Tuhan bo nopuasa, Roho i Allah noguman ko'i monia nana'a, "Piłídon ing ki Barnabas bo ki Saulus mobałi totabá–Ku, simbá mosia mogaid kon oáidan inta aindon sinantú–Ku pokiáid ko'i monia."

³ Naonda in nopałutdon nopuasa bo nosambayang im mosia, binarakatandon monia ing ki Barnabas bo ki Saulus bo połat pinotabá minayak in taya dua.

⁴ Lantaran pinotabá in Roho i Allah, dá ki Barnabas bo ki Saulus minayakdon in Seleukia. Nongkon tua mosia sinumakoi kon uangga minayak in Siprus.

⁵ Naonda no'iyaput im mosia kon lipú in Salamis, mosia nopota'a–ta'au makow im pirman i Allah kom bonu im bałoi mita

pososambayanan intau Yahudi. Kom binaya'an monia tatua, ki Yohanes inta dinonoi ki Markus notulung ko'i monia.

⁶ Mosia minayak nolibu kom bayongan pulau kon tua no'idapot kom Papos. Kon tua mosia noyodungkul in tobatú intau Yahudi, inta ki Bar Yesus in tangoinya. Tobatú mososihir bo mongaku kon sia in tobatú nabi.

⁷ Sia na'a totok noyobayat i Sergius Paulus, gubernur kom pulau tatua, intau inta totok mopandoi. Sia nogoini ko'i Barnabas bo ko'i Saulus sim mo'ibog mokidongog kon pirman i Allah.

⁸ Ta'e ki Elimas (tangoi in mososihir tatua aka kom bahasa Yunani) in tantu momayow ko'i Barnabas bo ko'i Saulus, sin ramijionnya bá ki gubernur diá mopirisaya ko'i Yesus.

⁹ Ta'e ki Saulus -- inta sinangoiandon ki Paulus -- kinawasaan in Roho i Allah inimindoi ko'inia,

¹⁰ bo noguman, "Hei intau inta mo'ubol totok, ki adi in Ibilis! Ikow nion saturu im bayongan inta mopia. Nongonu sin diabi doman mogogai ikow molamboi kon roncana i Allah moposalamat kon intau?

¹¹ Yo indoiai in tana'a, hukumon i Tuhan ikow! Ikow mobilog bo diádon moko'ontong kom matán singgai samantara na'a."

¹² Naonda inontongdon i gubernur onu inta noba_{li} tatua, nopirisayadon totok in sia ko'i Yesus; sin nopia totok ing ginanya kon totundú mita soál ki Tuhan.

¹³ Ki Paulus bo yobayatnya mita, nongkon Papos sinumakoi kon uangga bo minayak im Perga inta kom Pampilia. Kon tua ki Yohanes Markus nona_lámaidon ko'i monia bo nobui kon Yerusalem.

¹⁴ Nongkon Perga, ki Paulus bo yobayatnya mita nongingguput kom bobayaan monia no'idapot kon Antiokhia inta kom Pisidia. Onda intua kon singgai in Sabat mosia minayak im ba_loi pososambayanan bo i_limitú makow kon tua.

¹⁵ Naonda in nopa_lutdon binaca in Hukum i Musa bo Buk in Nabi mita, itoi mita im ba_loi pososambayanan tatua nopotabá in intau minayak no_libó ko'i Paulus bo kon yobayatnya mita. Nana'a in lo_libó monia tua, "Utat mita, aka oyúonb_i ing koyow inta mokoyigon kom pirisaya

bo mokohibur kom bayongan umat i Allah tana'a mita, yo pogumandon."

¹⁶ Dá bałúdon sinimindog ing ki Paulus bo noponuladá in limanya bo noguman, "Ule bayongan ginalumku intau mita Israel bo utat mita ibanea kon na'a inta motoindudui ko'i Allah! Indongogaipa in singogku na'a:

¹⁷ Ki Allahbí in intau Israel inta nomilí kom mogoguyang naton bo inta nobogoi ing katurunan mobayong ko'i naton sahingga in nobalı bangusa inta mołoben wakutu in nogutunpa kom Mesir mosia salaku mokokiángoi. Onda intua takin kawasa mołoben ki Allah nopoluai ko'i monia nongkon butá im Mesir tatua.

¹⁸ Opat nopuluh notaong pinosabaran-Nya kon oáid mita monia kom pandang gurun.

¹⁹ Bo pitu nobangusa im pinutúan-Nya kom butá ing Kanaan tatua sim mosilaisilai makow kom butá tatua kom bayongan intau Israel simbá mobalı kapunya'an monia.

²⁰ Tua komintan nobalı solama opat nogatut bo lima nopuluh notaong ko'onggotea. Naonda in sinilai im butá Kanaan tatua, inogoian i Allah in hakim

mosia. Hakim pangabisan ing ki Nabi Samuel.

²¹ No'idudui kon tua mosia no'igum kon raja, dá inogoi i Allah ing ki Saul, ki adí i Kish inta nongkon suku Benyamin. Opat nopuluh notaong sia noba_{li} raja.

²² Naonda ing kinodo_{id}on i Allah in sia, ki Allah nomil_{id}on ko'i Daud noba_{li} raja monia. Bo tana'a inta pinoguman i Allah soál ki Daud, 'No'u_{li}-Kudon ing ki Daud inta ki adí i Isai tobatú intau inta totok im mokosanang kong gina-Ku. Sia tua inta motoindudui kon onu ing kino'ibog-Ku.'

²³ Nongkon turunan i Daud tuata, podudui in dandi-Nya, Sia moposadia in tobatú Raja Mopoposalamat kom bayongan intau Israel, dá Sia tuata ing ki Yesus.

²⁴ Wakutu ing ki Yesus diápa nomangkoi kon oáidan-Nya, pinoba_{lu}dun muna i Yohanes kom bayongan intau Israel kom musti mogogaidon mogaid kon dosa mita monia bo baptison_{id}on.

²⁵ Naonda im motoyongdon mopalut in oáidannya, ki Yohanes noguman ko'i monia nana'a, 'Degá kai monimu kamai yo ki inebí in aku'oi na'a? Aku'oi na'a in de'emanbí Sia inta o_{la}ton makow

monimu. Ta'e mo'iangoi*bí* in Sia inta o*l*aton makow monimu nion, mo'ito*l*uan mangoi ko'inakó; umpakah tongá mobuka kon togot in sapatu-Nya yo diá mokoba*l*i aku'oi.'

²⁶ Utatku mita inta katurunan i Abraham bo utat mita ibanea inta motogu'ondok ko'i Allah! Habar inta mokosa*l*amat aindon pinoyaput ko'inaton;

²⁷ sim bayongan intau inta nogutun kon Yerusalem bo itoinya mita diáb*i* nonota'au kon Siab*i* tua inta mopoposa*l*amat, sahingga ihukumb*i* monia in Sia nodapot minatoi. Ta'e hukuman tatua im mogintompodb*i* kon onu inta aim pinoguman muna in nabi mita inta tantú baca'an monia aka kon singgai in Sabat.

²⁸ Umpakah diá kino'u*l*ian monia kon ta*l*á inta mota'au ba*l*ion monia dodoyonan pohukuman ko'i-Nia modapot matoi, ta'e pinakisab*i* doman monia pinoki*l*imod ko'i Pilatus in Sia.

²⁹ Bo naonda in nopa*l*utdon inaidan monia bayongan inta ain no'ipais kom bonu im Buk Mosuci soá*l* Sia, pinopoponagdon monia im mayat-Nya nongkon kayu pinoyota*l*empang bodongka i*l*obong.

³⁰ Ta'e biniag bui i Allah in Sia kon sigad in intau minatoi.

³¹ Onda intua tongonumai nosinggai Sia umuran namangoi nokipogontong kon dumodudui-Nya mita inta namangoi noyotakin-Nya nongkon Galilea mayak in Yerusalem. Mosia tuata inta noba_{li} saksi-Nya kon umat masai na'a.

³² Tuamai tana'a makow kami mopoyaput in Habar Mopia ko'i monimu: Kon onu inta aindon pinodandi i Allah kom mogoguyang naton,

³³ aindon sinotu'u-Nya ko'i naton takin dalan nomiag bui ko'i Yesus nongkon kinopatoian-Nya, ná inta aim pinais kom buk Mazmur induanya, nana'a, 'Ikowbî nion ing ki Adî-Ku, singgaipa doman na'a Aku'oi moba_{li} ki Amá-Mu.'

³⁴ Aindon biniag i Allah in Sia nongkon sigad intau minatoi. Ta'e tana'a makow diá bidon mokorasa kom popatoi natua in Sia. Sing ki Allah nogumandon nana'a, 'Aku'oi mobogoi in dandi mosuci ko'ini-Mu bo pototu'u-Kubî dandi inta aindon doman pinodandi-Ku ko'i Daud.'

³⁵ Ná doman tua ing kon ayat mita ibanea pinoguman nana'a, 'Diábî pomayak-Mu makow in Simpa_l-Mu inta

motoindudui tatua moyoyang kom bonu im pinolobongan.'

³⁶ Naonda nogaid makow kon onu inta kino'ibog i Allah ing ki Daud kon waktu in nobiagpa, sia minatoi domandon bo ilobong kon diug i mogoguyangnya. Dá noyoyangbí domandon komintan in awaknya.

³⁷ Ta'e ki Yesus inta biniag i Allah nongkon kinopatoian-Nya, diábí noyoyang in awak-Nya.

³⁸ Tuamai utatku mita, mustidon kota'auan monimu kom pinongin i Yesusbí tuata habar soál pongampungan kon dosa pinota'au ko'i monimu; musti kota'auan monimu kom pomuloi in intau inta mopirisaya ko'i-Nia, pinilatandon nongkon dosa mita inta diábí mota'au tongá popatan pongin bayongan parentah mita i Allah inta pinoyaput i Musa.

³⁹ (13:38)

⁴⁰ Manangka intua tarukira totok kopira, dika modapot mobalí ko'i monimu onu im pinoguman in nabi mita nana'a,

⁴¹ 'Tarukira totok kopira, hei mo'ikow intau mita inta mosingkule! Moherangbí im mo'ikow, bodongka matoi! Sing kom masa in tana'a Akuoi mogaid kon oáidan

inta diábî pirisayaan monimu, umpakahbî oyúon intau im mopomangale ko'inimu."

⁴²Wakutu ing ki Paulus bo ki Barnabas nonalámaidon kom bałoi pososambayangan tatua, bayongan intau kom bałoi pososambayangan tatua nongoyow ko'i nayadua simbá umuranpa mamangoi kon singgai in Sabat ibanea makow, bo mogingguput kon onu inta aindon muna pinoyaput nayadua ko'i monia.

⁴³Naonda ilumuaidon bayongan intau nongkon bałoi pososambayangan tatua, ki Paulus bo ki Barnabas dinuduian im moántó intau Yahudi bo intau doman mita ibanea inta sinumuotdon kon agama Yahudi. Dá umuran sinongginaan in rasul mita tatua im mosia simbá umuran mobiağ kom bonu in totabi Allah.

⁴⁴Kon singgai in Sabat no'iduduimai, gogió komintan intau kong kotá tatua namangoi mokidongog kon singog mita i Allah.

⁴⁵Wakutu inontong intau mita Yahudi in intau moántó tatua, mosia totok no'intoi. Totok monia singkuleon ing ki Paulus bo toko bayowan monia onu im pinogumannya.

⁴⁶ Ta'e taran–tarangan taya dua nosingog nana'a: "Kolipodpabî singog i Allah na'a im pinoyaput ko'i monimu. Ta'e diá sinarima monimu, sin mo'ikow ain noguman tontanî kom mo'ikow in diábî patus motarima kong kobiagan mononoi. Tuamai tana'a makow talaan nami im mo'ikow bo mayak kon intau ibanea.

⁴⁷ Sin tana'adon im parentah i Tuhan ko'inami, 'Aindon sinantú–Ku im mo'ikow mobaŕi bayag kom bayongan intau ibanea inta de'eman intau in Yahudi, simbá nongkon i monimu, bayongan intau kon dunia na'a mosalamat.'"

⁴⁸ Wakutu in dinongog im bayongan intau inta de'eman Yahudi in singog tatua, nopia totok ing gina monia bo totok im modayow ko'i Tuhan. Bo bayongan intau inta aindon pinilî i Allah simbá moko'uŕi kong kobiagan mononoi, komintandon nopirisaya.

⁴⁹ Singog i Tuhan no'iwayadon kom bayongan lipú kon tua.

⁵⁰ Ta'e intau mita moloben kong kotá tatua bo bobay mita inta nongkon kalangan intau molantud inta motogu'ondok ko'i Allah, totok pongaruon intau mita in Yahudi. Mosia

nogaid kon soál inta nokopomuka kon sature monia ko'i Paulus bo ko'i Barnabas, bo inuntundon monia in taya dua nongkon daerah tatua.

⁵¹ Dá sinopiran in rasul mita tatua kon tayowon intau moántó tatua in lobud inta nongo'ikompit kon si'ol monia salaku poringatan ko'i monia, bodongka minayak in Ikonium.

⁵² Dumodudui mita monia kon Antiokhia nongosanang ing gina bo kinawasaan in Roho i Allah.

14 ¹ Kon Ikonium ki Paulus bo ki Barnabas nokorasa kon soál inta notongkai. Mosia minayak doman kom baloi pososambayanan in intau Yahudi bo nopoyaput im pirman i Allah kon tua, sahingga mobarong totok intau Yahudi bo intau inta de'eman Yahudi in nopirisaya ko'i Yesus.

² Ta'e intau mita Yahudi inta doí mopirisaya, totokdon mopongaruh kon intau mita inta de'eman Yahudi, sahingga nomukádon ya'at ing gina i intau mita tatua kom bayongan intau inta mopirisaya ko'i Yesus.

³ Manangka intua ki Paulus bo ki Barnabas nogutun nolín'onggot kon

tua. Bo umuranbî nobarani imosia nongonguman kon soál ki Tuhan. Dá pinonyatadon i Tuhan kon habar inta pinota'au monia soál totabi-Nya tatua in totu'ubî; mosia inogoian-Nyadon ing kawasa mogaid kon soál mita inta mokoherang bo inta diá komampuan intau aidan.

⁴ Ta'e intau mita kong kotá tatua diá notobató kom pikiran; oyúon dinumudui kon intau mita in Yahudi inta diá nonota'au ko'i Allah bo oyúon doman in dinumudui kon rasul mita tatua.

⁵ Bo intau mita in Yahudi takin itoi mita monia noyotakin in intau mita de'eman Yahudi noyopakat moposikisa bo mogandur im batu kon rasul mita tatua

⁶ Ta'e kinota'auan i Paulus bo i Barnabas in roncana monia tatua, dá minayak in taya dua bo sinimî kon Listra bo Derbe.

⁷ Kon tua mosia umuranbî doman nopoyaput in Habar Mopia.

⁸ Kon Listra oyúon tobatú lolaki inta si'olnya nolempe_{ng} nongkon no'ilahirpamai, sahingga sia diá dodai onda nokobayak, sin totu'u mo_{le}mé in si'olnya.

⁹ Intau tatua limitú makow kon tua mongindongogmai ko'i Paulus mosingog. Bo inontong i Paulus kom mopirisaya in intau tatua, dá tuamai mopiapabí. Dá ki Paulus inimindoi ko'inia,

¹⁰ bo noguman noropot, "Sindogdon kotulid!" Intau tatua ilumanduk sinimindog bo minayak.

¹¹ Naonda intau moántó noko'ontong kon onu inta ain inaidan i Paulus, mosia nomalú kom bonu im bahasa Likaonia, "Dewa mita noponagdon kon dunia na'a náonda bo intau."

¹² Dá ki Barnabas sinangoian monia ki Zeus yo ki Paulus ing ki Hermes, sin sia in nosingog.

¹³ Bo namangoi ing ki Imang Dewa Zeus, inta tempat pososambayangannya kon luai ing kotá, nodia kon sapi mita kolakian bo nopolambá im bungang kon ngara ing kotá tatua. Bo noyotakin doman monia nobogoi in sosumbah kon rasul mita tatua.

¹⁴ Naonda ing ki Paulus bo i Barnabas nokodongog kon onu inaidan intau mita tatua, nomera-merak mosia kon lambung monia bo sindalan noribatuk minayak

irumuák kon intau moántó tatua, bo nomalú,

¹⁵ "Hei, nongonu sim mo'ikow mogaidbí kon nana'a? Kami na'a in intaubí doman ná mo'ikow! Kami ing kon na'a tongábí namangoi mopoyaput in Habar Mopia ko'i monimu simbá tala'anmaidon monimu in soál mita inta diá baraguna tanion bo mopirisayadon ko'i Allah inta aindon nobiag nongkon kinopatoian-Nya, ki Allah inta nomia kon langit bo butá, dagat bo bayongan inta kom bonunya.

¹⁶ Kolipod im pomayakpabí makow i Allah intau mobia podudui in ibognya tontaní.

¹⁷ Ta'e umuran-Nyabí ponyata in totabi-Nya bo mobogoi kon onu inta mopia. Ogoian-Nya in uyan nongkon langit bo hasil im butá kom musimnya. Umuran-Nya inogoian ing ka'anon im mo'ikow bo pinosanang ing gina monimu."

¹⁸ Ta'e umpakah námaidon tua im pinogoguman in rasul mita tatua ko'i monia, ta'e diábí doman mosia nokoámpag. Tantúbí doman mosia nobogoi in sosumbah ko'i monia.

¹⁹ Tongá dodai intua namangoidon intau mita Yahudi kon Listra. Mosia nongkon

Antiokhia kom Pisidia bo nongkon Ikonium bo mopongaruh kon intau moántó tatua simbá dumudui ko'i monia. Bo ki Paulus inarab monia im batu polat dinia pinoľuai kong kotá. Bo kai monia kamai aim bidon minatoi,

²⁰ ta'e naonda in ilipung intau mita inta mopirisaya, sia nobangon bo bui sinumu'ot ing kotá. Nopo'ikoľomai kon singgai sia minayakdon in Derbe takin i Barnabas.

²¹ Kon Derbe, ki Paulus bo ki Barnabas nopoyaput doman in Habar Mopia bo nobayongdon intau in nobaľi nopirisaya ko'i Yesus. Onda intua mosia nobuidon kon Listra, bo minayak kon Ikonium bo Antiokhia inta kom Pisidia.

²² Kong kotá mita tatua mosia minayak noginrigon kong gina in intau mita inta mopirisaya ko'i Yesus bo nononggina simbá umuran mopirisaya ko'i Yesus. Nana'a in tonggina monia tua, "Munapabí moántó in roriga mo'uľi naton, bain tua bo mokorasa kong kopia'an kon Dunia Mobagu i Allah."

²³ Pomuľoi in jama'at pinotayakan i Paulus bo i Barnabas kon intau mita inta mobaľi itoi kom bonu in jama'at intua.

Sinambayanan monia polat pinopuasaan
bo pinosarakan monia ko'i Tuhan inta
pinirisaya monia tua.

²⁴ Onda intua ki Paulus bo ki Barnabas
noringguputdon kom bobayáan monia,
mosia nongin lipú im Pisidia bo
nodapotdon kom Pampilia.

²⁵ Bo naonda in nopalutdon nopoyaput in
Habar Mopia kom Perga, mosia minayak in
Atalia, inta kom pintad.

²⁶ Bain nongkon tua mosia bo sinumakoi
kon uangga minayak in Antiokhia. Kotá
tatuata inta muna-munamai pinotarima'an
monia kon totabi i Allah, simbá aidandon
monia in oáidan inta koyogot monia
ilapatan masai na'a.

²⁷ Naonda in no'iyaputdon kon Antiokhia,
nodait monia sinipun bayongan jama'at,
bo pinongongumanan kon onu inta aindon
inaidan i Allah ko'i monia. Bo ino'uman
doman monia in totulung i Allah nobuká
kon dalan nodapot intau mita inta de'eman
Yahudi nopirisaya ko'i Yesus.

²⁸ Kong kotá tatua ki Paulus bo ki
Barnabas nogutun no'onggot noyotakin in
jama'at mita inta mopirisaya.

15 ¹ Tongonumai intau nongkon Yudea
namangoi in Antiokhia bo notundú

kon intau mita inta mopirisaya ko'i Yesus. Mosia noguman kon aka mosia bo diá sunaton ná inta pinarentah kon hukum i Musa, yo diábí mosalamat.

² Dá totok binayowan i Paulus bo i Barnabas ing guman intau mita tatua. Pangabisannya sinantúdon simbá ki Paulus bo ki Petrus takin tongonumai intau nongkon Antiokhia mayak in Yerusalem mopoyosingog in soál tatua takin rasul bo itoi mita kon tua.

³ Dá inatod in jama'at mita kon Antiokhia im mosia nodapot kon luai ing kotá, onda intua minayak nongin Penisia bo Samaria im mosia. Kon tua mosia nongonguman kon soál náonda dapot intau mita inta de'eman Yahudi noba_lí nopirisaya ko'i Allah. Habar tatua totok nokosanang kong gina in intau mita mopirisaya kon tua.

⁴ Naonda in no'iyaputmai kon Yerusalem, mosia sinomu in jama'at takin pia ing gina, dá rasul mita tatua bo intau mita inta sinonitoi monia kon jama'at tatua nongonguman kom bayongan rupa-rupa inta aindon pinomia i Allah inta pinongin i monia.

⁵ Ta'e tongonumai intau im Parisi inta ain nopirisaya ko'i Yesus namangoi bo

noguman, "Intau mita inta de'eman Yahudi mustibí sunaton bo pokiáidan onu inta pinarentah i Musa."

⁶ Dá soál tatua iyosingogdon noyotakin in rasul bo itoi mita inta noyosipun kon tua.

⁷ Totok no'onggot im pinoyosingogan monia kon soál tatua. Dá sinimindogdon ing ki Petrus bo nosingog, "Utatku mita! Kinota'auan bidon monimu kon aku'oi na'a im pinilíbí i Allah kon sigad monimu sim mopoyaput in Habar Mopia kom bayongan intau inta de'eman Yahudi, simbá mosia mokidongog bo mopirisaya ko'i Yesus.

⁸ Bo ki Allah inta nonota'au kong gina im bayongan intau noponyatadon kon sinarima-Nya bidon im mosia; soál tatua pinonyata-Nya takin nobogoi in Roho-Nya ko'i monia ná inta ain inogoi-Nya ko'i naton.

⁹ Ki Allah tua in diábí mopoyo-poyoposi kon intau. Dinaritan-Nya ing gina monia sim mopirisaya im mosia.

¹⁰ Yo nongonu sin tana'a makow mo'ikow im mo'ibogbí molawang ko'i Allah bo mobogoi in atorang inta totok mororiga aidan in intau mita inta mopirisaya tanion,

padahal mogoguyangpa naton diábí
doman mokoáid kon tua komintan!

¹¹ Kita komintan in nonota'au bo
nopirisaya bidon kong kita im posalamaton
lantaranbí tabi i Tuhan Yesus; ná doman
tua im mosia."

¹² Dá bayongan intau inta noyosipun
kon tua komintan nongobió. Bo
inindongogandon monia turus onu inta
ino'uman i Petrus bo i Barnabas tua. Mosia
nongonguman kom bayongan tanda inta
totok im mokoherang kon intau, inta ain
inaidan i Allah ko'i monia kon yuá-yuák in
intau inta de'eman Yahudi.

¹³ Naonda im mosia nopalut nosingog,
ki Yakobus noguman, "Utat mita!
Indongogaipa in singogku na'a.

¹⁴ Bagu dongka ininsilangan i Simon
kon nongkon pinomangkoianpabímai ki
Allah nopo'ontongdon in tabi-Nya kon
intau mita inta de'eman Yahudi, bo nomiíi
kon umat kon sigad in intau mita inta
diá mopirisaya. Tongá kino'onggotannea
umat inta piniíi-Nya tatua nobaíi umat
inta motoindudui ko'i-Nia.

¹⁵ Tua komintan nobaíi ná inta aim
pinoguman muna in nabi mita, inta pinais
nana'a,

¹⁶'Mopałut makow kon tua Aku'oi mamangoi bui,' natua ing kai Tuhan, 'Bui-Ku posindongan im bałoi i Daud inta aindon no'umpag, bo tompia'an in rumbunnea, bodongka posindogon bui;

¹⁷simbá onda intau in Yahudi inta diápa nopirisaya ko'i Allah komintan motayak ko'i Tuhan, takin bayongan intau inta de'eman intau in Yahudi inta aindon muna inoini-Ku mobałi umat-Ku.' Natua ing kai Tuhan,

¹⁸inta ain nopota'au intua komintan nongkon dungkułpamai."

¹⁹"Tuamai aka ná kon raianku, sabanarnya kita in diábí mota'au mogaid kon atorang inta mokororiga kom bayongan intau inta mopirisaya ko'i Allah.

²⁰Ta' e kita im momaisdon kon surat bo mononggina ko'i monia, simbá dona'ai moka'an kong ka'anon inta aim pinosumbah kon dewa, andeka moka'an kon tapú im mahaluk inta sinagangan, andeka moka'an kon dugúnya. Bo bá umuran mokopoyayuk im mosia kon oáid mita inta mokotor.

²¹Sin hukum i Musa nongkon dungkułmaipabí umuran bidon binaca pomułoi singgai in Sabat kom bałoi mita

pososambayanan, bo nodait pinoyaput kom bayongan kotá kon tua."

²² Rasul bo itoi mita in jama'at takin bayongan jama'at kon tua noyopakatdon kom momiŕidon kon tongonumai in intau kon sigad monia inta potabá mayak in Antiokhia moyotakin i Paulus bo i Barnabas. Dá piniŕi monia ing ki Yudas inta dinonoi ki Barsabas bo ki Silas. Taya dua na'a intau inta totok ing ko'insim im bayongan intau inta mopirisaya kon Yerusalem.

²³ Takin totabá mita monia tua mosia nokidia in surat inta nana'a im bonunya, "Hormat kom bayongan utat inta nongkon lipú mita inta de'eman Yahudi inta nogutun kon Antiokhia, Siria bo Kilikia. Bo hormat doman nami, rasul mita bo itoi in jama'at takin bayongan jama'at kon Yerusalem.

²⁴ Aindon dinongog nami kon oyúondon intau nongkon sigad nami in namangoi ko'i monimu bo mongacau polat mopoyaying im pirisaya monimu. Padahal mosia tua diábí pinotabá nami.

²⁵ Tuamai kami notobatúdon kong gina bo nomiŕi polat nopotabá in tongonumai

intau mamangoi ko'i monimu moyotakin i Barnabas bo i Paulus inta kino tabi nami.

²⁶ Taya dua na'a in aim bidon nopotaru in nyawa monia sin lantaran pirisaya monia ko'i Tuhan naton inta ki Yesus Kristus.

²⁷ Dá manangka intua pinopoángoidon nami ing ki Yudas bo ko'i Silas ko'i monimu mopoyaput in onu inta pinais kom bonu in surat tana'a.

²⁸ Sin na'abí inta kino'ibog in Roho i Allah -- bo mopia doman gina nami -- simbá mo'ikow diá poki-aidan in oáidan inta lebe mobogat nongkon oáidan mita tana'a;

²⁹ dika moka'an kong ka'anon inta aindon pinosumbah kon dewa; dika moka'an kon dugú, dika moka'an kon tapú im mahaḷuk inta minatoi sinagangan, bo poyayúdon in oáid inta mokotor. Aka aidandon monimu intua komintan, yo mangal_{en}ya mo'ikow aindon nogaid kon inta mopia. Natuapa, salamat!"

³⁰ Naonda in nogumandon kom mobui, mosia inta pinotabá tatua nopobayakdon in Antiokhia. Kon tua mosia nogoiní doman kom bayongan jama'at noyosipun sim pinopoyaputan ing koyow mita tatua.

³¹ Naonda im binaca im bayongan jama'at in surat tatua, totok nosanang ing gina monia sin noko'ulí kon hiburan.

³² Ki Yudas bo ki Silas inta tumpala nabi tua, no'onggot nongongumanmai takin utat mita inta mopirisaya kon Antiokhia tatua sim nononggina bá diá móondok im mosia.

³³ Naonda in nolin onggotdon nogutun kon tua in taya dua, mosia inatodon bui in intau mita inta mopirisaya kon Antiokhia polat nokidia in salam kon intau mita inta nopotabá ko'i monia mangoi.

³⁴ [Ta'e ki Silas noguman kom mogutunpa in sia kon Antiokhia.]

³⁵ Dá ki Paulus bo ki Barnabas nogutunpa doman kon tua tongonumai degá nosinggai. Kon tua mosia umuran mopoyaput in Habar Mopia inta nongkon i Tuhan noyotakin intau mobarong ibanea.

³⁶ Diá no'onggot bo noguman ing ki Paulus ko'i Barnabas, "Igai bá mayak ing kitada moki podungkul kom bayongan utat mita inta mopirisaya ko'i Yesus Kristus kong kota-kotáannya. Kong kotá mita inta aindon pernah binaya'an naton; simbá kota'auan naton in ka'ada'an monia."

³⁷ Ki Barnabas mo'ibog doman modia ko'i Yohanes inta donoionmai ki Markus,

³⁸ ta'e irasa i Paulus kon diá mopia modia ko'i Markus inta doí mogaid moyotakin bo nonalámai ko'i monia kom Pampilia.

³⁹ Dá taya dua noringgabatanmai in singog, sahingga noyotangadon taya dua tua: Ki Yohanes inta dinonoi ki Markus tantúbí dinia i Barnabas sinumakoi kon uangga bo minayak in Siprus.

⁴⁰ Yo ki Paulus in nodia ko'i Silas takinnya. Bo nobuatdon doman mosia naonda in sinambayanan makow im bayongan jama'at kon Antiokhia tua.

⁴¹ Mosia minayak nolibu kon Siria bo Kilikia; kon tua mosia umuran moginropotmai kong gina im bayongan intau inta mopirisaya ko'i Tuhan Yesus.

16 ¹ Ki Paulus noginturus kom bobayáannya. Sia minayak in Derbe bo Listra. Kon tua oyúon tobatú dumodudui i Yesus inta ki Timotius in tangoinya. Ki inánya intau in Yahudi ta'e nopirisayadon ko'i Yesus; ki amánya intau in Yunani.

² Kon sigad in intau mopirisaya inta nogutun kon Listra bo Ikonium,

kinota'auan monia kong ki Timotius tua intaubí mopia.

³ Tuamai ki Paulus no'ibog nodia ko'inia takinnya. Dá pinokisunatnya ing ki Timotius, sin intau mita in Yahudi kon tua nonota'au kong ki amánya intaubí in Yunani.

⁴ Kom pomuloi ing kotá inta pongandupan monia, ki Paulus bo ki Silas mopota'au in onu inta ain nobaí kaputusan wakutu in rasul bo itoi mita in jama'at nosidang kon Yerusalem. Mosia nononggina kon intau mita mopirisaya kon tua simbá umuran dumudui kon atorang mita tatua.

⁵ Dá pirisaya in jama'at umuran modugang moropot, bo jama'at kobarong-kobarong domandon.

⁶ Ki Paulus bo ki Silas diá inogoi in Roho i Allah mopoyaput in Habar Mopia kom propinsi Asia. Dá mosia nopobayakdon kon daerah im Prigia bo Galatia.

⁷ Naonda in no'iyaput kon sigad im Misia, mosia nonungkuí sinumu'ot kom propinsi Bitinia, ta'e diá inogoi in Roho i Allah.

⁸ Dá sinumurus kom Misia bo baya-bayak in Troas.

⁹ Nodolom monag, kon Troas, ki Paulus noko'ontong kon tobatú o'ontongon. Kom bonu in o'ontongon tatua sia noko'ontong kon tobatú intau im Makedonia sinimindog kon tayowonnyamai bo totok in nopo'igum simbá mosia mayakpa im Makedonia motulung ko'i monia.

¹⁰ Naonda in noko'uľi kon o'ontongon tatua, baya-bayak nobasadia ing kami sim mayak im Makedonia. Sin nopirisayabí totok ing kami kon ki Allahbí in nopotabá ko'inami mayak intua mopoyaput in Habar Mopia kom bayongan intau kon tua.

¹¹ Dá kami sinumakoidon kon uangga nongkon Troas minayak in Samotrake, bain nopo'ikolomma mai kon singgai bo minayak in Neapolis.

¹² Nongkon tua kami minayak im Pilipi, kotá inta muna-munamai oyúon kom Makedonia. Pilipi na'a in jajahan pomarentah in Rum. Kon tua kami nogutun tongonumai nosinggai.

¹³ Kon singgai in Sabat kami minayak im bingkí in tubig kon luai ngara ing kotá, sing kinota'auan nami kon oyúon baloi pososambayangan intau Yahudi kon tua. Bo ilimitúpa ing kami noyosingog makow im bobay mita inta noyosipun kon tua.

¹⁴ Tobatú kon sigad monia tua intau inta mopopotalui ing kaeng nopars. Ki Lidia in tangoinya. Sia intau nongkon Tiatira inta totok motoindudui ko'i Allah. Tuamai iliai i Tuhan ing ginanya simbá tarima'annya onu im pinota'au i Paulus ko'inia.

¹⁵ Dá mosia tobaloian nodait binaptis. Naonda in nopalut binaptis, inoininya ing kami polat noguman in sia, "Aka rasa'anmai ne utat mita kon aku'oi in totu-totu'u bidon mopirisaya ko'i Tuhan Yesus, dá koligai mongandupa kom baloiku." Totoknya im pakisa'an simbá duduiannya nami in o'igumnya tatua.

¹⁶ Kon singgai tobatú doman, waktu ing kami minayak in tempat pososambayanan tatua, kami noyodungkul in tobatú bobantung bobay. Bobay tatua kinawasaan in dimukud mora'at bo inta moramalmmai kong kobobiag in intau. Oáidannya tatua nodia kong ka'untungan moloben kon intau inta pinobantungannya.

¹⁷ Bobay tatua dumuduiannya ko'i Paulus bo ko'inamidon komintan bo sindalan momalú, "Intau mita tana'a simpalbi mita i Allah Inta totok im Molantud!

Mosia mamangoi mopota'au in dalaŋ kasalamatan ko'i monimu komintan!"

¹⁸ Tongonumai degá nosinggai im bobay tatua umuran momalú natua. Diádon nokotahang ki Paulus mokodongogmai kon pomalúannya natua dá binobuinya bo polat noguman kon dimukud tatua, "Podoyon kon tangoi Yesus Kristus aku'oi moguman ko'inimu luaidon nongkon bobay tanion!" Dá kon dodaipa doman tatua ilumuai in dimukud mora'at tatua nongkon bobay tatua.

¹⁹ Naonda im bobay mita inta pinobantunganmai im bobay mororamal tatua nokota'au kon diádon im bobay inta nobali harapan monia ko'uŋlian kom ponghasilan mobayong, dá dinomok monia ing ki Paulus bo ki Silas bo dinia monia pinobayak im pasar pinotayow kom mongongawasa kon tua.

²⁰ Mosia dinia monia pinotayow kom pomarentah in Rum bo noguman, "Taya dua na'a intau in Yahudi. Mosia umuran mongacau kong kotá naton.

²¹ Tongganutan monia im bayongan intau dumudui kon adat monia inta diábî notongkai in atorang mita naton, intau

in Rum. Kita in diábî mota'au dumudui andeka motarima kon adat mita natua!"

²² Intau moántó kon tua sinumakin doman moponapud in uboḷ ko'i nayadua tua. Dá pomarentah mita tatua nomera-merak kon lambung nayadua poḷat pinoki sambok kon intau mita kon tua.

²³ Naonda im mosia sinambok totok, pinotu'otdon monia kom ponjara in taya dua tatua. Itoi im ponjara totok in dinandi kom bá kopira'an totok im moḷukad kon rasul doyowa tatua simbá diá mokoḷuai.

²⁴ Lantaran parentah tatua, dá pinobonu itoi im ponjara tatua kon ruangan inta kon yuá-yuák bo inumantungan in taya dua tatua.

²⁵ Ta'e naonda in no'onggotdon kon doḷom ki Paulus bo ki Silas nosambayang bo nomanyanyi nodayow ko'i Allah. Dá bayongan intau kom ponjara tua nodait nokodongog.

²⁶ Daḷíbî bo nobaḷî in ḷinug inta totok im moropot nodapot pondasi im ponjara tatua nodandú doman. Bayongan loḷingkop nobukat bo rante mita inta pinotogot kom bayongan intau inta pinonjara nongobuká.

²⁷ Dá no'italikokog bo no'i bangon itoi im ponjara tatua. Naonda in noko'ontongmai

kon nongobukatdon mita in ļolingkop im ponjara tatua, nogamádon in sia kom pitow sin simimpatoi, sing kainiakamai bayongan intau inta kom ponjara tatua nodait bidon noļagui.

²⁸ Ta'e ki Paulus nomalú noguman, "Dika simimpatoi! Sing kon na'apabí komintan ing kami!"

²⁹ Itoi im ponjara tatua no'igum kon togá bo binayaknya sinuaian bonu im ponjara tatua. Gugur makow in sia bo no'itungkud kon tayowonmai i Paulus bo i Silas.

³⁰ Dá dinianyadon pinobayak in ļuai taya dua tua bo noguman, "Tuang, onu degá im musti pomia'anku simbá mosalamat in aku'oi?"

³¹ Dá tubag i Paulus bo i Silas ko'inia, "Popirisaya ko'i Tuhan Yesus! Mosalamatbí in ikow -- mo'ikow tobaļoian!"

³² Bo pinopota'auandon i Paulus bo i Silas kon Habar Mopia im mosia motoļuádí.

³³ Kon doļompa doman tua bo diania itoi im ponjara tatua mosia bo dinaritan ing kekeb mita monia. Dá sia bo bayongan intau inta kom bonu im baļoinya baya-bayakdon binaptis.

³⁴ No'iduduimai kon tua itoi im ponjara tatua nodia ko'i Paulus bo ko'i

Silas minayak im bałoinya bo mosia inołudan ing ka'anon. Sia takin bayongan koluarganya totok nopia ing gina monia sim mosia tana'a nopirisaya ko'i Allah.

³⁵ Naonda in doło-dolom, pomarentah in Rum nopotabá im pulisi minayak im ponjara mopoyaput im parentah simbá bulian ing ki Paulus bo ki Silas.

³⁶ Dá pinoyaputdon itoi im ponjara tatua ko'i Paulus im parentah tatua, kainia, "Tuang, intau mita mołoben kon Rum aindon nobogoi im parentah kon tai tuang im buliandon. Dá mota'au bidon mobui in tana'a makow. Bayakdon bo mokopopiadon kon dalan!"

³⁷ Ta'e ki Paulus noguman kon intau inta pinotabá monia tatua, "Kami na'a intaubî doman in Rum. Diápa kinota'auan monimu ing kami mongo no'italá andeka diá, ta'e kami sinambokdon muna monimu kon tayowon intau moántó bo pinobonu kom ponjara. Bo tana'a mosia mopotabádon ko'inami mayak takin umuni- uni? Doíbî ing kami natua! Potabádon mangoi kon na'a im pomarentah mita tatua bo momuļi ko'i nami."

³⁸ Dá pulisi mita inta pinotabá tatua minayak noguman kon soál tatua kom

pomarentah mita in Rum. Naonda im pomarentah mita tatua nokota'audon kong ki Paulus bo ki Silas intaubí in Rum, mosia inagíandon in ondok.

³⁹ Bo mosia minayak nopo'igum ma'ap ko'i Paulus bo ko'i Silas, polat pinoluaidon monia kom ponjara tatua mosia bo lagi pinarenta'an kom bá monalámaidon kong kotá tatua.

⁴⁰ Ki Paulus bo ki Silas nonalámaidon kom ponjara tatua bo minayak im baloi Lidia. Naonda in noyodungkuldon in intau mita mopirisaya kon tua mosia nonongginapa ko'i monia, onda intua ki Paulus bo ki Silas minayakdon nongingguput kom bobayáan monia.

17 ¹ Ki Paulus bo ki Silas nopobayak in Tesalonika nongingguput kom bobayáan monia. Mosia nongin Ampipolis bo Apolonia. Kon tua oyúon baloi pososambayanan intau Yahudi.

² Dá ki Paulus minayak im baloi pososambayanan tatua bo ná biasamai aidannya aka oyúon im baloi pososambayanan otongonnya -- sia nongonguman takin intau mita kon tua soál tombonu in Alkitab. Tolu nodiminggu

noyodudui sia sinumuotmai kom bałoi pososambayangan tatua.

³ Buk Mosuci tatua im binałinya dodoyonan noginsilang bo noponyata kong ki Raja Mopoposałamat inta pinodandi i Allah tua im mustibĩ motarima kon roriga, matoi ta'e bui mobiağ. Ki Paulus noguman doman nana'a, "Ki Yesus inta pota'auku ko'i monimu na'a, Sia tuata ing ki Raja Mopoposałamat pinodandi i Allah."

⁴ Dá tongonumai intau kon tua nobałi nopirisaya ko'i Yesus bo połat dinumudui mita ko'i Paulus bo ko'i Silas; natua doman bayongan intau in Yunani inta mo'ondok ko'i Allah bo bobay mita inta duduiianmai monia kon tua, nodait doman nopirisaya ko'i Yesus.

⁵ Ta'e noko'ontongmai kon natua, intau mita in Yahudi totok nongo-intoi. Dá nogoinĩdon mosia kom bayongan intau mora'at kon tua inta tongá umuran moyo-moyosipun sin diá ko'oáidan bo pinarentah monia nongacau kom bayongan kotá kon tua bo minayak nonuntun kom bałoi i Yason intau inta nopirisayadon ko'i Tuhan Yesus połat

notayak ko'i Paulus bo ko'i Silas sim bayáan potayow kon intau moántó.

⁶Ta'e diá no'u_lí monia in taya dua, dá ki Yasondon takin tongonumai intau mopirisaya ibanea in dinia monia kon tayowon intau mita mo_loben kong kotá tatua. Bo totokdon noma_lú nana'a: "Intau mita tana'a mongongacau kom bayongan tempat! Mosia namangoi doman ing kotá naton na'a,

⁷bo sinarima doman i Yason kom ba_lainya. Mosia na'a inta umuran mo_lawang kon atorang mita i Kaisar kon Rum, sim mosia noguman kon oyúonbí in raja ibanea inta ki Yesus in tangoinya."

⁸Singog monia tatua nokobingung kon intau mobarong bo kon intau mita mo_loben kon tua.

⁹Ta'e naonda inogoian i Yason bo i utat mita ibanea in doit mosia dá binu_lia_ndon bui monia.

¹⁰Do_lom tua ki Paulus bo ki Silas pinotabádon im bayongan intau inta mopirisaya kong kotá tatua, simbá mayakdon im Berea. No'iyaputmai kon tua mosia minayak im ba_loi pososambayangan intau Yahudi.

¹¹ Intau mita in Yahudi kom Berea mopia-pia nongkon intau mita in Yahudi kon Tesalonika. Takin sanang gina mosia mokidongog kon habar soál ki Yesus, bo pomuloí in singgai mosia umuran mobaca kom Buk Mosuci sim monarukira mongo totu'u in sinundú i Paulus ko'i monia tua.

¹² Nobarong kon sigad monia tua in nopirisaya ko'i Yesus, bo de'emanbí tongá topilik intau mita in Yunani inta duduianmai monia in nopirisaya, pinomayak lolaki andeka bobay.

¹³ Dá naonda in dinongog im bayongan intau Yahudi inta nogutun kon Tesalonika kon ki Paulus nopoyaput domandon in Habar Mopia kom Berea, intau mita in Yahudi tatua namangoi domandon intua, nohasut bo nopoyaying gina im bayongan intau kon tua.

¹⁴ Dá lagido i utat mita kom Berea tua inatod ing ki Paulus kom pintad, ta'e ki Silas bo ki Timotius in tantúpabí nogutun kong kotá tatua.

¹⁵ Naonda ing ki Paulus inatodon dapot kon Atena, utat mita inta norogatud tatua nobuidon kom Berea takin nodia kong koyow i Paulus simba ki Silas bo ki Timotius musti lagi momatuk ko'inia.

¹⁶Wakutu ing ki Paulus nogolatpa makow ko'i Silas bo ko'i Timotius kon Atena, noájar totok ing ginanya sing kotá tatua nopuling im berhala mita.

¹⁷Tuamai wakutu ing kom baloi pososambayanan, sia umuran mososirita'anmai takin bayongan intau Yahudi bo intau mita ibanea kon tua inta ain nopirisaya ko'i Allah. Ná doman tua, pomuloi in singgai aka moyodungkul in intau mita kom pasa-pasarannya, sia umuran doman mososirita'anmai monia.

¹⁸Guru-guru nongkon golongan Epikuros bo Stoa nobobayowanmai takinnya. Oyúon kon sigad monia tua in nosingog nana'a, "Eta onubí ing kota'auan intau mita tanion? Mosia nion in dondungulbí mita, ta'e moántó in o'uman!" Bo ibanea in moguman doman, "Sia nion ná bí mopota'au in dewa tolaeng." Tua mita in singog monia sing ki Paulus nopota'au in habar soál ki Yesus ko'i monia bo soál doman kobiagan naonda im matoi.

¹⁹Bo dinia monia ing ki Paulus pinotayow kon sidang Areopagus. Kon tua mosia noguman ko'inia nana'a, "Kami mo'ibog

monota'au kon totundú mobagu inta poyaputmumai nion.

²⁰ Sin dongogon nami im mokoherangbí mita in o'umanmu. Manangka intua mo'ibog ing kami monota'au kom mangalenya."

²¹ (Sim bayongan intau Atena bo intau mita mokokiángoi inta nogutun kon tua totok mongo'ibog tumompolitúanmai mongindongog bo mongonguman kon soál mita inta mobagu.)

²² Ko waktu in sinimindogdon ki Paulus kon tayowon intau moántó inta noyosipun kon Areopagus tua, ki Paulus nosingog: "Hei intau mita in Atena! Ontongonku mo'ikow totokbí im motoindudui mita kon agama.

²³ Sin waktu in akuoi nodondalo*i* kon kotámu tana'a, bo nonarukiramai kon tempat mita pososambayangan monimu kon na'a, aku'oi noko'ontong doman kon tempat pobobogoian monimu kon sosumbah; kon tempat tatua pinaisan nana'a, 'Ko'i Allah Inta Diá Kota'auan.' Yo ki Allahbí inta diá kinota'auan monimu tuata im pota'auku na'a ko'i monimu.

²⁴ Ki Allah inta nomia kon dunia bo tombonunya mita, Sia tuata Tuhan in

langit bo butá. Sia in diábî nogutun kom bałoi in dewa-dewa inta pinomia in lima intau.

²⁵ Sia tua in diábî moparału kon totu lung in intau, sin Sia tua inta mobogoi ing kobiagan, tompot bo bayongan yagi-yagi kon intau.

²⁶ Nongkon intau tobatú pinomia-Nya im bayongan intau bo pino'utun-Nya kon dunia na'a. Siabî doman tua inta nonantú nongkon munamai, to'onu bo kon onda in mota'au kobiagan intau.

²⁷ Inaidan i Allah intua komintan simbá tayakkon monia in Sia. Po'igumon makow doá moyodungkuł monia in Sia ko waktu i mosia motayak ko'i-Nia. Ta'e sabanarnya in diábî noyayuk ko'i naton ing ki Tuhan.

²⁸ Sin ná inta kain singog in intau, 'Kita na'a in nobiag bo mota'au mamagí mamakow modapot oyúon kon dunia, lantaranbî kawasa-Nya.' Ná doman kain momomantun monimu, 'Kita na'a ing komintanbî ki adí-Nya mita.'

²⁹ Dá lantaran kita bo ki adí bî mita i Allah, dá diábî mota'au anggapon naton kong ki Allah tua in ná bî onda bo patong inta inaidan nongkon buławan andeka inaidan nongkon perak andeka ná batu

inta inaidan pinodudui ing kopopandoi intau.

³⁰ Oáid mita naton inta diá mopia inta kolipod aim bidon iliong i Allah, asal bo tana'a makow kita bo bayongan intau kon dunia, mogogaidon mogaid kon dosa mita.

³¹ Sin aim bidon sinantú-Nya in wakutu pongadilan kom bayongan intau kon dunia na'a. Oáidan tatua aidan in tobatú intau inta aim piniŕi i Allah tontaŕi. Bo bá totu-totu'u mopirisaya im bayongan intau kon soál tatua, dá biniag bui i Allah in Sia nongkon kinopatoian-Nya!"

³² Naonda intau mita tatua nokodongog kon inta pinoguman i Paulus soál mobia bui naonda im matoi, oyúon ing kon sigad monia ing kinumosing. Oyúon doman in noguman, "Kami im mo'ibogpa bui mokidongog ko'inimu mosingog kon soál natua."

³³ Da' sinaŕa'anmaidon in Paulus im mosia.

³⁴ Ta'e oyúon kon sigad monia tua in dinumudui ko'i Paulus bo nopirisaya ko'i Yesus. Mosia tua ing ki Dionisius tobatú anggota im majelis Areopagus, bo ki

Damaris, tobatú bobay kon tua takin tongonumai doman intau ibanea.

18¹ Onda intua ki Paulus nonałamaidon kon Atena bo minayak ing Korintus.

² Kon Korintus sia noyodungkul in tobatú intau Yahudi inta ki Akwila in tangoinya, intau inta nongkon butá im Pontus. Ki Akwila na'a bagu namangoi nongkon Italia takin ki bułoinya ki Priskila. Sim bayongan intau Yahudi inta nogutun kon Rum nodaitdon sinoko untun i Kaisar Klaudius. Dá ki Paulus minayak noyodungkul nayadua,

³ bo nogutun takin monia polat nogaid noyotakin monia sin totayak monia notongkai doman in totayak i Paulus, momomia kong kemah.

⁴ Ta'e aka kon singgai in Sabat yo tantúbí ing ki Paulus mayak im baloi pososambayanan bo moyoyosingoganmai im bayongan intau Yahudi andeka intau mita in Yunani simbá mopirisaya im mosia ko'i Yesus.

⁵ Naonda in no'iangoidon nongkon Makedonia ing ki Silas bo ki Tomotius, diádon mogoga-gogai ki Paulus mopoyaput in Habar Mopia inta nongkon i Allah kom bayongan intau Yahudi. Sia

nopoyaput in habar kong ki Yesusbî tuata in Raja Mopoposalamat inta pinodandi i Allah.

⁶ Ta'e barang intau mita kon tua umuran molawang polat moningkulemai ko'inia, dá sinoko topirannyadon in jobud kon lambungea mita, salaku tanda mobogoi im poringatan kon talá mita monia. Bo sia noguman, "Aka mobodito im mo'ikow, yo dongka bidon talá monimu tontanî! Pomayakku bidon makow! Tana'a makow aku'oi in mayakdon kon intau mita inta de'eman Yahudi."

⁷ Bo sinałáanmaidon i Paulus im mosia bo minayakdon nogutun kom baloi inta kon diug im baloi pososambayanan tatua. Baloi tatua im baloi intau inta de'eman Yahudi ta'e mopirisaya ko'i Allah. Ki Titius Yustus in tangoi intau tatua.

⁸ Ta'e ki Krispus, itoi im baloi pososambayanan bo takin bayongan ginalumnya mita, komintan nopirisaya ko'i Tuhan Yesus. Bo nabayong doman intau mita ing Korintus ibanea in nokodongog kon habar inta pinota'au i Paulus nobalı nopirisaya ko'i Yesus polat binaptis.

⁹ Kon dolom tobatú ki Paulus noko'ontong kon tobatú o'ontongon, ki Tuhan

namangoi ko'inia bo noguman nana'a,
 "Dikabî mo'ondok! Umuran popota'au in
 Habar Mopia, dika tongá kibio-biómoi.

¹⁰ Sin Aku'oi in umuranbî kotaki-takinmu.
 Bo diábî tobatúmai im mota'au momogutú
 ko'inimu, sin noántó bidon intau kon na'a
 im mopirisaya ko'i-Nakó."

¹¹ Tuamai ki Paulus nogutundon totaong
 bo onom nobulan kong Korintus bo
 umuran doman nopota'au im pirman i
 Allah ko'i monia.

¹² Naonda ing ki Galio nobaŕi gubernur
 kon Akhaya, intau mita in Yahudi,
 notobatú kong gina bo nomayow ko'i
 Paulus polat diania monia pinobayak im
 pongadilan.

¹³ Mosia nopongadu nana'a, "Intau tana'a
 monongganut totok kon intau moántó
 simbá mosumbah ko'i Allah ta'e diábî
 notongkai in hukum i Musa!"

¹⁴ Bagu ing ki Paulus motubag,
 indoianmai ki Galio munadon nosingog
 kon intau mita in Yahudi tatua, kainia,
 "Hei intau mita in Yahudi, aka inta
 pinongadu monimu na'a bo totu-totu'u
 talá andeka oáid inta diá mopia, yo tantú
 indongogankubî.

¹⁵ Ta'e na'a bo tongábî bobayowan kon soál onu in sinundú andeka hukum agama inta pinaké kon sigad monimu, dá tua in urusanbí monimu tontañi, aku'oi in doíbî mobañi hakim kon soál mita natua!"

¹⁶ Bo nodait inuntun i Galio im mosia pinoluai.

¹⁷ Dá dinomok monia ing ki Sostenes, itoi im bañoi pososambayanan tatua bo iluntá monia kon tayowon im meja pongongadilan tatua. Ta'e diábî ihiraumai i Galio in soál tatua.

¹⁸ Onda intua ki Paulus nogutunpa kon Korintus tongonumai nosinggai. Diá no'onggot kon tua sia nogumandon kon intau mita inta mopirisaya kon tua kom mayakdon takin i Priskila bo i Akwila kon Siria in sia. Kon Kengkrea, ki Paulus noki bangkulugdon im bu'oknya sim mongintompod kon dandinya ko'i Tuhan.

¹⁹ Naonda in no'iyaputdon kon Epesus, sinañaanmaidon i Paulus ing ki Priskila bo ki Akwila, bo sinumu'ot im bañoi pososambayanan mososiritaanmai in intau mita Yahudi kon tua.

²⁰ Polatpa sinahang monia kon tua in sia, ta'e doñ in sia.

²¹ Ta'e umpakah natua, wakutu im mobuatdon, sia noguman ko'i monia, "Aka umuranpa totabion i Allah dá mo'iangoibí bui kon na'a in aku'oi." Naonda in noguman makow kon natua, minayakdon sia nongkon Epesus.

²² Naonda in noponag kong Kaisarea, sia minyak in Yerusalem nopoyaput in salam kom bayongan jama'at kon tua bo sinumurus kon Antiokhia.

²³ Naonda in nogutun tongonumai nosinggai kon tua, sia minyak doman im bayongan Jipú kong Galatia bo Prigia noginrigon kom pirisaya in intau mita inta mopirisaya ko'i Tuhan kon tua.

²⁴ Wakutu intua, no'iangoi domandon kon Epesus in tobatú intau Yahudi inta nongkon Aleksandria, ki Apolos in tangoinya. Sia na'a intau inta totok mopandoi mosingog bo totok in nonota'au kom bonu im Buk Mosuci,

²⁵ bo nonota'au domandon kon soál totundú i Yesus, umpakah bagu binaptis i Yohanes. Ta'e mołoben domandon totok in ibognya nopota'au in Habar Mopia soál ki Yesus.

²⁶ Takin kabaranian mołoben ki Apolos nopota'au in Habar Mopia kom bonu

im bałoi pososambayanan. Naonda in dinongog i Priskila bo i Akwila in totundúnya mita tatua, dinia nayadua kom bałoi monia ing ki Apolos. Bo nodait monia sinarangkan kinopira ko'inia im bayongan roncana i Allah moposalamat kom bayongan intau pinodoyon ko'i Yesus.

²⁷ Onda intua ki Apolos noroncanadon mayak in Akhaya. Dá intau mita mopirisaya ko'i Yesus kon Epesus noromais kon surat kom bayongan utat inta nopirisayadon ko'i Yesus kon Akhaya simbá tarima'an monia kon tua ing ki Apolos. Bo naonda in no'iyaputdon kon Akhaya in sia, totulungnya totokbí in nokobaraguna kom bayongan intau inta nopirisaya ko'i Yesus sin lantaran totabi i Allah.

²⁸ Sin takin totundú inta mokobangkał tatua, ki Apolos nokobayow kon intau mita in Yahudi kon tayowon intau moántó. Nodaitnya pino'ontong in ayat mita inta pinais kom Buk Mosuci kon ki Yesus tua in totu'u-bí Raja Mopoposalamat inta pinodandi i Allah.

19 ¹Wakutu ing ki Apolos kon Korintuspa, ki Paulus koyogot doman minaya-mayak makow in lipu-

lipúannya inta totok nongoyayuk kon daerah tatua bo sia no'iyaputdon kon Epesus. Kon tua sia noyodungku! in tongonumai intau inta nopirisayadon ko'i Yesus.

² Ki Paulus no_libó ko'i monia, "Notarimadon degá im mo'ikow kon Roho i Allah ko waktu im mo'ikow nopirisaya ko'i Yesus?" Mosia notubag, "Diápa. Sedang bo diápabí dodai onda in dinongog nami kon oyúonbí in Roho i Allah."

³ Dá bui no_libó ing ki Paulus, "Aka natua yo baptisan ta'onda im pinaké ko'i monimu?" Mosia noguman, "Baptisan i Yohanes."

⁴ Ki Paulus noguman, "Ki Yohanes nobaptis kon intau mita tatua simbá mogogaidon im mosia mogaid kon dosa. Ta'e waktu intua ki Yohanes nopota'au domandon kon intau mita Israel kom mosia im musti mopirisaya kon Intau inta mamangoi mo'idudui ko'inia, maksud in singognya tua ing ki Yesusbí."

⁵ Naonda im mosia nokodongog kon singog tatua, dá mosia sinokobaptisdon bui pinodoyon kon tangoi i Tuhan Yesus.

⁶ Nopałut makow kon tua binarakatandon i Paulus in intau mita tatua, bo Roho i Allah nongawasadon ko'i monia, dá mulaidon mosia nongonguman kom bonu im bahasa inta mokoherang bo nopota'au in habar mita nongkon i Allah.

⁷ Degá mopuluhmai bodoyowá im mosia tua.

⁸ Tołu nobulan ki Paulus umuran nobarani in nongonguman kom bonu im bołoi pososambayangan bo mosisoálan takin bayongan intau kon tua sim mopoyakin ko'i monia soál ná onda ing ki Allah momarentah salaku Raja.

⁹ Ta'e oyúon doman kon sigad monia tua im motogat ing gina bo doí mopirisaya. Kon tayowon intau moántó kon tua mosia totok im morebeg kon roncana mita i Allah moposalamat kon intau podoyon kom pirisaya ko'i Yesus. Tuamai sinałáanmai i Paulus im mosia, bo minayak takin dumodudui mita i Yesus kon tampat pokokulia'an kon Tiranus. Kon tua pomułoi in singgai sia mosisoálan takin intau mita kon tua.

¹⁰ Doyowa notaong tantú natua in inaidannya, sahingga bayongan intau kon Asia, intau in Yahudi andeka intau in

Yunani komintan nokodongog kon singog mita i Tuhan.

¹¹ Ki Allah nomaké ko'i Paulus nogaid kon soál mita inta mokoherang

¹² Aka lenso andeka ba'an inta pernah pinaké i Paulus bo diaan kon intau mita notakit, yo mopiabí mita im panyaki monia bo dimukud mita mora'at lumuai doman mita nongkon i monia.

¹³ Oyúon tongonumai mogogonow intau Yahudi, mosia maya-mayak makow moguntun kon dimukud mora'at nongkon intau mita. Mogogonow mita tatua monungkuł mongundam nomaké in tangoi Tuhan Yesus. Nana'a ing kai monia, "Podoyon kon tangoi i Yesus inta pinota'au i Paulus tua, aku'oi moguntun ko'i monimu!"

¹⁴ Łołaki taya pitu inta nogaid kon natua ing ki adíbbi mita i Skewa, tobatú itoi in imang kon tua.

¹⁵ Ta'e dimukud mita mora'at tatua noguman ko'i monia, "Kinota'auankubí ing ki Yesus bo ki Paulus, ta'e ki ine im mo'ikow?"

¹⁶ Bo intau inta kinotołongan dimukud mora'at tatua ilumanduk bo nodomok ko'i monia połat kopia nomongkug nodapot

in no_laguidon mosia nongkon ba_loi tatua bo sinoko tompa_lian bo nopilang, sin lambung monia binera-berak in dimukud mita mora'at tatua nongkon awak monia.

¹⁷ Bayongan intau Yahudi bo intau mita ibanea inta nogutun kon Epesus komintan nokodongog kon so_ál mita tatua, dá nongo'ondok im mosia bo totok in nodayow kon tangoi i Tuhan Yesus.

¹⁸ Bo nobarong totok intau inta nopirisayadon ko'i Yesus in namangoi nongaku kon tayowon intau mo_ántó, kong mosia pernahb_i doman nogaid kon so_ál mita natua.

¹⁹ Dá bayongan mogogonow tatua nosipundon kom buk mita monia bo sinokotubá kon tayowon intau mo_ántó. Bo_li im buk mita tatua aka rekengon mangoi degá _lima nopuluh noribu doit perak.

²⁰ Natuata in noba_li, dá pirman i Tuhan totokdon in no'ibaya-bayak makow bo totokdon moropot im pongaruhnya.

²¹ Naonda nopa_lut ing kajadian mita tatua, ki Paulus nogamádon kong kaputusan mayak im Makedonia bo Akhaya bo tumurus kon Yerusalem. Sia

noguman, "Mopałut kon tua, aku'oi musti mayak doman in Rum."

²² Dá muna in sia nopotabá kon simpalnya doyowa, ki Timotius bo ki Erastus umuna ko'inia mayak im Makedonia, sin sia mogutunpa tongonumai nosinggai kon Asia.

²³ Degá ko wakutu in tuata bo nobaľi in ropatoi moľoben kon Epesus sin lantaran habar soalı ki Yesus.

²⁴ Sing kong kotá tatua oyúon intau mogogaid kom perak, tangoinya ki Demetrius, sia mogaidmai doman kom baľoi mita in dewa sim pogutunan i Dewi Artemis. Oáidan intau tatua mobogoi ing ka'untungan moántó kom mogogaidnya mita.

²⁵ Tuamai sinipunnea nodait in intaunya mita takin mogogaid kom perak mita ibanea bo noguman nana'a, "Utat mita! Kinota'auanbı monimu kon oáidanbı tana'a ing ko'ulıan naton kon hasil.

²⁶ Bo tana'a aindon inontong bo dinongog monimu tontani" onu in inaidan i Paulus. Sia noguman kon dewa mita inta pinomia intau in de'emanbı totu-totu'u dewa. Bo nobayongdon totok intau in nopirisaya kon onu im pinogumannya tua, de'eman

tonga' kon Epesus na'a, ta'e gogiódon bo komintan Asia na'a.

²⁷ Bahayanya kon tua in diádon mopia tangoi in porusaha'an naton na'a. De'emanbí doman tongá tua, ta'e sedang baloi i Dewi Artemis bo diádon im mangalenya. Padahal bo sia tua in Dewi Artemis inta umuran duíonmai im bayongan intau kon Asia bo bayongandon intau kon dunia na'a!"

²⁸ Naonda in nokodongog kon singog tatua in intau mita tatua, nosakí totok ing gina monia bo mosia totokdon nomalú bo moguman, "Mobiag ing ki Artemis, dewi intau in Epesus!"

²⁹ Dá nokacau im bayongan intau kong kotá tatua. Bo intau mita inta nongacau tatua nodomok ko'i Gayus bo ko'i Aristarkhus, intau im Makedonia inta nogindua ko'i Paulus kom bonu im binaya'annya bo pinoluai monia kon tempat pomomanyayan tatua.

³⁰ Mayak rumuák ing ki Paulus kon intau moántó kon tua, ta'e diá inogoi in intau mita kon tua inta mopirisaya ko'i Yesus.

³¹ Natua doman in intau mita inta moloben kon Asia, inta yobayat mita i Paulus. Mosia nongoyow kon

intau simbá ki Paulus diá mayak in tempat pomomanyanyian tatua, bo moki

³² Intau mita inta noyosipun kon gedung tatua nokacaudon. Oyúon momalú nana'a, oyúon doman momalú natua. Nobarongbí intau in diá nonota'au mongo onu in nobalı bo nongonu sin noántóbí intau noyosipun kon tua.

³³ Kai'n intau kamai kon tua dá ki Aleksanderbí in nokopopisí kon tua mita, sin sinulud in intau Yahudi pinobayak im muna in sia. Dá notonggó kon lima in sia sin moginsilang kon onu inta nobalı kon tayowon intau moántó kon tua.

³⁴ Ta'e naonda in inontong monia kon intaubí Yahudi in sia, dá noyododaidon im mosia nomalú. Doyowa nojam ing pinomalúan monia tua, kai monia, "Mobiag ing ki Artemis, dewi intau in Epesus!"

³⁵ No'onggotmai kon tua dá jurutulis in sidang kong kotá tatua nokopo'onow kong ka'ada'an tatua. Sia noguman, "Hei intau mita in Epesus! Kinota'auanbí im bayongan intau kong kitabí inta kon Epesus na'a in intau inta totok monompiamai kom baloi i Dewi Artemis bo batu mosuci inta molabúmai nongkon langit.

³⁶ Bo diábí im mota'au momayow kon tua. Manangka intua poko'onowdon bo dika bałú kinoái–aidea.

³⁷ Tana'a mo'ikow aindon nodia mangoi kon intau tana'a, inta diábí nogagow kom bałoi i dewa andeka noporomu–romukmai ko'i dewi naton.

³⁸ Aka ki Demetrius takin mogogaidnya mita bo mopongadu sin oyúon tałá intau tobatú, yo dona'aibí makow im popongaduan monia kom pongadilan. Sin diábí larangon im pomarentah bo pomarentah in tantúbí oyúon.

³⁹ Tongá aka diápa doman mopuas im mo'ikow dá mota'aubí in yosingogon bui kon rapat takin guhanga mita in lipú.

⁴⁰ Sin onu in nobałi singgai na'a, mokobahayabí ko'i naton. Sim mota'aubí poyobuion in singog kon kitabí in nomarontak, sin diábí im mota'au naton bałion dodoyonan nongonu sin nogaidbí ing kita kong kakacauan tana'a."

⁴¹ Naonda in noguman kon tua mita, bayongan intau kon tua nodaitdon pinokipobuian i jurutulis tatua.

20 ¹ Naonda ing ka'ada'an kon Epesus no'onowdon bui, ki Paulus nogoińi kon dumoduduinya mita bo sinonggina'an.

Onda intua nogumandon sia kom mayak im Makedonia.

² Kom Makedonia sia minaya-mayak makow in lipu-lipúannea bo nokipodungkul kon intau mita inta mopirisaya ko'i Yesus bo polat nononggina ko'i monia simbá umuran mopirisaya. Onda intua minayak in Yunani.

³ Naonda in nogutun kon tua tolu nobulan, ki Paulus sinumakoidon bui kon uangga bo minayak in Siria, ta'e ko waktu intua umuranpabî doman roncana'an makow limodon intau Yahudi in sia. Tuamai nobui in sia nongin Makedonia.

⁴ Sia sinakinan i Sopater, ki adí i Pirus intau im Berea, bo i Aristarkhus, bo i Sekundus intau in Tesalonika, bo i Gayus intau in Derbe. Ki Timotius, ki Tikhikus bo ki Tropimus doman takin intau mita inta nongkon Asia.

⁵ Mosia tua inumuna bo nogoлат ko'inami kon Troas.

⁶ Ta'e naonda in nopalutdon singgai moloben Roti Diá Koragi tatua, kami nongkon Pilipi sinumakoi kon uangga. Opat nosinggai im binaya'an nami bo no'iyaput kon Troas bo noyodungkul

monia kon tua. Pitu nosinggai ing kami kon tua.

⁷ Dołom diminggu kami noyosipun sim monga'an moyotakin im bayongan ginalum mita kon tua. Ki Paulus nososirita'anpa makow im bayongan intau inta mopirisaya kon tua, sin roncananya mayakdon bui in sia mopo'ikolomai kon singgai. Mosia nogonguman nodapot no'onggot kon dołom.

⁸ Kom bonu in ruangan inta pinoyosipunan nami nobayong in togá pinoyongkit.

⁹ Kon tua oyúon tobatú tayamobiag ilimitú makow kon jandela, ki Eutikhus in tangoinya. Lantaran totok no'onggot pinongongumanan monia takin Paulus, dá sinomposiugdon totok in tayamobiag tatua, bo nololot bo nolabú monag in sia nongkon tingkat intolunya. Naonda im binuatdon monia, sia minatoidon.

¹⁰ Dá noponag ing ki Paulus. Ko'uli-ulidpa in tayamobiag tatua bo inumumpag polat ginakapannya bo noguman kon intau mita kon tua, "Dika molia-liau ing gina, sin nobiagpabí in sia na'a!"

¹¹ Onda intua nodaitdon bui noponik kon ruangan inta pinoyosipunan monia im

mosia komintan bo nonga'an noyotakin. Nopałut makow iningguputanpa doman i Paulus in o'umannya dapot modiug mobayag. Onda intua minayakdon sia.

¹² Intau mita nodiaddon nobui kon tayamobiag kon bałoinya takin kobiag-biagbidon. Nopia totok ing gina monia połat no'inggamá in robonoł mita in dodob monia.

¹³ Kami sinumakoi kong kapal bo minayak muna in Asos, sim moroncana motomu ko'i Paulus kon tua, sin sia ain nongoyow muna, sin waktu intua sia mo'ibog maya-mayak mongin toba.

¹⁴ Naonda in noyodungkuł kon Asos, ki Paulus sinumakoidon kong kapal bo kami minayakdon kom Metilene.

¹⁵ Nongkon tua kami ilumeag bui, bo nopo'ikołomai kon singgai kami no'iyaputdon in tampat inta noyogintayowanmai im pulau Khios. Nopotouma'mai kon singgai kami no'idapotdon in Samos bo singgai no'iduduimai kami no'iyaputdon kom Miletus.

¹⁶ Ki Paulus nogamádon kong kaputusan kon diádon mongandup kon Epesus, simbá diá tongá mołumbú ko waktu.

Sin sia limikat simbá lagidon modapot in Yerusalem kon singgai moloben poraya'an kon singgai Pentakosta.

¹⁷Wakutu in sia kom Miletuspa, sia nopotabádon in intau tobatú minayak in Epesus moguman simbá bayongan intau inta aim binali itoi kon jama'at tatua mamangoi im Miletus moki podungkul ko'inia.

¹⁸Naonda im mosia no'iangoi, ki Paulus noguman ko'i monia, "Utatku mita, kinota'auan bidon monimu naonda ing kobobiagku wakutu in aku'oi kon sigadpa monimu pinangkoipamai kon singgai dungkul aku'oi no'idapotmai kon Asia na'a.

¹⁹Aku'oi notulung ko'i monia takin sanang gina takin nokopo'ompá kon dodia, polat doman nolabu' in luá mogaid kon oáidan inta pinoki aid i Tuhan. Akuoi nogaid umuran doman mokorasa kon roriga sin tantú moyogintayow makow in roncana mora'at im intau mita Yahudi.

²⁰Ta'e umpakahbí natua yo diábí dodai onda aku'oi nogogai nopota'au kon onu inta mokobaraguna ko'i monimu. Tua komintan aim pinota'auku ko'i monimu bo ain doman sinundúku ko'i monimu

kon tayowon intau mobarong andeka kom balo-baloiananya.

²¹ Aku'oi umuran doman noponorop kon intau mita in Yahudi bo bangusa ibanea simbá mosia mogogaidon mogaid kon dosa mita monia bo mamangoi ko'i Allah polat mopirisayadon ko'i Yesus Kristus ki Tuhan naton.

²² Bo tana'a makow aku'oi im mustibí dumudui kong ko'ibog in Roho i Allah inta nodia mayak in Yerusalem. Bo kon tua diápabí kota'auanku mongo onu im mobaí ko'inakó.

²³ Tongá Roho i Allah aindon noguman ko'inakó ko wakutu in aku'oi tumu'ot magí makow kong kota-kotáannya, kon ponjara in nobaí tempatku bo roriga in umuran mogolat makow.

²⁴ Ta'e tua in diábí hiraunokumai matoi kabí asal bo oáidan inta pinoki aid i Tuhan Yesus ko'i nakó molapatku aidan bo ginaku in umuran motantú modapot ing kopalutan kobiaganku na'a kon aku'oi in mustibí mopoyaput in Habar Mopia inta aim pinonotabi i Allah ko'i naton.

²⁵ Bo tana'a ing kinota'auanku bidon kong kita in diá bidon moyodungkul bui. Mo'ikow komintan aindon binaya'anku

pinopoyaputan in Habar kon náonda ing ki Allah momarentah salaku Raja.

²⁶Tuamain singgai na'a im pogumankudon ko'i monimu, aka oyúon ing kon sigad monimu nion im mobodito, yo tua in de'eman bidon taláku.

²⁷Sin diábí kon dodai onda aku'oi moḷagui mopohabar im bayongan roncana i Allah ko'i monimu komintan, sin tuabí in oáidanku.

²⁸Manangka intua yo mokopopiadon im mo'ikow bo umuran moḷukad kon awak monimu bo poḷat doman ḷukadai im bayongan umat i Allah inta aim pinosarahkan i Allah ko'i monimu simbá ḷukadan. Sim mo'ikow nion ain sinantú in Roho i Allah mobaḷi moḷoḷukad bo mononompia kon umat i Allah inta ain sinobus–Nya in dugú i Adí–Nya tontaí.

²⁹Kota'auankubi' kon naonda in aku'oi mayak, intau mita mora'at inta mo'ibog momoguya'at kon roncana i Allah im mamangoi kon yuá–yuák monimu. Bo diábí in tabi monia tua momogutú kon umat i Allah.

³⁰Sedang bo oyúonbí doman intau mita kon sigad monimu im mobaḷi intau mita inta mopota'au in habar diá totu'u. Mosia

monia natua simbá intau mita inta ain nopirisaya ko'i Yesus mo'ila^{le} bo dumudui ko'i monia.

³¹ Tuamai umuran kiluka–lukadmai bo toropdon sa^{la}lu kon aku'oi in to^{lu} notaong, do^{lom} bo singgai diábí dodai onda nogogai nononggina ko'i monimu komintan takin ko'omba–omba^l doman.

³² Bo tana'a makow im posarahkankudon mo'ikow ko'i Tuhan simbá Sia mo^{lu}kad ko'i monimu bo bá mo'ikow umuran kumadai makow kon totabi–Nya. Ki Allah in nopu^{ling} kawasa inta mokorigon ko'i monimu bo Sia mobogoi ko'i monimu im barakat mita inta ain sinadia–Nya kom bayongan umat–Nya.

³³ Diápabí kon dodai onda aku'oi nohaga in doit andeka pakeang nongkon intau ibanea.

³⁴ Kinota'auan bidon monimu tontaní, kon aku'oi in noramiji bidon tontaní motayak kon onu im pakéonku bo onu doman pakéon in yobayatku mita inta topobaya^áanku.

³⁵ Tua komintan inaidanku simbá mo'ikow mo'ibog dumayan ko'i nakó, sin aka kita mogaid mokoporajing tua im mangal^{enya} kita ain notu^{lung} kon intau

mita inta nongoyangkó. Mustibî toropon makow in na'a: 'Mopi-piabî kom mobogoi daripada motarima.'"

³⁶ Nosingog makow kon natua, ki Paulus bo bayongan intau kon tua sinumungkud bo nosambayang.

³⁷ Mosia nongombaḷ komintan polat nonggakap bo nongayok ko'i Paulus bo noguman ko'inia kom mokopopiadon in kon dalan.

³⁸ Nokuyang totok ing gina monia sim mosia ain nokodongog kon singog i Paulus kon diá bidon bui moyodungkuḷnya im mosia komintan. Bo inatodon monia in sia nodapot ing kapal takoiannya.

21 ¹ Naonda in nogumandon makow ko'i monia komintan, kami sinumakoidon kong kapal nopobayak im pulau Kos. Nopo'ikolomai kon singgai kami nodapotdon im pulau Rados. Nongkon tua kami minayak im pelabuhan Patara.

² Kom Patara noko'uḷi ing kami kong kapal inta mayak im Penisia, dá kami sinumakoidon kong kapal tatua bo minayak.

³ Kami ilumeag bo inontongdon in Siprus kon dotá ing koloigi, ta'e kami sinumalib

bo nopobayak in Siria. Ta'e kapal inta sinakoian nami sinumububí kon Tirus, sim mopoponag in datog ing kapal kong kotá tatua.

⁴ Kon tua kami minayak nokipodungkul kon intau mita inta mopirisaya ko'i Yesus bo polatpa nogutun kon tua pitu nosinggai. Roho i Allah ain noguman kon intau mita inta mopirisaya ko'i Yesus simbá moguman ko'i Paulus kon dona'aidon mayak in Yerusalem.

⁵ Ta'e naonda in nodaitdon in wakutu nami kon tua, minayakdon ing kami nongkon tua bo nongingguputdon kom bobayáan nami. Intau mita inta mopirisaya takin bułoi bo adí monia nogatod ko'inami nodapot kon luai ing kotá. No'idapotmai kom bingkí im pintad, kami sinumungkud bo nosambayang.

⁶ Bo noguman makow kon mayakdon, kami sinumakoidon kong kapal bo mosia in nobuidon kom bałoi monia.

⁷ Nongkon Tirus kami minayak im Ptolemais. Dapotdon intua ing kapal inta sinakoian nami. Kon tua kami minayak nokipodungkul kon intau mita inta mopirisaya ko'i Yesus kon lipú tatua, sin nopoyaput in salam ko'i monia. Kami

nogogaipa tosinggai kon sigad monia kon tua.

⁸ Nopo'ikołomai kon singgai kami nobuat nongkon tua bo minayak ing Kaisarea. Kami minayak im bałoi i Pilipus. Ki Pilipus na'a in intau inta mopopoyaput doman in Habar Mopia. Sia in no'idugang kon dumodudui pitu inta pinilĩ kon Yerusalem. Kami nogutunpa kom bałoinya.

⁹ Ki Pilipus kogadi kom mongodeaga opat. Ki adinya mita tatua ain inogoian i Allah ing komampuan mopota'au in Habar Mopia nongkon i Allah.

¹⁰ Naonda in tongonumaidon nosinggai kon tua ing kami, ki Agabus namangoi. Sia tua in tobatu nabi nongkon Yudea.

¹¹ Sia namangoi ko'inami bo nogamá kon togot in ogotan i Paulus. Togot in ogotan tatua pinakénnya pinotokig kon siol bo limanya tontanĩ bo nosingog, "Na'adon inta pinoguman in Roho i Allah: Ki togi togot in ogotan tana'a in togoton nana'a i intau mita Yahudi kon Yerusalem bo posarahkan kon intau mita inta de'eman Yahudi."

¹² Naonda in nokodongogmai kon natua, dá kami bo bayongan utat inta nogutun kong Kaisarea ko omba-ombał

nongampag ko'inia simbá diádon in sia mayak kon Yerusalem.

¹³ Ta'e ki Paulus noguman ko'i monia, "Nongonu sim mongombaíbî mo'ikow naníon, bá kota'auan monimu kon ombaí monimu nion totokbî im mokororiga kong ginaku! Aku'oi in diá bidon mo'ondok, de'emanbî tongá togoton, umpakahbî modapot im matoi kon Yerusalem sim mopota'au in Habar Mopia nongkon i Tuhan."

¹⁴ Tongá sia bo doíbî nokidongog kon tonggina nami, dá dinududuiandon nami in ibognya tatua takin noguman: "Kobaíídon onu inta kino ibog Tuhan."

¹⁵ Naonda in tongonumaidon nosinggai kong Kaisarea, kami nobasadiadon sim mayak in Yerusalem.

¹⁶ Bo tongonumai intau mopirisaya ko'i Yesus nongkon Kaisarea dinumudui ko'inami nogatod minayak im baíoi i Manason. Ki Manason na'a nongkon Siprus ta'e sia ain no'onggot in nopirisaya ko'i Yesus.

¹⁷ Naonda ing kami no'iyaputdon kon Yerusalem. Kami sinomu takin pia ing gina i intau mita inta mopirisaya kon tua.

¹⁸ Bo nopo'ikolomai kon singgai ki Paulus bo kami minayak nokipodungkul ko'i Yakobus; bayongan intau inta aim binañi itoi kon jama'at ain noyosipun kon tua.

¹⁹ Naonda in noyaput, ki Paulus nohormat ko'i monia, onda intua ki Paulus nongonguman kom bayongan inta ain inaidan i Allah pinongin inia kon sigad in intau mita inta de'eman Yahudi.

²⁰ Nokodongogmai kon o'uman i Paulus tatua, mosia nodayow ko'i Allah. Bo mosia noguman ko'i Paulus nana'a, "Utah, indoiaikah dá aindon kon ribuananya intau Yahudi in nopirisaya ko'i Yesus. Mosia tua intaubí mita inta totok im motoindudui kon hukum i Musa.

²¹ Mosia ain nokodongog kong ki utat aindon notundú kom bayongan intau in Yahudi inta nogutun kon lipú intau ibanea bo ki utat mo'ibog doman monginggamá kon hukum i Musa. Bo ikow ain nongampag ko'i monia simbá mosia in diádon mokisunat ko'i adí mita monia bo bá diádon mobia podudui in adat naton.

²² Bo tana'a makow intau mita in Yahudi inta ain nopirisaya ko'i Yesus tantú nokodongog bidon kon ikow ain namangoi in na'a, dá naonda degá?

²³ Manikah u_{le} duduaipa in singog nami na'a. Opatdon in intau kon na'a ain nomia kon dandi ko'i Tuhan.

²⁴ Dá, bayakdon ing ki utat poyotakin monia mayak mogaid kon upacara pondaritan kon awak, bo uboliaidon im ponggongsingan kom bu'ok monia tua, simbá mosia mota'audon gongsingan. Sahingga ing kota'auandon im bayongan intau kon habar inta dinongogdon monia tua in diábí totu'u, sing ki utat tontaní in dinumudui doman kon hukum i Musa.

²⁵ Ta'e aka intau mita de'eman Yahudi inta ain nopirisaya ko'i Yesus, aindon kiniriman nami in surat mosia, aim pinais nami kon tua im bayongan inta diá mota'au aidan monia. Mosia diábí mota'au moka'an kong ka'anon inta aim pinosumbah kom berhala mita, diá doman mota'au moka'an kon dugú andeka mahaluk inta minatoi sinagangan; bo diá doman mota'au mogaid kon inta mokotor."

²⁶ Dá kon singgai no'iduduimai, ki Paulus noyotakin naya opat bo minayak nondarit kon awak takin i monia. Nopalut makow kon tua sia sinumu'ot kom Baloi Tuhan moguman kon tongonupamai nosinggai

bo upacara pondaritan kon awak monia im mopalutdon bo mahaluk inta posumbah monia in ogoi monia tontaní.

²⁷ Naonda im waktu pitu nosinggai inta ain sinantú monia motoyongdon mopalut, intau mita in Yahudi inta namangoi nongkon Asia noko'ontong ko'i Paulus kom bonu im Baloi Tuhan, dá mosia nonongganut kom bayongan intau kon tua bo minayak nodomok ko'inia.

²⁸ Mosia sindalan doman momalú nana'a, "Hei intau mita in Israel tulungaipa! Sin na'adon in intau inta maya-mayak makow bo motundú kom bayongan intau simbá diádon mokidongog ko'i naton bo doí doman dumudui kon hukum i Musa bo momayow kom Baloi Tuhan. Bo tana'a sia nodia domandon kon intau mita inta de'eman Yahudi bo mongotor kon tempat mosuci tana'a!"

²⁹ Mosia nosingog natua sim mosia ain noko'ontong ko'i Tropimus intau in Epesus tatua kong kotá noyotakin i Paulus, bo kai monia kamai diniabí i Paulus in intau tatua sinumu'ot kom Baloi Tuhan tatua.

³⁰ Dá notomba'ukdon im bayongan intau kong kotá tatua, bo bayongan intau namangoi noyosipun. Mosia nodomok

ko'i Paulus bo pinoḷuai monia nongkon Baḷoi Tuhan bo kon dodaipa doman tatua bayongan ngara im Baḷoi Tuhan sinokolingkupan.

³¹ Naonda im mosia moroncana moḷimod ko'i Paulus, intau mita minayak nopoyaput in habar kon itoi in tontara Rum, kon Yerusalem nokacau.

³² Dá itoi in tontara tatua ḷagi nosipun bo nodia kon anggotanya mita pinangkoipamai kom pangkat inta no'ompá modapot im pangkat inta noḷantud. Mosia ḷagi minayak in tampat inta pinoropatoian tatua. Naonda intau moántó kon tua noko'ontong kon itoi in tontara Rum tua takin anggotanya mita, nogogaidon mosia in nomongkug ko'i Paulus.

³³ Itoi in tontara tatua dinimiug ko'i Paulus bo nodomok poḷat pinoki tokig in rante. Onda intua itoi in tontara tatua nolibó ko'i monia mongo onu inaidannya.

³⁴ Ta'e diábî motampuimai in tubag monia tua, sin oyúon in nopomaḷú nana'a, oyúon doman in nopomaḷú natua. Tuamai in diábî kinota'auannya mongo onu in nobaḷi. Dá pinokidianyadon ing ki Paulus pinobayak in tampat monia.

³⁵ Naonda in nodapotdon in tukad dá intau mita moántó inta dinumudui ko'i monia tua sinumorúdon totok sahingga ing ki Paulus pinakisadon pinota'an in tontara mita.

³⁶ Intau mita inta mongongacau tua dumuduianmai kon tumi monia bo momalú, "Limodon in sia!"

³⁷ Naonda ing ki Paulus diaandon kom bonu in tempat monia tatua, sia nolibó kon itoi in tontara tatua, "Mota'au degá in aku'oi moyosingog motoyong takin i Tuang?" Dá itoi in tontara tatua nolibó, "Eta mota'au tumon bahasa Yunani ikow?"

³⁸ Aka natua de'emanbí na'anta intau im Mesir ikow inta nobagumai na'a nogaid kong kakacauan bodongka nodia nolagui kon intau opat noribu takin sonjata monia bo minayak im padang gurun?

³⁹ Ki Paulus notubag, "Aku'oi na'a intaubi' in Yahudi inta nongkon kotá in Tarsus, tobatú kotá inta moponting totok kon Kilikia. Aku'oi im mopo'igum ko'i Tuang simbá ogoipa in aku'oi mosingog kon tayowon intau moántó tatua."

⁴⁰ Dá naonda ing ki Paulus inogoian kasampatan nosingog, sia sinimindog kon tukad bo nonuladá sia noguman bá

intau mita kon tua kibio-biopamai. Dá intau mita kibio-biomaidon. Onda intua ki Paulus nosingog ko'i monia takin bahasa Ibrani, kainia,

22 ¹"Amáku mita bo bayongan ginałumku! Indongogaipa in singogku tana'a ko'i monimu, simbá diá moyotałá ing kita komintan."

²Naonda in dinongog monia ki Paulus nosingog nomaké im bahasa Ibrani, lebedon nobió im mosia. Ki Paulus noguman nana'a,

³"Aku'oi na'a intaubí in Yahudi, pinononggađi kon Tarsus kom butá ing Kilikia, ta'e aku'oi no'itoi kong kotá tana'a, ki Gamaliel ing guru mołobenku inta ain notundú ko'i nakó notompia totok. Sia notundú kon hukum i Musa inta inogoinya kom mogoguyang naton. Sahingga in aku'oi nobałi mogogaid i Allah inta totok im morajing, ná tana'a makow.

⁴Aku'oi ain nomogutú kon intau mita inta nopirisayadon kon totundú inta nobagu tua. Mosia komintan, pinomayak ļolaki ande bobay, sinokodomokku bo pinobonu kom ponjara.

⁵Onu im pinomiaku tatua kinota'auanbí in Imang Mołoben bo bayongan kapala

in agama. Mota'aubí libóon monimu ko'i monia tua. Sim mosia tuata inta ain nomais kon surat pongantar ko'inakó inta inogoi kon intau mita in Yahudi kon Damsyik. Surat tatua in noginsilang kon aku'oi inogoiandon ing kasampatan modomok kon intau mita kon tua inta ain dinumudui mita kon totundú nobagu tatua, bo polat doman modia ko'i monia sin hukumon kon Yerusalem."

⁶ "Ta'e kon dalan waktu in aku'oi nodiugdon kon Damsyik, waktu intua no'utudon in singgai, indoianmai yo oyúonbí in sindar inta nobayag totok bo nokotulow nonindarbí magí nongkon langit no'ilibu ko'inakó.

⁷ Dá no'umpagdon aku'oi kom butá bo nokodongog kon singog inta noguman ko'inakó nana'a, 'Saulus, Saulus! Nongonu sin ikow momogutúbí ko'i-Nakó?'

⁸ Da' aku'oi no libó nana'a, 'Ki ine Ikow Tuang?' Da' tubag in singog doman tatua: 'Aku'oi na'a ing ki Yesus intau in Nasaret inta pinogutúmu nion.'

⁹ Intau mita inta noyotakinku noko'ontong doman kon sindar tatua, ta'e singog in diábí dinongog monia.

¹⁰ Bo aku'oi no_libó ko'i Tuhan, 'Dá onu in aidanku, Tuhan?' Ki Tuhan noguman nana'a ko'inakó, 'Pobangondon bo bayakdon in Damsyik, bain kon tua bo poguman-Ku ko'inimu onu in aidanmu.'

¹¹ Wakutu intua aku'oi diádon noko'ontong lantaran sindar inta nokotu_low tatua. Dá dongkadon kinapit in yobayatku mita kon dodai in sinumu'ot kon Damsyik.

¹² Kon Damsyik oyúon intau tangoinya ki Ananias. Sia tua intaubî mopia inta umuran motoindudui kon hukum i Musa. Bayongan intau in Yahudi inta nogutun kon Damsyik totokbî im mo'insim ko'inia.

¹³ Sia namangoi no'indoi ko'inakó, bo sinimindog kon diugku po_lat noguman nana'a, 'Saulus utatku, bukádon in matamu bo indoidon! Dá kon dodaipa doman tatua aku'oi dinumungá bo noko'ontongdon ko'inia.

¹⁴ Onda intua sia noguman ko'inakó nana'a, 'Ki Allah im mogoguyang naton ain nomi_lfi ko'inimu simbá ikow monota'audon kon onu ing ko'ibog-Nya, bo moko'ontong ko'i Yesus, simpal i Allah inta ain nogaid kon onu in kino'ibog i Allah, bo ikow ain nokodongog kon singog i Yesus tontanî.

¹⁵ Ikow im mopota'au kom bayongan intau kon onu inta ain inontongmu bo inta dinongogmu tua.

¹⁶ Bo tana'a dona'aidon mokopo'onggot ikow, pobangondon bo bayakdon pokibaptis. Pokuanidon ko'i Tuhan simbá ikow pilatandon nongkon bayongan dosamu."

¹⁷ "Naonda in aku'oi nobuidon kon Yerusalem bo waktu in aku'oi yogot nosambayang kom bonu im Bałoi Tuhan aku'oi kinawasa'andon in Roho i Tuhan.

¹⁸ Aku'oi noko'ontong ko'i Tuhan; bo Sia noguman ko'inakó, 'Łagidon tala'ai in Yerusalem na'a, sin diábí indongogan monia onu im pogumanmu soał Aku'oi.'

¹⁹ Dá aku'oi noguman, 'Tuhan, kinota'auan bidon monia totok kon aku'oibí na'a inta tumu'ot magí makow kom bałoi mita pososambayanan bo modomok połat mopobonu kom ponjara kon intau mita inta mopirisaya ko'i-Nimu.

²⁰ Natua doman, naonda ing ki Stepanus inta simpal-Mu ilimod, aku'oi tontańi kon tua bo nopia-pia doman ing ginaku im pinolimodan monia tatua.

²¹ Ta'e ki Tuhan noguman ko'inakó, 'Bayakdon sin Aku'oi im mopotabá ko'nimu

mayak in tampat moyayuk kon lipú in intau mita inta de'eman Yahudi."

²² Intau moántó kon tua nongindongog ko'i Paulus nodapot in singognya tatua; bo naonda intua mosia mulaidon nomalú, "Limodon in intau naníon. Diábí patus mobiag in sia!"

²³ Mosia tantú nomalú takin mopogambat in lambung monia bo mopogonik in lobud.

²⁴ Tuamai itoi in tontara mita tatua noguman kon dia ing ki Paulus kon tampat monia bá pakisa'an pirikisa'an kon tua simbá kota'auandon mongo nongonu sin intau mita in Yahudi mopomalú natua ko'inia.

²⁵ Ta'e waktu ing ki Paulus aindon sinogot sin sambokondon, ki Paulus nolibó kon itoi in tontara inta sinimindog kon tua, "Degá mota'au im mosambok kon intau in Rum aka sia diápa adilon muna?"

²⁶ Nokodongogmai kon tua, tontara tatua minayak ko'i itoinya bo nolibó nana'a, "Onuon i tuang intau tana'a? Sia tua intaubí in Rum!"

²⁷ Dá itoi in tontara tatua minayak ko'i Paulus bo nolibó, "Pogumankah mongo totu'u kon ikow nion intau in Rum!" Ki

Paulus notubag, "Totu'u aku'oi na'a intaubí in Rum."

²⁸ Itoi in tontara tatua noguman, "Wakutu in aku'oi sinumu'ot nobalı́ warga negara in Rum nomahal totok im pinoguboliku!" Ta'e ki Paulus noguman, "Hakku tatua oyúon sin aku'oi pinononggađi kon tua salaku intau in Rum."

²⁹ Dá mosia inta moroncana mosambok ko'inia dađi inumundok ná doman tua itoi in tontara tatua no'ondokdon naonda ing kinota'auannyamai kon ki Paulus tua intaubí in Rum.

³⁰ Itoi in tontara Rum tatua mo'ibog totok monota'au mongo nongonu sin intau mita in Yahudi tua mopotalábí ko'i Paulus. Tuamai nopo'ikolomai kon singgai sia nogoiní kon imang mita itoi bo Mahkamah Agama noyosipun kon tua. Onda intua ki Paulus pinołuaidon monia kom penjara bo dinia kon tayowon monia tua.

23 ¹ Ki Paulus inimindoipa magí makow kon anggota im Mahkamah Agama inta kon tua bodongka sia nosingog, "Utatku mita, uma'aibí in singgai na'a rasa'anku kon aku'oi in diábí kotalá ko'i Allah. Ginaku im motulidbí totok kon tayowon i Allah."

² Ta'e Imang Mołoben ki Ananias tua noguman kon intau mita inta kon diugmai Paulus kon tokap im bibignya tua.

³ Dá ki Paulus noguman ko'i imang mołoben tatua, "Tokaponbî i Allah in ikow, sin ikow intau inta momunapik inta ki ubo-ubolmai mosuci! Ikow ilimitú kon nion sim mohakim ko'inakó podudui in hukum i Musa, padahal ikow tontanî im moławang kon hukum tatua. Sin ikow in nopotabábî kon intau monokap ko'inakó!"

⁴ Dá intau mita inta kon tua noguman nana'a ko'i Paulus, "Ikow im moningkulebî kon imang mołoben i Allah!"

⁵ Ki Paulus notubag, "Hei utat mita, diábî kinota'auanku kon sia tua in imangbî mołoben. Totu'u kon nana'abî im pinais, 'Dona'aibî im ikow mosingog kon mora'at kon tobatúintau inta nobaľi itoi monimu.'"

⁶ Kinota'auan i Paulus kom mosia inta kon tua nobayongbî in nongkon golongan Saduki bo Parisi. Tuamai in sia noguman kon Mahkamah Agama tatua, "Utat mita! aku'oi na'a intaubî im Parisi, katurunan intau im Parisi. Aku'oi in sidangon kon na'a sin aku'oi im mopirisaya kon intau minatoi im mobiagbî bui."

⁷ Naonda in sia nosingog kon natua, noba_fidon im bobayowan kon sigad intau mita im Parisi bo Saduki dá noyosilaidon in intau moántó tatua.

⁸ Sin aka kon raian intau in Saduki, intau minatoi diábí mobiag bui bo malaekat in diábí, ná doman tua diábí in roho mita. Ta'e aka intau im Parisi nopirisayabí kon tua komintan in oyúonbí.

⁹ Dá nobobayowandon totok im mosia. Tongonumai intau inta mototundú kon agama takin intau mita im Parisi, sinimindog kom muna bo nomayow totok. Mosia noguman nana'a, "Intau tana'a in topilikmai diábí kino'u_flian nami kon ta_fá. Degá totou'ubí kon oyúon in roho andeka malaekat inta ain nosingog ko'inia!"

¹⁰ Nodugangdon no_floben im bobayowan monia tatua, dá no'ondokdon itoi in tontara tatua sin dikabo _flibutan monia ing ki Paulus bo patoion. Tuamai binayaknyadon pinoki gamá ing ki Paulus nongkon yuák monia tatua bo pinokidia bui kon tempat monia tua.

¹¹ Kon do_flom no'iduduimai ki Tuhan Yesus namangoi sinimindog kon diugeamai bo noguman ko'inia, "Koropotdon ing ginamu! Sin ikow aindon

nobarani nongonguman kon onu inta inontong bo dinongogmu soá! Aku'oi kon intau mita kon Yerusalem, dá ná doman tuata ikow mayak bo mongonguman kon intau mita in Rum kon onu inta ain inontong bo dinongogmu soá! Aku'oi."

¹² Dolo-dolom nobangon monik, intau mita in Yahudi nomangkoidon nosipun kon intau. Bo mosia nongibot kon diápabí moponga'a-nga'an andeka moponginu-nginum aka ki Paulus diápa kolimodan monia.

¹³ No'iliubí kon opat nopuluh in intau inta noyosipun tatua.

¹⁴ Mosia minayak kon Imang mita itoi bo itoi mita intau Yahudi bo noguman, "Kami ain nongibot kon diápabí moponga'a-nga'an bo monginu-nginum aka diápa kolimodan nami ing ki Paulus.

¹⁵ Tuamai mo'ikow komintan poyotakindon im Mahkamah Agama bo mayak moguman kon itoi in tontara tatua simbá ki Paulus in diaannya bui kon tayowon monimu bo mo'ikow ing ki ubo-ubolmai momirikisa. Sing kami im moramijidon molimod ko'i Paulus wakutu in sia kon dalanpa, diápa mo'iyaput in na'a."

¹⁶ Ta'e ki adí i bobay Paulus nokodongog kon roncana monia tatua. Dá sia minayak in tempat monia tatua bo noguman kon soál tatua ko'i Paulus.

¹⁷ Dá nogoiní ing ki Paulus kom porwira tobatú bo noguman ko'inia nana'a, "Dia'pa in adí tana'a kon itoimu sin oyúon in o'umanonnya ko'inia."

¹⁸ Dá dinia im porwira tatua in adí tatua ko'i itoinya bo noguman, "Ki Paulus intau inta sinahang naton tua, nogoiní ko'inakó bo nopo'igum simbá aku'oi modia kon ede in tayamobiag tana'a mamangoi ko'i Tuang. Sin kainia oyúon im paralunya poguman ko'i Tuang."

¹⁹ Dá itoi in tontara tatua nokapit kon ede in tayamobiag tatua bo minayak sinumontaní kon tołosimai bo nolibó, "Onu im paralum poguman ko'inakó?"

²⁰ Ede in tayamobiag tatua notubag, "Intau mita in Yahudi ain notobatú kong gina, mamangoi mopo'igum ko'i Tuang simbá ikołom ki Tuang modia ko'i Paulus potayow kom Mahkamah Agama, simbá mosia ki ubo-ubolmai momirikisa ko'i Paulus.

²¹ Tongá dona'aibí duduian i Tuang onu im po'igumon monia tua. Sin oyúonbí

in no'iliu mai kon opat nopuluh intau nongkon imonia tua in nogadop kon dalan sim moroncana modola ko'i Paulus kon yuák in dalan. Intau mita tatua ain nongibot polat nongutuk kom mosia in diápabí moponga'a-nga'an bo moponginu-nginum aka diápa kolimodan monia ing ki Paulus. Tana'a mosia aindon nobasadia, dongka bidon mogolat kon singog i Tuang."

²² Bo itoi in tontara tatua nopotabá kon ede in tayamobiag tatua nobui takin koyow, "Dona'aibí pogumanmu ko'i ineka kon soál tana'a aindon pinogumanmu ko'inakó."

²³ Onda intua itoi in tontara tatua nogoiní kon tontara porwira doyowa bo noguman ko'i monia nana'a, "Sadiadon in tontara doyowa nogatut bo pitu nopuluh inta tumakoi kong kabało takin doyowa nogatut in tontara inta mokadai kon totakul sim mayak ing Kaisarea dolom doman na'a jam sambilan."

²⁴ Sadiyai domandon in tongonumai keledai takoian i Paulus bo diadon in sia ko'i Gubernur Peliks. Mokopopia ing kon dalan bá mo'iyaput takin salamat.

²⁵ Itoi in tontara tatua nomais kon surat inta nana'a in tombonunya,

²⁶ "Gubernur Peliks inta mopia. Salam nongkon i Klaudius Lisias!

²⁷ Intau tana'a in dinomok i intau mita Yahudi bo gogió ilimod monia, aka aku'oi diá namangoi takin tontara mita bo noposalamat ko'inia; sin dinongogku kon sia na'a intaubí in Rum.

²⁸ Bo lantaran aku'oi mo'ibog monota'au mongo onu in talá inta pinonapud monia tua ko'inia dá diniaku in sia kom Mahkamah Agama monia.

²⁹ Tongá no'uḷikumai sia na'a in diábí kotalá inta patus pohukuman ko'inia dapot im matoi andeka bonuon kom ponjara. Onu im pinonapud monia tua tongábí soál hukum mita in agama monia tontaí.

³⁰ Natua doman aku'oi ain noko'uḷí kon habar kon oyúon in roncana moromú nongkon intau mita in Yahudi ko'inia. Dá tuamai ḷagiku pinokidia mangoi ko'i Tuang Gubernur in sia. Bo intau inta moroncana kon diá mopia ko'inia pinotabákudon mamangoi ko'i Tuang bo mopongadu in tala' intau tana'a."

³¹ Dá tontara mita tatua nodiadon ko'i Paulus ná inta aim pinarentah ko'i monia.

Dolom doman tua mosia no'iyaput in Antipatris.

³² Nopo'ikolomai kon singgai dongkadon tontara mita inta sinumakoi kon kabaló in nodia turus ko'i Paulus, bo tontara ibanea in nobuidon kon tempat monia.

³³ Naonda in tontara mita inta sinumakoi kong kabaló no'idapotdon ing Kaisarea, mosia nobogoidon in surat tatua ko'i Gubernur, bo polat doman pinosarahkan monia ing ki Paulus ko'inia.

³⁴ Bo nopalut makow nobaca kon surat tatua ki Gubernur nolibó ko'i Paulus mongo nongkon propinsi ta'onda in sia. Naonda in kinota'auannyadon kong ki Paulus nongkon Kilikia,

³⁵ sia noguman nana'a, "Tua in nopia! Pirikisa'anku in talámu aka intau mita inta mopongadu ko'inimu kon na'adon." Bo pinarenta'annyadon kom bá tahangon kon istana i Herodes ing ki Paulus.

24 ¹ Lima nosinggai no'iduduimai kon tua, Imang Moloben ki Ananias bo itoi mita in Yahudi takin tobatú pongacara monia inta ki Tertulus in tangoinya, namangoi kon tayowon i Gubernur Peliks bo nopongadu ko'i Paulus.

² Ki Paulus dinia domandon kon tayowon monia, ki Tertulus inoinîdon doman, dá nomangkoidon ing ki Tertulus nosingog kainia, "Tuang gubernur inta mopia! Naonda ing ki Tuang nomarentah kom butá nami na'a, mopiadon totok ing kinorasa'an nami. Bo ki Tuang mopandoi momarentah dá nobayong domandon im mopia ing kinorasa'an nami.

³ Tua komintan sinarimadon nami takin pia ing gina bo kami im mopoyaput doman in sukur ko'i Tuang.

⁴ Ta'e bá diá moántó in wakutu pakéon, dá aku'oi im mopo'igum simbá ki Tuang mo'ibog mongindongog kon onu im pongadu nami tana'a.

⁵ Aindon kino kadapatan nami kon intau tana'a mongongacaubí inta mokobahaya. Sin kon ondakabí im bayáannya, sia umuran mokopomuká kon ropatoi kon sigad intau Yahudi. Sia na'a nobaḷîdon itoi intau Nasaret.

⁶ Sia ain nonungkuḷ doman nongotor kom Baḷoi Tuhan. [Manangka intua dinomok nami in sia bo hakimon podudui in hukum agama nami.

⁷ Ta'e itoi in tontara ki Lisias tua namangoi bo nogagow ko'inia nongkon inami,

⁸ bo sia nomarentah simbá intau mita inta mo'ibog mopongadu mamangoi ko'i Tuang.] Aka ki Tuang momirikisa tontañi ko'inia, kota'auan bidon i Tuang in talánya inta pinogadu nami na'a."

⁹ Intau mita in Yahudi inta kon tua nopototu'u doman kon onu im pinonapud tua ko'inia. Mosia noguman doman, "Totu'ubî in singog i Tertulus tua."

¹⁰ Dá ki Gubernur nobogoi ing kasampatan ko'i Paulus nosingog. Dá ki Paulus nosingog nana'a, "Kinota'auanku bidon kon aindon kon taongannya ikow noba_{li} hakim kon intau mita in Yahudi. Tuamai in diábî mo'ondo-ondok in aku'oi momayow kon onu inta aim pinonapud monia ko'inakó kon tayowon i Tuang.

¹¹ Mota'aubî pirikisa'an tontañi i Tuang, kon diábî no'iliu kom mopoluh bodoyowá nosinggai inta ain kinotaliban aku'oi namangoi in Yerusalem sim mosambayang.

¹² Bo diábî doman kon dodai onda in tobatúmai intau noko'uma ko'inakó koyogot nobobayowan intau ibanea

andeka nogaid kong kakacauan kom bonu im Bałoi Tuhan andeka kom bałoi pososambayanan andeka doman kon tempat ibanea kong kotá.

¹³Bo mosia in diábî doman mota'au mobogoi ing bukti kon onu inta ilapur monia ko'i Tuang soál inta pinonapud monia ko'inakó tua.

¹⁴Ta'e akuonkubî ko'i Tuang kon aku'oi in nosumbahbî ko'i Allah im mogoguyang nami podudui in onu inta aim pinais kom bonu im buk i Musa bo buk in nabi mita.

¹⁵Aku'oi in ná bî doman mosia inta moharap doman makow ko'i Allah kom bayongan intau im mobiagbî bui naonda im matoi, intau mopia andeka intau mora'at!

¹⁶Tuamai aku'oi umuran moramiji totok simbá ginaku umuran modarit kon tayowon i Allah bo kon tayowon intau.

¹⁷Bo naonda in tongonumaidon notaong nonalámai kon Yerusalem aku'oi nobui mangoi kon tua sing modia kon doit inta pinotulung kom bangusaku bo mayak doman mobogoi in sosumbah ko'i Allah.

¹⁸Wakutu in aku'oi koyogot nomia kon tua kom Bałoi Tuhan, kinotambakan mangoi monia in aku'oi, bo naonda in

nopałut upacara pinondaritan kon awakku tua, wakutu intua diábî nobayong intau bo diábî noropatoi. Tongábî tongonumai intau Yahudi kon tua inta nongkon Asia.

¹⁹Tuamai mosiabî tua im musti mamangoi na'a bo mopongadu ko'i Tuang, aka oyúon im pinonapud monia ko'inakó.

²⁰Andeka pomayakdon makow simbá intau mita tatua im mamangoi tontañi bo moguman kon romuk onu in no'ułi monia ko'inakó wakutu in aku'oi kon tayowon im Mahkamah Agama.

²¹Tongábî tokalimat tana'a in noułi monia inta siningogku wakutu in aku'oi kon tayowon monia, na'a in singogku: Akuoi adilon monimu in singgai na'a tongábî lantaran aku'oi mopirisaya kon intau mita inta aim minatoi im mobiagbí bui."

²²Bo ki Peliks inta nonota'audon totok kon soál totundú i Yesus nonimpodon kon sidang soál porkara tatua. Sia noguman, "Aka mo'iangoidon na'a itoi in tontara ki Lisias, bain tua bo tantúonku im perkara monimu tanion."

²³Bo ki Gubernur nopotabá kom porwira inta nołukad ko'i Paulus simbá mayak monahang ko'inia, ta'e sia in nobałibi

tahanan bebas bo yobayatnya mita im mota'aubí mamangoi ko'inia bo mobogoi ing kaparaļuannya mita.

²⁴ Bo naonda in tongonumaidon noisinggai namangoidon ki Peliks takin ki buļoinya ki Drusila inta intau in Yahudi. Bo ki Peliks noki'oní ko'i Paulus bo nongindongog in sia kon totundú i Paulus soál mopirisaya ko'i Yesus Kristus.

²⁵ Ta'e naonda ing ki Paulus nongonguman kon soál mobiag mo'itutui, soál monahang kon napusu bo soál hukuman kon singgai tumi, inagían ondok ing ki Peliks sahingga in nogumandon nana'a in sia, "Ikow mota'audon mayak in tana'a. Bain aka oyúon ing kasampatan mopia, buikubí poki-oiní in ikow."

²⁶ Ki Peliks noharap makow kon ogoianbí i Paulus in doit in sia. Tuamai umurannya poki oiní ing ki Paulus bo mongonguman takinnya.

²⁷ Ta'e naonda in notompodon doyowa notaong ki Peliks, binaļuiandon in sia, ki Perkius Pestusdon in nobaļi gubernur. Bo lantaran mogamá kong gina in intau Yahudi dá pinomayakdon makow i Peliks ing ki Paulus kom bonu im ponjara.

25 ¹ Toḷu noṣinggai naonda ing ki Pestus no'idapot im propinsi tatua, sia nobuat nongkon Kaisarea bo minayak in Yerusalem.

² Kon tua imang mita itoi takin itoi mita intau Yahudi namangoi kon tayowonnya bo nopongadu kon taḷa' i Paulus.

³ Mosia umuran modondo'uḷug ko'i Pestus simbá monotabi ko'i monia bo mo'ibog mopotabá kon intau modia ko'i Paulus mayak in Yerusalem; sim mosia ain notobatú kong gina moḷimod ko'inia wakutu in sia kon yuákpa in daḷan.

⁴ Ta'e ki Pestus notubag, "Ki Paulus in sinahangbî kong Kaisarea in tana'a bo aku'oi tontanî diádon mo'onggot mobui kon tua.

⁵ Sia noguman doman: manikah intau mita inta inogoian monimu in hak mayakdon moyotakinku bo mopoyaput in tuntutan ko'inia aka oyúon in taḷánya."

⁶ Degá waḷupa andeka mopuḷuh noṣinggai ing ki Pestus nogutun kon Yerusalem bodongka mobui kong Kaisarea. Nopo'ikoḷomai kon singgai mosia nosidang bo ki Paulus pinoki'oinînya namangoi in tayowon monia.

⁷Naonda ing ki Paulus no'iyaputdon in ruangan pinosidangan, intau mita in Yahudi inta namangoi mita nongkon Yerusalem sinimindog ilimibu ko'inia, bo yagi-yagidon im pinonapud monia ko'inia. Ta'e mosia diá noko'u_li kom bukti in onu inta pinonapud monia tua ko'inia.

⁸Ki Paulus nopoyaput doman in tosingogonnya kainia, "Aku'oi in diábî nogaid kon talá tobatúmai kon hukum i Musa andeka kom Bałoi Tuhan andeka doman ko'i Kaisar in Rum."

⁹Ta'e ki Pestus inta motayak kom perhatian intau Yahudi noguman ko'i Paulus, "Mo'ibog degá ikow mayak in Yerusalem simbá sidangon kon tua kon tayowonku soál porkara tana'a?"

¹⁰Ta'e ki Paulus notubag, "Na'a aku'oi simindog makow kon tayowon pongadilan i Kaisar bo kon na'abî in tempat ponantúan kon talá bo aim bidon totok kinota'auan i Tuang tontaî kon aku'oi in diábî kotałá kon intau mita in Yahudi tanion.

¹¹Aka aku'oi bo totu-totu'u kotałá inta mota'au bałion monimu dodoyonan pohukuman ko'inakó dapot im matoi, yo kodu-koduduibî in aku'oi. Ta'e aka onu im pinonapud monia tua bo diá totu'u, yo diá

tobatúmai intau ing ko hak moposarahkan ko'inakó sin tongá lantaran ponotabi ko' monia nion. Aku'oi im monuntut kon tantúondon kom pongadilan i Kaisar!"

¹² Dá naonda in sia noyosingog in intau inta monononginanya mita, ki Pestus noguman nana'a, "Ikowbí in no'igum kom bá tantúondon kom pongadilan i Kaisar, dá ikow musti mayak ko'i Kaisar."

¹³ Diá no'onggot kon tua ki Raja Agripa bo ki Bernike namangoi kong Kaisarea sim mobogoi in sałamat ko'i Pestus.

¹⁴ Naonda in tongonumaidon nosinggai kon tua im mosia, ino'uman i Pestus ko'i Raja Agripa im persoalan i Paulus tatua kainia, "Kon na'a oyúon tobatú intau inta i hukum ko waktupa ki Peliks nobałi gubernur.

¹⁵ Waktu in aku'oi kon Yerusalem imang mita itoi bo itoi mita intau Yahudi namangoi nopongadu kon intau tatua bo po'igumondon monia simbá aku'oi mopolabúdon in hukuman ko'inia.

¹⁶ Ta'e aku'oi in noguman ko'i monia, kon intau in Rum diábí mota'au im moposarahkan makow natua kon intau inta sinangka kotałá sin hukumon, aka intau inta sinangka tatua diápa

noyogintayow in intau mita inta
 noponapud ko'inia bo ogoian ing
 kasampatan mosingog kon onu im
 pomayownya.

¹⁷ Dá wakutu im mosia namangoi in na'a
 noyotakinku, nopo'ikolomai kon singgai
 lagi nogaid kon sidang bo intau tatua
 inoini pinotayow ko'i monia.

¹⁸ Ta'e naonda intau mita inta nopongadu
 tatua sinimindog kon libunyamai, diábí
 in tobatúmai pinongadu monia in oáid
 mora'at im pinomianya ná inta kon
 raianku.

¹⁹ Mosia in tongábí mobobayowan kon
 soál agama monia, bo soál intau inta
 ki Yesus in tangoinya. Sia aim minatoi,
 ta'e ki Paulus in noguman kon Sia in
 totu'-totu'ubí nobiag bui.

²⁰ Lantaran aku'oi moragu-ragu kon
 náonda im pomomirikisa kom porkara
 mita natua, dá aku'oi nolibó ko'i Paulus
 mongo mo'ibog in sia mayak in Yerusalem
 simbá tantúon kon tua im porkaranya
 tatua.

²¹ Ta'e ki Paulus nopo'igum simbá
 porkaranya tatua poki tantú ko'i Kaisar. Sia
 nopo'igum doman simbá sia mogutunpa
 kom bonu in tahanan, pogoḷa-golatan

kom ponantúan i Kaisar kon porkaranya tatua."

²² Dá ki Agripa noguman ko'i Pestus nana'a, "Aku'oi mo'ibog mongindongog ko'inia tontaní." Ki Pestus notubag nana'a, "Bain ikołom bo indongoganmu in singognya tua."

²³ Nopo'ikołomai kon singgai, ki Agripa bo ki Bernike takin pakeang dinas monia sinumu'ot kon ruang pososidangan takin itoi mita in tontara bo itoi mita kong kota tatua. Onda intua ki Pestus nomarentah kon diadon tumu'ot ing ki Paulus.

²⁴ No'itu'otmai ing ki Paulus, ki Pestus noguman nana'a, "Tuang Raja Agripa bo bayongandon intau kon na'a! Intau tana'a aindon pinongadu ko'inakó i intau mita in Yahudi inta kon Yerusalem bo inta kon na'a. Mosia namangoi bo kopia momalú sim momakisa simbá intau ná tana'a diádon mota'au biagan kon dunia na'a.

²⁵ Ta'e diábî kino'ulíanku in sia kon talá tobatúmai inta mota'auku balíon dodoyonan pohukuman ko'inia modapot im matoi. Bo siabî tontaní in nopo'igum simbá porkaranya tatua tantúondon kom pongadilan i Kaisar, dá tuamai

sinantúkudon kon sia in diaandon ko'i Kaisar.

²⁶ Ta'e diápa tobatúmai in no'uḷíku ing katarangan mopia inta mota'auku paison kon surat bo kirimon ko'i Kaisar soál porkaranya tatua. Tuamai diniakudon in sia kon tayowon i Tuang mita torutama ko'i Tuang Raja Agripa. Makusudku tua aka mopaḷutdon pirikisa'an oyúon in soál inta mota'auku paison.

²⁷ Sin podudui in raianku diábí mopia aka mogatod kon tobatú intau inta i hukum bo diá kotaki–takin alasan talá mita inta pinonapud ko'inia."

26 ¹ Ki Agripa noguman ko'i Paulus nana'a, "lkow inogoiian kasampatan mosingog mopoyotutui onu im pinonapud monia." Dá notonggódon kon ḷimanya ing ki Paulus bo nosingog,

² "Oh, Tuang Raja Agripa mosanang totok ing ginaku sin singgai na'a inogoi i Tuang mosingog kon tayowon i Tuang in aku'oi mopoyotutui onu im pinonapud intau mita Yahudi ko'inakó.

³ Apapa doman ki Tuang nonota'au totok kon adat kabiasa'an bo persoalan mita in intau Yahudi. Tuamai po'igumonku

ko'i Tuang, indongoganpa kopia'an in singogku tana'a takin gina mo'onow.

⁴ Bayongan intau Yahudi nonota'au*b* komintan kong kobobiagku pinangkoipamai aku'oi tayamobiagpa, sin aku'oi in nobiag*b* kon yuá-yuák monia kon Yerusalem.

⁵ Ain no'onggot mosia nonota'au ko'inakó. Bo aka mosia mo'ibog, mosia mota'au*b* mobogoi ing katarangan kon nongkon dungku*p*abímai aku'oi ain nobiag salaku intau im Parisi bo aku'oi totok*b* in dinumudui kon atorang mita in agama nami.

⁶ Bo tana'a makow aku'oi sinimindog kon na'a sin sidangon. Lantaran aku'oi nopirisaya kon dandi inta inogoi i Allah kom mogoguyang nami.

⁷ Dandi doman tatua inta inolat makow in intau Israel inta mopuluh bodoyowá nosuku. Tuamai mosia mosumbah ko'i Allah dolom bo singgai. Bo lantaran aku'oi mopirisaya kon dandi tatua, Tuang Raja Agripa, dá intau mita in yahudi noponapud in talá ko'inakó.

⁸ Nongonu sin tai utat mita intau in Yahudi diáb*í* mopirisaya kong ki Allah in nomiag*b* kon intau minatoi?

⁹ Kolipod aku'oi in totokbî doman diá mopirisaya kon o'uman soál ki Yesus intau in Nasaret tatua.

¹⁰ Bo totu'ubî kon tuabî inaidanku kon Yerusalem. Aku'oi in de'emanbî tongá nopobonu kom penjara kon intau mita inta mopirisaya ko'i Yesus, ta'e naonda in aku'oi noko'uŕi kon surat kuasa nongkon imang mita itoi aku'oi mosatuju doman totok im polimodan kon intau inta mopirisaya ko'i Yesus.

¹¹ Moántó im pinogutúku im mosia kom bəloi mita pososambayangan, pakisa'anku simbá diádon mopirisaya im mosia ko'i Yesus. Totokbî moya'at ing ginaku ko'i monia tungkuŕ intua, no'idapot in ałowanku mosia kon lipu-lipúannya."

¹² "Bo makusud doman tatua sampe aku'oi nodia kon surat kuasa nongkon imang mita itoi bo minayak in Damsyik.

¹³ Bo kon yuák in daŕan, no'utudon singgai waktu intua uŕe Tuang Raja Agripa, aku'oi noko'ontong kon sindar nongkon langit inta totok im motarang, nonindar ko'inami komintan.

¹⁴ Dá nongo'umpag kom butá ing kami. Onda intua nokodongog kon singog in aku'oi kom bonu im bahasa Ibrani,

'Saulus, Saulus! Nongonu sin umuranbí pogutúonmu in Aku'oi? Umuranbí mororiga ikow aka umuran moławang ko'i-Nia inta nobaľi ki Tuangmu.'

¹⁵ Dá kai nakó doman, 'Eta ki inebí Ikow, Tuang?' Dá ki Tuhan notubag, 'Aku'oi na'ang ing ki Yesus inta umuran pogutúonmu nion.

¹⁶ Pobangondon bo sindog! Aku'oi moki pogontong ko'inimu polat monantú ko'inimu mobaľi bobantung-Ku. Musti poyaputmu kom bayongan intau onu inta ain inontongmu singgai na'a andeka kon singgai inta mo'iduduimai soá! Aku'oi.

¹⁷ Tondíonku ikow kon sigad in intau mita Israel bo intau mita inta de'eman Yahudi. Potabá-Ku in ikow mayak ko'ionia

¹⁸ mobuká kom mata monia, simbá mobuká im mata monia bo moko'ontong kon inta mobayag; bo diádon kopongaruan in Ibilis ta'e tongádon tantú kom bonu ing kawasa i Allah. Sin aka mopirisaya ko'i-Nakó, yo dosa mita monia in tokoámpunganbí bo mobaľibí umat mita inta piniľi i Allah im mosia."

¹⁹ "Tuamai uľe, Raja Agripa, totok motoindudui in aku'oi kon onu inta

ain inontongku bo inta ain sinarimaku nongkon i Allah tua.

²⁰Taran-tarangan aku'oi mopota'au kom bayongan intau kom musti mogogai mogaid kon dosa mita im mosia bo moposarahkandon ing kobiagan monia ko'i Allah. Tua komintan musti ponyata kon oáid monia pomuloi in singgai. Muna kon Damsyik im pinopota'auanku im masalah tana'a, onda tua kon Yerusalem bo kom bayongandon Yudea bo kon sigad doman in intau mita inta de'eman Yahudi.

²¹Tuamai dinomok intau mita in Yahudi aku'oi kom bonu im Bałoi Tuhan sin ramijion monia bo limodon.

²²Ta'e barang sinotabipabí i Allah in aku'oi dá nota'aupabí sinimindong kon na'a in tana'a makow bo mongonguman kom bayongan inta aing kinorasa'anku kom bayongan intau -- mołoben andeka mo'intok. Onu in ino'umanku na'a diábí noyoposi in onu inta aim muna pinoguman in nabi mita bo i Musa;

²³kon Raja Mopoposalamat inta pinodandi i Allah tatua im mustibí mororigapa muna, bain tua bo mobałi intau inta muna-munamai mobiağ nongkon sigad in intau mita minatoi;

simbá mota'au in Sia mopoyaput in Habar Mopia -- tuata ing kasalamatan -- kon intau mita in Yahudi bo intau mita inta de'eman Yahudi."

²⁴ Koyogotpa ing ki Paulus mopoyotutui onu inta noba_{li} ko'inia, ki Pestus nomalúdon kai-nia, "Diábí noratak ikow nion Paulus! Kinoliuandon pandoimu dá diádon motoratakmai in raianmu!"

²⁵ Ta'e ki Paulus noguman, "Aku'oi in noratak_{bí}, u_{le} Raja Agripa. Onu im pogumanku na'a komintan_{bí} totu'u, raianku in nopia pabí.

²⁶ Ki Tuang Agripa tontaní im porasaanku nonota'aubí totok kon soál mita tana'a. Tuamai nobaranidon taran-tarangan aku'oi in nosingog kon tayowon i Tuang. Sin nodait bidon kinota'auan i Tuang in na'a komintan, sin diábí in noba_{li} kon tempat inta no'ibuni.

²⁷ U_{le} Tuang Raja Agripa, degá mopirisaya ing ki Tuang kon onu im pinoguman in nabi mita? Porasaanku mopirisayabí ing ki Tuang!"

²⁸ Dá ki Agripa noguman ko'i Paulus, "Kainimu kamai dá mogampang_{bí} aku'oi moba_{li} intau Keresten?"

²⁹ Dá tubag doman i Paulus,
 "Sambayanganku ko'i Allah simbá
 mo'onggot ande motoyong, ki Tuang
 takin bayongan intau inta nokodongog
 kon singogku singgai na'a modait moba_{li}
 ná aku'oi na'a -- ta'e de'emanbî tokigon
 ná tana'a."

³⁰ Pangabisannya ki tuang raja, ki
 gubernur bo ki Bernike takin bayongan
 intau ibanea kon tua komintandon
 sinimindog bo ilumuai.

³¹ Naonda ing kon luai, nosigumanan
 im mosia, kai monia, "Diábî tobatúmai
 in talá kon intau tana'a in no'u_{li}
 naton inta mota'au ba_{li}on dodoyonan
 pohukuman ko'inia dapot im matoi andeka
 pomonjara'an ko'inia."

³² Bo nogumandon ing ki Agripa ko'i
 Pestus, "Intau tana'a mota'au bidon bu_{li}an,
 aka kuma bo diádon monuntut in sia
 kon adilonbî im porkaranya tatua kom
 pongadilan i Kaisar."

27 ¹ Naonda in notantú kon
 tumakoidon kong kapal ing
 kami sim mayak in Italia, ki Paulus takin
 tahanan mita ibanea pinosarahkandon ko'i
 Yulius, tobatú porwira tontara in Rum inta
 tangoionmai "Totabá i Kaisar."

² Kami sinumakoi kong kapal inta nongkon Adramitium. Kapal tatua nogandu-ngandupa doman makow kom bayongan polabuhan kom propinsi Asia. Ki Aristarkhus, tobatú intau im Makedonia inta namangoi nongkon Tesalonika, kotaki-takin doman nami.

³ Naonda in nopo'ikolomaidon kon singgai, no'iyaputdon ing kami kon Sidon. Mopiabí totok ing ki Yulius ko'i Paulus. Inogoinyabí in sia minaya-mayak makow mkipodungkuḷ kon yobayatnya mita simbá ogoian monia onu ing kaparaḷuannya.

⁴ Nongkon tua, buidon ing kami sinumakoi kong kapal bo nongingguput kom bobayáan. Tongá tompot totok im mogirup dá kapal inta sinakoian nami tua in tongá umuran mongin bingkí in dagat kon ḷipú in Siprus sin tua in no'i oḷingoi topi kon tompot.

⁵ Bo naonda ing kami ḷumopotdon kon dagat inta noyogintayow in ḷipú Kilikia bo Pampilia, no'iyaputdon ing kami kom Mira, butá in Likia.

⁶ Kon tua porwira tatua noko'ulí kong kapal nongkon Aleksandria inta mopobayak in Italia. Dá

pinokipomampingannyadon ing kami kong kapal tatua.

⁷ Ain tongonumai nosinggai ing kapal inta sinakoian nami im minayak ta'e totok i mo'oloi. Totokdon iyumoyiga ing kami sahingga pangabisannya kami kodiug-kodiugdon kong kotá ing Knidius. Ta'e tompot umuran diá mopia, dá kami nongin bingkî im pulau Kreta sinumalib kon tanjung Salome.

⁸ Totokdon iyumoyiga ing kami nongin bingkî im pulau tatua dá pangabisannya kami no'iyaput in tobatú tempat Totubuan ing kapal. Tangoinya Polabuhan Indah, inta diá noyayuk kong kotá Lasea.

⁹ Waktu intua Singgai Moloben Poyodamean ain no'italib. Nobayongdon in waktu pinaké kon tua, tongá moko'ondokdon totok aka momakisa mayak turus ing kapal. Tuamai ki Paulus nononggina ko'i monia, kai-nia,

¹⁰ "Utatku mita, indoiankumai totokbî im mokobahaya aka kapal inta sinakoian naton na'a mayak turus. Sin aka mayak turus yo moloben ing karugian naton, de'emanbî tongá barang naton bo datog ing kapal tana'a ta'e kitabî doman.

¹¹ Ta'e porwira tatua mopiri–pirisayabî kom mododia kong kapal tatua bo kaptennya daripada kon onu inta pinoguman i Paulus."

¹² Totubuan kapal tatua diá doman mopia pongandupan kon sempo in tumping. Tuamai moántó intau kong kapal tatua in noguman kai monia im manikah bo diá mongandup bo momakisadon mayak modapot im Peniks bo kon tuapa in solama sempo in tumping na'a. Peniks tua in totubuan kapal kong Kreta inta no'itayow in Toyopan Barat daya bo Barat laut.

¹³ Waktu intua tompot nongkon Tolatan mogirup ta'e monyangkópabî, dá kai monia kamai mota'au bidon mayak ing kapal. Dá binuatdon monia in jangkar bodongka pinobayak ing kapal ta'e nongin bingkî totok im pintad im pulau Kreta.

¹⁴ Ta'e diá no'onggot kon tua tompot nogirup noropot -- tuata in tompot inta sinangoian tompot Timur Laut -- nogirup nongkon toba,

¹⁵ bo nondangat kong kapal nami tatua. Tuamai diádon mota'au ing kapal mayak turus moyogintayow in tompot moropot. Dá nopasrahdon ing kami bo

pinomayakdon makow nami ing kapal
tata diaan magi makow in tompot.

¹⁶Kami dinia in tompot no'idapot in
tobatú pulau mo'intok, pulau Kauda in
tangoinya. Kon tua iyoyiga'anmai nami dá
kinokuasaan nami sikoci ing kapal nami
tua.

¹⁷Naonda im pinoponikdon in sikoci
kong kapal, kapal inta sinakoian nami
tua ilibu sinogotan in tali sim mo'ondok
dika bo mo'idumpak kom batu karang
Sirtis sin nobabow ing kon tua. Layar im
pinoponagdon bo pinomayakdon makow
im podia'an tompot mamagi mamakow.

¹⁸Ta'e lantaran tompot umuran mogirup
moropot, sahingga in nopo'ikolomai kon
singgai datog ing kapal gina'atandon
monia ilumbú kon dagat.

¹⁹Bo kon singgai intolunya, takin lima
monia tontani, mosia nomangkoidon
nolumbú kom pakakas mita ing kapal
tata.

²⁰Tongonumaidon nosinggai kami
diádon moko'ontong kom mata in singgai,
bo tundi sin tompot umuran doman
mogirup moropot. Pangabisannya diádon
harapan nami kom mosalamatpa.

²¹ Aindon tongonumai nosinggai mosia diá nonga'a-nga'an, dá ki Paulus sinimindog kon yuá-yuák monia bo nosingog, "Utat mita, aka kuma bo dinuduian monimu in tongginaku kon dona'aipa tumurus ing kita kong Kreta, yo tantú diábí ing kita nokorasa kon roriga bo karugian nana'a.

²² Ta'e umpakah noba_lídon nana'a, ta'e aku'oi im mononggina bui ko'i monimu kong koropoton ing gina bo dona'ai mo'ondok. Sin diábí tobatúmai ing kon sigad naton matoi, tongábí kapal tana'a in diádon mota'au pakéon.

²³ Sing kogobi'i malaekat i Allah inta sinumbahku, ki Allah inta ki togi ko'inakó in namangoi ko'inakó

²⁴ bo noguman, 'Dika mo'ondok, Paulus! Sim moyotayowbí i Kaisar in ikow. Bo totu'ubí kon lantaran totabi i Allah ko'inimu dá bayongan intau kong kapal tana'a inta noyotakinmu mosalamatbí komintan.

²⁵ Tuamai utatku mita, umuran korigonon ing gina! Sin aku'oi im mopirisayabí totok ko'i Allah kom bayongan tua im moba_líbí ná inta pinoguman-Nyadon ko'inakó.

²⁶ Ta'e kita im mo'itubudon kom pintad in tobatú pulau."

²⁷ Dolomdon ko impuluh bo'opat, kami umuranpabí no'ilantak makow bo poyamba'an domanmai in tompot kon dagat in Andria. Ta'e degá no'onggotdon kon dolom intau mita kom bonu ing kapal nokorasa kong kapal ain kodiug-kodiug kon toba.

²⁸ Dá mosia nopolabúdon in tali sim pogukur kon kolinow in tubig. Inukurmai monia dá dongkadon doyowa nopuluh noyopa ing kolinowea. Naonda in no'i'unadon topilik ing kapal dá buidon inukur monia, bo indoianmai dongkadon mopuluh bolima noyopa ing kolinowea.

²⁹ Bo lantaran mo'ondok mosia kapal mo'itomponik kom batu karang dá mosia nopolabú kon jangkar kon dampig tumi ing kapal bo igumon makow nami lagidon mobayag.

³⁰ Ta'e intau mita inta norogaid kom bonu ing kapal tatua moramiji molagui nongkon kapal tatua. Mosia nopoponag in sekoci inta kong kapal tatua bo ki aka-akalmi mopolabú in jangkar kon dotá im muna ing kapal tatua.

³¹ Tuamai ki Paulus noguman kom porwira tatua takin tontaranya mita, kai-nia, "Aka intau mita inta norogaid kom bonu ing kapal tatua bo diá tantú kong kapal, yo mo'ikow komintan in diábî mosalamat."

³² Dá tuamai binontat in tontara mita tatua in tali kon uangga tatua, sahingga uangga tatua diniadon in tompot.

³³ Naonda im motoyongdon momuká mata in singgai, ki Paulus nonongganut kom bayongan intau kon tua simbá monga'anpa. Sia noguman nana'a, "Aindon mopuluh bo opat nosinggai ing ko'onggotea mo'ikow dongkadon mogolat makow bo monahang doman makow ing gogoy.

³⁴ Tuamai aku'oi moguman ko'i monimu, monga'anpa biar tongá tumongopilik. Simbá mosehat im mo'ikow bo moropotpa. Sim mosalamatbî komintan mo'ikow bo diábî im moga'at kon sigad monimu nion."

³⁵ Nopalut makow nosingog kon natua ki Paulus nogamá kon roti bo nosukur ko'i Allah kon tayowon monia komintan. Onda intua sinila-silainyadon makow in roti bodongka nonga'an.

³⁶ Dá noropotdon bui ing gina monia bo no'ibogdon nonga'an komintan.

³⁷ Kami kong kapal tatua doyowa nogatut bo pitu nopuluh boonom.

³⁸ Naonda in nopulutdon makow nonga'an im mosia, ilumbúdon monia ing gandum kon dagat simbá moga'andon ing kapal tatua.

³⁹ Bo naonda nobayagdon, inontongdon monia in toba ta'e diábí kinota'auan monia mongo onu in tangoi in tempat tatua. Mosia moramiji mopotubú ing kapal tatua kon tua.

⁴⁰ Binuká monia tali mita in jangkar bo sinaláandon monia kon yuák in dagat. Ta'e layar kon dotá im muna pinoponik monia simbá irupon in tompot pobayak ná pintad.

⁴¹ Ta'e kapal tatua no'idumpak kon dasar im bungaion. Dotá im munanya no'itomponik dá diádon noliai, bo dotá in tuminya nogoguya'at sin dinangatan im bokol noropot.

⁴² Waktu intua tontara mita inta nodia kon intau mita i hukum moroncanadon molimod kon intau mita inta i hukum tatua, sim mosia mo'ondok dika bo oyúon in lumanguy mayak in toba bo molagui.

⁴³ Ta'e inimalowan im porwira tatua simbá ki Palus in diá doman lutamon monia. Bo pinotabánya intau mita inta mota'au lumanguy, bo lumangui muna mayak in toba,

⁴⁴ bo ibanea in dumudui takin momaké in dopi andeka bonsi–bonsig ing kapal. Dá nosalamat komintan im mosia nodapot in toba.

28 ¹ Naonda ing kami nosalamat dapot in toba, bain tua bo kinota'auan nami kon na'anta Maltabí tangoi im pulau tatua.

² Intau mita kon tua totok mongopia ko'inami. Mosia nonontulu kino borambang bodongka inoini monia ing kami nonayang kon tua sim momangkoidon monguyan bo motumpingdon.

³ Naonda ing ki Paulus nopuyut kon tanga mita bo pinondudub kon tulu tatua. Koyogot in sia nopondudub ing kayu indoianmai ilumuaidon magi in ulag mobisa lantaran mopatúdon. Ulag tatua nongalut kon lima i Paulus.

⁴ Naonda intau mita kom pulau tatua noko'ontong kon ulag tatua no'ibambe makow kon lima i Paulus, mosia nosingo–

singogan, "Intau tana'a pasti moʔoʔimodbî, sin umpakah nosalamatdon in sia nongkon bahaya kon dagat, ta'e ki Dewi inta Moádil diábî mopomayak makow ko'inia mobiag."

⁵ Ta'e pinomisik i Paulus kon tuʔu in uʔag tatua bo topilikmai diábî nogamui kom monakit.

⁶ Kon raian monia in topîpa bo mobobagádon in ʔima i Paulus andeka daʔidon matoi in sia. Ta'e naonda in no'onggotdon im pinogolatan makow monia kon tua diábî in nobaʔi ko'inia, dá nobaʔui domandon in raian monia. Mosia in nogumandon kong ki Paulus tua in dewabî.

⁷ Diá noyayuk kon tua im butá i gubernur inta kom pulau tatua. Ki Publius in tangoi i gubernur tatua. Mopia totok im pinototomu monia ko'inami. Kami nogutunpa bo nonga'an kon tua toʔu nosinggai ing ko'onggotea.

⁸ Wakutu intua ki amá i Publius notakit pinonikan im patú bo momorubut. Dá ki Paulus sinumu'ot bo no'indoi poʔat nosambayang bodongka nomarakat ko'i amá i Publius bo kon dodaipa doman tua sia nopia.

⁹ Naonda in dinongogdon intau mita kon tua onu inta ain noba^li tatua dá namangoidon in intau mita bo nodia kon intau mita inta notakit kom pulau tatua. Bo mosia komintan inundaman.

¹⁰ Kami i hormat totok monia ing kon tua bo naonda ing kami nobuatdon nongkon tua yagi-yagidon inogoi monia inta para^lu pakéon nami.

¹¹ Naonda in to^ludon nobu^lan kon tua, kami nona^lámaidon kom pulau tatua. Kami sinumakoi kong kap^lal nongkon Aleksandria inta sinumubuh kon tua solama sempo in tumping. Kap^lal tatua nomaké in lambang Dioskuri mang^lenya: "Dewa apang ki Kastor bo ki Poluks."

¹² Kami nongandup kon Sirakusa bo nogutunpa kon tua to^lu nosinggai.

¹³ Nongkon tua kap^lal inta sinakoian nami minayak nongin bingkⁱ in dagat nodapot kong kotá im Pegium. Nopo'iko^lomai kon singgai tompot nomangkoidon nogirup nongkon To^latan dá kon singgai induanya kami no'iyaputdon kom Putioli.

¹⁴ Kon tua kami noyodungku^l in jama'at mita. Bo kami inoinⁱpa monia nogutun kon tua noyotakin monia pitu nosinggai. Naonda intua kami minayakdon in Rum.

¹⁵ Utat mita inta kon Rum aindon nokodongog kon habar mengenai kami, dá mosia namangoi no'idapot im pasar Apius bo Tres Taberne (Pasanggrahan Tiga) sin monontomu ko'inami. Naonda ing ki Paulus noyodungkul monia, sia nosukur ko'i Allah bo noropotdon bui ing ginanya.

¹⁶ Naonda ing kami no'idapotdon in Rum, ki Paulus inogoi nogutun tontaní ta'e sinakinan in tobatú tontara inta mololukad.

¹⁷ Naonda in toludon nosinggai kon tua, ki Paulus nogoiní kon itoi mita intau in Yahudi bo naonda i mosia noyosipun, sia noguman ko'i monia nana'a, "Utat mita, umpakahbî aku'oi diá nogaid kon inta no'italá kom bayongan intau naton andeka nomalawang kon adat im mogoguyang naton, ta'e aku'oi in dinomokbî monia bo pinosarahkan kon intau in Rum.

¹⁸ Naonda im pinirikisa monia in aku'oi, pinobebasdon monia sin diábî kino'ulían monia kon talá topilikpamai inta mota'au balíon monia dodoyonan pohukuman ko'inakó modapot im matoi.

¹⁹ Tongá lantaran intau mita in Yahudi diá mosotuju kong kaputusan tatua dá

aku'oi in nonuntut doman kom bá porkara
tata angioin pokiadil ko'i Kaisar, ta'e
de'emanbí makusud mopongadu kom
bangusaku tontanî.

²⁰ Tuamai aku'oi mopo'igum simbá
mota'au moyodungkul monimu bo
mongonguman takin monimu; sin
aku'oi na'a in sinokig nana'a lantaranbí
nopohabar kon onu inta inolat makow in
intau mita Israel."

²¹ Dá mosia noguman ko'inia nana'a,
"Kami in diápabí kon dodai onda notarima
kon surat nongkon Yudea mengenai
ikow, ná doman tua, diápabí doman kon
dodai onda intau mita inta ki utat naton
in namangoi bo nopota'au kon onu inta
mora'at inaidanmu.

²² Ta'e kami im mo'ibogbí doman
mongindongog nongkon inimu tontanî
kon onu inta pinirisaya bo sinundúmu
tua sin ain dinongog nami komintan,
kom bayongan inta sinundúmu bo inta
pinirisayamu nion tatapbí bayowan monia
kon ondakabí im bayáanmu."

²³ Dá mosia bo ki Paulus nonantú kon
tobatú singgai poyodungkulan monia.
Bo kon singgai inta ain sinantú tata
nobayongdon intau namangoi kom baloi

inta pinogutunan i Paulus. Bo nongkon doḷo–doḷompa dapot in ḷoḷabungea ki Paulus noginsilang bo nopota'au ko'i monia kon soḷ naonda ing ki Allah momarentah saḷaku Raja. Sia nogamá kon onu inta aim pinais kom buk i Musa, bo buk i nabi mita simbá mosia mopirisayadon kon soḷ ki Yesus inta aim pinota'a–ta'aunya makow tua.

²⁴ Oyúon doman im mopirisaya kon onu inta pinogumannya tatua, ta'e oyúon doman in umuran diá mopirisaya.

²⁵ Dá mosia posi–posimaidon minayak nonaḷámai kon tempat tatua takin diábí in notantúmai raian monia. Dá ki Paulus nosingog ko'i monia, "Totu'ubi' onu inta aim pinoguman Roho i Allah inta aim pinoyaput i Nabi Yesaya kom mogoguyang monimu!

²⁶ Nana'a, 'Bayakdon poguman kom bangusa tana'a bo poguman ko'imonía: Mo'ikow nion in tantúbí mokidongog, ta'e diábí momangale; tantúbí doman tarukiraan monimu ta'e diábí kota'auan monimu onu in nobaḷí.

²⁷ Sin raian monia na'a aim bidon nobangkung, bongolan monia nobongoldon bo mata monia aindon

binilogan. Hal tana'a im mobaḷi simbá diá moko'ontong im mata monia, bongolan monia diá mokodongog, raian monia diá momangale, sin dika bo mobui ko'i-Nakó, bo ampungan-Ku im mosia."

²⁸ Pangabisannya ki Paulus nosingog, "Tuamai musti kota'auan monimu, kon habar kasalamatan inta nongkon i Allah tana'a aindon pinoyaput kon intau mita inta de'eman Yahudi, bo mosia no'ibogbí nongindongog kon tua!"

²⁹ [Naonda in noguman natua ing ki Paulus, intau mita in Yahudi tatua nonalámaidon kon tempat tatua sindalan mobobayowan.]

³⁰ Doyowa notaong ki Paulus nogutun kom butá in Rum kom baḷoi inta ain sineba'annya tontaní. Sia notarima kon intau inta mamangoi ko'inia.

³¹ Bo taran-tarangan doman sia nopota'au in Habar Mopia kon soál náonda ing ki Allah momarentah salaku Raja bo moginsilang kon soál ki Tuhan Yesus Kristus. Onu in inaidan i Paulus tatua diá bidon in noḷambo-lamboi makow.

Roma

1 ¹ Utatku mita kon Rum inta kinotabi i Allah bo inta aim piniŕi-Nya sim baŕiondon umat-Nya. Aku'oi im piniŕidon i Allah bo aim binaŕi-Nya intau inta mopota'au in Habar Mopia nongkon i-Nia.

² Habar Mopia tatua aindon pinodandi i Allah kon tungkuŕ intua inta pinongin nabi-Nya mita bo inta pinaisdon kom bonu im Buk Mosuci.

³ Habar Mopia tatua in soáŕbî ki Adî i Allah, inta ki Tuhan naton, ki Yesus Kristus. Inta aka podudui in awak ilo-ilow na'a, yo Sia tua in turunanbî i Daud.

⁴ Ta'e podudui ko'i Allah yo Sia tua ing ki Adîbî i Allah. Tua komintan nonyata kong kawasa inta totok moŕoben inta nokobiag ko'i-Nia nongkong kinopatoian-Nya.

⁵ Bo pinongin i-Nia doman tua ki Allah nobogoi in totabi ko'i-Nakó nobaŕi rasul, si mopotutui in daŕan kom bayongan intau simbá mopirisaya bo motoindudui ko'i-Nia.

⁶ Imakusud in singog bayongan intau tua im mo'ikowbî doman. Mo'ikow inoinî

domandon sim moba^li umat i Yesus Kristus.

⁷ Tuamai nomais aku'oi kon surat ko'i monimu. Po'igumon makow ko'i Allah inta ki Amá naton bo ki Tuhan Yesus Kristus mobogoi im barakat bo kobiagan motompia ko'i monimu.

⁸ Muna-munamai pongin i Yesus Kristus, aku'oi mopoyaput in sukur moántó ko'i Allah lantaran mo'ikow in totok bidon mopirisaya ko'i Kristus.

⁹ Umuranku kotoropan i mo'ikow aka mosambayang in aku'oi. Kinota'auanbⁱ i Allah kon onu in siningogku tua in totu'ubⁱ. Siata ing ki Allah inta oáidan-Nya inaidanku takin gina motu^lid, oáidan tatua im mopoyaput in Habar Mopia soá^l ki Adⁱ-Nya.

¹⁰ Po'igumonkupa doman makow ko'i Allah simbá ogoian-Nyapa ing kasampatan tana'a makow in aku'oi moki^lpodungku^l ko'i monimu.

¹¹ Aku'oi mo'ibogdon totok moyodungku^l monimu simbá mota'aupa mosilai ko'i monimu kon onu inta aim pinonotabi in Roho i Allah simbá modugangdon moropot im pirisaya monimu.

¹² Nana'a im makusudku, lantaran kita bo tumpaladon mopirisaya ko'i Yesus Kristus, dá musti umuran mosirigonan ing kita.

¹³ Utatku mita! Ibogonku im bá kota'auan doman monimu kom mokakitdon aku'oi mo'ibog mamangoi mkipodungku! ko'i monimu, tongá tantú oyúon in labot. Sin ibogonku im bá oyúon doman bungai in oáidanku kon sigad monimu ná inta ain noba_{li} kon yuá–yuák in intau mita inta de'eman Yahudi kon tempat mita ibanea.

¹⁴ Sin tuabí ing kowajibanku kom bayongan bangusa, intau nomangarti andeka inta diápa nomangarti, inta nosikolah andeka inta diápa nosikolah.

¹⁵ Tuabí manangka i mo'ibogdon totok aku'oi mopoyaput in Habar Mopia tatua ko'i monimu inta nogutun kon Rum.

¹⁶ Mopirisayabí totok in aku'oi kon Habar Mopia tatua, sin Habar Mopia tatua ing kakuatanbí i Allah moposalamat kom bayongan intau inta mopirisaya; muna–munamai intau in Yahudi, bo bangusa doman ibanea.

¹⁷ Sim pinongin Habar Mopia tatua ki Allah nopo'ontongdon kon ná onda in caranya hubungan intau takin i Allah notompiadon bui: caranya kon tua in

tongábî mopirisaya ko'i Allah nongkon pinomangkoianpamai modapot im pangabisan. Tua in ná inta aim pinais kom bonu im Buk Mosuci, nana'a, "Intau nopirisayadon ko'i Allah, sahingga hubungannya takin i Allah notompiadon bui, bo intau tatua in mobiagbí!"

¹⁸ Nongkon soroga ki Allah nopo'ontong in torú-Nya kom bayongan dosa bo oáid inta mora'at, sin aid inta mora'at tua mołamboi kon intau monota'au kon totundú mobanar soál ki Allah.

¹⁹ Onu ing kinota'auan intau soál ki Allah nonyatadon kong gina in intau, sin aim pinonyata i Allah kon intau.

²⁰ Pinangkoipamai Sia nomia kon dunia na'a, sipat mita i Allah inta diá ko'ontongan, ná ka'ada'an-Nya salaku Allah bo kawasa-Nya inta mononoi, kinota'auan bidon in intau nongkon bayongan inta pinomia-Nya tua, sahingga intau diábî mota'au dumodia.

²¹ Intau nonota'au bidon ko'i Allah, ta'e diábî i hormat monia in Sia salaku Allah bo mosia doí doman mosukur ko'i-Nia. Sin soálbî mita inta diá im mangalenya im pikiron monia; nosindipdon gina monia.

²² Iraimai monia mobijaksana bidon mosia, padahal mosia tua nobodokbí.

²³ De'emanbí ki Allah inta mononoi in sumbáan monia, ta'e patongbí inta ná batangan im mahaluk mita inta mato-matoipabí; umpamanya: Intau, lagapan, mahaluk mita inta opat in siolnya bo mahaluk mita inta mayak lumandai.

²⁴ Tuamai pinomayakdon makow i Allah mosia kinawasaan ibog ing gina monia mogaid kon inta moromuk, sahingga mosia mogaid kon onu inta mokokotor kon awak monia tontaí.

²⁵ Ki Allah inta mobanar toliuanbí monia in onu inta diá totu'u. Mosia in doíbí mosumbah kon inta nomia, ta'e tongábí inta pinomia in sumbáan monia. Padahal bo inta nomiabí tua im musti dayowon modapot ing kopalutan dunia na'a. Amin.

²⁶ Lantaran nogaidon kon natua, dá pinomayakdon makow i Allah im mosia dinumudui kon ibog monia inta moko'oyak. Bobay mita doí bidon kon lolaki ná biasamai salaku tabiat in intau, ta'e mosia mo'ibog bidon kon tumpala bobay.

²⁷ Ná doman tua in lolaki, mosia monalámaidon ko'i buloi monia bo

mongibogdon kon tumpala lolaki, tuamai mosia motarima kon tontuġinya podudui aid monia tatua.

²⁸ Bo lantaran irasa in intau kon diábĭ paraġu mosia monota'au ko'i Allah, dá pinomayak bidon makow i Allah ing kogoguya'atan in raian monia, sahingga in nogaidon mosia kon soál mita inta ilarang.

²⁹ Gina monia nopuġingdon yagi–yagi inta mora'at, inta diá nobanar, moturá, aid mokotor, yoya'atan gina; ibog moġimod, ibog moropatoi, ibog monguboġ bo motagú kong gina bo mo'ibo–ibog doman mongonguman kon soál intau ibanea.

³⁰ Mosia mo'ibog doman mopora'a–ra'atmai kon tangoi intau ibanea, mokaġakuang bo diá ko'endar. Mosakĭ doman gina monia ko'i Allah bo mo'ibog doman totok mongonguman kon inta diá totu'u. Mosia mopandoi doman motayak kon cara mita mobagu kom pogaid kon inta mora'at. Mosia mo'ibog moġawang kong guyanga.

³¹ Mosia in doġbĭ mosimangartian diá doman mosatia, bo diá doman in totabian kon tumpala intau.

³² Kinota'auanbĭ monia kom podudui in hukum i Allah, intau inta mogaid kom

bayongan tua patusbí hukumon modapot matoi. Ta'e umpakahbí natua yo aidanbí doman monia intua komintan; bo malah aka intau ibanea momia kon soál mita ná inta inaidan monia tua yo mosatujubí doman i mosia.

2 ¹ Manangka intua, utat mita ki inebí in ikow nion sim mohakim kon intau ibanea? Ikow tontaní kotalábí doman! Aka ikow bo mopotalá kon intau ibanea, padahal tumpala nogaid kon ná inta inaidan monia tua, dá mangalunya kon tua ikowdon tontaní in nopolabú in hukuman ko'inimu tontaní.

² Kinota'auan bidon naton kon aka ki Allah im nopolabú in hukuman kon intau mita inta nogaid kon soál mita ná tatua, yo no'itutuibí ing kaputusan i Allah tatua.

³ Ta'e mo'ikow nomia doman kon soál mita inta pinonapud monimu kon intau ibanea. Degá iraimai monimu, mo'ikow nion diábí kotugatan in hukuman i Allah?

⁴ Andeka diá pandungan monimu in totabi, kasabaran–Nya bo kopopia ing gina–Nya notarima ko'i monimu? Tantú kinota'auan bidon monimu kong ki Allah nopo'ontong ing kopopia ing gina–Nya,

sin ibogon-Nya mo'ikow mogogaidon mogaid kon dosa mita.

⁵ Ta'e mo'ikow totok motogat ing gina bo doí momalui kong gogutú. Dá mangalunya kon tua mo'ikow bidon tontaní i modugang kon roriga in hukuman ko'i monimu kon singgai tumi, aka popo'ontongdon i Allah in torú-Nya bo hukuman inta moádil.

⁶ Ki Allah mobogoibí in tontuínnya podudui in oáid monia.

⁷ Bo ki Allah mobogoibí ing kobiagan mopia bo mononoi ko'i monia inta umuran mogaid kon inta mopia, ko'i monia inta motayak kon inta momulia, inta motayak kong kahormatan bo inta motayak kon inta mononoi.

⁸ Ta'e intau inta tongá morai kong kopontingannya tontaní bo diá doman motoindudui ko'i Allah, bo tongá doman umuran dumudui kon inta mora'at, intau mita natua ing kosakibí totok ing gina i Allah.

⁹ Intau inta mo'ibog mogaid kon inta mora'at im mosikisa bo moyoyiga, muna-munamai intau Yahudi bo mo'iduduimai bangusa doman ibanea.

¹⁰ Tongá bayongan intau inta mo'ibog mogaid kon inta mopia, ogoianbí i Allah

ing kamulia'an bo kahormatan takin kobiagan motompia, muna–munamai intau in Yahudi, mo'iduduimai kon tua bangusa doman ibanea.

¹¹ Sin diábî poyoposion i Allah im bayongan intau.

¹² Intau mita inta de'eman bangusa Yahudi binaradosabî doman umpakah mosia diá monota'au kon hukum agama Yahudi. Dá mosia in hukumbî tongá diá pinodoyon kon hukum tatua. Ta'e intau mita in Yahudi binaradosa naonda ing kinota'auan monia in hukum tatua. Dá mosia ihukum pinodoyon kon hukum tatua.

¹³ Sin hubungan in intau takin i Allah motompia bui, de'emanbî lantaran intau tatua nonota'audon kon hukum agama Yahudi, ta'e lantaranbî sia nogaidon kon onu inta pinais kom bonu in hukum tatua.

¹⁴ Intau mita ibanea diá nonota'au kon hukum agama Yahudi. Ta'e aka intau mita tatua bo mo'ibogbî mogaid kon onu inta pinarentah kon hukum tatua, yo mosia bidon tua im mobaŕi hukum ko'i monia tontanî, umpakahbî mosia diá nonota'au kon hukum agama Yahudi.

¹⁵ Aid monia mopyatadon kon onu inta pinarentah in hukum tatua no'ipaisdon kom bonu ing gina monia. Gina monia mobogoi doman ing katarangan kon soál tatua, sim mosia tontaní oyúon im potaláan bo oyúon doman in totu'uon in raian monia.

¹⁶ Natuata im mobaí kon singgai inta ain sinantú tua. Kon Singgai tatua, podudui in Habar Mopia inta pinoyaputku na'a, ki Allah pongin i Yesus Kristus mohakim kom bayongan inta no'ibuni kom bonu ing gina bo raian im bayongan intau.

¹⁷ Ta'e tana'a naonda i mo'ikow ule utat? Mo'ikow mongaku intau Yahudi. Mo'ikow kinumadai kon hukum agama Yahudi bo mopia totok ing gina monimu kon hubungan monimu takin i Allah.

¹⁸ Mo'ikow noko'uí kon totundú mita nongkon hukum tatua, sahingga kinota'auanmudon onu ing kino'ibog i Allah bo mota'au domandon monantú kon onda inta mopia.

¹⁹ Bo mo'ikow noyakinbí kom mo'ikow nion itoi in intau bilog bo nobaí bayag ko'i monia inta nobiagpa kon sindip;

²⁰ bo nobaí doman guru ko'i monia inta nobodokpa, bo ko'i monia inta nobogápa.

Yo ikow in noyakin bidon kong kom bonu in hukum agama Yahudi, moko'u_lí bidon ikow kom bayongan pongotahuan bo totundú inta nobanar.

²¹ Ki utat motundú kon intau ibanea, yo nongonu sin ikow in diábí motundú ko'inimu tontaí? Ki utat motundú kon: "Dika monakow", yo nongonu sin ikow im monakowbí?

²² Ikow motundú kon intau: "Dika monua_ling", yo nongonu sin ikow tontaí im monua_lingbí? Ikow morongó kom bayongan berhala, ta'e nongonu sin ikow im mayakbí mogamá kom barang mita inta kom bonu im ba_loi berhala mita tatua?

²³ Mo'ikow dumodia sin oyúon in hukum i Musa ko'i monimu, ta'e nongonu sim mo'ikow im moningku_lebí ko'i Allah takin oáid doí dumudui kon hukum–Nya mita?

²⁴ Kom bonu im Buk Mosuci pinais nana'a: "Lantaran mo'ikow intau mita in Yahudi, dá tangoi i Allah iromu–romukmaidon kon sigad in intau ibanea."

²⁵ Aka ikow bo motoindudui kon hukum in agama Yahudi, dá oyúonbí mangale in sunat tatua ko'i monimu. Ta'e aka ikow bo doí dumudui kon soá_l mita inta pinarentah

kom bonu in hukum tatua, yo totokbî in diá mangale in sunat tatua ko'inimu.

²⁶ Aka intau de'eman Yahudi inta diá sinunat dinumudui kon hukum agama Yahudi, yo sia inanggap bidon i Allah naonda bo intau inta ain sinunat!

²⁷ Bo intau inta diá sinunat tua imopotalá ko'i monimu intau in Yahudi, sin oyúondon in hukum agama monimu bo sinunat domandon i mo'ikow, ta'e mo'ikow tontanî in doíbî dumudui kon hukum tatua. Mosia tua in diábî sinunat ta'e totu–totu'ubî dinumudui kon hukum in agama Yahudi.

²⁸ Sin aka totu–totu'u intau in Yahudi, yo de'emanbî tongá tangoinya intau in Yahudi, ná doman tua intau inta ain totu–totu'u sinunat de'emanbî tongá kai intau sinunatdon in sia.

²⁹ Sin nana'abî, intau inta totokea Yahudi in intaubî inta ginanya totu–totu'ubî jiwa intau Yahudi. Ná doman tua, sunat inta totokea in sunatbî kong gina inta pinomia in Roho i Allah, de'emanbî inta pinais kom bonu im buk. Bo intau natua im pujion i Allah, de'emanbî pujion in intau.

3 ¹ Aka natua, yo onu ing ka'untungannya moba_{li} intau in Yahudi? Bo onu im

baragunanya dumudui kon atorang in sunat?

² Mobayongbí totok im baragunanya! Muna-munamai, lantaranbí kon intaubi in Yahudi na'a im pinopo'pirisayaan i Allah in singog-Nya mita.

³ Ta'e naonda degá aka tongobotak intau in Yahudi diá mosatia? Degá lantaranon tua, sahingga ki Allah diádon mosatia?

⁴ Tantú diábí natua! Sin notarang bidon kong ki Allah in tantúbí mobanar, umpakahbí bayongan intau mongubol. Kom bonu im Buk mosuci aim pinais nana'a, "Ikow musti monyata kon totu'u kon onu inta siningogmu, bo ikow mo'untung ko wakutu ikow hakimon."

⁵ Ta'e aka koádilan i Allah moba_lidon totok monyata, lantaran kita nogaid kon inta diá totu'u, yo onu in singogon naton? Degá diá moádil aka ki Allah mohukum ko'i naton? (Lolibó tana'a im mopiabí salaku intau.)

⁶ Ta'e totu'ubí kon diábí mota'au im mosingog natua! Sin aka ki Allah bo diá moádil, yo naondabí im pohohakim-Nya kon dunia na'a?

⁷ Ta'e aka lantaran oáid inta diá mo'itutui tua, onu inta mobanar soál ki Allah

modugangdon mo'ìlontú sahingga in
Sia dayowon, yo nongonu sin intau
inta nogaid kom mora'at tua tantúpabí
potala'an salaku intau binaradosa?

⁸Bo nongonu sing kita in diá doman
mota'au moguman, "Koligai, kita mogaid
kon inta mora'at simbá momukádon in
inta mopia?" Totu'ubí kon oyúonbí in intau
mohojat ko'inakó bo moguman kon aku'oi
ain nosingog kon natua. Intau mita natua
im patusbí hukumon i Allah.

⁹Dá aka natua, yo degá kita na'a
no'ìliu kon intau mita inta de'eman
Yahudi tua? Diábí ing kita no'ìliu! Aindon
pinogumanku muna, kon intau in Yahudi
andeka bangusa ibanea, komintan bidon
kinawasa'an in dosa.

¹⁰Ná inta pinais kom bonu im Buk
Mosuci nana'a, "Diábí tobatúmai intau inta
mobanar,

¹¹diábí tobatúmai intau inta nomangarti
bo diábí doman tobatúmai intau
nosumbah ko'i Allah.

¹²Bayongan intau iyumayukdon ko'i
Allah; komintandon nogaid kon no'italá.
Diádon tobatúmai intau nogaid kon inta
mobanar, tobatúmai yo diábí!

¹³ Sigogow monia naonda bo kuburan inta no'ibukat makow. Dilá monia pinaké monia mosingog kon uboḷ, bo kuḷit im bibig monia totok im mobisa, naonda bo bisa in ulaḡ.

¹⁴ Bibig monia nopuḷing in singog inta pogodi-godi bo pohojat.

¹⁵ Langkad monia moḷikat aka mayak moposikisa bo moḷimod kon intau.

¹⁶ Korimumudan bo kasusahan pogambor magî-makow monia.

¹⁷ Diábî kota'auan monia im mobiag motompia,

¹⁸ bo mosia dia'bî motogu'ondok ko'i Allah."

¹⁹ Tana'a, kinota'auandon naton kom bayongan inta pinais kom bonu in hukum agama Yahudi, pinomakusudbî kon intau mita inta nobiag dinumudui kon hukum tatua. Tuamai diábî tobatúmai intau mota'au mobogoi in alasan onu, bo bayongan intau kon dunia na'a mota'aubî tuntuton i Allah.

²⁰ Sin diábî tobatúmai mota'au mopopia'an i Allah sin lantaran mosia ain nogai kon soḷ mita inta kom bonu in hukum agama Yahudi. Ta'e hukum

tatua tongábí moponyata kon intau tua im binaradosabí komintan.

²¹ Ki Allah ain nobogoi in dalan kon ná onda intau moyopia bui takin–Nya, bo cara tatua diábí in hubungannya takin hukum agama Yahudi. Tongá buk mita i Musa bo buk in nabi mita noponyatadon kon soál tatua,

²² kong ki Allah no'ibogbí noyopia bui takin intau, ta'e tua im pongin pirisayabí ko'i Yesus Kristus. Tua inaidan i Allah kom bayongan intau inta mopirisaya ko'i Kristus, sin Sia in diábí mopoyoposi kon intau.

²³ Intau ing komintan bidon binaradosa bo noyayukdon ko'i Allah inta moposalamat ko'i monia.

²⁴ Tongábí lantaran totabi i Allah inta pinomorosen–Nya, sahingga hubungan in intau bo i Allah motompiadon bui; caranya kon tua intau pinobebasdon i Kristus Yesus.

²⁵ Ki Allah ain nopokurban ko'i Yesus Kristus simbá takin natua mo'inyatadon kon intau pinilatandon nongkon bayongan talá monia aka mosia mopirisaya ko'i Yesus. Tua im pinomia i Allah sim mopo'ontong ing koádilan–Nya. Sin

tungkuḷ intua nosabardon in Sia kom bayongan dosa in intau, sahingga diá ihukum–Nya im mosia.

²⁶ Ta'e tana'a in hukumon–Nyabí ki ine im mogaid kon inta diá mopia sim moponyata kom moádilbí in Sia. Aid–Nya tatua im moponyatabí kon Sia tua in totu–totu'ubí mobanar bo pomuḷoi intau inta mopirisaya ko'i Yesus, pinonyata–Nyadon salaku intau inta ain noyopia bui takin i Allah.

²⁷ Manangka intua diábí in dodoyonan naton dumodia. Nongonu sin natuabí? Lantaran kita degá dinumuidon kon onu inta pinais kon hukum agama Yahudi? De'emanbí! Ta'e lantaranbí kita mopirisaya.

²⁸ Sin nana'abí ing kasimpulannya: Intau sinangoian noyopiadon bui i Allah, de'emanbí lantaran nogaid kon onu inta pinais kon hukum in agama Yahudi, ta'e lantaranbí pirisayanya ko'i Yesus Kristus.

²⁹ Andeka degá ki Allah tua tongábí Allah intau in Yahudi? De'emanbí Sia tua ing ki Allah im bayongan intau? Totu'u, Sia tua ing ki Allahbí doman im bayongan intau!

³⁰ Sing ki Allah tua in tongábí tobatú. Siabí tua inta nobogoi ing kasampatan kon intau mita in Yahudi noyopia bui takin

i Allah sim pinodoyon doman kom pirisaya monia. Bo Siabí doman tua inta nobogoi ing kasampatan kon intau ibanea mobiag moyopia takin i Allah, bo tua in noba_{li} doman lantaran mopirisaya im mosia.

³¹ Yo mota'au degá singogon kon lantaran kita bo mopirisaya ko'i Kristus, dá musti lumbúondon in hukum agama Yahudi tatua? diábí mota'au mosingog natua! Justru lantaran oyúondon im pirisaya naton tatua, dá musti harga'an naton in hukum Tatua.

4 ¹ Aka natua, onu im mota'au singogon soál ki Abraham, mogoguyang naton tatua? Naonda im pongalamannya?

² Aka soál mita inta inaidannya tua bo noba_{li} dodoyonan pinotarima'an i Allah ko'inia salaku intau inta mokosanang kong gina-Nya, dá oyúon doman in dodoyonannya dumodia. Ta'e sia in diábí mota'au dumodia kon tayowon i Allah.

³ Sing kom bonu im Buk Mosuci pinais nana'a, "Ki Abraham nopirisaya ko'i Allah, bo lantaran pirisayanya tatua dá sinarima i Allah in sia salaku intau inta mokosanang kong gina-Nya."

⁴ Intau inta mogaid im motarimabí kom boli im pinogaidannya bo tua in

diábî inanggap salaku pinomorosen sin haknyabî intua.

⁵ Ta'e oyúon in intau inta dia'bî gumantong kon usahanya tontanî; sia im moposarakanbî ing kobiagan–Nya ko'i Allah inta moposalamat kon intau mita baradosa. Dá pirisayanyabî tatua in noba^lí dodoyonan pinotarimaan i Allah ko'inia salaku intau inta mokosanang kong gina–Nya.

⁶ Natua doman in singog i Daud; manangka intua sia noguman doman nana'a, "Kosanangdon totok in intau inta ain sinarima i Allah salaku intau inta mokosanang kong gina–Nya, ta'e inta de'emanbî pinodoyon kon oáidnya mita." Ki Daud noguman nana'a,

⁷ "Kosanangdon totok intau inta talánya mita ain inampungan bo dosanya mita inampungandon i Allah!

⁸ Kosanangdon in intau inta dosanya mita diádon irekengmai i Tuhan!"

⁹ Degá singog lunganga na'a tongá pinotuju kon intau mita inta ain sinunat andeka degá ko'i monia doman inta diá sinunat? Sin munadon pinogumanku, kong ki Abraham sinarima i Allah salaku intau inta mokosanang kong

gina–Nya, de'emanbí lantaran oáidnya, ta'e lantaranbí pirisayanya ko'i Allah.

¹⁰ Dá degá dodai onda tua pino'ontong i Allah? Kowakutu degá sia diápa sinunat ande kowakutu in sia sinunatdon? Tantú kowakutubí in sia diápa sinunat, de'emanbí bain sinunat makow.

¹¹ Sia sinunat bambí no'iduduimai, tongá sunatnya tatua in tongábí salaku tanda kon sia ain sinarima i Allah salaku intau inta mokosanang kong gina–Nya, lantaran mopirisaya ko'i Allah. Sia sinarima i Allah kowakutu in diápa dinumudui kon atorang in sunat tatua. Bo ki Abraham nobaí guyanga im bayongan intau inta mopirisaya ko'i Allah, bo lantaran tua, dá sia sinarimadon i Allah salaku intau inta mokosanang kong gina–Nya, umpakahbí mosia diá sinunat.

¹² Ki Abraham guyangabí doman in intau mita inta ain sinunat. Sia in nobaí guyanga monia, de'emanbí tongá lantaran mosia ain sinunat, ta'e lantaranbí mosia nopirisayadon ko'i Allah bo nobiagdon naonda bo ki Abraham wakutu in diápa sinunat.

¹³ Ki Allah ain nodandi ko'i Abraham bo katurunannya, kon dunia na'a im mobaílibí

kapunya'an i Abraham. Dandi tatua in de'emanbí pinodoyon kong kotoindudui i Abraham kon hukum in agama Yahudi, ta'e lantaranbí sia mopirisaya ko'i Allah, sahingga sinarima i Allah in sia salaku intau inta mokosanang kon gina-Nya.

¹⁴ Sin aka tongá intau mita motoindudui kon hukum in agama Yahudi i motarima kon onu inta pidandi i Allah, dá pirisaya ko'i Allah im beresibí diá im baragunanya bo dandi i Allah tua diábí im mangalunya.

¹⁵ Hukum agama Yahudi na'a mokopoángoi kon hukuman i Allah. Ta'e aka diá in hukum tatua, yo diábí doman i molawang.

¹⁶ Dandi i Allah tatua im pinodoyonbí kom pirisaya in intau tatua ko'i Allah. Tua in nobaíli tobatú jaminan kom bayongan katurunan i Abraham, kon dandi tatua inogoi ko'i monia salaku tobatú o'ogoi inta pinonotabi i Allah, de'emanbí tongá ko'i monia inta motoindudui kon hukum in agama Yahudi, ta'e ko'i moniabí doman inta mopirisaya ko'i Allah. Ná ki Abraham inta totok im mopirisaya ko'i-Nia. Ki Abraham tua ing ki amábí naton komintan inta mopirisaya.

¹⁷ Sing ki Allah in nogumandon ko'i Abraham nana'a, "Ikow aim bina_lí-Ku ki amá im bayongan intau inta mopirisaya." Tua in dandi inta inogoi i Allah ko'i Abraham. Bo ki Abraham nopirisaya ko'i-Nia. Sia tua ing ki Allah inta nomiag kon intau minatoi, Siabí doman tua ing ki Allah inta tongá takin singog mogaid kom bayongan yagi-yagi inta diápa, moba_lí oyúon.

¹⁸ Ki Abraham in umuran makow moharap bo mopirisaya umpakahbí diádon in harapan. Tuamai sia noba_lí ki amá im bayongan intau inta mopirisaya, ná inta pinais kom bonu im Buk Mosuci, "Katurunanmu im moba_lí mobayong totok."

¹⁹ Kinota'auan bidon i Abraham tungkul intua, kon diá bidon kuma'an kon aka_l aka sia bo moko'u_lípa kong katurunan, sin nogoguyangdon in sia, bo umurnya im modiugdon mogatut notaong; apadoman ki Sarah ki bu_loinya tua im bantó, tongá umuran mo_loben im pirisaya i Abraham.

²⁰ Sia umuran mopirisaya bo diábí in lia-liaw makow ing ginanya kon onu inta pinodandi i Allah tua. Pirisayanya

mokodugang kon ropotnya, sahingga umuran sia modayow ko'i Allah.

²¹ Totokbî im moyakin sia kom mokosanggupbî ing ki Allah momia kon onu inta aim pinodandi–Nya tua.

²² Tuamai sinarima i Allah in sia salaku intau inta mokosanang kong gina–Nya.

²³ Singog "sinarima salaku intau inta mokosanang kong gina i Allah", pinais de'emanbî tongá ko'i Abraham tontanî;

²⁴ ta'e ko'i natonbî doman. Kita in tarima'anbî doman i Allah salaku intau inta ain nokosanang kong gina–Nya, sing kita in nopirisaya ko'i Allah inta ain nomiag bui ko'i Yesus, ki Tuhan naton.

²⁵ Ki Yesus tua im pinosarakandon kon intau mita sin limodon sim potobus kom bayongan dosa naton. Tongá Sia biniagdon bui i Allah simbá kita buidon moyodame takin i Allah.

5 ¹ Tana'a kita noyodamedon bui takin i Allah, sing kita im mopirisaya. Tuamai koligai bá mobiang ing kita kom bonu in dodamean takin i Allah inta podoyon kom pirisaya naton ko'i Tuhan naton ki Yesus Kristus.

² Lantaran kita mopirisaya ko'i Yesus, dá inogoian–Nya ing kasampatan kita

motarima kon tabi i Allah, bo totabi tatua im mokobiag ko'i naton tana'a makow. Tuamai moʔlunganga totok ing gina naton, sin oyúon in harapan naton mokoálami kong kobiagan mopia inta inogoi i Allah!

³ De'emanbí doman tongá tua, moʔlungangabí doman ing gina naton aka kita bo koántugan in roriga, sing kota'auan bidon naton kon roriga tatua im mokopomukábí kon ibog mogaid totu–totu'u.

⁴ Ibog mogaid totu–totu'u tua mokopobaʔi kon intau monahang kon totungkuʔ; bo soʔal tana'a inta mokopomuká kon harapan.

⁵ Bo harapan ná tana'a diábí mokocecewa ko'i naton, sing gina naton ain notarima kon totabi i Allah. Tua inaidan i Allah pinopotonsigad kon Roho–Nya inta ain inogoi ko'i naton.

⁶ Wakutu ing kita diádon kodaya, ki Kristus pinokurbandon sing kopontingan naton wakutu inta nopas inta ain sinantú i Allah; padahaʔ kita in intau mita inta noyayuk nongkon i Allah.

⁷ Sin diábí mogampang motayak kon intau inta mo'ibog matoi umpakahbí kopontingan i intau inta mobanar. Tongá

degá aka kon intau inta mopia, dá oyúon intau mobarani matoi.

⁸Ta'e ki Allah noponyatadon in tabi-Nya ko'i naton, wakutu ing ki Kristus pinokurban sing kopontingan naton, wakutu ing kita binaradosapa.

⁹Masa in na'a kita noyodamedon bui takin i Allah inta pinongin kinopatoian i Kristus. Manangka intua nopastibí kom posalamatonbí i Kristus ing kita nongkon hukuman i Allah.

¹⁰Si wakutupa in nobaíi saturu i Allah ing kita, kita pinoyodamedon takin-Nya inta pinopotonsigad kong kinopatoian i Adí-Nya, apa doman tana'a naonda in hubungan naton takin i Allah notompiadon bui, tantú kita im posalamatonbí doman bui pongin kobiagan i Kristus.

¹¹Bo de'emanbí tongá tua, ta'e molungangadon totok ing gina naton kong kopopia ing gina i Allah inta pinopotonsigad ko'i Yesus Kristus ki Tuhan naton. Sim pinongin i Kristus tuata, dá tana'a makow kita mokoáлами kon hubungan naton inta mopia takin i Allah.

¹²Dosa sinumu'ot kon dunia na'a nongin intau tobatú, bo nongkon dosa tatua nomuká domandon im popatoi. Akibatnya

popatoi tatua no'ibaya–bayakdon makow kom bayongan intau, sim bayongan intau nogaid domandon kon dosa.

¹³ Si wakutu hukum in agama Yahudi na'a diápa, dosa koyongan bidon oyúon kon dunia na'a. Ta'e diápabí irekengmai sin diápa in hukum i Musa.

¹⁴ Ta'e umpakah natua popatoi in nongawasa bidon kom bayongan intau nongkon sempo i Adam dapot kon sempo i Musa. Umpakahbí intau mita diá nogaid kon talá ná inta inaidan i Adam, ta'e mosia in no'itakin bidon kinawasa'an im popatoi. Ki Adam tua ing gambaranbí i–Nia inta mo'iangoi kon singgai mo'iduduimai.

¹⁵ Tongá diábí notongkai in taya dua. Sin totabibí i Allah im mołobe–loben aka poyobandingonmai in talá inta pinomia i Adam. Sin talá intau tobatú nokopopisí kon nobayong intau minatoi. Ta'e mołobe–lobenbí doman kon tua in akibat in totabi i Allah bo hadiah kasalamatan inta inogoi–Nya kom modamał in intau, inta pinongin kopopia ing gina in tobatú intau, tuata ing ki Kristus.

¹⁶ Totabi i Allah tua im mołobe–lobenbí totok kon dosa in intau tobatú. Sin naonda intau tobatú nogaid kon inta no'italá,

pinoḷuai domandon im pones: "Kotaḷá." Ta'e naonda in nobayongdon intau nogaid kon dosa, namangoi domandon in hadiah nongkon i Allah inta noguman: "Diá Kotaḷá."

¹⁷ Lantaran taḷá intau tobatú dá bayongan intau kinawasa'an domandon im popatoi inta nongin intau tobatú tua. Ta'e mo'iliubí domandon nongkon tua in akibat nongkon onu inaidan in tobatú intau ibanea, tuata ing ki Kristus. Pinongin i–Nia tua, ki Allah nobogoi in totabi–Nya inta totok im moḷoben kon intau mobayong, bo tongábí pinonotabi–Nya ko'i monia, sahingga mosia noyodamedon bui takin i Allah; mosia im mongawasa kon dunia na'a pongin i Kristus.

¹⁸ Tuamai, ná doman taḷá intau tobatú nokopopisí kom bayongan intau i hukum, natua doman aid in intau tobatú inta motoindudui ko'i Allah, nokopobaḷi kom bayongan intau pinilatandon nongkon taḷá monia bo inogoiandon ing kobiagan.

¹⁹ Dá notongkai doman in na'a, bayongan intau nobaḷi binaradosa lantaran intau tobatú inta diá motoindudui. Ná doman tua mobayong intau inogoi in ing kasampatan moyodame bui takin i Allah

lantaran intau tobatú inta motoindudui ko'i Allah.

²⁰ Naonda in oyúon hukum i Musa, polanggaran lebedon mobayong, ta'e naonda ing kołoben–kołoben in dosa, yo tabi i Allah ing kodugang–kodugang domandon in lobennya ko'i monia.

²¹ Kita na'a im mustibí matoi lantaran nogaid domandon kon dosa. Ta'e ki Allah in notabibí ko'i naton bo nobogoi in dālan ko'i naton kom moyodame bui takin–Nya. Bo lantaran hubungan naton takin i Allah notompiadon bui, dá Sia in nobogoi domandon ing kobiagan mo'itutui bo inta mononoi ko'i naton inta pinongin i Yesus Kristus, ki Tuhan naton.

6 ¹ Aka natua, onu i mota'au singogon naton? Mustipa doman degá mogaid kon dosa ing kita simbá modugang in tabi i Allah ko'i naton?

² Tantú diábí natua! Dosa diá bidon nongawasa ko'i naton, manangka intua kita diá bidon mota'au aka dongka umuran mogaid kon dosa!

³ Bá kota'auan monimu ko waktu ing kita binaptis, kita in notobatú bidon takin i Kristus! Tua im mangalēnya

kong kita in sinobatú domandon takin kinopatoian-Nya.

⁴Wakutu ing kita binaptis, kita ilobongdon takin i Kristus bo minatoidon noyotakin-Nya, simbá ná doman ki Kristus inta aim biniag nongkon kinopatoian-Nya takin kamulia'an i Amá, yo natua doman ing kita mokoálami doman kong kobiagan mobagu.

⁵Aka kita bo ain notobatú i Kristus sing kita ain noyotakin-Nya minatoi, dá kita im motobatúbí doman takin-Nya sing kita im mo'itakin biagon ná Sia.

⁶Kinota'auan bidon naton kon tabiat naton salaku intau aindon no'itakin pinopopakú kong kayu pinoyotalémpang, simbá kawasa in awak inta binaradosa na'a inggamáandon, sahingga kita diádon umuran tonggata'an in dosa.

⁷Sin aka intau bo aim minatoi; yo sia im pilatan bidon kong kawasa in dosa.

⁸Dá aka kita bo ai minatoi takin i Kristus, yo mopirisayabí ing kita kong kita im biagonbí doman moyotakin-Nya.

⁹Sing kinota'auandon naton kong ki Kristus aim biniag nongkon kinopatoian-Nya bo Sia in diá bidon matoi bui. Popatoi diá bidon mongawasa ko'i-Nia.

¹⁰ Sia minatoi sin lantaran dosa intau. Bo tongábî komintan moba_lî intua. Bo Sia nobiag tana'a, nobiagdon sing kopontingan i Allah.

¹¹ Natua doman mo'ikow, musti monganggap minatoidon kom bonu in dosa bo mobiadon motompia takin i Allah inta pinongin i Kristus Yesus.

¹² Dika pomayak makow ing kobiaganmu inta diá mononoi kon dunia na'a kawasa'an in dosa, simbá diádon ikow dumudui kon ibognya inta mora'at.

¹³ Bo dika domandon posarakan in awakmu kong kawasa in dosa sim pakéonnya mogaid kon inta mongora'at. Ta'e posarakandon in awakmu ko'i Allah salaku intau inta aim pinamping nongkon kawasa im popatoi bo pinobayak ing kawasa inta mokobiag. Posarakaidon in awakmu komintan ko'i Allah simbá pakéon mogaid kon onu ing kino ibog-Nya.

¹⁴ Dosa diá bidon mongawasa ko'i monimu, sim mo'ikow diádon nobiag kom bonu ing kawasa in hukum agama Yahudi, ta'e kom bonu bidon kawasa in totabi Allah.

¹⁵ Tana'a, onu degá ing kasimpulannya? Degá mota'au ing kita mogaid kon dosa,

sing kita in diádon nobiag kom bonu ing kawasa in hukum agama Yahudi, ta'e nobiag bidon kom bonu ing kawasa in totabi i Allah? Diábí mota'au!

¹⁶ Bá kota'auan monimu, kon aka mo'ikow bo moposarakan in awakmu kon tobatú intau sim mogaid kon onu inta kinoibognya, yo mo'ikow im mobaḷi bidon ata in intau inta dinuduian monimu tatua. Ata in dosa modia ko'i monimu mayak im popatoi, ta'e aka ata inta motoindudui ko'i Allah yo tua im modiabí ko'i monimu mayak ing kobiagan.

¹⁷ Ta'e sukurdon ko'i Allah! Sin tungkul intua mo'ikow nobaḷi ki ata in dosa, ta'e masai na'a mo'ikow motoinduduidon totok kon totundú inta no'itutui inta ain inogoi ko'i monimu.

¹⁸ Mo'ikow pinilatandon nongkon kawasa in dosa, bo tana'a ain nobaḷi ata inta mogaid kon onu inta kinoibog i Allah.

¹⁹ Lantaran mo'ikow nobodokpa, dá aku'oi moguman kon contoh tana'a simbá mogampang komangaḷean monimu. Tungkul intua mo'ikow noposarakan im bayongan awak monimu saḷaku ata mogaid kon soáḷ mita inta mongoromú bo mora'at sim makusud doman mora'at.

Tuamai natua doman masai na'a,
posarakaidon im bayongan awakmu
salaku ata mogaid kon inta kino'ibog i
Allah sim makusud mopia i Allah.

²⁰ Si waktu mo'ikow sinonggata in dosa,
yo mo'ikow in diábî kinawasaan in ibog i
Allah.

²¹ Ko waktu intua onu ing ka'untungan
no'uî monimu, dodai in nogaid kon soál
mita inta tana'a makow mo'oyakdon im
mo'ikow mogaid? Aid mita tatua tongábî
modia mayak im popatoi!

²² Ta'e tana'a mo'ikow aim pinilatan
nongkon kawasa in dosa bo nobaídon
mogogaid mita kon oáidan i Allah.
Ka'untugannya kon tua mo'ikow
nobiagdon umuran ko'i Allah, bo
bungainya mo'ikow moko'uî kong
kobiagan inta mopia bo mononoi.

²³ Sin aka bungai in dosa tua im
popatoibî, ta'e kobiagan mopia bo
mononoi moyotakin i Kristus Yesus, Tuhan
naton, tua inogoibî i Allah pinomorosen.

7 ¹ Utat mita! Mo'ikow komintandon
nonota'au kon hukum. Dá kinota'auan
bidon monimu kon intau ing kotugatanbî
in hukum waktu in nobiagpa in sia.

² Umpamanya, bobay inta kobuloi noyotogotpabi in hukum takin i buloinya kowakutu ing ki buloinya nobiagpa. Ta'e aka ki buloinya minatoidon, da no'ipilat bidon in sia nongkon hukum inta nopoyotogot ko'i naya dua motonibuloi tua.

³ Tuamai aka bobay tatua bo nosi-alumandon in lolaki ibanea kowakutu ing ki buloinya nobiagpa, da bobay tatua tangoian nonualing. Ta'e aka ki buloinya minatoidon, da podudui in hukum, bobay tatua no'ipilatdon. Bo aka sia pobuloiondon in lolaki ibanea, da sia in de'eman bidon nonualing.

⁴ Natua domandon im mo'ikow utatku mita. Kon hukum agama Yahudi, mo'ikow aim minatoi, sim mo'ikow ain sinobatu takin awak i Kristus bo nobalidon kapunya'an-Nya inta aim biniag bui nongkon kinopatoian. Sia biniag nongkon popatoi simbá kita mobaragunadon ko'i Allah ko waktu im mobiagpa.

⁵ Sing kolipod kita nobiag podudui ibog in awak na'a. Ko waktu intua ibog mita inta mokobaradosa in nomuka sin oyun in hukum agama, bo tua in nokadai ko'inator. Manangka intua kita mogaid

kon soál mita inta mokopopisí kong kopatoian.

⁶Ta'e tana'a ing kita diádon no'itogot kon hukum in agama Yahudi. Kita aim bidon minatoi kon hukum inta kolipod nongawasa ko'i naton. Kita in diá bidon mobantung ná cara tungkul intua, inta pinodudui kon hukum inta pinais. Ta'e tana'a kita im mobantungbí podudui in cara mobagu inta sinundú in Roho i Allah ko'i naton.

⁷Aka natua, yo onu in singogon naton? Mora'at degá in hukum agama Yahudi? Tantú diábí! Sin hukumbí tatua in notundú ko'inakó soál dosa. Sin diábí kinota'auanku onu in sinangoian: "Ibog mo'iliu" aka hukum agama diá noguman: "Dona'ai motama'a."

⁸Ta'e pinongin hukum agama, dosa noko'ulí kong kasampatan mopomuká kom bayongan ibog mo'iliu kom bonu ing ginaku; sin aka hukum in agama bo diá, yo dosa tua im matoibí.

⁹Kolipod aku'oi nobiag diábí nomaké in hukum agama. Ta'e naonda in hukum agama oyúondon, yo dosa im mulaidon mobia

¹⁰ bo aku'oi im minatoi. Dá hukum agama tatua, inta muna pinopomakusud kom mobogoi ing kobiagan, ta'e na'anta mokopoángoibî kom popatoi ko'inakó.

¹¹ Sin lantaran hukum agama tatua, dá dosa noko'uľıdon kong kasampatan mongubol bo molimod ko'inakó.

¹² Hukum agama tua in nongkon i Allahbî, bo pomuľoi im parentah kom bonu in hukum tatua namangoibî nongkon i Allah, manangka intua moádilbî bo mopia.

¹³ Dá aka natua, yo degá inta mopia tua im mokopatoi ko'inakó? De'emanbî tua, dosabî in nokopoángoı kom popatoi tatua. Pinodoyon kon inta mopia, dosa mokopoángoı kom popatoi ko'inakó simbá sipat mita in dosa ko'ontongandon motarang. Pinongin parentah mita i Allah, monyatadon kon totokbî im mora'at in dosa tua.

¹⁴ Kinota'auanbî naton kon hukum in agama Yahudi tua in nongkon Rohobî i Allah; ta'e aku'oi in tongábî intau ilo-ilow. Aku'oi aim pinotalui mobaľı ki ata in dosa.

¹⁵ Sin diá doman komangaleanku in oáidku tontanî. Soăl mita inta ko'ibogku aidan, diábî inaidanku, ta'e soăl mita inta korongóku tuabî in aidanku.

¹⁶ Dá aka aku'oi bo mogaid kon onu inta kinodoíku tua, yo tua mangal_{en}ya, akúonkubí kon hukum agama Yahudi im mopiabí.

¹⁷ Aka natua, yo de'eman bidon aku'oi in nogaid kon tua, ta'e dosa bidon inta nongawasa ko'inakó.

¹⁸ Kinota'auanku bidon, kom bonu in awakku na'a, diábí tobatúmai im mopia, tuabí in tabiat salaku intau ilo-ilow. Sin oyúonbí in ibog ko'inakó mogaid kon inta mopia ta'e diá mokosanggup in aku'oi mogaid kon natua.

¹⁹ Aku'oi in diábí momia kon inta mopia inta ko'ibogku aidan; ta'e soálbí mita inta mora'at inta sabanarnya kodoíkubí tuabí in aidanku.

²⁰ Dá aka aku'oi bo mogaid kon soál mita inta kinodoíku aidan, yo mangal_{en}ya kon tua, de'eman bidon aku'oi in nogaid kon tua, ta'e dosa bidon inta nongawasa ko'inakó.

²¹ Dá nana'a in simpod in singogku kon hukum tana'a; aka aku'oi bo mo'ibog mogaid kon onu inta mopia, dá tongábí inta mora'at im momuká kon raianku.

²² Batinku im mo'ibogbí kon hukum i Allah,

²³ ta'e kinota'auankubí, kom bonu in awakku oyúon doman hukum ibanea inta nokadai kon tua, tuata in hukum inta noyoposi in hukum inta kino'ibogku. Tuamai aku'oi no'itogot kon hukum in dosa inta nongawasa kon awakku.

²⁴ Yo nana'adon ing ka'ada'anku: Aku'oi dinumudui kon hukum i Allah takin ginaku motulid, ta'e tabiat in intau ilo-ilow na'a, dá aku'oi kinawasaan in dosa. Mobodito totok aku'oi na'a! Ki ine im mo'ibog mopoşalamat ko'inakó. Sukurdon totok ko'i Allah, sin Sia no'ibog nopoşalamat ko'inakó pongin i Yesus Kristus.

²⁵ (7:24)

8¹ Tana'a diá bidon in hukuman ko'i monia inta nobiag notobatú i Kristus Yesus.

² Sin Roho inta nobogoi ing kobiagan ain nopobebas ko'i monimu inta ain notobatú i Kristus nongkon hukum in dosa bo hukum im popatoi.

³ Onu inta diá koáidan in hukum agama, sing kita intau ilo-ilow, yo tua ain inaidan i Allah. Ki Allah ain nonałow kong kawasa in dosa nongkon tabiat in intau takin cara nopotabá mangoi ko'i Adí-Nya tontaní,

inta namangoi ná ka'ada'an in intau baradosa, sim momopat kon dosa.

⁴ Pinomia i Allah intua simbá onu inta sinuntut kon hukum agama Yahudi mobaḷídon ko'i naton inta diá nobiag podudui kon ibog in awak, ta'e pinoduduibí kon ibog in Roho i Allah.

⁵ Intau mita inta nobiag podudui in tabiat intau, umuran morai kon onu inta kino'ibog in awak na'a. Ta'e intau mita inta nobiag podudui ibog in Roho i Allah, umuran morai kon onu inta kino'ibog in Roho i Allah.

⁶ Aka raian monimu kinawasa'an ibog in awak na'a, dá popatoibí im mo'uḷí. Ta'e aka raianmu bo kinawasa'an ibog in Roho i Allah dá mo'uḷímubí ing kobiagan bo ikow mobiaḡ motompia takin i Allah.

⁷ Sin intau inta raiannya kinawasa'an ibog in awak, yo intau tatua mosisaturuanbí i Allah. Sin intau tatua doí dumudui kon hukum i Allah; bo memang sia tua in diábí mokomampu dumudui kon hukum i Allah.

⁸ Intau mita inta nobiag podudui in tabiat intau, diá mokomampu moposanang kong gina i Allah.

⁹ Ta'e mo'ikow in diábí nobiag podudui ibog in awak na'a, mo'ikow in nobiagbí

podudui ibog in Roho i Allah, aka memang Rohodon i Allah in totu–totu'u nongawasa ko'i monimu. Ta'e aka kon intau tatua bo diá in Roho i Kristus, yo sia tua in de'emanbí kapunya'an i Kristus.

¹⁰ Aka ki Kristus bo nobiagdon kom bonu ing gina monimu, dá umpakahbí awakmu matoi lantaran dosa, ta'e Roho i Allah mobogoibí ing kobiagan ko'inimu, sin hubunganmu takin i Allah notompiadon.

¹¹ Bo aka Roho i Allah inta ain nomiag bui ko'i Kristus bo nomiagdon bui kong ginamu, dá Sia inta ain nomiag bui ko'i Kristus tua im momiagbí doman kon awakmu inta diá mononoi nion. Sia momaké in Roho–Nya inta nobiag kom bonu ing gina monimu im mogaid kon tua komintan.

¹² Manangka intua utat mita, oyúon in tanggung jawab naton; ta'e de'emanbí tanggung jawab kon ibog in awak na'a. Dona'aidon ing kita dumudui kon ibog in awak na'a.

¹³ Sin aka mo'ikow bo mobiadon kon ibog in awak na'a, dá matoibí, ta'e aka mo'ikow bo momaké ing kawasa in Roho i Allah bo umuran mongingamá kon aid

mita inta mokobaradosa, yo mobiagbî im mo'ikow.

¹⁴Intau mita inta kinawasa'an in Roho i Allah, mosia tua ing ki adî mita i Allah.

¹⁵Sin Roho inta inogoi i Allah ko'i monimu, diábî mopobaľi ko'i monimu ata, sahingga mo'ikow mobiagdon kom bonu im porasa'an mo'ondok. Ta'e Roho i Allah mopobaľibî ko'i monimu ki adî mita i Allah. Bo takin kawasa in Roho tatua kita komintan monangoi ko'i Allah: "Amá, oh Amáku!"

¹⁶Roho i Allah tatua noyotakin in roho naton moguman kong kita na'a ing ki adî mita i Allah.

¹⁷Dá aka kita ki adî mita i Allah, yo kita na'a intaubî mita inta mogogabat–Nya bo inta motarima kom barakat mita inta ain sinadia i Allah ko'i adî–Nya mita. Kita in noyotakin i Kristus motarima kon onu inta ain sinadia i Allah ko'i–Nia; sin aka kita bo mokorasa kon roriga takin i Kristus, yo kita im pomulia'anbî doman moyotakin–Nya.

¹⁸Podudui im pondapatku, bayongan in roriga inta korasa'an naton tana'a makow, diá tugat poyobandingonmai ing kamulia'an inta poponyata ko'i naton.

¹⁹ Bayongan mahaḷuk mogolat bo mo'ibogdon totok moko'ontong kon waktu i Allah moponyata ko'i adĩ–Nya mita.

²⁰ Sim bayongan mahaḷuk pinomayakdon makow mogoguya'at, de'emanbí lantaran ibognya tontanĩ, ta'e lantaran pinomayakdon makow i Allah natua. Umpakah natua ta'e oyúonbí in harapan tana'a:

²¹ Komintanmai bayongan mahaḷuk pilatan bidon nongkon kawasa inta mokogoguya'at bo potakin dayowon takin adĩ mita i Allah.

²² Kinota'auanbí naton kon uma'aipabĩ in na'a bayongan mahaḷuk modaitpabĩ mogamui kon roriga, naonda bo roriga im bobay kowakutu im mononggađĩ.

²³ Bo de'emanbí tongá mosia i mogamui, ta'e kitabĩ doman inta ain notarima kon Roho i Allah. Tua in o'ogoi i Allah inta muna, tongá kita in umuranpabĩ doman mogolat makow ko'i Allah mopobebas kom bayongan awak naton bo baḷion–Nya ing kita ki adĩ–Nya mita.

²⁴ Lantaran umuran moharap makow, dá posalamatonbí ing kita. Ta'e aka onu inta iharap makow naton tua bo ontongondon

naton, dá tua in de'eman bidon harapon. Sin diábí in intau moharap makow kon onu inta ain inontongnya makow!

²⁵ Ta'e aka kita moharap makow kon onu inta diá inontong naton, dá mosabarbí ing kita mogolat.

²⁶ Tongá Roho i Allah mamangoibí motulung ko'i naton aka kita molomah. Sin diábí kota'auan naton naonda im pososambayang naton. Rohobí tatua im mayak tumayow ko'i Allah bo mopo'igum kom bayongan inta inamuimai naton.

²⁷ Dá ki Allah, inta nonota'au kom bonu ing gina intau, nonota'aubí kom makusud in Roho tatua, sin Roho tatua mopo'igum ko'i Allah sing kopontingan in umat-Nya, bo tua im pinoduduibí kon ibog i Allah.

²⁸ Kinota'auanbí naton kong ki Allahbí in nogator kom bayongan yagi-yagi, sahingga im mokopoángoí kon onu inta mopia kon intau mita inta motabi ko'i-Nia bo inta inoiní-Nya podudui in roncana-Nya.

²⁹ Mosia inta aim pinilí i Allah, aindon sinantú-Nya nongkon pinomangkoianmai simbá mobaí motombatangan i Adí-Nya ki Yesus Kristus. Sahingga Adí tatua

mobālī Adī guya–guyang kon sigad im bayongan utat.

³⁰ Natuadon im pinogogoinī i Allah ko'i monia inta aindon sinantú–Nya muna. Mosia inta inoinī–Nya tua, inogoi–Nya mopopia'an bui takin–Nya. Mosia inta sinarima–Nya mopopia'an bui takin i Allah, nogamá kon silai kom bonu ing kobiagan i Allah tontanī.

³¹ Onu im mota'au naton singogon kon soál mita tatua? Aka ki Allah bo kon dotá naton yo ki' ine im mokolawang ko'i naton?

³² Ki Adī–Nya tontanī diádon irekeng–Nyamai, ta'e pinosarakan–Nyadon sing kopontingan naton komintan; yo diábī kumaan kon akal aka kita diá ogoian im bayongan yagi–yagi.

³³ Ki ine im mota'au mogugat ko'i naton umat inta pinilī i Allah, aka ki Allah tontanī in nonantú kong kita in diábī kotalá?

³⁴ Oyúon degá intau mo'ibog mopotalá ko'i naton? Baing ki Kristus im mobela ko'i naton! Siabī tua inta aim minatoi, ta'e Siabī doman tua inta aim biniag bui nongkon kinopatoian bo aing kon tempat i Allah inta mokawasa.

³⁵ Oyúon degá im mokomampu molamboi ko'i Kristus aka Sia motabi ko'i naton? Kasusahan, roriga, pomogutúan, malarat, kobiagan momasiking, bahaya ande popatoi, tua mita degá mokomampu molamboi kon tua?

³⁶ Kom bonu im Buk Mosuci pinais nana'a, "Tumongo singgai kami moyogintayow makow im popatoi lantaran lkow. Kami pinomiadon naonda bo domba inta diaandon sin rata'an."

³⁷ Ta'e kom bayongan tua moko'uľi ing kita kong ka'untungan inta mosompurna nongkon i–Nia inta motabi ko'i naton!

³⁸ Sin aku'oi im moyakinbí totok, kon dunia na'a, popatoi andeka kobiagan, malaekat mita andeka pomarentah mita, inta oyúondon tana'a makow andeka bain oyúon kon singgai mo'iduduimai;

³⁹ kawasa mita inta kon langit, ande inta kom butá, ande bayongan yagi–yagi. Tua komintan diábí mobalı labot ko'i Allah kom mobogoi in tabi–Nya ko'i naton, inta ná inta aim pinonyata–Nya pinongin i Yesus Kristus, Tuhan naton.

9¹ Onu im pogumanku tana'a in totu'ubí, aku'oi diábí mongubol, sing ki Kristus nongawasadon ko'inakó. Ginaku inta

sinakinan in Roho i Allah, mopoyakin ko'inakó doman kon singogku tua in totu'ubí.

² Totok moájar bo mororiga ing ginaku

³ sim mo'ikow intau mita tobangsaku. Bo lantaran mo'ikow dá morelabí in aku'oi kutukon i Allah bo poyopisa'an nongkon i Kristus.

⁴ Mosia tua intau inta pinií bo binaí—Nyadon ki adí—Nya mita tontaní. Sia noponyatadon ing kawasa—Nya ko'i monia. Sia nomia kon dodandian takin i monia bo nobogoi in hukum agama. Pinoguman domandon i Allah ko'i monia in soál po'oibadah bo mosia notarima domandon kon dandi mita i Allah.

⁵ Mosia ing katurunanbí doman im mogoguyang naton. Awak i Kristus na'a in nongkon bangusabí monia tua. Ta'e Siabí im mołantu—lantud nongkon bayongan yagi—yagi. Dinayo—dayowdon ing ki Allah modapot ing kopałutannya! Amin.

⁶ De'emanbí makusudku moguman kon dandi i Allah diádon pakéon; ta'e de'emanbí komintan intau Israel in umat inta pinií i Allah.

⁷ De'emanbí doman komintan katurunan i Abraham nobaí ki adí mita i Allah. Sing

ki Allah ain noguman ko'i Abraham nana'a, "Tongábí katurunan i Ishak in tangoion katurunanmu."

⁸Tua mangalunya, kong katurunan i Abraham inta nobáí adí mita i Allah in tongábí inta no'ilahir sim podudui in dandi i Allah; de'emanbí bayongan katurunannya.

⁹Sin nana'abí in dandi i Allah, "Ko wakutu inta ain sinantú, Aku'oi mamangoi, bo ki Sara i moko'uí kon tobatú adí lolaki."

¹⁰Nana'a doman singog i Allah: Ki Ribka mophononggadí in adí lolaki doyowa nongkon tobatú guyanga lolaki, ki Ishak in tangoinya, mogoguyang naton.

¹¹Wakutu in adí doyowa tatua díapa pinononggadí; sinantúdon muna i Allah ki ine im píñion–Nya kon singgai mo'iduduimai. Onu im piníñi i Allah, de'emanbí no'idoyon kon onu inta komampuan aidan in intau, ta'e pinodoyonbí kon ibog i Allah tontaní. Sing kowakutu ing ki adí i Ribka doyowa tatua díapa mota'au mogaid kon onu inta mopia ande inta mora'at,

¹²munadon pinoguman i Allah ko'i Ribka kon, "Inta guya–guyang mobantung kon inta ai–ai."

¹³ Kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Ki Yakub ing kotabi-Ku, ta'e ki Esau ing kodoí-Ku."

¹⁴ Aka natua yo onu in singogon naton? Diá moádil degá ing ki Allah? Ki Allah im moádilbí!

¹⁵ Sing ki Allah ain noguman ko'i Musa nana'a, "Aku'oi mopo'ontong im barakat kon intau inta ko'ibog-Ku popo'ontongan im barakat tatua, bo Aku'oi mopo'ontong in tabi-Ku kon intau inta ko'ibog-Ku popo'ontongan in tabi-Ku tatua."

¹⁶ Dá tuamai kaputusan i Allah diábí no'idoyon kon ibog in intau ande kon lopí in intau, ta'e pinodoyonbí kong kasanangan ing gina-Nya kon intau inta pinií-Nya tatua.

¹⁷ Sing kom Buk Mosuci aim pinais doman nana'a, "Ki Allah noguman ko'i Piraun, raja im Mesir, 'Aku'oi mopobaí ko'inimu raja, simbá popo'ontongan ing kawasa-Ku bo tangoimu mo'iwayadon kom bayongan dunia na'a.'"

¹⁸ Dá ki Allah motabí kon intau inta kino ibog-Nya. Bo popotogaton-Nya ing gina intau tobatú aka tua ing ko'ibog-Nya doman.

¹⁹ Utat mita, mo'ikow im mogumanbí nana'a ko'inakó, "Aka natua yo nongonu sing ki Allah im mo'ibogpabí mopotalá in intau? Ki ine im mokolamboi kon ibog i Allah?"

²⁰ Ta'e, Utat! Ikow tongábí intau ilo-ilow, bo ikow in diábí mokobaíí momayow ko'i Allah! Pot im bungan mota'au degá im moḷibó kon intau inta nomia ko'inia, "Nongonu sin inaidanmubí nana'a in aku'oi?"

²¹ Intau inta mogogaid kom pot tatua oyúonbí in haknya momia kon lamentong podudui in ibognya tontañí! Nongkon lamentong tobonsig mota'aunyabí pomia'an pot doyowa; tobatú pomia'annya kopira'an bo tobatú doman im pomia'annya diá totok kopira'an.

²² Ná doman tuata im pinomia i Allah. Sia mo'ibog mopoyaput in torú-Nya bo mopo'ontong ing kawasa-Nya. Ta'e Sia mosabar moko'ontong ko'i monia inta musti hukumon sin ain nogaid kon onu inta mokosakí kong gina-Nya.

²³ Ki Allah im mo'ibog doman mopo'ontong ing kobiagan mopia ko'i naton inta kinotabi-Nya. Kita in sinadia-

Nyadon motarima kong kobiagan mopia tatua.

²⁴ Kitabí na'a inta ain inoiní–Nya. De'emanbí tongá intau in Yahudi ta'e bangusabí doman mita ibanea.

²⁵ Sing kom bonu im buk i Nabi Hosea, ki Allah noguman nana'a, "Intau mita inta de'eman umat–Ku, in tangoion–Kudon umat–Ku'. Bangusa inta diá kotabi–Ku, tangoion–Kudon kinotabi–Ku.'

²⁶ Bo kon tempat inta pinonagoian kon intau, 'Mo'ikow de'eman umat–Ku,' kon tempat tatuata intau mita tangoiondon ki adí mita i Allah inta nobiag."

²⁷ Ki Nabi Yesaya nosingog nana'a kon soál intau Israel, "Umpakahbí kobayong intau Israel ná kobayong im bungaion kon dagat, ta'e tongábí topilik im mosalamat;

²⁸ sing ki Tuhan lagidon mopolabú in hukuman kon tombonu in dunia na'a."

²⁹ Ki Yesaya noguman doman nana'a, "Aka kuma bo ki Allah inta Totok im Mokawasa diá nonalámai ko'i naton kong katurunan, yo pasti kita komintan aim bidon nobalí ná Sodom bo Gomora."

³⁰ Dá nana'a ing kasimpulannya: "Bangusa mita ibanea inta de'eman Yahudi diábí moramiji kombá motompia

bui in hubungan monia takin i Allah. Ta'e lantaran mosia mopirisaya, dá sinompiadon bui i Allah in hubungan monia takin–Nya.

³¹ Ta'e aka intau in Yahudi umuran moramiji dumudui kon hukum in agama simbá motompia bui in hubungan monia takin i Allah. Tongá diá mokodapot i mosia.

³² Nongonu sin diá mokodapot i mosia? Soálnya moramiji i mosia, ta'e diá pinodoyon monia kom pirisaya ko'i Allah, tongábî pinodoyon monia kon oáid monia tontaí. Dá mosia nɔlabú kom batu inta kopopintudan."

³³ Kom Buk Mosuci aim pinais nana'a soál batu tatua, "Tarukiradon in na'a: Ain inukatan–Ku in Sion tobatú batu inta mokopopisí kon intau mo'ipintud; tobatú batu moloben inta mokopopisí kon intau mo'idompalak. Ta'e intau inta mopirisaya ko'i–Nia diábî pokopo'oyáan–Nyamai."

10 ¹ Utat mita, ibogonku totok bá bangusaku posalamaton. Dá tuamai aku'oi totokdon in totu–totu'u mosambayang ko'i Allah sing kopontingan monia.

² Mobaranibî in aku'oi moguman kom mosia tua in totu-totu'udon totok mogaid kon oáidan i Allah. Ta'e ibog monia tua diá podoyon kon onu inta sinundú i Allah.

³ Diá kinota'auan monia mongo naonda in cara i Allah monompia bui kon hubungan-Nya takin intau. Bo lantaran mosia mo'ibog dumudui kon cara monia tontanî, dá mosia in doíbî dumudui kon cara inta sinundú i Allah.

⁴ Hukum agama Yahudi ain initompodan i Kristus. Manangka intua intau inta mopirisaya ko'i Kristus, hubungannya takin i Allah motompiadon bui.

⁵ Ki Musa nomais nana'a, Intau inta ain noyodame bui i Allah inta pinodoyon kon hukum in agama, in nobiag sim motoindudui kon hukum in agama tatua.

⁶ Ta'e aka moyodame i Allah sim podoyon kom pirisaya, yo nana'a im pinais kom Buk Mosuci, "Dikadon ikow mosingog kom bonu ing ginamu, ki ine im momonik in soroga? (mangalunya modia ko'i Kristus mophonag),

⁷ ande ki ine im mophonag kon dunia intau minatoi? (mangalunya mobingkat ko'i Kristus nongkon sigad intau minatoi)."

⁸ Nana'a im makusudnya, "Habar inta nongkon i Allah tua nodiug totok ko'inimu, kom bibig bo kom bonu ing ginamu." Tuata in habar inta pinoyaput magí–makow nami; habar kon intau musti mopirisaya.

⁹ Sin aka akúon im bibig monimu kong: "Ki Yesus tua in Tuhan", bo ginamu mopirisaya kong ki Allah ain nomiag bui ko'i Yesus, dá ikow im mosalamatbí.

¹⁰ Sin takin ginanya, intau mopirisaya, sahingga in tarima'an i Allah in Sia salaku intau inta ain noyodame takin–Nya. Bo bibig pinakénnya nongaku sahingga pinosalamat in Sia.

¹¹ Kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Intau inta mopirisaya ko'i–Nia diábí pokopo'oyáanmai."

¹² Tua im pakéonbí kom bayongan intau, sin diábí in yoposinya kon intau in Yahudi bo bangusa mita ibanea. Sing ki Allah inta tobatú tua in Tuhanbí im bayongan intau. Sia im mobogoibí im barakat mobayong kom bayongan intau inta mokitulung ko'i–Nia.

¹³ Kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Bayongan intau inta mokuani ko'i Tuhan mosalamatbí."

¹⁴ Ta'e naondabí intau mokuani ko'i Tuhan aka mosia diápa mopirisaya ko'i-Nia? Naondabí im popopirisaya monia aka diápa dinongog monia in soál Sia tua? Naondabí i mosia mokodongog kon soál Sia aka diápa doman intau in nopota'au?

¹⁵ Bo naondabí intau mayak mopota'au in habar tatua, aka mosia diá potabá? Ain doman pinais kom Buk Mosuci nana'a, "Mopiadon totok ing koángoian in intau mita inta nodia kon Habar Mopia nongkon i Allah!"

¹⁶ Ta'e diábí komintan intau motarima kon Habar Mopia tatua. Sing ki Nabi Yesaya noguman, "Tuhan ki inebí im mopirisaya kon habar inta pinoyaput nami?"

¹⁷ Intau mita nobaí mopirisaya sim mosia ain nokodongog kon habar tatua, bo habar tatua dinongog sin oyúon intau nopota'au in habar soál ki Kristus.

¹⁸ Ta'e aku'oi im moḷibó: Degá diápa dinongog monia? Pasti dinongog bidon! Sing kom Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Singog monia ain kinodongogan kom bayongan dunia na'a, bo onu im pinota'au monia no'iyaput kom popod in dunia."

¹⁹ Aku'oi bui mo_libó: Degá intau Israel diápa nokota'au kon tua? ki Musa im muna notubag kon soál tana'a, kai-nia: "Nana'a im Pirman i Allah, 'Ba_líon-Ku im mo'ikow simbá mo'intoi kom bangusa inta de'eman umat bo ba_líon-Ku im mo'ikow tumorú kom bangusa mita inta bodok."

²⁰ Ki Nabi Yesaya nobarani doman noguman bui nana'a, "Nana'a im pirman i Allah, 'Intau inta diá motayak ko'i-Nakó, ain nokodungkul ko'i-Nakó; bo Aku'oi nokipogontongdon ko'i monia inta diá nopolibo-_libó kon soál Aku'oi."

²¹ Ta'e soál bangusa Israel, ki Nabi Yesaya nosingog nana'a, "Nana'a im pirman i Allah, 'Tumongo singgai Aku'oi mopoábat in _lima-Ku kon tobatú bangusa inta motogat ing gina bo diá motoindudui."

1 1 ¹ Aku'oi mo_libó: Degá sina_láandon i Allah in umat-Nya tatua? Diábí! Sin aku'oipa na'a intaubí doman Israel nongkon katurunan i Abraham, bo nongkon suku i Benyamin.

² Diábí sina_láan i Allah in umat-Nya inta aim pini_lí-Nya muna-munamai. Bo kinota'auan bidon monimu onu inta pinoguman kom bonu im Buk Mosuci soál

ki Elia, wakutu in sia nopongadu ko'i Allah soál Israel. Ki Elia noguman nana'a,

³ "Tuhan, nabi-Mu mita ain ilimod monia, bo meja mita inta pototuduan kon sosumbah ko'i-Nimu aim pinoguya'at monia. Dongkadon aku'oi tontaní in nobiag bo ramijion doman monia limodon in aku'oi."

⁴ Onu im pinotubag i Allah ko'i Elia? "Pitupa noribu intau in sinaláan sing gamáan-Ku mobaí kapunya'an-Ku. Mosia tua inta diá kon dodai onda nosumbah ko'i Ba'al."

⁵ Natua doman mobaí tana'a makow: Oyúonpa doman topilik in intau mita inta aim pinií i Allah sim barakat-Nya.

⁶ Ki Allah nomií ko'i monia sim pinodoyon kon tabi-Nya, de'emanbí pinodoyon kon aid monia. Sin aka Sia nomií ko'i monia pinodoyon kon aid intau, dá tabi tatua in de'eman bidon totu-totu'u tabi.

⁷ Dá naonda degá? Intau Israel diá noko'uí kon onu inta sinayak monia. Tongábí topilik in intau mita inta aim pinií i Allah in noko'uí. Intau mita ibanea aindon notogat ing gina monia mokodongog kon oiní i Allah.

⁸ Sing kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Pinomiadon i Allah im mosia naonda bo nosiug; bo dapot kon singgai na'a mata monia diá moko'ontong bo bongolan monia diá mokodongog."

⁹ Ki Daud noguman doman nana'a, "Pomayakdon makow in rame monia tua moba_{li} naonda bo poyogalap ko'i monia tonta_{ni} bo moba_{li} bubú inta kolabúan monia bo morimumud!

¹⁰ Bo pomayakdon makow mata monia mobilog, sahingga i mosia diá moko'ontong; bo pomayakdon makow mosia tantú mobungkut."

¹¹ Libóonku doman: Wakutu intau Yahudi no_{la}búdon, yo degá noba_{li} intua simbá mosia morimumud? De'emanb_i natua! Ta'e lantaranb_i mosia ain nogaid kom mokobaradosa, manangka intua intau mita ibanea pinosalamat, sahingga intau Yahudi no'intoi kom bangusa mita ibanea tua.

¹² Lantaran intau Yahudi kota_{la} bo do_i dumudui kong ko'ibog i Allah, dá intau mita ibanea binarakatan i Allah. Apa doman hubungan bangusa Yahudi bo i Allah motompiadon bui; tantú lebeb_i

mołoben im barakat ogoi i Allah ko'i monia!

¹³Tana'a aku'oi mogumandon ko'i utat mita inta de'eman intau in Yahudi! Sałaku rasul kon intau mita de'eman Yahudi, totokbî in junjungonku in oáidanku tana'a.

¹⁴Haraponku makow aku'oi mokopomuká kon intoi kon intau mita tobangusaku, sin aka natua yo mota'au posalamatonku in tongonumai intau nongkon i monia tua.

¹⁵Sim mosia ain sinolak i Allah, dá hubungan in intau kon dunia na'a takin i Allah motompiadon bui, apadoman aka mosia tarima'an i Allah! Tantú tua in notongkaibî naonda bo intau minatoi inta nobiagdon bui!

¹⁶Aka roti tobatú inta muna bo ain inogoi ko'i Allah, yo tua mangalinya bayongan roti tatua inogoidon komintan ko'i Allah doman. Bo aka uakat im pangkoinya kapunya'an i Allah, dá mangalinya kon tua, tanganya mita ing kapunya'anbî doman mita i Allah.

¹⁷Tosilai in tanga mita ing kayu Zaitun -- tuata intau mita in Yahudi -- aim pinongkó. Bo kom pałot im pinomongkóan tatua pinopocangkokdon in tanga im

pangkoi zaitun ļolog, tuata ing ki utat mita inta de'eman Yahudi. Ki utat pinopocangkokdon kon tua simbá ki utat mokorasa kom bayongan inta mopia nongkon kobiagan pirisaya in intau mita Yahudi.

¹⁸Tuamai dikabí im mo'ikow diá mopandung kon tanga mita inta aim pinongkó tatua. Toropbí kom mo'ikow in tongábí tanga. De'emanbí tanga im mobogoi ing ka'anon kon uakat, ta'e uakatbí im mobogoi ing ka'anon kon tanga mita.

¹⁹Ta'e ki utat moguman degá nana'a, "O..o.., ta'e tanga mita tatua pinongkó simbá aku'oi mota'au popocangkok kom pangkoinya!"

²⁰Totu'ubí intua. Ta'e mosia in ļlumbú sin diá mopirisaya, bo mo'ikow in sinarima sim mopirisaya. Dá tuamai in dikabí dumodia i mo'ikow sin sinarimadon; mo'ikow i mustibí motogu'ondok.

²¹Sin aka ki Allah bo diá motabi im moľumbú kon intau mita in Yahudi inta pinoumpama tanga totokea tua, yo dikabí kai monimukamai oyúonbí in tabi-Nya moľumbú ko'i monimu!

²² Dá kon na'a kino'ontongandon naton ing kololoben in tabi i Allah bo kototogat doman gina-Nya. Diábî irekeng-Nyamai mopolabú in hukuman ko'i monia inta binaradosa, ta'e Sia totok doman mopia ko'i utat, asal bo ki utat umuran mobiag nongkon kopopia-nya. Aka diá yo ikow in lumbúon-Nyabî doman.

²³ Bo soál mita intau Yahudi tatua, aka mosia bo mopirisayadon bui, dá tarima'an bidon bui, sing kawasabî i Allah im motarima bui ko'i monia.

²⁴ Ikow inta de'eman nongkon bangusa Yahudi in naonda bo tanga nongkon pangkoi in zaitun lolog. Dá aka ikow inta noyoposi in sipatmu bo nota'au pinopocangkok kom pangkoi in zaitun totokea, dá apadoman intau mita Yahudi inta pinoumpama tanga mita im pangkoi zaitun inta totokea tatua. Tantu mogampa-gampangbî i Allah im mopoyobui ko'i monia kom pangkoinya tontanî.

²⁵ Utat mita! Haraponku makow mo'ikow diá monganggap kon ain nonota'au kom bayongan yagi-yagi. Sin oyúon in soál inta kino ibog i Allah, ta'e diápa kinota'auan in intau. Bo ibogonku kota'auan monimu

intua; nana'a: tongo'botak intau Yahudi mokopotogat kong gina, ta'e cara monia tua in tongabí modapot im motompodon ing kobayong in intau inta de'eman Yahudi im mamangoi ko'i Allah.

²⁶ Sahingga im bayongan intau Yahudi posalamatonbí sing kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a: "Raja Mopoposalamat mamangoi nongkon Sion; Sia im momopatbí kom bayongan aid mora'at kong katurunan i Yakub.

²⁷ Aku'oi nogaid kon dodandian takin i monia kowakutu Aku'oi nongampung kon dosa mita monia."

²⁸ Lantaran intau Yahudi doí notarima kon Habar Mopia nongkon i Allah, dá mosia nobalı́ saturu i Allah; bo tua in nobalı́ bidon ka'untungan monimu inta de'eman intau Yahudi. Ta'e lantaran mosia bo aim pinılı́ i Allah, dá mosia umuran kinotabi i Allah sin lantaran mogoguyang monia.

²⁹ Sin aka ki Allah momılı́ kon intau bo mobogoi im barakat kon intau tatua, yo diábí dodai onda Sia mogamá bui kon onu inta aim pinomia–Nya.

³⁰ Kolipod mo'ikow diá motoindudui ko'i Allah. Ta'e tana'a pinonyatadon i Allah

kom mo'ikow im pinilatandon nongkon talá monimu, sin lantaran intau Yahudi diá motoindudui.

³¹ Natuabí doman in intau mita Yahudi tatua. Tana'a makow mosia diá motoindudui ko'i Allah, simbá mo'ikow ponyata'an kon nobebasdon nongkon talá. Ta'e bain mosia doman im ponyata'an doman kon nobebasdon nongkon talá.

³² Sing ki Allah nopomayakdon makow kom bayongan intau kinawasa'andon in aid mita inta diá motoindudui, simbá Sia mota'au mopo'ontong in tabi–Nya ko'i monia komintan.

³³ Totu'u motoyang tabi i Allah! Totu'u doman moloben ing kabijaksana'an bo pongotahuan–Nya! Ki inebí im mokosolidik kong kaputusan–Nya mita tatua? Ki ine doman im momangarti kom pogogaid–Nya?

³⁴ Kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Ki ine in nonota'au kon raian i Tuhan? Ki ine im mota'au mononggina ko'i–Nia?

³⁵ Ki inebí im pernah nobogoi kon onukadon ko'i–Nia, sahingga in Sia musti monoliu kon tua?"

³⁶ Ki Allah in nomia kom bayongan yagi–yagi. Komintanbí nongkon i Allah bo pinomakusudbí doman ko'i–Nia. Dinayo–dayowdon ing ki Allah nodapot ing kopalutan dunia na'a! Amin.

12 ¹ Utat mita! Ki Allah totok mopia ko'i naton. Manangka intua aku'oi mopo'igum totok simbá mo'ikow moposumbah in awakmu salaku sosumbah inta nobiag sing kopontingan i Allah. Sosumbah tatua in tongábí ogoi ko'i Allah bo inta mokosanang kong gina–Nya. Tuabí in ibadahmu inta sabanarnya.

² Dona'ai im mo'ikow dumudui kon ibog in dunia na'a. Pomayakdon makow ki Allah im monombagu ko'i monimu, simbá mopalui im mo'ikow. Sahingga ing kota'auandon monimu onu ko'ibog i Allah, tuata inta mopia bo inta mokosanang kon gina–Nya bo inta mosompurna.

³ Ki Allah nobogoidon in totabi–Nya ko'i–Nakó. Manangka intua utat mita aku'oi mononggina ko'i monimu nana'a: Dona'aibí i mo'ikow morasa kon lebedon molantud nongkon ka'ada'anmu sabanarnya. Ta'e na'a in aidai: mokopo'ompá kon raian bo nilaidon ing ka'ada'an monimu tontaní. Nilai ing

ka'ada'an monimu tontaní podudui ing komampuan inta inogoi i Allah ko'inia, sin sia mopirisaya ko'i Yesus.

⁴Awak naton na'a in nobayongbí anggotanya. Bo pomuloí in anggota tatua oyúonbí tugasnya tontaní.

⁵Natua doman ing kita. Umpakah kita nobayong, ta'e kita in toawakanbí monag, sing kita ain notobatú ko'i Kristus. Bo kita komintan in noyoguputbí in tobatú bo tobatú salaku anggota in awak tobatú.

⁶Kita inogoiانبí in totabi inta noyoposi. Totabi mita tatua inogoi i Allah ko'i naton pinoduduibí kon ibog-Nya. Manangka intua onu inta pinonotabi tatua mustibí pakéon naton. Intau inta noko'uḷí kon totabi mopohabar in habar nongkon i Allah, mustibí mopohabar in habar nongkon i Allah podudui ing komampuannya.

⁷Intau inta noko'uḷí kon totabi motuḷung kon intau ibanea, yo musti in sia totu-totu'u motuḷung kon intau ibanea. Intau inta noko'uḷí kon totabi mobogoi in totundú, dá musti in sia totu-totu'u doman mobogoi in totundú.

⁸Intau inta noko'uḷí kon totabi mononggina kon intau ibanea, yo musti

in sia totu–totu'u mononggina kon intau ibanea. Ki ine im mosila–silai makow kon yagi–yagi, yo musti totu–totu'u aidannya intua. Intau inta noko'u_li kon totabi moba_li itoi, yo musti in sia moba_li itoi totu–totu'u. Intau inta noko'u_li kon totabi mponyata in tabi kon tumpala intau, yo mustibi aidannya intua takin sanang ing gina.

⁹ Kotabibi takin gina motulid. Poyayuk inta mora'at bo kadai kon onu inta mopia.

¹⁰ Utat mita, mo'ikow musti umuran mototabian tobatú bo tobatú naonda bo mogutat moto_lu adí kon tombonu im ba_loi, bo mosiuna'an mobogoi in hormat.

¹¹ Tantu mokoporajing mogaid, dona'ai mokopomalas. Pogaid kon oáidan i Tuhan takin somangat inta nongkon Roho i Allah.

¹² Utat, poharapdon ko'i Tuhan takin lunganga ing gina, mokoposabar aka koántugan in susah, bo umuran posambayang.

¹³ Tulungai bo ogoiai onu im para_lu in intau mita Keresten ibanea, bo tomubi takin pia ing gina in utat mita Keresten umpakahbi diá nogoginta'auan monimu im mosia. Tarima doman takin sanang ing gina i mosia kom ba_loimu.

¹⁴ Po'igumdon ko'i Allah simbá barakatan–Nya intau mita inta nomogutú ko'inimu. Po'igumaibí kom barakat nongkon i Allah, dona'aibí mopogodi–godimai.

¹⁵ Kolungangadon gina monimu takin intau mita inta nongolunganga doman ing gina, bo pongombaldon takin intau mita inta mongombał.

¹⁶ Mo'ikow musti mobiağ mototabian tobatú bo tobatú. Dona'ai momikir kon soál mita inta mołantud, ta'e pikirbí in soál mita inta komampuan aidan. Dikabí tumekeng mopandoi ikow.

¹⁷ Aka intau mopoáid im mora'at ko'inimu yo dona'aibí tułianmu im mora'at. Aidaibí onu inta inanggap mopia im bayongan intau!

¹⁸ Mo'ikow musti moramiji mobiağ mopopia'an takin bayongan intau.

¹⁹ Utatku mita inta kotabiku, dona'ai im mo'ikow motagú kon sakí ing gina bo moroncana monułí, pomayakdon makow bain ki Allah im motułí. Sing kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a: "Aku'oibí im motułí. Hukumon–Kubí in sia, guman i Tuhan."

²⁰ Nana'a in aidai, aka gogoyon in saturumu yo ogoiai in sia ing ka'anon, aka moyogang in sia, yo ogoiai inumon sia. Sin aka tua in aidanmu, yo aidmu tatua im mokopo'oyakbímai ko'inia.

²¹ Dika mo'ibog talowon im mora'at, ta'e lawangbí im mora'at tua takin aid inta mopia.

13 ¹ Pomuḷoi intau musti dumudui kom pomarentah, sin diábí im pomarentah in diá noko'uḷí kong kakuasa'annya nongkon i Allah. Bo pomarentah masai na'a nopobayak ing kakuasa'annya podudui im parentah i Allah.

² Tuamai intau inta momalawang kom pomarentah notongkaibí in nomalawang kon onu inta ain sinantú i Allah. Bo ki ine im mogaid kon natua hukumonbí.

³ Sing ki ine im mogaid kon inta mopia dona'ai bidon mo'ondok kom pomarentah, tongábí mosia inta mogaid kom mora'at tua im musti mo'ondok. Dá aka ikow mo'ibog bá diá mo'ondok kom pomarentah, dá aidaidon onu inta mopia bo pujionbí in ikow.

⁴ Sim pomarentah tua im mogogaidbí kon oáidan i Allah inta mogaid kom

kopia'anmu. Ta'e aka ikow mogaid kon inta mora'at, dá ikow im mustibí mo'ondok kom pomarentah, sin de'emanbí tongá ibo–ibog sia inogoian kawasa mohukum kon intau. Sia tua im mogogaidbí kon oáidan i Allah inta nopolabú in hukuman i Allah kon intau mita inta mogaid kom mora'at.

⁵ Tuamai utat, mo'ikow mustibí mokopotoindudui kom pomarentah, de'emanbí tongá lantaran ikow dói hukumon, ta'e lantaranbí doman kong ginamu im moguman kon natua.

⁶ Tuabí doman in nobaíi alasan kon nongonu sim mo'ikow i mogubolibí kom pajak, lantaranbí pomarentah tua im pogawai i Allah inta nopobayak in tugas nongkon i Allah.

⁷ Dá uboliaidon kom pomarentah onu im musti ubolianmu ko'inia. Uboliai im pajak, aka mustibí in ikow moguboli kom pajak; bo uboliaidon im bea, aka mustibí ubolianmu intua. Harga'aibí im mosia inta patus harga'an, bo hormatbí i mosia inta musti hormaton.

⁸ Dona'aidon monomboli kon onuka ko'inekabí, ta'e mo'ikow musti mototabian. Sin intau inta motabi kon tumpaia intau,

sia tua ain dinumudui kom bayongan hukum i Musa.

⁹ Sin hukum agama Yahudi noguman nana'a: Dika monu^ualing, dika mo^limod, dika monakow, dika mo'ibog ing kapunya'an intau ibanea, bo bayongan parentah ibanea ain notangkup kon hukum tobatú tana'a, "Kotabibî in tumpala intau, naonda bo kotabimu kon awakmu tontanî."

¹⁰ Intau inta motabi kon intau ibanea, yo diábî in sia mopoáid im mora'at kon intau tatua. Manangka intua intau inta motabi kon tumpala intau, sia tua ain dinumudui kom bayongan inta aim pinarentah kon hukum i Musa.

¹¹ Kolikud intua komintan, kinota'auan monimu kom masai na'a wakutudon monimu mobangon nongkon pinosiugan. Sin waktu poposalamatan ko'i naton lebedon modiug nongkon waktu ing kita bagupa nopirisaya.

¹² Dolom diádon mo'onggot; topípa mobayagdon. Dá koligai mogogaidon ing kita mogaid kon inta diá mopia, bo momakédon in sonjata inta mobayag.

¹³ Musti ing kita mogaid kon soál mita motompia ná inta biasamai aidan intau ko

wakutu im mobayagpa. Dika mogaid kon rame inta mo'iliu, ande moʔoʔangu. Dika mogaid kon inta mokoromuk ande oáid inta diá ko'endar. Dika moporopatoi bo dika mosi'intoian.

¹⁴ Pomayakdon makow bá ki Tuhan Yesus Kristus monantú kon onu im musti aidan monimu. Bo dika dumudui kon ibog in awak inta baradosa na'a lantaran mopopuas in onu inta ko'ibognya.

14 ¹ Intau inta diá moyakin kon onu inta pinirisayanya mustibí tarima'anmu kon sigad in intau mita inta mopirisaya. Dikabí mobobayowannya soál pendiannya tatua.

² Oyúon intau kopensirian kon sia i mota'aubí moka'an kom bayongan yagi–yagi. Ta'e intau inta diápa moyakin kon onu inta pinirisayanya tatua, kinota'auannya in tongábí kuyat im mota'au ka'anonnya.

³ Intau inta moka'an kon onukadon dona'aibí mopo'ompámai kon intau inta tongá moka'an kong ka'anon inta ain sinantúnya mota'au ka'anon. Ná doman tua, intau inta tongá moka'an kon onu inta ain sinantúnya mota'au ka'anon, dona'aibí mopotalá kon intau inta moka'an kom

bayongan yagi-yagi, sin ain sinarima i Allah in sia.

⁴ Ki inebî in ikow utat, sahingga i musti mopotalá kon ata intau ibanea? Mo'ibanting ande mo'isindog in ata tatua, tua in urusanbî i tuangnya. Bo totu'ubî kon ata tatua i mo'isindogbî motorindog, si mokomampubî ing ki Tuhan molukad sahingga in sia tantú simindog motorindog.

⁵ Oyúon in intau monganggap kon oyúonbî in tobatú singgai inta paling moponting nongkon singgai ibanea, ta'e oyúonbî doman intau monganggap kon notongkaibî im bayongan singgai. Pomayakdon makow i mosia monantú kon onu ing koyakinan monia tontanî.

⁶ Intau inta nonantú kon oyúonbî in singgai inta totok moponting, tua in inaidannya sim mohormatbî ko'i Tuhan. Intau inta noka'an kom bayongan yagi-yagi, tua in lantaranbî doman sia mohormat ko'i Tuhan, sin sia mosukur kon onu inta inogoi ka'anon tua. Natua doman, intau inta tongá moka'an ka'anon inta ain sinantúnya mota'au ka'anon, yo intau tatua im mohormatbî doman ko'i Tuhan bo mosukur ko'i Allah.

⁷ Kon sigad naton na'a diábî im mobiag tongá kong kopontingannya tontanî, bo diábî doman in tobatúmai im matoi ko'inia tontanî.

⁸ Aka kita mobiag, yo kita im mobiagbî kong kopontingan i Tuhan. Bo aka kita matoi yo matoibî doman kong kopontingan i Tuhan. Dá mobiag andeka matoi, kita na'a ing kapunya'anbî i Tuhan.

⁹ Ki Kristus aim minatoi, ta'e buidon nobiag. Manangka intua sia noba^lidon Tuhan kon intau mita inta nobiag bo kon intau mita doman inta aim minatoi.

¹⁰ Dá utatku mita! Onubî im mangal^unya kita mopota^lá kon intau mita inta tumpala mopirisaya ko'i Kristus? Bo onubî im mangal^unya ki utat mopo'ompámai ko'inia? Kita komintan im mayakbî kon tayowon i Allah sin hakimon.

¹¹ Kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Totu'u kon nana'abî im pirman i Tuhan, pomu^loi intau mamangoibî tumungkud bo mosumbah kon tayowon-Ku. Bo pomu^loi intau mongakubî kon Aku'oibî na'a ing ki Allah."

¹² Dá kitabî tontanî im motanggung jawab kom bayongan oáid naton ko'i Allah.

¹³ Manangka intua dona'aidon mosipotáláan ing kita. Ta'e aidai in na'a, poramiji simbá mo'ikow diá mogaid kon onukadon inta mokopopisí ko'i utatmu inta tumpała Keresten mogaid kon inta mo'italá.

¹⁴ Lantaran aku'oi bo notobatúdon i Tuhan Yesus, dá mopirisayabí totok in aku'oi kon diábí in tobatúmai monajis. Soál tatua najis podudui intau tobatú, aka tua inanggapnya najis.

¹⁵ Sin aka ikow bo moposakí kong gina i utatmu tumpała Keresten tongá lantaran onu ing kina'anmu tua, dá aidmu tua in diádon pinodoyon kon tabi. Dona'aibí pomayakmu makow ki utatmu tua mobodito tongá lantaran onu ing kina'anmu, sing ki Kristus aim minatoi lantaran intau doman tobatú tatua.

¹⁶ Manangka intua dona'aidon pomayakmu makow onu inta mopia ko'inimu, anggapon intau ibanea diá mopia.

¹⁷ Sin aka ki Allah im momarentah kong kobiagan intau, yo soál onu im mota'au ka'anon ande inumonnya, tua in diábí moponting. Soálbí dumudui kon onu ing kino'ibog i Allah, mokorasa kom mo'onow

ing gina bo motarima kong kasanangan gina inta inogoi in Roho i Allah, tua im moponting.

¹⁸Intau inta nobantung natua ko'i Kristus, sia tua inta mokosanang kong gina i Allah, bo sia in hormaton doman in intau ibanea.

¹⁹Tuamai koligai bá tayakon naton onu inta mokopoángoi kon dodamean bo mosibiagan.

²⁰Lukadaibí simbá diá tongá soál koka'anon, ikow momoguya'at kon onu inta ain inaidan i Allah. Komintan ka'anon diábí im pinoton, mota'aubí modait ka'anon, ta'e aka onu ing kina'anmu tua mokopopisí kon intau ibanea baradosa'an, dá ikow kotalá.

²¹Manikah dikadon moka'an kom ponoyak ande monginum kon anggur, ande mogaid kon onukabí inta mokopopisí ko'i utatmu tumpala Keresten tua, mogaid kom mokobaradosa.

²²Onu inta pinirisaya i utat, yo tongádon tua in aidan kon tayowon i Allah sing kopontinganmu tontaní. Mosanangdon totok im mosia inta diá morai kon no'italá kon onu inta inanggapnya no'itutui.

²³ Ta'e intau inta mo'ondo–ondok moka'an kon onu inta mota'au ka'anon, tongá pangabisannya noka'an doman kong ka'anon tatua, yo potaláan i Allah in sia, sin tua inaidannya diá pinodoyon kong koyakinannya soál onu in no'itutui bo onu inta no'italá. Onukah in aidan takin diá podoyon kong koyakinan yo dosabí intua!

15 ¹ Kita inta ain totu–totu'u moyakin kon onu inta pinirisaya naton, mustibí mosabar mokodongog kon onu inta kinodoí in intau inta diápa totok moyakin. Dona'aibí ing kita tongá moposanang ing gina naton tontaní.

² Mustibí ing kita moposanang doman kong gina i utat naton, sing kopia'an doman monia, bá koyakinan monia modugang doman moropot.

³ Sing ki Kristuspa in diábí norai kong kopontingan–Nya tontaní. Kom bonu im Buk Mosuci pinais nana'a, "Bayongan hojatan inta pinonapud ko'ini–Mu ain no'iantug ko'inakó."

⁴ Bayongan inta pinais kom Buk Mosuci, tua makusudnya motundúbí ko'inaton. Sin totundú inta sinarima naton nongkon Buk Mosuci nokodugang kong kototahang bo

kororopot ing gina naton, sahingga kita umuran moharap ko'i Allah.

⁵ Po'igumon makow ki Allah inta nobogoi ing kasabaran bo ropot kon intau, umuran doman motulung ko'i monimu, simbá mo'ikow mobilag motobatú kong gina bo dumudui kon onu inta ain inaidan i Yesus Kristus.

⁶ Sahingga mo'ikow motobatú kong gina bo motobatúdon kon singog bo modayow ko'i Allah, ki Amá i Tuhan naton ki Yesus Kristus.

⁷ Manangka intua po'igumonku kone utat mita, mo'ikow musti umuran mositarima'an takin sanang ing gina, notongkai ná pinototarima i Kristus ko'i naton sin untuk kamulia'an i Allah.

⁸ Torop in na'a, ki Kristus ain nobantung kon intau in Yahudi sim mopo'ontong kong ki Allah im mogaidbí kon onu inta aim pinodandi–Nya kom mogoguyang naton.

⁹ Pinomia doman i Yesus im bangusa mita ibanea mopomulia ko'i Allah lantaran kopopia ing gina–Nya ko'i monia. Kom bonu im Buk Mosuci pinais nana'a, "Tuamai aku'oi modayow ko'i–Nimu kon sigad im bangusa mita, aku'oi im

mopomanyanyibî in dodayowku podayow kon tangoi-Mu."

¹⁰ Oyúon doman pinais nana'a, "Kosanangdon ing gina monimu takin umat mita i Allah inta kinopiġian, ei.. bangusa mita!"

¹¹ Bo nana'a doman, "Dayowdon ing ki Allah, ei... bayongan bangusa, pomayakdon makow bayongan intau modayow ko'i-Nia!"

¹² Ki Nabi Yesaya noguman doman nana'a, "Nongkon katurunan i Isai mo'iangoiġî in tobatú intau inta momarentah kom bangusa mita; ko'i-Niabî tua im poharapan im bangusa mita tatua."

¹³ Po'igumon makow ko'i Allah, inta tempat pohoharapan monimu, simbá Sia mobogoi ko'i monimu ing gina mosanang bo kobiagan motompia sim mo'ikow mopirisaya ko'i-Nia. Po'igumon doman makow simbá mo'ikow umuran kawasa'an in Roho i Allah, sahingga im modugangdon moloben in harapan monimu ko'i Allah.

¹⁴ Utatku mita! Moyakinbî in aku'oi kon totokbî im mobayong inta mopia nion ko'i monimu. Mo'ikow nion in nonota'aubî

doman kom bayongan yagi–yagi bo mokomampubí doman mositonggina'an.

¹⁵ Ta'e kon soál mita ibanea, ogoiankupa im poringatan mo'ikow pongin surat tana'a, sing ki Allah ain noponotabi in oáidan tana'a ko'inakó.

¹⁶ Binaí–Nyadon in aku'oi mogogaid kon oáidan i Kristus sim pinotabá minayak kon intau mita inta de'eman Yahudi. Bo aku'oi nogaidon naonda bo imang, inta nopoyaput in Habar Mopia nongkon i Allah, simbá intau mita inta de'eman Yahudi mobaí tobatú sosumbah ko'i Allah inta mota'au tarima'an–Nya. Po'igumondon makow bá baíiondon in Roho i Allah i mosia tobatú sosumbah ko'i Allah tontaní.

¹⁷ Lantaran aku'oi bo ain notobatú i Kristus Yesus, dá mosanangdon totok ing ginaku, sim mota'audon in aku'oi mogaid kon oáidan tatua ko'i Allah.

¹⁸ Aku'oi in diábí mobarani i mosingog kon ibanea makow, kolikudbí in soál inta ain inaidan i Kristus inta pinotonsigad–Nya ko'inakó; pinaké–Nya in aku'oi modia kom bangusa mita ibanea (de'eman Yahudi) simbá mosia mamangoi bo dumuduidon

ko'i Allah. Tua pinomiaku de'emanbî tongá singog ta'e takinbî doman aid,

¹⁹inta mokoherang totok kon intau bo diá im poporupa'an. Tua mita nobaí sing kawasa in Roho i Allah. Habar Mopia soál ki Kristus aindon pinohabarku komintan kon intau mita, pinangkoipamai kon Yerusalem nodapot in Ilirikum.

²⁰Kong ginaku na'a im mopota'au in Habar Mopia nongkon i Allah kon tempat inta intaunya mita diápa nokodongog kon soál ki Kristus tua. Sin doíbî in aku'oi moposindog in oáidan kom pondasi mita inta ain pinomia in intau ibanea.

²¹Kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Intau mita inta diápa dodai onda notarima kon habar soál Sia, im moko'ontongbî; bo mosia inta diápa dodai onda nokodongog, im momangale bidon."

²²Tuamai mokakitdon oyúon im mo'ilamboi kon roncanaku mamangoi moki podungku ko'i monimu.

²³Ta'e tana'a oáidanku kon daerah mita tatua ain nopalut. Kon taongannyadon ibogku mamangoi moki podungku ko'i monimu.

²⁴Igumonku makow aka kom binaya'anku mopobayak in Spanyol, yo mo'iandupa

in aku'oi kon tempat monimu bá moyodungkuḷpa ing kita takin pia ing gina umpakah diá mo'onggot. Mopalut makow kon tua haraponku mo'ikow mota'aupa motuḷung ko'inakó mongingguput kom bobayáanku mopobayak in Spayol.

²⁵ Ta'e tana'a makow, aku'oi mayakpa in Yerusalem sim mogatod kon totuḷung kon umat i Allah kon tua.

²⁶ Sin jama'at mita kom Makedonia bo kon Akhaya ain notobatú kong gina bo nobogoi in totuḷung kon utat mita inta nobiag nobogá kon sigad in umat i Allah kon Yerusalem.

²⁷ Totokbí in nosanang gina monia nonantú kom mobogoi in totuḷung tatua. Totu'ubí kom patusbí im mosia motuḷung kon utat mita inta bogá kon Yerusalem tua; sin nongkon intaubí mita in Yahudi tatuata sahingga intau mita inta de'eman Yahudi notarimadon kom barakat mita nongkon i Allah. Dá tuamai intau mita inta de'eman Yahudi tua im patusbí doman motuḷung mobogoi im barakat inta ko'ontongan tua kon intau mita in Yahudi.

²⁸ Aka mopalutkudon in oáidan tana'a bo posarakankudon ko'i monia inta kon Yerusalem in totuḷung inta ain sinipunku

tua, dá aku'oi mayakdon in Spanyol bo mongin kotámu.

²⁹ Kota'auankubî kon aka aku'oi mamangoi ko'i monimu, pasti modiabî kom barakat mobayong inta nongkon i Kristus.

³⁰ Podoyon kon tangoi i Tuhan naton ki Yesus Kristus, bo podoyon kon tabi inta inogoi in Roho i Allah, igumonku totok simbá mo'ikow moyotakinku mosambayang ko'i Allah.

³¹ Sambayangaidon simbá pilatandon i Allah in aku'oi nongkon kawasa in intau mita kon Yudea inta diá mopirisaya bo bá oáidanku modia kon totulung kon Yerusalem tarima'an in umat mita i Allah kon tua takin sanang ing gina.

³² Simbá aka ogoianpa i Allah ing kasampatan, dá mamangoipa in aku'oi ko'i monimu takin gina mosanang, bo mo'onowdon totok ing ginaku kon yuá–yuák monimu.

³³ Po'igumondon makow, ki Allah inta nobogoi ing kobiagan motompia kon intau, umuran moyotakin monimu komintan. Amin.

16 ¹ Popokanalkudon ko'i monimu ing ki utat naton bobay, ki Peibe in

tangoinya, sia nobantung kon jama'at inta kong Kengkrea.

² Tarimadon in sia saḷaku tobatú umat i Tuhan. Mustibí natua in intau mita inta mopirisaya mositarima'an. Bantuai in sia aka oyúon im paraḷunya ko'i monimu, sin sia tontaní ain notulung kon intau mobayong, termasuk doman aku'oi.

³ Poyaputpa in salamku ko'i Priskila bo ko'i Akwila, bo kon yobayatku mita inta tumpaḷa nogaid kon oáidan i Kristus.

⁴ Mosia tua ain nopotaru in nyawa monia sim moposaḷamat ko'inakó. Aku'oi takin jama'at mita inta de'eman intau in Yahudi mopoyaput in sukur moántó ko'i monia tua.

⁵ Poyaputpa in salamku kon jama'at mita inta noyosipun kom baḷoi monia. Salam doman ko'i utatku ki Epenetus inta kinotabiku, tuata in intau inta muna–munamai nopirisaya ko'i Kristus kon Asia.

⁶ Poyaputpa doman in salamku ko'i Maria. Sia ain irumoriga totok nogaid sing kopontingan monimu.

⁷ Poyaputpa doman in salamku ko'i Andronikus bo ko'i Yunias. Mosia tua in toḷipúanku bo pernahdon sinumu'ot kom

ponjara takinku. Waktu in aku'oi diápa nopirisaya ko'i Kristus mosia im munadon nopirisaya. Tangoi monia tua kinota'auan bidon totok in rasul mita.

⁸Salampa ko'i Ampliatus, inta kotabiku sin sia ain noyotakinku notobatú takin i Tuhan.

⁹Poyaputpa in hormatku ko'i Urbanus, yobayat topogaidan naton sing kopontingan i Kristus. Bo hormatku doman ko'i Stakhis inta kinotabiku.

¹⁰Salam ko'i Apeles. Kotoinduduinya ko'i Kristus aindon no'uji. Salam doman kong koluarga i Aristobulus,

¹¹bo ko'i Herodion. Sia tua in tosukuku. Salam doman ko'i utat naton inta mopirisaya ko'i Kristus inta tombonu im baloi Narkisus.

¹²Salam doman ko'i Tripena bo ko'i Triposa inta ain noramiji totok nogaid sing kopontingan i Tuhan, bo salam doman ko'i Persis inta kinotabiku. Sia doman tua inta ain noramiji totok nogaid sing kopontingan i Tuhan.

¹³Salam ko'i Rupus bo ko'i inánya inta inanggapkudon ná ki ináku tontaní. Ki Rupus tua in intau inta aim piníli i Tuhan bo mopia doman in oáidnya.

¹⁴ Poyaputpa doman in salamku ko'i Asinkritus, ko'i Plegon, ko'i Hermes, ko'i Patrobas, ko'i Hermas bo kom bayongan intau inta mopirisaya ko'i Kristus inta noyotakin monia.

¹⁵ Salam doman ko'i Pilologus bo ko'i Yulia; ko'i Nereus bo ko'i bobaynya; ko'i Olimpas bo kom bayongan intau mopirisaya inta noyotakin monia.

¹⁶ Posisalamanbí takin tabi salaku tumpala utat inta mopirisaya ko'i Kristus. Bayongan jama'at i Kristus kon na'a nopoyaput in salam ko'i monimu komintan.

¹⁷ Utatku mita! Indongogaipa in tongginaku tana'a: Mokopo'ingatdon kon intau mita inta mo'ibog moropatoi kon jama'at bo inta mopotomba'uk im pirisaya intau ko'i Tuhan. Sin soál tatua noyoposibí in inta ain sinundú ko'i monimu. Dikadon moyobayat in intau mita natua!

¹⁸ Sin intau mita inta momia kon natua, de'emanbí mogaid sing kopontingan i Kristus inta Tuhan naton, ta'e tongábí motayak kong kasanangan ing gina monia tontañí. Dondoulug bo singog monia moálus inta kodongogan tua in tongábí

pakéon monia mongubol kon intau mita inta diápa nonota'au in onu bo onu.

¹⁹ Bayongan intau ain nonota'au kon ná onda ing kotoindudui monimu kon totundú soál Habar Mopia inta nongkon i Allah. Nokota'aumai kon natua in aid monimu, nopia totok ing ginaku. Ibogonku mobijaksana im mo'ikow mogaid kon soál mita inta mopia, bo diá mota'au mogaid kon soál mita inta mora'at.

²⁰ Ki Allah inta mobogoi ing kobiagan motompia kon intau, mopotungkudbí in Ibilis kon limonag ing kawasamu bo rimumudonmu in sia. Po'igumon doman makow, mo'ikow umuran barakatan i Yesus Kristus, Tuhan naton!

²¹ Yobayat topogaidanku ki Timotius, nopoyaput doman in salamnya ko'i monimu. Ná doman tua ing ki Lukius, ki Yason bo ki Sosipater, inta tosukuku.

²² Nomais kon surat tana'a in aku'oi ki Tertius. Aku'oi im mopoyaput in salam pogogutat ko'i monimu.

²³ Ki Gayus nopoyaput doman in salam ko'i monimu. Aku'oi in nonganduppa kom baloinya, bo jama'at nami nongandupa doman no'ibadah kon tua. Ki Erastus, tobatú itoi im mokokadai kon doit kong

kotá nokipoyaput doman in salamnya ko'i monimu. Ná doman tua ing ki Kwartus, ki utat naton.

²⁴ [Po'igumondon makow, ki Tuhan naton ki Yesus Kristus momarakat ko'i utat mita. Amin.]

²⁵ Dinayo-dayowdon ki Allah! Sia im mongawasa moginrigon kom pirisaya monimu podudui in Habar Mopia nongkon i Allah inta pinota'auku soál ki Yesus Kristus. Habar inta pinota'auku tua notongkai in onu inta pino'ontong i Allah ko'inakó; tuata in soál roncana i Allah inta no'onggotdon totok ing kinota'auan intau.

²⁶ Ta'e masai na'a, podudui im parentah i Allah inta mononoi, roncana tatua aim pinonyata bo ain pinota'au kom bayongan intau, inta pinongin onu inta aim pinais in nabi mita, simbá mosia komintandon mopirisaya bo motoindudui ko'i Allah.

²⁷ Tongábî Sia-sia mita in Allah, mobijaksana totok in Sia. Po'igumondon makow Sia umuran duíon bo dayowon pomuloi makow pongin i Yesus Kristus! Amin. Homat nami, Ki Paulus, mogogaid kon oáidan i Kristus Yesus

1 Korintus

1 ¹ Utat mita jama'at i Allah kong Korintus! Mo'ikow inoinídon i Allah mobaíli umat-Nya sim mo'ikow kapunya'an i Kristus Yesus, moyotakin im bayongan intau nongkon ondakadon inta nosumbah ko'i Tuhan naton ki Yesus Kristus, ki Tuhan monia bo ki Tuhan naton doman. Aku'oi ki Paulus, bo ki utat naton ki Sostenes, umuran mopo'igum makow simbá ki Allah, Amá naton bo ki Tuhan Yesus Kristus umuran mobogoi im barakat bo kobiagan motompia ko'i monimu. Aku'oi nomais kon surat tana'a salakubí rasul i Kristus Yesus inta inoiní i Allah tontaní podudui in ibog-Nya.

² (1:1)

³ (1:1)

⁴ Aku'oi umuran mosukur ko'i Allah sim mo'ikow noko'uḷídon kon totabi-Nya bo nopirisaya domandon ko'i Kristus Yesus.

⁵ Lantaran mo'ikow bo nopirisayadon ko'i Kristus, dá bayongan yagi-yagi komintanbí mo'uḷí monimu. Mo'ikow

aindon inogoian in totabi motundú kon onu ing kinota'auan monimu.

⁶Bo tua komintan mangalenya im mponyatabí kon na'anta habar mopia i Yesus Kristus tua in totu–totu'u bidon no'itonop kom bonu ing ginamu.

⁷Tuamai barakat ko'i monimu in diábí modai–dait kowakutu im mo'ikow mogolat makow kon koángoian i Tuhan naton ki Yesus Kristus.

⁸Bo ki Kristusbí doman tua inta tantú moginrigon kong gina monimu modapot kon singgai pangabisan; sahingga aka mamangoidon bui in Sia yo diá ko'ulían–Nya im mo'ikow kon talá tobatúmai.

⁹Ki Allah nogoiní ko'i monimu simbá mo'ikow motobatúdon i Adí–Nya ki Yesus Kristus, Tuhan naton. Bo Siabí doman tua inta tantú mobogoi kon onu inta ain pinodandi–Nya.

¹⁰Utatku mita! Podoyon kon tangoi i Tuhan naton ki Yesus Kristus, po'igumonku simbá mo'ikow umuran mosiduduian bo mokokidongogan. Dona'ai umuran mobobayowan! Tantúbí kotobatúon ing gina bo raian.

¹¹ Sin nodaitdon ino'uman ing ginalum i Kloe ko'i nakó, kon na'anta oyúonbí in yogenggeng kon sigad monimu.

¹² Nana'a im makusudku, kon sigad monimu oyúon in noguman, "Aku'oi in dumoduduibí i Paulus," bo oyúon doman im moguman, "Aku'oi in dumoduduibí i Apolos," bo ibanea doman moguman, "Aku'oi in dumoduduibí i Petrus," bo ibanea makow im moguman kon, "Aku'oi na'a in dumoduduibí i Kristus."

¹³ Bá kota'auandon monimu, kong ki Kristus tongábí tobatú, diábí nosila–silai! Ná doman tua, ki Paulus in diábí pinopopakú kong kayu pinoyotalempang sim motobus ko'i monimu! Bo mo'ikow in diábí binaptis kom bonu in tangoiku!

¹⁴ Mosukur totok in aku'oi sing kolikudbí ing ki Krispus bo ki Gayus im binaptisku kon sigad monimu,

¹⁵ sahingga diábí im moguman kom binaptiskudon in sia simbá moba_{li} dumoduduiku.

¹⁶ O, o anta, ki Stepanus bo bayongan ginalumnya aku'oi doman in nobaptis, aka toro–toroponkumai yo diá bidon ibanea makow im binaptisku.

¹⁷ Aku'oi pinotabá mangoi i Kristus de'emanbí mamangoi mobaptis, ta'e mamangoibí mopota'au in Habar Mopia. Bo demanbí doman kapandoianku tontaní im pinakéku simbá oyúon mangale ing kawasa nongkon kinopatoian i Kristus nongkon kayu pinoyotalémpang.

¹⁸ Aka kon raian in intau mita inta diá mopirisaya, yo soál kinopatoian i Yesus Kristus kong kayu pinoyotalémpang tua in diábí totu'u. Ta'e aka ko'i naton inta pinosalamatdon i Allah, yo habar tatua totokbí im pinirisaya, kon tua in totou-totu'ubí aid i Allah noponyata kong kawasa-Nya.

¹⁹ Sing kom bonu im Buk Mosuci, ki Allah noguman nana'a, "Poyayingon-Ku ing kapandoian intau mita inta mongopandoi, bo onu ing kinota'auan intau mita inta norosikolah, daiton-Ku popoliong."

²⁰ Dá aka natua yo diá bidon im baraguna monia, intau mita inta mongopandoi bo intau mita inta nonota'au kom bayongan yagi-yagi. Sim pinonyatadon i Allah kong kapandoian intau kon dunia na'a diábí im baragunanya!

²¹ Sin dapot kabí onda kapandoian intau, yo diábí mokopobaí ko'inia monota'au ko'i

Allah. Ta'e lantaranbî ki Allah mobijaksana, dá no'ibog in Sia noposalamat kon intau mita inta mopirisaya ko'i–Nia naonda in nokodongog kon habar inta pinota'au nami inta inanggap in dunia na'a tongá ubol.

²² Intau mita in Yahudi mopo'igum in aid mita inta mokoherang salaku bukti, bo intau in Yunani mopo'ontong ing kapandoian monia.

²³ Kami na'a in tongábî mopoyaput in habar soál ki Kristus inta minatoi pinopopakú kong kayu pinoyotalampang. Habar tatua nokotersinggung kon intau mita in Yahudi, dá inanggap monia diá totu'u in habar tatua.

²⁴ Tongá aka kon intau mita inta ain sinoko oinî i Allah, pinomayak intau Yahudi andeka de'eman -- habar tatua totokbî im pinirisaya kon aidbî i Allah kom mponyata ing kawasa bo kapandoian–Nya.

²⁵ Sin onu inta inanggap i Allah totok im mo'ompá, yo tuabî im molantu–lantud nongkong kapandoian intau; bo inta inaggap i Allah diá mokopongonu, yo tuabî im moropo–ropot nongkon kekuatan intau.

²⁶ Utat! toropkah bui monimu naonda ing ka'ada'an monimu wakutu inoiní i Allah. Tongábí topilik intau kon sigad monimu im mopandoi, ande oyúon ing kuasa, ande kololítúan molantud kon sigad in intau moántó.

²⁷ Sin sinu'odbí i Allah pinií in intau mita inta inanggap in dunia na'a nobodok, simbá mosia mokopo'oyakmai kon intau mita inta mongopandoi. Bo sinu'odbí doman i Allah im momií kon intau mita inta inanggap in dunia na'a diá mokopongonu, simbá mongooyak in intau mita inta mongoropot.

²⁸ Ki Allah nomií kon inta inanggap no'ompá, nohina, andeka inta inanggap diá moponting in dunia na'a.

²⁹ Tuamai diábí tobatúmai intau mota'au kumalakuang ko'i Allah.

³⁰ Sin lantaranbí ki Allah, dá notobatúdon mo'ikow i Kristus. Bo lantaran doman kita nopirisayadon ko'i Kristus dá kita nonota'audon kom bayongan yagi-yagi. Siabí doman tua in nopoyotutui, nomií bo notobus kom bayongan oáid naton inta diá mopia.

³¹ Nana'a im pinais kom Buk Mosuci, "Intau inta mo'ibog dumodia, manikah in

sia dumodia kon onu inta aindon inaidan i Tuhan."

2 ¹ Utatku mita! Wakutu in aku'oi namangoi ko'i monimu nopota'au in roncana mita i Allah inta diápa kinota'auan im bayongan intau kon dunia na'a, diábí in aku'oi nopomaké ing kapandoian tontañi andeka noguman kon inta diá totu'u.

² Sin iyakinku bidon kon solama ing kotaki–takinpa monimu, aku'oi in diábí nosingog kon yagi–yagi, kolikudbí in nopota'au in habar soál ki Kristus inta minatoi kong kayu pinoyotalumpang.

³ Wakutu ing kotaki–takinpa monimu, molemé bo mo'uyot totok in aku'oi.

⁴ Bo habar inta pinoyaputku ko'i monimu tua in de'emanbí tongá pinota'auku takin tosingogon inta mokosanang kong gina pinodudui ing kabijaksana'an in intau, ta'e no'idoyonbí kon koyakinan kon rohobí i Allah in nongawasa.

⁵ Tua inaidan simbá pirisaya monimu ko'i Kristus diá tongá podoyon kon kapandoian intau, ta'e podoyonbí kong kawasa i Allah.

⁶ Umpakah natua yo umuranbí doman o'umanon in soál kabijaksana'an i Allah kon sigad in intau mita inta totu–totu'udon

nopirisaya. Ta'e de'emanbî kabijaksana'an in dunia, andeka kapandoian in nongawasa masa in tana'a inta diá mononoi.

⁷ Kabijaksana'an inta poyaputku na'a in nongkon i Allahbî. Kabijaksana'an tatua diápa kinota'auan im bayongan intau kon dunia na'a, ta'e munadon sinadia i Allah wakutu in diápa inaidan-Nya in dunia, simbá mosanang ing kita.

⁸ Diábî tobatúmai ponguasa in dunia na'a nokota'au kon soál kabijaksana'an tatua. Sin aka kinota'auandon monia, yo tantú diábî pinopopakú monia kong kayu pinoyota^lempang ing ki Tuhan inta momulia tua.

⁹ Tongá soál tatua aim bidon no'ipais kom Buk Mosuci, "Onu inta diá dodai onda inontong andeka dinongog in intau, bo diá doman dodai onda ing kinoraian intau, tuatabî in sinadia i Allah kom bayongan intau inta motoindudui ko'i-Nia."

¹⁰ Tua komintan pinota'au bidon i Allah ko'i naton pinotonsigad kon Roho-Nya. Bo Roho tatua doman im mo'indoi kom bayongan yagi-yagi nodapot in roncana mita i Allah inta nongo'ibuni.

¹¹ Sin inta nonota'au kom bonu ing gina intau tatua in tongábî rohonya tontanî.

Natua doman soál ki Allah. Inta nonota'au kom bonu ing gina i Allah tua in tongábí doman Roho i Allah tontaí!

¹² Kita in diábí inogoian roho inta nongkon dunia na'a, ta'e Rohobí inta nongkon i Allah, simbá kota'auan naton bayongan inta pinonotabi i Allah ko'i naton.

¹³ Tuamai, aka kami bo moginsilang kon ka'ada'an i Allah kon intau mita inta ain kinawasa'an in Roho i Allah, yo kami in diábí mosingog podudui ing kabijaksana'an intau, ta'e pinoduduibí kon onu inta ain sinundú in Roho i Allah.

¹⁴ Intau inta diá kinawasa'an Roho i Allah, doíbí mopirisaya kon onu inta ain inaidan Roho i Allah tatua. Diábí komangalean monia intua komintan, kolikudbí in aka mopirisaya im mosia ko'i Allah.

¹⁵ Intau inta mopirisaya ko'i Allah im mota'aubí monilai kon yagi-yagi, ta'e diábí tobatúmai intau mota'au monilai ko'inia tontaí.

¹⁶ Sing kom bonu im Buk Mosuci pinaisdon nana'a, "Ki inebí im mokota'au kon raian i Tuhan? Bo ki inebí im mota'au mononggina ko'i-Nia?" Ta'e pikiran i Kristus oyúonbí ko'inami!

3¹ Utatku mita, sabanarnya aku'oi in diábî mota'au moyosingog takin monimu naonda bo takin intau mita inta ain kinawasa'an Roho i Allah. Sim mo'ikow nion diápa motoindudui ko'i Allah bo diápa doman noguyang im pirisaya monimu ko'i Kristus.

² Kolipod mo'ikow tongápabi pinoka'ankumai ing ka'anon adí mo'intok, de'emanpabí ka'anon intau inta noguyangdon sin diápa mo'ikow mokomampu im moka'an kon natua. Ta'e uma'aipa doman masa in tana'a natuapa doman im mo'ikow,

³ sim mo'ikow tantúpabí doman dinumudui kon tabiatmu salaku intau. Sin aka oyúonpa doman in o'intoian bo yogenggeng kon sigad monimu, yo mangalinya kon tua mo'ikow in dumuduipabí kon tabiat in intau, ná intau inta diá nonota'au ko'i Allah.

⁴ Aka oyúonpa doman kon sigad monimu im mosingog kon, "Kami dumudui i Paulus," bo ibanea doman moguman, "Aku'oi in dumudui i Apolos," oáid tatua naonda bo oáid in intau inta diá nonota'au ko'i Allah.

⁵ Sabanarnya ki inebî ing ki Apolos andeka ki Paulus tua? Bá kota'auan monimu, kami na'a in tongábî intau mita inta nogaid kon oáidan i Allah inta mopoyaput in Habar Mopia ko'i monimu simbá mopirisayadon im mo'ikow ko'i Kristus. Kami na'a in tongábî mopobayak in oáidan inta pinoki aid i Tuhan ko'inami.

⁶ Aka ibarat pinomula, aku'oi in nomula bo ki Apolos in nomuta-mutak, ta'e ki Allahbî in nobogoi ing kobiagan.

⁷ Manangka intua ki Allahbî im moponti-ponting, sin Sia mobogoi ing kobiagan. Ki inta nomula bo ki inta nomuta-mutak, diábî totok moponting;

⁸ notongkaibî in taya dua tua, tongábî tumpala motarima kom boli in lopî monia.

⁹ Kami na'a in tongábî tumpala mogaid kon onu in pinoki aid i Allah; bo mo'ikow nion naonda bo gobá i Allah. Mo'ikow naonda doman bo baloi i Allah.

¹⁰ Lantaran kapandoian inta inogoi i Allah, dá aku'oi naonda bo intau inta nononta'audon totok kom pogogaid kom bangunan tatua. Munadon nogaid kom pondasi sim popolitúan im bangunan tatua, bo intau ibanea mamangoi moposindog im bangunan kom pondasi

tatua. Pomuḷoi intau mustibí monarukira muna mongo naonda im mopolitú im bangunan kom pondasi tatua.

¹¹ Tongábí ki Kristus in sinampat i Allah mobaḷi pondasi kom bangunan tatua, diábí im pondasi ibanea makow.

¹² Ta'au bidon kon tobatú bo tobatú mongo bangunan naonda im posindogonnya. Bangunan inta inaidankah nongkon buḷawan, andeka inaidan nongkon perak, andeka nongkon batu permata, andeka nongkong kayu, andeka nongkon bonok no'inglag, andeka nongkon pangkoi im payoi.

¹³ Bayongan onu inta inaidan in intau modaitbí ko'ontongan wakutu ing koángoian bui i Kristus. Sing kowakutu intua tuḷubí im mopo'ontong kom bayongan inta inaidan in intau. Tuḷubí im moguji bo monantú kom mopia andeka diá in oáidan mita tatua.

¹⁴ Aka bangunan inta pinosindog kom bangunan tatua bo diá mopokak, yo intau tatua im motarimabí kom boḷi onu inta inaidannya tatua.

¹⁵ Tongá aka mopokak, yo morugi totok in sia; mosalamatbí in sia ta'e naondabo intau inta no'iluai nongkon bonu in tuḷu.

¹⁶ Degá diá kinota'auan monimu kon awak monimu nion im Bałoibí i Allah inta pinogutunan in Roho-Nya?

¹⁷ Aka oyúon im momogutú kom Bałoi i Allah, yo pogutúonbí doman i Allah in intau tatua. Sim Bałoi i Allah in tongábí Bałoi-Nya tontaní, bo mo'ikowbí nion im Bałoi i Allah inta imakusud na'a.

¹⁸ Dona'ai tobatúmai im mongubol kon awaknya tontaní. Aka oyúon ing kon sigad monimu im monganggap mobijaksana in sia podudui in raian intau, yo intau tatua im mustibí tumekeng bodok, simbá totu-totu'u mobalı mobijaksana in sia.

¹⁹ Sing kabijaksana'an in intau kon dunia na'a diábí baraguna ko'i Allah. Kom bonu im Buk Mosuci pinais nana'a, "Ki Allah mojebak kon intau mita inta mongobijaksana podudui im pandoinya tontaní."

²⁰ Bo oyúon doman im pinais nana'a, "Kinota'auanbí i Tuhan kon raian intau mita inta mongobijaksana diábí baraguna."

²¹ Tuamai in dikabí moduí kon intau, sim bayongan yagi-yagi nodait bidon inogoi ko'i monimu.

²² Ki Paulus, ki Apolos, ki Petrus, dunia na'a, kobiagan bo kopatoian,

masa in tana'a andeka kon singgai mo'iduduimai na'a, bayongan yagi–yagi ing kapunya'anmu bidon.

²³ Ki togi ko'i monimu nion ing ki Kristusbî, bo kitogi ko'i Kristus ing ki Allahbî.

4 ¹ Angpapbî ing kami na'a mogogaid mita kon oáidan i Kristus inta motanggung jawab mopota'au in roncana mita i Allah inta diápa kinota'auan im bayongan intau kon dunia na'a.

² Inta muna–munamai igumon kon intau mita inta mogogaid kon oáidan natua in kototoinduduibî monia ko'i tuangnya.

³ Sin aka ko'inakó, diábî pusingonkumai onu in -- singogon monimu andeka ki inekabî -- im mohakim ko'inakó. Aku'oipa tontaî doîbî mohakim ko'inakó tontaî.

⁴ Iraikumai, diábî dodai onda aku'oi nogaid kon inta diá mopia, tongá tua in de'emanbî bukti kon diá kotałá in aku'oi. Sin tongábî ki Tuhan im mota'au monantú kotałá andeka diá.

⁵ Lantaran de'emanpabî waktunya dá dika limika–likat im mohakim kon intau, kotałá andeka diá. Olatdon dapot mo'iangoi ing ki Tuhan. Bambî Sia im mobuká kon onu inta nongo'ibuni kon

sindip bo mobuká kon onu inta kom bonu ing gina mita intau. Bain kowakutu in tuata bo duíon i Allah in intau mita podudui in oáid mita monia.

⁶Uatku mita! Onu inta mopia, nodaitdon inaidan naminda i Apolos ko'i monimu. Makusudnya kon tua, onu inta inontongdon monimu ko'inaminda mota'au monimu balajaron im mangale singog tana'a, "Tantú kumadai kon atorang inta oyúon." Aka natua yo diábí intau dumodia bo mopohinamai kon intau ibanea.

⁷Diábí in inanggap totok moponting kon sigad monimu. Sin onu ing ko'i monimu, komintanbí nongkon i Allah. Manangka intua diábí mota'au dumodia, sin tua mita diábí no'uḷímu tontaní.

⁸O'obí kon diá bidon moparaḷu kon onu bo onu im mo'ikow! Sin no'oyúondon bo nobaḷídon raja im mo'ikow, yo kami in diá. Mopiabí totok aka mo'ikow bo totu-totu'udon nobaḷí raja, simbá mota'au ing kami momarentah moyotakin monimu.

⁹Sin aka kon raianku, kami inta aim binaḷí i Allah rasul na'a in intabí mo'ompá totok, ná bí onda bo intau inta ḷabúan in hukuman mokopatoi kon tayowon intau

moántó bo totok ing giowan bayongan intau sim mopia-pia ing gina monia.

¹⁰ Kami in sinumombodok lantaran ki Kristus. Ta'e mo'ikow nopandoidon lantaran ain nopirisaya ko'i Kristus! Kami in diádon mokopongonu, ta'e mo'ikow in noropotdon! Kami in tantú irebeg in intau, ta'e mo'ikow umuran dinuî!

¹¹ Uma'ai na'a umuranpabî ing kami gogoyon bo moyogang im bayongan yagi-yagi; lambung dongkadon kon awak bo roriga'anpa doman in intau; bo diá doman ko tempat pogutunan;

¹² ta'e umuranbî doman moramiji motayak ing kami. Aka odi-odian intau ing kami, tongábî tuľian nami barakatan; aka pogutuón monia, mokoposabar ing kami;

¹³ aka singo-singogonmai intau ing kami, yo koľuko'on nami im motubag. Kami na'a diábî no'iliu kon yoyatan in dunia na'a; bo inanggap bonok in dunia.

¹⁴ Aku'oi nomais kon na'a de'emanbî makusud mokopo'oyakmai ko'i monimu, ta'e monongginabî ko'i monimu saľaku ki adĩku mita.

¹⁵ Umpakah ribuandon intau ing Keresten guru monimu, ta'e kom bonu im pirisaya

monimu ko'i Kristus, tongábî aku'oi in noba_{li} ki amá monimu sin aku'oibî na'a in nopoyaput in Habar Mopia ko'i monimu nodapot in nopirisayadon mo'ikow ko'i Kristus.

¹⁶ Tuamai po'igumonku, mo'ikow umuran dumayan kong kobobiagku.

¹⁷ Manangka intua pinotabákudon mangoi ko'i monimu ing ki Timotius. Sa_{la}ku dumodudui i Kristus, sia inanggapkudon ná ki adíku tonta_{ni} inta totok ing kotabiku. Sia na'a in adí inta totok im mojujur. Bain sia im mongonguman bui ko'i monimu soá_l kobobiagku wakutu in nopirisayadon aku'oi ko'i Kristus, tuata ing kobobiagku inta sinundúkudon kom bayongan jama'at kon ondakadon.

¹⁸ Tongá tongonudon degá ing kon sigad monimu noba_{li}idon mododia, sing kai monia kamai dá diá bidon mamangoi bui ko'i monimu in aku'oi.

¹⁹ Aka diá in _{la}bot yo diá bidon mo'onggot in aku'oi bo bui mamangoi moki_{po}du_{ngku}_l ko'i monimu. Bain kowakutu intua bo indoianku mongo onu im mota'au aidan in intau inta mongododia tatua; de'emanbî tongá kom bibig monia.

²⁰ Sin aka ki Allah momarentah kon intau tatua, dá buktinya in de'emanbí tosingogon intau tatua, ta'e kobobiagnyabí.

²¹ Tuamai pífidon onu ing ko'ibog monimu! Mo'ibog im mo'ikow simbá mamangoi takin sambok in aku'oi andeka mamangoi takin pia ing gina?

5 ¹ Aku'oi in sabanarnya nokodongog bidon kon laporan kon na'anta oyúon bidon kon sigad monimu im mo'ibog mogaid kon inta mokotor; oyúon kon sigad monimu in nonuáling takin i inánya uatok. Intaupa inta diá nonota'au ko'i Tuhan diábí doman mogaid kon natua!

² Umpakah nogaidon kon natua, ta'e umuranpabí doman mo'ikow dumodia. Sabanarnya im bá moájarbí ing gina monimu, bo polatdon poluai in intau natua nongkon sigad monimu.

³ O'obí kon awakku in noyayukdon ko'i monimu, ta'e ginaku in umuranpabí ko'i monimu. Tuamai rasaanku ná bí onda bo kon yuá–yuák monimu in aku'oi, "Podoyonku kom bonu in tangoi i Tuhan Yesus Kristus! Intau inta nogaidon kon inta totok im moromú tua im mustibí hukumon!" Aka moyosipun im mo'ikow, dá

anggapdon oyúon kon yuá-yuák monimu in aku'oi, bo kom bonu ing kawasa i Yesus Tuhan naton,

⁴ (5:3)

⁵ intau tatua musti posarahkan monimu kon Ibilis simbá moyoyang in ta'e rohonya im posalamaton kowakutu ing koángoian i Tuhan bui.

⁶ Mo'ikow in diábî mota'au dumodia. Dinongogdon monimu degá in singog nana'a, "Ragi topilik mokokutad kom bayongan topong aidan kukis!"

⁷ Lumbúpa muna in ragi inta ain nokoyongan, ná inta oáid diá mopia, simbá mopia nanam ing kukis tatua, diá noyoba'ui in ragi inta nokoyongandon, tuata in aid inta diá mopia inta umuran aidan monimu kolipod, sing kinota'auankubî kon natuata im mo'ikow. Tuamai mobasadiadon ing kita morame kon singgai im Paskah, bo ki Kristus inta nobaí Domba im Paskah naton aindon pinokurban.

⁸ Manangka intua, koligai ing kita morame takin momaké in roti inta diá koragi, tuata in roti inta pinodoyon kong gina motulid bo inta kinopopia ing gina i Allah. Dika ing kita momaké in ragi inta

nokoyongandon, ragi inta diádon nopia bo ain noromuk.

⁹ Kom bonu in suratku kolipod, aim bidon pinogumanku kon dikabî mo'ibog moyobayat i intau inta mokotor in oáid.

¹⁰ Makusudku in de'emanbî tongá intau inta mokotor ande motama'a, ande motombogá ande intau mita inta umuran mosumbah kom berhala inta beresi diá nonota'au ko'i Allah. De'eman! De'emanbî mosia imakusudku; sin aka yumayukdon im mo'ikow ko'i monia, yo bá diábî domandon kon dunia na'a im mo'ikow.

¹¹ Makusudku in dikadon mo'ikow moyobayat i intau inta nopirisayadon ko'i Kristus, ta'e umuranpa mo'ibog mogaid kon inta mokotor, bo moturá ande mo'ibo-ibog dumudui kom parentah im berhala, bo inta umuran mo'ibog moporomu-romúmai kon tangoi intau ibanea, bo umuran doman monginum kon inta mokololangu bo monakow. Sedang monga'an moyotakin monia tua dikabî!

¹² Totu'ubî kon de'emanbî oáidanku im mohakim kon intau de'eman Keresten, tua in oáidanbî i Allah. Ta'e soál in jama'at mita monimu, tantú mo'ikowbî im mohakim ko'i monia. Sing kom bonu im

Buk Mosuci pinais nana'a, "Buntunbî in intau mongoromú kon sigad monimu."

¹³ (5:12)

6 ¹ Nongonu sin oyúonbî ing kon sigad monimu im mobarani mayak kon hakim inta diá nonota'au ko'i Allah, bo mopongadu ko'i utat monimu inta notobatú kom pirisaya, aka moyogenggeng i utatnya tatua? Nongonu sin diábî mayak kon intau inta mopirisaya ko'i Allah bo paluton im porkara tatua?

² Andeka degá diábî kinota'auan monimu kon intaubî inta mopirisaya ko'i Allah im mohakim kom bayongan intau kon dunia na'a? Da' aka mo'ikow bo mota'au mohakim kon dunia na'a, yo nongonu sin diábî paluton monimu im porkara mita pongadilan inta diá im mangalunya tua?

³ Andeka degá diá kinota'auan monimu kong kita na'a im mohakimbî kom malaekat mita? Apapa doman bo tongá porkara inta mobalí pomuloi in singgai tua!

⁴ Dá aka momuká im porkara mita natua, umpakah yo pongaduon doman monimu kon intau mita inta diá nonota'au kon yagi-yagi kom bonu in jama'at?

⁵ Totok moko'oyak ule! Umpakah yo beresidon diá intau mobijaksana kon sigad monimu inta mota'au mopoyotutui in soál inta tongá natua mita inta mobali kon sigad monimu intau ing Keresten!

⁶ Nongonubí sin aka oyúon in yogenggeng kon sigad monimu intau ing Keresten, yo baya'anbí monimu pongaduon kon intau inta de'eman Keresten!

⁷ Na'aibí in tongá soál mopongadu im porkara kon intau inta de'eman Keresten; sedangkan kon sigad monimu bo momuká in yogenggeng, yo mangalenya kon tua in tobatú bidon kelemahan monimu. Sim manikah bo tomboga'an andeka porugion in tumpala intau.

⁸ Ta'e na'aibí mo'ikow im monombogá kon intau ibanea. Mo'ikowbí im mokorugi ko'i monia. Bo lebe totok diá mopia sin intau inta ain notobatú kom pirisaya pinopoáidan doman monimu!

⁹ Diábí kota'auan monimu kon intau mita inta diá motoindudui ko'i Allah diábí mobali umat i Allah? Dika koákalan! Sim bayongan intau inta mogaidmai kom mokotor, bayongan intau inta umuran dumudui kom parentah im berhala,

monualing bo mokitualing, inta mo'ibog kom tumpala lolaki ande tumpala bobay,

¹⁰ mononakow, motama'a, inta mo'ibo-ibog monginum kon inta mokololangu, inta mo'ibog moporomúmai kon tangoi intau, bo inta tongá moharap makow kon totayak in intau ibanea -- mosia tua in diábí mota'au mobaíli umat i Allah.

¹¹ Kolipod oyúon ing kon sigad monimu in umuran mogaid kon natua mita. Ta'e tana'a ponyatadon kon nodaritdon im mo'ikow nongkon bayongan oáid inta diá mopia. Mo'ikow nobaílidon umat i Allah inta piniíli-Nya. Mo'ikow buidon noyobayat i Allah, sin nopirisayadon ko'i Tuhan Yesus Kristus bo lantaran kawasa doman in Roho inta nongkon i Allah naton.

¹² Oyúon im mosingog kom bayongan intau mota'aubí mogaid kon onukadon. Tongá aka ko'inakó, tua mita diábí komintan baraguna. Sin umpakah mota'au mogaid aku'oi kon onukadon, ta'e aku'oi in doíbí mobaíli ki ata in onu inta aidanku tua.

¹³ Oyúon doman in nosingog kong ka'anon tua im pinobonubí kon sian, sin sianbí in sinantú tempatnya. Ta'e sian bo ka'anon tumpalabí diá baraguna ko'i

Allah. Tuamai pakébî in awakmu mogaid kon onu inta kino ibog i Tuhan, de'emanbî mogaid kon inta kinodoî-Nya sahingga umuran-Nyabî lukadan in awakmu.

¹⁴ Sing ki Allah inta nomiag ko'i Tuhan Yesus nongkon kinopatoian-Nya. Siabî doman tua im momiag ko'i naton takin kawasa-Nya.

¹⁵ Kinota'auan bidon monimu ule utatku mita, kon awak monimu nion in notobatúbî i Kristus. Dá umpakah yo mata'au gama'an in tobonsig bo pakéon mogaid kon inta diá mopia. Tantú diábî mota'au!

¹⁶ Ande degá diápa kinota'auan monimu kon aka intau bo nosiugdon noyotakin in tobatú bobay monakal, yo intau tatua in notobatúbî domandon takin bobay tatua! Sing kom Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Taya dua notobatúdon."

¹⁷ Ta'e intau inta mo'ibog motobatú i Tuhan, tantú rohonya notobatúbî doman in Roho i Tuhan.

¹⁸ Manangka intua poyayukdon oáid mita inta diá mopia. Sim bayongan oáid diá mopia inta inaidan intau tatua ing komintanbî noba_{li} kon luai in awak intau. Ta'e intau inta umuran mogaid kon inta diá mopia kon intau ibanea, tua in ná bî

doman onda bo nopoáid in diá mopia kon awaknya tontañi.

¹⁹ Mustibí kota'aun monimu, kon awak monimu nion tampatbí in Roho i Allah. Roho i Allah tua in nogutunbí makow kon awak monimu. Awak monimu nion in de'emanbí mo'ikow ing kitogi, ta'e ki Allahbí ing kitogi.

²⁰ Sim mo'ikow nion in sinałui bidon i Allah, bo nodait–Nya bidon inubolian. Tuamai umurandon paké kopira'an sahingga ing ki Allah pomulia'an.

7 ¹ Tana'a in insilangankudon ko'i monimu onu inta pinais monimu kon surat inta kinirim monimu ko'inakó. Aka tobatú ļolaki bo diá nobuļoi, sabanarnya mopia intua.

² Ta'e bá diá mo'igonú in oáid inta diá patus aidan, dá manikah mobuļoi andeka moki pobuļoi.

³ Buļoi ļolaki mustibí mogaid kon onu inta ain sinantú aidannya. Natua doman im buļoi bobay; tumpaļabí mogaid kon onu inta ain sinantú aidannya.

⁴ Buļoi bobay diábí mota'au im mongawasa kon awaknya tontañi; sin awaknya tatua ing kom bonubí ing kawasa i buļoinya ļolaki. Natua doman ki buļoinya

lolaŋki diábí doman mota'au mongawasa kon awaknya tontaŋi; sing ki buŋloinyabí im mongawasa kon awaknya tatua.

⁵ Doyowa motonibuŋloi diábí mota'au im mosiyayúan. Mota'aubí asalbo muna moyosingog bo diá mota'au mo'onggot. Aka natua yo doyowa motonibuŋloi tumpaŋa mota'au mosisambayanan. Tongá naonda intua mo'ikow mustibí bui motobatú saŋaku doyowa motonibuŋloi. Sin aka diá natua yo ko'onggotannya kogonúanbí in roho inta diá mopia, sin diá mokotahang kon ibog in awak.

⁶ Onu im pinogumanku ko'i monimu na'a de'emanbí parentah, ta'e tongginabí.

⁷ Sabanarnya im mopiabí ing ginaku aka komintan intau bo mobaŋí ná aku'oi. Ta'e komintan intau aim bidon inogoian i Allah in totabi inta noyo–noyoposimai. Tobatú noko'uŋí kon totabi nana'a, tobatú doman noko'uŋí kon totabi natua.

⁸ Manangka intua nana'a in tongginaku kon intau inta diápa nobuŋloi bo kom bobay mita inta dongkadon boba–bobay: Manikah im mo'ikow bo umurandon mobiag bata–batangan ná aku'oi.

⁹ Ta'e aka mo'ikow bo diá mokotahang kon ibog mobuŋloi, yo manikah pobuŋloi.

Sim manikah bo mobuḷoi daripada monahang kon ibogmu inta mo'iliu tua.

¹⁰ Ko'i monia inta ain nobuḷoi, na'a im parentahku: (Sabanarnya in de'emanbí aku'oi in nobogoi im parentah tana'a, ta'e ki Tuhanbí.) Tobatú bobay inta ain pinobuḷoi dona'aibí monalámai ko'i buḷoinya ḷolaki.

¹¹ Tongá aka sinaḷáannyadon ing kibuḷoinya ḷolaki, dá bobay tatua in dona'ai bidon mokipobuḷoi bui, andeka maní bui mamangoi ko'i buḷoinya. Natua doman in ḷolaki. Diábí doman mota'au in ḷolaki mongga'at ko'i buḷoinya.

¹² Bo tana'a in tongginaku kon intau mita ibanea makow, na'a in tongginakubí tontaní, de'emanbí i Tuhan, aka intau Keresten bo kobuḷoi kom bobay inta diá mopirisaya ko'i Kristus, bo ki buḷoinya bobay tatua mo'ibog mobiag moyotakinnya, yo diábí mota'aunya ga'aton ing ki buḷoinya bobay tatua.

¹³ Bo aka oyúon doman im bobay Keresten kobuḷoi kon intau inta diá mopirisaya ko'i Kristus, bo ki buḷoinya ḷolaki tua mo'ibog mobiag moyotakinnya, yo diábí mota'au ga'atonnya ing ki buḷoinya tatua.

¹⁴ Tantú ļolaki tatua mota'aubî mobaļi umat i Allah sin aindon notonibuļoi takin intau inta ain nobaļi umat i Allah. Natua doman im buļoi bobay, tantú mota'au bidon doman mobaļi umat i Allah sin ain notonibuļoi i intau inta ain nobaļi umat i Allah. Sin aka diá natua, yo tantú ki adī mita monia ná onda bo ki adī mita in intau inta diá nonota'au ko'i Allah, ta'e aka duduian monimu in tongginaku na'a, yo ki adī mita monimu tua im mobaļi bidon umat i Allah.

¹⁵ Tongá aka intau inta diá mopirisaya ko'i Yesus monaļámaidon ko'i buļoinya bobay andeka ko'i buļoinya ļolaki inta ain nopirisaya ko'i Yesus, yo dona'aibî makow bo dikabî ampagan sin diábî nongonu. Sin ibogon i Allah mobiagbî motobatú im mo'ikow komintan.

¹⁶ Sim mo'ikow utat saļaku buļoi bobay -- inta ain nopirisaya ko'i Kristus ki Tuhan naton -- naondabî ing kotota'au monimu, kon diá mokosaļamat in ikow ko'i buļoimu ļolaki? Natua doman ikow buļoi ļolaki inta nopirisayadon ko'i Yesus, náondabî ing kotota'au monimu kon ikow in diá mokosaļamat ko'i buļoimu bobay?

¹⁷ Na'a in atorang inta pinobayakku kom bayongan jama'at: Pomuḷoi intau musti mobilag tumompia podudui kon inta kino ibog i Allah, ná inta ain sinantú-Nya wakutu in nogoiní ko'i monimu kom bá mopirisayadon ko'i-Nia.

¹⁸ Umpamanya, tobatú intau bo sinunatdon kowakutu inoiní i Allah, dá dikabí ramijion inggamáan paḷot mita in sunat tatua. Natua doman, aka oyúon in diápa sinunat kowakutu inoiní i Allah, dá dika bidon po'igumon kombá sunatonpa.

¹⁹ Sin sinunat andeka diá, diábí moponting intua. Dumuduibí kon atorang mita i Allah im moponting.

²⁰ Tuamai, kobiagdon mo'ikow ná kowakutu inoiní i Allah.

²¹ Aka wakutu inoiní bo mo'ikow nogaid saḷaku ata, yo diábí nongonu intua. Tongá aka komintanmai bo moko'uḷídon kong kasampatan mobebas, yo popobaragunadon ing kasampatan tatua.

²² Sin ata inta mopirisaya ko'i Tuhan, nobaḷí bidon intau i Tuhan inta nobebas. Bo intau nobebas inta nopirisayadon ko'i Tuhan, nobaḷí bidon mogogaid kon o'oaidan i Tuhan Yesus Kristus.

²³ Mo'ikow aim bidon sinałui i Tuhan bo nodait–Nya bidon inubol_uian. Tuamai, dikab_i mo'ibog moba_li ki ata in onukadon kon dunia na'a.

²⁴ Ta'e náonda ing ka'ada'anmu kowakutu inoin_i i Allah, tantú_bi kobiag natua takin i Allah.

²⁵ Sabanarnya aku'oi diáb_i notarima kom parentah i Tuhan kon so_l intau mita inta diápa nokipobu_loi. Ta'e sa_laku intau inta mopirisaya inta ain inogoin–Nya in totabi inta mota'au pirisaya'anmai, dá mononggina in aku'oi.

²⁶ Mo'indoimai kong ka'ada'an masai na'a, manikah ki ine in diápa pinobu_loi yo tantúpa natua.

²⁷ Ta'e aka ikow bo no'ila'utdon nobu_loi, dá dikab_i ramijionmu bo ga'aton ing ki bu_loimu tatua. Ta'e aka diápa ikow no'ila'ut nobu_loi dá manikah bo dikadon motayak kom bu_loi.

²⁸ Ta'e aka ikow bo tantú_bi mo'ibog mobu_loi, yo diáb_i doman nongonu. Natua doman im mongodeaga, diáb_i doman baradosa'an aka mokiobu_loi. Tongá intau inta nobu_loi tua moko'uma kon roriga inta ibogonku im mo'iyayukb_i mita ko'i monimu intua komintan.

²⁹ Nana'a im makusudku ule utat mita: Nopolokdon iwakutu naton. Tuamai nongkon masa in tana'a, intau inta kobuloi, kobiagdon naonda bo intau inta diápa kobuloi;

³⁰ intau inta nongombal, musti in sia tumon intau inta ná diá in yagi–yaginya. Intau inta nolunganga ing gina; musti in sia tumon intau inta ná diá nolunganga ing gina. Bo intau inta ain notalui, musti in sia tumon intau inta diá ko onu bo onu;

³¹ bo intau inta umuran nobali ki ata in onu inta kon dunia na'a, yo dona'aidon in sia mo'ibog tonggata'an in dunia na'a. Sin dunia na'a motoyong bidon moyoyang takin ka'ada'anya masa in tana'a.

³² Ibogonku mo'ikow komintan mo'iyayukdon kom bayongan roriga. Tuamai, intau inta diá kobuloi musti mokopotantú kon raiannya bo mogaid kon onu inta kino ibog i Tuhan, bo moposanang ing ginanya.

³³ Ta'e intau inta kobuloidon, moántóbí totok in raiannya soál in dunia na'a, sim mo'ibog i mosia moposanang ing gina i buloinya;

³⁴ tuamai diá motantú in raiannya. Bobay inta diá kobuloi, andeka inta

mongdeagapa, moántó in raiannya kon soál ki Tuhan. Sin ibogonnya ing kobiagannya tua ing komintandon posarahkan ko'i Tuhan. Ta'e bobay inta kobuloidon, umuranbí in sia morai kon soál mita in dunia na'a, sim mo'ibog in sia moposanang ing gina i buloinya.

³⁵ Na'a komintan pinaisku sing kopia'anbí monimu tontaní, de'emanbí molarang kom bayongan ibog monimu. Ta'e ibogonku im bá umuran mogaid kon inta mopia bo inta mokosanang kom bayongan intau bo umuran motantú in raian ko'i Tuhan.

³⁶ Tongá aka tobatú intau bo nogaid kon inta diápa patus aidan ko'i kantangnya sin diádon mokotahang kon ibognya, ta'e oyúonbí in niat monia motonibuloi, yo aidaibí, sin diábí baradosa'an aka motonibuloibí im mo'ikow.

³⁷ Ta'e aka intau tatua bo mogamádon kong kaputusan kom bunu ing ginanya, kon diábí tonibuloionnya ing ki kantangnya tua sin mokotahangbí in sia diá mobuloi, dá oáidnya tatua im mopiabí.

³⁸ Simpodon makow kon singog:intau inta mobuloi mopiabí doman, bo intau inta diá mobuloi lebe doman mopia.

³⁹ Bobay inta ain nokipobuḷoi notobatúdon i buḷoinya lolaki komangoi in nobiagpa ing ki buḷoinya tua. Ta'e aka matoidon ing ki buḷoinya tatua, dá bobay tatua im mobebasbî moki-pobuḷoi bui kon intau inta kino ibognya; asal tonibuḷoi tatua tonibuḷoi Keresten.

⁴⁰ Tongá lebedon mopia aka diádon bui moki-pobuḷoi in sia. Tua im podudui in raianku, ta'e iraiku kon onu im pinogumanku na'a komintanbî kom bonu ing kawasa in Roho i Allah.

8 ¹ Yo tana'a in soál ka'anon inta inogoi salaku sosumbah kom berhala. O'o, totu'ubí ing kain intau, "Kita komintan bidon nongopandoi." Ta'e pandoi tatua nokopobaḷidon kon intau mokaḷakuang, ta'e aka tabi, yo mokobiag kon intau.

² Intau inta monganggap kon nobayongdon ing kinota'auannya, sabanarnya in diábî nonota'au totok in sia.

³ Ta'e intau inta totu–totu'udon motabi ko'i Allah, sia tua ing kota'auanbî totok i Allah.

⁴ Yo soál moka'an kong ka'anon inta aim pinosumbah kom berhala, sabanarnya ing kinota'auanbî naton kom berhala tua in diábî onda. Sing kinota'auanbî doman

naton kon tongábî tobatú ing ki Allah; diábî ibanea makow.

⁵ Totu'ubî kom moántó doman inta sinangoian ki allah andeka ki tuhan ing kon dunia na'a.

⁶ Ta'e kita in nopirisayabî kon tongábî tobatú ing ki Allah. Inta nomia kom bayongan bonu in dunia na'a. Bo tongábî mobiag kong kopontingan-Nya ing kita. Ki Tuhan tongábî doman tobatú, tuata ing ki Yesus Kristus. Pinongin i-Nia tua bayongan yagi-yagi pinomia, bo lantaran doman Sia dá nobiag ing kita.

⁷ Umpakah natua, ta'e diábî komintan intau nonota'au kon soál tatua. Sin umaipa doman masa in tana'a oyúonpa in umuran mosumbah kom berhala mita. Tuamai oyúonpa doman in raian kong ka'anon inta aim pinosumbah kom berhala ing ka'anonbî doman im berhala. Manangka intua aka ka'anon monia ing ka'anon tatua yo porasaan monia im baradosa'anbî im mosia; tua komintan lantaranbî diápa noguyang im pirisaya monia.

⁸ Sabanarnya ing ka'anon diábî mokopoba_{li} kombá modiug ko'i Allah ing kita. Aka ka'anon naton ing ka'anon

tatua, yo diábî im pongaruhnya. Diábî ing ka'untungannya bo diábî doman ing karugiannya.

⁹Tongá musti mokopopia; simbá diá mokopopisî kon intau mita inta diápa noguyang im pirisaya monia baradosa'an, sin lantaran mo'ikow nobebasdon mogaid kon onukadon.

¹⁰Nana'a i makusudku: aka kuma mo'ikow inta aindon nopirisaya totu-totu'u bo indoianmai limitúbî makow bo mongaan kom bonu im bałoi pobobogoian kon sosumbah kom berhala, bo inontong in intau mita inta diápa noguyang im pirisayanya. Dá tantú oáidmu tatua im mobogoi bidon in contoh kon intau ibanea sahingga in nobarani intau tatua noka'an kong ka'anon inta inogoidon pinosumbah kom berhala.

¹¹Mangalunya kon na'a, binaradosadon intau ibanea lantaran pirisayamu tatua. Padahal lantaran don mosia tua dá ki Kristus minatoi.

¹²Bo aka natua in tantú aidan monimu kom bayongan utat mita Keresten -- dá mangalunya kon tua, mo'ikow nomoguya'atdon kom pirisaya i intau

inta diápa noguyang im pirisaya -- dá baradosa'andon ko'i Kristus im mo'ikow.

¹³ Tuamai aka mokobaradosabî ko'i utatku mita in ka'anon tatua, dá doî bidon aku'oi moka'an kom ponayak tatua, sin dikabo baradosa'an ing ki utatku tua lantaran aku'oi.

9 ¹ Aku'oi na'a intaubî nobebas, rasul i Tuhan inta ain noko'ontong ko'i Yesus, Tuhan naton, bo inta nopoyaput in Habar Mopia ko'i monimu sahingga in nopirisayadon ko'i Tuhan i mo'ikow.

² Umpakah intau ibanea diá mopirisaya kon aku'oi in rasul, ta'e mo'ikow in nopirisayabî. Sim buktinya mo'ikow noba_lidon intau Keresten.

³ Aka diá pirisaya'an monia kon rasul in aku'oi, yo nana'a im potubagku:

⁴ Degá diá mota'au ing kami moka'an ande monginum kon onu inta no'u_liku nongkon pinogaidan tana'a?

⁵ Eta degá diá mota'au in aku'oi modia ko'i bu_loiku inta mopirisaya ko'i Kristus sa_laku takinku kom baya-baya'an makow, ná inta inaidan i utat mita i Tuhan Yesus bo i rasul mita ibanea ná tai Petrus?

⁶ Andeka degá tongá ki Barnabas bo aku'oi im musti motayak kong ka'anon tontaní?

⁷ Diábí in tontara mayak moparang bo umongkos tontaní. Bo diábí doman im monononggobá inta nomuła kon anggur ta'e diá mosipú kom bungainya. Bo diábí doman intau inta nomiag kon domba bo diá monginum kon susu nongkon domba inta piniaranya tua!

⁸ Bo onu im pogumanku tana'a, de'emanbí tongá ibo-ibog, sin singogku na'a in aim bidon pinais kom buk i Musa.

⁹ Kom buk i Musa pinais nana'a, "Dona'aibí pomponan monimu bibig in sapi inta koyogot moritak kong gandum sim moripu' kom batolnya." Eta degá sapibí tatua in umuran tarukira'an makow i Allah?

¹⁰ Andeka tua pinopomakusudbí ko'i naton? O'o totu'ubí intua kom pinais bá kobaca'an naton. Sin intau inta nogaid kong gobá bo inta nondarit kong gandumnya tumpalabí mo'ibog motarima kom boli inaidannya tatua.

¹¹ Kami ain nopota'au ko'i monimu in Habar Mopia nongkon i Tuhan. Tuamai kami noko'ulí kom barakat moántó

nongkon i monimu. Yo degá no'iliudon antóinigum nami ko'i monimu?

¹² Ka intaupa ibanea im mota'au mo'igum kon onukadon ko'i monimu, yo apalagi kami na'a, ta'e doíbî aku'oi. Manikah bo tanggungonkudon tontanî in yagi-yagi daripada oyúon im mobañi labot kom popoyaputanku in Habar Mopia soál ki Kristus.

¹³ Kinota'auanbî monimu kon intau inta mogaid kom bonu im Bałoi i Allah, motarimabî im mosia kong ka'anon kom bonu im Bałoi i Allah doman tatua. Bo intau inta monompiamai kon tempat pororata'an kong kurban sosumbah, moko'uľibî doman in sia kon silainya nongkon kurban inta pinosumbah tatua.

¹⁴ Ná doman tua, aim bidon sinantú i Tuhan kon intau inta mopoyaput in Habar Mopia nongkon i Tuhan, musti moko'uľi kom barakat nongkon oáidannya tatua.

¹⁵ Ta'e aku'oi in doíbî. Bo aku'oi in nomais kon surat tana'a de'emanbî makusud simbá pomia'an monimu natua in aku'oi. Sin aka ko'i nakó, yo manikabî matoi in aku'oi dika ing kobuľian onu inta totok ing kino sanang ing ginaku.

¹⁶ Sin aku'oi mopoyaput in Habar Mopia, de'emanbí tongá mokiko'ontong kon intau. Ta'e ki Allahbí in nopotabá ko'i nakó. Tuamai baradosa'anbí in aku'oi aka diá popoyaputku in Habar Mopia tatua!

¹⁷ Aka kuma bo tongábí ibogku tontaní im mogaid kon oáidan tatua, yo tantú mogolatbí makow in aku'oi kom boli in oáidanku tatua. Ta'e na'a bo parentahbí i Allah, dá mustibí aidanku.

¹⁸ Dá aka natua yo onu im mo'uľíku? Na'a im mo'uľíku: aku'oi mota'au mopoyaput in Habar Mopia bo diábí mokoyoyiga kon intau im mogongkos sin diábí in aku'oi mo'igum kon rupa–rupa.

¹⁹ Aku'oi na'a in de'emanbí totabá in tumpala intau, ta'e no'ibogbí in aku'oi nobalı ata ko'i monimu komintan, simbá moántó intau mopirisaya ko'i Kristus.

²⁰ Aka kon tayowon intau mita in Yahudi, yo aku'oi in ná bí doman onda bo intau in Yahudi, simbá mo'idudui ko'i nakó im mosia. Bo aka kon tayowon i intau mita inta nokadai kon hukum i Musa, aku'oi in ná bí doman onda bo mosia, umpakah sabanarnya de'emanbí natua. Tua komintan inaidanku simbá mo'idudui

ko'inakó im mosia bo mobaḷidon komintan dumodudui i Kristus.

²¹ Aka kon tayowon intau mita inta de'eman Yahudi, aku'oi in ná bî doman onda bo mosia, inta diá motoindudui kon hukum i Musa. Tua komintan inaidanku simbá mo'idudui ko'inakó im mosia bo mobaḷi komintan dumodudui i Kristus. Ta'e de'emanbî makusudku moḷawang ko'i Allah; sim parentahbî mita i Kristus in nongawasa ko'inakó.

²² Aka kon yuák i intau mita inta diápa noguyang im pirisaya, yo aku'oi in ná bî doman onda bo mosia, simbá mo'idudui ko'inakó im mosia bo mobaḷi komintan dumodudui i Kristus. Simpodon makow kon singog, norupa-rupamaidon in akaḷ inaidanku kon yuák im bayongan intau simbá oyúon im mopirisaya ko'i Kristus bo posalamaton.

²³ Tongábî bá mo'iyaput in Habar Mopia nongkon i Allah kom bayongan intau, dá inaidanku intua komintan, simbá mo'itakin doman moko'uḷi kom barakat in aku'oi.

²⁴ Kinota'auanbî monimu kon aka kom pertandingan, yo bayongan mototanding komintanbî moribatuk, ta'e tongábî tobatú im moko'uḷi kon hadiah. Tuamai kolikat

totok im moribatuk simbá mo'ikow im moko'u_lí kon hadiah tatua.

²⁵ Pomu_loi intau inta mobasadia tumakin kom pertandingan, musti monahang kon yagi–yagi, simbá moko'u_lí kon hadiah inta diá mononoi kon dunia na'a, ta'e kita im monahang kon yagi–yagi simbá moko'u_lí kon hadiah inta mononoi.

²⁶ Tuamai moribatuk in aku'oi, ta'e oyúonbí in tujuanku notantú. Naonda bo kom pertandingan tinju, diábí in aku'oi tongá kino koyu–koyungkumea.

²⁷ Ta'e aim bidon muna ilatihku in awakku bo nodaitku bidon kinuasa. Simbá aka aku'oi modia kon intau tumakin kom pertandingan tatua, yo aku'oi in tantúbí doman tarima'an.

10¹ Utatku mita, ibogonku mo'ikow diá moko_liong kon onu inta ain noba_lí kom mogoguyang naton wakutu im mosia dinumudui ko'i Musa. Mosia komintan ino_liungan ing go_lom, bo nosa_lamat ilo_lan kon dagat Teberau.

² Simbá moba_lí dumodudui i Musa, dá mosia komintan binaptis kom bonu ing go_lom bo kom bonu in dagat tatua.

³ Mosia komintan noka'an kong ka'anon inta ain sinantú i Tuhan ka'anon monia,

⁴bo nonginum kon tubig inta ain doman sinantú kon inumon monia. Mosia komintan nonginum kon tubig nongkon bulud batu inta umuran kotaki-takin monia; bulud batu tua ing ki Kristus.

⁵Ta'e umpakah natua nobayongbí doman ing kon sigad monia tua ing kinodoí i Allah. Tuamai nobarong ing kon sigad monia minatoi kom pandang gurun.

⁶Tua komintan nobalíbí contoh ko'i naton, mopotorop kom bá dona'ai ing kita mogaid kon inta diá mopia ná inaidan monia.

⁷Bo bá diá doman ing kita mosumbah kom berhala, naonda bo inaidan in tongonumai intau kon sigad monia. Kom bonu im Buk Mosuci pinais nana'a, "Bo nomangkoidon im bangusa tatua nonga'an bo nonginum polat nomanari sim mosumbah kom berhala."

⁸Kita in diábí mota'au mogaid kon diá mopia ná inta inaidan in tongonumai intau kon sigad monia, sahingga doyowa nopuluh bo tolu im minatoi kon sigad monia in singgai tua.

⁹Kita in diábí mota'au monungkuł ko'i Tuhan, ná inta inaidan in tongonumai intau kon sigad monia tungkuł intua,

sahingga minatoi kinalut in ulag inta mobisa im mosia.

¹⁰ Kita in dikabí umuran mokarana; ná inta inaidan in tongonumai intau kon sigad monimu kolipod, sahingga ilimod im malaekat inta momomatoi.

¹¹ Tua komintan ain no'iantug ko'i monia salaku contoh kon intau mita ibanea. Bo komintan tua pinaisbí doman sim mobaíi poringatan ko'i naton kon singgai tumi inta ain nodiug.

¹² Bo intau inta monganggap moropot in sia, musti mokopopia; dika bo molabú.

¹³ Bayongan totungkuḷ inta korasa'an monimu tua im bagubí totungkuḷ inta biasamai korasa'an intau. Ta'e ki Allah in tantúbí mosatia kon dandi-Nya. Diábí pomayak-Nya makow mo'ikow ing koántugan totungkuḷ inta mo'iliudon kong komampuan monimu. Kowakutu ing koántugan in soba'an i mo'ikow, Sia umuranbí mobogoi in dalan ko'i monimu, simbá umuran moropot i mo'ikow bo mokotahang.

¹⁴ Tuamai ule utatku mita inta kinotabiku, poyayuk ing gina monimu inta umuran mo'ibog mosumbah kom berhala.

¹⁵ Aku'oi moguman ko'i monimu naonda bo moguman kon intau mita inta mopandoi. Raidon onu im pinogumanku na'a.

¹⁶ Kowakutu in nonginum kon anggur bo nosukur ko'i Allah, tua mangal_{enya} notobatú bidon i Kristus ing kita kom bonu ing kinopatoian-Nya. Bo ko wakutu nosilai kon roti ing kita sing ka'anon moyotakin, yo tua mangal_{enya} notobatúdon takin awak i Kristus ing kita.

¹⁷ Sin tongábî tobatú in roti, bo kita komintan ain noka'an kon roti tatua. Dá umpakah nobayong ing kita, ta'e tongábî toáwakan monag.

¹⁸ Tatukirakah in intau mita Israel. Mosia inta ain noka'an kong ka'anon inta aim pinosumbah kon tempat pobobogoian kon sosumbah, in intaubí mita inta ain notobatú in tempat tatua.

¹⁹ Onu degá mangal_e in singogku na'a? Berhala andeka ka'anon inta pinosumbah kom berhala, komintanbí diá im mangal_{enya}.

²⁰ Onu im pinosumbah kom meja pogogukatan kon sosumbah inta inogoi kom berhala, de'emanbí pinosumbah ko'i Allah, ta'e kon dimukudbí mora'at.

²¹ Mo'ikow in diábî mota'au monginum kom palo in anggur pongonginuman i Tuhan, bo monginum doman kom palo pongonginuman in dimukud mita mora'at. Natua doman, mo'ikow in diábî mota'au monga'an moyotakin i Tuhan bo monga'an doman moyotakin in dimukud mora'at.

²² Ande degá mopoterengbî ko'i Tuhan? Eta kita im moropo–ropot ing ki Tuhan?

²³ Kain intau, "Kita im mota'aubî mogaid kon onukadon ing ko'ibog naton." Totu'ubî doman! Ta'e onu in aidan naton tua, diábî komintan baraguna. "Kita mota'aubî mogaid kon onukadon ing ko'ibog naton" -- ta'e onu ing kino ibog naton tua, diábî komitan mokobiag ko'i naton.

²⁴ Dikabî tongá morai kong kopontingan monimu tontanî, ta'e poraibî doman kong kopontingan intau ibanea.

²⁵ Onukabî im pinotalui kom pasar im ponoyak, mota'aubî monimu ka'anon. Kumudungbî im motalui, dikabî morai kon yagi–yagi.

²⁶ Sing kom bonu im Buk Mosuci aim pinais, "Dunia bo tombonunya na'a komintanbî kapunya'an i Tuhan."

²⁷ Aka mo'ikow bo inoinî i intau inta diá mopirisaya ko'i Yesus sim monga'an

moyotakin monia, bo minayak in ikow, yo ka'anbí onu in inoḷud monia ko'inimu. Kumudungbí im monga'an. Dikadon moḷibó mongo no'uḷi kon onda ing ka'anon tatua, simbá mopia im pongonga'an monimu.

²⁸ Tongá aka oyúon im moguman ko'i monimu nana'a, "Ka'anon tanion aim bidon pinosumbah kon dimukud mora'at," yo dikabí ka'anon monimu intua sin aindon muna pinota'aunya, bo ka'anon tatua ing kinodoíbí ing ginamu.

²⁹ Makusudku in diábí degá kom bonu ing gina monimu intua, ta'e degá kom bonu ing gina intau ibanea. Sin degá oyúon im moḷibó nana'a, "Nongonu sing ginabí in intau ibanea im monantú kon ibogku?

³⁰ Aka tua komintan bo kina'ankubí takin sukur ko'i Allah, dá umpakah yo singogonpa doman monimu in aku'oi sin noka'an kong ka'anon tatua, apapa doman munadon nosukur ko'i Allah in aku'oi bo noka'an kon ka'anon tatua?"

³¹ Onukabí in aidan monimu -- pinomayak ka'anon ande inumon -- yo aidaibí komintan takin mopoyaput in sukur ko'i Allah.

³² Kobiag mokopotompia bá diá tongá mokobaradosa kom bayongan intau; pinomayak intau Yahudi ande Yunani ande jama'at i Allah.

³³ Kobiagdon ná aku'oi. Kon soál yagi–yagi, ramijionku totok simbá mokosanang kom bayongan intau. Bo tua in de'emanbí tongá kopontinganku tontan, ta'e kopontinganbí im bayongan intau simbá mosalamat im mosia.

1 1 ¹ Duduiaidon onu in inaidanku, ná doman aku'oi dinumudui kon onu inta inaidan i Kristus.

² Pujionkubí totok im mo'ikow sin umuran mokotorop ko'i nakó. Bo onu inta sinundúku ko'i monimu, umuran doman duduian monimu.

³ Tongá ibogonku im bá kota'auan doman monimu in atorang mita kom bonu in jama'at. Tonggulu i Kristus ing ki Allah. Tonggulu in lolaki ing ki Kristus. Yo tonggulu im bobay tuata in lolaki.

⁴ Lolaki inta mosambayang ande inta mopoyaput in Habar Mopia nongkon i Allah kon tayowon intau mobarong bo mogi kolob in ulu, yo tua mangalinya moningkule ko'i Kristus in sia.

⁵ Tongá aka bobay bo mosambayang ande mopoyaput in Habar Mopia nongkon i Allah bo diá mogi kolob in ulu, yo tua mangalunya diá harga'annya ing ki bułoinya lolaki inta nobalı tonggulunya. Bobay tatua naonda bo intau inta nokilogatdon.

⁶ Sim podudui ing kabiasa'an kon jama'at, aka bobay bo doı mogikolob in ulu yo manikah poki logatdon im bu'oknya tua. Ta'e aka moki logat ande mokigonsing domandon in sia, yo tua notongakai bidon mokopohinamai ko'inia tontanı. Manangka intua sia musti mogi kolob in ulu.

⁷ Aka lolaki yo diábı nongonu aka diá mogi kolob in ulu, sim bayongan ka'ada'an bo kakuasa'an i Allah ontongonbı ko'inia. Ta'e kahormatan in lolaki ontongonbı kom bobay,

⁸ sin lolaki de'emanbı inaidan nongkon bobay, ta'e bobaybı in inaidan nongkon lolaki.

⁹ Bo lolaki inaidan, de'emanbı lantaran oyúon im bobay, ta'e bobaybı in inaidan lantaran oyúon in lolaki.

¹⁰ Tuamai bá mopia ing gina im malaekat mita, dá bobay im mustıbı mogi kolob

in ulu, salaku tanda kon sia tua ing kom bonupabí ing kakuasa'an i bułoinya.

¹¹ Umpakah natua ing kabiasa'an naton salaku intau Keresten, ta'e bobay in diábí mobiag aka diá in ļolaki. Natua doman, ļolaki in diábí doman mobiag aka diá im bobay.

¹² Sin umpakah inaidan nongkon ļolaki im bobay inta muna, ta'e no'iduduimai kon tua ļolaki no'ilahir bidon nongkon bobay; sim bayongan yagi–yagi komintanbí nongkon i Allah.

¹³ Raikah monimu: Umpakah yo mopia im bobay inta mosambayang ko'i Allah kon tayowon intau mobayong bo diá mogi kolob in ulu?

¹⁴ Kinota'auan bidon naton komintan, kon aka ļolaki bo bu'ok mołanggó yo diábí mopia.

¹⁵ Ta'e aka bobay bo mołanggó im bu'ok, yo tua in tobatúbí kahormatan ko'inia, sim bu'ok tatua inogoi ko'inia, sim pogolingo i kon ulunya.

¹⁶ Tongá aka oyúon im momayow kon soál tana'a yo nana'a im pogumanku: "Kita andeka jama'at mita i Allah ibanea komintanbí tongá tobatú tatua in nobaľi

kabiasa'an kom bonu in jama'at i Allah, diábî ibanea makow."

¹⁷ Aka soál mo'iduduimai na'a, yo diábî pujionku im mo'ikow. Sin aka moyosipun mosambayang i mo'ikow, yo de'emanbî mokopoángoi kon inta mopia ta'e inta diábî mopia.

¹⁸ Sin ain dinongogku, kon aka aindon moyosipun i mo'ikow mosambayang salaku jama'at, yo tantúpabî doman oyúon im bobayowan kon sigad monimu. Bo iraiku kon totu'ubî in habar tana'a.

¹⁹ Tongá oyúonbî doman pianya kon tua, simbá ko'ontongandon in intau inta totu-totu'u nobali Keresten.

²⁰ Ko wakutu moyosipun i mo'ikow, de'emanbî mogaid kom perjamuan i Tuhan.

²¹ Si wakutu im monga'an, mo'ikow tumpalabî mogamá kong ka'anonnya-ka'anonnya, sahingga oyúon im moko'uľi kon mo'iliu, ta'e oyúon doman in diá moko'uľi.

²² Nongonu sin natuabî in aid monimu? Eta degá diá im baloi tontanî ponga'anan bo ponginuman monimu? Andeka degá tumu'odbî i mo'ikow mokopohinamai kon jama'at i Allah bo mokopo'oyakmai

kon intau mita bogá? Náondapa degá im mopomangale ko'i monimu? Onupa im posingogku ko'i monimu? Degá pujionku i mo'ikow? Aka oáid natua yo diábí duíonku!

²³ Sin onu inta ain sinundúku ko'i monimu, yo nongkon i Tuhanbí intua komintan: kon dolom tua, wakutu ing ki Yesus, Tuhan naton motoyongdon posarahkan, Sia nogamá kon roti,

²⁴ bo naonda in sinambayanan-Nya in roti tatua polat binonsi-bonsig-Nya bo noguman, "Na'a in awak-Ku inta posarahkan ko'i monimu. Aidai in na'a simbá umuran kotoropan monimu in Aku'oi."

²⁵ Ná doman tua, naonda in nopalutdon makow nonga'an, Sia nogamá kom palo kobonu-bonu in anggur bo noguman, "Anggur tana'a in dodandianbí mobagu i Allah, bo dugú-Ku im mobalí tanda. Tuamai pomuloi monginum kon nana'a, ponginumbí sim monorop ko'i-Nakó."

²⁶ Sim pomuloi mo'ikow moka'an kon roti tana'a bo monginum kon anggur tana'a, tua mangalunya mo'ikow mopota'audon ing kinopatoian i Tuhan modapot im mamangoi bui in Sia.

²⁷ Tuamai intau inta noka'an kon roti i Tuhan ande nonginum kon anggur i Tuhan, ta'e diá totou-totu'u yo baradosa'anbí ko'i Tuhan inta ain noposarahkan in awak bo dugú-Nya sing kopontingan intau tatua.

²⁸ Manangka intua intau mustipabí muna momirikisa kon awaknya bain tua bo mota'au moka'an kon roti bo monginum kon anggur tatua.

²⁹ Sin aka intau inta noka'an kon roti andeka nonginum kon anggur, ta'e diá basí mopirisaya kom perjamuan tatua in no'idoyonbí kon awak i Tuhan, yo o..o..bí kon nonga'an bo nonginum in intau tatua, ta'e tongábí potarima'annya kon hukuman i Allah in aidnya tatua.

³⁰ Tuabí manangka in nobayong ing kon sigad monimu in notakit bo diá kokakuatan, bo nodapot doman kon oyúon im minatoi.

³¹ Ta'e aka akuondon muna naton in aid mita naton inta diá mopia, yo diábí hukumon i Allah ing kita.

³² Ta'e aka hukumon i Allah, yo tua in didikan-Nyabí ko'i naton, simbá diá hukumon ing kita moyotakin in dunia na'a.

³³ Tuamai u_{le} utatku mita, aka mo'ikow bo notobatú kong gina mogaid kom perjamuan i Tuhan, yo musti mosi'o_latan.

³⁴ Bo munapa monga'an kom ba_loi im batangan, simbá diá lagi gogoyon. Sin aka mosi duduian mo'ikow, yo ibadah monimu tua im mopiabí. Diábí moko'u_li kon hukuman i Allah im mo'ikow. Tongápabí na'a in insilanganku ko'i monimu, ibanea makow im bain mo'iangoi bui aku'oi.

12 ¹ Pogumanku tana'a in soá**l**bí totabi inta inogoi in Roho i Allah. Ibogonku bá totokbí ing kota'auan monimu in soá**l** tana'a.

² Toropdon, ko waktu im mo'ikow diápa nonota'au ko'i Tuhan, mo'ikow umuranpabí dinumudui kom berhala inta bobó.

³ Manangka intua mustibí kota'auan monimu kon intau inta kinawasa'andon in Roho i Allah diábí mota'au mosingog, "Bina_la–ba_la ing ki Yesus!" Ná doman tua, diábí doman in tobatúmai intau moguman, "Ki Yesus tua in Tuhanbí!" aka intau tatua bo diá kinawasa'an in Roho i Allah.

⁴ Norupa–rupamai in totabi Roho i Allah kon intau, ta'e inta nobogoi in tongábí Roho tobatú tatua.

⁵ Bo norupa-rupamai oáidan pobantung ko'i Tuhan, ta'e ki Tuhan inta binantungan tua in Sia-Siakabí.

⁶ Bo norupa-rupamai in cara pogogaid kon oáidan i Tuhan, ta'e ki Allah inta nobogoi ing kakuatan mogaid kon oáidan tatua Sia-Siakabí doman.

⁷ Tongá pomuḷoi intau inogoian bidon i Tuhan in totabi sim pakéon moyotakin.

⁸ Oyúon intau noko'uḷi kon totabi mosingog kon inta mopia, oyúon doman noko'uḷi kon totabi motundú kon soál ki Allah.

⁹ Kon intau tobatú, Roho tatua nobogoi doman ing komampuan kon intau ibanea simbá mopirisayadon totok ko'i Kristus; bo kon intau ibanea doman, Roho tatua nobogoi in totabi mongundam kon intau.

¹⁰ Intau tobatú inogoian totabi mogaid kon soál mita inta mokoherang, yo ibanea inogoian totabi mopota'au in roncana mita i Allah. Bo ibanea doman inogoian ing komampuan mota'au mopoyoposi onda in totabi inta nongkon Roho i Allah bo onda in de'eman. Oyúon inogoian komampuan mosingog kom bonu im bahasa inta mokoherang, bo oyúon doman

inogoian ing komampuan moginsilang kom mangale in singog mita tatua.

¹¹ Tua komintan tongábí inaidan in Roho i Allah tobatú tatua; pomuloi intau moko'uḷíbí kon totabi noyo-noyoposimai poduduibí ibog in Roho tatua.

¹² Ki Kristus tua in ná bí onda bo awak in intau na'a. Awak na'a in tongábí tobatú, ta'e nobarong in anggotanya. Ta'e umpakahbí nobarong in anggota awak tua, ta'e toáwakanbí monag.

¹³ Natua doman kita komintan, intau Yahudi ande de'eman, ata ande de'eman; kita komintan aim bidon binaptis in Roho inta kotangoianmai na'a, simbá motobatúdon ing kita kon awak i Kristus bo mokorasa doman kon Roho inta notongkai doman tatua.

¹⁴ Sin awak tatua in de'emanbí tongá tobatú in anggotanya, ta'e nobarongbí.

¹⁵ Aka si'ol bo moguman, "Aku'oi in de'emanbí lima, tuamai aku'oi in diábí notobatú in awak," yo degá totou'u kon sia tua de'emanbí anggota in awak?

¹⁶ Bo aka bongolan moguman, "Soálnya aku'oi na'a in de'emanbí mata, tuamai de'emanbí anggota in awak aku'oi,"

yo degá totou'u kom bongolan tua in de'emanbí anggota in awak?

¹⁷ Aka kuma bo awak na'a komintan mata, yo náondabí simbá mokodongog in awak? Andeka awak na'a bo komintan bongolan, yo náondabí bá mokobo in awak tatua?

¹⁸ Kinota'auan bidon naton, kon tua komintan aim bidon sinampat i Allah kinotompia kon awak naton podudui in ibog-Nya.

¹⁹ Aka tua komintan bo tongábí to anggota, yo diábí mota'au tangoian awak.

²⁰ Dá totou'u kon nobarongbí in anggota, ta'e tongábí to awakan monag.

²¹ Manangka intua mata diábí mota'au moguman kon lima, nana'a, "Aku'oi in diábí moparalu ko'inimu!" andeka ulu moguman kon si'ol, "Aku'oi in diábí moparalu ko'inimu!"

²² Sin inta inanggap naton diá baraguna, tuabí inta totok im paraluon naton;

²³ bo inta inanggap naton diá koboli, tuatabí inta totok harga'an naton. Sin onda inta diá mopia ontongon naton, yo tuatabí in totok tarukiraan naton.

²⁴ Onda inontong naton nopira, diábí tarukira'anmai naton. Tua komintan aim

bidon sinampat i Allah kon awak naton kinotompia totok, sahingga onda ing kai naton diá koboli tuatabí in totok koboli.

²⁵Awak na'a in diábí nosila–silai; bo tumpala mositarukira'an.

²⁶Manangka intua aka anggota tobatú bo mokorasa kon roriga, yo anggota ibanea im mokorasa doman kon roriga tatua; bo aka tobatú anggota bo duíon, yo gina in anggota ibanea in tumpalabí molunganga.

²⁷Mo'ikow nion komintanbí awak i Kristus bo komintan doman anggota–Nya.

²⁸Natua doman ing kon jama'at. Tompat im bayongan intau aim bidon sinantú i Allah. Muna in rasul mita; nogindua in nabi mita, nogintolu ing guru mita bo intau mita inta nogaid kon mokoherang, onda intua intau mita inta inogoian in totabi mongundam bo motulung kon intau ande inta mobalí duduianmai, ande mosia inta inogoian totabi mosingog kom mokoherang.

²⁹Mosia in de'emanbí komintan rasul, andeka nabi, andeka guru. Diábí komintan intau inogoian totabi mogaid kom bayongan inta mokoherang,

³⁰andeka mogundam kon intau, andeka mosingog kom bonu im bahasa inta

mokoherang, andeka moginsilang kom mangale im bahasa mita tatua.

³¹ Tuamai poramiji totok im mo'ikow simbá moko'ulí kon totabi inta totok moponting. Tundúankubí in dalaan inta lebe mopia im mo'ikow mo'iduduimai.

13 ¹ Umpakahbí aku'oi nonota'au kom bayongan bahasa, nodapot kom bahasa im malaekat, ta'e aka diá in tabiku kon tumpala intau, yo singogku mita tua in tongábí naonda bo dorom inta diá ko bonu andeka lonceng inta molangon in singognya, ta'e diá im mangalenyá.

² Bo umpakahbí in aku'oi mopandoi mopoyaput in Habar Mopia nongkon i Allah bo mota'au doman totok in soal mita inta nongo'ibuni, ande nonota'au kom bayongan yagi–yagi bo mopirisaya doman totok ko'i Allah, sahingga im mota'au mopopamping im bulud, ta'e aka diá in tabiku kon tumpala intau, yo diábí im mangale ing kobiaganku!

³ Bo umpakah daitonku ogoi kon intau nobogá ing kapunya'anku, modapot posarahkanku doman in awakku sin tuba'an, ta'e aka diá in tabiku kon tumpala intau, yo tua komintan beresibí diá im baragunanya.

⁴ Intau inta motabi kon tumpala intau, monahangbí kon yagi-yagi bo mopia ing gina. Diá im porasa'an mo'intoí, diá kumalakuang bo diá doman mododia.

⁵ Sia in diábí mogaid kon inta diá mopia bo diábí doman motayak kong ka'untungan tontaní. Sia in diábí morogi bo diábí doman mo'ibog motagú kong gina kon intau.

⁶ Diábí mopia ing ginanya aka intau mogaid kon inta mora'at, sing ko'ibognya in tongábí inta mopia.

⁷ Monahangbí in sia tumayow kom bayongan rupa-rupa bo mopirisaya kom bayongan inta mopia; sia tantú koharapan bo monahang doman im mogolat bo motanggung kom bayongan rupa-rupa inta mobaí.

⁸ Diábí in waktu kon diá mositabian. Sim masa in tana'a oyúon intau mopandoi mopoyaput in habar nongkon i Allah, ta'e ko'onggotannya mogogai in sia. Masa in tana'a oyúon doman intau mopandoi mosingog kom bonu im bahasa inta mokoherang, ta'e koonggotannya mogogay domandon in sia. Masa in tana'a nobarong doman intau nonota'au kom

bayongan yagi–yagi, ta'e ko'onggotannya
yo koliongannyabî intua komintan.

⁹ Sim pongotahuan bo komampuan naton
mopoyaput in habar nongkon i Allah
diápabî totok nosempurna.

¹⁰ Oyúonbî in wakutu i Allah
moposompurna kon tua komintan,
bo inta diá nosompurna tua im modait
bidon mo'inggamá.

¹¹ Wakutu im mongoádîpa in aku'oi,
pososingogku in ná doman onda bo
mongoádî. Natua doman im porasa'an
bo pikiranku, ná bî doman onda bo
mongoádî. Ta'e tana'a nogurangdon in
aku'oi, dá oáidku inta mongoádîpa, nodait
bidon sinaláanku.

¹² Sin onu inontong naton tana'a, ná bî
onda bo olinow kom posilag inta diá totok
motarang. Ta'e kon singgai mo'iduduimai
ontongonbî naton motarang. Tana'a aku'oi
diápa nonota'au kon rupa–rupa, ta'e kon
singgai mo'iduduimai kota'auankubî, ná ki
Allah nonota'au kom bayongan yagi–yagi
ko'inakó.

¹³ Dá tolu tana'a im musti tantú aidan
monimu: mopirisaya, umuran moharap bo
tantú mositabian. Bo nongkon tolu nohal

tana'a totabianbí kon tumpala intau im paling moponting.

14¹ Po'igumonku makow mo'ikow umuran motabi kon intau ibanea bo tantú doman moramiji simbá motarima kon totabi mita inta ogoi in Roho i Allah, torutama totabi mopota'au in roncana mita i Allah kon intau.

² Intau inta mosingog mopomaké im bahasa inta mokoherang, de'emanbí in sia moyosingog in intau, ta'e moyosingogbí i Allah. Sin diábí komangalean intau onu in siningognya tua. Lantaran Rohobí i Allah in nosingog bo noguman kon soál mita inta tongá doman ki Allah in nonota'au.

³ Ta'e aka intau inta mopoyaput in habar nongkon i Allah, yo tua mopoyaputbí in habar kon intau; sim moginrigon kom pirisaya monia, mobogoi ing kakuatan bo mohibur ko'i monia.

⁴ Intau inta momaké im bahasa inta mokoherang, tongábí moginrigon kom pirisayanya tontaní, ta'e intau inta mopoyaput in habar nongkon i Allah, motulung kon jama'at simbá mobia.

⁵ Mopiabí doman ing ginaku aka mo'ikow mota'au moposingog im bahasa inta mokoherang, ta'e mopia-piabí kom

mota'au mopoyaput in habar nongkon i Allah. Sin intaubí inta mota'au mopoyaput in habar nongkon i Allah im moponti-ponting nongkon intau inta nonota'au kom bahasa inta mokoherang, kolikudbí in aka kota'auannya mangale im bahasa tatua, sahingga ing komangalean doman in jama'at intua bo modugang morigon im pirisaya monia.

⁶ Utatku mita, aka aku'oi mamangoi ko'i monimu bo momaké im bahasa norupa-rupamai inta mokoherang kon intau, umpakah yo baraguna ko'i monimu intua? Topilikmai yo diábí im mangalinya! Noyoposibí in aka aku'oi mamangoi mopoyaput ing koyow nongkon i Allah ande moginsilang kon soál mita nongkon i Allah ande mopomangale ko'i monimu.

⁷ Sin ná bí onda bo alat mita im musik inta diá moliai ta'e mota'aubí posingogon. Naonda bo bansí ande gambus, aka tongá kinoiru-irupnya, bo kinokuti-kutinya yo kota'auanbí náonda in lagu inta pinomanyanyinya tatua?

⁸ Andeka terompet inta diá kodongogan motarang in singognya, yo ki inebí im mobasadia moparang?

⁹ Natuabî doman mo'ikow inta mosingog takin bahasa inta mokoherang. Aka mo'ikow bo mosingog takin bahasa inta diá komangalean, yo diábî doman komangalean intau makusud in singogmu tatua. Dá singogmu mita tua in tongábî asal bo dinongog.

¹⁰ Kon dunia na'a noántó totok im bahasa, ta'e diábî in tobatúmai bahasa tatua diá im mangalenya.

¹¹ Ta'e aka diá komangaleanku im bahasa inta siningog in intau ibanea, yo intau tatua inanggapkubî diá nogoginta'auan, natua doman ing anggapannya ko'inakó.

¹² Natua doman im mo'ikow, kinota'auankubî kom mo'ikow im mo'ibogbî doman moramiji motayak kon totabi mita nongkon Roho i Allah. Tongá mopia totok aka mo'ikow moramiji doman mopobaraguna in totabi mita tatua sim pobangon kon jama'at simbá mobiag.

¹³ Tuamai, ki ine im mosingog kom bahasa inta mokoherang, yo musti doman in sia moramiji mopo'igum ko'i Allah simbá mota'au doman mopomangale kon onu inta siningog tatua.

¹⁴ Sin aka aku'oi mosambayang bo momaké im bahasa inta mokoherang, dá

tongábî rohoku im mosambayang, ta'e pikiranku in diábî.

¹⁵ Dá onubî im musti aidanku? Tana'a in aidanku: Aka rohoku mosambayang yo aku'oi in dumudui doman mosambayang kom bonu im pikiranku. Aku'oi im momanyanyi takin rohoku ta'e aku'oi im mo'ibog doman momanyanyi takin pikiranku.

¹⁶ Sin aka tongá rohonya im mosukur ko'i Allah, bo oyúon in intau diá nonota'au im bahasa pinakému tua, yo intau tatua diábî moguman, "Amin" wakutu in nokodongog kon sukurmu tatua, sin diá kinota'auannya in siningogmu tua.

¹⁷ Sin umpakahbî mopia totok in sambayang pinosukurmu ko'i Tuhan, ta'e kon intau ibanea diá im mangale in sambayangmu tatua.

¹⁸ Aku'oi mosukur ko'i Allah sin nonota'au im bahasa inta mokoherang no'iliu ko'i monimu komintan.

¹⁹ Ta'e aka wakutu in jama'at moyosipun mosumbah ko'i Tuhan, mosana-sanangbî ing ginaku mosingog kon lima notontagá inta komangalean intau daripada moántó in singog inta kom bonu im bahasa mokoherang ta'e diá komangalean intau.

Tuabî in totok ko'ibogku simbá mota'au aku'oi motundú kon intau.

²⁰ Utatku mita! Dika ná pororai im mongoáđi. Aka kon soál mita inta mongoromú, dá musti ná pororai im mongoáđi im mo'ikow. Ta'e aka kon soál pororai, yo poraibî ná intau inta nogurangdon.

²¹ Sing kom bonu im Buk Mosuci pinais nana'a, "Ki Tuhan nosingog, 'Pinongin intau mita ibanea inta bahasanya tolaeng, Aku'oi mosingog kon umat tana'a. Bo pongin bibig in intau mita inta mokokiángoi, Aku'oi mosingog kon umat-Ku; tongá mosia doí mokidongog kon singog-Ku."

²² Manangka intua totabi inta mosingog kom bonu im bahasa inta mokoherang tua in tandabî kon intau inta diá mopirisaya, de'emanbî kon intau inta mopirisaya. Yo totabi mopota'au in roncana i Allah kon intau in tandabî kon intau inta mopirisaya, de'emanbî kon intau inta diá mopirisaya.

²³ Tuamai aka kom bonu im poyosipunan kon jama'at, bo komintan jama'at mosingog takin bahasa inta norupa-rupamai bo inta mokoherang, bo oyúon im mokokiángoi, ande intau mita inta

de'eman Keresten, yo anggapon monia mo'ikow intaubí mita inta diá mongoratak!

²⁴ Ta'e aka mo'ikow komintan bo mopoyaput in habar nongkon i Allah bo no'iangoi in intau mita inta diá mopirisaya ko'i Yesus ande oyúon im mokokiángoi ibanea, yo onu inta pinoyaputmu tua, komintanbí moponyata in oáidnya inta diá mopia bo moposadar ko'inia.

²⁵ Onu inta no'ibuni kom bonu ing ginanya komintanbí po'ontong, sahingga im mokopo'ompá kon dodia in sia bo mo'ibog mosumbah ko'i Allah. Sia mobaíli mopirisaya totok kong ki Allah in umuranbí kotaki-takin monimu.

²⁶ Dá ule utat mita, onu mangale intua komintan? Aka mo'ikow moyosipun sim mosumbah ko'i Tuhan, oyúon im momanyanyi, oyúon im motundú, oyúon mopoyaput in habar nongkon i Allah, oyúon im mosingog kom bonu im bahasa inta mokoherang bo oyúon doman im moginsilang kon onu inta pinoguman in intau tatua. Ta'e tua komintan im mustibí aidan sim motundú kom ponompia ko'i monia komintan.

²⁷ Aka oyúon im mosingog kom bonu im bahasa inta mokoherang, yo tongádon

doyowa ande tolu im mopoyo–poyoľuan. Bo musti oyúon im moginsilang kon onu inta siningog monia tua.

²⁸Aka diá im mota'au moginsilang kom mangal_{en}ya, yo intau mita inta mota'au mosingog kom bahasa inta mokoherang tua musti kibio–biómai kom bonu im pinoyodungkulan tatua. Pomayakdon makow mosia mosingog kom bonu ing gina takin i Allah.

²⁹Aka oyúon in habar nongkon i Allah im poyaput intau doyowa tolu, yo musti poyaput, yo intau ibanea musti mokidongog bo raion kopia'an onu in pinoguman monia tua.

³⁰Ta'e aka koyogot mosingog bo oyúon in no'ílabotmai kon intau inta mopoyaput in habar i Allah kon tempat pinoyodungkulan tatua, yo intau inta koyogot mosingog tatua, musti mogogai.

³¹Sin aka natua, yo mo'ikow komintan, mota'au moyo–moyoľuan im mosingog sahingga in habar nongkon i Allah mota'au poyaput; bo komintan mota'au motarima kon totundú tatua bo modugang im pirisaya.

³²Totabi nongkon roho inta mopoyaput in habar nongkon i Allah tua mota'aubí

atoron i intau inta nopoyaput in habar tatua.

³³ Sin doíbî ing ki Allah kong kobobiag intau motomba'uk. Ko'ibog–Nya ing kobobiagbî inta motompia. Ná inta noba_lidon kom bayongan jama'at i Allah,

³⁴ aka kom poyoyodungkulan natua, bobay in diábî mota'au mosingog. Mosia musti kibio–boímai. Mosia in diábî mota'au moba_li itoi; ná inta kom bonu in hukum i Musa.

³⁵ Aka mo'ibog im mosia monota'au kon yagi–yagi, yo mota'aubî im mo_libó ko'i bu_lainya ta'e baing kom ba_loi. Sin totokbî im moko'oyak in tobatú bobay mosingog kon tayowon intau moántó.

³⁶ Ande degá nongkon imonimubî im pirman i Allah? Andeka tongábî mo'ikow im pinopota'auan im pirman mita tatua?

³⁷ Aka rasa'anmai monimu bo oyúonbî in totabi mopoyaput in habar nongkon i Allah, andeka inogoi**an**bî i Allah in totabi kon soál mita ibanea, yo intau tatua im mustibî mosadar kon onu inta pinaisku tana'a, komintanbî parentah nongkon i Tuhan.

³⁸ Ta'e aka oyúon in doí motarima kon onu inta pinogumanku mita na'a, yo dona'aibí makow in sia tua.

³⁹ Tuamai ule utatku mita, poramiji mopoyaput in habar nongkon i Allah, bo dika molarang kon intau inta mosingog kom bonu im bahasa inta mokoherang.

⁴⁰ Tua komintan musti aidan kopia'an bo kotompiaan.

15 ¹ Utat mita, tana'a makow aku'oi bui moponorop ko'i monimu in Habar Mopia inta nongkon i Allah inta aim pinota'auku kolipod bo sinarimadon monimu, sahingga in nopirisayadon totok ko'i Kristus im mo'ikow.

² Aka mo'ikow bo tantú kumadai kon onu inta aim pinota'auku ko'i monimu, yo Habar Mopia tatua im mokosalamatbí ko'i monimu; kolikudbí i mo'ikow mopirisaya ta'e diá momangale kon onu inta pinirisaya monimu tua.

³ Onu inta aim pinota'auku kon i utatku mita, yo tuabí doman in sinarimaku. Inta paling moponting, ná inta pinais kom bonu im Buk Mosuci, aku'oi ain nopota'au ko'i monimu kong ki Kristus aim minatoi lantaran dosa mita naton:

⁴ Sia ain ilobong, ta'e onda intua biniag bui kon singgai intolunya. Natua doman im pinais kom bonu im Buk Mosuci.

⁵ Bo pinogumanku domandon ko'i monimu kong ki Kristus inta biniag bui tatua nokipogontong ko'i Petrus, onda intua nokipogontong doman kon rasul mopuluh bodoyowá.

⁶ No'iduduimai kon tua, Sia minayak doman nokipogontong kon intau mita inta nopirisaya ko'i-Nia, degá limamai nogatut ing kobayong monia. Bo nobayongpabî ing kon sigad monia tua in nobiagpa nodapot im masai na'a. Tongá oyúon domandon in minatoi kon sigad monia tua.

⁷ Sia nokipogontong doman ko'i Yakobus bo kom bayongan rasul-Nya.

⁸ Pangabisan totok Sia nokipogontong doman ko'inakó, naonda bo adí inta no'ilahir de'emanpa wakutunya.

⁹ Sin aku'oibî na'a in rasul inta paling mohina kon sigad im bayongan rasul, sin aku'oi in nomogutú kom bayongan jama'at i Allah.

¹⁰ Tongá sinotabipabî i Allah, dá oyúonpa komangoi in tana'a. Bo totabi i Allah ko'inakó diábî inta diá im mangalunya. Sin aku'oibî im paling morajing kon sigad

in rasul mita ibanea. Ta'e sabanarnya in de'emanbí tongá ʋlatku tontaní; ta'e nongkon i Allahbí inta ain nonotabi ko'inakó bo siabí doman inta ain nogaid noyotakinku.

¹¹ Dá tuamai nongkon i inekabí im pinotarima'an monimu kon Habar Mopia tatua, nongkon inakó ande nongkon rasul mita ibanea, diábí mobaíí soál. Yang ponting pinota'audon nami in Habar Mopia tatua ko'i monimu bo nopirisayadon im mo'ikow.

¹² Aka kami ain nopota'au ko'i monimu kong ki Kristus aim biniag nongkon sigad intau minatoi, yo nongonu sin oyúonpabí doman ing kon sigad monimu im moguman kon diábí ing kobiagan bui kon sigad in intau minatoi.

¹³ Aka totu'u kon diábí ing kobiagan intau inta aim minatoi, yo ki Kristus in diábí biniag bui.

¹⁴ Bo aka kuma ki Kristus diábí biniag bui nongkon kinopatoian–Nya, dá diábí im baraguna onu inta aim pinota'au nami bo diábí doman baraguna im pirisaya monimu.

¹⁵ Bo aka natua, yo mangalénnya kon tua ubolbí inta aim pinoguman nami ko'i

monimu soál ki Allah, sin Siabí ing kai nami nomiag ko'i Kristus, padahal bo Sia in diábí nomiag bui ko'i Kristus.

¹⁶ Sin aka totu'u kon intau minatoi diá biagon bui, dá ki Kristus in diábí biniag bui.

¹⁷ Bo aka ki Kristus diá biniag bui, dá pirisaya monimu in tongábí naonda bo togo'indop bo mo'ikow in umuranpabí nobiag kom bonu ing ka'ada'an binaradosa bo beresi diá koharapan.

¹⁸ Tua im mangalunya kon intau mita ing Keresten inta aim minatoi diá doman koharapan.

¹⁹ Aka harapan naton ko'i Kristus tongá komangoi in nobiagpa kon dunia na'a, dá kitabí na'a in intau mita inta paling mosoe kon sigad im bayongan intau inta kon dunia na'a!

²⁰ Ta'e totu'-totu'ubí kong ki Kristus aindon biniag bui nongkon sigad in intau mita minatoi. Bo Siata inta nopobalí dodoyonan pirisaya naton kon intau mita inta aim minatoi im biagonbí bui.

²¹ Sin naonda im popatoi inta sinumu'ot kon dunia na'a lantaran dinia in intau tobatú, natua doman ing kobiagan bui

in intau mita inta aim minatoi oyúon sin dinia in tobatú intau.

²² Sin ná doman bayongan intau minatoi sin notobatúdon takin i Adam, dá natua doman bayongan intau biagon bui sin ain notobatú takin i Kristus.

²³ Ta'e pomuloi intau biagon poduduibí ing gilirannya: muna–munamai totok ing ki Kristus, bo naonda in Sia mamangoi bui bain tua bo móidudumaidon intau mita inta ain noba^lí kapunya'an i Kristus.

²⁴ Onda intua mokiamatdon. Kowakutu intua potungkudon i Kristus im bayongan inta nomarentah, bayongan kakuasa'an, bo bayongan kakuatan; bodongka Sia moposarahkan kakuasa'an–Nya salaku Raja, ko'i Allah, ki Amá naton.

²⁵ Ki Kristus im mustibí umuran momarentah modapot bayongan saturu i Kristus potungkudon i Allah kon tayowon i Kristus.

²⁶ Saturu pangabisan inta potungkudon i Allah im popatoi.

²⁷ Sing kom bonu im Buk Mosuci, "Bayongan yagi–yagi inaidandon i Allah no'itungkud kon tayowon–Nya." Dá notarangbí kon imakusud in singog "bayongan yagi–yagi" tua in diábí no'itakin

ing ki Allah, sin Siabí in nopomia kom bayongan yagi–yagi tua tumungkud kon tayowon i Kristus.

²⁸ Ta'e naonda im bayongan yagi–yagi pinotungkudon kon limonag ing kakuasa'an i Kristus, dá Sia tontaní inta ki Adí i Allah in tumungkudbí ko'i Allah inta ain nopotungkud kom bayongan yagi–yagi ko'i–Nia. Bo ki Allahdon tontaní im momarentah kon tua komintan.

²⁹ Aka intau minatoi bo diá biagon bui, yo nongonu sin oyúonbí intau binaptis untuk intau minatoi? Aka totu'u kon intau minatoi beresibí diá biagon bui, onubí im makusud pinomia'an monia kon soál tatua?

³⁰ Bo onu doman im mangale kami moibog tumayow kon inta mokobodito pomuloi makow?

³¹ Utat mita! Pomuloi in singgai aku'oi monahang kon roriga lantaran mopia ing ginaku kong kobobiag monimu sim mo'ikow ain nopirisaya ko'i Kristus Yesus, Tuhan naton. Totu'ubí onu im pinogumanku tana'a.

³² Aka tongá pongin raian intau, onubí ing ka'untungan ko'inakó im moberjuang totok naonda bo monayow kom mahałuk

mita inta mongoromú kon kotá in Epesus tana'a. Aka totu'u kon intau minatoi diá biagon bui, yo manikah dumudui ing kita kon ná kain singog in intau nana'a: "Kolígai monga'an bo monginum polat mobarasanang ing kita sin ikolom in tatap matoibí doman."

³³ Dona'aibí koákañan! Porgaulan inta diá mopia mokogoguya'at kon tabiat inta mopia.

³⁴ Mokoposadardon in tana'a, bo dona'aidon mogaid kon inta diá mopia. Sabanarnya im bá mustibí mo'oyak im mo'ikow sing kon sigad monimu oyúonpa in diá nonota'au ko'i Allah.

³⁵ Degá oyúon im molibó nana'a, "Náonda degá aka intau matoi biagondon bui? Awak degá náonda in ogoi ko'i monia?"

³⁶ Hoi intau bodok! Aka ikow bo mopomuñla im batol kom bonu im butá, yo batol tatua in diábí mobiag aka diá matoi muna.

³⁷ Bo batol inta pinomuñlamu tua kom bonu im butá -- batol ing gandum ande batol ibanea -- in tongabí batol im bibit tatua, de'emanbí komintan inta pinomuñla im mobiag kon singgai mo'iduduimai.

³⁸ Ki Allahbî tontanî mobogoi im pangkoi kom batol̄ tatua podudui onu ing ko'ibog–Nya. Pomūloi im batol̄, ki Allahbî doman im mobogoi podudui batangannya tonta–tontanî.

³⁹ Awak im bayongan mahaluk inta nobiag diábî komintan notongkai. Awak intau diábî notongkai awak im mahaluk, bo noyoposibî doman awak in lagapan bo awak in toyak.

⁴⁰ Oyúon awak in soroga, bo oyúon doman awak in dunia, ta'e kogagah in awak doyowa tua in noyoposibî.

⁴¹ Ná doman tua, kogagah mata in singgai nopoulosibî doman kogagah im bulan. Tundi mita noyoposibî doman ing kokagagahnya mita. Kogagah in tundi tobatú noyoposibî doman kogagah in tundi ibanea makow.

⁴² Natuata doman ka'ada'an intau minatoi inta biagondon bui. Awak inta ilobong tua in awakbî inta moyoya–yoyang, ta'e awak inta biagon bui in awakbî inta diá moyoya–yoyang.

⁴³ Awak inta ilobong tua in awakbî inta diá mopia bo moyangkó; ta'e naonda im biagondon bui, sia ogoiandon in awak inta mogagah bo moropot.

⁴⁴ Awak inta ilobong tua in awakbî inta nongkon dunia, ta'e naonda im biagondon bui, tua in awak bidon inta inogoi in Roho i Allah. Aka oyúon in awak inta nongkon dunia, dá oyúonbî doman in awak nongkon i Allah.

⁴⁵ Kom bonu im Buk Mosuci oyúon pinais nana'a, "Intau inta muna-munamai ki Adam, sia noba_{li} mahaluk inta nobiag," ta'e ki Adam inta tumi in Rohobî inta nobogoi ing kobiagan.

⁴⁶ Inta muna mamangoi in ilo-ilowpabî, de'emanbî inta diá mato-matoi. Bain no'iduduimai kon tua bo namangoi inta diá mato-matoi.

⁴⁷ Ki Adam inta muna pinomia nongkon lobud im butá, ta'e ki Adam inta induanya in nongkon sorogabî.

⁴⁸ Intau mita kon dunia na'a naonda bo ki Adam inta muna, inta pinomia nongkon lobud im butá, ta'e intau mita in soroga naonda bo Sia inta namangoi nongkon soroga.

⁴⁹ Noonda bo kita masai na'a in naondabî bo ki Adam inta pinomia nongkon lobud im butá, dá bain no'iduduimai bo kita im moba_{li} ná Sia inta namangoi nongkon soroga tua.

⁵⁰ Nana'a im makusudku utat mita: awak inta pinomia nongkon dugú bo tapú diábí mota'au tumu'ot kon Dunia Mobagu i Allah; bo awak inta mato–matoipa na'a in diábí mobaí mononoi.

⁵¹ Tarukira in rahasia tana'a: Kita in diábí matoi komintan, ta'e kita in daitonbí baluian.

⁵² Soál mita tatua in daí–daíbí mobaí, tongábí tokokiap monag kowakutu in terompet irupondon kom pangabisan totok. Sing kowakutu in kodongogandon singog in terompet tatua, yo intau mita minatoi in tokobiagondon bui bo popopakéandon in awak inta mononoi, bo kita komintan in toko baluian.

⁵³ Awak naton inta mato–matoi na'a baluiandon in awak inta diá mato–matoi, bo awak inta nongkon dunia musti baluian in awak inta nongkon soroga.

⁵⁴ Aka awak inta mato–matoi na'a binaluiandon in awak inta diá mato–matoi, bo awak inta nongkon dunia na'a baluiandon in awak inta nongkon soroga, dá kowakutu in tatuatadon bo mobaí onu inta pinais kom bonu im Buk Mosuci nana'a, "Popatoi ain sinałow, ka'untungan no'uídon!"

⁵⁵ "Hoi popatoi, kon onda ing kino'untunganmu? Hoi popatoi, kon onda im bisamu?"

⁵⁶ Bisa im popatoi tuata in dosa, bo dosa nopobayak im poranannya mongin hukum agama.

⁵⁷ Ta'e sukur makow ko'i Allah: Sia nobogoi ko'i naton ing ka'untungan pinongin i Yesus Kristus ki Tuhan naton!

⁵⁸ Tuamai u_{le} utatku mita inta kinotabiku, mokoporopot bo kotorindog. Umuran totu–totu'u pobantung ko'i Tuhan, sing kinota'aunbî monimu kom bayongan inta inaidan monimu ko'i Tuhan, komintanbî baraguna.

16 ¹ Mo'iduduimai na'a, soál doit ogoi monimu posumbang kon intau mita Keresten. Anjuronku simbá aidan monimu podudui in totundú inta pinogumanku kon jama'at mita inta kong Galatia.

² Kon singgai pertama pomu_{loi} in diminggu, mo'ikow munadon monondí kon doit inta posumbang tua podudui onu im mo'u_{lí} monimu tontaní. Tagú intua modapot mo'iangoi in aku'oi, simbá diá bain mamangoi aku'oi bodongka mulai mosipun im mo'ikow.

³ Aka aku'oi mamangoidon yo potabákudon mayak in Yerusalem in intau mita inta ko'ibog monimu mayak. Mosia tua pokidia'ankubí in surat salaku lo'una in singog.

⁴ Bo aka parałunon monimu kom bá takinankupa i mosia, dá takinankubí doman.

⁵ Aku'oi im mamangoibí mokipodungkuł ko'i monimu naonda im mo'italib kom Makedonia, sin roncanaku im mongintuapa.

⁶ Moyotalá makow kong Korintus aku'oi mogutunpa mołin onggot takin monimu, degá solamabí sempo in tumping. Onda intua aku'oi mokitulungpa ko'i monimu mongingguput kom bobayáanku.

⁷ Aku'oi in doíbí mokipodungkuł ko'i monimu tongá sakadar mongandup makow natua. Aka ogoian i Tuhan ing kasampatan, yo mogutunpabí mołin onggot in aku'oi takin monimu.

⁸ Ta'e aku'oi im mogutunpa kon Epesus modapot kon singgai Mołoben Pentakosta.

⁹ Sim moántó ing kasampatanku kon na'a mogaid kon oáidan mita inta baraguna, umpakah mobayong doman intau momayow.

¹⁰ Aka ki Timotius mamangoi yo kopia'anbî im motomu, simbá diá mo'ondok in sia bo mopia ing ginanya kon yuá–yuák monimu, sin sia tua in notongkaikubî, tumpala mogogaid kon oáidan i Tuhan.

¹¹ Łukadai simbá diá ing kon sigad monimu im mopo'ompamai ko'inia. Bo tulungai in sia simbá mota'aupa bui mamangoi ko'inakó takin mosalamat, sin aku'oi mogolat makow kon koángoiannya takin i utat mita naton ibanea.

¹² Aka soál ki utat naton ki Apolos, yo aim binui–buikumai inanjur simbá sia bo takin utat mita ibanea mamangoipa moki podungkuł ko'i monimu, ta'e doípa in sia tana'a makow. Tongá aka oyúon ing kasampatan mopia yo tantú sia mamangoibî moki podungkuł ko'i monimu.

¹³ Umuran mokopo'ingat! Sindog kotorindog kom bonu im pirisayamu salaku intau Keresten. Mokopobarani bo mokoporopot!

¹⁴ Bo onu in aidan monimu aidai takin tabi.

¹⁵ Tantú kinota'auan bidon monimu ing ki Stepanus bo koluarganya; mosia tua inta muna–munamai nobaľi Keresten

kon Akhaya. Mosia tua in totu–totu'udon nogaid nobantung kon umat i Allah.

¹⁶ Manangka intua duduiaibí in intau natua takin intau mita ibanea inta nogaid bo nobantung noyotakin monia tua.

¹⁷ Nosanang totok ing ginaku kino angoian i Stepanus, i Portunatus bo i Akhaikus, sim mosia tua in nonoliu ko'i monimu namangoi ko'inakó.

¹⁸ Mosia tua noposanangdon ing ginaku, bo noposanang doman ing gina monimu. Intau mita natua musti harga'an.

¹⁹ Jama'at mita kon Asia nokidia in salam ko'i monimu. Ná doman tua, ki Akwila bo ki Priskila takin jama'at mita inta noyosipun kom bałoi monia, nokidia doman in salam inta totok im mopia salaku intau ing Keresten.

²⁰ Bayongan utat kon na'a nokipoyaput doman in salam ko'i monimu. Posisalaman kopia'an totok im mo'ikow salaku tumpala utat Keresten.

²¹ Aku'oi tontaní in nomais doman kon salamku tanaa: Salamku, ki Paulus.

²² Intau inta diá motabi ko'i Tuhan, pomayakdon makow bałáan! Maranatha –– Tuhan nami, angoidon!

²³ Po'igumon makow ki Tuhan Yesus momarakat ko'i monimu.

²⁴ Tabiku umuran kotaki–takin monimu komintan inta notobatú i Kristus Yesus. Hormat nami, Ki Paulus

2 Korintus

1 ¹ Utatku mita jama'at i Allah inta kong Korintus bo bayongan intau inta aim pini^{li} i Allah kon Akhaya. Aku'oi, ki Paulus, rasul i Kristus Yesus, inta aim bina^{li} i Allah rasul-Nya takin ki utat naton ki Timotius,

² mopo'igum makow doá simbá ki Allah ki Amá naton bo ki Tuhan Yesus Kristus umuran mobogoi im barakat bo kobiagan motompia ko'i monimu komintan.

³ Dinayo-dayowdon ki Allah, inta ki Amá i Yesus Kristus, Tuhan naton. Sia tua in Amá inta totok mopia ing gina, bo inta tantú moginyopot kong gina im bayongan intau.

⁴ Sia in tantú moginyopot kong gina nami kon wakutu ing kami kinoántugan in yoyiga, sahingga in nokosanggup doman ing kami noginyopot kong gina im bayongan intau inta kinoántugan yoyiga.

⁵ Yoyiga inta kinorasa'an i Kristus nobayong domandon ing kinorasa'an nami. Lantaran ki Kristus tua, dá gina nami noba^{li}don noropot.

⁶Tuamai aka kami bo mokorasa kon yoyiga, yo tua im mangal_{en}ya moginyopotb_i kong gina monimu, simbá mosalamat im mo'ikow. Aka gina nami bo moropot, yo mo'ikow im moropotb_i doman, sahingga mokotahang domandon im mo'ikow wakutu ing koántugan bayongan in yoyiga ná inta kinorasa'an nami.

⁷Kami in tantúb_i moyakin bo diáb_i molia₋liau ing gina nami ko'i monimu, sing kinota'auan bidon nami kom mo'ikow nion im mo'ibogb_i moyoyiga takin nami. Manangka intua mo'ikow in iyigonan doman takin nami.

⁸Utat mita! Ibogon nami im bá kota'auan doman monimu náonda in yoyiga inta kinorasa'an nami wakutu ing kon Asia. Mobogat totok in yoyiga no'iantug ko'inami kon tua, sahingga in diá bidon pinononggina makow nami kom mobiagpa ing kami;

⁹Sin nád_{on} onda bo pinopo_labúan in hukuman matoi. Tongá tua noba_li mita simbá kami diá mpongata in ropot nami tonta_ni, ta'e umandol_bi ko'i Allah inta nobogoi ing kobiagan kon intau.

¹⁰ Ki Allahbî tua in noposalamat ko'inami nongkon yoyiga inta mokopatoi tua. Bo inta moposalamat ko'inami kon singgai mo'iduduimai na'a, sin tongábî Sia im binafi nami oándolan. Kami im moyakin bidon kon sambayang mita monimu ko'inami indongoganbí i Allah, sahingga im posalamaton-Nyabî ing kami nongkon bayongan inta mokobodito ko'i nami. Ki Allah umuranbí nobogoi im barakat ko'inami sin umuran monimu sinambayangan. Tuamai nobayongdon totok in intau mosukur ko'i Allah.

¹¹ (1:10)

¹² Nolunganga totok ing gina nami, sin noyakin bidon ing kami kong kobobiag nami kon dunia na'a -- apapa doman hubungan nami takin monimu -- tantúbî nami sinompia takin gina motulid bo nobayag. Tua komintan inaidan nami, de'emanbí pinodoyon kong kapandoian raian in intau, ta'e pinodoyonbí kong kakuatan inta pinonotabi i Allah.

¹³ Kami tongábî nomais kon onu im mota'au baca'an bo inta komangalean monimu. Tana'a makow in diápabí totok komangalean monimu, ta'e haraponku makow ko'onggotannya komangaleandon

monimu totu-totu'u ing kami. Dá aka kon wakutu mo'iangoidon ing ki Tuhan Yesus, yo lunganga ing gina monimu ko'inami diábî im poliuan, natua doman ing kami.

¹⁴ (1:13)

¹⁵ Lantaranbî koyakinanku tatua, dá oyúon roncanaku mamangoi mkipodungku! ko'i monimu tungku! intua, simbá modugang moántó im barakat mo'ulî monimu.

¹⁶ Roncanaku tua in wakutu aku'oi mayak im Makedonia yo mongandupa muna in aku'oi ko'i monimu, ná doman tua in aka mobuidon. Simbá mota'aupa in aku'oi mokitulung ko'i monimu, aka aku'oi mayak in Yudea.

¹⁷ Ta'e roncanaku tatua nobalui; degá soál tana'a nobalî tanda kon diá motantú in raianku? Ta'au degá, wakutu in aku'oi noroncana, tongábî pinodudui kon ibogku tontanî, sahingga in topî-topî, "O,o", topî-topî doman "Diá"?

¹⁸ Totu'u u! Podoyon ko'i Allah inta mota'au pirisaya'an, dandiku ko'i monimu de'emanbî soál "O, o" andeka "Diá".

¹⁹ Sing ki Yesus Kristus, ki Adî i Allah inta aim pinohabarku bo pinohabar i Silas, bo i Timotius ko'i monimu, de'emanbî

intau inta topí-topí moguman "O, o" bo topí-topí doman moguman "Diá". Sia tua aka modandi yo totu-totu'ubí mobaí.

²⁰ Sing ki Allah nopototu'u in dandi-Nya pinongin i Yesus. Tuabí in nobaí dodoyonan sahingga intau moguman "Amin" ko'i Allah sing ki Yesus Kristus. Tua in inaidan nami simbá dayowon ing ki Allah.

²¹ Sing ki Allahbí in tantú nobogoi ing kakuatan ko'inami bo ko'i monimu, sahingga in tantú notobatú i Kristus; bo Siabí doman tua inta nomií ko'i naton mobaí umat inta kinotabi-Nya.

²² Tuamai totu-totu'u bidon binaí-Nya umat-Nya ing kita polat inogoian-Nya in Roho, pinogonú kong gina naton salaku jaminan kon totu-totu'bí ogoi-Nya onu inta aim pinodandi-Nya.

²³ Ki Allahbí tontaní in nobaí saksiku -- bo inta nonota'au kong ginaku -- kon aku'oi in diá nobaí namangoi ing Korintus sin aku'oi in doíbí mopoyoyigamai kong gina monimu.

²⁴ Aku'oi in diábí momakisa ko'i monimu kon soál onu inta musti pirisaya'an monimu, sin mo'ikow totokdon nopirisaya ko'i Kristus. Aku'oi in tongábí mogaid

moyotakin monimu simbá modugang pia ing gina monimu.

2 ¹ Tuamai aku'oi ain nonatú kon diádon bui aku'oi mamangoi ko'i monimu, simbá diádon tongá mopoájarmai ing gina monimu.

² Sin aka popoájarku ing gina monimu, yo ki inepabí im mota'au moposanang kong ginaku, kolikudbí intau mita inta aim pinopoájarku tua.

³ Manangka intua aku'oi nomais kon surat tana'a ko'i monimu. Simbá aka aku'oi mamangoi, yo diá yoyiga'an monimu ing ginaku, sin tongábí mo'ikow in haraponku makow mota'au mopolunganga ing ginaku. Sim moyakinbí in aku'oi kon aka ginaku bo mosanang, yo mo'ikow im mosanangbí doman komintan.

⁴ Moájar totok ing ginaku in nomais kon surat tana'a ko'i monimu, nodapot ing ko'omba-omba aku'oi in nomais. De'emanbí makusudku kom bá moájar doman ing gina monimu, ta'e bá kota'auan doman monimu kom motabibí totok in aku'oi ko'i monimu komintan.

⁵ Aka oyúon intau inta nokopopisí sahingga noájar ing gina monimu, yo tua in de'emanbí aku'oi in tujuan monia, ta'e

mo'ikowbî utatku, andeka paling-paling intaubî inta kon sigad monimu nion. Dá doíbî in aku'oi mobogoi in hukuman mobogot ko'inia tua.

⁶Intau natua mota'aubî in tongápa intau inta kon sigad monimu im mohukum.

⁷Musti ampungan monimu in talánya tatua bo tonggina'ai, simbá diádon totok moyoyiga ing ginanya sahingga kobuliandon harapan in sia.

⁸Po'igumonku doman, totu-totu'ubî kotabi monimu in sia tua.

⁹Suratku tana'a im monungkulbî ko'i monimu, mongo mo'ibogpa ande doídon degá im mo'ikow mokidongog kon onu inta pinogumanku ko'i monimu.

¹⁰Aka mo'ikow bo mongampung kon intau inta ain nogaid kon talá ko'i monimu, yo ampungankubî doman in intau tatua. Sin onu inta ain inampunganku -- aka totu-totu'ubî oyúon im paraļu ampungan -- yo ampungankubî kon tayowon i Kristus sin tua ing kopia'anbî monimu.

¹¹Aku'oi mongampung simbá lbilis diá mogamá kong kasampatan mongawasa ko'i naton; sing kinota'auan bidon naton in roncananya.

¹² Kon waktu in no'iyaputdon kon Troas sim makusud mopoyaput in Habar Mopia soál ki Kristus, aku'oi inogoian i Tuhan dalan mogaid kon tua.

¹³ Ta'e mogagawang totok ing ginaku sin diápa noyodungkul i utat naton ki Titus in aku'oi. Tuamai aku'oi nogumandon kon intau mita kon tua bo aku'oi nopobayakdon im Makedonia.

¹⁴ Ta'e sukur makow ko'i Allah! Sin tantú-Nyabí dinia ing kami dinumudui kon dalan inta mokosalamat, sin notobatudon i Kristus ing kami. Pinaké-Nya ing kami simbá habar soál ki Kristus mo'ibaya-bayakdon makow ná bo...' inta mobondudu inta ko bo...án kom bayongan tempat.

¹⁵ Sing kami na'a in ná bí onda bo...'ing kamanya nobondudu, inta sinubá i Kristus ko'i Allah. Ta'e aka kon intau mita mora'at, yo kami na'a in nabi onda bo rasum inta mokopatoi; ta'e aka kon intau mita inta mopirisaya, yo kami na'a in nabi onda bo'o mobondudu inta modia kong kobiagan. Dá aka natua, yo ki ine im mokosanggup mogaid kon oáidan tana'a?

¹⁶ (2:15)

¹⁷ Sing kami in diábí ná intau ibanea inta tongá mo'ibog motayak kong ka'untungan

nongkon habar i Allah tatua. Motulidbî totok in tujuan nami, sing ki Allahbî in nokiaid intua komintan ko'i nami. Bo inontongbî i Allah tontanî kong kami nopoyaput in habar tatua nogaidbî salaku mogogaid mita i Kristus.

3¹ Degá ko'ontongan kong kami na'a in naonda bo dumuípa tontanî? Andeka degá mopaɾalubi' ing kami kon surat pujian ko'i monimu ande nongkon i monimu, ná inta kino ibog i intau mita ibanea?

² Mo'ikowbî nion in nobaɽi surat pujian nami, inta no'ipais kom bonu ing gina nami bo inta ain kinota'auan bo polat kinobaca'an im bayongan intau.

³ Mosia tontanî noko'ontongbî kom mo'ikow in suratbî inta aim pinais i Kristus, inta pinokidia ko'i nami. Surat tatua in de'emanbî pinais in tinta, ta'e Rohobî i Allah inta nobiag; bo de'emanbî doman pinais kom buk, ta'e kom bonubî ing gina in intau.

⁴ Natua in singog nami sin lantaran pirisaya nami ko'i Allah inta pinongin i Kristus.

⁵ Diábî in dodoyonan singog nami im mosingog kong kami im mokosanggupbî

mogaid kon oáidan tana'a, sin tongábî ki Allah in nobogoi komampuan tana'a ko'i nami.

⁶Bo Siabî doman tua in nobogoi komampuan ko'inami nobaîi mogogaid mita kon oáidan i Allah kon tobatú dodandian nobagu; dodandian inta noyotogot in Roho i Allah, ta'e de'emanbí kon hukum inta pinais. Sin hukum inta pinais tua im modiabî kom popatoi, ta'e aka Roho i Allah yo mobogoibî ing kobiagan.

⁷Kon wakutu in dodandian inta modia kom popatoi tua inaidan bo pinais sinompiamai kon tudu im batu pomomaisan, sindar i Allah nonimbayag totok motarang kom pogot i Musa. Sindarnya tatua mokotołow totok, sahingga intau mita in Israel diádon mokosanggup mo'indoi kom pogot i Musa tatua, umpakah wakutu intua sindar kom pogotnya tua mulaidon mokudow. Dá aka pinogaidan kon dodandian inta mokopatoi tatua bo sinimbayagan námai tua,

⁸yo tantú mo'iliubî kon tua im bayag ko wakutu im pinogaidan kon dodandian inta inogoi in Roho i Allah.

⁹ Sin aka dodandian inta mobogoi in hukuman kon intau bo totok im mobayag, yo tantú mo'iliubí totok kon tua im bayag mopia kon dodandian inta monompia bui kon hubungan in intau bo i Allah.

¹⁰ Mota'aubí tangoion kon onu inta nobayag tungkul intua, diá bidon ná kinobobayag im masa intana'a.

¹¹ Dá intapa in dunia na'a sinimbayagan námai tua, apapa doman bo inta mononoi tua.

¹² Lantaran natua in harapan nami, dá mobarani ing kami mosingog kon natua.

¹³ Kami in de'emanbí ná ki Musa inta nogolingo kom pogotnya simbá diá ontongon in intau Israel ko'inggamáan bayag inta tongá samantara tatua.

¹⁴ Manangka intua diá nobuká in raian monia. Uma'ai masa in tana'a raian monia tua tantúpabí kino koloban ing kolubung tatua aka mobaca kon dodandian inta muna tatua. Kolubung tatua im mo'inggamábí aka mosia motobatúdon i Kristus.

¹⁵ Uma'aipabí masa in tana'a, aka mobaca im mosia kom buk mita i Musa, yo kolubung tatua tantúpabí mo'ilamboi makow kon raian monia.

¹⁶ Ta'e aka intau tatua bo mamangoidon ko'i Tuhan, yo kolubung tatua inggamáan bidon nongkon inia.

¹⁷ Sing ki Tuhan tua in Rohobí; bo kon onda oyúon in Roho Tuhan, yo kon tua oyúon ing kabebasan.

¹⁸ Tongá tana'a makow, pogot naton na'a in diá bidon kino kolubungan, bo moposindar bidon im bayag i Tuhan Yesus. Tuamai tantú baluian ná Sia ing kita; ko'onggot–ko'onggot, yo kobayag–kobayag domandon ing kita. Bayag tatua nongkon Roho, bo Roho tatua ing ki Tuhanbí.

4 ¹ Kami nogaid kon oáidan tana'a lantaranbí totabi i Allah. Tuamai in diábí molia–liau ing gina nami.

² Kami in doíbí tongá umuni–uni sim moko'oyakbí in natua. Bo kami in doíbí mogaid takin gina inta diá motulid bo polat doman mopotalá in singog i Allah. Kami nogaid kon oáidan i Allah takinbí gina motulid ná inta kino ibog–Nya. Tuamai harapon makow tua, kopia'an im monilai ko'i nami.

³ Aka Habar Mopia inta pinoyaput nami tua bo diápa doman komangalean, yo dongka bidon intau mita inta tantú

mongin dalan popatoi in diá momangale kon tua.

⁴ Sin ilah mora'at inta mongawasa kon dunia na'a in tantú mogolingoi kon raian in intau mita inta diá mopirisaya. Siabí tua in tantú mogolingoi ko'i monia simbá diá moko'ontong kom bayang in Habar Mopia soál kawasa i Kristus inta moloben, inta nobaí olinow i Allah.

⁵ Sin habar inta pinoyaput nami tua in de'emanbí habar soál oáidan nami tontaní. Ta'e habarbí soál ki Yesus Kristus inta Tuhan; bo kami na'a in tongábí simpal mita monimu sin ibog i Tuhan.

⁶ Sing ki Allah nogumandon nana'a, "Nongkon sindip momukádon im bayag." Bo ki Allah doman tatua inta nopomuká im bayag-Nya kom bonu ing gina naton, simbá mobayag domandon in raian naton bo monota'au kong kototarang im bayag i Allah inta nonindar kom pogot i Kristus.

⁷ Ta'e kakaya'an inta mopia nongkon soroga tua in ná bí kom bonu in awak nami inta inaidan nongkon butá lamentong, simbá monyatadon kong kakuatan moloben ko'inami na'a in nongkon i Allahbí, de'emanbí nongkon inami tontaní.

⁸ Kami totok in irupa-rupamai monia, ta'e na'apabí doman makow ing kami. Kinodaitanbí doman akaḷ ing kami, ta'e harapan nami in tantúbí oyúon.

⁹ Umpakahbí kami pinogutú, ta'e diápabí dodai onda in sinaḷáan tongádon kami tontañí. Bo umpakahbí umuran monia bongkugon nodapot im pomobak kom butá, ta'e diápabí doman mitatoi ing kami.

¹⁰ Tantúdon kinorasa'an nami im popatoi inta kinorasa'an i Yesus, simbá kobobiag-Nya monyatadon doman kon awak nami.

¹¹ Ko wakutu im mobiagpa, kami umuran noyogintayow im popatoi sin nopota'au in habar soḷ ki Yesus Kristus, simbá kobobiag i Yesus monyata doman kon awak inta diá mononoi na'a.

¹² Na'a im mangalunya kong kawasa im popatoi umuranbí diá monaḷámai ko'i nami, ta'e mopiabí ing gina nami sin tantú moyotakin monimu.

¹³ Kom Buk Mosuci pinais nana'a, "Aku'oi mopirisaya, tuamai aku'oi mosingog." Dá pirisayabí tatua in nobaḷí dodoyonan nami mosingog.

¹⁴ Kami im mopirisayabí kong ki Allah inta nomiag bui ko'i Tuhan Yesus, im

moniag doman ko'i monimu takin i Yesus, bo modia ko'i monimu bo ko'inami kon tayowon–Nya.

¹⁵ Tua komintan lantaranbî kopontingan monimu. Sin aka mobayong in intau monota'au kon totabi i Allah, yo mobayong doman im mopoyaput in sukur ko'i Allah; dá ki Allah in dayowon totok.

¹⁶ Manangka intua diábî molia–liau ing gina nami. Umpakah kosikisa–sikisadon, ta'e gina nami tantúbî tomobaguon pomuḷoi in singgai.

¹⁷ Sin yoyiga inta diá mobogat totok na'a, inta samantara korasa'an nami tana'a mobogoibî ing kopia'an mononoi, mo'iliu kon rupa–rupa roriga inta kinorasa'an nami tontanî.

¹⁸ Kami diábî monarukiramai kon onu inta ko'ontongan. Sin inta ko'ontongan tua in diábî mononoi, ta'e aka inta diá ko'ontongan yo tuabî im mononoi.

5 ¹ Sing kinota'auanbî nami kon aka baḷoi -- makusudnya awak naton -- inta pinogutunan naton kon dunia na'a bo rumbunon, yo posadia'anbî i Allah ing kita kom baḷoi inta kon soroga. Tapat inta pinomia i Allah tontanî bo inta diá mogogoguya'at.

² Kon wakutu ing kom bałoipa tatua, kita umuranbî mogamui sim mo'ibogdon totok mogutun kom bałoi naton inta kon soroga.

³ Bałoi tatua in awak naton inta nobagu.

⁴ Sin wakutu ing kom bałoipa ilo-ilow na'a, kita tantú mogamui sim mobogat totok in roriga inta mo'iantug. De'emanbî igu-igumon makow kom bá matoidon in awak naton ilo-ilow na'a, ta'e lantaranbî mo'ibogdon morasa kong kobiagan inta kon soroga tua, simbá kobiagandon im mongawasa kon awak naton inta ilo-ilow na'a.

⁵ Ki Allahbî in noposadia kon tua komintan, bo Siabî doman tua inta nobogoi in Roho-Nya ko'i naton salaku jaminan.

⁶ Tuamai tantúbî moropot ing gina nami. Kinota'auan bidon nami kon wakutu in nobiag kon dunia na'a, kami noyayukbî kom bałoi inta pinogutunan nami takin i Tuhan.

⁷ Sing kami nobiag no'idoyonbî kom pirisaya ko'i Kristus, de'emanbî no'idoyon kon onu inta ko'ontongan.

⁸ Manangka intua kami umuran mosabar, bo mo'ibo-ibogdon monalámai kon

awak ilo-ilow na'a, simbá mogutundon moyotakin i Tuhan.

⁹Tuamai kami totok moramiji moposanang kong gina i Allah, kon wakutu im mobiagpa kon dunia na'a ande kom baloi inta ain sinantú i Tuhan.

¹⁰Sin notantúbí kong kita in diaanbí kon tayowon pongadilan i Kristus, bo pomuloi intau motarimabí kon inta patus tarima'annya podudui oáidannya ko wakutu ing kon duniapa na'a -- oáid mopia andeka mora'at.

¹¹Kota'auanbí nami mangale im mo'ondok ko'i Tuhan. Manangka intua kami moramiji simbá pirisaya'an im bayongan intau. Totokbí ing kinota'auan i Allah ing kami na'a. Tuamai in haraponku ing kota'auan doman monimu ing kami.

¹²Diábí bá pujion monimu ing kami. Kami in tongábí mobogoi in alasan mopia simbá mopia ing gina monimu ko'i nami, bo bá mota'au doman mo'ikow motubag kon singog in intau mita inta tongá momilí kom pogot, de'emanbí oáidannya in indoian.

¹³Sin aka kami bo ná diádon moratak, yo tua in lantaranbí kopontingan i Allah, ta'e

aka kami bo moratak ing ko'ontongan, yo tua in lantaranbî mo'ikow.

¹⁴Tabibî i Kristus in nongawasa ko'i nami, bo kino mangalean bidon nami kon aka tobatú intau inta aim minatoi sim motobus kon talá im bayongan intau, yo tua im mangaleny komintan intau aim bidon minatoi.

¹⁵Bo ki Kristus minatoi sin lantaran motobus kon talá im bayongan intau, simbá intau mita inta nobiag diádon tongá asal bo nobiag bo motayak kong kopontingannya tontanî, ta'e po'unabî ing kopontingan i Kristus inta aim minatoi bo biniagdon bui sing kopontingan monia.

¹⁶Manangka intua, kami diábî monilai kon intau podudui in raian intau. Aka kolipod bo pernah ing kami nonilai ko'i Kristus podudui in raian intau, yo masa intana'a in diá bidon natua.

¹⁷Intau inta notobatúdon i Kristus in totu–totu'u bidon sinomobagu. Inta ain nokoyongan diá bidon, komintan bidon sinomobagu.

¹⁸Tua komintan in inaidanbî i Allah. Ki Kristus tua inta pinaké i Allah nobaŕi tonsigad nopoyodame takin–Nya. Onda intua Sia nopotabá ko'inami simbá intau

mita ibanea mota'au doman mamangoi moyodame takin i Allah.

¹⁹ Kami nopota'au kong ki Kristus bina^li bidon i Allah tonsigad simbá intau mota'audon mamangoi moyodame takin–Nya. Tua komintan inaidan i Allah sin diá bidon pinononggina–Nya makow im bayongan talá inta ain inaidan intau ko'i–Nia. Bo Siabí doman tua in nobogoi oáidan ko'inami mopoyaput in habar mita tatua.

²⁰ Dá kami na'a in totabábí mita i Kristus inta pinaké doman i Allah mopoyaput ing koyow–Nya ko'i monimu. Tuamai podoyon nami kon tangoi Kristus, kami mopo'igum simbá mo'ikow mo'ibogdon motarima kon totabi i Allah inta mobogoi ing kasampatan ko'i monimu mopopia'an takin–Nya.

²¹ Sin Sia inta nodarit kon sigala oáid inta diá mopia, pinaké domandon i Allah mobaba kom bayongan dosa naton, simbá kita buidon mobiad motompia takin i Allah sin notobatúdon i Kristus.

6 ¹ Salaku yobayat topogaidan i Allah, kami mononggina ko'i monimu; dona'ai tongá pomayak makow in totabi i Allah inta ain inogoi–Nya ko'i monimu.

² Sing ki Allah ain noguman nana'a, "Kon waktu inta kino ibog-Ku, Aku'oi im mongindongog ko'i monimu, bo kon singgai in aku'oi mopolamat, Aku'oi i motulung ko'inimu." Pokotorop kopia, masa in tana'a aim bidon waktu inta kino ibog-Ku tua, bo tana'a bidon makow in singgai poposalamatan tatua!

³ Doibí ing kami aka oáidan nami bo potaláan. Manangka intua kami tantúbí moramiji diá mobogoi in alasan kon tobatúmai intau mogaid kon soál tatua.

⁴ Ta'e na'abí im popo'ontong nami kom bayongan intau, onukabí in aidan nami, yo pinonyatabí nami kong kami in totu-totu'ubí mogogaid mita kon oáidan i Allah. Sin sigala yoyiga aim bidon nodait nami sinarima takin gina mo'onow.

⁵ Kami sinikisa, pino bonu kom ponjara, ilolibutan binongkung, kami totok im mogaid, mokakit in diá mosiug bo mokakit doman ing kodaitan ka'anon.

⁶ Takin gina motulid, mobijaksana, mosabar bo mopia ing gina, pinonyatadon nami kong kami im bobantungbí i Allah. Bo takin kinumadai kon totulung in Roho i Allah, bo takin tabi inta no'iluai nongkon gina inta motulid,

⁷bo polat doman mopota'au in habar nongkon i Allah takin kawasa i Allah, pino'ontongdon nami kong kami na'a im mogogaid mita kon oáidan i Allah. Kami kinumadai kon onu ing kino ibog i Allah salaku sonjata nami molawang andeka pobela kon onu in inaidan nami.

⁸Oyúon im mohormat ko'i nami, ta'e oyúon doman im moningkule; oyúon im moduí, ta'e oyúon doman moponapud in diá totu'u. Umpakahbí kami mojujur, ta'e kai monia kami mo'ubol.

⁹Kai monia in noyakag intau in nokota'au ko'i nami, ta'e komintan intau nonota'aubí ko'inami. Sinangka monia kami minatoi bidon, ta'e konyata'anya kami nobiagpabí. Umpakahbí kami pinogutú ta'e kami in diábí minatoi.

¹⁰Umpakahbí pinokuyang monia ing gina nami, ta'e umuranbí molunganga ing gina nami. Kami ing ko'ontongon nobiag nobogá, ta'e nobayongdon intau im binalí nami no'oyúon. Ko'ontongan kami diá ko'onu bo onu, ta'e sabanarnya bayongan rupa-rupa oyúonbí ko'i nami.

¹¹Utat mita kong Korintus inta kinotabiku! Taran-tarangan bidon

nosingog ko'i monimu, onu ing kong gina nami aindon nodait pinota'au nami.

¹² Diábî ing kami mobuni kong gina ko'i monimu, ta'e tongá bidon mo'ikow in diá totu-totu'u motarima ko'i nami.

¹³ Yo tana'a im pomayakpa makow aku'oi mosingog ko'i monimu naonda bo guyanga mosingog ko'i adîku mita tontañî. Tarimadon ing kami kom bonu ing gina monimu.

¹⁴ Dona'ai mo'ibog mobaî yobayat topogaidan in intau mita inta diá mopirisaya ko'i Yesus; sin diábî mococok in natua. Sin diábî kuma'an kon akaî aka inta mopia poyoka'anon inta mora'at! Diábî doman inta bayag motobatú takin in sindip.

¹⁵ Diábî doman ki Kristus moyopakat takin Ibilis. Onubî in yotongkainya intau Keresten takin intau inta diá mopirisaya ko'i Kristus?

¹⁶ Onubî in hubungan Baîoi Tuhan bo baîoi im berhala? Kita na'a im Baîoi Tuhan inta nobiag. Sing ki Allah tontañî ain noguman nana'a, "Aku'oi im mogutunbî kon yuá-yuák monia, bo mobia moyotakin monia. Bo Aku'oi im

mobaḷi bidon ki Allah monia, bo mosia im mobaḷidon umat–Ku.

¹⁷ Manangka intua, taḷáaidon in intau mita inta diá nonota'au ko'i Allah, bo pokopoyayukdon im mo'ikow ko'i monia. Dona'aidon mo'ibog moḷiai kon onu inta diá mopia, aka natua im mo'ikow, yo tarima'an–Kubí.

¹⁸ Aku'oi im mobaḷíbí ki Amá monimu, bo mo'ikow im mobaḷíbí ki adí–Ku mita, natua in singog i Tuhan inta totok im mokawasa."

7 ¹ Utat mita inta kinotabiku! Dandi mita tatua im pinopomakusudbí ko'i naton komintan. Tuamai koḷigai ing kita mondaritdon kon oáid mita naton inta mokokotor kon awak naton. Bo koḷigai mobiag motogu'ondok ko'i Allah, simbá mobiagdon motompia takin–Nya ing kita.

² Tarimadon ing kami kom bonu ing gina monimu. Sing kami in diábí kotalá kon tobatúmai intau, bo diápabí doman dodai onda in noporugimai kon tobatúmai intau. Natua doman, diápabí doman dodai onda ing kami notayak kong ka'untungan kon intau tobatúmai.

³ Aku'oi moguman kon natua, de'emanbí makusud mopotalá ko'i monimu, sin

nádon kain singogku inta muna, kom mo'ikow in totok bidon kinotabi nami, sahingga ing kita tantú notobatú ko wakutu in nobiagpa nodapot im matoikah bidon.

⁴ Aku'oi im mopirisaya bidon totok ko'i monimu. Mo'ikow nion inta totok mokolunganga kong ginaku! Umpakahbí mobayong in yoyiga korasa'anku, ta'e no'undambí ing ginaku, sin lantaran mo'ikow nion. Totu'u molunganga ing ginaku!

⁵ Wakutu ing kami no'idapotdon kom Makedonia, diádon ing kami nokopogogai. Kami tantú noko'uŕi kong kasulitan: sin tantú oyúon in ropatoi, sahingga ing gina nami tantú mo'ondok.

⁶ Tongá sukur makow, sing ki Allah tantú nobogoi ing gina moropot kon intau inta mo'ompá in dodia; bo pinopoángoí-Nya ing ki Kristus, simbá mosanang totok ing gina nami.

⁷ Gina nami nosanang, de'eman tongá lantaran kinoángoian i Titus, ta'e lantaranbí doman nogonguman in sia kong kopopia ing ginanya wakutu in sia kon yuá-yuákpa monimu. Pinogumannya ko'inami kon totok im mokotanob

bo mo'ibogdon totok im mo'ikow moyodungku; bo oyúondon im panyasaḷan monimu kom bayongan aid mita monimu inta kolipod dapot im mo'ibogdon mobela ko'i nakó im mo'ikow. Tua komintan in nokodugang kon lunganga ing ginaku.

⁸Uḷe, umpakahbí suratku tana'a moko'jar kong gina monimu, ta'e diábí nomanyasaḷ aku'oi in nomais. Totu'ubí kom pernahbí doman aku'oi nomanyasaḷ in nomais, waktu in inindoiankumai suratku tatua mokoájar kong gina monimu -- umpakah diá no'onggot -- ta'e oyúonbí doman im panyasaḷanku topilik.

⁹Ta'e tana'a makow mosanangdon ing ginaku -- tongá de'emanbí nosanang ing gina lantaran noájar ing gina monimu. Ta'e lantaranbí naonda in nokorasa kon ajar ing gina tatua, dodia monimu nobalui. Tua komintan totundú mita i Allah, sahingga in diábí norugi topilikmai im mo'ikow.

¹⁰Sin ajar ing gina natua mopomungaibí im mopia bo mokosalamat. Bo tua in diábí mokomanyasaḷ kon intau. Ta'e aka ajar ing gina inta pinodudui ibog in intau, yo tua im mokopatoibí.

¹¹ Tungkułaikah tarukira monimu onu im bungai in ajar ing gina inta pinodudui kon ibog i Allah ko'i monimu! Na'a im bungainya; mo'ikow in totu–totu'ubî moramiji moginsilang kon onu inta diápa notarang! Bo moya'atbî ing gina monimu kon onu inta diá mopia, oyúon porasa'an mo'ondok, mokotanobî, tantú moropot ing gina, bo oyúon ibog mohukum kon inta kotałá! Kom bayongan soál mita tana'a moponyata bidon kom mo'ikow in diá bidon kotałá.

¹² Tuamai, umpakahbî aku'oi nomaisdon kon surat tatua, ta'e pinaisku intua de'emanbî lantaran intau inta kotałá tatua. Bo de'emanbî doman lantaran intau inta nororiga sim pinopisî in tałá tatua. Aku'oi nomais kon surat tatua simbá kon tayowon i Allah, kota'auandon monimu tontanî kom mołobenbî totok im perhatian monimu ko'i nami.

¹³ Tuabî manangka in no'onow ing gina nami. Selain mo'onow, nodugang doman totok lunganga ing gina nami sin noko'ontong kon lunganga ing gina inta kinorasa'an doman i Titus; nopia ing ginanya lantaran mo'ikow.

¹⁴ Totu–totu'ubí kom mo'ikow in dinui–duíku bidon kon tayowon i Titus. Bo sukurdon sim mo'ikow diá tongá mokopo'oyakmai ko'i nakó. Bayongan inta ain ino'uman nami ko'i monimu tua in totu'ubí. Natua doman onu inta dinui–duí nami soál mo'ikow kon tayowon i Titus no'itotu'ubí doman.

¹⁵ Sahingga in tana'a nodugangdon totok in tabinya ko'i monimu, sin tantú kotoropannya náonda ing kototoindudui monimu ko'inia bo sinarima monimu in sia takin hormat.

¹⁶ Mopia totok ing ginaku sim mo'ikow mota'audon pirisaya'an kom bayongan yagi–yagi.

8 ¹ Utat mita, ibogon nami kota'auan doman monimu náonda ing kototabi i Allah kon jama'at mita inta kom Makedonia.

² Umpakahbí mosia kinoántugan in totungkul inta totok mobogat, ta'e gina monia tantúbí nolunganga, sin umpakah kom bonu in roriga ta'e mo'ibogpabí doman mosia nobogoi in sumbangan pinotulung kon intau ibanea umpakah mosia totok doman nobiag nobogá.

³ Mosia nobogoi podudui ing komampuan monia, sedang bo no'iliubí totok kong komampuan monia. Tua in ibogbî monia tontaní.

⁴ Mosiabí tontaní in nopo'igum totok ko'inami simbá ogoian doman ing kasampatan mosia motulung kon umat mita i Allah kon Yudea.

⁵ Bo mosia ain nobogoi kon no'iliu totok kon onu inta sinakuser nami. Muna–munamai mosia nopoulosarkan in awak monia ko'i Allah, onda intua ko'i nami, podudui kon inta kino ibog i Allah.

⁶ Tuamai kami umuran moguman ko'i Titus -- inta ain nomangkoi kon oáidan tana'a -- simbá poturusonnya in oáidan mopia tana'a kon sigad monimu doman.

⁷ Kom bayongan yagi–yagi: Mo'ikow nion no'iliudon totok kon soál pirisaya, soál pororai, kon soál pongotahuan, kom bayongan yagi–yagi oáidan, bo kon soál kototabi monimu ko'i nami. Tuamai po'igumonku doman makow simbá mo'ikow mo'iliu doman kom bayongan oáidan inta mopia tana'a.

⁸ Na'a im pota'auku ko'i monimu de'emanbí salaku parentah. Ta'e moponorop kon nobayongdon totok intau

moramiji motulung kon tumpala intau, tuamai mo'ibog doman aku'oi monota'au mongo nodapot domandon onda in tabi monimu kon tumpala intau.

⁹Sim mo'ikow totokdon nonta'au kong kita in totokbî ing kinotabi i Yesus Kristus, Tuhan naton. Sia in no'oyúonbî, ta'e sinumon intau bogá sin lantaranbî mo'ikow, simbá mo'ikow mobaí mo'oyúon.

¹⁰Aka podudui in raianku, yo no'itutui bidon totok aka mo'ikow bo moginlapat kon onu inta aim pinangkoi monimu taong inta nopalutmai na'a. Sim mo'ikowbî inta muna-munamai norai bo nomangkoi kon oáidan tana'a.

¹¹Dá tana'a, ilapataidon onu inta aim pinangkoi monimu tua. Aidai intua podudui in ibog monimu, ta'e podoyon domandon kong komampuan monimu.

¹²Aka gina monimu bo motulidbî im mobogoi, dá tarima'anbî i Allah onu inta inogoi monimu tua, asal bo onu inta inogoi monimu tua, pinodoyon kon onu inta oyúon ko'i monimu, de'emanbî pinodoyon kon onu inta diá ing ko'i monimu.

¹³Mo'ikow inogoi in tanggung jawab tana'a de'emanbî makusudku kom bá intau

ibanea mo'ilagui kon tanggung jawab monia, ta'e bá tumpała mokorasa. Tuamai pogumankudon in tana'a, ki ine ing kon sigad monimu in no'iliu, yo sia im mota'au mogintompod kon inta noga'atpa. Simbá aka kon singgai mo'iduduimai, oyúonkah in noga'atpa ko'i monimu bo ko'i monia in no'iliu, yo bain mosia im mogintompod kon inta noga'atpa ko'i monimu, simbá motongkai.

¹⁴ (8:13)

¹⁵ Sing kom Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Intau inta mosipun kom mobarong, diábî doman mo'iliu, bo intau inta mosipun kon topilik, diábî doman inta kodaitan."

¹⁶ Sukurdon makow ko'i Allah, sing ki Titus im pinoporajing–Nyapa naonda bo kami inta umuran no'ibog notulung ko'i monimu!

¹⁷ Sia in diábî tongá sakadar nomałut kon onu inta pino'igum nami, ta'e totu–totu'ubî no'ibog notulung ko'i monimu no'idapot in sia tontañi in namangoi ko'i monimu.

¹⁸ Bo kami in nopotabá doman in tobatú utat naton noyotakinnya, utat naton tana'a totokbî i hormat im bayongan jama'at sin oáidannya nopoyaput in Habar Mopia nongkon i Allah.

¹⁹ Bo de'eman doman tongá tua! Intau tatua piniŕi doman bo sinantú in jama'at sim moyobayat nami kom bonu im bobayáan mopoyaput in sumbangan, simbá ki Tuhan umuran dayowon bo bá ontongan doman monimu kong kami in umuranbí totu-totu'u mo'ibog motuŕung.

²⁰ Sin ingaton makow nami, dika bo potaláan intau ing kami mopoyaput in sumbangan moántó tana'a.

²¹ Sing kami im mo'ibogbí mogaid kon inta mopia, de'emanbí tongá kon tayowon i Allah ta'e kon tayowonbí doman in intau.

²² Selain ki Titus bo ki utat naton tobatú tua, kami nopotabá doman in tobatú utat naton ibanea makow. Sia tua inujibí domandon nami, bo nonyatadon kon umuranbí in sia mo'ibog motuŕung. Sedang ibogonnya im bá tana'a bidon makow, sin totok moŕoben in harapannya ko'i monimu.

²³ Aka ki Titus, yo sia in yobayat topogaidanku inta notuŕung ko'i monimu. Bo soál ki utat naton taya dua tua, inta minayak noyotakinnya, mosia tua in intaubí inta piniŕi bo sinantú in jama'at sing kinosanang ing gina monia.

²⁴ Tuamai po'igumon nami, ponyatabí in tabi monimu ko'i monia, simbá bayongan jama'at monota'auandon kom mo'ikow im motabibí ko'i monia, bo onu in dinuiduí nami soál mo'ikow monyata kon totu'ubí.

9 ¹ Sabanarnya diá bidon parałuku paison bui ko'i monimu in soál sumbangan monimu kon umat i Allah inta kon Yudea.

² Sing kota'auanku bidon kom mo'ikow im mo'ibogbí motulung, bo mo'ikow in umurankubí dinuiduí kon yuá–yuák intau im Makedonia. Pinogumankudon ko'i monia kon nongkon taongpabí inta nopalut na'a in tai utat mita kon Akhaya ain nobasadia mobogoi in sumbangan. Bo lantaran totok domandon ing gina monimu, sahingga intau ibanea totok domandon no'ibog.

³ Bo tana'a aku'oi nopotabá ko'i Titus bo ko'i utat naton taya dua mamangoi ko'i monimu, simbá onu inta dinuiduí nami soál mo'ikow, de'eman tongá o'uman inta diá totu'u. Dá mo'ikow im mustibí mobasadia, sin aim pinogumanku ko'i monia kom mo'ikow ain domandon nobasadia.

⁴ Sim molia–liau ing ginaku, dika bo oyúon intau mita im Makedonia mamangoi

moyotakinku ko wakutu im mopoángoí ko'i monimu. Bo aka mo'uľi magí monia im mo'ikow bo diápa nobasadia, yo mo'oyak totok ing kami ko'i monimu! Ná doman tua, mo'ikow doman im mo'oyak.

⁵ Manangka intua, iraikumai yo maní potabákudon muna mamangoi ko'i monimu i mosia, simbá mota'au mono'ulut muna kon onu inta ogoi monimu podudui in dandi monimu tungkuľ intua. Aka natua yo monyatadon kon onu in inogoi monimu nion inogoibí takin nosanang ing gina bo de'emanbí tongá pakisa.

⁶ Torop kopira in singogku na'a! Intau inta nomuľa kon topilik, topilik doman im mo'uľinya, ta'e intau inta nomuľa kon nobayong, yo mobayong doman im mo'uľinya.

⁷ Ta'e po'igumonku makow mo'ikow mobogoibí takin pia ing gina, diá tongá pakisa, sin intaubí inta mobogoi takin pia ing gina ing kotabi i Allah.

⁸ Sing ki Allah im mokawasabí mobogoi im barakat ko'i monimu, simbá tantú oyúon im pakéon monimu; bo bá tantú oyúon im pogaid monimu kon inta mopia bo potuľung kon intau.

⁹ Ná inta aim pinais kom Buk Mosuci nana'a, "Ki Tuhan nobogoi magí-makow kon intau mita mobogá; kopopia ing gina-Nya tantú mononoi dapot kopalutanea."

¹⁰ Sinadia-Nyadon bibit kon intau inta mogogambor bo ka'anon ko'i naton. Siabí doman inta moposadia im bibit inambor monimu tua, simbá bungai ing kopopia ing gina monimu moguntu-guntu domandon.

¹¹ Aka natua yo mo'ikow im mobaí bidon mo'oyúon kom bayongan yagi-yagi, sahingga mo'ikow tantú mobogoi takin pia ing gina. Bo onu inta inogoi monimu inta sinila-silaidon makow nami tua, nobaí dodoyonan kom mobayong totok intau im mopoyaput in sukur moántó ko'i Allah.

¹² Sin oáid mopia inta inaidan monimu na'a de'emanbí tongá modugang kon onda inta noga'atpa kon umat mita i Allah, ta'e nobaílibí doman dodoyonan nodapot in nobayong intau mopoyaput in sukur ko'i Allah.

¹³ Bo nongkon oáid mopia inta aim pino'ontong monimu tua, mobayong intau ing Keresten kon Yudea modayow ko'i Allah lantaran ontongon monia

ing kototoindudui monimu kon Habar Mopia soál ki Kristus inta duduiandonmai monimu tua. Bo modayow doman mosia ko'i Allah, sin lantaran kopopia ing gina monimu mo'ibog mosila–silai makow ko' monia bo kon intau mita ibanea, onu in oyúon ko'inimu.

¹⁴ Dá tantú monia sambayanan im mo'ikow takin tabi modalom lantaran pia ing gina i Allah ko'inimu.

¹⁵ Posukurdon ko'i Allah sin diá im poliu kom barakat inogoi–Nya.

10 ¹ Aku'oi ki Paulus, inta kain intau in diá mobarani moyogintayow makow, tongá mobarani aka moyogiyayúan monimu. Tana'a makow pinodoyon kon kóoałus bo kopopia in gina i Kristus,

² po'igumonkudon ko'inimu simbá mo'ikow diá momakisa ko'inakó mopo'ontong ing kabaranianku aka aku'oi mamangoidon ko'i monimu. Sin roncanaku in torúankubí totok intau mita inta mosingog kong kami mogaid kon na'a simbá moko'ulí kong ka'untungan kon dunia na'a.

³ Totu'ubí kon kami in nobiagpabí kon dunia na'a, ta'e kami in diábí moramiji,

simbá moko'uḷi kong kakaya'an in dunia na'a.

⁴ Sin sonjata mita inta pinaké nami kon usaha tana'a de'emanbí sonjata in dunia na'a, ta'e sonjatabí mita inta inogoi i Allah inta mokosanggup momoguya'at kon onu inta moko'olingoi.

⁵ Kami im momutoḷ kon roncana mita inta diá mopia bo mogumpag kon onu inta pinosindog no'idoyon kon kalakuang in intau sim pomayow kon ibog monota'au ko'i Allah. Bo mopotalá in raian in intau mita inta diá mopia bo aidan simbá mo'itungkud kon tayowon i Kristus.

⁶ Bo aka mo'ikow bo totu-totu'u motoindudui, dá kami im mokobaḷi bidon mohukum kon intau mita inta diá mongotoindudui.

⁷ Indoiaidon kopira onu inta nobaḷi kon tayowonmai monimu nion! Aka oyúon intau im moyakindon totu-totu'u kon sia tua ing kapunya'an i Kristus, yo musti in sia morai kom bonu in ginanya kong kami doman na'a ing kapunya'anbí doman i Kristus, naonda bo sia.

⁸ Aku'oi in diábí mo'oyak aka aku'oi tantú moduí makow kong kawasa inta ain inogoi i Tuhan ko'i nami, sing kawasa tatua in

ogoibí pomíag ko'i monimu, de'emanbí pomatoi.

⁹ Diábí mo'ibog in aku'oi anggapon monimu kon suratku tatua im mopogogondok ko'i monimu.

¹⁰ Sin oyúon intau noguman nana'a, "Bonu in surat mita i Paulus tua im motogat bo mokobangkał, ta'e aka siadon tontańi ing kon yuá-yuák naton, yo moyangkokdon in sia bo singognya mita tua diádon im mangalenyala!"

¹¹ Ta'e manikah bo morai intau mita inta mosingog tatua, kon aka kami bo kon yuá-yuákdon monimu, yo aidanbí nami ná inta pinais kom bonu in surat mita nami.

¹² O,o! Totu'ubí kon kami in diábí mokobałi mopoyobanding ande mokiopotongkai kon intau mita inta norai kom mosia tua im mołantu-łantud. Nobodok totok im mosia! Mosia mogaid kon ukuran monia tontańi bo ponilai ko'i monia tontańi podudui in ukuran inta inaidan monia tua.

¹³ Kami in doíbí natua. Aka kami bo dumui-dui, yo doíbí mo'iliu kon onu inta ain sinantú i Allah ko'i nami. Kami im mogaid tongábí komangoi im batas inta

ain sinantú i Allah. Bo mo'ikow no'ibonubí kom batas tatua.

¹⁴ Sin waktu ing kami namangoi ko'i monimu, bo nopota'au in Habar Mopia i Kristus, kami in diábí ilimpat kon sigad inta ain sinantú pogaidan nami.

¹⁵ Kami in diábí dumuí tontaní sin oáidan in intau ibanea inta ain no'ilimpat kon sigad inta ain sinantú i Allah ko'i nami. Ta'e kami in tantú mogaid kom bonu in sigad inta ain sinantú i Allah ko'i nami, bo kami tantú moharap makow kom bá umuran modugang im pirisaya monimu ko'i Kristus. Simbá kami mota'au mogaid kon oáidan inta mo'iliu kon oáidan mita tatua kon sigad monimu.

¹⁶ Sing kami in sinantú bidon kom mopohaba-habar makow in Habar Mopia kon lipu-lipúannya inta lebe noyayuk kon lipú monimu. Tongá diábí dumodia ing kami lantaran oáidan nami tatua.

¹⁷ Sing kom Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Intau inta mo'ibog duíon, yo manikah bo poduí kon onu inta inaidan i Allah."

¹⁸ Sin de'emanbí intau inta dinumuí tontaní im mokotahang kon totungkul, ta'e intaubí inta pinuji i Tuhan.

1 1 ¹ Pomayakpa makow aku'oi in tumombodok topilik. Mota'aubí degá?

² Aku'oi mokotanob ko'i monimu, naonda bo kototanob i Allah ko'i monimu. Mo'ikow nion naonda mongodeaga inta aim pinodandiku kon nika'an in tobatú lolaki, lolaki tatua ing ki Kristus.

³ Ta'e molia-liaupa ing ginaku sin dika-dika bo mo'itabat in raian monimu bo diádon motoindudui ko'i Kristus, naonda bo ki Hawa kolipod inta kino akañan in ulag.

⁴ Sin tarukira'ankumai mo'ikow tongábí kibio-biómai aka oyúon in intau mamangoi bo mopota'au in habar soál ki Yesus, ta'e ki Yesusbí tolaeng, de'emanbí ki Yesus inta aim pinota'au muna nami ko'i monimu. Bo tarima'an doman monimu in roho bo "habar mopia" inta totu-totu'ubí kon diá notongkai in Roho i Allah bo Habar Mopia inta aim muna sinarima monimu nongkon i nami.

⁵ Ta'e podudui in raianku, aku'oi na'a in diábí tongá ná "rasul mita" inta mongotoyang tatua!

⁶ Degá diá baší mota'au mosingog in aku'oi, ta'e aka tongá pororai, yo aku'oi

im mota'aubî doman. Bo tua in aim bidon nodait inontong monimu.

⁷ Degá diá no'italá in aidku tana'a, aka aku'oi im mokopo'ompá simbá polantudon im mo'ikow. Sing ko waktu nopoyaput in Habar Mopia inta nongkon i Allah ko'i monimu, yo aku'oi in diábî noki uboli topilikpamai ko'i monimu.

⁸ Sing ko waktu in aku'oi nogaid kon sigad monimu, aku'oi in inongkosbî in jama'at mita ibanea. Dá mota'aubî singogonku kon totokbî in nokoporugimai kon jama'at mita simbá aku'oi mota'au motulung ko'i monimu.

⁹ Bo aka kodaitan in aku'oi, yo diábî mokoposusahmai kon intau tobatúmai kon sigad monimu. Sin onu im moga'at ko'inakó komintanbî ki utat mita inta namangoi nongkon Makedonia im mobogoi.

¹⁰ Lunganga ing ginaku diábî modai-dait kom bayongan lipu in Akhaya, sin totundú mita inta mobanar umuran moyotakinku makow.

¹¹ Eta nongonubî sim mosingogbî aku'oi kon natua? Degá diá motabi in aku'oi ko'i monimu? Kinota'auanbî i Allah in tabiku ko'i monimu!

¹² Onu im pinomiaku tana'a, tantúkubí doman aidan, simbá diá in dodoyonan in "rasul mita" tatua dumodia bo moguman kom mosia im mogaid naonda bo kami.

¹³ Sin intau mita tatua in de'emanbí totu-totu'u rasul. Mosia tua in tongábí mogogaid inta mo'ibo-ibog mongakał kon intau bo mongaku sałaku rasul mita i Kristus.

¹⁴ Diábí mokoherang in oáid monia tua, sin ibilispa in nongaku doman sałaku malaekat im bayag!

¹⁵ Dá diádon mota'au herangon aka dumodudui mita in Ibilis mongaku sałaku mogogaid mita kon oáidan i Tuhan. Tongá mosia tua im motarimabí kon hukuman podudui in oáid monia tua.

¹⁶ Buikupa doman ponorop: Dona'ai modapot oyúon in intau monganggap ko'i nakó bodok. Ta'e aka mo'ikow bo monganggap ko'i nakó natua, dá diábí doman nongonu simbá mota'aupa in aku'oi dumodia topilik.

¹⁷ Mo'iduduimai na'a, modaitku tangoion onu inta mokolunganga kong ginaku, ta'e de'emanbí ki Tuhan in nomarentah nokipoguman in na'a ko'i

nakó. Mangalunya totu-totu'upabî aku'oi in nosingog naonda bo intau bodok.

¹⁸Totu'ubî kom mobayongbî in intau inta moduî kon onu inta kon dunia na'a, tuamai dumuî doman tontanî in aku'oi.

¹⁹Tantú mosanangbî ing gina monimu nosabar sinumayow kon intau mita bodok. Sin inanggap monimu mopandoi im mo'ikow!

²⁰Tongá pomayak makow monimu aka oyúon intau monombudak ko'i monimu, andeka momakisa mo'igum bo mogamá kong ka'untungan ko'i monimu, ande inta monganggap kom mosia im molantu-lantud nongkon i monimu sahingga im mobarani monokap ko'i monimu.

²¹Takin porasa'an mo'oyak musti akuonku, kong kami in diábî mokobaí im momia natua. Ta'e aka intau ibanea bo mokobaí dumodia, yo aku'oi im mobaranibî doman! (Aku'oi mosingog naonda bo intau bodok.)

²²Degá mopongata kom mosia tua intau in Ibrani? Kaka aku'oi intaubî doman Ibrani. Mopongata kon intau in Israel? Ka aku'oi doman intau Israel. Mopongata kon katurunan i Abraham? Ka aku'oi doman turunan i Abraham!

²³ Degá mogogaid mita i Kristus im mosia? Kodongogan naonda bo diá moratak in aku'oi ta'e totou'ubí kon aku'oibí na'a im mogogaid i Allah inta mopia–pia nongkon i monia tua. Aku'oi umuran morajing im mogaid, mokakit in aku'oi bonuon monia kom ponjara, bo mokakit doman aku'oi in roriga'an monia gogió bo matoi.

²⁴ Ain kolima aku'oi iroriga intau mita in Yahudi nodapot sinambok kotoļu nopuľuh bo siow.

²⁵ Kotoļu aku'oi sinambok intau mita in Rum; pernah doman aku'oi inarab monia im batu. Kotoļu doman aku'oi in sinumalom kong kapal kon dagat, bo komintandon doman aku'oi dongkadon no'itololantak makow kon yuák in dagat tosinggai bo tonggobi'i.

²⁶ Kom bonu im bobayáanku mobayong totok kodungkulanku in soál mita inta moko'ondok: oyúon inta moko'uma kon lunud, moyodungkul in intau mora'at, moyogintayow in romuk intau in Yahudi bo intau de'eman Yahudi, moyotayow im bahaya mita inta mobalı kong kota' bo kon luai ing kota', inta bahaya mita kon dagat bo moyotayow in intau mita inta mongaku

notobatú kom pirisaya ko'i Yesus, padahal bo diábí.

²⁷ Mobakuat totok aku'oi im mogaid, sahingga mokakit diádon mokoposiug, diádon mokoponga'an, diádon mokoponginum, bo mokakit domandon monahang in tonow sin diádon kolambu-lambung pakéon bo diá domandon im baloi pogutunan.

²⁸ Bo pomuloi in singgai molia-liau doman ing ginaku kong ka'ada'an bayongan jama'at.

²⁹ Aka aku'oi mokorasa kom mōlemé, yo aku'oi im mo'itakinbí doman mōlemé. Aka oyúon im mo'ila'utdon mogaid kon inta diá mopia, yo mo'itakinbí doman ing ginaku moyoyiga.

³⁰ Dá aka aku'oi bo moduí kon onukadon, yo duíonku tua ing kakurangankubí.

³¹ Ta'e ki Allah ki Amá i Yesus, Tuhan naton nonota'aubí kon aku'oi in diábí mongubol. Dinayo-dayowdon in tangoi-Nya nodapot ing kopalutannya.

³² Wakutu in aku'oi kon Damsyik ki gubernur inta nonguasa kon tua, inta kom bonu im pomarenta'an i raja Aretas, nokiłukad kon tontara kon ngara ing kotá tatua sim modomok ko'inakó.

³³ Ta'e aku'oi pinolagui in intau pinongin bubú in dinding kota tatua. Aku'oi pinopobonu monia kong karansi bo pinoluai. Tuamai diá kinodomokan i gubernur tatua in aku'oi.

12 ¹ Totu'ubí kon diábí im mangale dumodia. Tongá mustikubí doman popota'au onu inta aim pino wahyu bo inta pino'ontong i Allah ko'inakó.

² Kom bonu in o'ontongon tatua, kinota'auanku intau inta no'ibingkat monik kon soroga tatua, mopuluhbí bo opat notaong kolipod. (Diá doman notarangku totok mongo takin awaknya in no'ibingkat tatua mongo tongábí no'ìlabot magí kom matakú -- tongábí ki Allah in nonota'au kon tua.)

³ Buionkupa doman: Kinota'auankubí kon intau tatua in no'ibingkat minayak im Pirdaus. (Diá doman notarangkumai totok mongo takin awaknya in no'ibingkat tatua mongo tongábí no'ìlabot magí kon matakú -- tongábí ki Allah in nonota'au kon tua.) Kon tampat tatua intau tatua nokodongog kon soál mita inta diá mota'au o'umanon in intau bo inta pinoton kon intau, diá mota'au singogon.

⁴ (12:3)

⁵ Intaubî tatua in nokolunganga kong ginaku, de'emanbî awakku tontanî. Sin aka ko'i nakó yo ondabî inta noga'atpa kon awakku, tuabî in duíonku.

⁶ Sin aka kuma bo mo'ibog doman aku'oi moduí kon rupa-rupa, yo aku'oi in doíbí umambungangal mosingog kon ubol; ondabî in totu'u, tuabî im poguman. Ta'e tahangonkupabî, simbá dika bo anggapon monia in aku'oi kon no'iliudon kon onu inta ain inontong bo inta dinongog monia ko'i nakó.

⁷ Ta'e simbá diá dumodia in aku'oi kon soál mita inta aim pino'ontong i Allah tatua, dá aku'oi inogoian in naonda bo tobatú panyaki kom bonu in awakku inta nobaí alat in Ibilis. Panyaki tatua inogoi pino hukum ko'inakó simbá diá dumodia in aku'oi.

⁸ Ain kotołu in aku'oi nopo'igum ko'i Tuhan simbá inggamáan-Nyadon nongkon awakku im panyaki tatua.

⁹ Ta'e sinubagan i Tuhan nana'a, "Tugatdon in totabi-Ku ko'inimu; sin aka naníon ka'ada'an in awakmu, yo kawasa-Ku im modugangbí moropot." Tuabî manangkain mopiabî totok ing ginaku bo duíonkubî in onu inta noga'at

kon awakku. Sin aka aku'oi bo diádon mokopongonu, yo ko wakutu in tuata korasa'anku ing kawasa i Kristus inta totok im moľoben motuľung ko'i nakó.

¹⁰ Tuamai mopiabí ing ginaku aka umuran moľemé nana'a ing ka'ada'an awakku. Bo mopiabí doman ginaku aka lantaran ki Kristus, aku'oi poponapudan uboľ, mokorasa kon rupa–rupa yoyiga, aľo–aľowan makow pogutuón. Sin aka korasa'anku bo diádon mokopongonu in aku'oi, yo kon waktupa doman tuata bo oyúon kakuatan korasaanku.

¹¹ Totu'ubí kon aku'oi in sinumon intau bodok -- ta'e mo'ikowbí in nomakisa ko'i nakó nobaľi natua. Sabanarnya mo'ikowbí im musti moduí ko'inakó. Sin umpakah diá baraguna in aku'oi ko'i monimu, ta'e kom bayongan yagi–yagi aku'oi no'iliubí kon rasul mita inta mongotoyang tua.

¹² Bayongan inta mokoherang, inta diá mita im poliu tua bo oáidan inta moľoben, takin kasabaran moľoben pino'ontongdon bá ontongon doman monimu kon aku'oi na'a in totu–totu'ubí rasul.

¹³ Sing kon soáľbí degá ta'onda mo'ikow nion im pino tontumi, aka poyobandingonmai in jama'at mita

ibanea? Tongábî kolikud in soál mita tana'a: aku'oi doí nokiposusahmai noki'ongkos ko'i monimu. Aku'oi mo'igum ma'ap aka tuabî in nokotalá ko'inakó.

¹⁴ Kotoludon na'a aku'oi noroncana mayak moki podungkul ko'i monimu. Bo aku'oi in doíbî moki posusahmai ko'i monimu, sin de'emanbî kapunya'an monimu in tayakkonku, ta'e mo'ikowbî. Sin de'emanbî mongoádî im musti motayak kong ka'anon ing guyanganya, ta'e guyangabî im musti motayak kong ka'anon i adínya mita.

¹⁵ Tuamai mopiabî ing ginaku bo morelabî im moposarahkan im bayongan yagi-yagi, sing kopontingan monimu, nodapotkabî in awakku na'a. Dá aka aku'oi bo totok motabi ko'i monimu, umpakah yo diápa doman kotabi monimu in aku'oi?

¹⁶ O,obî kom mo'ikow in nosatujubî kon aku'oi in diábî nokiposusahmai ko'i monimu. Tongá oyúon doman im mosingog kon aku'oi na'a in diá mojujur, mopandoi mongakal sim motayak kong ka'untungan nongkon imonimu.

¹⁷ Diábî doman! Eta degá pernah in aku'oi nopotaba' in intau sim mayak motayak kong ka'untungan ko'i monimu?

¹⁸Totu'u kon aku'oi nopotabá ko'i Titus mayak ko'i monimu, takin intau inta ki utat doman naton ibanea inta noyotakinnya. Ta'e umpakah yo pernah ing ki Titus im motayak kong ka'untungan ko'i monimu? Mogaid tana'a, tujuan naminda in notongkaibí, natua doman in aid mita naminda.

¹⁹Mota'aubí singogon nami kon no'onggot bidon mo'ikow in umuran nosangka makow ko'i nami, kong kami tantú mobela kon oáid nami inta diá mopia kon tayowon monimu. Kon tayowon i Allah bo kinota'auanbí i Kristus, kami moguman ko'i monimu, kom bayongan na'a, ule, utat mita inta kinotabiku, inaidan nami na'a lantaranbí bá mobiag bo modugang im pirisaya monimu.

²⁰Sin molia–liau ing ginaku, dikabo naonda in aku'oi mamangoi, koángoiankumai mo'ikow diádon ná inta iharapku makow, ná doman tua in aku'oi, koángoianmai monimu, diádon ná inta iharap makow monimu. Sin dikabo mobobayowanmai im mo'ikow, mosi'intoian, sumombong, tongá mo'ibog morai kong kopontingan tontaní bo mongacau.

²¹ Mo^lia–^liau doman ing ginaku sin dikabo naonda in aku'oi mamangoi bui, popo'ompáan i Allah in aku'oi kon tayowon monimu, bo mongomba^l in aku'oi sin nobayongdon ing kon sigad monimu in nogaid kon dosa waktu intua bo diápa doman noba^lui, bo tantúpa doman nogaid kon oáid mita inta mora'at totok bo inta diá patus aidan i intau inta mopirisaya.

13 ¹ Na'a ing ko'intolunyadon aku'oi namangoi nokipodungku^l ko'i monimu. Kom Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Pomuloi im porkara musti saksian in doyowa ande tolu in intau, bain tua porkara tatua mota'au akúon kon totu'u."

² Intau mita inta tungku^l intua ain nogaid kon inta diá mopia bo bayongan intau ibanea, kolipod munadon inogoianku im poringatan waktu in namangoi nokipodungku^l induanya in aku'oi ko'i monimu. Bo tana'a makow, ko waktu in noyogiyayúanpa ing kita, aku'oi bui mobogoi im poringatan, kon aku'oi im mamangoidon bui ko'i monimu, yo diábí in tobatúmai kon sigad monia tua in diá hukumon.

³ Dá mo'ikow im moko'u^líbí kom bukti inta totok ing kino ibog monimu kom

memang totu'ubî kong ki Kristusbî im mosingog pinongin i nakó. Tongá aka Sia bo mopoáidon diábî tongá dumondo'uług, ta'e popo'ontong-Nyabî ing kawasa-Nya kon yuá-yuák monimu.

⁴Totu'ubî, kon wakutu in Sia pinopopakú kong kayu pinoyotalémpang, Sia in diábî nokopongonu, ta'e tana'a im biniagdon bui i Allah in Sia takin kawasa-Nya. Kami in diábî doman moropot kom bonu ing kobiagan nami inta notobatúdon i Kristus, ta'e aka kami moyogintayowdon monimu, yo kami im mobaľi bidon moropot moyotakin i Kristus lantaran kawasa i Allah.

⁵Tungkuľaikah uji im pirisaya monimu mongo totu-totu'udon no'idoyon kom pirisaya ko'i Kristus! Taridiai kopia! Degá mo'ikow diápabî mopirisaya totok kong ki Kristus Yesus in oyúondon kom bonu ing gina monimu! -- sin aka diá natua yo mo'ikow in diápabî monahang kon totungkuľ.

⁶Haraponku makow im bá kota'auandon monimu kong kami na'a in de'emanbî inta mita inta diá mokokotahang kon totungkuľ.

⁷ Kami umuran mopo'igum makow doá simbá mo'ikow diá mogaid kon inta mora'at. De'emanbí mopo'ontong kon kami im monahangdon totok kon totungkul, ta'e ibogon nami im bá mo'ikow umuran mota'au mogaid kon inta mopia -- umpakah ontongon monimu ing kami diá mokotahang kon totungkul.

⁸ Kami in diábí mokopongonu kon soál mita inta diá noyoka'an in inta mobanar. Soál inta mota'au aidan nami in tongábí dumudui kon onu inta mobanar tua.

⁹ Mopiabí ing gina nami aka mo'ikowdon im moropo-ropot nongkon inami. Tuamai kami umuran mopo'igum in doá ko'i Allah, simbá mo'ikow moba_lí mosempurna.

¹⁰ Tuabí doman im makusudku nomais kon surat tana'a ko waktu in noyogiyayúanpa ing kita. Simbá aka aku'oi bo mamangoidon kon yuá-yuák monimu, yo diádon aku'oi mokoporogi in tumayow ko'i monimu, podudui ing kawasa inta inogoi i Tuhan ko'i nakó sim ponompia ko'i monimu, de'emanbí pomoguya'at.

¹¹ Na'a in tongginaku pangabisan ko'i monimu utatku mita: mokoposanangdon kong gina bo poramijidon simbá umuran mobia_g mosempurna, umuran kong

gina–gina makow in tongginaku mita na'a!
Umuran motobatú kong gina bo kon raian
bo umuran mototabian. Sing ki Allah inta
nobaŕi dodoyonan totabi bo kobiagan inta
mopia, umuran kotaki–takin monimu.

¹² Posisalamandon mo'ikow, podoyon
kon tabi salaku tumpala umat i Allah.

¹³ (13–12b) Bayongan umat i Allah
nokipoyaput doman in salam monia ko'i
monimu.

¹⁴ (13–13) Totabi bo barakat i Tuhan
Yesus Kristus bo i Allah takin kawasa
in Roho Mokudus umuran kotaki–takin
monimu komintan! Hormat nami, Ki
Paulus

Galatia

1 ¹ Utatku mita jama'at i Allah inta kong Galatia. Aku'oi ki Paulus takin bayongan utat naton intau Kereten inta koyota-yotakinku, moharap makow simbá ki Allah, ki Amá naton bo ki Tuhan Yesus Kristus umuran makow mobogoi im barakat bo totabi ko'i monimu komintan. Aku'oi na'a noba^{li} rasul de'emanbⁱ ibog in intau andeka intau in nopoba^{li} ko'inakó, ta'e ki Yesus Kristusbⁱ bo ki Allah inta ki Amá naton, inta nomiag doman bui ko'i-Nia nongkon sigad in intau minatoi.

² (1:1)

³ (1:1)

⁴ Ki Kristus dinumudui kon ko'ibog i Allah, ki Amá naton, sahingga Sia noposarahkan awak-Nya tontanⁱ noba^{li} kurban potobus kon talá mita naton, simbá kita posalamaton nongkon ka'ada'an masai na'a inta diádon mopia na'a.

⁵ Dinayo-dayowdon ki Allah nodapot ing koyoyangan dunia na'a! Amin.

⁶ Aku'oi im moherangbⁱ totok ko'i monimu utat mita! Mo'ikow nion inoinⁱ i

Allah tongábî pinodoyon kon tabi i Yesus Kristus, ta'e nongonubî sim mo'ikow in nolikatbî totok nonolikud ko'i-Nia bo minayak nokidongog polat dinumudui kon habar inta kai monia in habar mopia doman, padahal de'emanbî nongkon i Allah.

⁷ Sabanarnya diábî in Habar Mopia ibanea makow, tongá oyúon in intau namangoi mopotomba'uk im pirisaya monimu. Makusud monia tua im mopoyotalá in "Habar Mopia" i Kristus.

⁸ Ta'e intau inta nopoyaput ing kai monia "habar mopia" inta noyoposi in Habar Mopia inta pinoyaput nami tua in igumonku makow bá hukumon i Allah in sia, kami kabî tontaî andeka malaekat nongkon soroga!

⁹ Ná inta aim pinoguman nami kolipod, bo tana'a komintanpa doman pogumanku: Aka oyúon intau mamangoi mopoyaput in "habar mopia" ta'e noyoposi in Habar Mopia inta aindon pinoyaput nami ko'i monimu, yo igumonku makow in hukumon i Allah in sia tua!

¹⁰ Yo náonda degá in na'a: Motayak degá in aku'oi kon inta mokosanang kong gina in intau andeka inta mokosanang kon gina

i Allah? Andeka ontongon monimu degá aku'oi im mokopopia kon intau, simbá kosanang in intau? Aka natua in oáidku, yo aku'oi na'a in de'emanbí bobantung i Kristus.

¹¹ Mo'ikow u_{le} utatku mita musti monota'au kon Habar Mopia inta pinoyaputku ko'i monimu tua in de'emanbí nongkon intau.

¹² Sin tua in de'emanbí inogoi in intau ko'inakó, bo de'emanbí doman intau in notundú ko'inakó, ta'e tua in no'u_líku sing ki Yesusbí tontanî in nobogoi ko'inakó.

¹³ Kino-dongogan bidon monimu ing kobobiagku kolipod waktu in aku'oi agamapa Yahudi. Waktu intua diábí in tabiku momogutú kon jama'at mita i Allah, totokbí in ramijionku putúon im mosia.

¹⁴ Bo aka tongá mopobayak im parentah agama Yahudi, yo no'iliubí in aku'oi kon intau mita in Yahudi inta topobiagku. Bo aku'oi totok doman molukad kon adat im mogoguyang nami.

¹⁵ Tongá pinodoyonbí kon tabi i Allah, sahingga pini_lí-Nya aku'oi ko waktu ing kom bonupa in sian i ináku. Inoinî-Nya in aku'oi sim mogaid kon oáidan-Nya.

¹⁶ Pino'ontong-Nya ko'i nakó ing ki Adí-Nya simbá Habar Mopia soál ki Adí-Nya bayáanku poyaputon kon intau mita inta de'eman Yahudi. Bo wakutu intua aku'oi diábí minayak ko'i ineka sin no'igum kon tonggina.

¹⁷ Ná doman tua, aku'oi in diábí minayak in Yerusalem bo notayak ko'i monia inta munadon nobáí rasul. Ta'e aku'oi im minayakbí im butá Arap, bain nongkon tua aku'oi minayak bui in Damsyik.

¹⁸ Bo tolu notaong no'iduduimai, aku'oi minayak in Yerusalem sim mokipodungku! ko'i Petrus. Aku'oi nogutun takinnya mopuluh bolima nosinggai.

¹⁹ Tongá aku'oi diábí noyodungku! in rasul mita ibanea kolikudbí ing ki Yakobus ki utat i Tuhan Yesus.

²⁰ Kon tayowon i Allah, pogumankudon ko'i monimu, kon onu im pinaisku ko'i monimu na'a in totu'ubí, de'emanbí tongá ubo!!

²¹ No'iduduimai kon tua aku'oi minaya-mayak makow in lipú mita inta kon Siria bo Kilikia.

²² Ta'e wakutu intua jama'at mita inta kon Yudea, diápabí nonota'au ko'inakó, sin diápa inontong monia.

²³ Mosia tongábî nokodongog kong guman in intau, "Kon siabî tua inta kolipod nomogutú ko'i monia, ta'e tana'a makow sia nopoyaput ing kaparcayaan inta kolipod ramijionnya totok inggamáan."

²⁴ Dá mosia totokdon nodayow ko'i Allah sin aku'oi nopirisaya domandon kon tua.

2 ¹ Naonda im mopuluhdon bo opat notaong kon tua, aku'oi bui minayak in Yerusalem takin i Barnabas, bo i Titus.

² Aku'oi minayak in Yerusalem sing ki Allahbî in nopotabá. Bo kon tobatú pinoyodungkuñ takin itoi mita kon tua, aku'oi noginsilang kon Habar Mopia inta pinoyaputku kon intau mita inta de'eman Yahudi. Sin doíbî in aku'oi aka usahaku kolipod bo masa in tana'a, tongá mobaíi diá baraguna.

³ Ki Titus inta noyotakinku tua intau in Yunani ta'e diábî in sia pinoki sunatku ná kon atorang in agama Yahudi.

⁴ Umpakahbî oyúon intau in totok momakisa ko'inia. Mosia tua intau mita inta umuran kumapog ko'i naton bo mongaku kom mosia ing ki utat naton. Mosia tua in umuni-uni makow monarukira kon onu kabî in aidan naton salaku intau inta ain notobatú takin i

Kristus Yesus. Ibogon monia ing kita mobui kong ka'ada'an naton kolipod salaku ki ata monia.

⁵ Ta'e topilikmai diábî ing kami umundok ko'i monia, sin ibogon nami Habar Mopia tatua tantúbî mo'itutui bo mo'itonop makow kong gina monimu.

⁶ Bo soál mosia inta inanggap in intau mita mongopenting -- tua in diábî mobaîi soál ko'inakó, sin aka ko'inakó yo diábî in yoposi intau, intau moľoben ande intau moyangkó, sing ki Allah in diábî momiîi kon intau.

⁷ Mala ináku bidon in intau mita inta nobaîi itoi, kong ki Allahbî in nobogoi oáidan ko'inakó simbá aku'oi mayak mopoyaput in Habar Mopia kon intau mita inta de'eman Yahudi, naonda bo ki Allah inta nopotabá ko'i Petrus minayak nopohabar in Habar Mopia kon yuá–yuák intau Yahudi.

⁸ Sing ki Allah inta nobogoi ko'i Petrus in ropot bá mobaîi rasul kon sigad in intau mita Yahudi, Siabî doman tua inta nobogoi in ropot ko'inakó simbá mobaîi rasul kon yuá–yuák in intau de'eman Yahudi.

⁹ Bo naonda in noko'ontong kon totabi inta inogoi i Allah ko'i nakó, dá ki Yakobus,

ki Petrus, bo ki Yohanes inta noba^lidon itoi kon jama'at, nopirisayadon kong ki Allahbⁱ in nobogoi oáidan tana'a ko'inakó. Sahingga in nodati im mosia ko'i naminda i Barnabas sa^laku tanda yoyobayatan. Bo nosatuju bidon ing kami kong kami im mayak mopohabar in Habar Mopia kon yuá-yuák in intau mita inta de'eman Yahudi, bo mosia im mayak kon sigad in intau mita Yahudi.

¹⁰Tongá topasa^l im pino'igum monia ko'i nami, musti tarukiraan in intau mita bogá. Bo memang tuabⁱ doman inta kino'ibo-ibogku aidan.

¹¹Wakutu ing ki Petrus namangoi in Antiokhia, taran-tarangandon sinogurku in sia, sin no'ita^ládon in o'idnya.

¹²Sim muna-munamai in sia nonga'an noyotakin in intau mita inta diá sinunat. Ta'e naonda in no'iangoidon intau mita inta pinotabá i Yakobus, sia iyumayukdon kon utat mita inta diá sinunat bo doⁱ domandon nonga'an noyotakin monia, sin sia mo'ondok kon intau mita inta nomakisa simbá bayongan intau musti sunaton.

¹³Intau mita in Yahudi ibanea dinumudui domandon kon aid i Petrus natua,

sahingga ki Barnabas no'idudui doman kon aid monia natua.

¹⁴ Bo naonda inontongku in oáid monia inta diá nososuai onu inta sinundú kon Habar Mopia i Tuhan, dá aku'oi noguman nana'a ko'i Petrus kon tayowon intau moántó inta kon tua, "Aka kobobiagmu ule salaku intau in Yahudi, naonda bo kobobiag in intau inta de'eman Yahudi, yo nongonu sin ikow im momakisabí kon intau ibanea simbá mobiag naonda bo kobobiag in intau Yahudi?"

¹⁵ Aka podudui ing katurunan, yo kami na'a intaubí in Yahudi bo de'emanbí "intau de'eman Yahudi inta binaradosa".

¹⁶ Umpakah natua yo kinota'auanbí nami kon diábí in tobatúmai intau im posalamaton i Allah sin dinumudui kon hukum i Musa. Ta'e intau posalamatonbí sim pirisaya ko'i Yesus Kristus. Tuamai kami tontaní nopirisayadon ko'i Yesus Kristus, simbá kami im posalamaton doman, de'emanbí posalamaton sin dinumudui kon onu inta kon hukum i Musa.

¹⁷ Ta'e aka kami inta umuran moramiji mobiag moyodame i Allah bo motobatú i Kristus, ta'e kino kadapatan doman

nogaid kon inta diá no'itutui, ná aid in intau mita baradosa, bo ná doman intau mita de'eman Yahudi, yo mota'au degá in singogon kong ki Kristusbí in nokopopisí sahingga in nogaid ing kami kon inta no'italá? Tantú diábí mota'au!

¹⁸ Sin aka aku'oi bo moramijibí bui moposindog kon onu inta ain irumbunku, yo tua im mangalunya kon aku'oi aindon nobalı́ intau inta nomalawang kon hukum i Musa.

¹⁹ Sin aku'oi aim minatoi bon hukum in Musa tatua -- sing kopontingan in hukum tatua -- simbá aku'oi mobiagdon motoindudui ko'i Allah. Aku'oi aindon pinopopakú kong kayu pinoyotalémpang takin i Kristus.

²⁰ Tongá aku'oi in nobiag, ta'e de'eman bidon aku'oi, sing ki Kristus bidon in na'a kon awakku. Bo kobobiagku tana'a makow ing kobobiag bidon inta pinodoyon kom pirisayaku ko'i Adí i Allah inta notabi ko'inakó, bo inta ain nopoulosahkan in awak-Nya tontaní sing kopontinganku.

²¹ Diábí sinolakku in totabi i Allah. Sin aka kuma bo oyúon ing kasalamatan aka dumudui kon hukum in agama, yo diá bidon mangale ing kinopatoian i Kristus!

3 ¹ Utat mita intau ing Galatia! Mo'ikow nion totu'udon mobodok! Ki ine degá in nopongaruh ko'i monimu? Eta kinoliongandon monimu inta pinogumanku kon tayowonmai monimu. Aku'oi noguman kong ki Kristus aindon pinopopakú kong kayu pinoyotalémpang!

² Oyúonpa in libóonku ko'i monimu: Degá mo'ikow nion notarima kon Roho i Allah sin dinumudui kon hukum i Musa? andeka nokodongogdon im mo'ikow kon Habar Mopia nongkon i Allah bodongka nopirisayadon ko'i Kristus?

³ Nongonu sin nobodokbî natua im mo'ikow? Kobobiag monimu aim pinagkoi monimu kom bonu in Roho i Allah, yo nongonu sim mo'ikow mo'ibogpabî mopongata ing kakuatan monimu tontaní im motayak kong kobiagan mopia?

⁴ Degá iraimai monimu yo diábî im mangale im bayongan inta ain kinorasa'an monimu tua? Diábî kuma'an kon akaḷ aka diá im baragunanya!

⁵ Ki Allah ain nobogoi in Roho-Nya ko'i monimu bo ain nogaid kon soáḷ mita inta mokoherang kon sigad monimu. Yo degá inaidan i Allah intua sim mo'ikow dinumudui kon hukum i Musa? Andeka

mo'ikow nongindongog kon Habar Mopia tatua bo nopirisaya ko'i Kristus?

⁶ Natua doman in oáid i Abraham -- wakutu in "sia nopirisaya ko'i Allah. Lantaran pirisayanya tatua sahingga sinarima i Allah in sia noba_li intau inta mokosanang kong gina-Nya."

⁷ Dá bá kota'auan monimu kon intau inta totu-totu'u mopirisaya ko'i Allah, yo mosia tua ing ki a_di i Abraham.

⁸ Bo kom Buk Mosuci aindon pinais muna kong ki Allah im moposalamatb_i kon intau mita inta de'eman Yahudi, sim pirisaya monia ko'i-Nia. Habar Mopia tatua aindon pinota'au muna ko'i Abraham, tua inta mangale in singog tana'a, "Barakat i Allah kom bayongan intau kon dunia na'a moponag mongin inimu."

⁹ Dá mosia inta mopirisaya, barakatan moyotakin i Abraham, intau inta totok mopirisaya tua.

¹⁰ Sin intau inta nobiag bo tantú dinumudui kon hukum i Musa, komintanb_i nobiag kom bonu ing kutukan. Sing kom im Buk Mosuci aim pinais, "Intau inta diá mosatia dumudui kom bayongan inta aim pinais kom buk in hukum i Musa, yo kutukon i Allah!"

¹¹ Bo bá kota'auandon monimu in na'a, diábí tobatúmai intau posalamaton sin sia ain dinumudui kon hukum i Musa. Tana'a mita aim pinais kom Buk Mosuci, "Tongábí intau inta mopirisaya ko'i Allah im mota'au moyodame i Allah!"

¹² Ta'e hukum i Musa diábí pinodoyon kom pirisaya. Sing kom Buk Mosuci aim pinais, intau inta dinumudui kon hukum i Musa, mobiag sin hukum tatua.

¹³ Ta'e ki Kristus ain nomilat ko'i naton nongkon kutukan in hukum i Musa tatua. Sia nopomayakdon makow in awak-Nya tontaní kinutuk simbá kita im mopilat kong kutukkan. Sing kom Buk Mosuci aim pinais, "Kinutukdon in intau inta minatoi binambé kong kayu pinoyotalémpang."

¹⁴ Tua komintan inaidan i Kristus Yesus simbá barakat inta pinodandi i Allah ko'i Abraham ogoi doman kon intau mita inta de'eman Yahudi. Natua im pinogogaid-Nya, sahingga kita inta mopirisaya ko'i Allah, mota'au motarima kon Roho inta pinodandi i Allah.

¹⁵ Utat mita! Tana'a aku'oi momaké in contoh, inta nobaímai ko'i naton pomuloi makow. Aka intau bo ain nogaid kon dodandian bo dondandian tatua aindon

nosah, dá diá bidon tobatúmai kon sigad monia tua im mota'au monginggamá andeka modugang kon dodandian tatua.

¹⁶ Ki Allah ain nobogoi in dandi-Nya mita ko'i Abraham bo kong katurunannya mita. Kon dodandian tatua diábí pinoguman nana'a, "bo kon intau mita inta katurunan i Abaraham", inta aka tomangalean yo moántó intau. Nana'abí im pinais, "bo kon intau inta katurunan i Abaraham", mangaleny in tongábí tobatú in intau, tuata ing ki Kristus.

¹⁷ Makusudku nana'a: Dandi i Allah aindon inaidan bo aindon muna pinosah. Tuamai hukum i Musa inta inogoi kon taong 430 no'iduduimai, diábí mota'au monginggamá kon tua andeka momopot kon dandi i Allah tatua.

¹⁸ Sin aka onu inta ain sinantú i Allah ginamá nongkon hukum i Musa dá tua in de'emanbí pinogintompod kon onu inta aim pinodandi. Tongá lantaran ki Allah ain nodandi ko'i Abraham dá inogoi-Nyabí intua komintan ko'inia.

¹⁹ Dá aka natua yo onu im mangale pinobogoian kon hukum i Musa? Nana'abí, hukum tatua pinodugang simbá kota'auan oáid inta no'i talá, nodapot kong

katurunan inta pinodandi mo'iangoidon. Hukum i Musa tatua pinogumanbí im malaekat mita kon intau mita.

²⁰ Tuamai mustibí oyúon im posibotak bain tua bo baraguna in intau mononigad. Ta'e ki Allah in diábí nomaké im mononigad, Siabí tontaní in namangoi.

²¹ Aka natua yo noyoposi degá in hukum i Musa bo dandi i Allah? Tantú diábí! Sin aka kuma hukum i Musa mobogoi ing kobiagan kon intau, dá intau mota'aubí moyodame i Allah bo inta dumodudui kon hukum i Musa tatua.

²² Tongá kom bonu im Buk Mosuci pinaisdon kom bayongan intau kinawasa'andon in aid diá mopia. Tuamai totabi inta pinodandi bo inta pinodoyon kom pirisaya ko'i Yesus Kristus inogoi ko'i monia inta mopirisaya.

²³ Wakutu ing kita diápa mopirisaya ko'i Kristus kita umuranpabí nokadai kon hukum i Musa; kita naonda bo kinurung modapot im pirisaya naton tatua pinonyata.

²⁴ Dá hukum i Musa noba_lí mo_lo_lukad ko'i naton modapot ing ki Kristus namangoi, simbá kita im posalamaton i Allah sing kita nopirisaya ko'i Kristus.

²⁵ Tana'a makow wakutunyadon intau mopirisaya ko'i Kristus, dá kita in diá bidon ilukadan makow in hukum i Musa.

²⁶ Mo'ikow bo ain nopirisaya ko'i Yesus Kristus, dá mo'ikow ain notobatú takin-Nya; sahingga im mo'ikow noba_lidon ki adí mita i Allah.

²⁷ Mo'ikow komintan aindon binaptis pinodoyon kon tangoi i Kristus, dá sipat mita i Kristus oyúon bidon ko'i monimu.

²⁸ Tuamai intau in Yahudi andeka intau in Yunani, diá bidon in yoposinya bo diábí domandon in sinangoian ata andeka intau nobebas, lolaki andeka bobay. Mo'ikow komintan aim bidon notobatú takin i Kristus Yesus.

²⁹ Bo aka mo'ikow bo ain noba_li kapunya'an i Kristus, dá mo'ikow ing katurunanbí i Abraham, tuamai mo'ikow im motarima kon onu inta pinodandi i Allah.

4 ¹ Nana'a im makusudnya: kon waktu in adí inta sinantú mogogabat kong kapunya'an ing guyanganya no'intokpa, sia ná_pabí onda bo ata, umpakahbí sia tua ing kitogi im bayongan yagi-yagi inta sina_láan ing guyanganya. Sia in umuranpabí lukadan makow in intau

ibanea modapot momangartidon in sia andeka bain motompod umurnya inta ain sinantú.

² (4:1)

³ Natua doman ing kita, ko waktu in diápa moguyang im pirisaya, yo kita im mobaḷipabí ata in Ibilis mita kon dunia na'a.

⁴ Ta'e naonda im motompodon wakutunya, potabádon i Allah ing ki Adí-Nya mamangoi in dunia na'a. Ki Adí-Nya tatua pinononggaḍi in tobatú bobay inta nobiagpa kom bonu ing kawasa hukum i Musa.

⁵ Sia na'a pinotabá sim mobogoi ing kabebasan kon intau mita inta umuranpa nobiag kom bonu ing kawasa in hukum i Musa; simbá kita mobaḷi ki adí mita i Allah.

⁶ Mo'ikow nion ki adí mita i Allah, da' pinotabá-Nyadon in Roho i Adí-Nya mamangoi ko'i naton inta tantú mokuani; Amá, oh Amáku.

⁷ Bo mo'ikow in de'eman bidon ata, ta'e nobaḷi bidon adí, dá ki Allah im mobogoibí koi monimu im bayongan yagi-yagi inta ain sinadia-Nya ko'i adí-Nya mita.

⁸ Tungkul intua mo'ikow diápa nonota'au ko'i Allah, tuamai mo'ikow noba_li ata ing kawasa mita inta inanggap monimu ki allah, ta'e sabanarnya in de'emanb_i ki Allah.

⁹ Tongá masa in tana'a, mo'ikow aindon nopirisaya ko'i Allah, ande singogon makow mop_olok, ki Allah ain nonota'au ko'i monimu. Ta'e nongonu sim mo'ikow buipab_i mosumbah kon dimukud mita inta mora'at tatua?

¹⁰ Mo'ikow tantúpa mo_lukad makow kon singgai mita, ande bu_lan mita bo taong inta ain sinantú monimu.

¹¹ Mo_lia-_liaub_i totok ing ginaku ko'i monimu, dika bo onu inta ain iramijiku ko'i monimu moba_li diá im baragunanya.

¹² Utatku mita! Po'igumonku ko'i monimu simbá mo'ikow mo'ibog moba_li ná aku'oi. Sin aku'oi ain domandon noba_li ná mo'ikow. Bo kinota'auanku im mo'ikow in diápab_i kon dodai onda in nogaid kon inta diá mopia ko'inakó.

¹³ Tantú kotoropanpab_i monimu nongonu sin aku'oi namangoib_i nopoyaput in Habar Mopia ko'i monimu tungkul intua. Tua in lantaranb_i aku'oi notakit.

¹⁴ Bo wakutu intua mo'ikow diá morongó mamangoimai ko'inakó, umpakahbí ka'ada'an awakku tungkuḷ intua nobaḷi totungkuḷ ko'i monimu. Malahan sinarima monimu in aku'oi náonda bo notarima kon tobatú malaekat i Allah, sedang no'iliupa doman kon tua, sinarima monimu in aku'oi naonda bo notarimadon ko'i Yesus Kristus.

¹⁵ Mosanang totok mo'ikow tungkuḷ intua, yo tana'a ondadon ing kasanangan monimu tatua? Kinota'auanku bidon ing kopopia ing gina monimu, sim mota'aुकubí poguman kon tungkuḷ intua mo'ikow mokobaḷibí monguil kom batol im mata monimu bo ogoi ko'inakó, aka paraḷuonku doman intua.

¹⁶ Yo degá saturuondon monimu in aku'oi tana'a makow sim moguman kon totu'u ko'i monimu?

¹⁷ Intau mita ibanea moramiji totok motayak ko'i monimu, ta'e diábí mopia im makusud monia. Mosia tua in tongábí mo'ibog momontow kon hubungan monimu takin i nami, simbá mo'ikow mo'ibogdon dumudui ko'i monia.

¹⁸ Memang mopiabí aka intau morajing mogaid kon inta mopia, asal bo umuran

natua bo dona'ai tongá aka aku'oi kon yuá-yuák monimu.

¹⁹ Ule adíku mita inta kinotabiku! Tana'a aku'oi bui notakit sin umuran morai ko'i monimu. Takitku na'a in naonda bo takit im monononggadí. Moájar totok im porasa'anku, aka sipat mita i Kristus bo diápa no'itonop kom bonu ing gina monimu!

²⁰ Aku'oi mo'ibogdon totok moyodungku! monimu in tana'a makow, simbá aku'oi mota'auadon moyosingog moyogintayowan makow, sin diádon kota'auanku mongo onupa in aidanku mo'indoimai kon oáid monimu naníon.

²¹ Utatku mita inta mo'ibog nobiag kom bonu ing kawasa hukum i Musa, indongogaipa in aku'oi! Pogumankudon ko'i monimu onu inta sabanarnya pinais kom bonu in hukum i Musa.

²² Kon tua aim pinais kong ki Abraham kogadí kon doyowa: Inta tobatú no'uḷinya ko'i atanya, yo tobatú in no'uḷinya ko'i ibuloinya.

²³ Adí inta nongkon bobay ki atanya, oyúon sim pinodoyon kon ibog in intau na'a. Ta'e aka adí inta nongkon i buḷoinya, oyúon sim pinodoyon kon dandi i Allah.

²⁴ O'uman tana'a moba_{li} o_{li}n_{ow} naton. Bobay doyowa tatua ná b_i onda bo dodandian i Allah doyowa: tobatú nongkon bu_lud in Sinai tua inta ad_i ko'i Hagar, ki ad_inya inta pinonongga_di sa_laku ata.

²⁵ Dá ki Hagarb_i tua in sinangoian bu_lud in Sinai kom butá in Arap. Sia naonda bo Yerusalem tana'a makow, inta nobiagdon ata.

²⁶ Ta'e Yerusalem inta kon soroga tuata in Yerusalem inta nobebas, bo siab_i tua ing ki iná naton.

²⁷ Sing kom Buk Mosuci pinaisdon nana'a, "Kolongangadon ing ginamu bobay bantó, inta diá dodai onda nonongga_di! Kosanangdon bo kopia-piaddon ginamu u_le ikow inta diá dodai onda nokorasa kon roriga mononongga_di! Sim bobay inta sina_láan i bu_loinya im moko'u_lib_i kom mobayo-bayong in ad_i. nongkon bobay inta nobiag takin i bu_loinya."

²⁸ Utatku mita, mo'ikow nion naonda bo ki Ishak inta pinonongga_di pinodoyon kon dandi i Allah.

²⁹ Kon waktu intua ad_i inta pinonongga_di podudui kon ibog in intau, nomogutú kon ad_i inta pinonongga_di

podudui in ibog i Allah, dá natua doman tana'a makow.

³⁰ Ta'e tarukirabí inta pinais kom Buk Mosuci, nana'a: "Poguntundon im bobay ata tanion takin ki adínya, sin adí inta nongkon bobay ata tatua diábí mota'au mogogabat kong kapunya'an moyotakin adí inta nongkon bobay nobebas tua."

³¹ Dá pogumanku utat mita, kita na'a in de'emanbí ki adí im bobay ata tatua, ta'e ki adíbí im bobay inta nobebas.

5 ¹ Tana'a kita totu–totu'udon nobebas, sing ki Kristus tontaní in nopobebas ko'i naton! Tuamai tantúdon lukadai ing kabebasanmu, bo dona'ai mo'ibog bui tonggata'an.

² Pokotorop in na'a, aku'oi, ki Paulus moguman ko'i monimu: Aka mo'ikow bo moki sunat, yo tua im mangalunya, ki Kristus in diádon baraguna ko'i monimu.

³ Komintanpa doman aku'oi mobogoi im poringatan kon intau mita inta moramiji moki sunat, sia im musti mopobayak im bayongan inta pinais kon hukum i Musa.

⁴ Aka mo'ikow bo moramiji dumudui kon hukum i Musa simbá posalamaton, yo tua im mangalunya hubungan monimu takin i Kristus nobontowdon. Bo aka natua yo

mo'ikow in nobiag bidon kon ļuai in totabi i Allah.

⁵ Ta'e aka ko'i nami, kami tongábî moharap makow kon totabi i Allah sim pinodoyon kom pirisaya ko'i Kristus. Ki Allahbî im mobogoi ing kasampatan mobilag moyodame bui takin-Nya.

⁶ Sin aka kita bo ain notobatú takin i Kristus Yesus, yo soál sunaton ande diá sunaton, diábî mobaļi soál ko'i naton. Sin totok mopenting im pirisayabî ko'i Kristus bo tua im monyata kon tabi naton kon tumpala intau.

⁷ Kolipod mo'ikow mosilawangan mogaid kon inta mopia. Yo nongonu sim masa na'a mo'ikow doí bidon dumudui kon onu inta kino ibog i Allah? Ki ine in nopongaruh ko'i monimu?

⁸ Nopasti bidon kon de'emanbî ki Allah inta nogoinî ko'i monimu in nogaid kon soál natua.

⁹ Nana'a kain singog in intau, "Ragi topilik nokokutad kom bayongan topong inta pomia'an kukis."

¹⁰ Umpakahbî natua ta'e aku'oi im mopirisayabî kom mo'ikow in diápabî tongá mopomaké in raian monimu tontanî, sing kita ain notobatú takin i Kristus. Bo

moyakinbí in aku'oi kong ki inekabí intau inta mopotomba'uk in raian monimu nion, toko hukumonbí i Allah.

¹¹ Bo aka soál aku'oi utat mita, nongonubí sin umuranbí saturuon monimu in aku'oi aka moguman kon atorang in sunat tua in diábí moponting? Aka aku'oi mopota'au natua, dá onu inta pinota'auku soál kayu pinoyota_lempang i Kristus, diá bidon mokopomuká kom bobayowan.

¹² Mopiadon totok aka intau mita inta umuran mopotomba'uk in raian monimu nion, ba_lúdon _lumuai nongkon jama'at!

¹³ Utat mita! Mo'ikow aindon inoiní moba_lí intau inta nobebas. Ta'e dona'aibí pakéon ing kabebasanmu tatua sa_laku kasampatan mogaid kon onukadon ing ko'ibog monimu aidan. Ta'e popobaragunabí ing kasampatan tatua motu_lung kon intau ta'e musti podoyon kon tabi kon tumpa_la intau.

¹⁴ Bayongan hukum in agama sinipun kon tobatú parentah tana'a, "Kotabibí in tumpa_la intau ná kototabimu kon awakmu tontaí."

¹⁵ Ta'e aka mo'ikow bo mo'ibog mosi kamburungan ande mosi _limodan, yo

kopopia sin dikabo mo'ikow tumpala moyoyang.

¹⁶ Nana'abî im makusudku: "Kobiagdon mo'ikow podudui kon ibog in Roho i Allah, dona'aibî mo'ibog mobiag podudui ibog in intau.

¹⁷ Sin onu inta kino ibog in intau noyoposibî ing kino ibog i Allah, andeka nana'a, inta kino ibog i Allah noyoposibî inta kino ibog in intau na'a, tuamai mo'ikow diá mota'au mogaid kon onu inta ko'ibog monimu.

¹⁸ Ta'e aka mo'ikow bo mo'ibog kapiton in Roho i Allah, yo mo'ikow in diá bidon mobiag kom bonu ing kawasa hukum i Musa.

¹⁹ Ibog in awak na'a ontongon bidon kon oáid mita inta diá mopia, bo mora'at bo inta diá doman patus aidan in intau.

²⁰ Mosia mo'ibog mosumbah kon ilah mita ibanea, mongonggaing, mo'ibog mosisaturuan, mo'ibog moropatoi, mo'intoi kon intau ibanea, lagi tumorú, bo tongá momikir kong kopontingan tontanî, momoguya'at kon jama'at, bo mo'ibog mopoyoposi kon intau.

²¹ Diá mosanang ing gina aka moko'ontong kon intau ibanea no'iliu kom

batangan, umuran monginum kon inta mokololangu, mo'ibo-ibog in rame bo noyagi-yagipa doman ing ko'ibog monia. Kom bayongan oáid natua, buikupa doman tonggina'an im mo'ikow, ná kolipod kon tantú mokopo'ingat, sin intau mita inta nogaid kon soál mita natua diábí mobaíi umat i Allah.

²² Tongá intau mita inta kinawasa'n in Roho i Allah, yo nana'abí in aidan monimu: Oyúon totabian, umuran mosanang ing gina bo mo'onow ing gina, oyúon kasabaran, mopia ing gina, umuran mopia kon tumpala intau, motoindudui,

²³ mo'ompá in dodia, bo mokokotahang kon gina. Diábí in hukum agama im molarang kon oáid mita natua.

²⁴ Ki ine inta ain nobaíi kapunya'an i Kristus Yesus, yo mosia tua ain doman nolumbú kon tabiat intau bo bayongan ibog in dunia na'a.

²⁵ Aka roho i Allah bo nobogoidon ing kobiagan nobagu ko'i naton, yo pomayakdon makow, simbá sia im mongawasa kong kobiagan naton.

²⁶ Bo dona'aibí ing kita kumalakuang, mosiposakian kong gina, bo mosi intoian."

6¹ Utat mita! Aka oyúon intau ing kino kadapatan monimu nogaid kon no'italá, dá mo'ikow inta nobiag no'idudui kon ibog in Roho i Allah, musti modia bui kon intau tatua mongindalan inta mo'itutui. Ta'e kolukóon im mosingog, bo mo'ikow musti mokopo'ingat simbá diá kopongaruan doman.

² Mositulungan aka moko'ontong kon roriga ande oáidan in intau ibanea. Aka tua in aidan monimu, yo dinumuduidon kom parentah i Kristus im mo'ikow.

³ Aka tobatú intau bo nosangka kon sia tua intau moponting, padahal bo diábí, yo sia in nonguboldon ko'inia tontaní.

⁴ Pomuloi intau mustibí mo'indoi kon oáidannya tontaní, mopia andeka diá in oáidnya. Aka mopia dá tuabí im mokosanang kong ginanya. Ta'e dona'aibí mopoyobandingmai onu inta inaidan intau ibanea.

⁵ Sim pomuloi intau mustibí motanggung jawab kon onu in inaidnya tontaní.

⁶ Intau inta notarima kon totundú i Kristus, musti mosilai doman ko'i gurunya kom bayongan inta mopia, inta oyúon koinia.

⁷ Dika mo'ibog ubolan. Sing ki Allah in diábí mota'au pogogitogan! Sin onu im pomula'an intau yo tuabí doman in sipu'onnya.

⁸ Aka ki ine in nomula pinodoyon kon tabiat in intau, yo kopatoian im mo'uġinya. Ta'e aka sia bo nomula pinodoyon kong ko'ibog in Roho i Allah, yo kobiagan mononoi im mo'uġinya nongkon Roho i Allah.

⁹ Manangka intua dona'aibí mokopomalas im mogaid kon inta mopia; sin aka kita bo diá mogogai im mogaid kon inta diá mopia, yo korasa'anbí doman naton ing ko'onggotannya.

¹⁰ Dá tuamai ko waktu oyúonpa ing kasampatan naton, yo koligai ing kita simbá mogaid kon inta mopia kom bayongan intau, muna-munamai'n ko'i utat mita naton inta mopirisaya ko'i Tuhan Yesus.

¹¹ Tarukiradon totok kopira onu inta pinaisku takin hurup mita moloben.

¹² Intau mita inta mokiko'ontong kon tumpala intau, mosia inta moramiji momakisa ko'i monimu simbá sunaton. Ta'e tua in aidan monia simbá diá pogutúon intau Yahudi im mosia. Sim

mosia nopoyaput in habar soál roriga i Kristus.

¹³ Sim mosiapa inta nokisunat diábí doman dinumudui kon hukum i Musa. Ta'e ibogon monia im mo'ikow musti mokisunat, simbá mosia mota'au dumodia, sim mo'ikow no'ibog dinumudui kon atorang tatua.

¹⁴ Ta'e aku'oi in totu'u kon doíbí dumodia kon onu inta ain inaidanku, kolikudbí im modayow ko'i Tuhan naton ki Yesus Kristus inta aim minatoi pinopopakú kong kayu pinoyotalémpang. Lantaran Sia bo aim minatoi pinopopakú kong kayu pinoyotalémpang, dá dunia na'a in diá bidon im mangalénnya ko'inakó. Ná doman tua aku'oi kon tayowon in dunia na'a, inanggap monia aku'oi na'a naonda bo minatoidon.

¹⁵ Sinunat ande diá sinunat, tua in diábí moponting, sim mobaḷíbí intau inta mobilag mobagu takin i Allah im moponti-ponting.

¹⁶ Kom bayongan intau inta umuranpa nokadai kon atorang tatua bo bayongan doman intau inta dinumudui kon ibog i Allah, umuran igumonku makow simbá ki

Allah mobogoi ing kobiagan motompia bo barakat-Nya.

¹⁷ Mo'iduduimai kon tua, po'igumanku doman, simbá diá tobatúmai intau moposusahmai ko'inakó bui. Sing kon awakku na'a oyúonbí in tandá kon aku'oi na'a in dumoduduibí i Yesus.

¹⁸ Po'igumonkudon makow totabi bo barakat i Tuhan naton ki Yesus Kristus umuran kotaki-takin monimu utatku mita. Amin. Hormat nami, Ki Paulus

Efesus

1 ¹ Umat i Allah kon Epesus inta motoindudui ko'i Kristus Yesus!

² Aku'oi ki Paulus, inta noba_li rasul i Kristus Yesus sim pinodoyon kon ibog i Allah tontan_i, aku'oi umuran mopo'igum makow in doá simbá ki Allah, ki Amá naton bo ki Tuhan Yesus Kristus mobogoi im barakat bo kobiagan motompia ko'i monimu.

³ Dinayo-dayowdon ki Allah, ki Amá i Tuhan naton ki Yesus Kristus! Sia ain nobogoi im barakat ko'i naton, barakat rohani kom bonu in soroga, sing kita ain notobatú i Kristus.

⁴ Ko wakutu in dunia na'a diápa pinomia kita ing koyongandon pini_li i Allah pinongin i Kristus takin makusud bá kita moba_li kapunya'an-Nya inta tongá mosumbah ko'i-Nia bo mogaid kon onu inta pinarentah-Nya. Lantaran ki Allah motabi,

⁵ dá sinantú-Nyadon muna, kom pongin i Yesus Kristus, ba_lion-Nyadon ki ad_i-Nya

tontaŋi ing kita. Bo tuabî ing kino ibog-Nya aidan.

⁶ Dinayo-dayowdon ing ki Allah inta mokawasa, sin tabi-Nya inta totok moġoben ko'i naton pinonyata-Nyadon pinongin i Adî-Nya.

⁷ Ki Kristus minatoidon sim mopobebas ko'i naton bo mongampung kom bayongan dosa.

⁸ Pinomia-Nya intua sim motabi totok ko'i naton bo tabi-Nya tatua inogoi-Nyadon ko'i naton takin bayongan hikmat bo pongortian.

⁹ Ibog-Nyabî tontaŋi im nopota'au ko'i naton in roncana-Nya inta no'ibunipa tatua. Sinantú-Nyadon kon roncana-Nya tatua ilapatan-Nyadon pongin i Yesus Kristus.

¹⁰ Makusud in roncana-Nya tatua im bá bayongan yagi-yagi inta kon soroga ande inta kon dunia na'a, in notobatúdon i Kristus salaku tonggulu. Bo soál tatua ilapatandon i Allah aka aindon wakutunya.

¹¹ Bayongan yagi-yagi pinomia i Allah pinoduduibî in ibog-Nya bo kaputusan-Nya tontaŋi. Nongkon pinomangkoianpamai Sia ain nomiġi ko'i

naton sin ibogon-Nya kita moba^lidon umat-Nya sim motobatú i Kristus.

¹² Ko^ligai ing kita inta muna-munamai moharap ko'i Kristus, modayow ko'i Allah sin oáidan-Nya inta totok mo^loben!

¹³ Mo'ikow nion aindon noba^li umat i Allah wakutu im mo'ikow nokodongog kong koyow i Allah. Koyow tatua in Habarbí Mopia inta mobogoi ing kasalamatan ko'i monimu. Mo'ikow in nopirisaya ko'i Yesus Kristus, tuamai sinontandáan-Nyadon im mo'ikow sa^laku kapunya'an-Nya. Tandá-Nya tatua in Rohobí mokudus inta pinodandi-Nya.

¹⁴ Roho tatua in noba^li jaminan kong kita im motarimabí kon onu inta aim pinodandi i Allah kon umat-Nya. Tana'a mobogoi ing koyakinan ko'i naton kom pobe^basonbí i Allah in umat-Nya. Dinayo-dayowdon ing ki Allah sin oáidan-Nya inta totok mo^loben tua!

¹⁵ Manangka intua naonda ing kinodongoganku kom mo'ikow in nopirisayadon ko'i Tuhan Yesus, bo motabi doman kom bayongan umat i Allah,

¹⁶ dá aku'oi tantú mopoyaput in sukur ko'i Allah sin lantaran mo'ikow. Pomu^loi in

aku'oi mosambayang umuranku doman kotangoian i mo'ikow.

¹⁷ Aku'oi mopo'igum ko'i Allah, inta ki Tuhan naton ki Yesus Kristus, ki Amá inta momulia totok, simbá ogoian in Roho-Nya im mo'ikow. Roho tatua im mopoba_{li} ko'i monimu mobijaksana bo po'ontong-Nya ing ki Allah ko'i monimu, sahingga ing kota'auandon monimu in Sia.

¹⁸ Po'igumonku doman ko'i Allah, simbá bukáan-Nya in raian monimu sahingga im mobayagdon bo komangaleandon monimu onu inta mota'au harapon monimu nongkon i Allah inta nogoi_{ni} ko'i monimu. Bo bá kota'auandon doman monimu kom mobayongb_i totok im barakat mopia inta sinadia i Allah kon umat-Nya;

¹⁹ bo mo_{lo}ben totok ing kawasa-Nya ko'i naton inta mopirisaya, notongkai ing kakuatan kawasa-Nya inta mo_{lo}ben,

²⁰ inta pinaké-Nya wakutu in nomiag bui ko'i Kristus nongkon kinopatoian-Nya bo nobogoi ko'i-Nia in lo_{li}tuán inta totok mo_{la}ntud, moyotakin i Allah kon soroga.

²¹ Lo_{li}tuán pomarenta'an i Kristus tua mo_{la}ntu-lantudb_i nongkon lo_{li}tuán pomomarenta'an im bayongan

pomarentah, bayongan ponguasa,
 bayongan itoi bo bayongan tuang
 bo bayongan intau inta inogoian in
 lolitúan molantud; mosia inta nobiag
 masa in tana'a ande mosia inta nobiag
 mo'iduduimai.

²² Pinotungkud i Allah im bayongan
 yagi-yagi kolimonag ing kawasa i Kristus,
 bo ki Kristus inogoi kon jama'at salaku
 tonggulu im bayongan yagi-yagi.

²³ Jama'at tua awakbî i Kristus,
 pinosempurna i Allah inta noposempurna
 im bayongan yagi-yagi kon ondaka.

2 ¹ Tungkul intua, secara rohani mo'ikow
 minatoidon, sim binaradosadon bo doí
 dinumudui kom parentah mita i Allah.

² Wakutu intua mo'ikow dinumudui kong
 kabiasa'an mita in dunia na'a; tua im
 mangalunya mo'ikow dinumudui kom
 mongongawasa kom balangon, tuata in
 roho inta masai na'a nongawasa kong gina
 in intau mita inta diá motoindudui ko'i
 Allah.

³ Kolipod, kita komintan ná doman mosia
 tua; kita nobiag dinumudui doman kon
 tabiat in awak naton bo nogaid kon onu
 inta mokosanang kon awak bo raian
 naton. Wakutu intua kita na'a intaubî

doman inta kinotugatan in torú i Allah, ná doman mosia tua.

⁴ Ta'e moľobendon totok in totabi i Allah! Ná domai tua in tabi–Nya ko'i naton,

⁵ sahingga kowakutu in rohani naton minatoipa, sin lantaran kita diá dinumudui kon ibog i Allah, biniag–Nyadon bui ing kita noyotakin i Kristus. Tuamai tongábî lantaran kinopopia ing gina i Allah, dá pinosalamat–Nya im mo'ikow.

⁶ Lantaran kita ain notobató i Kristus, dá biniag bui i Allah ing kita noyotakin i Kristus simbá kita momarentah doman moyotakin–Nya kon soroga.

⁷ Inaidan i Allah intua, simbá kon singgai mo'iduduimai ko'ontongandon intau koľoben in tabi i Allah. Tabi tatua pinonyata i Allah pinototoi kong kopopia ing gina–Nya ko'i naton inta pinotonsigad ko'i Kristus Yesus.

⁸ Ki Allah motabi ko'i monimu, tuamai pinosalamat–Nya im mo'ikow sin nopirisayadon ko'i Kristus im mo'ikow. Mo'ikow nosalamat de'emanbí lantaran ıopî monimu tontanî. Tua in totabibî i Allah. Manangka intua diábî mota'au in tobatúmai intau dumodia kon soál tatua.

⁹ (2:8)

¹⁰ Ki Allahbî in nomia ko'i naton, bo pinongin i Kristus pinomia–Nya ing kita, simbá kita mogaid kon soál mita inta mopia inta ain sinadia–Nya ko'i naton.

¹¹ Utatku mita inta de'eman intau Yahudi! Toropkah ing ka'ada'an monimu kolipod: Mo'ikow sinangoi "intau diá sinunat". Tua im pinonangoi intau Yahudi inta sinumangoi sinunat (makusudnya, ain noko'u_lí kon tanda inta inaidan intau kon awak monia).

¹² Kon waktu intua mo'ikow diápa notobatú i Kristus, yo mo'ikow nion intaubí mita mokokiángoi inta diá no'itakin kon umat inta pini_lí i Allah. Bo mo'ikow in diábî doman no'ibonu kon dodandian inta inaidan i Allah takin umat–Nya. Mo'ikow nobiag kon dunia na'a takin diá koharapan bo diá doman ko Allah.

¹³ Ta'e masa in na'a, lantaran mo'ikow bo ain notobatú i Kristus Yesus, dá mo'ikow inta noyayuk ing kolipod, aindon pinopodiug sing ki Kristus aim minatoi ko'i monimu.

¹⁴ Sin Siabî tua pangkoi in dodamean naton. Sia in nopotobatú kon intau mita in Yahudi bo de'eman Yahudi. Mosia

binalídon tobangusa. Dinding sosaturuan inta nopoyotondí ko'i monia, irimumudon i Kristus takin cara nopomayakdon makow awak–Nya minatoi.

¹⁵ Hukum agama Yahudi takin parentah bo atorangea mita aindon pinopatan i Kristus, simbá bangusa doyowa tatua mobalídon tobangusa, bangusa in intau mobagu, inta motobatú takin–Nya. Tua in cara i Kristus nopoyodame.

¹⁶ Ki Kristus minatoi sim mopotobatú kom bangusa doyowa tatua, bo mopoyodame doman ko'i monia takin i Allah, sahingga mo'inggamádon in sosaturuan tatua.

¹⁷ Manangka intua ki Kristus namangoi bo nopota'au in Habar Mopia soál dodamean tatua ko'i monimu; pinomayak mo'ikow intau inta de'eman Yahudi inta kolipod noyayuk ko'i Allah, ande intau mita in Yahudi inta nodiug ko'i Allah.

¹⁸ Pinotonsigad ko'i Kristus, kita komintan, intau Yahudi andeka de'eman intau Yahudi, takin totulung in Roho i Allah inta tobatú tua, kita mota'au dimiug ko'i Amá.

¹⁹ Dá tuamai, mo'ikow in de'eman bidon intau mokokiángoi andeka intau ļuai. Ta'e mo'ikow in tumpaļa bidon umat i

Allah. Mo'ikow nion noba_{li} bidon anggota koluarga i Allah,

²⁰ inta pinosindog kon tudu im pondasi inta inaidan in rasul mita bo nabi, bo ki Kristus Yesus in noba_{li} batu inta totok moponting.

²¹ Siab_i tua in nogaid kom bayongan bangunan tatua noba_{li} Ba_{loi} i Allah inta sinontan_i ko'i Tuhan.

²² Lantaran nobiag notobat_u i Kristus, dá mo'ikow doman ing koyogot posindogon moyotakin intau mita ibanea, moba_{li} tobat_u ba_{loi} untuk ko'i Allah; inta pogutunan in Roho–Nya.

3 ¹ Aku'oi ki Paulus, pinonjara lantaran nogaid kon oáidan i Kristus Yesus sing kopontingan monimu intau inta de'eman Yahudi.

² Aim bidon dinongog monimu, kong ki Allah in lantaran kopopia ing gina–Nya, dá inogoian–Nyadon in tugas tana'a in aku'oi sing kopontingan monimu.

³ Aim pinoguman i Allah in roncana–Nya inta binuni–Nya tua bo aim pinota'au–Nya ko'i nakó. (Soál tana'a pinaiskudon kino po_{lok} ko_{limonik},

⁴ bo aka kobaca'andon monimu intua, yo komangaleandon monimu onu

inta no'ibunipa soál ki Kristus, ná kinomomangaleku kon tua.)

⁵ Kolipod, onu inta no'ibuni tua diá dodai onda pinota'au kon intau, ta'e tana'a, aim pinonyata in Roho i Allah kon rasul mita bo kon nabi–Nya mita.

⁶ Na'abí inta no'ibuni tua: Pinongin Habar Mopia tatua, intau de'eman Yahudi mo'itakin domandon mokorasa kom barakat mita i Allah inta kolipod tongá sinadia kon intau mita in Yahudi. Intau mita inta de'eman Yahudi nobaídon toáwakan in awak inta tobatú tua, bo mo'itakin doman motarima kon onu inta pinodandi i Allah pinongin i Kristus Yesus.

⁷ Ki Allah ain noponotabi ko'i nakó in oáidan mopoyaput magí–makow in Habar Mopia tatua. Sinarimaku in totabi tatua pinongin kawasa i Allah inta nogaid kom bonu in awakku na'a.

⁸ Kon sigad im bayongan umat i Allah, yo aku'oibí na'a im paling moko'oyak. Ta'e ki Allah ain noponotabi in oáidan tana'a ko'i nakó; oáidan mopoyaput in Habar Mopia soál kokaya'an i Kristus inta diá modai–dait;

⁹ bo aku'oi im pinaké doman i Allah mogaid kon oáidan tatua simbá bayongan

intau monota'au kon naonda in cara i Allah
inta nomia kon dunia na'a, mogaid kon
roncana-Nya inta binuni-Nya kon dunia
na'a nongkon tungkul intua.

¹⁰ Makusud i Allah tua im bá tana'a
makow jama'at-Nya mopota'au im
bayongan yagi-yagi soál kabijaksana'an
i Allah kom pomarentah mita bo kom
bayongan inta nongawasa kon soroga.

¹¹ Tua inaidan i Allah podudui in
roncana-Nya inta mononoi, inta inaidan-
Nya pinongin i Kristus Yesus, Tuhan
naton.

¹² Lantaran mopirisaya ko'i Kristus bo
lantaran notobatúdon takin-Nya, dá kita
inogoiandon in dalan dimiug ko'i Allah
takin totu-totu'u mopirisaya.

¹³ Tuamai na'a in igumonku: dona'aibî
molia-liau ing gina moko'ontong kon
rorigaku inta lantaran mo'ikow, sim
bayongan rorigaku tua, untukbî kopia'an
monimu.

¹⁴ Managka intua aku'oi sinumungkud
kon tayowon i Amá.

¹⁵ Nongkon i-Niabî intua, bayongan
koluarga kon soroga bo kon dunia na'a
motarima kon sipatnya tontaní.

¹⁶ Mosambayang in aku'oi simbá ki Allah inta totok im momulia tua mo'ibog moginrigon kom batinmu takin Roho–Nya.

¹⁷ Igumondon makow ki Kristus inta pinirisaya monimu mogutundon kom bonu ing gina monimu bo mo'ikow im mobiag mo'idoyon kom bonu in tabi.

¹⁸ Aku'oi umuran mosambayang, simbá mo'ikow takin bayongan umat i Allah monota'audon kong kobobarakat, kołolanggó, kołolantud bo kododałom in tabi i Kristus,

¹⁹ inta aka tongá podoyon kon raian intau yo diábí monota'au kon tua moáko–akow. Sambayanganku simbá mo'ikow monota'audon kon tabi i Kristus tua, sahingga mo'ikow kawasa'andon in sipat i Allah inta nosempurna.

²⁰ Takin kawasa i Allah inta tantú mo'igonú kom bonu ing gina naton, mota'au ing ki Allah mogaid kon lebe mobayong nongkon onu inta mota'au igomon andeka inta koraian naton.

²¹ Ki Allah musti umuran dayowon, turun–tumurun kom bonu in jama'at, pongin i Yesus Kristus. Dinayo–dayowdon ki Allah modapot ing kopałutannya! Amin.

4¹ Manangka intua aku'oi -- salaku intau inta pinonjara sin nogaid kon oáidan i Tuhan -- mopo'igum totok ko'i monimu: simbá mo'ikow, intau inta inoinîdon kobiag domandon ná inta ka'ada'anmu salaku intau inta inoinî i Allah.

² Umuranbî pokopo'ompá kon dodia, mokopoálus kom pososingog bo umuran domandon mokoposabar. Popo'ontongbî in tabimu kon oáid inta mo'ibog mositułungan.

³ Ramijibî totok im mobia moyodame simbá kobiagan notobatú inta aim pinomia in Roho i Allah tantú kolukadan.

⁴ Tongábî tobatú in awak bo tobatú in Roho. Dá natua doman im mo'ikow inoinî sim moharap kon tobatú inta notongkai tua.

⁵ Tongábî doman tobatú in Tuhan, tobatú im pirisaya, tobatú im baptisan,

⁶ bo tobatú in Allah inta nobałi ki Amá im bayongan intau. Sia tuata in Tuhan in dunia na'a inta nogaid pinongin bayongan yagi-yagi bo nongawasa kom bonu in yagi-yagi.

⁷ Ki Kristus ain nobogoi in totabi-Nya ko'inaton tobatú bo tobatú.

⁸ Sing kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Wakutu in Sia namonik in tempat inta paling mołantud, Sia nodia kon intau mobayong inta sinokodomok; bo Sia nobogoi in totabi mita kon intau."

⁹ Dá aka kai naton "Sia noponik" dá mangal_unya kon tua munapabí in Sia noponag nodapot kong gantog im butá na'a.

¹⁰ Bo Sia inta ain noponag tua, Sia doman tua inta ain noponik nodapot in tempat inta lebe mołantud nongkon langit sahingga kon ondakabí Sia oyúonbí kon dunia na'a.

¹¹ Sia doman tua inta nobogoi in rasul, nabi bo intau mita inta mopoyaput in Habar Mopia, gombala bo guru mita.

¹² Mosia na'a inogoi i Allah simbá umat i Allah tokotompia'an simbá mosia mota'au mogaid kon oáidan i Tuhan bo modulu moposindog in awak i Kristus.

¹³ Sahingga kita komintan motobatúdon kom pirisaya bo motongkaidon im pongortian kon soál ki Adí i Allah. Bo kita im moba_lí intau mita inta noguyangdon kom pirisaya, inta ko'onggot-ko'onggot kodugang-

kodugangdon ing kososempurna ná ki Kristus.

¹⁴ Dá kita in diábî naonda bo mongoáđi mita inta pinoyaying magî–makow in rupa–rupa totundú in intau mita inta mongomunapik. Mosia tua mongonguman kon diá totou'u sim mopotalá kon onu inta no'itutui.

¹⁵ Ta'e mustibî ing kita mopo'ontong in aid mita inta mo'itutui takin tabi moľoben, sahingga kom bayongan yagi–yagi kita modugangdon mosempurna naonda bo ki Kristus inta tonggulu naton.

¹⁶ Kom bonu im pimpinan–Nya bayongan anggota in awak tatua nosusung notompia noyotondol in ugat bo buku mita in tulán. Bo aka kom batúan anggota mita tatua mogaid ná sabanarnya dá bayongan awak im mobiagbî moguyang bo moropot bo kototabi.

¹⁷ Tuamai podoyon kon tangoi i Tuhan, na'a in singogku bo ponoropku: dona'ai mobiag naonda bo intau inta diá nonota'au ko'i Allah bo tongá morai kon inta diá im mangalunya.

¹⁸ Raian monia tua in nosindipdon. Diábî kinota'auan monia ing kobiagan inta inogoi i Allah, sim mosia im beresibî diá

nonota'au onu bo onu soál ki Allah. Natua im mosia sing gina motogat.

¹⁹ Diábî in oyak monia sahingga mosia tantúdon dumudui kon ibog in awak monia bo mobiag mokotor kino'o ibogbí ing gina.

²⁰ Ta'e ki Kristus inta ain kinota'auan monimu de'emanbí natua!

²¹ Kinodongogan bidon monimu in soál Sia! Bo salaku dumodudui–Nya mita, sinundú domandon ko'i monimu in sipat mita i Allah inta oyúon ko'i–Nia!

²² Manangka intua tala'aidon in aid monimu kolipod inta dinumudui kong kobobiag koyongan inta aim pinoguya'at im bayongan ibog mokobaradosa.

²³ Tomobagudon im bayongan gina bo raianmu.

²⁴ Bo kobiagdon mo'ikow salaku intau mobagu inta pinomia podudui in ibog i Allah, inta mo'ibog dinumudui kon tabiat mo'itutui, motulid bo mosuci.

²⁵ Manangka intua utatku mita, dikadon mo'ibog mongubol. Mokopojujurbí aka mobiag, sing kita komintan na'a in tumpalabí anggota in awak i Kristus.

²⁶ Aka mo'ikow bo tumorú, yo mokopopia simbá diá baradosa'an lantaran torúmu tatua. Dika tumorú tumongo singgai tua.

²⁷ Simbá mo'ikow diá kawasa'an in Ibilis.

²⁸ Intau inta biasa monakow, musti mogogaidon monakow, bo mustidon mogaid bá moko'u_lí kon onu im pakéonnya bo mota'au doman motu_lung kon intau ibanea inta para_lu tu_lungan.

²⁹ Aka mosingog im mo'ikow yo dika mosingog kon inta mora'at, singogdon onu inta mokobaraguna moginropot kom pirisaya bo singog mita tonggina inta mota'au potu_lung kon intau ibanea. Sin singog mita inta baraguna mokopoángo_i kong kopia'an ko'i monia inta mokodongog.

³⁰ Dika mopoájar kong gina in Roho i Allah, sim mo'ikow aindon sinontanda'an–Nya simbá moba_lí kapunya'an i Allah. Bo Roho doman tatua inta moba_lí jaminan, kon singgai pobebaran tatua im mo'iangoi_bí ko'i monimu.

³¹ Lumbúdon im bayongan inta mokosaki kong gina, dona'aidon motagú kong gina bo rogi. Dona'ai domandon umuran moyogenggeng bo mosiponapudan in diá

totu'u bo ĵumbú domandon im bayongan inta mora'at.

³² Ta'e mokopopia kong gina kon tumpala intau, bo mo'ikow musti domandon mototabian, bo mosiámpungan naonda bo ki Allah inta ain nongampung ko'i monimu pinongin i Kristus.

5 ¹ Mo'ikow nion ki adí mita i Allah inta kinotabi-Nya, tuamai mo'ikow musti dumudui kon onu inta ko'ibog i Allah.

² Kobiagbí takin oyúon tabi, ná ki Kristus motabi ko'i naton. Sia norelabí im matoi sing kopontingan naton. Sia nobaľi tobatú sosumbah inta totok im mobondu bo inta mokosanang kong gina i Allah.

³ Mo'ikow nion umat i Allah, tuamai aid mita inta mokotor bo inta diá patus aidan, andeka ibog inta mo'ĵliu dika aidan kon sigad monimu simbá diá in dodoyonan intau mita kom mopotaľá ko'i monimu.

⁴ Ná doman tua, dika mosingog kon inta moromú, inta mokotor bo inta diá im baragunanya. Ta'e mo'ikow im mustidon mopoyaput in sukur ko'i Allah.

⁵ Torop in singogku tana'a: intau inta mokotor in oáidnya, andeka inta mogaid kon inta diá patus aidan, andeka ibog inta mo'ĵliu (aid natua notongkaibí in

aid mosumbah kom berhala ibanea), dá intau mita natua in diábî bañion umat inta pinarenta'an i Kristus bo i Allah.

⁶ Dona'ai mo'ikow koákañan in singog mita inta diá im baragunanya. Sin soálbî mita natua inta mokopomuká kon saki ing gina i Allah kon intau mita inta diá motoindudui ko'i-Nia.

⁷ Manangka intua dikadon moyobayat in intau mita natua.

⁸ Mo'ikowpa tontanî kolipod mobiag doman kon sindip. Ta'e tana'a mo'ikow nobañidon umat i Tuhan, mangalenya kon tua, mo'ikow kom bonudon im bayag. Tuamai mo'ikow mustidon mobiag kom bonu im bayag.

⁹ Sin nongkon bayag tuata momuká im bayongan oáid inta mopia, motulid bo mobiag totu-totu'u kon tayowon i Allah.

¹⁰ Poramijidon monota'au kon onu inta mokosanang kong gina i Allah.

¹¹ Dika mogaid kon soál mita inta diá baraguna ná inta inaidan in intau mita inta nobiag kom bonu in sindip. Ta'e inggama'aibî in aid mita inta diá mopia natua.

¹² (Sin onu inta inaidan monia inta inumuni-uni tua, biarkah tongá o'uman yo moko'oyakdon.)

¹³ Bayongan yagi-yagi inta kinodoí im bayag, modaitbí ko'ontongan, sim bayagbí im mopo'ontong kom bayongan yagi-yagi simbá mosilang.

¹⁴ Tuamai singog nana'a: "Pobangondon, mo'ikow inta nosiug, bo pobangondon nongkon sigad intau minatoi! Dá sambayanganbí i Kristus im mo'ikow."

¹⁵ Manangka intua, tarukiradon kopira mongo naonda ing kobobiagmu. Dikabí ná intau mita bodok, ta'e kobiagbí ná intau mita mobijaksana.

¹⁶ Pakédon kopia ing kasampatan inta oyúon ko'i monimu, sim masai'n tana'a im masa bidon inta mora'at.

¹⁷ Dika mokopobodok, ta'e tayakdon kopira mongo onu ing kino ibog i Tuhan.

¹⁸ Dona'ai mo'ikow mołolangu in anggur, sin tua im mokogoguya'at ko'i monimu, ta'e ramijidon bá Roho i Allah im mongawasa ko'i monimu.

¹⁹ Pakédon in singog mita inta nongkon Mazmur, manyanyi inta pinodayow ko'i Allah bo manyanyi rohani, ko waktu im

mo'ikow moyosingog. Kosanang ing gina bo momanyanyi in dodayow ko'i Tuhan.

²⁰ Umurandon mo'ikow mopoyaput in sukur ko'i Allah, ki Amá naton kom bayongan yagi–yagi podoyon kon tangoi Yesus Kristus, ki Tuhan naton.

²¹ Untuk mohormat ko'i Kristus, dá mo'ikow mustibí mosiduduian.

²² Bułoi bobay kotoinduduidon ko'i bułoimu, ná kototoinduduimu ko'i Tuhan.

²³ Sing ki bułoinya ļolaki tua in tonggulu i bułoinya, ná ki Kristus inta nobaļi tonggulu in jama'at bo Raja doman inta Mopoposalamat kon jama'at inta nobaļidon awak–Nya.

²⁴ Tuamai naonda bo jama'at inta musti motoindudui ko'i Kristus, yo musti doman natua im bułoi bobay, kom bayongan yagi–yagi musti in sia motoindudui ko'i bułoinya.

²⁵ Bułoi ļolaki musti motabi ko'i bułoinya, ná doman tabi i Kristus kon jama'at inta dapot in noposarahkan in awak–Nya sing kopontingan in jama'at tatua.

²⁶ Inaidan i Kristus intua simbá mota'au–Nya daritan in jama'at tatua takin totundú–Nya bo takin tubig inta pobaptis,

simbá mota'audon posarahkan–Nya ko'i Allah.

²⁷ Mangal_unya kon tua, ki Kristus noposadia in jama'at kinotompia kon tayowon i Allah, takin diá ing kakurangan andeka inta mota'au hojaton in intau ibanea.

²⁸ Dá mustibí doman natua im bułoi ļolaki, musti in sia totou–totu'u motabi ko'i bułoinya ná kototabinya kon awaknya tontańi. Intau inta motabi ko'i bułoinya bobay, mangal_unya kon tua, sia motabi kon awaknya tontańi.

²⁹ (Diábí dodai onda intau mosakí ing gina kon awaknya tontańi. Ta'e tompia'an bo ļukadannyabí ná doman ki Kristus monompia kon jama'at–Nya.

³⁰ Kinota'auanbí naton intua, sing kita in anggota mita in awak i Kristus.)

³¹ Kom Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Manangka intua tobatú ļolaki monalámai ko'i amá bo ko'i inánya sim motobatúdon i bułoinya, bo taya dua im motobatúdon."

³² Modalombí totok mangal_u in ayat tana'a, makusudnya in hubungan i Kristus bo jama'at.

³³ Ta'e ayat tana'a noyohubung doman i monimu: Tuamai kotabibí ing ki bułoimu

naonda bo kototabimu kon awakmu tontañi, ná doman tua, bułoi bobay musti tantú moramiji mohormat ko'i bułoinya.

6 ¹ Ule! Mo'ikow mongoádi mita inta salaku dumodudui i Kristus, duduiabí in tonggina ing guyangamu, sin natuabí ing kino ibog i Allah aidanmu.

² "Hormatbí ing ki amá bo ki inámu" tua im parentah inta tototk moponting nongkon i Allah, sin tua in noyotogot in dandi,

³ nana'a: "Simbá mosanang bo mo'umur ing kobiaganmu kon dunia na'a."

⁴ Bo mo'ikow ule guyanga mita lolaki! Dika rupa-rupa'anmai monimu im mosia modapot in tumorú. Nana'a in aidai: biag im mosia kotompia bo tundú onu inta mopia bo tonggina'ai podudui inta kino ibog i Tuhan.

⁵ Utatku mita inta nobalı ata! Duduiabí onu inta pinoki aid i tuangmu inta kon dunia na'a. Aidai intua takin porasa'an hormat, motoindudui, bo gina inta totu-totu'u, naonda bo pogogaid monimu kon onu inta pinoki aid i Kristus tontañi.

⁶ Tua inaidan monimu, de'emanbí tongá kowakutu ing ko'onto-ontongnya makow, simbá pujionnya im mo'ikow. Ta'e aidaibí

monimu intua salaku ata i Kristus inta dinumudui kon ko'ibog i Allah takin gina motulid.

⁷ Oáidan inta inaidan monimu salaku ata, aidaibí intua takin sanang gina naonda bo ki Tuhan tontaí im binantungan monimu, de'emanbí tongá intau.

⁸ Pokotoropdon, pomuloi intau inta nobiag ata andeka intau inta nobebas, motarimabí kon tontulínya nongkon i Tuhan kom bayongan inta mopia inta ain inaidannya.

⁹ Bo mo'ikow utat mita inta nobalí tuang! Mokopopiabí kong gina ko'i atamu mita. Dona'aibí tantú mopogogondok ko'i monia. Simbá kota'auan monimu, kon ikow bo ki atamu mita tua tongábi tobatú in Tuang monimu, Sia tuata ing ki Tuhan inta kon soroga. Sia in diábí mopoyoposi kon intau.

¹⁰ Na'a in singogku pangabisan, paké in ropot inta no'ulí monimu nongkon kawasa i Tuhan, sim mo'ikow notobatúdon takin-Nya.

¹¹ Bo paké domandon to'ulut im parang inta inogoi i Allah ko'i monimu, simbá mo'ikow mokotahang monayow kom bayongan akal in Ibilis inta diá mopia.

¹² Sing kita im moparang de'emanbí moyogintayow in intau, ta'e moyogintayowbí ing kakuatan bayongan dimukud mora'at inta nongawasa kon singgai mora'at mita tana'a. Kita monayow kong kakuatan in roho mita mora'at inta nongawasa kon langit.

¹³ Manangka intua, tana'a, pakédon to'ulut im parang nongkon i Allah simbá kon singgai mora'at na'a, mo'ikow mokosanggup monayow aka tubuon in saturu mita. Bo bá naonda im mo'ikow moparang dapot mopalut, yo umuranpa motorindog bo moropot im mo'ikow.

¹⁴ Mo'ikow musti umuran mobasadia. Ginamu inta motoindudui ko'i Allah aidaidon naonda bo abit bo gina motulid aidaidon naonda bo lambungmu uatoi.

¹⁵ Bo karela'anmu mopoyaput in Habar Mopia inta mokopoángoi kong kobiagan motompia, tua im balídon sapatumu.

¹⁶ Bo pomuloi makow pakébí im pirisayamu ko'i Tuhan salaku sonjata ponangkis; pirisaya monimu tua im mokopampingbí kom pana tulu inta nongkon mora'at.

¹⁷ Gamádon ing kasalamatan salaku topi baja, bo singog i Allah salaku pitow nongkon Roho i Allah.

¹⁸ Aidai intua komintan takin mosambayang mopo'igum kon totulung i Allah. Posambayangdon pomuloi makow podudui ibog in Roho i Allah ko'i monimu. Umuran pobasadia im mo'ikow bo dika umundok. Tantú sambayangai im bayongan umat i Allah.

¹⁹ Bo sambayangai doman in aku'oi, simbá waktu in aku'oi mosingog ogoian i Allah in singog mita inta mo'itutui, bo bá mobarani totok in aku'oi mopota'au in onu inta no'ibunipa kon Habar Mopia tua.

²⁰ Lantaran Habar Mopia tuata, aku'oi nobaŕi totabá bo tana'a im binonu kom ponjara. Sambayangaibí simbá mobarani in aku'oi mosingog kon soál Habar Mopia tatua, ná inta patus singonku.

²¹ Ki Tikhikus, ki utat naton inta mosatia im mogogaid kon oáidan i Tuhan, mopota'audon ko'i monimu kom bayongan yagi-yagi soál aku'oi, simbá kota'auandon monimu ing ka'ada'anku bo oáidanku.

²² Tuamai sia pinotabaku namangoi ko'i monimu bo mopota'au ing ka'ada'an nami

ko'i monimu komintan, simbá umuran
moloben ing gina monimu.

²³ Po'igumon makow ki Allah ki Amá
naton bo ki Tuhan Yesus Kristus mobogoi
ing kasampatan kom bayongan jama'at
motobatú bo umuran mototabian bo
umuran doman mopirisaya ko'i Kristus.

²⁴ Igumon doman makow barakatan i
Allah im mo'ikow komintan inta motabi
ko'i Tuhan naton inta ki Yesus Kristus
takin tabi inta diá mo'obo–obot. Hormat
nami, Ki Paulus

Filipi

1 ¹ Utatku mita umat i Allah inta nogutun kom Pilipi, inta notobatúdon i Kristus Yesus bo inta ain noba^li itoi bo diaken kon jama'at! Aku'oi, ki Paulus bo ki Timotius inta mogogaid kon oáidan i Kristus Yesus, ² mopo'igum makow kom bá ki Allah, ki Amá naton bo ki Tuhan Yesus Kristus umuran mobogoi im barakat bo kobiagan motompia ko'i monimu.

³ Pomu^loi in aku'oi mokotorop ko'i monimu aku'oi mopoyaput in sukur ko'i Allah.

⁴ Bo pomu^loi doman makow sambayanganku i mo'ikow komintan takin sanang ing gina.

⁵ Aku'oi mopoyaput in sukur ko'i Allah sin nongkon pinomangkoianmai nodapot kon tana'a makow, mo'ikow umuran nobantung ko'inakó nopota'a-ta'au makow in Habar Mopia inta nongkon i Allah.

⁶ Ki Allahbⁱ in nomangkoi kon oáidan mopia tatua ko'inimu, bo moyakinbⁱ in aku'oi, kon tantu-Nyabⁱ ingguputan in

oáidan-Nya tatua modapot kon singgai ki Kristus Yesus mamangoidon bui.

⁷ Totu'ubî kon diábî mo'italá in raianku tana'a ko'i monimu, sim mo'ikow umuran kong gina-ginaku makow, lantaran mo'ikow ain noko'uî domandon kon totabi bo barakat i Allah inta inogoi ko'inakó; ko wakutu in aku'oi kom bonupa im ponjara tana'a makow ande kowakutu ing kon luaidon mobela kong kabanaran in Habar Mopia tatua.

⁸ Kinota'auanbî i Allah kon nongkon i Kristusbî tontanî in tanob bo tabiku ko'i monimu.

⁹ Na'abî in sambayangku ko'i monimu: Igumon makow doá, mo'ikow totu-totu'udon motabi ko'i Allah bo kon tumpaia intau bo umuran doman modugang im pongotahuan monimu kon soál inta mopia bo pororai inta mobijaksana.

¹⁰ Sahingga ing kota'auandon monimu im momiî kon onu inta totok im mopia, bo kobobiagmu in diádon singkuleon ande poponapudan in onuka kon singgai ki Kristus mo'iangoidon bui.

¹¹ Mo'ikow mobiag takin oáid mita inta totu-totu'u mopia, oáid inta tongábî

kota'auan aidan i Yesus Kristus tontañi, sahingga ing ki Allah duñon bo dayowon.

¹² Ibogonku kota'auandon monimu komintan, kon soál mita inta ain nobaľi ko'inakó tuabí in nokopopisí sahingga in nobayongdon nokidongog bo nopirisaya kon Habar Mopia tatua.

¹³ Tuamai bayongan intau kon istana bo intau mita ibanea inta kong kotá tana'a nonota'audon kon aku'oi pinobonu kom ponjara sin dinumudui ko'i Kristus.

¹⁴ Pinomonjara'an ko'inakó nobaľidon dodoyonan sahingga nobayong intau ing Keresten kong kotá tana'a nobaľi nopirisaya totok ko'i Tuhan, dá diádon mo'odo-ondok mosia mopota'au im Pirman i Allah.

¹⁵ Totu'ubí doman kon oyúonbí in tongonumai kon sigad monia tua inta mopota'au in habar soál ki Kristus lantaran mo'intoi bo mo'ibog mobobayowan, ta'e oyúonbí doman in totu-totu'u motulid ing gina nopoyaput in habar soál ki Kristus tua.

¹⁶ Intau mita tatua nogaid kon tua sim mosia motabi ko'i Allah bo ko'inakó, sing kinota'auandon monia kong ki Allahbí in

nokiaid intua ko'inakó sim moponyata kon totu'ubí in Habar Mopia tatua.

¹⁷ Ta'e oyúon doman intau ibanea in nopota'au in habar soál ki Kristus takin makusud inta diá mopia, mosia nopota'au untuk kopontingan tontaní. Sin irai monia kon oáid monia tatua mokodugang kon yoyigaku kom bonu im ponjara.

¹⁸ Ta'e diábí nongonu! Náondakabí in cara monia mopota'au in Habar Mopia soál ki Kristus; makusud mopia ande diá, tatap habar soál ki Kristus pinota'aubí doman, dá mosanangbí ing ginaku.

¹⁹ Sing kinota'auankubí kom barakat in sambayang mita monimu takin totulung doman in Roho i Yesus Kristus, dá mobebasbí in aku'oi.

²⁰ Inta totok ing ko'ibogku bo haraponku makow im bá diá moko'imontanmai mogagal in aku'oi i mopobayak oáidanku. Ta'e haraponku bá pomuloi makow, torutama totok tana'a makow mobaranidon totok in aku'oi sahingga bayongan onu inta ko'inakó -- mobiag andeka matoi -- ki Kristus im pomulia'an.

²¹ Sin aka ko'inakó, tujuan kobiaganku tongábí ki Kristus! Aka matoi yo ka'untunganbí intua.

²² Ta'e aka aku'oi mobiagpa kon dunia na'a, dá mota'aupa in aku'oi mogaid kon oáidan inta baraguna, dá diádon kota'auanku mongo onda im piñionku.

²³ Doyowa norupa na'a im mogogugutan kom bonu ing ginaku. Mo'ibogdon aku'oi monalámai kon dunia na'a bo mayak mogutun takin i Kristus, sin tuabí inta paling mopia;

²⁴ ta'e lantaran kopontingan monimu, dá mopiabí doman aka kon duniapa na'a in aku'oi.

²⁵ Moyakinbí in aku'oi kon soál tatua. Tuamai kota'auankubí kon umuranpabí ing kita moyotakin, simbá mota'aupa motulung moginropot bo modugangdon sanang ginamu kon onu inta aim pinirisayamu ko'i Tuhan.

²⁶ Sahingga aka aku'oi mobuidon mangoi ko'i monimu, dá modugangdon loben in dodoyonan porasaan pia ing gina monimu tua ko'inakó.

²⁷ Dá tuamai na'a im po'igumonku, kobiagbí im mo'ikow podudui onu inta pino'igum kom bonu in Habar Mopia i Kristus, simbá aka mo'iangoi in aku'oi yo paling tidak kodongogankudon, kom mo'ikow in umuranbí notobatú kong gina

bo raian im moramiji mogaid kon onu
inta pinirisaya podudui in Habar Mopia
nongkon i Allah.

²⁸ Bo topilikmai dikabí mo'ondok kon
saturumu mita; sin aka diá mo'ondok
im mo'ikow, yo tua im mopo'ontong
kom mosia in talowonbí bo mo'ikow im
mo'untung, sing ki Allahbí tontaní im
mobogoi intua ko'i monimu.

²⁹ Sim mo'ikow inogoian bidon i
Allah in totabi inta de'emanbí tongá
mopirisaya ko'i Kristus, ta'e polatbí doman
motanggung kon roriga-Nya.

³⁰ Tana'a, mo'ikow noyotakinku nogaid
kon oáidan inta notongkai; tuata oáidan
inta pernahdon inontong monimu
iramijiku totok kolipod, bo inta tantúku
doman ramijion dapot kon tana'a makow,
ná inta dinongogdon monimu masa in
tana'a.

2 ¹ Mo'ikow noropot, lantaran ain
notobatú i Kristus. Diádon moájar
ing gina monimu sing ki Kristus motabi
ko'i monimu! Bo Roho i Allah umuran
kotaki-takin monimu, sahingga mo'ikow
tantúdon mototabian bo motabi doman
kon tumpala intau.

² Tuamai bá totu-totu'udon mosanang ing ginaku, dá aidai in na'a: Tantúdon kobiag motobatú kong gina, motobatú kon raian, oyúon kototabian, motobatú kon jiwa bo motobatú kon tujuan.

³ Dika motayak kong ka'untungan tontañi andeka dumodia kon intau, ta'e pokopo'ompábî kon dodia bo anggapdon kon intau ibaneabî i mopia-pia nongkon inaton.

⁴ Pikirdon doman ing kopontingan intau ibanea, dona'ai tongá momikir kong kopontingan tontañi.

⁵ Kong kobiagan monimu, pakébî in raian bo porasa'an i Kristus Yesus:

⁶ Aka podudui ing ka'ada'an-Nya sabanarnya, Sia tua notongkaibî i Allah, ta'e ka'ada'an-Nya tatua diábî binañi-Nya patokan.

⁷ Ta'e tua komintan inukatan-Nyapabî bo nobañi naonda bo tobatú ata. Sia nobañi naonda bo intau, bo tua pinonyata-Nya doman kong kobiagan-Nya.

⁸ Sia diábî mosilantud, bo nobiag motoindudui ko'i Allah dapot im minatoi. Minatoi kong kayu pinoyotalempang.

⁹ Tuamai pinolantud totok i Allah in Sia, bo inogoian ing kakuasa'an inta

moꞑobe-ꞑoben nongkon kakuasa'an ibanea makow.

¹⁰ Simbá kom bonu in tangoi Yesus, bayongan mahaꞑluk inta kon ꞑangit, kom butá ande kon ꞑimonag im butá, komintandon mosumbah ko'i-Nia.

¹¹ Bo akúonbî monia komintan kong ki Yesus Kristus tua in Tuhanbî; takin natua dá ki Allah, ki Amá naton im pinomulíadon.

¹² Utat mita inta kotabiku, mo'ikow umuranbî kodu-kodudui ko'inakó waktu in aku'oi koyota-yotakinpa monimu, tuamai po'igumonku ko'i monimu, umpakah ing kita nogiyayúandon ta'e umuranbî ramiji aidai onu inta kinoibog i Allah. Sim mo'ikow aindon pinosaꞑamat i Allah, tuamai umuran ramiji simbá ikow mobiag mosempurna. Mokopo'endar im mogaid kon tua komintan podudui kon inta kino ibog i Allah.

¹³ Sing ki Allahbî im mopogonú kong ginamu simbá mo'ibog bo mokosanggup moposanang ing gina i Allah i mo'ikow.

¹⁴ Aidaibî in oáidan tatua takin pia ing gina bo dika mosirogian andeka mobobayowan.

¹⁵ Sin aid natua mopo'ontongbî kom mo'ikow ing ki adî mita i Allah inta diá kotalá, inta nobiag kon yuá-yuák in intau mita masa na'a inta gina diá mongotulid bo nobiag diá mongotolutui. Sahingga mo'ikow umuran monimbayag kon yuá-yuák monia tua, naonda bo tundi mita kon langit, ta'e dika taláan im pirman i Allah inta nobaíi dodoyonan kobiagan, simbá oyúon im mokosanang kong ginaku aka mo'iangoidon singgai i Kristus, sim monyatadon kon onu inta iramijiku tua komintanbî nobaraguna bo oyúon mangale iroriga'ankumai tua.

¹⁶ (2:15)

¹⁷ Matoikabî in aku'oi sim mobaíi kurban in sambayangmu ko'i Allah inta pinirisayamu, yo diábî moya'at ing ginaku ko'i monimu.

¹⁸ Ná doman tua, ibogonku mosanang doman gina monimu takin ginaku.

¹⁹ Mopirisayabî totok in aku'oi kon takin totulung i Tuhan Yesus mota'audon bui potabáku mangoi ko'i monimu ing ki Timotius, simbá mo'onowdon ginaku mokodongog kon habar soál mo'ikow.

²⁰ Tongábí ki Timotius in intau inta toraianku inta totu-totu'u monarukira kong kopontingan monimu.

²¹ Sin ibanea makow in tongábí morai kong kopontingan monia tontaní, de'emanbí morai kong kopontingan i Kristus Yesus.

²² Sin inontong bidon monimu tontaní kong ki Timotius tua in nokobaragunabí ko'inakó. Sia in totu-totu'udon nogaid takinku nopota'au magí-makow in Habar Mopia inta nongkon i Allah. Kaminda na'a in nádón onda guyanga bo adí.

²³ Tuamai naonda ing kota'auankudon kopalutan porkaraku tana'a, dá lagikudon potabá mangoi ko'i monimu in sia.

²⁴ Bo mopirisayabí doman totok in aku'oi kon takin totulung i Tuhan, aku'oi lagi bidon mo'iangoi ko'i monimu.

²⁵ Soál ki Epaproditus ki utat naton inta pinotabá mangoi monimu motulung ko'inakó, rasa'ankumai sia paralukudon potabá bui mamangoi ko'i monimu. Sia ain notulung ko'inakó nogaid kon oáidanku.

²⁶ Mokotanobdon totok in sia ko'i monimu komintan, bo moájar domandon totok ing ginanya sing kinota'auandon monimu kon notakit in sia.

²⁷ O'o, totu'ubî kon notakit in sia gogió bo minatoi. Ta'e sinotabipa i Allah in sia; de'emanbî tongá sia, ta'e aku'oibî doman, simbá diá modugang moájar ing ginaku.

²⁸ Manangka intua moľobendon totok in ibogku bá lagikudon potabá mangoi bui ko'i monimu in sia, simbá mosanangdon ing gina monimu aka ontongondon monimu in sia, bo mo'onow domandon ing ginaku.

²⁹ Dá tarimadon in sia takin pia ing gina salaku utat inta tumpala mopirisaya ko'i Tuhan, dona'aibî diá pandungonmai intau inta ná sia tua.

³⁰ Sin lantaran oáidan i Kristus dá gogió in sia bo minatoi; norelabî totok in sia nopotaru in nyawanya monoliu ko'i monimu mobantung ko'inakó moginlapat kon onu inta diápa noľapat.

3 ¹ Pangabisannya, pogumanku ko'i monimu utatku mita, kosanangdon ing gina monimu, sim mo'ikow ain notobatú i Tuhan. Diábî mobú in aku'oi momais bui kon onu inta aim pinaisku kolipod ko'i monimu; sing kopia'anbî monimu intua.

² Mokopo'ingatdon ko'i monia inta umuran mogaid kon inta diá mopia, mosia inta mota'audon tangoion'ungkú'.

Mosia inta umuran momakisa kom bá sunatondon mita im bayongan intau.

³Padahal bo kitabí na'a in intau mita inta notarima kon sunat nongkon i Allah. Kitabí na'a intau inta ain dinia i Allah sim mosumbah ko'i-Nia, bo umuran mosukur makow ing kita sin notobatúdon i Kristus Yesus. Diá bidon ing kita mo'igantong makow kon upacara inta sipatea tongá samantara.

⁴Sabanarnya aku'oi na'a im mota'aubí doman tumogot makow kon upacara mita natua, sedang bo mo'iliubí ko'i monia, aka kuma bo oyúon in dodoyonan monia mogaid kon soál mita inta ko'ontongan tatua.

⁵Aku'oi na'a in sinunatbí doman wakutu in umurpa walu nosinggai. Aku'oi pinononggađi salaku intau Israel nongkon suku i Benyamin; aku'oi in totokeapabí intau Ibrani. Bo aka soál kododudui kon hukum mita in agama Yahudi, yo aku'oi na'a in no'igolong kon intau im Parisi.

⁶Lantaran moloben totok in ibogku dumudui kon hukum agama tatua, dá ramijionku pogutúon in jama'at. Aka nilaion podoyon kon hukum agama

Yahudi yo aku'oi na'a intaubí mopia bo motoindudui.

⁷ Tongá lantaran nopirisayadon ko'i Kristus, dá onu ing kolipod inta inanggapku mobogoi ing ka'untungan ko'inakó, tana'a makow inanggapkudon diá im mangalenya.

⁸ De'emanbí tongá kon soál mita tatua, ta'e kom bayongan doman rupa–rupa inanggapkudon diá im mangalenya. Sin naonda in aku'oi nonota'audon ko'i Kristus Yesus, yo kinorasa'anku kon tuabí im mopia–pia nongkon bayongan rupa–rupa. Lantaran ki Kristus, dá bayongan rupa–rupa sina^{la}'ankudon sin tua komintan diábí im mangalenya, bo bá mo'u^likudon ing ki Kristus,

⁹ bo aku'oi in totu–totu'udon notobatú takin–Nya. Hubungan mopia takin i Allah diábí no'u^líku lantaran dinumudui kon hukum in agama, ta'e tua in no'u^líkubí sin aku'oi nopirisayadon ko'i Kristus. Dá tuamai hubungan mopia tua in namangoibí nongkon i Allah sim pinodoyon kom pirisaya ko'i Kristus Yesus.

¹⁰ Soál inta totok ing ko'ibogku im monota'aubí ko'i Kristus bo mokoáлами kong kawasa inta nokobiag ko'i–Nia

nongkon kinopatoian. Bo mo'ibog doman aku'oi mokoáлами kon roriga ná inta kinorasa'an–Nya bo notongkai doman ná kopopatoi–Nya,

¹¹ simbá mobiag doman in aku'oi nongkon sigad in intau minatoi.

¹² Aku'oi in diábî moguman kon nosempurnadon aku'oi. Ta'e umuranbí batukonku in hadiah inta sinadia i Yesus Kristus. Sin tuabî im mangale pinodomokan–Nya ko'inakó bo binalî–Nyadon in aku'oi kapunya'an–Nya.

¹³ Utatku mita, totu'ubî kon diábî inanggapku kon no'uľikudon intua komintan. Ta'e na'a in inaidanku; iliongkudon onu inta ain nobalî kolipod bo batukonku onu inta kon tayowonku.

¹⁴ Tuamai umuran aku'oi moribatuk mogalow mopobayak in tujuan pangabisan simbá mo'uľiku in hadiah, tuata ing kobiagan kon soroga; sin tuabî im mangale pinogoinîan i Allah ko'i naton inta pinongin i Kristus Yesus.

¹⁵ Manangka intua kita inta ain noguyang im pirisaya umuran morai natua. Bo aka oyúon ing kon sigad monimu diá notongkai in raiannya, dá insilanganbí i Allah intua ko'i monimu.

¹⁶ Ta'e umurai tarukira in tana'a, "Musti ing kita umuran mobiag dumudui kon atorang inta ain dinuduian naton dapot in tana'a makow."

¹⁷ Utat mita! Duduai onu inta ain inaidanku bo tarukira im mosia inta nobiag naonda bo kami inta ain noba^{li} dodayanan ko'i monimu.

¹⁸ Aku'oi umurandon noguman ko'i monimu, ta'e tana'a in takindon omba^l aku'oi moguman kon nobayongdon in intau inta kobobiagnya momoguya'at kom mangale ing kinopatoian i Kristus kong kayu pinoyota^llempang.

¹⁹ Intau mita natua im moputú^{bí}, sin tuhan monia in sianb^{bí} monia, bo aid monia inta moromú tua duíonb^{bí} monia; sin tongáb^{bí} bonu in dunia na'a in umuran raion monia.

²⁰ Ta'e kita im moba^{li}b^{bí} umat in soroga. Nongkon tua doman Raja Mopoposa^lamat naton, ki Tuhan Yesus Kristus im mamangoi. Sia tuata inta tantú o^laton makow naton.

²¹ Awak naton inta ilo-ilow bo inta diá mononoi na'a, baluian i Kristus moba^{li} naonda bo awak-Nya tontaⁿⁱ inta momulia. Mota'au-Nyab^{bí} aidan intua,

sin oyúonbî ing kawasa nongkon i–Nia mopotungkud im bayongan yagi–yagi.

4 ¹ Tuamai, utatku mita inta kinotabiku, kobiagbî im mo'ikow takin totu–totu'u mopirisaya ko'i Tuhan. Totok in aku'oi mokotanob ko'i monimu! Mo'ikow nion inta totok mokolunganga kong ginaku.

² Ki utat naton bobay ki Euodia bo ki Sintike! Na'a in tongginaku ko'i monimu, kotobatúdon kong gina salaku intau inta mopirisaya ko'i Tuhan.

³ Bo po'igumonku ko'i monimu Sunsugos, yobayatku inta totok mosatia, tulungai im mosia, sim mosia noramijidon totok nogaid takinku nopota'au in Habar Mopia inta nongkon i Allah; mosia tua naonda bo tai Klemen bo bayongan intau inta nogaid noyotakinku. Tangoi monia tua pinaisdon kom bonu im Buk Intau Nobiag.

⁴ Kosanangdon ing gina monimu sin ain nopirisaya bo nobiag notobatú takin i Tuhan. Buipa doman pogumanku: kosanangdon ing ginamu!

⁵ Pomayakdon makow bá ontongondon im bayongan intau in oáidmu inta mopia ing gina. Sin diádon mo'onggot ki Tuhan mamangoi.

⁶ Dona'ai mo_lia–liaw ing ginamu kom bayongan yagi–yagi. Onukabí in aidanmu umuran posambayang bo pogumandon ko'i Allah onu in igumonmu. Onu im para_lumu umurandon pota'au ko'i Allah bo dika moko_liong mopoyaput in sukur ko'i–Nia.

⁷ Dá kobiagan motompia nongkon i Allah inta diá kodapotan raian intau, im mo_lukad kong gina bo raianmu inta ain notobatú i Kristus Yesus.

⁸ Na'a in simpod singogku utat mita, porai kon onu inta oyúon im baragunanya, bo onu inta mota'au pujion, ná soál mita inta mo'itutui, inta moterhormat, inta moádil, modarit, inta moromimit bo inta mopia.

⁹ Aidaidon onu inta aim binalajar bo sinarima monimu ko'inakó; bo onu inta ain dinongog andeka inta ain inontong monimu ko'inakó aidai intua. Dá ki Allah inta pangkoi ing kopia'an umuranbí kotaki–takin monimu.

¹⁰ Kong kobiagan inta notobatúdon i Tuhan, mo_lunganga totok ing ginaku, sin umpakahbí no'onggotdon, ta'e umuranpabí norai kong ka'ada'anku. Makusudku in de'emanbí kong

kinoliongandon monimu in aku'oi;
umuranpabí doman kinotoropan
monimu, ta'e diádon in wakutu monimu
mopo'ontong intua.

¹¹ Mosingog in aku'oi kon nana'a,
de'emanbí lantaran diádon in onu bo onu
ko'inakó, sin nobalajar bidon in aku'oi
mosukur tongákabí onu in oyúon.

¹² Kinorasaanku bidon naonda in aka
kodaitan bo naonda in aka kalebean.
Kinota'auanku bidon in rahasia tumayow
kon náondakabí ing ka'ada'an; ka'ada'an
kobiagan mo'oyúon andeka ka'ada'an
mobogá, ka'ada'an bayongan yagi–yagi
oyúon ande ka'ada'an kodaitan.

¹³ Kawasa inta inogoi i Kristus ko'inakó
umuran mobogoi ing kakuatan ko'inakó
tumayow kong ka'ada'an noyagi–yagimai.

¹⁴ Ta'e mo'ikow ain notulung ko'inakó
wakutu in aku'oi kinoántugan in roriga; bo
oáidmu tatua im mopiabí.

¹⁵ Utat mita intau im Pilipi! Kinota'auan
bidon monimu totok ko wakutu in aku'oi
nonalámai kom Makedonia kolipod,
wakutu in aku'oi bagu momangkoi
nopoyaput in Habar Mopia, yo tongábí
mo'ikow in jama'at inta notulung ko'inakó;
mo'ikowdon nion inta nokorasa domandon

kon inta mopia bo inta diá mopia wakutu in noyotakinku.

¹⁶ Sin wakutu in aku'oi kon Tesalonika bo moparalu kon totulung, yo ain no'ilíu kong komintan mo'ikow nokidia in totulung monimu ko'inakó.

¹⁷ Tongá soál inta totok moponting ko'inakó in de'emanbí tongá motarima kon onu inogoi monimu. Ta'e ibogonku im moko'ontongbí kom bungai mita inta mokodugang kong ka'untungan monimu.

¹⁸ Bayongan inta paraluonku inogoidon monimu ko'inakó, sedang bo no'iliudon kon tugat! Bayongan inta inogoi monimu inta pinokidia ko'i Epaproditus aindon sinarimaku. Dá tana'a makow komintandon oyúon onu inta paraluku. Bayongan inta inogoi monimu ko'inakó tua naonda bo kobondú ing kurban inta pinosumbah ko'i Allah bo inta sinarima domandon i Allah takin pia ing gina.

¹⁹ Ki Allah inta sinumbahku, mobogoibí im bayongan kaparaluanmu podudui ing kakaya'an bo kamulia'an-Nya inta pinonyata ko'i Kristus Yesus.

²⁰ Dinayo-dayowdon ki Allah, ki Amá naton modapot ing kopalutan dunia na'a. Amin.

²¹ Poyaputpa in salamku kom bayongan umat i Allah inta notobatú i Kristus Yesus. Bo tarima domandon in salam inta nongkon i utat mita naton inta noyotakinku kon na'a.

²² Bayongan umat i Allah kong kotá tana'a bo mosia inta kon istana i Kaisar nopoyaput doman in salam ko'i monimu.

²³ Po'igumonku makow, ki Tuhan Yesus Kristus umuran mobogoi im barakat ko'i monimu komintan. Hormat nami, Ki Paulus bo ki Timotius

Kolose

1 ¹ Utatku mita umat i Allah kong Kolose inta umuran mosatia motobatú i Kristus! Salaku rasul i Yesus Kristus, -- inta inoiní i Allah tontaní -- aku'oi, ki Paulus bo ki Timotius inta ki utat naton, mopo'igum makow doá simbá ki Allah, ki Amá naton tantú mobogoi im barakat bo kobiagan motompia ko'i monimu.

² (1:1)

³ Dinongogdon nami kom mo'ikow ain nopirisaya ko'i Yesus Kristus bo motabi doman kom bayongan umat i Allah. Manangka intua wakutu in sinambayanan nami i mo'ikow, kami umuran doman nopoyaput in sukur ko'i Allah, ki Amá i Yesus Kristus, Tuhan naton.

⁴ (1:3)

⁵ Mo'ikow mopirisaya bo motabi, sim mo'ikow moharap kon onu inta ain sinadia i Allah ko'i monimu kon soroga. Ain dinongog monimu in soál tatua wakutu in Habar Mopia inta sabanarnya pinoyaput ko'i monimu.

⁶Habar nongkon i Allah tatua no'iwayadon kom bayongan dunia na'a, bo kobiagan intau umuran binarakatan in habar tatua, notongkai doman ing kobiaganmu aim binarakatan pinangkoipamai mo'ikow nokodongog kon soál totabi i Allah bo totu-totu'u inindongogan monimu intua.

⁷Habar tatua dinongogdon monimu nongkon i Epapras, yobayat topogaidan inta kinotabi nami. Sia tua mogogaid kon oáidan i Kristus inta mosatia mogaid kong kopontingan naton.

⁸Sia doman tua inta nopoyaput in habar ko'inami kom mo'ikow ain kinawasa'an in Roho i Allah sahingga in nobiagdon mototabian.

⁹Manangka intua umurandon sambayanan nami im mo'ikow naonda ing kinodongogandon nami in habar soál mo'ikow. Kami mopo'igum ko'i Allah simbá mo'ikow mobijaksana bo mopandoi lantaran kawasa in Roho i Tuhan, sahingga ing kota'auandon totok monimu onu ing kino ibog i Allah.

¹⁰Dá mo'ikow im mobiagdon podudui in ibog i Allah bo umuran mokosanang kon gina-Nya, sahingga kom bayongan yagi-

yagi mo'ikow umuran mobogoi im bungai inta mopia. Bo pongotahuan monimu soá! ki Allah modugang domandon.

¹¹ Igumondon makow, simbá kawasa i Allah inta momulia tantú moginrigon ko'i monimu, sahingga umuran mosanang bo mopia ing gina monimu wakutu im moyogintayow im bayongan roriga.

¹² Bo diá doman mokojong im mosukur ko'i Amá, sing ki Amá tua in nopopatus motarima kon onu inta sinadia i Allah kon umat-Nya inta nobiag kom bonu im bayag.

¹³ Pinilatan-Nyadon ing kita nongkon kawasa inta nosindip bodongka pinamping kom bonu ing karaja'an i Adí-Nya inta kinotabi-Nya.

¹⁴ Ki Adí-Nya tatua inta nopobebas ko'i naton, mangalunya bayongan dosa naton ain inampungan-Nya.

¹⁵ Ki Kristus tua ing ko'ontongan. Sia tua ing gambar i Allah inta diá ko'ontongan; Sia ing ki Adí i Allah inta guya-guyang, bo inta totok im moponting nongkon bayongan inta pinomia,

¹⁶ sim pinongin i-Nia tua ki Allah nomia kom bayongan yagi-yagi kon soroga bo kon dunia na'a, inta ko'ontongan bo inta

diá ko'ontongan, no'itakin doman im bayongan roho inta nongawasa bo inta nomarentah. Bayongan inta kon langit bo inta kom butá pinomia pinongin i Kristus bo untuk doman ko'i Kristus.

¹⁷ Kon wakutu im bayongan yagi-yagi diápa, ki Kristus koyongan bidon oyúon. Bo bayongan tua oyúon lantaran Sia, tuamai, tua komintan ain notobatú-Nya.

¹⁸ Siata ulu in awak-Nya, bo awak-Nya tua inta sinangoi jama'at. Sin Siabí tua pangkoi ing kobiagan jama'at tatua. Sia doman tua in Adí guya-guyang, inta muna-munamai biniag bui nongkon kinopatoian, sahingga Sia nobaí totok moponting nongkon bayongan yagi-yagi.

¹⁹ Ibogbí i Allah tontaní im mopo'oyúon kom bayongan yagi-yagi ko'i-Nia, bo bayongan tua oyúon domandon ko'i Adí-Nya.

²⁰ Bo Sia doman tua inta pinaké i Allah namangoi nopoyodame kom bayongan yagi-yagi takin-Nya, inta kon butá ande kon soroga. Tua pinomia i Allah pinodoyon kong kinopatoian i Adí-Nya kong kayu pinoyotalémpang.

²¹ Kolipod mo'ikow noyayuk nongkon i Allah, bo Sia in sinaturu monimu sin oáid bo raian monimu mora'at.

²² Ta'e tana'a, pinodoyon kong kinopatoian i Adí-Nya, sinopiadon bui i Allah in hubungan monimu takin-Nya. Natua im pinogogaid-Nya simbá mo'ikow mota'au diaan tumoyow ko'i Allah takin ka'ada'an mokudus, modarit bo diá in aid mora'at.

²³ Manangka intua, mo'ikow musti umuran mosatia im mopirisaya bo umuran doman kumadai mokoporopot kon onu inta aim pinirisaya monimu. Dika modapot in ukatan monimu harapan inta ain inogoi ko'i monimu waktu im mo'ikow notarimadon kon Habar Mopia nongkon i Allah. Habar Mopia tatua aim pinota'au kom bayongan intau kon dunia na'a. Bo lantaranbí tuata, aku'oi ki Paulus nobaí mogogaid kon oáidan i Allah.

²⁴ Tana'a mopiabí ing ginaku mororiga sing kopontinganmu. Sin aka awakku bo mororiga, yo tua im mangalenya aku'oi nogintopodon kon roriga inta diápa kinorasa'an i Kristus, sing kopontingan in jama'at salaku awak-Nya.

²⁵ Aku'oi im bina^li i Allah mogogaid-Nya sing kopontingan monimu sa^laku jama'at-Nya. Aku'oi im mustibⁱ mopoyaput im bayongan habar nongkon i Allah.

²⁶ Habar inta no'onggotdon totok binuni-buni makow i Allah kom bayongan intau, ta'e tana'a im pino'ontong-Nyadon kon umat-Nya.

²⁷ Kon umat-Nya tatua ki Allah mo'ibog moponyata kon totokbⁱ im mopia bo mo^loben onu im binuni kon intau mita ibanea. Na'a inta binuni tatua: Ki Kristus tua in nionbⁱ ko'i monimu, bo tua im mangal^{en}ya, kom mo'ikow im mo'itakin doman mokorasa kong kamulia'an i Allah.

²⁸ Ki Kristusbⁱ tatua inta pinota'au nami kon intau mita. Kami nomaké ing kabijaksana'an bo pongotahuan im mononggina bo motundú ko'i monia, simbá pomu^loi intau mota'au diaan ko'i Allah sa^laku intau inta noguyangdon kon so^{al} pirisaya, sim mosia ain notobatú i Kristus.

²⁹ Simbá koyaputanku intua, dá tuamai aku'oi moramiji totok mogaid. Aku'oi moramiji takin bayongan tonaga inta inogoi i Kristus ko'inakó bo inta nongawasa doman ko'inakó.

2 ¹ Ibogonku im bá kota'auan doman monimu in rorigaku wakutu in noramiji nogaid sing kopontingan monimu bo kopontingan monia inta kon Laodikia bo ko'i monia komintan inta diápa nonota'au ko'inakó.

² Na'a komintan inaidanku simbá moropotdon ing gina monia bo mositabian polat mobiag motobatú, sahingga mosia totu–totu'udon momangarti bo moyakin polat monota'au kon onu inta binuni i Allah, tuata ing ki Kristus tontaní.

³ Ki Kristusbî tua im mobuká kom bayongan pandoi bo pongotahuan i Allah inta kolipod no'ibunipa.

⁴ Na'a im pogumanku ko'i monimu, simbá diá im mo'ikow ubolan in intau mita inta tongá mopia kom bibig.

⁵ Sin umapakbî kita nogiyayúan, ta'e anggapdon aku'oi nionbî kon yuá–yuák monimu. Bo mopiabî totok ing ginaku moko'ontong ko'i monimu motobatú kong gina bo umuran moropot im pirisaya monimu ko'i Kristus.

⁶ Tai utat mita ain notarima ko'i Kristus Yesus salaku Tuhan. Manangka intua kobiagdon im mo'ikow motobatu' takin–Nya,

⁷bo monguakat kom bonu i Kristus Yesus. Mo'ikow musti moposindogdong ing kobiaganmu bo ki Kristus in dodoyonanmu. Mustidon modugang im pirisaya monimu ko'i Kristus, podudui onu inta ain sinundú ko'i monimu. Bo ginamu in umurandon mo'ibo–ibog mopoyaput in sukur moántó.

⁸Mustibí mokopo'ingat im mo'ikow, dikabí modapot oyúon im mokodondoulug ko'i monimu takin pomikiran–pomikiran inta tongá pinodoyon kom pandoi intau inta diá im baragunanya, ta'e tongá mokopoyaying kom pirisaya. Pomikiran mita tatua de'emanbí nongkon i Kristus, ta'e tongábí nongkon pomikiran in intau bo nongkon roho mita inta nonguasa kon dunia.

⁹Sim bayongan kapribadian i Allah no'ipasdon ko'i Kristus, inta kom bonu ing ka'ada'an–Nya salaku intau.

¹⁰Bo lantaran nobiag notobatú i Kristus, dá mo'ikow inogoiandon ing kobiagan. Sing ki Kristus in tonggulu im bayongan roho inta nongawasa bo inta nomarentah.

¹¹Lantaran notobatú takin i Kristus, dá mo'ikow ain sinunat, ta'e de'emanbí sunat inta inaidan in intau, ta'e sunatbí

inta inaidan i Kristus, inta nopobebas ko'i monimu nongkon kawasa in tabiat inta binaradosa.

¹² Sing kowakutu im mo'ikow binaptis, mo'ikow ilobongdon noyotakin i Kristus; bo takin doman baptisan tatua, mo'ikow no'itakin doman biagon bui moyotakin i Kristus lantaran mo'ikow mopirisaya kong kawasa i Allah inta ain nomiag ko'i Kristus nongkon kinopatoian.

¹³ Kolipod, mo'ikow aim minatoi secara rohani lantaran mo'ikow binaradosa, bo lantaran mo'ikow diá sinunat inta inaidan in intau. Ta'e tana'a ki Allah ain nomiag ko'i monimu noyotakin i Kristus. Ki Allah ain nongampung kom bayongan dosa naton,

¹⁴ bo pinopatan-Nyadon in surat bobolian ko'i naton, inta mongancam ko'i naton takin sarat mita inta mongobogat. Takin cara nopopakú in surat bobolian tatua kong kayu pinoyotalémpang, ki Allah nomopat kom bayongan inta pinonapud ko'i naton.

¹⁵ Kong kayu pinoyotalémpang tatuata pinomia i Kristus im bayongan roho inta nomarentah bo inta nongawasa diádon nokopongonu bui. Mosia pinomiadon

tontonan im bayongan intau kowakutu in diaan i Kristus im mosia saġaku intau inta sinoko domok kom pawai kino'untungan-Nya.

¹⁶ Manangka intua dona'aidon pomayak makow intau mopotalá ko'i monimu kon soál ka'anon ande inumon, ande so'! mita singgai moġoben in agama, andeka poraya'an mita buġan mobagu, ande soál singgai in Sabat.

¹⁷ Tua komintan tongábí oġinow nongkon soál mita inta mo'iduduimai, ta'e inta monyata nongkon soál mita tatua ing ki Kristusbí!

¹⁸ Donaai bí pomayak makow monimu im porugionmai in intau mita inta ki ubo-ubolmai mokopo'ompá kon dodia bo inta mosumbah kom malaekat mita. Intau tatua mokaġakuang takin pikirannya mita inta modunia bo dumodia kon inta o'ontongon mita monia,

¹⁹ sahingga in diádon kumadai ko'i Kristus inta nobaġi tongguġu. Kom bonu im pimpinan i Kristus, bayongan awak ilukadan bo sinobatú in sendinya mita, polat nobiag podudui ibog i Allah.

²⁰ Mo'ikow aim minatoi noyotakin i Kristus, bo aim pinobebas nongkon roho

mita inta nongawasa kon dunia na'a. Dá nongonu sim mo'ikow in nobiagbí ná intau inta kinawasa'anza in dunia na'a? Nongonu sim mo'ikow in dumuduipabí kon atorang mita ná tana'a:

²¹ "Dona'ai mokadai kon na'a", "Dona'ai moka'an kon tua", "Dona'ai moliai kon na'a?"

²² Bayongan atorang tatua im mongonaibí soál mita inta naonda im pakéon diádon im baragunanya. Tua in tongábí atorang bo totundú mita inta pinomia in intau.

²³ Memang ko'ontongan soál tatua naonda bo mobijaksana, takin tongganutnya simbá intau mosumbah kom malaekat, mokopo'ompá kon dodia bo moposikisa in awak; ta'e bayongan tua diábí im baragunanya mogator kon napusu ande ibog in intau.

3 ¹ Mo'ikow aim bidon biniag bui noyotakin i Kristus. Tuamai poramijidon mo'ikow moko'uľi kon soál mita inta kon soroga, kon tempat kon onda ing ki Kristus nomarentah noyotakin i Allah.

² Raidon in soál mita inta kon soroga, dona'ai morai kon soál mita inta kon dunia.

³ Sim mo'ikow aim minatoi bo kobiaganmu no'ibuni noyotakin i Kristus inta notobatú i Allah.

⁴ Aka ki Kristus inta noba_lí pangkoi ing kobiagan naton, ko'ontongandon bui yo mo'ikow doman ing ko'ontongan moyotakin-Nya kom bonu ing kamulia'an-Nya.

⁵ Tuamai inggama'aidon ibog mita in dunia inta umuran moganggu ko'i monimu, ná oáid inta mokotor, oáid mita inta diá patus aidan, ibog in awak, ibog mita inta mora'at, bo ibog mita inta mo'íliu (sin ibog inta mo'íliu tua notongkaibí im mosumbah kom berhala).

⁶ Soál mita natua inta mokopomuká kon ya'at ing gina i Allah kon intau mita inta diá motoindudui ko'i-Nia.

⁷ Kolipod mo'ikow dinumudui doman kon ibog natua mita, wakutu ing kinawasa'annya im mo'ikow.

⁸ Ta'e tana'a, lumbúdon monimu in soál mita inta mora'at nongkon i'nimu: dika tumorú ande momarontak, ande moya'at ing gina kon intau ibanea, ande monibá, bo mosingog kon tosingogon inta moromú.

⁹ Dikadon mosi'ubolan sin ain sinaláan monimu ing kobobiag kolipod bo tabiatnya.

¹⁰ Bo tana'a mo'ikow inogoiandon ing kobiagan inta mobagu. Mo'ikow nion noba_{li} bidon intau nobagu, inta koyogot tomobaguon i Allah inta nopomia ko'i monimu podudui im batangan–Nya tonta_{ni}. Makusudnya bá totu–totu'udon kota'auan monimu ing ki Allah.

¹¹ Sahingga diádon yoposi intau Yahudi bo de'eman Yahudi, intau sinunat bo inta diá sinunat. Bo diá domandon yoposi in intau mokokiángoi bo intau moromú, intau inta noba_{li} ata bo intau inta de'eman ata, sing ki Kristus tua Tuhanbí im bayongan yagi–yagi, bo Sia ain notobatú intua komintan.

¹² Utat mita, mo'ikow nion umatbí i Allah inta ain sinotabi bo pinilí–Nya moba_{li} kapunya'an–Nya tonta_{ni}. Tuamai musti popo'ontong doman monimu in totabian, pia ing gina, diá mosilantud, pososingog moálus bo mobahasa kon tumpala intau bo mosabar aka koántugan in roriga.

¹³ Mokoposabar kon tumpala intau, mosiámpungan aka oyúon intau im motagú kon ya'at ing ginanya kon intau

ibanea. Nosanangbî ing gina i Tuhan nongampung ko'i monimu, tuamai im musti doman mosiámpungan im mo'ikow.

¹⁴ Na'a in soál mita inta totok moponting: Mo'ikow musti mototabian sin totabianbî tua im mopotobatú ko'i utat komintan sahingga im moba_lí mosempurna.

¹⁵ Pakédon in dodamean inta inogoi i Kristus, simbá kawasa'an-Nyadon ing ginamu, sin tuabî im mangale pinogoinían ko'i monimu motobatú kon awak, bo umuranbî posukur ko'i Allah.

¹⁶ Umuran kogina-gina makow in totundú mita i Kristus inta mobarakat tua, sahingga mo'ikow mobijaksana bo mopandoi im motundú bo mononggina kon utat mita. Dika moko_liong im mopomanyanyi im Mazmur bo lagu mita rohani; pomanyanyidon ko'i Allah takin porasa'an mosukur kom bonu ing ginamu.

¹⁷ Bayongan inta aidan andeka singogon monimu, yo aidai ande singog komintan podoyon kon tangoi i Tuhan Yesus. Poyaputdon in sukurmu ko'i Allah ki Amá naton sim bayongan inta pinomia i Yesus ko'inimu.

¹⁸ Utat mita, bułoi bobay, hormاتبی ing ki bułoimu, sim mustibی natua in aidanmu salaku intau Keresten.

¹⁹ Bo mo'ikow utat mita bułoi ļolaki, kotabibی ing ki bułoimu, dikabی rumomú ko'inia.

²⁰ Adі mita! Nobaļibی kowajiban monimu salaku intau Keresten in tantú mokopotoinduui kong guyangamu, sin tuabی ing kino ibog i Allah.

²¹ Utat mita, guyanga ļolaki! Dika posakion gina i adimu mita, simbá diá mo'inggamá in harapan monia.

²² Utat mita inta nobaļi ata! Kom bayongan rupa-rupa duduiaibی onu im pokiáid i tuangmu kon dunia na'a. De'emanbی dumudui aka ko'ontonganpa makow monia simbá pujion im mo'ikow. Ta'e duduiaibی im mosia takin gina motulid lantaran hormatmu ko'i Tuhan.

²³ Onukabی im poki-aid ko'i monimu, aidaibی totu-tou'u takin sanang gina, naonda bo mobantung ko'i Tuhan, de'emanbی tongá kon intau.

²⁴ Simbá kota'auan monimu, tarima'anbі monimu in tontuļinya nongkon i Tuhan. Onu in sinadia i Tuhan kon umat-Nya, tuabі in ogoi ko'inimu. Sin tuang

sabanarnya inta yogot bantungan monimu tua ing ki Kristusbî tontanî.

²⁵ Bo ki inekabî im mogaid kon no'italá yo siabî im motanggung kon talánya mita tatua; sin diábî piñian i Tuhan intau.

4 ¹ Utat mita inta nobañi tuang! Kopiabî im mopoáid ko'i atamu mita, dikabî tomboga'an. Pokotoropdon, oyúonbî in Tuangmu kon soroga.

² Umuran mokoporajing im mosambayang bo umuran pobasadia, dika mokoliong mosukur ko'i Allah.

³ Sambayangai doman ing kami simbá ogoian i Allah ing kasampatan mopia kom mopota'a-ta'au makow in habar soál inta no'ibuni ko'i Kristus. Inta lantaran soál tatuata dá tana'a makow aku'oi binonu kom ponjara.

⁴ Sambayangai in aku'oi simbá mota'au in aku'oi moginsilang kosila-silangan kon onu inta no'ibuni tua.

⁵ Mokopobijaksanadon im mobilag moyotakin intau mita inta diá mopirisaya, bo pakédon kopira pomuñoi oyúon ing kasampatan.

⁶ Ramijidon simbá onu in singogonmu tantú mokosanang bo ko'ibog in intau. Bo musti kota'auan monimu náonda im

pototubag kon onu in libo-libóon mita in intau.

⁷ Ki Tikhikus, ki utat naton inta kotabiku, mopota'au ko'i monimu im bayongan yagi-yagi soál aku'oi. Sia mosatia totok mogaid kon oáidan i Tuhan moyotakin nami.

⁸ Sia pinotabáku mamangoi ko'i monimu simbá kota'auandon monimu ing ka'ada'an nami bo mo'onowdon ing gina monimu.

⁹ Ki Onesimus im moyotakin mangoi i Tikhikus; Sia tua in intau inta tumpała mopirisaya ná kita, intau inta nongkon sigad monimu. Sia tua intau doman inta mosatia bo kinotabi doman nami. Taya dua i Tikhikus im mopota'au ko'i monimu kom bayongan yagi-yagi inta ain nobaľi kon tampatku na'a.

¹⁰ Ki Aristarkhus inta noyotakinku kom bonu im ponjara nokipoyaput in salam ko'i monimu. Ná doman tua ing ki Markus inta pokuádĭon i Barnabas. Soál ki Markus na'a, aindon pinongoyow ko'i monimu kon tarimadon in sia aka mamangoi ko'i monimu.

¹¹ Salam doman i Yesus inta dinonoi ki Yustus. Kon singad in intau mita Yahudi inta ain nopirisaya ko'i Tuhan Yesus,

yo taya tolu na'a in noba^lidon yobayat topogaidanku inta mopoyaput in oáidan nongkon i Allah. Mokotu^lung totok im mosia ko'inakó.

¹² Salam doman nongkon i Epapras. Sia na'a intau doman nongkon sigad monimu. Mosia na'a mogogaid doman kon oáidan i Kristus inta umuran mosatia im mosambayang sing kopontingan monimu. Sia totok mopo'igum ko'i Allah simbá moba^lidon moropot ing koyakinan monimu, bo totu-totu'udon moguyang im mo'ikow simbá totu-totu'u domandon dumudui kon ibog i Allah.

¹³ Inontongkudon tontaⁿi kon totokdon noramiji nogaid in sia sing kopontingan monimu bo kopontingan in intau mita inta kon Laodikia bo kon Hierapolis.

¹⁴ Ki dokter Lukas inta kinotabi naton, bo ki Demas nokipoyaput doman in salam ko'i monimu.

¹⁵ Poyaputpa in salam nami ko'i utat mita naton Keresten inta kon Laodikia bo ko'i Nimpa doman, bo kon jama'at inta mosambayangmai kom ba^loinya.

¹⁶ Naonda in surat tana'a baca'an ko'i monimu, yo ramiji doman bá surat tana'a baca'an doman kon jama'at inta kon

Laodikia, ná doman tua, mo'ikow tontanî musti doman mobaca kon surat inta kinirim kon jama'at Laodikia.

¹⁷ Bo pota'audon ko'i Arkhipus in na'a, "Ilapataidon kopira'an in oáidan inta pinoki aid i Tuhan ko'inimu sim mobantung ko'i Tuhan."

¹⁸ Salam nongkon inakó, ki Paulus. Aku'oibî tontanî in nomais kon salam tana'a. Dika koliongan kon aku'oi ing kom bonupa im ponjara! Igumon makow umuran barakatan i Tuhan im mo'ikow. Hormat nami, Ki Paulus

1 Tesalonika

1 ¹ Utatku mita jama'at kon Tesalonika, inta ain noba_{li} umat i Allah Amá naton bo i Tuhan Yesus Kristus. Aku'oi ki Paulus, ki Silwanus bo ki Timotius umuran mopo'igum ko'i Allah simbá tantú-Nya ogoian im barakat bo kobiagan motompia im mo'ikow.

² Umuran ing kami mosukur ko'i Allah lantaran pirisaya monimu. Pomulo_i ing kami mosambayang, tantú kotoropan nami im mo'ikow.

³ Umuran doman kotoropan nami in oáid monimu inta pinodoyon kom pirisaya ko'i Tuhan naton ki Yesus Kristus inta motabi bo mo'ibog doman motulung kon tumpala intau. Kinotoropan doman nami ing koro'roton gina monimu moharap makow ko'i Tuhan naton ki Yesus Kristus.

⁴ Utat mita, kinota'auan bidon nami kom motabibí ing ki Allah ko'i monimu bo pini_{li}-Nyadon im mo'ikow moba_{li} umat inta kotabi-Nya.

⁵ Sing kami nopoyaput in Habar Mopia ko'i monimu de'emanbí pinodoyon kom

pandoi nami, ta'e pinodoyonbí kong kawasa in Roho i Allah inta umuran kotaki–takin nami. Bo totokbí iyakin nami kon totu'ubí in Habar Mopia tatua. Kinota'auan bidon monimu ing kobobiag nami wakutu ing kotaki–takinpa monimu. Kami umuran noramiji mogaid sing kopontingan monimu.

⁶ Mo'ikow dinumuduidon kon onu inta inontong monimu inaidan nami bo inta inaidan i Tuhan. Umpakah mo'ikow nobiag nororiga sim pinogutú totok in intau ibanea, ta'e Habar Mopia inta pinoyaput nami ko'i monimu in sinarimabí monimu takin sanang gina. Sanang gina tatua Rohobí i Allah in nobogoi.

⁷ Tuamai mo'ikow noba_li duduianmai im bayongan intau inta mopirisaya kom Makedonia bo kon Akhaya.

⁸ Sin nongkon imonimu, habar soál ki Tuhan no'isiardon dapot im Makedonia bo Akhaya. De'eman doman tongá tua; sin nodapotbí doman in habar kon náonda ing kopopirisaya monimu ko'i Allah no'isiar domandon magí makow kon lipu–lipúannya, sahingga diá bidon im musti pogumanku ko'i monimu.

⁹ Bayongan intau mongonguman kon soál pinototomu monimu ko'inami wakutu in namangoi ko'i monimu. Ino'uman doman monia kom mo'ikow nonalámaidon kon onu inta pinomia monimu berhala inta sumbáan domanmai. Mo'ikow nopirisayadon ko'i Allah inta mobanar bo tongádon Sia in sinumbah monimu.

¹⁰ Ino'uman doman monia ing kososatia monimu mogolat makow kong koángoian bui i Adí i Allah inta ki Yesus Kristus nongkon soroga. Sia inta aim biniag bui i Allah nongkon sigad in intau mita minatoi. Sia tuata inta moposalamat ko'i naton nongkon hukuman i Allah kon singgai mo'iduduimai.

2 ¹ Utatku mita, kinota'auan bidon monimu tontani kon oyúonbí im mangale kinoángoian nami kon sigad monimu.

² Bo kinota'auan bidon monimu kon wakutu ing kami diápa namangoi ko'i monimu kon Tesalonika, kami muna bidon pinogutú bo siningkule kong kota im Pilipi. Ta'e umpakah nobayong intau molawang ko'i nami, ta'e umuranbí inogoian i Allah naton ing kabaranian kami mopota'au ko'i

monimu in Habar Mopia inta nongkon i Allah.

³ Totundú nami in no'itutuibí. De'emanbí makusud inta diá mopia andeka monombodok.

⁴ De'emanbí natua. Kami in diábí mosingog sim moposanang kong gina in intau, ta'e moposanangbí ing gina i Allah inta umuran noguji kong gina nami. Sin inanggap–Nya kong kami na'a im mota'aubí mopota'a–ta'au makow in Habar Mopia tatua.

⁵ Kinota'auan bidon monimu kon diábí dodai onda ing kami tongá mopia kon o'uman andeka monombodok ko'i monimu, sim mobuni kom makusud inta tongá motayak kong ka'untungan tontaní. Ki Allahbí in nonota'au kon tua komintan!

⁶ Bo diábí doman dodai onda ing kami moramiji simbá duíon monimu ande duíon in intau ibanea. Umpakah sabanarnya mota'aubí aidan nami intua, sing kami in rasul i Kristus, bo mota'aubí doman tuntuton nami ko'i monimu.

⁷ Ta'e kami in tongábí umuran mokopopia kon oáid waktu ing kon yuá–yuákpa monimu, naonda bo guyanga bobay monompia ko'i adínya.

⁸ Natua ing ka'ada'an nami. Lantaran tabi nami totok im moľoben ko'i monimu, dá nobayagbî ing gina nami im mobogoi ko'i monimu. Na'aibî in tongá Habar Mopia nongkon i Allah, sedangkan kobiagan nami yo ogoi nami potaru.

⁹ Tantú kinotoropanpabî monimu uľ utat mita naonda im pinogogaid bo pinororamiji nami. Doľom bo singgai kami mogaid simbá diá tobatúmai kon sigad monimu im mororiga waktu ing kami nopoyaput in Habar Mopia inta nongkon i Allah ko'i monimu.

¹⁰ Mosuci ing kobobiag nami, mobanar bo diá in yagi-yagi inta diá mopia in inaidan nami ko'i monimu inta ain nopirisaya ko'i Kristus. Inontong bidon monimu tontanî ing kami bodongka bidon ki Allah in nonota'au kon tua komintan.

¹¹ Kinota'auanbî monimu ing kinototabi nami ko'i monimu. Naonda bo guyanga bo adî.

¹² Kami umuran mononggina bo mobogoi in dorongan ko'i monimu bo modesak simbá mo'ikow mo'idudui kon inta kino ibog i Allah. Inoinî-Nya im mo'ikow simbá mobaľi umat kon dunia-Nya inta mobagu

bo mokorasa kong kawasa-Nya inta moloben.

¹³ Oyúon in totok mokopia-pia kong gina nami, sahingga kami tantú mosukur ko'i Allah. Tuata wakutu ing kami nopoyaput in Habar Mopia nongkon i Allah ko'i monimu. Habar Mopia tatua diábí tongá inanggap monimu habar nongkon intau, ta'e totu-totu'ubí Habar Mopia nongkon i Allah. Sin Roho-Nyabí im pinopopaké-Nya ko'inimu nogaid kon tua mita, intau inta mopirisaya ko'i Yesus.

¹⁴ Bayongan ginalum jama'at i Allah, onu inta kinorasa'an monimu, kinorasa'anbí doman in jama'at mita i Allah inta kon Yudea inta nopirisaya domandon ko'i Kristus Yesus. Mo'ikow pinogutú doman in yobayat mita monimu tongolipúan, naonda bo inta kinorasa'an in jama'at mita i Allah kon Yudea. Mosia pinogutú doman in intau mita Yahudi.

¹⁵ Intaubí mita tatua inta nolimod ko'i Tuhan Yesus bo nabi mita bo inta nomogutú doman ko'i nami. Mosia mosaturu kom bayongan intau, bo beresibí diá mosanang ing gina i Allah ko'i monia.

¹⁶ Modapot im mosia moramiji totok mo^lamboi ko'inami mopoyaput in Habar Mopia kon intau mita inta de'eman Yahudi, Habar Mopia inta mokosa^lamat ko' monia. Intau mita in Yahudi tatua, umuran mogaid kon inta diá mopia kinobobúbí monia. Pangabisannya hukumon i Allah im mosia.

¹⁷ Bayongan gina^lum jama'at i Allah, waktu ing kita noyotanga diá no'onggot -- noyayuk kom mata ta'e nodiugbí kong gina -- totokbí ing kinotanoban nami im mo'ikow bo tantú ramijion nami simbá buipa moyodungku^l monimu ing kami!

¹⁸ Kami in noroncanadon mamangoi moki^lpodungku^l ko' monimu; kotongonumaidon degá nonungku^l ta'e umuran ^lamboian Ibilis in roncana nami tatua.

¹⁹ Totu'ubí kon tongábí mo'ikow nion in noba^lí harapan bo inta noba^lí batol in dodob nami aka ki Yesus inta ki Tuhan naton mamangoi bui.

²⁰ Totu'u kom mo'ikowbí nion batol in dodob bo inta noba^lí dodoyonan pia in gina nami.

3 ¹ Kami diádon mokotahang kon tanob nami ko' monimu, tuamai iraikumai yo

manikah biar dongkadon aku'oi ing kon Atena,

² pogoḷa–goḷatan potabákupa mangoi ko'i monimu ing ki utat naton ki Timotius. Sia na'a im mogogaid kon oáidan i Allah inta topogaidan nami nopoyaput in Habar Mopia soál ki Kristus. Pinotabá nami in sia mamangoi ko'i monimu simbá motuḷung moginrigon kong gina monimu bo poḷat moninggina bá umuran mo'ikow mopirisaya ko'i Kristus.

³ Bá diá tobatúmai intau kon sigad monimu mobaḷui im pirisaya sim mokorasa kon roriga mita naton na'a. Kinota'auan bidon monimu kon tua in sinantú bidon i Allah ko'i naton.

⁴ Sing kowakutu ing kami koyota–yotakinpa monimu, muna bidon pinoguman nami, kong kita im pastibí mokorasa kon roriga. Bo totu'u kon nobaḷidon intua komintan; kinota'auan bidon monimu intua.

⁵ Manangka intua pinotaba'kudon namangoi ing ki Timotius sim mo'ibogdon totok aku'oi mokidongog kon habar soál kopopirisaya monimu ko'i Kristus. Moḷia–ḷiau ing ginaku sin dikabo kinokawasa'andon Ibilis im mo'ikow,

sahingga onu inta sinilopían nami diádon im baragunanya.

⁶ Ta'e tana'a, naonda ing ki Timotius namangoi nodia in sia kon habar inta mokosanang totok kon gina. Ino'umannya kom mo'ikow totu'–totu'udon mopirisaya ko'i Kristus bo umuran doman mositabian. Ino'umannya doman kon umuran kotoropan monimu kong kami na'a in intaubí mopia bo mo'ibog doman totok im mo'ikow moyodungkul nami, ná bí doman tua ing gina nami ko'i monimu.

⁷ Manangka intua utatku mita, umpakah ing kami nobiag nosusah bo mororiga, ta'e nosanangbí totok ing gina nami in nokodongog kon habar kom mo'ikow umuran mopirisaya ko'i Kristus.

⁸ Habar tatua nokodugang kon noroton ing gina nami, asal bo tantú roton in sosindog monimu bo umuran motobatú i Tuhan.

⁹ Diádon im poporupa'an in sukur nami ko'i Allah sim bayongan inta mokosanang kong gina kon tayowon–Nya, lantaran mo'ikow.

¹⁰ Dolom bo singgai kami umuran mosambayang simbá kita mota'au moyodungkul bo moyogintayow makow

bo mogintompod kon onu inta parałupa pakéon monimu kom mopobayak im pirisaya monimu ko'i Kristus.

¹¹ Bo po'igumon makow intua, ki Allah, ki Amá naton bo ki Tuhan naton ki Yesus Kristus mobogoi in dałan ko'inami simbá moyodungkułdon bui monimu.

¹² Bo igumon doman makow nami ko'i Tuhan bá mo'ikow umuran mositabian bo oyúon doman in tabi monimu kon tumpala intau, sahingga in tabi monimu kodugang- kodugangdon ná tabi nami ko'i monimu.

¹³ Aka natua yo irigonan i Tuhan ing gina monimu, sahingga modaritdon totok ing kobobiag monimu bo diá bidon in inta diá mopia in aidan monimu kon tayowon i Allah, ki Amá naton, ko wakutu ing ki Tuhan naton ki Yesus mamangoi bui moyotakin im bayongan intau inta ain nobałi umat-Nya.

4 ¹ Pangabisannya ułe utat mita, na'a im po'igumon nami takin tonggina ko'i monimu inta pinodoyon kong kawasa i Tuhan Yesus: "Sinundúdon bo ain inontong monimu ko'inami náonda ing kobobiag podudui kon inta mokosanang kong gina i Allah. Mo'ikow in nobiag bidon

natua, ta'e tana'a pinodoyon kong kawasa i Yesus, kami mopo'igum totok ko'i monimu bo moki ramiji simbá totu-totu'udon mo'ikow mogaid kon tua komintan.

² Sing kinota'auan bidon monimu in totundú mita inta pinota'au nami ko'i monimu pinodudui ing kawasa i Tuhan Yesus.

³ Nana'a ing kino ibog i Allah: Ibogon-Nya mo'ikow mobiad tongábí kom bonu ing kawasa-Nya; mobiad modarit kom bayongan yagi-yagi bo yumayuk kon oáid mita mokotor bo inta diá mopia.

⁴ Pomuloi in lolaki kon sigad monimu musti monota'au kon naonda im mobiad mokosanang kong gina i Tuhan bo gina im bayongan intau takin i buloinya.

⁵ Dona'aibí dumudui kon ibog awak im batangan ná oáid in intau mita diá nonota'au ko'i Allah.

⁶ Tuamai musti mokopo'ingat, simbá diá tobatúmai intau mogaid kon inta diá mopia ko'i utatnya, andeka mongubol ko'i utat sin tulíanbí i Tuhan im boyongan tua, ná inta aim pinota'au bo pinonorop nami ko'i monimu kolipod.

⁷ Inoiní i Allah ing kita, de'emanbí mogaid kon inta mora'at, ta'e mogaidbí kon onu inta mokosanang kong gina-Nya.

⁸ Tuamai ki ine in doí motarima kon singogku, yo de'emanbí intau im bayowannya, ta'e ki Allahbí inta ain nobogoi in Roho-Nya mokudus ko'i monimu im bayowannya.

⁹ Diábí bain paisonpa bui nami ko'i monimu in tabi monimu kon utat mita inta tumpała mopirisaya ko'i Kristus Sinundú bidon i Allah im mo'ikow kom musti mototabian.

¹⁰ Bo tua komintan aindon pino'ontong monimu kom bayongan utat inta kom Makedonia. Ta'e tantúbí tonggina'an nami im mo'ikow simbá modugang motompia ing kobobiag monimu.

¹¹ Poramiji bá tantú mo'onow ing gina bo dika umuran kumapog kon urusan intau ibanea. Manikah bo potayak kong kobiagan monimu tontaní, ná inta aim pinoguman nami kolipod ko'i monimu.

¹² Sahingga im mo'ikow mobiagdon motolutui kon tayowon intau mita ibanea, bo diá tongá moharap makow kon intau ibanea.

¹³ Utatku mita, ibogon nami bá totu-totu'udon kota'auan monimu in soál intau mita inta aim minatoi; simbá diá moájar ing gina monimu ná mosia inta diá kopongharapan.

¹⁴ Kita im mopirisaya kong ki Yesus aim minatoi, ta'e nobiag bui. Tuamai kita mopirisaya doman, kom biagonbí bui i Allah im bayongan intau inta mopirisaya ko'i Yesus Kristus inta aim minatoi bo mosia mobiag moyotakin-Nya.

¹⁵ Kon soál tatua, nana'a im pinoguman i Tuhan inta musti poyaput nami ko'i monimu: "Kowakutu ing ki Tuhan Yesus mamangoidon bui kita inta nobiagpa in diábí umuna ko'i monia inta minatoidon muna.

¹⁶ Bambí itoi im malaekat mobalú bo terompet i Allah irupondon salaku tolibag, bain tua bo mamangoi ing ki Tuhan Yesus nongkon soroga. Bo intau mita inta mopirisaya ko'i-Nia inta aim minatoi biagondon muna.

¹⁷ Mopalut makow kon tua kita inta nobiagpa na'a, bingkatondon moyotakin monia mamonik in langit moyodungku i Tuhan. Bain kon tuata bo mogutundon ing kita takin i Tuhan.

¹⁸ Tuamai pakédon in singog tana'a kom mosirigonan kong gina in tumpala utat.

5 ¹ Utatku mita, soál wakutu koángoian bui i Tuhan diá bidon paraļu paison nami ko'i monimu.

² Sing kinota'auan bidon monimu kon singgai koángoian bui i Tuhan naonda bo singgai koángoian im mononakow kowakutu in dolom.

³ Aka intau bo moguman nana'a: "Komintanpabí noáman, diábí in onu bo onu," dá kon dodai doman tuata tubuan in onu inta mokoputú ko'i monia bo diá tobatúmai mokolagui im mosia. Tua mita daľibí mo'iangoi naonda bo nakit im bobay mononggađi inta mo'iuma ko'i monia inta mononggađidon.

⁴ Ta'e aka mo'ikow yo de'emanbí intau inta nobiag kon sindip, sahingga in singgai tatua diábí mokotalikokog ko'i monimu naonda bo ko'oangoi im mononakow.

⁵ Utatku mita mo'ikow nion komintanbí intau inta nobiag kon nobayag, mo'ikow no'ibonu kom bayag inta motarang. Kita in de'emanbí intau inta nobiag kon sindip, ande intau inta no'itu'ot kon dolom inta mosindip.

⁶Tuamai kita dona'ai tongá umuran mosiug makow ná intau mita ibanea, ta'e umuran koratakon in raian bo tantú kiluka-lukadmai.

⁷Dolom mosiug im mosia bo monginum doman dapot im mololangu.

⁸Ta'e kita na'a intaubí inta nobiag kon singgai inta nobayag; manangka intua musti doman mobayag in raian naton, bo tantú mopirisaya ko'i Tuhan bo mositabian doman bo umuran moharap kom bonu im pirisaya kom posalamatonbí i Allah ing kita. Tuabí in sonjata inta pakéon naton molawang kon inta mosindip.

⁹Pinií i Allah ing kita, de'emanbí bá oyúon in hukumon, ta'e bá posalamaton i Tuhan naton ki Yesus Kristus.

¹⁰Sia minatoi sin lantaranbí kita, simbá ko waktu in Sia mamangoidon bui --inta minatoi ande inta nobiagpa -- moyotakin-Nya mobiag.

¹¹Tuamai umuranbí positonggina'an bo mosiporigonan kong gina ná inta biasamai aidan monimu.

¹²Utat mita po'igum nami totok ko'i monimu, hormatonbí im mosia inta nogaid kon yuá-yuák monimu; intau inta aim

piniĩ i Tuhan nobaĩ itoi bo monononggina ko'i monimu.

¹³ Umuranbĩ hormat bo kotabi im mosia tua, sin oáidan inta inaidan monia tatua de'emanbĩ tongá ibo-ibog. Kobiagbí motompia bo umuran mototabian i mo'ikow.

¹⁴ Utatku mita na'a doman dugang in tonggina nami ko'i monimu: Togur pia-pia makow im mosia inta doĩ mogaid bo tantú irigonai ing gina intau mita inta mongo'ondok, bo dika koliongan im motulung kon intau mita bogá bo mokoposabar in tumayow kon intau inta noyagi-yagimai in oáid.

¹⁵ Lukadai simbá diá mosituľian intau kon soál mita inta mora'at. Umuran poramiji mogaid kon inta mopia kon intau mita.

¹⁶ Tantú kosanang ing gina,

¹⁷ bo dika koliongan mosambayang.

¹⁸ Náondakabĩ ing ka'ada'an monimu, yo tantúbĩ posukur, sin tuata ing kino ibog i Allah aidan monimu saľaku intau mita inta ain nobiag notobatú i Yesus Kristus.

¹⁹ Dona'ai monahang kon onu ing kino ibog in Roho i Allah.

²⁰ Bo dona'aibí anggapon monimu kon diá im mangale in habar mita inta inogoi in Roho i Allah ko'i monimu.

²¹ Bayongan yagi-yagi musti ujionpa muna, onda im mopia, tua in aidan.

²² Bo mokopoyayuk kom bayongan inta mora'at.

²³ Po'igumon makow simbá umuran i Allah ogoian ing kobiagan motompia bo bañion-Nya im mo'ikow umat inta tongá mopirisaya bo mobiag takin i Allah. Po'igumon doman makow bá lukadandon i Allah in roho, gina bo awak monimu, sahingga in diábí im moga'at ko waktu ing koángoidon bui i Yesus Kristus ki Tuhan naton.

²⁴ Tua komintan aidanbí i Allah inta ain nogoiní ko'i monimu sin diábí dodai onda Sia mongubol.

²⁵ Ule utatku mita, tantú sambayangai ing kami.

²⁶ Aher makow poyaputpa in salam nami kom bayongan utat pinodoyon kon totabian salaku inta inta mopirisaya ko'i Kristus.

²⁷ Podoyon kong kawasa i Tuhan, po'igumonku totok ko'i monimu, simbá

surat tana'a baca'an monimu kon tayowon bayongan utat inta mopirisaya ko'i Kristus.

²⁸ Po'igumon doman makow ki Tuhan naton ki Yesus Kristus umuran mobogoi im barakat. Hormat nami, Ki Paulus

2 Tesalonika

1 ¹ Utatku mita jama'at inta kon Tesalonika, inta ain noba^uli umat i Allah ki Amá naton bo umat i Tuhan Yesus Kristus! Kami tolu, ki Paulus, ki Silas bo ki Timotius

² umuran mopo'igum makow in doá simbá ki Allah ki Amá naton bo ki Tuhan Yesus Kristus mobogoi im barakat bo kobiagan motompia ko'i monimu komintan.

³ Noba^uli bidon kowajiban nami mopoyaput in sukur ko'i Allah lantaran mo'ikow. O,o patusbí intua aidan nami sim pirisaya monimu ko'i Kristus tantú kodugang–kodugang bo tabi monimu kon tumpala intau moloben domandon.

⁴ Tuamai mo'ikow umuran o'umanon nami kon jama'at mita inta kinobaya'an nami. Mosanang totok ing gina nami mongonguman kon soál kororoton im pirisaya monimu ko'i Kristus, umpakah pogutúon bo koántugan roriga.

⁵ Bo nonyatadon kon na'a kom moádilbí totok im pononantú i Allah. Lantaran

mo'ikow bo nobiagdon nororiga sin lantaran noramiji tumu'ot kon dunia nobagu i Allah, dá mo'ikow patusdon tumu'ot kon dunia tatua.

⁶ Onu inta irai i Allah moádil dá tua in aidan-Nya, bo tuľian-Nya in intau inta mopoyoyigamai ko'i monimu.

⁷ Bo ko'inimu inta tana'a makow noyoyiga -- natua doman ko'inami, ki Allah monginggamábí kon roriga tatua kon singgai ki Tuhan Yesus moponag nongkon soroga bo mokiogontong takin malaekat-Nya mita inta mongotorindog

⁸ bo takin tuludoman tulu inta kodoko-dokot. Sia mamangoi mohukum kon intau mita inta diá mopirisaya ko'i Allah bo inta doí mokidongog kon Habar Mopia i Yesus Kristus ki Tuhan naton.

⁹ Mosia na'a inta motarima kon hukuman mokoyoyang modapot kopalutannya bo lumbúon koyayúon nongkon tayowon i Tuhan bo nongkon kawasa-Nya inta moloben.

¹⁰ Tua komintan im mobaľi kon singgai koángoian-Nya kowakutu im polantudon umat-Nya in Sia bo hormaton im bayongan intau inta mopirisaya ko'i-Nia. Mo'ikow nion im moyotakinbí doman umat mita i

Allah tatua sim mo'ikow nopirisaya kon habar inta pinoyaput nami ko'i monimu.

¹¹ Tuamai tantú sambayanan nami im mo'ikow. Umuran po'igumon nami simbá bañion i Allah umat-Nya im mo'ikow, umat inta patus mobilag podudui ing ko'ibog-Nya. Tuabí im mangale pinogoinian-Nya ko'i monimu. Igumon makow tua ki Allah takin kawasa-Nya mogintompod kon ibog monimu mogaid kon inta mopia, mogintompod doman kom bayongan oáidan inta inaidan monimu pinodoyon kom pirisaya ko'i Kristus.

¹² Aid monimu tatua aindon nopolantud ko'i Tuhan naton ki Yesus Kristus, sahingga im mo'ikow polantudon doman i Tuhan Yesus lantaran pia ing gina i Allah naton bo i Tuhan Yesus Kristus.

2 ¹ Soál koángoian i Yesus Kristus Tuhan naton bo soál posipunan ko'i naton simbá mogutun takin-Nya, na'abí in totok po'igumonku tana'a ko'i monimu:

² simbá diá im mo'ikow balú mobingung bo moñia-liau ing gina sim mokodongog kon na'adon in singgai koángoian i Tuhan bui. Degá habar tatua nongkon habar inta pinopogonú i Allah andeka tongábí nongkon totundú in intau, andeka oyúon

doman in noguman kon soál mita tatua pernah pinais nami kon surat nami.

³ Náondakadon in habar dinongog monimu, yo dona'aibí balú kopongaruan monia im mo'ikow, sin tongábí ubol monia inta mo'ibog mopongaruh kon intau ibanea. Simbá kota'auandon monimu, kong kowakutu in diápa mo'iangoi in singgai tatua, munapabí nana'a im moba_{li}: Mobayong intau moba_{lui} im pirisaya bo mona_lamai ko'i Kristus; bo intau mora'at inta ain sinantú tumu'ot kon naraka mamangoidon mopo'ontong in oáid monia.

⁴ Oáid monia inta moka_lakuang pakéon monia mo_lawang bo dumodia kom bayongan inta sinumbah i intau, ande bayongan ilah inta inanggap i intau ki Allah. Modapot in sia_limitú kom bonu im Ba_loi i Allah bo mongaku kon sia tua ka'in ki Allah.

⁵ Toropbí kon nodaitku bidon pinoguman intua komintan wakutu in aku'oi koyota–yotakinpa monimu.

⁶ Bo kinota'auanbí monimu in tana'a onu inta mo_lamboipa makow kong koba_lian tua komintan. Aka mo'idapotdon wakutu

inta sinantú i Allah yo mo'iangoibí in intau mora'at tatua.

⁷ Ropot inta mogaid kom mora'at tatua momangkoidon umuni-uni mogaid, ta'e sinaha-tahangpa makow. Bain aka poyayukdon intau monahang tatua,

⁸ bain tua bo ko'ontongandon intau mora'at tatua. Sahingga in aka ki Tuhan Yesus mamangoi yo limodon-Nya intau mora'at tatua takin tompot inta pogirup-Nya bo yoyangon-Nya wakutu in Sia mamangoi takin kamulia'an-Nya.

⁹ Intau mora'at tatua mamangoi takin kawasa moľoben nongkon Ibilis. Intau tatua mogaid doman kom bayongan oáidan inta mokoherang bo inta mongotoyang ta'e nopuling in ubol.

¹⁰ Bayongan akal inta mora'at pakéonnya mopoyaying kon intau mita inta mongoputú. Mongoputú im mosia sin doí motarima bo doí doman kon habar mopia inta nongkon i Allah inta mokosaľamat ko'i monia.

¹¹ Tuamai popoángoian i Allah in tobatú kawasa inta mokopoyaying ko'i monia, simbá mopirisaya im mosia kon soál inta diá totou'u.

¹² Pangabisannya bayongan intau inta mo'ibog mogaid kon dosa bo inta diá mopirsaya kon inta totu'u bo tongá mo'ibog kon inta mora'at daiton toko hukumon.

¹³ Utatku mita inta kinotabi i Tuhan! Kami musti umuran mopoyaput in sukur ko'i Allah lantaran mo'ikow, sin nongkon pinomangkoianpabímai pinilídon i Allah im mo'ikow sim posalamaton. Kasalamatan inta inaidan in Roho i Allah ko'i monimu simbá mo'ikow balíon umat i Allah inta mokodus sim mopirisaya mo'ikow kon habar inta mobanar nongkon i Allah.

¹⁴ Tuata im mangale pinogoinían i Allah ko'i monimu inta pinodoyon kom pirisaya kon habar mopia inta pinoyaput nami ko'i monimu. Ki Allah nogoiní ko'i monimu sin ibogon-Nya mokorasa im mo'ikow kong kołołoben kawasa i Tuhan naton ki Yesus Kristus.

¹⁵ Tuamai, utat mita, sindongdon koroton bo umuran kadaiai in totundú mita inta mobanar inta aim pinoyaput nami ko'i monimu, pinomayak ino'uman ande inta pinais.

¹⁶ Po'igumon makow ki Yesus Kristus Tuhan naton bo ki Allah ki Amá naton umuran mopo'onow bo moginrigon kong gina monimu, simbá mota'au mo'ikow mogaid bo mopohabar kon onu inta mopia. Motabibí ing ki Allah ko'i naton, bo lantaran Sia mopia dá pinomia–Nya ing kita umuran mosabar bo moharap makow kon inta mopia.

¹⁷ (2:16)

3 ¹ Na'a doman im po'igumonku ko'i monimu utat mita: tantú sambayangai ing kami, simbá habar nongkon i Tuhan umuran pota'au magí–makow bo tarima'an domandon takin pia ing gina ná pinototarima monimu kolipod.

² Bo umuraibí doman sambayangai simbá kami posalamaton i Allah nongkon kawasa in intau mita inta mongacau bo mora'at, sin diábí komintan mopirisaya in intau kon habar nongkon i Tuhan tua.

³ Ta'e ki Tuhan umuranbí mosatia moginrigon kong gina bo molukad ko'i monimu nongkon inta mora'at.

⁴ Bo kami im mopirisayabí totok ko'i Tuhan kom mo'ikow nion in tantúbí mogaid kon onu inta pinokiáid nami ko'i monimu.

⁵ Po'igumon makow tua ki Tuhan umuran motundú kon dalaan mopia ko'i monimu simbá kota'auandon totok monimu kom motabibí totok ing ki Allah ko'i monimu bo ogoianbí i Kristus ing kasabaran mo'ikow.

⁶ Utatku mita, podoyon kon tangoi i Tuhan Yesus Kristus, kami moguman ko'i monimu simbá mo'ikow umuran mokopoyayuk ko'i monia inta małas bo doí dumudui kon onu inta sinundú mita nami ko'i monia.

⁷ Kinota'auan bidon monimu, kom musti dumudui im mo'ikow kon aid nami. Kami in diábí tongá mosiug makow waktu ing koyuá–yuákpa monimu.

⁸ Kami in de'emanbí tongá moka'an kon onu in ogoi intau bo diá mogaid, ta'e kami in iyumoyigabí totok mogaid dolom bo singgai simbá diá tongá mokoposusahmai kon intau ibanea.

⁹ De'emanbí lantaran diá in hak nami moki tulung ko'i monimu, ta'e ibogon nami bá mo'ikow dumudui kon aid nami.

¹⁰ Sing kowakutu ing kami kon yuá–yuákpa monimu na'aia im poraturan inta pinoguman nami ko'i monimu, "Aka intau doí mogaid yo dona'ai monga'an in sia."

¹¹ Pinoguman nami in nana'a sin dinongog nami kon oyúon in intau kon sigad monimu in doídon mogaid kon soál inta baraguna tongá bidon mogaid kon inta diá baraguna.

¹² Podoyon kong kawasa i Tuhan Yesus Kristus, kami mobogoi im poringatan bo tonggina kon intau mita natua, simbá mosia umuran tumompia bo mogaid kon oáidannya, sahinggai im moka'an in sia kom bungai in lopînya tontanî.

¹³ Dikabî angoian małat im mogaid kon inta mopia.

¹⁴ Bo aka oyúon intau inta doí mokidongog kon onu im pinoguman nami kom bonu in surat tana'a, yo mokopo'ingat kon intau natua bo dona'ai moyobayat takin mosia simbá mo'oyak in sia.

¹⁵ Tongá dikabî anggapon saturu in sia, ta'e tonggina'ai sa laku utat.

¹⁶ Ki Tuhanbî tua im pangkoi kobiagan naton motompia. Po'igumon makow umuran in Sia mobogoi ko'i monimu ing kobiagan motompia bo mo'onow kom bayongan yagi–yagi. Bo igumon doman makow simbá ki Tuhan umuran moyotakin monimu komintan.

¹⁷ Aku'oi, ki Paulus mopoyaput in salam ko'i monimu. Aku'oibí tontaní in nomais kon surat tana'a. Na'a in tanda pinakéku kom bonu im bayongan suratku.

¹⁸ Totabi bo barakat i Yesus Kristus ki Tuhan naton umuran koyota–yotakin monimu komintan. Hormat nami, Paulus

1 Timotius

1 ¹ Timotius, adíku kom bonu im pirisaya ko'i Tuhan! Surat tana'a nongkon inakó, ki Paulus inta noba¹ rasul i Yesus Kristus podudui in ibog i Allah inta mopoposalamat naton, bo podudui im parentah i Yesus Kristus oándolan kobiagan naton. Po'igumon makow tua, ki Allah ki Amá naton bo ki Yesus Kristus, ki Tuhan naton umuran mobogoi im barakat, totabi bo kobiagan motompia ko'inimu.

² (1:1)

³ Wakutu in akúon mayakdon im Makedonia, pinakisakudon ikow simbá umuranpa mogutun kon Epesus. Kon tua ikow mayak mononggina kon intau mita inta motundúmai kon soál mita inta nongo'italá, simbá gogaiandon monia in aid mita ná tatua.

⁴ Poguman ko'i monia kon dona'aibí tongá umuran monarukiramai kon o'uman mita inta diá totu'u bo soál o'uman kinoba¹lian inta diá ing gogainya. Tua komintan tongábí mokopomuká kon ropatoi inta diá im baragunanya bo

de'emanbí inta mokobiag motompia
podudui ing kasalamatan inta inogoi i
Allah kon intau inta mopirisaya ko'i-Nia.

⁵ Aku'oi mononggina nana'a simbá intau
kopakéandon ing gina modarit motulid
bo totu-totu'udon mopirisaya ko'i Tuhan,
sahingga oyúondon totabian kon tumpala
intau.

⁶ Sin oyúon intau in diádon nobiag natua,
bo dongkadon tantú mobobayowan kon
soál inta diá im baragunanya.

⁷ Mosia tua inta mo'ibog totok mobaí
mototundú kon hukum i Musa padahal
mosia tontaní diábí doman momangale
kon onu inta siningog ande sinundú monia
tua.

⁸ Kinota'auan bidon naton kon hukum i
Musa tua im mopirabí aka aidan podudui
kon onu inta sinundú.

⁹ Tantú mustibí kota'auan naton kon
hukum i Musa pinomia de'emanbí
pinopomakusud kon intau mita inta
mopia, ta'e ko'i moniabí inta mo'ibog
momalawang kon hukum, ko'i monia inta
mora'at, ko'i monia inta diá mopirisaya
ko'i Tuhan, ko'i monia inta umuran
mogaid kon inta no'italá, ko'i monia inta
tongá umuran morai kon in dunia na'a,

ko'i monia inta diá nonota'au in agama,
ko'i monia inta moḷoḷimod kong guyanga
ḷoḷaki bo bobay, bo inta kino_ḷimo-ḷimodea
kon intau.

¹⁰ pinopomakusud doman ko'i monia inta
mokotor in oáid, ko'i monia inta mongibog
kon tumpala ḷoḷaki, ko'i monia inta
banselang, ko'i monia inta mongo uboḷ bo
ko'i monia inta umuran mongonguman
kon diá totu'u, bo oáid mita inta diá kino
ibog in totundú inta mobanar.

¹¹ Totundú tatua pinaisdon kom bonu
in habar mopia inta pinoki poyaput
magí-makow i Allah ko'inakó, tuata in
Habar Mopia inta nongkon i Allah inta
moḷoben bo inta patus dayowon.

¹² Aku'oi mosukur ko'i Kristus Yesus
Tuhan naton, sin aku'oi inogoian-Nyadon
in ropot mogaid kon oáidan-Nya, bo
inanggap-Nyadon aku'oi patus pokiáidan
in oáidan tatua,

¹³ umpakahbí tungkuḷ intua aku'oi na'a
umuran moponapud in diá totu'u bo
momogutú poḷat doman moningkule
ko'i-Nia. Ta'e sinotabibí i Allah in aku'oi,
sin dodai intua aku'oi diápa mopirisaya,
sahingga in diábí kinota'auanku onu im
pinomiaku tatua, no'itutui ande no'italá.

¹⁴ Bo moľobenbĭ totok in totabi i Tuhan naton ko'i nakó. Inogoian-Nya aku'oi im pirisaya moľoben bo tabi kon tumpala intau inta ain notobatú i Kristus Yesus.

¹⁵ Totu'ubĭ in singog tana'a, tuamai patusbĭ tarima'an bo pirisaya'an komintan: "Kong ki Kristus ain namangoi in dunia na'a sim moposalamat kon intau baradosa." Bo aku'oibĭ na'a in intau inta totok im binaradosa bo inta totok doman im mora'at.

¹⁶ Ta'e lantaranbĭ ka'ada'anku natua, dá sinotabi i Allah in aku'oi bo bá monyatadon ing kososabar i Kristus Yesus ko'inakó, intau inta totok im binaradosa. Bo na'adon im mobaľi dodayanan kom bayongan intau inta aka mopirisayadon ko'i-Nia bo inta moko'uľi kong kobiagan mopia bo mononoi.

¹⁷ Ki Allahbĭ tua in Raja inta nongkon pinomangkoianmai modapot ing kopalutan dunia na'a, inta patus hormaton bo dayowon sin tongábĭ Sia in Allah inta mononoi, inta diá ko'ontongan bo inta totobatu! Amin.

¹⁸ Timotius, adĭku! Oáidan tana'a inogoiku ko'inimu pinodudui kong koyow i Allah inta aim pinoyaput in nabi mita kon

jama'at soál ikow. Ba^lidon ba^lunmu ing koyow i Allah tatua mogaid kom bayongan oáidan inta mopia. Poramiji totu-totu'u takin umuran kumadai kon inta mo'itutui bo paké ing gina motu^lid bo modarit.

¹⁹ Sin oyúondon intau inta doídon dumudui kon ibog ing ginanya inta mopia bo modarit, sahingga in nogoguya'atdon im pirisaya monia.

²⁰ Kon sigad monia tua ing ki Himeneus bo ki Aleksander. Taya dua tua pinosarakankudon kon Ibilis, simbá mosia mobalajardon mogogai mohujat ko'i Allah.

2 ¹ Na'a in totok po'igumonku: Aka mo'ikow mo'ibadah bo mopo'igum in diá bo mopoyaput in sukur ko'i Allah, yo dika koliongan im bayongan intau, sambayangaibí komintan im mosia;

² bo sambayangai doman in raja mita bo intau mita inta inogoian ing kawasa momarentah simbá moáman bo motompia ing kobiagan naton kon tayowon i Allah inta umuran mogaid kon inta mopia.

³ Sin natuabí im mopia bo kino ibog i Allah inta mopoposalamat naton.

⁴ Ki Allah inta mo'ibog bá bayongan intau posalamaton bo monota'au kon onu inta mo'itutui.

⁵ Sin tongábî totobatú ing ki Allah bo tongábî doman tobatú im mononigad kon intau bo ko'i Allah, Sia tuata ing ki Kristus Yesus.

⁶ Sia in tobatú intau inta ain nopoulosakan in awak-Nya sim pinotobus kon dosa mita im bayongan intau. Tua im mopoyata kon wakutu inta ain sinantú i Allah, ibogon-Nya bayongan intau posalamaton.

⁷ Dá tuamai aku'oi pinotabá-Nya mayak kon yuá-yuák in intau mita inta de'eman Yahudi sim mopoyaput in habar mopia inta mobanar nongkon i Allah. Onu inta pinogumanku na'a, totu'ubî, de'emanbî ubol.

⁸ Ibogonku kon ondakabî, yo bayongan lolaki musti mosambayang takin gina motulid, diá in yogenggeng ande bobayowan.

⁹ Ná doman tua im bobay dona'ai po'iliuon im pomomakeang, paké in lambung inta moto-inut in ontongan intau, bo inta diá moko'oyak. Bu'ok dona'ai yagi-yagionmai, dona'ai mopomaké im bulawan, mutiara andeka lambung inta mongomahal.

¹⁰ Ta'e hiasaibí in oáid mita inta mopia, inta patus kom bobay mita inta mo'o'ibadah ko'i Allah.

¹¹ Bobay musti mobalajar diá mo'unsingog bo motoindudui.

¹² Diábí ogoiku im bobay motundú andeka momarentah kon lolaki, musti i mosia kibio-bíomai.

¹³ Sing ki Adambí im muna pinomia i Allah bain tua bodongka ki Hawa.

¹⁴ Bo de'emanbí ki Adam ing kino akalán, ta'e bobaybí tatua, sahingga mosia nomalawangdon kom parentah i Allah.

¹⁵ Ta'e umpakah natua, bobay im posalamatonbí doman, sim mosia mobogoi ing katurunan. Asal sia mokopo'ompá kon dodia bo mokopotantú doman kom pirisaya ko'i Kristus bo umuran ko totabian kon tumpala intau, bo moposarakan doman ing kobiagannya ko'i Allah.

3 ¹ Totu'ubí in singog tana'a: "Intau inta mo'ibog mobalí itoi kon jama'at, yo sia tua mo'ibog in oáidan inta totok im mopia."

² Tuamai intau inta mobalí itoi kon jama'at im mustibí intau inta motulid ing gina, tongá tobatú ing ki buloinya,

mokokawasa kon ibog ing gina,
mobijaksana, mopia in oáid, mo'ibog
motulung kom bayongan intau bo mota'au
motundú kon inta mopia kon intau ibanea;

³ dona'aibí in intau inta umuran
mołolangu, ande intau inta mo'ibo–ibog
moropatoi, ta'e intaubí inta moalus in
dodia bo pososingognya bo inta mo'ibog
doman in dodamean, bo diá dinoit.

⁴ Sia musti mota'au monompia kon
tombonu im bałoinya, mota'au modidik
ko'i adínya mita simbá motoindudui bo
mohormat ko'inia.

⁵ Sin aka intau tatua diá mota'au
monompia kon tombonu im bałoinya
tontańi, yo náondabí in sia monompia kon
jama'at i Allah?

⁶ Intau inta mobałi itoi kon jama'at, in
de'emanbí intau inta bagu nopirisaya
ko'i Kristus, sin dikabo mobałi in sia
mokałakuang, sahingga ing kutukon ná
lilis kolipod.

⁷ Musti mopia in tangoinya kon tayowon
intau mobayong sin aka diá mopia yo
singkuleonbí im bayongan intau sahingga
ing kokawasa'andon in lilis in sia.

⁸ Natua doman im mobobantung mita in
jama'at, mustibí im mosia intau inta mopia

bo mojujur; diá dinoit bo diá umuran monginum kon inta mokoḷoḷangu.

⁹Takin gina modarit bo motulid mosia musti umuran kumadai kon totundú inta pinirisaya in intau Keresten inta aim pinonyata i Allah.

¹⁰Munapa ujion im mosia tua. Aka kota'auandon kom motulidbî ing gina monia, bain tua bo mota'au im mosia mobantung kon jama'at.

¹¹Ná doman tua, ki buḷoi monia bobay mustibî intau mopia de'emanbî intau inta maya-mayak makow mongonguman kon uboḷ. Mosia mustibî intau inta mokokotahang kom bibig bo mota'au doman pirisaya'anmai kom bayongan yagi-yagi.

¹²Intau inta mobaḷi mobobantung kon jama'at, mustibî tongá tobatú ing ki buḷoinya bo musti doman mota'au modidik ko'i adînya mita bo mopia monompia kong kobobiag in tombonu im baḷoinya.

¹³Intau mita inta mopia im pobobantung monia kon jama'at, hormatonbî bo mobaranidon totok mongonguman kom pirisaya monia ko'i Kristus Yesus.

¹⁴Igumonku makow tua, diádon mo'onggot in aku'oi bo mayak

mokipodungkuḷ ko'inimu. Umpakahbî natua, ta'e aku'oi nomaispabî kon surat tana'a ko'inimu,

¹⁵ simbá aka aku'oi diápa lagi mo'iangoi, yo kota'auanmudon naonda ing kobobiag naton salaku ki adí mita i Allah, mangal_{en}ya kon na'a jama'at i Allah inta nobiag. Jama'at tana'a inta noba_lí oigi pinonulid bo dumodudui kon totundú inta totu'u nongkon i Allah.

¹⁶ Diábî tobatúmai mota'au momayow, kom mo_lobenbî totok onu inta no'ibunipa kon agama naton na'a: Sia namangoi in dunia na'a sinumon rupa intau, bo inakubí in Roho i Allah, bo inontong im malaekat mita. Habarnya pinowayadon kon sigad im bayongan bangusa, bo Sia pinirisaya im bayongan intau kon dunia na'a polat sinintak namonik in soroga.

4 ¹ Roho i Allah muna bidon noguman nana'a: Kon singgai mita inta mo'iduduimai, oyúon intau im moba_luidon im pirisaya monia ko'i Kristus. Mosia dumuduidon kon dimukud mita inta tongá mopororigamai bo polat doman dumudui kon totundú mita in dimukud mora'at tatua.

² Totundú mita tatua inta pinota'au i intau mita inta mongo munapik bo mongo'ubol. Gina intau mita tatua ain nosindip.

³ Mosia motundú kon intau bá diá mobuḷoi bo diá doman moka'an kong ka'anon inta ain sinantú monia. Padahal ka'anon tatua pinomia i Allah sing ka'anon takin mosukur ko'i–Nia in intau mita inta ain nopirisaya ko'i Kristus bo inta ain nonota'au kon totundú inta mobanar nongkon i Allah.

⁴ Bayongan inta pinomia i Allah tua im mopiabî, bo diábî tobatúmai im mota'au anggapon haram aka tua komintan tarima'an naton takin mopoyaput in sukur ko'i Allah.

⁵ Sing ka'anon mita tatua aim bidon binarakatan–Nya bo sinambayangan domandon naton.

⁶ Aka tundúonmu intua komintan kom bayongan ginalum naton, yo ikow im mobaḷi bidon mogogaid i Kristus inta nogaid nopira. Bo ikow umurandon moginropot kon ginamu takin pirman i Allah inta pinirisaya naton bo takin totundú mita totu'u inta ain dinuduianmumai na'a ing kino o'onggotea.

⁷ Dikadon mopirisaya kon o'uman mita inta tongá pomia-mia'an in intau bo inta diá im mangalenya. Ta'e tantudon polatih mo'ibadah ko'i Allah.

⁸ Latihan in awak na'a tongábî topilik im baragunanya, ta'e aka molatih mo'ibadah yo mo'ibarangunabî kom bayongan yagi-yagi, si oyúon in dandi kong kobiagan tana'a makow bo kobiagan kon singgai mo'iduduimai.

⁹ Totu'ubî in singog tana'a bo patusbî tarima'an polat pirisaya'an.

¹⁰ Manangka intua kita musti moramiji mogaid, sing kita in tongábî moharap makow ko'i Allah inta nobiag; Sia tuata inta mopoposalamat kom bayongan intau, muna-munamai mosia inta mopirisaya.

¹¹ Tundúdon intua komintan, bo tongganutaidon in intau mita simbá mo'ibogdon dumudui.

¹² Mokopo'ingat simbá diá tobatúmai intau im mopandang enteng ko'inimu lantaran nogu'odpa ikow. Ta'e poramijidon simbá ikow umuran mobalí dodayanan bo doduduyanmai kon soál inta mopia i intau mita inta mopirisaya, pinangkoi kom pososingog, oáid bo kon soál kototabimu kon tumpala intau bo kopopirisayamu

ko'i Kristus Yesus takin kobobiagmu inta motompia.

¹³ Samantara aku'oi diápa mo'iangoi, dá mokoporajingdon im mobaca kom buk mita mosuci simbá mota'au ikow mononggina bo motundú kom bayongan intau inta mopirisaya.

¹⁴ Dika angoian małat ikow mopomaké in totabi inta aim pinonotabi i Tuhan ko'inimu wakutu in ikow binarakatan i itoi mita in jama'at. Umuran torop ing koyow i Allah inta pinoguman in nabi mita soál ikow.

¹⁵ Tarukira intua komintan bo totu–totu'u aidan intua simbá ko'ontongandon intau ing komajuan oáidanmu.

¹⁶ Łukadai in awakmu bo łukadai doman onu inta ain sinundúmu. Musti ikow mokopotoindudui kon tua komintan, sin aka tantúmu aidan intua komintan, yo mangalunya kon tua ikow mopoşalamat bidon in awakmu bo mopoşalamat doman kon intau mita inta mo'ibog mokidongog ko'inimu.

5 ¹ Dika dałin–dałionmu in tumorú ko'i monia inta umur monia no'iliudon ko'i naton, ta'e diugaibí in sia bo mongonguman naonda bo mongonguman

takin guyangamu tontanî. Ná doman tua mosia inta nongogu'odpa, tonggina'aibî im mosia ná ki utatmu tontanî.

² Aka guyanga mita bobay dá pomia doman mosia ná ki inámu tontanî. Natua doman im mongodeaga mita, pomia doman ná ki ai-aimu tonanî bo kotulidbî ing gina.

³ Hormatbî in intau inta dongkadon boba-bobay bo inta nobiag dongka sia-sia mita.

⁴ Ta'e aka intau boba-bobay tatua kogadîpa ande kogompupa, yo ki adînya andeka ki ompunyapa tua im muna tonggina'an kom bá umuran tarukira'an ing guyanga monia tatua, bo motulî kon tabi i iná ande i ba'ay monia tua, sin tuabî ing kino ibog i Allah.

⁵ Intau boba-bobay inta nobiagdon tontanî sin diádon in haraponnya makow motulung monompia ko'inia, bo dongkadon ki Allah im poharapannya makow, yo musti in sia dolom bo singgai mosambayang bo mopo'igum in totabi ko'i Allah.

⁶ Ta'e aka tobatú bobo-bobay inta totokpa im mo'ibog ing kasanangan dunia na'a yo mosia tua in sabanarnya

minatoi bidon, umpakah awak monia tua nobiagpa.

⁷ Pota'audon ko'i monia in soál mita tana'a, simbá mosia mobiagdon totu-totu'u bo diádon mogaid kon inta diá mopia.

⁸ Ta'e aka oyúon intau inta doí monarukiramai ko'i utatnya, ginalumnya, apadoman intau inta kom bonu im bałoinya, yo intau tatua doí mogaid kon onu inta sinuntut im pinirisayanya tatua, dá intau tatua mora'a-ra'atdon nongkon intau inta diá mopirisaya ko'i Kristus.

⁹ Intau inta mota'au tangoion dongkadon boba-bobay, tongábí mosia inta nongkon umurdon onom nopuluh notaong bo namonik, bo mosia inta tongá komintan pinobułoi,

¹⁰ bo kinota'auan doman in intau kon umuranbí in sia nogaid kon inta mopia, ná umpamanya, ain nonompia ko'i adínya mita, motabi kon tumpała intau, mo'ibog mobogoi ing ka'anon kon intau mita mopirisaya. Mo'ibog doman motułung kon intau mita inta nobiag nobogá, pokoknya mosia totu-totu'udon nogaid kon onu inta mopia.

¹¹ Aka boba-bobay inta diápa nongo umur yo dona'aipa poyo iyapon, sin aka koáputan in ibog monia, yo moki**pobu**loibí im mosia bo ta**lá**anbí monia ing ki Kristus.

¹² Dá mo'ita**lá** im mosia sin nomayowdon kon dandi inta ain inogoi i Allah ko'i monia.

¹³ Apadoman wakutu monia tongá modait kon agían akoan kom ba**lo**-ba**lo**iane**a**. Bo mo'iliu doman ra'at kon tua aka mosia mo'ibog doman mopora'at-ra'atmai kon tangoi intau ibanea bo mo'ibog doman umauk kon urusan intau ibanea, bo mongonguman doman kon so**ál** mita inta diá patus o'umanon kon intau ibanea.

¹⁴ Tuamai ibogonku, intau boba-bobay inta nomudapa buidon moki**pobu**loi, simbá buidon moko'u**lí** kon a**đi** kon tonibu**lo**inya, bo tongádon in sia monompia ko'i a**đi**nya inta kom bonu in tonibu**lo**inya tatua, simbá intau mita inta mosaturu ko'ina**ton** diádon moporomu-romúmai kon tangoi naton.

¹⁵ So**ál** tana'a pogumanku ko'i monimu, sin oyúondon im boba-bobay inta ain no'ita**lá** kon da**lan** bo dinumuduidon kon lbilis.

¹⁶ Ta'e aka oyúon intau Keresten inta kon tombonu im bałoinya nobałidon boba-bobay, yo musti tompia'annya in sia, dikabí tongá moharap makow kom bantuan in jama'at. Sin aka natua, dá jama'at im mota'au bidon mayak motayak kom boba-bobay ibanea inta diádon koginałum.

¹⁷ Itoi mita in jama'at inta nopobayak in oáidannya notompia, patusbí in sia ogoian im pongharga'an kodua noguntuł ing kopianya. Torutama mosia inta morajing totok motundú bo mopoyaput in Habar Mopia.

¹⁸ Sing kom bonu im buk mosuci pinaisdon nana'a: "Sapi inta koyogot moritak kon gandum simbá moripúdon im batol ing gandum nongkon simpungoinya, dona'aibí pomponan im bibignya." Bo pinais doman nana'a, "Intau inta mogaid patusbí motarima kom boli im pinogaidannya tatua".

¹⁹ Dona'aibí tongá tarima'anmu makow natua onu im pinonapud kon tobatú itoi in jama'at, ta'e mustibí oyúon in doyowa ande tołu in intau inta noko'ontong tontaní im mobogoi ing kosaksian kom porkara inta pinonapud ko'inia tua.

²⁰ Intau inta nogaid kon inta diá mopia mustibí togur kon tayowon jama'at mita, simbá dongogondon in intau ibanea bo mo'ondokdon im mosia mogaid kon inta diá mopia tatua.

²¹ Kon tayowon i Allah, bo i Yesus Kristus bo im malaekat mita inta pinilí-Nya, pogumankudon ko'inimu simbá dumuduidon ikow totu-totu'u kon onu inta sinundúku mita tana'a, lumbúbí in raianmu inta diá mopia ko'i inekabí bo aidaidon in na'a komintan bo dikabí mopoyoposi kon intau.

²² Dikabí gumampanganmai im monantú polat momarakat kon intau sim bañion mogogaid kon oáidan i Tuhan. Bo aka oyúon in intau nogaid kon inta diá mopia yo dona'aibí dumayan ikow. Tantubí lukadai in awakmu bá umuran modarit.

²³ Dona'aidon tongá umuran tubig in inumon, ta'e siga-sigad monginum kon anggur tumongopilik simbá molancar molumbú kong kotoran, sin ikow mokakitdon im motakit.

²⁴ Dosa in tongonumai intau, waktu in diápa sidangon ko'ontongan bidon motarang. Ta'e dosa intau ibanea bain ko'ontongan aka mopalutdon sidangon.

²⁵ Ná doman tua in oáid mita mopia balúbí ko'ontongan, bo inta diá mogampang ko'ontongan in diábí umuran mo'iadop.

6 ¹ Intau mita Keresten inta nobaídon ata mustibí tantú mohormat ko'i tuangnya, simbá tangoi i Allah bo inta sinundú i Allah ko'i naton diá singkuleon intau.

² Aka ki tuang monia tua bo intau ing Keresten yo dikabí pandang entengon in sia, malahan ata tatua mustibí mokopopira im mobantung ko'inia, sing ki tuang inta pinobantungannya tatua tumpała intau mopirisaya inta kinotabi i Allah. (6-2b) Na'a komintan musti tundúonmu bo pononggina ko'i monia.

³ Aka ki ine im motundú kon totundú tolaeng inta diá notongkai in totundú inta sinundú naton bo doí doman kon totundú mobanar inta nongkon i Yesus Kristus Tuhan naton, bo inta pinobayak in agama naton,

⁴ yo intau tatua mododia bo diá doman nonota'au kon onu bo onu! Panyaki intau natua im mo'ibo-ibog mobobayowan kon soál istilah mita sahingga mokopomuká kon intoi, ropatoi, mosi ponapudan in diá totu'u, mosicuruga'an,

⁵ bo umuran moyogenggeng. Pikiran intau mita natua ain nobangkung bo diádon mota'au pirisaya'anmai. Inanggap monia agama na'a mota'aubí potayakan kong ka'untungan tontañi.

⁶ Totu'ubí kon agama tua im mobogoibí ing ka'untungan moloben, aka intau tatua umuran mopuas kon onu inta oyúon ko'inia.

⁷ Sin diábí tobatúmai in dinia naton wakutu namangoi in dunia na'a, ná doman tua, diábí doman tobatúmai in diaan naton aka lumuaidon nongkon dunia na'a.

⁸ Dá, aka oyúonpa ing ka'anon bo pakeang yo mobaídon intua.

⁹ Ta'e intau inta mo'ibog mobaí mokaya tombodokondon in ibogea inta diá im baragunanya bo inta mokogoguya'at ko'inia. Ibog mita tatua mokorimumud bo mokobodito ko'inia.

¹⁰ Sim pomangkoian bayongan inta mora'at na'a in ibogbí kon doit. Aindon tongonumai degá in intau inta umuran moramiji motayak kon doit, sahingga in diádon dinumudui kon totundú in agama Keresten, dá tongádon roriga im mo'iantug ko'i monia bo inta mokoájar

doman kong gina ing kodungkuḷan monia tua.

¹¹ Ta'e ikow inta aim piniḷi i Allah, mokopoyayukdon kon tua komintan. Tayakdon onu inta mopia kon tayowon i Tuhan, aidai onu inta mo'itutui, posambayang bo mokopotantú kom pirisaya ko'i Kristus, kotabibí in tumpala intau, mobalajar mosabar bo aidai onu inta mokosanang kong gina intau.

¹² Poramijidon totu-totu'u mobiag salaku intau inta mopirisaya ko'i Kristus. Mobiag mobanar bá mo'uḷimu ing kobiagan mononoi. Sin tuabí im mangale pinogoinían i Allah ko'inimu bo tua doman komintan inta umuran inakumu kon tayowon intau moántó.

¹³ Bo tana'a makow, kon tayowon i Allah inta ain nobogoi ing kobiagan kom bayongan yagi-yagi, bo kon tayowon i Kristus Yesus inta ain noguman kon onu in totu'u ko'i Pontius Pilatus. Po'igumonku in na'a ko'inimu:

¹⁴ Duduiaibí im bayongan parentah tana'a, dikabí tobatúmai in taliban modapot kon singgai koángoian bui i Tuhan naton ki Yesus Kristus.

¹⁵ Ki Allahbí tontanî in nonantú kon singgai koángoian-Nya. Sin tongábî Sia im mongonguasa kon dunia na'a. Mołantud totok in Sia, Sia Raja im bayongan raja, bo Tuhan im bayongan Tuang.

¹⁶ Tongábî Sia in diá kokawasa'an im popatoi bo inta nobiag kon sindar inta diá mota'au diugan i inekabî. Diábî tobatúmai intau moko'ontong ko'i-Nia, bo totu'ubî kon diábî ontongon intau in Sia. Tongábî Sia im patus hormaton sing kawasa-Nya no'iliu kom bayongan kawasa kon dunia na'a modapot kopałutan in dunia na'a! Amin.

¹⁷ Ponoropdon kon intau mita inta nobiag no'oyúon, bá mosia diá dumodia bo diá mopodoyon ing kobiagan monia kom barang mita inta modai-daitbí, ná kakaya'an in dunia na'a. Mosia mustibî mopodoyon ing kobiagan monia ko'i Allah inta ain nobogoi im bayongan yagi-yagi ko'i naton inta diádon ko'iapan ing kobayongea, inta pakéonmai naton mułoi in singgai.

¹⁸ Ponorop domandon ko'i monia simbá mosia mopo'ontong in aid inta mopia. Kobayongdon im mogaid kon inta

mopia, mokopopia kong gina bo mo'ibog mobogoi.

¹⁹ Aka natua in aidan monia, yo momangkoidon im mosia mosipun kong kapunya'an inta moba'li balun mopia kon singgai mo'iduduimai. Bo aka natua mosia im moko'u'li doman kong kobiagan mononoi ná inta kino ibog i Allah.

²⁰ Ule Timotius, adiku, onu inta pinokiáidku bo inta pinogumanku ko'inimu, yo lukadai totok intua kopira! Dona'ai tongá mongonguman kon soál inta diá im mangalenya bo inta mora'at, dika tongá mobobayowan kon soál mita inta sinangoian "Pongotahuan".

²¹ Sin oyúondon in intau inta motundú kon natua sahingga doídon mosia dinumudui kon onu inta sinundú i Kristus Yesus. Igumon makow ki Allah umuran mobogoi im barakat bo totabi ko'i monimu komintan. Hormat nami, Ki Paulus

2 Timotius

1 ¹ Ule Timotius adiku inta totok ing kotabiku! Aku'oi, ki Paulus, nomais kon surat tana'a, mopo'igum makow doá simbá ki Allah inta ki Amá naton bo ki Yesus Kristus, Tuhan naton, umuran mobogoi ko'inimu im barakat, totabi bo kobiagan motompia. Pinoduduibí kon ibog i Allah aku'oi na'a noba_{li} rasul i Kristus Yesus bo polat pinotabá mopota'au in dalan kobiagan inta pinodandi i Allah. Kobiagan tatua sinarimadon naton sing kita ain notobatú i Kristus Yesus.

² (1:1)

³ Aku'oi mopoyaput in sukur ko'i Allah inta binantunganku takin gina motulid bo modarit ná inta inaidan im mogoguyangku tungkul intua. Umuranku sambayangan im mo'ikow pomuloi ing kotoropanku dolom ande singgai.

⁴ Tantúku kotoropan ko'oajar ing ginamu, tuamai mo'ibogdon totok aku'oi mokipodungkul ko'inimu bá mosanangdon ing ginaku.

⁵ Umuran kotoropanku ing kopopirisayamu ko'i Kristus inta totu–totu'u tua naonda bo kopopirisaya i ba'aymu ki Lois bo ki inámu ki Eunike. Bo moyakinbí totok in aku'oi kong kopopirisayamu nion ná bí doman onda bo kopopirisaya monia tua.

⁶ Manangka intua tantúku bui ponorop ko'inimu simbá umuranmu pakéon kopira'an in totabi inta inogoi i Allah ko'inimu wakutu im binarakatanku ikow.

⁷ Sin Roho inta inogoi i Allah ko'i naton in de'emanbí bá mo'ondok ing kita, ta'e Rohobí inta mobogoi in ropot bo mopuling in tabi bo mokotahang kong gina ing kita.

⁸ Manangka intua dikabí mo'ondok im mopota'au bo moguman kon onu inta inaidan i Tuhan naton. Dika doman mo'oyak, sin aku'oi im pinobonu kom ponjara lantaran mopirisaya ko'i–Nia, ta'e pakébí in ropot inta inogoi i Allah motanggung moyotakin kon roriga sim mopoyaput in Habar Mopia tatua.

⁹ Ki Allah noposalamat bo nogoiní ko'i naton bá mobaíi umat inta kinotabi–Nya. Tua inaidan–Nya, de'emanbí pinodoyon kon oáid naton mopia, ta'e pinodoyon–Nyabí kom makusud–Nya tontaní bo

totabi-Nya inta pinongin i Kristus Yesus ko wakutupa in dunia na'a diápa pinomia.

¹⁰ Bo masa in tana'a pino'ontongdon i Allah in totabi-Nya tatua ko'i naton. Pinotabá-Nya namangoi in Raja Mopoposalamat naton ki Yesus Kristus. Sia inta ain nonałow kong kawasa im popatoi. Tuata inta pinota'au kon Habar Mopia tatua.

¹¹ Bo lantaranbí mopoyaput in Habar Mopia tatua dá inoiní i Allah in aku'oi mobaľi rasul bo guru.

¹² Tuamai aku'oi nokorasa kom bayongan roriga tatua, ta'e aku'oi in umuranbí moyakin sing kinota'auankubí totok ki ine im pinirisayaku tua. Moyakinbí in aku'oi kon onu inta ain inogoi-Nya pinoki aid ko'inakó tantúbí kolukadan-Nya modapot in singgai pangabisan.

¹³ Duduiaibí totu-totu'u in totundú no'itutui inta ain inogoiku ko'inimu. Dika umukat kon onu inta aim pinirisayamu bo kon tabi inta ain nobaľi kapunya'an naton, sing kita notobatúdon i Kristus Yesus.

¹⁴ Takin totulung in Roho i Allah inta umuran kotaki-takin naton, umurai lukadai kopira onu inta ain inogoi i Tuhan ko'inimu, sing kobolibí totok intua.

¹⁵ Bá kota'auanmu kom bayongan intau inta kon Asia Kecil ain nonalámai ko'inakó. Umpakah ki Pigelus bo ki Hermogenes.

¹⁶ Ta'e tombonu im bałoi Onesiporus umuran namangoi moposanang ing ginaku, dá po'igumonku makow ki Tuhan tantú mobogoi im barakat ko'i monia, sin umpakahbí kom bonu im ponjara aku'oi ta'e ki Onesiporus bo tombonu im bałoinya tua diábí mo'oyak im mamangoi moki podungkuł ko'inakó.

¹⁷ Wakutu ing ki Onesiporus no'iyaputdon kon Rum, bałúnya sinayak in aku'oi nodapot noyodungkuł ing kami.

¹⁸ Bo kinota'auanmu bidon totok wakutu in aku'oi kon Epesus, mobayong totok in totulungnya ko'inakó. Dá aku'oi in tongá tantú mopo'igum makow in doá simbá ki Allah umuran mobogoi im barakat bo totabi ko'inia ko wakutu in singgai ponantúandon i Tuhan kom bayongan intau.

2 ¹ Ule Timotius adíku! Totabi inta inogoi ko'i naton sin notobatúdon i Kristus ing kita, bałi intua dodoyonan inta mokoroton ko'inimu.

² Onu inta ain dinongogmu sinundúku kon tayowon intau moántó, yo poki-aid

intua kon intau mita inta mota'au
pirisaya'an bo inta mongopandoi motundú
kon intau ibanea.

³ Ikow musti moyotakin rumoriga salaku
tontara i Kristus inta motoindudui.

⁴ Tobatú prajurit inta koyogot moparang
diá bidon morai kong kopontingannya
tontanî, lantaran mo'ibog in sia
moposanang ing gina i tuangnya.

⁵ Ná doman tua tobatú olahragawan,
diábî in sia moko'untung aka diá dumudui
kon atorang inta pinaké kom pertandingan
tataua.

⁶ Tobatú monononggobá inta umuran
moramiji totok, tantú siabî i muna-
munamai moka'an kom bungai im
pinomulanya tataua.

⁷ Raibî kopira onu im pinogumanku
tana'a, sin ogoianbî i Tuhan in raian
mopandoi in ikow sahingga ing
komangaleanmudon im bayongan
yagi-yagi.

⁸ Torop in na'a: Habar Mopia inta
pinoyaputku tua in habarbî soál ki Yesus
Kristus inta ain nobiag kon sigad in intau
minatoi, inta pinolahir salaku katurunan i
Daud.

⁹Bo lantaranbî nopota'au in Habar Mopia tana'a sahingga aku'oi noko'u_lî kon roriga, nodapot in sinokig naonda bo intau mora'at, ta'e pirman i Allah diábî mota'au tokigon monia ná aku'oi.

¹⁰Tuamai aku'oi in notababhî notanggung kon tua komintan lantaran kopontingan in intau mita inta aim pini_lî i Allah, simbá mosia moko'u_lî doman kong kasalamatan inta inaidan i Kristus Yesus bo takin kamulia'an inta mononoi.

¹¹Totu'ubî in singog tana'a, "Aka kita bo matoi takin–Nya, yo kita im mobiagbî doman takin–Nya.

¹²Aka kita bo motabah, yo kita im moyotakin–Nyabî doman momarentah. Aka diá akuon naton in Sia, yo diábî doman akúon–Nya ing kita.

¹³Aka kita diá mosatia, Sia in umuranbî mosatia, sin Sia umuranbî dumudui kon ibog–Nya tontanî."

¹⁴Mustimu ponorop kon intau mita in na'a komintan. Kon tayowon i Allah, tonggina'ai im mosia simbá diá tongá mobobayowan kon soá_l istilah mita, sin diábî mangale intua, malah tongábî mopotomba'uk kon raian intau mita inta mokodongog kon tua.

¹⁵ Totok poramiji simbá akuondon i Allah in ikow saḷaku intau inta mota'au pirisaya'an-Nya mogaid kon oáidan-Nya. Poramijibí kombá diá mo'oyak in ikow mogaid kon oáidan tatua, ta'e tongádon kabaranian motundú bo mopota'au kon onu inta mobanar nongkon i Allah.

¹⁶ Poyayukdon mongonguman kon soál mita inta diá i mangal_{en}ya bo inta mohojat ko'i Allah. O'uman mita natua tongábí mokodugang kong kora'at in intau.

¹⁷ Singog monia tua in lumandai naonda bo panyaki kangker inta mokopatoi. Kon sigad monia tua oyúondon ing ki Hermeneus bo ki Piletus.

¹⁸ Mosia tua ain inumukat kon totundú inta mobanar bo mopotomba'uk kom pirisaya in tongonumai intau. Mosia noguman, kong kobiagan nongkon kinopatoian aim bidon noba_{li}.

¹⁹ Ta'e dodoyonan moroton inta aim pinomia i Allah tua diá bidon im mokodandú. Kon limoniknya pinaisdon nana'a, "Kinota'auanbí i Tuhan umat-Nya inta kinotabi-Nya," bo "Intau inta mongaku umat i Tuhan mustidon mogogai mogaid kon inta noi'ta_{la}."

²⁰ Kom bonu im bałoi mołoben norupa–rupamaidon im pakakat, oyúon in nongkon perak, nongkon buławan, oyúon doman in nongkon kayu bo nongkon butá. Oyúon im pinogaid kon oáidan inta mopia totok, ta'e oyúon doman im pinogaid kon oáidan inta diá totok moponting.

²¹ Intau inta monalámaidon kom bayongan inta mora'at ko'inia, yo sia tua im pakéon pogaid kon oáidan inta mopia totok. Dongkadon ki tuangnya ing ki togi ko'inia bo mobaraguna domandon in sia ko'i tuangnya. Sia sinadiadon sim pakéon kom bayongan oáidan inta mopia.

²² Tuamai dika ná ibogpa in tayamobiag mita, inta mo'ibo–ibog in diá mopia, ta'e poramiji mobiag podudui kon inta kino'ibog i Allah. Mokopotoindudui kon onu in sinundú i Tuhan, bo motabi kon tumpala intau bo gina umuran mosanang. Kobiagbí natua takin mosia inta umuran mokuani mokitulung ko'i Tuhan takin gina motulid.

²³ Dika mo'ibog mobobayowan takin intau mita bodok inta diá nonota'au kon onu bo onu. Aim bidon kinota'auanmu kon tongábí intua mokopomuká kon yogenggeng.

²⁴ Intau inta nogaid kon oáidan i Tuhan diábî mopia aka moyogenggeng. Mustibî mokopoálus kom pososingog bo mokopo ompá kon dodia kon tumpala intau, bo mopira doman motundú kon intau bo mosabar.

²⁵ Sia musti mokopolukó kom bahasa aka motundú kon intau mita inta mo'ibog momalawang; bo tantú mopo'igum makow bá ogoian i Allah ing kasampatan in intau mita tatua simbá mogogaidon mogaid kon dosa bo monota'audon kon totundú inta no'itutui.

²⁶ Sahingga mosadardon mosia bui, bo mo'ipilatdon nongkon poyogalap in Ibilis inta ain notogot ko'inia tua bo nomakisa simbá umuran dumudui kong ko'ibognya.

3 ¹ Toropdon in na'a: Kon singgai tumi mobayong in roriga korasa'an.

² Intau mita dongkadon umuran momikir kong kopontingan monia tontanî. Kong gina monia in dongka bidon tantu doit, mosia mobaídon mokałakuang bo mo'ibog mongubol, mo'ibo–ibog moningkule kon intau, momarontak kong guyanga, diá mota'au motuľi kong kopopia in intau ko'i monia bo onu inta sinundú in agama kodoíbî monia.

³ Diábî in tabi monia kon tumpala intau, sahingga doíbî mongampung kon intau inta kotalá ko'i monia, bo mo'ibo-ibog mopora'atmai kon intau ibanea, bo diá doman mokotahang kon ibog, totok doman im morogi bo soál inta mopia kodoíbî monia.

⁴ Mosia diá mosatia, mododia bo mopolom-polok in raian. Mosia tumon intau mopandoi bo ibogon monia in tongábî imoniabî in duduian, de'emanbí dumudui kon ibog i Allah.

⁵ Ko'ontongan mosia morajing mo'ibadah, ta'e onu inta pinoguman kom bonu in agama diábî duduian monia. Manangka intua dikabî dimiug ko'i monia tua.

⁶ Oyúon ing kon sigad monia tua in sinumuotdon kom balo-baloiannya bo modondo'ulug kom bobay mita inta diádon kodaya bo inta nobayongdon totok in talá monia sin tongádon umuran dumudui kon ibog in awak.

⁷ Bobay mita tatua umuran mopo'igum simbá tundúon in soál mita inta mopia, ta'e diá dodai onda momangale kon onu inta mopira nongkon i Allah.

⁸Sahingga mosia tua naonda bo ki Yanes bo ki Yamres tungkul intua inta umuran molawang ko'i Musa. Natua doman in oáid in intau mita tatua umuran molawang kon totundú inta nongkon i Allah. Raian monia tua in nogoguya'atdon bo pirisaya monia tua in diádon tongo onu.

⁹Ta'e aim bidon notantú kom mosia tua in diá bidon moko'ulí kon onu bo onu, sim pompuḷong monia tua ing kinota'auanbí im bayongan intau, naonda bo ki Yanes bo ki Yamres doman tungkul intua.

¹⁰Ikow aindon dinumudui kon onu inta sinundúku, kon onu inta aim pinomiaku, bo kon tujuan kinobiaganku. Bo ain inontongmu tontaní naonda ing kopopirisayaku ko'i Yesus Kristus bo tabiku kon tumpala intau. Kinota'auanmu bidon ing kososabarku bo kototahang ing ginaku.

¹¹Kino'ontonganmudon doman naonda ing kororiga pogutuón ná inta kinorasa'anku kon Antiokhia, kon Ikonium bo kon Listra. Bo kinota'auanmubí im bayongan roriga inta kinorasa'anku tua! Ta'e pinosalamatbí i Tuhan in aku'oi nongkon bayongan tua.

¹² Memang bayongan intau inta mo'ibog mosumbah ko'i Allah bo inta motobatú i Kristus Yesus im mustibí pogutúon.

¹³ Intau mita mora'at bo mongo'ubol kodugang-kodugangdon ing koromú monia. Mosia umuran mongubol kon intau ibanea, ta'e diábí kinota'auan monia kom mosia tua ing kinoakalanbí doman in intau ibanea.

¹⁴ Ta'e ikow ule Timotius, tantubí kadai kon totundú inta mobanar inta ain sinundúku ko'inimu bo inta totu-totu'umudon pinirisaya. Sing kinota'auanmubí ing gurumu mita.

¹⁵ Musti umuran toroponmu makow, kon nongkon mo'itokanpamai ikow ain nonota'au kom Buk Mosuci. Bo Buk Mosuci tatua nobogoi im pongortian ko'inimu, simbá moko'uŕi kong kasalamatan inta pinodoyon kom pirisaya ko'i Kristus Yesus.

¹⁶ Komintan inta pinais kom Buk Mosuci inta aim pinoporoho i Allah, baragunabí totok pakéon motundú kon inta mobanar, bo mopoyotutui doman kon onu inta no'italá, pakéon doman motundú kon intau, simbá mobiaq mo'iduduidon kon inta kino ibog i Allah.

¹⁷Takin Buk Mosuci tatua bayongan intau inta nogaid kon oáidan i Allah sinombaḷunan in totabi ko'i monia modapot mosompurna simbá mota'audon mogaid kom bayongan inta mopia.

4 ¹Ki Kristus Yesus im mamangoi bui kon dunia na'a sim monantúdon kon talá in intau mita inta nobiagpa bo inta aim minatoi. Bo mamangoidon in Sia momarentah salaku Raja. Tuamai kon tayowon i Allah bo i Yesus Kristus, po'igumonkudon totok ko'inimu.

²Simbá ikow umuran mo'ibog mopota'au in Habar Mopia inta nongkon i Allah, bo po'igum ko'i monia simbá mo'ibog mokidongog, mopia andeka diá mopia i waktunya. Popoyakindon in intau, bo poguman onu inta no'italá, bo umuraibí iropotai im mosia. Mokoposabar im motundú ko'i monia.

³Sim mo'iangoi in waktu intau doídon motarima kon totundú inta mo'itutui. Mosia dongkadon umuran dumudui kon ibog monia tontaní. Tuamai mosia mosipundon kong guru mita podudui in ibog monia simbá motundú doman kon onu inta mokosanang kom bongolan monia.

⁴ Mosia in doí bidon mokidongog kon totundú inta no'itutui, dongka bidon mo'ibo–ibog mokidongog kon o'uman mita inta diá im baragunanya.

⁵ Manangka intua ule kawasa'ai ing ginamu, onukabí im mobaí. Mokoposabar aka koántugan in yoyiga, umurai aidai in oáidanmu salaku intau inta mopopota'au in Habar Mopia tatua. Kopirabí totok im mogaid kon oáidan inta ain inogoi i Tuhan ko'inimu.

⁶ Aka soál aku'oi, yo na'adon i wakutu matoi salaku kurban ko'i Allah. Diádon mo'onggot monalámaidon kon dunia na'a in aku'oi.

⁷ Aka ná motanding yo aku'oi in dinumuidon totok kom portandingan nodapot kom bares pangabisan. Bo umuran in aku'oi notoindudui ko'i Kristus Yesus nodapot im pangabisan.

⁸ Bo tana'a makow pinopo'olatdon makow ko'inakó in hadiah salaku intau inta no'untung. Kon singgai ponantúan ki Tuhan, hakim inta moádil totok tua moposarakan in hadiah tatua ko'inakó. De'emanbí doman tongá aku'oi im motarima kon hadiah natua, ta'e bayonganbí doman intau inta umuran

mogolat makow kong koángoian bui i Tuhan.

⁹ Poramiji lagi mamangoi ko'inakó,

¹⁰ sin ki Demas ain nonalámai ko'inakó lantaran molobe-lobenbí in tabinya kon in dunia. Sia aim minayak in Tesalonika, ki Krekes minayak ing Galatia, yo ki Titus minayakdon in Dalmatia.

¹¹ Dongkadon ki Lukas ing kotaki-takinku na'a. Tuamai andupdon ing ki Markus bo dia mangoi kon na'a sin sia mota'au pokitułunganku pokiáidan in oáidanku tana'a.

¹² Ki Tikhikus pinotabákudon minayak in Epesus.

¹³ Aka ikow mamangoi yo dia'pa im mantelku inta sinaláanku kom baloi i Karpus kon Troas, poyodiapa doman im bukku mita, torutama buk mita inta pinomia nongkon karatas kulit.

¹⁴ Ki Aleksander inta mononontal kon tambaga tua, nomiadon kon inta totok in diá mopia ko'inakó. Tongá tułianbí i Tuhan in oáidnya tatua podudui doman in oáidnya.

¹⁵ Ikow tontaní musti mokopo'ingat totok ko'inia, sin sia totokdon im momayow kon habar inta pinoyaput naton.

¹⁶ Kon wakutu in sinidang portama in aku'oi, diá tobatúmai intau naton in noyotakinku, komintandon nonalámai ko'inakó. Ta'e po'igumonku makow simbá diá potaláan i Allah im mosia sin nogaid kon soál natua.

¹⁷ Ta'e aku'oi umuranbí ilukadan i Tuhan; bo inogoian-Nyadon in ropot in aku'oi sahingga nokosanggupdon nopoyaput in Habar Mopia tatua, simbá kodongogan domandon im bayongan intau inta de'eman Yahudi, sahingga aku'oi no'ipilatdon nongkon onu inta mokobodito ko'inakó.

¹⁸ Totu'ubí kong ki Tuhan momilatbí ko'inakó nongkon bayongan roncana mora'at, sahingga in diaan-Nyabí in aku'oi tumu'ot kong karaja'an-Nya kon soroga takin salamat. Tuamai tantubí dayow in Sia modapot ing kopalutan dunia na'a! Amin.

¹⁹ Poyaputpa in salamku ko'i Priskila bo ko'i Akwila bo kon tombonu im bəloi i Onesiporus.

²⁰ Masai na'a ki Erastus nogutundon kong Korintus, bo ki Tropimus sinaláankudon kom Miletus sin notakit.

²¹ Poramijidon mamangoi kowakutu in diápa sempo in tumping. Yobayat naton ki

Ebulus, ki Pudes, ki Linus bo ki Klaudia,
nokipoyaput doman in salam monia
ko'inimu bo ko'i monia inta tumpala
mopirisaya ko'i Tuhan.

²² Po'igumon makow ki Allah umuran
moyotakinmu bo umuran doman mobogoi
im barakat ko'i monimu komintan! Hormat
nami, Ki Paulus

Titus

1 ¹ Titus adíku! Aku'oi, ki Paulus nomais kon surat tana'a salaku mogogaid kon oáidan i Allah bo rasul i Yesus Kristus. Aku'oi im pinilí bo pinotabá simbá motulung kon intau mita inta aim pinilí i Allah simbá umuran moropot im pirisaya monia ko'i Tuhan Yesus. Bo mustibí umuranku tundúon im mosia simbá totokdon im monota'au kon onu inta mo'itutui podudui in agama naton.

² Totundú tatua im pinodoyonbí kon harapan kong kita im motarimabí kong kobiagan inta mopia bo mononoi. Kobiagan tatua pinodandi bidon i Allah ko waktu in dunia na'a diápa pinomia. Ki Allah in diábí mongubol.

³ Sing ko waktu inta ain sinantú-Nya, pinonyata-Nyadon in dandi-Nya tatua kom bonu ing koyow-Nya. Koyow-Nya tatua inta pinokiáid-Nya ko'inakó, bo tuata im pinota'au-ta'auku makow podudui im parentah i Allah inta mopoposalamat naton.

⁴ Titus, ikow ule totu-totu'u bidon nobali ki adiku, sing kitada in tumpaladon nopirisaya ko'i Kristus. Manangka intua umuranku po'igumon makow simbá ki Allah, ki Amá naton bo ki Kristus Yesus Raja Mopoposalamat naton, umuran mobogoi im barakat bo kobiagan mopia ko'inimu.

⁵ Ule Titus, sinu'odkubí sinaláan in ikow kong Kreta simbá mopoyotutui kon onu inta paralupa poyotutuion. Ná doman tua, bá ikow momilidon kon intau mita inta mota'au balion itoi kom bonu in jama'at inta kong kota-kotáannya. Umurai tarukira in singogku mita tana'a:

⁶ Intau inta balion itoi kon jama'at mustibí intau mopia, bo tongá kobuloi kon tobatú, bo ki adinya mita mustibí inta komintandon nopirisaya ko'i Kristus bo diá doman mokalakuang, bo mo'ibog doman mokidongog kong guyanga.

⁷ Sin itoi kon jama'at tua im mogaidbí kon oáidan i Allah, manangka intua mustibí intau inta mopia, diá mododia bo diá morogi, de'emanbí intau inta umuran mololangu, de'eman doman intau inta mo'ibog-ibog motayak kom mokorogenggeng bo diá doman dinoit.

⁸ Mustibí intau inta mo'ibog motuḷung kon intau ibanea, mo'ibog kon inta mopia, mokotahang kom bibig, mojujur bo motoindudui kon ibog i Tuhan.

⁹ Sia musti umuran kumadai moropot kon totundú inta mobanar, ná inta ain sinundú ko'inia. Takin natua sia mota'au mononggina kon intau podudui kon totundú inta nobanar, bo mopo'ontong kon onu inta no'italá kon intau mita inta moḷawang ko'inia.

¹⁰ Sin nobayongdon in intau nobiag diá no'itutui, torutama mosia inta nokadai kon hukum i Musa. Mosia mongonguman kon diá totu'u sim makusud monguboḷ kon intau.

¹¹ Intau mita natua mustibí tokohukumon im bibig monia, sin onu in sinundú monia tua, tongábí mopotomba'uk kon raian in intau mita inta nobiag tobaloian. Tua mita pinomia monia sim motayak kong ka'untungan inta diá pantas.

¹² Noko'imontandon in nabi monia inta nongkon lipú doman monia nosingog nana'a: "Intau mita ing Kreta umuran monguboḷ, naondabo maḥaluk inta mokoka'an kon tumpala maḥaluk, moturá ta'e maḥas."

¹³ Bo totu'ubí in singog in nabi tatua. Manangka intua musti tonggina'anmu kopira'an im mosia tua, simbá mosia umuran kumadai kon onu inta mo'itutui.

¹⁴ Diádon tongá umuran mokidongog kon o'uman mita in intau Yahudi bo hukum in intau mita inta doí motarima kon inta no'itutui.

¹⁵ Bayongan rupa-rupa nodaritbí aka kon intau mita inta nodarit in raian. Ta'e aka ko'i monia inta raian mokotor bo inta diá mopirisaya ko'i Tuhan, yo diábí in tobatúmai im modarit, sin raian bo gina monia komintan domandon mokotor!

¹⁶ Mosia mongaku kon nonota'audon ko'i Allah, ta'e oáid monia in diábí no'idudui kon inta kino ibog i Allah. Oaid monia tua mokorongó bo diá doman motoindudui. Mosia tua in intaubí mita inta diádon mokomampu mogaid kon inta mopia.

2 ¹ Titus utatku! Tundúbí onu inta no'itutui.

² Tonggina'ai ing guyanga mita lolaki, simbá mokotahang kong gina im mosia, mobijaksana bo mobiag salaku guyanga inta patus hormaton. Umuran doman kumadai kon totundú inta no'itutui nongkon i Allah bo totu-totu'u doman

motabi bo mosabar aka koántugan in roriga.

³ Tonggina'ai doman ing guyanga mita bobay, simbá oáid monia mo'idudui kon aid in intau mita inta nonota'au ko'i Allah. Tundú doman simbá mosia diá mo'ibog moponapud in soál mita inta diá totu'u kon intau ibanea. Dika doman ogoi monginum kon o'inumon inta mokołolangu. mosia musti mota'au motundú kon inta mopia,

⁴ simbá mota'audon mosia modidik kom bobay mita inta bagu pinobułoi bá motabi ko'i bułoi bo ko'i adĩ monia.

⁵ Musti mobiag mobijaksana, motuľid in raian bo mobaľi bułoi inta mota'au moľukad kon tonibułoi monia (mota'au monompia kon tombonu im bałoinya). Mopia ing gina bo motabi ko'i bułoinya. Aka natua in oáid monia, yo diábĩ im moningkule kon Habar Mopia inta nongkon i Allah.

⁶ Ná doman tua, tonggina'ai intau mita inta nongogu'odpa simbá mobalajar i mosia monahang kong gina kom bayongan rupa-rupa.

⁷ Bo kom bayongan yagi-yagi, oáidmu musti mobaľi dodayanan inta mopia ko'i

monia. Aka motundú in ikow yo mustibí mokopojujur bo totu-totu'u motundú.

⁸Kopia'an im mosingog, dika mongonguman kon ubol, simbá saturumu mita mo'oyak sin diá in soál mita inta diá mopia im mota'au monia posingog ko'i naton.

⁹Aka inta nobiag salaku ata yo mustibí umuran dumudui kom bayongan inta pinoki aid i tuangnya ko'inia, dika tantú momalawang,

¹⁰bo dika monakow. Umuranbí po'ontong in aid inta mopia inta mota'au pirisaya'an, simbá monyatadon kon aid mita naton tatua in totundúbí mita i Allah, sahingga ki Allah Mopoposalamat naton umuran dayowon monia lantaran aid naton inta mopia.

¹¹Sing ki Allah ain nopo'ontong in totabi-Nya sim moposalamat kom bayongan umat kon dunia na'a.

¹²Totabi Allah tatua motundú ko'i naton bá diádon tongá umuran dumudui kon ibog in dunia na'a, ta'e tantúdon dumudui kon ibog i Allah. Kita pinoágoi in dunia na'a, dinidikbí simbá mota'au monahang kon ibog in awak, umuran motulid ing

gina bo umuran doman dumudui kon inta pinarentah i Allah.

¹³Tana'a makow, kita mogolatpa makow kon singgai inta iharap makow naton tua. Kon singgai tatua, dunia na'a moko'ontongdon kong kamulia'an i Yesus Kristus, Sia tuata ing ki Allah Inta Totok Momulia bo Raja Mopoposalamat naton.

¹⁴Sia tuata inta ain noposarakan in awak-Nya sim mopoluai ko'i naton nongkon bayongan inta mora'at, bo kita bañion-Nya tobatú umat inta nobebasdon nongkon kawasa in dosa bo tongádon mobañi umat-Nya inta morajing mogaid kon inta mopia.

¹⁵Tundúdon ko'i monia intua komintan, tonggina'ai bo polat togur kopia'an i mosia inta mokidongog ko'inimu. Dika ikow mo'ibog tomongoáñion in tobatúmai intau.

3¹Ponorop kom bayongan jama'at, bá mosia umuran kodu-kodudui kon itoi mita bo pomarentah, diá momaławang bo tantú mogaid kon inta mopia.

²Tonggina'ai simbá mosia diá umuran mo'ibog moponapud in ubol kon intau ibanea andeka mo'ibo-ibog mobobayowan i inekadon, sim manikah

umuran mokopopia kon dodia kon tumpala intau bo mokopoálus doman kom pososingog takin bayongan intau.

³ Sing kolipod kita tontanî in nobodokbî doman, diá no'itutui bo diá motoindudui. Kita sinonggata in norupa–rupamai in ibog awak na'a ande in dunia na'a; kita noyobiag takin niat mita inta mora'at, tantú mo'intoi bo mososaturuan.

⁴ Ta'e ki Allah, Mopoposalamat naton ain nopo'ontong in tabi bo kopopia ing gina–Nya ko'i naton.

⁵ Sia nopoulosalamat ko'i naton, ta'e de'emanbî lantaran kita ain nogaid kon inta mopia, ta'e lantaranbî tabi–Nya ko'i naton. Sia nopoulosalamat ko'i naton takin Roho i Allah inta ain nobogoi ko'i naton ing kolahiran bo kobiagan mobagu takin cara nondarit ko'i naton.

⁶ Ki Allah ain nobogoi in Roho–Nya ko'i naton inta pinongin i Yesus Kristus Mopoposalamat naton,

⁷ simbá salaku intau mita inta ain noko'ulî kon totabi i Yesus dá moko'ulî doman kong kobiagan mononoi ná inta harapon makow naton.

⁸ Totu'ubî in singog tana'a. Ibogonku na'a komintan pota'aumu ko'i monia,

simbá mosia inta ain nopirisaya ko'i Allah totu-totu'udon moramiji mogaid kon inta mopia, sin natuabí im mopia bo inta baraguna kom bayongan intau.

⁹ Dona'ai tongá mobobayowan kon soál mita inta diá baraguna, bo mongonguman kon asal usul, ande morogenggeng bo moropatoi kon soál hukum agama. Sin tua komintan diábí im baragunanya bo diábí doman ing ka'untungannya.

¹⁰ Intau inta mokopopisí kon ropatoi kon jama'at musti tonggina'ai komintan ande kodua, aka dói in sia moki dongog yo dikadon moyobayatnya.

¹¹ Bá kota'auanmudon, kon intau mita natua in totu-totu'u bidon moromú bo dosanya mita noponyatadon ko'inia kong kota'á in sia.

¹² Lagi naonda im potabákudon mangoi ko'inimu ing ki Artemas ande ki Tikhikus, yo poramijidon in ikow mamangoi ko'inakó kon Nikopolis, sin roncanaku im mogutunpa kon tua solama musim in tumping na'a.

¹³ Poramijidon totu-totu'u im motulung ko'i Zenas, ahli hukum tua, bo ko'i Apolos, simbá mosia diá kodaitan in rupa-rupa kom binaya'an monia.

¹⁴ Tundúdon in intau mita naton mogaid kon soál mita inta mopia simbá mosia mota'au mopo'oyúon im bayongan kaparałuan inta parału pakéon, simbá oyúondon im baraguna monia tua.

¹⁵ Ki utat mita naton inta noyotakinku kon na'a nokipoyaput in salam ko'inimu. Poyaputpa doman in salam nami kon yobayat mita naton inta mopirisaya ko'i Kristus. Po'igumon makow ki Tuhan naton umuran mobogoi im barakat ko'i monimu komintan. Hormat nami, Paulus

Filemon

1 ¹ Ule Pilemon, utatku inta noba^lidon yobayat topogaidan nami! Aku'oi ki Paulus, intau inta pinonjara lantaran nopirisaya ko'i Kristus Yesus, noyotakin i utat naton ki Timotius, nomais kon surat tana'a ko'inimu

² bo kon jama'at inta noyosipun kom ba^loimu; bo ko'i utat doman naton bobay ki Appia bo yobayat toporjuangan naton, ki Arkhipus.

³ Kami umuran mosambayang simbá ki Allah, ki Amá naton bo ki Tuhan Yesus mobogoi im barakat bo kobiagan motompia ko'inimu.

⁴ Pomu^loi in aku'oi mosambayang umuranku kotangoian in ikow, bo po^lat mopoyaput sukur ko'i Allah.

⁵ Sin dinongogkudon kon ikow in intaubí inta totu-totu'u mopirisaya ko'i Tuhan Yesus bo motabi doman kon umat i Allah.

⁶ Igumon makow doá, simbá pinonobatúan naton sa^laku intau mita inta mopirisaya, mobogoidon im pongortian inta mo^loben kom bayongan

barakat inta no'u_lí naton sin notobatúdon takin i Kristus.

⁷ U_le Pilemon utatku, tabimu kom bayongan umat i Allah, nokosanangdon totok kong ginaku bo nokodugang domandon kon ropot im pirisayaku! Bayongan gina in umat i Allah pinosanangmudon.

⁸ Manangka intua, sa_laku intau inta tumpa_la mopirisaya ko'i Tuhan Yesus dá sabanarnya oyúonb_í in hakku mokiaid ko'i Utat in onukadon inta musti aidan i utat.

⁹ Tongá lantaran aku'oi motabi ko'i Utat, dá tongáb_í aku'oi mopo'igum ko'inimu. Aku'oi na'a ing guyanga bo apa doman tana'a aku'oi pinonjara lantaran nogaid kon oáidan i Kristus Yesus.

¹⁰ Tuamai, aku'oi ki Paulus mopo'igum ko'inimu soá_l ki Onesimus, inta ain noba_lí ki ad_íku sin sia ain nopirisaya ko'i Kristus, ko waktu in aku'oi kom bonupa im ponjara bo aku'oi in noba_lídon guyanganya kom bonu im pirisaya ko'i Tuhan.

¹¹ Totu'ub_í kong ko_lipod sia na'a diáb_í baraguna ko'inimu, ta'e tana'a im mobaraguna bidon in sia ko'inimu, bo

de'emanbí tongá ko'inimu, ta'e baragunabí domandon ko'inakó.

¹² Bo tana'a intau inta kino-tabiku tua pinotabákudon bui mamangoi ko'inimu.

¹³ Sabanarnya ibogonku ing kon na'apabí in sia salaku toliumu sim mobantung ko'inakó solama in aku'oi kom bonupa im ponjara sin nopota'au in Habar Mopia nongkon i Allah.

¹⁴ Ta'e doíbí in aku'oi momia natua aka diápa muna moyosingogmu. Simbá onu inta mopia pomia'anmu, de'emanbí lantaran pinakisaku, ta'e inaidanmubí intua takin nosanang ing gina.

¹⁵ Sin degá bo tuabí im mangale ki Onesimus pinoyayukpa notoyong ko'inimu simbá sia tarima'anmudon solamanya.

¹⁶ Bo tana'a, sia de'eman bidon tongá tobatú ata ko'i utat; ta'e no'iliu bidon kon tua. Sia in tumpala bidon intau ing Keresten inta kotabi naton. Sia baragunadon ko'i naton apalagi ko'inimu! Tantú sia im baraguna bidon totok ko'inimu, pinomayak salaku ata ande salaku utat kom bonu in tabi i Tuhan!

¹⁷ Tuamai, lantaran aku'oi inanggapdon i Utat salaku tumpala Keresten, dá

tarimadon bui ing ki Onesimus ná pinototarima i Utat ko'inakó.

¹⁸Aka sia bo noporugimaidon ko'inimu andeka koboli ko'inimu, yo bain aku'oi im motanggung kon tua komintan.

¹⁹Yo tana'a aku'oi momaisdon tontani kon tana'a: Aku'oi, ki Paulus, moguboli kom bayongan bolinya. (Tantu diá bidon paraluku ponorop bui ko'i Utat, kon ikow tontani ing kobolibí doman ko'inakó, bolimu tua ing kobiagan mobagu salaku intau Keresten.)

²⁰Manangka intua, podoyon kon tangoi i Tuhan tulungaipa in aku'oi, posanangpa ing ginaku salaku Utat inta tumpala notobatú i Kristus.

²¹Surat tana'a pinaisku, sim moyakinbí in aku'oi kon mo'ibogbí ikow mogaid kon onu inta pino'igumku tana'a. Bo mo'iliubí kon tua in aidanmu.

²²Aku'oi mopo'igum doman ko'inimu, tulungaipa posadia'ai aku'oi kong kamar kom baloimu sin haraponku makow kon indongoganbí i Allah onu im pino'igum i utat mita kombá aku'oi buipa mamangoi ko'i monimu.

²³Ki Epapras inta noyotakinku kom bonu im ponjara lantaran nogaid doman

kon oáidan inta pinoki aid i Kristus,
nokipoyaput doman in salam ko'inimu.

²⁴ Bo tarimadon doman salam nongkon
yobayat mita topogaidanku, ki Markus, ki
Aristarkus, ki Demas bo ki Lukas.

²⁵ Po'igumon makow ki Tuhan Yesus
Kristus momarakat ko'i monimu. Hormat
nami, Paulus

Ibrani

1 ¹ Dungkulmai noyagi-yagimaidon daya i Allah im mosingog kom mogoguyang naton, singog-Nya tatua pinoyaput pinongin nabi mita.

² Ta'e kon singgai tumi na'a ki Adĩ-Nyadon tontanĩ im pinotabá-Nya nopoyaput in singog-Nya tatua ko'i naton. Ki Adĩ-Nya doman tana'a inta pinopodoyonan i Allah nomia kon dunia na'a. Sia sinantú domandon i Allah motarima kom bayongan kapunya'an-Nya.

³ Sia doman na'a im moponyata ing kamulia'an i Allah inta diá im poliuan tua. Bo nonyatadon totok ko'i-Nia in rupa i Allah tontanĩ. Singog-Nya inta mokawasa totok tua pinaké-Nya molukad kon dunia na'a. Bo naonda in sinobus-Nyadon in dosa mita intau, ilimitúdon in Sia kon lolitúan pomomarenta'an kon soroga moyotakin i Allah Ponguwasa inta totok molantud.

⁴ Kadudukanbĩ Adĩ i Allah im molantulantud totok nongkon malaekat mita, bo tangoi-Nyabĩ inta pinonangoi i Allah

ko'i-Nia in lebe noterhormat nongkon tangoi inta pinonangoi i Allah kom malaekat.

⁵ Sin diábî dodai onda ki Allah noguman kon tobatúmai malaekat, "Ikow ing ki Adĩ-Ku, singgai na'a Aku'oi nobaḷi ki Amá-Mu." Bo diábî doman dodai onda ki Allah noguman kom malaekat mita nana'a: "Aku'oi mobaḷi ki Amá-Nya, bo Sia mobaḷi ki Adĩ-Ku."

⁶ Ta'e wakutu ing ki Allah nopotabá ko'i Adĩ-Nya guya-guyang tatua namangoi in dunia na'a, ki Allah noguman nana'a: "Bayongan malaekat i Allah musti mosumbah kon Adĩ tatua."

⁷ Aka soál malaekat mita, nana'a in guman i Allah, "Binaḷi i Allah im malaekat-Nya mita tompot, bo bobantung-Nya mita binaḷi-Nya dokot in tuḷu."

⁸ Ta'e ki Allah noguman ko'i Adĩ-Nya nana'a: "Ḳolitúan pomomarenta'an-Mu, umuranbí mononoi, moádil totok im pomomarentah-Mu.

⁹ Inta moádil ing ko'ibog-Mu bo inta motombogá kodoí-Mu: Manangka intua ki Allah, ki Allah-Mu nomiḷi ko'i-Nimu; bo nobogoi ing kahormatan inta

mokopoángoi kon lunganga ing gina inta mo'iliu kon yobayat-Mu mita."

¹⁰ Ki Allah noguman doman, "Ikow, Tuhan nongkon pinomangkoianpamai nomia kon butá, bo Ikow doman in nomia kon langit.

¹¹ Tua mita diábî im mononoi, bo mokoyonganbî naonda bo pakeang; ta'e Ikow in diábî mobalui.

¹² Dunia na'a ing kopîon-Mubî ná lambung, bo baluian-Mubî in ibanea makow. Ta'e Ikow in diábî mobalu-balui, bo mononoibî ing kobiagan-Mu."

¹³ Diábî dodai onda ki Allah noguman kom malaekat mita: "Litúdon kon dotá ing kolanan-Ku, dapot im bayongan saturu-Mu potungkudon-Ku kon tayowon-Mu."

¹⁴ Aka natua, onubî im malaekat mita tatua? Mosia tua in rohobî mita inta mobantung ko'i Allah, inta pinotabá i Allah mamangoi motulung kon intau mita inta bain motarima kong kasalamatan.

2 ¹ Manangka intua, mustidon totu-totu'u ing kita kumadai kon totundú mita inta ain dinongog naton, simbá diá mobalui im pirisaya naton.

² Sing koyow mita inta pinoyaput im malaekat mita kom mogoguyang naton totu'bî in no'uġġimai. Intau mita inta diá dinumudui bo inta doí nopoáid ing koyow tatua, moko'uġġibî kon hukuman podudui in oáid monia.

³ Apapa doman oyúon ing kasalamatan inta lebe motoyang nongkon koyow mita tatua! Aka tongá pomayak makow naton ing kasalamatan tatua, dá tantú diábî kotaliban hukuman tatua ing kita. Sing ki Tuhanbî tontanî im muna–munamai noguman kong kasalamatan tatua. Bo intau inta muna–munamai nokodongog kon Habar tatua noguman doman ko'i naton kon totu'ubî mita in habar tatua.

⁴ Kolikud intua, iniropotan doman i Allah im bayongan inta ain ino'uman i intau mita tatua takin nopo'ontong in noyagi–yagimai aid inta mokoherang totok kon intau bo soál mita inta diá im polġġuan bo polat nosila–silai makow kon onu inta pinonotabi in Roho i Allah podudui in ibog–Nya tontanî.

⁵ Malaekat mita diábî inogoian i Allah ing kawasa momarentah kon dunia mobagu singgai mo'iduduimai, dunia inta yogot o'umanon naton tana'a.

⁶Sedang bo kom Buk Mosuci oyúon pinais nana'a; "Oh Tuhan, onubí intau tua, sahingga in umuran–Mu toropon in sia? Intau in tongábí doman komangoi intau biasa, ta'e inumuran–Mu tarukira'an makow in sia!

⁷Kom bonu in wakutu notoyong binaíi–Mu in sia topí nolín ompá nongkon malaekat. Ta'e no'iduduimai kon tua inogoian–Mudon in tempat inta momulia bo totok im moterhormat in sia,

⁸bo binaíi–Mu domandon mongongawasa in sia kom bayongan yagi–yagi." Yo aka pinogumandon kon intau binaíidon i Allah "mongongawasa kom bayongan yagi–yagi", dá mangalénnya kon tua, diá bidon tobatúmai in diá kinawasa'an in intau. Umpakah natua, tana'a diápabí inontong naton intau mongawasa kom bayongan yagi–yagi.

⁹Ta'e inontongdon naton ki Yesus nongawasa! Sia binaíidon topí nolín ompá nongkon malaekat mita kowakutu inta diá no'onggot, simbá podoyon kong kopopia ing gina i Allah Sia mota'au matoi sing kopontingan im bayongan intau. Inontong naton in tana'a, kon Sia ain inogoian in lolitúan inta momulia bo inta noterhormat

lantaran Sia ain notarima kon roriga dapot im minatoi.

¹⁰Memang patus bidon ki Allah inta nomia kom bayongan yagi-yagi mopobayak kon onu in imakusud-Nya tontaí. Binaí-Nya ing ki Yesus mopoposalamat inta nosempurna pinodoyon kon dalan inta totok im moyoyiga. Tua in daya i Allah simbá mobayong in intau mota'au oiníon-Nya mayak in tampat inta mopia totok takin i Yesus. Sin Siabí in nobuká kon dalan ko'i monia simbá mosia mota'au posalamaton.

¹¹Ki Yesus in nondarit kom bayongan dosa intau; Siabí tontaí in nondarit. Mosia inta dinaritandon tua nogalumdon kon Amá inta totobatú. Tuamai ki Yesus diá mo'oyak mongaku ko'i monia salaku ki utat-Nya mita.

¹²Ki Yesus noguman ko'i Allah, "Popota'au-Kubí ko'i utat-Ku mita in tangoi-Mu. Dayowon-Ku in Ikow kom poyodungkulan monia."

¹³Ki Yesus noguman doman nana'a: "Ki Allah nobaí oándolan im pirisaya-Ku." Bo Sia noguman doman nana'a, "Na'adon Aku'oi noyotakin in adí mita inta ain inogoi i Allah ko'i-Nakó."

¹⁴ Lantaran intau mita inta sinangoi–Nya adĩ tua, tongábĩ intau ilo–ilow inta mato–matoipabĩ, dá ki Yesus sinumongkaidon ko'i monia bo nobiag naonda bo ka'ada'an intau. Tua pinomia–Nya, simbá kinopatoian–Nya tua mokorimumud kon Ibilis inta nongawasa kom popatoi.

¹⁵ Tua in cara–Nya moposalamat kon intau mita inta umuran kinawasa'an in ondok kon soál popatoi.

¹⁶ Dá nonyata bidon kon de'emanbĩ malaekat mita in sinulungan–Nya ta'e katurunanbĩ i Abraham.

¹⁷ Mangalunya kon na'a kom bayongan yagi–yagi Sia musti mobaľĩ naonda bo ki utat–Nya mita, sahingga nota'au Sia nobaľĩ Imang Moľoben inta motoindudui ko'i Allah bo kototabi. Tua im pomia'an–Nya simbá ampungandon dosa in intau.

¹⁸ Bo lantaran Sia tontanĩ nokorasadon kon roriga bo soba'an, dá mota'audon in Sia motulung kon intau mita inta kinoántugan in soba'an.

3 ¹ Utat mita tumpala Keresten inta ain inoinĩ i Allah! Raikah monimu koáko–akow in soál ki Yesus na'a! Sia aim pinotabá mangoi i Allah simbá mobaľĩ

Imang Mołoben kon agama inta dinuduian naton.

² Sia mosatia ko'i Allah inta nomilí ko'i–Nia sim mogaid kon oáidan tātua, ná ki Musa tungkul intua nosatia doman nogaid kon oáidannya kom Bałoi Tuhan.

³ Ta'e ki Yesus patusbí moko'ułí kong kahormatan mołoben mo'iliu ko'i Musa. Sin intaubí inta nogaid kom bałoi in lebe hormaton nongkon bałoi inta pinomianya tātua.

⁴ Totu'ubí kom pomułoi im bałoi oyúonbí in nomia, ta'e inta nomia kom bayongan yagi–yagi ing ki Allahbí.

⁵ Sałaku simpał kom Bałoi Allah, ki Musa mosatiabí nogaid kon oáidannya bo sia ain nopota'au doman in soał mita inta bain popota'au i Allah kon singgai mo'iduduimai.

⁶ Ta'e ki Kristus im mosatiabí sałaku Adí inta motanggung jawab kom Bałoi Allah. Bo kitabí na'a im Bałoi Allah aka umuran mołoben ibog naton kumadai bo moyakin moko'ułí kon onu inta harapon makow naton.

⁷ Tuamai, ná inta aim pinoguman in Roho i Allah nana'a: "Aka singgai na'a mo'ikow mokodongog kon singog i Allah,

⁸yo dona'ai mokopotogat kong gina, ná mogoguyang mita monimu, waktu im mosia nomarontak bo nonungku! ko'i Allah kom pandang pasir.

⁹Kon tua, mosia nonungku! bo noguji ko'i-Nakó, guman i Allah, 'Padahal ain inontong monia im bayongan inta pinomia-Ku kon sigad monia opat nopuluh notaong ko'onggotea.'

¹⁰Tuamai sinumorú in Aku'oi bo polat noguman ko'i monia nana'a: 'Mosia umuran diá mosatia, bo doí dumudui kom parentah-Ku mita.'

¹¹Aku'oi sinumorú bo nongibot, 'Mosia tua in diábí mo'ituot kom butá tatua bo mogogai moyotakin-Ku.'"

¹²Utatku mita, mokopo'ingat simbá diá in tobatúmai kon sigad monimu ing gina mora'at bo diádon mopirisaya, sahingga in tumolikud bo mokopoyayukdon ko'i Allah inta nobiag!

¹³Manangka intua bá diá tobatúmai ing kon sigad monimu kotombodokan in aid inta mora'at bo molawangdon ko'i Allah, dá umurandon positonggina'an im mo'ikow pomuloi in singgai waktu in tumpalapa nobiag kom masa inta singoian kom Buk Mosuci "Singgai in Na'a".

¹⁴ Kita na'a ing komintanbí yobayat topogaidan i Kristus asal bo tantú kumadai kon onu mita inta pinirisayadon naton nongkon pinomangkoianmai modapot kong kopałutan in dunia na'a.

¹⁵ Tana'a im pinais kom Buk Mosuci, "Aka singgai na'a mokodongog im mo'ikow kon singog i Allah, yo dona'ai togaton ing gina, ná mogoguyangmu, wakutu i mosia nomaławang ko'i Allah."

¹⁶ Ki ine intau mita inta nokodongog kon singog i Allah bo nomarontak ko'i-Nia? Mosia tuata in intau mita inta dinia i Musa ilumuai nongkon butá im Mesir!

¹⁷ Bo ki ine in sinorúan i Allah solama opat nopuluh notaong? Tantu mosia inta nogaid kon diá mopia bo inta minatoidon kom padang gurun!

¹⁸ Bo ki ine doman degá im pinopomakusudan i Allah in ibot-Nya nana'a: "Mosia tua in diábí mo'ituot im butá tatua bo mogogai moyotakin-Ku?" Tantú intaubí mita inta nomarontakdon ko'i Allah!

¹⁹ Tana'a ing kinota'auandon naton kom mosia tua in diábí, mo'ituot, sin diá mopirisaya i mosia ko'i Allah.

4 ¹ Dandi i Allah tatua umuranpabî pakéon, bo kita ogoianbî im pogogaian inta pinodandi–Nya tatua. Manangka intua kita musti umuran kiluka–lukadmai simbá diá in tobatúmai kon sigad monimu in diá moko'uľí kom pogogaian inta pinodandi–Nya tatua.

² Sin habar tatua pinota'audon doman ko'i naton notongkai ná ko'i monia. Ta'e habar tatua diá im baragunanya ko'i monia, sin wakutu in dinongog monia diá pinirisaya monia intua.

³ Ta'e kita inta mopirisaya umuranbî moko'uľí kon tempat pogogaian inta pinodandi i Allah tatua. Soál tatua noyoka'an in onu inta siningog i Allah nana'a: "Aku'oi sinumorú bo nongibot, 'kom mosia in diábî mo'ituot bo mogogai moyotakin–Ku." Ki Allah noguman natua umpakah oáidan–Nya nopalutdon kowakutupa in nomia kon dunia na'a in Sia.

⁴ Sin soál singgai im pitunya na'a aim pinais kom Buk Mosuci nana'a: "Kon singgai impitunya ki Allah nogogai nogaid kom bayongan oáidan–Nya."

⁵ Bo oyúon doman im pinais nana'a:
"Mosia in diábí tumuot kom butá tatua bo
moko'uľí kom pogogaian moyotakin–Ku."

⁶ Dá mosia inta muna–munamai
nokodongog kon Habar Mopia tatua, diá
noko'uľí kom pogogaian tatua sin diá im
mosia nopirisaya. Aka natua dá nosilang
bidon kon oyúonbí in intau ibanea im
mota'au motarima kom pogogaian tatua.

⁷ Sing ki Allah nonantú domandon kon
singgai ibanea inta sinangoian "Singgai
Na'a." Bo naonda in tongonumaidon
notaong no'iduduimai kon tua, ki Allah
bui nosingog kon soál tatua pinongin i
Daud, kom bonu in ayat inta pinais ko'ina,
nana'a: "Aka singgai na'a mokodongog im
mo'ikow kon singog i Allah, yo dona'ai
togaton ing ginamu."

⁸ Aka kuma bo inogoidon i Yosua in
tampat pinogogaian inta pinodandi i
Allah tua, yo tantú diá bidon ing ki Allah
noguman bui kon soál singgai ibanea
nion.

⁹ Manangka intua, kon umat i Allah
oyúonpabí in dandi pogogogaian ná ki
Allah inta nogogai doman kon singgai
impitunya.

¹⁰ Intau inta ain sinumu'ot kon tempat pogogogaian i Allah, yo sia im mogogai bidon kom bayongan oáidannya, ná doman ki Allah inta nogogaidon kom bayongan oáidan–Nya.

¹¹ Tuamai, koligai ing kita moramiji totu–totu'u tumu'ot kon tempat pogogogaian tatua, simbá diá tobatúmai intau kon sigad naton in diá mo'ituot kon tempat tatua ná mosia kolipod sin lantaran diá mopirisaya ko'i Allah.

¹² Sim pirman i Allah tua in singogbí inta nobiag bo moropot bo Siabí im molani–lanit nongkon pitow inta doyowa im matanya. Singog tatua tumurak nodapot in nopoyotondi in jiwa bo roho; bolikatog bo tulán bobubuton, sahingga ing kota'auannyadon totok in raian bo niat in intau.

¹³ Diábí tobatúmai mahaluk in diá ontongon i Allah. Bayongan yagi–yagi komintanbí ontongon–Nya makow motarang kon tayowon–Nya. Bo mustibí tanggung jawabon naton kon tayowon–Nya.

¹⁴ Manangka intua, musti umuran ing kita kumadai kon onu inta ain ináku bo pinirisaya naton sin oyúondon in Imang

naton momulia bo inta moḷoben. Sia ain sinumuot dapot kon tayowon i Allah, Sia tuata ing ki Yesus ki Adī i Allah.

¹⁵ Imang Moḷoben naton tua in de'emanbí imang inta diá umuran kotaki–takin mokorasa kon yoyiga mita naton. Sia ain sinoba kom bayongan yagi–yagi ná doman kita na'a ta'e diá in Sia nogaid kon dosa!

¹⁶ Tuamai, koḷigai ing kita dika mo'ondo–ondok im mayak kon tayowon i Allah inta nomarentah takin pia ing gina. Motabibí ing ki Allah ko'i naton bo ogoian–Nyabí im barakat, sahingga motarimabí ing kita kon totuḷung–Nya aka kowakutunyadon.

5ⁱ Sim pomuḷoi imang moḷoben piniḷi nongkon sigad in umat, binaḷidon simpal i Allah salaku toḷiu monia. Oáidan imang tatua mobogoi in sosumbah ko'i Allah bo mobogoi ing kurban mita sim potobus kon taḷá mita intau.

² Tongá mobanyongpabí ing kalemahan in imang moḷoben tatua, manangka intua sia musti mokopoáḷus kom potosingog ko'i monia inta diá monota'au kon onu bo onu bo kói monia inta ain no'itaḷá kon daḷan.

³ Lantaran sia bo nobayongpa doman ing kalemahannya dá mustibí doman sia

mobogoi ing kurban, bo kurban tatua in de'emanbî tongá potobus kon dosa mita in umat i Allah, ta'e dosanyabî doman tontanî.

⁴ Diábî tobatúmai intau ing gumogina umaľi Imang Moľoben sin intau mobaľi imang, aka mo'ibog ing ki Allah mogoinî ko'inia bo mokiaid in oáidan tatua, ná ki Harun.

⁵ Bo natua doman ing ki Kristus. Diábî in Sia inumaľi tontanî Imang Moľoben. Ki Allahbî in nopobaľi ko'i-Nia sin nana'a in singog i Allah ko'i-Nia, "Ikow nion ki Adî-Ku; Singgai doman na'a Aku'oi mobaľi ki Amá-Mu."

⁶ Kon ayat ibanea ki Allah nosingog doman nana'a, "Ikow nion Imang inta mononoi, ná ki Imang Melkisedek."

⁷ Ko wakutu ing ki Yesus nobiagpa kon dunia na'a, Sia nosambayang bo nopoigum takin koámu-amuy bo ko'omba-ombal ko'i Allah inta mokosanggup moposalamat ko'i-Nia nongkon roriga im popatoi. Bo lantaran Sia umuran dinumudui kon onu ing kinoibog i Allah, dá inindongogan i Allah im pino'igum-Nya tua.

⁸ Umpakah ki Yesus Adĩ i Allah, ta'e nobalajardon in Sia nokopotoinduui pinongin roriga inta aing kinorasa'an-Nya.

⁹ Dá naonda in Sia binaľıdon mopoposalamat inta nosempurna, Sia nobaľıdon pangkoi ing kasalamatan inta mononoi kom bayongan intau inta umuran dumudui kom parentah-Nya.

¹⁰ Bo ki Allahbĩ tontanĩ in nopobaľı ko'i-Nia saľaku Imang Moľoben, ná ki Imang Melkisedek tua!

¹¹ Nobayongpabĩ im musti popota'au nami ko'i monimu in soaľ kadudukan i Yesus saľaku Imang Moľoben, ta'e moyoyiga totok im moginsilang kon tua sim moľaloĩ totok im pororai monimu.

¹² Sabanarnya aka raionmai yo mo'ikow nion im bá mobaľı bidon guru, ta'e nion im mustipabĩ mo'ikow mobalajar kon intau ibanea kon soaľ totundú mita i Allah inta totok moponting. Mo'ikow diápa mota'au moka'an kong ka'anon motogat, bá umuranpa po'inumon in susu.

¹³ Intau inta monginumpa kon susu mangalenya kon tua adĩpa mo'intok inta diápa nonota'au kon onu inta no'itutui bo onu inta no'italá.

¹⁴ Aka ka'anon notogat, tua in ogoi kon intau inta noguyangdon in raiannya bo inta nobayongdon ing kinobaya'an bo kinorasa'annya, sahingga mota'audon sia mopoyoposi kon onu inta mopia bo onu inta mora'at.

6 ¹ Tuamai, koligai bá mobalajardon kita kon totundú mo'iduduimai na'a soál naonda ing kobobiag salaku intau Keresten inta moguyangdon im pororai. Dona'aidon tongá umuran mopobui–buimai kon totundú inta muna. Musti mogogai mogaid kon inta diá im baragunanya bo musti mopirisaya ko'i Allah,

² ande totundú inta pinodoyon kom baptisan andeka soál momarakat kon intau ande soál kobiagan bui naonda im matoi, andeka doman soál kobiagan mononoi.

³ Bo tuatadon in aidan naton, aka ogoian i Allah ing kasampatan.

⁴ Sim mosia inta pernah sinimbayagan ing ginanya, inta pernah nokorasa kon totabi i Allah bo pernah noko'ulí kon silai kom banu in Roho Mokudus,

⁵ bo inta ain notarima kom pirman inta mopia nongkon i Allah bo kawasa mita in dunia inta kon singgai mo'iduduimai,

⁶ ta'e nonolikudon bui, yo diá bidon bui in sia tomobaguon komintanpa simbá mogogaidon mogaid kon inta diá mopia, sim mosia tua im buibí mopopakú kong kayu pinoyotalémpang ko'i Adí i Allah sing kopontingan monia tontaní bo moningkule ko'i–Nia kon tayowon intau moántó.

⁷ Butá inta umuran ko'uyanan bo mobogoi in hasil kom bayongan pinomula inta baraguna kon intau monononggobá, barakatanbí i Allah im butá tatua.

⁸ Ta'e aka tongá kobiagan im padang bo bayongan diát, dá diá im baraguna im butá tatua sahingga kutukon i Allah bo pangabisannya pokakon modait.

⁹ Ta'e, utat mita inta kinotabiku, umpakah natua in singog nami, ta'e kinota'auan bidon nami im mo'ikow. Noyakinbí ing kami kom mo'ikow notarima bidon kon soál inta mopia, tuata im barakat mita inta mokosalamat ko'i monimu.

¹⁰ Sing ki Allah im moádilbí. Diábí koliongan–Nya onu inta ain inaidan monimu ko'i–Nia, bo tabi inta pino'ontong

monimu ko'i–Nia wakutu in notuḷung kon utat mita inta tumpaḷa mopirisaya ko'i Kristus tungkuḷ intua bo masa in tana'a.

¹¹ Ibogon nami bá mo'ikow komintan umuran morigon ing gina bo totu–totu'u mopirisaya kowakutu im mobiaḡpa, sahingga mo'ikow motarima kon onu inta i harap makow monimu tua.

¹² Dona'ai mokopomaḷas, ta'e duduiaidon aid in intau mita inta ain notarima kon onu inta pinodandi i Allah, sim mosia umuran nopirisaya ko'i Allah bo nosabar doman makow in nogoḷat.

¹³ Si wakutu ing ki Allah nodandi ko'i Abraham, nongibot in Sia kon totu–totu'ubî mobaḷi onu im pinodandi–Nya tatua. Bo lantaran diábî im moḷantu–lantud nongkon i–Nia, dá nongibot in Sia pinodoyon kon tangoi–Nya tontanî.

¹⁴ Nana'a ing kai–Nia, "Aku'oi modandi kom barakatan–Kubî bo baḷion–Kubî mobayong ing katurunanmu."

¹⁵ Nosabar ing ki Abraham nogoḷat kon dandi tatua, sahingga no'uḷinya onu inta pinodandi tatua i Allah.

¹⁶ Aka intau bo mongibot, yo mongibotbî in sia podoyon kon tangoi in intau inta moḷantu–lantud nongkon inia, dá ibotnya

tatua mongingamádon kom bayongan bobayowan.

¹⁷ Ki Allah mo'ibog mopoyakin bui kon intau mita inta motarima kon dandi–Nya kon diábî baluian–Nya in roncana–Nya tatua. Manangka intua Sia nongibot bui.

¹⁸ Doyowa nopasal tatua in diábî mobalu–balui: Totu'uonbí i Allah in dandi bo ibot–Nya tatua. Sia diábî mongubol. Manangka intua kita inta umuran umoliung ko'i–Nia, umuran–Nya inogoian in ropot bá umuran kumadai kon onu inta i harap makow kon tayowon naton.

¹⁹ Onu i harap makow naton tua naonda bo jangkar inta no'ikanom makow kon tempat inta modalom totok bo nobaí kokadaian inta moropot totok bo mokoáman kong kobiagan naton. Onu inta iharap makow tua ain no'idapot in ruangan inta totok im mosuci kom Baloi Tuhan kon soroga.

²⁰ Aim binontangan i Yesus in dalan bayáan naton tatua, Sia sinumuotdon kon tua bo nobaí Imang naton Imang Moloben inta diádon mato–matoí ná ki Imang Melkisedek.

7 ¹ Ki Melkisedek na'a raja nongkon Salem bo imang i Allah inta totok

im mołantud. Wakutu ing ki Abraham nobuidon nongkon pinoparangan bo nonałowdon kon raja mita, dá ki Melkisedek na'a namangoidon nonontomu bo nomarakat ko'inia.

² Dá ki Melkisedek inogoian i Abraham mopuluh noporsen nongkon bayongan inta no'uľinya kom pinoparangan. Tangoi Melkisedek na'a, mangalinya: "Raja Moádil" muna–munamai; bo lantaran sia nongkon Salem dá tangoinya sinomangalean doman: "Raja Dodamean".

³ Diá ing katarangan mongo oyúon ing ki amá ande ki inánya, ande mogoguyangnya. Diá doman ing katarangan soál kinolahirannya andeka kinopatoianya. Sia nádon onda bo ki Adĩ i Allah. Sia nobaľi Imang inta mononoi.

⁴ Dá ontongondon naton kon na'a kom mołobenbĩ totok ing ki Melkisedek tua. Sia mołoben, tuamai mogoguyang naton ki Abraham nobogoi im mopuluh noporsen ko'inia nongkon bayongan inta no'uľinya kom pinoparangan tatua inta totok mopia.

⁵ Aka kon hukum in agama Yahudi, imang mita katurunan i Lewi mustibĩ mogamá kom mopuluh noporsen nongkon bayongan inta no'uľi in umat inta ki utat

monia, umpakahbî tumpaḷa katurunan i Abraham im mosia.

⁶ Ki Melkisedek de'emanbî katurunan i Abraham, ta'e sia notarima doman kom mopuḷuh noporsen nongkon bayongan inta no'uḷi i Abraham, bo nomarakat doman in sia ko'i Abraham, intau inta ain notarima kon dandi mita nongkon i Allah.

⁷ Totu'u kon diábî mota'au bayowan, kon intaubî inta binarakatan im mo'ompa-ompá nongkon intau inta nomarakat ko'inia.

⁸ Imang mita inta motarimamai kom mopuḷuh noporsen nongkon onu inta no'uḷi in umat, mosia tua intaubî doman inta mato-matoi. Ta'e podudui onu inta pinais kom Buk Mosuci, ki Melkisedek inta notarimadon kom mopuḷuh noporsen ná silai imang tua in intaubî inta umuran nobiag.

⁹ Dá mota'aubî singogon kon ki Lewi inta katurunannya mita mogamá domanmai kom mopuḷuh noporsen nongkon onu inta no'uḷi in intau Israel mogubolibî doman kon silai tatua pongin i Abraham, wakutu ing ki Abraham nobogoi intua ko'i Melkisedek.

¹⁰ Umpakahbî diápa no'ilahir ing ki Lewi, ta'e mota'au bidon tangoion kon sia ing kom bonu bidon awak i Abraham mogoguyangnya tatua, waktu ing ki Melkisedek noyodungkul i Abraham.

¹¹ Waktu imang mita intau in Lewi noba_{li} itoi, hukum agama Yahudi inogoi kon umat Israel, sing kon tungkul intua imang mita intau in Lewi diá mokotoindudui totok kon onu inta musti pomia'an monia, manangka intua musti oyúon imang ibanea, inta ná tai Imang Melkisedek, bo mosia na'a in de'emanbî nongkon kolompok i Imang Harun.

¹² Dá aka lolitúan in imang mita bo mobalu–baluibî; yo hukum in agama Yahudi im mustibî doman mobalu–balui.

¹³ Imakusud na'a ing ki Tuhan naton, Sia nongkon sukubî ibanea, bo diápabî kon dodai onda intau nongkon sukunya nogaid salaku imang.

¹⁴ Kinota'auan bidon im bayongan imang kong ki Tuhan naton nongkon sukubî in Yahudi. Diábî dodai onda kino–tangoian i Musa in suku tatua waktu in sia nongonguman kon soál imang mita.

¹⁵ Onu inta ino'uman na'a nodugangdon nosilang, naonda in oyúondon imang ibanea ná ki Melkisedek.

¹⁶ Sia bina_lí imang de'emanbí pinodoyon kon atorang mita inta pinomia in intau, ta'e pinodoyobí kon kobobiagnya inta inogoián ing kawasa inta diá modai-dait.

¹⁷ Sing kom bonu im Buk Mosuci pinaisdon nana'a, "Ikow Imang inta umuran oyúon, ná ki Imang Melkisedek."

¹⁸ Dá masa in tana'a atorang inta nokoyongandon diádon pinaké, sin diádon ing kakuatannya bo diá domandon baraguna.

¹⁹ Sin diábí tobatúmai mota'au sompurna'an in hukum agama Yahudi tua. Tuamai tana'a kita inogoiandon in harapan inta totu'u mopira; sahingga ing kita mota'audon dimiug ko'i Allah.

²⁰ Apadoman tua komintan siningog i Allah nongibot. Diábí in ibot natua kowakutu imang mita tatua bina_lí imang.

²¹ Ta'e ki Yesus noba_lí Imang pinakéanbí in ibot, nana'a in singog i Allah ko'i-Nia: "Ki Tuhan nongibotdon bo diábí ba_luián-Nya onu inta ain siningog-Nya: 'Ikow nion Imang inta mononoi.'"

²² Tuamai ki Yesus nobaŕi jaminan in tobatú dodandian inta totu'u mopia.

²³ Tobatú soál inta moponting: Imang mita ibanea im mobayongbî sim mosia tua i mato–matoipabî sahingga in diádon mota'au mogingguput kon oáidan monia.

²⁴ Ta'e lantaran ki Yesus in diábî mato–mato, dá oáidan–Nya salaku Imang diábî mopamping kon intau ibanea.

²⁵ Manangka intua ki Yesus umuranbî mota'au moposalamat kon intau mita inta namangoi ko'i Allah inta mongin i–Nia. Sin diá in nobiag mononoi bo umuran mopoyaput im mintahang ko'i Allah sing kopontingan intau mita tatua.

²⁶ Dá ki Yesusbî tua in Imang Moľoben inta paraľuon naton. Sia tua in nodaritbî kom bayongan yagi–yagi, diábî in taľá andeka dosa onukadon ko'i–Nia. Sia im pino tondî nongkon intau mita inta dinosa, bo dinia pino'onik in tempat inta moľantu–lantud nongkon langit.

²⁷ Sia diábî notongkai in imang–imang moľoben mita ibanea inta pomuľoi in singgai musti moposumbah ing kurban sim potobus kom bayongan taľanya tontaŕi. Mopalut makow kon tua sia moposumbah doman ing kurban potobus

kon dosa mita in umat. Ki Yesus tongábí komintan noposumbah ing kurban bo awak–Nyabí tontaní im pinosumbah–Nya salaku kurban.

²⁸ Hukum agama Yahudi nopobaí imang moíoben kon intau diá nosompurna. Ta'e onda intua, nongkon hukum agama tatua inaidan i Allah in dandi inta sinakinan in ibot kom baíion–Nyabí, Imang Moíoben ing ki Adí–Nya inta pinomia–Nya mopoposalamat inta mosompurna bo inta diá mato–matoi.

8 ¹ Na'abí im pangkoi totok onu in ino'uman naton: Oyúondon Imang Moíoben naton ná tatua inta ilimitú nomarentah noyotakin i Allah inta totok Momulia kon soroga.

² Sia nopobayak in oáidan–Nya salaku Imang Moíoben kon Tapat inta paling Mosuci kom bonu ing Kemah i Tuhan. Kemah inta pinosindog i Tuhan tontaní, de'emanbí intau in noposindog.

³ Pomuíoi imang moíoben sinantú bidon kom musti moposumbah ing kurban andeka mobogoi in sosumbah ko'i Allah. Natua doman in Imang Moíoben naton, musti oyúon doman in ogoi–Nya posumbah.

⁴ Aka Sia nogutun kon dunia na'a, dá diábí nobaí Imang in Sia, sin oyúon bidon in imang kon dunia na'a inta moposumbah ing kurban inta pino'igum in hukum agama Yahudi.

⁵ Oáidan inta inaidan monia tua sa laku imang sabanarnya in tongábí gambaran bo o linow in onu inta kon soroga. Tua aim bidon pinota'au i Allah ko'i Musa kolipod, kowakutu in sia nopoulosindog ing Kemah i Tuhan. Nana'a ing guman i Allah ko'i Musa, "Pokotorop! Tua komintan mustibí pomia'anmu podudui ing gambar inta pino'ontong–Ku ko'inimu kon tudu im bulud."

⁶ Ta'e tana'a ki Yesus noko'u lí kon tugas imang inta momuli–mulia nongkon inta inaidan in imang mita tatua. Sin dodandian inta pinomia–Nya kon sigad i Allah bo in intau tua dodandianbí inta lebe mopia sim pinodoyon doman kon dandi inta totok im mopia.

⁷ Aka kuma bo diá ing ga'atnya kon dodandian inta muna, yo tantu diá bidon para lu mogaid bui kon dodandian inta induanya.

⁸ Lantaran kino'u lí andon i Allah kon talá in umat–Nya, sahingga noguman

in Sia nana'a: "Pokotorop, pokotorop, mo'iangobí in wakutunya, Aku'oi mogaid kon dodandian mobagu takin bangusa Israel, bo takin bangusa Yohuda.

⁹De'emanbí ná dodandian inta inaidan-Ku takin mogoguyang monia wakutu im mosia dinia-Ku ilumuai nongkon butá im Mesir. Mosia diá tantu dinumudui kon dodandian inta inaidan-Ku takin i monia; tuamai diádon pandungan-Ku im mosia.

¹⁰Ta'e tana'a, na'adon in dodandian inta pomia'an-Ku takin umat-Ku Israel, Kon singgai mita mo'iduduimai, Pirman i Tuhan: Popotonop-Ku in hukum-Ku kom bonu im pikiran monia, bo popopais-Ku domandon kong gina monia. Aku'oi im mobaí ki Allah monia, bo mosia im mobaí umat-Ku.

¹¹Diá bidon parału im mosia motundú kon tumpala umat kon sigad monia tua, andeka mopota'au ko'i utatnya, 'Popirisayadon ko'i Tuhan.' Sim mosia komintan, adí itoi, monota'aubí ko'i-Nakó.

¹²Ampungan-Kudon in talá mita monia, bo diá bidon umuran-Ku toropon makow in dosa mita monia."

¹³Naonda im pinomiadon dodandian nobagu tua, dá binaídon i Allah

nokoyongan bo no'itontumi in dodandian inta muna; bo onu inta no'onggot tua in lagidon moyoyang.

9¹ Dodandian inta muna oyúonbí in atorang po'o–ibadah bo oyúon doman in tempat po'o–ibadáan inta pinomia in intau.

² Kong kemah tatua inaidan domandon in tobatú ruangan inta sinagoian "Ruangan Mosuci." Kon tua oyúon in tempat pototudian kon togá, bo oyúon doman meja bo roti inta pinosumbah ko'i Allah.

³ Kon dotá im bonunya, inta kon tumimai ing gorden induanya, oyúon in ruangan inta sinangoian "Ruangan Totok Mosuci."

⁴ Kom bonu in ruangan tatua oyúon in tobatú meja pototubáan kon sosumbah, meja inta pinomia nongkon buławan. Oyúon doman im poti Dodandian inta komintan inolitan im buławan. Kom bonu im poti tatua oyúon ing kuyon buławan inta binonuan im manna, tungkud i Harun inta ain nomolimping, bo batu doyowa inta pinomaisan kom parentah i Allah inta mopululuh.

⁵ Kon tuduh im poti tatua oyúon ing kerub doyowa, tuata im mahaluk kokolikipan inta nobalı lambang koángoian i Allah.

Kolikip im mahaluk doyowa tatua no'ibuká makow kon tuduh in talob poti tatua, tobatú tempat pongongampungan kon dosa. Ta'e tua mita diá ko'insilangan batu–batúon tana'a makow.

⁶Natuata, sinompia komintan intua. Pomuloi in singgai imang mita tumuot kom bonu ing kemah tatua kon tempat inta kom muna totok, bo mopobayak in oáidan monia kon tua.

⁷Bo inta mota'au tumu'ot kon ruangan inta paling moákow tua in tongábî imang inta totok moloben. Sia tumu'ot mogaid kon oáidannya komintan in totaong. Sia tumu'ot kon tempat tatua takin kodia–dia in dugú inta posumbah ko'i Allah salaku sosumbah inta potobusnya kon dosanya tontanî bo dosa mita in umat i Allah inta diá sinu'od pinomia.

⁸Roho i Allah nopo'ontongdon kino tarang pinongin atorang tatua, kon solama kemah dotá im muna mo'isindogpa makow, dalan tumu'ot kom bonu in ruangan inta paling mosuci tatua diápa nobukat.

⁹Na'a nobalî lambang kon sempo in tana'a; mangalunya kon sosumbah mita bo kurban mita mahaluk inta pinosumbah

ko'i Allah, diábî mokosompurna kong gina intau inta nodia kon sosumbah.

¹⁰ Sin upacara mita tatua in tongábî soál koka'anon bo o'inumon bo noyagi-yagimaidon upacara pondaritan. Bayongan tua tongábî atorang mita in intau inta pakéon modapot waktunya ki Allah monombagu kon dunia na'a.

¹¹ Ta'e ki Kristus ain namangoi salaku Imang Moloben nongkon soál mita mopia inta aindon oyúon. Sia sinumu'otdon bo ain nopobayak in oáidan-Nya salaku Imang Moloben kom bonu ing kemah moloben bo inta totok nosempurna. Kemah tatua in de'emanbî pinomia in intau; mangalunya de'emanbî nongkon dunia inta tongá doman pinomia na'a.

¹² Ki Kristus sinumu'ot kon Ruangan Totok Mosuci kong kemah tatua tongábî komintan, diá bidon mopobui-buimai. Dodai intua Sia diábî nodia kon dugú im bembé kolakian andeka dugú adí in sapi sim posumbah, ta'e dugú-Nyabí tontaní in dinia-Nya. Bo dugú-Nyabí tatua in nopobebas ko'i naton dapot ing kopalutannya.

¹³ Dugú im bembé bo dugú in sapi kolakian takin lobud ing kurban ki adí in

sapi, pinaké nondarit kon intau mita inta nokotor podudui atorang in agama simbá mobaŕi modarit im mosia.

¹⁴ Dá aka dugú bo lobud mokodarit kon onu inta nokotor kon intau mita tatua, yo bambí kabí dugú i Kristus! Pinongin Roho inta diá mato–matoí, ki Kristus ain noposumbah in awak–Nya tontaní ko'i Allah salaku kurban inta nosompurna. Tuabí in nondarit kong gina naton nongkon upacara mita inta diá im baragunanya, simbá kita umuran mosumbah ko'i Allah inta nobiag.

¹⁵ Tuamai ki Kristus nobaŕi tonsigad kon tobatú dodandian inta nobagu, simbá intau inta inoinídon i Allah motarimadon kom barakat mita mononoi inta aim pinodandi i Allah. Tua komintan mobaŕibí sin oyúon im minatoi; Siata ing ki Kristus. Kinopatoian–Nya tatua in nopobebasbí kon intau mita nongkon talá mita inta pinomia monia wakutu in dodandian inta muna pinaképa

¹⁶ Aka oyúon in surat warisan, yo mustibí doman oyúon im bukti kon intau inta nomia kon surat tatua minatoidon.

¹⁷ Sin diápabí mangale in surat warisan tatua aka intau inta nomia kon surat tatua

nobiagpa. surat tatua mota'au pakéon aka minatoidon intau inta nomia kon surat tatua.

¹⁸ Tuamai dodandian inta muna musti dugúon simbá mo sah.

¹⁹ Munapabí ing ki Musa nopota'au im bayongan hukum i Allah kon intau mita Israel. Onda intua sia nogamá kon dugú adí in sapi bo dugú im bembé kolakian bo bina'ukannya in tubig. No'iduduimai kon tua pinisikannyadon im Buk inta pinomaisan kon hukum mita inta nongkon i Allah bo bayongan intau Israel. Sia nomisik kon tua takin hisop bo bubul in domba inta nopuya totok im batangannya.

²⁰ Koyogot nopobayak in oáidannya tatua sia nosingog nana'a, "Na'adon in dugú inta noposah kon dodandian nongkon i Allah inta musti duduian monimu."

²¹ Natua doman im pinomia i Musa kong kemah i Tuhan bo kom bayongan pakakat inta pakéonmai kom po'o-ibadán, nodaitnya pinisikan in dugú tatua.

²² Aka podudui kon hukum agama Yahudi, yo gogió bayongan yagi-yagi daritanbí in dugú, bo dosa mita im mota'au ampungan ta'e musti dugúon.

²³ Bayongan yagi–yagi inta noba_{li} lambang kon onu inta kon soroga mustibí daritan natua. Ta'e aka kon soá_l mita inta kon soroga, para_{lu}onbí in sosumbah inta lebe mopia.

²⁴ Sing ki Kristus in diábí sinumu'ot kon Ruangan Mosuci inta pinomia in intau, inta noba_{li} lambang in ruangan Mosuci inta totokea. Ki Kristusbí tontaní in sinumu'ot kon soroga; tana'a Sia minayak kon tayowon i Allah sin lantaran kopontingan naton.

²⁵ Aka Imang Mo_{lo}ben intau Yahudi yo pomu_{lo}ibí in taong tumu'ot kon ruangan Totok Mosuci kom bonu im ba_{lo}i Tuhan takin kodia–dia in dugú im mahaluk. Ta'e ki Kristus in diábí nopobui–buimai sinumu'ot sin moposumbah in awak–Nya tontaní.

²⁶ Sin aka natua dá tantú mopobui–buibí domanmai Sia monahang kon roriga inta mulaipamai dunia na'a pinomia. Ta'e nonyata magí, tana'a kon singgai tumi na'a, Sia namangoi tongábí komintan bo noposarakan in awak–Nya tontaní sim potobus kom bayongan dosa naton.

²⁷ Bo sinantú domandon i Allah, kon intau in tongábí komintan matoi, onda intua adilondon i Allah.

²⁸ Natua doman ing ki Kristus, tongábí komintan pinosumbah salaku kurban pinotobus kon dosa in intau mobayong. Sia im mamangoipabí bui, ta'e de'eman bidon mamangoi mogimpalut kom persoalan dosa, ta'e dongka bidon moposalamat kon intau mita inta mogolat makow kong koángoian–Nya bui.

10 ¹ Hukum in agama Yahudi tongábí nobogoi ing gambaran inta diá nosilang kon soál mita mopia inta kon singgai mo'iduduimai, de'emanbí gambaran inta totokea nongkon soál mita tatua. Sin hukum mita tatua diábí mokosompurna kon intau inta mamangoi mosumbah ko'i Allah takin kodia–dia im barang inta posumbah. Umpakahbí pomuloi in taong umuran moposumbah ing kurban mita natua.

² Sin aka kuma intau mita inta nosumbah ko'i Allah tua bo totu–totu'udon dinaritan nongkon dosa, yo diá bidon im porasa'an monia kon dinosapa, bo diá bidon moposumbah bui ing kurban.

³ Ta'e nonyata magí, yo kurban mita inta pinosumbah pomuḷoi in taong tua justru moponoropbí bui kon intau mita kom bayongan dosa monia.

⁴ Sin diábí doman dugú in sapi bo dugú im bembé mokopopat kon dosa.

⁵ Tuamai naonda ing ki Kristus namangoi in dunia na'a, Sia noguman ko'i Allah nana'a: "Ikow in doí bidon ing kurban bo sosumbah; ta'e sinadia-Mudon in awak ko'i-Nakó.

⁶ Ikow doídon ing kurban tubáan andeka kurban potobus kon dosa.

⁷ Bo Aku'oi noguman nana'a, 'Na'adon in Aku'oi, o Allah! Aku'oi namangoi sim mogaid kon onu inta kino ibog-Mu, ná inta pinais kom Buk Mosuci soál Aku'oi."

⁸ Dungkuḷ ki Kristus noguman nana'a, "Ikow doídon ing kurban bo sosumbah; bo doí bidon Ikow ing kurban mahaḷuk inta sinubá saḷaku sosumbah bo kurban inta potobus kon dosa. Ki Kristus nosingog natua, umpakah bayongan kurban tatua pinosumbah pinodudui kon hukum agama Yahudi."

⁹ Nopaḷut makow kon tua ki Kristus noguman, "Na'adon in Aku'oi, o.. Allah! Aku'oi namangoi sim mogaid kon onu inta

kino ibog-Mu." Dá bayongan kurban inta muna tua komintandon pinopatan i Allah bo binaḷuian ing kurban i Kristus.

¹⁰ Inaidandon i Yesus Kristus onu inta kino ibog i Allah. Pinosumbah-Nyadon in awak-Nya tontaní saḷaku kurban. Sia noposumbah in awak-Nya tatua tongábí komintan dapot ing kopalutan dunia na'a, ta'e onu in inaidan-Nya tatua, nondaritbí ko'i naton nongkon bayongan dosa.

¹¹ Pomuḷoi in singgai imang intau Yahudi umuran mogaid kon oáidan monia saḷaku imang bo umuran doman mopobui-buimai moposumbah ing kurban mita ná inta biasamai pinosumbah monia. Ta'e totu'ubí kong kurban mita tatua in diábí mokopopat kon dosa.

¹² Ta'e ki Kristus in tongábí komintan noposumbah ing kurban potobus kon dosa, bo kurban tatua umuranbí pakéon nodapotkabí ing kopalutan dunia na'a. Naonda in nopaḷut makow noposumbah ing kurban tatua, ki Kristus ilimitú kon dotá ing koḷanan i Allah bo nomarentah noyotakin-Nya.

¹³ Bo tana'a makow, ki Kristus mogolát makow modapot im bayongan saturu-Nya potungkudon i Allah kon tayowon-Nya.

¹⁴ Dá kurban tobatú tatua inta inaidan i Kristus noposompurnadon kon intau mita inta ain dinaritan nongkon dosa.

¹⁵ Kon soál mita tatua Roho i Allah aim bidon doman noguman ko'i naton nana'a,

¹⁶ "Na'adon in dodandian inta inaidan—Ku takin i monia kon singgai mita mo'iduduimai,' ki Tuhan noguman doman nana'a, 'Hukum—Ku mita potonop—Kudon kom bonu ing gina monia, bo popopais—Kudon kom bonu in raian monia."

¹⁷ Ki Allah noguman doman nana'a, "Liongon—Ku bidon im bayongan dosa monia bo aid mita monia inta mongora'at."

¹⁸ Aka, dosa mita bo aid mita mongora'at aindon inampungan, dá diá bidon paraļu moposumbah ing kurban sim potobus kon dosa.

¹⁹ Yo ule utat mita, dugú i Yesus tua nobogoidon ing kabaranian ko'i naton in tana'a tumu'ot kon Ruangan Totok Mosuci.

²⁰ Binukatandon i Yesus in dalan mobagu bayáan naton, dalan inta mobogoi ing kobiagan. Dalan tatua mongin gorden inta awak i Yesus tontanî.

²¹ Bo tana'a oyúondon in Imang momulia naton inta nobaľi itoi kom Baľoi Allah.

²² Tuamai, koligai dimiugdon ing kita ko'i Allah takin gina motulid bo totu-totu'udon mopirisaya sing gina naton dinaritandon nongkon pikiran mita inta mongora'at bo awak naton dinaritan domandon in tubig inta modarit totok.

²³ Koligai ing kita mokopotantú kom pirisaya bo umuran kumadai kon onu inta inakudon naton bo inta i harap makow naton, sin Sia inta nodandi tantúbí mobogoi in onu inta aim pinodandi-Nya tatua.

²⁴ Bo kita im mustibí mosi'indoian, simbá umuran mota'au mosiponoropan kom bá motabi kon tumpaḷa intau bo momia doman kon soál mita inta mopia.

²⁵ Kita musti umuran moyosipun moyotakin bo umuran mosambayang. Dona'ai mokopomaḷas ná intau ibanea. Mustibí doman umuran kita mositonggina'an, sing kinota'auan bidon naton kon diá bidon mo'onggot bo mamangoi bui ing ki Tuhan.

²⁶ Sin aka habar inta mobanar nongkon i Allah aim pinota'au ko'i naton, ta'e umuranpa doman tumu'od ing kita mogaid kon dosa, dá diá bidon ing kurban inta pomopat kon dosa naton.

²⁷ Dongka bidon tobatú in sinadia ko'i naton, tuata in tumayow kom pongadilan i Allah bo tulú in torú-Nya inta momokak kon intau mita inta molawang ko'i-Nia!

²⁸ Intau inta doí dumudui kon hukum inta inogoi Musa, hukumon matoi bo diábí ampungannya, aka doyowa andeka tolu intau nobogoi ing kosaksian, bo oyúon im bukti kon sia ing kotalá.

²⁹ Ta'e umpakah natua, hukumanbí kon intau inta moritak ko'i Adí i Allah im moboga-bogat, bo ko'i monia doman inta nonganggap nohina in dugú dodandian i Allah, dugú inta pinodoyon kong kinopatoian i Kristus sin nondarit ko'inia nongkon dosanya mita. Sia in nohojat doman kon Roho inta mobogoi in totabi.

³⁰ Sing kinota'auan bidon naton ki ine in Sia inta noguman, "Aku'oi im motu_líbí! Akuoi im mohukumbí!" Bo inta noguman doman nana'a, "Hakimonbí i Tuhan in umat-Nya."

³¹ Totokdon moko'ondok aka kom bonudon ing kawasa i Allah inta nobiag!

³² Toropkah ing ka'ada'an monimu kolipod. Ko wakutu im mo'ikow notarima kom bayag inta pinonindar i Allah,

mo'ikow tantú nokorasa kon yoyiga, ta'e umuran nobakuat totok i mo'ikow.

³³ Mokakit in singkuleon mo'ikow bo bañion monia yambá kon tayowon intau mobayong. Oyúon doman mo'itakin im mo'ikow mororiga takin intau mita inta iroriga doman natua.

³⁴ Bo mo'ikow no'itakin doman nokorasa kon ko'oajar ing gina monia inta kinurung kom ponjara. Bo waktu ing kapunya'an monimu nodait inagow, diá noya'at ing gina monimu, sing kinota'auandon monimu kon oyúonpabí im mopia-pia nongkon tua bo inta mononoi totok.

³⁵ Manangka intua, dikabí ukatan monimu onu inta aim pinirisaya monimu sin aka mo'ikow umuran mopirisaya, dá molobenbí mangale inaidanmu tua!

³⁶ Mokoposabarbí im mo'ikow, simbá mota'aupa mogaid kon onu inta kino ibog i Allah, sahingga tarima'anbí monimu onu inta pinodandi i Allah tua.

³⁷ Sing kom Buk Mosuci aim pinais nana'a: "Nodiugdon totok in waktunya, dá Sia inta sinango-tangoi mo'iangoi tua, in lagidon mo'iangoi; Diá bidon balu-baluan-Nya in waktu koangoian-Nya.

³⁸ Bo umat-Ku inta mobanar im mopirisayabí bo mobiag; ta'e aka oyúon ing kon sigad monia tua in nobalúi im pirisaya, dá diábí mosanang ing gina-Ku ko'inia tua."

³⁹ Kita na'a in de'emanbí umat inta mobalu-balúi im pirisaya bo inta diá koharapan. Ta'e umatbí inta mopirisaya ko'i Allah bo inta posalamaton.

11 ¹ Mopirisaya na'a mangalunya, totok moyakin kon onu inta iharap makow naton, mangalunya oyúon kotantuáan kon soál mita inta diá inontong.

² Lantaran oyúon im pirisaya, dá intau mita tungkuł intua kinsanang ing gina i Allah.

³ Lantaranbí oyúon im pirisaya, dá kinota'auandon naton kon dunia na'a pinomiabí i Allah takin singog-Nya. Dá onu inta ko'ontongan naton tua, pinomiabí i inta diá ko'ontongan tua.

⁴ Lantaran oyúon im pirisaya, dá ki Habel noposumbah ko'i Allah ing kurban inta mopia-pia nongkon onu inta pinosumbah i Kain. Lantaran doman pirisayanya tatua, ki Habel sinarima i Allah salaku intau inta mopia, bo tua in nonyatadon kon sosumbahnya in sinarima i Allah. Bo

lantaran pirisayanya, dá sia nosingogpabí umpakahbí minatoidon.

⁵ Lantaran oyúon im pirisaya, dá ki Henok biningkat pinobayak ko'i Allah simbá diá matoi in sia. Diábí tobatúmai noko'uḷi ko'inia sim biningkatdon i Allah in sia. Kom Buk Mosuci pinais nana'a, "Ko wakutu ing ki Henok diápa sinintak, kobobiagnya mokosanang kong gina i Allah.

⁶ Aka diá im pirisaya, dá diábí in tobatúmai intau mota'au moposanang kong gina i Allah. Sing ki ine im mamangoi ko'i Allah mustibí mopirisaya kong ki Allah tua in oyúonbí. Bo intau inta totu-totu'u motayak ko'i-Nia ogoian-Nyabí in onu inta sinayaknya tatua."

⁷ Lantaran mopirisaya, dá pinogumanandon i Allah ing ki Nuh kon soál mita inta mobaḷi kon singgai mo'iduduimai, inta diábí ko'ontongannya. Ki Nuh nopirisaya ko'i Allah, dá inindongogannya onu inta pinoguman i Allah ko'inia. Pinomianya ing kapaḷ inta kon singgai no'iduduimai nobogoi ing kasalamatan ko'inia bo koluarganya. Dunia na'a i hukum i Allah, ta'e lantaran ki Nuh nopirisaya, dá pinonyatadon i Allah kon intaubí mopia in sia.

⁸ Lantaran mopirisaya, dá ki Abraham dinumudui ko'i Allah wakutu inoini i Allah bo pinotabá minayak im butá inta pinodandi i Allah ogoi ko'inia. Ki Abraham minayakbî doman umpakahbî diá kinota'auannya mongo kon onda im bayáan.

⁹ Takin pirisayanya tatua, sia nogutun salaku intau mokokiángoi kom butá inta pinodandi i Allah ko'inia tua. Ki Abraham nomia kong kemah bo nogutun kon tua. Natua doman ki Ishak bo ki Yakub inta notarima doman kon dandi natua nongkon i Allah.

¹⁰ Ki Abraham mogolat makow kong kotá inta ironcana i Allah posindogon kom pondasi inta moroton.

¹¹ Lantaran mopirisaya, dá ki Abraham noko'uŕi kong katurunan nongkon i Sara umpakah nogoguyangdon in sia bo bantó doman ing ki Sara ki buŕoinya. Ki Abraham noyakinbî kon totu'uonbî i Allah in dandi–Nya tatua.

¹² Umpakah wakutu intua ki Abraham nádón onda bo intau minatoi in awaknya, ta'e nobayongpabî doman in turunannya, diábî ko'iapan ing kobayongea sin nádón

tundi kon langit bo bungaion kom bingkí im pintad kobayongea.

¹³ Bayongan intau tatua umuran nopirisaya uma'ai minatoi. Mosia diábí notarima kon onu inta pinodandi i Allah, ta'e tongá noko'ontong bo notamad nongkon noyayuk. Aid monia tua noponyata kom mosia tua in tongábí intau mokokiángoi inta tongá doman no'iandupmai kon dunia na'a.

¹⁴ Mosia inta nosingog natua nopo'ontongdon kinosilang kom mosia tua yogot motayak kom butá inta mobaḷidon kapunya'an monia tontaí.

¹⁵ De'emanbí butá inta ain sinaḷa'an in umuran raion monia. Sin aka tua in umuran raion monia, dá nobayong bidon ing kasampatan monia nobui kom butá tatua.

¹⁶ Ta'e nonyata magí inta kinotanoban monia tua in tobatúbí butá inta totok mopia, tuata im butá inta kon soroga. Manangka intua diábí mo'oyak ing ki Allah tangoion ki Allah monia, sim pinosadia'an bidon i Allah im mosia kon tobatú kotá.

¹⁷ Lantaran doman mopirisaya, dá ki Abraham nobaranibí in noposumbah ko'i Ishak saḷaku kurban ko'i Allah wakutu

inuji i Allah in sia. Ki Abrahambî tua im pinobogoian i Allah kon dandi-Nya, ta'e norelabî in sia noposarahkan ko'i adînya inta tongá totobatú tua.

¹⁸ Umpakah nana'a ing guman i Allah ko'i Abraham: "Ki Ishakbî na'a inta mobogoi ing katurunan inta pinodandi-Ku ko'inimu."

¹⁹ Ki Abraham in noyakinbî totok kom mokosanggupbî ing ki Allah momiag ko'i Ishak nongkon kinopatoiannya tua, dá mota'aubî tangoion kong ki Abraham notarimadon bui ko'i Ishak nongkon kino'patoiannya.

²⁰ Lantaran oyúon doman im pirisaya, dá ki Ishak nopodandi doman im barakat mita ko'i Yakub bo ko'i Esau kon soál kobiagan monia kon singgai mo'iduduimai.

²¹ Lantaran oyúon impirisaya, dá wakutu ing ki Yakub diápa minatoi, binarakatannya ing ki adî mita i Yusup. Kinumadai in sia kon tungkudnya bo nosumbah ko'i Allah.

²² Lantaran oyúon im pirisaya, dá naonda ing ki Yusup motoyongdon matoi, sia nongonguman kon naonda ing kołołuai intau Israel nongkon Mesir. Sia munadon

nongoyow, kon tulannya mita diaan aka lumuaidon nongkon butá im Mesir tatua.

²³ Lantaran mopirisaya doman, dá gunyanga i Musa nobuni ko'inia tolu nobulan ko'onggotea naonda in no'ilahirdon ing ki Musa. Inontong monia kom molunat totok in adí tatua, dá diábí no'ondok im mosia noławang kom parentah i raja.

²⁴ Lantaran mopirisaya, dá ki Musa naonda in nolantudon doíbí tangoion ki adí i putri raja Mesir.

²⁵ Sia mo'ibo-ibogbí mobiag moyoyiga moyotakin in umat mita i Allah, doíbí in sia nobiag nosanang tongá umuran kinawasa'an in dosa.

²⁶ Irai Musa kon diábí nongonu in singkuleon sim mopirisaya ko'i raja mopoposalamat inta pinodandi i Allah daripada moko'ulí kom bayongan kapunya'an kom butá im Mesir. Sin iharap makow i Musa tua ing kapunya'anbí kon singgai mo'iduduimai.

²⁷ Lantaran mopirisaya doman, dá ki Musa nonalámaidon kom Mesir, diábí ondoknya kon torú i raja. Sia umuran nogalow kon tujuannya naonda bo

inontongnyadon ing ki Allah inta diá ko'ontongan tua.

²⁸ Lantaran nopirisaya, dá ki Musa nomia doman kom Paskah bo nokipisik doman in dugú kon lolingkop mita im ba_{lo}i intau Israel simbá diá limodon im malaekat maut ing ki adí mita monia guya-guyang.

²⁹ Lantaran nopirisaya, dá intau mita Israel noko_{lo}lan kon dagat Teberau, naonda bo minaya-mayak kon tudu im butá no'ingkag im mosia, ta'e intau mita im Mesir nongo_{lo}mot kon dagat tatua naonda in nonungku_l mosia ilumolan.

³⁰ Lantaran nopirisaya, dá norumbunbí doman i intau Israel in dinding Yerikho waktu in ilibu monia pitu nosinggai.

³¹ Lantaran oyúon im pirisaya, dá ki Rahab bobay inta monaka_l tua diábí kinolimodan noyotakin intau mita inta no_lawang ko'i Allah; lantaran nopia totok im pinototomunya kon totabá mita in intau Israel.

³² U_{le}, nobayongpabí doman im mota'auku o'umanon, ta'e diádon i wakutuku mongonguman kon soá_l tai Gideon, ki Barak', ki Simson, ki Yepta, ki Daud, ki Samuel bo nabi mita.

³³ Lantaran mosia mopirisaya, dá sinałowdon monia ing karaja'an mita ibanea. Inaidan monia onu inta totu'u, tuamai no'ułĩ monia onu inta pinodandi i Allah. Bibig mita in singa pinomponan monia,

³⁴ tułu inta noborambang nopiong monia, bo mosia diá kinotakulan. Mosia nołemé ta'e nobałĩ noropot, mosia nołolakidon kom pinoparangan sahingga in sinałow monia in tontara mita im bangusa ibanea.

³⁵ Lantaran oyúon im pirisaya monia, dá bobay mita noyodungkuł bui in intau mita monia inta aim minatoi, sim mosia biniagdon bui. Oyúon doman inta norelabĩ in iroriga nodapot minatoi, bo doıbĩ pobebason lantaran mo'ibog bui biagon bo moko'ułĩ kong kobiagan inta lebe mopira.

³⁶ Oyúon in irupa–rupamai sinambok, sinogot in rante bo pinobonu kom ponjara.

³⁷ Mosia inandur im batu nodapot im minatoi, oyúon doman ing ginaragaji, bo oyúon doman iratá im pitow. Maya–mayak makow mosia mogılambu–lambung in lambung inta nongkon kułit in domba andeka kułit im bembé; mosia nobiag nobogá, pinogutú bo iroriga mangoi.

³⁸ Dunia na'a de'emanbí tempat mopia ko'i monia. Mosia maya-mayak makow kom padang gurun bo kom bułu-buludanea bo mogutun kom bonu ing goa mita kom bubú mita im butá.

³⁹ Mołoben totok ing ka'untungan no'ułi in intau mita tatua lantaran pirisaya monia! Ta'e diábí im mosia notarima kon onu inta pinodandi i Allah,

⁴⁰ sin oyúonbí in roncana i Allah ko'i naton inta mopia-piabí totok nongkon tua. Na'a in roncana-Nya tua, tongábí moyotakin naton, mosia im mobalı mosompurna.

12 ¹ Ule, soál kita tontaní, kon libumai naton na'a in nobayongbí totok in nobalı saksi! Manangka intua, koligai lumbúondon naton im bayongan inta mokoyoyiga ko'i naton bo dosa inta umuran mo'i-kompit makow ko'i naton. Bo koligai mositandingan ing kita mogaid kon onu inta pinoki aid ko'i naton.

² Mogaid ing kita kon tua takin umuran mopirisaya ko'i Yesus, sin Sia tuata inta nopobangon kom pirisaya naton bo umuran nolukad kom pirisaya naton nongkon pinomangkoianpamai dapot im pangabisannya. Nonahangbí ing ki Yesus

iyoyiga kong kayu pinoyotalempang!
Diábí pinandung-Nyamai im matoi
kong kayu pinoyotalempang tua totokbí
im moko'oyak. Tongábí lunganga inta
korasa'an-Nya kon singgai mo'iduduimai
in umuran pinonorop-Nya makow. Bo
tana'a makow, Sia ilimitúdon kon dotá
ing kolanan i Allah bo nomarentah
noyotakin-Nya.

³ Toropkah monimu naonda ing kororiga
i Yesus sinumayow kon intau mita dinosa
inta noramiji totok molawang ko'i-Nia!
Tuamai umuranbí korigon ing gina bo
umuran moharap.

⁴ Sin wakutu i mo'ikow moramiji totok
molawang kon inta diá mopia, diápabí
dodai onda mo'ikow nobakuat dapot
iluaiian dugú.

⁵ Bo dikabí liongon monimu in tonggina
mita i Allah tana'a, inta inogoi-Nya ko'i
monimu salaku ki adí-Nya mita: "Adí-Ku,
tarukiradon kopira totok in totundú i
Tuhan, bo dikabí tumontol aka torúan-Nya
in ikow.

⁶ Sin sambokonbí i Tuhan intau mita inta
kotabi-Nya, bo sambokon-Nyabí in intau
inta inaku-Nya salaku ki adí-Nya."

⁷ Tarimabí monimu aka sambokon i Allah im mo'ikow. Sin Sia mosambok salaku ki Amá naton. Sin diábí tobatúmai adí tongá pomayak makow diá sambokon i amánya aka mogaid kon inta diá mopia!

⁸ Aka mo'ikow diádon mo'itakin sambokon ná mongoadí mita ibanea na'a, yo tua mangalunya mo'ikow de'eman bidon ki adí-Nya totokea, ta'e uatok bidon.

⁹ Kon dunia na'a oyúonbí ing ki amá naton. Sia motundú ko'i naton, ta'e hormatonbí naton in sia. Bambí kabí ki Amá naton kon soroga, tantú mustibí ing kita tumonsiup ko'i-Nia simbá mobia ing kita.

¹⁰ Aka guyanga naton kon dunia na'a im motundú yo noterbatasbí sin tongábí onu inta inanggap monia mopira. Ta'e aka ki Allah im motundú yo tua ing kopia'anbí naton tontaní. Simbá kita moko'ulí doman kon silai inta mopia nongkon i-Nia.

¹¹ Totu'ubí kon kowakutu ing kita sambokon, diábí mosanang ing gina naton, sedang bo monakitbí totok. Ta'e mo'iduduimai kon tua, kita inta sinambok, yo sambok tatua im momaluibí kon oáid naton, sahingga ing kita nobiagdon

podudui in ibog i Allah, bo bungainya kon tua im mosangdon totok ing gina naton.

¹² Tuamai, koropot in Jimamu inta nolemé bo duludmu inta mo'uyot tua!

¹³ Bo umurandon bayak kon dalan inta motondodai, simbá siolmu inta nopelong tua diá molitoi, ta'e mopia bidon.

¹⁴ Poramiji umuran mobiag motompia takin bayongan intau. Poramiji doman mobiag mokudus takin i Tuhan. Sin diábí tobatúmai intau moko'ontong ko'i Tuhan aka diá mobiag natua.

¹⁵ Lukadaibí simbá diá tobatúmai intau lumuai nongkon kobiagan inta pinodoyon kon totabi i Allah, simbá diá im mobaí rasum inta mokopomuká kon ropatoi bo inta mokogoguya'at kong kobiagan intau mobayong.

¹⁶ Lukadaibí doman simbá diá in intau mobiag mokotor andeka doí moguntun kon soál mita inta nongkon i Allah, ná inta inaidan i Esau. Sia nobarani totok nopotalui in haknya salaku adí guya-guyang tongá lantaran ka'anon topindan.

¹⁷ Simbá kota'auan monimu, naonda ing ki Esau mo'ibog moko'ulí kom barakat nongkon i amánya, sia sinolak. Sin

umpakahbî takin ombal sia motayak kon dalaṇ mopoyotutui kon onu inta no'italá, ta'e diá bidon ing kasampatannya.

¹⁸ Utat mita, mo'ikow in diábî mamangoi tumayow kon ná inta sinayowan in intau Israel kolipod. Mosia moyogintayow onu inta koliaian, ná umpamanya buḷud Sinai bo tulunya inta kodoko-dokot; mosia noyogintayow in sindip, bo ka'ada'an inta diá totok motarang bo tompot moropot.

¹⁹ Mosia sinumayow kon singog in terompet, bo singog inta totok moko bongom-bongoḷ. Bo naonda intau mita Israel nokodongog kon singog tatua, nopo'igum totok im mosia simbá singog tatua diádon mosingog ko'i monia.

²⁰ Si mosia diádon mokotahang mokodongog kom parentah inta pinoyaput in singog tatua. Sin singog tatua noguman, "Bayongan inta nolia kom buḷud tana'a, mahaluk ande ki inekabî, yo mustibî arabon im batu dapot im matoi.

²¹ Inta inontong in intau mita Israel tua moko'ondok totok dapot ki Musa nosingog nana'a: "Mo'ondok bo mo'uyot in aku'oi!"

²² Tongá aka mo'ikow namangoidon im buḷud Sion bo kotá i Allah inta nobiag,

tuata in Yerusalem inta kon soroga takin ribuan malaekat-Nya.

²³ Mo'ikow sinumakin kon tobatú pinoyodungkulán inta morame totok, pinoyodungkulán adí mita guya-guyang i Allah, inta pinaisdon in tangoi monia kom bonu in soroga. Mo'ikow namangoi sinumayow ko'i Allah hakim im bayongan intau na'a. Mo'ikow sinumayow kon roho mita intau mopia inta ain sinompurna.

²⁴ Mo'ikow namangoi sinumayow ko'i Yesus, tonsigad in dodandian inta mobagu tua; mo'ikow sinumayow kon dugú pinomisik inta nojamin kon soál mita inta lebe mopia nongkon onu inta jinamin in dugú i Habel.

²⁵ Manangka intua mokopo'ingat, sin dikabo mo'ikow doídon mokidongog ko'i Nia inta nosingog tatua. Mosia inta doí mokidongog ko'i Nia inta namangoi in dunia na'a bo inta nopoyaput ing koyow nongkon i Allah, diábí mokolagui. Apa doman kita na'a inta nokodongog ko'i-Nia inta nosingog nongkon soroga! Aka kita bo doí mokidongog ko'i-Nia, yo diábí mokolagui ing kita!

²⁶ Kowakutu intua singog-Nya moko-gempar kon dunia na'a. Ta'e tana'a makow

Sia nodandi, "Komintanpa doman Aku'oi momia kon inta moko-gempar, de'emanbí tongá kon dunia na'a ta'e kon langitbí doman."

²⁷ Tosingogon, "Komintapa doman" mogumanbí kom bayongan dunia inta aim pinomia na'a in dandúon bo lumbúon, simbá dongkadon inta diá modandú ing kotaáan.

²⁸ Tuamai, kita musti umuran mopoyaput in sukur ko'i Allah, sing kita im motarima kon tobatú karaja'an inta diá modandú nongkon i-Nia. Kita musti mopoyaput in sukur bo mo'ibadah ko'i Allah takin mohormat bo mo'ondok, podudui onu inta kino ibog-Nya tontaní.

²⁹ Sing ki Allah naton naonda bo tułu inta mokopokak.

13 ¹ Mo'ikow musti umuran mositabian salaku intau mita Keresten inta mogutat.

² Dika mo'ondo-ondok im motarima kon intau mita inta diápa nogoginta'auan monimu aka mongandup in sia kom bałoimu. Sin noko'imontandon nobalı, oyúon intau no'ibog pinongandupan in intau mita inta diá nogoginta'auannya, bo na'anta mosia tua im malaekatbí mita.

³ Bo tantúdon kong gina makow im mosia inta kom bonu im ponjara naonda bo mo'ikow kom bonu doman im ponjara noyotakin monia. Bo intau mita inta pinomia ibo-ibog umuran kong gina-gina doman makow im mosia naonda bo pinomia doman natua im mo'ikow.

⁴ Mustibí untuon makow mangale in tonibułoi, tuamai doyowa motonibułoi musti mosisatia'an tobatú bo tobatú. Sin intau inta mogaid kom mokotor bo inta mononualing in adilonbí i Allah.

⁵ Aka móbiag yo dikabí kawasa'an in ibog kon doit, ta'e kosanangbí im momaké kon onu inta no'ułímu sing ki Allah nogumandon nana'a, "Aku'oi in diábí mopomayak makow andeka monalámai ko'inimu."

⁶ Tuamai mobaranibí ing kita moguman, "Ki Tuhan im mototułungku, tuamai aku'oi diá mo'ondok. Onubí im mota'au aidan in intau ko'inakó?"

⁷ Dikabí koliongan monimu in itoi mita monimu inta mopoyaput ing koyow i Allah ko'i monimu. Tarukirabí naonda ing kobobiag monia bo naonda ing kopopatoi monia, bo duduiai ing kopopirisaya monia.

⁸ Ki Yesus Kristus diábî mobalu–balui, kolipod, masai na'a bo modapotkabî ing kopalutannya.

⁹ Dika mo'ibog mo'ikow poyayingon in totundú mita inta mokoherang ko'i monimu. Gina naton na'a musti irigonan in totabi i Allah, tuabî im mopia, de'emanbî atorang mita soál koka'anon. Intau mita inta tungkul intua dinumudui kon atorang mita tatua diá noko'uŕi kom mangalunya.

¹⁰ Oyúonbî im meja pobobogoian naton kon sosumbah ko'i Allah. Bo imang mita inta nogaid kom bonu im Baloi Tuhan, diábî mota'au moka'an kong kurban inta kon tudu im meja tatua.

¹¹ Dugú im mahaluk inta pinosumbah salaku kurban pongampungan kon dosa dinia i imang moloben kon Ruangan Inta Totok Mosuci, ta'e awak im mahaluk tatua sinubábî kon luai im perkemahan.

¹² Manangka intua ki Yesus minatoi doman kon luai ngara moloben ing kotá sim mondarit kon umat–Nya nongkon bayongan dosa. Dugú–Nyabî tontanî im pinodugú–Nya.

¹³ Tuamai, koligai mayak ing kita ko'i–Nia kon luai im perkemahan bo moyotakin–Nya singkuleon.

¹⁴ Sing kon dunia na'a diábî in tempat pogutunan mononoi ko'i naton, kita im mayakbî motayak kon tempat pogutunan kon singgai mo'iduduimai.

¹⁵ Tuamai potonsigad naton ko'i Yesus, kita musti umuran modayow ko'i Allah; tua in noba_lî kurban sukur naton ko'i-Nia, inta pinosumbah naton pinongin singog im bibig sim mopomulia kon tangoi-Nya.

¹⁶ Dona'ai koliongan monimu im mogaid kon inta mopia bo mositu_lungan, sin na'abî ing kurban mita inta mokosanang totok kong gina i Allah.

¹⁷ Duduiaibî onu im pinarentah i itoi mita monimu bo kodu-kodudui doman ko'i monia. Sim mosia umuran monarukira makow kong kobiaganmu bo mustibî im mosia mobertanggung jawab ko'i Allah. Aka mo'ikow bo motoindudui ko'i monia, dá mosanangbî ing gina monia mogaid, ta'e aka diá yo monakit ing gina monia mogaid, bo tua in diábî mobogoi ing ka'untungan ko'i monimu.

¹⁸ Tantubî sambayangai ing kami. Moyakinbî ing kami kon notu_lidbî totok ing gina nami, sim pomu_loi ing kami mogaid kon yagi-yagi, tantubî inta mobanar in aidan nami.

¹⁹ Po'igumonkudon totok,
sambayangaipa in aku'oi bá lagidon
diaan mangoi i Allah ko'i monimu.

²⁰ Ki Allah nomiagdon bui ko'i
Yesus Kristus Tuhan naton nongkon
kinopatoian-Nya. Lantaranbí popatoi-Nya
tata, dá masai na'a Sia noba^lidon
Gombala momulia ko'i naton inta
domba-Nya mita. Kinopatoian-Nya tata
nopusah bidon kon dodandian mononoi
inta inaidan i Allah takin inaton.

²¹ Po'igum makow, ki Allah inta noba^li
pangkoi ing kobiagan motompia, umuran
mobogoi im bayongan inta mopia inta
para^lu pakéon monimu mogaid kon onu
inta ko'ibog i Allah. Bo po'igumon doman
makow takin totulung i Yesus Kristus,
popoaidon i Allah ko'i naton onu inta
ko'ibog-Nya. Tantúbí dayow ing ki Kristus
dapot ing kopalutannya. Amin.

²² Po'igumonku ko'i monimu utat
mita, simbá indongoganpa monimu
in tongginaku mita na'a takin gina
mosanang, sin nopolokbí in suratku
tana'a.

²³ Musti kota'auanmu, kong ki Timotius
ki utat naton pinobebasdon nongkon
ponjara. Aka mo'iangoidon in sia ko'inakó,

dá diaankubî in sia aka mamangoidon
aku'oi mokipodungkul ko'i monimu.

²⁴ Poyaputpa in salamku kom bayongan
itoi monimu bo bayongan intau inta
mopirisaya ko'i Allah. Bo tarima
domandon in salam nongkon i utat mita
naton kom butá in Italia.

²⁵ Igumonku makow, ki Tuhan umuran
mobogoi im barakat ko'i monimu
komintan.

Yakobus

1 ¹ Utatku mita, bayongan umat i Allah inta no'ibaya–bayak makow kon dunia! Aku'oi ki Yakobus, mogogaid kon oáidon i Allah bo i Tuhan Yesus Kristus, mopoyaput in salam ko'i monimu.

² Utatku mita! Aka mo'ikow bo moko'uľi kon soba'an morupa–rupamai, yo anggap intua tobatú kopia'an.

³ Simbá kota'auandon monimu, kon aka mo'ikow bo umuran mopirisaya ko'i Tuhan ko waktu ing koántugan soba'an, yo tuata im mokopobaľi ko'i monimu moropot.

⁴ Łukadai simbá umuran moropot ing ginamu tua modapot in totu–totu'udon mosompurna mo'ikow bo diádon kodai–daitan im bayongan yagi–yagi.

⁵ Aka oyúon ing kon sigad monimu diápa totok mobijaksana, yo musti mopo'igum ko'i Allah, dá ogoianbĭ i Allah ing kabijaksana'an sia. Sin takinbĭ pia ing gina bo tabi ki Allah mobogoi kom pomuľoi intau.

⁶ Tongá intau inta mo'igum musti mopirisaya bo mokopotantú kong gina. Sin intau inta diá motantú ing gina naonda bo bokol kon dagat inta poyambá magí-makow in tompot.

⁷ Intau natua diábí motantú im pikirannya; sia diá mota'au mogamá kong kaputusan kon soál onukadon in inaidannya. Tuamai, dona'aidon in sia moharap makow kom moko'uŕi kon onu bo onu nongkon i Allah.

⁸ (1:7)

⁹ Intau Keresten inta nobiag nobogá, kosanangbí aka sia polantudon i Allah.

¹⁰ Bo intau Keresten inta no'oyúon, kosanangbí aka sia po'ompáan i Allah. Sin intau inta no'oyúon moyoyangbí naonda bo bungai im bonok.

¹¹ Ko waktu mata in singgai momuká bo mopatúdon totok, yo moŕaŕlow im bonok tatua sahingga im bungainya moŕabúdon bo diá domandon mopira. Natua doman intau no'oyúon, morimumud in sia ko waktu in sia yogot mopobayak in totayakea.

¹² Kosanangdon intau inta motabah waktu ing kinoántugan soba'an. Sin aka sia bo mokotahangdon kon soba'an tatua, yo tarima'annyabí im bungainya.

Bungainya tua ing kobiagan inta aim pinodandi i Allah kon intau inta motabi ko'i-Nia.

¹³ Bo aka tobatú intau kinosoba'an, yo dikabí in sia mosingog nanáa, "Goda'an tana'a nongkon i Allahbí," sing ki Allah in diábí kogoda'an in inta mora'at, bo diábí doman Sia mosoba kon tobatúmai intau.

¹⁴ Ta'e intau mita tana'a ing kinogoda'anbí in ibognya tontaní inta mora'at.

¹⁵ Mo'iduduimai kon tua, aka ibog inta mora'at tatua bo duduiian, dá mobaḷídon in oáid inta diá mopia; bo aka aid diá mopia tatua bo moguyangdon, dá popatoi im bungainya.

¹⁶ Utat mita inta kinotabiku, dika mo'ibog koákaḷan im mo'ikow!

¹⁷ Pomuḷoi in o'ogoi inta mopia bo hadiah inta mosompurna, namangoibí intua nongkon soroga, pinopoponag i Allah inta nomia kom bayongan inta nobayag kon langit. Sia tua ing ki Allah inta diá dodai onda mobaḷui bo diábí doman mokopopisí mogaid kon inta mosindip.

¹⁸ Ibog-Nyabí tontaní in nopobaḷi ko'i naton ki adí-Nya mita pinongin Pirman-Nya inta nobanar. Tua komintan pinomia-Nya simbá kita moko'uḷi kon

tampat inta moponting kon sigad im bayongan mahaluk inta pinomia-Nya.

¹⁹ Utat mita inta kinotabiku, tarukira kopira in na'a, pomuloi intau musti limikat mokidongog, tongá mokopolaloi im mosingog bo dona'ai doman balú tumorú.

²⁰ Sin intau inta tumorú, diá mokopo'gaid kon inta mopia, inta mokosanang kong gina i Allah.

²¹ Tuamai lumbúdon tabiat inta nonajis bo mora'at. Ta'e koálusdon ing gina motarima kom pirman inta pinomula i Allah kom bonu ing ginamu, sim moloben kawasa im pirman tatua kom moposalamat ko'inimu.

²² Musti aidan monimu onu inta pinokiáid i Allah, de'emanbí tongá indongogan makow bo diá aidan, sin aka diá aidan yo tua mangalunya mo'ikow nonguboldon ko'i monimu tontaní.

²³ Intau inta nokidongog kom pirman i Allah ta'e diá dinumudui kon onu inta pinoguman i Allah tua, yo sia tua in notongkaibí in intau inta nolilímai kom pogotnya kon tayowon posilag.

²⁴ Naonda ililíannya makow kinopira, minayak in sia dá balúnyadon kinoliongan im batangannya tatua.

²⁵ Hukum i Allah tua in nosompurna bo moľoben ing kawasa–Nya moposalamat kon intau. Ta'e intau inta momirikisa bo monarukira kinopira poľat nopoáid doman, de'eman tongá inindongogan makow bo liongon, yo intau natua barakatanbí i Allah im bayongan oáidannya.

²⁶ Aka oyúon tobatú intau inta monganggap kon sia tua motoľutui mopobayak kom parentah in agama, ta'e sia diá mokotahang in diá mosingog kon intau, dá nonguboldon sia ko'inia tontaní, bo diádon mangale ibadanya tatua.

²⁷ Podudui ibog i Allah, ibadah inta mo'itutui im motoľungbí kon adí mita inta uno–unondon bo ko'i monia inta dongkadon boba–bobay inta nobiag moyoyiga, poľat doman moľukad kon awak tontaní simbá diá poguya'aton in dunia na'a.

2 ¹ Utatku mita! Saľaku intau inta mopirisaya ko'i Tuhan Yesus Kristus, Tuhan naton inta Totok Momulia, dá dona'aibí mo'ikow mopoyo–poyoposi kon intau podudui ing ka'ada'an kobobiag monia.

² Sin aka oyúon intau inta no'oyúon inta nogisising buľawan bo nogiľambung

mogagah namangoi kon undanganmu,
bo dodai intua namangoi doman intau
nobogá inta nomaké in lambung diádon
notampuimai,

³ dá lebebî hormaton monimu in intau
inta nogilambung mogagah ko'ina.
Mo'ikow moguman ko'inia, "Tuang litúdon
kong kadera inta totok mopia na'a."
Ta'e aka kon intau inta nobiag nobogá,
mo'ikow moguman ko'inia, "Sindogdon
kon tua," ande "Litúdon kon talog kon
na'a."

⁴ Aka natua in aidan monimu, yo mo'ikow
nopoyoposidon kon tumpaḷa intau bo
monilai kon intau podudui im pikiran inta
mora'at.

⁵ Toropdon, Utatku mita inta kinotabiku!
Intau inta nobiag nobogá kon dunia na'a,
piniḷi i Allah mobaḷi intau inta mo'oyúon
kom bonu im pirisaya. Intau mita tatua
mobaḷibî anggota umat i Allah ná inta
pinodandi i Allah kon intau mita inta
kinotabi-Nya.

⁶ Ta'e mo'ikow ain noningkule kon
intau mita inta nobiag nobogá, padahal
intaubî mita inta no'oyúon im mondorot
bo mogugut ko'i monimu pobayak im
pongadilan!

⁷ Mosiabî tuata inta nohina kon tangoi mopia inta sinarima monimu nongkon i Allah!

⁸ Mo'ikow mogaid kon inta mo'itutui, aka aidan monimu in hukum inta totok moponting inta pinais kom bonu in ayat Buk Mosuci nana'a: "Kotabibî in tumpala intau ná kotabimu kon awakmu tontanî."

⁹ Ta'e aka mo'ikow bo mopoyo-poyoposi intau podudui ing ka'ada'an kobobiag in intau, yo nogaidon kon dosa im mo'ikow, bo hukum i Allah moponyatadon kom mo'ikow nion moḷḷawang kon hukum.

¹⁰ Intau inta noḷawang kon tobatú nongkon hukum mita i Allah, mangalunya kon tua nodaitnyadon ḷawang in hukum tatua.

¹¹ Sing ki inta noguman, "Dika monualing," siadon doman tua inta noguman "Dika moḷimod." Dá aka mo'ikow diá nonualing, ta'e noḷimod, dá mo'ikow im moḷḷawangbî doman kon hukum.

¹² Posingog bo pogaid saḷaku intau inta bain adilon podudui kon hukum i Allah inta nopobebas kon intau.

¹³ Sin diábî po'ontong i Allah in tabi-Nya kon intau inta diá nonota'au in totabian.

Ta'e tabibí im mołobe-loben nongkon hukuman!

¹⁴ Utatku mita! Onubí im mangal_{en}ya intau moguman, "Aku'oi intau mopirisaya", aka diá intua ponyatanya kon oáid? Mokosalamat ko'inia degá im pirisaya natua?

¹⁵ Aka kuma tobatú utat lolaki ande bobay diá ko pakeang bo diá koka'anon inta tugat ka'anon pomuloi in singgai.

¹⁶ Onubí im mangal_{en}ya mo'ikow moguman, "Pakédon im pakeang tana'a inta moko'inggamá kon tumping bo ponga'andon!" -- aka diá ogoian monimu in sia im pakéonnya kong kobiagan?

¹⁷ Natuata doman im pirisaya, aka diá poponyata kon oáid, dá pirisaya tatua diábí im mangal_{en}ya.

¹⁸ Degá oyúon intau im moguman, "Oyúon intau in umandoł kom pirisayanya bo oyúon doman in umandoł kon oáidnya." Dá akuoi moguman, "Po'ontongkah ko'inakó im pirisaya takin diá in oáid bo po'ontongku ko'inimu in oáidku salaku bungai kon aku'oi mopirisaya."

¹⁹ Tantú mo'ikow im mopirisayabí kong ki Allah in tongábí tobatú toh? Bá kota'auan monimu kon dimukud mita mora'at

mopirisayabî doman kon tua bo uytobî
doman makow im mosia sim mo'ondok!

²⁰ Mobodok totok im mo'ikow! Degá
paraupa po'ontong ko'i monimu kon
diábî im mangalenya aka pirisaya diá
poyotakinon in oáid?

²¹ Indoiakah ing ki Abraham mogoguyang
naton. Sia sinarima nopia i Allah lantaran
oáidnya, waktu in sia noposumbah ko'i
adînya ki Ishak. Pinosumbahnya ko'i Allah
kon tudu im mezbah.

²² Nosilangdon kon na'a kom
pirisaya musti ponyata kon oáid
simbá mosompurna.

²³ Tua noyoka'an in ayat kom Buk
Mosuci inta noguman nana'a: "Ki Abraham
nopirisaya ko'i Allah, bo lantaran
pirisayanya tatua dá sinarima i Allah in sia
salaku inta nogaid kon onu ing kino
ibog i Allah." Tuamai ki Abraham sinangoi,
"Yobayat i Allah".

²⁴ Nosilangdon tana'a, kon inta
tarima'an mopia i Allah lantaran onu inta
inaidan in inta tatua, bo de'emanbî tongá
lantaran pirisayanya tatua.

²⁵ Natua doman ing ki Rahab, bobay
sunda tua. Sia sinarima nopia i Allah
lantaran oáidnya, waktu in sinarimanya

kom bałoinya in totabá mita intau Israel bo sinuļungannya pinuļagui im mosia nongin dalan ibanea.

²⁶ Dá, ná awak inta diá ko roho, awak tatua im minatoibí, natua doman im pirisaya inta diá takinan in oáid, tua im pirisayabí inta minatoi.

3 ¹ Utat mita! Dikabí mobayong ing kon sigad monimu im mo'ibog mobaļi guru. Kota'auan monimu, kita inta mobaļi guru lebebí moboga–bogat im pongadilan nongkon intau ibanea.

² Kita komintan mokakit mogaid kon inta no'itaļá. Ta'e intau inta diá dodai onda nosingog kon no'itaļá, sia tua intau nosompurna, inta mokokawasa kom bayongan awaknya.

³ Aka kita mopopaké in rante kom bibig ing kabaļo simbá sia dumudui kon ibog naton, dá modait kokawasa'an naton im bayongan awak ing kabaļo tatua.

⁴ Bo indoiai doman ing kapaļ. Umpakah moļoben ing kapaļ tatua bo diaan in tompot moropot, ta'e sia kendalionbí ing kamudi inta mo'intok totok, podudui ibog in intau inta nodia.

⁵ Ná doman tua in dilá naton; umpakah mo'intok in dilá naton tua, ta'e mota'aubí

in sia dumodia kon soál mita inta mongoloben. Indoiaikah, umpakah mo'intok in tulu ta'e mokopokakbí in sia kong kayuon inta moľoben.

⁶ Dilá tua naonda bo tulu. Kon awak naton, sia mobalı pangkoi im mora'at inta mopobaya-bayak makow im mora'at kom bayongan awak naton. Takin tulu inta nongkon naraka, sia momokak kom bayongan kobiagan naton.

⁷ Bayongan mahaľuk inta kalig, ľagapan mita, takin mahaľuk mita inta ľumandai mayak bo mahaľuk mita kon dagat mota'aubí yonokon bo noyonok domandon in intau.

⁸ Ta'e dilá in intau diá mota'au yonokon. Dilá tua im mora'at bo diábí kokawasa'an; nopuľing in rasum inta mokopatoi.

⁹ Pakéon naton mopoyaput in sukur ko'i Tuhan bo ko'i Amá naton, ta'e pakéon doman mogodi-godimai kon tumpala intau, inta aim pinomia pinodudui kom batangan i Allah.

¹⁰ Nongkon bibig inta notongkai ľumuai in singog posukur bo singog doman pogodi-godi. Utatku mita, diábí mota'au in natua!

¹¹ Oyúon degá im bokakak inta mopoluai in tubig noliau bo tubig nopait nongkon tobatú bokakak tatua?

¹² Utatku mita, pangkoi in ara diábî in sia mopomungai in zaitun, bo pangkoi in anggur diábî mopomungai in ara. Bokakak in tubig no'ibung diábî in sia mopoluai in tubig inta moliau.

¹³ Aka kon sigad monimu oyúon intau inta mobijaksana bo mopandoi, yo mustibî intua ponyatanya kong kobobiag mopia takin mogaid kon soál mita inta mopia, inta sinakinan ing gina inta diá mosilantud bo kabijaksana'an.

¹⁴ Ta'e aka mo'ikow mo'intoi bo tongá momikir kong kopontingan tontanî, dona'aibî pongalakuang monimu ing kabijaksana'an tatua, sin dodia monimu natua im mopoyotu'uybî in habar inta nobanar nongkon i Allah.

¹⁵ Kabijaksana'an natua de'emanbî nongkon soroga. Tua in nongkon duniabî, nongkon ibog in intau, bo nongkon dimbuló!

¹⁶ Kon onda oyúon intoi bo sipat inta tongá momikir kong kopontingan tontanî, yo kon tua oyúon domandon in ropatoi bo bayongan oáid inta mora'at.

¹⁷ Ta'e intau inta noko'uḷi kong kabijaksana'an nongkon i Allah, yo sia im muna–munamai totok modarit, onda intua mo'ibog in sia kon dodamean, mobahasa makow, bo motoindudui. Moḷoben in tabinya bo oáidnya mongopia. Diábí in sia momiḷi kon intau bo diábí tongá ki ubo–uboḷmai mopia.

¹⁸ Soál inta mopia tua bungaibí im bibit dodamean inta inambor intau inta mo'ibog in dodameman!

4 ¹ Onu im pinomangkoian in ropatoi bo rogenggeng kon sigad monimu? Tua im pinangkoibí kon ibogmu mita inta umuran mobobayowan kom bonu ing ginamu lantaran mo'ibog moko'uḷi kong kasanangan in dunia na'a!

² Mo'ibog im mo'ikow, ta'e diá moko'uḷi, dá mo'ibog im mo'ikow moḷimod! Totok moḷoben in ibog monimu, ta'e diá kodapotan monimu onu inta sinayak monimu tua, dá mobobayowan bo moropatoi im mo'ikow. Mo'ikow diábí moko'uḷi kon onu bo onu, sim mo'ikow diá no'igum ko'i Allah.

³ Bo umpakah ain no'igum im mo'ikow, ta'e diábí doman moko'uḷi im mo'ikow, sin no'italá in tujuan pino'igumanmu;

sin onu inta inigum monimu tua tongábí kasanangan monimu tontaí.

⁴ Mo'ikow nion intau inta diá mosatia! Diá kinota'auan monimu degá kon aka mo'ikow moyobayat in dunia na'a, yo mo'ikow moba_lí saturu i Allah! Dá ki ine i mo'ibog moba_lí yobayat in dunia na'a, yo mangal_enya kon tua, ba_líonnya in sia saturu i Allah.

⁵ Dikabí anggapon monimmu kon diá in dodoyonan Buk Mosuci moguman, "Kom bonu in awak naton na'a sinampatdon i Allah in Roho inta motogat in ibognya."

⁶ Umpakah natua, totabi Allah inta inogoi ko'i naton lebe moropot nongkon ibog in roho naton tatua. Tuamai kom bonu im Buk mosuci pinais doman, "Lawangonbí i Allah intau inta moka_lakuang, ta'e Sia im motabibí kon intau inta mo'ompá in dodia."

⁷ Tuamai, kotoinduidon ko'i Allah bo lawangdon in Ibilis, dá mo_laguidon in Ibilis nongkon i monimu.

⁸ Diugaidon ing ki Allah, bo ki Allah in dimiugdon ko'i monimu. Daritaidon in limamu, mo'ikow inta binaradosa! Bo insilangaidon ing ginamu, mo'ikow inta nonanga ing gina!

⁹ Musti im mo'ikow totu-totu'u momanyasaḷ bo mongombaḷ poḷat mogamui; kosingmu baḷidon ombaḷ bo lungangamu baḷidon ajar ing gina!

¹⁰ Mo'ikow musti mokopo'ompá kon dodia kon tayowon i Tuhan, dá poḷantudon i Tuhan im mo'ikow.

¹¹ Utatku mita, dona'ai im mo'ikow mosiponapudan ande mosipotalaan. Intau inta moponapud ande mopotalá ko'i utatnya inta tumpala Keresten, yo intau tatua moningkule bo mopotalá in hukum i Allah. Bo aka mo'ikow mopotalá kon hukum i Allah, mangalunya kon tua mo'ikow diá dinumudui kon hukum mita tatua, ta'e mo'ikow mobaḷidon hakimnya.

¹² Padahaḷ tongábî tobatú kokawasa mobogoi in hukum kon intau bo mohakim kon intau. Sia tuata ing ki Allah inta kokawasa mopoḷamat bo momutú. Dá, ki ine im mo'ikow nion, sahingga mo'ikow mo'ibog mopotalá kon tumpala intau?

¹³ Utat mita inta nosingog: "Singgai na'a ande ikoḷom kami mayak ing kotá i Kuon bo mogutun kon tua totaong ing ko'onggotea sim modagang bo motayak kon doit," -- indongogai in tongginaku tana'a.

¹⁴ Onu im moba^{li} kong kobiaganmu iko^{lom}, diábⁱ doman kinota'auanmu tontaⁿⁱ! Mo'ikow nion tongábⁱ naonda bo poyok inta ko'ontongan motoyong, onda intua diádon.

¹⁵ Mustibⁱ nana'a in singogon monimu: "Aka ogoi i Tuhan mobiag ing kami dá mogaid ing kami kon na'a ande kon tua."

¹⁶ Ta'e tana'a makow mo'ikow moka^lakuang bo mongonguman kom mo'i^{li}u inta diá totu'u. Bayongan o'uman mosila^{ntud} natua no'ita^lábⁱ.

¹⁷ Tuamai, intau inta kinota'auannya im mopia, ta'e diá aidannya, yo binaradosa intau tatua.

5 ¹ Utat mita, intau inta nobiag no'oyúon! Indongogaidon in tongginaku na'a. Mo'ikow musti mongomba^l bo mogamui sim mo'ikow ing koántuganbⁱ in roriga!

² Kakaya'anmu nion ain nobongkog. Pakeangmu aing kina'an in anoi.

³ Bu^lawan bo perakmu aing kinoko^loban komintan ing ka^{li}otá, ka^{li}otá tatua im moba^{li} saksi mo^lawang ko'i monimu bo daitonnya ka'anon in awakmu naonda bo tu^{lu}. Mo'ikow ain nosipun kong kapunya'an kon singgai mita pangabisan.

⁴ Diá inubolian monimu ing gaji i intau mita inta nogaid kong gobámu. Tana'a indongogaidon in amui monia! Intau mita inta nosipun kon hasil ing gobámu, kinumarak nokitułung bo karak monia tua aing kinodongogan i Allah, Tuhan inta Totok Mokawasa.

⁵ Mo'ikow ain nobiag no'oyúon totok bo kinorasa'andon monimu ing kasanangan dunia na'a. Mo'ikow naonda bo mokopolongódon kon awak sin rata'an kon singgai porataan.

⁶ Mo'ikow mohukum bo molimod kon intau mita inta diá kotałá, bo mosia diá momaławang ko'i monimu.

⁷ Tuamai, posabardon utatku mita, dapot ki Tuhan mamangoi. Indoiaidon naonda ing kososabar in intau monononggobá mogolat modapot im butánya mobogoi in hasil inta mobogoi ing ka'untungan ko'inia. Umuran mosabar in sia mogolat kon uyan sempo ing kototakan bo uyan sempo im pononobur.

⁸ Mo'ikow musti mosabar doman bo moloben ing gina, sin singgai koángoian i Tuhan nodiugdon.

⁹ Dona'ai umuran mongunsingog bo mosipotałáan, simbá mo'ikow

diá hukumon i Allah. Torop! Hakim nodiugdon, nobasadiadon mamangoi.

¹⁰ Utat mita, toropdon in nabi mita inta nosingog pinodoyon kon tangoi Tuhan. Mosia nosabar bo notabah ing kinoántugan yoyiga. Dá baḷḷidon im mosia salaku contoh.

¹¹ Mosia sinangoi nosanang sin notabah im mosia. Dinongogdon monimu in soál kososabar i Ayub, bo kinota'auan monimu pangabisannya binarakatan i Tuhan in sia. Sin tabi i Tuhan totok moḷoben bo Sia mopia ing gina.

¹² Na'a in soál inta totok moponting: Dona'ai mongibot, pinomayak podoyon kon langit ande podoyon kom butá, andeka podoyon kon onukadon. Pogumandon "O..o" aka totu'u o..o, bo pogumandon "Diá" aka diá, simbá diá im mo'ikow popoḷabúan i Allah in hukuman.

¹³ Aka kon sigad monimu oyúon ing kinoántugan in roriga, yo musti in sia mosambayang. Aka oyúon im moḷunganga, yo musti in sia momanyanyi modayow ko'i Allah.

¹⁴ Aka oyúon im motakit, yo musti in sia mogoiní kon itoi mita in jama'at. Bo itoi mita in jama'at tatua musti mosambayang

kon intau inta notakit tatua bo polat mopolepo in lana podoyon kon tangoi i Tuhan.

¹⁵ Aka sambayang monia pinoyaput takin noyakin, yo undamanbî i Tuhan intau inta notakit tatua, bo ampungan-Nya doman in dosa mita inta ain inaidannya.

¹⁶ Tuamai mo'ikow musti mosi akuan kon talá bo mosi sambayanan, simbá undaman im mo'ikow. Sambayang in intau inta dinumudui kon ibog i Allah, moloben ing kawasanya.

¹⁷ Ki Elia in tumpala doman intau ná kita na'a. Sia nosambayang totu-totu'u nopo'igum simbá diá monguyan-nguyan, dá diá doman nonguyan-nguyan solama tolu notaong kapin.

¹⁸ Onda intua sia nosambayang bui, dá langit buidon nobogoi in uyan sahingga butá nobogoidon in hasilnya doman.

¹⁹ Utatku mita! Aka kon sigad monimu oyúon in intau inta diádon dinumudui kon totundú nongkon i Allah, bo oyúon in tobatú intau ibanea nodia kon intau tatua nobui mangoi ko'i Allah,

²⁰ yo toropdon in ayat tana'a: Intau inta ain nodia mangoi bui ko'i Allah kon tobatú intau baradosa, yo intau tatua ain

noposalamat kon jiwa intau baradosa tatua
nongkon kinopatoiannya bo nokopopisí
kon nobarong dosa inampungan. Hormat
nami, Yakobus

1 Petrus

1 ¹ Utatku mita umat inta piniḷi i Allah, inta no'ibaya–bayak makow kom butá im Pontus, Galatia, Kapadokia, Asia bo Bitinia! Aku'oi, ki Petrus, rasul i Yesus Kristus mopo'igum makow simbá ki Allah mobogoi im barakat bo kobiagan motompia ko'i monimu. Mo'ikow piniḷi nobaḷi umat i Allah podudui in roncana i Allah, Amá naton. Roho i Allah nopobaḷidon ko'i monimu umat inta mokudus, inta mobiaḡ bo tongá mosumbah ko'i Allah, simbá mo'ikow tongá motoindudui ko'i Yesus Kristus bo daritan in dugú–Nya.

² (1:1)

³ Koligaidon ing kita mosukur ko'i Allah, ki Amá i Tuhan naton ki Yesus Kristus! Sia totok motabi ko'i naton, manangka intua kita inogoian–Nya ing kobiagan mobagu inta pinodoyon kong kinobiagan bui i Yesus Kristus nongkon kinopatoian. Na'abí im mobogoi in harapan moroton ko'i naton.

⁴ Kita moharap makow simbá moko'uḷi kom barakat mita inta ain sinadia i Allah kon umat-Nya. Barakat mita tatua ain sinagú-Nya kon soroga, sahingga in diábî mogoguya'at, ande mobongkog ande mobalui.

⁵ Tua komintan ogoi ko'i monimu, sim mo'ikow mopirisaya ko'i Allah. Mo'ikow ilukadanbî doman ing kawasa i Allah simbá mo'ikow motarima kong kasalamatan inta sinadiadon bo poponyata kon singgai tumi.

⁶ Tuamai mo'ikow musti mokoposanang kong gina, umpakahbî tana'a makow moájarpa ing gina, sim mo'ikow kinoántugan in noyagi-yagimai in totungkul.

⁷ Tujuan intua komintan im mogujibî ko'i monimu mongo totu'udon mopirisaya ko'i Tuhan andeka diá. Bulaowanpa inta mogogoguya'atbî, mustibî ujionpa muna in tuḷu. Pirisayabî monimu im momaha-mahaḷ nongkon bulaowan mita tatua, tuamai mustibî doman ujion simbá mo'ikow mobaḷidon totok moroton. Aka natua yo mo'ikow im pujionbî bo hormaton polat diaan mayak in soroga aka ki Yesus Kristus buidon mamangoi.

⁸Bo umpakahbî mo'ikow diápa dodai onda noko'ontong ko'inia, ta'e mo'ikow im motabibî bo umuran mopirisaya ko'i-Nia. Manangka intua molungangabî totok ing gina monimu, lunganga ing gina inta diábî im poporupa'an.

⁹Sin tujuan im pirisayamu kino dapotandon, tuata ing kasalamatan jiwamu.

¹⁰Kasalamatanbî tana'a inta aim pinirikisa kinopia totok in nabi mita inta nopoyaput ing koyow i Allah soál totabi bo barakat inta inogoi i Allah ko'i monimu.

¹¹Mosia nonyolidik mongo náonda bo to'onu ing kobañian soál tatua, inta imakusud in Roho i Kristus tua in onubî inta oyúon kon awak monia. Ko wakutu intua Roho-Nya ain noguman muna ko'i monia soál roriga mita inta musti korasa'an i Kristus bo soál kamulia'an -Nya inta mo'iduduimai onda intua mopalut.

¹²Ki Allah ain noguman kon nabi mita tatua, kon onu im pinomia monia tatua, de'emanbî inaidan monia sing kopontingan monia tontaí, ta'e kopontinganbî monimu, tua in soál mita inta tana'a makow ain dinongog

monimu notarang nongkon intau mita inta nopoyaput in Habar Mopia soál ki Yesus Kristus. Mosia nopoyaput intua komintan ko'i monimu takin kawasa in Roho i Allah inta pinotabá-Nya mangoi nongkon soroga. Bo umpakahbí malaekat mita yo mo'ibogbí doman totok monota'au kon habar inta pinoyaput monia tua.

¹³ Tuamai mo'ikow musti umuran mobasadia. Poko'ingat bo totu-totu'u poharap kom barakat inta bain ogoi ko'i monimu ko waktu ing ki Yesus Kristus mamangoi bui.

¹⁴ Kotoinduidon ko'i Allah, bo dona'aidon moblag podudui in ibogmu kolipod, waktu i mo'ikow diápa nonota'au ko'i Allah.

¹⁵ Ta'e aidaibí in na'a: "Kosucidon mo'ikow kom bayongan yagi-yagi inta inaidan monimu, ná ki Allah inta ain nogoiní ko'i monimu tua im mosucibí totok."

¹⁶ Kom bonu im Buk Mosuci pinais nana'a: "Kosucibí im mo'ikow, sin Aku'oi im mosuci."

¹⁷ Ki Allah tangoion monimu ki Amá waktu im mo'ikow mosambayang. Bá kota'auan monimu kong ki Allahbí tatua

im mohakim kon intau podudui in oáid monia tontaní bo diábí poyoposion-Nya intau. Tuamai waktu im mo'ikow kon duniapa na'a ko'ondokbí ko'i Allah aka mobiag.

¹⁸ Sing kinota'auan bidon monimu kom mo'ikow sinobus bidon nongkon kobobiag monimu inta diá im mangalunya, sin tuabí im pinopoponag im mogoguyang monimu. Pinoguboli ko'i monimu tua in de'emanbí barang inta mogogoguya'at ná perak andeka bulawan,

¹⁹ ta'e dugúbí inta totok im momahal, tuata in dugú i Kristus inta pinodugú naonda bo dugú adí in domba inta diá nopelong ande diá pinali-palián. Sia pinokurban ko'i Allah.

²⁰ Ki Kristus pinilídon i Allah kowakutupa in dunia na'a diápa pinomia. Bo kon singgai mita tumi na'a, sia namangoi in dunia na'a simbá posalamaton im mo'ikow.

²¹ Sia im pinopodoyonan im pirisaya monimu ko'i Allah inta ain nomiag bui ko'i-Nia. Dá ki Allahbí im pinirisaya monimu bo ki Allahbí doman im pinopoándolan monimu in harapan.

²² Lantaran mo'ikow bo umuran dinumudui kon onu inta sinundú i Allah, dá tabidon in nondarit ko'i monimu sahingga in totu-totu'udon im mo'ikow motabi kon intau mita inta tumpala mopirisaya ko'i Kristus. Pogumanku bui, totu-totu'udon positabian i mo'ikow kon tobatú bo tobatú takin gina motulid.

²³ Sin lantaran mo'ikow mopirisaya kom pirman inta nobiag bo inta mononoi tua, dá mo'ikow binafidon intau inta mobagu bo de'emanbí pinolahir nongkon intau inta mato-matoi tua, ta'e nongkon i Amábí inta diá mato-matoi.

²⁴ Kom bonu im Buk Mosuci pinaisdon nana'a: "Bayongan intau kon dunia na'a naonda bo bonok, bo bayongan kamulia'annya naonda bo bungai im bonok. Bonok moławlow, dá bungainya im mototak doman,

²⁵ ta'e pirman i Tuhan im mononoibí." Pirman tatua in Habar Mopia inta aim pinota'au ko'inimu.

2 ¹ Manangka intua, lumbúdon im bayongan inta mora'at ko'i monimu, bo dona'aidon umuran mongubol, momunapik, dikadon mo'intoi, bo dikadon mohojat kon intau ibanea.

² Mo'ikow musti moba^lidon naonda bo adⁱ mo'intok inta bagu pinononggadⁱ inta umuran moyogang in susu inta nongkon soroga. Aka natua yo mobiagbⁱ bo posalamatonbⁱ im mo'ikow.

³ Sing kom Buk Mosuci aim pinais nana'a: "Kopopia i Tuhan kinorasa'an bidon monimu."

⁴ Tuamai, angoidon ko'i Tuhan. Sia naonda bo batu inta nobiag, batu inta ilumbú in intau mita sin inanggap monia diá baraguna; ta'e pinilⁱidon i Allah noba^li batu inta totok im moponting.

⁵ Mo'ikow nion batu mita inta nobiag. Tuamai mo'ikow musti mo'ibog pakéon poba^loi kom ba^loi i Allah inta kon soroga. Takin natua mo'ikow moba^li imang mita inta nobiag tongádon ko'i Allah, bo inta pinongin i Yesus Kristus noposumbah ko'i Allah ing kurban inta mokosanang kong gina-Nya.

⁶ Sing kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a: "Aku'oi ain nomilⁱ kon tobatú batu inta totok koba^li, inta sinampat-Ku kon Sion bo bina^li-Kudon batu inta totok im moponting; bo intau inta mopirisaya ko'i-Nia, diábⁱ pokopo'oyáanmai."

⁷ Mołoben totok mangale im batu tatua ko'i monimu inta mopirisaya. Ta'e aka ko'i monia inta diá mopirisaya, mobaľibí onu inta aim pinais kom Buk Mosuci nana'a, "Batu inta diá pinaké in intau mita inta mogogaid kom bangunan tua ternyata nobaľidon batu inta totok im moponting,"

⁸ bo "Tuata im batu inta nobaľi kopopintudan in intau, batu inta mokopopisí ko'i monia moľabú." Mosia mo'ipintud sim mosia diá mopirisaya kon singog i Allah. Natuabí in sinantú i Allah ko'i monia.

⁹ Ta'e mo'ikow nion im bangusa inta kinopiľian, imang mita inta mobantung kon raja, bangusa inta mokudus, umat inta kapunya'an i Allah. Aim piniľi bo inoiní i Allah im mo'ikow ilumuai nongkon sindip bo mayak tumu'ot kom bayag-Nya inta momulia, takin makusud bá mo'ikow mopota'a-ta'au makow in habar soáľ bayongan inta pinomia i Allah inta diá im poliuan.

¹⁰ Kolipod mo'ikow de'emanbí umat i Allah, ta'e masai in na'a mo'ikow nobaľidon umat i Allah. Kolipod mo'ikow diá kinotabi i Allah, ta'e masai na'a mo'ikow ain notarima kon totabi-Nya.

¹¹ Utat mita inta kinotabiku! Mo'ikow nion intaubí mokokiángoi bo momomañancong kon dunia na'a. Aku'oi mononggina ko'inimu, dona'ai tongá umuran dumudui kon ibog in awak na'a inta umuran mobobayowan moławang kon jiwa.

¹² Kopia'an in oáidmu kon sigad in intau mita inta diápa nonota'au ko'i Tuhan, sahingga aka singogon monia kon ikow intau mora'at, yo ko'ontongandon monia in oáidmu inta mopia, dá modayowdon im mosia ko'i Allah kon singgai koángoian–Nya.

¹³ Lantaran mopirisaya ko'i Tuhan, dá mo'ikow musti mokopotindudui kom pomarentah, pinomayak ko'i Kaisar inta nokadai kong kakuasa'an inta totok moponting,

¹⁴ ande ko'i gubernur inta ain sinundú i Kaisar mohukum kon intau mita inta momia kom mora'at bo mohormat kon intau inta mogaid kom mopia.

¹⁵ Sin ibogon i Allah bá oáid monimu inta mopia tua momompon kom bibig in intau inta tongá kinosingo–singognya.

¹⁶ Bo kobiagdon i mo'ikow salaku intau inta mobebas, ta'e dona'ai pakéon ing kabebasan tatua sim momompon kon aid

mita monimu inta mora'at, ta'e kobiagbí salaku intau mita inta nogaid kon oáidan i Allah.

¹⁷ Hormatbí im bayongan intau, kotabibí ing ki utatmu mita inta tumpała Keresten. Ko'ondok ko'i Allah bo hormatbí ing ki Kaisar.

¹⁸ Utatku mita inta nobaľi bobantung, kotoinduduibí ko'i tuangmu bo totu-totu'udon hormat im mosia; de'emanbí tongá ko'i monia inta mopia ing gina bo mobahasa, ta'e ko'i moniabí doman inta morogi.

¹⁹ Sim barakatanbí i Allah im mo'ikow inta nonota'au kon inta kino ibog i Allah, sahingga in nosabar doman notarima kon roriga inta sabanarnya in diábí patus tarima'an monimu.

²⁰ Sin onubí in istimewanya aka mo'ikow motarima kon hukuman inta patus tarima'an monimu lantaran mo'ikow nogaid kon inta no'italá? Ta'e aka mo'ikow bo nogaid kon inta mopia ta'e sinambok doman, yo barakatanbí i Allah im mo'ikow.

²¹ Sin tuabí i mangale pinogoinían i Allah ko'i monimu. Sing ki Kristus tontaní ain notarima kon roriga lantaran mo'ikow, bo tua in toľadanbí ko'i monimu simbá

duduian monimu onu inta pinomia–Nya tatua.

²² Sia diábî dodai onda nogaid kon dosa, bo diábî doman tobatúmai intau nokodongog ko'i–Nia nongubol.

²³ Wakutu in Sia sinibáan, Sia diábî nonuŕi nonibá. Wakutu in Sia iroriga, diábî in Sia nodandi motuŕi; tua komintan tongábî pinosarakan–Nya ko'i Allah, Hakim inta totok i moádil tua.

²⁴ Ki Kristusbî tontanî in notanggung kon dosa mita naton. Tua mita sinanggung–Nya kon tudu ing Kayu pinoyotalumpang, simbá kita mo'ipilatdon kom bonu ing kakuasa'an dosa, bo mobiagdon podudui in ibog i Allah. Kekeb–Nyabî mita tatua inta mokopia ko'i monimu.

²⁵ Kolipod mo'ikow naonda bo domba inta no'ilaŕe, ta'e tana'a mo'ikow diniadon bui simbá dumuduidon kong Gombala bo ko'i Inta Moŕolukad kon jiwamu.

3 ¹ Ná doman tua i mo'ikow bobay mita, kodu–koduduibî ko'i buŕoi monimu, simbá aka oyúon ing kon sigad monia in diá mopirisaya kon habar nongkon i Allah, yo oáid monimu tua im mokopobaŕi ko'i monia mopirisaya. Diá bidon paraŕu im

mo'ikow mosingog kon onu bo onu ko'i monia

² Sing ko'ontongan bidon monia kon oáidmu inta motulid bo motoindudui.

³ Dikabí tongá ko'ontongan kon luai i molunat, ná umpamanya mohias kom bu'ok andeka momaké in hiasan ibanea makow, andeka mogilambung doman inta mongomahal.

⁴ Ta'e hiasaibí bonu ing gina monimu in hiasan inta diá mogogu-goguya'at, tuata im budi inta mopia bo mo'onow in raian. Tuabí in hiasan molunat inta kino ibog i Allah.

⁵ Nana'abí in aid im bobay mita koágama inta noharap ko'i Allah tungkul intua. Mosia mopolunat in awak takin aid inta kodu-kodudui ko'i buloi monia.

⁶ Natuabí doman ing ki Sara. Sia motoindudui totok ko'i Abraham ki buloinya, bo sinangoinya doman ki tuangnya. Mo'ikow nion ki adíbbí mita i Sara, aka umuran mogaid kom mopia bo diá doman mo'ondok kon yagi-yagi.

⁷ Mo'ikow doman, lolaki mita komangartibí ko'i buloi monimu polat doman monota'au kom mosia tua intaubí mita inta molomah. Hormatbí

im mosia, sim mosia tua im moyotakin monimu motarima kon hadiah kobiagan inta mononoi nongkon i Allah. Aidaibî in na'a simbá diá im mokolamboi kon sambayang monimu.

⁸ Na'a ing kasimpulannya: Utat mita, poramiji mobilag motobatú kon tosingogon bo porasa'an. Mo'ikow musti umuran mositabian ná doyowa mogutat. Mo'ikow musti doman mositułungan bo mokopo'ompá kon dodia.

⁹ Inta mora'at dona'aibî tułian onu inta mora'at, ande aka sibáan yo dona'aibî monułi monibá. Ta'e po'igumbî simbá barakatan i Allah in intau mita inta nomia natua ko'i monimu. Sing ki Allah in nogoini ko'i monimu, simbá motarima im mo'ikow kom barakat-Nya.

¹⁰ Kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Intau inta mo'ibog molanggó ing kobiagan bo mo'ibog doman mokorasa kong kobiagan mopia, mustibî lukadannya im bibig simbá diá mongonguman kon soál mita inta mora'at bo diá doman mongonguman kon inta diá totu'u.

¹¹ Sia musti mokopoyayuk kon inta mora'at bo momia kon inta mopia; sia

musti totu–totu'u moramiji simbá moko'ulí kon dodamean.

¹² Sin umuranbí indoian i Tuhan in intau mita inta dinumudui kon onu inta kino ibog–Nya, bo umuranbí i Tuhan indongogan in sambayang mita monia; ta'e ki Tuhan molawangbí kon intau mita inta umuran inta momia kon onu inta mora'at."

¹³ Ki inebí i mo'ibog mopoáid im mora'at ko'inimu, aka mosanangbí ing gina monimu momia kon inta mopia?

¹⁴ Ta'e umpakah mokorasa kon roriga lantaran mogaid kon soál mita inta mopia, ta'e mo'untungbí im mo'ikow! Manangka intua dona'aibí mo'ondok ko'i inekabí bo dona'ai doman umuran molia–liau ing gina.

¹⁵ Ta'e kom bonu ing ginamu, musti mo'ikow mobogoi im ponghormatan tontańi inta mososuai ing kadudukan–Nya salaku Tuhan. Bo umuran pobasadia i motubag kon intau mita inta mo'ibog mopolibó–libó kon soál inta nobalı dodoyonan im pirisaya monimu.

¹⁶ Ta'e koalusbí im pototubag takin hormat. Ginamu musti totu–totu'u motulid, simbá aka poaponapudan in

ubol mo'ikow lantaran nobiag notompia salaku dumodudui i Kristus, dá intau inta noponapud in ubol tatua ko'inimu buibí mo'oyak tontaní.

¹⁷ Manikah mororiga lantaran nogaid kon inta mopia–aka tuabí ing kino'ibog i Allah, daripada mororiga lantaran nogaid kon inta mora'at.

¹⁸ Sing ki Kristus tontaní tongábí doman komintan minatoi lantaran dosa mita intau. Tobatú intau inta diá kotalá; minatoi lantaran intau inta kotalá. Ki Kristus nogaid kon tua simbá kita mota'au–Nya diaan mayak ko'i Allah. Sia ilimod kong ka'ada'an salaku intau, ta'e biniag bui kom bonu in Roho.

¹⁹ Bo kom bonu ing ka'ada'an–Nya salaku Roho tatua, Sia minayak nopoyaput in Habar Mopia nongkon i Allah kon intau mita inta pinonjara:

²⁰ tuata in roho mita in intau inta diá motoindudui ko'i Allah kon sempo i Nuh. Ko wakutu intua nosabar totok ing ki Allah nogolat ko'i Nuh dodai in nogaid kong kapalnya. Tongábí taya walu inta kom bonu ing kapal tatua im pinosalamat nongkon lunud inta moloben totok tatua.

²¹ Dá bá kota'auandon monimu kon onu inta noba^lidon tatua noba^li o^linow im baptisan inta nokosa^lamat ko'i monimu tana'a. Baptisan tatua de'eman tobatú upacara pondaritan kom bayongan inta nokotor kon awak, ta'e tua in dodandianbí ko'i Allah inta nongkon bonu ing ginamu inta mopia. Baptisan tatua mokosa^lamat ko'i monimu sing ki Yesus Kristus ain nobiag bui nongkon kinopatoian,

²² bo ain namonik in soroga. Bo tana'a makow Sia ain nongawasa noyotakin i Allah bo nomarentah doman kom bayongan malaekat, bayongan mongongawasa bo bayongan kakuatan kon dunia na'a.

4 ¹ Lantaran ki Kristus ain nokorasa kon roriga in awak na'a, dá tua musti umuran kong gina makow bá umuran moropot im pirisaya monimu. Sing ki ine inta nokorasadon kon roriga in awak, yon diá bidon in sia mogaid kon dosa.

² Manangka intua, kobiagdon mo'ikow kon singgai mo'iduduimai podudui onu inta kino ibog i Allah, bo de'emanbí dumudui kon ibog in intau.

³ Sin nobayongdon totok in wakutu inta pinaké monimu nogaid kon onu inta kino ibog in intau mita inta diá nonota'au ko'i

Tuhan. Diá mopia ing kobobiag monimu. Mo'ikow dinumudui kon ibog in awak, monginum dapot im moḷoḷangu, umuran mogaid kon rame inta diá im baragunanya, monginum moyotakin bo mosumbah kom berhala inta ilarang i Tuhan.

⁴Tuamai intau mita inta diá nonota'au ko'i Tuhan noherang sim mo'ikow nobiagbí ná kobobiag monia inta umuran mogaid kon dosa pomuḷoi makow. Manangka intua mosia moningkule ko'i monimu.

⁵Ta'e mosiabí i motanggungjawab kom bayongan tua kon tayowon i Allah inta ain nobasadia mohakim kon intau inta nobiag bo intau inta aim minatoi.

⁶Manangka intua Habar Mopia pinota'au domandon kon intau mita inta aim minatoi. Makusudnya bá mosia adilon doman ná intau mita inta koáwakpa, bo roho monia mobiagdon podudui kon ibog i Allah.

⁷Kopaḷutan yagi-yagi motoyongdon. Tuamai lukadaidon kopira in awak monimu bo umuran mokopo'onow kon raian simbá mo'ikow mota'au mosambayang.

⁸Tongá soál tana'a inta totok moponting, mo'ikow musti totu-totu'u mositabian tobatú bo tobatú, sin aka mo'ikow bo

mositabian dá mangalenya kon tua
mo'ikow mo'ibog doman mosiampungan.

⁹Bo mo'ikow musti mota'au mosipasiaran
kom baloi takin diá mogamui.

¹⁰Mo'ikow komintan bidon noko'ulí kon
totabi mita inta noyo-noyoposi nongkon
i Allah. Tuamai salaku mogogaid mita
inta mopia pakédon kopira onu inta aim
pinonotabi i Allah tatua sim pogaid kong
kopontingan moyotakin.

¹¹Intau inta mopoyaput in habar, sia
mustibí mopoyaput in habar nongkon i
Allah, intau inta mobantung kon intau
ibanea, mustibí pakéonnya in ropot inta
nongkon i Allah, simbá kom bayongan
yagi-yagi ki Allah in dayowon pongin i
Yesus Kristus. Sia tua ing kitogi kamulia'an
bo kawasa inta mononoi. Amin

¹²Utat mita inta kotabiku! Tana'a
mo'ikow mororiga totok sim ponungkulan
ko'i monimu. Ta'e dikabí moherang,
naonda bo oyúon inta totok motoyang in
nobalí ko'inimu.

¹³Mokoposanangbí kong gina sim
mo'ikow nokorasadon kon ná inta ain
kinorasa'an i Kristus. Dá aka kamulia'an
i Kristus popo'ontongdon, yo totokbí im
mopia ing gina monimu.

¹⁴ Kopia*b*í ing gina monimu aka singkuleon sin lantaran mopirisaya ko'i Kristus, tua mangalenya Roho momulia inta Roho i Allah umuran*b*í kotaki-takin monimu.

¹⁵ Dika*b*í tobatúmai kon sigad monimu, roriga'an sin lantaran mo*l*o*l*imod in sia, andeka mononakow, andeka nogaid kon inta mora'at, andeka intau inta mo'ibog kumapog kon urusan intau ibanea.

¹⁶ Ta'e aka mo'ikow bo roriga'an lantaran mopirisaya ko'i Kristus, dá dika*b*í i mo'ikow mo'oyak. Posukurdon ko'i Allah, sim mo'ikow nodia kon tangoi i Kristus.

¹⁷ Sin na'a bidon waktu i Allah momangkoi mohakim kon dunia na'a, bo umat*b*í i Allah inta muna-munamai hakimon. Dá aka kita inta mopirisaya bo hakimon doman, yo onu im moba*l*í ko'i monia inta diá mopirisaya kon Habar Mopia nongkon i Allah tua?

¹⁸ Kom bonu im Buk Mosuci aim pinais nana'a, "Aka intaupa mita inta mopia mororiga doman totok im posalamaton, yo onudon degá im moba*l*í ko'i monia inta diá mopirisaya ko'i Tuhan bo inta mogaidmai kon dosa?"

¹⁹ Manangka intua intau inta iroriga podudui in ibog i Allah, kobiagbí mokopotolutui in sia, bo posarakaidon ing kobiagannya ko'i–Nia inta nomia ko'i monia, sin Sia in umuranbí mogaid kon onu inta aim pinodandi–Nya.

5 ¹ Na'a in tongginaku mita kon itoi mita in jama'at i Allah inta kon sigad monimu. Aku'oi nomais tana'a salakubí yobayat topogaidan in itoi mita in jama'at bo salaku intau inta ain noko'ontong tontaní kon roriga i Kristus, bo inta mo'itakin doman kong kamulia'an inta popo'ontong i Kristus kon intau kon singgai mo'iduduimai. Po'igumonku totok,

² Lukadaibí monimu kopiara'an in domba i Allah inta aim pinosarakan ko'i monimu. Lukadai takin sanang ing gina ná inta kino ibog i Allah, dikabí tongá pakisa ing gina. Bo dika doman mogaid kon oáidan tatua tongá sakadar motayak kong ka'untungan tontaní, ta'e aidaibí intua sin lantaranbí mo'ikow totu–totu'ubí mo'ibog mopobayak in oáidan i Allah.

³ Bo dikabí i mo'ikow naonda bo ponguasa ko'i monia inta pinokilukad ko'i monimu, ta'e mo'ikow mustibí mobaíi contoh ko'i monia.

⁴Sahingga ing kowakutu Gombala inta momulia mamangoi bui, mo'ikow motarima kon hadiah mo'loben inta diá mogogoguya'at.

⁵Ná doman tua, utatku mita inta nongomudapa, mokopotoinduui kon guyanga mita. Mo'ikow musti mokopo'ompá kon dodia bo mo'ibog doman mosibantungan sing kom Buk Mosuci aim pinais nana'a: "Ki Allah mohukum kon intau inta mokalakuang, ta'e motabibí kon intau inta mo'ompá in dodia."

⁶Manangka intua kodu–koduduidon mo'ikow kong kawasa i Allah inta moropot, simbá polantuddon–Nya i mo'ikow aka wakutunyadon.

⁷Posarakaidon ko'i Allah im bayongan inta mokolía–liaw kong ginamu, sin Siabí in umuran mo'indoi ko'inimu.

⁸Mokopo'ingatdon bo umuran pobasadia im mo'ikow! Sin Ibilis inta saturumu, maya–mayak makow naonda bo singa inta sindalan moganggor motayak kon onu inta mota'aunya ka'anon.

⁹Lawang in sia takin pirisayamu inta moroton, simbá kota'auandon monimu kon utat mita naton inta mopirisaya

ko'i Kristus kom bayongan dunia na'a nokorasa doman kon Roriga naonda bo mo'ikow.

¹⁰ Ta'e naonda im mo'ikow nokorasa kon roriga motoyong, yo ki Allah tontaŋi im moposompurna ko'i monimu. Potorindogon-Nya bo iropotan im mo'ikow. Sin Sia in Allahbŋi inta totok mopia ing gina, inta ain nogoinŋi ko'i monimu simbá mo'itakin doman mokorasa kong kopia-Nya inta mononoi pongin i Kristus.

¹¹ Siabŋi doman tua inta mongawasa modapot ing kopaluŋan yagi-yagi! Amin.

¹² Suratku inta nopolok tana'a pinoki paisku ko'i Silas, inta inanggapkudon ginalum bo mota'au pirisayaan. Surat tana'a pinotuju ko'i monimu. Aku'oi im mononggina bo mopoyakin ko'i monimu, kon onu inta pinaisku na'a in habarbi' totu'u soál totabi i Allah. Manangka intua aku'oi moguman simba' mo'ikow umuran mokoporoton ing kumadai kon totabi i Allah ko'i monimu.

¹³ Yobayat mita tojama'atan takinku kom Babel inta aim piniŋi doman i Allah, nokipoyaput in salam ko'i monimu,

natua doman ing ki Markus ki adíku inta kinotabiku.

¹⁴ Mo'ikow musti mosisalaman tobatú bo tobatú takin tabi sa laku tumpala Keresten. Po'igumonku makow ki Tuhan mobogoi im barakat bo kobiagan motompia ko'i monimu komintan inta ain noba_li kapunya'an i Kristus. Hormat nami, Petrus

2 Petrus

1 ¹ Utat mita inta totu-totu'udon nopirisaya naonda bo kami! Ki Yesus Kristus inta Allah bo Raja Mopoposalamat naton, nobogoidon ing kasampatan ko'i naton mopirisaya ko'i-Nia, sin Sia ain nogaid kon onu inta mobanar. Surat tana'a nongkon i Simon Petrus, tobatú mogogaid kon oáidan i Allah bo rasul i Yesus Kristus.

² Po'igumon makow ki Allah mobogoi im barakat bo kobiagan motompia totok ko'i monimu, sim mo'ikow ain nonota'au ko'i Allah bo ko'i Yesus Tuhan naton.

³ Ki Allah nomakédon ing kawasa-Nya sim mobogoi ko'i naton im bayongan yagi-yagi inta paralu pakéon kong kobiagan simbá motoindudui ko'i-Nia. Tua inaidan-Nya pinongin onu inta kinota'auan naton soál ki Yesus Kristus, inta ain nogoiní ko'i naton simbá mobiag moyotakin-Nya kon tempat-Nya inta mopia bo mo'onow.

⁴ Natua in aid i Allah mobogoi ko'i naton im barakat-Nya inta moloben bo baraguna totok inta aim pinodandi-Nya. Simbá aka

barakat tatua oyúondon ko'i monimu, yo mo'ikow in diádon kawasa'an in ibog mita mora'at inta mokogoguya'at kon dunia na'a, bo mo'ikow im mo'itakin motarima kon sipat i Allah.

⁵ Manangka intua poramijidon totu-totu'u simbá umuran mopirisaya im mo'ikow ko'i Kristus bo mogaid doman kon inta mopia lantaran pirisaya monimu tatua. Bo poramiji doman bá mobaḷi intau mopandoi,

⁶ kolikud im mopandoi, mo'ikow musti doman mokotahang kong gina. Kolikud im mokotahang kong gina mo'ikow musti moramiji doman simbá motabah in tumayow kom bayongan yagi-yagi. Kolikut im motabah tumayow kom bayongan yagi-yagi, mo'ikow musti doman mobiag podudui kon inta kino ibog i Allah.

⁷ Bo aka mobiag podudui in ibog i Allah yo musti intompodan in tabi ko'i utat mita inta tumpaḷa mopirisaya ko'i Allah bo tabi doman kom bayongan intau.

⁸ Tua mita in sipat inta paraḷuon monimu. Aka sipat mita tatua bo nobayongdon totok ing ko'i monimu, yo morajing bidon totok im mo'ikow mogaid bo moḷobenbí mangale in oáidanmu, bo kotota'au

monimu soál ki Yesus Kristus Tuhan naton modugangdon mopia.

⁹Ta'e intau inta diá kinogonúan in sipat mita natua, mopolokbî totok im pomomikirnya; sia diá moko'ontong bo koliongannyabî kon dosanya mita kolipod ain inampungan.

¹⁰Tuamai utatku mita, poramiji totok, simbá mo'ikow inta ain inoinî bo piniñi i Allah morotondon totok im pirisayamu. Aka aidan monimu intua komintan, yo diá bidon mobalui im pirisayamu.

¹¹Aka natua, dá mo'ikow mota'audon totok tumu'ot kong karaja'an inta mononoi nongkon i Tuhan bo Raja Mopoposalamat naton ki Yesus Kristus.

¹²Tuamai tantú ponoropku intua ko'i monimu, umpakahbî kinota'auandon monimu, simbá mo'ikow mopirisayadon totok kon totundú nongkon i Allah inta ain sinarima monimu tatua.

¹³Ko wakutu aku'oi mobiağapa, nobaľibî kowajibanku im moponorop intua ko'i monimu.

¹⁴Sing kinota'auanku bidon kon diá bidon mo'onggot aku'oi matoi, sim pinota'au bidon notarang i Tuhan Yesus Kristus ko'inakó intua.

¹⁵ Dá tantú ramijionku simbá umpakahbí aku'oi diádon, yo umuranpa doman kotoropan monimu in soál mita tatua.

¹⁶ Kowakutu ing kami nopota'au ko'inimu kon naonda ing komomulia koángoian i Tuhan naton ki Yesus Kristus, tua in ino'uman nami de'emanbí tongá pinodoyon kon o'uman mita in intau inta diá im mangalenya. Ta'e kamulia'an i Kristus tatua aim bidon inontong im mata nami tontaní.

¹⁷ Kon tuabí ing kami wakutu in Sia i hormat bo pinomulia i Allah Amá. Kowakutu intua kinodongogandon in singog nongkon i Inta Totok Momulia, inta noguman ko'i-Nia, "Na'abí ing ki Adí-Ku inta Kinotabi-Ku. Sia mokosanang kong gina-Ku!"

¹⁸ Kamibí tontaní in nokodongog kon singog tatua namangoi nongkon soroga wakutu ing kami koyota-yotakin-Nya kon tudu im bulud inta mosuci tatua.

¹⁹ Tuatabí in nokodugang kom pirisaya nami kong koyow i Allah inta aim pinoyaput in nabi mita. Manikah mo'ikow monarukira totok kong koyow tatua, sing koyow tatua naonda bo togá inta nonindar kowakutu in dolom modapot

im mobayagdon,bo sindar in tundi inta kon dotá im pomuka'an monimbayag kom bonu ing ginamu.

²⁰ Na'abí in soál inta totok im moponting bo musti kota'auan monimu: Koyow nongkon i Allah inta pinoyaput in nabi mita diábí mota'au raion im mangal_{en}ya podudui kon ibog monimu.

²¹ Sin diábí kon dodai onda koyow inta nongkon i Allah tatua pinota'au tongá pinodudui kon ibog in intau inta no'ibog nopoyaput ing koyow-Nya tatua.

2 ¹ Kolipod kon sigad umat i Allah, oyúondon in intau mita inta mongaku nabi, ta'e de'emanbí im mosia tua totu'u nabi. Natuabí doman im moba_{li} kon sigad monimu, mo'iangoi_{bi} intau mita inta mongaku guru, ta'e onu inta tundúon monia tua in diábí totu'u. Mosia motundú kon ubol, sahingga intau inta mopirisaya ko'i monia moko'u_{li} kon hukuman. Bo mosia tua diá mopirisaya kom mongonguasa inta ain nopobebas ko'i monia. Aid monia natua mokobodito ko'i monia tontaí, bo tua diádon mo'onggot im mo'iantug ko'i monia.

² Ta'e umpakah natua, yo mobayongpa doman in intau dinumudui kong kobobiag

in intau mita inta de'eman totu'u guru
inta kinawasa'andon ibog in awak monia.
Aid monia tatua totok mokopopisí kom
mobayong in intau moningkule kon Dalan
Mobanar inta mopobayak ko'i Allah.

³ Lantaran mosia motama'a, dá intau
mita inta de'eman totu'u guru tua
mongonguman ko'inimu in o'uman mita
inta tongá ai-aidan monia tontaní simbá
kouľian monia kong ka'untungan im
mo'ikow. Ta'e bá kota'auan monimu,
pongadilan inta mopolabú in hukuman
ko'i monia tua no'onggot bidon sinadia,
bo koyoyangan inta ain sinantú ko'i monia
mogolat bidon makow.

⁴ Malaekatpa mita inta nogaid kon
dosa, diábí doman pinilatan i Allah
nongkon hukuman. Mosia tua komintanbí
doman pinogonag kon naraka. Mosia
pinobonu kon irang inta mosindip sim
pogola-golatan kon singgai ponantúan.

⁵ Natuabí doman im pinomia kon dunia
tungkul intua, diábí pinomayak makow i
Allah kotaliban in hukuman. Pinoángoi i
Allah in lunud moloben totok kon dunia
in intau mita mora'at tungkul intua.
Tongábí ki Nuh takin intau pitu ibanea im
pinosalamat i Allah, sin sia in nopota'au

in habar soál kobobiag inta mokosanang kong gina i Allah.

⁶Ná doman kotá in Sodom bo Gomora, nodait i Allah sinubá ing kotá mita tatua simbá moba_li contoh kon onu inta moba_li kon intau mita inta mora'at.

⁷Ta'e ki Lot im pinosalamat sin sia in dinumudui kon singog i Allah; mororiga totok ing ginanya sin umuran moko'ontong kon aid mita mokotor inta pinomia in intau mita inta moromú.

⁸Salaku intau mopia inta nobiag kon yuá-yuák in intau mora'at natua, moájar totok ing gina i Lot sim pomuloi in singgai umuran moko'ontong makow kon intau mita inta mongoromú tatua.

⁹Dá kota'auanbí i Tuhan im moposalamat kon intau mita inta dinumudui kon ibog-Nya aka mosia koántugan in soba'an mita. Bo kota'auanbí doman i Tuhan motagú kon intau mita inta mora'at sin sikisa'an kon Singgai Ponantúan,

¹⁰torutama intau mita inta tantú dinumudui kon ibog in awak monia inta mokotor bo inta moningkule kong kakuasa'an i Allah. Ná domai tua ing kobobarani monia bo kokalakuang in intau mita inta mongaku guru mita tatua,

sahingga in diábî mo'ondo–ondok im mosia moningkule kom mahałuk mita in soroga inta momulia.

¹¹ Padahał umpakah malaekat mita inta mongoropot bo inta kokawasa no'iliu ko'i monia tua yo diábî kobałi im mopoyagi–yagimai kon singog kom bayongan mahałuk mita tatua kon tayowon i Allah.

¹² Ta'e aid intau mita tatua mo'iliudon totok! Mosia tua naonda bo mahałuk inta pinononggađi sin domokon bo limodon. Mosia tua diábî morai, tongábî mogaid podudui in onu inta kino ibog monia aidan, sahingga onu inta diá kinomangalean monia totokdon in singkuleon monia. Dá oáid bidon monia tontanî im mokobodito ko'i monia tua naonda bo mahałuk mita inta mongoromú.

¹³ Sałaku tontułi in aid monia inta mongoromú tua, yo mosia im mokorasabî kon roriga. Aka ko'i monia yo soał mita inta mokosanang kong gina monia im mogaidbî kon onukabî kon waktu in singgaipa sim mopopuas kon ibog in awak monia. Aka mosia limitú moyotakin monimu kon rame bo monga'an moyotakin, yo oáid monia tua mokobú

lantaran mosia moʔoʔangu in ibog awak monia.

¹⁴ Mosia tua diábí mogoga-gogai mogaid kon dosa, bo totok mo'ibog im mosia motayak kom bobay inta monakaʔ. Bo intau mita inta diápa noroton im pirisaya monia modait tongganutan monia. Gina monia tua no'ibiasa bidon moturá. Mosia tua im binutung bidon!

¹⁵ Lantaran mosia bo doí dumudui kon onu inta no'itutui, dá no'ilaŋkamdon im mosia. Mosia dinumuidon ko'i Bileam ki adí Beor tungkuʔ intua. Ki Bileam na'a mo'ibog totok tondanan simbá mogaid kon inta mora'at.

¹⁶ Tongá sia noko'uʔí kom poringatan lantaran oáidnya mora'at tatua, waktu intua keledainya nosingog naonda bo intau. Dá nabi tatua pinakisa bá mogogaidon mogaid kon oáidannya inta nobundai tatua.

¹⁷ Mototundú mita kon inta diá totu'u tatua naonda bo bokakak inta no'ingkagdon, bo ná doman onda bo goʔom inta inirup in tompot moropot. Mosia aim bidon pinosadia'an i Allah kon tempat inta mosindip totok, tempat pohohukuman.

¹⁸ Mosia umuran mopodandi in ubol mita bo inta diá baraguna. Ibog monia inta mokotor totok tatua pinaké monia mopoyaying ko'i monia inta bagupa nopirisaya ko'i Tuhan.

¹⁹ Mosia mita tatua mopodandi ing kasalamatan kon intau ibanea, padahal mosia tontaní ain nobaí ki ata in oáid mita inta diá mopia inta mokogoguya'at kon intau. Sin aka tobatú intau bo sinałowdon in tobatú kawasa dá sia mobaí bidon ata ing kawasa inta nokotałow ko'inia tua.

²⁰ Intau inta nonota'audon ko'i Tuhan bo ko'i Mopoposalamat naton ki Yesus Kristus, yo sia tua in no'ipilatdon nongkon kawasa mita in dunia na'a inta mokokotor kon intau. Ta'e onda intua sia buidon nogaid kon inta mora'at, dá oáid in intau tatua mo'iliu bidon totok kong kora'atnya inta muna.

²¹ Manikah intau mita natua diádon dodai onda nonota'au kon onu inta no'itutui inta sinundú i Tuhan daripada nonota'audon ta'e doíbí dinumudui kom parentah-Nya mita inta aim pinota'au ko'i monia.

²² Singog mo'iduduimai na'a noyoka'an totok in oáid monia tua, "Ungkú moka'anbí bui kon totukanya, bo boké inta ain

ininggúan kinodarit buibí doman in sia mayak lumobong kom bonu in yonak."

3¹ Utatku mita inta kinotabiku! Na'a in suratku inta induanyadon ko'i monimu. Kom bonu in suratku induanya tana'a, aku'oi noramijidon totok simbá mo'ikow tongá umuran morai kon inta mopia bo inta mokobiag.

² Bo umuranku doman anjuron makow simbá tantú monorop kon onu inta aim pinoguman in nabi mita i Allah tungkul intua bo moponorop doman makow kom parentah i Tuhan bo i Raja Mopoposalamat, inta aim pinota'au in rasul mita ko'i monimu.

³ Inta musti totok kota'auan monimu in nana'abí: Kon singgai tumi mamangoi in intau mita inta kobobiag monia kinawasa'an ibog in awak monia tontaní. Mosia moningkule ko'i monimu.

⁴ Mosia mosingog nana'a: "Dongogonmai ki Tuhan nodandi mamangoi! Yo ondabí in nion! Nodaitdon minatoi im mogoguyang naton ta'e bayongan yagi–yagi umuranpabí ná ka'ada'an tungkul intua, waktu in dunia na'a bagupa inaidan!"

⁵ Tu'odonbí monia diá pirisaya'an, kon dunia na'a pinomia i Allah takin

singog-Nya. Butá na'a pinomia-Nya nongkon tubig doman, bo takin tubig;

⁶Bo tubigbí doman na'a im pinaké i Allah nonginggamá kon dunia na'a bo tombonunya mita tungkul intua.

⁷Ta'e langit bo butá in umuranpa oyúon in tana'a makow, ilukadandon in singog i Allah nongkon tulu sim popogolat kon singgai ponantúan bo koyoyangan in intau mita inta mora'at.

⁸Ta'e utatku mita, dika koliongan monimu in soál tobatú tana'a, "Aka kon tayowon i Tuhan, tosinggai notongkaibí in toribu notaong, bo toribu notaong ná bí doman tosinggai, diábí in yoposinya kon tua."

⁹Diábí molaloi ing ki Tuhan mogintompod kon onu inta aim pinodandi-Nya, umpakahbí oyúon intau mosingog kom molaloi in Sia. Ta'e ki Tuhan in umuranbí mosabar im mo'indoi makow kon oáid monimu, sin doíbí in Sia aka tobatúpamai intau kon sigad monimu im moputú. Ibogon-Nya, bayongan intau mogogaidon mogaid kon dosa.

¹⁰Ta'e Singgai koángoian i Tuhan diábí butungonmai, sin naondabí bo ko'oangoi im mononakow. Kon singgai tatua langit

moyoyang takin gotup inta totok im moko'ondok, bo onukadon ing kon langit modaitbî mopokak, natua doman im butá bo bayongan in tombonunya modait doman mo'inggamá.

¹¹ Lantaran bayongan tua bo daiton rimumudon takin cara natua, dá mo'ikow imusti mobiang mokopotolutui bo tongá doman mobantung ko'i Allah,

¹² solama mo'ikow mogolat makow bo mokotanob kong koángoian in Singgai i Allah. Kon Singgai tatua langit modait mopokak, bo lantaran patúnya tatua, dá bayongan yagi–yagi kon langit modait motatom.

¹³ Ta'e kita in umuranbî mogolat makow kon dandi i Allah. Dandi i Allah tua in soálbî Langit bo Butá inta Mobagu inta motompia bo moádil.

¹⁴ Manangka intua ule utatku mita inta kinotabiku, waktu im mo'ikow mogolatpa makow kong koángoian in Singgai tatua, yo poramijibî totu–totu'u simbá mobiang modarit takin diábî im mokotor kon tayowon i Allah. Bo lukadaibî in hubungan mopia takin i Allah.

¹⁵ Anggapbî kasabaran i Tuhan naton salaku kasampatan inta inogoi–Nya ko'i

naton simbá kita komintan posalamaton-Nya. Soál tana'a aim pinais doman i Paulus ki utat naton kói monimu. Tua pinaisnya lantaran kabijaksana'an i Allah inta inogoi ko'inia.

¹⁶ Kom bayongan surat i Paulus tua mita umuranbí pinaisnya. Bo totu'ubí kon oyúon in tongonumai nohal kon suratnya mita mororiga totok komangalean im bonunya tua. Bo inta mororiga totok komangalean tatua, sinokotu'ui in intau mita inta diá nonota'au kon onu bo onu bo inta diá noroton im pirisayanya. Soál mita tatua diá bidon mokoherang, sim bonupa im Buk Mosuci ramijion doman monia pomia'an natua. Tongá oáid monia tatua mokoboditobí doman ko'i monia tontaí.

¹⁷ Ta'e mo'ikow utat mita inta kinotabiku, kinota'auan bidon monimu intua. Tuamai mokopo'ingat simbá mo'ikow diá mo'idudui kon aid in intau mita mora'at tatua bo inta diá doman nonota'au in hukum, bo mo'ikow mo'labú nongkon dodoyonan kobiagan monimu inta moroton.

¹⁸ Umurandon mo'ikow kobiag kom bonu in totabi i Tuhan Yesus Kristus, Tuhan bo Mopoposalamat naton. Poramiji totok

simbá mo'ikow modugangdon monota'au
kon soál Sia. Dinayo-dayowdon ing ki
Allah nongkon tana'a makow modapot ing
kopalutannya! Amin. Hormat nami, Petrus

1 Yohanes

1 ¹ Tombonu in surat tana'a in soálbî
Pirman inta mobogoi ing kobiagan,
Sia tua im Pirman inta koyongan bidon
oyúon nongkon pinomangkoianpamai.
Pirman tatua ain inontong bo ain doman
kinadaian nami tontanî.

² Wakutu ing kinobiagan tatua pinonyata,
noko'ontong doman ing kami. Tuamai
kami mobogoi ing kosaksian soál Sia.
Kami im mopota'au ko'i monimu soál
kobiagan mopia bo mononoi moyotakin
i Amá, sin tua aindon pino'ontong ko'i
nami.

³ Onu inta ain inontong bo dinongog
nami, tuabî doman im pota'au nami
ko'i monimu, simbá mo'ikow motobátú
domandon nami bo motobátú domandon i
Amá bo i Kristus ki Adí-Nya.

⁴ Na'a komintan pinaisdon nami, simbá
gina naton totu-totu'udon molunganga.

⁵ Na'adon in habar inta ain dinongog
nami nongkon i Adí-Nya bo inta poyaput
nami ko'i monimu: "Ki Allah tua im bayagbí
bo ko'i-Nia diábî in sindip topilikpamai.

⁶ Aka kita moguman kong kita nobiag notobatú takin-Nya, ta'e kita umuranpa doman nobiag kom bonu in sindip, dá kita in nongubol bidon, pinomayak tosingogon andeka oáid.

⁷ Ta'e aka kita mobilag kom bonu im bayag ná ki Allah inta kom bonu doman im bayag, dá kita im mustibí mobilag modagin, motompia bo mositabian tobatú bo tobatú. Bo dugú i Yesus, ki Adí-Nya tua, mondarit ko'i naton nongkon bayongan dosa.

⁸ Aka kita moguman kong kita diá kodosa, dá mongubolbí ing kita ko'i naton tontaní, bo ki Allah in doí bidon mogutun kom bonu ing gina naton.

⁹ Ta'e aka akuondon naton in talá mita naton ko'i Allah, dá aidan-Nyabí onu inta aim pinodandi-Nya bo pobayak-Nya doman onu inta moádil. Ampungan-Nyabí im bayongan dosa naton polat daritan-Nya doman ing kita nongkon bayongan oáid inta mora'at.

¹⁰ Ta'e aka kita moguman kong kita na'a diá kotalá, dá inanggapdon naton kong ki Allah tua in naonda bo mo'ubol, bo onu inta siningog-Nya diádon sinagú makow naton kom bonu ing gina.

2 ¹ Adíku mita! Na'a mita pinaisku ko'i monimu, simbá mo'ikow diádon mogaid kon dosa. Tongá aka oyúon im mogaid kon dosa, dá oyúon im mototulung naton, Sia tua ing ki Yesus Kristus inta moádil. Sia mayak in tayowon i Allah bo mopo'igum simbá ampungandon in talá mita naton.

² Bo pinotonsigad ko'i Yesus Kristus tuata, bayongan dosa naton inampungan. Bo de'emanbí doman tongá talá naton, ta'e talábí doman im bayongan intau.

³ Aka kita bo umuran dumudui kom parentah mita i Allah, dá tua in tandanya kong kita nonota'au ko'i Allah.

⁴ Intau inta mongaku, "Aku'oi nonota'au ko'i Allah," ta'e diá dinumudui kom parentah–Nya mita, yo mo'ubol in intau tatua, bo ki Allah in doíbí mogutun kom bonu ing ginanya.

⁵ Ta'e intau inta umuran dinumudui kom parentah mita i Allah, yo tabi in intau tatua ko'i Allah nosompurnadon. Tua in nobaí tanda kong kita in nobiagdon notobatú takin i Allah.

⁶ Ki ine i moguman kon sia in nobiag notobatú takin i Allah, yo sia musti mobiaq takin dumudui kong kobobiag i Kristus.

⁷ Utatku mita inta kinotabiku!

Onu im pinaisku tana'a de'emanbí parentah mobagu, ta'e parentahbí inta no'onggotdon inta aim pinogumanku ko'i monimu ko waktu im mo'ikow bagupa nopirisaya ko'i Kristus, tuata in habar inta nongkon i Allah bo inta ain dinongog monimu kolipod.

⁸ Umpakah natua, ta'e parentah inta pinaisku na'a in nobagubí doman; sing kabenarannya mota'aubí indoian ko'i Kristus bo ko'i monimu. Sin sindip ko'inggamá-ko'inggamádon bo bayag inta moloben momangkoidon monindar.

⁹ Intau inta noguman kon sia in nobiagdon kon nobayag, ta'e sia umuranpa doman mosaturu ko'i utatnya, yo intau tatua in umuranpabí nobiag kon nosindip uma'ai in tana'a makow.

¹⁰ Intau inta motabi ko'i utatnya, nobiag kon nobayag sahingga in diábí tobatúmai ing ko'inia mokopopisí kon intau ibanea mogaid kon dosa.

¹¹ Ta'e intau inta mosaturu ko'i utatnya, nobiagpa kon sindip. Sia minayak kom bonu in sindip, bo diá kota'auannya mongo kon onda im bayáannya, sin sindipdon tatua im mogolingoí ko'inia.

¹² Na'a im pinaisku ko'i monimu ule adiku mita, sin talámu mita aindon inampungan lantaran tangoi i Kristus.

¹³ Pinaisku in na'a ko'i monimu amá mita, sim mo'ikow nonota'audon ko'i-Nia inta oyúondon nongkon pinomangkoianpamai. Pinaisku in na'a ko'i monimu, intau mita inta nongobagupa, sin sinałowdon monimu Ki inta Mora'at.

¹⁴ Ule adiku mita, aku'oi nomais kon na'a ko'i monimu, sim mo'ikow nonota'audon ko'i Amá. Pinaisku in na'a ko'i monimu amá mita, sim mo'ikow nonota'audon ko'i-Nia inta oyúondon nongkon pinomangkoianpamai. Pinaisku in na'a ko'i monimu intau mita inta nongobagupa, sim mo'ikow moropot. Singog i Allah no'itonop kom bonu ing ginamu, bo sinałowdon monimu Ki inta mora'at.

¹⁵ Dikabî motabi kon dunia na'a ande onu ing kom bonunya na'a. Aka mo'ikow motabi kon dunia na'a yo diábî im mo'ikow motabi ko'i Amá.

¹⁶ Bayongan yagi-yagi inta kom bonu in dunia na'a, tua ing kino ibog in awak inta baradosa na'a, onu inta ko'ontongan bo inta pongalakuang, tua komintan in

de'emanbí nongkon i Amá, ta'e nongkon duniabí na'a.

¹⁷ Dunia na'a bo bayongan tombonunya inta kino ibog in intau koyogotdon moyoyang, ta'e intau inta dinumudui kon ibog i Allah i mobiagbí mononoi.

¹⁸ Ule adíku mita, kopalutan dunia motoyongdon! Bo ná inta aim pinoguman ko'i monimu, intau mita inta mosaturu ko'i Kristus i mamangoibí. Bo tana'a mobayongdon im mosia inta mosaturu ko'i Kristus. Tua in tandanya kom motoyongdon ing kopalutan dunia.

¹⁹ Saturu mita i Kristus tua in intaubí mita inta nonalámaidon ko'i naton na'a, lantaran mosia tua in de'emanbí totu'u intau naton. Aka mosia intau mita naton, tantú mosia umuranbí noyotakin naton. Natuabí simbá motarangdon ko'i naton kom mosia tua in diábí totu-totu'u mo'ibog mopirisaya ko'i Tuhan moyotakin naton.

²⁰ Ta'e mo'ikow notarimadon kon Roho i Allah inta ain inogoi i Yesus Kristus, manangka intua mo'ikow nonota'audon kon totundú mita inta nobanar.

²¹ Pinaisku in na'a ko'i monimu de'emanbí lantaran mo'ikow diápa nonota'au kon

totundú inta nobanar, ta'e lantaranbí kinota'auandon monimu in totundú tatua bo kinota'auandon monimu kon diábí in ubol kon totundú inta nobanar tatua.

²² Ki ine im mo'ubol tua? Tantú intaubí inta noguman kong ki Yesus tua in de'emanbí Raja Mopoposalamat inta pinodandi i Allah. Mosia tua in saturu i Kristus, sin diábí aku'onnya ing ki Amá andeka Adí.

²³ Intau inta diá motarima ko'i Adí, dá mangalunya sia diá doman motarima ko'i Amá.

²⁴ Sin tuamai, habar inta ain dinongog monimu, waktu im mo'ikow bagupa nopirisaya, mustibí tagúon monimu kom bonu ing gina. Sin aka habar inta ain dinongog monimu tua umuran kogina–gina makow monimu, yo mo'ikow umuranbí mobiag motobatú takin i Adí bo i Amá.

²⁵ Bo na'a im pinodandi i Kristus tontaí ko'i naton: "Kobiagan motompia bo mononoi."

²⁶ Pinaisku tana'a ko'i monimu in soálbí intau mita inta umuran moramiji mongubol ko'i monimu.

²⁷ Ta'e aka soál mo'ikow nion aim bidon inogoian i Kristus in Roho–Nya. Bo solama in Roho tatua mongawasapa ko'i monimu, diá bidon paraļu intau ibanea motundú ko'i monimu, sin Roho bidon tatua im motundú kom bayongan yagi–yagi ko'i monimu. Bo onu in tundúon–Nya totu'ubí intua de'emanbí tongá ubol. Tuamai tantúdon dudui kon onu inta ain sinundú–Nya tua ko'i monimu bo umurandon kobiag motobatú takin i Kristus.

²⁸ Pogumanku bui ko'i monimu adíku mita: Kobiag umuran motobatú takin i Kristus, simbá aka Sia mamangoidon bui, yo kita diádon mo'ondo–ondok in tumayow ko'i–Nia, bo diá domandon mo'oya–oyak.

²⁹ Kinota'auandon monimu kong ki Kristus nobiag podudui in ibog i Allah. Tuamai musti kota'auan doman monimu kom pomuļoi in intau inta nobiag podudui ibog i Allah, ki adíbí mita i Allah.

3 ¹ Indoiaikah dá ki Allah totokbí im motabi ko'i naton, sahingga inaku–Nyadon ing kita salaku ki adí–Nya mita. Bo totu'u kong kita na'a ing ki adíbí mita i Allah. Tuamai dunia inta mora'at na'a diá

nonota'au ko'i naton, lantaran dunia diá nonota'au ko'i Allah.

² Utat mita inta kinotabiku! Tana'a makow kita ain noba_{li} ki ad_i i Allah, ta'e ka'ada'an naton kon singgai mo'iduduimai diápa notarang. Tongá kinota'auan naton kon aka ki Kristus mamangoi, kita na'a im moba_{li} ná Sia, sing kita im moko'ontong ko'i–Nia kom bonu ing ka'ada'an–Nya inta sabanarnya.

³ Komintan intau inta oyúon harapan nana'a ko'i Kristus, musti totu'u mokopodarit kong kobobiag, modarit nongkon dosa mita naonda bo ki Kristus nodarit doman.

⁴ Intau inta nogaid kon dosa, nolawangb_i kon hukum i Allah; sin dosa tua in aidb_i molawang kon hukum i Allah.

⁵ Bo kinota'auan bidon monimu kong ki Kristus tua namangoi sim motobus kon dosa mita intau, bo Sia tua diáb_i kodosa.

⁶ Komintan intau inta nobiag notobatú takin i Kristus, diáb_i umuran mogaid kon dosa. Intau inta umuran mogaid kon dosa, diáb_i dodai onda moko'ontong ko'i Kristus andeka monota'au ko'i–Nia.

⁷ Ad_iku mita, dika mo'ibog mo'ikow poyayingon i inekadon. Sin intau inta

nogaid kon onu inta kino ibog i Allah, mosia tuata ing ki adĩ mita i Allah ná doman onda bo ki Kristus inta ki Adĩ i Allah.

⁸Ta'e intau inta umuran mogaid kon dosa, mosia tua ki adĩ mita in Ibilis, sin Ibilis tua in nongkon pinomangkoianpabĩmai umuran nogaid kon dosa. Tuabĩ im mangale inangoian i Adĩ Allah, Sia morimumud kon oáidan mita in Ibilis.

⁹Intau inta nobaĩdon ki Adĩ i Allah, diá bidon tantú mogaid kon dosa, sin sipat i Allah oyúondon ko'inia. Bo lantaran ki Allah tua ing ki Amánya, dá sia in diá bidon mota'au umuran mogaid kon dosa.

¹⁰Na'abĩ in nokoyoposi kon sigad in adĩ mita i Allah bo adĩ mita in Ibilis. Ki ine in diá mogaid kon onu inta kino ibog i Allah, andeka diá motabi ko'i utatnya, sia tua de'emanbĩ ki adĩ i Allah.

¹¹Nongkon pinomangkoianmai habar tana'a ain pinota'au ko'i monimu: Kita musti mositabian tobatú bo tobatú.

¹²Dona'aibĩ ing kita ná ki Kain, inta nobaĩ ki adĩ in Ibilis bo nolimodon ko'i utatnya tontanĩ. Nongonu sing ki Kain nolimodbĩ ko'i utatnya? Lantaranbĩ soál

mita inta pinomianya nongo'italá, ta'e soál mita inta pinomia i ai-ainya in no'itutui.

¹³ Manangka intua, utatku mita, dikabí moherang aka mo'ikow kodoí in intau mita in dunia na'a.

¹⁴ Kinota'auandon naton kong kita ilumuaidon nongkon kawasa im popatoi, bo nomampingdon kom bonu ing kawasa inta mokobiag, sin lantaran kita notabidon ko'i utat mita naton. Sing ki ine in diá motabi ko'i utatnya, yo sia tua in tantúpa nobiag kom bonu ing kawasa im popatoi.

¹⁵ Intau inta mosaturu ko'i utatnya in intaubí moḷoḷimod, bo kinota'auanbí monimu kon intau moḷoḷimod diábí moko'uḷi kong kobiagan mopia bo mononoi.

¹⁶ Na'a in daḷan bá kota'auan naton im motabi kon tumpaḷa intau: ki Kristus noposarakandon ing kobiagan-Nya sing kopontingan naton. Sin tuamai, kita doman musti moposarakan ing kobiagan naton kong kopontingan i utat mita naton!

¹⁷ Aka mo'ikow inta nobiagdon no'oyúon bo noko'ontong kon utat inta nobiag nobogá, ta'e doí motuḷung ko'i utatnya tatua, dá naondabí in sia mota'au moguman, 'Aku'oi motabi ko'i Allah?'

¹⁸ Adíku mita! Dona'aibí ing kita motabi tongá kom bibig ande tongá kon singog, ta'e ponyatabí in tabi tatua kon oáid naton.

¹⁹ Natua in caranya kita monota'au kong kita na'a no'ituot kong ki adí mita i Allah inta mobanar, bo gina naton mo'onowdon kon tayowon i Allah.

²⁰ Kinota'auandon naton, kon aka kita bo potaláandon ing gina naton, yo ki Allahbí im mopado–pandoi nongkon gina naton, bo kinota'auan–Nyabí im bayongan yagi–yagi.

²¹ Dá utatku mita inta kinotabiku, aka gina naton diá mopotalá ko'i naton, yo kita in diábí mo'ondok mayak kon tayowon i Allah.

²² Bo onu in igumon naton ko'i–Nia, tarima'anbí naton, sing kita umuran dinumudui kom parentah–Nya mita bo nogaid kon onu inta mokosanang kong gina–Nya.

²³ Na'a im pinarentah–Nya ko'i naton: Kita musti mopirisaya ko'i Adí–Nya, tuata ing ki Yesus Kristus, bo kita im musti umuran mositabian, ná inta aim pinarentah i Kristus ko'i naton.

²⁴ Bayongan intau inta motoindudui kom parentah mita i Allah, nobiag notobatú

takin i Allah, bo ki Allah notobatú doman takin monia. Bo kinota'auan bidon naton kong ki Allah in nobiag bidon notobatú

4¹ Utat mita inta kotabiku! Dona'aibí mogampang kinopiri–pirisayanya kon intau mita inta mongaku kinawasa'an in Roho i Allah, ta'e ujipa muna im mosia tua simbá kota'auandon monimu mongo roho ko'i monia tua nongkon i Allah andeka de'eman. Sin nobayongdon intau maya–mayak makow bo mongaku nabi padahal de'emanbí totu'u nabi.

² Nana'a in tandanya ko'i naton monota'au mongo tua Roho i Allah andeka de'eman: Intau inta mongaku kong ki Yesus Kristus namangoidon in dunia salaku intau, yo intau tatua kinawasa'an in Roho i Allah.

³ Ta'e intau inta doí mongaku kon soál ki Yesus, yo sia tua diá kinawasa'an in Roho i Allah, ta'e intau tatua kinawasa'andon in roho inta nongkon Saturu i Kristus. Bo soál sia tua aim bidon kinodongogan monimu kom mamangoibí in sia, bo tana'a sia namangoidon kon dunia na'a.

⁴ Ta'e ule, mo'ikow nion ki Allahbí ing kitogi. Sinalowdon monimu in intau mita inta de'eman totu'u nabi, sin Rohobí inta nongawasa ko'i monimu im

mokawa-kawasa nongkon roho mita inta nongawasa kon intau mita inta noba^{li} kapunya'an in dunia na'a.

⁵ Intau mita inta de'eman totu'u nabi tua nongonguman kon so^{al} mita in dunia na'a, bo onu in ino'uman monia tua indongoganbⁱ in dunia na'a.

⁶ Ta'e kita na'a ing ki adⁱbⁱ mita i Allah; bo intau mita inta nonota'au ko'i Allah mokidongogbⁱ kon singog naton. Ta'e intau inta de'eman kapunya'an i Allah, di^abⁱ mokidongog kon singog naton. Natua in caranya kita monota'au kon koyoposi in Roho inta motund^u kom mobanar, bo roho inta motund^u kon di^a totu'u.

⁷ Utat mita inta kinotabiku! Ko^{li}gai b^a kita umuran mobia^g mositabian tobat^u bo tobat^u, sin tabi tua in nongkon i Allahbⁱ, bo intau inta kototabi kon tumpa^{la} intau ing ki adⁱbⁱ mita i Allah bo nonota'au ko'i Allah.

⁸ Intau inta di^a kototabi, di^abⁱ nonota'au ko'i Allah; sing ki Allah tua in tabibⁱ.

⁹ Cara i Allah noponyata kon Sia im motabi ko'i naton, Sia nopotab^a ko'i Adⁱ-Nya tul^{ong} namangoi in dunia na'a,

simbá kita moko'u_lí kong kobiagan nongkon i-Nia.

¹⁰ Na'abí in tabi tua: De'emanbí kita in notabi ko'i Allah, ta'e ki Allahbí in notabi ko'i naton bo nopotabá ko'i Adí-Nya sim motobus kom bayongan dosa naton.

¹¹ Utat mita inta kinotabiku, aka tabi i Allah totu'u mo_loben ko'i naton, dá kita im mustibí doman mositabian.

¹² Diábí tobatúmai intau pernah noko'ontong ko'i Allah, ta'e aka kita mositabian, yo ki Allah notobatúdon takin naton bo tabi-Nya moba_lídon mosompurna ko'i naton.

¹³ Lantaran ki Allah ain nobogoi in Roho-Nya ko'i naton, dá kinota'auan naton kong kita na'a in nobiag bidon notobatú takin i Allah, bo ki Allah nobiag doman notobatú takin naton.

¹⁴ Kami tontaní ain noko'ontong ko'i Adí i Allah, bo kami nopohabar kon Sia im pinotabá mangoi i Amá sim moba_lí Raja Mopoposalamat in dunia na'a.

¹⁵ Ki ine im mopirisaya kong ki Yesus tua ki Adí i Allah, yo ki Allah notobatú takin intau tatua, bo intau tatua notobatúdon doman takin i Allah.

¹⁶ Kita tontaní ain nonota'au bo nopirisaya kon tabi i Allah ko'i naton. Ki Allah tua in tabibí. Intau inta umuran kototabi kon tumpala intau, notobatúdon takin i Allah in Sia, bo ki Allah notobatúdon takin intau tatua.

¹⁷ Tabi binalídon nosompurna ko'i naton, simbá oyúondon ing kabaranian naton kon Singgai Ponantúan. Oyúon ing kabaranian naton, sing kobiagan naton kon dunia na'a notongkaidon ná kobobiag i Kristus.

¹⁸ Intau inta nobiag kom bonu in totabi i Allah, diábí angoian ondok, sin tabi inta mosompurna monginggamádon kom bayongan ondok. Dá kota'auan bidon, aka intau bo mo'ondokpa in tumayow kon Singgai Ponantúan yo intau tatua diápa notarima kon tabi inta nosompurna nongkon i Allah.

¹⁹ Kita motabi, sing ki Allah aim muna notabi ko'i naton.

²⁰ Aka oyúon intau moguman, "Aku'oi motabi ko'i Allah," ta'e sia diá motabi ko'i utatnya, yo mo'ubol intau tatua. Sin intau inta diá motabi ko'i utatnya inta ontongonnya makow, tantú diábí doman kuma'an kon akal aka sia motabi ko'i Allah inta diá inontongnya.

²¹ Tuamai, na'a im parentah inta inogoi i Kristus ko'i naton: Ki ine im motabi ko'i Allah musti motabi ko'i utatnya doman.

5 ¹ Intau inta mopirisaya kong ki Yesus tua in Raja Mopoposalamat inta namangoi nongkon i Allah, intau tatua ki adĩ i Allah. Intau inta motabi ko'i–Nia inta nopoángoi tua im motabibĩ doman ko'i–Nia inta namangoi nongkon i Allah.

² Na'a in dalan naton monota'au kong kita motabi ko'i adĩ mita i Allah: Kita motabi ko'i Allah bo motoindudui kom parentah–Nya mita.

³ Sin aka motabi ko'i Allah yo mustibĩ motoindudui kom parentah–Nya mita. Bo parentah–Nya mita diábĩ mobogat ko'i naton,

⁴ sim bayongan intau inta nobaľıdon ki adĩ i Allah mokosanggupbĩ mita monaľow kon dunia inta mora'at na'a. Bo tongábĩ pirisaya naton ko'i Tuhan tua im monaľow kon in dunia na'a.

⁵ Ki ine degá im mokotaľow kon dunia na'a? Tongábĩ intau inta mopirisaya kong ki Yesus tua ing ki Adĩ i Allah.

⁶ Ki Yesus Kristus tuata inta namangoi kon dunia takin tubig inta pinobaptisan ko'i–Nia bo takin doman dugú kinopatoian–

Nya. Sia namangoi de'emanbí tongá takin tubig, ta'e takinbí tubig bo dugú. Bo Roho i Allah tontaní nobogoi ing kosaksian kon totu'ubí intua, sin Roho in diábí pernah mongubol.

⁷Toļu in saksi kon soroga, ki Amá, Pirman bo Roho Mokudus. Toļu tatua in notobatúbí.

⁸Toļu doman in saksi kon dunia na'a, tuata in Roho i Allah, tubig bo dugú. Toļu tatua komintan nobogoi ing kosaksian inta notongkai.

⁹Kita mopirisayabí kong kosaksian intau, ta'e kosaksianbí i Allah im moropo–ropot kon tua. Bo tuata ing kosaksian inta ain inogoi i Allah soál ki Adí–Nya.

¹⁰Tuamai, intau inta mopirisaya ko'i Adí i Allah ain notarima kong kosaksian tatua kom bonu ing ginanya; ta'e intau inta diá mopirisaya ko'i Allah, inanggapnya ki Allah tua mo'ubol, sin diá in sia mopirisaya kon onu inta pinoguman i Allah soál ki Adí–Nya.

¹¹Na'a ing kosaksian tatua: Ki Allah ain nobogoi ko'i naton ing kobiagan mopia bo mononoi, bo ki Adí–Nya tatua im pangkoi kobiagan tatua.

¹² Intau inta mopirisaya ko'i Adĩ i Allah, moko'uľĩ kong kobiagan tatua; bo intau inta diá mopirisaya ko'i Adĩ, diábĩ moko'uľĩ kong kobiagan tatua.

¹³ Pinaisku in na'a ko'i monimu inta ain nopirisaya ko'i Adĩ i Allah, simbá kota'auandon monimu kon mo'ikow ain noko'uľĩ kong kobiagan mopia bo mononoi.

¹⁴ Bo kita im mobaranibĩ mayak kon tayowon i Allah, sim moyakinbĩ ing kita kon indongoganbĩ i Allah onu im pino'igum naton, aka inta pino'igum naton tua noyoka'an kon onu inta kino ibog-Nya.

¹⁵ Sing kinota'auandon naton kon indongogan-Nyabĩ ing kita aka mopo'igum ko'i-Nia, dá kinota'auan domandon naton kon ogoi-Nyabĩ onu inta aim pino'igum ko'i-Nia.

¹⁶ Aka mo'ikow bo moko'ontong kon tobatú intau inta tumpala Keresten nogaid kon dosa inta diá mokopopisĩ kon intau tatua kobuľiandon ing kobiagan inta mopia bo mononoi, yo mo'ikow musti mosambayang ko'i Allah; bo ki Allah mobogoibĩ ing kobiagan tatua ko'inia. Na'a in tongábĩ ko'i monia inta nogaid kon dosa inta diá mokopopisĩ ko'i monia

kobu_lian ing kobiagan tatua. Ta'e oyúon in dosa inta mokopopisí kon intau kobu_lian ing kobiagan tatua. Aka kon soál tana'a yo aku'oi in diábí moguman ko'i monimu kom mo'ikow im musti mosambayang ko'i Allah.

¹⁷ Bayongan oáid inta mo'italá in dosabí, ta'e oyúon in dosa inta diábí mokopopisí kon intau tatua kobu_lian ing kobiagan mopia bo inta mononoi tua.

¹⁸ Kinota'auan naton kom bayongan intau inta ain noba_lí ki adí mita i Allah, diábí umuran mogaid kon dosa, sing ki Adí i Allah umuran molukad ko'inia, bo ki Inta mora'at diá mokopongonu ko'inia.

¹⁹ Kinota'auanbí naton kong kita na'a ing kapunya'anbí i Allah, umpakahbí komintan dunia kinawasa'andon i Inta Mora'at.

²⁰ Kinota'auan bidon naton kong ki Adí i Allah ain namangoi bo ain nobogoi im pongortian ko'i naton, simbá kota'auan naton ing ki Allah inta mobanar. Kita nobiag notobatú takin i Allah inta mobanar tatua bo nobiag notobatú takin i Adí-Nya ki Yesus Kristus. Na'adon ing ki Allah inta mobanar, bo na'adon ing kobiagan inta mopia bo mononoi.

²¹ Adiku mita, mokopoyayukdon im
mo'ikow kom berhala mita!

2 Yohanes

1 ¹ Ko'i Iná inta aim piniḽi i Allah bo ko'i adínya mita inta kinotabiku.

Surat tana'a nongkon inakó, tobatú itoi in jama'at inta totu-totu'u motabi ko'i monimu. De'emanbí tongá aku'oi im motabi ko'i monimu, ta'e bayonganbí doman intau inta totu-totu'udon nonota'au ko'i Allah.

² Sing ki Allah umurandon nogutun kom bonu ing gina naton, bo Sia in umuranbí doman kotaki-takin naton.

³ Po'igumon makow, totabi, barakat bo kobiagan motompia nongkon i Allah, ki Amá naton bo nongkon i Yesus Kristus ki Adí-Nya umuran doman kotaki-takin naton. Igumon makow tua, komintan mo'uḽi naton intua takin gina motuḽid bo takin tabi.

⁴ Nosanangdon totok ing ginaku nokota'aumai kon oyúon ing ki adí mita i Iná in nobiag podudui in totundú mita i Allah, ná inta pinoki aid i Allah Amá ko'i naton.

⁵ Tuamai, Iná po'igumonkudon totok simbá kita komintan umurandon mositabian. Onu im pinogumanku tana'a de'emanbí parentah mobagu; parentah tana'a aim bidon inogoi ko'i naton wakutu ing kita bagupa nopirisaya.

⁶ Aka kita motabi ko'i Allah yo mustibí dumudui kom bayongan parentah–Nya. Na'a im parentah tatua: Mo'ikow musti umuran mobiag mositabian tobatú bo tobatú.

⁷ Tana'a makow nobayongdon kon dunia na'a in intau inta motundú kon diá totu'u. Mosia tua in intau inta diá mopirisaya kong ki Yesus Kristus namangoidon in dunia na'a salaku intau. Intau natua i mongo'ubol, bo saturu i Kristus.

⁸ Sin tuamai, mokopo'ingat simbá mo'ikow diá kobulian onu inta ain iramiji nami sing kopontingan monimu. Poramijidon totok simbá mo'ikow motarima kon tontulí im bayongan inta ain inaidanmu.

⁹ Intau inta diá kinumadai kon onu inta ain sinundú i Kristus, sedang bo sinumabat kon onu inta ain sinundú i Kristus, yo ki Allah in diábí kom bonu ing gina intau tatua. Ta'e intau inta umuran

kinumadai kon onu inta sinundú i Kristus, yo sia tua in umuran doman nopirisaya ko'i Amá andeka ko'i Adí-Nya.

¹⁰ Sin tuamai aka oyúon in intau mamangoi ko'i monimu bo mopota'au in totundú inta diá sinundú i Kristus, yo dika ogoi in sia tumu'ot kom bonu im baloimu bo dona'ai doman mobogoi in salam ko'inia.

¹¹ Sin intau inta mobogoi in salam kon intau ná tua, yo noyopopogdon noyotakin intau tatua nogaid kon inta mora'at.

¹² Mobayongpa im pogumanku ko'i Iná, ta'e mopia-piabí kon de'eman tongá pongin surat. Haraponku makow tua, aku'oi mota'aupa mayak moki podungku ko'i monimu bo mongonguman moyogintayowan makow monimu, simbá gina naton totu-totu'udon molunganga.

¹³ Ki adí mita i utat bobay i Iná inta pinilí doman i Allah, nokidia doman in salam ko'i Iná.

3 Yohanes

1 ¹ Ki utatku ki Gayus inta kotabiku!
Aku'oi, tobatú itoi in jama'at inta totu-totu'u motabi ko'inimu,

² umuran makow mopo'igum doá ko'i Allah simbá ki Utat tantúpa mosehat bo bayongan inta mopia tantúpa doman umuran moyotakinmu, ná doman onda bo ginamu inta umuran mopia.

³ Noʔlunganga totok ing ginaku wakutu in nokodongog kon o'uman in tongonumai intau Keresten inta namangoi ko'inakó. Mosia nongonguman kong ki Utat totokbí i motoindudui kom bayongan inta kino ibog i Allah. Kinota'auankubí kong ki Utat in umuranbí mogaid kon inta mopia ná inta sinundú i Allah.

⁴ Aka ko'inakó, diábí im poliu kon ʔlunganga ing ginaku wakutu in nokodongogmai kong ki adíku mita umuran nobiag no'idudui kon onu inta sinundú i Tuhan.

⁵ Utatku! Mopiadon totok onu inaidanmu ko'i utat mita inta tumpala Keresten; umpakah utat mita inta diápa

nogoginta'auanmu, ta'e binantunganmubí doman.

⁶Tabimu tatua ain ino'uman monia kon jama'at inta pinogutunanku makow tana'a. Natua ule, tulungaibí im mosia podudui onu inta kino ibog i Allah, simbá mota'aupa im mosia mogingguput kom bobayáan monia.

⁷Sing kom binaya'an monia mogaid kon oáidan i Kristus, mosia diábí motarima kon totulung onukadon nongkon intau mita inta diá nonota'au ko'i Allah.

⁸Sin tuamai, kita intau mita ing Keresten musti motulung kon yobayat mita tumpala Keresten inta ná tatua, simbá kita mo'itakindon moramiji mopohabar in totundú inta no'itutui nongkon i Allah.

⁹Aku'oi ain nokidia in surat kon jama'at umpakah tongá nopolok, ta'e ki Diotrepes inta mo'ibog mobaí itoi kom bonu in jama'at, doí dumudui kon onu inta pinogumanku.

¹⁰Tuamai, aka aku'oi mamangoidon, yo daitonkudon o'umanon im bayongan inta pinomianya, inta kopiadon mongonguman kon soál mita ubol sim mopora'a-ra'atmai ko'i nami! De'emanbí doman tongá tua im pinomianya, sing kowakutu ing ki utat

mita naton tumpaḷa Keresten namangoi, doí in sia notarima ko'i monia. Sedang bo ilarangnyabí in intau mita inta mo'ibog motarima kon utat mita tatua, nodapot im pinoluainyadon in intau mita tatua kom bonu in jama'at!

¹¹ Utat inta kinotabiku, dona'ai dumudui kon oáid mita inta diá mopia. Duduiaidon onu inta mopia. Intau inta mogaid kom mopia ing kapunya'anbí i Allah. Bo intau inta mogaid kon inta mora'at diápabí nonota'au ko'i Allah.

¹² Komintan intau nomuji ko'i Demetrius. Ki Allah tontaní nomuji doman ko'inia. Sia pinuji domandon nami, bo kinota'auan bidon i utat kon onu im pinota'au nami na'a mota'aubí pirisaya'an.

¹³ Mobayongbí im paraḷuku poguman ko'inimu, ta'e mopia–piabí kon de'eman tongá pongin surat.

¹⁴ Haraponku makow tua ḷagidon moyodungkuḷmu, bo kita mongonguman moyogintayowan makow. (1–15)
Po'igumon makow tua tantú barakatan i Tuhan ing ki utat. Yobayatmu mita inta kon tempatku na'a nokidia doman in salam ko'inimu. Poyaputpa doman in

salamku kon yobayat mita naton tumongo
batú.

Yudas

1 ¹ Utatku mita inta ain inoiní bo inta totok ing kinotabi i Allah Amá naton, bo inta ilukadan kom bonu in tongoi i Yesus Kristus. Sałaku intau inta nogaid kon oáidan i Yesus Kristus, aku'oi ki Yudas, ki utat i Yakobus,

² mopo'igum makow: Simbá ki Allah umuran mobogoi im barakat, totabi bo kobiagan motompia ko'i monimu.

³ Utat mita inta kinotabiku! Totu'u kon oyúonbí im makusudku nomais kon surat tana'a ko'i monimu, tuata in soál kasalamatan inta ain tumpala kinorasa'an naton. Kon soál tana'a totokdon kong ginaku im momais kon surat ko'i monimu bo mononggina simbá mo'ikow umuran mokoporoton kumadai kon onu inta aim pinirisaya monimu inta aim pinoyaput kon intau mita inta ain inoiní i Allah.

⁴ Sin diá kinota'a-ta'auanmai, na'anta oyúon bidon intau mita ibanea inta umuni-uni makow sinumu'ot kon yuá-yuák naton. Mosia tua intau mita mora'at inta mopoyotu'uy kon habar soál totabi

i Allah naton. Makusud monia tua im motayakbî kong kasampatan mopoáid in onu inta kino ibog in awak monia. Mosia tua diá mopirisaya kong ki Yesus Kristus tua im mongongawasa bo Tuhan naton. Nongkon tungkulpabîmai hukuman ko'i monia tua aindon pinota'au muna kom bonu im Buk Mosuci.

⁵Tua komintan kinota'auan bidon monimu. Tongá mo'ibogpa doman aku'oi moponorop ko'i monimu kon soál naonda ing ki Tuhan noposalamat kon umat Israel nongkon butá im Mesir, ta'e no'iduduimai kon tua pinutúan–Nyadon intau mita kon sigad monia inta diá mopirisaya.

⁶Torop domandon im malaekat mita inta ilimimpat kong kawasa inta inogoi ko'i monia, sahingga im minayak nonalámaidon kon tempat pogogutunan monia. Mosia tua sinoko togot i Allah in rante inta diá mobonto–bontow kom bonu in tempat inta mosindip kon limonag im butá. Mosia umuranpabî sinahang kon tua modapot in hukuman popolabúdon ko'i monia kon singgai inta ponantúandon.

⁷Torop domandon onu inta nobaíi kong kotá in Sodom bo Gomora bo kong kotá mita inta kon diugeamai, inta intaunya

mita kon tua nogaid doman kon ná inta pinomia im malaekat mita tatua. Mosia nogaid kon soál mita inta moko'oyak totok bo nogaid doman kon inta diádon patus aidan in intau. Hukuman ko'i monia tua in tulu inta diá mopio-piong, simbá tua mobaíi poringatan kom bayongan intau.

⁸ Natua doman intau mita inta mo'ibog momikir kon diá totu'u modapot im mogaid kon inta mokokotor kon awak monia tontaní. Mosia tua mopo'ompámai kong kakuasa'an i Allah bo moningkule kom malaekat inta momulia kon soroga.

⁹ Ki Mikhael tontaní inta itoi im malaekat mita diá dodai onda nogaid kon ná inta pinomia monia tatua. Kon waktu in sia nobobayowan in Ibilis soál ki ine im moko'uíi kom mayat i Musa, sia diábí nokobaíi nohakim kon Ibilis takin tosingogon moningkule. Ki Mikhael tongábí nosingog nana'a: "Torúan i Tuhan ikow!"

¹⁰ Ta'e mosia kopia nopoyaput in tosingogon mita pohojat kom bayongan inta diá kinomangalean monia. Mosia tua nádon onda bo mahaluk inta diá koraian, inta nonota'au kon soál mita tongá podudui im porasa'an monia. Bo

soálbí mita tatua inta mokopopisí kong koyoyangan monia.

¹¹ Mobodito im mosia! Mosia dinumuduidon kon onu inta inaidan i Kain. Inta tongá lantaran bá moko'uŕí kon doit, dá nogaidon kon onu inta diá kino ibog i Allah, ná doman ki Bileam. Bo mosia tua irimumud doman lantaran nomarontak ná ki Korah.

¹² Ko wakutu i mo'ikow nogaid kon rame nonga'an noyotakin, oáid in intau mita tatuata inta mokobú kon sigad monimu. Mosia tumurá im monga'an takin diábí in oyak, bo tongá morai kong kopontingan monia tontaní. Mosia tua ná doman onda bo golom inta dinia in tompot ta'e diá moko'uyan. Mosia ná doman onda bo pangkoi in ayop inta diá momomungai umpakah sempo in ayop; pangkoi mita inta ain irabut takin uakatnya bo minatoidon.

¹³ Mosia notongkai doman im bokol moropot kon dagat inta mokopomuká kom burá, natua im mosia monomburá kon oáid mita monia inta moko'oyak. Mosia tua in ná doman onda bo mahaluk mita inta modondaloi magí makow bo inta aim pinosadia'an i Allah kon tempatnya

kom bonu in tampat inta paling mosindip modapot ing kopalutannya.

¹⁴ Ki Henokh, katurunan im pitunya nongkon i Adam, tungkul intua pernah doman nopota'au ing koyow i Allah soál intau mita tatua. Ki Henokh noguman nana'a, "Indoiai, ki Tuhan mamangoi takin ribuan malaekat–Nya mita inta mokudus

¹⁵ sim mohakim kom bayongan intau. Ki Tuhan mohukum kon intau mita mora'at lantaran oáid mita monia inta moromú. Bo hukumon–Nyabî in intau mita baradosa bo inta modurhaka inta umuran mopoyaput in singog pohojat ko'i Tuhan."

¹⁶ Intau mita tatua umuran mongunsingog bo mopotalá kon intau mita ibanea. Mosia mobilag podudui in ibog monia inta baradosa na'a. Mosia mongonguman kom molantud soál ka'ada'an monia tontañi, bo umuran umapid makow kon intau simbá moko'ulí kong ka'untungan.

¹⁷ Ta'e utatku mita inta kinotabiku, toropdon onu inta kolipod pinoguman in rasul mita i Yesus Kristus, Tuhan naton.

¹⁸ Munadon pinota'au monia ko'inimu, kon aka kodiug–kodiugdon in singgai pangabisan yo mo'iangoi bí in intau mita

inta moningkule ko'i monimu, mosia tuata in intau mita inta nobiag podudui in ibog monia inta baradosa na'a.

¹⁹ Mosiadon na'a in intau mita inta mokopomuká kong kogoguya'atan im pinonobatúan jama'at. Mosia diá kinawasa'an in Roho i Allah, ta'e kinawasa'andon in ibog mita in dunia na'a.

²⁰ Ta'e mo'ikow, utatku mita, tompiabí saḷaḷu ing kobobiagmu podudui im pirisayamu ko'i Yesus Kristus. Pirisaya inta totok modarit. Bo posambayangdon takin kawasa in Roho i Allah,

²¹ bo kobiag saḷaḷu kom bonu in totabi i Allah, ko wakutu im mo'ikow mogolat makow kom barakat i Tuhan naton ki Yesus Kristus inta mobogoi ing kobiagan mopia bo mononoi.

²² Popo'ontongdon in tabi monimu ko'i monia inta diápa motantú im pirisaya.

²³ Kapit bo poluai im mosia nongkon bonu in tuḷu simbá mosalamat. Bo po'ontong doman in tabi kon intau mita ibanea, ta'e musti motogu'ondok. Kodoíbí modapot pakeang monia inta aing kinotoran in ibog monia inta binaradosa.

²⁴ Ki Allah, inta mokosanggup molukad simbá mo'ikow diá molabú, bo inta

mokosanggup modia ko'i monimu mayak
in tempat pomomarentáannya inta
momulia takin gina mosanang bo modarit.

²⁵ Tongábí Sia tua ing ki Allah,
Mopoposalamat naton pongin i Yesus
Kristus Tuhan naton. Siata ing ki Allah
inta momulia, Mołoben, mokawasa bo inta
mokobangkał nongkon tungkułpa intua,
masai na'a bo modapot kopałutan in dunia
na'a! Amin.

Wahyu

1 ¹ Buk tana'a in nongonguman kon onu inta pino'ontong i Yesus Kristus soál mita inta moba_lí. Pinota'au i Allah ko'i Kristus, simbá pota'au i Kristus kon intau mita inta nogaid kon oáidan i Allah in onu inta diádon mo'onggot bo moba_lí. Ki Kristus nopotabádon im malaekat-Nya namangoi ko'i Yohanes, intau inta mogogaid kon oáidan-Nya, sim mopota'au ko'inia kom bayongan soál inta moba_lí tua.

² Dá ki Yohanes nopota'au doman im bayongan inta ain inontongnya tatua; bo na'adon im pinogumannya soál koyow nongkon i Allah, bo inta inirigonan i Kristus Yesus pinongin kosaksiannya.

³ Totokdon mosanang intau inta mobaca bo inta mokidongog kon habar inta pinota'au i Allah muna bo inta aim pinais kom bonu im buk tana'a bo mosatia kon onu inta pinais kom bonunya. Sin diádon mo'onggot bo tua komintan moba_lí.

⁴ Utat mita inta kom pitu nojama'at kon daerah in Asia! Aku'oi ki Yohanes,

mopo'igum makow simbá mo'ikow
ogoian i Allah im barakat bo kobiagan
motompia--tuata ing ki Inta oyúon, bo
inta koyongandon oyúon, bo inta umuran
oyúon, bo nongkon roho pitu inta kon
tayowonmai in tempat pomomarenta'an i
Allah.

⁵ Bo nongkon i Yesus Kristus, saksi inta
mosatia. Sia tua inta muna-munamai
totok biniag bui nongkon kinopatoian bo
Sia doman in nongawasa kom bayongan
raja kon dunia na'a. Ki Yesus motabi ko'i
naton, tuamai Sia no'ibog minatoi sim
momilat ko'i naton nongkon kawasa in
dosa mita naton,

⁶ bo bañion-Nya tobatú bangusa imang
mita ing kita, inta mogaid kon oáidan i
Allah, ki Amá-Nya. Ki Yesus Kristus tuata
inta momulia bo inta mongawasa modapot
ing kopalutannya. Amin!

⁷ Indoiai, Sia mamangoi inoliungan ing
golom! Bayongan intau moko'ontongbí
ko'i -Nia, termasuk mosia inta nonakul
ko'i-Nia. Bayongan intau kon dunia na'a
komintanbí mogamui lantaran Sia. Nopasti
bidon intua! Amin!

⁸ "Aku'oibí na'a inta muna-munamai
totok bo inta totok im pangabisan," tua in

singog i Tuhan Allah, ki Inta oyúon bo inta koyongandon oyúon, inta umuran oyúon bo Inta totok Mokawasa.

⁹ Aku'oi ki Yohanes, ki utatmu inta kinoántugan doman in roriga inta ná no'iantug kon intau mita inta mopirisaya ko'i Kristus. Mustibí mokoposabar monahang kon roriga ing kita salaku kapunya'an-Nya. Aku'oi ilumbú kom Pulau Patmos lantaran nopota'au ing koyow inta nongkon i Allah, inta inirigonan i Yesus pinongin onu inta ino'uman-Nya.

¹⁰ Kon Singgai i Tuhan, aku'oi kinawasa'an in Roho i Allah, bodongka aku'oi nokodongog kon singog moropot, naonda bo singog in terompet, nosingog kon tumikumai.

¹¹ Singog tatua noguman, "Paisdon onu inontongmu, bo atodon im buk tatua kom pitu nojama'at. Jama'at mita kon Epesus, kon Smirna, kon Pergamus, kon Tiatira, kon Sardis, kom Piladelpia bo kon Laodikia."

¹² Aku'oi nobobui ná tumi sim mo'indoi mongo ki ine inta noguman ko'inakó tua. Bo inontongku pitu in si'ol pototuduan kon togá inta pinomia nongkon bulawan.

¹³ Kon yuá-yuák in si'ol mita pototuduan kon togá tatua, inontongku naonda bo intau. Sia nogi jubah mo'langgó no'idapot in si'ol. Kon dodob-Nya oyúon in o'lingoi in dodob inta pinomia nongkon bu'lawan.

¹⁴ Bu'ok-Nya nobudó naonda bo bubul in domba, ná kobudó doman ing kapot. Mata-Nya moyongki-yongkit naonda bo tulú;

¹⁵ si'ol-Nya moriang naonda bo tambaga inta sinubá. Singog-Nya naonda bo gonugur in tubig mo'loben inta mo'labú nongkon bu'lad.

¹⁶ Lima-Nya ko'lanan nokadai kon tundi pitu, bo kom bibig-Nya ilumuai in tobatú pitow mo'lanit inta doyowa im matanya. Pogot-Nya monindar naonda bo mata in singgai inta no'utudon.

¹⁷ Naonda aku'oi noko'ontong ko'i-Nia, aku'oi no'itungkud kon tayowon-Nya naonda bo intau minatoi. Ta'e Lima-Nya ko'lanan noyapu ko'inakó bo po'lat noguman ko'inakó, "Dika mo'ondok! Aku'oi na'a ing ki Inta Totok Muna-munamai bo ki Inta Pangabisan.

¹⁸ Aku'oi na'a in Sia inta nobiag tua! Aku'oi aim minatoi, ta'e indoiaikah, Aku'oi nobiagbí bo diá bidon mato-matoi.

Popatoi bo dunia in intau minatoi kom bonu bidon ing kawasa-Ku.

¹⁹ Sin tuamai, paisdon in soál mita inta inontongmu, tuata in soál mita inta oyúon tana'a makow, bo soál mita inta mobaí kon singgai mo'iduduimai.

²⁰ Na'abí in rahasia in tundi pitu inta inontongmu kon_lima-Ku kolanan, bo pitu in si'ol pototuduan kon togá inta pinomia nongkon buławan tua: Tundi pitu tatua im malaekat mita in jama'at pitu doman tatua, bo pitu in si'ol pototuduan kon togá tua in jama'at pitu tatua doman."

2 ¹ 'Paisdon ko malaekat in jama'at inta kon Epesus, nana'a: Na'adon ing koyow nongkon i-Nia inta_lima-Nya kolanan nokadai kon tundi pitu bo minayak kon sigad in si'ol pototuduan kon togá inta pinomia nongkon buławan tua.

² Kinota'auan-Kubí onu inaidan monimu. Mo'ikow morajing totok im mogaid bo totok doman mosabar. Kinota'auan-Kubí doman kong kinodoíbí monimu im mosia inta mora'at. Bo intau mita inta dumuí rasul padahał de'emanbí totu'u rasul, aindon inuji monimu bo kinokadapatan monimu kom mosia tua intaubí mita inta mongo'ubol.

³ Mo'ikow nosabar bo mo'ikow nokorasa kon yoyiga lantaran nopirisaya ko'i-Nakó, ta'e mo'ikow diábî kinobulian in harapan.

⁴ Ta'e na'a im poningkule-Ku ko'inimu: Tabi monimu ko'i-Nakó diádon ná inta muna.

⁵ Tuamai, toropdon totu'udon moyayuk ing kino'labúan monimu! Dá pogogaidon mogaid kon dosa mita bo aidaidon onu inta inaidan monimu muna. Aka diá, yo angoion-Kudon rabuton si'oḷ in togámu tua nongkon tempatnya.

⁶ Tongá oyúonpabî doman i mopia ko'inimu: Kinodoí monimu oáid in dumodudui mita i Nikolaus, inta kinodoí-Ku doman.

⁷ Ki ine im mokodongog, yo tarukiradon onu im pinoguman in Roho i Allah kon jama'at mita! Mosia inta mo'untung, ogoi-Ku moka'an kom bungai inta nongkon pangkoi ing kobiagan inta nobiag kon taman i Allah."

⁸ "Paisdon kom malaekat inta kon Smirna, nana'a: Nana'a ing koyow nongkon i-Nia inta muna-munamai bo inta pangabisan, inta aim minatoi bo nobiag bui.

⁹ Kinota'auan-Kubî in yoyiga mita monimu; Kinota'auan-Kubî kom mo'ikow

nomasiking, ta'e sabanarnya mo'ikow nion no'oyúonbí! Kinota'auan-Kubí doman bayongan inta pinonapud ko'i monimu i intau mita inta dumuí intau Yahudi padahal de'emanbí. Mosia tua dumoduduibí in Ibilis!

¹⁰ Dikabí mo'ondok kon yoyiga inta diádon mo'onggot musti korasa'an monimu. Pokotorop, oyúon in tongonumai intau kon sigad monimu im potu'oton Ibilis kom bonu im penjara sim mosoba ko'i monimu. Mo'ikow mokorasa kon yoyiga solama mopuluh nosinggai. Ta'e kotoinduduibí tantú im mo'ikow ko'i-Nakó modapot im matoi, dá mo'ikow ogoian-Ku ing kobiagan mononoi salaku hadiah sin no'untungdon.

¹¹ Ki ine im mokodongog, yo tarukira onu im pinoguman in Roho i Allah kon jama'at mita! Mosia inta mo'untung, beresi bidon diá mokorasa kon roriga ing kopatoian induanya."

¹² "Paisdon kom malaekat in jama'at Pergamus, nana'a: Na'adon ing koyow nongkon i-Nia inta nokadai kom pitow molanit inta doyowa im matanya.

¹³ Kinota'auan-Kubí im pinogutunan monimu. Mo'ikow nogutun kon tempat

inta pinomarenta'an in Ibilis, ta'e mo'ikow im motoinduduibî ko'i-Nakó. Sedang bo wakutu ing ki Antipas, saksi-Ku inta motoindudui tua ilimod kon tayowonmu kon tempat poyoyosipunan in Ibilis, mo'ikow umuranbî doman nongaku salaku intau mita inta mopirisaya ko'i-Nakó.

¹⁴ Tongá oyúon doman in diá kinosanang-Ku ko'i monimu: Sin oyúon in tongonumai intau kon sigad monimu dinumudui kon onu inta sinundú i Bileam. Ki Bileamdon na'a inta notundú ko'i Balak kon náonda im mopolabú kon intau Israel kom bonu in dosa; mosia nodondo'uług kon intau Israel noka'an kong ka'anon inta aim pinosumbah kom berhala bo nogaid doman kon soál mita inta mokotor.

¹⁵ Ná doman tua, oyúon doman ing kon sigad monimu in intau mita inta kinumadai kon totundú mita i Nikolaus.

¹⁶ Sin tuamai, pogogaidon mogaid kon dosa mita monimu! Aka diá, yo lagidon Aku'oi mamangoi ko'i monimu bo alowan-Ku intau mita tatua im pitow inta kom bibigku.

¹⁷ Ki ine im mokodongog, yo tarukira onu inta pinoguman in Roho i Allah kon jama'at

mita! Mosia inta mo'untung, ogoi-Ku moka'an kom manna inta no'i buni, bo kom batúannea motarima kon tobatú batu mobudó nongkon i-Nakó. Kom batu tatua pinaisdon tangoi mobagu inta diábî kinota'auan i inekadon, kolikudbî intau inta notarima kon tua."

¹⁸"Paisdon kom malaekat in jama'at inta kon Tiatira, paisdon nana'a: Nana'a ing koyow nongkon Adî i Allah inta mata-Nya moyongkit naonda bo tulu; bo si'ol-Nya naonda bo tambaga sinubá.

¹⁹Kinota'auan-Kubî bayongan inta inaidan monimu. Mo'ikow mototabian, mo'ikow mosatia, mo'ikow nogaid, bo mo'ikow notababî doman ing kinoántugan yoyiga. Bo kinota'auan-Kubî kon nodugangdon in rasing monimu nongkon inta kolipod.

²⁰Ta'e na'a ing kinodoî-Ku ko'i monimu; pinomayakmudon makow ing ki Izebel, bobay inta dinumuî totabá i Allah tua. Nobayongdon intau-Ku in inakałannya bo sinundúnya mogaid kon inta mokotor bo moka'an kong ka'anon inta aim pinosumbah kom berhala.

²¹Sia inogoian-Kudon ing kasampatan mogogai mogaid kon dosanya mita, ta'e

doí**í** in sia mogogai mogaid kon soá**í** mita inta mokotor tua.

²² Toropdon! Pomobak-Kub**í** in sia dapot im motakit kon tosiugan. Kon tua sia takin intau mita inta nonuá**í**ng takinnya mokorasa kon yoyiga inta mobogat totok. Tua komintan aidan-Ku bidon in tana'a, kolikudb**í** im mogogaidon mosia mogaid kon soá**í** mita inta mora'at takinnya.

²³ Dumoduduinya mita Jimodon-Kub**í** doman simbá kota'auandon im bayongan jama'at kon Aku'oib**í** na'a in Sia inta nonota'au kon raian bo gina intau. Bo mo'ikow in tu**í**an-Kub**í** podudui in aid monimu tontan**í**.

²⁴ Ta'e mo'ikow inta ibanea makow kon Tiatira inta diá dinumudui kon totundú inta mora'at tatua, bo diá doman nobalajar kom pongotahuan mita in Ibilis, na'a im poguman-Ku, diáb**í** dugangan-Ku insibulan in tanggungan monimu.

²⁵ Ta'e dapot Aku'oi im mamangoidon bui, mo'ikow musti dumudui kon onu inta aindon sinundú-Ku ko'i monimu.

²⁶ Mosia inta no'untung bo nodapot im pangabisan umuran nogaid kon onu inta kino ibog-Ku, mosia ogoian-Ku ing kawasa ná kawasa inta inogoi i

Amá-Ku ko'i-Nakó. Mosia motarima kong kakuasa'an nongkon i-Nakó sim momarentah kom bangusa mita takin tungkud uatoi, bo morimumud kom bangusa mita ná morimumud kong kuyon butá.

²⁷ (2:26)

²⁸ Mosia im motarimabî kon tundi in timur nongkon i-Nakó.

²⁹ Ki ine im mokodongog, yo tarukira onu im pinoguman in Roho i Allah kon jama'at mita!"

3 ¹ "Paisdon kom malaekat in jama'at Sardis, nana'a: Nana'a ing koyow nongkon i-Nia inta kitogi roho pitu nongkon i Allah bo inta kitogi tundi pitu tua. Kinota'auan-Kubî onu im pinomia monimu: Mo'ikow nion sinangoian nobiag, ta'e sabanarnya im minatoi bidon!

² Manangka intua pobangondon bo irigonai onu inta oyúonpa ko'i monimu solama tua komintan diápa matoi. Sin diápa tobatúmai no'uŕí-Ku in inaidan monimu inta nosompurna kon tayowon i Allah.

³ Tuamai toropdon bui onu inta ain sinundú ko'i monimu kolipod bo onu inta ain dinongog monimu. Duduai intua bo

pogogaidon im mogaid kon dosa mita. Aka mo'ikow bo diá mobangon, yo Aku'oi im mamangoi ko'i monimu naonda bo mononakow; bo diábí kota'auan monimu mongo to'onu in Aku'oi mamangoi.

⁴ Ta'e kon yuá-yuák monimu inta kon Sardis oyúonpa in intau inta nolukad makow simbá lambungea umuran modarit. Mosia tua im mayak moyotakin-Ku takin mogilambung mobudó, sim mosia im patusbí motarima kon tua.

⁵ Mosia inta mo'untung lambungan in lambung mobudó natua. Tangoi monia diábí popaton nongkon Buk Intau Nobilag. Bo akúon-Kubí im mosia kon tayowon i Amá-Ku bo malaekat-Nya mita kon Aku'oibí ing kitogi ko'i monia tua.

⁶ Ki ine i mokodongog yo tarukira onu im pinoguman in Roho i Allah kon jama'at mita!"

⁷ "Paisdon kom malaekat in jama'at kom Piladelpia nana'a: Na'adon ing koyow nongkon i-Nia inta Mokudus, Inta Mobanar bo ki Inta nokadai kong kokunsi i Daud; Aka Sia im mobuká yo diábí tobatúmai im mokolingkop; bo aka lingkopan-Nya, yo diábí doman tobatúmai im mokobuká.

⁸ Kinota'auan-Kubî onu in inaidan monimu. Kinota'auan-Kubî kon ropot monimu diábî tongo'onu; mo'ikow ain dinumudui kon totundú-Ku bo motoindudui ko'i-Nakó. Mo'ikow pinobukatan-Kudon kon tobatú òlìngkop, inta diábî kòlìngkohan i inekabî.

⁹ Toropdon in na'a: Intau mita inta ain nobaḷi umat in Ibilis tua, in intaubî mita mongo'ubòl inta mongaku intau mita in Yahudi padahaḷ de'emanbî. Mosia tua in aidan-Kubî sahingga mosia mamangoi tumungkud kon tayowonmu. Bo kota'auandon monia kon kotabi-Kubî im mo'ikow.

¹⁰ Lantaran mo'ikow ain dinumudui kom parentah-Ku kom bá umuran mosabar mogòlat makow ko'i-Nakó. Dá umuran-Ku doman ḷukadan makow im mo'ikow nongkon kasusahan inta mo'i antug kon dunia na'a. Soál tatua im mobaḷibî sim monungkuḷ kom bayongan intau kon dunia na'a.

¹¹ Aku'oi ḷagibî mamangoi! ḷukadai kopira onu inta oyúondon ko'i monimu, simbá diá tobatúmai intau mokoágow kon hadiah kino'untungan monimu.

¹² Intau inta no'untung, ba^lion-Ku sa^laku oigi kom bonu im Ba^loi Mosuci i Allah-Ku, bo sia in umuran bidon mogutun kon tempat tatua. Tangoi i Allah-Ku, bo tangoi ing kotá i Allah-Ku, tuata in Yerusalem mobagu inta mophonag nongkon soroga, nongkon i Allah-Ku -- tua im pa^sion-Ku kon intau tatua. Ná doman tua, tangoi-Ku inta mobagu pa^sion-Ku doman kon intau tatua.

¹³ Ki ine im mokodongog, yo tarukira onu im pinoguman in Roho i Allah kon jama'at mita!"

¹⁴ "Pa^sdon kom malaekat in jama'at Laodikia nana'a: Na'adon ing koyow nongkon i-Nia inta sinumangoi Amin, saksi inta mosatia bo mobanar, pangkoi im bayongan yagi-yagi inta pinomia i Allah.

¹⁵ Kinota'auan-Ku onu in inaidan monimu: Kinota'auan-Kubî kom mo'ikow nion in diá motumping ta'e diá doman mopatú. Manikah bo satu kali tongá motumping ande tongá mopatú!

¹⁶ Mo'ikow nion im moánai, diá mopatú, ta'e diá doman motumping. Tuamai mo'ikow in Juáan-Ku nongkon bonu im bibig-Ku.

¹⁷ Mo'ikow mosingog: 'Kami nobiag no'oyúon bo bayongan yagi-yagi komintandon oyúon; diádon in noga'at ko'i nami.' Ta'e diábí kinota'auan monimu kom mo'ikow nion in nobiagbí nomalarat totok, bo totok doman mokoájar kong gina ing ka'ada'an monimu nion! Mo'ikow nion nomasiking, diá kolambu-lambung, bo bilog.

¹⁸ Tuamai na'a in tonggina-Ku ko'i monimu, potalui kom buławan ko'i-Nakó, buławan totokea simbá mobałídon mo'oyúon im mo'ikow. Bo potalui doman kon lambung mobudó ko'i-Nakó, simbá mogilambungdon im mo'ikow bo awak monimu inta nopilang bo moko'oyak ko'olingoíandon. Bo potalui domandon kon undam polepo kom mata simbá moko'ontongdon im mo'ikow.

¹⁹ Intau mita inta kotabi-Ku, mosia tuata im pogumanan-Ku bo sambokon-Ku. Manangka intua koropotdon ing gina monimu bo pogogaidon mogaid kon dosa mita.

²⁰ Indoiai! Aku'oi sinimindog kon tayowon lolingkop bo nonangkokok. Aka oyúon in intau nokodongog kon singog-Ku bo momukat kon lolingkop; dá tumu'ot

in Aku'oi bo mokipodungkuḷ ko'inia bo monga'an moyotakin ing kaminda.

²¹ Mosia inta mo'untung, ogoi–Ku ḷimitú takin–Ku kon tempat pomomarenta'an–Ku, notongkai doman ná Aku'oi inta ain no'untung bo tana'a makow ḷimitú noyotakin i Amá–Ku kon tempat pomomarenta'an–Nya.

²² Ki ine im mokodongog, yo tarukira onu inta pinoguman in Roho i Allah kon jama'at mita!"

4 ¹ Nopaḷut makow intua nana'a im bui inontongku: Inontongku in tobatú ḷolingkop nobukat kon soroga. Bo dinongogkudon bui in singog inta noguman ko'inakó ko'ina inta naonda bo singog in terompét. Singog tatua noguman, "Poponikdon mangoi kon na'a, bá popo'ontong–Kudon ko'inimu onu im mobaḷi kon singgai mo'iduduimai."

² Baḷúdon aku'oi kinawasa'an in Roho i Allah. Bo inontongku kon soroga oyúon tobatú tempat pomomarenta'an, bo oyúon doman tobatú intau ḷimitú kon tempat pomomarenta'an tatua.

³ Pogot intau tatua monindar naonda bo batu permata inta moḷunow im batangnya bo naonda doman bo batu

delima. Bo tobatú alibobag inta naonda bo kolunow in lumut no'i bongkol kon tempat pomomarenta'an tatua.

⁴ No'ilibu kon tempat pomomarenta'an tatua, oyúon doman doyowa nopuluh bo opat in tempat pomomarenta'an ibanea. Kon tempat mita tatua doyowa doman nopuluh bo opat in itoi ilimitú. Mosia nogilambung nobudó bo nomaké im mahkota bulawan.

⁵ Nongkon tempat pomomarenta'an tatua no'i sindar magí ing kilat bo ilumuai in singog ing gotup inta moyo-moyodudui. Bo kon tempat pomomarenta'an tatua oyúon polombow pitu inta koyongki-yongkit; tuata in Roho i Allah taya pitu.

⁶ Bo kon tayowon tempat pomomarenta'an tatua oyúon doman in dagat inta ontongon naonda bo kaca, motarang naonda bo kristal. Kon yuá-yuák bo kon libumai mita in tempat pomomarenta'an tatua oyúon im mahaluk opat, mahaluk inta kon dotá im munanya bo tuminya nopuling im mata.

⁷ Mahaluk inta ontongon muna naonda bo singa. Induanya naonda bo sapi kolakian. Intolunya naonda bo pogot in

intau. Inggopatea naonda bo boniak inta koyogot lumayug.

⁸ Mahaluk opat tatua komintan onom ing kolikipnya, kon libunya bo kon dotá im bonunya nopuling im mata. Dolom singgai mahaluk mita tatua diá mogoga-gogai momanyanyi nana'a: "Kudus, kudus, mokudusdon ki Tuhan, Allah Inta Totok Mokawasa; inta oyúon, inta koyongandon oyúon, bo inta umuranbí oyúon."

⁹ Mahaluk opat tatua pomuloi makow mopoyaput in dodayow mita, hormat bo sukur ko'i-Nia inta ilimitú kon tempat pomomarenta'an tatua, inta tantú nobiag bo inta diá mato-matoi.

¹⁰ Bo kowakutu im mahaluk mita tatua momanyanyi, dá itoi inta doyowa nopuluh bo opat tatua tumungkud kon tayowon intau inta ilimitú kon tempat pomomarenta'an tatua bo mosumbah ko'i-Nia inta tantú nobiag bo diá mato-matoi. Onda intua mosia mopogarab im mahkota monia kon tempat pomomarenta'an tatua polat mosingog,

¹¹ "O..Tuhan, o.. Allah nami! Tongábí lkow im patus motarima kon dodayow, hormat bo kawasa. Sin lkowbí in nogaid kom bayongan yagi-yagi, bo lantaranbí

doman ibog–Mu dá bayongan yagi–yagi tua ain noba_{li} bo nobiag."

5 ¹ No'iduduimai kon tua aku'oi noko'ontong kon litodan buk kon lima kolanan i Intau inta ilimitú kon tempat pomomarenta'an tatua. Buk tatua nopu_{ling} im pais kom posi–losi bo kinompitan im meterai pitu.

² Bo aku'oi noko'ontong kon tobatú malaekat inta motorindog totok noma_{lu} noropot totok nana'a: "Ki ine i mota'au mobuká kon litodan im buk tana'a bo mobuka kom meterainya mita?"

³ Ta'e pinomayak kon soroga, ande kon dunia na'a, ande kon limonag im butá Diábí tobatúmai intau nokosanggung nobuká kom buk tatua, bo no'indoi kom bonunya.

⁴ Dá nongomba_l in aku'oi takin kuyang ing gina sin diá tobatúmai intau im patus mobuka kom buk tatua bo mo'indoi kom bonunya.

⁵ Bo tobatú in intau nongkon sigad in itoi mita tatua noguman ko'inakó, "Dona'ai mongomba_l! Indoiai! Singa nongkon suku in Yohuda, katurunan i Daud inta mo_{loben}, ain no'untung. Sia mokosanggung mo_{losi}

kom meterai pitu tatua bo mobuká kom buk tatua."

⁶No'iduduimai bui kon tua aku'oi noko'ontong kon tobatú ki Adí in Domba sinimindog kon yuá-yuák in tempat pomomarenta'an tatua bo ilibu im mahaluk opat bo bayongan itoi tatua. Ki Adí in Domba tatua nádón onda bo ain iratá. Pitu in tungoi-Nya bo pitu doman i mata-Nya. Tuata in Roho i Allah inta aim pinotabá-Nya kom bayongan dunia na'a.

⁷Onda intua ki Adí in Domba tatua inumuna bo nogamá kon litodan buk tatua nongkon lima kolanan i intau inta ilimitú makow kon tempat pomomarenta'an tatua.

⁸Koyogot ing ki Adí in Domba tatua nogabat kon litodan im buk tatua, sinumungkudon im mahaluk opat tatua takin itoi mita doyowa nopuluh bo opat kon tayowon-Nya. Mosia notukid ing kecapí bo palo bulawan inta binonuan ing kamaya, tuata in sambayang mita in umat i Allah.

⁹Mosia nopomanyanyi in tobatú manyanyi mobagu, nana'a: "Ikow im patus mogamá kom buk tatua bo mōlosi kom meterainya mita. Sin Ikow ain ilimod, bo

dugú-Mu tatua, pinoguboli-Mu kon intau nongkon bayongan suku, bahasa, negara bo bangusa sin ogoi ko'i Allah.

¹⁰ BinaḷiMudon im mosia tobatú karaja'an inta nobaḷi imang mita, simbá mosia mogaid kon oáidan i Allah naton, bo momarentah kon dunia na'a."

¹¹ No'iduduimai oyúon in inontongku bui. Aku'oi nokodongog kon singog im malaekat inta ribuan sedang bo juta'anbí ing kobayongea. Mosia sinimdog ḷimibu kon tempat pomomarenta'an bo kom mahaḷuk opat tatua takin itoi mita tatua.

¹² Bo mosia nomanyanyi noropot nana'a: "Ki Adĩ in Domba inta ain iratá tatua, patusbí motarima kong kawasa, kakaya'an, kabijaksana'an bo kakuatan. Sia patusbí hormaton, poḷantudon bo dayo-dayowon!"

¹³ Bo aku'oi nokodongog kom bayongan mahaḷuk kon ḷangit, kom butá, kon ḷimonag im butá; kom bonu in dagat--singog mopolok makow bayongandon mahaḷuk kon dunia na'a, nomanyanyi nana'a: "Sia inta ḷlimitú kon tempat pomomarenta'an tatua bo ki Adĩ in Domba tatua, mosia tuata inta popoyaputan im bayongan dodayow, hormat, poḷantudon bo mokawasa solama-lamanya!"

¹⁴ Dá mahaḷuk opat tatua notubag:
"Amin!" Bo itoi mita tatua sinumungkud
bo nosumbah.

6 ¹ Onda intua inontongku ki Adĩ in
Domba tatua noḷosi kom meterai
pertama inta kon sigad im meterai pitu
tatua. Bo dinongogku in tobatú mahaḷuk
inta kon sigad im mahaḷuk opat tatua
noguman, "Igai!" Singog-Nya naonda bo
singog ing gotup.

² Dá aku'oi noko'ontong kon tobatú
kabaḷo nobudó. Intau inta sinumakoi kong
kabaḷo tatua nokadai kom panah, bo sia
inogoian doman in tobatú mahkota. Sia
minayak im muna saḷaku inta no'untung
inta minayak notayak kom bá mo'untung.

³ Onda intua ki Adĩ in Domba tatua noḷosi
kom meterai induanya, bo dinongogku
mahaḷuk induanya noguman, "Igai!"

⁴ Bo namangoidon tobatú kabaḷo ibanea,
nopura im batangannya naonda bo dokot
in tuḷu. Ki Inta sinumakoi kong kabaḷo
tatua inogoian ing kawasa monginggamá
kon dodamean kon dunia na'a, simbá intau
mita mosilimodandon. Dá sia inogoian in
tobatú pitow moḷoben.

⁵ Naonda ki Adĩ in Domba nomukat
kom meterai intoḷunya, dinongog

mahałuk inta intołunya noguman, "Igai!"
Aku'oi inimindoi, dá inontongkudon
in tobatú kabało morondí. Ki inta
sinumakoi kon kabało tatua nokadai kom
pononimbangan.

⁶ Bo aku'oi nokodongog kon naonda bo
singog inta nomalú nongkon yuá-yuák im
mahałuk opat tatua, noguman: "Gandum
mopia toliter, pogaidan tosinggai im
bolinya, bo gandum ibanea tolu noliter,
bolinya pogaidan doman tosinggai. Ta'e
dika momoguya'at kom pangkoi mita in
zaitun bo gobá in anggur!"

⁷ No'iduduimai kon tua ki Adí in
Domba tatua nomukatdon kom meterai
inggopatea. Bo dinongogku mahałuk inta
inggopatea tatua noguman, "Igai!"

⁸ Bo inontongku in tobatú kabało inta
nobilai. Ki inta sinumakoi tangoinya
ki Maut. Bo dumuduiianmai ko'inia
ing karaja'an popatoi. Sepertiga ing
kakuasa'an kon dunia na'a pinosarahkan
ko'i monia, simbá mosia mota'au mołimod
popototoi kom parang, malarat bo
popototoi kon takit mita bo popototoi
kom mahałuk mita inta mokoka'an kon
intau.

⁹ No'iduduimai kon tua ki Adĩ in Domba tatua nomukatdon kom meterai ilimanya. Bo inontongku kon limonag im meja pototudian kon sosumbah oyúon in dimukud mita intau inta minatoi ilimod sin lantaran nopota'au ing koyow i Allah inta aim pinirisaya monia.

¹⁰ Mosia nomalú noropot noguman, "O..Tuhan inta totok Mokawasa, inta mokudus bo inta mobanar! Naondapa degá ing ko'onggotea bo adilon–Mu in intau mita kon dunia na'a, bo hukumon–Mu im mosia inta nolimod ko'inami?"

¹¹ Mosia sinukidan in jubah nobudó. Bo mosia pinoki pogogaianpa bui motoyong sim pogola–golatan kon kotompodan ing kobayong yobayat mita inta topogaidan monia bo ki utat mita monia inta limodon ná mosia.

¹² Bo aku'oi noko'ontongdon bui ko'i Adĩ in Domba tatua nomukat kon meterai inggonomnya. Bo nobalidon in linug inta totok moko'ondok kon dunia na'a. Mata in singgai irumondik naonda bo didit morondik inta nokasar bo bulan sinimimpuya naonda bo dugú.

¹³ Tundi mita kon langit nongolabú kom butá naonda bo bungai in ara inta diápa noguyang ta'e nolabú sin inirup in tompot inta moropot.

¹⁴ Langit kinimi'ot naonda bo karatas inta ilitod. Bayongan bulud bo pulau nodait pinamping nongkon tampatea mita.

¹⁵ Bayongan raja kon dunia na'a bo intau mita moľoben, panglima mita in tontara, intau mita no'oyúon, intau mita inta kokawasa, bo intau mita ibanea, pinomayak ata andeka intau inta nobebas, komintan norogadop kom bubú mita im butá bo kon sigad mita im batu im bulud.

¹⁶ Bo mosia nomalú noguman kom batu mita, "Bumbunaidon ing kami bo bunidon ko'i-Nia inta ilimitú kon tempat pomomarenta'an tatua bo nongkon torú Adí in Domba tatua!

¹⁷ Singgai inta totok moko'ondok mo'iangoidon, bo mosia mulaidon tumorú, bo diábî doman tobatúmai intau mokosanggup tumayow makow ko'i monia!"

7 ¹ Nopalut makow kon tua, aku'oi noko'ontong kom malaekat opat inta sinimindog kon siku in dunia opat. Mosia nomompon kon tompot inta nongkon siku

opat in dunia na'a simbá diádon in tompot mogirup kon toba, kon dagat bo kong kayu mita.

² Bo aku'oi noko'ontong kon tobatú malaekat ibanea inta no'itukat nongkon dotá im pomuka'an singgai. Sia nodia kom meterai nongkon i Allah inta nobiag. Noropot im pinogogoinînya kom malaekat opat inta ain noko'uġi kong kawasa nongkon i Allah sim pomoguya'at kom butá bo dagat.

³ Malaekat tatua noguman: "Dona'aipa momoguya'at kom butá andeka kon dagat, ande pangkoi mita ing kayu aka diápa im meterai nami im pogot mita i intau inta ain nogaid kon oáidan mita i Allah naton."

⁴ Bo pinota'audon ko'inakó kom mogatut bo opat nopuluh bo opat noribu ing kobayong intau inta imeteraian im meterai nongkon i Allah kom pogot monia. Intau mita tatua ginamá nongkon mopuluh bodoyowá nosuku bangusa Israel;

⁵ pomuġoi in suku pinogamáan kon tumopopuluh bodoyowa noribu intau. Na'a in tangoi in suku mita Israel tatua: Yohuda, Ruben, Gad,

⁶ Asyer, Naptali, Manasye,

⁷ Simeon, Lewi, Isakhar,

⁸Sebulon, Yusup bo Benyamin.

⁹Nopālūt makow kon tua aku'oi noko'ontongpa bui kon intau inta modamał totok, diádōn tobatúmai intau moko'iyap kong kobayongea tua. Mosia tua in intau mita inta nongkon bayongan bangusa, suku, negara bo bahasa. Mosia sinimindog kon tayowon in tempat pomomarenta'an tatua bo kon tayowon i Adĩ in Domba. Mosia komintan nogilambung in jubah nobudó bo kokada-kadai doman tanga ing kayu palem.

¹⁰Mosia nomalú noropot nana'a: "Kasalamatan na'a in tongábĩ nongkon i Allah naton inta ilimitú kon tudu in tempat pomomarenta'an bo nongkon i Adĩ in Domba tatua!"

¹¹Bayongan malaekat sinimindog ilimibu kon tempat pomomarenta'an tatua bo kon itoi mita takin mahaluk opat tatua. Malaekat mita tatua sinumungkud kon tempat pomomarenta'an tatua bo nosumbah ko'i Allah.

¹²Mosia nosingog nana'a: "Amin! Dinayo-dayowdon ki Allah naton inta momulia bo mobijaksana. Sia patus motarima kon sukur mita bo hormat. Sia

im mokawasa bo moropot modapot ing kopalutannya! Amin."

¹³ Bo tobatú in intau nongkon sigad in itoi mita tatua nolibó ko'inakó: "Ki inebí in intau mita inta nogi jubah mita nobudó tanion? Bo namangoi nongkon onda im mosia nion?"

¹⁴ Dá tubagku ko'inia: "Diábí kinota'auanku, ki Tuangbí in nonota'au kon tua." Dá sia noguman bui ko'inakó: "Mosia na'a intau mita inta nosalamatdon nongkon roriga inta moloben, bo aim binata'an monia kinobudó in jubah monia kom bonu in dugú i Adí in Domba tatua.

¹⁵ Manangka intua mosia sinimindog kon tayowon pomomarenta'an i Allah, bo mo'ibadah ko'i-Nia dolom bo singgai kom bonu im Baloi Allah. Bon Sia inta ilimitú kon tudu in tempat pomomarenta'an tatua mamangoi kon yuá-yuák monia bo mogoliung ko'i monia.

¹⁶ Mosia in diá bidon mokorasa kong gogoyon ande moyogang. Mata in singgai ande patúnya diá bidon mokopokak ko'i monia.

¹⁷ Sing ki Adí in Domba inta ilimitú kon tempat pomomarenta'an tatua im mobaí gombala monia, bo diaan-Nya im

mosia mayak kom bokakak in tubig inta mokobiag. Bo inggamáandon i Allah im bayongan luá kom mata monia."

8¹ Naonda Adí in Domba tatua nomukat kom meterai inta impitunya, soroga nobali no'ingongow totok degá tobotakmai in jam ko'onggotea.

² Bo aku'oi noko'ontong kom pitu im malaekat inta sinimindog kon tayowon i Allah bo inogoian doman in terompet pitu im mosia.

³ Tobatú malaekat ibanea inta nodia kom pototubáan kong kamaya inta pinomia nongkon bulawan, namangoi bo sinimindog kon tayowon meja pogogukatan kon sosumbah. Sia inogoian kamaya nobayong sim potakin kon sambayang mita im bayongan umat i Allah bo posumbah doman kom meja pototudian kon sosumbah inta kon tayowon tempat pomomarenta'an.

⁴ Poyok ing kamaya tatua mamonik takin sambayang in umat mita i Allah. Kamaya tatua kokada-kadai im malaekat inta sinimindog makow kon tayowon i Allah.

⁵ Nopalut makow kon tua malaekat tatua nogamá kon tempat pototubáan kong kamaya bodongka binonuannya in tulu

inta nongkon tempat pobobogoian kon
sosumbah. Nopałut makow pinogarabnya
kom butá na'a. Dá totokdon nonggotup
bo nongilat inta moyodudu–duduimai bo
nobałidon in ĩnug.

⁶ Nopałut makow kon tua, malaekat
taya pitu inta notukid in terompet
nobasadiadon nogirup.

⁷ Malaekat muna nogirup kon
terompetnya, dá uyan in eis bo tułu
noyoba'uk in dugú norogot totok nołabú
monag kom butá. Bo sepertiga in dunia
na'a nodait nopokak, ná doman tua,
sepertiga doman ing kayu bo bonok
nołalow.

⁸ Bo malaekat induanya nogirup kon
terompetnya, dá oyúon tobatú barang
inta mołoben naonda bo bułud inta
kodoko–dokot pinogarab kom bonu in
dagat, dá sepertiga in dagat tatua nobałui
nobałi dugú.

⁹ Bo minatoi domandon sepertiga im
mahałuk mita inta kon dagat; bo sepertiga
doman ing kapal mita noyoyang.

¹⁰ No'iduduimai kon tua malaekat
intolunya nogirup kon terompetnya,
dá tundi tobatú inta mołoben, inta
koyongki–yongkit naonda bo polombow

noḷabú nongkon langit bo no'ḷabú kon sepertiga in ongkag mita bo bokakak.

¹¹ (Tangoi in tundi tatua "Pa'it".) Dá sepertiga nongkon bayongan tubig nopaitdon doman bo nobayongdon intau minatoi sin nonginum kon tubig inta nopaitdon tatua.

¹² Onda intua malaekat inggopatea nogirup domandon kon terompetnya. Dá no'idatongdon sepertiga mata in singgai, sepertiga im bulan bo sepertiga doman in tundi mita, sahingga no'inggamádon sepertiga nongkon kakuatan cahaya monia. Ná doman tua, sepertiga nongkon bayag diádon notarang bo ná doman tua in dolom.

¹³ Bo aku'oi noko'ontong bo nokodongog kom boniak tobatú inta ḷumayug noḷantud nomalú nana'a: "Mobodito! Mobodito! Moboditodon im bayongan intau kon dunia na'a aka mokodongogdon kom malaekat taya toḷu ibanea mogirup kon terompetnya!"

9 ¹ Bo malaekat ḷilimanya nogirup kon terompetnya, bo aku'oi noko'ontong kon tobatú tundi noḷabú nongkon langit. Tundi tatua inogoian kokunsi in tempat pohohukuman.

² Dá tundi tatua nomukatdon kon
 .lolingkop bubú in irang popatoi tatua,
 dá ilumuaidon poyok nongkon bonunya
 naonda bo poyok kon tungku moloben.
 Mata in singgai bo balangon sinimindip
 lantaran poyok inta nongkon bubú tatua.

³ Bo nongkon poyok tatua ilumuaidon
 im pangkolá mita bo namangoi im butá.
 Pangkolá mita tatua inogoian kawasa inta
 ná inta inogoi kom bamba'u.

⁴ Mosia tua diábî inogoi momoguya'at
 kom bonok, ande kayu mita, ande
 pinomula ibanea makow. Ta'e ogoibî im
 mosia mogalow kon intau mita inta diá
 imeteraian i Allah kom pogotnya.

⁵ Ta'e diábî inogoi im mosia molimod
 kon intau mita tatua, tongábî mopororiga
 ko'i monia solama lima nobulan. Roriga
 inta no'ulî monia nongkon pangkolá mita
 tatua naonda doman bo roriga kaluton im
 bamba'u.

⁶ Solama lima nobulan tua mosia
 moramiji bá matoidon, ta'e diápabî matoi
 im mosia; mosia mo'ibogdon matoi, ta'e
 noyayukpabî im popatoi ko'i monia.

⁷ Batangan im pangkolá mita tatua
 naonda bo kabaló inta nobasadiadon
 moparang. Kon ulu monia tua oyúon

in naonda bo mahkota buławan, pogot monia naonda bo pogot in intau.

⁸ Bu'ok monia naonda bo bu'ok im bobay. Ingipon monia naonda bo ingipon in singa.

⁹ Dodob monia ino_lingoian in naonda bo lambung uatoi. Singog ing ko_likip monia naonda bo singog ing kereta mita inta inugut ing kabało mayak moparang.

¹⁰ Mosia o'iputan bo totogodan naonda bo bamba'u. Kon iput monia tua ing kawasa inta mopororiga kon intau solama lima nobułan.

¹¹ Oyúon raja nomarentah ko'i monia, raja tatua ing ki malaekat inta no_lukad kon irang im popatoi tangoinya aka kom bahasa Ibrani "Ki Abadon" bo aka kom bahasa Yunani "Ki Apolion", (mangalenya: momoguya'at).

¹² Bodito inta muna, no'italibdon. Mo'iduduimai kon tua doyowapa im bodito mo'i angoi.

¹³ Onda intua, malaekat inta inggonomnya nogirup kon teropetnya. Dá dinongogkudon in singog ilumuai nongkon siku mita im meja pogogukatan kon sosumbah inta pinomia nongkon buławan, inta inukat kon tayowon i Allah.

¹⁴ Singog tatua noguman kom malaekat inggonomnya tua, kain singog tatua: "Buliaidon im malaekat taya opat inta no'itogot kon diug in Ongkag Eprata tatua!"

¹⁵ Dá binuliandon im malaekat opat tatua. Mosia tua sinila-silaiandon in tugas, oyúon kon jam, kon singgai, kom bulan bo kon taong sim molimod kon sepertiga nongkon bayongan intau inta kon dunia na'a.

¹⁶ Pinota'audon ko'inakó kon doyowa nogatut nojuta kobayong in tontara inta sinumakoi kong kabało.

¹⁷ Bo inontongku doman kom bonu in o'ontongon tatua ing kabało mita takin intau mita inta sinumakoi. Intau mita inta sinumakoi kong kabało tatua nogilambung in lambung uatoi inta ná kopura in tulu im batangannya, nobiru ná batu nilam bo nodarag ná balerang. Ulu ing kabało mita tatua naonda bo ulu in singa, bo nongkon bibignya lumuai in tulu, poyok bo balerang.

¹⁸ Sepertiga intau kon dunia na'a kino limodan in roriga tolu inta no'iantug tatua. Tolu in roriga tua in tulu, poyok

bo balerang inta ilumuai kom bibig ing kabało mita tatua.

¹⁹ Sin ropot ing kabało mita tatua in tuabí kom bibig bo kon iputea. Sin iputea naonda bo ulag inta ko'ulu. Bo iputea tatua inta pomogutúnya kon intau.

²⁰ Ta'e intau mita ki agatnya inta diá minatoi in roriga tatua doípa doman mogogai mogaid kon inta diá nopia inta biasamai aidan monia. Mosia umuran mosumbah kon dimukud mita mora'at bo berhala mita inta pinomia nongkon buławan, perak, tambaga, batu bo kayu inta diá moko'ontong, diá mokodongog bo diá doman mokobayá.

²¹ Mosia diápa doman mogogai im molimod, monggaing, mogaid kon inta diá patus aidan bo monakow.

10 ¹ Bo aku'oi noko'ontong kon tobatú malaekat ibanea inta moroton nophonag nongkon soroga. Sia inoliungan ing golom bo kino bandowan in alibobag. Pogotnya naonda bo mata in singgai, si'olnya naonda bo oigi tułu.

² Sia kokada-kadai in litodan buk mo'intok inta no'ibuká makow. Si'olnya kolanan nomuntuk kon dagat bo si'olnya koloigi nomumtuk kon toba.

³ Bo sia nomalú noropot naonda bo ganggor in singa. Nopalut makow in sia nomalú, sinubagan ing gotup pitu inta moyodudu-duduimai.

⁴ Naonda in diádon singog ing gotup pitu tatua, mo'ibog in aku'oi momais kon tua, ta'e kinodongoganku in singog nongkon soroga noguman, "Bunidon onu im pinoguman gotup pitu tatua, dona'aidon paison tua!"

⁵ Bo malaekat inta inontongku in si'olnya nomuntuk kon dagat bo kon toba nopotonggó in limanya kolanan kon langit.

⁶ Sia nongibot pinodoyon kon tangoi i Allah inta diá mato-matoi bo inta ain nomia kon langit bo butá, dagat bo bayongan tombonunya. Malaekat tatua noguman, "Wakutunya diá bidon sorongon bui!

⁷ Ta'e aka malaekat impitunya mogirupdon kon terompetnya, yo aidandon i Allah in roncana inta binuni-Nya, ná inta aim pinota'au muna kon intau mita inta nogaid kon oáidan-Nya bo kon nabi mita."

⁸ No'iduduimai kon tua singog inta ain dinongogku nongkon soroga tua,

nosingog bui ko'inakó. Kainia: "Bayakdon gamá in litodan buk inta ain no'ibuká makow tatua kon lima im malaekat inta nomuntuk kon dagat bo kom toba tua."

⁹ Dá aku'oi minayak domandon kom malaekat tatua bo nopoigum simbá ogoinyadon in litodan buk mo'intok tatua ko'inakó. Sia noguman ko'inakó, "Gamádon bo ka'andon in na'a. Aka kon sianmudon yo moba_{li} bidon sia mopait, ta'e aka kom bibigpa yo moromimitbí in sia naonda bo madu."

¹⁰ Ginamáku domandon in litodan buk tatua nongkon limanya bo kina'an. Kom bibig naonda bo madu in nanamnya, ta'e naonda ing kon siandon mopait bidon ing korasa'an.

¹¹ Onda intua aku'oi pinarenta'an simbá buipa mopoyaput magí-makow in habar i Allah so_{al} bangusa mita, negara mita, bahasa mita bo raja mita.

11 ¹ Nopa_{lut} makow kon tua aku'oi inogoian ing kayu topongkó naonda bo tungkud pogogukur, takin koyow, "Bayakdon ukur im Ba_{loi} Tuhan bo meja pogogukatan kon sosumbah, bo iapdon mosia inta no'ibadah kom bonunya.

² Ta'e dona'aidon ukuron im palas kon dotá in luai Baloi i Allah tatua, sin tua inogoi bidon kon intau mita inta diá nonota'au ko'i Tuhan. Mosia mamangoi morita-ritak makow kong kotá mosuci tatua solama opat nopuluh bodoyowá nobulan.

³ Aku'oi im mopotabá in saksi-Ku doyowá inta mogilambung in lambung intau kinopatoian, bo mosia mopo'umum in habar i Allah solama toribu bodoyowá nogatut bo onom nopuluh nosinggai ko'onggotea."

⁴ Saksi doyowa tatua in zaitun doyowa nopangkoi bo si'ol im pototuduan kon togá doyowa inta kon tayowonmai i Tuhan inta nomia kon dunia na'a.

⁵ Aka oyúon intau monungkul mogaid kon inta diá mopia ko'i monia, dá lumuaidon in tulu nongkon bibig monia bo tua im momokak kon saturu mita tatua. Dá natua in dalan kopopatoi in intau mita inta mogaid kon inta diá mopia ko'i monia.

⁶ Oyúon ing kawasa monia mogolingo kon langit simbá diápa monguyan solama im mosia mopota'au in Habar nongkon i Allah. Mosia inogoi doman ing kawasa monguasa kom bayongan bokakak simbá

mosia mota'au momaľui kon tubig mobaľi dugú; bo oyúon doman ing kawasa monia mosambok kom butá na'a takin mopolabú im bayongan inta mokororiga, to'onukabí ing ko'ibog monia.

⁷Naonda im mosia mopalutdon mopota'au in habar monia, dá mahaľuk inta ilumuai nongkon irang im popatoi molaľang ko'i monia, polat monaľow bodongka molimod ko'i monia.

⁸Bo mayat monia mo'itongkob makow kon daľan molaľoben kong kotá molaľoben, kong kotá inta pinopopakúan ko'i Tuhan monia. Tangoi ing kotá tatua aka secara rohani yo Sodom andeka Mesir.

⁹Intau mita nongkon bayongan negara, suku, bahasa bo bangusa moko'ontong kom mayat monia solama toľu nosinggai kapin, bo diábí ogoi in intau mita tatua lobongon im mayat monia tua.

¹⁰Molaľungangabí totok gina im bayongan intau kon dunia na'a moko'ontong kom mayat in saksi doyowa tatua. Porameanbí monia ing kinopatoian nayadua tua. Bo mosia mosi'ogoiانبí in hadiah, lantaran nabi doyowa tatua ain nopoángoi in roriga moántó kom bayongan intau kon dunia na'a.

¹¹ Naonda in toľudon noşinggai kapin, no'iangoidon bui in tompot kobiagan nongkon i Allah bo sinumu'ot bui kon nabi doyowa tatua. Dá mosia nobangon bo sinimindog, sahingga bayongan intau inta noko'ontong ko'i monia inagíandon totok in ondok.

¹² Onda intua nabi doyowa tatua nokodongogdon kon singog moropot inta nogoiní nongkon soroga, "Koľigai onikdon in na'a!" Bo ko'onto-ontongdon doman in saturu monia, mosia namonikdon in soroga ko'oli-oliung ing goľom.

¹³ Dá dodai intua nobaľídon in ĩnug inta totok moropot. Bo sepersepuluh nongkon kotá tatua norimumud. Pitu noribu intau minatoi waktu in ĩnug tatua. Intau mita ibanea totokdon in no'ondok, dá nodayowdon mosia kong koľoľoben ing kawasa i Allah inta kon soroga.

¹⁴ Bodito induanya no'italibdon, ta'e indoiai! Bodito intoľunya diádon mo'onggot mo'idudui mangoi.

¹⁵ Bo malaekat impitunya nogirup kon terompetnya, dá kinodongogandon in singog mita inta mongoľongan totok nongkon soroga noguman, "Kakuasa'an momarentah kon dunia na'a, masai na'a

kinadaia^{ndon} i Tuhan naton, bo i Raja mopoposa^lamat inta pinodandi-Nya. Sia bidon im momarentah solamanya!"

¹⁶ Dá itoi inta doyowa nopuluh bo opat inta ilimitú kon tampat pomomarenta'an monia kon tayowon i Allah, sinumungkudon mita bo nosumbah ko'i Allah.

¹⁷ Mosia noguman, "Ki Tuhan, Allah Inta Totok Mokawasa, inta oyúon, bo koyongandon oyúon! Kami mopoyaput in sukur moántó ko'i Tuhan sing ki Tuhan ain nopomaké ing kawasa i Tuhan inta molo^ben, bo nomangkoidon nomarentah!

¹⁸ Intau mita inta diá nonota'au ko'i Tuhan, sinumorúdon sin aindon wakutunya Ikow mopoluai in torú-Mu, bo aindon doman wakutunya Ikow monantú kon intau mita minatoi. Na'adon doman i wakutunya mobogoi kom boli im pinogaidan in intau mita inta nogaid kon oáidan i Allah, bo in nabi mita, bo kom bayongan umat, tuata im mosia inta no'ibadah ko'i-Nimu, adí ande itoi. Na'adon i wakutunya morimumud kon intau mita inta nomoguya'at kon dunia na'a!"

¹⁹ Dá nobukatdon im Baloi Allah kon soroga, bo kino'ontongandon im Poti Dodandian kom bonunya. Bo nongilatdon moyo-moyodudui bo gonugur ing gotup inta modowawak makow, takin doman linug bo uyan eis inta totok morogot.

12 ¹ Bo kino'ontongandon kon langit in tobatú tanda mokoherang inta totok motoyang. Tobatú bobay inta nopogilambung mata in singgai, simindog makow kon tudu im bulan. Kon ulunya oyúon im bandow inta pinopobandangan in tundi mopoluh bodoyowá.

² Bobay tatua sidia, bo lantaran wakutunyadon mononggadí dá mogamui in sia sim pomangitondon bo monakit domandon.

³ Bo inontong domandon in tanda mokoherang ibanea kon langit. Oyúon tobatú naga nopura inta totok moloben, pitu in ulunya bo mopoluh in tungoinya. Pomuloi in ulu pinakéan im mahkota.

⁴ Iputea pinomorotnya, sahingga sepertiga in tundi nongototak kom butá. Naga tatua simindog makow kon tayowon im bobay inta koyogot mononggadí tua; sim moroncana moliom kon adí tatua aka pononggadídon i inánya.

⁵ Bo bobay tatua no^oponongga^oid^oon in tobatú a^odi lo^olaki inta momarentah kom bayongan intau kon dunia na'a takin tungkud uatoi, ta'e a^odi tatua ba^olu bo inagow nongkon i inánya bo dinia ko'i Allah kon tayowon pomomarenta'an-Nya.

⁶ Dá bobay tatua no^olagui nopobayak im padang gurun, tempat inta ain sinadia i Allah ko'inia. Sia ilukadan kon tempat tatua solama 1260 nosinggai ing ko'onggotea.

⁷ Onda intua kon soroga noba^oli^oid^oon im parang. Ki Mikhael takin malaekatnya mita noparang kon naga tatua, naga tatua binantungan doman im malaekatnya mita noparang takin i Mikhael.

⁸ Ta'e sina^olow in naga tatua, dá sia takin malaekatnya mita diádon inogoi nogutun kon soroga.

⁹ Naga inta mo^oloben tatua pinogarab kon luai. Sia tua in u^olag guranga, Ibilis in tangoinya ande dimukud mora'at inta mongubol magí-makow kon dunia na'a. Sia ilumbú kon dunia na'a takin malaekatnya mita.

¹⁰ Bo aku'oi nokodongog kon singog no^olangon nongkon soroga inta noguman, "Tana'adon i waktunya ki Allah

moposalamat kon umat-Nya!Tana'adon i waktunya ki Allah mopo'ontong ing kawasa-Nya salaku Raja! Tana'a in Raja Mopoposalamat inta pinodandi tatua mopo'ontong domandon ing kakuasa'an-Nya! Sing ki inta mophonapudmai dolom singgai ko'i utat naton aim pinoluai nongkon soroga.

¹¹ Dugú i Adí in Domba bo Habar Mopia nongkon i Allah inta pinota'au monia, tua im pinaké i utat mita naton nonalow ko'inia. Mosia diábí mo'ondok im matoi.

¹² Tuamai, kolungangadon ing gina ikow soroga bo bayongan inta nogutun kom bonunya! Ta'e moboditodon mo'ikow butá bo dagat, sin Ibilis ain nophonag ko'i monimu takin sinumoruk totok sing kinota'auannyadon kom motoyongdon totok i waktunya."

¹³ Kon wakutu in naga tatua nosadardon kon sia aim pinogonag kom butá, mulaidon in sia mogalow kom bobay inta nophononggadí in adí lolaki tatua.

¹⁴ Ta'e bobay tatua inogoiandon ing kolikip doyowa. Kolikip im boniak moloben, simbá lumayug in sia mayak in tempatnya kom padang gurun, tempat inta

polukadan ko'inia solama tolu notaong kapin, sim pomilagui kon ulag.

¹⁵ Dá ulag tatua noporoput in tubig moloben naonda bo ongkag. Pinoroputnya kom bobay tatua simbá molomot kon tubig tatua.

¹⁶ Ta'e bobay tatua sinulungan im butá, binuká im butá tatua im bibignya bo nolom kon tubig inta ilumuai nongkon bibig in naga tatua.

¹⁷ Naga tatua totokdon in sinumorú kom bobay tatua, sahingga minayak nogalow kong katurunan bobay tatua ibanea. Mosia inta umuran dinumudui kom parentah i Allah bo inta nobogoi ing kosaksian soál ki Yesus bo kawasa-Nya.

13 ¹ (12–18) Bo naga tatua sinimindog kom pintad. (13–1) Onda intua aku'oi noko'ontong kon tobatú mahaluk inta ilumuai nongkon bonu in dagat, mopuluh in tungoinya bo pitu in ulunya. Pomuloi in tungoi oyúon im mahkota, bo pomuloi in ulu pinaisan tangoi mita inta pohoat ko'i Allah.

² Mahaluk inta inontongku tua, batangnya naonda bo macan tutul, si'olnya naonda bo si'ol im boruang, bibignya naonda bo bibig in singa.

Mahāluk tatua inogoian i naga in ropot, tempat pomomarenta'annya bo kakuasa'an inta moġoben.

³ Tobatú kon sigad in ulu pitu im mahāluk tatua ko'ontongan naonda bo kekeb inta mobogatdon totok, ta'e kekeb tatua nopiadon. Bayongan tombonu in dunia na'a, nodait dinumudui kom mahāluk tatua takin nohera-herangan.

⁴ Mosia nosumbah kon naga tatua, sin sia in nobogoi kong kakuasa'an kom mahāluk tatua. Mosia nosumbah doman kom mahāluk tatua takin noguman, "Diábí in notongkai mahāluk tana'a! Diábí im monahang tumayow moparang takinnya na'a!"

⁵ Mahāluk tatua inogoianbí ing kasampatan dumodia im mosingog bo moningkule ko'i Allah. Sia inogoianbí doman ing kasampatan momarentah solama opat nopuluh bodoyowá nobulan ko'onggotea.

⁶ Bo sia mulaidon nohojat ko'i Allah, bo kon tangoi i Allah, bo kon tempat doman pinogutunan i Allah, takin bayongan inta nogutun kon soroga.

⁷ Sia inogoianpa doman i waktu moġawang kon umat i Allah takin monaġlow

ko'i monia. Bo inogoian doman ing kasampatan mongawasa kom bayongan suku, umat, bahasa bo bangusa.

⁸ Mahaluk tatua sumbáanbí im bayongan intau inta nobiag kon dunia na'a. Intau mita inta diápa kinopaisan in tangoi monia kom bonu im buk kobiagan kapunya'an i Adí in Domba inta ain iratá, pinangkoipamai kon dunia na'a diápa pinomia.

⁹ Tuamai, aka mo'ikow mokosanggup mokidongog, yo indongogaidon in habar tana'a:

¹⁰ "Intau inta sinantúdon domokon, mustibí in sia domokon. Bo intau inta ain sinantú matoi sibaton, yo pasti matoibí doman sibaton. Manangka intua umat i Allah musti monahang bo mosatia."

¹¹ Bo aku'oi buidon noko'ontong kon tobatú mahaluk ibanea inta no'itukat nongkon bonu im butá. Doyowa in tungoinya, naonda bo tungoi adí in domba. Singognya naonda bo singog in naga.

¹² Kon tayowon im mahaluk inta muna tatua, sia nopomaké ing kakuasa'annya inta moľoben inta no'ulínya doman nongkon mahaluk tatua. Bayongan butá

na'a bo bayongan inta nogutun kon tudunya, pinakisanya mosumbah kom mahaluk inta muna tatua, inta kekebnya mobogat ain nopia.

¹³ Mahaluk inta induanya tatua nogaid kon tanda inta totok im mokoherang kon intau. Kon tayowon bayongan intau binalinya in tulu nolabú nongkon langit.

¹⁴ Bo bayongan intau inta nobiag kon dunia na'a akalannya in aidnya inta pinomianya kon tayowon im mahaluk inta muna tatua. Mosia pinokiáidannya im patong mahaluk inta aing kinekeban im pitow, ta'e umuranpa nobiag.

¹⁵ Mahaluk tatua inogoian doman ing kawasa mobogoi in nyawa kom patong tatua, sahingga mota'audon mosingog im patong tatua bo molimod kom bayongan intau inta doí mosumbah ko'inia.

¹⁶ Bayongan intau, moloben bo mo'intok, mobiad no'oyúon bo nobiag nobogá, ata bo intau nobebas pinakisa im mahaluk tatua motarima kon tanda kon lima monia kolanan andeka kom pogot monia.

¹⁷ Diábî tobatúmai intau motalui andeka mopotalui in onukadon, aka diá in tanda tatua. Tangoi im mahaluk tatua im

pinonontanda, andeka angka inta noba^{li} tanda in tangoi tatua.

¹⁸ Kon so^{al} nana'a para^{lu}bⁱ totok ing hikmat. Intau inta mobijaksana mota'au^bi mogiap kom mangale angka im maha^{lu}k tatua, sin angka tatua in tangoi^bi in intau. Na'a in angka tatua 666.

14 ¹ No'idudui kon tua inontongku ki Adⁱ in Domba sinimindok kon tudu im Bu^{lu}d Sion. Kotaki–takinnya oy^uon 144.000 intau inta kom pogot monia aim pinaisan in tangoi–Nya bo tangoi i Amá–Nya.

² Bo dinongogku in singog nongkon langit naonda bo singog in dunuk mo^{lo}ben bo ná doman singog ing gotup inta totok im moropot. Singog inta dinongogku tua ná doman onda bo singog ing kecapⁱ mita inta kinuti in intau inta mota'au mokuti.

³ Mosia tua nopomanyanyi in lagu inta mobagu kon tayowon tempat pomomarenta'an bo kon tayowon im maha^{lu}k opat bo itoi mita. Diá^bi tobatúmai intau mokobalajar kon lagu tatua, ko^{li}kudbⁱ in intau inta 144.000 inta aim pinobebas nongkon dunia na'a.

⁴ Mosia tua intau inta umuran nodarit naonda bo porawan, sim mosia diá^bi

mosiug takin bobay. Mosia umuran dumudui magí–makow ko'i Adĩ in Domba kon ondakabí im bayáan–Nya. Mosia sinobusdon nongkon sigad in intau mita. Mosia tuata inta ain pinobebas bo inogoi salaku sosumbah inta muna ko'i Allah bo ko'i Adĩ in Domba tatua.

⁵ Mosia diábí dodai onda mongubol; bo diábí doman im mokotor ko'i monia.

⁶ No'iduduimai kon tua aku'oi noko'ontong kon tobatú malaekat ibanea inta ilumayug nolantud kon langit. Malaekat tatua nodia kon Habar Mopia inta mononoi sim poyaputon kon intau kon dunia na'a bo kom bayongan bangusa, suku bahasa bo negara.

⁷ Malaekat tatua nomalú noropot totok, nana'a: "Ko'ondokdon ko'i Allah, bo pomuliadon in Sia! Sin na'adon in waktu i Allah mohakim kon dunia. Sumbahdon in Sia inta ain nomia kon langit, butá dagat bo bayongan bokakak!"

⁸ Malaekat induanya dinumudui kom malaekat inta muna bo sindalan mopobalú, "Ain nolabú! Kotá im Babel inta moloben tatua ain nolabú! Sia inta ain nopololangu kom bayongan bangusa

takin tubig in anggur -- tuata in anggur nongkon ibognya inta mokotor!"

⁹ Malaekat intoḷunya dinumudui doman kom malaekat taya dua tatua bo sindalan doman nopobalu noropot, nana'a: "Intau inta mosumbah kom mahaluk tatua takin patongnya, bo oyúon tanda im mahaluk tatua kom pogot ande kon limanya,

¹⁰ yo intau tatua monginum kon anggur i Allah, tuata in torú-Nya inta ain inalín-Nya kom bonu in tampat-Nya, bo diábî gina'atan topilikpamai! Intau mita tatua toko sikisa'an kom bonu in tuḷu bo balerang kon tayowon im malaekat mita mosuci bo kon tayowon Adî in Domba tatua.

¹¹ Poyok in tuḷu inta mopororiga ko'i monia tua umuran bidon mo'idamonik. Singgai dolom diá goga-gogaian poposikisa'an ko'i monia inta nosumbah kom mahaluk tatua bo patongnya bo inta ain sinon tanda'an in tangoi mahaluk tatua."

¹² Dá kon na'a, umat i Allah inta motoindudui kom parentah-Nya bo mosatia ko'i Yesus, musti mokopotabah.

¹³ Bo aku'oi bui nokodongog kon singog nongkon soroga noguman,

"Paisdon in na'a: Mulaidon tana'a makow, kolungangadon in intau mita minatoi inta minatoi kowakutu in yogotpa nogaid kon oáidan i Tuhan!" "Totu'u intua!" tubag in Roho i Allah. "Mosia im mogogai bidon mogaid kon oáidan monia, lantaran bolli im pinogaidan monia umuran kotaki-takin monia."

¹⁴ No'iduduimai kon tua, aku'oi noko'ontong kon tobatú gołom mobudó. Kon tudu ing gołom tatua oyúon in tobatú intau ilimitú naonda bo intau. Sia nogi bandow im mahkota buławan bo kokada-kadai in sabit inta mołanit.

¹⁵ Onda intua, tobatú malaekat ibanea ilumuai nongkon Bałoi i Allah. Bo malaekat tatua nomalú ko'i-Nia inta ilimitú kon tudu ing gołom tatua, kai-nia: "Pongałoikadon in sabit-Mu nion bo yangkitdon tana'a makow, sin wakutunyadon mokoyut in na'a, noguyangdon in dunia na'a, mota'audon ratabon!"

¹⁶ Bo Sia inta ilimitú kon tudu ing gołom tatua nopongałoi domandon in sabit-Nya kon dunia na'a, bo sino'inutnyadon bungai in dunia na'a.

¹⁷ No'iduduimai kon tua aku'oi noko'ontong doman bui kon tobatú

malaekat ibanea inta ilumuai nongkon Bałoi i Allah kon soroga. Sia nokadai doman kon sabit inta mołanit.

¹⁸ Nopałut makow kon tua, tobatú malaekat ibanea, inta nongawasa kon tułu, namangoi nongkon meja pototuduan kon sosumbah. Sia nomałú noropot kom malaekat inta nokadai kon sabit mołanit tatua, "Pongałoidon in sabit–Mu nion bo sabitdon bungai mita in anggur inta kon dunia sin nogurangdon mita im bungainya!"

¹⁹ Dá malaekat tatua nopongałoi domandon in sabitnya kon dunia na'a bo nonyabit kom bungai mita in anggur tatua bodongka pinogambatnya kom bonu ing gilingan mołoben, tuata ing gilingan torú i Allah.

²⁰ Buangai in anggur mita tatua giniling kon luai ing kotá bo ilumuaidon in dugú nongkon gilingan tatua, mo'ilig naonda bo ongkag. 300 km ing koyayuk kino'iligannya, bo kolinowea gogió bodoyowá nometer.

15 ¹ No'iduduimai kon tua, inontongku kon langit tobatú soał inta mokoherang totok bo diá im poliuhan kon tua. Pitu im malaekat, bo pitu doman in

roriga pangabisan. Na'adon im pangabisan totok ki Allah mopoluai in torú-Nya.

² Nopolut makow kon tua aku'oi noko'ontong kon inta ko'ontongan naonda bo dagat kaca inta noyoba'uk in tulu. Aku'oi noko'ontong doman kon intau mita inta ain no'untung nongkon mahaluk bo patongea tatua, bo noko'untung domandon kon intau inta tangoinya ain sinon tanda'an in angka. Intau mita inta ain no'untung tatua sinimindog kom bingkî in dagat kaca bo kokada-kadai ing kecapi inta inogoi i Allah ko'i monia.

³ Bo mosia nopomanyanyi im lagu i Musa, bobantung i Allah, bo lagu i Adî in Domba. Nana'a im manyanyi tatua, "O.. Tuhan, Allah Inta Totok Mokawasa, totu'u moloben bo mokoherang im bayongan inta inaidan-Mu! O..Raja im bayongan bangusa, totu'u moádil bo mobanar im bayongan oáid-Mu!

⁴ Ki inebî in diá mo'ondok ko'i-Nimu, Tuhan? Ki inebî in doî mopota'au ing kamulia'an-Mu? Tongábî Ikow i mosuci. Bayongan bangusa mamangoibî mosumbah ko'i-Nimu sin aid-Mu mita inta moádil ain inontong im bayongan intau."

⁵ Onda intua inontongku Bałoi Tuhan kon soroga nobukat, bo kemah i Tuhan kom bonunya.

⁶ Bo malaekat taya pitu takin roriga pitu tatua ilumuai nongkon Bałoi i Allah. Mosia nogilambung in lambung nobudó inta moálus totok bo mopo'uli-ulinag. Bo dodob monia pinakéan in sabuk inta pinomia nongkon buławan.

⁷ Onda intua, tobatú mahałuk inta nongkon sigad im mahałuk opat tatua nobogoi kom malaekat pitu tatua im palo pitu inta nongkon buławan bo inta nopuling in torú i Allah, Ki Allah inta nobiag mononoi.

⁸ Dá Bałoi i Allah tatua nopulingdon im poyok kamulia'an bo kawasa i Allah. Bo solama roriga pitu inta dinia im malaekat tatua diápa mopalut, yo diábí tobatúmai intau im mota'au tumu'ot kom Bałoi Allah tatua.

16 ¹ Bo aku'oi nokodongog kon singog mołoben nongkon bonu im bałoi Allah noguman kom malaekat pitu tatua, "Bayakdon bo pobutakdon bonu im pitu palo toruk i Allah tanion kon tudu im butá!"

² Malaekat inta muna minayak bo nopobutak bonu im palonya tatua kon tudu im butá. Dá nomukádon im bitul mita inta moko'ondok bo mokobahaya kon intau mita inta oyúon in tanda im mahaluk mita tatua bo kon intau mita inta nosumbah kom patongnya.

³ Onda intua malaekat induanya nopobutak domandon bonu im palonya kom bonu in dagat, dá tubig kon dagat nobalídon dugú naonda bo dugú in intau minatoi. Bo minatoidon komintan mahaluk inta nobiag kom bonu in dagat.

⁴ No'iduduimai kon tua, malaekat into lunya nopobutak domandon bonu im palonya kon ongkag mita bo kom bayongan bokakak dá nobalídon dugú im bayongan tubig tatua.

⁵ Bo dinongogku malaekat inta nongawasa kon tubig, noguman nana'a, "Hukuman inta pino labú-Mu tua moádil, o..Allah inta totok im mokudus, Allah inta oyúon bo inta aindon oyúon!

⁶ Sim mosia ain nopobutak kon dugú in umat mita i Allah bo dugú in nabi mita, tana'a makow pino'inum-Mu domandon mosia in dugú patusbî tarima'an monia intua!"

⁷ Bo dinongogku in singog nongkon meja pototuduan kon sosumbah noguman, "O.. Tuhan, Allah inta totok im mokawasa, mobanar bo moádilbî in hukuman mita inta pinolabú-Mu!"

⁸ Nopalut makow kon tua, malaekat inggopatea nopobutak doman bonu im palonya kom mata in singgai, dá mata in singgai inogoidon momokak kon intau takin patúnya inta totok motoyang tua.

⁹ Intau sinurubnya im patú inta nongkon i-Nia, bo mosia nogodi-godimai kon tangoi i Allah inta nongawasa kom bodito mita tatua. Umpakah natuadon, ta'e mosia doí domandon mogogai mogaid kon dosa mita monia bo doí doman modayow kong kamulia'an i Allah.

¹⁰ Bo malaekat ilimanya nopobutak doman bonu im palonya kon tempat pomomarenta'an mahaluk tatua. Dá bayongan karaja'an mahaluk tatua sinimindip. Bo lantaran mo'iliudon totok in nakitea, dá mosia mo'ikalut kon dilá.

¹¹ Bo mosia mogodi-godimai ko'i Allah inta kon soroga lantaran nakitea bo lantaran bitul mita monia. Ta'e umpakah natua mosia doíbî doman mogogai mogaid kon inta mongora'at.

¹² Onda intua malaekat inggonomnya nopobutak doman bonu im palonya kon Ongkag Eprata inta moľoben tatua. Dá onkag tatua no'ingkagdon sahingga raja mita nongkon timur mayakdon mongintua.

¹³ Bo aku'oi noko'ontong kon dimukud mora'at toľu, inta naonda bo batangan tumpalak. Tumpalak mita tatua ilumuai nongkon bibig in naga, nongkon bibig im mahaluk bo nongkon bibig in intau inta mongaku nabi, ta'e de'emanbî totu'u nabi.

¹⁴ Mosia tua in dimukud mita mora'at inta nogaid kon soal mita inta mokoherang. Dimukud taya toľu tatua minyak kom bayongan raja kon dunia na'a bo nosipun ko'i monia sim moparang kon singgai inta moľoben, Singgai i Allah inta totok mokawasa.

¹⁵ "Indongogaidon! Aku'oi mamangoi ná mononakow! Mosanangdon totok intau inta umuran mobasadia bo inta umuran monarukiramai kom pakeangnya, simbá diá mopilang in sia maya-mayak makow, bo ko'ontongan intau moántó in dodia'annya!"

¹⁶ Onda intua dimukud mita tatua nosipun kon raja mita tatua kon

tampat inta kom bahasa Ibrani
sinangoian "Harmagedon" (Tampat
poyoyangan/pomutúan.)

¹⁷ Nopolut makow kon tua malaekat
impitunya nopobutak domandon
im palonya kom balangon. Dá kino
dongogandon singog moropot nongkon
tampat pomomarenta'an kom baloi i Allah,
inta noguman, "Ain nopolut!"

¹⁸ Bo nongilatdon moyo-moyodudui bo
gonugur ing gotup moko'ondok totok, bo
linug inta paling motoyang. Diápa dodai
onda nolug námai tua ing koropotea,
mulaipamai dunia na'a pinomia. Tua in
linug inta paling motoyang!

¹⁹ Kotá inta moloben tatua nobotak
nosilai tolu nosilai, bo norimumudon
doman kotá mita im bayongan negara
kon dunia inta diá nonota'au ko'i Allah.
Bo kino toropandon i Allah im Babel, kotá
inta moloben tua. Bo pino'inumdon i Allah
in anggur nongkon palo anggur i Allah
-- tuata anggur torú-Nya inta moloben
totok.

²⁰ Komintan pulau nobuli bo komintan
bulud diádon ko'ontongan.

²¹ Uyan eis moloben, inta tololima nokilo
ing kosibulnya, nolabú nongkon langit

bo no'idantug kon intau mita. Dá mosia nohojat ko'i Allah lantaran bodito uyan eis inta totok im motoyang tua.

17¹ Onda intua tobatú malaekat nongkon malaekat pitu inta nokadai kon palo pitu tatua namangoi ko'inakó bo noguman, "lgai, bá popo'ontongku ko'inimu in hukuman kom polacur moľoben, tuata ing kotá moľoben inta pinosindog kom bingkî in ongkag mita.

² Raja mita kon dunia na'a ain nogaid kon inta mokotor takinnya, bo bayongan intau kon dunia na'a ain noľoľangu sin nonginum kon anggur inta ain kinotorannya."

³ Bo aku'oi kinawasa'an in Roho i Allah bo dinia im malaekat tatua kom padang gurun. Kon tua aku'oi noko'ontong kon tobatú bobay inta ilimitú kon tudu in tobatú mahaluk inta nopars im batangannya. Mahaluk tatua nopuling im pais inta pohojat ko'i Allah. Pitu in ulu mahaluk tatua bo mopuluh in tungoinya.

⁴ Bobay tatua nogi ľambung in ľambung nopars bo nopura noguyang, bo ihiasan im buľawan mita, permata bo mutiara. Sia kokada-kadai in tobatú palo buľawan inta nopuling in soal mita inta mora'at

bo mokotor, hasil in aid mita monia inta mongokotor.

⁵ Kom pogotnya pinaisan in tangoi inta mangalunya "no'ibuni". Tangoi tatua im "Babel inta moľoben ki iná im bayongan bobay inta sundal bo intau mita moromú kon dunia."

⁶ Bo inontongku bobay tatua noľolangu in dugú in umat mita i Allah bo dugú intau mita inta nobalı saksi mita i Yesus. Naonda inontongku im bobay mita tatua, noherangdon totok in aku'oi.

⁷ Dá malaekat tatua noľibó ko'inakó nana'a: "Nongonu sin ikow im moherangbí? Yo pogumankudon ko'inimu onu inta no'ibuni kom bobay tatua bo onu inta no'ibuni kom mahaluk inta sinakoiannya tatua, mahaluk inta pitu in ulu bo mopuluh in tungoi.

⁸ Mahaluk tatua pernahbí nobiag ing kolipod, ta'e masai na'a diádon, tongá topípabí bo lumuai in sia nongkon tempat pohohukuman kon irang bo sia mopobayakdon in tempat koyoyangan. Intau mita kon dunia na'a inta diá pinais in tangoi monia kom bonu im buk intau nobiag mulaipa kon dunia na'a diápa pinomia, moherangbí aka moko'ontong

kom mahaluk tatua. Sim mahaluk tatua kolipod im pernahbî nobiag, ta'e tana'a in diá bidon, tongá buidon mo'itukat.

⁹ Kon soál mita nana'a paralu oyúon in hikmat bo pongortian. Ulu pitu tatua, mangalunya bulud pitu; bulud mita inta ilitúan im bobay tatua. Bo ulu pitu tatua mangalunya raja pitu:

¹⁰ Lima nongkon sigad monia tua ain noḷabú, tobatú in nomarentahpa, bo tobatú doman diápa namangoi. Aka sia mamangoi, yo momarentahpa motoyong in sia.

¹¹ Bo mahaluk inta pernah nobiag kolipod, ta'e diádon in tana'a makow, tua in raja inta iwalunya. Sia tua in tobatúbî doman raja kon sigad naya pitu tua, inta masa na'a koyogot mayak in tempat koyoyangan monia.

¹² Tungoi mopuluh inta inontongmu tua in raja mopuluh inta diápa nomangkoi nomarentah. Ta'e mosia ogoianbî ing kawasa momarentah salaku raja moyotakin im mahaluk tatua solama to jam ko'onggotea.

¹³ Mosia na'a notobatúbî kon singog bo makusud kom moposarahkan in ropot bo kakuasa'an monia kom mahaluk tatua.

¹⁴ Mosia noyopakat kom moparang kon i Adí in Domba tatua. Ta'e ki Adí in domba tatua takin dumodudui-Nya mita inta mosatia bo inta ain inoiní bo pinií-Nya tatua im monałow kon raja mita tatua, sin Siata in Tuang im bayongan tuang, bo Raja im bayongan raja."

¹⁵ Malaekat tatua noguman doman, "Tubig inta inontongmu tatua, tempat inta ilitúan im polacur tatua, tuata im bangusa mita, rayat mita, negara mita bo bahasa mita.

¹⁶ Tungoi mopoluh bo mahałuk inta inontongmu tua, moya'atbí ing ginanya kom polacur tatua. Daitonbí agowon monia im bayongan kapunya'annya, bo pilangan monia. Ka'anonbí monia in tapúnya bo payongon monia in tułu.

¹⁷ Sing gina monia sinimbayagandon i Allah simbá mogaid kon inta kino ibog-Nya. Sinobatúdon i Allah im mosia simbá moyopakatdon moposarahkan ing kakuasa'an monia kom mahałuk tatua, simbá mahałuk tatua momarentah modapot im mobaíí onu inta pinoguman i Allah.

¹⁸ Bobay inta inontongmu tatua ing kotábí moľoben, inta nomarentah kon raja mita kon dunia na'a."

18 ¹ Onda intua aku'oi noko'ontong kon tobatú malaekat ibanea noponag nongkon soroga. Kom malaekat tatua oyúon ing kawasa inta moľoben, bo kamulia'an nokobayag kon dunia na'a.

² Nana'a im pinobalúnya: "Ain noľabú! Babel, kotá moľoben tua ain noľabú! Tana'a sia nobaľídon tampat in dimbuló bo dimukud mita mora'at. Bo kom bonunya nobiagdon norupa–rupamai in lagapan inta nonajis bo inta kinodoí in intau.

³ Sim bayongan bangusa ain nonginum kon anggur ibognya inta mokotor. Raja mita kon dunia na'a ain nogaid kong kotor takinea, bo intau mita inta modagangmai kon dunia na'a nokayadon in ibognya inta diádon kotahangan tua."

⁴ Bo aku'oi nokodongog kon singog ibanea nongkon soroga noguman nana'a, "Łuaidon, umat–Ku! Łuaidon nongkon bonunya! Simbá mo'ikow diádon dumudui mogaid kon dosanya mita, bo mo'itakin motanggung kon hukumannya!

⁵ Sin dosanya noyo-noyoguntuḽdon nodapot kon langit, bo kinotoropanbí i Allah im bayongan aidnya inta mora'at.

⁶ Tuḽiaidon ko'inia naonda im pinogogaidnya ko'i monimu; tuḽiaidon kodoyowa noguntuḽ ko'inia im bayongan inta ain inaidannya. Bonuaidon palonya in o'inumon inta kodua noguntuḽ ing koboilnya nongkon o'inumon inta ain sinadianya ko'i monimu.

⁷ Ogoidon ko'inia in roriga bo inta mokoájar kong gina inta motongkai ing kobayong ing kamulia'an bo kakaya'an inta aing kinorasa'annya tontańí. Sin sia umuran moguman kom bonu ing ginanya tontańí, 'Aku'oi na'a in ratu inta momarentah! Aku'oi na'a in de'emanbí mobobaḽu; aku'oi in diábí mokorasa kon ajar ing gina!'

⁸ Lantaran soáḽ tatuata, dá kom bonu in tosinggai tua sia koántugan im bodito -- panyaki, kuyang ing gina, bo malarat ing ka'anon. Bo sia pokakon in tuḽu. Sim mokawasabí ing ki Tuhan Allah inta mohakim ko'inia tua."

⁹ Raja mita kon dunia na'a inta no'itakin nogaid kon inta mokotor takinnya bo ibog im bobay tatua, im mongombaḽbí

bo mogamui kong kotá tatua aka mosia moko'ontong kom poyok mobunod nongkon tuļu inta momokak ko'inia.

¹⁰ Mosia simindogbî mokopoyayuk sim mo'ondok ing koántugan in roriga tatua. Mosia moguman, "Ado, totokdon im mobodito kotá moľoben tana'a -- kotá Babel inta moropot! Tongá kom bonu in tojam pinopoáidan in hukuman ko'inimu!"

¹¹ Mododagang mita kon dunia na'a nongombaľ doman bo noájar ing gina lantaran bobay tatua, sin diádon in tobatúmai intau motaľui kon onu inta pinotaľui monia.

¹² Diádon im motaľui kom buľawan, perak, permata bo mutiara monia; kaeng moaľus inta momahaľ, kaeng nopars, kaeng sutra, bo kaeng inta nopura nogurang; bo norupa-rupamai im bahan inta nongkon kayu inta moľawádon mo'uľi, norupa-rupamaidon im bahan inta nongkon gading, norupa-rupamai domandon im bahan inta pinomia nongkon kayu momahaľ, inta nongkon tambaga, nongkon uatoi bo nongkon batu permata.

¹³ Kulit ing kayu manis, pododungú mita, bahan mita mobondu, taľong mobondu

bo kamaya, anggur bo lana, topong bo gandum; sapi, domba, kabaŕo bo kereta, ata mita, nodapot kon nyawa in intau.

¹⁴ Podagang mita tatua noguman kom bobay tatua, "Bayongan inta kino ibogmu diádon onda, bo bayongan inta momewah bo inta mogagah no'inggamádon nongkon tayowonmu. Diá bidon mo'uŕimu bui intua!"

¹⁵ Mosia inta nopotaŕui im bahan mita tatua bo inta ain nobaŕi no'oyúon lantaran nopotaŕui kom bonu ing kotá tatua, sinimindogdon iyumayuk totok, sim mo'ondok kotugatan in roriga tatua. Mosia mongombaŕ bo mobaŕu,

¹⁶ polat mosingog, "Adodoi ka'asiá, totokdon moŕoben im bodito ing kotá inta moŕoben tana'a! Biasamai sia mogiŕambung nongkon kaeng inta moaŕus, kaeng nopars, bo kaeng nopura inta noguyang; biasamai sia nopuŕing in hiasan buŕawan, permata, bo mutiara!

¹⁷ Ta'e tongá kom bonu i waktu to jam, sia ain kinobuŕian im bayongan kakaya'annya tatua!" Komintan kapiten kapal, intau mita inta sinumakoi, bo intau mita inta nogaid kom bonu ing kapal,

takin bayongan intau inta totayakea kon dagat, sinimindog nongkon noyayuk.

¹⁸Bo nomalú waktu im mosia noko'ontong kom poyok nobunod nongkon tulu inta nomokakak kong kotá tatua. Mosia nomalú, "Diábî kon dodai onda oyúon ing kotá ibanea ná kotá inta moloben tana'a!"

¹⁹Dá mosia nopo'inggú in lobud salaku tanda nobalu. Bo mosia nongomba polat nogamui, "Adodoi ka'asî ing kobobogat im bodito ing kotá moloben tana'a! Kakaya'annya ain nokopobali kom bayongan intau inta kopal in dagat nobiag doman no'oyúon! Ta'e tongá kom bonu i waktu tojam, sia kino'buliandon im bayongan yagi-yagi!"

²⁰Oi..soroga, kolungangadon kong kinorimumudan ing kotá tatua! Oi..umat i Allah, rasul mita, bo bayongan nabi kolungangadon ing gina! Sing ki Allah ain nohukum ko'inia salaku tontuli in aidnya ko'i monimu!

²¹Onda intua, tobatú malaekat inta moropot, nobingkat kon tobatú batu inta ná koloben ing gilingan, bo pinogambatnya kom bonu in dagat bo polat noguman, "Pomia'an natua ing kotá

im Babel inta mołoben tua, pogambat koropoton sahingga in diádon bui modungkuł.

²² Singog ing kecapi inta kinuti i intau mita inta mota'au mokuti bo manyanyi mita i intau inta momanyanyi, bo singog im bansi bo singog in terompet, diá bidon kodongogan bui kom bonu ing kotámu! Bo ahli mita mogogaid diá bidon kodungkułan kon tua, sedang singog ing gilingan batu bo diá bidon kodongogan kon tua.

²³ Intau mita diá bidon moko'ontong kom bayag in togá kong kotámu; bo diábí domandon kodongogan im poramean ponika'an kon tua. Podagangmu mita tua in intaubi mita mołoben kon dunia na'a, bo tota'au pongonggaingmu tua im pinongubolmu kom bayongan intau kon dunia na'a!"

²⁴ Babel ihukum sing kom bonu ing kota tatua kinokadapatandon dugú in nabi mita, dugú in umat i Allah, singogon makow kopolokon dugú im bayongan intau inta ain ilimod kon dunia na'a.

19 ¹ Nopalut makow kon tua, aku'oi nokodongog kon naonda bo giow in intau mobayong inta nongkon soroga,

noguman, "Dayowdon ki Allah! Ki Allah naton inta mopoposalamat; Sia in Allah inta Moloben bo Mokawasa!

² Sim pohohakim-Nya moádil bo mobijaksana! Sia ain nopolabú in hukuman kom polacur moloben, inta nomoguya'at kon dunia na'a takin aidnya inta mokotor. Ki Allah ain nohukum kom polacur tatua, sin sia nolimod kon intau mita inta nogaid kon oáidan i Allah."

³ Bo singog in intau mobayong tatua nomalú bui, "Dayowdon ki Allah! Poyok nongkon tulú inta nomokak kong kotá moloben tatua umuran mo'idamonik diá ing goga-gogainya!"

⁴ Dá doyowa nopuluh bo'opat itoi mita tatua bo mahaluk opat inta ilimibu kon tempat pomomarenta'an tatua sinumungkud bo nosumbah ko'i Allah inta ilimitú kon tempat pomomarenta'an tatua. Mosia noguman doman, "Amin! Dayowdon ing ki Allah!"

⁵ Bo kinodongogandon giow nongkon tempat pomomarenta'an tatua noguman, "Dayowdon ing ki Allah, oi... bayongan intau inta nogaid kon oáidan i Allah, bo bayongan intau -- guyanga-mongoádi -- inta nosumbah ko'i Allah!"

⁶ Onda intua aku'oi nokodongog kon ná giow in intau mobayong inta noyosipun; kotombánya in naonda bo singog im boko! kon dagat bo gotup inta moyo-moyodudui. Dinongogku mosia noguman, "Dayowdon ki Allah! Sing ki Tuhan, ki Allah naton Inta Mokawasa tua, nomarentadon in tana'a!

⁷ Koligai ing kita mokopo!lungangadon kong gina bo moyogiyow modayow ko'i-Nia! Sin nodapotdon in singgai ponika'an i Adĩ in Domba bo nonika'an-Nya nobasadiadon.

⁸ Pakeang moalus mobudó inta mopo'uli-ulinag inogoidon ko'i-Nia sim pakéon." (Pakeang moalus tatua in oáidbĩ mita mopia inta pinomia in umat mita i Allah.)

⁹ Bo malaekat tatua noguman ko'inakó, "Paisdon in na'a, 'Mosanangdon totok in intau inta inoinĩ mamangoi in rame ponika'an i Adĩ in domba tatua.' Malaekat tatua noguman doman bui ko'inakó, habar tana'a in totu-totu'ubĩ nongkon i Allah."

¹⁰ Dá sinumungkud in aku'oi kon tayowonnya sim mosumbah ko'inia, ta'e sia noguman ko'inakó, "Dona'ai! Dona'ai mosumbah ko'inakó, sumbahdon ing ki Allah! Sin aku'oi na'a in tongábĩ

doman bobantung ná ikow nion bo notongkai doman i utatmu mita inta umuran kinumadai noroton kon onu inta pinoguman i Yesus!" Sin onu inta pinoguman i Yesus, tuatabî inta nopogonú kong gina in intau mita inta nopota'au ing koyow i Allah.

¹¹ No'iduduimai kon tua inontongku soroga nobukat, bo inontongku oyúon tobatú kabało nobudó. Ki inta sinumakoi kong kabało tatua, tangoinya ki Mosatia bo ki Mobanar. Sia im moádilbî im monantú kon hukuman bo kom parang.

¹² Matanya naonda bo dokot in tułu, bo kon ulunya pinakéan im mahkota mobayong. Kon awaknya pinaisan in tangoi, bo tongábî sia in nonota'au kon tangoi tatua.

¹³ Jubah inta pinaké-Nya aim pinołodok kon dugú. Bo Sia Sinangoi "Pirman i Allah".

¹⁴ Bayongan tontara in soroga dinumudui ko'i-Nia; mosia sinumakoi kong kabało mita nobudó, bo nomaké in lambung moálus inta totok in nobudó.

¹⁵ Nongkon bibig-Nya tua ilumuai in tobatú pitow inta mołanit bo inta pakéon-Nya monałow kom bangusa mita. Sia nomarentah ko'i monia takin tungkud

uatoi. Sia momugut kon anggur kom bonu in tempat pomomugutan kon anggur torú i Allah Inta Totok i Mokawasa.

¹⁶Jubah bo pa'a-Nya pinaisan tangoi nana'a, "Raja im bayongan raja, bo Tuang im bayongan tuang."

¹⁷Bo aku'oi noko'ontong kon tobatú malaekat sinimindog kom mata in singgai bo nomalú noropot kom bayongan lagapan inta ilumayug kom balangon, kai-Nia: "Koligai moyosipun kon na'a sin tumu'ot kon rame moloben inta inaidan i Allah!

¹⁸Koligai moka'an kon tapú in raja mita, tapu im bayongan itoi in tontara bo tapú im bayongan intau inta minatoi noparang. Koligai moka'an kon tapú in intau mita inta tumotakoi kong kabalo, tapú ing kabalonya mita bo tapú im bayongan intau, guyanga-mongoádi, ata andeka intau nobebas!"

¹⁹No'iduduimai kon tua aku'oi noko'ontong kom mahaluk tatua, bo raja mita kon dunia na'a takin tontara mita monia, noyosipun sim moparang ko'i-Nia inta sinumakoi kong kabalo nobudó bo tontaranya mita.

²⁰ Mahaluk tatua kinodomokan takin intau mita inta morongaku nabi ta'e de'emanbí totu'u nabi inta ain norogaid kon soál mita inta mokoherang kon tayowon mahaluk tatua. (Takin aid mita monia inta mokoherang tatua, mosia nongubol ko'i monia inta ain notarima kon tanda im mahaluk tatua bo inta ain nosumbah kom patongea.) Bo mahaluk tatua takin intau mita inta de'eman totu'u nabi tumpala pinogambat kom bonu in tułu moloben inta kodoko-dokot takin balerang.

²¹ Bo bayongan tontaranya sinoko-ratá im pitow inta ilumuai nongkon bibig in intau inta sinumakoi kong kabaló nobudó tatua. Dá lagapan mita tatua namangoi bo noka'an kon tapú in intau mita inta minatoi iratá tatua.

20 ¹ Nopalut makow intua, aku'oi noko'ontong kon tobatú malaekat noponag nongkon soroga. Malaekat tatua kokada-kadai ing kokunsi in irang popatoi bo rante moloben.

² Bo dinomoknya in naga tatua inta ulag guranga, inta lbilis ande dimukud mora'at tatua bo sinokignya in rante tatua toribu notaong ing ko'onggotea.

³ Onda intua pinogonagnya bui in naga tatua kon irang popatoi bodongka sinalobannya polat kinunsián, simbá naga tatua diádon mongubol kom bangusa mita ko wakutu in diápa modait in wakutu toribu notaong. Mopalut makow in wakutu tatua sia bulianpa motoyong.

⁴ Bo aku'oi noko'ontong kon lolitúan mita pomomarenta'an tatua inogoián kawasa monantú kon hukuman. Inontongku doman in dimukud in intau mita inta sinokoratá lantaran nopota'au in habar soál ki Yesus, bo lantaran nopoyaput ing koyow i Allah. Mosia tua in diábí nosumbah kom mahaluk tatua andeka patongnya bo doí doman sinanda'an kom pogot bo kon lima monia; dá mosia nobiag bui bo nomarentah salaku raja moyotakin i Kristus toribu notaong ing ko'onggotea.

⁵ Na'adon im pertama-tamamai intau mita minatoi biniag bui. (Ta'e intau mita minatoi ibanea diápabí biniag bui solama wakutu toribu notaong tatua.)

⁶ Kosanangdon totok intau mita inta no'itakin biniag bui pertama tua. Mosia tua im patusbí mobalí kapunya'an i Allah. Sim popatoi induanya diá bidon mongawasa ko'i monia. Mosia tua im

mobālī imang mita i Allah bo i Kristus, bo mosia momarentah moyotakin i Kristus toribu notaong ing ko'onggotea.

⁷ Naonda in toribu notaong tatua mopalutdon, Ibilis buḷiandon bui nongkon tempat pinohukuman ko'inia,

⁸ bo sia maya-mayak makow monguboḷ kom bayongan bangusa inta no'i baya-bayak makow kon dunia na'a, tuata inta kong Gog bo Magog. Sipunon in Ibilis i mosia sim moparang, mobayong totok i mosia naonda bo bungaion kon dagat.

⁹ Dá mosia irumangkap kom bayongan dunia bodongka nongopung kon perkemahan in umat i Allah bo kong kotá inta kinotabi i Allah. Ta'e tuḷu noponag nongkon langit bo nomokak ko'i monia.

¹⁰ Onda intua Ibilis inta nonguboḷ ko'i monia tua, pinogambat kon yuá-yuák in tuḷu bo balerang. Tua in tempat pinolumbúan kom mahaluk bo intau mita inta de'eman totu'u nabi, bo roriga monia tua in diábí mogoga-gogai dolom bo singgai.

¹¹ Nopalut makow kon tua, aku'oi noko'ontong kon tobatú tempat pomomarenta'an inta nobudó bo inta noḷoben bo Sia in ḷlimitú kon tua. Langit bo

butá no'inggamá nongkon tayowon-Nya, sahingga in diádon bui ko'ontongan.

¹² Bo aku'oi noko'ontong kon intau mita minatoi, guyanga-mongoáđi sinimindog kon tayowon tempat pomomarenta'an tatua. Bo tobatú buk ibanea binukádon, tuata im Buk Intau Nobilag. Onda intua hukuman pinolabúdon kon intau mita minatoi, podudui in oáid monia podudui kon inta aim pinais kom bonu im buk mita tatua.

¹³ Bo dagat noposarahkan domandon in intau mita inta kom bonunya. Popatoi bo dunianya noposarahkan doman in intau mita minatoi inta ko'i monia. Bo intau minatoi mita tatua komintan pinopolabúan in hukuman pinodudui kon oáid monia.

¹⁴ Onda intua popatoi bo dunianya pinogambat kom bonu in dagat in tułu. (Dagat in tułu tana'a ing kopatoian inta induanya.)

¹⁵ Intau mita inta tangoi monia diá pinais kom bonu im Buk Intau Nobilag, pogambat kom bonu in dagat tułu.

21 ¹ Bo aku'oi noko'ontong kon langit mobagu bo butá mobagu. Langit bo butá inta muna diádon, takin dagat no'inggamá domandon.

muna-munamai bo ki Inta tumi-tumimai, Aku'oibî na'a ing ki Tuhan nongkon pinomangkoian nodapot im pangabisan. Intau inta moyogang po'inumon-Ku, bo tongábî ogoi pomorosen nongkon bokakak inta mobogoi ing kobiagan.

⁷ Intau mita inta mo'untung, moko'uŕi kon soál mita natua nongkon i-Nakó, bo Aku'oi im mobaŕi ki Allahnya, bo sia im mobaŕi ki adí-Ku.

⁸ Ta'e intau mita inta ondokon, mosia inta diá mosatia, intau moromú, moŕoŕimod, intau mokotor, intau mongonggaing, mososumbah kom berhala bo komintan intau mo'ubol, toko pogambat kom bonu in dagat tulu bo balerang inta kodoko-dokot, tuata im popatoi inta induanya."

⁹ No'iduduimai kon tua no'iangoidon tobatú malaekat inta nongkon sigad im malaekat taya pitu inta nokadai kom palo mita inta nopuling in roriga pangabisan tatua. Sia noguman ko'inakó, "Igai! Po'ontong-Ku ko'inimu Nonika'an, tuata ing ki buŕoi Adí in Domba."

¹⁰ Dá Roho i Allah nongawasa ko'inakó, bo malaekat tatua nodia ko'inakó minayak kon tudu im buŕud inta moŕantud totok. Bo

sinundúnya ko'inakó in Yerusalem, kotá inta mokudus tatua, kotá inta noponag nongkon soroga inta nongkon i Allah.

¹¹ Kotá tatua nopuling ing kamulia'an i Allah bo sindarnya naonda bo permata inta totok mogagah, naonda bo batu permata inta mobalu-balui im batangannya (permata baiduri) notarang naonda bo kristal.

¹² Dindingea moloben bo molantud, ngaranya mopoluh bodoyowá, bo ilukadan im malaekat mopoluh doman bodoyowá. Kong ngara mita tatua pinaisan in tangoi mita im mopoluh bodoyowá suku Israel.

¹³ Toto-tolu ing ngara tumayow kon tobatú noárah; tolu kon dotá im pomuka'an, tolu kon dotá in tolatan, tolu kon dotá in utara, bo tolu doman kon dotá in toyopan.

¹⁴ Dinding kotá tatua pinosindog kon tudu im batu mopoluh bodoyowa. Bo batu mita tatua sinoko paisan tangoi in rasul mopoluh bodoyowá. Mosia tua in rasul mita i Adí in Domba tatua.

¹⁵ Kom Malaekat inta noyosingogku tatua oyúon in tungkud pogogukur inta pinomia nongkon bulawan sim pogogukur

kong kotá, kong ngaranya mita bo kon dindingea.

¹⁶ Kotá tatua notonggopat, langgó bo jobennya notongkai. Malaekat tatua nogukur kong kotá tatua takin tungkud pogogukurnya tatua. Inukur monik dá doyowa noribu bo opat nogatut nokilometer. Koloben bo kolantudnya notongkai in kolanggónya.

¹⁷ Naonda im malaekat tatua nogukur kon dindingea, dá onom nopuluh nometer ing kolantudnya. Ukuran inta pinaké im malaekat tatua in ukuran inta pinaké in intau.

¹⁸ Dinding kotá tatua pinomia nongkon batu permata inta norupa–rupamai im batangannya, aka kotánya yo pinomia nongkon bulawan totokea, nosilang naonda bo kaca.

¹⁹ Pondasi ing kotá tatua ihiasan in noyagi–yagimai im batu permata. Batu im pondasi inta muna inaidan nongkon batu permata baiduri pandan, inta induanya nongkon batu nilam, intojunya nongkon batu yakut, inggopatea nongkon batu zamrud,

²⁰ Ilimanya nongkon batu baiduri sepah, inggonomnya nongkon batu delima,

impitunya nongkon batu ratna cempaka,
iwalunya nongkon batu pirus, insiowea
nongkon batu topas, impuluhnya nongkon
batu krisopras, impuluh bomitanea
nongkon batu lazuardi, bo impuluh
bodoyowanya nongkon batu kecubung.

²¹ Ngara mopuluh bodoyowá tatua im
mutiarabî inta mopuluh bodoyowá doman.
Pomuloi ing ngara pinomia nongkon
mutiara tobatú doman. Dalan kong
kotá tatua pinomia nongkon bulawan
totokea, nosilang naonda bo kaca inta
mopo'uli-ulinag.

²² Diábî inontongku im Bałoi Allah kom
bonu ing kotá tatua, sim Bałoi Allah ing
ki Tuhanbî tontanî, ki Allah inta totok
mokawasa, bo Adĩ in Domba tatua.

²³ Kotá tatua diá bidon parału
simbayagan mata in singgai ande
bulan, sing kamulia'an i Allah aindon
nokosimbayag kon tua, bo ki Adĩ in
Domba in nobaľi togánya.

²⁴ Bangusa mita kon dunia na'a mayakbî
mongin bayagnya tatua, bo rajapa mita
im modiabî kong kapunya'an mita monia
pobayak ing kotá tatua.

²⁵ Tumongo singgai ngara mita tatua diábî_lingko–lingkohan, sin diá bidon dolom kon tua.

²⁶ Kakaya'an bo kahormatan bangusa mita in diaanbî kom bonu ing kotá tatua.

²⁷ Ta'e intau mita inta nogaid kon soál mita inta mokorongó, ande intau mita inta mongoubol, singog makow mopolok, mosia inta nogaid kom mokotor, diábî mo'ituot kon tua. Inta mota'au tumu'ot in tongábî intau inta tangoinya pinais kom bonu im Buk Intau Nobilag, buk Adĩ in Domba tatua.

22 ¹ Bo malaekat tatua nopo'ontong doman ko'inakó in ongkag inta mobogoi ing kobiagan. Ongkag tatua nosilang totok naonda bo kristal inta mo'ilig nongkon tempat pomomarenta'an i Allah bo i Adĩ in Domba tatua,

² inta kon yuá–yuák ing kotá tatua. Kom bingkî posiłosi in ongkag tatua oyúon im pangkoi mita ing kobiagan inta nomungai kopuluh bodoyowá in totaong, tabulan komintan. Daunnya pinaké nongundam kom bangusa mita.

³ Kom bonu ing kotá tatua diá bidon ing kotugatan kutuk i Allah. Tempat pomomarenta'an i Allah bo i Adĩ in Domba

tatua ing kom bonudon kotá tatua.
Bobantung-Nya mita mo'ibadah ko'i-Nia.

⁴ Mosia moko'ontong kom pogot-Nya, bo tangoi-Nya paisondon kom pogot monia.

⁵ Mosia in diá bidon moparalu kon togá andeka bayag mata in singgai, sin diá bidon modolo-dolom ing kon tua, bo ki Tuhan Allahbí tontaní im monimbayag ko'i monia. Bo mosia im momarentabí salaku raja modapot ing kopalutannya.

⁶ Nopalut makow malaekat tatua noguman ko'inakó nana'a, "Singog mita tana'a in totu'ubí bo mota'aubí pirisaya'an. Ki Tuhan Allah inta nobogoi in Roho-Nya kon nabi mita, aindon nopotabá im malaekat sim mopo'ontong kom bobantung-Nya mita kon onu inta lagidon mobaíi."

⁷ "Tarukiradon in na'a!" Guman i Yesus, "Aku'oi in lagi bidon mamangoi. Kolungangadon totok inta inta umuran dinumudui kon singog mita inta pinota'au kom bonu im buk tana'a!"

⁸ Bo aku'oi, ki Yohanes, ain nokodongog bo noko'ontong kom bayongan tana'a. Naonda in aku'oi nokodongog bo noko'ontong ko'inia, aku'oi sinumungkud kon tayowon malaekat inta ain

nopo'ontong im bayongan tua ko'inakó,
makusudku in mosumbah ko'inia,

⁹ta'e sia noguman ko'inakó "Dona'ai
momia naníon, ta'e sumbahdon ing ki
Allah! Sin aku'oi na'a in atabí doman
naonda bo ikow, bo ná doman tai utatmu
mita inta nabi bo bayongan intau inta
dinumudui kong koyow mita inta kom
bonu im buk tana'a!"

¹⁰Bo malaekat tatua noguman bui
ko'inakó, "Dika mobuni kon tosingogon
mita inta kom bonu im buk tana'a,
sin diádon mo'onggot kobaílan intua
komintan.

¹¹Intau inta mora'at, pomayakdon
makow in umuran mogaid kom mora'at;
intau inta monajis, pomayakdon makow
mokoponajis kon awaknya tontaní; intau
inta dinumudui kon ibog i Allah, bo intau
inta kobiagannya tongádon mogaid kong
kopontingan i Allah, yo pomayakdon
makow sia tongá mogaid kon natua ko'i
Allah."

¹²"Tarukira in na'a!", guman i Yesus,
"Diádon mo'onggot bo Aku'oi mamangoi
modia kom boli im pinogaidan in intau
podudui kon onu inta ain inaidannya.

¹³ Aku'oibî na'a inta muna bo inta pangabisan, Aku'oibî ing ki Tuhan nongkon pinomangkoian nodapot kom pangabisan."

¹⁴ Mosanangdon totok intau inta nomatá kon jubahnya kinodarit totok. Mosia im mota'au moka'an kom bungai im pangkoi ing kayu kobiagan bo tumu'ot kom bonu ing kotá mongin ngaranya.

¹⁵ Ta'e intau mita inta nogaid kon soál mita inta moromú, inta mo'ibog monggaing, bo intau mita inta mogaid kon soál mita inta mokotor, inta moḷimod, mosumbah kom berhala, bo intau mita inta mo'ubol, pinomayak tosingogon ande oáid, komintan intau natua, kon ḷuai ing kotá in tempatnya.

¹⁶ "Aku'oi, ki Yesus, ain nopotabá mangoi im malaekat-Ku ko'i monimu, simbá sia mopota'au in soál mita inta pakéon kong kopontingan in jama'at mita. Aku'oi na'a ing katurunan i Daud; Aku'oibî na'a in tundi dotá im pomuka'an inta motarang totok tua."

¹⁷ Roho i Allah bo Nonika'an Bobay noguman, "Koḷigai!" Ki ine in nokodongog kon na'a musti moguman doman, "Koḷigaidon!" Ki ine im moyogang,

pogamádon in sia kon tubig inta mobogoi ing kobiagan tatua, bo diábí ubolían.

¹⁸ Ko'i monia inta nokodongog kon onu inta pinoguman kom bonu im buk tana'a, aku'oi, ki Yohanes, mobogoi im poringatan tana'a; Aka intau modugang kon tosingogon inta pinota'au tana'a, dá dugangan doman i Allah in roriga mita ko'inia ná inta aim pinais kom bonu im buk tana'a.

¹⁹ Bo aka oyúon intau mongga'at kon tobatumai in tosingogon inta pinoyaput tana'a, dá ga'atan doman i Allah in tonsilainya inta ná aim pinais kom bonu im buk tana'a, silainya inta nongkon pangkoi ing kayu inta mobogoi ing kobiagan bo nongkon kotá mosuci tatua.

²⁰ Sia inta nopoyaput ing koyow mita tana'a noguman, "Totu'u, Aku'oi in lagi bidon mamangoi!" Amin! Angoidon o..Tuhan Yesus!

²¹ Po'igumon makow barakat bo totabi Tuhan Yesus umuran kotaki-takin monimu komintan! Amin.

Bahasa Mongondow

=====

Mongondow

LAI - Today's Mongondow Version

(p) 2011 Hosanna

Website:

<http://www.faithcomesbyhearing.com>

© 2006 Indonesian Bible Society

<http://www.bible.is/copyright?base=MOGLAIN>